

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Neth. 2185.1

Harvard College Library.

FROM THE FUND OF

THOMAS WREN WARD,

Late Treasurer of Harvard College.

Received 6 May, 1897.

REPERTORIUM
OP DE
LITERATUUR
BETREFFENDE
DE NEDERLANDSCHE KOLONIËN.
1866—93.

REPERTORIUM
OP DE
LITERATUUR
BETREFFENDE
DE NEDERLANDSCHE KOLONIËN,

VOOR ZOOVER ZIJ VERSPREID IS IN
TIJDSCHRIFTEN EN MENGELWERKEN.

I.
OOST-INDIË.
1866—1893.

II.
WEST-INDIË.
1840—1893.

MET EEN ALPHABETISCH ZAAK- EN PLAATS-REGISTER.

SAMENGESTELD DOOR

A. HARTMANN,
Commies bij het Ministerie van Koloniën.

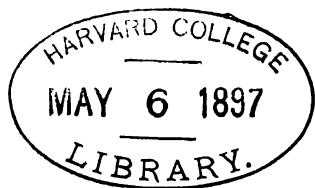

'S GRAVENHAGE,
MARTINUS NIJHOFF.
1895.

~~IV. 5753~~

Neth. 2185.1

Ward fund.

VOORBERICHT.

In de voorrede van het door Dr. W. N. DU RIEU ter perse bezorgde Repertorium op de koloniale literatuur van J. C. HOOYKAAS, Amsterdam 1877—1880, werd de wensch geuit, dat die arbeid onder den een of anderen vorm zou worden voortgezet, maar dat de samensteller zich zou bepalen tot de tegenwoordige Nederlandsche koloniën. Ook van andere zijden werd die wensch vernomen.

Door bijzondere omstandigheden daartoe in staat gesteld besloot de ondergeteekende om, voor zoover de gegevens ter zijner beschikking stonden, aan dat verlangen eenigermate te gemoet te komen door de bewerking van het systematisch overzicht, dat hierbij het licht ziet.

Aangaande den inhoud en de wijze van bewerking moge het volgende nog tot toelichting dienen.

Het Repertorium van HOOYKAAS sluit met het jaar 1865. De tegenwoordige arbeid, die voorzooveel de Bezittingen in Azië aangaat, de jaren 1866 tot en met 1893 omvat, sluit zich dus in tijdsorde bij evengenoemd werk aan.

Voor de afdeling „West-Indië” scheen het gewenscht, een eenigszins ruimer tijdvak te kiezen, eensdeels omdat het Repertorium van HOOYKAAS zich bepaalt tot de koloniën beoosten de Kaap, anderdeels omdat een eenigszins volledig overzicht van de in periodieke werken verspreide literatuur betreffende de Nederl. West-Indische Bezittingen tot dusver ontbrak. Over gegevens van vroegeren datum dan omstreeks 1840 kon de samensteller niet beschikken.

Bij de vaststelling der indeeling is te rade gegaan met de veranderingen, die de toestanden in de koloniën gedurende de laatste 30 jaren, vooral op economisch gebied, ondergaan hebben.

Zoo als kan blijken uit de hierachter volgende lijst van geraadpleegde werken, waarin tevens de gebezigde verkortingen aangewezen zijn, is bij de samenstelling niet alleen gebruik gemaakt van de hier te lande en in Ned. Indië verschijnende periodieke werken, maar ook van verschillende buitenlandsche tijdschriften.

Ook is geput uit niet-periodieke werken, waarin meer of min belangrijke stukken als bijlagen zijn afgedrukt, voorzoover daarvan in de titels dier boeken geen melding wordt gemaakt.

In elke rubriek zijn de titels zooveel mogelijk naar tijdsorde gerangschikt; uitzondering daarop maakt alleen de lijst der *levensbeschrijvingen*, waarvoor eene alphabetische volgorde verkieselijk voorkwam.

Eene afzonderlijke afdeeling voor boekbeoordeelingen meende de samensteller achterwege te kunnen laten; toch zijn in de verschillende rubriecken zooveel mogelijk alle stukken opgenomen, die een boekwerk tot uitgangspunt hebben, alsmede een aantal boekbeoordeelingen die geacht konden worden eenige blijvende waarde te hebben.

Waar de inhoud der stukken niet voldoende bleek uit den titel of de omschrijving aan het hoofd daarvan, is daaraan tegemoet gekomen door korte nadere omschrijvingen of aanwijzingen, die tusschen haakjes zijn gedrukt.

Voor eene gemakkelijke raadpleging van het werk, vooral bij het zoeken naar meer ondergeschikte onderwerpen, die in het hierachter volgende overzicht van den inhoud niet afzonderlijk zijn vermeld, scheen een alphabetisch plaats- en zaak-register, ondanks de uitvoerige indeeling, niet overbodig. Men vindt het aan het slot van het boek.

Dat deze arbeid geen aanspraak kan maken op volledigheid, niemand is daarvan meer overtuigd dan de samensteller. Voor aanwijzing van belangrijke leemten of misstellingen houdt hij zich dan ook beleefdelijk aanbevolen; wellicht doet zich later de gelegenheid voor om daarvan partij te trekken.

A. HARTMANN.

OVERZICHT.

Alphabetische lijst van geraadpleegde werken met aanwijzing van de
gebezigde verkortingen . . . . . blz. XIV

O O S T - I N D I Ë.

EERSTE AFDEELING.

LAND- EN VOLKENKUNDE.

I. Reizen naar Oost-Indië	1
II. Aardrijkskunde. — Reis- en Onderzoekingstochten. — Algemeene beschrijvingen.	
a. De Indische Archipel	2
b. Java en Madoera	4
c. De Kleine-Soenda-Eilanden.	
1. Bali en Lombok	8
2. Timor en Onderhoorigheden	8
d. Sumatra.	
1. Sumatra in het algemeen. — Midden-Sumatra. — De Battah-landen	10
2. Noord-Sumatra (Atjeh) en de Oostkust	12
3. Sumatra's Westkust	14
4. Zuid-Sumatra	15
5. De omliggende eilanden	16
e. De Riouw-Archipel	17
f. Banka en Billiton.	17
g. Borneo.	
1. Borneo in het algemeen	17
2. Noord-Borneo en de Soeloe-Archipel.	18
3. Nederlandsch-Borneo	20
h. Celebes en Onderhoorige eilanden	22
i. De Moluksche Eilanden.	
1. Amboina en de Banda-Eilanden	24
2. Ceram, Ternate en de Papoesche eilanden	25
j. Nieuw-Guinea.	
1. Nieuw-Guinea in het algemeen	28
2. Nederlandsch-Nieuw-Guinea.	32
k. Verschillende eilanden in den Indischen Archipel	35

III. *Natuurkundige Beschrijving.*

a. Natuurwetenschappelijke Onderzoekingen in het algemeen	35
b. Wetenschappelijke Waarnemingen. — Meteorologie. — Klimatologie .	36
c. Geologie, Palaeontologie, Mineralogie. — Vulkanen en Vulkanische Verschijnselen.	
1. De Indische Archipel	39
2. Java en Madoera	42
3. Sumatra	46
4. De Riouw-Archipel	50
5. Banka en Billiton	50
6. Borneo.	51
7. De Kleine Soenda-Eilanden. — Celebes. — De Moluksche Eilanden. — Nieuw-Guinea	53
d. Plantenrijk.	
1. De Indische Archipel	55
2. Java en Madoera	57
3. De Kleine Soenda-Eilanden	58
4. Sumatra. — Banka. — Billiton. — De Timor-Archipel. — Borneo .	58
5. Celebes. — De Moluksche Eilanden. — Nieuw-Guinea.	58
6. Medicinale planten en plantenstoffen. — Geneesmiddelen	59
7. Plantenziekten.	62
e. Dierenrijk.	
1. De Indische Archipel	66
2. Java, Madoera en de Kleine Soenda-Eilanden	69
3. Sumatra. — Banka. — Billiton	70
4. Borneo	71
5. Celebes. — De Moluksche Eilanden. — Nieuw-Guinea	72
f. Geneeskundige Zaken.	
1. Geneeskundige topographie. — Gezondheidstoestand	73
2. Geneeskunde. — Ziekten. — Vaccine	74

IV. *Volksbeschrijving.*

a. Bevolkingscijfers	79
b. Maatschappelijke en zedelijke toestand.	
1. Europeanen	81
2. Inlanders	81
c. Anthropologie. — Ethnographie.	
1. De Indische Archipel	83
2. Java en Madoera	86
3. De Kleine Soenda-Eilanden	89
4. Sumatra en omliggende eilanden.	90
5. Borneo.	93
6. Celebes.	95
7. De Moluksche Eilanden. — Nieuw-Guinea	97
d. Vreemde Oosterlingen	100
e. Slavenwezen. — Pandelingschap. — Zeeroof	102

	blz.
<i>f.</i> Oostersche Godsdiensten.	
1. In het algemeen	104
2. De Islam	104
<i>g.</i> Taal- en Letterkunde.	
1. De Indische Archipel	108
2. Maleisch — Menangkabausch	111
3. De talen van Java en Bali.	
<i>a.</i> Kawi-Javaansch	114
<i>b.</i> Soendaneesch	119
<i>c.</i> Madoereesch	120
<i>d.</i> Balineesch	120
4. Diverse talen en dialecten.	
<i>a.</i> Sumatra en omliggende eilanden. — Banka en Billiton.	121
<i>b.</i> Borneo	123
<i>c.</i> Celebes	123
<i>d.</i> Timor en Onderhoorigheden	125
<i>e.</i> Moluksche Eilanden. — Nieuw-Guinea	125
<i>f.</i> Philippijnen. — Malakka.	126
5. Inscriptiën	127
<i>h.</i> Oudheden.	128
<i>i.</i> Vlaggen. — Wapens. — Rijks sieraden.	131
<i>j.</i> Munten. — Gedenkenningen	131
<i>k.</i> Kunsten en Wetenschappen. — Wetenschappelijke instellingen.	132
<i>l.</i> Drukpers. — Bibliographie	134

TWEEDE AFDEELING.

GESCHIEDENIS.

I. <i>Archieven</i>	138
II. <i>Geschiedenis vóór de vestiging der Nederlanders in Oost-Indië</i>	138
III. <i>Geschiedenis sedert de vestiging der Nederlanders in Oost-Indië.</i>	
<i>a.</i> De Indische Archipel	139
<i>b.</i> Java en Madoera	142
<i>c.</i> De Kleine Soenda-Eilanden	146
<i>d.</i> Sumatra.	
1. In het algemeen	147
2. Atjeh en de Atjeh-politiek	149
<i>e.</i> De Riouw-Archipel. — Banka en Billiton.	156
<i>f.</i> Borneo	157
<i>g.</i> Celebes	158
<i>h.</i> De Moluksche Eilanden. — Nieuw-Guinea	159
IV. <i>Voormalige Nederlandsche Bezittingen</i>	161
V. <i>Levensbeschrijvingen</i>	161
VI. <i>Genealogie</i>	166
VII. <i>Personalia</i>	167

DERDE AFDEELING.

BEHEER.

	blz.
I. <i>Het Beheer in het algemeen. — Koloniale Politiek. — Koloniaal Stelsel</i> . . .	169
II. <i>Beoordeeling van het Nederlandsch Koloniaal Stelsel door Vreemden</i> . . .	173
III. <i>Opperbestuur in Nederland en Hooge Regeering in Indië. — Collegiën en Departementen van Algemeen Bestuur</i> . . .	175
IV. <i>Gewestelijk en Plaatselijk Bestuur.</i>	
a. Europeesch Bestuur.	
1. Organisatie	177
2. Personeel. — Benoembaarheid en opleiding van Ambtenaren. . .	180
b. Inlandsch Bestuur. — Inlandsche Ambtenaren	183
V. <i>Betrekkingen met Vreemde Mogendheden en bemoeiingen van vreemdelingen met de Nederlandsche koloniën</i>	186
VI. <i>Betrekkingen met Inlandsche Vorsten en Volken. — Contracten</i>	188
VII. <i>Wetgeving en Rechtswezen.</i>	
a. In het algemeen	199
b. Burgerlijk Recht. — Handelsrecht	200
c. Rechtstoestand der Inlandsche Christenen	202
d. Rechtstoestand der Vreemde Oosterlingen	203
e. Inlandsch recht.	204
f. Rechtsbedeeling.	
1. In het algemeen	206
2. Burgerlijke Rechtsvordering	208
3. Strafrecht. — Strafvordering	209
4. Strafstelsel. — Gevangeniswezen.	211
g. De rechterlijke macht	212
h. Militair Recht en Rechtspleging. — Oorlogsrecht	213
i. Politie	217
VIII. <i>Finantiën.</i>	
a. In het algemeen. — Finantieele Politiek. — Finantieele verhouding tusschen Indië en Nederland	218
b. Beheer en Verantwoording	221
c. Wisseltrekking. — Specie-uitzending. — Voorziening in het Indisch administratief tekort. — Uitzending van goederen. — Aanbestedingen	222
d. Belastingen en Rechten.	
1. In het algemeen	223
2. Landelijke inkomsten — Landrente.	224
3. Heerendiensten. — Hoofdgeld	226
4. Personeele Belasting. — Patentrecht. — Bedrijfsbelasting	230
5. In- en uitvoerrechten. — Accijnsen.	231
6. Verschillende belastingen en Rechten.	235
e. De Verpachte Middelen.	
1. In het algemeen. — De kleine verpachte middelen.	237
2. De Opiumpacht	237
f. Zoutaanmaak. — Zoutmonopolie.	241

	blz.
LX. Krijgswezen.	
a. Het krijgswezen in het algemeen (land- en zeemacht). — Het verdedigingstelsel	242
b. Legerbestuur. — Legerbegrooting. — Legerstatistiek	244
c. Legeraanvulling en aanwerving	248
d. Legerorganisatie en formatie.	
1. In het algemeen	251
2. Generale Staf en Intendance	253
3. Infanterie	253
4. Cavalerie	255
5. Artillerie en Genie	256
6. Inlandsche korpsen of hulptroepen	256
7. Schutterij	256
e. Verloven, Pensioenen, Traktementen, Soldijen	257
f. Militaire administratie. — Troepenverpleging.	
1. In het algemeen	258
2. Uitrusting, kleeding, bewapening	259
3. Voeding	262
4. Militaire werken en gebouwen. — Kazerneering	263
5. Transportwezen en transportmiddelen	264
g. Militair Onderwijs.	
1. In het algemeen	264
2. Hooger onderwijs	265
3. Onderwijs bij de korpsen. — Kadervorming	266
h. Tactiek en versterkingskunst. — Militaire oefeningen. — Reglementen en voorschriften	267
i. Technische onderwerpen. — Het materieel. — Verscheidenheden	271
j. Zeemacht.	
1. Organisatie en personeel	273
2. Materieel. — Maritieme inrichtingen	274
X. Geneeskundige Dienst.	
a. Burgerlijke geneeskundige dienst.	276
b. Militaire geneeskundige dienst	276
c. Geneeskundige inrichtingen en hulpmiddelen	277
d. Pharmaceutische dienst	278
e. Veeartsenijdienst	278
XI. Geo-, Topo- en Hydrographische Diensten. — Kadaster.	279

VIERDE AFDEELING.

ECONOMISCHE ONDERWERPEN.

I. De economische toestand in het algemeen.	
a. De Indische Archipel	282
b. Java en Madoera	283
c. De Buitenbezittingen	286

	blz.
II. Kolonisatie. — Emigratie en Immigratie. — Deportatie.	288
III. Het Arbeidersvraagstuk	289
IV. Agrarische aangelegenheden.	
a. In het algemeen. — Uitgifte in erfpacht en verhuur van gronden.	293
b. Landverhuur in de Vorstenlanden op Java	295
c. Grondbezit	296
V. Landbouw en Nijverheid.	
a. Cultuurstelsel. — Cultuurregelingen.	301
b. Landbouw in het algemeen. — Inlandsche landbouw	302
c. Rijstcultuur	305
d. Teelt van producten voor de Europeesche markt.	
1. In het algemeen. Particuliere Landbouwnijverheid.	308
2. Suiker.	
A. De cultuur en de industrie in het algemeen	310
B. Nederlandsch-Indië	313
c. Suikeregeling. — Suikercultuur op hoog gezag	315
3. Koffie.	
A. De Koffiecultuur in het algemeen	318
B. Java	320
c. Buitenbezittingen	328
4. Tabak	329
5. Thee	331
6. Indigo	332
7. Specerijen. — Cacao. — Vanielje.	333
8. Kina	334
9. Zijde. — Katoen. — Kapok	336
e. Verschillende Cultures en Cultuurproducten	337
f. Boschwezen en Houtteelt.	343
g. Fabrieks- en Handwerksnijverheid. — Kunstnijverheid	346
h. Mijnwezen.	
1. De Indische Archipel	349
2. Java en Timor	350
3. Sumatra	350
4. Riouw. — Banka. — Billiton	352
5. Borneo	353
i. Grondpeilwezen. — Drinkwatervoorziening	354
j. Veestapel. — Veeziekten. — Paardenrassen en Paardenfokkerij. — Remonte	355
k. Jacht. — Visscherij. — Vischteelt	359
VI. Handel en Scheepvaart.	360
VII. Consignatiestelsel. — Verkoop van Indische Producten	363
VIII. Munt-, Bank- en Credietwezen. — Maatschappijen en Vennootschappen.	365
IX. IJkwezen.	370
X. Openbare Werken. — Waterstaat. — Irrigatiewezen	370

	blz.
XI. Communicatie- en Transportmiddelen.	
a. In het algemeen	377
b. Spoor- en Tramwegen	377
c. Stoomvaart en Stoompaketaanvaart	385
d. Post-, Telegraaf- en Telephoondiensten	386
XII. Onderwijs.	
a. Voor Europeanen en met hen gelijkstelden	388
b. Inlandsch Onderwijs	390
c. Onderwijs in Nederland	394
XIII. Kerk en Zending.	
a. Nederlandsch-Indië	395
b. Java	400
c. Buitenbezittingen	401
XIV. Inrichtingen van Liefdadigheid	405
XV. Verskillende Instellingen, Fondsen en Vereenigingen	406

W E S T - I N D I Ë.

I. Land- en Volkenkunde.	
a. Statistiek. — Geographie. — Ethnographie	409
1. De West-Indische Bezittingen in het algemeen	409
2. Suriname	409
3. Curaçao en Onderhoorigheden	411
b. Natuurkundige beschrijving	412
1. Geologie. — Mineralogie	412
2. Planten- en Dierenrijk	413
3. Klimaat. — Gezondheidstoestand. — Geneeskunde	414
II. Geschiedenis. — Levensbeschrijvingen.	415
III. Beheer.	
a. In het algemeen	417
b. Rechtswezen	419
c. Land- en Zeemacht	419
d. Betrekkingen met Vreemde Mogendheden	420
IV. Slavernij en Emancipatie.	421
V. Immigratie en Kolonisatie	422
VI. Landbouw en Nijverheid. — Mijnontginning	424
VII. Handel en Scheepvaart. — Munt-, Bank- en IJkwezen.	427
VIII. Communicatie- en Transportmiddelen. — Openbare Werken.	429
IX. Onderwijs, Eeredienst en Zending.	429
X. Talen en Bibliographie	430
Aanvulling	431
Alphabetisch Register	433

ALPHABETISCHE LIJST

VAN GERAADPLEEGDE WERKEN, MET AANWIJZING VAN DE GEBEZIGDE
VERKORTINGEN (1).

<i>Allg. M. Z.</i>	Allgemeine Missionszeitschrift. Herausgegeben von Dr. G. Warneck.
<i>Ann. E. Or.*</i>	Annales de l'Extrême Orient et de l'Afrique.
<i>Ann. J. B. B.</i>	Annales du Jardin Botanique de Buitenzorg.
<i>Arch. Suikerind</i>	Archief voor de Java-suikerindustrie. Soerabaja.
<i>Arch. v. h. Kad.*</i>	Archief van het kadaster. Groningen.
<i>As. Q. Rev.</i>	The Imperial Asiatic Quarterly Review.
<i>Ausl.*</i>	Das Ausland. Wochenschrift.
<i>B. Best. Ned.</i>	Bijdragen tot de kennis van het Staats-, Provinciaal- en Gemeentebestuur in Nederland.
<i>B. H. St. G.</i>	Bijlagen der Handelingen van de Staten Generaal.
<i>B. Ind. Stbl.</i>	Bijblad op het Indisch Staatsblad. Batavia.
<i>B. Inst.</i>	Bijdragen van het Koninklijk Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned.-Indië.
<i>B. N. Vr. K.*</i>	Bijdragen tot de kennis der Nederlandsche en Vreemde Koloniën. I—IV (1844—47).
<i>B. Orient. Congr.</i>	Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned.-Indië. Uitgegeven ter gelegenheid van het zesde Internationale Congres der Orientalisten te Leiden. 1888.
<i>B. Rh. M. Ges.</i>	Berichte der Rheinischen Missionsgesellschaft.
<i>B. U. Z. V.</i>	Berichten der Utrechtsche Zendingsvereniging.
<i>Bull. Kol. Mus.</i>	Bulletins van het Koloniaal Museum.
<i>D. Geogr. Bl.</i>	Deutsche geographische Blätter.
<i>D. K. Z.</i>	Deutsche Kolonialzeitung.
<i>D. Hand. Arch.</i>	Deutsches Handelsarchiv.
<i>Econ.</i>	De Economist.
<i>Econ. (B.)*</i>	Bijblad van „de Economist”.

(1) De uitgave der met een * gemerkte tijdschriften is gestaakt.

<i>E. H.</i>	Eigen Haard.
<i>G. T. N. I.</i>	Geneeskundig Tijdschrift voor Ned.-Indië. Batavia.
<i>G. T. Zeem.</i>	Geneeskundig Tijdschrift der Zeemacht.
<i>Geogr. Mag.*</i>	The Geographical Magazine.
<i>Geogr. Journ.</i>	Geographical Journal. Including Proceedings of the Royal Geographical Society London.
<i>Geschr. M. N. v. d. J.*</i>	Geschriften uitgegeven door de Maatschappij tot Nut van den Javaan.
<i>Gids.</i>	De Gids.
<i>Globus.</i>	Globus. Zeitschrift für Länder- und Völkerkunde.
<i>Ind. Geschr. Ind. Gen.*</i>	Handelingen en Geschriften van het Indisch Genootschap.
<i>Ind. N. I. Jur. Ver.*</i>	Handelingen der Nederlandsch-Indische Juristenvereeniging. Batavia.
<i>I. G.</i>	De Indische Gids.
<i>I. M. T.</i>	Indisch Militair Tijdschrift. Batavia.
<i>Ind. Mail.*</i>	De Indische Mail. Veertiendaagsch populair tijdschrift.
<i>Ind. Letterb.*</i>	De Indische Letterbode.
<i>Ind. Merc.</i>	De Indische Mercuur.
<i>Ing.</i>	De Ingenieur.
<i>Intern. Arch. f. Ethnogr.</i>	Internationales Archiv für Ethnographie.
<i>I. T.*</i>	De Indische Tolk van het Nieuws van den Dag.
<i>Jb. Indol. Ver.</i>	Jaarboek der Indologische Vereeniging te Delft.
<i>Jb. K. Ak. v. W.</i>	Jaarboek der Koninklijke Akademie van Wetenschappen.
<i>J. M. N. I.</i>	Jaarboek van het Mijnwezen in Nederlandsch-Indië.
<i>Jn. Str. Br. R. As. S.</i>	Journal of the Straits Branch of the Royal Asiatic Society
<i>Kol. Jrb.*</i>	Koloniale Jaarboeken.
<i>K. V.</i>	Koloniaal Verslag.
<i>Landb.*</i>	De Landbouwer. Tijdschrift voor Landbouw in Nederlandsch-Indië. Soerabaia.
<i>Levensber. M. M. L.</i>	Levensberichten uitgegeven door de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden.
<i>Maandber. N. Z. G.</i>	Maandberichten van het Nederlandsche Zendelinggenootschap.
<i>Maandbl. M. Afsch. Sl.*</i>	Maandblad uitgegeven van wege de Maatschappij tot afschaffing der Slavernij.
<i>Maandbull. Suikerf.*</i>	Maandbulletins voor Suikerfabrikanten. Verzameld door Thierry Boom. Soerabaia 1890—92.
<i>Maandschr. Opv. Schoolh.*</i>	Maandschrift voor de huiselijke opvoeding, en het schoolwezen in Nederlandsch-Indië. Batavia.
<i>Maced.*</i>	De Macedoniër. Algemeen Zendingstijdschrift.
<i>M. Geogr. Ges. Wien.</i>	Mittheilungen der Geographischen Gesellschaft zu Wiën.

<i>M. N. Z. G.</i>	Mededeelingen van wege het Nederlandsch Zendelingge- nootschap.
<i>M. Zeew.</i>	Mededeelingen betreffende het Zeewezen. Uitgegeven door het Ministerie van Marine.
<i>Mil. Gids.</i>	De Militaire Gids.
<i>M. Sp.</i>	De Militaire Spectator.
<i>Monatsschr. f. d. Or.</i> . .	Monatsschrift für den Orient.
<i>Mon. d. Ind.*</i>	Le Moniteur des Indes Orientales et Occidentales.
<i>Nachr. K. W. Land.</i> . .	Nachrichten aus Kaiser-Wilhelmsland.
<i>N. B. G.</i>	Notulen der vergaderingen van het Bataviaasch Genoot- schap van Kunsten en Wetenschappen. Batavia.
<i>N. Gen. T.</i>	Nederlandsch Geneeskundig Tijdschrift.
<i>N. en J.*</i>	Nederland en Java. Veertiendaagsche Courant, uitgegeven door de Maatschappij tot Nut van den Javan.
<i>N. M. Gen. Arch.</i> . . .	Nederlandsch Militair Geneeskundig Archief.
<i>N. Sp.</i>	De Nederlandsche Spectator.
<i>N. T. N. I.</i>	Natuurkundig Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië. Batavia.
<i>N. Z. T.</i>	Nederlandsch Zendingstijdschrift.
<i>Opiumvloek.</i>	De Opiumvloek. Tijdschrift van den Anti-Opiumbond.
<i>Org. N. Z. V.</i>	Orgaan der Nederlandsche Zendingsvereiniging.
<i>Overz. Zend. Conf.</i> . . .	Overzichten van de Zendingsconferentiën te Batavia en Depok.
<i>Peterm. M.</i>	Dr. A. Petermann's geographische Mittheilungen.
<i>Paed. Lit. Maandschr.</i> . .	Paedagogisch-Literarisch Maandschrift voor Nederlandsch- Indië. Batavia.
<i>Pr. R. G. S. L.*</i>	Proceedings of the Royal Geographical Society at London.
<i>R. en W.*</i>	Recht en Wet. Rechtsgeleerd Tijdschrift. Batavia.
<i>R. in N. I.</i>	Het Recht in Nederlandsch-Indië. Batavia.
<i>Rep. Br. N. G.</i>	Annual reports relating to British New Guinea.
<i>Rep. Cons. United States.</i>	Reports from the Consuls of the United States.
<i>Rev. d. d. M.</i>	Revue des deux Mondes.
<i>Rev. d. Dr. Intern</i> . . .	Revue du Droit International.
<i>Rev. Col. Intern.*</i> . . .	Revue Coloniale Internationale.
<i>Rev. Mar. Col.</i>	Revue Maritime et Coloniale.
<i>R. Zend.</i>	De Rijnsche Zending. Tijdschrift.
<i>Samml. Geol. Mus.</i> . . .	Sammlungen des geologischen Reichsmuseums in Leiden.
<i>S. G. Paris (B.)</i>	Bulletin de la Société de Géographie à Paris.
<i>S. G. Paris (C. R.)</i> . . .	Compte-rendus de la Société de Géographie à Paris.
<i>Staatk. Staath. Jb.*</i> . . .	Staatkundig en Staathuishoudkundig Jaarboekje.
<i>St. uit Indië*</i>	Stemmen uit Indië. Samarang.

<i>T. A. G.</i>	Tijdschrift van het Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap.
<i>T. A. G. (B.)</i>	Tijdschrift van het Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap. (Bijbladen.)
<i>T. B. B.</i>	Tijdschrift voor het Binnenlandsch Bestuur. Batavia.
<i>T. B. G.</i>	Tijdschrift voor de Indische Taal-, Land- en Volkenkunde. Uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Batavia.
<i>Teijsm.</i>	Teijsmannia. Batavia.
<i>T. I. A. G.*</i>	Tijdschrift van het Indisch Aardrijkskundig Genootschap. Samarang.
<i>T. I. L. G.*</i>	Tijdschrift van het Indisch Landbouwgenootschap. Samarang.
<i>T. Inst. Ing.</i>	Tijdschrift van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs.
<i>T. Inst. Ing. afd. N.-I.</i>	Tijdschrift van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs, afdeling <i>Nederlandsch-Indië</i> . Batavia.
<i>T. Kad. en Landmeetk.</i>	Tijdschrift voor Kadaster en Landmeetkunde. Utrecht.
<i>T. L. Tuinb. N. O. I.*</i>	Tijdschrift voor Land- en Tuinbouw en Boschcultuur in Nederlandsch-Oost-Indië. Samarang.
<i>T. M. afsch. Slav.*</i>	Tijdschrift uitgegeven door de Maatschappij tot bevordering van de afschaffing der slavernij.
<i>T. M. N.*</i>	Tijdschrift der Maatschappij ter bevordering van Nijverheid.
<i>T. N. L. N. I.</i>	Tijdschrift voor Nijverheid en Landbouw in Nederlandsch-Indië. Batavia.
<i>T. N. I.</i>	Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië.
<i>T. Staath. Stat.*</i>	Tijdschrift voor Staathuishoudkunde en Statistiek.
<i>T. Vereen. Landh.</i>	Tijdschrift der Vereeniging van Landhuurders in Djokjokarta en Soerakarta. Samarang.
<i>T. Zeew.*</i>	Tijdschrift voor het Zeewezen. Uitgegeven door J. Swart.
<i>Tijdsp.</i>	De Tijdspiegel.
<i>V. Ind. Gen.</i>	Verslagen der vergaderingen van het Indisch Genootschap.
<i>V. K. v. K. Bat.</i>	Verslagen der Kamer van Koophandel te Batavia.
<i>V. K. v. K. Samar.</i>	Verslagen der Kamer van Koophandel te Samarang.
<i>V. Krijgsw.</i>	Verslagen der vergaderingen van de Vereeniging ter beoefening der Krijgswetenschap.
<i>V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)</i>	Verslagen en Mededeelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen, afdeling: <i>Letterkunde</i> .
<i>V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)</i>	Verslagen en Mededeelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen, afdeling: <i>Natuurkunde</i> .
<i>V. V. Zeem.</i>	Verslagen der vergaderingen van de Vereeniging ter behandeling van op de zeemacht betrekking hebbende onderwerpen te den Helder.

<i>Veeartsenijk. Bl.</i>	Veeartsenijkundige Bladen voor Nederlandsch-Indië. Batavia.
<i>Vh. B. G.</i>	Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Batavia.
<i>Vh. K. Ak. v. W. (Lett.)</i>	Verhandelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen, afdeeling: <i>Letterkunde</i> .
<i>Vh. K. Ak. v. W. (Nat.)</i>	Verhandelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen, afdeeling: <i>Natuurkunde</i> .
<i>Vh. Zeew.*</i>	Verhandelingen en Berichten betreffende het Zeewezen. Uitgegeven door Tindal en Swart.
<i>Vr. d. T.</i>	Vragen des Tijds.
<i>Vr. v. d. D.</i>	Vragen van den Dag.
<i>W. I.*</i>	West-Indië. Tijdschrift.
<i>Z. f. Erdk. Berlin.</i> . .	Zeitschrift der Gesellschaft für Erdkunde zu Berlin.
<i>Z. f. Ethnol.</i>	Zeitschrift für Ethnologie.

OOST-INDIË.

EERSTE AFDEELING.

A. Land- en Volkenkunde.

I. REIZEN NAAR OOST-INDIË.

Duyl (A. G. C. van). De journalen van de eerste reizen der Nederlanders naar Oost-Indië. (Naar aanleiding van „Mémoire bibliographique sur les journaux des navigateurs Néerlandais, etc.” Rédigé par P. A. Tiele. Amst. 1867). Met bijlage. — *Gids*, 1868, II, bl. 555.

Gerlach (A. J. A.). De tweede scheepstocht der Nederlanders naar Oost-Indië. — *Gids*, 1872, IV, bl. 369.

Tiele (P. A.). De Portugeezen op weg naar Indië. — *Gids*, 1873, II, bl. 177. — De voorgewende ontdekking van Australië (Nieuw-Holland) door de Portugeezen in 1601. — *N. Sp.*, 1875, No. 30, 32. — De scheepstogt naar Oost-Indië onder Wolfert Harmensz (1601—1603). — *B. Vad. Gesch. v. Nyhoff & Fruin*, VI bl. 219.

Brink (A. J. ten). De ontdekkingsgeschiedenis van Straat Magellaan. — *Gids*, 1879, III, bl. 208.

Koenen (H. J.). Cornelis Hooft en Reinier Pauw. Eene bijdrage tot de karakteristiek der twee staatspartijen in de Oude Republiek. (Met mededeelingen aangaande de voorbereiding der eerste reizen van de Nederlanders naar Oost-Indië). — *V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)*, XI, (1868), bl. 201, 306. — Bijlagen. — *Ibid.* XI, (1868), bl. 332.

Leupe (P. A.). De reizen der Nederlanders naar het Zuidland of Nieuw-Holland

in de 17de en 18de eeuw. — *Vh. en Ber. Zeev.*, 1867, II, bl. 1, 130, 258, 357. — De reizen der Nederlanders naar Nieuw-Guinea en de Papoesche eilanden in de 17de en 18de eeuw. — *B. Inst.*, Rks. 8, X, bl. 1, 75. — Cornelis Houtman's tweede reis naar Indië, 1598. — *B. Inst.*, Rks. 4, IV, bl. 527. — Een overlandreis naar Indië in 1781. — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 202.

Haga (A.). Het rapport van H. Zwaardkroon en C. Chastelijn betreffende de reis naar Nieuw-Guinea, in 1706 ondernomen door Jacob Weijland. Met toelichting. — *T. B. G.*, XXX, bl. 235.

Bonaparte (R.). Les premiers voyages des Néerlandais dans l'Insulinde, 1590—1602. — *Rev. de géogr.*, XIV, (1884), p. 12.

Die Reise der deutschen Kriegsflotte im Jahre 1884. — I. Ostasien. Philippinen, China, Japan, Korea. — II. Borneo, Java, Birma, Ceylon. — III. Australien, Südsee, die Länder am Roten Meer. — IV. Westindien, Venezuela, Yukatan, Florida. — *D. K. Z.* 1885, No. 18—22, S. 576, 616, 637, 674, 715.

Kan (Dr. C. M.). De belangrijkste reizen der Nederlanders in de 19de eeuw ondernomen, de voornaamste werken in dat tijdvak op geographisch gebied verschenen. — *T. A. G.*, Rks. 2, VI, (*V. M.*) bl. 510.

Hierin ook over de reizen naar en door Nederlandsch-Indië.

III. AARDRIJKSKUNDE. — REIS- EN ONDERZOEKINGSTOCHTEN. — ALGEMEENE BESCHRIJVINGEN.

a. De Indische Archipel.

Tiele (P. A.). De oudste kaarten van den Maleischen Archipel. M. k. — *B. Orient. Congres (L. V.)*, Leiden, 1883, bl. 1.

Pijnappel (Dr. J.). De Maleische atlas van W. F. Versteeg. Beoordeeling. — *B. Inst.*, Rks. 3, X, bl. 373.

Beoordeelingen van den atlas der Ned. Indische Bezittingen van J. W. Stemfoort en J. J. ten Siethoff, 's Grav., 1885. — *I. G.* 1885 II bl. 1597. — *B. Inst.*, Rks. 5, I, bl. 101, 221. — *Peterm. M.*, 1886, S. 114. — *Rev. Col. Intern.*, 1886, I, p. 321. — *Pr. R. G. S. London*, 1886, p. 416.

Eenige nieuwe atlassen en kaarten van Ned.-Indië. (Beoordeeling). — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (*V. M.*), bl. 672; III, bl. 125.

Zondervan (H.). Niederländisch-Indische Kartographie. — *Ausl.*, 1892, No. 45, S. 713.

Pijnappel (Dr. J.). Ptolemaeus en de Indische Archipel. Een kritiek der verklaringen van de berichten van Claudius Ptolemaeus. — *B. Inst.* Rks. 3, V, bl. 36. — Over de kennis die de Arabieren vóór de komst der Portugeezen van den Ind. Archipel hadden. — *B. Inst.*, Rks. 3, VII, bl. 135.

L'Archipel Malais. Considérations sur sa géographie physique. — *Rev. Mar. Col.*, XXXVI, (1873), p. 813.

Veth (P. J.). Observations sur les lignes de Wallace. — *Congr. Intern. de Géogr. Paris*, 1878, I, p. 305—310.

Oudemans (Dr. J. A. C.). Bepaling van het lengteverschil van Batavia en Singapore door middel van seinen met den onderzeeschen telegraafkabel. — *N. T. N. I.* XXXIV, bl. 120. — Verslag omtrent de bepaling door middel van de electro-telegraaf van het lengteverschil tusschen Madras en Singapore uitgevoerd in 1871 en de daaruit afgeleide lengte van Batavia. — *N. T. N. I.*, XLIII, bl. 124.

Mensing. Ueber die Sunda, Bangkok und Rhio-Strassen. — *Ann. d. Hydr.*, XII, (1884), No. 8, S. 433.

Over ondiepten in de Soeloe-zee en andere deelen van den Ind. Archipel naar

officieele Nederl. berichten. — *Merc. Mar. Mag. Aug.*, 1871, p. 235.

Kan (Dr. C. M.). Histoire des découvertes dans l'Archipel Indien. — Nos connaissances géographiques actuelles sur ce groupe d'îles. — Lacunes dans ces connaissances et moyens de les remplir. — *Wetensch. Voordr. Kol. Tent. Amst.* 1883. Leiden, 1884, bl. 26. — De kennis der zeeën van den Indischen Archipel. — *I. T.* 21, 28 Juni 1892, No. 143, 144.

Schuiling. (R.). De grenslijn van Wallace eene continentale grens. Met diepte-kaart der zeeën. — *T. A. G.*, Rks. 2, V, (*U. A.*) bl. 223.

Zeediepten in den Oost-Indischen Archipel. — *T. A. G.*, Rks. 2, III, (*V. M.*), bl. 485. — Overzicht. — *I. G.*, 1887, I, bl. 279.

Harrington (P. F.). Report on the Straits of Sunda. W. map. — *Hydr. Notice*, 1887, No. 27. *Washington*.

Indes Néerlandaises. Positions géographiques rectifiées de divers points. — *Ann. hydr.*, Paris, 1888, p. 241.

Wagner (Prof. Dr. H.). Das Areal der Niederl. Besitzungen in Ostindien. M. K. — *T. A. G.*, Rks., 2, VIII, (1891), bl. 815. — Aanteekeningen. — *T. A. G.*, Rks. 2, VIII, (1891), bl. 824. — Het oordeel van Prof. H. Wagner over de statistieke opgaven betreffende Ned. Indië. Door H. Ph. Th. Witkamp. — *I. G.*, 1892, I, bl. 444. — Vgl. *I. G.*, 1891, I, bl. 153, 455; II, bl. 2017.

Witkamp (H. Ph. Th.). De grootte der eilanden en der gewesten en afdeelingen in Ned.-Indië, speciaal Sumatra. — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 361. — Correctie door J. F. Hoekstra. — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 1047. — Eene correctie verbeterd door Witkamp. — *T. A. G.*, Rks. 2, X, (1893), bl. 474.

Beschrijving der Ned. Indische havens Atjeh, Padang, Batavia, Soerabaia, Boeleleng, Makasser en Kema. — *J. Frhr. v. Benko: Reisen d. Nautilus u. Novara. Wien*, 1892, S. 938—991.

Engelands hydrographische opnamen in onze koloniën. (Volgens het Koloniaal Verslag van 1891). — *I. G.*, 1891, II, bl. 2113.

Bernstein (Dr. H. A.). Voorloopige mededeelingen nopens reizen in den Indischen Archipel. (Zes halfjaarlijksche verslagen, 1860-63). — *T. B. G.* XIV, bl. 399. — Als voren over 1864. — *T. B. G.* XVII, bl. 79.

Bik (J. Th.). Aanteekeningen nopens eene reis naar Bima, Timor, de Moluksche eilanden, Menado en Oost-Java in 1821 en 1822 met den hoogleeraar C. G. C. Reinwardt. — *T. B. G.* XIV, bl. 125.

Putlitz (Bn. Zu). Erinnerungen eines deutschen Soldaten aus Niederländisch-Indien. — *Ausl.* 1866, S. 913, 927, 948, 1013, 1046.

Andree (R.). Der Malaiische Archipel. — *Bl. f. litt. Unterh.* 1870, No. 32.

Hollander (Dr. J. J. de). Aanwijzingen van leemten en gebreken in het Aardrijkskundig en Statistisch woordenboek van Ned. Indië. Amst. 1869. — *Gids* 1871, IV bl. 132. — Een Engelschman en een Noord-Amerikaan in Nederl. Oost-Indië. (Naar aanleiding van de reisverhalen van A. Russel Wallace en A. S. Bickmore). — *B. Inst. Rks.* 3, VI, bl. 93.

Stadt (Dr. H. vande). Insulinde. (Naar aanleiding van Russel Wallace's „Insulinde”. Vertaald door P. J. Veth. Amst. 1870-71). — *Gids* 1872, III bl. 401.

Brucker (R. P.). Les colonies hollandaises des Indes Orientales. — *Bull. S. G. Lyon* II, No. 11.

Pijnappel (Dr. J.). Enkele aanmerkingen op Wallace's Insulinde. Vertaald en met aanteekeningen voorzien door P. J. Veth. Amst. 1870-71. — *B. Inst. Rks.* 3, VII, bl. 139.

Greiner (Dr.). Herinneringen uit mijn verblijf in Ned. Indië. — *T. N. I.* 1872, II, bl. 81, 187, 254, 374. — Over land en zee. Reisindrukken. — *T. N. I.* 1873, II, bl. 240, 341, 421; 1874 I, bl. 16.

Die Arbeiten der Challenger-Expedition im Südlichen Indischen Ocean. Auszug aus dem offiziellen Berichte von Capt. G. S. Nares. M. K. — *Peterm. M.* 1874, S. 378, 461. — Vgl. *Peterm. M.* 1874, S. 467.

Davis (J. E.). The voyage of the „Challenger”. — *Oc. Highw. N. Sr.* I (1874), p. 225, 271. — *Geogr. Mag. I.* (1874) p. 183, 225, 288; II (1875), p. 38, 276, 339, 358; III (1875), p. 1, 66.

Bizemont (H. de). L'expédition scientifique du „Challenger” autour du monde. *Rev. Mar. Col.* XLV (1875), p. 347; XLVI (1875), p. 131, 824.

De „Challenger” in den Indischen Archipel. (Ontleend aan het werk van W. J. J. Spry „The cruise of Hr. Ms. ship „Challenger”). — *T. N. I.* 1877, II, bl. 241.

Löffler (Dr. K.). Reise-Erinnerungen aus Java und Sumatra. — *Aus all Weltth.* Oct.-Dec. 1871, S. 19, 34, 66.

Boissevain (J.). De Italianen in Indië. (Naar aanleiding van een in 1877 te Rome verschenen werk van G. Solembergo over den Ned. Indischen Archipel). — *Econ.* 1879, I, bl. 353.

Charnay's onderzoekingstochten in den Indischen Archipel. — *Pr. R. G.* S. London 1871, p. 275.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). Uit eene merkwaardige brievenverzameling. (Dr. van Rijckevorsel's Brieven uit Insulinde. 's Gravenhage, 1878). — *T. N. I.* 1878, II, bl. 34.

Lennen (W. C.). Journal of a voyage through the Straits of Malacca on an expedition to the Molucco Islands, 1796. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc. June* 1881, p. 51-74.

Henrard (Col.). Les Indes Orientales Néerlandaises. — *Bull. S. G. Anv.* IX (1884), p. 65.

Braude St. Pol. Lias. La Malaisie. — *Bull. Soc. Bret. de Géogr. Lorient* III (1884), No. 11, p. 73.

Laborthe (Ch.). La Méditerranée Asiatique. — *Rev. de Géogr.* XV (1884), No. 44, suiv.

De reistochten van H. O. Forbes in den Indischen Archipel en op Nieuw-Guinea. (Berichten en mededeelingen). — *Pr. R. G. S. London* 1882, p. 408, 656.

Klöden (G. A. von). Aus Insel-Indien. — *Natur* 1882, No. 7.

Busken Huet (Cd.). Uit en over Ned. Indië. — *Nederland* 1885, No. 6, bl. 137-154.

Pauli (G.). Reise-Erinnerungen aus dem Malaiischen Archipel. — *Ausl.* 1885, No. 38-44, S. 741, 773, 793, 806, 831, 849, 863.

Metzger (Em.). Overzicht van het werk van H. O. Forbes: „A naturalist's

wanderings in the Eastern Archipelago, London 1885". — *Rev. Col. Intern.* I (1885), p. 144.

Wilken (Dr. G. A.). Aankondiging van het werk van H. O. Forbes: „A naturalist's wanderings in the Eastern Archipelago 1878—1883. London 1885." — *I. G.* 1886 II, bl. 1588.

Bastian (Dr. A.). Ergebnisse der Reise des Capitän Jacobsen im Ind. Archipel. — *Z. f. Ethnol.* XX (1888), S. 438.

Reinecke (G.). Bericht über eine Reise von Batavia über Cheribon durch die Balistrasse. — *Ann. d. Hydr.* XIII (1885), S. 136; XIV (1886), S. 359.

Havenga. Les Indes Néerlandaises. Av. carte. *Mouv. Géogr.* 1887, No. 2.

Groeneveldt (W. P.). Notes on the Malay Archipelago and Malacca. — *Misc. Papers Indo-China*: I (1887), p. 126.

Forbes (Anna). Reizen in den Indischen Archipel. (Vertaling van het werk „Experiences in the Eastern Archipelago. London 1887"). — *T. N. I.* 1888, I, bl. 161, 241, 265, II, bl. 38. — Opmerkingen van C. J. H. van Limburg Stirum. — *T. N. I.* 1888, I bl. 473—475.

Im Osten von Asien. (Ontleend aan het werk van F. H. H. Guillemard „The cruise of the Marchesa. London 1886"). — *Ausl.* 1890, No. 2, 5 S. 24, 95.

Bréon (R.) et W. C. Korthals. Rapport sur une mission scientifique dans le Détroit de la Sonde. — *Arch. d. Miss. Scient.* XII (1885), p. 433.

Aus dem Reiseberichte des Kapt. C. Hannes von der Lombok-Strasse nach Makasser, von hier nach Banda, Menado und zurück nach Makasser. — *Ann. d. Hydr.* XVI (1888), S. 429.

Haeger (A.). Duitschers in Indië. (Uittreksels uit reisverhalen van Duitschers, die in dienst van de O. I. Compagnie en van het Ned. Indisch Gouvernement zijn geweest). — *T. N. I.* 1888, II bl. 161.

Weber (Max). Mededeelingen aangaande zijne reizen in Ned. Oost-Indië in 1889. — *T. A. G. Rks.* 2, VII (1890), bl. 454—462. — Overzicht. — *T. N. I.* 1890, I bl. 383. — *Peterm. M.* 1890, S. 216.

Wichmann (A.). Bericht über eine im Jahre 1888—89 im Auftrage der Niederl.

Geographischen Gesellschaft ausgeführte Reise nach dem Indischen Archipel I. Java. — II. Celebes. — III. Flores. — IV. Timor. — V. Rotti. — VI. Zusätze und Berichtigungen. — *T. A. G. Rks.* 2, VII (1890), bl. 907; VIII (1891) bl. 188; IX (1892), bl. 161. — Aanvulling door J. W. Stoutjesdijk. *M. k.* — *T. A. G. Rks.* 2, VIII. (1892), bl. 748.

A. Jacobsen's und H. Kuhn's Reise in Niederl. Indien. *M. k.* — *Globus* LV, (1889), No. 11, ff.

Zondervan (H.). Forschungsreisen in Niederl. Ostindien — I. Die Expedition nach den Key-Inseln (1888—89). — II. Die Expedition nach der Insel Flores. — *Ausl.* 1892, No. 1, 2, S. 2, 17.

Radds, (Dr. G.). Kurzer Bericht bis Neujahr 1891 über die Reise der Grossfürsten Alex und Sergei Michailowitch auf der Jacht „Tamara". — *Peterm. M.* 1891, S. 75, 252, 277, 289. — Vertaling. — *T. N. I.* 1891, I, bl. 471. — Circular-Briefe (Over het verblijf van de „Tamara" in den Ind. Archipel in 1890). — *Ausl.* 1891, No. 38, 39, S. 741, 761.

Hubrecht, (A. A. W.). Reisherinneringen uit de Tropen (Nederl. Indië). — *Gids* 1892, I bl. 503; 1893, I, bl. 441. — Overzicht. — *I. G.* 1893, I, bl. 621.

Versteeg, (W. F.). Het wetenschappelijk onderzoek in de Nederlandsche koloniën en het Kon. Nederl. Aardrijkskundig Genootschap (sedert zijne oprichting). — *T. A. G. Rks.* 2, VIII (1891), bl. 337.

Baessler (A.). Reisen im Malaischen Archipel. — *Z. f. Ethnol.* XXIII (1891), S. 493.

Korotnoff (A.). Compte-rendu d'un voyage scientifique aux Indes Néerlandaises. — *Bull. Acad. R. Belgique* Sr. 3, XII (1886), No. 11.

b. Java en Madoera.

Holle (K. F.). Aanteekeningen bij eene oude Javaansche kaart van Tjiela of Timbanganten (Preangers). — *T. B. G.* XXIV, bl. 168.

Leupe (P. A.). Mededeelingen omtrent de op het Rijksarchief aanwezige inlandsche kaarten van de residentie Samarang in 1825 door districtshoofden vervaardigd. — *Ind. Letterb.*, 1877, No. 1.

Veth (P. J.). Een woord bij de kaart van het Dieng-gebergte. (Verbeterde kopie van eene kaart op het Topogr. Bureau te Batavia vervaardigd). — *T. A. G.*, II, bl. 357.

Witkamp (H. Ph. Th.). Een woord bij de kaart van de residentie Samarang, Maart 1886. — *T. A. G.*, Rks. 2, VI, (*U. A.*), bl. 165.

De nieuwe étappekaart van Java, samengesteld onder leiding van den luitenant-kolonel W. J. Havenga, door C. B. Hooijer, 1877. Beoordeeling. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 618. — Antwoord van W. J. Havenga. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 217.

Bowring (J.). Recollections of Java. — *Fortn. Rev.*, 1866, p. 438. — Reminiscences de Java. — *Rev. Brit.*, 1866, p. 318.

Over het aantal dessa's en kampongs op Java en Madoera. — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 495.

Perelaer (M. T. H.). Twaalf honderd palen door Midden-Java. — *M. Sp.*, 1867, bl. 40 vv. — Eene opmerking van een gepensioneerd Hoofdofficier. — *M. Sp.*, 1867, bl. 493.

Java. — *Rev. Mar. Col.*, XVI, (1866), p. 277, 618, 815; XVII, p. 253.

Keijzer (Prof. S.). Reizen over Java, door Raden Mas Arja Poerwa Lelana. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 1, 120.

Java en zijn bewoners. — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1871, No. 10, bl. 322.

Veth (P. J.). Javasche landschappen. — *Gids*, 1872, II, bl. 1. — Verbeteringen van Junghuhn's „Java”. — *T. A. G.*, III, bl. 269.

Discussiën over de belangrijkheid van Java's ligging vooral ten opzichte van het algemeen handelsverkeer. — *V. Ind. Gen.*, 1869, bl. 62.

Friederich (R. H. Th.). Rapport over reizen gedaan op Java. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 42.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). Indische schetsen uit den vreemde. (Naar aanleiding van H. Meister's „Bilder aus Java. Zürich 1875”). — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 375. — Javasche landschappen en karakterschetsen. (Naar aanleiding van J. Groneman's „Indische schetsen. Zutphen 1875”). — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 277, 356.

Indrukken van een wereldreiziger over Java. (E. K. Laird). — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 451.

Leupe (P. A.). Reisje uit de Preangerlanden naar de Zuidzee (Zuidkust van Java) in het belang van het mijnwezen in 1730 ondernomen. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 1.

Oudemans (Dr. J. A. C.). Vervolg op het verslag van de bepaling der geographische ligging van die plaatsen op Java waar telegraafkantoren gevestigd zijn. — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 88.

Charnay (D.). Six semaines à Java. — *T. d. M.*, XXXIX, (1880), p. 1. — Zes weken op Java. — *Aarde en Volken*, 1882. — Sechs Wochen auf Java. — *Globus*, XXXVIII, (1880), No. 1. — Rapports sur une mission dans l'île de Java et en Australie. — *Arch. d. Miss. Sc.*, VII, p. 21—39.

Aanteekeningen op het eerste Deel van P. J. Veth's „Java, geographisch, ethnologisch, historisch”. Door Raden Mas Adipati Ario Tjondro Negoro. Met naschrift van P. J. Veth. — *T. A. G.*, (B.), III, No. 4. — Aanteekeningen op het eerste en derde Deel van hetzelfde werk. Door P. J. Veth. — *T. A. G.*, VI, bl. 82, 114; VII, bl. 28. — Verbeteringen en aanvullingen op P. J. Veth's „Java”. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1819. — Addenda en corrigenda. Door J. Kreemer. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1640, 1827.

Krüger (W.). Briefliche Mittheilungen aus Java. — *M. Ver. Erdk. Halle*, 1887, S. 23.

Guppy (H. B.). The south coast of Java. — *Pr. R. G. S.*, London, 1889, S. 696.

Eene vacantie op Java. (Reistoelt door West-Java). Ontleend aan de Straits Times van 1 Sept. 1889. — *T. N. I.*, 1889, II, bl. 379.

Hindorff (J.). Notizen aus Java. I. Anjer und Batavia. — II. Rombang. — III. Soerakarta. — IV. Pasoeroean. — V. Banjoewangi und die Bali-Strasse. — *Ann. d. Hydr.* XV, (1890). S. 396.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). Een handboek voor Java (Naar aanleiding van „L. F. M. Schulze's Führer auf Java. Leipzig. 1890”). — *N. Sp.*, 1890, No. 44, bl. 364.

Agassiz. L'île de Java. — *Bull. Soc. Geogr. Lyon*, IX, (1890), p. 285.

Metzger (Em.). Java. — *Chamber's Encycl.*, VI, (1890). — *Aus Java's Bergen.* — *Ausl.* 1886, No. 5, S. 83.

Vorderman (A. G.). Opgaven van de namen der desa's en kampongs waaruit de voornaamste plaatsen van Java bestaan en van het zielental dat deze bevatten. — *T. A. G.*, Rks. 2, VIII, (1891), bl. 719. — Rectificatie en aanvulling; door J. F. Niermeijer. — *T. A. G.*, Rks. 2, VIII, (1891), bl. 947.

Van West-Java naar het Oosten. — *De Natuur*, 1893, No. 12.

Heldring (O. G. H.). Een uitstapje in Midden-Java. — *De Natuur*, 1890.

Molins (E. de). Herinneringen eener reis op Java. — *Aarde en Volken*, 1886.

Batavus. I. Een dag in Java's binnenland. — II. Een tocht naar Java's Zuidzeestrand. — III. Een uitstapje naar Wendit. — *E. H.* 1892.

Twee maanden op Java. (Overzicht van eene lezing van F. C. Stoop in de Ned. Vereeniging te London). — *T. N. I.* 1892, I, bl. 472—476.

Croockewit (Mr. M. C.). Zes weken in de Preanger Regentschappen. Reisverhaal. — *Gids* 1866, III, bl. 290.

Aanteekeningen gehouden op eene reis op de Solosche rivier van Soerakarta naar Soerabaja. — *T. N. I.* 1866, II, bl. 217.

Koorders (Mr. D.). Aanteekeningen betreffende eenige reizen in Bantam en Cheribon. — *B. Inst.* Rks. 5, IV, bl. 303, 397.

Meinsma (J. J.). Iets uit de nalatenschap van Mr. D. Koorders. — a. Aanteekeningen op eene reis door Zuid-Bantam. — b. Losse aanteekeningen tijdens het bezoek bij de Badoeis. — c. Reis door Soekapoera. — d. Aanteekeningen op eene reis door Tjeribon. — e. Losse opmerkingen op een uitstapje door de Zuid- en Westerdistricten van Tjandjoer. — *B. Inst.* Rks. 3, IV, bl. 303, 335, 341, 367, 389, 395.

Eenige mededeelingen omtrent Banjoewangi getrokken uit een Verslag van het Gewestelijk Bestuur. — *B. Inst.* Rks. 3, I, bl. 337.

Hucht (van der). Bijdrage tot de kennis der Preanger Regentschappen. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 268.

Enklaar (E. C.). De Preanger Regentschappen. Land en volk. — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1871, No. 5, bl. 129.

Beschreibung der Stadt Soerabaja. — *Ausl.*, 1867, S. 528.

Kruijt (J.). Een reisje naar Malang. — *M. N. Z. G.*, XIII, (1869), bl. 357.

Potoénik (W.). Streifzüge in Ost-Asien. Batavia. — *Aus all. Weltth.*, IX, (1878), S. 266, 297.

Bik (J. Th.). Aanteekeningen op eene reis door het westelijk gedeelte der residentie Bantam met de Heeren van Hasselt en Maurevert in het jaar 1822. — *T. B. G.*, XVI, bl. 260.

Poensen (C.). Uit Kediri. — *M. N. Z. G.*, XVII, (1873), bl. 422.

Huijser (P. C.). Iets over de adsistent-residentie Blitar (Kediri). — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 319.

Waeij (H. W. van). Herinneringen mijner laatste inspectiereis over de gewerken in de derde groote militaire afdeeling op Java in 1836. — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 421; 1875, I, bl. 387, 420. — De residentie Rembang. — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 166. — De Solorivier van Padangan tot Soerabaja. — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 497.

Stöhr (E.). Die Provinz Banjoewangi in Ost-Java mit der Vulkan-Gruppe Idjen-Rann. Reiseskizzen. — *Abh. Senckenb. Naturf. Ges.*, IX, (1874).

Meyners d'Estrey (H. Cte). Souvenirs d'un voyage dans la principauté de Sourakarta. — *L'explor. géogr. comm.*, 1875, No. 10, p. 224. — La principauté de Sourakarta. — *Ann. E. Or.*, XII, (1889), p. 289.

Heering (P.). Een tochtje door het Tenger-gebergte. — *Gids*, 1875, IV, bl. 122. — Een bezoek aan het Ardjoeno-gebergte. — *Gids*, 1878, I, bl. 65. — Naar Java's hoogsten bergtop, (de Smeroe). Reisaanteekeningen. — *Gids*, 1878, II, bl. 441.

Lange (L. C. F. A.). Tochtje op den Slamet. — *N. T. N. I.* XXXVII, bl. 22.

Beheim-Schwarzbach (von). Die Besteigung des Smeroe auf Java. — *Wes-*

term. Monatschr. Febr. 1870. — Vertaling van hetzelfde stuk. — *Le Globe* 1871.

Nignaber (Capt.). Einiges über die Plätze Samarang und Indramajoe an der Nordküste von Java. — *Hausa*, 1879, No. 74.

Schram (M. J.). Bijdrage tot de hydrographie van Batavia. M. k. — *T. Inst. Ing. afd. N. I.*, 1877—78, (Vh.) bl. 1.

Fokkens (F.). Beklimming van den Darawate (hoogste top van het Willisgebergte op Java). — *T. B. G.*, XXX, bl. 558.

Beschrijving van het district Saleman en in 't bijzonder van het gehucht Goenoeng Segara (Tagal). Door Raden Ario Tjondro Negoro. Met een naschrift van K. F. Holle. M. pl. — *T. B. G.*, XXIX, bl. 509.

Marcella (L.) en O. G. H. Heldring. Een tochtje naar den Sindoro (Kadoe). M. pl. — *E. H.*, 1885, bl. 495, 511, 522.

Kreemer (J.). Veertien dagen in Pasoe-roeans Tengger. — *M. N. Z. G.*, XXIX, (1885), bl. 337.

Oudemans (G. J.). Bestijging van Soembing en Sindoro. — *T. B. B.*, III, bl. 369.

Sandick (R. A. van). Bijdrage tot de hydrographie van Indramajoe. — *T. Inst. Ing. afd. N. I.*, 1882—83, (Vh.) bl. 79.

Riboul (F.). Noticias sobre el puerto de Surabaja (Java). *Boll. S. G. Madrid*, XXII, (1887), No. 394, p. 219.

Stège (J. H.). Ueber den Hafen von Tjilatjap, Südküste von Java. — *Ann. d. Hydr.*, XI, (1883), No. 6., S. 380.

Bemerkungen über das Fahrwasser der Allas und Surabaja-Strasse. — *Ann. d. Hydr.*, 1888, S. 124.

Hasselman (C. J.). De Diëng-vlakte. — *T. B. B.*, IV, bl. 228.

Kloos (H. W.). De bestijging van den Smeroe (Malang). — *T. B. B.*, V, bl. 229

Cordes (J. W. H.). In de Preanger Regentschappen. Reisindrukken. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2106, 2372, 2630. — In Pasoe-roeans bergen. — *I. G.*, 1889, II, bl. 2286; 1890, I, bl. 216.

Tiemersma (L.). Bantam. Een bezoekreis naar Rangkas-Betoeng. — *Org. N. Z. V.*, 1892, No. 10, bl. 153.

Bantam en het Evangelie. — *Org. N. Z. V.*, 1892, No. 6, bl. 85.

Quant (B. C. de). Beklimming van den Goenoeng Slamet (Java). — *T. B. B.*, VII, bl. 62.

Kal (H. Th.). Herinneringen uit Loe-madjang. — *T. B. B.*, IX, bl. 452.

Soerabaia. M. pl. — *E. H.*, 1891.

Verwyk (J. J.). Aanteekeningen omtrent het Diëng-gebergte en zijn merkwaardigheden. M. k. — *T. B. G.*, XXXV, bl. 215.

Iets over het eiland Bawean. (Ontleend aan de gedrukte statistiek der residentie Soerabaia van 1861). — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 217.

Wiselius (J. A. B.). Geschiedkundige en maatschappelijke beschrijving van het eiland Bawean. — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 249, 417.

Arends (P. C.). Verslag van eene reis naar het eiland Noesa Baweng, residentie Bezoeki in 1880, met drieledig doel: of het geschikt is voor de oprigting van kalkbranderijen, het aanleggen van paarden- of veefokkerijen en de vestiging van eene strafkolonie. — *T. B. G.*, XXVII, bl. 172.

Metman (Mr. J. P.). Verslag van eene reis naar de Karimon-Djawa-eilanden in Augustus 1885. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 140.

Koorders (S. H.). Verslag van eene wetenschappelijke dienstreis naar de Karimon-Djawa-eilanden. M. k. en 2 prof. — *N. T. N. I.*, XLVIII, bl. 20—132.

Mededeelingen aangaande het eiland Kangean, residentie Madoera. — *T. A. G. Rks.* 2, II, (V. M.) bl. 208. — *T. N. I.*, 1885, I, bl. 317.

Verwijk (J. J.). Bijdrage tot de kennis van den Sapoedi-Archipel (residentie Madoera). M. k. — *T. B. G.*, XXXV, bl. 234.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. G. C.) en J. Aaltz. Bawean. Met inleidend woord van Jhr. Mr. J. K. W. Quarles van Ufford. M. k. — *T. A. G. Rks.* 2, IX, (1892), bl. 33.

Joehim (E. F.). Beschrijving van den Sapoedi-Archipel. M. k. — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 343.

c. De kleine Soenda-Eilanden.

1. Bali en Lombok.

Bijdragen tot de kennis van het eiland Bali. (Bewerkt naar aantekeningen van F. L. van Bloemen Waanders, door P. J. Veth). a. Korte beschrijving van Bali. — b. Stukken over de geschiedenis van Bali. — c. Balische overleveringen. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 367, 376, 403. — Nieuwe bijdragen tot de kennis van Bali. a. Balineesche huwelijken. — b. Tractaat met de vorsten van Badoeng (1849). — c. Balische planten en plantennamen. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 434, 437, 442.

Lier (H. F. van). Aantekeningen omtrent het rijk van Djembrana, eiland Bali. — *T. B. G.*, XV, bl. 273.

Dagverhaal eener reis naar Bali in Juni en Juli 1866. Met twee aanhangsels: a. Aantekeningen op een tochtje naar het Batoer-gebergte op Bali in Sept. 1857; b. Aantekeningen omtrent Djembrana. Uitgegeven door P. J. Veth. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 415; II, bl. 12, 28.

Tocht naar het gebergte Bator (Bali). Uit H. Zollinger's schriftelijke nalatenschap. — *B. Inst. Rks.* 3, I, bl. 497.

Friederich (R.). An account of the island of Bali. — *Jn. R. As. Soc. Apr.* 1876. — Account of the island of Bali. — *Misc. Pap. Indo-China and the Ind. Arch.*, 1887, II, p. 69.

Lieftinck (F. A.). Java-Minor (Bali). — *I. G.*, 1880, II, bl. 1126. — Bijdrage tot de kennis van het eiland Bali. — *T. B. G.*, XXXIII, bl. 233.

Eck (R. van). Schetsen van het eiland Bali. I. Algemeene beschrijving. — II. Bevolking. — III. Geschiedenis. — IV. Godsdienst. — V. Bestuur. — VI. Regtspleging. — VII. Wandeling door de afzonderlijke rijkjes. — VIII. Zeden en gewoonten. — *T. N. I.*, 1878, II, bl. 85, 165, 325, 405; 1879, I, bl. 36, 104, 286, 365; 1880, I, bl. 1, 102, 195, 401; II, bl. 1, 81. — Schets van het eiland Lombok uit schriftelijke bescheiden en mondelinge berichten medegedeeld. Met een aanhangsel: De invoering van den Islam op Java en Lombok volgens de Balineezen. — *T. B. G.*, XXII, bl. 311, 358. — Geographische en ethnographische mededeelingen over Bali. — *T. A. G.*, IV, bl. 238. — Een en ander

over het eiland Bali. — *I. G.*, 1880, II, bl. 544. — Nog eens een en ander over Bali. M. k. — *I. G.*, 1882, I, bl. 223. — Lombok. — *I. G.*, 1882, I, bl. 909.

Wiggelendam. Voetreis naar het gebergte van Boeileleng op Bali. — *B. U. Z. V.*, 1881, bl. 58—65.

Limburg Stirum (Mr. O. J. H. Graaf van). Reisindrukken van Bali, meer in 't bijzonder van Boeileleng en Bangli. — *T. A. G.*, Rks. 2, IV, (V. M.), bl. 3—33.

Metzger (Em.). Aus Bali. — *Ausl.* 1890, No. 22, S. 435.

Willemstijn (H. P.). Militair-aardrijkskundige beschrijving van het eiland Lombok. — *I. M. T.*, 1891, I, bl. 323, 441, 521; II, bl. 37.

Bois (F. du). Huit jours dans l'île de Bali. — *Rev. d. d. M.* 1 Juin 1891. — Overzicht. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1237.

2. Timor en Onderhoorigheden.

Castro (A. de). Timor et les Timoriens. Traduit du Portugais par C. Neveu. — *Rev. Mar. Col. Mai* 1872, p. 169. — *Aus all. Welth. Dec.* 1872, S. 88; *Febr.* 1873, S. 131.

Iets over Timor en Babauw. (Land en volk). — *B. U. Z. V.*, 1875, bl. 133.

Gramberg (J. S. G.). Een maand in de binnenlanden van Timor. M. k. — *Vh. B. G.*, XXXVI, bl. 161.

Verstege (Ecoma). Verslag eener reis naar de Noë-Mina-rivier en aangrenzende landstreken aan de Z. O. kust van Timor in Juli 1877. — *T. B. G.*, XXV, bl. 121.

Roos (S.). Bijdrage tot de kennis van taal, land en volk op het eiland Soemba. M. k. — *Vh. B. G.*, XXXIV, bl. 1. — Iets over Endeh. (Met Hollandsch-Endeneesché woordenlijst). — *T. B. G.*, XXIV, bl. 481, 531.

Het eiland Soemba, volgens de jongste mededeelingen. (Bijdrage van S. Roos). — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 352.

Jackstein. Eenige notizen over Rotti en de Rottineezen. — *T. B. G.*, XX, bl. 350.

Esser (J.). Aantekeningen over Soemba. — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 161.

Clercq (F. S. A. de). Allerlei over het eiland Roti. — *B. Inst.*, Rks. 3, IX, bl. 291.

Cluppel (J. M.). De Solor-eilanden. — *T. B. G.*, XX, bl. 378.

Donselaar (W. M.). Aanteekeningen over het eiland Savoe. — *M. N. Z. G.*, XVI, (1872), bl. 233, 281; XVII, (1873), bl. 246. — De residentie Timor. — *M. N. Z. G.*, XXVI, (1882), bl. 269. — *I. G.*, 1882, II, bl. 383.

Teffer (M.). De Savoe-eilanden. — De oorspronkelijke en tegenwoordige bewoners. — Voornaamste middelen van bestaan. — *M. N. Z. G.*, XIX, (1875), bl. 205. — Aanteekeningen tot de bijdrage van den Heer Teffer over het eiland Savoe, door H. C. Humme. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 359.

Studer (Th.). Ein Besuch auf Timor. — *D. geogr. Bl.* 1878, No. 4; 1882, No. 1–2. — Overzicht. — *Peterm. M.*, 1878, S. 440–41.

Veth (P. J.). Geographische aantekeningen betreffelijk het eiland Flores. — *M. K.* — *T. A. G.*, I, bl. 180.

Voquinhas (J. dos Santos). Timor. — *Bol. Soc. Geogr. Lisboa*, III, (1882), No. 1; IV, (1883), No. 6–7.

Hollander (Dr. J. J. de). Mededeelingen aangaande het eilandje Kwella of Kawela, behoorende tot de Solor-groep, (resid. Timor). — *I. G.*, 1885, II, bl. 361–62.

Bastian (Dr. A.). Timor und umliegende Inseln. M. 2 Taf. — *Indonesien. Lief.* 2, Berlin, 1885.

Ligtvoet (A.). Aanteekeningen betreffende den economischen toestand en de ethnographie van het rijk van Sumbawa. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 555.

Eenige mededeelingen betreffende Rote (Rotti). Door een inlandsch Schoolmeester. — *T. B. G.*, XXVII, bl. 549.

Alphen (J. J. van). Soemba en de Soembanezen. — *T. N. I.*, 1884, I, bl. 205. — Overzicht. — *Ausl.*, 1884, No. 17, S. 337.

Riedel (J. G. F.). The Sawu-or Haawu-group. W. map. — *Rev. Col. Intern.*, I, (1885), p. 303. — The island of Flores or Pulau Bungo. The tribes between Siku and Manguwai. W. map. — *Rev. Col. Intern.*, II, (1886), I, p. 66. — Die Landschaft Duwan oder West-Timor. — *D., geogr. Bl.* 1887, No. 3–4, S. 227, 278. — Note sur l'île Rote. — *Congr. Intern. Géogr. Paris*, 1889, (C. R.), p. 641–652. —

La isole Roti o Rotti ed i loco abitanti, (isole della Piccola Sunda). — *Cosmos*, X, (1889–90), p. 306.

Zondervan (H.). Timor en de Timoreezen. — *T. A. G.*, Rks. 2, V, (U. A.), bl. 30, 339.

Het eiland Flores door G. P. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 290.

Voorbereiding van en berichten aangaande den wetenschappelijken onderzoekstocht van wege het Kon. Nederl. Aardrijkskundig Genootschap naar de Kleine Soenda-eilanden. — *T. A. G. Rks.* 2, IV, (V. M.), bl. 3; VI, bl. 213, 453, 490; VII, bl. 501, 870.

Bieger (Ph.). Eerste indrukken en ervaringen op Savoe. — *M. N. Z. G.*, XXXIII, (1889), bl. 127. — Bezoeken op Soemba. — *M. N. Z. G.* XXXIV, (1890), bl. I.

Graafland (N.). Het eiland Rote (vulgo Rotti). — *M. N. Z. G.*, XXXIII, (1889), bl. 239. — Die Insel Rote. — *M. geogr. Ges. Jena*, VIII, S. 134.

Niemann (G. K.). Nog iets over het eiland Rotti of Rote. — *M. N. Z. G.*, XXXIV, (1890), bl. 43.

Roo van Alderwerelt (J. de). Eenige mededeelingen over Soemba. — *T. B. G.*, XXXIII, bl. 565.

Jacobsen (A.). Reisen im ostindischen Archipel, (Die Inseln des Flores-See). M. K. — *Peterm. M.*, 1890, S. 103. — Ost-Flores. — *Globus*, LV, (1889), S. 184, 200.

Wijngaarden (J. K.). Het eiland Randjoewa of Benjoar, een der Savoe-eilanden (resid. Timor). — *M. N. Z. G.*, XXXIV, (1890), bl. 332. — Het eiland Soemba. — *Maandber. N. Z. G.*, 1893, No. 5, bl. 65. — Naar Soemba. — *M. N. Z. G.*, XXXVII, (1893), bl. 352.

Celebes en Flores. Mededeelingen van Prof. Max Weber over zijne reizen in Ned. Oost-Indië in 1889, met name op Flores en Celebes. — *T. A. G. Rks.* 2, VII, bl. 454–461. — Overzicht. — *T. N. I.*, 1890, I, bl. 383.

Wichmann (A.). Aufnahme der Molo-Strasse (Westlich von Timor). M. K. — *Peterm. M.*, 1890, S. 153. — Die Insel Rotti. M. K. — *Peterm. M.*, 1892, S. 97.

Schück (A.). Mangarai-Strasse. — *Peterm. M.*, 1890, S. 180.

Kleian (E. F.). Een voetreis over het Oostelijk deel van het eiland Flores. M. k. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 485.

Meerburg (J. W.). Proeve eener beschrijving van land en volk van Midden-Manggarai (West-Flores), afd. Bima, Gouvernement Celebes en Ondh. M. 2 k. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 434. — Dagboek gehouden gedurende zijne reis door het binnenland van Manggarai (West-Flores) van 14 April t/m 6 Mei 1890. — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 113.

Verslag der reis van den Controleur Hoedt naar de Noordkust van West-Flores. — *T. B. G.*, XXXV, bl. 281.

IJseldijk (A.). Kottling op het eiland Flores. (Ontleend aan het Tijdschrift „De Katholieke Missiën”). — *I. G.*, 1891, I, bl. 659.

Posewitz (Th.). Die Nederl. Indische Zinnexpedition auf Flores, (1890). — *Aust.* 1891, No. 8, S. 145.

West-Flores of Manggarai. (Volgens mededeelingen van J. W. Meerburg). — *I. G.*, 1891, II, bl. 2299.

Niks (J. F.). Het eiland Rotti (Rote). Eene schets. — *N. Z. T.*, III, (1891), bl. 321.

Het landschap Amarassi op Timor. — *T. B. B.*, VII, bl. 201.

Wetenschappelijke reis van Dr. H. F. C. Ten Kate naar het eiland Flores. Opdracht en berichten. — *T. A. G. Rks.* 2, VIII, (1891), bl. 330, 401, 517, 681, 750, 827, 953; IX, (1892), bl. 70. — *Aust.* 1892, No. 2, S. 17–20. — Brief van Dr. Ten Kate over zijn verblijf op de Timorsche eilanden. — *Soc. de Géogr. Paris (C. R.)*, 1892, No. 7, p. 167–170.

Martens (E. von). Banda, Timor und Flores. — *Z. Ges. Erdk. Berlin*, 1889, S. 83.

d. Sumatra.

1. Sumatra in het algemeen. — Midden-Sumatra. — De Battah-landen.

Veth (P. J.). Het eiland Sumatra. Met overzicht der litteratuur over het eiland. — *Aardr. en Stat. Woordenb. v. N. I.*, III, Amst. 1869, bl. 661–797. — The Dutch expedition to Central-Sumatra. W. map. — *Pr. R. G. S. London*, 1879, p. 759. — Die Expedition nach Central-Sumatra ausge-

führt von der niederl. geogr. Gesellschaft. M. K. — *Peterm. M.*, 1880, S. 1. — La spedizione Olandese nel centro di Sumatra. — *Cosmos*, V, (1878–79), p. 377.

Heine (W.). Hoog-Toba en het Tobameer. — *Rh. Zend.*, 1873, bl. 101.

Versteeg (W. F.). Inleiding der bespreking van het zenden eener wetenschappelijke expeditie naar Sumatra van wege het Nederl. Aardrijkskundig Genootschap. — *T. A. G.*, I, bl. 117. — De wetenschappelijke expeditie naar Midden-Sumatra. M. k. — *T. A. G.*, I, bl. 338. — La mission scientifique Néerlandaise à Sumatra. Av. carte. — *Bull. S. G. Paris*, 1878, p. 481.

Hubrecht (A. A. W.). An exploring expedition to the interior of Sumatra. — *Nature*, XIII, (1876), p. 209. — De expeditie naar Midden-Sumatra van wege het Nederl. Aardrijkskundig Genootschap. — *E. H.*, 1876, bl. 366; 1877, bl. 23; 1878, bl. 222; 1879, bl. 36, 51, 338.

Schouw Santvoort (J.). Plan van een onderzoekingstocht in Midden-Sumatra. M. 2 k. — *T. A. G. (B.)*, I, No. 1. — Viaggio attraverso l'isola di Sumatra. — *Boll. S. G. Ital.*, XIV, (1877), p. 391. — Sumatra Central. Notes de voyage. — *Ann. E. Or.*, I, (1878–79), p. 3, 45, 80, 118, 145.

Sumatra-expeditie. Berichten ontleend aan de rapporten en correspondentien, ingekomen van de leden der expeditie. M. 5 k. — *T. A. G. (B.)*, I, No. 2.

Hasselt (M. A. L. van). The object and results of a Dutch expedition into the interior of Sumatra in the years 1877, 1878 and 1879. Translated from the French by R. N. Bland. — *Jn. Str. Br. R. As. S.*, 1885, p. 39. — *Proc. 3rd. Intern. Geogr. Congr. Venice*, 1881, II.

Wenneker (C. W. J.). Sumatra. (Naams-oorsprong). — *B. Inst. Rks.* 4, VI, bl. 297.

Schreiber (Dr. A.). Die südlichen Battaländer auf Sumatra. M. K. — *Peterm. M.*, 1876, S. 64. — De Battahlanden op Sumatra. — *Rh. Zend.*, 1878, bl. 37.

Schetsen uit de binnenlanden van Sumatra. — *Aardrijksk. Wkbl.*, 1877, bl. 40.

De Battak-landen. — *I. G.*, 1879, I, bl. 229.

Aanteekeningen omtrent Midden-Sumatra ontleend aan een rapport van 1877

van den toenmaligen Gouverneur van Sumatra's Westkust E. Netscher. — *Vh. B. G.*, XXXIX, (1880).

Henny (Mr. W. A.). Reis naar Si-Gompoelan en Si-Lindong in Maart en April 1858. Bijdrage tot de kennis der Bataklanden. — *T. B. G.*, XVII, bl. 1.

Cats de Raet (J. A. M. van). Reize in de Battah-landen in December 1866 en Januari 1867. — *T. B. G.*, XXII, bl. 164.

Haan (C. de). Verslag eener reis in de onafhankelijke Battah-landen in 1870. Met eene inleiding over de politieke verhoudingen aldaar. M. k. — *Vh. B. G.*, XXXVIII.

Verslag van het onderzoek der Kwantan-Indragiri, met Nota van H. G. Bn. van Hoëvell over den toestand der Kwantan-Districten. — *Cluijsenaer; Spoorw. Pad. Bovenl.*, 1878, bl. 110, 126.

Kirchhoff (A.). Sumatranische Wanderungen. — *Bl. f. Litt. Unterh.*, 1879, No. 6.

Sillem (E. J.). Het Toba-meer op Sumatra. M. k. — *T. A. G.*, III, bl. 82. — Le lac Toba. — *Ann. E. Or.*, II, (1879—80), p. 33.

Hasselt (M. van). Alahan-Pandjang. — *Av. carte.* — *Ann. E. Or.*, I, (1878-79), p. 301.

Püse. Een tocht naar het Toba-meer op Sumatra. — *Rh. Zend.*, 1881, bl. 80.

Rück (R.). Rapport sur le plateau Battack et le lac Tobah. — *Arch. d. Miss. Scient.*, 1882, 3me Sér. IX, p. 171.

Seelhorst (G.). Eine Reise ins Innere von Sumatra. — Aanhangsel van het werk: *Australien in seinen Weltausstellungsjahren 1879—80*, Augsburg 1882, S. 355—417.

Snelleman (J. T.). Verblif in de XII Kotta's. — *T. A. G.*, III, bl. 222.

Meyners d'Estrey. Sumatra. *Av. carte.* — *Bull. S. Geogr. Comm. Paris*, 1880, p. 510.

Mededeelingen aangaande Korintji. (Uit het Koloniaal Verslag van 1881). — *T. N. I.*, 1881, II, bl. 393.

Veth (D. D.). A travers l'île de Sumatra. — *Tour d. M.*, XL, (1881), No. 1027, p. 145; No. 1031, p. 240. — Reizen door Sumatra. — *Aarde en volken*. 1881. — Aardrijkskundige beschrijving van Midden-Sumatra. Leiden 1882. (*Deel II van het*

werk Midden Sumatra. Reizen en Ontdekkingen).

Jentink (Dr. P. A.). Dr. B. Hagen in Oost-Sumatra. — *T. A. G.*, VII, bl. 77.

Hagen (Dr. B.). Eine Reise nach dem Tobah-See in Zentral-Sumatra. M. K. — *Peterm. M.*, 1883, S. 41, 102, 142, 167. — Rapport über eine im December 1883 unternommene wissenschaftliche Reise an dem Toba-See (Central-Sumatra). M. 2 K. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 323. — Nota van R. D. M. Verbeek. — *T. B. G.* XXXI, bl. 333. — Bemerkungen zu den zwei Karten von F. C. E. Meijer. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 334. — Sprachliche Bemerkungen. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 336.

Dr. B. Hagen's reis naar het Toba-meer. — *T. A. G.*, VII, (*Med*), bl. 49.

Ein deutscher Segler auf dem Tobasee. Nach den Berichten Rheinischer Missionare. — *M. geogr. Ges. Jena*, 1883, No. 3, S. 124.

Kan (Dr. C. M.). Die Erweiterung unserer Kenntniss von Sumatra seit 1870. — *Vh. II, D. Geographentag* 1882, S. 26.

Neumann (J. B.). Reis naar de onafhankelijke landschappen Mapat-Poenggoel en Moeara Soengei Lolo VI Kota. Met nota over den toestand dier landschappen. — *T. B. G.* XXIX, bl. 1, 33. — Het Pané-en Bila-stroomgebied op het eiland Sumatra. Studien over Bataks en Bataksche landen. M. k. — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (*U. A.*), bl. I; III, bl. 1, 215, 457.

Bastian (A.). Sumatra und Nachbarschaft. M. 3 Taf. — *Indonesien*, III, *Berlin*, 1886.

Westenberg (C. J.). Nota over de onafhankelijke Bataklanden. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 105. — Wetenschap of humbug? Geschreven naar aanleiding eener door den heer Jules Claine op het Orientalisten-congres te London gehouden lezing over eene reis in de Karo-landen op Sumatra. — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 149.

Brenner-Felsach (J. Frhr. von). Reise durch die unabhängigen Battakländer und auf der Insel Nias. — *M. geogr. Ges. Wien*; XXXIII, (1890), S. 276.

Rijckevorsel (van). Reisen in Sumatra. — *Vh. Ges. Erdk. Berlin*, XIV, (1887), S. 67. — Sumatra. — *M. geogr. Ges. Hamburg*, 1887—88. S. 24.

Boer (H. B. de.) Beschrijving van het stroomgebied van de rivieren in het rijk van Indragiri en de naburige kustlanden. M. k. — *T. A. G.*, Rks. 2, VII, bl. 557, 573.

Modigliani (E.). Il lago Toba a il paese di Batacchi. Con carta. — *Boll. S. G. ital.* Sr. 3, IV, p. 217, 633.

Dijk (P. A. L. E. van). De uitwatering van het Tobameeren de Batoe-Bongbong. — *T. B. G.*, XXXV, bl. 640. — Nota over de landstreek, in de Toba-landen bekend onder den naam van „Habinsaran”. — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 477.

IJzerman (J. W.). Tocht dwars door Sumatra. Voordracht te Batavia, 22 April 1891. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1283. — *T. N. I.*, 1891, I, bl. 450. — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1891), bl. 461—468.

Zondervan (H.). Die jüngste Expedition quer durch Sumatra. (van J. W. IJzerman). — *Ausl.* 1891, No. 27, S. 332. — Sumatra. — I. IJzerman's Reise durch Mittel-Sumatra. — II. Eisenbahn zur Ostküste Sumatra. — *D. Geogr. Bl.* XV, (1892), S. 256. — Aus Sumatra. — *D. Geogr. Bl.*, XVI, (1893), S. 191.

Sumatra explorations. (Resumé van eene voordracht van J. Claine op het 9de Internationale Congres van Orientalisten te Londen). — *As. Q. Rev.* 1891, II, p. XXXV-XXXVII.

L'île de Sumatra et la presqu'île de Malacca. (Résumé van eene lezing van J. Claine). — *Soc. de geogr. Paris (C. R.)*, 1891, No. 17, p. 505.

Engelbert van Bevervoorde (K. Th.). Een bezoek aan de Bataksche hoogvlakte. — *B. Inst.* Rks. 5, VII, bl. 609. — Uittreksel. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 1113.

Reise des Missionars Pohligh von Toba nach Asahan. — *B. Rh. M. Ges.* 1893, No. 4, S. 100.

Warneck. Een onderzoekingstocht naar Samosir (Toba). — *Rh. Zend.*, 1893, bl. 51.

Die Insel Sumatra. M. K. — *D. Rdsch. f. Geogr.*, XV, S. 419—421.

Gerland (G.). Zur Erforschung Mittel-Sumatras. — *Ausl.*, 1893, No. 1, S. 1.

2. Noord-Sumatra (Atjeh) en de Oostkust.

Das Sultanat Atschin auf Sumatra. — *Globus* XXIV, (1873), No. 4, S. 58.

Yule (H.). On Northern Sumatra and especially Achin. W. m. — *Oc. Highw.* 1873, N. S. I, p. 177.

Das Sultanat Atjeh. — I. Historischer Ueberblick. — II. Geographische Schilderung. — III. Ethnographische Skizze. — *Ausl.* 1873, No. 43, 44, 45; S. 841, 861, 881.

Mohnicke (Dr. O.). Sumatra (Atjeh) und die Niederländer. — *Allg. Zeitung*, 1873, (*Bijlage*) No. 208, 210, 211, 212.

Strantz (H. von). Atchin. — I. Das Land und seine Bewohner. — II. Die Regierung und das Beamtenthum. — III. Die Geschichte des Landes und der gegenwärtige Krieg. — *Aus all. Weltth.* Nov. 1873, S. 41, Dec. 1873, S. 82.

Gerlach (A. J. A.). Atjeh en de Atjinezen. M. k. — *Tijds. Mei en Juni* 1873, bl. 499, 622. — Nog iets over Atjeh. — *Tijds. Nov.* 1873, bl. 350. — Een tweetal bijdragen over het Noorden van Sumatra (van H. Yule en Dr. Mohnicke). Kritiek. — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 69.

Uit Atjeh. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 325.

Soest (G. H. van). Over Atjeh. — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 161.

Meyners d'Estrey (H.). L'empire d'Atchin, île de Sumatra. — Av. carte. — *L'explor. comm. géogr.*, 1875, No. 15, p. 347.

Leent (Dr. F. van). Étude topographique, hydrographique, historique et médicale sur la guerre des Hollandais contre l'empire d'Atjeh. — *Arch. de Méd. Nav.* Avril 1876.

Das Reich Atjeh. — *Z. Ges. Erdk. Berl.* 1877, S. 156. — Overzicht. — *Ausl.* 1877, S. 735.

Licht over Atjeh. (Naar aanleiding van „Atjeh en de Atjehers door J. A. Kruijt. Leiden, 1877”). — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 46.

Korndörffer. Reis naar- en verblijf in Atjeh in 1874-75. — *Meded. Zeev.*, Dl. XX.

Wallon (L. H.). Atchin. Les Gaiours et la mer intérieure. Av. carte. — *Ann. E. Or.*, I, (1878—79), p. 179. — Klouwang et ses grottes. — *Ann. E. Or.* II, (1879—80), p. 37. — Klouwang and its caves, West coast of

Atchin, Travelling notes translated by D. F. A. Hervey. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*; Dec. 1881, p. 152.

Geography of Achin. Translated from the German by Dr. Beiber. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*; July 1879, p. 120.

Een dag in Groot-Atjeh. M. pl. — *E. H.* 1878.

Ploos van Amstel (Mr. J. W.). Atjeh en zijn toekomst. — *T. A. G.*, III, bl. 191.

Brau de St. Pol Lias. Les colons explorateurs à Sumatra (Atjeh). — *L'exploration* 1877, livr. 7. — Overzicht. — *T. A. G.*, III, bl. 320. — Atché (Sumatra). — *Wetensch. voordr. Kol. Tent. Amst.* 1883. Leiden 1884, bl. 319. — Overzicht. — *T. N. I.*, 1883, II, bl. 350. — Atché et Pérak. — *Bull. S. G. Paris*, VI, (1885), p. 493.

Tolson (G. P.). Acheh, commonly called Acheen. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*; June 1880, p. 37.

Goosens (M. A. T.). Reis naar de Zuidelijke nederzettingen van Groot Atjeh. — *T. B. G.*, XXIX, bl. 465.

Langen (K. F. H. van). Bijdrage tot de kennis der Gajoe-landen. — *T. A. G.*, V, bl. 34. — Atjeh's Westkust. M. k. — *T. A. G.*, Rks. 2, V, (*U. A.*), bl. 212, 441, 521. Verbeteringen. — *T. A. G.*, Rks. 2, V, bl. 1. — Aankondiging. — *Peterm. M.*, 1889, S. 53, (*Litt. Ber.*)

Westpalm van Hoorn tot Burgh (Jhr. J. C. R.). Geographisch-hydrographische aantekeningen over Atjeh. M. k. — *T. A. G.*, II, bl. 79. — Vertaling. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.* 1879, No. 3, p. 120.

Veth (P. J.). Mededeelingen over Atjeh. — *T. A. G.*, I, bl. 4. — Geographische aantekeningen omtrent de Oostkust van Atjeh. — *T. A. G.*, II, bl. 235.

Hoogwinkel (A. P.). De reede Analaboe. (Uittreksel uit een verslag der opname). M. k. — *T. A. G.*, IV, bl. 285. — Uittreksel. — *T. M. N.*, 1880, bl. 174–176.

Schetsen uit Atjeh. (Naar aanleiding van „Atjeh à vol d'oiseau. Door Melantjong. Leiden 1881”). — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 46.

Verster (Mr. A. H.). Atjeh. (Naar aanleiding van het werk van Brau de St. Pol Lias: „Ile de Sumatra. Chez les

Atchés. Paris 1884”). — *N. Sp.* 1884, No. 40, bl. 315.

Korte beschrijving van het terrein om Kota Toeangkoe, Hagoe en Kota Baroe. Door O. M. K. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 218.

Schott (D. Gerhard). Ein Besuch in Atjeh auf Sumatra (1892). — *Globus* XLIII, (1893). S. 281–288.

Pina de St. Didier (A. de). Notes sur le territoire de Déli, île de Sumatra. — *Bull. S. G. Paris*, 1868, p. 502.

Netscher (E.). Het landschap Deli. — *T. B. G.*, XIV, bl. 340.

Larive. Eenige aantekeningen gehouden op een reisje naar en door de Bovenlanden van Kota Pinang. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 240.

Bijdragen tot de kennis van Sumatra's Oostkust. — I. Rapport over eene reis van Tandjong-Balei naar de omstreken van Pasir Mendagei, Bovenlanden van Assahan. Door A. C. van der Bor. — II. Aantekeningen op eene reis naar de marktplaats der Lima-Laras. Door L. de Scheemaker. — III. Memorie van overgave van het bestuur der afdeeling Panei en Bila. Door J. C. F. Vigelius. — IV. Nota betreffende het landschap Batoe-barah. Door L. de Scheemaker. — V. Extract uit eene aantekening van den controleur van Panei en Bila over dat gewest. — *T. B. G.*, XVII, bl. 377, 412, 431, 461, 480.

Halewijn (E. A.). Geographische en ethnographische gegevens betreffende het rijk van Deli. M. k. — *T. B. G.* XXIII, bl. 147.

Bengkalis. Beschrijving. — *T. A. G.*, I, bl. 318.

Cats de Raet (J. A. M. van). Vergelijking van den vroegeren toestand van Deli, Serdang en Langkat met den tegenwoordigen. (Reisverslag van 1867). — *T. B. G.*, XXIII, bl. 20.

Meyners d'Estrey. L'empire de Déli. — *L'exploration*, 1877, No. 32, p. 117.

Veth (P. J.). Het landschap Deli op Sumatra. M. k. — *T. A. G.*, II, bl. 146, 152. — Naschrift. — *T. A. G.*, II, bl. 197. — Aanvullingen en verbeteringen. Door P. van den Arend. *T. A. G.*, II, blz. 295.

Berthault (E.). Rapport sur une mission à Sumatra. — *Observations sur la*

province de Déli. — *Arch. d. Miss. Scientif.*, VII, p. 39.

Gramberg (J. S. G.). De Oostkust van Sumatra. (Historisch, geographisch, staatkundig). — *I. G.*, 1881, I, bl. 356, 586, 788; II, bl. 1036. — Geographische aantekeningen betreffende de residentie Sumatra's Oostkust, speciaal Siak. M. k. — *T. A. G.*, VI, bl. 100. — Aantekeningen bij de kaart. Door P. J. Veth. — *T. A. G.*, VI, bl. 183 (V.).

Neumann (J. B.). Schets der afdeeling Laboean-Batoe (Geographisch-ethnologisch-historisch). — *T. B. G.*, XXVI, bl. 434.

Rijn van Alkemade (J. A. van). Reis van Siak naar Paya Kombo. M. k. — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (*U. A.*), bl. 202. — Het rijk Gassip (Siak). Geschiedenis en beschrijving. Met een aanhangsel over de „Orang-Sakoe”. — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (*U. A.*), bl. 218. — Reis van Siak naar Poelaulawan. Met inleiding en aantekeningen van Prof. P. J. Veth en kaart. — *T. A. G.*, Rks. 2, III (*U. A.*), bl. 100. — Een bezoek aan de Aroe-Basi. — *B. Inst.* Rks. 5, IV, bl. 55. — Beschrijving eener reis van Bengkalis langs de Rokanrivier naar Rantau-Binowang. — *B. Inst.* Rks. 4, VIII, bl. 21.

Metzger (Em.). Deli auf Sumatra. — *Globus*, XLII, (1882), No. 16 v. v. — Die niederländische Kolonie Deli auf Sumatra. — *Jahresber. Würtemb. V. f. Handelsgeogr.*, 1888, S. 80. — Résumé. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1319.

Faes (J.). Het rijk Pelalawan (Poeloe-Lawan). — *T. B. G.*, XXVII, bl. 489.

Schot (J. G.). Het stroomgebied der Katanman. Bijdrage tot de kennis van Oost-Sumatra. M. k. — *T. B. G.*, XXIX, bl. 555.

Martin (Dr. L.). Briefe aus Sumatra (Deli). — *Ausl.*, 1884, No. 28, 29, 34, 35; S. 545, 561, 661, 684.

Hijmans van Anrooij (H. A.). Nota omtrent het rijk van Siak. — I. Historische inleiding. — II. Verdeling van den grond. — III. Bestanddeelen der bevolking. — IV. De Tapongs. — V. Tanah-Poetih, Bangka en Koebou. — *T. B. G.*, XXX, bl. 259. — De grenzen van de residentie Sumatra's Oostkust en hare samenstellende deelen. (Toelichting op eene uit te geven topographische kaart van dat gewest). — *T. A. G.*, Rks. 2, I (*U. A.*), bl. 291.

Fauque (P.). Rapport sur un voyage à Sumatra, province des Siaks et à Atchin. Av. carte. — *Arch. d. Miss. Scientif.*, XII, (1885), p. 475.

Die Holländische Kolonie Deli auf Sumatra. (Ontleend aan een Engelsch consulaire rapport). — *Ausl.*, 1886, No. 2, S. 36.

Floris (D. de). Déli. — *Bull. S. géogr. comm. Håvre*, 1888, p. 185.

Cremer (J. T.). Delische schetsen. — *E. H.*, 1888, bl. 534, 558; 1889, bl. 56, 261; 1890, bl. 564, 587, 675. — Opmerkingen over de figuratieve kaart van Deli, Langkat en Serdang met aantekeningen der uitgegeven contracten samengesteld door F. G. Steck, 1878. — *T. A. G.*, III, bl. 345.

Tocht naar het rijk Poeloe-Lawan (Sumatra's Oostkust). Onderzoek van het stroomgebied der Battang-Nila. Door een oud-ambtenaar van het Mijnwezen. M. k. — *T. B. B.*, III, bl. 129. — Kritiek van den controleur Sieburgh. — *T. B. B.*, III, bl. 409.

Kruijt (H. C.). Bezoekreis op het plateau van Deli (Karoland). M. k. — *M. N. Z. G.*, XXXV, (1891), bl. 309. — Berichten uit Deli. — *M. N. Z. G.*, XXXIV, (1890), bl. 325; XXXV, (1891), bl. 43.

Egerton Eastwick (R. W.). Deli in Sumatra. — *Fortn. Rev.* Nov. 1893, p. 631—645.

3. Sumatra's Westkust.

Croockewit (Mr. A. C.). Twee maanden in de Padangsche Boven- en Benedenlanden. — *Gids* 1866, IV, bl. 278.

Deutz (G. J. J.) Baros. — *T. B. G.*, XXV, bl. 156.

Godon (A. P.). Mededeelingen aangaande den toestand van Mandheling en Ankola. — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 71.

Rij van Beest Holle (G. du). Aantekeningen betreffende de landschappen VI Kotta Pangkallan en XII Kotta Kampar. M. k. — *T. B. G.*, XXIV, bl. 356.

Cordes (J. W. H.). Herinneringen aan Sumatra's Westkust. Bijdrage tot de kennis der boschstreken over een gedeelte van Sumatra. — *T. M. N.*, 1874, bl. 289; 1875, bl. 1. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 130.

Delden (E. Th. van). Dagverhaal van eene reis naar Gloeoger VI Kotta in 1886, en verslag van den toestand van dat landschap. — *T. B. G.*, XXVII, bl. 128, 166.

Waal (G. de). De onderafdeeling Pangkalan Kota Baharoe en XII Kota Kampar. — *T. B. B.*, II, bl. 234.

Cluijsenaer (J. L.). Mededeelingen omtrent de topographie van een gedeelte der Padangsche Beneden- en Bovenlanden. M. k. — *T. A. G.*, III, bl. 226.

Ueber den Hafen von Padang. — *Ann. d. Hydr.* 1880, S. 484.

Stakman (M. C. E.). De afdeelingen Lintau en Boea (Padangsche Bovenlanden) en Toelang-Bawang (Lampongsche Districten). — *I. G.*, 1885, I, bl. 83, 620, 748; II, bl. 848, 955. — Opmerkingen van Jhr. Mr. J. K. W. Quarles van Ufford. — *I. G.*, 1885, I, bl. 344.

Een rustig gebied in Ned. Indië. (Naar aanleiding van het werk van M. Buijs „Twee jaren op Sumatra's Westkust“, Amsterdam, 1886). — *T. N. I.*, 1886, I, bl. 401; II, bl. 1.

Rosenberg (H. von). Een woord tot toelichting der kaart van de afdeeling Singkel en Ondhn. (van 1852). M. k. — *B. Inst. Rks.* 4, VI, bl. 358.

Uit de Padangsche Bovenlanden. (Uit het dagboek van een jong ambtenaar bij het Binnenl. Bestuur). — *T. N. I.*, 1884, I, bl. 380.

Raedt van Oldenbarnevelt (H. J. A.). Tochten in het stroomgebied der Beneden-Ketaun en een vierdaagsch uitstapje in de Lebong. Bijdragen tot de land- en volkenkunde van Ned. Indië. M. k. — *T. A. G. Rks.* 2, V, (*U. A.*) bl. 178, 417.

Fennema (R.). Topographische en geologische beschrijving van het Noordelijk gedeelte van het Gouvernement Sumatra's Westkust. M. k. en prof. — *J. M. N. I.*, 1887, (*T. adm. ged.*) bl. 129. — Verbeteringen. — *J. M. N. I.*, 1889, bl. 53.

Brau de St. Pol Lias. La Côte des douze colonies (Sumatra). — *Rev. franç.*, XI, (1890), p. 129.

Delprat (Th. F. A.). Bezoek aan de Merapi ter Sumatra's Westkust. — *E. H.*, 1883, bl. 252.

Assendelf de Coningh (E. T. van). Mijne reis naar Padang vóór veertig jaren — *E. H.*, 1886, No. 40—44.

4. Zuid-Sumatra.

Niel (L. A. T.). Der Gunung Dempo und die Landschaft Pasuma auf Sumatra. Nach dem Holländischen von H. Meier. — *Aus. all. Weith.*, Nov. 1872, S. 34.

Clercq (F. S. A. de). De hoofdplaats Palembang. M. k. — *T. A. G.*, II, bl. 174.

Rijn van Alkemade (J. A. van). De hoofdplaats Palembang. — *T. A. G.*, VII, bl. 51. — Aanteekeningen. — *T. A. G.*, VII, bl. 67.

Iets over de landstreek Blida. Extract uit een verslag van den Resident van Palembang. *T. B. G.*, XIV, bl. 554.

Gramberg (J. S. G.). Schets der Kesam, Semindo, Makakauw en Blabouw (Palembang). — *T. B. G.*, XV, bl. 446. — Pasemah. Geschiedenis en beschrijving. — *T. B. G.*, XVI, bl. 536.

Pauw ten Kate (H.). Rapport van de marga Semendo-Darat, afd. Kommering, Ogan-Oeloe en Enim, residentie Palembang. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 525.

Vloten (E. A. van). De Rawan-Districten in de residentie Palembang. — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 280.

Euler. Ueber Palembang auf Sumatra. — *Vh. Ges. Erdk. Berlin*, I.

Lohman (Dr. J. C. C.). Een kijkje in de Palembangsche Bovenlanden. — *Gids*, 1884, III, bl. 423.

Wesly (L. F.). De onder-afdeeling Rawas, residentie Palembang. Met een aanhangsel: Verklaring van het Rawasche Rentjanschrift. — *T. B. B.* III, bl. 275, 351.

Verbeek (R. D. M.). Topographische en geologische beschrijving van Zuid-Sumatra, bevattende de residentien Bengkoelen, Palembang en Lampongsche Districten. M. k. — *J. M. N. I.*, 1881, I, bl. 2. — Aanvullingen. — *J. M. N. I.*, 1887, (*T. adm. ged.*) bl. 129; 1888, bl. 471.

Palembang. (Beschrijving). — *Vr. v. d. D.*, I, (1886), bl. 934.

Coenen (E.) Iets over Djambi in 1885. Met teekeningen van W. J. Cohen Stuart. — *E. H.*, 1886, No. 25.

Veth (D. D.). Een woord bij de kaart van de voornaamste wegen in het zuidelijk deel der residentie Palembang. — *T. A. G.* V. bl. 106. — Verbeteringen. Door van der Lith. — *T. A. G.*, V, bl. 201.

Bloeme (W. de), Aanteekeningen bij twee kaarten van het landschap Pasemah (Palembang). — *T. A. G. Rks.* 2, II (*U. A.*), bl. 223.

Mededeelingen omtrent Benkoelen. — *H. J. Lion. Uitstapje naar Padang. Batavia*, 1869, bl. 14—16; 19—21; 78—81.

Visser (H.). Iets over het landschap de Pasemah Oeloe Manna (Benkoelen) en zijne tijdelijke onderwerping door Sir Th. Raffles. — *T. B. G.*, XXVIII, bl. 315.

Roos (K. H. F.). Aanteekeningen over de afdeeling Kaer in de residentie Benkoelen. — *T. B. B.*, IV, bl. 14, 93, 145; V, bl. 122, 371.

Meurs (J. van). Pasemah Oeloe Manna op Sumatra (Benkoelen). — *Studiën op godsd. wetensch. en letterk. gebied*, 1891, Bd. 26.

Veth (P. J.). Het landschap Aboeng en de Aboengers op Sumatra (Lampongsche Districten). M. k. — *T. A. G.*, II, bl. 35.

Horst (D. W.). Uit de Lampongs. — *I. G.*, 1880, I, bl. 971.

Verbeek (R. D. M.). Opmerkingen over de Lampongs. Medegedeeld door P. J. Veth. — *T. A. G.*, III, bl. 347.

Vorderman (A. G.). Naar de Lampongs. Verhaal van een tocht in September 1883. — *E. H.*, 1884, bl. 234, 244, 261, 268, 284, 298.

Helfrich (O. L.). Bijdrage tot de geographische, geologische en ethnographische kennis van de afdeeling Kroë (Lampongs). Met eene beschrijving van den Goenoeng Walirang. — *B. Inst. Rks.* 5, IV, bl. 515, 630. — Errata. — *B. Inst. Rks.* 5, V, bl. 517.

5. De omliggende eilanden.

Danninger (E.). Beschrijving van het eiland Nias. — *Ermel. Zendingsbl.*, 1868, bl. 163. — *Rh. Zend.*, 1870, bl. 80, 93. — Nias. Land en volk. — *B. Ū. Z. V.*, 1868, bl. 49.

Nieuwenhuizen (J. T.) en H. C. B. von Rosenberg. Verslag omtrent het eiland Nias en deszelfs bewoners. M. pl. en k. — *Vh. B. G.*, XXX.

Mess (H. A.). Bijdrage tot de kennis der Mentawai-eilanden. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 339. — De Mentawai-eilanden. — *T. B. G.*, XXVI, bl. 63.

Kramer. Reis door Nias. — *Rh. Zend.*, V. (1874), bl. 134—139.

Verslag van een reis van den assistent-resident van Benkoelen naar het eiland Engano (1866). M. k. — *T. B. G.*, XIX, bl. 165.

Walland (J.). Het eiland Engano. — *T. B. G.*, XIV, bl. 93, 330.

Langen (K. F. H. van). Verslag eener reis naar het eiland Si-Maloer ondernomen met „Zr. Ms. stoomer „Benkoelen”, 22 Febr. tot 25 Maart 1881. — *T. B. G.*, XXVII, bl. 380. — Het eiland Si-Maloer M. k. — *T. I. A. G.*, Jrg. I, afl. 3, bl. 1.

Westpalm van Hoorn tot Burgh (Jhr. J. C. R.). Poeloe Bras. M. k. — *T. A. G.*, IV, bl. 200.

Schreiber (Dr. A.). Nias. M. k. — *Rh. Zend.*, 1878, bl. 13. — Die Insel Nias. M. k. — *Peterm. M.*, 1878, S. 47.

Die Insel Nias. — *Ausl.*, 1880, S. 748.

Thomas' und Fehr's Reisen im südlichen Nias. — *M. geogr. Ges. Jena*, I, (1882), S. 89.

Sundermann (H.). Die Insel Nias und die Mission daselbst. — *Allg. M. Z.*, XI, (1884), S. 245, 408, 442; XII, (1885), S. 271, 334. — Eine Reise nach dem Süden von Nias. — *M. geogr. Ges. Jena*, VII, (1888), S. 38. — The island of Nias and its people. — *Popul. Science monthly*, XXXIII, (1888), p. 233—243.

Modigliani (E.). Excursione nell'isola Nias. — *Boll. S. G. ital.*, XI, (1886), p. 181—187, 854—886. — Il cota Ragia e l'isola Nias. — *Boll. S. G. ital.*, XII, (1887), p. 24. — L'isola di Nias. Con tav. — *Boll. S. G. ital.*, XII, (1887), p. 575, 694. — Da un opera sull'isola Nias. Antiche relazioni fra l'Oriente e l'Occidente. — *Boll. S. G. ital.*, XIV, (1889), p. 763, 772.

Die Insel Nias. (Naar mededeelingen van E. Modigliani). — *Ausl.*, 1888, No. 27, S. 535.

Helfrich (O. L.). De eilandgroep Engano. M. k. — *T. A. G.*, Rks. 2, V, (U. A.), bl. 272. — Errata. — *T. A. G.*, Rks. 2, V, bl. 565.

Oudemans Jzn. (Dr. A. C.). Engano bewesten Sumatra. Zijne geschiedenis, bewoners en voortbrengselen. M. k. — *T. A. G.*, Rks. 2, VI (U. A.), bl. 109.

Stakman (Th. A.). Beschreibung der Ostküste der Insel Sipora oder Sikabou, Westküste von Sumatra. — *Ann. d. Hydr.*, 1889, S. 240.

Die Insel Nias. — *Ausl.*, 1887, No. 48, S. 945.

Der Engano-Archipel. — *Ausl.*, 1888, No. 45, S. 899.

Lagemann. Eine Untersuchungsreise auf Nias (1890). — *B. Rh. M. Ges.*, 1891, S. 196.

Sterk (J. J.). De Nassau- en Mentawai-eilanden (Westkust van Sumatra). — *Genesck. Versl. Zeem.*, 1889, 's Grav. 1891, bl. 243.

Het steenkolendepôt op Poeloe Weh. — *I. G.*, 1893, I, bl. 893.

Margadant (W. F.). Un viaggio a Nias de Elio Modigliani. (Naar aanleiding van het gelijknamig werk. Milaan, 1891). — *N. Sp.*, 1890, No. 28, bl. 233.

e. De Riouw-Archipel.

Klinkert (H. C.). Poelau Loos. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 442. — Nog iets over Poelau Loos. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 120.

Kroesen (R. C.). Aanteekeningen over de Anambas-, Natoena- en Tambelan-eilanden (Riouw-Lingga-Archipel), volgens eene opname in 1871. — *T. B. G.*, XVI, bl. 235.

Iets over de residentie Riouw. — *Aardrijksk. Wkbl.*, 1878, No. 29—30.

Schot (J. G.). De Battam-Archipel. M. k. — *I. G.*, 1882, II, bl. 25, 161, 470, 617; 1883, I, bl. 205, 462. — Bijdrage tot de kennis van Oud-Bintan. — *T. B. G.*, XXXII, bl. 602.

Oudemans (Dr. J. A. C.). Verslag van de bepaling der geographische ligging van plaatsen in den Riouw- en Lingga-Archipel in Augustus 1871. — *N. T. N. I.*, XXXIII, bl. 251.

f. Banka en Billiton.

Meier (H.). Ein Blick auf die Insel Banca. Nach dem Holländischen des C. H. C. Flugl van Aspermont. — *Die Natur*, 1871, No. 50.

Billiton in 1866. (Toestand en beschrijving). — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 503.

Heerklotz (D.). Die Zinninsel Billiton im Indischen Archipelagus. — *Globus*, XII, S. 303.

Rost van Tonningen. Billiton voorheen en thans. — *Gids*, 1875, I, bl. 330. — Overzicht. — *Econ.*, 1875, I, bl. 239—242.

Eck (R. van). Het eiland Blitong. — *I. G.*, 1883, I, bl. 307.

Gramberg (J. S. G.). Billiton. — *Ind. schetsen met zwart krijt*, 1883, No. 2.

Het eiland Billiton zooals het vroeger was. — *I. G.*, 1883, I, bl. 270.

g. Borneo.

1. In het algemeen.

Beccari (O.). Cenna di un viaggio a Borneo. — *Boll. S. G. Ital.* I, (1868), p. 193.

Im Lande der Dajaks auf der Insel Borneo. — *Globus*, XX, (1871), S. 257, 289.

Giglioli (E. H.). Odoardo Beccari ed i suoi viaggi in Borneo, 1865-66. — *Nuovo Antol. di Science*, Sept. 1872, p. 119.

Adventures in Borneo. — *Ill. trav. ed. by Bates*, V, (1873), Part L, p. 51-58.

Martens (E. von). Im Binnenlande von Borneo. — *Z. Ges. Erdk., Berlin*, VIII, (1873), S. 193.

Gordiano (F.). Una esplorazione a Borneo. — *Boll. S. G. Ital.*, XI, (1874), p. 192.

Cora (G.). Contribuzione geografiche Italiane a Borneo. — *Cosmos*, II, (1874), p. 293.

Meyners d'Estrey (Comte H.). Bornéo. — *Rev. de Geogr. Intern.*, 1876, No. 12, p. 223.

Oesterreicher (F. Frhr. von). Die Umschiffung von Borneo durch Sr. Ms. Korvette „Friedrich“. — *M. geogr. Ges.*, Wien, 1876, No. 4. S. 209. — Vgl. *Econ.*, 1879, I, bl. 290.

Notes sur l'île de Bornéo. — *Rev. Mar. Col.* Tome LIX, (1878), p. 459.

Die Umseglung von Borneo. — *Ausl.*, 1878, No. 40, 41. S. 793, 813.

Bemerkungen über die Balabak-Strasse, Sulu-See und Gilolo-Passage. — *Ann. d. Hydr.*, 1879, No. 2. S. 91-93.

Carl Bock's reis op Borneo. — *T. A. G.*, IV, bl. 213, 323, 327; V, bl. 6. — *Aardrijksk. Wkbl.*, I, (1879), No. 30, bl. 49.

Die Erforschung Borneos. — *Ausl.*, 1879, No. 25. S. 491.

Vlakte-uitgebreidheid van Borneo en Nieuw-Guinea. — *Peterm. M.*, 1880. S. 160.

Montano (J.). Une mission aux îles Malais. — Bornéo, Soulou, Mindanao. Av. carte. — *Bull. S. G.*, Paris, 1881. p. 465. — Mission scientifique à Luçon, Mindanao, Soulou et Bornéo. — *Bull. Soc. Géogr. de l'Est*, 1883, No. 3.

Hay (E. W.). Promenade dans l'île de Bornéo. — *Bull. S. Géogr. comm.*, Paris, IV, (1882), p. 129.

Carimata-Strasse. Segelanweisung. — *Ann. d. Hydr.*, X, (1882). S. 385.

Beschreibung der Momprang- oder Montaran-Inseln in der Carimata-Strasse. — *Ann. d. Hydr.*, 1881, No. 12. S. 684-687.

Weitzel (A. W. P.). Borneo van Zuid naar Noord. (Naar aanleiding van het gelijknamig werk van M. T. H. Perelaer. Rotterdam, 1881). — *M. Sp.*, 1882, bl. 263. — Antwoord van Perelaer. — *M. Sp.*, 1882, bl. 480, 517. — Beoordeeling van hetzelfde werk door C. M. Kan. — *I. G.*, 1882, I, bl. 390.

Rosenberg (H. von). Nog eens over M. T. H. Perelaer's „Borneo van Zuid naar Noord”. Toelichtingen en verbeteringen. — *I. G.*, 1882, I, bl. 920. — Mijn antwoord aan den Heer H. von Rosenberg. Door M. T. H. Perelaer. — *I. G.*, 1882, II, bl. 199. — Een laatste woord omtrent Perelaer's „Borneo van Zuid naar Noord”. Door H. von Rosenberg. — *I. G.*, 1882, II, bl. 203.

Posewitz (Th.). Voyage dans l'intérieur de Bornéo. — *Bull. S. Hongr. de Géogr.*, XI, (1883). No. 9, p. 88.

Breitenstein (Dr. H.). Aus Borneo. Geographische und ethnographische Berichte. — *M. Geogr. Ges.*, Wien, XXVIII, (1885). S. 193, 242.

Schweiger-Lerchenfeld (A. von). Borneo. — *Monatschr. f. d. Or.*, 1886. S. 61.

Delgeur. Bornéo. — *Bull. S. G. d'Anv.*, XI, (1887), p. 321.

Piton (A.). Un voyage à Bornéo, 1881. — *Rev. Mar. Col.*, Tome XC VII, (1888), p. 66, 306.

Scholten (H.). Borneo. Land en volk. — *Maced.*, VI, (1888), bl. 51, 84, 129, 213.

Prell (A.). Ein Ausflug ins Innere Borneo's. — *Aus all Weltth.*, XXIV. S. 1-6, 43-46.

Bastian (A.). Borneo und Celebes. M. 3 Taf. — *Indonesien*, IV, Berlin, 1889.

Aus Borneo. — *D. K. Z.*, 1890, No. 18. S. 217.

Agassis (F.). Un voyage à Bornéo. — *Bull. S. G.*, Lyon, XI, p. 543-63.

Die Insel Borneo. — *D. Rdsch. f. Geogr.*, XV. S. 179 ff.

2. Noord-Borneo en de Soeloe-Archipel.

Bijdragen tot de kennis van Borneo's Noordoosthoek. (Ontleend aan het werk van Spencer St. John „Life in the forests of the Far East. London, 1862”). — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 122, 343, 431.

Chimmo (W.). Account of Cagayan Sulu, near Borneo. — *Pr. R. G. S.*, London, XV, (1871), p. 384.

Cameron (A. M.). A visit to Borneo (Sarawak). — *Bates' ill. Travels*, IV, (1872). Part 44, p. 257, Part 46, p. 289, Part 47, p. 321, Part 48, p. 353.

Crespigny (C. de). On Northern Borneo. — *Pr. R. G. S.*, London, 1872, p. 171. — Overzicht. — *Ausl.*, 1872, No. 50. S. 1185. — On the rivers Mukah and Oyah in Borneo. — *Pr. R. G. S.*, London, XVII, (1873). p. 133.

Koner (W.). Der Sulu-Archipel. — *Z. Ges. Erdk.*, Berlin, II. S. 105.

The Rahajate of Sarawak. — *Oriental*, III, (1874), p. 257, 385, 513.

Bove (G.). Note di un viaggio à Borneo (Sarawak). M. k. — *Cosmos*, III, (1875-76), p. 41, 267, 291; IV, (1877), p. 147.

Brass (E.). North-Borneo. — *Geogr. Nachr. f. Welt- u. Volkswirtschaft*, 1879, S. 345.

Die Overbecksche Expedition nach Borneo. — *Monatschr. f. d. Or.*, 1878, S. 49; 1879, S. 82. — Vgl. *T. A. G.*, III, bl. 281. — *Econ.* 1879, I, bl. 286.

Slater (P. L.). The new Maharajahate of Sabah (Borneo). — *Pr. R. G. S., London*, 1879, p. 121.

Sarawak en Borneo volgens de jongste mededeelingen. — *T. N. I.*, 1881, II, bl. 1.

Crocker (W. M.). Notes on Sarawak and Northern Borneo. W. map. — *Pr. R. G. S., London*, 1881, p. 193.

Tochten van de „Makasser” in 1879 en 1880 om het Noordelijk gedeelte van Borneo, tot afbakening der grens van de Nederl. Bezittingen op de Oostkust in verband met de nederzetting van Overbeck aan de Sandakan-Baai. (Ontleend aan de Koloniale Verslagen van 1880 en 1881). — *T. N. I.*, 1880, II, bl. 308; 1881, II, bl. 306. — *I. G.*, 1880, II, bl. 308-313. — *T. A. G.*, V, (*Med.*), bl. 159-162.

Wesenberg. Die Bai von Sandakan auf Borneo. — *Globus*, XXXV, No. 9, S. 441.

Montano (Dr. J.). La rivière Sagalino et les Boulo-Douplis, île de Bornéo. — *Bull. S. G., Paris*, 1880, p. 182. — Vgl. *T. A. G.*, V, (*Med.*), bl. 38.

Notice to the North-East Coast of Borneo. — *Hydr. Off., London*, 1881, *Notice*, No. 22.

Notice to the Sulu- and Mindoro-Sea, the North-East-Coast of Borneo. — *Hydr. Off., London*, 1881, *Notice*, No. 22.

Peltzer (J.). Bornéo. Av. carte. — *Bull. S. G., Paris*, 1880, p. 3.

Gundy (P. S.). British North-Borneo or Sabah. — *Contemp. Rev., May*, 1882.

Elapora, die Residenz des Maharadscha Overbeck. — *Ausl.* 1880, S. 798. — *Monatschr. f. d. Or.*, 1880, S. 186.

Eck (R. van). Noord-Borneo of Nieuw-Ceylon. (Naar aanleiding van het werk van J. Hatton „The New Ceylon. London, 1881”). — *T. N. I.*, 1882, II, bl. 1.

Lange (J. F. M.). Toelichting bij de kaart der kuststreek gelegen tusschen de Batoe Tjinagat en de Sesajah-rivier (Noord-Oost-Borneo). — *T. A. G.*, VII, bl. 70.

Monnier (Fr. Ritter von Le). Das nördliche Borneo nach dem heutigen Standpunkte unserer Kenntniss. — *M. Geogr. Ges., Wien*, XXVI, (1883), S. 444, 465, 520.

Pryer (W. B.). Notes on North-Eastern Borneo and the Sulu-Islands. — *Pr. R. G. S., London*, 1883, p. 90.

Garin (A.). Memoria sobre el Archipelago de Jolo. — *Boll. S. G., Madrid*, X, No. 2-3.

Gundry (P. S.). British North-Borneo or Saba. — *Contemp. Rev., May* 1882.

La isla de Bongao, archipelago de Jolo. — *Bol. Soc. Geogr., Madrid*, XIII (1882), No. 3, p. 219.

Denison (N.). Journal of an excursion from Sarawak to Meri. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, 1882, 2nd Sem.

Raven (von). Beschreibung der Häfen Jolo, Maimbun, Siassi, Bungao und Sandakan; Sulu-Inseln. — *Ann. d. Hydr.*, XI (1883), No. 9, S. 548.

Herbig. Segelanweisung für die Rheden von Sulu, Maimbun und den Hafen von Sandakan, Insel Borneo. — *Ann. d. Hydr.*, XII, (1884), No. 10, S. 554.

Das Nördliche Borneo. — *Globus*, 1886, No. 3, 4.

Concas (V. M.). La Sultania de Joló. — *Bol. S. G., Madrid*, XVI, (1884), No. 3, p. 153.

Gueritz (E. P.). British North-Borneo. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, 1884, p. 323.

Sarawak, Laboean, Broenai en Sabah. (Ontleend aan de „London and China Express”). — *Ind. Merc.*, 1886, No. 32, bl. 406.

Little (R. M.). Report on a journey from Tuaran to Kiau and ascent of Kinabalu-Mountain. — *Br. N. B. Herald*, V, (1887), No. 7, p. 149. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, 1887, p. 1.

Brassey (Lord). North-Borneo. — *Nineth. Century*, May, 1887, p. 248.

Daly (D. D.). Explorations in British North-Borneo, 1882-1887. W. map. — *Pr. R. G. S., London*, 1888, p. 1-24. — *Export*, 1888, No. 5, 6, 12. — Beschouwingen en briefwisseling over de op de kaart bij het stuk van Daly aangewezen grenscheiding tusschen het Nederlandsch en Engelsch gebied op Borneo. — *T. A. G. Rks.* 2, V, (*V. M.*), bl. 192, 196, 248, 251; VI, (*V. M.*), bl. 47. — *Pr. R. G. S., London*, 1888, p. 455, 594.

Mayne (R. C.). Summary of exploration in British North-Borneo. (With discussion.) — *Pr. R. G. S., London*, 1888, p. 134.

Posewitz (Dr. Th.). Der Kinu-Balu-See in Borneo. — *Peterm. M.*, 1887, S. 248. — Aus Britisch Nord-Borneo. — *Peterm. M.*, 1889, S. 23, 252, 1890, S. 203. — *Ausl.*, 1889, No. 22, S. 458. — Die neueste Durchkreuzung Britisch Nord-Borneo's. — *Peterm. M.*, 1891, S. 47.

Barfus (L. von). Die Kolonie Serawak auf Borneo. — *Ausl.* 1888, No. 46, S. 910.

Labuan und Serawak (Beschreibung). — *Von Benko; Reisen d. Nautilus u. Aurora. Wien*, 1892. S. 856-880.

Coots (A.). Notes on the recent development, exploration and commercial geography of British North-Borneo. — *Jn. Manchester G. S.*, 1890, p. 63.

Hose (Chs.). A journey up the Baram-river to Mount Dulit and the Highlands of Borneo (Sarawak). W. map. — *Geogr. Journ.*, I, (1893), p. 193. — Vgl. *Ausl.*, 1893, No. 12. S. 190.

Treacher (W. H.). British Borneo: Sketches of Brunai, Sarawak, Labuan and North-Borneo. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, 1889, p. 13; *June*, 1890, p. 19.

Greffrath (H.). Die Insel Banguay (Nord-Borneo). — *Ausl.*, 1893, No. 16. S. 253.

Marche (A.). Rapports sur l'île de Paragua (Palouwan), sur l'Archipel des Calamianes et sur l'île de Bangao (Archipel de Jolo). — *Arch. d. Miss. Scient.*, 3me Sr. XIV, (1888), p. 351-390.

3. Nederlandsch Borneo.

Fragmenten van eene reis op de Westkust van Borneo, in 1830 ondernomen door den majoor H. A. Henrici. Met inleiding van P. J. Veth. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 414.

Potharst (H. W. C.). Bijdrage tot de kennis van de afdeeling Groot-Dajak. — *T. B. G.*, XIV, bl. 324.

Meijer (J. J.). De Tanah Laut (Borneo's Z. en O. Afdeeling). — *T. B. G.*, XIV, bl. 381.

Uittreksel uit een rapport van den Kolonel, Resident der Z. en O. Afdeeling van Borneo van 30 Sept. 1863. (Beschrijving van Allai en Amandit). — *T. B. G.*, XVI, bl. 81.

L'empire de Koetei. — *Rev. Mar. Col.*, Tome XLVIII, (1875), p. 324.

Meyners d'Estrey (H.). Une excursion dans les Indes Hollandaises. — Bornéo Central. — Le Dousson Supérieur. — *L'expl. géogr. et comm.*, 1875, No. 3, p. 57. — Bornéo Central. — Le Dousson Supérieur. — *Ann. E. Or.*, 1888-89, p. 143, 161.

Fremery (J. H. de). Reis met de „Boni” op de Sampit- en Mentawai-rivieren in 1861. — *T. A. G.*, IV, bl. 2.

Senn van Basel (W. H.). De onbebouwde gronden op Borneo's Westkust. — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 81.

Michielsen (W. J. M.). Verslag eener reis door de Boven-Districten der Sampiten Katingan-rivieren (Oost-Borneo) in Maart en April 1880. — *T. B. G.*, XXVIII, bl. 1.

Michielsens Reise im Südwestlichen Borneo. — *Ausl.*, 1883, No. 35, 36.

Oudemans (Dr. J. A. C.). Verslagen van de bepaling der geographische ligging van punten in de Z. en O. Afdeeling van Borneo in September 1864 en Straat Makassar in Mei-Sept. 1868. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 24, 90.

Borneo. Beschreibung der Westküste zwischen dem Fluss Tawan und Pontianak. — *Ann. d. Hydr.*, XI, (1888), No. 5. S. 311.

Dijk (P. van). De bevaarbaarheid van de rivier Riam-Kanan tusschen Karan-Intan en Martapoera, vergeleken met die van de Riam-Kiwa tusschen Pengaron (kolenmijn Oranje-Nassau) en Martapoera. M. k. — *J. M. N. I.*, 1883, II, bl. 39.

Menten (J. H.). Mededeeling aangaande het vaarwater uit zee langs de Barito- en Martapoera-rivier (Residentie Z. en O. Afd. van Borneo). M. k. — *J. M. N. I.*, 1883, II, bl. 56.

Ligging van eenige punten langs de Zuid- en Oostkust van Borneo (volgens opgaven van het Marine-Departement). — *J. M. N. I.*, 1888, II, bl. 467.

Gerlach (L. W. C.). Reis naar het meergebied van den Kapoeas in Borneo's Westerafdeeling in Maart 1881. Met naschrift van P. J. B. C. Robidé van der Aa. — *B. Inst.*, Rks. 4, V, bl. 285.

Nieuwkuijk (J. van). Exploitatie door Nederlanders van de Noord-Oostkust van

Borneo. (Mededeelingen omtrent land en volk). — *T. N. I.*, 1882, II, bl. 401; 1883, I, bl. 1, 121, 161. — Vgl. *T. M. N.*, 1882, bl. 61.

Posewitz (Th.). Bandjermasin, capitale du Sud-Bornéo. — *Bull. S. Hongr. de Géogr.*, 1882, p. 60.

Grabowsky (F.). Der District Dussun-Timor in Süd-Ost-Borneo und seine Bewohner. — *Ausl.*, 1884, No. 23, 24. S. 444, 469. — Negara, ein Industrie-Zentrum in Südost-Borneo. — *Globus*, IV, (1889), S. 90. — Reisen in Südost-Borneo. — *Vh. Ges. Erdk.*, Berlin, XI, (1884), No. 9. S. 419. — Streifzüge durch die Malaiischen Districte Südost-Borneo's. — *Globus*, LVII, (1890), No. 1, 14. S. 11—13, 219—221.

In 't Veld (S. G.). Aanteekeningen omtrent het Rijk van Berou. — *I. G.*, 1884, I, bl. 21.

Doorn (M. C. van). Verslag omtrent de opname van Straat Karimata (Borneo). M. k. — *Med. Zeew.*, Dl. XXIII, XXIV. — Een schetsje van de Karimata-eilanden. M. pl. — *E. H.*, 1883, bl. 136.

Bakker (H. P. A.). Het rijk Sanggau op Borneo. Met nalezingen en verbeteringen. — *T. B. G.*, XXX, bl. 353, 591. — Uit-treksel. — *I. G.*, 1884, II, bl. 793.

Kan (C. M.). Twee reizigers in de Doessoen. (F. J. Hartman in 1790 en de controleur E. M. S. Aernout in 1884-85). — *T. A. G.*, Rks. 2, V. (*V. M.*), bl. 287.

Rogge (C.). Een dienstreis in de binnenlanden van Borneo. — *T. A. G.*, Rks. 2, IV. (*V. M.*), bl. 88—103.

Hendrich. Eine Reise nach Katingan (Borneo). M. K. — *B. Rh. M. G.* 1883. S. 364. — Vertaling. — *Rh. Zend.*, 1885, bl. 146.

Perelaer (M. T. H.). Critisch overzicht van Carl Bock's reis in Oost- en Zuid-Borneo van Koetei naar Banjermasin. 's Grav., 1881. — *I. G.*, 1881, II, bl. 805.

Missionar Hendrich's Bootreisen auf dem Katingan in Süd-Borneo. (Aus seinen Tagebüchern mitgetheilt). — *M. Geogr. Ges. Thüringen*, VI, (1888). S. 93.

Tromp (S. W.). Een reis naar de Bovenlanden van Koetei (11 Aug. — 15 Sept. 1885). M. k. — *T. B. G.*, XXXII, bl. 273. — Mededeelingen aangaande Borneo speciaal Koetei. — *T. A. G.*, Rks. 2, VII, blz. 728.

Bock (Carl). De Koutei à Bandjermasin. — *T. d. M.*, LX, (1890), p. 337—368.

Masthoff (E. B.). Aanteekeningen omtrent de onderafdeeling Tabalang en Kloe-wa (Z. en O. Afd. van Borneo). — *I. G.*, 1880, I, bl. 231.

Francis (J. J.). Het eiland Balem-bangan. — *I. G.*, 1890, I, bl. 1196. — *T. N. I.* 1890, II, bl. 150.

Neurdenburg (J. C.). Uit de binnenlanden van Borneo. — *M. N. Z. G.*, XXXIV, (1890), bl. 437.

Een Engelsch geestelijke (Dr. West) over West-Borneo. — *T. N. I.*, 1891, I, bl. 174.

Zwei Missionsreisen auf Borneo. I. Reise nach dem Katingan. II. Reise nach dem Miri. — *Ber. Rh. M. G.*, 1891, No. 3, S. 68.

Nederlandsch Borneo door een Engelschman (J. Mac Donald Cameron) beschreven. — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1890), bl. 404.

Renken. Twee reizen in het binnenland van Borneo. — *Rh. Zend.*, 1892, bl. 14, 86. — *Ber. Rh. M. G.*, 1893, S. 141. — Vierde Kapoeas-reis. — *Rh. Zend.*, 1893, bl. 125.

Hooze (J. A.). Topographische, geologische, mineralogische en mijnbouwkundige beschrijving van een gedeelte der afdeeling Martapoera in de Residentie Zuider- en Ooster-Afdeeling van Borneo. Met 11 kaarten en 6 platen. — *J. M. N. I.*, 1893, (*T. adm. w. ged.*), bl. 1.

Jong (Ds. J. de). Indische schetsen. Reis naar Barahei, Kendangan en Rantau. — Bezoek aan een druipsteengrot. — Van Rantau naar Bandjermasin. — Negara. — Andere plaatsen op Borneo's Zuidkust. — Koetei. — *Vr. v. d. D.*, VIII, (1893), bl. 784.

Eilerts de Haan (Ds. A. F.). Een inspectiereisje in de Westerafdeeling van Borneo. — *E. H.*, 1892.

Holländisch Borneo. (Nach J. M. Cameron's Reisebericht im Sydney Morning Herald). — *Ostas. Lloyd. VII*, No. 15, S. 229ff.

Een onderzoekingstocht in Borneo. (Mededeelingen van R. A. Eekhout in eene vergadering der N. I. Maatschappij van Landbouwen Nijverheid te Amsterdam over een in 1893 te ondernemen onderzoekingstocht dwars door Borneo, van Pontianak via Moeara Teweh naar Samarinda). — *T. N. I.*, 1892, I, bl. 310.

h. Celebes en onderhoorige Eilanden.

Oudemans (Dr. J. A. C.). Verslag van de bepaling der geogr. ligging van punten op of nabij de Oostkust van Celebes. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 53. — Als voren van punten in straat Makasser. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 90.

Goudswaard—Wijnmalen (Wed. A.). Loka (Bonthain) een geschikt verblijf voor reconvalescenten. — *M. N. Z. G.*, XII, (1868), bl. 278.

Veth (P. J.). Beccari's reis van Makasser naar Kendari. (Brief van Beccari met aanteekeningen). — *T. A. G.*, I, bl. 199. — Vgl. *Cosmos*, II, (1874), p. 92. — Een Nederl. reiziger op Zuid-Celebes (Dr. B. F. Matthes). — *T. A. G.*, I, 1875, bl. 311.

Laisné (E.). Voyage (de O. Beccari) dans le S.-E. de Célèbes. — *Rev. Mar. Col.*, Tome XLVI, (1875), p. 627.

Viaggio di O. Beccari nel Sud-Est di Celebes. M. k. — *Cosmos*, II, (1874), No. VII, p. 200. — Vgl. *Boll. S. G. Ital.*, XI, (1874), p. 480.

Meyners d'Estrey (Comte). L'île de Célèbes. — *Rev. de géogr. intern.*, 1876, No. 6, p. 101.

Gersen (G. J.). Topographische schets van de Bergregentschappen der Noorder-Districten van Celebes. — *T. B. G.*, XVI, bl. 352.

Matthes (B. F.). Eenige opmerkingen omtrent en naar aanleiding van dat gedeelte van Dr. J. J. de Hollander's Handleiding bij de beoefening der land- en volkenkunde van Ned. Oost-Indië, hetwelk handelt over het Gouvernement van Celebes en Onderhoorigheden. — *B. Inst.*, Rks. 3, VII, bl. 1. — Aanvullingen en verbeteringen. — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 528. — Nalezingen. — *T. A. G.*, II, bl. 372; III, bl. 267.

Hasselt (J. C. van). De onder-afdeeling Bangkala (Zuid-Celebes) geographisch en ethnologisch geschetst. M. k. — *T. A. G.*, IV, bl. 362.

Ligtvoet (A.). Beschrijving en geschiedenis van Boeton. M. k. — *B. Inst.*, Rks. 4, II, bl. 1. — L'empire de Bouton. Av. carte. — *Ann. E. Or.* I, (1878—79), p. 112. — Naamsafleiding van het rijk Balanipa in Mandar. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 40.

Exploratietocht van Forbes in het binnenland van Celebes. — *Pr. R. G. S.*, London, I, (1879), p. 128.

Rosenberg (H. von). Het meer van Posso op Midden-Selebes. — *T. A. G.*, VII, (Med.), bl. 153.

Bakkers (J. A.). Het leenvorstendom Boni. Met 3 teekeningen en eene inventaris van de thans aanwezige rijksornamenten. — *T. B. G.*, XV, bl. 1.

Het landschap Loehoe. (Getrokken uit een rapport van den Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden, L. F. van Braam Morris). — *T. B. G.*, XXXII, bl. 498.

Bastian (A.). Borneo und Celebes. M. 3 Taf. — *Indonesien*, IV, Berlin, 1889.

Celebes en Flores. (Mededeelingen van Prof. Max Weber over zijne reizen in Nederl. Oost-Indië in 1889). — *T. A. G.*, Rks. 2, VII, bl. 454—60. — Vgl. *T. N. I.*, 1890, I, bl. 383.

Bosman (H. W.). Van Makasser over Maros naar Bantimoerang. — *E. H.*, 1885, bl. 12, 20.

Wiggers (H. D.). Schets van het regentschap Kadjang (Celebes en Onderhoorigheden). — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 247.

Braam Morris (D. F. van). Beschrijving van de landschappen Moewa, Doerie, Kassa, Batoelappa, Alietta, Soeppa en Sawietto (bondgenootschap Masenrem-poele of Masenre—Boeloe op Celebes). (Nota's van toelichting op de met die landschappen gesloten contracten.) — *T. B. G.*, XXXVI, blz. 152—212.

Meyners d'Estrey (H.). Le Sultanat de Bouton (Malaisie). — *Rev. de Géogr.* XVI, No. 9, p. 172—177.

Stok (N. P. van der). Het eiland Saleijer. Met de vlag van den admiraal Speelman. — *T. B. G.*, XV, bl. 398.

Veth (P. J.). Notizia su Selajar (Saleijer) e isole adiacenti. M. k. — *Cosmos* VI, No. 2, p. 41—54.

Ligtvoet (A.). Aanteekeningen betreffende den economischen toestand en de ethnographie van het Rijk van Sumbawa. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 555.

Engelhard (H. E. D.). Geographische, ethnographische en natuurkundige beschrijving van het eiland Saleijer. M. pl. — *B. Inst.*, Rks. 4, VIII, bl. 263. — Die Insel Saleyer. M. K. — *Peterm. M.*, 1886, S. 193.

Nota van toelichting behorende bij het contract gesloten met het landschap Bima op den 20 Oct. 1886, aan de Regeering ingediend door den Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden D. F. van Braam Morris. I. Grondgebied. II. Bevolking. III. Regeering. IV. Geschiedenis. — *T. B. G.* XXXIV, bl. 176.

Meyners d'Estrey. Bima. (Algemeene beschrijving ontleend aan een rapport van den Gouverneur van Braam Morris). — *Ann. E. Or.*, XV, (1891), p. 332.

Wilken (N. P.) en J. A. Schwarz. Verhaal eener reis naar Bolaäng-Mongondou en gedachten over het stichten eener zending aldaar. M. k. — *M. N. Z. G.*, XI, (1867), bl. 1, 225. — Aanteekeningen van F. S. A. de Clerq. — *M. N. Z. G.*, XII, (1868), bl. 297. — Allerlei over land en volk van Bolaäng-Mongondou. Met naschrift. — *M. N. Z. G.*, XI, (1867), bl. 285, 399.

Ulfers (F.). Het Rano-iapo-gebied en de bevolking van Bolaäng-Mongondou. — *M. N. Z. G.*, XII, (1868), bl. 1.

Riedel (J. G. F.). De Minahassa in 1825. Bijdrage tot de kennis van Noord-Celebes. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 458. — Het landschap Boeool of Bwool op Noord-Celebes. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 189. — Beschrijving van den toestand der Tomini-landen. — *T. B. G.*, XIX, bl. 555. — De landschappen Holontalo, Limoeti, Bono, Boalemo en Kattingola of Andageli op Noord-Celebes. Geographische, statistische en ethnographische aanteekeningen. — *T. B. G.*, XIX, bl. 45. — Vertaling van hetzelfde opstel bewerkt door Dr. W. F. A. Behrnauer. — *Z. f. Ethnol.*, 1871, S. 255, 337, 397.

Clercq (F. S. A. de). Opmerkingen naar aanleiding van het 17de hoofdstuk (Menado) van Wallace's Insulinde, vertaling van P. J. Veth en de aanteekeningen van den vertaler daarop. — *T. N. I.*, 1871, bl. 130. — Bijdragen tot de kennis der Minahassa. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 89, 405; 1871, II, bl. 424. — Afleiding van de namen der districten en negorijen

in de afdeeling Amoerang (Menado). — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 426. — Allerlei over de residentie Menado. I. Eenige verbeteringen op het Hoofdstuk „De residentie Menado” in de Handleiding bij de beoefening der land- en volkenkunde van Ned. Oost-Indië door Dr. J. J. de Hollander. II. Het reisverhaal van Prof. Reinwardt over de residentie Menado nader toegelicht. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 23, 26. — Verbeteringen en bijvoegsels op het Aardrijkskundig en Statistisch Woordenboek van Ned.-Indië. Amst. 1867-69; meer bijzonder wat betreft de residentie Menado. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 219, 306, 323, 369. — Het strand der Minahassa. — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 249. — Schets van het landschap Bolaäng-Mongondou. M. k. — *T. A. G.*, III, bl. 116. — De overzijde der Ranojapo. (Algemeene beschrijving van het Z. W. gedeelte der Minahassa bekend onder den naam van Tanali di Sallah, Ranojapo”. M. k. — *T. B. G.*, XIX, bl. 521.

De rijkjes op het Noordelijk schiereiland van Celebes. — *M. N. Z. G.*, XX, (1876), bl. 144.

Schwarz (J. A.) en A. de Lange. De landweg uit de Minahassa naar Bolaäng-Mongondou. M. k. — *M. N. Z. G.*, XX, (1876), bl. 145. — Vgl. *T. A. G.*, II, bl. 202.

Meijer (Dr. B. A.). Die Minahassa auf Celebes. — *Virchow u. Holtzendorff's Samml. wissensch. Vorträge*, Hft. 262, Berlin, 1876.

Mangindaän (L.). Oud-Tondano. — *T. B. G.*, XX, bl. 364.

Schwarz (J. A.). Uit het reisverhaal van Paulus Rintjap (Bolaäng-Mongondou). Met vert. en aant. — *M. N. Z. G.*, XXII, (1878), bl. 288.

Het rijkje Mongondou en zijn Radja. — *I. G.*, 1880, II, bl. 130.

Iets uit en over de Minahassa. — *I. G.*, 1880, I, bl. 479.

Musschenbroek (Mr. S. C. J. van). Mededeelingen aangaande Noord-Celebes. — *T. A. G.*, IV, bl. 163, 322. — Vgl. *M. N. Z. G.*, XXIV, (1880), bl. 426. — Toelichtingen bij de kaart van de Bocht van Tomini of Gorontalo en aangrenzende landen, 1878. — *T. A. G.*, IV, bl. 93. — Opmerkingen van N. MacLeod en G. W. F. Moeth. — *T. A. G.*, V, bl. 23, 26. — Antwoord van v. Musschenbroek. — *T. A. G.*, V, bl. 29.

Joest (W.). Die Minahassa, Nord-Ost-Celebes. — *Rev. Col. Int.*, 1886, II, p. 102. — *Vh. Ges. Erdk., Berlin*, XIII, (1886), S. 343.

Hickson (Sidney J.). Omzwervingen in Noord-Celebes (Menado). Gericht aan een vertaald door P. P. C. Hoek. — *T. A. G.*, Rks. 2, IV, (*U. A.*), bl. 131.

Wielandt (P. Th.). Uit de Minahassa. — *M. N. Z. G.*, XXIX, (1885), bl. 152. — *Maandber. N. Z. G.*, 1885, No. 5.

Hoëvell (G. W. W. C. Bn. van). Todjo, Posso en Saoesoe. — *T. B. G.*, XXXV, bl. 1, 18, 37. — *I. G.*, 1892, II, bl. 2204. — De assistent-residentie Gorontalo voor zoover die onder rechtstreeksch beheer is gebracht. M. 2 k. — *T. A. G. Rks.* 2, VIII, (1891), bl. 26. — Overzicht. — *I. G.*, 1892, I, bl. 663—66. — Korte beschrijving van het rijkje Moaetan (Bocht van Tomini). — *T. A. G.*, Rks. 2, (1892), IX, bl. 349. — Bijchrift bij de kaart der Tomini-bocht. (Beschrijving tevens van de rijkjes Todjo en Parigi op Noord-Celebes). M. k. — *T. A. G.*, Rks. 2, X, (1893), bl. 64.

Schippers (M. H.). Herinneringen uit mijn vorigen werkring te Maenile in de Minahassa, met beschrijving van de eilanden nabij Menado. — *M. N. Z. G.*, XXXVI, (1892), bl. 201, 420. — *Maandber. N. Z. G.*, 1892, No. 7, bl. 108.

Kruijt (A. C.). Mijne reis van Gorontalo naar Poso (Posso) met den Gouvern. stoomer „Zeeduif”. 4—16 Febr. 1892. — *M. N. Z. G.*, XXXV, (1892), bl. 225. — Mijn eerste ervaringen te Posso (Menado). — *Maandber. N. Z. G.*, 1892, No. 12, bl. 193. — Vgl. *Maandber. N. Z. G.* 1893, No. 4, bl. 49. — Mijn eerste ervaringen in Poso (met beschrijving van land en volk). — *M. N. Z. G.*, XXXVI, (1892), bl. 369; XXXVII, (1893), bl. 1. — Mijne ervaringen in Poso (Sept.—Dec. 1892). — *Maandber. N. Z. G.*, 1893, No. 6, bl. 81. — Mijne tweede reis van Gorontalo naar Poso. — *M. N. Z. G.*, XXXVII, (1893), bl. 101.

De Sangir- en Talaut-eilanden. (Land en volk en de zending). — *B. U. Z. V.*, 1886, No. 49.

Ebbenga Wubben (F. A.). Naar de Talaut-eilanden. (Tocht van Zr. Ms. oorlogstoomschip „Bali” in Maart 1886). — *T. A. G.*, Rks. 2, VI, (*V. M.*), bl. 201.

Hogendorp (W. van). De Sangir- en Talaut-eilanden en de zending aldaar. — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 113.

i. De Moluksche Eilanden.

1. Amboina en de Banda-eilanden.

Ludeking (E. W. A.). Schets van de residentie Amboina. — *B. Inst.*, Rks. 3, III, bl. 1. — *Tijdspr.*, Juni, 1870, bl. 594.

Oudemans (Dr. J. A. C.). Verslag van de bepaling der geographische ligging van punten in de Molukken verriicht in Nov. 1866 tot Febr. 1867. — *N. T. N. J.*, XXX, bl. 175.

Bickmore (A. S.). A description of the Banda-Islands. — *Pr. R. G. S., London*, 1868, p. 324.

Hellwald (F. von). Die Insel Geby in den Molukken. — *Ausl.* 1868. S. 302.

Meinecke (Dr. C. E.). Dr. Bernstein's Reisen in den nördlichen Molukken. M. K. — *Peterm. M.*, 1873. S. 206. — Dr. Bernstein's journeys in the Moluccos. — *Ocean Highw.*, N. S., I, (1874), p. 219.

Bernstein (Dr. H. A.). Voorloopige mededeelingen nopens reizen in den Indischen Archipel. (De Moluksche eilanden), 1860-64. — *T. B. G.*, XIV, bl. 399, XVII, bl. 79.

Rozengain en de Banda-eilanden. Door S. — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 241.

Groot (C. de). Nota over Rozengain. — *V. Ind. Gen.*, 1872, bl. 120—130.

Vissering (S.). De Banda-groep. — *Gids*, 1874, I, bl. 217.

Cerruti's exploration of the Moluccos and New-Guinea. — *Oc. Highw. N. S.*, I, (1874), p. 264. — Vgl. *Ausl.*, 1874, No. 47. S. 934.

Gerdessen (L. E.). Een pleiziertochtje in Indië. De beklimming van een onbeklimbaren berg. (De Salhoetoe op Amboina). — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 375.

Over den naam „Molukken” en de grensbepaling dier eilandengroep. — *v. Musschenbroek „Grondstoffen enz.” Leiden*, 1880, bl. 5-9.

Clercq (F. S. A. de). Eenige aantekeningen over de Ambonsche eilanden. M. k. (Toelichting op het Hoofdstuk „Residentie „Amboina”, in Deel II van de Hollander's Handleiding bij de beoefening der

land- en volkenkunde van Ned. Indië". — *T. A. G.*, I, bl. 242. — De naamsafleiding van Ambon. — *N. B. G.*, XI, (1873), bl. XLIX.

Beschreibung einiger Inseln in der Dampier-Strasse (Molukken). — *Ann. d. Hydr.*, VI, (1878). S. 213.

Raffray's Reise durch die Molukken und an der Nordküste von Neuguinea. — *Globus*, XXXV, (1879), No. 9. — Vgl. *Bull. S. G.*, Paris, 1879, p. 73.

Leupe (P. A.). Het eiland Saranguni (Rossingein) der Banda-groep. (Oorsprong van den naam van het eiland). — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 81. — Kaartje van de Banda-eilanden, vervaardigd door Emanoel Godinho de Eredia in 1601. Met toelichting. — *B. Inst.*, Rks. 3, XI, bl. 386.

Verkerk Pistorius (A. W. P.). Een wandeling over Ambon. — *Gids*, 1883, II, bl. 75.

Hendriks en van Baarda. Onderzoekingstocht naar Boeroe. — *B. U. Z. V.*, 1886, No. 10, 11, 12, bl. 177, 189, 205.

Meyners d'Estrey (H.). Une excursion dans les Moluques. — *L'expl. geogr. comm.* 1875, No. 23, p. 28-31. — Une excursion dans les Moluques. — *Ann. E. Or.*, IX, (1888-89), p. 1.

Hove (J. ten). Een rondreis op Noesa-Laoet. — *M. N. Z. G.*, XXXIII, (1889), bl. 16.

Bastian (A.). Die Molukken. M. 3 Taf. — *Indonesien. Lief. I*, Berlin, 1884.

Kan (Dr. C. M.). Onze geographische kennis der Molukken. — *Versl. 1ste Nat. en Geneesk. Congr.*, 1887, bl. 278. — Vgl. *T. A. G.*, Rks. 2, IV, (V. M.), bl. 560.

Uit het dagboek van den Zendeling J. Dommers. (Reisavonturen in den Molukschen Archipel). April-December 1832. — *M. N. Z. G.*, XXX, (1886), bl. 129.

Vorbereiding der wetenschappelijke reis van Dr. K. Martin van wege het Kon. Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van N. I. naar de Banda-eilanden; en berichten aangaande die reis. — *B. Inst.*, Rks. 5, VII, (Not.), bl. 3, 18, 27, 34, 35, 41; VIII, bl. 15-20.

Moorrees (J. H.). Indrukken van de Molukken en in 't bijzonder van Ceram. — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 654.

Nog een en ander over Boeroe. Door P. T. — M. k. — *B. U. Z. V.*, 1887, bl. 1.

Martin (Dr. K.). Op Oost-Ceram en Boeroe. Voorloopige berichten. — *T. A. G.*, IX, (1892), bl. 563, 893.

De Bandagroep en Boeroe. (In het opstel „Het Evangelie in de Molukken"). — *Maced.*, X, (1892), bl. 253, 257.

Zondervan (H.). K. Martin's Reisen im Hinterindischen Archipel. (Banda-eilanden). — *Aust.*, 1892, No. 40. S. 638.

Brau de St. Pol Lias. Les Moluques et la groupe de Batjan. — *Bull. S. Géogr. Comm.*, Paris, VI, (1883), p. 99. — Vertaling. — *T. N. I.*, 1884, I, bl. 64.

Vries Jr. (J. H. de). In de Molukken. — *St. v. Waarh. en Vrede*, XXIX, (1892), bl. 273, 353, 568.

Bassett-Smith (P. W.). Dammasland (Banda-Sea) and its natives. — *Jn. Anthropol.*, XXXIII, (1893), p. 134-141.

Martens (E. von). Banda, Timor und Flores. — *Z. Ges. Erdk.*, Berlin, 1889, S. 83.

2. Ceram, Ternate en de Papoesche Eilanden.

Rosenberg (C. B. H. von). Beschreibung van eenige gedeelten van Ceram. M. k. — *T. B. G.*, XVI, bl. 97. — Korte beschrijving van de Taloeti-baai (Ceram). M. k. — *T. A. G.*, II, bl. 147. — Opmerking bij de kaart van de Taloeti-baai. M. k. — *T. A. G.*, II, bl. 296. — Vgl. *Ann. E. Or.*, I, (1878-79), p. 129. — Excerpten uit het journaal eener reis gedaan in 1833 van Banda naar de Goram-, Aroe-, Keij-, Tenimber- en verdere eilanden van de Kleine Oost met Zr. Ms. koloniale brik „Nautilus". — *T. A. G.*, Rks. 2, V, (V. M.) bl. 383. — Les îles Kei. — *Ann. E. Or.*, II, (1879-80), p. 231. — Reis naar de Papoesche Eilanden. — *N. T. N. I.*, XXIV, bl. 363.

Eijbergen (H. C. van). Verslag eener reis naar de Aroe- en Keij-eilanden in de maand Juni 1862. — *T. B. G.*, XV, bl. 220. — Als voren in April en Mei 1864. — *T. B. G.*, XV, bl. 293.

Cockerell. Im Hinterindischen Archipelagus. — Ceram und die Aru-Inseln. — *Globus*, XXV, (1874), S. 289.

Die Kei-Inseln. (Uit C. B. H. von Rosenberg's werk over die eilanden). — *Z. Ges. Erdk.*, Berlin, II. S. 105.

Robidé van der Aa (P. J. B. C.). Een tweetal bijdragen tot de kennis van Halmahera, M. k. I. Inleiding. II. Rapport over Tidoreesch Halmahera van J. P. C. Cambier. III. Beknopte woordenlijst van talen op Tidoreesch Halmahera. IV. Vluchtige opmerkingen over de talen der Halmahera-groep. — *B.Inst.*, Rks.3, VII, bl.233.

Veth (P. J.). Geographische aantekeningen betreffende de Keij-eilanden. M. k. — *T. A. G.*, II, bl. 92. — De ontdekking van Straat Egeron. — *T. A. G.*, III, bl. 211.

Schulze. Ceram und seine Bewohner. — *Z. f. Ethnol.*, 1877, Heft. 4. — *Vh. Ges. Anthropol.*, Berlin, 1877. S. 113.

Clercq (F. S. A. de). Reis van Intje Nanggoeng naar de Aroe-eilanden en zijne ontmoeting met den natuuronderzoeker A. R. Wallace. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 413.

Teijsmann (J. E.). Uitstapje naar het binnenland van Halmahera. Met een woord tot inleiding door Robidé van der Aa. — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 495. — Halmahera (Djilolo). Av. carte. — *Ann. E. Or.*, I, (1878-79), p. 201.

Cora (G.). Le isole Batuan e Obi. M. 2 k. — *Cosmos*, 1877, No. 4, p. 145. — Le isole Aru e la costa Maclay (Nuova Guinea). Con tav. — *Cosmos*, IX, (1889), p. 367. — Le isole Aru. — *Cosmos*, X, (1890), p. 136, 205; XI, (1891), p. 1.

Riemsdijk (J. J. W. E. van). Iets over de verrichtingen van de Italiaansche oorlogskorvet „Vettor Pisani” in de wateren der Kei-eilanden en op de Zuidkust van Nieuw-Guinea. Samengesteld uit de rapporten van den Resident van Ternate. M. k. — *N. T. N. I.*, XXXV, bl. 41. — Vgl. *Cosmos*, I, p. 143, III, p. 107, IV, p. 170.

Veth (P. J.) en C. M. Kan. Voyages of the steamer „Egeron” in the Indian Archipelago, including the discovery of Strait Egeron in the Tenimber- or Timor-Laut-Islands. W. map. — *Journ. R. G. S.*, London, XLVIII, (1878), p. 294.

De reis van het stoomschip „Egeron” (Verslag van P. C. L. Hartog). — *T. A. G.*, II, bl. 68. — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 391. — Tweede en derde reis der „Egeron”. — *T. A. G.*, II, bl. 317.

Een zeestraat door Timor-Laut. — *T. A. G.*, III, bl. 190. — Vgl. *T. A. G.*, III, bl. 211.

Rinnooij (N.). Land en volk van Ceram. — *B. U. Z. V.*, 1877, bl. 141. — Land en volk van Letti. — *B. U. Z. V.*, 1880, bl. 1. — Het eiland Kissir (Zuidwester-eilanden-groep). — *B. U. Z. V.* 1882, bl. 177; 1883, bl. 184. — L'ancienne sous-résidence de Kissir. — *Rev. Col. Intern.*, 1886, II, p. 39. — De voormalige onder-residentie Kissir. — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 65.

Iets over Kissir. — *B. U. Z. V.*, 1885, bl. 131, 141.

Graaf (de). Bezoek aan het eiland Batjan in 1878. — *B. U. Z. V.*, 1879, bl. 17.

Dijken (van). Tocht naar het Iboe-gebergte en het landschap Tobaroe op Almahera, met mededeelingen omtrent land en volk. — *B. U. Z. V.*, 1879, bl. 20, 30. — Küsten- und Bergfahrten in Halmahera. — *M. geogr. Ges.*, Jena, II, (1884). S. 121.

Reisrapport van Zr. Ms. stoomschip „Batavia” (Bezoek aan eenige der Zuid-Wester-eilanden in 1890). — *N. B. G.*, XVIII, (1890), bl. XLIV.

Malsen (H. W. van). Het eiland Batjan; zijne bewoners, de toestand der Christengemeente, enz. — *B. U. Z. V.*, 1881, bl. 17, 33; 1882, bl. 209.

De jongste tochten naar de Zuid-Wester-, Zuid-Ooster-, de Keij- en de Aroe- en Tenimber-eilanden. (Ontleend aan het Koloniaal Verslag van 1880). — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 1.

Hoedt (D. S.). Een tochtje naar het eiland Misool. Met inleiding van P. J. Veth. — *T. A. G.*, V, bl. 80.

Riedel, (J. G. F.). Der Aaru-Archipel und seine Bewohner M. K. — *Vh. Ges. Erdk.*, Berlin, XII, (1885), No. 3. S. 160. — De Tenimber- en Timor-Laut-eilanden. — *T. A. G.*, Rks. 2, I, (V. M.) bl. 10-14. — *T. N. I.*, 1883, II, bl. 463. — Ceram, Seram of Serang? — *T. A. G.*, Rks. 2, V, (V. M.) bl. 397. — Eenige opmerkingen over de recente ethnologische, linguïstische, geographische en ornithologische mededeelingen omtrent de Tanimbar- en Timorlao-eilanden. — *T. A. G.*, Rks. 2, I, (V. M.) bl. 721.

Elout (M. E. F.). Journaal eener reis en bezoek aan de Batjan-eilanden, Juli—November 1880. — *T. N. I.*, 1881, II, bl. 161, 241, 321.

Meijer (A. B.). Die europäische Colonie auf der Insel Kisir im Ost-Indischen Archipel. — *Peterm. M.*, 1882. S. 324, 466.

Forbes (H. O.). Three months exploration in the Tenimber-islands or Timor-Laut. W. map. — *Pr. R. G. S., London*, 1884, p. 113. — Een paar opmerkingen naar aanleiding van Forbes' onderzoek van de Tenimber-eilanden of Timor-Laut. — *T. A. G., Rks. 2, I, (V. M.)*, bl. 182—184.

Natuurkundige onderzoekingen op Timor-Laoet. — *T. A. G., Rks. 2, I, (V. M.)*, bl. 553.

Metzger (Em.). Die Timor-Laut-Inseln. — *Aust.*, 1884, No. 34., S. 672.

Levysohn Norman (Mr. H. D.). Mededeelingen aangaande de Obi-eilanden. — *T. A. G., Rks. 2, IV, (V. M.)*, bl. 33—51.

Campen (C. F. H.). Het eiland Halémaheira. I. Geographische beschrijving. — *T. B. G., XXVIII*, bl. 240. — Geographische beschrijving van het district Kau (Halémaheira). M. k. — *T. A. G., Rks. 2, I, (U. A.)* bl. 271. — Beschrijving van het landschap Tabaroe of Gam-miee, eil. Halémaheira. M. k. — *B. Inst., Rks. 4, X*, bl. 42. — Geographische beschrijving van de Westkust van het Noorderschiereiland van Halémaheira. M. k. — *B. Inst., Rks. 5, III*, bl. 154. — Halémaheira. — *T. N. I.*, 1884, II, bl. 1.

Humbert (Al.). Le voyage de H. O. Forbes dans l'Archipel Malais, principalement sur son séjour aux îles Tenimber et Timor Laut. — *Le Globe*, XXV, (1886), p. 70—89.

Voorbereiding der wetenschappelijke expeditie van wege het Nederl. Aardrijkskundig Genootschap naar de Kei-eilanden. — *T. A. G., Rks. 2, V, (V. M.)*, bl. 186. — Voorloopige berichten van de leden der expeditie. — *T. A. G., Rks. 2, V, (V. M.)*, bl. 260; VI, *(V. M.)*, bl. 81, 193, 458, 500; VII, bl. 468, 492, 867; VIII, bl. 147, 325.

Kan (Dr. C. M.). Verslag van het voorvallene in zake de ontworpen wetenschappelijke expeditie van wege het Nederl. Aardrijkskundig Genootschap naar de Kei-eilanden enz. — *T. A. G., Rks. 2, IV, (V. M.)*, bl. 578. — Onze geographische kennis der Kei-eilanden. — *T. A. G., Rks. 2, IV, (V. M.)*, bl. 583. — Inleiding tot de

wetenschappelijke verslagen der Kei-eilanden — *T. A. G., Rks. 2, X*, (1893), bl. 1205.

Martin (K.). Die Kei-Inseln und ihr Verhältniss zur Australisch-Ostasiatischen Grenzlinie, zugleich ein Beitrag zur Geologie von Timor und Celebes. — *T. A. G., Rks. 2, VII*, bl. 241—280. — Vgl. *Peterm. M.*, 1891, (*Litt. Ber.*), S. 49—50.

Stormer (J.). Schets der Obi-eilanden. M. k. — *T. B. G., XXXII*, bl. 620.

Berminghaus (Em.). Bericht over de Kei-eilanden. — *T. A. G., Rks. 2, V, (V. M.)*, bl. 255.

Langen (G.). The Key-or Ké-islands. W. map. — *Pr. R. G. S., London*, 1888, p. 764. — Ein Eckchen von Niederl. Indien (Die Ke- oder Key-Inseln). — *Aust.*, 1890, No. 2, S. 17. — *Ann. d. Hydr.*, XVIII, S. 207.

Ebbinga Wubbens (F. A.). Die Nanusa-Inseln. M. K. — *Peterm. M.*, 1888, S. 136. — *Aust.*, 1888, No. 45, S. 898. — Overzicht. *Pr. R. G. S., London*, 1880, p. 453.

Ribbe (C.). Die Aru-Inseln. — *Festschr. Jubelf. Verein. Erdk., Dresden*, 1888, S. 153. — Ein Aufenthalt auf Gross-Seram. — *Jahresb. Verein Erdk., Dresden*, XXII, (1892), S. 129.

Rogge (C.). Een dienstreis van Amboina naar de Noordkust van Ceram. — *T. A. G., Rks. 2, VII*, bl. 844.

Hoëvell (G. W. W. C. Bn. van). De Aroe-eilanden, geographisch, ethnographisch, commercieel. M. k. — *T. B. G., XXXIII*, bl. 57. — De Kei-eilanden. M. k. — *T. B. G., XXXIII*, bl. 402. — De Tenimber- en Timorlaut-eilanden. — *T. B. G., XXXIII*, bl. 160. — De afdeeling Baboer. M. k. — *T. B. G., XXXIII*, bl. 187. — De Leti-eilanden. — *T. B. G., XXXIII* bl. 200.

Verbeterde schrijfwijze der namen van de eilanden behorende tot het rijk van Ternate. — *F. S. A. de Clercq. Resid. Ternate. Leiden*, 1890, bl. 326.

Kern (Dr. H.). Kritisch overzicht van het werk van F. S. A. de Clercq. „Bijdragen tot de kennis der residentie Ternate, Leiden, 1890". — *I. G.*, 1890, II, bl. 2561.

Langervoort (M. M.). Een en ander over mijn arbeidsveld (Letti). — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 203. — Iets over de eilanden Moo, Lakir en Loewang (Zuidwester-eilan-

den) met een staat der Christengemeenten. — *N. Z. T.*, III, (1891), bl. 242. — Lief en leed uit Letti. — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 257.

Algemeene beschrijving der Aroe-eilanden. — *Org. N. Z. V.*, 1891, No. 12, bl. 181.

Wiersma (P. H.). Ceram. Bijlage: Over het Kakian-verbond op Ceram. — *N. Z. T.*, III, (1891), bl. 276, 290.

Planten (H. O. W.). De Ewaf- of Keij-eilanden. — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 619. — Die Ewaaf- oder Key-Inseln. — *M. geogr. Ges.*, Lubeck, 2te R. S. 59.

Wertheim (C. J. M.). Verslag van mijne reis naar de Kei-eilanden. — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 757, 921.

Beschrijving van de Zuidwester- en Zuidooster-eilanden. (In het opstel „Het Evangelie in de Molukken”). — *Maced.*, X, (1892), bl. 306—314.

Kelleng (J.). Brief uit Ceram. — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 288.

Planten's Erforschung der Key-Inseln. M. K. — *Globus*, LXII, (1892), S. 314—316.

Zondervan (H.). Die Key-Inseln. (Naar het verslag van H. O. W. Planten). — *Ausl.*, 1893, No. 22, S. 339.

Boot (W. G.). Korte schets der Noordkust van Ceram. Met inleiding van C. M. Pleyte. — *T. A. G.*, Rks. 2, X, (1893), bl. 650, 885, 1163.

Onderzoekingsstochten van de zendelingen Storm en Hendriks op Boeroe. — *B. U. Z. V.*, 1893, No. 12, bl. 185.

j. Nieuw-Guinea.

1. In het algemeen.

Meijer (Dr. A. B.). Berichte über meine Reise nach Neu-Guinea. — *M. Ges. Erdk.* Wien, XVI, (1873). S. 481, 544.

Dr. Meijer's travels in New-Guinea. — *Oc. Highw.* N. S. 1874, p. 387.

Dr. A. B. Meijer's Erfolge in Neu-Guinea. — *Peterm. M.*, 1873, S. 432; 1874. S. 104.

Expeditionen nach Neu-Guinea. — *Peterm. M.*, 1872, S. 209.

Fortschritte in der Erforschung von Neu-Guinea. M. K. — *Peterm. M.*, 1874. S. 187. — *Cosmos*, II (1874), p. 84.

Mielucho-Maclay (N. von). Mijn verblijf aan de Oostkust van Nieuw-Guinea in de jaren 1871 en 1872. — *N. T. N. I.*, XXXIII, bl. 114. — Meine zweite Excursion nach Neu-Guinea, 1874. M.K. — *N. T. N. I.*, XXXVI, bl. 148. — Lezingen over zijne ontdekkingsstochten op Nieuw-Guinea. (Overzicht). — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 78—80. — *Pr. R. G. S.*, London, 1882, p. 768—770.

Beccari (O.). Recenti esplorazioni nella Papuasie e isole circonvicine. Con tav. — *Boll. S. G. Ital.*, X, (1873), fasc. 4, p. 63; 5, p. 87; 6, p. 38.

Neu-Guinea und die benachbarten Eilandgruppen. — *Globus*, XXI, (1872), S. 241.

Neu-Guinea. Entdeckungsgeschichte und gegenwärtiger Stand unserer Kenntniss. M.K. — *Aus all. Weltth. Nov.* 1875, S. 56.

Schmeltz (J. D. E.). Die Maclay'sche Expedition nach Neu-Guinea. — *Vh. Ver. f. Wissensch. Unterh. Hamburg*, II, (1876).

Mac Farlane's Fahrt nach Neu-Guinea in März und April 1876. M. K. — *Globus* XXX, (1876), S. 140, 150. — *Ausl.*, 1876, S. 699, 817.

Port Moresby in Neu-Guinea. — *Peterm. M.* 1876. — Vgl. *Z. Ges. Erdk.*, Berlin, XIV, (1879), S. 169.

Stone (O. C.). Letter on his recent explorations in the interior of New Guinea from Port Moresby. — *Pr. R. G. S.*, London, 1876, p. 266. — On the discovery of the Mai-Kassa or Baxter-river in New Guinea. — *Geogr. Mag.*, III, (1876), p. 52. — Description of the country and natives of Port Moresby and neighbourhood (New Guinea). — *Pr. R. G. S.*, London, 1876, p. 330. — Overzicht — *Geogr. Mag.*, III, (1876), p. 169.

Hasselt (J. L. van). Neu-Guinea und die Papuas. — *Allg. M. Z.* 1877, S. 304, 379.

Naumann (Dr.). Land und Leute in der Mac-Cluer-Bai, Neu-Guinea, und in Milanesien. — *Z. f. Ethnol.* 1876, Heft 3.

New-Guinea and its inhabitants. — *Chamber's Jn.*, Aug. 1876.

Albertis (L. M. d'). Briefliche Mittheilungen über Neu-Guinea. — *Vh. Ver. f. Wissensch. Unterh.*, Hamburg, II, (1876). — Expedition up the Fly-river. — *Nature*, 1876, No. 373, p. 165. — Vgl. *Ausl.*, 1876, S. 459, 579; 1877, S. 373, 940. — Journeys

up the Fly-river and in other parts of New Guinea. W. map. — *Pr. R. G. S., London*, 1879, p. 4.

d'Albertis' Vordringen in das Innere von Neu-Guinea und Aufnahme des Fly-Flusses, 1876 und 1877. M. K. — *Peterm. M.* 1878, S. 423.

Doria (G.). I naturalisti Italiani alla Nuova Guinea. — *Boll. S. G., ital.*, 1878, p. 154.

Flussfahrten im Südlichen Neu-Guinea. I. Reise der Barke „Chevert“ nach Neu-Guinea. — Macleay's Fahrt auf dem Katan-Strome. — II. Die Fahrt der „Ellengowan“; Entdeckung des Mai-kassa-Stroms durch Mac Farlane und Stone. M. K. — *Peterm. M.* 1876. S. 84.

Raffray (A.). Voyage à la côte Nord de la Nouvelle Guinée. — *Bull. S. G. Paris*, 1878, p. 383. — *Bull. S. geogr. comm. Paris*, p. 1878, p. 385; 1879, p. 73. — Voyage en Nouvelle Guinée, 1876—77. — *T. d. M., XXXVII*, p. 241.

Moresby (J.). Voyages de découverte et travaux hydrographiques dans la Nouvelle Guinée, les îles d'Entrecasteaux et le détroit de Torrès. — *Le Globe*, XVII, (1878), p. 70.

Bemerkungen über die Südostküste von Neu-Guinea und den Louisiade-Archipel. — *Ann. de Hydr.*, 1879, S. 122.

Hamy (Dr. E. F.). Commentaire sur quelques cartes anciennes de la Nouvelle Guinée, pour servir à l'histoire de la découverte de ce pays par les navigateurs espagnols, 1528—1616. — *Bull. S. G., Paris*, Nov. 1877. — Vgl. *T. A. G.*, III, bl. 314.

Chalmers (J.). Kreuzfahrten an der Südküste von Neu-Guinea. — *Allg. M. Z.*, 1879. S. 39. — Vgl. *Pr. R. G. S., London*, 1880, p. 315. — *T. A. G.*, IV, bl. 309. — Explorations in Southern New-Guinea. W. map. — *Pr. R. G. S., London*, 1887, p. 71.

Brink (A. J. ten). De laatste ontdekkingen in Nieuw-Guinea. (1818—1877.) — *T. I. A. G.*, I, bl. 1, 18.

Goldie (A.). Mon dernier séjour de quatre mois dans l'intérieur de la Nouvelle Guinée. — *Bull. S. G. d'Anv.*, 1878, No. 4, p. 193.

Wallace (A. R.). New Guinea and its inhabitants. — *Contemp. Rev.*, Febr. 1879. — *Nature*, XXII, No. 561 vv.

The Kemp-Welsh-river of New Guinea. — *Pr. R. G. S., London*, 1880, p. 511.

De Kemp-Welsh-rivier in Nieuw-Guinea. — *T. A. G.*, V, (M.) bl. 17.

Baumann (O.). Das südliche Neu-Guinea. — *D. geogr. Bl.*, IV, (1882). No. 4. S. 327. — Uebersicht der Forschungsreisen nach Neu-Guinea und den umliegenden kleinen Inseln. — *M. geogr. Ges., Wien*, XXV, (1882). S. 229.

Lawes (W. G.). Recent explorations in South-Eastern New Guinea. W. map. — *Pr. R. G. S., London*, 1880, p. 216. — Vgl. *T. A. G.*, Rks. 2, I, (V.M.) bl. 289. — Further explorations in New Guinea — *Pr. R. G. S., London*, 1882, p. 160. — Ten years at Port Moresby. — *Chron. Lond. Miss. Soc.*, 1885, p. 85. — Notes on New Guinea and its inhabitants. — *Pr. R. G. S., London*, 1881, p. 602.

Studer (Th.). Ueber Neu-Guinea. — *Vter Jahresber. geogr. Ges., Bern*, 1882—83, S. 1.

Kurze (G.). Forschungsreisen von Londoner Missionaren in Neu-Guinea während 1877—81. — *M. geogr. Ges., Jena*, 1882. S. 28.

Finsch (O.). Reise nach Neu-Guinea. M. K. — *Z. f. Ethnol. (Vh.)*, XIV, (1882), S. 309. — Bericht über die nach Neu-Guinea ausgeführten Reisen. — *Nachr. K. W. Land*, 1885. No. 2—4.

Dr. Finsch's zweite Fahrt im Dienste der Neu-Guinea-Kompanie. — *D. K. Z.*, II, (1885), No. 22. S. 701.

Dr. Finsch's fünfte Fahrt im Dienste der Neu-Guinea-Kompanie (1885) von Astrolabe-Bai bis Humboldt-Bai. — *D. K. Z.*, III, (1886), No. 1. S. 10. — Vgl. *T. A. G.*, Rks. 2, II, (V.M.), bl. 423, III, (V.M.), bl. 16.

The Melbourne-Argus-expedition into the interior of New Guinea. — *Pr. R. G. S., London*, 1884, p. 37.

Powell (Wilfred). Visits to the Eastern and North-Eastern Coasts of New Guinea. — *Pr. R. G. S., London*, 1883. p. 505. — Vgl. *T. A. G.*, VII, (M.) bl. 167.

Unsere heutige Kenntniss von Neu-Guinea. — *Aust.*, 1884, No. 5, S. 93.

L'excursione nella Nuova Guinea del Capt. W. E. Armat. Con tav. — *Boll. S. G. ital.*, IX, (1884), No. 2, p. 218.

Rosenberg (H. von). Eenige woorden over Duitsch Nieuw-Guinea. — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (V.M.), bl. 310.

Bijdragen tot de kennis van het Duitse gedeelte van Nieuw-Guinea. — *T.A.G. Rks.* 2, II, (V. M.), bl. 312.

New Guinea. Its early history and present condition. — *Colonies and India*, 1883, p. 11.

Girard (J.). La Nouvelle Guinée. Av. carte. — *L'exploration*, XIV, (1882), p. 193, 825, 865, 929; XV, (1883), p. 1, 33.

Markham (C. R.). Progress of discovery on the coasts of New Guinea. — *Pr. R. G. S., London, Suppl. Paper I*, (1884), p. 267.

Coutts Trotter. New-Guinea. A summary of our present knowledge with regard to the island. W. map. — *Pr. R. G. S., London*, 1884, p. 196. — On some recent explorations in New Guinea. — *Scott. geogr. Mag.*, 1885, No. 10, p. 482. — On recent explorations in New Guinea (1885–90). — *Pr. R. G. S., London*, 1890, p. 687. — Some notes on recent explorations in British New Guinea. — *Pr. R. G. S., London*, 1892, p. 788.

Strachan (J.). Exploration in New Guinea. W. map. — *Pr. G. S. Australasia, Queensl. Br.*, 1885–86, p. 84.

Mann (J. F.). Notes on a visit to New-Guinea in Hr. Ma. „Nelson”. — *Pr. G. S. Australasia, (Sydney)*, II, 1885, p. 116.

Friedericksen (L.). Flächeninhaltberechnungen des unter Verwaltung der Neuguinea-Kompanie gestellten Deutschen Schutzgebietes im westlichen Theile der Südsee. — *M. geogr. Ges., Hamburg*, 1884, S. 307.

Neu-Guinea. Beiträge zu den Segelanweisungen für die S. O. und N. O. Küste und die angrenzenden Gewässer. — *Ann. d. Hydr.*, XIII, (1885), No. 6, S. 329.

Weisser. Der Bismarck-Archipel und das Kaiser-Wilhelmsland. — *M. geogr. Ges., Hamburg*, 1885–86, Heft III, S. 269.

Woolnough (G.). British possessions and settlement in South-Eastern New Guinea. — *Pr. G. S. Australasia, Queensl. Br.*, II, (1886), p. 62.

Bridge (C.). Cruises in Melanesia, Micronesia and Western Polynesia in 1882–1884, and visits to New Guinea and the Louisiades in 1884 and 1885. W. map. — *Pr. R. G. S., London*, VIII, (1886), p. 545.

Haacke (W.). Die Forschungsreise der Geographical Society of Australasia nach Neu-Guinea. M. K. — *Export VIII*, (1886), No. 26 ff. — *Aus. all. Weltth.*, XVIII, (1887), S. 208.

Greffrath (H.). Die Forbes-Expedition nach Neu-Guinea. — *Aus. all. Weltth.*, XVII, (1886), S. 304. — Die Victory-Expedition nach Neu-Guinea. — *Aus. all. Weltth.*, XVIII, (1887), S. 298. — Besteigung des Mount Owen Stanley in Neu-Guinea. — *Peterm. M.*, 1889, S. 253. — Inseln an der Küste Neu-Guineas. — *Ausl.*, 1892, No. 35, S. 558. — Die Gilbert-Inseln. — *Ausl.*, 1892, No. 51, S. 813.

Novarra (L. A.). Voyage en Nouvelle Guinée. — *Ann. N. D. Sacré Coeur.*, 1887. — *Bull. S. G., Lyon*, VII, p. 489.

Neu-Guinea. Forschungsgeschichte. — *Ausl.*, 1887, No. 38, 39, S. 744, 774.

Bevan (Th. F.). Discovery of two new rivers in British New Guinea. (Douglas and Jubilee). W. map. — *Pr. R. G. S., London*, 1887, p. 505. — Rectification. — *Ibid.* 1889, p. 89. — Vgl. *Nature*, 1887, p. 351. — *D. K. Z.*, IV, (1887), No. 22, S. 690. — Further exploration in the regions bordering upon the Papuan Golf. — *Pr. R. G. S., London*, 1889, p. 82.

Vernis (Rév. Père). Excursions dans l'intérieur de la Nouvelle Guinée. — *Miss. Cath.*, 1887, No. 947, p. 349. — En Nouvelle Guinée; la mission de Port Léon; la nouvelle station de Modu. — *Miss. Cath.* 1889, p. 610, 620.

Cuthberton (W. R.). Explorations of the Highlands of South-Eastern British New Guinea. W. map. — *Pr. Vict. Br. G. S., Australasia*, V, (1887), p. 7.

Couppé (Rév. Père). Exploration du fleuve St. Joseph. Mai 1887. Av. carte. — *Ann. N. D. Sacré Coeur*, 1888, No. 15, p. 64. — *Miss. Cath.* 1888, No. 979, p. 117. — Expédition de M. Cameron pour les monts Yule. — *Ann. N. D. Sacré Coeur*, 1888, p. 365.

Schleinitz (von) und Dregler. Untersuchungsfahrt im Huon-Golf. M. K. — *Nachr. K. W. Land*, 1887, No. 1, S. 5.

Schleinitz (von) und Schrader. Erforschungsfahrt auf dem Augusta-Fluss. M. K. — *Nachr. K. W. Land*, 1886, S. 123. — Reise im Küstengebiet zwischen Finschhafen und Konstantinshafen. M. K. — *Ibid.* 1888, No. 2, S. 64.

Schleinitz (von). Geographische und ethnographische Beobachtungen auf Neu-Guinea u. s. w. angestellt auf Sr. Ms. „Gazelle“ bei ihrer Reise um die Erde, 1874—1876. — *Z. Ges. Erdk., Berlin*, XX, S. 230. — Recognoszierungsfahrt mit dem Dampfer „Otilie“ von Fortifikation-Point bis zur Mündung des Kaiserin-Augusta-Flusses. M. K. — *Nachr. K. W. Land*, 1887, No. 2, S. 32. — Beschreibung der Nordküste von Kaiser Wilhelmsland. M. K. — *Ibid.*, V, (1889), S. 47—87.

Schrader (O.). Erforschung des Gebietes nördlich von Finschhafen. — *Nachr. K. W. Land*, 1886, S. 119. — Erforschung des Landes zwischen Juno-Insel und Kap Croiselles. — *Ibid.* 1887, No. 4, S. 148. — Expedition nach dem Kaiserin-Augusta-Fluss. — *Ibid.* 1887, No. 5, S. 180. — Der Kaiserin-Augusta-Fluss. M. K. — *Z. Ges. Erdk., Berlin*, 1889, S. 191—193. — Astro-nomisch-geographische Ortsbestimmungen und magnetische Beobachtungen in Kaiser Wilhelmsland und dem Bismarck-Archipel. — *Z. Ges. Erdk., Berlin*, 1889, S. 165—185.

Hollrung (M.). Untersuchung der östlich vom Station Hatzfeldthafen gelegenen Gebiete. — *Nachr. K. W. Land*, 1887, No. 4, S. 130. — Forschungen in der Umgegend von Constantinhafen. — *Ibid.*, 1887, No. 4, S. 135. — Untersuchungsreisen von April bis Juni 1887. — *Ibid.*, 1887, No. 5, S. 178. — Ueber Kaiser Wilhelmsland. — *Mitt. D. Ges. Ostasiens IV*, (1888), S. 447. — Das deutsche Schutzgebiet in der Südsee. — *Globus*, LIV, (1888), S. 70. — Kaiser Wilhelmsland und seine Bewohner. — *Vh. Ges. Erdk., Berlin*, XV, (1888), No. 7, S. 298. — Bericht über das Kaiser Wilhelmsland. — *Nachr. K. W. Land*, 1888, S. 183—237. — Excursion nach Poom und dem Sattelberge. — *Ibid.*, 1890, S. 19.

Kahary. Weitere Erforschung der Astrolabe-Ebene. — *Nachr. K. W. Land*, 1888, No. 2, S. 60.

Hunter (G.). Journal on an expedition from Kappa Kappa to the heads of the Kemp-Welsh-river. W. map. — *Pr. R. G. S. Australasia, Queensl. Br.*, 1887, p. 85.

Schneider (Dr.). Erforschungen im Umkreise von Constantinhafen. — *Nachr. K. W. Land*, 1887, No. 4, S. 144.

Dreger. Untersuchung des Huon-Golfes und Markham-Flusses. M. K. — *Nachr. K. W. Land*, 1887, No. 5, S. 104.

Schrader und Hollrung. Expedition nach dem Augusta-Fluss. — *Nachr. K. W. Land*, 1888, No. 1, S. 23.

Hennessy. Report of a trip to the Western part of the Southcoast of British New Guinea. — *Pr. Queensl. Br. G. S. Australasia*, III, (1889), p. 64.

Romanet du Cailaud. Les dernières explorations des missionnaires du Sacré Coeur en Nouvelle Guinée; découverte du fleuve St. Joseph. — *Soc. Géogr., Paris*, (C. R.), 1888, No. 1, p. 36. — Le fleuve St. Joseph en Nouvelle Guinée. Av. carte. — *Miss. Cath.* 1888, No. 977, p. 93.

Forbes (H. O.). New Guinea. Attempted ascent of Mount Owen Stanley. W. map. — *Scott. Geogr. Mag.*, IV, (1888), No. 3, p. 138, No. 8, p. 401. — The Owen Stanley Range. — *Pr. R. G. S., London*, 1890, p. 538. — Captain Strachan's adventures and explorations in New Guinea. — *Academy*, 1888, No. 846, p. 42. — Exploration in New Guinea. — *Nat. Science*, 1892, I, p. 766.

Kühn, Mein Aufenthalt in Neu-Guinea. — *Festschr. Jubelf. Ver. f. Erdk., Dresden*, 1888, S. 115.

Boore (F. A.). Description of explorations of the Aird River, New Guinea. — *Pr. Queensl. Br. G. S. Australasia*, III, (1887—88), p. 21.

Everill (Capt.). Exploration of New Guinea. — *Transact. R. G. S. Australasia (Sydney)*, III, 1888.

Oppel (A.). Der Osten von Neu-Guinea (Küste und Inseln). — *Ausl.*, 1888, No. 46, S. 901. — Zur Entdeckungsgeschichte und Landeskunde in Neu-Guinea. — *D. geogr. Bl.*, XII, (1889), S. 297. — Zur Landeskunde in Neu-Guinea. — *D. Geogr. Bl.*, XVI (1893), S. 20—66.

Navarre (Mgr.). La Nouvelle Guinée. — *Bull. S. G., Lyon*, VII, (1888), p. 489.

Grabowsky (F.). Erinnerungen aus Neu-Guinea. — *Ausl.*, 1889, S. 121.

Neu-Guinea. Forschungsreisen in der südöstlichen Halbinsel. — *Peterm. M.*, 1888, S. 252, 372.

Thomson (B. H.). New Guinea; narrative of an exploring expedition to the Louisiade and d'Entrecasteaux Islands. W. map. — *Scott. Geogr. Mag.* 1889, p. 513. — *Pr. R. G. S., London*, 1889, p. 525.

Metzger (Em.). Kaiser Wilhelmsland. — *Aus all. Weltth.*, 1889, S. 251—256.

Thomson (J. P.). British New Guinea. — *Scott. Geogr. Mag.*, 1889, p. 271—277. — Sir W. Mac. Gregor's ascents of Mount Victoria and explorations of the Owen Stanley Range. W. map. — *Pr. G. S. Australasia, Queensl. Br.*, 1890, p. 2—26.

Helburg (Dr.). Expedition nach dem Finisterre-Gebirge. M. K. — *Nachr. K. Wilh. Land*, V, (1889), S. 3. — Expedition nach Tiggedu. — *Ibid.*, V, (1889), S. 36. — Expedition nach Tiggedu und dem Sattelberg. — *Ibid.*, V, (1889), S. 49. — Reisen im Schutzgebiet. — *Ibid.*, VI, (1890), S. 19.

Kraetke. Reise nach den Salomon-Inseln. — *Nachr. K. W. Land*, V, (1889), S. 15.

Puttkammer (von). Reise in die Küstenberge bei Hatzfeldthafen. — *Nachr. K. W. Land*, V, (1889), S. 45; VI, (1890), S. 21. — Rekognoszierung der weitem Umgebung der Station Hatzfeldthafen. — *Ibid.*, 1890, S. 21.

Lauterbach (Dr.). Erforschung der Astrolabe-Ebene. — *Nachr. K. W. Land*, VI, (1890), S. 94. — Eine Expedition zur Erforschung des Hinterlandes der Astrolabe-Bai. — *Ibid.*, VII, (1891), S. 21.

Zöllner (Hugo). Meine Expedition in das Finisterre-Gebirge (Neu-Guinea). M. K. — *Peterm. M.*, 1890, S. 233. — *Nachr. K. Wilh. Land*, V, (1889), S. 3. — Die deutschen Salomon-Inseln Buka und Bougainville. M. K. — *Peterm. M.*, 1891, S. 8—12.

Mac Gregor (W.). Journey to the summit of the Owen Stanley Range, New-Guinea. W. map. — *Pr. R. G. S., London*, 1890, p. 193.

Pfeil (Graf. J.). Bericht über eine Reise in Deutsch-Neuguinea. M. K. — *Peterm. M.*, 1890, S. 219. — Land und Volk im Bismarck-Archipel. — *Vh. Ges. Erdkunde Berlin*, XVII, (1890), S. 144.

Hatton-Richards (T. H.). Travels with the Hon. W. Mac. Gregor in British New Guinea. — *Transact. R. G. S. Australasia, Vict. Br.*, VIII, (1891), p. 45—62. — British New Guinea. — *Jn. R. Col. Inst.*, XXIV, (1893), p. 419—444.

Edelfelt (E. G.). Notes on New Guinea. — *Pr. Queensl. Br. G. S. Australasia*, III,

(1889), No. 2. — Resor i Bretiska Nya Guinea. — *IJmer*, IX, 1889, S. 147—167.

Sittig (O.). Ueber unfreiwillige Wanderungen im Grossen Ocean. — *Peterm. M.*, 1890, S. 161, 185.

Weghe (Dr. E.). Aus den deutschen Schutzgebieten in der Südsee. — *Peterm. M.*, 1891, S. 205.

Pitcairn (W. D.). British New Guinea: its geography and the manners and customs of the Natives. — *Jn. Manch. G. S.*, 1890, p. 49—63.

Recknagel. Geographische Verhältnisse der Umgebung von Hatzfeldthafen. — *Nachr. K. W. Land*, VI, (1890), S. 89.

Parkinson (R.). Beiträge zur Kenntniss des deutschen Schutzgebietes in der Südsee. — *M. geogr. Ges., Hamburg*, 1887—88, S. 201—283.

Sir William Mac Gregor and the islands south-east of New Guinea. — *Geogr. Jn.*, I, (1893), p. 274.

Schmiele (G.). Charakteristik des Schutzgebietes der Neuguinea-Compagnie. — I. Das Kontinent. — II. Die Eilande des Bismarck-Archipels. — Die Salomon-Inseln. — *Nachr. K. W. Land*, VIII (1892), Hft. 1, S. 43.

Das Schutzgebiet der Neuguinea-Compagnie. Mit Illustr. — *D. K. Z.*, 1893, No. 1, 4, S. 9, 51.

Mac Farlane (S.). British New Guinea and its people. — *E. D. Morgan: Transact. 9th. Congr. Oriental. London*, 1893, II, p. 771. — Eine Weiberinsel bei Neu-Guinea. — *D. Rdsch. f. Geogr. u. Stat.*, XV, S. 189.

Lanjus (C. Graf). Reiseskizzen aus der Südsee (Britisch Neu-Guinea). — *Peterm. M.* 1893, S. 287.

Loria (L.). Viaggio nella Nuova Guinea. — *Boll. Soc. Geogr. ital.*, 1890, p. 479—492, 559—586.

Beobachtungen Sr. Ms. S. „Sophie“ im Bismarck-Archipel und an der Küste von Kaiser Wilhelmsland. — *Ann. d. Hydr.*, XVIII, (1890), S. 337.

2. Nederlandsch Nieuw-Guinea.

Goldman (Jhr. W. C. F.). Aanteekeningen gehouden op eene reis naar Dorei (Noord-Oostkust van Nieuw-Guinea) in Juni—September 1863. — *T. B. G.*, XV, bl. 475; XVI, bl. 392.

Bernstein (Dr. H. A.). Mededeelingen nopens reizen in den Indischen Archipel (Nieuw-Guinea). — *T. B. G.*, XVII, bl. 79.

Rosenberg (C. B. H. von). Reis naar de Papoesche eilanden. — *N. T. N. I.*, XXIV, bl. 363.

Nieuw-Guinea. (Naar aanleiding van de werken van C. B. H. von Rosenberg: „Reistochten naar de Geelvinksbai, 1869-70” en van P. A. Leupe: „De reizen der Nederlanders naar Nieuw-Guinea.” s Grav. 1875”) — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 33. — Vgl. *Econ.* 1876, II, bl. 1057—1065. — *Aust.* 1876, S. 641, 665. — *Geogr. Mag.* III, (1876) p. 72-75.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). Iets over von Rosenbergs zending naar Nieuw-Guinea. — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 47.

Metzger (Em.). Der niederländische Theil von Neu-Guinea und die neuern Reisen daselbst. — *Globus*, XLIII, (1883), No. 4 ff.

Kan (Dr. C. M.). De reis van de „Soerabaja” naar Nieuw-Guinea, 11 Nov. 1875—20 Maart 1876. M. k. — *T. A. G.*, II, bl. 175, 217. — *Jrb. K. Ned. Zeem.*, 1875-76, bl. 333—355.

Bonaparte (R.). Les derniers voyages des Néerlandais à la Nouvelle Guinée. Av. carte. — *Bull. S. G. Paris*, 1884, p. 131. — *S. G. Paris (C. R.)*, 1885, No. 5, p. 165. — Récentes découvertes des Néerlandais en Nouvelle Guinée. Av. carte. — *Rev. de Géogr.*, Mai, 1885, p. 366-369. — *Gaz. de géogr.* 1885, No. 18.

Coordes (G.). Entdeckungsfahrten des Residenten von Ternate van Braam Morris nach dem Niederl. Neu-Guinea im Jahre 1883 und 1884. — *Aust.* 1885, No. 17, S. 321.

Oldenburgh (J. van). Verslag der reis van de „Batavia” naar Nieuw-Guinea om de teekenen van Nederland's heerschappij op de Zuidkust te plaatsen. — *T. B. G.*, XXVII, bl. 363. — Reis naar de Noord- en Noordwestkust van Nieuw-Guinea in Maart en April 1881. — *T. B. G.* XXVIII, bl. 409.

Een bezoek aan Nieuw-Guinea. (Reis van de „Batavia”). — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 475.

Adres van het Bestuur van het Indisch Aardrijkskundig Genootschap aan den Gouverneur-Generaal van N. I. dd. 17 April 1880, betreffende eene door dat Genootschap be-

oogde wetenschappelijke expeditie naar Nieuw-Guinea, met beschouwingen van Dr. F. A. Schneider en A. J. ten Brink, en beschikking daarop. — *T. I. A. G.*, I, bl. 51—64. — Vgl. *I. G.*, 1880, II, bl. 306—307, 698.

Jens en Bink. Tocht naar Manzinam en het Arfak-gebergte op Nieuw-Guinea. — *B. U. Z. V.*, 1878, bl. 169.

Musschenbroek (Mr. S. C. J. W. van). Dagboek van Dr. H. A. Bernstein's laatste reis van Ternate naar Nieuw-Guinea, Salawata en Batanta, 17 October 1864—19 April 1865. Met aantekeningen, bijlagen en kaart. — *B. Inst.*, Rks. 4, VII, bl. 1. — Aantekeningen van H. von Rosenberg. — *B. Inst.*, Rks. 4, VIII, bl. 119.

Robidé van der Aa (P. J. B. C.). Kritisch overzicht der reizen naar Nederl. Nieuw-Guinea in de jaren 1879—1882. Met kaart van de toen voor het eerst opgenomen Zuidkust. — *B. Orient. Congres Leiden* 1883 (*L. V.*) bl. 153. — Krakatau—Nieuw-Guinea (Mededeelingen uit het Journaal van den Resident van Ternate, van Braam Morris, omtrent zijne dienstreis naar de Noordkust van Nieuw-Guinea in 1883). — *I. G.*, 1884, I, bl. 676. — Reizen van den Resident D. F. van Braam Morris naar de Noordkust van Nederl. Nieuw-Guinea in 1883 en 1884. Eerste vaart op de Amberno- of Rochussen-rivier. M. 2 k. — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 73.

Recent Dutch expeditions to the North Coast of New Guinea and ascent of the river Amberno. — *Pr. R. G. S., London*, 1885, p. 172, 182.

Hasselt (J. L. van). Verslag van eene reis naar de rivier de Amberno op Nieuw-Guinea met het stoomschip „de Havik” in Juli 1884. — *B. U. Z. V.*, 1884, bl. 197; 1885, bl. 205. — Vgl. *T. A. G.*, Rks. 2, III, (*V. M.*) bl. 179. — *Aust.*, 1885, No. 29, S. 564.

Onderhandelingen en briefwisseling over eene door het Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap ontworpen wetenschappelijke expeditie naar Nieuw-Guinea. — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (*V. M.*) bl. 114, 420, 541; III, bl. 1. — Een koloniaal staatkundig misdrijf. Door J. H. P. E. Kniphorst. (Over het afwijzend votum der Tweede Kamer betreffende een verhoogd subsidie voor die expeditie). — *I. G.*, 1886, I, bl. 298.

Ellis (A. G.). Rapport der reis van Zr. Ms. schroefstoomschip „Java” naar de Noord- en Westkust van Nieuw-Guinea in Mei tot November 1887. — *Med. Zeew.*, Dl. XXVI, No. 6.

Horst (Dr. D. W.). Rapport van eene reis naar de Noordkust van Nieuw-Guinea aan boord van Zr. Ms. stoomschip „Tromp”, ingevolge opdracht van den Resident van Ternate dd. 7 Juni 1886, No. 44, ten einde den Commandant van dien bodem ter zijde te staan bij zijne aanrakingen met de bevolking. — *T. B. G.*, XXXII, bl. 217.

Clercq (F. S. A. de). Rapport over drie reizen met de „Java” naar het Nederlandsch gedeelte van Nieuw-Guinea in 1887. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 117. — Aankondiging door C. M. Pleyte en polemiek. — *I. G.*, 1891, I, bl. 465, 936—939.

Tocht van den Zendeling Bink met het schip „Camphuis” naar de Humboldtsbaai (Nieuw-Guinea). — *B. U. Z. V.*, 1893, bl. 4.

Nieuw-Guinea. (Rapport over eene reis van den zendeling Jens naar Wendessie). — *B. U. Z. V.*, 1886, No. 2, 3, bl. 22, 33.

Nederlandsch Nieuw-Guinea. — *Aardrijksk. Weekbl.*, I, (1880), No. 11 e.v.

Het Nederlandsch gebied op Nieuw-Guinea. (Naar aanleiding van het werk van P. J. B. C. Robidé vander Aa „De reizen naar Nederl. Nieuw-Guinea ondernomen op last der Regeering van N. I. in 1871, 1872, 1875 en 1876”. 's Grav. 1879.) — *T. N. I.*, 1883, II, bl. 218, 267. — Vgl. *Austl.*, 1880, S. 541, 570, 591.

Rosenberg (C. B. H. von). La grande baie du Geelvink. — *Les îles Schouten.* — *Ann. E. Or.*, I, (1878—79), p. 192, 298.

Hydrographische beschrijving der kusten van Nieuw-Guinea en der aangrenzende vaarwaters, behoorende bij de kaart van Nieuw-Guinea tot aan den 141° O. L., te zamengesteld door den kapitein-luitenant ter zee P. Swaan. — *T. A. G.*, III, bl. 85. — Beknopte beschrijving van de wijze waarop de kaart van Nieuw-Guinea is samengesteld. Door P. Swaan. — *T. A. G.*, III, bl. 92.

Bruijn (A. A.). Bijdrage tot de land- en volkenkunde van Nieuw-Guinea. — *N. T. N. I.*, XXXVII, bl. 182. — Het land der Karons (Nieuw-Guinea). — *T. A. G.*, III, bl. 102.

Versteeg (W. F.). Nieuw-Guinea in 't bizonder Onin en Kourai. M. k. — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (*U. A.*), bl. 114.

Kan (Dr. C. M.). De samenhang tusschen Mac-Cluer-Golf, Geelvinksbaai en Argoenebocht (Nieuw-Guinea). — *T. A. G.*, Rks. 2, V, (*U. A.*), bl. 561.

Leupe (P. A.). De Speelmansbaai van Keyts (1678) en de Geelvinksbaai van de Ned. Commissie (1858) gelegen op de Z. W. kust van Nieuw-Guinea. — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, blz. 131. — Nieuw-Guinea — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 228. — De eilandjes Commerust, Claarbeek, Schooterroog en Vlaming. — *B. Inst.*, Rks. 3, XI, bl. 160.

Clercq (F. S. A. de). Kantteekeningen op Haga's Ned. Nieuw-Guinea en de Papoesche eilanden. Bat. 1884. — *I. G.*, 1886, II, bl. 1392. — Antwoord van Haga. — *I. G.*, 1887, I, bl. 259. — Opmerkingen van J. L. Van Hasselt. — *I. G.*, 1888, I, bl. 209. — Het eiland Wiak of Biak benoorden de Geelvinksbaai. M. k. — *I. G.*, 1888, I, bl. 293. — Iets over het eiland Mor tegenover de kust van Waropen. — *I. G.*, 1888, I, bl. 526. — Iets over de beoosten Kaap d'Urville gelegen Koemamla-eilanden. — *I. G.*, 1888, I, bl. 662. — Otto Finsch over de Humboldtsbaai. — *I. G.*, 1888, I, bl. 863. — Vreemde reizigers over Ned. Nieuw-Guinea. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1384. — Een paar dagen op de kust van Ja-oer in de Geelvinksbaai. — *I. G.*, 1889, I, bl. 1113. — Van af Taffio tot de Humboldtsbaai of het z. g. Papoea Talandjang. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1258. — De baai van Wandamen in het Zuidwesten der Geelvinksbaai. Fragment uit mijn dagboek met enkele aantekeningen. M. k. — *I. G.*, 1889, I, bl. 460. — Het gebied der Kalanafat of Vier Radja's in N. W. Guinea. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1297. — Langs de Zuidkust der Mac-Cluer-Golf. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1666. — De West- en Noordkust van Ned. Nieuw-Guinea. Proeve van beschrijving volgens mededeelingen en rapporten van reizigers en ambtenaren, en naar eigen ervaringen. Met historische inleiding over de politieke verhoudingen aldaar. M. k. — *T. A. G.*, Rks. 2, X, (1893), bl. 151, 438, 587, 841, 981. — Register. — *T. A. G.*, Rks. 2, X, (1893), bl. 1014. — Beoordeeling van de kaart der Noordkust van Nieuw-Guinea van 133°—141° O. L. Gecompileerd op het Hydrogr. Bureau te Batavia, 1880. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1358. — Antikritiek van D.

J. W. A. Coops. — *I. G.*, 1891, I, bl. 940. — La Baia di Wandamen e la costa di Jacoer della baia del Geelvink. — *Cosmos*, X, (1890), p. 136—152. — Le isole Jamna, Masimasi e Moar e la spiaggia apposta della Nuova Guinea. Con tav. — *Cosmos*, X, (1890), p. 97—106.

Dozy (Dr. G. J.). Nederlandsch Nieuw-Guinea. (Naar aanleiding van het werk van F. S. A. de Clercq en J. D. E. Schmeltz „Ethnographische beschrijving van de West-en Noordkust van Ned. Nieuw-Guinea. Leiden 1893”). — *Tijdsch.* 1893, II, bl. 50. — Beoordeeling van hetzelfde werk door Dr. D. W. Horst. — *B. Inst.* Rks. 5, VIII, bl. 192.

Nederlandsch Nieuw-Guinea. Land en volk. (In het opstel „Het Evangelie in de Molukken”). — *Maced.* XI, (1893), bl. 108.

Cora (G.). Le isole Koemamba, Mor, Wiak o Biak nel Nord della Nuova Guinea Olandese. Con. tav. — *Cosmos* IX, (1888), p. 218, 232.

k. Verschillende eilanden inden Indischen Archipel.

Mededeelingen aangaande de Engano- en Kokos-eilanden. (In het opstel van Dr. Greiner „Herinneringen uit mijn verblijf in Indië.”). — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 380, 430.

Tuuk (H. N. van der). De eilanden Tambini en Antaran. — *N. B. G.*, XI, (1873), bl. XIII.

Forbes (H. O.). Notes on the Keeling- or Cocos-Islands. W. map. — *Pr. R. G. S.*, London, 1879, p. 777. — Rectificatie. — *Ibid.*, 1880, p. 49.

Koner (W.). The Keeling Islands. — *Pr. R. G. S.*, London, 1881, p. 109.

The Keeling-Islands. (Report of Mr. E. W. Birch). — *Pr. R. G. S.*, London, 1886, p. 263.

Maclear (J. P.). Christmas-Island. — *Nature* XXXVI, (1887), p. 12.

Christmas-Island. — *Naut. Mag.*, 1888, p. 667—672.

Wharton (W. J. L.). Account of Christmas-Island. W. map. — *Pr. R. G. S.*, London, 1888, p. 613.

Guppy (H. B.). Preliminary notes on Keeling-Atoll known also as the Kokos-Islands. — *Nature* XXXVI, (1889), p. 236. — The Kokos- or Keeling-Islands. W. map. — *Scott. Geogr. Mag.* V, (1889), p. 281, 457, 569. — Vgl. *Peterm. M.* 1890, (*Litt. Ber.*), S. 14—15.

Ridley (H. N.). A day at Christmas-Island; with list of animals and plants recorded from Christmas-Island and list of Papers published. — *Jn. Str. Br.-R. As. S.* June 1891, p. 123.

III. NATUURKUNDIGE BESCHRIJVING.

a. Natuurwetenschappelijke onderzoekingen in het algemeen.

Miquel (F. A. W.). De natuurkundige wetenschap in Ned.-Indië. (Naar aanleiding van verschillende werken). — *Gids*, 1868, II, bl. 232, 544.

Voorstel van Directeuren der Nederl. Maatschappij ter bevordering van Nijverheid betreffende de middelen tot aanmoediging en ondersteuning van natuurwetenschappelijke onderzoekingen in Ned.-Indië van Regeeringswege, met toelichtende bescheiden. — *T. M. N.*, 1877, bl. 116—123, 327—334; 1878, bl. 245—249.

De wetenschappelijke onderzoekingen van vreemdelingen in de Ned. O. I. Bezittingen sedert het ophouden van het natuurhistorisch onderzoek van Regeeringswege. — *I. G.*, 1879, I, bl. 226, 252.

Hageman (J.). Reizigers in Soenda vóór 1808. (Resultaten van hunne natuurwetenschappelijke onderzoekingen). — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 101. — Wetenschappelijk onderzoek van Java sedert 1683. Historisch overzicht. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 200.

Advies van de Koninkl. Natuurkundige Vereeniging in Ned.-Indië aan den Direc-

teur van Onderwijs, enz. betreffende de wederaanstelling van een ambtenaar voor natuurkundige onderzoekingen in Ned.-Indië. — *N. T. N. I.*, XXXVI, bl. 392.

Gedachtenwisseling over de bestemming te geven aan den post voor wetenschappelijke onderzoekingen in den Ind. Archipel, op de begroting uitgetrokken. — *N. T. N. I.*, XLVI, 388—344, 349—359; XLVII, bl. 566, 570, 593; XLIX, bl. 220, 546, 551. — Vgl. *I. G.*, 1888, I, bl. 399—407. — *N. B. G.*, XXVII, (1889), bl. 80. — *B. Inst. Rks.* 5, (*Not.*), bl. 72.

Wetenschappelijk onderzoek van Ned. Oost-Indië. Met 2 bijlagen: Adresen aan den Minister van Binnenl. Zaken en aan den Koning, van het Kon. Nederl. Aardrijkskundig Genootschap. — *T. A. G. Rks.* 2, VII, bl. 468, 471, 475.

Oprichting eener Commissie tot bevordering van het natuurkundig onderzoek der Ned. koloniën. — *N. T. N. I.*, XLVIII, bl. 330—331, 349; XLIX, bl. 206, 208, 211—212.

Het natuurkundig en natuur-historisch onderzoek onzer koloniën in 1891. Ontleend aan verslagen der Maatschappij ter bevordering van het natuurkundig onderzoek der Ned. Koloniën en van de Kon. Natuurkundige Vereeniging in Ned.-Indië. — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 734.

Versteeg (W. F.). Het wetenschappelijk onderzoek in de Nederl. Koloniën en het Kon. Nederl. Aardrijkskundig Genootschap. Voordracht. — *T. A. G. Rks.* 2, VIII, (1891), bl. 314, 336.

Rapport aangaande eene Missive van den Minister van Binnenl. Zaken over natuurkundige onderzoekingen in Ned.-Indië, voorgedragen in de vergadering der Kon. Akademie van Wetenschappen van 25 October 1890. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 3, VIII, bl. 157.

Kan (C. M.). Het natuurkundig onderzoek onzer koloniën. — *I. T.*, 22, 29 Nov., 1892, No. 165, 166.

b. Wetenschappelijke waarnemingen. — Meteorologie. — Klimatologie.

Bergsma (Dr. P. A.). Uitkomst van het onderzoek, ingesteld ter beantwoording van de vraag of het poollicht den 4den

Februari 1872 in den O. I. Archipel zichtbaar is geweest. — *N. T. N. I.*, XXXII, bl. 434. — Magnetische waarnemingen gedurende de zonsverduistering van 12 December 1871. Met naschrift. — *N. T. N. I.*, XXXIII, bl. 305.

Oudemans (Dr. J. A. C.). Bericht over de waarneming van de totale zoneclips op 18 Aug. 1868, op vier plaatsen in den Ind. Archipel. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 2, IV, bl. 91. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 51. — Bericht aangaande de waarneming in den Ind. Archipel van de totale zonsverduistering van 12 Dec. 1871. M. pl. — *N. T. N. I.*, XXXII (*Aanh.*) — Verslagen van de bepaling der geogr. ligging van punten in den Ind. Archipel. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 51, 90; XXXIII, bl. 251. — Drukfouten en aantekeningen betr. die verslagen. — *N. T. N. I.*, XL, bl. 327. — Bepaling van het lengteverschil van Batavia en Singapore door middel van seinen met den onderz. telegraafkabel. — *N. T. N. I.*, XXXIV, bl. 129. — Verslag omtrent de bepaling door middel van den electrischen telegraaf van het lengteverschil tusschen Madras en Singapore, uitgevoerd in 1871, en de daaruit afgeleide lengte van Batavia. — *N. T. N. I.*, XLIII, bl. 125.

Verslag van de Commissie tot voorbereiding van de waarneming van den Venus-overgang, over de rapporten uit Nederl. Indië. M. pl. en tab. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 2, X, bl. 232.

Buijs Ballot (C. H. D.). Voorloopig verslag van Dr. van Rijckevorsel's reis in den O. I. Archipel ter bepaling van magnetische constanten. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 2, XIII, bl. 39.

Rijckevorsel (Dr. E. van). Verslag aan Z. E. den Minister van Koloniën over eene magnetische opneming van den Ind. Archipel in 1874—1877. M. k. — *Vh. K. Ak. v. W. (Nat.)*, XIX en XX, (1879—1880). — Vgl. *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 2, VIII, bl. 39; XIV, bl. 74; XX, bl. 117, 339.

Buijs Ballot (C. H. D.) en F. J. Stamkart. Rapport over het tweede gedeelte der verhandeling van Dr. E. van Rijckevorsel over de magnetische opneming van den O. I. Archipel. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 2, XV, bl. 17.

Schneider (Dr. C. F. A.). Mededeeling over de groene en geele streepen in de Java-zee en den Molukschen Archipel. — *N. T. N. I.*, XXXIII, bl. 302.

Melchior (A. P.). Het verschijnsel van eb en vloed, zooals het zich te Batavia voordoet. — *T. Inst. Ing. afd. N. I.*, 1883—84, bl. 2, 14. — Nog iets over de verklaring van het verschijnsel van eb en vloed. — *N. T. N. I.*, XLV, bl. 93.

Onnen (Dr. H.). Opmerking omtrent de wijze waarop het verschijnsel van eb en vloed in den Oceaan en in den dampkring gewoonlijk verklaard wordt. — *N. T. N. I.*, XLIV, bl. 174.

Figee (S.). Eb en vloed. — *N. T. N. I.*, XLV, bl. 72.

IJpes (H.). Eene studie over de getijden te Soerabaja. — *T. Inst. Ing., afd. N. I.*, 1885—86, (*Verh.*), bl. 36.

Stok (Dr. J. P. vander). Studii over getijden in den Ind. Archipel. — *T. Inst. Ing., afd. N. I. (Vh.)*, 1890—91, bl. 57; 1891—92, (*Vh.*), bl. XXXV; 1892—93, (*Vh.*), bl. 1, 11.

Brandis (Ad. von). Eine vielmonatliche Beobachtung ruhiger Luft über dem Gipfel des Vulkans Merapi in Java. — *M. Ver. Erdk. Halle*, 1886, S. 41—45.

Meijboom (C.). Waarnemingen van de temperatuur en van het aantal regendagen te Tjie-Oemboeloet. — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 233. — Waarnemingen van de temperatuur der lucht en van het aantal regendagen te Tjie-Oemboeloet gedurende 1867—69. — *N. T. N. I.*, XXXII, bl. 288.

Rose (J. E. C.). Waarnemingen gedaan op de Cocos-eilanden gedurende eene cycloon in April 1863. — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 318.

Hann. (Dr. J.). Uebersicht der meteorologischen Verhältnisse des Malaiischen Archipels. — *Z. Oesterr. Ges. f. Meteor.*, VIII, (1873), S. 49.

Mielucho Maclay (N. de). Notice météorologique concernant la côte Maclay en Nouvelle Guinée. — *N. T. N. I.*, XXXIII, bl. 430.

Heringa (J.). Mededeelingen over het ozongehalte der lucht te Batavia. — *N. T. N. I.*, XXXIII, bl. 440, 486, 517. — Bijdrage

tot de kennis van het „ozon” in de atmosfeer der tropische gewesten. M. 2 tab. — *N. T. N. I.*, XXXV, bl. 142.

Vorderman (A. G.). Meteorologische waarnemingen gedaan te Poeloe Bras (Atjeh), Nov. 1874—Juli 1875. — *N. T. N. I.*, XXXVII, bl. 195.

Bergsma (Dr. P. A.). On the diurnal variation of the inclination of the magnet at Batavia. — *V. M. K. Ak.v. W. (Nat.) Rks.* 2, IV, bl. 284. — On the lunar atmosphere tide at Batavia. — *V. M. K. Ak.v. W. (Nat.) Rks.* 2, V, bl. 7. — Ueber die tägliche Periode der Regenmenge zu Batavia. — *Z. Oesterr. Ges. f. Meteorol.* 1870, No. 12. S. 100. — Over de richting van den wind te Batavia in de maanden December, Januari en Februari. — *N. T. N. I.*, XXXII, bl. 109. — Mededeelingen omtrent den sterrenregen van 27 Nov. 1872. — *N. T. N. I.*, XXXIII, bl. 194, 213. — Mededeeling omtrent het oprichten van meteorol. stations op verschillende punten van de Oostkust van Azië. — *N. T. N. I.*, XXXIII, bl. 486. — Regenwaarnemingen in Ned. Indie en Reglement op die waarnemingen met toelichting. — *N. T. N. I.* XXXVIII, bl. 232—264. — Aantal regendagen op eenige plaatsen in Ned. Indië in het jaar 1878. — *N. T. N. I.*, XXXIX, bl. 6. — Bloedregen, waargenomen te Batavia den 6 Februari 1879. — *N. T. N. I.*, XXXIX, bl. 35. — Uitkomsten van regenwaarnemingen in 1881 in de afd. Bodjonegoro (Rembang). — *N. T. N. I.*, XLII, bl. 148. — Uitkomsten van psychrometer-waarnemingen te Soekawana op de helling van den Tankoean Prahoe. — *N. T. N. I.*, XLII, bl. 151.

Beiträge zur Kenntniss der Witterungsbeschaffenheit an den Küsten von Achin. — *Ann. d. Hydr.*, 1879, No. 4. S. 186—188.

Poortman (J. J.). Uitkomsten van regenwaarnemingen in 1882 en 1883 in de afd. Bodjonegoro. — *N. T. N. I.*, XLIV, bl. 116. — Uitkomsten van psychrometrische waarnemingen te Soekawana op de helling van den Tankoean Prahoe. — *N. T. N. I.*, XLIV, bl. 125.

Mewes (E.). Die Winde an der West-, Nord- und Ostküste von Sumatra. — *Ann. d. Hydr.*, 1879, No. 9. S. 433.

Regenwaarnemingen te Medan—Poetri (Deli). Door de Administratie der Deli-Maatschappij. — *T. A. G.*, IV, (Kaart No. 11).

Cayaux (H. B.). De ammonia in water en lucht te Kotta Radja (Atjeh). — *G. T. N. I.*, XXX, bl. 654.

Blink (Dr. H.). De winden in het gebied der Kleine Soenda-eilanden. — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (*V. M.*) bl. 554—56.

Woeikof (Dr. A.). Die Regenverhältnisse des Malaiischen Archipels. — *Oesterr. Z. f. Meteorol.*, XX, (1885). S. 113. — Vgl. *Peterm. M.*, 1885. S. 294.

Regenval in Ned. Indië gedurende 1880—1888. — *I. G.*, 1890, I, bl. 997.

De regenwaarnemingen in den Indischen Archipel in het buitenland beoordeeld. — *Ind. Merc.*, 1885, No. 52.

Oudemans (Dr. J. A. C.). Kan in tropische gewesten droogte en daaruit volgende hongersnood voorspeld of de waarschijnlijkheid er van aangenomen worden? — *I. G.*, 1880, I, bl. 561.

Kaart van den gemiddelden regenval op Java en Madoera, tevens situatieschets van de djati- en andere bosschen aldaar. — *K. V.*, 1891 (*Bijl.*)

Stok (Dr. J. P. van der). De Hornsteinsche 26 daagsche periode, afgeleid uit meteorologische en magnetische waarnemingen te Batavia, Petersburg en Praag. — *Vh. K. Ak. v. W. (Nat.)* XXVIII, (1890). — Over den invloed der maan op de beweging der declinatie naald te Batavia. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 3, IV, bl. 16. — Waarneming van de magnetische elementen te Batavia gedaan in 1882—85. — *N. T. N. I.*, XLVI, bl. 359. — Meteorologische waarnemingen in Ned. Indië in 1886. Met inleiding. — *N. T. N. I.*, XLVI, bl. 96, 195, 290; XLVII, bl. 15, 174. — Voordracht over meteorologische verschijnselen. — *N. T. N. I.*, XLVI, bl. 326. — Mededeeling omtrent den „Sunshine-recorder” van het Meteorol. Observatorium te Batavia. — *N. T. N. I.*, XLIX, bl. 215.

Figée (S.). Meteorologische waarnemingen in Ned. Indië in 1887—1892. — *N. T. N. I.*, XLVI, XLVIII, XLIX, L, LI, LII, LIII. — Uitkomsten van regenwaarnemingen in 1884 en 1885 gedaan in Bewerno in Padangan, resid. Rembang, en in Gambang Waloh, resid. Cheribon. — *N. T. N. I.*, bl. 91. — Voordracht over passaten en moessons. — *N. T. N. I.*, XLVIII, bl. 345.

Eenige uitkomsten van de gedurende 25 jaren (1866—1890) gedane meteorol.

waarnemingen te Weltevreden (Observatorium Parapattan). Getrokken uit Deel XIII van de „Observations made at the Magnetical and Meteorological Observatorium at Batavia”. — *Ind. Cultuuralm.*, 1893, bl. 282.

Planten (H. O. W.). Meteorologische waarnemingen op de Keij-eilanden. — *T. A. G.*, Rks. 2, X, (1893), bl. 466.

Ergebnisse der Regenmessungen in Kaiser Wilhelmsland 1886—88. — *Nachr. K. W. Land*, 1888. S. 160—163.

Die Niederschläge an der Küste des Kaiser-Wilhelmslandes. — *Peterm. M.*, 1890, S. 48.

Regenfall und Temperatur in Britisch Nord-Borneo. — *Meteorol. Z.*, VI, (1889), S. 154, 316.

Danckelmann (F. von). Meteorologische Beobachtungen in Hatzfeldhafen, Neu-Guinea. — *D. übers. meteorol. Beobacht.*, 1890, Hft. 1. S. 49—50. — Vgl. *Peterm. M.* 1889. (*Litt. Ber.*) S. 81.

Over den invloed van een heet luchtgestel op blanken. Door H. — *I. M. T.*, 1874, bl. 250.

Invloed der bosschen op het klimaat en de gevolgen der ontwooding (vooral met het oog op Java). — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 229; 1875, bl. 207. — *N. T. N. I.*, XIX, bl. 302. — Vgl. *W. K. v. Gorkom*; *O. I. cultures*, 2de dr., I, bl. 108.

De invloed van het klimaat op de menschenrassen. — *I. M. T.*, 1876, bl. 462.

Woeikof (Dr. A.). Die Monsune und das Klima Indiens. — *Peterm. M.*, 1877, S. 207. — Die Vertheilung der Wärme in Ostasien. M.K. — *Z. oesterr. Ges. f. Meteorol.*, 1878, N. 14—15. S. 209. — Les Européens dans les Tropiques. — *Rev. Col. Intern.*, I, (1885), p. 664. — Die Europäer in den Tropenlanden. — *Ausl.*, 1886, No. 3, 4, S. 41, 64.

Stok (Dr. N. P. van der). Het klimaat van Ned. Indië en onze reconvalescentengestichten aldaar. Met een klimatologische schets van den Ind. Archipel. — *I. G.*, 1886, bl. 1407. — De invloed van het bosch op het klimaat. — *Teijsm.* II, (1891), bl. 663.

Zeyden (Chs.). Proposition concernant la statistique des observations climatologiques des colonies. — *Rev. Col. Intern.*, 1886, I, p. 166.

Hann (J.). Ueber das Klima von Neu-Guinea. — *D. K. Z.*, 1886, No. 1, S. 18.

Groneman (Dr. J.). Das Tropenklima der Malaiischen Inseln und seine Wirkung auf Europäer. — *D. K. Z.*, 1887, No. 14, 15, S. 439, 466.

Pasters (Kl.). Climatologie van Sumatra. — *Ind. Merc.*, 1886, No. 42. — *D. K. Z.*, 1886, No. 19, S. 580.

Die Akklimatisationsfähigkeit der Europäer in den Tropenländern. — *Ausl.*, 1887, No. 1, 2, S. 6, 26.

Lewes (W. G.). The effect of the climate of New Guinea upon exotic races. — *Rep. Br. N. Guinea*, 1888. London 1889, p. 43.

Stokvis (Prof. B. J.). Ueber vergleichende Rassenpathologie und die Widerstandsfähigkeit des Europäers in den Tropen. — *Vh. intern. meteor. Congr. Berlin*, 1890. — *D. K. Z.*, 1890, No. 18, S. 216.

Schellong (Dr. O.). Das Tropenklima und sein Einfluss auf das Leben und die Lebensweise des Europäers. — *Meinecke; Kol. Jahrb.* V, (1892), S. 58.

Versteeg (Col.). Climat de Sumatra. — *Bull. S. G., Paris*, 1880, p. 277.

Zum Klima von Nord-Borneo, Sandakan, 1888. — *Meteorol. Z.*, VII, (1890), S. 119.

c. Geologie, Palaeontologie, Mineralogie.¹⁾ — Vulkanen en vulkanische verschijnselen.

1. De Indische Archipel.

Overzicht van de geologische en mineralogische rapporten en berichten voorkomende in het *Natuurkundig Tijdschrift van Ned. Indië* over 1850 t/m 1873, Dl. I—XXXII. — *J. M. N. I.*, 1873, II, bl. 174.

Schneider (Dr. F.). Geologische Uebersichte über den Holländisch-Ostindischen Archipel. M. K. — *Jahrb. K. K. geol. Reichsanst., Wien*, XXVI, (1876). Heft 2, S. 112.

L'Archipel Malais. Considérations sur sa géographie physique. — *Rev. Mar. Col.* XXXVI, (1873), p. 813.

Bijdragen tot de geologische en mineralogische kennis van Ned. Indië. Door de

Ingenieurs van het Mijnwezen in Ned. Indië. No. XXX en XXXI. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 289, XXX, bl. 275.

Verbeek (R. D. M.). Palaeontologie van Ned. Indië. Inleiding. — *J. M. N. I.*, 1877, I, bl. 3. — Barometrische hoogtetabel van Ned. Indië. — *T. A. G.*, II, bl. 150. — Correctie. — *T. A. G.*, VII, bl. 228. — *J. M. N. I.*, 1877, I, bl. 69. — Geologische aantekeningen over de eilanden van den Ned. O. I. Archipel in het algemeen en over de fossielhoudende lagen van Sumatra in het bijzonder. Met een blad teekeningen. — *Vh. K. Ak. v. W. (Nat.)*, XXI — *Palaeontographica*, 1881, Suppl. III, Lfg. 8—9.

Dubois (Eug.). Over de wenschelijkheid van een onderzoek aangaande de diluviale fauna van Ned. Indië in het bijzonder van Sumatra. — *N. T. N. I.*, XLVIII, bl. 148. — Voorloopig bericht omtrent het onderzoek naar de pleistocene en tertiaire vertebraten-fauna van Sumatra en Java gedurende 1890. — *N. T. N. I.*, LI, bl. 93.

Behrens (Th. M.). Beiträge zur Petrographie des Indischen Archipels. M. 2 Taf. — *Vh. K. Ak. v. W. (Nat.)* XX, (1880); XXIII, (1883). — Kort overzicht van het geologisch en mineralogisch onderzoek van Ned. Indië. — *Catal. Kol. Tent. Amst.*, 1883, *afđ. N. I.*, Gr. I, bl. 69.

Lehnert (J.). Ueber Landbildungen im Sundagebiet. M. K. — *Geogr. Rundschau*, V, (1882), No. 3.

Kan (C. M.). Bodemgesteldheid der eilanden en diepten der zeeën van den Ind. Archipel. M. 2 k. — *T. A. G.*, Rks. 2, V. (V. M.), bl. 202.

Zeediepten in den O. I. Archipel. — *T. A. G.*, Rks. 2, III, (V. M.), bl. 485. — Overzicht, — *I. G.*, 1887, I, bl. 279.

Martin (Dr. K.). Neue Fundpunkte von Tertiär-Gesteinen im Indischen Archipel. Nach Sammlungen von Horner, Kort-hals, Macklot, Müller und Reinwardt. Dazuals Anhang: Von Gaffron's geologische Karte von Borneo. — *J. M. N. I.*, 1882, (W. G.), bl. 281. — *Samml. Geol. Mus. Leiden*, Sr. 1, Bd. I, S. 131, 170. — *T. A. G.*, VII, bl. 16. — Die wichtigsten Daten unserer geologischen Kenntniss vom Niederl. Ostindischen Archipel. — *B. Orient. Congr. Leiden*, 1883,

¹⁾ Zie ook de afdeling: „Mijn- en grondpeilwezen.”

(*L. V.*) bl. 17. — Wissenschaftliche Aufgaben welche der geologischen Erforschung des Indischen Archipels gestellt sind. — *Wetensch. Voordr. Kol. Tent. Amst.* 1883, *Leiden*, 1884, bl. 64. — Tertiär von Neuguinea, Jung-Tertiär von Sumatra, Tertiär von Ost-Java. M. 3 Taf. — *Beitr. Geol. Ostasiens*. Heft. 2, *Leiden*, 1881. — The geology of the East-Indian Archipelago. — *Scott. geogr. Mag.*, III, (1887), p. 355.

Cretier (Dr. H.). Bijdragen uit het Scheikundig Laboratorium van het hoofdbureau van het Mijnwezen in Ned. Indië. — *J. M. N. I.*, 1884, (*W. ged.*) bl. 311; 1885, bl. 111; 1886, bl. 172; 1883, bl. 83; 1889, bl. 161; 1892, bl. 1.

Meijer (A. B.). Terres comestibles de l'Archipel Indien. — *Rev. Ethnogr.*, VII, (1888), p. 173.

Versteeg (W. F.). De metalen in Ned. Indië. — *T. M. N.*, 1870, bl. 39. — Marmer in Ned. Indië. — *T. M. N.*, 1872, bl. 45. — Distribution géographique des combustibles, minéraux etc. dans les îles de la Sonde. — *Congr. intern. de géogr.*, Paris, 1878, I, p. 187.

Frenzel. Mineralogisches aus dem ostindischen Archipel. (Beschrijving der mineralen in 1870—1877 verzameld door Dr. A. B. Meijer). — *Mineral. Mitth. von Tschermak*, 1877, Heft 3. S. 297.

Loos (Dr. D. de). Gesteenten en mineralen van Ned. Indië. — I. Tin. — II. Diamant en edele metalen. — *Catal. Kol. Mus.*, *Haarlem*, VI, (1890), bl. 1, 57.

Verbeek (R. D. M.). Minéraux utiles que l'on trouve dans l'Archipel Indo-Néerlandais. — *Cochin-Chine Franç. Excursions*, XIV, (1890), No. 32, p. 327.

Posewitz (Dr. Th.). Zinnerz auf den Inseln Sumatra, Flores und Timor. — *Ausl.* 1888, No. 34, S. 672.

Rapporten omtrent proeven met Indische kolen aan boord van Zr. Ms. stoomschepen. — *J. M. N. I.*, 1872, II, bl. 204; 1873, I, bl. 203; 1885, (*T. adm. ged.*) bl. 208, 218, 242, 252, 269, 274, 284.

Everwijn (R.). Verslag betreffende het onderzoek van kolen volgens de methode van Helt. M. bijl. — *J. M. N. I.*, 1874, I, bl. 109.

Padang. De steenkolenvelden van China en Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1878, II, bl. 357.

Loos (Dr. D. de). Vergelijkende analyse van Borneo, Sumatra, Laboean- en Engelsche steenkolenmonsters in het Koloniaal Museum te Haarlem aanwezig. — *T. M. N.*, 1883, bl. 23. — Steenkolen (in Ned. Indië). — *Catal. Kol. Mus.*, *Haarlem*, VI, (1890), bl. 101.

De waarde van de Ned. Indische steenkolen. (Volgens analyses medegedeeld door den Mijningenieur P. van Dijk). — *I. G.*, 1886, I, bl. 130—133; II, bl. 1128—1131.

Hooze (J. A.). Overzicht van de voornaamste kolenterreinen van den Ned. Indischen Archipel. — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 129.

Hooze (J. A.), J. A. R. A. Eekhout and R. A. van Sandick. The coalfields of Malaysia. — *Transact. Feder. Inst. of Mining Engin.*, London, 1892.

Goud in onze Bezittingen. — *Landb.*, IV, (1890—91), No. 51, bl. 1421.

Greve (W. H. de). Petroleum of aardolie en haar voorkomen in Ned. Indië. — *T. M. N.*, 1865, bl. 281. — *T. N. L. N. I.*, XI, bl. 281.

Baumhauer (E. H. von). Over de aardoliën der Ned. O. I. Bezittingen. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 2, III, bl. 390. — *T. M. N.*, 1869, bl. 190. — Opmerkingen. — *Econ.*, 1869, II, bl. 1180.

Versteeg (W. F.). Jodium in Ned. Indië. — *T. M. N.*, 1872, bl. 49.

Schneider (Dr. F.). Geographische verspreiding der minerale bronnen in den O. I. Archipel. — *T. A. G. (B.)*, No. 7, 1881. — *I. G.*, 1881, I, bl. 345.

Loos (Dr. D. de). Petroleum. Vindplaatsen, samenstelling enz. ook op Java en Sumatra. — *Catal. Kol. Mus. Haarl.* VI, (1890).

Arriëns (N. A. T.). Aanteekeningen omtrent eenige vulkanen van den Ind. Archipel. — I. De vulkaan van Ternate Gama-Lama. — II. De Goenong-Apie van Banda. — III. De Merapie in 1864. M. pl. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 82.

Versteeg (W. F.). Aanteekeningen omtrent aardbevingen en berguitbarstingen in den Ind. Archipel. — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 288; XXIX, bl. 210.

Backer (L. de). Tremblements de terre et explosions volcaniques constatés dans les Indes Néerlandaises depuis le commencement du 16me siècle jusqu'à nos jours. — *C. R. Acad. d. Sc.*, 1870, p. 878.

Bergsma (Dr. P. A.). Aardbevingen in den Indischen Archipel in 1866—1880. — *N. T. N. I.*, XXX—XXXIX; XLI. — Uitbarstingen van vulkanen en andere bijzondere verschijnselen in den Indischen Archipel, waargenomen in 1870, 1875 en 1877. — *N. T. N. I.*, XXXV, XXXVII, XXXVIII.

Stok (Dr. J. P. van der). Uitbarstingen van vulkanen en aardbevingen in den Oost-Indischen Archipel, waargenomen gedurende 1881 en 1882. — *N. T. N. I.*, XLII, XLIII.

Dijk (P. van). Uitbarstingen van vulkanen en aardbevingen in den Oost-Indischen Archipel, waargenomen gedurende 1883. — *N. T. N. I.*, XLV, bl. 451.

Figee (S.) en H. Onnen. Uitbarstingen van vulkanen en aardbevingen in den Oost-Indischen Archipel, waargenomen in 1885—1891. Door de commissie tot het organiseeren en verzamelen van aardbevingswaarnemingen. — *N. T. N. I.*, XLV—LII.

The volcanic eruption of Krakatau. W. m. — *Pr. R. G. S.*, London, 1884, p. 142.

De ramp van Krakatau. (Uit het Batav. Handelsblad). — *T. A. G.*, VII (M.) bl. 146.

Sandick (R. A. van). Eene zeebeving (Krakatau). Uit de N. Rott. Courant van 23 Oct. 1883. — *T. A. G.*, VII, (M.) bl. 149.

Le cataclysme de Krakatau. — *Ann. E. Or.*, VI, (1888—84), p. 189, 206.

Mac Leod. De uitbarsting van Krakatau. M. k. — *T. A. G.*, Rks. 2, I (V. M.) bl. 184—191.

Krakatau. (Overzicht van het verslag van R. D. M. Verbeek over de uitbarsting van Krakatau in Augustus 1883. 's Grav., 1884). — *T. A. G.*, Rks. 2, I, (V. M.) bl. 350.

De Fransche wetenschappelijke commissie in Straat Soenda. (Uittreksel uit het verslag van Korthals over de waarnemingen op Krakatau). — *T. A. G.*, Rks. 2, I, (V. M.) bl. 447. — Vgl. *S. G.*, Paris, (C. R.), 1884, No. 15, p. 452—455.

Het coincideeren van den rooden gloed met de uitbarsting van Krakatau in 1883. (Uittreksel uit een verslag van Dr. von Lendenfeld). — *T. A. G.*, Rks. 2, I, (V. M.) bl. 629.

Veränderungen in der Sunda-Strasse durch den Ausbruch des Krakatau. M. K. — *Peterm. M.*, 1883, S. 461. — Vgl. *Peterm. M.*, 1884, S. 392—93.

Lendenfeld (Dr. R. von). Die Koinzidenz des Nebelglühens mit dem Ausbruche des Krakatau. — *Peterm. M.*, 1884, S. 334.

Groot (C. de). Rede betreffende de ramp veroorzaakt door de werking van den vulkaan Rakata (Krakatau) in 1883. — *Jrb. Indol. Ver.*, Delft, 1883, bl. 67.

Doorn (M. C. van). Verslag omtrent de opname der veranderingen in Straat Sunda na de uitbarsting van Krakatau in 1883. M. k. — *Med. Zeen.*, XXV, bl. 1.

Die durch den vulkanischen Ausbruch vom 26 und 28 August 1883 auf und bei Krakatau in der Sunda-Strasse verursachten Veränderungen. M. K. — *Ann. d. Hydr.*, XII, (1884) No. 2, 4, 5. — *Aust.* 1884, No. 3, S. 57.

Flammarion (C.) et C. Millot. Eruption de Krakatau en 1883 et en 1680. — Av. 3 cartes. — *Rev. de géogr. internat. Paris*, 1884, VIII, No. 101, *suiv.*

Schulze (L. F. M.). Der jüngste Ausbruch des Vulkans Krakatau. — *Z. Ges. Erdk.*, Berlin, XIX, (1884), No. 2, S. 81—104.

Svedmark (E.). De vulkaniska uttrotten på ön Krakatau i Sundasundet år 1883 och den dermed sammanhängande jordbäfningen. M. k. — *IJmer*, IV, (1884). No. 3, p. 131—144.

Campan (H. G.). Der Ausbruch des Krakatau in der Sunda-Strasse im August 1883. — *M. geogr. Ges.*, Wien, XXVII, (1884), No. 6, S. 266—272.

Loczy (L. von). Ueber die Eruption des Krakatau im Jahre 1883. — *Z. Ung. Geol. Ges.*, 1883, S. 122.

Poppe (S. A.). Zur Eruption des Krakatau in der Sunda-Strasse am 27 August 1883. — *Abh. Naturw. Verein, Bremen*, IX, S. 73.

Bréon (R.) et W. C. Korthals. Rapport sur une mission scientifique dans le détroit de la Sonde (Krakatau). — *Arch. d. Miss. Scient.*, XII, (1885), p. 433.

Eine Woche auf Krakatau. — *Ausl.*, 1885, No. 3, S. 47.

Heernes (R.). Ueber die Eruption der Krakatau im Jahre 1883. — *M. Naturw. Ver. Steiermark*, 1884, S. 53—76.

Verbeek (R. D. M.). Over de tijdsbepaling der grootste explosie van Krakatau op 27 Augustus 1883. M. pl. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 3, I, bl. 45.

Berg (Mr. N. P. van den). Vroegere berichten omtrent Krakatau. (De uitbarsting van 1680). — *T. B. G.*, XXIX, bl. 208.

Gumphvix (M.). Notizen über Krakatau. — *Jrb. Geol. Reichsanst., Wien*, XXXIV, S. 183.

Joly (J.). Notes on the microscopical character of the volcanic ash from Krakatau. W. ill. — *Proc. R. Dublin Soc.* IV, p. 291.

Cotteau (Ed.). Erupcion del Krakatau. — *Boll. Soc. Geogr. Madrid*, XX, p. 963. — Krakatau et le détroit de la Sonde. — *T. d. M.* LI, (1886) No. 1311, p. 113.

Metzger (Em.). Der Ausbruch von Krakatau im Jahre 1883. (Naar aanleiding van Verbeek's „Krakatau“, Batavia 1885). M. k. — *Peterm. M.*, 1886, S. 10.

Veth (P. J.). De uitbarsting van den vulkaan Krakatau in 1680. — *T. A. G.*, Rks. 2, I, (*V. M.*), bl. 24.

Usher (Dr. J. E.). Personal reminiscences of the great eruption of Krakatau (Java). — *Transact. and Proc. R. G. S. Austr. (Vict. Br.)*, VI, Part. I, 1888.

Nijland (Dr. A.). Wetenschappelijke Indische baten. (Naar aanleiding van R. D. M. Verbeek's Krakatau. Batavia 1885). — *Gids*, 1886, IV, bl. 111.

Gunther (S.). Der Krakatau-Ausbruch und die Dämmerungs-Erscheinungen. (Naar aanleiding van G. J. Symon's werk „The eruption of Krakatau and subsequent phenomena. London, 1888). — *Peterm. M.* 1889, S. 73.

Foerster. Die schliesslichen Ergebnisse der Forschung betreffend die Krakatau-Phänomena. — *Vh. Ges. Erdk. Berlin*, XVI, (1888). S. 146.

Loos (Dr. D. de). Asch van Krakatau. — *N. T. N. I.*, XLIV, bl. 87.

Vulkanische verschijnselen in Indië in 1892. (Groot-Sangi. — Soembawa. — Amboina. — Sumatra). — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 872—893.

Judd (J. W.). The earlier eruptions of Krakatau. — *Nature* XL, (1889), p. 365. — The Krakatau eruption and the Javanese chronicles. — *Trubner's Rec.* I, (1890), p. 85.

Kloss (J. H.). Die vulkanische Eruption und das Seebeben in der Sunda-Strasse im August 1883. — *Vh. Naturw. Ver. Karlsruhe*, X, (1888), S. 1—20.

2. Java en Madoera.

Arriëns (N. A. T.). Bijdrage tot de kennis van het Pirahoe- en Diëng-gebergte. — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 185.

Staring (W. C. H.). Over oude meer-oeverbanken op Java. M. pl. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 2, I, bl. 345. — Vgl. *T. N. I.*, 1866, I, bl. 499.

Dijk (P. van). Geologische beschrijving der residentie Djokjokarta. M. k. — *J. M. N. I.*, 1872, I, bl. 149. — Iets over den bodem van Zuidelijk Soerakarta. — *J. M. N. I.*, 1872, I, bl. 257. — Over de geologie van het Noordelijk niet-vulkanische gedeelte van de residentie Soerabaia. M. k. — *J. M. N. I.*, 1884, (*W. Ged.*), bl. 6.

Diest (P. H. van). Onderzoek van de geologische gesteldheid tusschen Buitenzorg en Batavia. — *J. M. N. I.*, 1873, II, bl. 96.

Hebberling (M.). Eetbare aarde van Java. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 389.

Waey (W. H. van). De delta van Demak. *T. N. I.*, 1873, I, bl. 396. — De Solorivier van Padangan tot Soerabaia. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 407. — Aanslibbingen van meeren, moerassen, poelen en de zeekusten op Java. — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 191. — Het Pangietsche gebergte, het dal van Kadoo en het riviergebied van Proegoh en Ngello. — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 299.

Stöhr (E.). Het rijzen der Oostkust van Java. — *B. Inst.*, Rks. 3, I, bl. 352. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 76. — *Z. Geol. Ges. Wien*, XXVI, (1874), S. 239.

Hageman Jcz. (J.). Over het rijzen der kusten van Java. — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 24.

Overstromingen en aanslibbing van rivieren en havens op Java. — *T. N. I.*, XXV, bl. 449.

Verbeek (R. D. M.). Over de geologie van Java. Met een naschrift van P. J. Veth. — *T. A. G.*, I, bl. 291. — Over de dikte der tertiaire afzettingen op Java. M. 3 bl. teeken. — *Vh. K. Ak. v. W. (Nat.)*, XXIII, (1883).

Vorbeek (R. D. M.) en R. Fennema. Nieuwe geologische ontdekkingen op Java. Met 1 bl. teeken. — *Vh. K. Ak. v. W. (Nat.)*, XXI, 1881. — *J. M. N. I.*, 1881, I, bl. 217. — *N. T. N. I.*, XLI, bl. 1.

Stoop (A.). Over de geologie van het meer Klakah in de residentie Probolinggo. — *J. M. N. I.*, 1883, (*Tadm. ged.*), bl. 59. — Een geologische verkenningstocht in de residentie Probolinggo. M. k. — *J. M. N. I.*, 1884, (*W. ged.*), bl. 218. — Verslag van een onderzoek naar het ontstaan van een eilandje, dat zich in den nacht van 4 op 5 Februari 1885 in de rawah Pening heeft gevormd. — *N. T. N. I.*, XLV, bl. 446.

Guppy (H. B.). The geological structure of the Sindang-Barang-district on the south-east coast of Java. — *Scott. Geogr. Mag.*, V, (1889), p. 73. — The south-east coast of West-Java. — *Scott. Geogr. Mag.*, V, (1889), p. 625.

Koorders (S. H.). Goenoeng-Moersja. M. pl. — *N. T. N. I.*, XLVII, bl. 260. — Verslag eener dienstreis naar de Karimon-Djawa-eilanden. V. *Geologie*. — *N. T. N. I.*, XLVIII, bl. 125.

Palaeontologische onderzoekingen op Java. (Uit de verslagen van het Mijnwezen). — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 1090; X, (1893), bl. 310.

De Javaansche anthropopitheus. (Uit de Verslagen van het Mijnwezen). — *I. G.*, 1893, I, bl. 703.

Dijk (P. van). Fossielen op de grens van Bagelen en Djokjo. — *N. T. N. I.*, XXXVII, bl. 71.

Martin (Dr. K.). Kort bericht over den ouderdom der tertiaire versteeningen van Java door Junghuhn verzameld. — *Z. Geol. Ges. Wien*, XXX, (1878), S. 339. — *N. Jahrb. f. Mineral.*, 1879, S. 557, 850. —

Tertiair-Versteeningen vom östlichen Java. Nach Sammlungen Junghuhn's und der Ind. Bergbeamten. — *Samml. Geol. Mus., Leiden*, Sr. 1, Bd. I, S. 105. — Nachträge. — *Samml. Geol. Mus., Leiden*, Sr. 1, Bd. I, S. 185. — *J. M. N. I.*, 1882, (*W. ged.*), bl. 253. — Ueber neue Stegodon-Reste von Java. M. 3 Taf. — *Vh. K. Ak. v. W. (Nat.)*, XXVIII, (1890). — Nachträge zu den Tertiair-Schichten auf Java. I Molusken. Nach Sammlungen der Ind. Bergbeamten. Junghuhn's und Reinwardt's. — *J. M. N. I.*, 1883, (*W. ged.*), bl. 285. — Ueberreste vorweltlicher Proboscider von Java und Bangka. — *J. M. N. I.*, 1884, (*W. ged.*), bl. 284. — *Samml. Geol. Mus., Leiden*, Sr. 1, Bd. IV, S. 1. — Palaeontologische Ergebnisse von Tiefbohrungen auf Java nebst Beschreibung der Organismen aus oberflächlichen Schichten von Java und Timor. M. 3 Taf. — *J. M. N. I.*, 1883, (*W. ged.*), bl. 871; 1884, bl. 77; 1885, bl. 5; 1887, bl. 253. — *Samml. Geol. Mus., Leiden*, Sr. 1, Bd. III, S. 1. — Fossile Säugethierreste von Java und Japan. M. 2 Taf. — *Samml. Geol. Mus., Leiden*, Sr. 1, Bd. IV, S. 25. — *J. M. N. I.*, 1887, (*W. ged.*), bl. 1. — Neue Wirbelthierreste von Pati Ajam auf Java. — *Samml. Geol. Mus., Leiden*, Sr. 1, Bd. III, S. 87. — *J. M. N. I.*, 1888, (*W. Ged.*), bl. 20.

Crié (J. M. L.). Recherches sur la flore pliocène de Java. — *J. M. N. I.*, 1888, (*W. ged.*), bl. 49. — *Samml. Geol. Mus., Leiden*, Sr. 1, Bd. V, S. 1.

Henstedt. Kalksteenen uit de residentie Tegal. — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 438.

Rosenbusch (H.). Ueber einige vulkanische Gesteine von Java. — *N. Jrb. f. Mineral.*, 1872, S. 953.

Dijk (P. van). Beschrijving van het marmer, voorkomende in de assistent-residentie Patjitan. (Tevens raming der kosten eener ontginning). M. k. en bijl. — *J. M. N. I.*, 1872, I, bl. 493.

Jones (Rupert) en R. D. M. Verbeek. Korte berichten over nummulieten van Java. — *N. Jahrb. f. Mineral.*, 1872, S. 865; 1873, S. 297.

Mohl (H.). Mikroskopisch onderzoek van Java-trachieten (Mikro-mineraal). — *N. Jahrb. f. Mineral.*, 1874, S. 690, 785.

Behrens (Th. H.). Die Gesteine der Vulkanen auf Java. — *Va. K. Ak. v. W. (Nat.)*, XXIII, 1883.

Verbeek (Dr. R. D. M.). Voorloopig bericht over nummulieten, orbitoiden en alveolen van Java, en over den ouderdom der gesteenten waarin zij optreden. M. pl. — *N. T. N. I.*, LI, bl. 101.

Fennema (R.). Het voorkomen van pyriet, koperkies, enz. op de grens van de residenties Soerakarta en Patjitan in het dal van de rivier Djanglot. — *J. M. N. I.*, 1880, II, bl. 82.

Dijk (P. van). Algemeen verslag van het onderzoek naar kolenlagen in de residentie Djokjakarta door middel van diepe boringen. Gelast bij Gouvts. Besl. van 26 Juni 1864, No. 14. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 167. — Steenkolen in het Samarangsche. M. k. — *J. M. N. I.*, 1873, II, bl. 164.

Jonker (H. J. W.). Verslag van een onderzoek naar het voorkomen van kolen bij Bodjong Manik, district Parong Koedjang, afd. Lebak, resid. Bantam. M. k. — *J. M. N. I.*, 1872, II, bl. 153.

Everwijn (R.). Het voorkomen van bruinkolen nabij Bodjong Manik, district Parong Koedjang, afd. Lebak, resid. Bantam. — *J. M. N. I.*, 1872, I, bl. 263.

Dijk (P. van) en J. A. Huguenin. Verslag over de nadere onderzoekingen naar de waarde der bruinkolen-lagen in de afd. Lebak van de resid. Bantam. M. 2 k. — *J. M. N. I.*, 1877, I, bl. 187.

Huguenin (J. A.). Onderzoek naar de waarde der bruinkolen-lagen in de resid. Bantam. — *J. M. N. I.*, 1877, I, bl. 187. — Verslag van het onderzoek naar kolenafzettingen in de Preanger Regentschappen. M. pl. en k. — *J. M. N. I.*, 1878, II, bl. 99; 1880, I, bl. 3.

Hooze (J. A.). Onderzoekingen in het kolenterrein bij Soekaboemi, benevens eene mededeeling omtrent aardlagen aangetroffen in den spoorwegtunnel bij Tjimenteng (Preanger Regentschappen). M. k. en pl. — *J. M. N. I.*, 1881, II, bl. 5, 67.

Verzameling van stukken betr. het geologisch onderzoek van het steenkolenmijnveld Tanisari (Soekaboemi) op Java, concessie A. G. Bosch, en aangaande de proefnemingen met Tanisari-kolen. — *T. N. L. N. I.*, XLII, (1891), bl. 309—379.

Baumhauer (E. H. von). Sur le fer météorique de Prambanan dans le district de Soerakarta, île de Java. — *Arch. Néerl.*, I, (1866), p. 465. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 268. — Over den meteoriet van Tjabé (Java). — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)* Rks. 2, III, bl. 54. — Scheikundig onderzoek van den meteoriet van Tjabé. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 242. — Over den op 3 Oct. 1883 te Ngawi (Midden-Java) gevallen meteoriet. M. 2 pl. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)* Rks. 3, I, bl. 8. — *J. M. N. I.*, 1884, (*W. ged.*) bl. 331.

Baumhauer (E. H. von) en A. H. van der Boon Mesch. Rapport over meteor-ijs uit den kraton van den Soesoehoenan te Soerakarta. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)* Rks. 2, II, bl. 35.

Meteor-ijs te Soerakarta. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 268.

Everwijn (R.). Meteorieten gevallen nabij Bandung, Preanger Regentschappen. — *J. M. N. I.*, 1872, II, bl. 197.

Verbeek (R. D. M.). De meteoriet van Djati-Pengalon (Java) met eene opgaaf van geschriften over vroeger op Java gevallen meteorieten. M. pl. en k. — *J. M. N. I.*, 1886, (*W. ged.*) bl. 145, 168.

Polak (E.). Beschrijving van mineralen uit de residentie Krawang. — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 437.

Diest (P. H. van). Rapport over een voorloopig onderzoek naar het voorkomen van zink-, lood- en koperertsen op den berg Sawal (Cheribon). M. k. en pl. — *T. N. L. N. I.*, XIV, bl. 354. — *J. M. N. I.*, 1872, II, bl. 173.

Everwijn (R.). Over het voorkomen van goud in de residentie Cheribon. — *J. M. N. I.*, 1874, I, bl. 174.

Meijer (J. E. de). Goud- en zilvermijnen op Java. — *Ind. Merc.*, 1887, No. 5, bl. 59.

Everwijn (R.) en C. L. Vlaanderen. Verslag van een onderzoek naar de ontginbaarheid van zwavel in de Preanger Regentschappen. — *J. M. N. I.*, 1873, I, bl. 105. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 1.

Maier (P. J.). De minerale bron genaamd Tjie-panas op den berg Pantjar, gelegen in het landgoed Tjie-Trap, ass. resid. Buitenzorg. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 73. — Scheikundig onderzoek van water uit de modderwellen van Kalang-Anjar. — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 225.

Bernelot Moens (J. C.). Onderzoek van mineraal-wateren verzameld in de Kawah-Ratoe en Kawah-Oepas, de beide ketels, die den hoogsten krater des Tangkoeban-Pracoe's vormen. — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 322.

Polak (E.). Scheikundig onderzoek van water uit de warme bron te Mendekel (Samarang). — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 371. — Scheikundig onderzoek van water uit de warme bron te Krakal. — *N. T. N. I.*, XXXII, bl. 130. — Scheikundig onderzoek der warme bron Kali-Angèt. — *N. T. N. I.*, XXXII, bl. 203.

Nagelvoort (J. R.). Eene bijdrage over het minerale water uit de dessa Sankaroelep, residentie Cheribon. — *N. T. N. I.*, XXXII, bl. 429.

Hooze (J. A.). Warme bron te Palimanang. — *N. T. N. I.*, XXXVI, bl. 55.

Everwijn (R.). Iets over aardolie in de residentie Cheribon. — *J. M. N. I.*, 1874, I, bl. 167. — Onderzoek naar zwavel in de Preanger Regentschappen. — *J. M. N. I.*, 1873, I, bl. 105.

Hageman Jcz. (J.). Over de modderwellen van Kalang Anjar en Poeloengan, delta van Soerakarta. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 367.

Wiselius (J. A. B.). Minerale en petroleumhoudende bronnen te Tjitra en Lantong. — *N. T. N. I.*, XXXIII, bl. 404. — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 236—238.

Reerink (J.). Nota omtrent eene rijke aardolie-soort in Poerbolingo. — *T. N. L. N. I.*, XI, bl. 362.

Cretier (Dr. H.). Over de samenstelling van eenige wateren van den Salak. — *N. T. N. I.*, XL, bl. 322.

Dijk (P. van). Onderzoek naar het voorkomen van aardolie in de nabijheid van Poerwodadi, ass. resid. Grobogan. M. k. en prof. — *J. M. N. I.*, 1883, (*W. Ged.*), bl. 359.

Heringa (J.). De vraag: Welke belangrijkheid hebben Java's minerale bronnen, 1o. voor de nijverheid; 2o. uit een sanitair oogpunt, beantwoord. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 508. — Overzicht. — *I. G.*, 1888, I, bl. 347.

Zollinger (H.). Die Besteigung der Vulkane Penangangan und Ardjoeno in Ost-Java. — *Aust.*, 1865, No. 35 ff.

Stöhr (E.). De vulkaan Tengger op Oost-Java. Naar het Hoogduitsch door W. E. de Haan. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 258. — Opmerkingen van J. Hageman. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 280.

Lindenfels (O. B. von). Die Sandsee und der Krater des Bromo auf Java. — *Aust.*, 1870, S. 459.

Beheim-Schwarzbach (von). Die Besteigung des Smeroe auf Java. — *Westerm. Monatschr.* Febr. 1870.

Voet. Beklimming van den Kloet en afdaling in het kratermeer. — *T. A. G.*, I, bl. 251.

Groneman (J.). Gedaanteverandering van den Goenoeng Merapi. — *T. A. G.*, II, bl. 203.

Gelder (W. A. van). Kawala Tji-Boemi. (Ravijn met vulkanische werking in de Preangers). — *I. G.*, 1879, II, bl. 294.

Lange (L. C. F. A.). Tochtje op den Slamet. — *N. T. N. I.*, XXXVII, bl. 22.

Fokkens (F.). Beklimming van den Darawate (hoogste top van het Willisgebergte op Java). — *T. B. G.*, XXX, bl. 558.

Verbeek (R. D. M.). Verslag van een onderzoek van den vulkaan Merapi in December 1883. M. k. — *N. T. N. I.*, XLIV, bl. 89.

Stoop (A.). De vulkaan Merapi op Java in Juli en November 1884. — *N. T. N. I.*, XLIV, bl. 177, XLV, bl. 89. — Verslag van een onderzoek van den vulkaan Merapi op Java, in Juli 1885. M. k. — *N. T. N. I.*, XLV, bl. 518.

Die Vulkanen auf Java. — *Ausl.*, 1886, No. 31, S. 616. — Vgl. *Ind. Merc.* 1886, No. 33.

Fenninga (R.). De vulkanen Seméroe en Lemongan. M. k. en prof. — *J. M. N. I.*, 1886, (*W. ged.*), bl. 5.

Kloos (H. W.). De bestijging van den Smeroe. — *T. B. B.*, V, bl. 229.

Oudemans (G. J.). Bestijging van Soembing en Sindoro. — *T. B. B.*, III, bl. 369.

Veränderungen am Vulkan Merapi auf Java. — *Ausl.* 1884, No. 12, S. 238.

Boon Mesch (A. H. van der). Rapport over vulkanische asch van Java. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 2, I, (1866).

Hageman Jcz. (J.). Nader onderzoek over de uitbarsting der Oostelijke vulkanen op Java in 1886. — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 295. — Nadere historische nasporing. — *N. T. N. I.* XXIX, bl. 264. — Bijdragen tot de kennis der uitbarsting van den Kloet op 3 Januari 1864. — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 472. — Over de beweerde uitbarsting van den Goenoeng Salak in 1699. — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 343.

Edeling (A. C. J.). Over de aardbeving enz. te Ambarawa. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 102.

Nagelvoort (J. B.). Bijdrage over de z.g. vulkanische asch in 't algemeen en in 't bijzonder over die, uitgeworpen bij de uitbarsting van den Merapi op Java, 15—16 April 1872. — *N. T. N. I.*, XXXIV, bl. 1. — *J. M. N. I.*, 1873, I, bl. 19.

Musschenbroek (S. C. J. W. van). Verslag omtrent de afdeeling Ambarawa, na de aardbevingen waargenomen te Ambarawa, Willem I, Banjoe-Biroe en omstreken, Juli 1865. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 1. — Mededeelingen van Maurenbrecher aangaande de aardbeving in de afd. Ambarawa. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 439—447.

Polak (E.). Onderzoek van vulkanische asch uitgeworpen door den „Lemongan” den 19 Juli 1870. — *N. T. N. I.*, XXXIII, bl. 109.

Dijk (P. van). Bijdrage tot de kennis der aardbevingen van Ambarawa (Midden-Java) gedurende 1865 en 1872. — *N. T. N. I.*,

XXXV, bl. 15. — Rapport omtrent dezelfde aardbevingen. M. 2 k. — *J. M. N. I.*, 1876, I, bl. 91; II, bl. 3.

Resink (A.). De aardbevingen in 1865 en 1867 in Midden-Java o. a. met het oog op de daarstelling van gebouwen. — *T. Inst. Ing. afd. N. I.*, 1875—76 (*Vh.*) bl. 12.

Strikwerda (J.). Mededeelingen omtrent aardbevingen waargenomen in de afd. Koenigan, resid. Cheribon, Oct.-Dec. 1875. Met een tabell. overzicht. — *N. T. N. I.*, XXXVI, bl. 363.

Rapport van een onderzoek naar den toestand der Bataviasche Grootte Rivier, na de aardbeving van den 5 Januari 1699. — *B. Inst.*, Rks. 4, II, bl. 494.

Les récents torrents de lava dans l'île de Java. Extrait d'une lettre de Mr. R. Fennema, ingénieur des mines à Buitenzorg. — *S. G., Paris (C. R.)*, 1886, p. 290.

3. Sumatra.

Geinitz (H. B.). Ueber geologische Verhältnisse an der Westküste Sumatra's. — *Sitz. Ber. d. Naturw. Ges., Dresden*, 1874, S. 174.

Everwijn (R.). Geologische onderzoekingen in het rijk van Siak. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 289. — *J. M. N. I.*, 1874, I, bl. 83.

Geinitz (H. B.) und W. v. d. Marck. Zur Geologie von Sumatra. — *Palaeontographica*, XXII, S. 299. — *Mith. K. Mineral. Mus., Dresden*, 1876. — *J. M. N. I.*, 1878, I, bl. 127.

Verbeek (R. D. M.). On the geology of Central Sumatra, with 2 wood-engravings. — *Geolog. Mag.*, 1875, p. 477. — The geology of Sumatra. — *Geolog. Mag.*, Oct. 1877. — Verslagen der geologische opneming van Sumatra's Westkust. — *J. M. N. I.*, 1875, I, bl. 131, 133, 135, 147; II, bl. 3, 85; 1876, I, bl. 3, 35; II, bl. 51; 1877. I, bl. 3, 21, 39, 45, 51, 69, 78. — Geologische beschrijving van het Sibomboen-gebergte. M. k. — *J. M. N. I.*, 1876, II, bl. 51. — Afmetingen van de meeren van Sengkara en Manindjoe in de Pad. Bovenlanden. — *J. M. N. I.*, 1875, II, bl. 184. — Geologische beschrijving van Nias. M. k. — *J. M. N. I.*, 1876, I, bl. 3. — Geologische beschrijving van de landstreek tusschen Siboga en Sipirok, resid. Tapanoele. M. k. — *J. M. N. I.*, 1877, I, bl. 21. — Voorloopig

verslag van een geologischen onderzoekstocht door Benkoelen en Palembang, Mei—Dec. 1876. Met eene lijst van barometrisch bepaalde hoogten. — *J. M. N. I.*, 1877, II, bl. 111, 129, 131. — Als voren door de Lampongsche Districten en een gedeelte van Palembang, Juni—Sept. 1877. — *J. M. N. I.*, 1878, I, bl. 105. — Topographische en geologische beschrijving van Zuid-Sumatra, bevattende de residentien Bengkoelen, Palembang en Lampongsche Districten. M. k. — *J. M. N. I.*, 1881, I, bl. 2. — Aanvullingen. M. k. — *J. M. N. I.*, 1887. (*T. adm. ged.*) bl. 129; 1888, bl. 471.

Veth (D. D.). De piek van Korintji. — *N. Rott. Cour. v.* 16 Aug. 1878.

Greve (W. H. de). De arbeid bij de mijnbouwkundig-geognostische opneming van Sumatra's Westkust. — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 367.

Snackey (A.). Mededeelingen aangaande de onderaardsche rivieren op Sumatra's Westkust. — *T. B. G.*, XXV, bl. 566.

Schelle (C. J. van). Afmetingen van de meeren in de nabijheid van Allah-Pandjang, Sumatra's Westkust. — *J. M. N. I.* 1877, II, bl. 211.

Heringa (J.). Eetbare aarde van Sumatra. — *N. T. N. I.*, XXXIV, bl. 185.

Overzicht van de geologie van het eiland Nias. — *J. M. N. I.*, 1881, II, bl. 30.

Fennema (R.). Topographische en geologische beschrijving van het Noordelijk gedeelte van het Gouvernement Sumatra's Westkust. M. k. — *J. M. N. I.*, 1887, (*W. ged.*), bl. 129. — Verbeteringen. — *J. M. N. I.*, 1889, (*W. ged.*), bl. 53.

Wing Easton (N.). Geologisch onderzoek van den omtrek der Brandewijnsbaai. M. k. — *J. M. N. I.*, 1889, (*W. ged.*), bl. 5.

Boer (H. B. de). Beschrijving van het stroomgebied van de rivieren in het rijk van Indragiri en de naburige kustlanden. M. k. — *T. A. G.*, Rks. 2, VII, bl. 557.

Dijk (P. A. L. E. van). De uitwatering van het Toba-meer en de Batoe Bongbong. — *T. B. G.*, XXXV, bl. 640. — Rapport omtrent het onderzoek naar de mogelijkheid en wenschelijkheid, om eenen voorvertuigen geschikten verbindingsweg aan te leggen tusschen de uitwatering van het

Toba-meer en het in de residentie Sumatra's Oostkust gelegen Bandar Poeloe. M. k. — *T. A. G.*, Rks. 2, (1893) bl. 1076.

Heer (O.). Ueber fossile Pflanzen von Sumatra. — M. 3 Taf. — *J. M. N. I.*, 1880, I, bl. 135, 169. — *Abh. Schw. Palaeontol. Ges.*, II, (1874). — Beiträge zur fossilen Flora von Sumatra. — *J. M. N. I.*, 1880, I, bl. 469. — *N. Denkschr. Schw. Naturf. Ges.*, 1879.

Rütimeijer (L.). Bemerkungen zu den fossilen Fischen aus Sumatra. — *J. M. N. I.*, 1880, I, bl. 159. — *Abh. Schw. Palaeontol. Ges.* I, (1874), S. 20.

Verbeek (R. D. M.). De fossilen in den kolenkalksteen van Sumatra's Westkust. — *J. M. N. I.*, 1875, II, bl. 106. — Korte mededeelingen over de op Sumatra gevonden kolenkalkversteeningen en over een kleinen embryonaden-vulkaan op syenietbodern. — *N. Jahrb. f. Mineral.*, 1876, S. 415.

Stacke (G.). Fossilinen-Kalke aus Oberkrain, Sumatra und Chios. — *Vh. geol. Reichsamt*, Wien, 1876, S. 369.

Bary (Henry B.). On some fossil foraminifera from the West-Coast of Sumatra. W. 2 pl. — *Geol. Mag.*, 1875, p. 532.

Günther (Dr. Alb.) Contributions to our knowledge of the fishfauna of the tertiary deposits of the Highlands of Padang, Sumatra. W. 4 pl. — *J. M. N. I.*, 1878, I, bl. 171. — On the tertiary fishfauna of Sumatra. — *Geol. Mag.*, Oct. 1876, p. 433.

Woodward (H.). Notes on a collection of fossil shells etc. from Sumatra. — *Geol. Mag.*, 1879, p. 385, 441, 492, 535. — *J. M. N. I.*, 1880, I, bl. 203. — Naschrift van R. D. M. Verbeek. — *J. M. N. I.*, 1880, I, bl. 252.

Römer (F.). Ueber eine Kohlenkalk-Fauna der Westküste von Sumatra. M. 3 Taf. — *J. M. N. I.*, 1881, I, bl. 289. — *N. Jahrb. f. Mineral.*, 1876, S. 527.

Verbeek (R. D. M.), Dr. O. Boettger und Prof. Dr. K. von Fritsch. Die Tertiär-Formation von Sumatra und ihre Thierreste. M. 12 Taf., Prof. u. K. — *J. M. N. I.*, 1881, II, bl. 3; 1883, (*W. ged.*), bl. 5.

Martin (Dr. K.). Jung-tertiäre Ablagerungen im Pad. Hochlande auf Sumatra. Nach den Sammlungen Hörner's. — *J. M. N. I.*, 1882, (W. ged.), bl. 157. — *Samml. Geol. Mus., Leiden*, Sr. 1, Bd. I, S. 84.

Verslag der vergelijkende proeven genomen met Ombilien- en Engelsche steenkolen aan boord van Zr. Ms. stoomschip „Maas en Waal” in Mei 1872. — *J. M. N. I.*, 1872, II, bl. 294; 1873, I, bl. 203.

Versteeg (W. F.). Korte opmerkingen omtrent het vinden van kolen in de Padangsche Bovenlanden. — *T. M. N.*, 1872, bl. 81.

Eeden (F. W. van). Het Ombilien-kolenveld in de Padangsche Bovenlanden, en het transportstelsel op Sumatra's Westkust. — *T. M. N.*, 1871, bl. 379.

Verbeek (O.). Eerste verslag van een onderzoek naar kolen op het eiland Nias. M. 2 k. — *J. M. N. I.*, 1874, I, bl. 157.

Verbeek (R. D. M.). Het Ombilien-kolenveld in de Padangsche Bovenlanden. M. 4 k. — *J. M. N. I.*, 1875, II, bl. 3. — Verslag van den ouderdom der steenkolen van het Ombilienkolenveld in de Padangsche Bovenlanden en van de sedimentaire vorming van Sumatra in het algemeen. Met naschrift. — *J. M. N. I.*, 1875, I, bl. 135. — Over de beste ontginningwijze van een gedeelte van het Ombilienkolenveld. — *J. M. N. I.*, 1875, II, bl. 85. — Kolen bij Indrapoera op Sumatra's Westkust. — *J. M. N. I.*, 1877, I, bl. 45. — Onderzoek naar kolen aan de rivier Sepoeti in de residentie Lampongsche Districten. — *J. M. N. I.*, 1877, II, bl. 176.

Schelle (C. J. van). Kolen bij het beekje Katjong-Pai in de Padangsche Bovenlanden. — *J. M. N. I.*, 1877, I, bl. 241.

Dijk (P. van). Zwartkolen in en nabij de baai van Tapanoeli. M. k. — *J. M. N. I.*, 1875, II, bl. 97. — Ontginbare kolenlagen in de Ommelanden van Benkoelen, en onderzoek van monsters. M. k. — *J. M. N. I.*, 1875, II, bl. 121, 155.

Groot (C. de). Ontginbare kolenlagen in de Ommelanden van Bengkoelen. (Naar aanleiding van het verslag van P. van Dijk). — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 375.

Everwijn (R.). Over nieuwe vindplaatsen van kolen in de assistent-resi-

dentie Bengkoelen, volgens opgaven van ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur aldaar. M. k. — *J. M. N. I.*, 1876, II, bl. 223. — Kolen in de Lampongsche Districten. — *J. M. N. I.*, 1877, II, bl. 189. — Kolen in het staatje Analaboe op Sumatra's Westkust. — *J. M. N. I.*, 1878, I, bl. 203. — Onderzoek naar kolen in Palembang. M. pl. — *J. M. N. I.*, 1879, II, bl. 163.

Steinkohlen an der Westküste von Sumatra. — *Z. Ges. Erdk., Berlin*, XII, S. 318.

Veth (D. D.). Das Ombilien-Kohlenlager Sumatra's. M. 2 K. — *D. Geogr. Bl.* 1881, S. 105.

Langen (H. van). Steenkolenbergen op de Westkust van Atjeh. M. k. — *I. G.*, 1880, II, bl. 665. — *T. A. G.*, IV, bl. 33.

Hooghwinkel (A. P.). Mededeeling omtrent de steenkolen van Analaboe op Sumatra met aantekeningen. — *T. M. N.*, 1880, bl. 174. — *T. A. G.*, IV, bl. 287.

Renaud (P. J. A.). Zakelijk bericht omtrent een onderzoek (voorloopig) naar steenkolen ter Westkust van Atjeh. M. k. — *J. M. N. I.*, 1885, (*T. adm. ged.*), bl. 131.

Fennema (R.). Verslag van een onderzoek van het kolenterrein rondom den Boekit-Soenoer in de Ommelanden van Benkoelen, 1880—81. M. 5 pl. — *J. M. N. I.*, 1885 (*W. ged.*), bl. 5.

Het Ombilien-kolenveld van de Padangsche Bovenlanden. — *De Natuur*, Mei 1885.

Sandick (R. A. van). De Ombilien-kolenvelden op Sumatra's Westkust. M. 2 k. — *Vr. v. d. D.*, I, (1886), bl. 918.

Meijer (J. E. de). Het Ombilienkolenveld en de verbetering van het transportwezen op Sumatra. M. k. — *Ind. Merc.*, 1886, No. 46, bl. 600.

Gedegen lood op het eiland Nias. — *J. M. N. I.*, 1872, I, bl. 261; 1874, I, bl. 163.

Everwijn (R.). Gesteenten en ertsen van Poeloe Bras. — *N. T. N. I.*, XXXV, bl. 190.

Fennema (R.). Onderzoek van het voorkomen van kwikerts bij den berg Sombong in de nabijheid van Sibelaboe, zoomede aan de riviertjes Tapir en Gadé-Nalang. M. 2 k. en 4 schetsen. — *J. M. N. I.*, 1876, I, bl. 35. — Onderzoek naar tinerts in het gebied der Boven-Banjoeassin.

Palembang, naar aanleiding van een valsch bericht van een inlandsch hoofd, uitgevoerd door den opziener 2de kl. P. J. Tant. — *J. M. N. I.*, 1878, I, bl. 233.

Schelle (C. J. van). Over het voorkomen van looderts aan de rivier Talang (Sumatra's Westkust). M. k. en pl. — *J. M. N. I.*, 1876, I, bl. 15. — Over het voorkomen van ijzer- en kopererts bij het dorp Paningahan, XX Kotta's. M. k. en pl. — *J. M. N. I.*, 1877, I, bl. 3.

Verbeek (R. D.). Sumatra. Sa géologie et ses mines d'or. (Extrait d'une brochure publiée à Batavia). — *Ann. E. Or.*, I, (1878—79), p. 185.

Voorstel van den Heer R. D. Verbeek tot het instellen van een deskundig onderzoek naar den goudrijkdom van Sumatra, met toelichting en debat. — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 416—423.

Verbeek (R. D. M.). IJzererts bij den Goenoeng-Bessi in de nabijheid van Fort van der Capellen, afd. Tanah-Datar, Pad. Bovenlanden. M. k. — *J. M. N. I.*, 1877, I, bl. 39. — Rapport over de door den Heer Reinier D. Verbeek in geschrifte geuite meening over den goudrijkdom van Sumatra. Met naschrift over het rapport van J. Munday. — *T. N. L. N. I.*, XXV, bl. 319, 332. — Brieven van R. D. Verbeek naar aanleiding van het rapport, en antwoord van R. D. M. Verbeek. — *T. N. L. N. I.*, XXV, bl. 342, 347, 357.

De goudvelden van Sumatra's Westkust. (Volgens een rapport van John Munday). — *T. N. I.*, 1880, II, bl. 154—164.

Mededeelingen omtrent een steenkolen-onderzoek en aangaande het voorkomen van metalen in Atjeh. — *T. A. G.*, IV, bl. 33. — *T. I. A. G.*, I, afl. 4.

Bleekrode Jr. (S. A.). Scheikundig onderzoek van drie minerale wateren uit de residentie Palembang. — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 224.

Maier (P. J.). Scheikundig onderzoek van eenige minerale wateren afkomstig uit Semindo, resid. Palembang. — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 36.

Gramberg (J. S. G.). De petroleum-bronnen van Palembang. — *Écon.*, 1869, I, bl. 1. — Over aardolie van Palembang.

bang. — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 467. — *T. N. L. N. I.*, XII, bl. 317.

Streiff. Bericht aangaande de petroleumbronnen in de afd. Lematang Ilir (Palembang). — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 238.

Heringa (J.). Onderzoek van een monster aardolie uit de afdeeling Lematang-Ilir, Palembang. Ingezonden door den heer Streiff. — *N. T. N. I.*, XXXVII, bl. 241.

Everwijn (R.). Mededeeling omtrent het voorkomen van aardolie in het rijkje Perlak op Sumatra's Oostkust. — *J. M. N. I.*, 1876, I, bl. 106.

Schelle (C. J. van). Mededeeling aangaande het voorkomen van aardolie bij het dorp Kollok (Pad. Bovenlanden). — *J. M. N. I.*, 1876, I, bl. 188.

Mededeeling aangaande de petroleum van Atjeh. — *T. N. L. N. I.*, XIX, bl. 74.

Leupe (P. A.). Aardolie van Atjeh in de 17de eeuw. — *B. Inst.*, Rks. 4, II, bl. 378.

Petroleum op Sumatra. (Deskundig onderzoek). — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 896.

Comparative tests of American, Russian and Sumatra (Langkat) oils. — *Board of Trade Journ.*, XIV, (1893), I, p. 349.

Uitkomsten van het van Gouvernementswege ingestelde onderzoek naar petroleum in het concessie-terrein van den heer A. J. Zijlker in Beneden-Langkat (Oostkust van Sumatra) en beschouwingen over de rentabiliteit eener aldaar te vestigen petroleum-industrie. Twee rapporten door den Hoofdingenieur, Chef der afdeeling „Mijnwezen”, G. P. A. Renaud en den mijningenieur R. Fennema. Met een Voorwoord van eerstgenoemde. M. 2 k. — *J. M. N. I.*, (*T. adm. ged.*) 1891, II, bl. I—II en 1, 91.

PETROLEUM-ONDERZOEK. Ruwe petroleum afgetapt onder toezicht van den mijningenieur R. Fennema uit den put te Telaga-Toenggol, concessie-terrein van den heer A. J. Zijlker, Beneden-Langkat, Oostkust van Sumatra. — *Landb.*, IV, (1890—91), bl. 665.

Verbeek (R. D. M.). De vulkaan Atar. — *J. M. N. I.*, 1877, I, bl. 51. — Verbetering en aanvulling. — *J. M. N. I.*, 1879, II, bl. 173, 177. — De vulkaan Koelit-Manis. M. k. — *J. M. N. I.*, 1879, II, bl. 179.

Martin (Dr. K.). Eruptie van den Goenoeng Tandikat op Sumatra. — *T. A. G.*, Rks. 2, VI, (*V. M.*), bl. 450.

4. De Riouw-Archipel.

Everwijn (R.). Verslag van het onderzoek naar tinerts op eenige eilanden behorende tot de residentie Riouw. M. k. en 3 bijl. — *J. M. N. I.*, 1872, II, bl. 73.

Menten (J. K.). Verslag van een onderzoek naar tinerts op het eiland Singkep. M. 2 k. — *J. M. N. I.*, 1877, II, bl. 145.

Posewitz (Th.). Das Zinnvorkommen auf den Inseln des Riouw-Lingga-Archipels. — *Peterm. M.*, 1877, S. 366.

Singkep een tineiland. Verslag betreffende een van wege de Singkep-tinmaatschappij ingesteld nader onderzoek naar de tinerts-afzettingen op dat eiland, en omtrent de vraag of de tinertslagen aldaar geschikt zijn voor een meer uitgebreide ontginning. — *T. N. I.*, 1890, I, bl. 152.

5. Banka en Billiton.

Sturler (W. L. de). Algemeene opmerkingen aangaande de tinmijnen van Bangka. — *T. M. N.*, XXX, (1867), bl. 431.

Akkeringa (J. E.). Rapport omtrent een geologisch onderzoek van het district Blinjoë. M. k. en bijl. — *J. M. N. I.*, 1872, I, bl. 41.

Diest (P. H. van). Inleiding tot de geognostisch-mijnbouwkundige rapporten der districten van Bangka. — *J. M. N. I.*, 1872, I, bl. 3. — Rapport van het district Soengeiliat. M. k. en bijl. — *J. M. N. I.*, 1872, II, bl. 3. — Rapport van het district Merawang. M. k. en bijl. — *J. M. N. I.*, 1873, I, bl. 1. — Verslag der onderzoekingen aan den heuvel Sambong-Giri. M. k. en pl. — *J. M. N. I.*, 1873, I, bl. 137. — Verslag der onderzoekingen aan den heuvel Salenta. M. k. — *J. M. N. I.*, 1873, III, bl. 145.

Erratische Granitblokke auf der Insel Banca. — *Ausl.*, 1867, No. 20.

Everwijn (R.). Werkzaamheden der mijningenieurs op Bangka. — *J. M. N. I.*, 1873, I, bl. 222. — Verslag van het onderzoek naar de tinaders in het district Djeboes. M. 2 k. — *J. M. N. I.*, 1873, I, bl. 151.

Renaud (G. P. A.). Rapport over het district Soengei-Selan, eil. Bangka. M. k.

en bijl. — *J. M. N. I.*, 1874, I, bl. 3. — Vervolgen. — *J. M. N. I.*, 1880, II, bl. 77; 1884, (*T. adm. ged.*), bl. 321.

Vlaanderen (Dr. C. L.). Scheikundig onderzoek van Bangka-tin. — *J. M. N. I.*, 1875, I, bl. 233.

Huguenin (J. A.). Rapport (geolog.-mineral.) van het district Toboali. M. k. en bijl. — *J. M. N. I.*, 1877, I, bl. 81. — Vervolg. — *J. M. N. I.*, 1884, (*T. adm. ged.*), bl. 317.

Cordes (J. H.). Rapport van het district Pangkal-Pinang. M. k. en bijl. — *J. M. N. I.*, 1878, I, bl. 89. — Vervolg. — *J. M. N. I.*, 1880, II, bl. 81. — Rapport van het onderzoek naar het delfstoffelijk-productief vermogen van het district Koba. M. k. en bijl. — *J. M. N. I.*, 1885, I, bl. 67.

Groot (C. de). Rapport over de tin-slakken (tra) welke op Bangka onbenuttigd worden weggeworpen. — *J. M. N. I.*, 1878, II, bl. 29.

Jongh (D. de). Over het voorkomen van goud- en tinerts op en langs de Oostkust van het district Merawang, eiland Bangka. M. 2 k. — *J. M. N. I.*, 1885, (*T. adm. ged.*), bl. 161. — Over het voorkomen van tinaders op het eiland Bangka, met vervolg. — *J. M. N. I.*, 1884, (*T. adm. ged.*), bl. 306; 1885, bl. 176.

Posewitz (Dr. Th.). Die Zinninseln im Ind. Ocean. I Geologie von Bangka. Als Anhang: Das Diamantvorkommen in Borneo. M. 2 Taf. — II. Das Zinnvorkommen und die Zinnengewinnung in Bangka. M. 1 Taf. — *M. Ung. geol. Anst.*, VII-VIII (1885-86). — Die recenten Bildungen auf der Insel Bangka. M. K. — *Peterm. M.* 1886, S. 197. — Die geologischen Verhältnisse Bangka's. — *Ausl.*, 1887, No. 22, S. 423. — Das Zinnvorkommen in Bangka. — *Ausl.*, 1888, No. 10, S. 183. — Geologische Notizen aus Bangka. M. K. — *N. T. N. I.*, XLIV, bl. 106, 102; XLV, bl. 152, 157.

Loos (Dr. D. de). Tin. (Banka en Billiton). — *Catal. Kol. Mus.*, Haarl., V, (1889), bl. 1.

Akkeringa (J. E.). Verslag van een onderzoek naar tinertsaders op het eiland Billiton. M. k. en pl. — *J. M. N. I.*, 1873, II, bl. 3.

Dijk (P. van). Obsidiaan van Billiton. M. pl. — *J. M. N. I.*, 1879, II, bl. 225.

Schuurman (J. A.). Mededeeling omtrent het voorkomen van topaas op Billiton. — *J. M. N. I.*, 1880, I, bl. 287.

Posewitz (Dr. Th.). Die geologisch-montanischen Verhältnisse der Insel Billiton (Blitong). I. Geschichtliches über die Entdeckung des Zinnerzes. — II. Geologie. — III. Zinnerzvorkommen und Zinnengewinnung. — IV. Gesellschaftliche Einrichtungen, Zinnproduction u. s. w. M. K. — *Peterm. M.*, 1887, S. 108.

6. Borneo.

Jongh (J. M. de). De Batoe-Hapoe(berg) in de Z. en O. Afdeeling van Borneo. — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 208.

Crespigny (C. C. de). On the rivers Mukah and Oyah in Borneo. — *Pr. R. G. S.*, London, 1873, p. 133.

Groot (C. de). Verslag (geologisch) over de Z. en O. Afd. van Borneo. — *J. M. N. I.*, 1874, II, bl. 1.

Verbeek (R. D. M.). Geologische beschrijving der districten Riam-Kiwa en Kanan in de Z. en O. Afd. van Borneo, volgens opneming in 1869—70. M. k. en pl. — *J. M. N. I.*, 1875, I, bl. 3.

Schouw Santvoort (J.). Hoogtemetingen van eenige bergen in het Z. en O. gedeelte van Borneo. M. k. — *T. A. G.*, II, bl. 97.

Everwijn (R.). Overzicht van de mijnbouwkundige onderzoekingen, welke tot nu toe door den dienst van het mijnwezen in de W. Afd. v. Borneo werden verricht. M. k. — *J. M. N. I.*, 1879, I, bl. 3.

Schelle (C. J. van). De geologische en mijnbouwkundige onderzoekingen in de Westerafdeeling van Borneo. — *J. M. N. I.*, 1880, II, bl. 33. — De geologisch-mijnbouwkundige opneming van een gedeelte van Borneo's Westkust. Verslag I—II. — *J. M. N. I.*, 1881, I, bl. 263; 1882, (*T. adm. ged.*), bl. 27; 1883, bl. 5, 23; 1884, bl. 123; 1885, bl. 117; 1886, bl. 100; 1887, bl. 95.

Posewitz (Dr. Th.). Unsere geologischen Kenntnisse von Borneo. M. geol. K. — *N. Jahrb. d. K. K. Ung. geol. Anst.*, VI, (1882). — Geologisches aus Borneo. — *Aust.*, 1883, S. 1064; 1887, S. 504. — Geologische Notizen aus Central-Borneo. — *N. T. N. I.*, XLIII, bl. 169; XLIV, bl. 17, 102. — Das Gebirgssystem Borneo's und ins-

besondere das Centralgebirge. — *M. geogr. Ges. Wien*, XXXI, (1888), S. 129.

Borneo uit een geologisch oogpunt. (Naar aanleiding van het werk van Dr. Th. Posewitz: „Borneo, Entdeckungsreisen u. s. w. Berlin 1889.“) — *Ind. Merc.*, 1889, No. 15, 16, 17, 19.

Dijk (P. van). De bevaarbaarheid van de rivier Riam-Kanan tusschen Karang-Intan en Martapoera, vergeleken met die van de rivier Riam-Kiwa tusschen Pengaron (kolenmijn Oranje-Nassau) en Martapoera. — *J. M. N. I.*, 1883, (*T. adm. ged.*), bl. 39.

Menten (J. H.). Mededeeling aangaande het vaarwater uit zee over de bank vóór de Barito-rivier, langs die rivier tot aan de schans van Tuijl, enz. — *J. M. N. I.*, 1883, (*T. adm. ged.*), bl. 56.

Hooze (J. A.). Topografische, geologische, mineralogische en mijnbouwkundige beschrijving van een gedeelte der afdeeling Martapoera in de residente Z. en O. afdeeling van Borneo. M. 11 k. en 6 pl. — *J. M. N. I.*, 1893, (*T. adm. en wetensch. ged.*), bl. 1.

Verbeek (R. D. M.). Die Nummulieten des Borneo-Kalksteines. M. 3 Taf. — *N. Jahrb. f. Mineral.*, 1871, S. 1. — De nummulieten uit den eocenen kalksteen van Borneo. M. 2 pl. — *J. M. N. I.*, 1874, II, bl. 133. — Over het voorkomen van gesteenten der krijtformatie in de residentie Wester-Afdeeling van Borneo. — *V. M. K. Ak. v. W.* (*Nat.*) Rks. 2, XIX, bl. 39.

Geyler (H. Th.). Ueber fossile Pflanzen von Borneo. M. Taf. — *Palaeontographica*, Cassel, 1875, S. 59.

Fritsch (K. von). Die Echiniden, fossilen Korallen, Crustaceenreste und fossilen Foraminiferen der Nummulitenbildungen von Borneo. M. Taf. — *Palaeontographica*, Cassel, 1877—78, Suppl. III, Lf. 1, S. 5.

Verbeek (R. D. M.), Dr. O. Böttger, Dr. Th. Geijler and Prof. Dr. von Fritsch. Die Eocänformation von Borneo und ihre Versteinerungen. M. Taf. u. Prof. — *J. M. N. I.*, 1877, II, bl. 11; 1879, I, bl. 127, II, bl. 3.

Posewitz (Dr. Th.). Höhlenforschungen in Borneo. — *Aust.*, 1888, No. 31, S. 612. — *Globus*, LIV, (1888), S. 326.

Grabowsky (F.). Kalksteinhöhlen in Südost-Borneo. M. 2 Fig. — *Globus*, LIV, (1888), S. 326—329.

Martin (Dr. K.). Ueber das Vorkommen einer Rudistenführenden Kreideformation im Südöstlichen Borneo. M. 2 Taf. — *J. M. N. I.*, 1888, (*W. ged.*) bl. 72. — *Samml. Geol. Mus., Leiden*, Sr. 1, Bd. IV, S. 117. — Die Fauna der Kreideformation von Martapoera. M. 7 Taf. — *J. M. N. I.*, 1889 (*W. ged.*) bl. 3. — *Samml. Geol. Mus., Leiden*, Sr. 1, Bd. IV, S. 126. — Versteinerungen der s. g. alten Schieferformation von West-Borneo. M. 2 Taf. — *J. M. N. I.*, 1889 (*W. ged.*) bl. 75. — *Samml. Geol. Mus. Leiden*, Sr. 1, Bd. IV, S. 198. — Untersuchungen über den Bau von Orbitulina (*Patellina* Auct.) von Borneo. M. 2 T. — *J. M. N. I.*, 1889, (*W. ged.*) bl. 86. — *Samml. Geol. Mus. Leiden*, Sr. 1, Bd. IV, S. 209.

Ettinghausen (C. von). Zur Tertiär-Flora von Borneo. M. Taf. — *Sitz. Ber. Ak. v. W. Wien. Math. Naturw.*, CI, (Bd. 88), S. 372.

Retgers (J. W.). Microscopisch onderzoek eener verzameling gesteenten uit de afdeling Martapoera, Z. en O. Afd. van Borneo. — *J. M. N. I.*, 1891, (*W. ged.*) bl. 5. — Ueber krystallinische Schiefer, ins besondere Glaukophan-Schiefer und Eruptiv-Gesteine im südlichen Borneo. — *N. Jahrb. f. Mineral.*, 1893, I, S. 39—43.

Report on the exploration of the caves of Borneo by A. Hart Everett; introductory remarks by John Evans and Notes on bones collected by G. Busk. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, Dec. 1880, p. 273.

Groot (C. de). Over de Borneo-steenkolen en hare geschiktheid als brandstof. — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 69. — Verslag van de Borneo-steenkolen en hare geschiktheid als brandstof. M. 6 bijl. — *J. M. N. I.*, 1878, II, bl. 153—217.

Renaud (G. P. A.). Verslag van de kolenmijn „Oranje Nassau” te Pengaron in de Z. en O. Afdeling van Borneo. M. 3 pl. — *J. M. N. I.*, 1874, II, bl. 84—119.

De steenkolen van Borneo. — *T. N. I.*, 1868, I, bl. 252—255.

Steenkolen op de Oostkust van Borneo. *T. A. G.*, VII, (*Med.*) bl. 13.

Cretier (Dr. H.). Iets over Pengaron-en Assahankolen en de bruikbaarheid van de eersten voor gasbereiding. — *N. T. N. I.*, XL, bl. 183.

Dijk (P. van). Onderzoek naar de ontginbaarheid van steenkolen (pekglanskolen) aan de Riam-Kanan in de Z. en O. Afdeling van Borneo. M. 5 pl. — *J. M. N. I.*, 1881, II, bl. 213.

Tenison-Wood (J. E.). The Borneo-coalfields. — *Nature*, XXXI, p. 583, 803. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, Dec. 1885, p. 84. — Overzicht. — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (*V. M.*) bl. 316.

Verslag omtrent het onderzoek naar de steenkolen ter Oostkust van Borneo. (Uit de *Jav. Courant*). — *T. A. G.*, VII, (*V. M.*) bl. 13. — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 238.

Posewitz (Dr. Th.). Die Kohlenlager Borneo's. — *Aust.*, 1884, No. 50, S. 996.

Hooze (J. A.). Onderzoek naar kolen in de Berausche landen ter Oostkust van Borneo. M. 2 k. — *J. M. N. I.*, 1886, (*T. adm. ged.*) bl. 5. — Gelijk onderzoek in Koetei. — *J. M. N. I.*, 1877, (*T. adm. ged.*) bl. 5. — Nadere gegevens betreffende enkele kolenterreinen in Koetei en onderzoek van eene aardoliebron aldaar. M. 2 k. — *J. M. N. I.*, 1888, (*T. adm. ged.*) bl. 337. — Kolen aan de Oostkust van Borneo van de St. Lucia- tot aan de Pamoekana-baai. M. 3 k. — *J. M. N. I.*, 1888, (*T. adm. ged.*) bl. 431, 467.

Rapport over het gebruik van Poeloe-Laut-steenkolen voor het stoken van locomotieven der staatsspoorwegen op Java. — *J. M. N. I.*, 1888, (*T. adm. ged.*) bl. 427.

Schelle (C. J. van). Beschrijving van de kolenaafzetting bij Napon aan de rivier Bojan in het landschap Boenoet. — *J. M. N. I.*, 1883, (*T. adm. ged.*) bl. 92.

Kloos (J. H.). Vorkommen und Gewinnung des Goldes auf der Insel Borneo. Anhang: Das Gold auf den übrigen Inseln des Hinter-Indischen Archipels. — *T. N. I.*, 1866, II, bl. 207, 214.

Goldlagen auf Borneo. — *Z. Ges. Erdk., Berlin*, II, (1867), S. 189.

Möhl (H.). Microscopische beschrijving van diabius en bronziet van de Zuidkust van Borneo. — *N. Jahrb. f. Mineral.* 1874, S. 790—794.

Huguenin (O. F. U. J. J.). Zwart zand en een zwart mineraal van de Z. O. kust van Borneo en op Poeloe-Laoet. — *J. M. N. I.*, 1872, II, bl. 201—204.

Schelle (C. J. van). Mededeeling omtrent het voorkomen van enkele erts en gedegen metalen in den omtrek van Montrado (Chineesche districten) in de W. Afdeeling van Borneo. — *J. M. N. I. (T. adm. ged.)*, bl. 71. — Over eenige ingezonden erts en mineralen van het stroomgebied der Boven-Kapoeas en Melawi-rivier. — *J. M. N. I.*, 1883, (*T. adm. ged.*), bl. 81. — Over het voorkomen van cinnabar in de W. Afd. v. Borneo. — *J. M. N. I.*, 1883, (*T. adm. ged.*), bl. 84. — Het voorkomen van ijzererts in het bovenstroomgebied der Sambas-rivier. — *J. M. N. I.*, 1883, (*T. adm. ged.*), bl. 86. — Verslag van een onderzoek naar het voorkomen van goud- en koperaders bij Sjoetstiet en Hang-Oei-San in de residentie W. Afd. v. Borneo. — *T. A. G.*, VII, (*V. M.*), bl. 12. — Mededeeling over het voorkomen van ijzererts bij Padjiloe, W. Afd. v. Borneo. — *J. M. N. I.*, 1885, (*T. adm. ged.*), bl. 183.

Roi (L. F. Le) en G. O. Croes. Verslag van een onderzoek der looderts- en zinkafzetting aan de Kandawangan-rivier in de W. Afd. v. Borneo. — *J. M. N. I.*, 1880, II, bl. 3. — Naschrift van C. J. van Schelle. — *J. M. N. I.*, 1880, II, bl. 8.

Everwijn (R.). Looderts in 1871 door inlanders gevonden bij Marauw in het landschap Kandawangan. — *J. M. N. I.*, 1872, I, bl. 260. — Nadere mededeeling. — *J. M. N. I.*, 1874, I, bl. 170. — Molybdaanglans voorkomende in Landak. — *J. M. N. I.*, 1872, I, bl. 262. — De groote diamant of „Manan Radja” van Matan. — *J. M. N. I.*, 1873, I, bl. 197. — Onderzoek naar kopererts in het gebied van Mandor. — *J. M. N. I.*, 1873, II, bl. 117. — Onderzoek van goudhoudend kopererts uit een ader bij Sjoetstiet nabij Selenoe. — *J. M. N. I.*, 1883, (*T. adm. ged.*) bl. 381.

Rant (H. F. E.). IJzererts in de Tanah-Laut (Borneo's Z. en O. Afd.) — *J. M. N. I.*, 1873, I, bl. 141—151.

Molybdaanerts van Sarawak. — *N. T. N. I.* XXXIII, bl. 511.

Wähler. Lauriet. Een nieuw mineraal van Borneo. — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 416. — *Ann. d. Chem. u. Physik.*, Bd. 139, S. 116.

Schultz (J. P. H.). Iets over de diamantmijnen in Landak (W. Afd. v. Borneo). — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 454.

Strantz (H. von). Die Diamantgruben auf Borneo. — *Globus*, Bd. IX, S. 114.

Posewitz (Dr. Th.). Die Goldfelder Borneo's. — *Ausl.*, 1884, No. 25, S. 481. — Die Diamantfelder Borneo's. — *Ausl.*, 1886, No. 36, S. 705. — Die Salzlager Borneo's. — *Ausl.*, 1886, No. 40, S. 799. — Petroleum-Vorkommen in Borneo. — *Ausl.*, 1887, No. 10, S. 191. — Das Platina-Vorkommen in Borneo. — *Ausl.*, 1887, No. 13, S. 329. — Das Quecksilbervorkommen in Borneo. — *Ausl.*, 1888, No. 31, S. 613. — Antimon-Erze in Borneo. — *Ausl.*, 1889, No. 9, S. 174. — Laterit-Vorkommen in West-Borneo. — *N. T. N. I.*, XLVII, bl. 16. — *Peterm. M.*, 1887, S. 24. — Metalen in Borneo's Wester-Afdeeling. — *T. A. G.*, VII, (*Med.*) bl. 12.

Hart Everett (A.). Notes on the distribution of the useful minerals in Sarawak. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, July, 1878, p. 13; Dec., 1878, p. 229—231.

Bleekrode (Dr. S. A.). Scheikundig onderzoek van mineraalwater afkomstig uit een warme bron bij de kampong Natib afd. Amoenthay. — *G. T. N. I.*, XII, bl. 9.

Moens (J. C. B.). Onderzoek eener aardoliesoort voorkomende in de Z. en O. Afd. van Borneo tusschen Lampeon en Priengien. — *T. N. L. N. I.*, XI, bl. 364.

Bergsma (Dr. P. A.). Aardbevingen op Borneo, Bangka en Billiton. — *N. T. N. I.*, XXXIII, bl. 408.

Cretier (Dr. H.). Vulkanische verschijnselen op Borneo. — *N. T. N. I.*, XXXVIII, bl. 165.

Schelle (C. J. van). De vulkaan. Malaboe ter W. Afd. van Borneo. — *J. M. N. I.*, 1886, (*W. ged.*), bl. 133.

Wing Easton (N.). De vulkanen Pitong en Pando ter W. Afd. v. Borneo. M. 3 k. en een panorama. — *J. M. N. I.*, 1889, (*W. ged.*), blz. 24.

Posewitz (Dr. Th.). Vulkane in Borneo. — *Ausl.*, 1890, No. 11, S. 219.

7. *De Kleine Soenda-Eilanden, Celebes, de Moluksche Eilanden en Nieuw-Guinea.*

Beyrich (E.). Ueber eine Kohlenkalk (Conchylien) Fauna von der Insel Timor. M. 3 Taf. — *Abh. Berl. Ak.* 1865.

Möhl (H.). Microscopische beschrijving van een sanidien-trachiet en van een hanyn-andesiet van Okka op het eiland

Flores. — *N. Jahrb. f. Mineral.*, 1874, S. 694, 700.

Togt naar het gebergte Bator op Bali. (Uit Zollinger's schriftelijke nalatenschap). — *B. Inst.*, Rks. 5, I, bl. 497.

Jonker (H. J. W.). Rapport over het voorloepig onderzoek naar het aanwezig zijn van kopererts op het eiland Timor. M. k. — *J. M. N. I.*, 1873, I, bl. 157.

Behrens (Th. H.). Ueber eigenthümliche Krystallgebilde in einem vulkanischen Gestein von der Insel Timor. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 2, XIX, bl. 72.

Wichmann (A.). Gesteine von Timor. Nach Sammlungen von Macklot, Reinwardt und Schneider und Uebersicht der geolog. Verhältnisse dieser Inseln. M. 4 Taf. — *J. M. N. I.*, 1882, (*W. ged.*), bl. 181; 1884, bl. 231; 1887, bl. 46. — *Samml. Geol. Mus. Leiden*, Sr. 1, Bd. II, S. 1. — Gesteine von Pulu Samauw und Pulu Kambing. — *Samml. Geol. Mus.* Sr. 1, Bd. II, S. 173. — Gesteine von der Insel Kissir. — *Samml. Geol. Mus. Leiden*, Sr. 1, Bd. II, S. 182. — Tertiär von Timor, Celebes, Halmahera und Ambon. — *Samml. Geol. Mus. Leiden*, Sr. 1, Bd. III, S. 305, 362, 365. — Die Binnenseen von Celebes. M. K. — *Peterm. M.* 1893, S. 225, 253, 277. — Ueber Glaukaphan-Epidot-Glimmerschiefer von Celebes. — *N. Jahrb. f. Mineral.* 1893, II, S. 176—178.

Everwijn (R.). Marmer op het eiland Ambona. — *J. M. N. I.*, 1874, I, bl. 172.

Martin (Dr. K.). Die Versteinerungsführenden Sedimente Timors. Nach Samml. v. Reinwardt, Macklot und Schneider. — *J. M. N. I.*, 1882, (*W. ged.*), bl. 71. — *Samml. Geol. Mus., Leiden*, Sr. 1, Bd. I, S. 1. — Eine Tertiär-Formation von Neu-Guinea und benachbarten Inseln. Nach Samml. von Macklot und v. Rosenberg. — *J. M. N. I.*, 1882, (*W. ged.*), bl. 137. — *Samml. Geol. Mus., Leiden*, Sr. 1, Bd. I, S. 65. — Die Kei-Inseln und ihr Verhältniss zur Australisch-Asiatischen Grenzlinie zugleich ein Beitrag zur Geologie von Timor und Celebes. — *T. A. G.*, Rks. 2, VII, (*U. A.*), bl. 241. — Een Ichthyosaurus van Ceram. — *J. M. N. I.*, 1888, (*W. ged.*), bl. 3. — *Samml. Geol. Mus. Leiden*, Sr. 1, Bd. IV, S. 70. — Zur Geologie von Celebes. Nach Anlass des Wichmann'schen Reiseberichtes. — *T. A. G.*, Rks. 2, VIII, (1891), bl. 480.

Schelle (C. J. van). Verslag van het voorkomen van goudvoerende aderen bij

Sumelatta (Menado). M. k. en teek. — *J. M. N. I.*, 1889, (*T. adm. ged.*), bl. 5. — Verslag van een onderzoek naar de waarde van bekende goudvindplaatsen in de afd. Gorontalo (Menado). M. k. en teek. — *J. M. N. I.*, 1889, bl. 39. — Opmerkingen over de geologie van een gedeelte der afd. Gorontalo. — *J. M. N. I.*, 1889, (*W. ged.*), bl. 115. — Verslag (uittreksel) aangaande het onderzoek naar tinerts op Flores. — *I. G.*, 1890, I, bl. 813. — *Peterm. M.*, 1890, S. 135.

Jack (R. D.) and A. W. Clarke. Report on geological specimens from New-Guinea and neighbouring islands. — *Report Br. N. G.*, 1888—89. London, 1890, p. 93—105.

Geology of British New-Guinea. — *J. P. Thomson*; *Br. New Guinea*. London, 1892, p. 201.

Geologische rapporten betr. Britsch Nieuw-Guinea. — *Annual Rep. Br. N. G.*, 1890—91, p. 90—93.

Prof. K. Martin in de Molukken. (Geologisch onderzoek). — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 564.

Brink (A. J. ten). Het „Sneeuwgebergte” op Nieuw-Guinea. — *N. T. N. I.*, LII, bl. 41.

Rothpletz (A.). Die Perm-, Trias- und Jura-Formation auf Timor und Rotti im Indischen Archipel. M. 6 Taf. — *Palaeontographica*, Bd. XXXIX, (1892). — Vgl. *Peterm. M.* 1893, (*Literaturber.*), S. 170—171.

Rosenberg (H. von). De bron Koemaloko in de Minahassa. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 148.

Polak (E.). Scheikundig onderzoek van twee watersoorten uit de Minahassa. — *N. T. N. I.*, XXXII, bl. 193.

Veth (P. J.). Vulcaniciteit van Nieuw-Guinea. — *T. N. I.*, 1887, I, bl. 106.

Riedel (J. G. F.). De uitbarsting van den Awoeh-Taroema (Celebes) in 1856. — *T. B. G.*, XVI, bl. 91.

Bleekrode (S. A.). Scheikundig onderzoek van vulkanische aach van Ternate, afkomstig van de eruptie in de maand Februari 1864. — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 290. — Scheikundig onderzoek der warme bronnen bij Tolohoe op Ambon. — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 215.

Mieluho-Maclay (N. von). Ueber vulkanische Erscheinungen an der nördl. Küste Neu-Guinea's. — *Peterm. M.*, 1878, S. 408. — On traces of volcanic action on the North-East Coast of New Guinea. — *Pr. Linn. Soc. N. S. W.*, IX, (1885), No. 4.

Uittreksel uit het dagboek van den Resident van Ternate over de vulkanische uitbarsting in 1840. — *De Clercq; Ternate, Leiden* 1890, bl. 338.

Renard (A. F.). Notice sur les rochers du vulcan de Ternate. — Le vulcan de Goenoeng Api aux îles Banda. Av. pl. — *Bull. Acad. d. Sc. Belgique*, XI, (1886), p. 121.

Zondervan (H.). Die vulkanische Katastrophe auf den-Sangir-Inseln. — *Ausl.*, 1892, No. 96, S. 561. — Vgl. *I. G.*, 1892, II, bl. 1736.

De vulkaan Awoe op Groot-Sangi. Verslag van den controleur van Taroena L. Hoeke over zijne reis naar dien vulkaan. (Uit de Javasche courant). — *T. A. G.*, Rks. 2, X, (1892), bl. 924.

Wichmann (A.). Der Ausbruch des Gunung Awu am 7 Juni 1892. — *Z. D. Geol. Ges.*, XLV, (1893), S. 543—546.

d. Het Plantenrijk 1).

1. De Indische Archipel.

Nuttige Oost-Indische planten. — *T. M. N.*, XXIX, (1866), bl. 78, 236.

Miquel (F. A. G.). De palmis Archipelagi Indici observationes novae. M. pl. — *Vh. K. Ak. v. W. (Nat.)*, XI, 1868.

Six (Mr. G. A.). Overzicht van de beoefening der plantkunde in Nederland en deszelfs Overzeesche Bezittingen. — *Alb. d. Nat.*, Juni 1877.

Suringar (W. F. R.). Een nieuwe soort van *Argostemma*. Bijdrage tot de flora van Ned.-Indië. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 2, IV, (1870), bl. 1.

Scheffer (Dr. R. H. C. C.). Bijdragen uit het buitenland tot de kennis der flora van den Ind. Archipel. — *N. T. N. I.*, XXXIV, bl. 33, 112. — Inlandsche plantennamen. — *T. B. G.*, XXV, bl. 242. —

I. G., 1879, II, bl. 597. — Observations phytographicae. (Beschrijving van planten uit den Ind. Archipel). — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 1, 338; XXXII, bl. 387. — Sur quelques plantes nouvelles et peu connues de l'Archipel Indien. — *Ann. J. B. B.*, II, p. 1. — Sur quelques palmiers du groupe des *Arécénées*. — *N. T. N. I.*, XXXII, bl. 149. — *Ann. J. B. B.* II, p. 77.

Suringar (Dr. F. R.). De plantenwereld van Ned.-Indië. — *Catal. Kol. Tent. Amst.*, 1883, *afsd. Ned. Kol., Gr. I*, bl. 99.

Beccari (O.). Raccolta di osservazione botaniche intorno alle piante dell' Archipelago Indo-Malesi e Papuana. — *Nuov. Gurn. Bot. Ital.*, X (1878).

Sande Lacoste (C. M. van der). Species novae vel ineditae Muscorum Archipelagi Indici. — *Vh. K. Ak. v. W. (Nat.)*, XIII, 1873.

Teijsmann (J. E.) en S. Binnendijk. Over een nieuw plantengeslacht, behoorende tot de orde der *Euphorbraceen* en genaamd „*Capellania*”. M. pl. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 257. — Plantae novae vel minus cognitae in Horto Bogorensi cultae. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 241.

Kurz (S.). Eenige kruidkundige mededeelingen (betr. den Ind. Archipel). — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 164.

Teijsmann (J. E.). De *Lodoicea* Sechellarum Labill. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 44.

Binnendijk (S.). Sur quelques arbres d'ornement cultivés dans le Jardin Botanique de Buitenzorg. — *Ann. J. B. B.*, I, p. 165.

Treub (Dr. M.). Observations sur les plantes grimpantes du Jardin Botanique de Buitenzorg. — *Ann. J. B. B.*, III, p. 160. — Notice sur la nouvelle flore de Krakatau. Av. carte. — *Ann. J. B. B.*, VII, p. 213. — *N. T. N. I.*, XLVIII, bl. 338—39. — Overzicht. — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 153—154.

Burck (Dr. W.). Sur les Sapitacées des Indes Néerlandaises et les origines botaniques du *Gutta Percha*. — *Ann. J. B. B.*, I, p. 1. — Sur les *Dipterocarpees* des Indes Néerlandaises. — *Ann. J. B. B.*, VI, p. 145. — Wandelingen door den botanischen tuin te Buitenzorg met alphab. lijst van planten-

1) Zie ook de afdeeling „Boschwezen”.

namen en plan van den tuin. — 's *Lands Plantentuin* 1817—92, *Bat.*, 1892, bl. 61-148. — Aanteekeningen. — 's *Lands Plantentuin*, bl. 509. — Contributions à la flore de l'Archipel Malais. Av. pl. — *Ann. J. B. B.*, XI, p. 113.

Boerlage (J. G.). Révision de quelques genres des Arabiacees de l'Archipel Indien. — *Ann. J. B. B.*, VI, p. 97. — Over de soorten van het geslacht *Erythrina* L. (dadap) in Ned. Indië. — *Teijsm.*, III, (1892), bl. 535.

Crotons. (Verscheidenheden in den Ind. Archipel). — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 12.

Weber van Bosse (A.). Études sur les Alques de l'Archipel Malaisien. — *Ann. J. B. B.*, VIII.

Wildeman (E. de). Les Trentepholia des Indes Néerlandaises. Av. pl. — *Ann. J. B. B.*, IX, p. 127.

Cordes (J. W. H.). Een wandeling in Buitenzorg's Plantentuin. — *I. G.*, 1889, II, bl. 271, 1483.

Ooftleverende planten uit de tropische gewesten en vooral van West-Indië. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 417; II, (1886—87), bl. 149, 193, 238, 355, 423.

Teuscher (R.). Korte handleiding voor de bloementeelt in Ned. Indië. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, VI, (1889—90), bl. 204. — Indische *zwammen*. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 9.

Wat zijn *Nepenthes*, en hoe kan men die kweken? — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 20.

Heringa (Jos.). Het scheikundig onderzoek der Indische plantenstoffen. Een woord tot opwekking. — *T. N. L. N. I.*, XXXVIII, bl. 251.

Schiffner (Dr. Victor). Ueber exotische Hepaticae, hauptsächlich aus Java, Amboina und Brasilien u. s. w. M. 14 Tafeln. — *Nova Acta Leop. Carol. Akad. d. Naturf.*, Bd. LX, (1892), No. 2.

Solms Laubach (H. Graf zu). Ueber die Species in der Gattung *Rafflesia*, insonderheit über die auf den Philippinen sich findenden Arten. M. Abbild. — *Ann. J. B. B.*, IX, p. 104.

Vorderman (A. G.). *Eurycoma Longifolia* Jack, de moederplant van "kajoe bidara laut". — *Teijsm.*, I, (1890), bl. 513.

Clercq (F. S. A. de). Inlandsche plantennamen. — *Teijsm.*, III, (1892) bl. 341. — Opmerkingen van W. de Wolff van Westeroode. — *Teijsm.*, IV, (1893), bl. 23. — Antwoord van F. S. A. de Clercq. — *Teijsm.*, IV, (1893), bl. 327.

Cantley (N.). Notes on economic plants. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, Dec. 1886, p. 293.

Winter (H.). De chemische samenstelling van het suikerriet. — *Med. Proefst. West-Java, I, Dresden en 's Hage*, 1890, bl. 26.

Almerood. Indische wortelknollen. M. pl. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 389. — Berg en bosch. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 157, 170.

Insecten-etende planten. Door H. K. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, bl. 133, 179.

Went (Dr. F. A. F. C.). Verslag omtrent de onderzoekingen verricht aan het Botanisch Station te Buitenzorg van 15 Maart tot 1 Aug. 1890. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 3, VIII, bl. 295.

Het nieuwe plantenkleed van Krakatau. — *R. A. v. Sandick; Rijk van Vulkaan. Zutphen*, 1891, bl. 135.

Reinhold (Th.). Sargassen vom Indischen Archipel. — *Ann. J. B. B.*, X, p. 67.

Kobus (J. D.). Bijdragen tot de kennis van den bouw en de ontwikkeling van het suikerriet. — *Proefst. Oost-Java, Bull. No. 19.* — *Maandbull. Suikerf.*, II, (1891-92), bl. 256.

Leuduger-Fortmorel (G.). Diatomées de la Malaisie. Av. pl. — *Ann. J. B. B.*, XI, p. 1.

Wigman (H. J.). De verbetering der rassen van onze cultuurplanten. — *Teijsm.*, II, (1891), bl. 397, 466, 713. — *Nepenthes*. — *Teijsm.*, IV, (1893), bl. 87. — *Palmen*. — *Teijsm.*, IV, (1893), bl. 449, 523, 578, 651. — *Varens*. — *Teijsm.*, IV, (1893), bl. 173, 200.

Greshoff (Dr. M.). De waarde van kola vergeleken met die van eenige andere genotmiddelen. — *Teijsm.*, II, (1891), bl. 629.

Eene belangrijke bijdrage tot de kennis der nuttige planten van Indië. (Beiträge zur Kenntniss der Papuanischen Flora von O. Warburg). — *Engler's Bot. Jahrb.*, XIII, S. 273—454.

Smith Jr. (J. J.). Lijst der familiën en geslachten van niet-kruidachtige ge-

wassen in den Botanischen Tuin, samengesteld onder contrôle van Dr. W. Burck. — 's Lands Plantentuin 1817—92, *Batavia*, 1892, bl. 149—217. — Bloemperken. (Beschrijving der Ind. planten daarvoor geschikt). — *Teysm.*, III, (1892), bl. 770. — Orchideën. — *Teysm.*, IV, (1893), bl. 536, 642.

Janse (Dr. J. M.). Wetenschappelijke onderzoekingen verricht aan- of met behulp van 's Lands Plantentuin. — 's Lands Plantentuin, 1817-92, *Batavia* 1892, bl. 235-378.

Beoordeeling van J. Haak's Plantenkunde van Indië. Samar. 1892. — *Teysm.* III, (1892), bl. 489.

Resolutie der Ind. Regeering van 3 Maart 1803 betr. eene opdracht aan Dr. Thomas Horsfield van een onderzoek naar de geneeskraft van planten in den Ind. Archipel. — *N. B. G.*, XXX, 1892, bl. XIX.

Boersma (Dr. W. G.). Eenige bijzonderheden omtrent *Cannabis Sativa*, var. *Indica*. (Hennepplant). — *Teysm.*, III, (1892), bl. 792.

Romburgh (Dr. P. van). Iets over de cultuur en de samenstelling der bataten. — *Teysm.*, III, (1892), bl. 440. — De Kemiri (*Aleurites Moluccana*, Willd.). — *Teysm.*, III, (1892), bl. 782.

Karsten (G.). Untersuchungen über die Gattung „*gnetum*“. M. Fig. — *Ann. J. B. B.*, XI, p. 195.

Koorders (S. H.). Looistofbasten en -extracten van Ned. Indië. — *Teysm.*, IV, (1893), bl. 289. — De kiemontwikkeling van *Tectona Grandis* L. T. Djati. — *N. T. N. I.*, LI, bl. 139.

Goebeler (Dr. E.). Die Indo-Malayische Strandflora. — *Ausl.* 1891, No. 50, S. 986.

Eerste verslag van het onderzoek naar de plantenstoffen van Ned. Indië in het Chemisch-Pharmaceutisch Laboratorium. Door Dr. M. Greshoff. — *Ann. J. B. B.*, IX, bl. 247. — *Meded. Plantentuin Buitenz.*, VII, *Batavia*, 1890. — M. Greshoff's Eerste Verslag van het onderzoek naar de plantenstoffen in Ned. Indië. Door W. M. Ottow. — *G. T. N. I.*, XXXI, bl. 150.

Hemsley (W. B.). The origin and composition of the flora of the Keeling Islands. — *Nature*, 1890, p. 492.

Greshoff (Dr. M.). Mededeelingen over nuttige koloniale planten. — *Kol. Mus. Haarl. Bull.*, 1893, No. 3.

2. Java en Madoera.

Scheffer (Dr. R. H. C. C.). Verhaal van een paar (botanische) dienstreizen in de adsistent-residentie Buitenzorg gedaan in het najaar van 1870. — *N. T. N. I.*, XXXII, bl. 207.

Oudemans (Dr. C. A. J. A.). Annotatio-nes criticae in Cupuliferas nonnullas Javanicas. M. pl. — *Vh. K. Ak. v. W. (Nat.)*, XI, 1868.

Veth (P. J.). Wilde planten van Europa naar Java overgebracht. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 51. — Alpen-flora op Java. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 491—494.

Nagelvoort (J. B.). Bericht over Raflesia Patma. — *N. T. N. I.*, XXXV, bl. 171. — Over enkele Diatomeën van de Zuidkust van Java, respectievelijk Tjilatjap. — *N. T. N. I.*, XXXV, bl. 268.

Teekeningen van Javaansche planten. — *Alb. d. Nat.*, 1880, afl. 1.

Edeling (A. C. J.). Botanische wandeling in den omtrek van Bidara Tjina (*Batavia*). — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 287.

Treub (Dr. M.). Nouvelles recherches sur le Myrmecodea de Java (*Murmeodia Tuberosa* Beccari non Jack). — *Ann. J. B. B.*, VII, p. 191. — Een tocht naar de bergtuinen van Tjibodas (Buitenzorg). — *Gids*, 1881, III, bl. 1. — Eene tweedaagse excursie in den omtrek van Buitenzorg. — *Gids*, 1887, II, bl. 130.

Cordes (J. W. H.). Flora en pomona te *Batavia*. — *I. G.*, 1889, I, bl. 477, 654. — Een blik op het plantenleven langs Java's strand. — *T. M. N.*, 1890 (*Kol. Mus.*) bl. 1.

Goebel (K.). Morphologische und biologische Studien. IV. Ueber Javanische Lebermoose. — *Ann. J. B. B.*, IX, p. 1.

Boerlage (Dr. J. G.). Matériaux pour la flore de Buitenzorg. I. *Graminées*. — *Ann. J. B. B.*, VIII, p. 47. — Uitheemsche planten om Buitenzorg verwilderd. — *Hnd. 2de Ned. Nat. en Gen. Congr.*, Leiden, 1889, bl. 146.

Koorders (S. H.). Verslag van een dienstreis naar de Karimon-Djawa-eilanden, resid. Japara. III. *Botanie*. — *N. T. N. I.* XLVIII, bl. 80. — Lijst van op die eilanden verzamelde planten volgens voorl. determinatie van Dr. W. Burck. — *N. T. N. I.*,

XLVIII, bl. 103. — Bijdragen tot de kennis der boom-flora van Java. I. De familiën en geslachten der woudboomen van Java. — *N. T. N. I.*, LI, bl. 361. — II. Sleutel tot de geslachten en familiën der woudboomen van Java. — *N. T. N. I.*, LII, bl. 209, 222, 259. — Alphabetische lijst der geslachten (en synoniemen) en familiën. — *N. T. N. I.*, LII, bl. 311.

Rhododendron Javanicum. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 126.

Der Giftbaum (*Pohan Upas*) auf Java. — *Aust.* 1886, No. 12, S. 240.

Over bergplanten en strandplanten van Java (volgens prof. Schimper te Bonn). — *Teijsm.*, II, (1891), blz. 112.

Wigman (H. J.). Amerikaansche planten op Java verwilderd. — *Teijsm.*, III, (1892), bl. 74.

3. De Kleine Soenda-Eilanden.

Teijsmann (J. E.). Verslag eener botanische reis naar Timor en de daaronder ressorteerende eilanden Samauw, Alor, Solor, Flores en Soemba in 1873. — *N. T. N. I.*, XXXIV, bl. 348.

Balische planten en plantennamen. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 442.

Plantes recueillies dans les environs de Soembawa. — *Vorderman: Journ. v. Alb. Colfs, Bat.*, 1888, bl. 134.

4. Sumatra, Banka, Billiton, de Riouw-Archipel en Borneo.

Hasselt (A. L. van) en Dr. J. G. Boerlage. Bijdragen tot de kennis der flora van Midden-Sumatra. — *Midden Sumatra, Reizen enz. der Sumatra-expeditie*, IV, 2, Leiden, 1884.

Wesly. De flora en fauna van de onderafdeeling Rawas, Palembang. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 484.

Burck (Dr. W.). Een nieuwe begonia van Sumatra. (*Begonia Goegoensis* N. E. Brown). — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, (1885—86), bl. 37.

Hagen (Dr. B.). Die Pflanzen- und Thierwelt von Deli auf der Ostküste Sumatra's. Naturwissenschaftliche Skizzen und Beiträge. — *T. A. G.*, Rks. 2, VII, bl. 1, 578. — Opmerkingen van F. Twiss. *T. A. G.*, Rks. 2, VII, bl. 1060. — Overzicht. — *Peterm. M.*, 1891, (*Litt. Ber.*), S. 44.

Die Vegetation der Insel Bangka. — *Aust.* 1867, S. 1197.

Teijsmann (J. E.). Verslag mijner verichtingen op het eiland Bangka, 1870—71. — *T. N. L. N. I.*, XVI, bl. 248. — Aanteekeningen uit het dagboek mijner (botanische) reis over Banka en den Lepar-Archipel, 1869—70. — *N. T. N. I.*, XXXII, bl. 31. — Verslag eener botanische reis naar Banka, Riouw en Lingga, 1872. — *N. T. N. I.*, XXXIV, bl. 225.

Kurz (S.). Korte schets der flora van het eiland Bangka. — *N. T. N. I.*, XXVII, bl. 142.

Scheffer (Dr. R. H. C. C.). Het geslacht *Diplanthera* Banks et Sol. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 332.

Teijsmann (J. E.). Verslag eener botanische reis naar Borneo's Westkust. — *N. T. N. I.*, XXXV, bl. 271. — Verkort verslag eener dienstreis naar Billiton, de Karimata eilanden en Landak ter Westkust van Borneo. — *N. T. N. I.*, XXXVI, bl. 210.

Burck (Dr. W.). Contribution to the fern-flora of Borneo. — *Ann. J. B. B.*, IV, p. 88.

Dagboek van Teuscher's eerste en tweede (botanische) reis naar de Wester-Afdeeling van Borneo in 1882 en 1883. Met aanteekeningen. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, II, (1886—87), bl. 200, 228, 314; III, (1887—88), bl. 270, 307; IV, (1888—89), bl. 146, 187, 228, 266, 326, 367, 405, 442, 477.

Baker (J. G.). On a further collection of ferns from West-Borneo made by the Bishop of Singapore and Sarawak. — *Journ. Linn. Soc. (Bot.)*, XXIV, p. 256—261.

Gijsberts (A. H.). De kokospalm in de Kapeas-Delta der residentie W. Afd. van Borneo. — *Teijsm.*, II, (1891), bl. 185, — *T. M. N. (Kol. Mus.)*, 1891, bl. 5.

5. Celebes, de Moluksche Eilanden, Nieuw-Guinea.

Teijsmann (J. E.). Bekort verslag eener botanische dienstreis naar het Gouvernement van Celebes en Ondh. 1877. — *N. T. N. I.*, XXXVIII, bl. 54. — Bekort verslag eener botanische dienstreis naar de Molukken. — *N. T. N. I.*, XXXVI,

bl. 75. — Excursions (botaniques) dans le Nord de l'île de Halmahera. — *Ann. E. Or.*, I, (1878—79), p. 201. — Extrait du récit d'un voyage botanique à la Nouvelle Guinée. — *Ann. J. B. B.*, I, p. 61. — Verslag eener reis naar Nieuw-Guinea. — *N. T. N. I.*, XL, bl. 193.

Solms-Laubach (Graf Zu). Ueber die von Beccariauf seiner Reise nach Celebes und Neu-Guinea gesammelten Pandanaceae. — *Ann. J. B. B.*, III, p. 89.

Beccari (O.). Notes on the plants collected by Sgr. L. M. d'Albertis in New-Guinea. — *D'Albertis; New Guinea, London*, 1880, II, p. 391. — Catalogue of the plants of the Fly-river. — *D'Albertis; New Guinea, London*, II, p. 396.

Müller (Bn. F. von). Brief report on the Papuan highlandplants gathered during Sir. W. Mac. Gregor's expedition in 1889. — *Rep. Br. N. G.*, 1888—89, *London*, 1890, p. 125. — Succinct general notes on the flora of British New Guinea. — *Thomson; Br. N. G.*, *London*, 1892, p. 218.

Boerlage (J. G.). Ternataansche plantennamen. — *Teijsm.*, II, (1891), bl. 18.

Warburg (O.). Beiträge zur Kenntniss der Papuanischen Flora. — *Engler's Botan. Jahrb.* XIII, S. 273—454. — Vgl. *Teijsm.* II, (1891), bl. 374.

Note on botanical collections by Bn. Ferdinand von Mueller (Br. New Guinea). — *Ann. Rep. Br. N. G.*, 1890—91, *Brisbane*, 1892.

Karnbach (L.). Eine botanische Weihnachtsexcursion in Neuguinea. — *Z. f. Garten- u. Blumenk.*, 1893.

Schumann (K.) und M. Hollrung. Die Flora von Kaiser Wilhelmsland. — *Nachr. K. W. Land*, 1889, (*Beiheft*).

Mielucho Maclay (N. de). List of plants used by the Natives of the Macleay-Coast. — *Pr. Linn. Soc. N. S. W.*, X, p. 346—358.

6. Medicinale planten en plantenstoffen. 1). — Geneesmiddelen.

Gorkom (K. W. van). Beschrijving van eenige medicinale planten op Java. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 135.

De kamferboom op Sumatra. Stukken gewisseld nopens de kwestie of voorziening noodig is tegen de uitroeiing van dien boom. — *T. N. L. N. I.*, XVII, bl. 91; XVIII, bl. 332.

Teijsmann (J. E.). De kamferboom in den Lienga-Archipel. — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 60.

Schmidt (H. J.). Iets over radix rhei Indica (Javanica), bij de inlanders bekend als „akar kelomba“. — *G. T. N. I.*, XVII, bl. 98.

Swaving (Dr. C.). Een bijdrage tot de studie der O. I. geneesmiddelen uit het plantenrijk. — *Ned. T. v. Gen.* 1884.

Backer Overbeek (A. A.). De granaatboom en de waarde van het extract uit de schil zijner takken. — *G. T. N. I.*, XVI, bl. 777.

Vorderman (A. G.). Over het gebruik der djamblang-zaden (*Syzygium Jambolanum*) bij diabetes. — *G. T. N. I.*, XXVII, bl. 253.

Bisschop Grevelink (H.). Inlandsche geneesmiddelen. I. De slijmappel of belvrucht. — *I. G.*, 1881, I, bl. 161.

Alken (H. J.). Rapport over de therapeutische werking van de gurjun-oil (*balsamum dipterocarpi*) bij lepra-lijders. — *G. T. N. I.*, XVIII, bl. 141. — Vgl. *I. G.*, 1879, I, bl. 526.

Over den Eucalyptus Globulus en zijn geneeskragt. Met aantekeningen van P. J. Veth. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 479.

Planchon. L'eucalyptus globulus au point de vue botanique, économique et médical. — *Rev. d. d. M.* 1 Janv. 1875, p. 149.

Leingre. L'eucalyptus globulus. — *Rev. Mar. Col.* XLVI, (1875), p. 96. — Vgl. *Austl.*, 1875, No. 3, S. 159.

Stok (Dr. N. P. van der). Eucalyptus Globulus (uit een landbouwkundig, therapeutisch en hygiënisch oogpunt beschouwd). — *G. T. N. I.*, XVII, bl. 103. — Naschrift. — *G. T. N. I.*, XVII, bl. 110.

1) Zie ook de afdeeling „Kinakultuur.“

Over de waarde en de toekomst van den Eucalyptus. Door H. Met een naschrift van A. H. Berkhout: De plantsoenen op Java. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 12.

Faust (A.) und J. Homeijer. Ueber Eucalyptol. — *Pharm. Centralhalle f. D.*, 26 Febr. 1874, No. 9.

Over folia Eucalypti Globuli. — *N. T. v. Pharm.*, Febr. 1874.

Bidara Laoet (Inl. geneesmiddel). Door F. W. N. — *G. T. N. I.* XXVI, bl. 281.

Oosterzee Jr. (J. J. van). Bijdrage tot de kennis van den Carica Papaja. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 52, 208.

Over de Papaja en haar geneeskundige kracht. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 25.

Greshoff (Dr. M.). Kamferproductie in Ned. Indië. — *Teijsm.*, I, (1890), bl. 278. — Penghawar-Djambi. — *Teijsm.*, I, (1890), bl. 143. — Indische producten in de nieuwe Nederl. en Deutsche Pharmacopeën. — *Teijsm.*, I, (1890), bl. 543. — Aanteekeningen over „Dempo-Lelet” (Inl. geneesmiddel). — *G. T. N. I.*, XXXI, bl. 581.

Mars (H.). Poeleh-pandak. (Ophioxylon serpentinum). — *Veeartsenijk. Bl.* V, bl. 156.

Cocaïne van Java-cocabladeren. Door F. W. N. — *G. T. N. I.*, XXVI, bl. 146.

Bonnafont. Du rôle des racines dans les propriétés assainissantes de l'Eucalyptus. — *Congr. Intern. Méd. d. Col. Amst.*, 1883, (C. R.), p. 250.

Scheffer (R. H. C. C.). Een woord over den Eucalyptus Globulus. — *T. I. L. G.*, 1877, bl. 72.

Gorkom (K. W. van). Kina. — *Catal. Kol. Mus., Haart.* I, bl. 129.

Bernelot Moens (J. C.). Vergelijkend onderzoek van den Cortex Peruvianus Fuscus der militaire apothekers in Ned. Indië en den bast der Cinchona Carabayensis Wedd (*Cinchona Pahudiana* How). — *G. T. N. I.*, XIV, bl. 193. — Onderzoek van eenige kinabasten van Java. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 165. — Onderzoek van basten van Cinchona Calisaya. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 226. — De samenstelling van quinetum bereid uit afval van den op Java gewonnen kinabast. — *G. T. N. I.*, XIV, bl. 444. — Quinetum. — *G. T. N. I.*, XIX, bl. 109. — Verslag van de bereiding van

zwavelzure kinine uit ruwe alcaloïden (quinium) als grondstof. Verslag aan Z. E. den Minister van Koloniën. — *T. N. L. N. I.* XXXIII, bl. 153. — *Ind. Merc.* 1886, No. 30, bl. 383.

Maier (P. J.) en F. Hekmeijer. Vergelijkend onderzoek van den bast der Cinchona Pahudiana en den bruinen bast der Nederl. Pharmacopaea. — *G. T. N. I.* XIV, bl. 321.

Maier (P. J.). Bereiding van quinium uit afval van Javaschen kinabast. — *G. T. N. I.*, XV, bl. 70. — Over de quinium-bereiding van Maier. Door K. W. van Gorkum. — *G. T. N. I.*, XV, bl. 81.

Resultaten van een onderzoek uit een therapeutisch-pharmaceutisch standpunt van den bast der Cinchona Succirubra Javanica. (Roode kinabast van Java). — *V. Gen. Staatstoez.*, 1877, bl. 12, 20, 25.

Bijdragen over kina. — *T. N. L. N. I.* XXXI, bl. 574.

Oudemans (C. A. J. A.). Bijdragen tot den microscopischen bouw der kinabasten. M. pl. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 2, V, bl. 345.

Het een en ander omtrent kinine. Door A. D. H. — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 153.

Oudemans Jr. (A. C.). Over de quantitative bepaling van kinine in kinabasten met behulp van den polaristrometer. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)* Rks. 2, IX, bl. 370. — Bijdrage tot de kennis der kinamine. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)* Rks. 2, XII, bl. 257; XIV, bl. 360.

Ottolander (T.). Chronologisch-historisch overzicht van het geslacht Cinchona. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 245.

Junghuhn (Dr. F.). Het alcaloïd-gehalte van de basten en de bladen der op Java gekweekte kinaboomen. — *N. T. N. I.*, XXVII, bl. 347.

Vrij (Dr. J. de). Kinologische studien. — *N. T. v. Pharm.*, 1868—1880. — Open brief aan Dr. F. A. W. Miquel, naaraanleiding aan diens werk „De cinchonae specieb. quibusdam”. — *N. T. v. Pharm.* 1870.

Beschouwingen over het alcaloïd-gehalte der Java-kinabasten. (Polemiek tusschen J. C. Bernelot Moens en Dr. J. de Vrij). — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 24; XIX, bl. 249. — Dr. de Vrij versus den Heer Berne-

lot Moens over het alkaloid-gehalte der Java-kinine. — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 25, 316—319. — *N. T. v. Pharm. Juli en Sept.* 1873.

De soorten van het geslacht „Cinchona”, die op Java gekweekt worden. — *N. T. N. I.* XXXI, bl. 391.

Becking (B. E. J. H.). Bericht omtrent eenige proefnemingen tot bepaling van het koortswerend vermogen van ruw gemengd kina-alcaloid, bereid uit den afval van Java-kina. — *N. T. N. I.*, XXXV, bl. 228. — *G. T. N. I.*, XVII, bl. 93.

Howard (J. Elliot). Over Cinchona Calisaya var. Ledgeriana How. en C. Ledgeriana Moens. Voordracht met debat. — *Plant. Gaz.* 16 May 1883.

Oudemans (C. A. J. A.) en A. Stellingwerff. Verslag aan de Ned. Handelsmaatschappij aangaande den kina-aanvoer (gehalte) te veilen in 1882. — *T. N. L. N. I.*, XXVII, bl. 211. — Het verslag der Ned. Handelsmaatschappij aangaande den kina-aanvoer te veilen in 1882. Door een Kina-planter. — *T. N. L. N. I.*, XXVII, bl. 342.

Burck (Dr. W.). Constructie der bloemen in het geslacht „Cinchona”, hare bevruchting door middel van insecten, de middelen ter verkrijging van onverbasterd zaad en eenige regelen in acht te nemen bij het aanleggen van eene kina-plantage. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 74.

Eekhout (G. W. E.). Kina-zaken. (Kina-gehalte in den bast van jonge kina-enten). — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 267.

Jacobs (Dr. J.). Over de waarde van quinetum bij malaria-ziekten. — *G. T. N. I.*, XXI, bl. 168. — *I. G.*, 1881, I, bl. 1198—99.

Leersum (P. van). Kinologische studien. — *N. T. N. I.*, XLIX, bl. 199; L, bl. 38, 525; LI, bl. 314; LII, bl. 33, 76; LIII, bl. 125. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 241; XL, bl. 600; XLIII, bl. 253; XLVII, bl. 182, 243. — *Teijsm.*, II, (1891), bl. 675, 728.

Het rapport van Wood over de bereiding van kinine in Indië, met bijchrift van Dr. M. Greshoff. — *Teijsm.*, I, (1890), bl. 21.

Brady. Een bezoek aan de kinaplantsoenen op Java. Voordracht in de Pharmac. Society te London. Met opmerkingen van Bernelot Moens. — *Ind. Merc.*, 1886, No. 2, 5.

Over de ontdekking van z. g. kunst-kina door Hovett. — *Ind. Merc.*, 1886, No. 35, 36.

Kina-knipsels uit het Pharmaceutisch Weekblad. I. De officinale kinabast. II. Dr. de Vrij over den invloed van de uiterlijke hoedanigheid op den prijs van kina. — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 276, 278.

Rijkers (R. H.). Kina-veredelingen. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86) bl. 242.

Dibbetz (D. J.). Kina-enten. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 58.

Toekamp Lammers (G.). Het verpakken van kina-enten. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 60.

Hagenaar Jr. (R.). Verpakking van kina-enten. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86) bl. 127.

Schmidt (J. H.). Kinabepaling in basten. — *G. T. N. I.*, XXXI, bl. 384.

Indische vergiften. Door v. d. W. — *G. T. N. I.*, XXIV, bl. 213.

Hekmeijer (F.). Bijdrage tot de scheikundige kennis van het pijlvergif van Borneo. — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 333. — Nog iets over het pijlvergif van Borneo. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 262. — Iets over Strychnos Tieuté Lesch. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 260.

Kerkhoven (E. J.). Het vergiften van verscheurende dieren door middel van „wali kamping”. — *T. N. L. N. I.*, XXIII, bl. 503.

Groneman (J.). Strychnine-houdende drekstof van een strychnine-etenden kever. Voorloopige mededeeling. — *G. T. N. I.*, XXI, bl. 679. — Strychnine-houdende legen en dendong-kevers. — *G. T. N. I.*, XXII, bl. 197. — Dendongkevers en legen. — *G. T. N. I.*, XXVI, bl. 256. — Na-schrift. — *G. T. N. I.*, XXVI, bl. 259.

Verschooff (E.). Scheikundig onderzoek van een strychnine-houdende drekstof en een strychnine-etenden kever. — *G. T. N. I.*, XXI, bl. 693.

Breitenstein (Dr. H.). Ipoh, het pijlvergif der Dajakers. — *G. T. N. I.*, XXVIII, bl. 192.

Calmette (Dr. A.). Etude expérimentale du venin de Naja Tripudiens ou Cobra Capel, et exposé d'une méthode de neutralisation de ce venin dans l'organisme. — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 306.

Terburgh (J. T.). Eene vergiftiging met Oleum Cajuputi. — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 881.

Bernelot Moens (J. C.). Alkaloid-gehalte der zaden van Strychnos Tieuté Lesch. — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 237.

Greshoff (M.). Het vergift der saga. (*Abrus Precatorius*). — *Teijsm.*, I, (1890), bl. 43.

Boorsma. Een Surinaamsch tegengift tegen slangenbeten. — *Teijsm.*, IV, (1893), bl. 605.

Vorderman (A. G.). Inlandsche vergiften. — *T. Inl. Gen.*, I, (1893), bl. 81.

Micluccho MacLay (N. von). Ein Opiumversuch. Physiologische Studie. — *N. T. N. I.*, XXXV, bl. 243.

Dedem (Mr. W. K. Bn. van). Alcohol en opium. — *I. G.*, 1880, I, bl. 836.

Groneman (Dr. J.). Zou de opium wel zooveel kwaad doen? — *I. G.*, 1882, II, bl. 461.

Schuurmans (N. D.). Opiumgebruik in Ned. Indië. — *N. Z. T.*, II, (1889), bl. 209. — De opiumschuiver. Fragment van een onuitgegeven gedicht van Pakoe Boewono II, (+ A. D. 1749). Vertaald en toegelicht. — *T. B. B.*, IX, bl. 575.

Matig opiumgebruik. (Naar aanleiding van het werk van J. L. Zegers „Het opiumvraagstuk.” Nijmegen 1890). — *I. G.*, 1890, II, bl. 1977.

Twee Fransche geleerden over de gevolgen van het opiumschuiven uit een medisch oogpunt. — *I. G.*, 1893, I, bl. 543.

Het opium. — *Nyland. Schetsen uit Indulinde. Utr.*, 1893, bl. 142.

Riemsdijk (Dr. J. van). De werking van opium op het menschelijk organisme. — *Opiumvloek* II, bl. 83. — Overzicht. — *I. G.*, 1893, II, bl. 2005.

Iets over opiumschuiven. — Door A. v. d. S. — *T. Inl. Gen.*, I, (1893), bl. 49.

7. Plantenziekten.

Bisschop Grevelink (A. H.). Vernieling van boomen en planten door insecten in keerkingslanden. — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 197.

Swieten (H. J.). Iets over schadelijk gedierte, waarmede de landbouw en de vruchtboomen op Java te kampen hebben. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 216.

Gorkom (W. K. van). De ziekte der kinaplant op Java. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 2, XIII, bl. 25.

Brieven der Residenten van Menadoen van Amboina over eene ziekte in den cacaoboom. — *T. N. L. N. I.*, XIV, bl. 56.

Kessler (A.). Een en ander over kina (en de ziekten der kinaplant). — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 259. — Errata. — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 298. — De Heer Kessler over kina. Door G. W. Eekhout. — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 539.

Leon (Theo B.). De omo-poetih. (Ziekte in het rijstgewas op Java). — *T. N. L. N. I.*, XXIX, bl. 39.

Eene rijstziekte (Sakit Mentek). — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 157.

Is de aardappelenziekte in Indië bekend? — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 122.

Over plantenziekten, speciaal met betrekking tot die in het suikerriet. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 1.

Warburg (Dr. O.). Bijdrage tot de kennis van den kanker der kinaboomen. Met naschrift van A. H. Berkhout en plaat. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 195, 213.

Boutmy (G. A.). De ziekte in het padigewas (*Omo-abang* of *merah*) in de residentie Pekalongan. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 129.

Meijboom (O.). De ziekte in de theeheesters of de z. g. roest. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 117.

Rovers (J. L.). Iets over eene ziekte der theeplant. — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 334. — Nog iets over de ziekte der theeplant. — *T. N. L. N. I.*, XXII, bl. 190.

Middel tegen de z. g. theeroest of theepest en de aanwending daarvan in China. — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 159.

Fürth (J.). De zwarte schimmel op succirubraboomen. Eene studie. — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 673.

De aaltjesziekten der cultuurgewassen. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, II, (1886—87), bl. 151.

Leersum (P. van). Iets over de wortelziekte der kinaboomen. — *Teijsm.*, II, (1891), bl. 327. — *T. N. L. N. I.*, XLII, bl. 461.

De walang-sangiet. — *Teijsm.*, II, (1891), bl. 231.

Janse (Dr. J. M.). De aaltjesziekten van eenige cultuurplanten en de middelen ter harer bestrijding aangewend. — *Teijsm.*, III, (1892), bl. 475, 800. — Over eene aaltjesziekte in jonge koffieplantjes, in tabak en in andere planten. — *Teijsm.*, III, (1892), bl. 719. — Nota over eene ziekte der tabak op Sumatra. — *Teijsm.*, III, (1892), bl. 653.

Treub (Dr. M.). Over schade door rupsen aan klapperboomen toegebracht. — *Teijsm.*, IV, (1893), bl. 63.

Breda de Haan (Dr. J. van). Voorloopig rapport over de bibitziekte in de tabak. — *Teijsm.*, IV, (1893), bl. 668.

Wray Jr. (L.). Report on the padi-borer. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, 1887, p. 73. — Summary of the report on the pomeloe moth. — *Ibid.*, 1887, p. 83.

Ridley (H. N.). Report on destruction of coco-nut palms by beetles. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, 1889, p. 1.

Ernst (A.). Studie over de misvormingen, ziekten en vijanden van den koffieboom in Venezuela. M. pl. — *T. N. L. N. I.*, XXIII, bl. 525.

Oudemans (Dr. J. A. C.). De ziekte der koffieplant. — *E. H.*, 1877, No. 16, bl. 126. — *T. I. L. G.*, 1877, bl. 181.

Scheffer (Dr. R. H. C. C.). Advies aangaande de ziekte van den koffieboom (*Coffee leaf disease*) in de Pad. Bovenlanden. M. pl. — *T. N. L. N. I.*, XXII, bl. 192.

Hudig. Eenige mededeelingen omtrent de bladziekte der koffieboomen op Ceylon. — *T. I. L. G.*, 1877, bl. 293.

De koffiebladziekte op Ceylon. (Ontleend aan de *Planters Gazette*). — *I. G.*, 1879, I, bl. 676.

Bladziekte bij de koffieboomen (*Hemileia Vastatrix*). Uit een rapport van den

Directeur van 's Lands Plantentuin. — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 188.

Belangrijke ontdekkingen op het gebied der koffiebladziekte (*Hemileia Vastatrix*) volgens een rapport van D. Morris op Ceylon. — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 119. — *T. N. L. N. I.*, XXV, bl. 170.

De „coffee-pests” of insecten die de koffieplant benadeelen. — *Simmonds; Trop. Agric. London*, 1877, p. 43—50.

Middel tegen de koffiebladziekte. (Volgens proefnemingen door John Northmore). — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 252.

Morris Esq. (D.). Rapporten over proefnemingen betreffende de koffiebladziekte op Ceylon. — *T. N. L. N. I.*, XXV, bl. 170.

Een middel tegen de koffiebladziekte gevonden. (Volgens proeven van D. Morris). — *I. G.*, 1879, II, bl. 134. — Het middel is mislukt. — *I. G.*, 1883, I, bl. 317.

Harting. De ziekte der koffiebladeren op Java. — *Alb. d. Nat.*, 1880.

Opmerkingen over de koffiebladziekte door den Directeur der Kon. Botan. Tuin te Peradeniya (Ceylon) benevens uittreksels uit zijne jaarl. verslagen over 1871 tot 1874. — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 65. — Koffiebladziekte. Voorloopig rapport van den Gouvts.-cryptogamist aan den Kon. Botan. Tuin te Peradeniya, vertaald door P. K. Soeters. — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 203. — Tweede verslag. — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 361. — Derde verslag. — *T. I. L. G.*, 1881, bl. 261.

Middel tegen de koffiebladziekte van A. Kuk wood te Toronto (Canada). — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 295.

Swieten (H. J. van). Iets over de ziekte in de koffieboomen op Java, genaamd „djamoer oepas”. — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 317. — De snuitkever in de koffie en de „lagoendie”. — *T. I. L. G.*, 1881, bl. 202.

Bousquet (H. I. J.). De „djamoer oepas”. — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 63.

Bruinsma (J. J.). Iets over de Ceylon-sche koffiebladziekte op Java. — *Maandschr. Natuurw.*, 1880.

Lucardie (G. R.). Nota over de tegenwoordige ziekten der koffieboomen. — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 169. — Djamoer-oepas. — *T. I. L. G.*, 1881, bl. 107.

Voorschriften omtrent de bestrijding der koffiebladziekte op Java. (Regeerings-circulaire dd. 30 Mei 1880). — *I. G.*, 1880, II, bl. 447. — *B. Ind. Stbl.* No. 3640.

Verslag eener bespreking van de mid-delen tot bestrijding der koffiebladziekte op Java. (In de Handelsvereniging te Samarang op 3 Augs. 1880). — *I. G.*, 1880, II, bl. 986.

Sollewijn Gelpke (Dr. J. H. F.). *Hemileia Vastatrix*. — *T. N. L. N. I.*, XXV, bl. 454. — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 282.

SchermbEEK (A. van). Open brief aan de Directie der Handelsvereniging te Samarang over de mogelijkheid om de koffiebladziekte direct te beteugelen. — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 185.

Zijlker (A. J.). Koffiebladziekte. (Betoog voor eene betere wijze van grondbewerking als middel tegen de ziekte). — *T. I. L. G.*, 1881, bl. 297.

Boerlage (Dr. J. G.). De koffiebladziekte (*Hemileia Vastatrix* Berk et Broome). M. 4 pl. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 141, 186. — Lezing over de koffiebladziekte. — *Ibid.*, V, (1889—90), bl. 76.

Over de bestrijding der koffiebladziekte. Door Bromo Kolo. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 159.

Dibbetz (D. J.). Koffiebladziekte. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 238, 272, 376; II, (1886—87), bl. 93, 154.

Over koffie en koffiebladziekte en het procédé van bereiding van C. Perret te Lawang. — *Ind. Merc.*, 1886, No. 11, bl. 130.

Overzicht van het oordeel der Indische pers over de koffiebladziekte op Java en hare bestrijding. — *Ind. Merc.*, 1887, No. 31, bl. 415.

Eene ziekte der koffieboomen in Brazilië. — *Ind. Merc.* 1886, No. 3, bl. 33; 1887, No. 3, bl. 31. — *T. N. I.*, 1887, I, bl. 193. — *I. G.*, 1887, I, bl. 615.

Schneider (Dr. Fr.). Voorstel betr. maatregelen te nemen tot wering en bestrijding der koffiebladziekte. — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 179.

Nog iets over de koffiebladziekte. Door V. M. — *T. I. L. G.*, 1881, bl. 142.

Eene enquête-commissie in zake koffiebladziekte. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, II, (1886—87), bl. 3.

Bestrijding der koffiebladziekte van Gouvernementswege. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 54.

Eene op Java lang bekende koffiebladziekte. M. pl. — *T. L. Tuinb., N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 241.

Teuscher (R.). De groene koffieluis. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 472.

Soltwedel (Dr. F.). Koffieziekte in Brazilië en op Java. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 4, 37.

Eene lezing over de koffiebladziekte te Arnhem. (Door Dr. J. Th. Cattie). — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 77.

Koffiebladziekte. Door M. M. pl. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 217.

Hama Wedan. Eene ziekte der koffiebladeren. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 234.

Een nieuwe koffieplaag op Ceylon. (De groene luis). — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 141.

Burck (Dr. W.). Over de koffiebladziekte en de middelen om haar te bestrijden. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 776. — *T. N. I.*, 1889, II, bl. 321, 401. — *Meded. Plantent. Buitenz.*, IV—V, *Batavia*, 1887. — *Landb.*, II, (1888—89), bl. 169, 229; III, (1889—90), bl. 401, 527, 895. — *I. G.*, 1889, II, bl. 2263. — Proeven ter bestrijding der koffiebladziekte. — *T. B. B. I.*, bl. 316. — De *Hemileia Vastatrix* als oorzaak der koffiebladziekte. — *Landb.*, III, (1889—90), bl. 436. — *T. B. B.*, III, bl. 179. — Aanleidende oorzaak tot de koffiebladziekte (Praedispositie). Met toelichting. — *Landb.*, III, (1889—90), bl. 366, 371.

Proeve eener kritiek op Dr. W. Burck's verhandeling over de koffiebladziekte. — *T. L. Tuinb., N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 424. — Het jongste rapport van Dr. Burck betreffende de koffiebladziekte. Door H. — *Ibid.*, V, (1889—90), bl. 382—407.

Hagenaar Jr. (R.). Koffiebladziekte. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, II, (1886—87), bl. 185. — Zijn de koffieziekten en hare oorzaken in Brazilië en op Java indientiek? — *Ibid.*, V, (1889—90), bl. 189, 222. — Koffiebladziekte en een proefstation voor de koffiecultuur. — *Ibid.*, V, (1889—90), bl. 14. — Gallen aan de wortels der koffieboomen. — *Ibid.*, V, (1889—90), bl. 252.

Het bestrijden der koffiebladziekte door middel van koperzouten. — *Landb.*, III, (1889—90), bl. 252.

Greve (D. R.). Hoe de koffiebladziekte het eerst in Nederl. Indië werd waargenomen. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1551. — *Landb.*, III, (1889—90), bl. 917.

Salomonson (H. A.). Irrationeele kultuur als oorzaak der koffiebladziekte. (Terrasseeren). Voordracht in de Planters-vereeniging Semarang-Kadoe. — *Landb.*, III, (1889—90), bl. 1480.

Bijdragen tot bestrijding der koffiebladziekte. — *Landb.*, III, (1889-90), bl. 327, 405.

Een geleerd besluit. (Indische Ordonnantie van 1 Sept. 1888, houdende verbod op den invoer van vreemde koffiëplanten en zaden in Ned. Indië, in verband met de koffiebladziekte) — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 319. — Het Rubiaceënbesluit. — *Ibid.*, IV, (1888—89), bl. 459. — Nog eens het Rubiaceënbesluit. — *Ibid.*, IV, (1888—89), bl. 461.

Bestrijding der koffiebladziekte in de Gouvts.-koffiëtuinen en peperkultuur. Door P. F. A. — *T. B. B.*, IV, bl. 349.

Janse (Dr. J. M.). Een parasiet der koffiebladen. — *Landb.*, IV, (1890—91), No. 42, bl. 1186. — De dadapziekte van Oost-Java. — *Teijsm.*, IV, (1893), bl. 415.

Ottolander (T.). Extract uit een rapport over de dadapziekte in de koffiëplantsoenen van Ajerdingin (Bezoek). — *Teijsm.*, III, (1892), bl. 96.

Over eene ziekte in de dadapboomen in Probolinggo. (Rapport van den assistent-resident van Kraksaän). — *Teysm.*, II, (1891), bl. 521.

Agronoom. Een paar vijanden van den dadapboom. — *T. B. B.*, IX, bl. 404.

Sollewijn Gelpke. Rapport over eene ziekte (sereh) in het Cheribonsche suikerriet. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 292.

Kemp (P. H. van der). Jongste berichten over de serehziekte in Cheribon. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 203. — Rectificatie. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 545. — Serehknipsels. M. pl. — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 43.

Eene correspondentie over sereh. — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 612.

Vijanden van het suikerriet. (Uit de „Tropical Agriculturist”). — *Ind. Merc.*, 1886, No. 51, bl. 678.

De ziekten van het suikerriet in Australië. (Vertaling van een Eng. rapport van 1876 door J. A. Maronier). M. pl. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 288, 637.

Naar aanleiding van „Een ernstig woord over sereh”. (Brochure van G. v. Zijll de Jong). — *T. L. Tuinb.*, N. O. I., IV, (1888—89), bl. 28.

Maronier (J. A.). De serehziekte in het Braziliaansche suikerriet. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 462.

Over plantenziekten, speciaal met betrekking tot die in het suikerriet. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 1.

Wiel (J. van der). Oorzaken en bestrijding der serehziekte. — *Maandbull. Suikerfabr.*, I, 1890—91 bl. 63. — *Landb.*, IV, (1890—91), bl. 91, 111. — Bestrijding der sereh door kopervitriool. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 208.

Kobus (J. D.). De uitbreiding der serehziekte in Oost-Java. — *Landb.*, IV, (1890-91) bl. 146, 185. — *Maandbull. Suikerfabr.*, I, 1890—91, bl. 89. — Resultaten van de desinfectieproeven 1889-90. — *Proefst. Oost-Java, Bull.* No. 24. — *Maandbull. Suikerfabr.* I, 1890-91, bl. 56. — Een vijand van het suikerriet (*Apogonia Destructor* n. sp.). — *Proefst. Oost-Java, Bull.* No. 28. — Mededeelingen omtrent de uitbreiding der serehziekte in Oost-Java. — *Ibid.* No. 35. — *Maandbull. Suikerfabr.*, II, (1891—92), bl. 48.

Soltwedel (Dr. F.). Eenige typische vormen van serehziekte. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, II, (1886—87), bl. 23. — Onderzoekingen in zake de serehziekte. — *Ibid.*, V, (1889—90), bl. 145. — Abnormale verschijnselen in den wasdom van suikerriet. — *Ibid.*, I, (1885—86) bl. 392.

Verslag van den Directeur van het Proefstation te Pasoeroean omtrent de serehziekte in West-Java. — *Landb.*, III, (1889—90), bl. 274.

Stibbe. Serehziekte te bestrijden door zwavelkoolstof. — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 272.

Prins (Dr. A. M.). Oorzaken en bestrijding der serehziekte in het suikerriet op Java. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1932.

Kramers (Dr.) en J. D. Kobus. Over het tegengaan der serehziekte door behandeling met metaalzouten. — *Maandbull. Suikerfabr.*, I, (1890—91), bl. 98.

Ziekten van het suikerriet. — *Maandbull. Suikerfabr.*, I, (1890—91), bl. 144, 153.

Benecke (Dr. Fr.). Is het mogelijk uit typische serehstekken gezond suikerriet te teelen? Naar aanleiding eener proef genomen door Dr. L. Ostermann. M. 2 fig. — Abnormale verschijnselen bij het suikerriet. M. 8 pl. — Proefnemingen ter bestrijding der sereh. M. pl. — Over de met roodkleuring gepaard gaande verrotting der stekken van het suikerriet. — *Med. Proefst. Midden-Java, Samar.*, 1890. — Proefnemingen ter bestrijding der sereh. M. pl. — *Ibid.*, 1891. — De bestrijding der onder den naam „sereh” saamgevatte ziekteverschijnselen van het suikerriet. M. pl. — *Ibid.*, 1891. — Nieuwe waarnemingen van abnormale verschijnselen in het suikerriet. M. 13 fig. — *Ibid.*, 1891. — Sereh. Onderzoekingen en beschouwingen over oorzaken en middelen. — *Ibid.*, 1892—93.

Traub (Dr. M.). Quelques mots sur les effets du parasitisme de l'hétérodéra Javanica dans les racines de la canne à sucre. — *Ann. J. B. B.*, VI, p. 93. — Onderzoekingen over serehziek suikerriet gedaan in 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. — *Med. Plantentuin II, Batavia*, 1885.

Krüger (Dr. W.). Over ziekteverschijnselen in het suikerriet. M. 9 pl. — *Med. Proefst. West-Java. I, Dresden en 's Grav.*, 1890, bl. 50. — Voorloopige mededeelingen over de serehziekte. — *Maandb. Suikerfabr.*, I, (1890—91), bl. 271.

Kramers (Dr.). Mededeelingen over desinfectie van de bibit. Met debat. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 192—196.

Schmitz (A.). Serehziekte op Java. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 164. — Naschrift. — *Ibid.*, I, (1885—86), bl. 170.

Onderzoek van Dr. Soltwedel in zake de serehziekte. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 145.

Janse (Dr. J. M.). Proeve eener verklaring van serehverschijnselen. — *Maandbull. Suikerfabr.*, I, 1890—91, bl. 319. — *Med.*

Plantentuin, VIII, *Batavia*, 1891. — *T. N. L. N. I.*, XLII, bl. 197. — Het voorkomen van bacteriën in suikerriet. M. pl. — *Med. Plantentuin*, IX, *Batavia*, 1891. — *Maandbull. Suikerfabr.*, II, (1891—92), bl. 19.

Peelen (Dr.). Naar aanleiding van de door Dr. Benecke beantwoorde vraag, of uit typisch serehziek riet productief suikerriet kan gewonnen worden. — *Landb. IV*, (1890—91), No. 38, bl. 1068.

Valeton (Th.). Bacteriologisch onderzoek van rietvariëteiten. — *Proefstat. Oost-Java. Bull.*, No. 34, 1891.

Geel en gestreept riet als variëteiten van Cheribonriet in verband met harvestbaarheid voor sereh. Door v. D. — *T. N. L. N. I.*, XLIII, bl. 223.

De parasitische ziekten van het suikerriet. (Uit het *Batar. Nieuwsblad* van 7 Dec. 1892). — *Maandbull. Suikerfabr.*, III, (1892-93), bl. 177.

Wakker (Dr. J. H.). De bladziekten (in het suikerriet) in Malang. — *Arch. Java-Suikerind.*, I, (1893), bl. 3.

Breda de Haan (Dr. J. van). Rietvijanden onder de insecten en hunne bestrijding. — *Teijsm.*, IV, (1893), bl. 260. — De gele-strepenziekte bij het suikerriet. — *Teijsm.*, IV, (1893), bl. 513. — Eene nieuwe suikerrietziekte in West-Indië. — *Teijsm.*, IV, (1893), bl. 544.

Went (Dr. F. A. F. C.). De serehziekte. M. pl. — *Arch. Java-Suikerind.*, I, (1893), bl. 425. — De ananasziekte van het suikerriet. — *Ibid.*, I, (1893), bl. 121. — Het roodsnot. — *Ibid.*, I, (1893), bl. 265. — Eenige opmerkingen over de behandeling van bibit met het oog op de bestrijding van rietziekten. — *Ibid.*, I, (1893), bl. 521.

e. Het Dierenrijk.

1. De Indische Archipel.

Overzicht der zoölogische onderzoekingen in den Indischen Archipel door vreemde delingen in de 19de eeuw verricht. — *H. J. Veth; Fauna v. N. I.*, *Leiden*, 1879, bl. 171.

La faune de l'Archipel Indien. (Naar aanleiding van het werk van H. J. Veth: *Fauna van Ned. Indië*. Leiden, 1879). — *Ann. E. Or.*, II, (1879—80), bl. 108. — Aankondiging van dat werk. — *T. N. I.*, 1879, II, bl. 132. — *I. G.*, 1879, II, bl. 257.

Entomologisch onderzoek van Ned. Indië. — *Ind. Letterb.*, 1878, No. 2, bl. 21.

Ploem (Dr. J. C.). Iets over parelmoer en parelen (in den Ind. Archipel). — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 287. — Een drietal mededeelingen op (Indisch) zoölogisch gebied. — *N. T. N. I.*, XLI, bl. 58. — Over acclimatatie en temming van dieren in Indië. — *T. N. L. N. I.*, XXV, bl. 553. — Eenige middelen tegen schadelijke insecten. — *T. N. L. N. I.*, XXV, blz. 491.

Holle (K. F.). Vrienden en vijanden (van den landbouw). — *T. N. L. N. I.*, XXII, bl. 102. — Voor den landbouw schadelijk en nuttig gedierte. — *T. N. L. N. I.*, XXV, bl. 286. — Uitroeijing van schadelijk gedierte. Met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 483, 485. — Voorstel tot het instellen van een onderzoek aangaande het voor den landbouw nuttigen schadelijk gedierte in Ned. Indië. — *T. N. L. N. I.*, XXIV, blz. 150. — Regeeringsbeschikkingen. — *T. N. L. N. I.*, XXV, bl. 301—304; 471—472. — Adviezen. — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 283—291. — *N. T. N. I.*, XXXIX, bl. 26.

Couperus (H.). De nuttige en schadelijke insecten voor onze huisdieren, den land- en tuinbouw en de visscherij. — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 233.

Veth (P. J.). De papilioniden van den Ind. Archipel. Eene bijdrage tot de zoölogische geographie. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 266. — Beoordeeling van het werk van S. C. Snellen van Vollenhoven; „Essai d'une faune entomologique de l'Archipel Indo-Néerlandais. La Haye 1865—68.” — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 219. — Een brief uit Indië over de paradijsgoeds. — *T. A. G.*, III, bl. 268.

Mohnike (Dr. O.). Blicke auf das Pflanzen- und Thierleben der Malaischen Inseln. — *Natur u. Offenb.* XXV, No. 11—12. — Die Affen auf den Indischen Inseln. Die Anthropoiden: der Orang-Outan, der Siamang, und die Hylobates-Arten. — *Ausl.*, 1872, No. 28, 30, 32, 34, 36, 38, S. 660, 712, 759, 800, 846, 893.

Bisschop Grevelink (A. H.). Veranieling van boomen en planten door insecten in keerkingslanden. — *B. Inst.* Rks. 4, I, bl. 197—213.

Senn van Basel. Het electrisch licht als middel tot vernietiging van voor den landbouw schadelijk gedierte. — *T. N. L. N. I.* XVIII, bl. 376.

Eijssell (H. E.). Het aangeprezen middel tegen de Oeret. (Invoer van mollen). — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 364. — Knipsels betr. de wering van schadelijke dieren. Met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 397.

Wagner (R.). Die Verbreitung der Paradiesvögel. — *M. K.* — *Zool. Garten*, 1873 S. 6.

Ein Schmetterlingjäger in der Indisch-Australischen Inselwelt (Wallace). — *Ausl.*, 1869, S. 649, 701, 731.

Bleeker (Dr. P.). Notices ichthyologiques sur l'Archipel des Indes Néerlandaises. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)* Rks., 2, II, bl. 271 vv.; III, bl. 64, 78; VII, bl. 35, 49, 151, 233; VIII, bl. 367, 372; IX, bl. 1, 15, 132, 135; X, bl. 308, 384; XII, bl. 192, 199, 209; XIII, bl. 43, 47; XIV, bl. 79. — Révision des espèces Indo-Archipélagiques des genres Lutjanaro et Aprun. — *Vh. K. Ak. v. W. (Nat.)*, XIII. — Révision des espèces Indo-Archipélagiques du groupe des Epinephelini et de quelques genres voisins. — *Ibid.*, XIV. — Mémoire sur les Sciénoides et les Sillagénoides de l'Inde Archipélagique. — *Ibid.*, XIV. — Sur les espèces Insulindiennes de la famille des Mulloïdes. — Sur la famille des Pseudo-Chromidoides et révision des espèces Insulindiennes. — *Ibid.*, XV. — Mémoire sur les espèces Insulindiennes de la famille des Scorpénoides. — *Ibid.*, XVI. — Révision des espèces Insulindiennes de la sous-famille des Electriformes. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 2, XI, bl. 13. — Révision des espèces Insulindiennes de la famille des Chétodontoides. — *Vh. K. Ak. v. W. (Nat.)*, XVII. — Mémoire sur les poissons à pharyngiens labyrinthiformes de l'Inde Archipélagique. — Révision des espèces Insulindiennes du genre Platycéphalus. — *Ibid.*, XIX. — Notice sur l'Atlas Ichthyologique des Indes Orientales Néerlandaises. (Fragment). — *Jb. K. Ak. v. W.*, 1877, bl. 133.

Petri (W.) en G. Doria. Catalogo dei rettili e dei batroci raccolti da O. Beccari, L. M. d'Albertis e A. A. Brujn nello sotto regione Austro-Malese. — *Ann. Mus. Nat. Genova*, XII, (1878) p. 323.

Jentink (F. A.). De dierenwereld van Ned. Indië. — *Catal. Kol. Tent. Amst.* 1883, *afd. Ned. Kol. Gr.* I, bl. 131. — Mammalia from the Malay Archipelago. — *M. Weber. Zool. Ergebn. Leiden*, 1890-91, I, S. 115. — On the shrews from the Malayan Archipelago. — *Notes Leyden Mus.*, X, (1889), p. 161-167. — Eenige bemerkingen betreffende de zoogdieren besproken door Schuiling in „De grenslijn van Wallace, eene continentale grens.” — *T. A. G.*, Rks. 2, VI, (*U. A.*), bl. 244-253.

Brock. Bericht über eine mit Unterstützung der Akademie in den Jahren 1884-85 im Indischen Archipel zu zoologischen Zwecken ausgeführte Reise. — *Sitzungsber. K. Pr. Ak. v. W. Berlin*, 1886.

Man (J. G. de). Bericht über die von Dr. Brock im Indischen Archipel gesammelten Decapoden und Stomatopoden. — *Arch. f. Naturgesch.*, LIII, Bd. I, S. 215. — Decapoden des Indischen Archipels. — *M. Weber. Zool. Ergebn.*, *Leiden* 1890-91, II, S. 265.

Sluiter (Dr. C. H.). Beiträge zur Kenntniss der Gephyreen aus dem Malaiischen Archipel. — *N. T. N. I.*, XLI, bl. 84, 148; XLIII, bl. 26; XLV, bl. 472. — Liste. — *N. T. N. I.*, XLV, bl. 516. — Ueber einen Indischen Sternaspis und seine Verwandtschaft zu den Echiuren. — *N. T. N. I.*, XLI, bl. 235. — Nachtrag. — *N. T. N. I.*, XLI, bl. 281. — Die Evertrebraten aus der Sammlung des Kön. Naturw. Vereins in Niederl. Indien in Batavia, zugleich eine Skizze der Fauna des Java-Meeres mit Beschreibung der neuen Arten. — *N. T. N. I.*, XLVII, bl. 181; XLVIII, bl. 285; L, bl. 102, 329. — Nachträgliches über die Echinodermen-Fauna des Java-Meeres. — *N. T. N. I.*, XLIX, bl. 105. — Einiges über die Entstehung der Korallenriffe in der Java-See und Brantweinsbai und über neue Korallenbildung bei Krakatau. — *N. T. N. I.*, XLIX, bl. 340. — De nieuwe kustfauna van Krakatau. — *N. T. N. I.*, XLVIII, bl. 351. — Geographische verspreiding der Ascidae simplices in den Ind. Archipel. — *N. T. N. I.*, XLIII, bl. 253.

Piepers (M. C.). Observations sur des vols de Lépidoptères aux Indes-Orientales Néerlandaises et considérations sur la nature probable de ce phénomène. — *N. T. N. I.*, L, bl. 198. — On the habits of East India insects especially lepidoptera. — *The Entomologist*, Nov. 1877.

Vorderman (A. G.). Bijdrage tot de kennis van den Sondori-worm. — *N. T. N. I.*, XLI, bl. III. — Nog iets over den Sondori-worm. — *N. T. N. I.*, XLIV, bl. 82. — Oproeping aan alle vogelkenners en vogelliefhebbers in Ned. Indië. — *N. T. N. I.*, XLV, bl. 52.

Araneae exoticae quae quondam in India Orientale praesertim insula Amboina collegit cel. Dr. C. L. Doleschall ac pro Museo Lugdunoensi determinavit Dr. A. W. M. van Hasselt. *M. pl.* — *T. r. Entom.*, XX, (1877), bl. 51.

Teuscher (R.). Nuttige vogels voor den landbouw. Met toelichting van A. G. Vorderman. — *T. L. en Tuinb. N. O. I.*, IV, (1888-89), bl. 349, 353.

Rosenberg (H. von). Die Affen von Insulinde. — *Zool. Garten*, XXIII, S. 111.

Slangen in den Ind. Archipel. — *T. N. I.*, 1887, I, bl. 448.

Almerood. Opmerkingen over eenige Indische diersoorten. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889-90), bl. 587.

Weber (Max). Ueber Themnocephala Blanchard. — *M. Weber. Zool. Ergebn. Leiden*, 1890-91, I, S. 1. — Spongillidae des Ind. Archipels. — *Ibid.*, I, S. 30. — Mammalia from the Malay Archipelago. — *Ibid.*, I, S. 93. — Reptilia from the Malay Archipelago. — *Ibid.*, I, S. 159. — Eigentümliche Lagerung der Leber und Niere bei Siluroiden. — *Ibid.*, I, S. 355. — Beiträge zur Anatomie und Entwicklung des Genus Manis. — *Ibid.*, II, S. 1. — Die Süßwasser-Crustaceen des Indischen Archipels, nebst Bemerkungen über die Süßwasser-Fauna im Allgemeinen. — *Ibid.*, II, S. 528. — Notizen über Säugethiere des Indischen Archipels. — *Ibid.*, III, S. 260.

Weber (Max) et Mme A. Weber-van Bosse. Quelques nouveaux cas de Symbiose. — *M. Weber. Zool. Ergebn. Leiden* 1890-91, I, S. 48.

Oudemans (J. T.). Apterygota des Indischen Archipels. — *M. Weber. Zool. Ergebn. Leiden*, 1890-91, I, S. 73.

Loman (J. C. C.). Ueber neue Landplanarien von den Sunda-Inseln. — *M. Weber. Zool. Ergebn. Leiden* 1890-91, I, S. 130. — Opilioniden von Sumatra, Java und Flores. — *Ibid.*, III, S. 1.

Lidth de Jeude (Th. W. van). *Reptilia from the Malay Archipelago.* — *M. Weber. Zool. Ergebn., Leiden*, 1890—91, I, S. 178.

Hasselt (A. W. M. van). *Araneae ex Archipelago Malayano.* — *M. Weber. Zool. Ergebn., Leiden*, 1890—91, I, S. 193.

Kohlbrügge (J. H. F.). *Versuch einer Anatomie des Genus Hylobates.* — *M. Weber. Zool. Ergebn., Leiden*, 1890—91, I, S. 211; II, S. 139.

Ruge (Georg). *Anatomisches über den Rumpf der Hylobatiden. Ein Beitrag zur Bestimmung der Stellung dieses Genus in Systeme.* — *M. Weber. Zool. Ergebn., Leiden*, 1890—91, I, S. 366.

Richard (J.) et R. Moniez. *Entomotraces d'eau douce de Sumatra et de Célèbes.* — *M. Weber. Zool. Ergebn., Leiden*, 1890—91, II, S. 118, 129.

Martens (E. von). *Landschnecken des Indischen Archipels.* — *M. Weber. Zool. Ergebn., Leiden*, 1890—91, II, S. 209.

Horst (R.). *Earthworms from the Malay Archipelago.* — *M. Weber. Zool. Ergebn., Leiden*, 1890—91, III, S. 28.

Pocock (R. J.). *Scorpions from the Malay Archipelago.* — *M. Weber. Zool. Ergebn., Leiden*, 1890—91, III, S. 84.

Simroth (H.). *Ueber einige Parmarion-Arten.* — *M. Weber. Zool. Ergebn., Leiden*, 1890—91, III, S. 100. — *Bemerkung von Max Weber.* — *Ibid.*, III, S. 111.

Wiegmann (Fr.). *Beiträge zur Anatomie der Landschnecken des Indischen Archipels.* — *M. Weber. Zool. Ergebn., Leiden*, 1890—91, III, S. 112.

De zoetwater-fauna van Indië. (Volgens mededeelingen van Prof. Max Weber in de Natuurk. Afdeeling der Kon. Akademie van Wetenschappen). — *T. N. I.*, 1892, I, bl. 152—154.

Emery (C.). *Formicides de l'Archipel Malais.* — *Rev. Suisse de Zoologie*, 1893.

Broch (J.). *Die Ophiuriden-Fauna des Ind. Archipels.* — *Z. Wiss. Zool.*, XLVII, (1889), S. 465—539.

Ludwig (H.). *Die von Dr. J. Broch im Indischen Archipel gesammelten Holothurien.* — *Zool. Jahrb.*, III, (1888), S. 805—820.

Smith (E. A.). *Description de quelques espèces de coquilles terrestres de Sumatra, Java et Borneo.* — *Ann. Soc. Malacologique Belge*, XXII, (1888), p. 215.

Snellen (P. C. T.). *Bijdrage tot de kennis van de Aganaiidea-Herrich-Schäffer, (Java en Sumatra).* — *T. v. Entom.*, XXXI, (1888), bl. 109—146.

2. Java, Madoera en de Kleine Soenda-Eilanden.

Over de uitroeiing van tijgers op Java. — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 492.

Sluiter (Dr. C. H.). *Bijdrage tot de kennis der Crustaceen-fauna van Java's Noordkust.* — *N. T. N. I.*, XL, bl. 159. — *Ueber einige neue Holothurien von der Westküste Java's.* M. 7. Taf. — *N. T. N. I.*, XL, bl. 333. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)* Rks. 2, XVI, bl. 282. — *Einfache Ascedien aus der Bai von Batavia.* — *N. T. N. I.*, XLVI, bl. 242. — *Ueber zwei merkwürdige Gephyren aus der Bai von Batavia.* M. 3 Taf. — *N. T. N. I.* XLVIII, bl. 233. — *Over eenige nieuwe en minder bekende gevallen van aanpassing en samenleving van sommige dieren en planten van Java's kust.* — *N. T. N. I.*, XLVII, bl. 553.

Swieten (J. van). *Iets over schadelijk gedierte waarmede de landbouw en de vruchtboomen op Java te kampen hebben.* — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 216.

Java. *Edible bird's nests.* — *Mercant. Mar. Mag.*, Apr. 1871, p. 115—117.

Meijer (Dr. A. B.). *Over de giftklieren bij Callophis Intestinalis en C. Bivirgatus (Jav. slangensoorten).* — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 223. — *De vogels van eenige Z. O. eilanden van den Ind. Archipel en in 't bijzonder van Soemba.* — *Vh. Zool. Botan. Ges. Wien*, 1881.

Vorderman (A. G.). *Bataviasche vogels.* — *N. T. N. I.* XLI, bl. 182; XLII, bl. 32, 192; XLIII, bl. 89, 176; XLIV, bl. 208. — *Alphabetische indices.* — *N. T. N. I.*, XLIV, bl. 254, 271. — *Chlorura hyperythra* Rhlb. (Javaansche vogel). — *N. T. N. I.*, XLII, bl. 248. — *List of the birds from Java.* — *N. T. N. I.*, XLIV, bl. 187. — *Bijdragen tot de kennis der avi-fauna van den berg Salak (West-Java).* — *N. T. N. I.*, XLV, bl. 304. — *Bijdrage tot de kennis der avi-fauna der Preanger Regentschappen langs de Wijnkoopersbaai.* — *N. T. N. I.*, XLVI, bl. 65. — *Over eene kleine collectie vogels*

afkomstig van den Karimon-Djawa-Archipel. — *N. T. N. I.*, XLVIII, bl. 145. — Over het voorkomen van een loophoendersoort in den Kangean-Archipel. — *N. T. N. I.*, XLIX, bl. 71. — Verslag van een tocht naar de Wijnkoopersbaai (West-Java) in Juni 1885 om de avi-fauna van die kuststreek te onderzoeken. — *N. T. N. I.*, XLIX, bl. 225. — Nog iets over het loophoen van den Kangean-Archipel „*Megapodius Duperrei* (Less.)”. — *N. T. N. I.*, L, bl. 520. — Java-vogels. — *N. T. N. I.*, LI, bl. 373. — Bijdrage tot de kennis der avi-fauna van het eiland Bawean. — *N. T. N. I.*, LI, bl. 417. — Bijdrage tot de kennis der vogels van den Kangean-Archipel. — *N. T. N. I.*, LII, bl. 181.

Gavere (Dr. C. de). Mededeeling omtrent een nieuw geslacht der *Carabidae* van Java, ontdekt door C. Ritzema. — *N. T. N. I.*, XXXV, bl. 388.

Koorders (S. H.). Verslag van eene dienstreis naar de Karimon-Djawa-eilanden. III. *Zoölogie*. — *N. T. N. I.*, XLVIII, bl. 111.

Ritzema (C.). On two new species of the genus *Lepidoptera* from the Timor group. — *Notes Leyden Mus.*, II, p. 4.

Kreemer (J.). De Javaan en zijne vogels. — *M. N. Z. G.*, XXXII, (1888), bl. 126, 237.

Jentink (F. A.). On a new species of rat from the island of Flores. — *M. Weber. Zool. Ergebn.*, Leiden, 1890—91, III, S. 78.

Aus dem Thierleben Java's. — Dr. G. Haberlandt. *Bot. Tropenreise, Leipzig* 1893, S. 248—255.

Piepers (M.C.). Ueber die Entwicklungsgeschichte einiger javanischer Papilioniden-Raupen. — *T. Ned. Entom. Ver.*, XXXI, (1889), bl. 339—358.

3. Sumatra, Banka, Billiton.

Edeling (A. C. J.). Recherches sur la faune erpétologique de Sumatra. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 376.

Hagen (Dr.B.). Vorläufige Mittheilungen über die Fauna Ost-Sumatra's. — *Ausl.* 1881, S. 553. — Ornithologische Skizzen von Ost-Sumatra. — *Ausl.* 1881, S. 732. — Die Pflanzen- und Thierwelt von Deli auf der Ostküste Sumatra's. *Naturw. Skizzen und Beiträge*. — *T. A. G.*, Rks. 2, VII, bl. 1, 578. — Opmerkingen van F. Twiss. — *T. A. G.*, Rks. 2, VII, bl. 1060. — The poisonous serpents of Deli. — *Rev. Col. Intern.*, 1887, II, p. 38.

Snelleman (Joh. F.). Bijdragen tot de kennis der fauna van Midden-Sumatra. — *Reizen enz. d. Sum. Exp.*, IV, Leiden, 1892.

Lijst van vogels verzameld in de berglanden der Westkust van Sumatra en van Sumatrasche vlinders. — *Carl Bock; Head-hunters of Borneo. London*, 1882, p. 331, 336.

Veth (P. J.). Verspreiding van dieren op de Batoe-eilanden (Sumatra's Westkust). — *T. A. G.*, Rks. 2, V, (V. M.), bl. 384.

Vorderman (A. G.). Bijdrage tot de ornithologie van Sumatra. — *N. T. N. I.*, XLI, bl. 118. — Tweede en derde bijdrage tot de kennis der ornithologie van Sumatra. — *N. T. N. I.*, XLIX, bl. 38, 97. — Les oiseaux de Sumatra et leur présence dans les îles avoisinantes. — *N. T. N. I.*, XLIX, bl. 381. — Over eene collectie vogels afkomstig van de Lampongs. — *N. T. N. I.*, LI, bl. 201.

Ploem (Dr. J. C.). Eenige aantekeningen omtrent de fauna van Banka en Palembang. — *N. T. N. I.*, XXXIX, bl. 77.

De flora en fauna van de onder-afdeling Rawas (Palembang). — *T. L. Tuinh. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 484.

Villot (A.). Gordiens de Sumatra. Description de deux espèces nouvelles. — *M. Weber. Zool. Ergebn.*, II, Leiden, 1890—91, S. 136.

Geluidmakende mieren op Sumatra. — *I. G.*, 1881, II, bl. 1019. — *Alb. d. Nat.* 1881, afl. 12. — *The Nature*, XXVI, p. 101.

Albers (G.). Beitrag zur Kenntniss der Luconiden-Fauna von Sumatra. — *D. Entom. Z.*, XXXIII, (1889), S. 232—240.

Boulenger (G. A.). List of reptiles, batrachians and fresh-water fishes collected by Prof. Moesch and Mr. Iverson in the district Deli, Sumatra. — *Pr. Zool. Soc.*, 1891, p. 31—40.

Gestro (R.). Sopra alcuni Cetonie dell'isola Nias e della Costa Occidentale di Sumatra raccolta dal Dott. Elio Modigliani. — *Ann. Mus. Civ. Stor. Nat. Genova*, VII, (1889), p. 93—99.

Jacoby (M.). List of the Phytophagous Coleoptera collected by Signor Modigliani at Nias and Sumatra, with descriptions of the new species. — *Ann. Mus. Civ. Stor. Nat. Genova*, VII, (1889), p. 278—287.

Jentink (W. A.). On a collection of mammals from East-Sumatra. — *Notes Leyden Mus.* XI, (1888), p. 17—30.

Lethierry (L.). Liste des Hémiptères recueillies à Sumatra et dans l'île de Nias par Mr. E. Modigliani. — *Ann. Mus. Civ. Stor. Nat. Genova*, Sr. 2, VI, (1888), p. 460—470.

Modigliani (E.). Materiali per la fauna erpetologica de l'isola Nias. — *Ann. Mus. Civ. Stor. Nat. Genova*, Sr. 2, VII (1889), p. 113—124. — Appunti intorno ai Mammiferi de l'isola Nias. — *Ibid.*, VII, (1889), p. 238—245.

Ritzema (C.). Description of a new species of the Longicorn group „*Bacchisa Pasc.*” (Sumatra). — *Notes Leyden Mus.*, X, (1888), p. 253. — Description of a new species of the Buprestid genus *Endelus* H. Deyr. (Sumatra). — *Ibid.*, X, (1888), p. 175. — On some Sumatran Coleoptera with description of a new genus and species of Longicorn. — *Ibid.*, XI, (1889), p. 241. — The species of Lucanoid Coleoptera hitherto known as inhabiting the island of Sumatra. — *Ibid.*, XI, (1889), p. 233. — Description of a Sumatran species of the Lucanoid genus, *Nigidius* (Hageni N.). — *Ibid.*, XI, (1889), p. 1.

Selys-Longchamps (E. de). Odmates de Sumatra comprenant les espèces recueillies à Pulo Nias par Mr. E. Modigliani. — *Ann. Mus. Civ. Stor. Nat. Genova*, VII, (1889), p. 444—484.

Prell (A.). Zoographisches aus Sumatra. — *Aush.* 1892, No. 10, S. 158.

Vorderman (A. G.). De vogels van Billiton. — *N. T. N. I.*, L, bl. 411.

Sluiter (Dr. C. H.). Ueber einige einfachen Ascidien von der Insel Billiton. — *N. T. N. I.*, XLV, bl. 160.

4. Borneo.

Peters (W.). Mededeelingen over eenige Cheiropteren van Sarawak, verzameld door den Markies G. Doria. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 177.

Busk (E.). Notice of the discovery at Sarawak of the fossilized teeth of rhinocero and of a corvine ruminant. — *Pr. Zool. Soc. London*, 1869.

Salvadori (F.). Catalogo sistematico degli uccelli di Borneo con note ed osservazione di G. Doria e O. Beccari. — *Mus. Civ. Stor. Nat. Genova*, V, (1879), p. 3. — Vgl. *N. T. N. I.*, XXXV, bl. 112.

Pelzeln (A. von). Ueber eine von Dr. Breitenstein gemachte Sammlung von Säugethieren und Vögeln von Borneo. — *Vh. Zool. u. Bot. Ges. Wien*, XXIX, (1879).

Vorderman (A. G.). Liste des oiseaux de Bornéo. — *N. T. N. I.*, XLVI, bl. 217. — Over eene vogelcollectie afkomstig van Borneo. — *N. T. N. I.*, L, bl. 370.

Daly (D. D.). On the caves containing edible birds' nests in British North Borneo. — *Pr. Zool. Soc. London*, Febr., 1888.

De olifant en de rhinoceros op Borneo. Door F. A. J. — *T. A. G.*, Rks. 2, I, (*V. M.*), bl. 554.

Katter (F.). Beitrag zur Fortpflanzungsgeschichte der Vögel Borneo's. — *Journ. Ornithol.*, XIII, S. 338.

Blasius (W.). Vögel von Borneo im Südosten der Insel gesammelt von F. J. Grabowsky. — *Vh. Zool. u. Bot. Ges. Wien*, XXXIII, S. 1.

Godwin-Austen (H. H.). On a collection of landshells made in Borneo by Mr. A. H. Everett, with descriptions of supposed new species. With 5 pl. — *Pr. Zool. Soc. London*, 1889, p. 332—355; 1891 p. 22—47. — On supposed new species of land-mollusca from Borneo. — *Ann. Mag. Nat. Hist.*, VI, (1891), p. 244—246.

Ogilvie Grant (W. R.). Notes on pigeons collected by Mr. A. H. Everett in Mantanani and Banguay off the North West Coast of Borneo. — *Ann. Mag. Nat. Hist.*, II, (1888), p. 351—352.

Korte aanteekeningen over de zoogdieren van Borneo. — *Carl Bock; Reis n. Z. en O. Borneo.* 's Grav. 1887, bl. 105.

Schepman (M. M.). Een nieuwe „*Paladnia*” van Borneo. — *T. N. Dierk. Ver.*, Sr. 2, II, bl. 143.

Skertchly (S. B. J.). On the habits of certain Bornean butterflies. — *Ann. Mag. Nat. Hist.*, IV, (1889), p. 209—218.

Grose Smith (H.). Descriptions of ten new species of butterflies captured by Mr.

John Whitehead in Kina Balu Mountain, North Borneo. — *Ann. Mag. Nat. Hist.*, II, (1889), p. 312—318.

Boulenger (G. A.). Remarks on the herpetological fauna of Mount Kina Baloo, North-Borneo. — *Ann. Mag. Nat. Hist.*, VII, (1891), p. 341—345.

5. *Celebes, de Moluksche Eilanden en Nieuw-Guinea.*

Musschenbroek (Mr. S. C. J. W. van). Iets over de fauna van Noord-Celebes en zijn naaste omgeving. — *N. T. N. I.*, XXXVI, bl. 376.

Meijer (Dr. A. B.). De vogels van Celebes. — *I. G.*, 1880, I, bl. 946.

Retzeln (A. A.). Ueber die von R. von Drasche auf Celebes, den Molukken und den Papua-Inseln gesammelten Vögel. — *Vh. Zool. Bot. Ges. Wien*, 1876, S. 26.

Schildpatt von Celebes. — *Monatsschr. f. d. Or.*, 1877, S. 148.

Oustalot (E.). Les oiseaux de la Nouvelle Guinée. — *La Nature, Août-Sept.*, 1878.

Thorell (T.). Studi sui ragni Malesi e Papuani II. Ragni di Amboina raccolti dal Prof. O. Beccari. — *Ann. Mus. Civ. Stor. Nat. Genova*, XIII, (1878).

Meijer (Dr. A. B.). Ueber neue und ungenügend bekannte Vögel von Neu-Guinea und den Inseln der Geelvinksbai. — *Sitzungsber. K. Ak. v. W. Wien, Febr.-Juni* 1874. — *Monatsber. K. Ak. v. W. Berlin*, 1874. — Ueber drei neue auf Neu-Guinea entdeckte Papageien. — *M. Zool. Botan. Ges. Wien*, XXIV, (1874). — Uebersicht der von mir auf Neu-Guinea und den Inseln Jolo, Mysolo und Mafoor in 1873 gesammelten Amphibien. — *Monatsber. K. Ak. v. W. Berlin*, 1874. — Ueber einen neuen Paradiesvogel von Neu-Guinea. — *N. T. N. I.*, XXXIII, bl. 415.

Miklucho-Maclay (N. de). On a new species of kangaroo from New Guinea. — *Proc. Linn. Soc. N. S. W.*, IX, p. 569.

Macleay (W.). The insects of the Macleay-coast, New-Guinea. — *Proc. Linn. Soc. N. S. W.*, IX, p. 700—713.

Kirsch (Th.). On the butterflies of Timorlaut. — *Pr. Zool. Soc. London*, 1885, II, p. 275—277.

Salvadori (F.). Prodomus Ornithologiae Papuasiae et Moluccorum. — Accipitres. — *Ann. Mus. Civ. Stor. Nat. Genova*, XII, (1878).

Mededeelingen aangaande de door Dr. Bernstein op de Aroe-eilanden verzamelde dieren. — *N. T. Dierk.*, III, (1866), bl. 550.

Rosenberg (H. von). Een woord over den grooten paradijvogel en beschrijving van eenige nieuwe op de Aroe- en Keieilanden ontdekte vogelsoorten. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 136.

Sclater (P. L.). Birds collected by Dr. Concrie on the South-East-Coast of New-Guinea. — *Proc. Zool. Soc. London*, 1876. — Extract from a letter addressed to him by Mr. Luigi M. d'Albertis containing an account of a new species of kangaroo (*Halmatorus Luctuosus*) from New Guinea. — *Monatsber. K. Ak. v. W. Berlin*, 1874, S. 110.

Butler (A. G.). Descriptions of new species of Lepidoptera from New Guinea. — *Proc. Zool. Soc. London*, 1876, p. 765.

Catalogus of birds collected in the years 1872, 1875 and 1876/77. — *D'Albertis: New-Guinea. London*, 1880, I, p. 422; II, p. 401, 404.

Petri (W.) en G. Doria. Beschrijving van een nieuw soort Tachyglossus, afkomstig van Noordelijk Nieuw-Guinea. — *N. T. N. I.*, XXXVII, bl. 178.

Vis (W. de). Report on birds from British New Guinea. — *Rep. Br. N. G.*, 1888—89, *London*, 1890, p. 105. — Report on reptiles from British New Guinea. — *Ibid.*, 1888—89, bl. 116. — Report on zoology (New Guinea) for the year 1889. — *Ibid.*, 1889—90, *London*, 1891, p. 65. — Report on the zoological gleanings of the administration during the year 1890—91. — *Ann. Rep. Br. N. G.*, 1890—91, *Brisbane*, 1892, p. 93.

Tryon (H.). List of Coleoptera collected in the St. Joseph-River-District (British New Guinea) by Mr. A. C. English. — *Rep. Br. N. G.*, 1889—90, p. 69. — List of butterflies collected in British New Guinea during 1889—90. — *Ibid.*, 1889—90, p. 76. — Insects of New Guinea. — *Thomson; Br. N. G. London*, 1892, p. 222.

Hedley (C.). List of Mollusca collected by Sir W. MacGregor on the Fly-River. —

Rep. Br. N. G., 1889—90, p. 84. — Description of a new Rhytida from New-Guinea. — *Rep. Br. N. G.*, 1888—89, *London*, 1890, p. 124.

Ogilby (J. D.). Digest of report on a collection of reptiles, batrachians and fishes forwarded from St. Joseph-River by Sir W. Mac Gregor. — *Rep. Br. N. G.*, 1889—90, *London*, 1891, p. 84.

Sloane (Th. G.). Note on the Cicindelidae, Carabidae and Buprestidae among the Coleoptera from the St. Joseph-River, N. G., received from Sir W. Mac Gregor. — *Rep. Br. N. G.*, 1889—90, *London*, 1891, p. 85.

Miskin (H. W.). Note on a collection of Lepidoptera from South-East New Guinea. — *Rep. Br. N. G.*, 1888—89, *London*, 1890, p. 117.

Pagenstecker (A.). Beiträge zur Lepidopteren-Fauna in Amboina. — *Jahrb. Nass. Ver. f. Naturk.* XXXVII, S. 150. — Heteroceren der Aru-Inseln, Kei-Inseln und von Südwest-Neuguinea. — *Ibid.* XXXIX, S. 104.

Plerke (Th.). Sur quelques oiseaux de l'île de Ternate. — *Bull. Acad. Imp. St. Pétersb.*, XXIX, p. 519.

Maitland (R. F.). Aperçu général des oiseaux qui habitent les îles Kei d'après les renseignements des naturalistes-voyageurs Wallace, von Rosenberg, Becconi et J. Murray, comparé aux espèces recueillies par Mr. C. J. M. Wertheim pendant son expédition en 1888—89 et offertes par lui au Musée du Jardin Zoologique à Amsterdam. — *T. A. G.*, Rks. 2, X, (1893), bl. 220.

Ribbe (C.). Die Tagschmetterlinge Cerams. — *Z. d. D. Entomol. Ges.*, II, (1889), S. 187—265.

Pictet (C.). Étude sur les Hydrides d'Amboina. Av. 3 pl. — *Rev. Suisse de Zool.* 1893.

f. Geneeskundige Zaken. (1)

1. Geneeskundige Topographie. — Gezondheidstoestand.

Leent (Dr. F. J. van). Algemeen overzicht der geneeskundige topographie van de Nederl. Oost-Indische Bezittingen. —

Gen. T. Zeem., VIII, (1870), bl. 223. — Étude topographique, hydrographique, historique et médicale sur la guerre des Hollandais contre l'empire d'Atjéh. — *Arch. de Méd. Nav.* Avril 1876. — Contribution à la géographie médicale. — Les possessions néerlandaises des Indes Orientales. — *Bornéo.* — *Arch. de Méd. Nav.*, Janv. 1872.

Burg (Dr. A. J. van der). Natuur- en geneeskundige topographische schets van Ankola en Sipirok, afd. Mandheling en Ankola op Sumatra's Westkust. — *G. T. N. I.*, XIII, bl. 503.

Keuchenius (Dr. W. M.). Beschrijving der Bataviasche Jurisdicte en onderzoek naar de oorzaken der meerdere ongezondheid van Batavia en deszelfs ree, enz. Naar een handschrift van 1807 en met eene inleiding van Mr. N. P. van den Berg. — *T. B. G.*, XXII, bl. 390.

Swaving (Dr. C.). Batavia's sanitaire geschiedenis onder het bestuur van de O. I. Maatschappij. M. pl. — *Ned. T. Gen.* 1878, bl. 1. — Verbeteringen en toelichtingen. — *Ned. T. Gen.* 1878, bl. 335. — Een woord over een kongsiehuis en de sterfte onder de mijnwerkers op Billiton. — *G. T. N. I.*, XIV, bl. 1. — Een woord over het bestaan en ontstaan van het luchtbederf in de openbare gebouwen. — *G. T. N. I.*, XIV, bl. 607.

Vorderman (A. G.). Kritische opmerkingen naar aanleiding van Dr. C. L. van der Burg's werk „De geneesheer in Ned. Indië, Deel I, Batavia 1882.” — *G. T. N. I.* XXII, bl. 2.

Uittreksel uit de rapporten over Ceylon, een deel uitmakende van het Verslag der Commissie voor den gezondheidstoestand van het Indisch leger, met bijvoeging der verbeteringen die deze rapporten uit een gezondheidsoogpunt noodzakelijk doen schijnen. — *G. T. N. I.*, XV, bl. 519.

Verslag van de discussiën in de vergadering der Vereeniging tot bevordering van Geneesk. Wetenschappen in N. I. van 19 Juli 1866, over de aan te wenden middelen en de reeds genomen maatregelen tot verbetering van den gezondheidstoestand te Batavia. — *G. T. N. I.*, XII, bl. 147—149.

(1) Zie ook de afdeling „Geneeskundige Dienst”.

Friedmann (Dr.). Bericht aangaande den gezondheidstoestand in de Nederl. Overzeesche Bezittingen. Gerefereerd door Dr. F. J. van Leent. — *Gen. T. Zeem.*, VIII, (1870), bl. 302; IX, (1871), bl. 270.

Stok (Dr. N. P. van der). Over de noodzakelijkheid en de waarde van lichaamsbeweging voor het behoud der gezondheid in tropische gewesten. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1631. — Propagation de notions hygiéniques chez les populations indigènes de l'île de Java. (Lezing op het Hygienisch Congres te 's Gravenhage, 21 tot 27 Aug. 1884). — *G. T. N. I.*, XXV, bl. 156.

Neuhaus. Verbruik van sulphas chinine in Ned. Indië in 1825—1849 en 1878—1884. — *G. T. N. I.*, XXV, bl. 338.

Kielstra (E. B.). De invloed van den natten rijstbouw op den plaatselijken gezondheidstoestand en de maatregelen van beveiliging daartegen voor de garnizoenen in Ned. Indië te nemen. — *T. Inst. Ing. afd. N. I.*, 1875—76 (*Vh.*), bl. 88.

Oppel (A.). Gesundheitszustand und Körperpflege bei den Eingeborenen des Malaischen Archipels. — *Ausl.*, 1887, No. 48, S. 941. — Der Gesundheitszustand der Europäer im Malaischen Archipel. — *Ausl.*, 1889, No. 13, 14, S. 241, 270.

Metzger (Em.). Gesundheitsverhältnisse und Sterblichkeit in Niederl. Indien. Betrachtungen an der Hand der Statistik. (Hierin: Sterftestatistiek van het Ind. leger over 1850—1884). — *D. K. Z.*, 1886, No. 19, S. 584.

Glogner (Dr. M.). Was lehren uns die Summiere Ziekenrapporten van Ned. Indië? — *G. T. N. I.*, XXVII, bl. 205. — Mit welcher wissenschaftlichen Begründung evacuirt der Arzt Kranke nach Europa? — *G. T. N. I.*, XXVI, bl. 103. — Naar aanleiding van Dr. Glogner's schrijven over de evacuatie van zieken naar Europa. M. bijl. Door J. Haga. — *G. T. N. I.*, XXVI, bl. 249, 251.

Maatregelen en statistiek betr. den gezondheidstoestand van het Indisch leger sedert 1860. — *E. de Waal; Ind. fin.*, II, 's Grav. 1877, bl. 175—199.

Gezondheidstoestand bij de zeemacht in Indië, 1882—1889. — *I. G.*, 1891, I, bl. 72.

Burg (Dr. C. L. van der). Verloven wegens ziekte van ambtenaren uit Oost-Indië. (Over de vraag of het wenschelijk

is, om het recht op verlof wegens ziekte afhankelijk te stellen van de plaats van geboorte). — *Vr. d. T.* XIX, (1892—93), I, bl. 325.

Sucro (R.). Beitrag zur Hygiene in den Tropen mit Rücksicht auf die Arbeitsverhältnisse im Pflanzeleben auf Sumatra. — *Ausl.* 1893, No. 29, 30, S. 449, 471.

Militaire summieze ziekenrapporten van Java en Madoera over 1864—1878. — *G. T. N. I.*, XII, bl. 431, XIX, bl. 223, 283, 313, XX, bl. 83. — Alsvoren van de Buitenbezittingen over 1864. — *G. T. N. I.*, XIII, bl. 277.

Summiere ziekenrapporten van Nederl. Indië over 1879 tot en met 1891. — *G. T. N. I.*, XX, v.o.

2. Geneeskunde. — Ziekten. — Vaccine.

Durdik (Dr. P.). Genees- en verloskunde der Niassers. — *G. T. N. I.*, XXII, bl. 243.

Klinkert (H. C.). Iets over de geneeskunde bij de Maleysers. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 182. — Opmerkingen van H. von de Wall. — *T. B. G.*, XX, bl. 78—80.

Dissel (Dr. J. A. van). Iets over de geneeskunde der Javaansche doekoens. Met eene alphabetische lijst van Javaansche ziekte-termen en vertaling daarvan. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 375. — Opmerkingen. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 490.

Geneeskundige kennis en inzichten van de inlanders. — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 160—163.

Elst (A. van der). Verslag omtrent eene aseptische verband-methode, die door hare eenvoudigheid vooral voor den dienst te velde aanbevelenswaardig is. — *G. T. N. I.*, XXIV, bl. 200.

Stok (N. P. van der). De voeding van zuigelingen. Een wenk aan moeders. — *G. T. N. I.*, XVIII, bl. 193.

Cayaux (H. B.). De voeding der zuigelingen in Indië. — *G. T. N. I.*, XXIII, bl. 304.

Blok. Mededeelingen van chirurgicalen aard uit Kotta-Radja, loopende over 1887 en begin 1888. — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 473.

Burg (Dr. C. L. van der). Iets over den tijd van ontstaan der menstruatie bij Europeesche meisjes in Indië geboren. —

G. T. N. I., XIX, bl. 121. — De invloed der verplaatsing naar Europa van ziekten uit Ned.-Indië. — *Versl. 1ste Nat. en Gen. Congr.*, 1887, bl. 178.

Kreemer (J.). Eenige wenken die den zendeling bij zijne medische praktijk kunnen te pas komen. — *M. N. Z. G.*, XXXVII, (1893), bl. 31. — Behandeling van ziekten in het Malangsche. — *M. N. Z. G.*, XXXVII, (1893), bl. 68.

Luchtman (G.). Opmerkingen omtrent het veelvuldig voorkomen van bandworm op het Malangsche hoogvlak. — *G. T. N. I.*, XII, bl. 387. — Rapport over de koortsepidemie in Rembang in 1875. — *G. T. N. I.*, XVII, bl. 61.

Kruijt (J.). Javaansche benamingen van ziekten of ziekteverschijnselen. Met opmerkingen en aantekeningen van W. Hoezoo. — *M. N. Z. G.*, XII, (1868), bl. 312.

Carsten (Dr. B.). Teringlijders in Oost-Indië. — *Gids* 1870, IV, bl. 393. — De la phthisie dans les colonies et les climats tropicaux. — *Congr. Intern. Méd. d. Col. Amst.* 1883, (C. R.), p. 243. — Discussion. — *Ibid.*, p. 247.

Vorderman (A. G.). De knokkelkoorts-epidemie te Pamanoeakan. M. 2 pl. — *G. T. N. I.*, XVII, bl. 1. — Waarneming van drie „Orang-Wandoe”. M. 3 pl. — *G. T. N. I.*, XVI, bl. 117. — De Chineesche behandeling van keel-diphteritis. — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 559. — *N. Mil. Gen. Arch.* XIV, (1890), bl. 354.

De Japansche „kak-ke” (eene met beri-beri overeenkomende ziekte). Ontleend aan eene voordracht van Dr. Hoffmann. — *G. T. N. I.*, XVII, bl. 61.

De invloed van het verblijf in Indië op het ontstaan, verloop en de behandeling van „metritis”. — *G. T. Zeem.*, VI, (1868), bl. 92.

Burg (Dr. C. L. van der). Over de z.g. diarrhée de Cochín-Chine. M. pl. — *G. T. N. I.*, XX, bl. 160. — Indische spruw. (*Apathae Tropicæ*). — *G. T. N. I.*, XXI, bl. 1. — Notes on sprue by Patrick Manson. — *G. T. N. I.*, XXI, bl. 267.

Abrahamsz (Dr. Th.). Hypermetropie bij den Ned.-Indischen soldaat. — *G. T. N. I.*, XXI, bl. 656.

Schneider (Dr. F.). Diphteritis. M. pl. — *G. T. N. I.*, XXI, bl. 129.

Stammeshaus (Dr. F. W.). Aantekeningen over de oogziekte (*Conjunctivitis Catharralis Follicularis*) te Ngawie, 1879-80. — *G. T. N. I.*, XXI, bl. 159.

Kunert (Dr. J. M. E.). Scarlatina in Karang-Anjar. — *G. T. N. I.*, XXIII, bl. 295.

Haga (J.). Typhus abdominalis in Indië. M. 2 bijl. — *G. T. N. I.*, XXIV, bl. 193.

Kynsey (W. R.). Rapport over de parangi-ziekte op Ceylon. Vertaald door J. Goslings. — *G. T. N. I.*, XXII, bl. 274.

Heijden (Dr. W. van der). Over inenting van syphilis. — *G. T. N. I.*, XXIII, bl. 50.

Breitenstein (H.). De behandeling der syphilis zonder kwik. — *G. T. N. I.*, XXIII, bl. 65.

Stratz (Dr. C. H.). Der weisse Fluss in Indien und seine Behandlung. M. pl. — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 411.

Adriani (P.). De tropische infectie-ziekten. — *N. Mil. Gen. Arch.*, XII, (1888), afl. 2.

Fiebig. (Dr. F. J. M.). Heothypus in Ned. Indië. Met eene graphische voorstelling. — *G. T. N. I.*, XXV, bl. 316; XXVI, bl. 284.

Elephantiasis scroti et penis. I. Operatie. Door Haga. — II. Microscopisch onderzoek. Door van Eecke. — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 102.

Scheer (A. van der). Over tropische anaemie. — *G. T. N. I.*, XXX, bl. 516. — Over parasieten in het bloed van malaria-lijders. M. pl. — *G. T. N. I.*, XXXI, bl. 94.

Dorssen (J. M. H. van). Elephantiasis scroti, lymphangiëctasie en lymphorhagie. — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 150.

Winckler (C.). Verslag van de influenza-epidemie in 1890 bij het leger in Nederl. Indië. — *G. T. N. I.*, XXXI, bl. 21.

Cretier (Dr. H.). Nog eens het Chineesche poeder ter bestrijding van keelziekte (*angina diphteritica*). — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 173.

Kleinenhammans (J.). Verslag over een 42-tal gevallen van influenza, die ter observatie kwamen in het garnizoen te Riouw van af 23 Januari tot 31 Maart 1892. — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 260.

Hille (C. M.). Eene epidemie (buikziekte)

in de afdeeling Siboga. — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 652.

Bense (C. L.). Influenza te Amoentai. — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 674.

De zoogenaamde tropische anaemie of bloedarmoede der heete landen. Door E. — *T. Int. Geneesk.*, 1893, No. 4, bl. 62.

Eykman (Dr. C.). Bijdrage tot de kennis van de stofwisseling bij de bewoners der tropen. — *G. T. N. I.*, XXXIII, bl. 163.

Zuur (J. W.). Beri-beri waargenomen te Djambi. — *G. T. N. I.*, XII, bl. 58.

Swaving (Dr. C.). Historisch-kritisch onderzoek betreffende de beri-beri (*Paraplegia Mephetica*). — *G. T. N. I.*, XIV, bl. 49.

Neeb (A. E.). Beschouwingen over beri-beri. — *G. T. N. I.*, XV, bl. 88.

Gelpke (C. O.). Beri-beri (Haarontstaan). — *G. T. N. I.*, XIX, bl. 256. — Opmerkingen van A. v. d. Vliet. — *G. T. N. I.*, XX, bl. 112. — Ein Beitrag zur Bestreitung der Beri-Beri. — *G. T. N. I.*, XXX, bl. 144.

Hengel (van). Verslag van de beri-beri onder het garnizoen te Banda, 1874-75. — *G. T. N. I.*, XVII, bl. 265.

Ermering (J. F. P.). Bijdrage tot de kennis der geographische verspreiding van beri-beri. — *G. T. Zeem.*, VI (1868), bl. 277.

Praeger (D. F.). Indische studiën. — Nasporing van het wezen der beri-beri. — *G. T. Zeem.*, IX, (1871), bl. 1.

Rupert (J. W. C.). Beri-beri. — *G. T. N. I.*, XVII, bl. 239.

Gijssberti Hodenpjl (L. P.). Bijdragen tot de oorzaak van beri-beri. — *Gen. Arch. Zeem.*, I, (1872), bl. 126.

Eisinger (Dr. Th. H.). Eenige beschouwingen over de oorzaken van beri-beri. — *Gen. Arch. Zeem.*, III, (1874), bl. 34. — Vgl. *Gen. Arch. Zeem.*, IV, (1876), bl. 133.

Lodewijks (J. A.). Hypertrophie en degeneratie van het hart bij beri-beri. — *G. T. N. I.*, XIX, bl. 17.

Lodewijks (J. A.) en Dr. L. Weiss. Bijdrage tot de kennis der pathologische anatomie van beri-beri. M. pl. — *G. T. N. I.*, XXI, bl. 589.

Korte mededeelingen betreffende beri-beri. — *G. T. N. I.*, XX, bl. 178; XXII, bl. 94, 96, 222; XXIV, bl. 210; XXV, bl. 44, 47, 336, 343.

Stammeshaus (Dr. F. W.). Over het voorkomen van *anchylostomum duodenale* (*Dochmius duodenalis*) in de darmen van beri-beri- en andere lijders. — *G. T. N. I.*, XXII, bl. 117.

Febris beri-beri s. febris exanthematosa orientalis. (Indian Medical Gazette, Oct. 1884). Door G. — *G. T. N. I.*, XXV, bl. 44.

Beri-beri. Onderzoek van het ruggemerg. (Arch. de Méd. Nav. Août 1883). — *G. T. N. I.*, XXV, bl. 47.

Jacobs (Dr. J.). Anurie bij beri-beri. — *G. T. N. I.*, XXV, bl. 336.

Scheube. Ueber die Beri-Beri. — *Congr. Intern. Méd. d. Col. Amst.* 1883, (C. R.), p. 271. — Discussion. — *Ibid.*, p. 375.

Leent (Dr. F. J. van). Mededeelingen over beri-beri. (Rede uitgesproken op het Internationaal Geneeskundig Congres te Amsterdam in 1879. Naar de Fransche verhandeling vertaald). — *G. T. N. I.*, XX, bl. 271.

Simmons (H.). Beri-beri. (Uit het Engelsch door L. Mansveld). — *G. T. N. I.*, XXI, bl. 511.

Platteeuw (Dr.). Oorsprong van de benaming „beri-beri.” — *G. T. N. I.*, XXI, bl. 664.

Erni (Dr. H.). Eene beri-beri-epidemie op Sumatra. — *G. T. N. I.*, XXIII, bl. 96. — Beri-beri. — Perniciöse Anaemie und Eingeweidewürmer. — *G. T. N. I.*, XXII, bl. 97. — Opmerkingen van J. C. T. Scheffer en verdere polemie. — *G. T. N. I.*, XXIII, bl. 86; XXIV, bl. 177, 217.

Schneider (Dr. F.). Beri-beri. — *G. T. N. I.*, XXIII, bl. 169.

Braun (W. F.). Over het ontstaan van beri-beri. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 1270.

Haga (J.). Eenige mededeelingen omtrent beri-beri. — *N. Mil. Gen. Arch.*, IX, (1885), bl. 687.

Nielou (H. A. A.). Eene bijdrage tot de statistiek der beri-beri (1865-84). — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 537.

Aquila. Wat is beri-beri en welke maatregelen kunnen tegen haar genomen

worden? — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 576. — Nalezing. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 88. — Overzicht. — *T. N. I.*, 1886, II, bl. 125.

Krankheitszustand (Beri-Beri) in der holländischen Kolonialarmee. (Ontleend aan het Amsterd. Handelsblad). — *D. K. Z.*, 1886, No. 19, S. 668.

Simon (Colonel-Surgeon). Nota over de behandeling van beri-beri. — *G. T. N. I.*, XXVI, bl. 96-98.

Adriani (P.). Ontstaan, verspreiding en bestrijding der beri-beri. — *I. G.*, 1886, II, bl. 1824; 1887, I, bl. 291, 441, 633, 812, 1028. — *N. Mil. Gen. Arch.*, X, (1886), bl. 447, 844.

Winnung (E. A. von). Ervaringen van een postkommandant omtrent beri-beri. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 358.

Eecke (J. W. F. van). Mededeelingen uit het beri-berigesticht te Buitenzorg. Eenige bijdragen tot de kennis van de oorzaken en den aard der beri-beri. M. pl. — *G. T. N. I.*, XXVII, bl. 71; XXVIII, bl. 145.

Burg (Dr. C. L. van der). Een bezoek aan het Seminarie van Inlandsche zendingen te Depok, naar aanleiding van daar voorgekomen gevallen van beri-beri. — *G. T. N. I.*, XXV, bl. 57.

Fiebig (F. J. M.). Voorloopige mededeeling omtrent de oorzaken en het wezen der beri-beri. — *G. T. N. I.*, XXIV, bl. 223. — Geschichte und Kritik der bacteriologischen Erforschung der Beri-Beri-Krankheit. — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 229. — Errata. — *G. T. N. I.*, XXX, bl. 257. — Een paar opmerkingen naar aanleiding van Dr. Fiebig's kritiek door C. A. Pekelharing en C. Winkler. — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 814. — Antwoord van Dr. Fiebig. — *G. T. N. I.*, XXX, bl. 221. — Zur Geschichte der Beri-Beri-Krankheit. — *G. T. N. I.*, XXX, bl. 134. — Beri-beri onder de dessabevolking in Ned. Indië. Eene bijdrage tot de actiologie dier ziekte. — *G. T. N. I.*, XXX, bl. 432.

Bespreking in verschillende vergaderingen der Vereeniging tot Bevordering van Geneesk. Wetenschappen in N. I. van de oorzaken en het karakter van beri-beri. — *G. T. N. I.*, XXVII, bl. 21-24, 30-31, 33-70. — Correspondentie (Pekelharing — Scheffer — Fiebig). — *G. T. N. I.*, XXX, bl. 599-603.

Pekelharing (Prof. C. A.). Mededeelingen omtrent het onderzoek naar de oorzaak en het wezen der beri-beri. — *G. T. N. I.*, XXVII, bl. 121-150. — De loop der beri-beri in Atjeh in de jaren 1886-87. — *T. N. I.*, 1888, I, bl. 305. — *N. T. v. Gen.*, 1887, I, bl. 633; II, bl. 276. — *I. G.*, 1888, I, bl. 612-613. — *N. Mil. Gen. Arch.*, X (1887), bl. 470; XII (1888), bl. 253. — Verslag omtrent de onderzoekingen naar de oorzaak der beri-beri. — *Hand. 1ste Ned. Nat. en Gen. Congr.* 1888, bl. 46-55.

Pekelharing (Prof. C. A.) en Dr. C. Winkler. Rapport over de beri-beri. — *T. N. I.*, 1887, II, bl. 281.

Winkler (Dr. C.). Over het wezen der beri-beri. — *Hand. 1ste Ned. Nat. en Gen. Congr.* 1888, bl. 56-62.

Het resultaat van het onderzoek van Prof. Pekelharing naar de beri-beri. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1656. — Prof. Pekelharing's verslag en zijn bestrijders. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1797. — Dr. E. van Dieren over dat verslag. — *I. G.*, 1888, I, bl. 812. — Dr. F. Schneider contra Prof. Pekelharing in zake beri-beri. — *I. G.*, 1888, I, bl. 488-491.

Grotenhuis van Onstein (F. van). Een denkbeeld over beri-beri-bestrijding op Atjeh. — *M. Sp.*, 1888, bl. 811.

Eijkman (Dr. C.). Over de resultaten van het electrisch onderzoek bij beri-beri. — *G. T. N. I.*, XXVIII, bl. 349.

Dorssen (J. M. M. van). Verslag omtrent het gebruik van Kéeling-water bij lijders aan beri-beri en het daarbij verkregen resultaat in het Groot Militair Hospitaal te Weltevreden. — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 215.

Schmidt auf Altenstadt (J. H. W. von). Eenige herinneringen en beschouwingen van een Oud-Gediende. (De beri-beri en andere tropische ziekten uit een militair oogpunt beschouwd en de middelen tot bestrijding en leniging.) — *I. G.*, 1889, II, bl. 1932.

De beri-beri, de ontsmettingsmaatregelen en Dr. Fiebig's behandeling-methode. (Volgens de Memorie van Antwoord op het Voorl. Verslag der 2de Kamer over de Ind. Begroting van 1891.) — *I. G.*, 1890, I, bl. 315.

Uittreksel uit de brochure van G. J. H. Furnée Jr. „Een fragment uit mijne

beri-beri-aanteekeningen. Utrecht 1889." — *I. G.*, 1889, I, bl. 81—83.

De beri-beri-microben. (Volgens Dr. Rebourgeon). — *I. G.*, 1890, II, bl. 2079.

Blok. Iets over de hartsymptomen bij beri-beri. — *G. T. N. I.*, XXVIII, bl. 290.

Kessler (Dr. H. J.). Veranderingen in den *fundus oculi* bij beri-beri. — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 423.

Snethlage (Dr. R. A. J.). Iets over diuretin bij beri-beri. — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 846.

Thur (W. W. E.). Iets over methyleenblauw in de behandeling van beri-beri. — *G. T. N. I.*, XXXIII, bl. 92.

Rounseville Wildman. Beri-beri. — *Rep. Cons. Unit. States* No. 150, *March* 1893, p. 381.

Besmettelijkheid van beri-beri. (Volgens een rapport van den Chef van den Geneesk. Dienst in Nieuw-Caledonië). — *I. G.*, 1892, I, bl. 525.

Nieuwe verklaring en geneeswijze van de beri-beri. (Methode van Dr. R. G. M. Glogner). — *I. T.*, 28 Febr. 1893, No. 179.

Manson (Patrick). Beri-beri. — *A. Davidson. Hygiene of warm climates. Edinb. and London*, 1893, p. 452.

Zwaardemaker (Dr.) en Dr. Kraft. Over de reconvalescentie van beri-beri. — *N. T. Gen.*, 1893, III, bl. 516.

Waszkiewicz (A. E.). De cholera-epidemie in 1864. — *G. T. N. I.*, XII, bl. 74.

Wefers Bettink. De cholera in Engelsch-Indië. — *G. T. N. I.*, XVII, bl. 43.

Papillon (F.). Le choléra Indien au point de vue de la géographie médicale et de l'hygiène internationale. — *Rev. d. d. M.*, CI, (15 Oct. 1872), p. 878.

Wyckerheld Bisdom (Dr. J. J. W. E. van). Rapport over de cholera-gevallen in het hospitaal en garnizoen te Salatiga van 17 Aug.—28 Sept. 1883. M. pl. — *G. T. N. I.*, XXIV, bl. 68.

Spil (L. P. van der). Cholera-behandeling. — *G. T. N. I.*, XXIV, bl. 82.

Rapport van Dr. Koch over de cholera-bacillen. — *G. T. N. I.*, XXIV, bl. 91.

Boelen (Anton). 's Legers grootste ramp. (De cholera, hare verspreiding en bestrijding volgens een werk van Dr. Mailloux op Mauritius). — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 1.

Conclusiën van een enquête-rapport aangaande de cholera in Britsch Indië, 1862—1881. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1332.

Leent (Dr. F. J. van). Histoire du choléra aux Indes Orientales avant 1817 par J. Semmelink. Utr., 1885. Analyse et commentaire. — *Rev. Col. Intern.*, 1886, I, p. 484.

Lier (M. E. M. van). Sur la genèse du choléra. — *Congr. Intern. Méd. d. Col. Amst.* 1883, (C. R.), p. 294. — Discussion. — *Ibid.*, p. 303.

Adriani (P.). De cholera, hare verspreiding en hare bestrijding. — *I. G.*, 1896, II, bl. 1489, 1636. — *N. Mil. Gen. Arch.*, X, (1886), bl. 58, 238.

Stratz (Dr. C. H.). Rapport omtrent de van af 17 Juni tot medio December 1888 in het Militair Hospitaal te Soerabaja waargenomen gevallen van cholera asiatica. M. 2 pl. — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 1. — Commentaar van Dr. Sikkes. — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 54.

Godefroy (Dr. J.). Transfusie (infusie) van chloornatrium-oplossing bij cholera. M. pl. — *G. T. N. I.*, XXIII, bl. 136. — Cholera-verslag van het Militair Hospitaal te Batavia, 10 Aug. 1888—5 Januari 1889. — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 171.

Schrijfsma (J.). Over de behandeling van choleralijders te Samarang. — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 209.

Rombouts (A. H.). Over de behandeling van choleralijders te Willem I. — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 212.

Groneman (Dr. J.). De behandeling van cholera met creoline. Eene voorloopige mededeeling. — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 316. — Cholera en creoline. — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 695. — Beoordeeling door C. J. de Freijtag. — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 296. — Antwoord van Groneman. — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 629.

Scheffer. Creoline. — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 377.

Eijkman (C.). Cholera asiatica. — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 425.

Freijtag (C. J. de). Rapport over de

in de maanden Augustus, September, October en November 1891 in het Militair Hospitaal te Weltevreden behandelde lijdens aan cholera asiatica. — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 753.

Macnamara (N. C.). Cholera. — *A. Davidson. Hygiene of warm climates. Edinb. and London*, 1893, p. 352.

Ziekteschets van den banneling Kas-san, lijdende aan lepra, geobserveerd door F. W. Reif en P. W. A. Beijen. Medegedeeld door T. L. W. Vogler. — *G. T. N. I.*, XII, bl. 192, 539.

Zijnen Wartel (W. A. P. F. L.). Mid-del tegen lepra. — *G. T. N. I.*, XVI, bl. 755.

Aken (H. J.). Rapport over de therapeutische werking van de gurjun-oil (*Balsamum Dipterocarpi*) bij lepra-lijdens. — *G. T. N. I.*, XVIII, bl. 141.

Iets over lepra. — *G. T. N. I.*, XX, bl. 179.

Stibbe (D. L.). Het middel van Koch bij lepra. — *G. T. N. I.*, XXXI, bl. 571.

Landré. Sur la contagion de la lèpre. — *Congr. Intern. Méd. d. Col. Amst.* 1883 (*C. R.*) p. 277.

Lepra-verslagen over 1886 en 1887. Door Dr. C. A. Norden. — *G. T. N. I.*, XXVII, bl. 151, XXVIII, bl. 201. — Als voren over 1889—1891. Door W. M. Geill. — *G. T. N. I.*, XXX, bl. 47, XXXI, bl. 262, XXXII, bl. 8.

Macnamara (N. C.). Leprosy. — *A. Davidson. Hygiene of warm climates. Edinb. and London*, 1893, p. 426.

Riemsdijk (Dr. J. van). Over de waarde der cijfers bij de statistiek der vaccinatie,

naar het Duitsch van Dr. Lorinser. — *G. T. N. I.*, XVIII, bl. 424.

Alken (J.). Nog iets over vaccinatie. — *G. T. N. I.*, XIX, bl. 23.

Burg (Dr. C. L. van der). Vaccine in Nederl. Indië. — *G. T. N. I.*, XIX, bl. 125.

Furnée (G. J. H.). De vaccine-quaestie (in Nederl. Indië). — *G. T. N. I.*, XIX, bl. 184, 195.

Oudenhoven (H. L.). Over de behoefte aan Parcs Vaccinogènes in Nederl. Indië. — *Mil. Gen. Arch.* 1881. — *I. G.* 1881, II, bl. 965.

Idsinga (J.). Eenige mededeelingen over de koepok-inenting op Java en Madura (1820—1882). — *G. T. N. I.*, XXIII, bl. 114.

Schuckink Kool (C. D.). Verslag betreffende proeven ter bekoming van animale vaccine genomen te Meester Cornelis. — *G. T. N. I.*, XXIV, bl. 254. — Vervolg. Door M. K. Enthoven. — *G. T. N. I.*, XXV, bl. 27. — Rapport over eenige in opdracht van Z. E. den Minister van Koloniën bezochte Parcs Vaccinogènes in Nederland. — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 229. — Eerste jaarverslag van het Parc-Vaccinogène te Weltevreden. — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 182.

Dorssen (J. M. H. van). Rapport omtrent de inenting met animale vaccine-stof te Meester Cornelis in 1889. — *G. T. N. I.*, XXX, bl. 68. — Eerste invoering der vaccine op Java en in Indië. — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 807.

Cock (Dr. H. de). De verplichte vaccinatie beoordeeld. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1407.

Eindelijk een Parc Vaccinogène op Java! (Naar aanleiding van een mededeeling in het Koloniaal Verslag van 1890, met een overzicht van den loop der zaak). — *I. G.*, 1891, I, bl. 871.

IV. VOLKSBESCHRIJVING.

a. Bevolkingscijfers.

Bleeker (Dr. P.). Statistiek der bevolking van het Gouvernement Java's Noord-Oostkust in het jaar 1802. — *T. N. I.*, 1866, II, bl. 325. — Bevolking van Java

en Madura op het einde van 1864. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 311. — De bevolkingsdichtheid van Java en Madura op het einde van 1864. — *B. Inst.*, Rks. 3, II, bl. 341. — Bijdragen tot de bevolkingsstatistiek van Java en Madura I. Bevolking op het einde

van 1865. — II. Verlies van menschenlevens door ongelukken 1862—65. — III. Bevolkingstoename 1845—65. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 456. — Nieuwe bijdragen tot de bevolkingsstatistiek van Java en Madura. — *B. Inst.*, Rks. 3, IV, bl. 447. — Iets over de verhouding der geslachten onder de Javanen op verschillende tijdstippen 1802, 1815, 1845, 1867. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 364. — Nog iets over de vermeerdering van Java's bevolking (1795—1867). Rectificatie en aanvulling van vroegere opgaven. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 488. — Over de sterfte- en geboorteverhoudingen der Javaansche bevolking. — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 42.

De bevolking van Java en Madura op het einde van 1863. (Volgens opgaven in het Regeeringsverslag van dat jaar). — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 370.

Over de dichtheid der bevolking in de residentie Krawang. Door C. — *T. N. I.*, 1866, II, bl. 457.

De bevolkingsdichtheid van Java en Madura op het einde van 1863. (Ook in verhouding tot die van Nederland). — *T. N. I.*, 1866, II, bl. 79.

Bevölkerungszahl von Java. — *Z. Ges. Erdk. Berlin*, 1873, S. 93.

Waeij (W. H. van). Toeneming van het menschenras in het algemeen en op de eilanden Java en Madura in het bijzonder. — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 339.

Beschouwingen over de officieele bevolkingsstatistiek der Nederlandsche koloniën met eene proeve van betere bewerking. — *Die Bevölkerung der Erde. (Peterm. M. Ergänzungsheft, No. 62, S. 41—42).* — Nadere beschouwingen over de officieele bevolkingsstatistiek der Nederlandsche koloniën. — *Die Bevölkerung der Erde. (Peterm. M. Ergänzungsheft, No. 101 (1891), S. 127—138.* — Vgl. *T. A. G.*, Rks. 2, VIII, (1891), bl. 815, 824. — *I. G.*, 1891, II, bl. 2017; 1892, I, bl. 444, 453.

Bergsma (Mr. W. B.). Statistiek van de bevolking en van den landbouw op Java en Madura. (Beschrijving van de bij Ind. Staatsblad 1880, No. 81, vastgestelde wijze van verzameling der gegevens voor die statistiek). — *Staatk. Staath. Jb.*, 1880, III, bl. 59. — Overzicht. — *I. G.*, 1880, II, bl. 982. — Nog iets over de bevolking van Java's hoofdsteden. — *T. A. G.*, V, (*Versl.*),

bl. 211. — De bevolking van Java's hoofdsteden in 1880 en eenige andere cijfers uit den Regeeringsalmanak van Ned. Indië van 1882. — *T. A. G.*, VI, (*Versl.*) bl. 259. — Welke waarde kan aan de bevolkingscijfers, welke men in Ned. Indië verzamelt, worden toegekend? — *I. G.*, 1885, II, bl. 869. — Antwoord van C. E. van Kesteren. — *I. G.*, 1885, II, bl. 967. — Hoe de bevolkingscijfers van de inlanders op Java en Madura worden verzameld. — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 513. — *T. B. B.*, VII, bl. 307. — Vgl. *I. G.*, 1892, II, bl. 1742.

Verwijk (J. J.). Het verzamelen van gegevens voor de bevolkingsstatistiek op Java en Madoera. — *T. B. B.*, II, bl. 7.

Veth (P. J.). De bevolking van Java's hoofdsteden. (Volgens opgaven in het Koloniaal Verslag van 1880). — *T. A. G. V.* (*Versl.*) bl. 188.

Kuijper (J.). Het bevolkingscijfer van Ned. Oost-Indië. M. k. — *B. Orient. Congr. Leiden*, 1883, (*L. V.*), bl. 9.

Toeneming van de bevolking van Java. — *Ind. Mail*, II, (1887), bl. 613.

Bevolking en productie der Padangsche Bovenlanden. (Uittreksel uit eene Nota van den Hoofdingenieur IJzerman). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1015.

Bevolkingssterkte van Ternate in 1823, 1833, 1854, 1860, 1871 en 1885. Ontleend aan het werk van F. S. A. de Clercq („De residentie Ternate. Leiden 1890"). — *I. G.*, 1890, II, bl. 2609.

Meynersd'Estrey (H.). Peuplement excessif de Java. — *Rev. de Géogr.* XXVII, (1890), p. 340.

Grondgebied en bevolking van Ned. Indië. (Volgens opgaven in het Koloniaal Verslag van 1885). — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (*V. M.*), bl. 580.

Oppervlakte en sterkte der bevolking van elk gewest in Ned. Oost-Indië (leger en vloot daaronder niet begrepen) op ult°. December 1885. — *I. G.*, 1887, I, bl. 624—631.

Officieele bevolkingsstatistiek. Bevolkingssterkte der drie hoofdplaatsen van Java onder ultimo 1878, 1883 en 1888, volgens opgaven in de Koloniale Verslagen. Met aantekeningen. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2249.

Bevolkingsstatistiek der gewestelijke hoofdplaatsen in Ned. Indië. — *I. G.*, 1891, II, bl. 2076—2077.

Vorderman (A. G.). Eenige inlichtingen op de bevolkingsstatistiek der voornaamste plaatsen van Java. — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 912. — Vgl. *T. A. G.* Rks. 2, VIII, (1891), bl. 719, 947.

Districtsgewijze opgaven van de oppervlakte van den in gebruik genomen grond en het zielental van Java en Madura volgens in 1891 verzamelde gegevens. Met kaart en graphisch overzicht. — *K. V.*, 1892, *bijl. B.*

b. Maatschappelijke en zedelijke toestand.

1. Europeanen.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). Een oordeel over de Indische maatschappij. (Van den zendeling C. Albers). — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 134.

De Europeesche maatschappij op Java. — *N. en J.*, 1872, No. 13.

De Europeesche maatschappij in Ned. Indië voorheen en thans. — *Van Delden: Blik enz., Batavia*, 1872, bl. 11—12. — Nota over hetgeen tot verbetering van den materieelen, intellectueelen en moreelen toestand der inlandsche kinderen kan worden gedaan. — *Ibid.*, bl. 166—194.

De hybriden in de Indische samenleving. (Naar aanleiding van A. de Molenaar's roman „Huwelijken onder en zonder de wet in Ned. Oost-Indië, Leiden 1876"). — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 225.

Pierson (Mr. N. G.). Vergelijkende sociologie. (De sociale toestanden in het Oosten, ook in Ned. Indië, vergeleken met die in Europa gedurende de middeleeuwen). — *Gids* 1875, III, bl. 1.

Melati van Java. Ons dienstpersoneel. Schetsen en typen uit het Indische leven (Java). — *Ind. Mail.*, I, (1886), bl. 55, 104, 153, 233, 367, 446.

Humme (H. C.). Het Indische leven. — *Jaarb. Indol. Vereen.*, 1891, bl. 225.

Horst (Dr. D. W.). Onze taak in Indië ten opzichte van de onbemiddelde Eura-

ziërs en inlandsche Christenen. — *I. G.*, 1893, I, bl. 385.

Huwelijken (van Europeesche ambtenaren) in Indië. — *I. G.*, 1893, I, bl. 385.

W. Basil Worsfold over den maatschappelijke toestand der Europeanen in Ned. Indië. (Overzicht van een opstel in de „Fortnightly Review" van Maart 1893). — *I. G.*, 1893, I, bl. 651—653.

Voûte (Caesar). Verarmde Europeanen op Java. Voordracht met debat en bespreking tevens van de pupillenschool te Gombong. — *V. Ind. Gen.*, 1892, bl. 29-54. — Nalezing van J. M. Rosskopf. — *I. G.*, 1892, I, bl. 1214.

Ons pauperisme. (Van de Indo-Europeanen op Java). — *Med. Vereen. Soeria Soemirat*, 1892, No. 2, bl. 10.

Schot (J. G.). Eenige Ned. Indische belangen. II. Het concubinaat der Europeesche ambtenaren. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1632.

2. Inlanders.

Wilken (G. A.). Over de primitieve vormen van het huwelijk en den oorsprong van het gezin. (Vooral met betrekking tot de Oostersche volken). — *I. G.*, 1880, II, bl. 601, 1077; 1881, II, bl. 232. — Opmerkingen van v. Hoëvell. — *I. G.*, 1881, II, bl. 882. — Over de verwantschap en het huwelijk en erfrecht bij de volken van het Maleische ras. Met naschrift over het erfrecht op Nias. — *I. G.*, 1883, I, bl. 656, 912. — *Wetensch. Voordr. Kol. Tent. Amst.* 1883, *Leiden* 1884, bl. 152. — Eenige opmerkingen naar aanleiding eener kritiek van mijn „Matriarchaat bij de oude Arabieren". — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 406.

Het uithuwen van kinderen in Indië. — *I. G.*, 1891, I, bl. 420.

Kinderhuwelijken. (Prof. Wilken over het arrest van het Hof in zake den beklaagde Atjeh). — *I. G.*, 1891, I, bl. 1076.

Kern (Dr. H.). De Indische theoriën aangaande de verdeeling der standen. — *V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)*, Rks. 2, II, bl. 21-25.

Het oorspronkelijk huwelijk en het huwelijk in Ned. Indië. (Volgens Dr. G. A. Wilken). — *Vr. v. d. D. (B.)*, VIII, (1893), bl. 81—83.

Pleyte Wzn. (C. M.). Aankondiging van het werk van Edw. Westermarck "The history of human marriage. London 1891". (Met beschouwingen ook over Indische toestanden, in verband met de Verhandelingen van Prof. G. A. Wilken). — *I. G.*, 1891, II, bl. 2065.

Zegers (L.). Christendom en polygamie. (Met betrekking tot Ned. Indië). Voor- dracht met debat. — *N. Z. T.*, V, (1893), bl. 1—19.

De verschillende klassen van arbeiders op Java. (Manoempangs, boedjangs, badéga). — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 496.

Bosch (W.). Een kijkje in de suiker- fabrieken en het leven van den Javaan in zijne dessa. — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1874, No. 4, bl. 97. — De toestand van den Javaanschen werkmán vergeleken met dien van den Nederl. werkmán. — *Ibid.*, 1872, No. 1, bl. 2; No. 7, bl. 212.

Poensen (C.). De Javaan en het Evangelie. Bijdragen tot de kennis van den politiek-socialen toestand der Javanen. — *M. N. Z. G.*, XIV, (1870), bl. 123. — De kleine man op Java. — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 209. — Iets over het Javaansch ge- zin. — *M. N. Z. G.*, XXXI, (1887), bl. 113, 221. — Uittreksels. — *I. G.*, 1887, I, bl. 1025, II, bl. 1395. — Het Javaansche huis- gezin en het Evangelie. Voor- dracht met debat. — *N. Z. T.*, V, (1893), bl. 45.

De Javaansche werkmán. (Naar aan- leiding van eene lezing van J. P. de Bordes). — *Econ.*, 1870, I, bl. 240.

Vleuten (van). Twee dessa's op Java. — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 10.

Boudriot (J. H.). Dessa's met en zon- der gemeenterechten. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 294.

De maatschappelijke toestand der op- gezetenen van de particuliere landerijen in West-Java. — *N. en J.*, 1873, No. 10.

Mechelen (Chs. te). Eenige dagen het désa-leven op Java medegeleefd. — *T. B. G.*, XXV, bl. 165, 206.

Groneman (J.). Een en ander over den Javaanschen adel. — *I. G.*, 1886, II, bl. 880. — Javaansche rangen en pajongs. *M. pl.* — *T. I. A. G.*, I, afl. 4, bl. 1.

Sollewijn Gelpke (Dr. J. H. F.). De

verdeeling der gemeente- of dessa-gronden op Java. — *I. G.*, 1879, II, bl. 279.

Fokkens (F.). Vrije (of perdikan-) dessa's op Java en Madura. Met tekst en vertaling van eenige instructies en last- brieven. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 477.

Hasselman (C. J.). De perdikan-dessa's in het district Tjahijana, afd. Poerbolingo, residentie Banjoemas. — I. Overleveringen betreffende de stichting. — II. Schrifte- lijke titels. — III. De tegenwoordige toe- stand. — *T. B. B.*, I, bl. 72.

De désa-regeling van Modjowangi, afd. Djombang, residentie Soerabaja, met eenige aantekeningen van den controleur H. E. B. Schmalhausen. — *T. B. B.*, I, bl. 226. — Nalezing. — *T. B. B.*, I, bl. 395-397.

Désa-regelingen. — *I. G.*, 1886, II, bl. 1299.

Huijser (P. C.). De Javaan als werk- man. — *Ind. Mail.*, II, (1887), bl. 105.

Kennis van de inlandsche huishouding en statistiek. Schema eener monographie van eene dessa op Java, als basis van de kennis van de inlandsche huishouding en den economischen toestand der bevolking. Door een Controleur. — *T. B. B.*, II, bl. 243.

Een kijkje in de inlandsche huishouding op Java. Door v. d. V. — *T. B. B.*, III, bl. 169.

Gennep (J. L. van). Eenige wenken omtrent het instellen van een onderzoek in de dessa. — *T. B. B.*, IV, bl. 81.

Over de wenschelijkheid van voorbe- reidende maatregelen tot invoering van een burgerlijken stand voor de inlanders op Java en Madoera. Door Prsvr^{at}. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1171.

Schilstra (S. A.). De band des huwe- lijks op Java. — *Maced.* XI, (1893), bl. 357.

Laging Tobias (P. F.). Iets over de inlandsche vrouw en meer speciaal haren invloed in de inlandsche maatschappij. — *Alm. Indol. Vereen.*, 1894, bl. 243.

Verkerk Pistorius (A. W. P.). Het Maleische dorp in de Padangsche Boven- landen. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 97. — Het Maleische gezin en het erfrecht in de Pa- dangsche Bovenlanden. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 172. — De priester en zijn invloed op de samenleving in de Padangsche Bo-

venlanden. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 423. — Aanteekeningen. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 453. — De arbeid in de Padangsche Bovenlanden. Met aanteekeningen. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 231, 255.

Bespreking der „Studiën over de inlandsche huishouding in de Padangsche Bovenlanden van A. W. P. Verkerk Pistorius. Zalt-Bommel 1871”, door G. K. Niemann en P. J. Veth. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 393, 481. — Vgl. *Gids*, 1871, IV, bl. 307.

Studiën over de inlandsche huishouding in de Padangsche Bovenlanden door A. W. P. Verkerk Pistorius. (Eenige aanteekeningen van G. de Waal). — *T. B. B.*, III, bl. 217.

Toorn (J. L. vanden). Aanteekeningen uit het familieleven bij den Maleijer in de Padangsche Bovenlanden. — *T. B. G.*, XXVI, bl. 205, 214.

Wilken (G. A.). De verbreiding van het matriarchaat op Sumatra. — *B. Inst.*, Rks. 5, III, bl. 163. — Over het huwelijks- en erfrecht bij de volken van Zuid-Sumatra. — *B. Inst.*, Rks. 5, VI, bl. 149.

Graafland (N.). De verbreiding van het matriarchaat in Indragiri. — *B. Inst.*, Rks. 5, VI, bl. 149.

Meerwaldt (J. H.). Wijzen de tegenwoordige zeden en gewoonten der Bataks nog sporen aan van een oorspronkelijk matriarchaat? — *B. Inst.* Rks. 5, VII, bl. 197.

Kohler (J.). Ueber das Mutterrecht und Vaterrecht bei Malaiischen Stämmen (Sumatra). — *Aust.*, 1893, No. 21, S. 322.

Het Maleische gezin en het matriarchaat. — *Nyland, Schetsen uit Insulinde. Utr.*, 1893, bl. 179.

Clercq (de). Over eenige maatschappelijke instellingen bij de inlandsche Christenen in de Minahassa. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 211. — Opmerkingen van J. N. Wiersma. — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 34.

Aanteekeningen omtrent de te nemen maatregelen om de bevolking van de Limo lo pahalaä (Gorontalo) uit haren treurigen maatschappelijken en zedelijken toestand op te richten. — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 432.

Graafland (N.). De vrouwen in de Minahassa. — *M. N. Z. G.*, XXV, (1881), bl. 316. — De huwelijksvoltrekking van inlandsche Christenen in de Molukken en de Minahassa. — *N. Z. T.*, III, (1891), bl. 129.

Louwerier (J.). Het huwelijk der inlandsche Christenen in de Minahassa. — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 311.

Rinnooij (N.). Het buiten-christelijk huwelijk (in de Minahassa). — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 193. — Nog eens het buiten-christelijk huwelijk. — *N. Z. T.*, III, (1891), bl. 358.

Bolsius (A.). Burgerlijke voorschriften bij het sluiten van huwelijken in de Minahassa. — *Ber. St. Claverbond*, 1892, bl. 25.

Wiersma (J. N.). Het buiten-christelijk huwelijk. — *N. Z. T.*, III, (1891), bl. 266.

c. Anthropologie — Ethnographie.

1. De Indische Archipel.

Meinicke (C. F.). Bemerkungen zu Wallace's Ansichten über die Bevölkerung der Indischen Inseln. — *Z. f. Ethnol. Berlin*, 1871, S. 84.

Niemann (G. K.). Oorsprong en beteekenis van het woord „Alfoer.” — *M. N. Z. G.*, XVI, (1872), bl. 55—58.

Het verband tusschen de Malagassen en de Maleijers. Door de C. — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 383.

Mundt-Lauff (Th.). Die schwarze Urbevölkerung des Philippinen- und Molukken-Archipels sowie der Inseln Celebes und Formosa. — *Die Natur*, 1879, No. 33—36.

Wat zijn Alfoeren? — *I. G.*, 1880, I, bl. 117.

Veth (P. J.). De beteekenis van den naam „Alfoer.” — *T. A. G.*, V, (*Versl.*) bl. 72.

Bastian (Dr. A.). Zur Alfurenfrage. — *Z. f. wissensch. Geogr.*, 1881, No. 4, S. 154—156.

Meijer (A. B.). Einige Bemerkungen über den Werth welcher im Allgemeinen den Angaben in Betreff der Herkunft menschlicher Schädel aus dem Ostindischen Archipel beizumessen ist. — *M. Anthropol. Ges. Wien*, IV, No. 8. — Ueber den Namen Papua, Dajak und Alfur. — *Sitzungsber. phil. hist. Kl. d. K. K. Akad. Wien*, 1883, No. 1. — Vgl. *I. G.*, 1883, I, bl. 299—301.

Zaaijer (F.). *Anthropologie van Ned. Oost-Indië*. — *Catal. Kol. Tent. Amst.*, 1883, *afd. Ned. Kol., Gr.*, I, bl. 148.

Keane (A. H.). *Rapports ethnologiques et linguistiques des races Indo-Chinoises et Indo-Pacifiques*. — *Ann. E. Or.*, V, (1882—83), p. 238, 264.

Swaving (Dr. C.). *Schedelinhoud en zwaarte der hersenen van verschillende Aziatische volken*. — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 467—468.

Wilken (G. A.). *Albino's in den Indischen Archipel*. — *B. Inst.*, Rks. 5, V, bl. 105. — *Overzicht*. — *Monatsschr. f. d. Or.*, 1890, S. 48. — *Struma en cretinisme in den Indischen Archipel*. — *B. Inst.*, Rks. 5, V, bl. 349.

Hagen (Dr. B.). *Anthropologische Studien aus Insulinde. Mit Messungen, Tabellen und Tafeln*. — *Vh. K. Ak. v. W. (Nat.)*, XXVII, 1890. — *Vgl. V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 3, VII, bl. 5. — *Peterm. M. (Litt. Ber.)*, 1892, S. 103—104. — *Beiträge zur somatischen Anthropologie der Malayen-Völker*. — *M. Anthropol. Ges. Wien.*, XVIII, (1888), S. 84.

Sittengemälde aus Niederländisch Indien. — *Aust.*, 1868, No. 18.

Veth (P. J.). *Vrouwenregeeringen in den Indischen Archipel*. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 354. — *Schetsen uit Insulinde*. — *E. H.*, 1885, No. 15, 19, 24, 29; 1886, No. 43.

Prujls van der Hoeven (A.). *Iets over den bruidschat bij eenige volken van den Indischen Archipel*. — *T. B. G.*, XVI, bl. 277.

Cohen Stuart (A. B.). *Nieuwe bijdragen tot de kennis van de Mohammedaansche tijdrekening in den Indischen Archipel*. — *T. B. G.*, XV, bl. 195.

Vragen en mededeelingen op het gebied van taal-, land- en volkenkunde van Ned. Indië. — *T. B. G.*, XXV, bl. 196, 565; XXVI, bl. 102, 202, 299, 571.

Niemann (G. K.). *Over het geloofaan gelukkige en ongelukkige tijden bij verschillende volken van Ned. Indië*. — *B. Inst.*, Rks. 3, V, bl. 133.

Leupe (P. A.). *Verschiedene eedformu-*

lieren. (Maleische en Portugeesche Christenen. — Baliërs. — Alfoeren). — *B. Inst.*, Rks. 4, II, bl. 511.

Catalogus van voorwerpen en modellen ter veraanschouwelijking van het huiselijk en maatschappelijk leven der bevolking van Oostelijk Java, de Minahassa, Ambon, de Oeliassers, Borneo enz. Verzameld in het Zendelinghuis van het Nederl. Zendelinggenootschap. M. pl. — *M. N. Z. G.*, XVIII, (1874), bl. 119; XXI, (1877), bl. 197.

Holle (K. F.). *Snippers betreffende Indische land- en volkenkunde*. — *T. B. G.*, XVI, bl. 568, XVII, bl. 558, XIX, bl. 472, XX, bl. 63, 152, 231.

Gramberg (J. S. G.). *Het beëedigen in Indië (van Inlanders, Chineezers en inlandsche Christenen)*. — *I. G.*, 1879, II, bl. 780.

Eck (R. van). *Schetsen uit het volksleven in Ned. Indië*. I. *Het hanengevecht*. — *I. G.*, 1879, I, bl. 102. — II. *Het huwelijk*. — *I. G.*, 1879, I, bl. 688, 821; II, bl. 600. — III. *Begravenissen*. — *I. G.*, 1879, II, bl. 760. — IV. *Huwelijken en begravenissen bij de Papoes*. — *I. G.*, 1879, II, bl. 946. — V. *Eeden en godsoordeelen*. — *I. G.*, 1880, I, bl. 320. — VI. *De rechtspleging*. — *I. G.*, 1880, I, bl. 511, 1004. — VII—IX. *Spelen en vermaken*. — *I. G.*, 1880, II, bl. 1206; 1881, I, bl. 167, 372, 594, 1203. — X. *De Papoes*. — *I. G.*, 1881, II, bl. 368. — XI. *De Mangkasaren en Boegineezen*. — *I. G.*, 1881, II, bl. 824, 1020; 1882, I, bl. 60. — XII. *Ras- en stamverdeling der inl. bevolking van Ned. Indië*. — *I. G.*, 1882, I, bl. 612. — XIII. *De Alfoeren in de Minahassa van Menado*. — *I. G.*, 1882, II, bl. 195, 566, 956. — XIV. *De talen van Indië*. — *I. G.*, 1883, I, bl. 146. — XV. *Bijzondere maatschappelijke instellingen bij enkele stammen in Ned. Indië*. — *I. G.*, 1883, I, bl. 785, 914. — XVI. *Het kakianverbond op Ceram*. — *I. G.*, 1884, I, bl. 281.

Het tandvrijlen bij de inlanders. — *I. G.*, 1881, II, bl. 819.

Stellwagen (A. W.). *Schetsen uit de Buitenbezittingen*. — *E. H.*, 1875, bl. 348, 358; 1876, bl. 192, 196.

Neurdenburg (J. C.). *Catalogus der ethnographische voorwerpen ter internationale tentoonstelling te Amsterdam van 1883 ingezonden van wege het Nederl.*

Zendinggenootschap. Met inleiding. — *M. N. Z. G.*, XXVII, (1883), bl. 210.

Het koppensnellen en andere menschenoffers in sommige streken van onze Oost, in verband met het geloof aan een leven hier namaals. — *Maced.*, VI, (1888), bl. 136.

Het geloof aan weerwolven en heksen in onze Oost. — *Maced.*, VI, (1888), bl. 66.

Maxwell (W. E.). The folklore of the Malays. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, June 1881, p. 11.

Meijer (A. B.). Der Schädelcultus im Ostindischen Archipel und der Südsee. — *Ausl.* 1882, No. 17, S. 323.

Metzger (Em.). Einiges über Amok und Mataglap. — *Globus*, LII, (1887), No. 7ff. — Skizzen aus Holl. Indien. — *Aus all. Weltth.* XV, (1884), No. 12, S. 356.

Indische typen. (Naar aanleiding van „J. A. Uilkens; Indische typen. Amst. 1885“). — *T. N. I.*, 1886, I, bl. 38.

Wilken (G. A.). De besnijdenis bij de volken van den Indischen Archipel. — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 165. — Plechtigheden en gebruiken bij verlovingsen en huwelijken bij de volken van den Indischen Archipel. — *B. Inst.*, Rks. 5, I, bl. 140; IV, bl. 380. — Het tellen bij nachten bij de volken van het Maleisch-Polynesische ras. Met een aanhangsel: Over een tweetal Bataksche brandbrieven in het Rijks-Ethnographisch Museum te Leiden. M. 2 pl. — *B. Inst.*, Rks. 5, I, bl. 378, 390. — Iets over de beteekenis van de ithyphallische beelden bij de volken van den Indischen Archipel. — *B. Inst.*, Rks. 5, I, bl. 393. — Het shamanisme (bezweeren van geesten) bij de volken van den Indischen Archipel. — *B. Inst.*, Rks. 5, II, bl. 427. — Iets over de mutilatie der tanden bij de volken van den Indischen Archipel. — *B. Inst.*, Rks. 5, III, bl. 472. — De couvade bij de volken van den Indischen Archipel. — *B. Inst.*, Rks. 5, IV, bl. 250. — Iets over de schedelvereering bij de volken van den Indischen Archipel. — *B. Inst.*, Rks. 5, IV, bl. 89. — Vgl. *Ausl.* 1882, S. 323. — De hagedis in het volksgeloof der Malayo-Polynesiërs. M. 2 pl. — *B. Inst.*, Rks. 5, VI, bl. 463. — Ueber das Haaropfer und einige andere Trauergebräuche bei den Völkern Indonesiens.

Anhang: a. Das Verbot der Wiederverheirathung der Wittwe während der Trauerzeit und die „confusio sanguinis“. — b. Das Haar als Zaubermittel. — *Rev. Col. Intern.*, 1886, II, p. 225, 270; 1887, I, p. 345, 420. — Het animisme bij de volken van den Indischen Archipel. — *I. G.*, 1884, I, bl. 925, II, bl. 18; 1885, I, bl. 13, 191. — De betrekking tusschen menschen-, dieren- en plantenleven naar het volksgeloof (ook met betrekking tot den Indischen Archipel). — *I. G.*, 1884, II, bl. 595.

Grabowsky (F.). Das Betelkauen bei den Malayischen Völkern. M. Taf. u. Illustr. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, I, (1888), S. 188.

Lewin (Dr. L.). Ueber das Betelkauen. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, III, (1890), S. 61.

Hagen (Dr. B.). Bemerkungen über einen Fall von „Amok laufen“ eines Malayan. — *M. Anthropol. Ges.*, Wien, XIX, (1889), S. 22.

Maïjer (C.). Bilder aus den Sunda-Inseln. I. Etwas über das Upasgift. — II. Amok und Latta. — *Ausl.*, 1889, No. 15, S. 287.

Leendertz (C. J.). De sirih (betelkauen). — *Vr. v. d. D.*, II, (1887), bl. 1126. — Schetsen uit het volksleven in Insulinde (Maleische dieven). — *Vr. v. d. D.*, III, (1888), bl. 731. — Godsoordeelen en eeden. — *T. A. G.*, Rks. 2, V, (*U. A.*), bl. 1, 315.

Hoëvell (G. W. W. C. Bn. van). Bijdragen tot de ethnographie van den Indischen Archipel. I. Kei-eilanden. II. Leti-eilanden. III. Tomini-Bocht, Celebes. M. pl. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, III, (1890), S. 186. — Is het snellen van een kop bij Dajaks, Alfoeren enz. strikte voorwaarde van het sluiten van een huwelijk? — *T. B. G.*, XXX, bl. 626.

Schmeltz (J. D. E.). Indonesische Prunkwaffen. Ein Beitrag zur Kunde des Kunstgewerbes in Indonesien und der ethnologischen Bedeutung des Kris. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, III, (1890), S. 85. — Opmerkingen van C. M. Pleyte Wzn. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1805.

Pleschke (Dr. Karl). Kurze Mittheilung über zwei Malayische Spiele. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, III, (1890), S. 189.

Pleyte Wzn. (C. M.). De geographische verbreiding van het koppensnellen in den O. I. Archipel. — *T. A. G.*, Rks. 2, VIII, (1891), bl. 908. — Iets over mnemonische en andere teekenen bij de volken van den O. I. Archipel. — *B. Inst.*, Rks. 5, I, bl. 127. — De praehistorische steenen wapenen en werktuigen uit den O. I. Archipel beschouwd uit een archaeologisch en ethnographisch oogpunt. — *B. Inst.*, Rks. 5, II, bl. 586. — Plechtigheden en gebruiken uit den cyclus van het familieleven der volken van den Indischen Archipel. — *B. Inst.*, Rks. 5, VII, bl. 573. — Sumpitan and bow in Indonesia. W. ill. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, IV, (1891), S. 265. — Indonesisches Feuerzeug. — *Globus*, LIX, (1890), S. 52—56. — Indonesische Masken. — *Globus*, LXI, (1892), No. 21, 22, S. 321, 343.

Clercq (F. S. A. de). Die gegenwärtige Verbreitung des Blaserohrs und Bogens im Malayischen Archipel. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, V, (1892), S. 54. — Some remarks. By C. M. Pleyte Wzn. — *Ibid.*, V, (1892), S. 172—174. — Naar aanleiding van des Heeren C. M. Pleyte's „Some remarks etc.” Door A. F. von de Wall. — *T. B. B.*, VIII, bl. 250.

Kleian (E. F.). Het conserveeren van „gesnelde” menschenhoofden. — *T. B. B.*, VI, bl. 400.

Baessler (Dr. A.). Ethnographische Beiträge zur Kenntniss des Ost-Indischen Archipels. I. Beitrag zur Ethnographie der Sulu-Inseln. — II. Ethnographische Notizen über Wetter. — III. Heiliger Stein und Grabmal auf den Key-Inseln. — IV. Masken von Tidore. — V. Ueber die Sage der Entstehung der verschiedenen Sprachen der Minahassa mit ihren Unterdialekten. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, IV, (1891), S. 66.

Jacobs (Dr. Jul.). Critische beschouwingen over de theorie van Dr. H. Ploss, aangaande de betekenis der besnijdenis bij de verschillende volken. (Ook van den Indischen Archipel). — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, IV, (1891), S. 185, 244.

Land (J. P. N.). Ueber die Musik einiger Naturvölker (Australier, Melanesier, Polynesië). Naar aanleiding van eene dissertatie van Dr. Karl Hagen. Hamburg,

1892. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, V, (1892), S. 280.

Senn van Basel (W. H.). De inlander in onzen Indischen Archipel. — *Vr. v. d. D.*, III, (1888), bl. 502.

Sandick (R. A. van). Indische schetsen. — *Vr. v. d. D.*, VI, (1891), bl. 606, 791.

Langen (Adolf) und R. Virchow. Berichte und Individual-Aufnahmen aus dem Malayischen Archipel. — *Z. f. Ethnol.*, XXI, (1889), S. 123—160.

De bevolking van de Minahassa en die van Oost-Java. (Aard en gewoonten). Volgens den zendeling Alb. Kruijt. — *I. G.*, 1892, II, bl. 2354.

Weruméus Buning (A.). Indische schetsen. — *I. T.*, 1, 29 Dec. 1891, No. 114, 118; 8 Juni, 26 Juli, 20 Sept., 8, 22 Nov. 1892, No. 141, 148, 156, 163, 165; 30 Mei, 11, 25 Juli, 12 Sept., 17 Oct., 28 Nov., 27 Dec. 1893, No. 192, 198, 200, 207, 212, 218, 222.

2. Java en Madoera.

Koorders (Mr. D.). Losse aantekeningen tijdens het bezoek bij de Badoeis. — *B. Inst.*, Rks. 3, IV, bl. 335.

Giglioli (E. H.). I Giavanesi. — *Arch. per l'anthrop. et la ethnol.*, VII, (1877), p. 212. — Notizie intorno ai djelma o Badoei ed ai Tenger montanari non Islamiti di Giava. — *Ibid.*, VIII, (1878), p. 116.

Ketjen (E.). De Kalangers op Java. Afkomst, zeden en gebruiken. Met aantekeningen van H. L. C. te Mechelen. — *T. B. G.*, XXIV, bl. 421. — Bijdrage tot de geschiedenis der Kalangs op Java. — *T. B. G.*, XXVIII, bl. 185.

Wiselius (J. A. B.). — De volksstam „gadjah mada” in het district Lingkir (Soerabaia). — *T. B. G.*, XXV, bl. 565.

Meijer (A. B.). Die Kalangs auf Java. M. 3 Taf. — *Leopoldina*, Heft XIII, No. 13—14, 1877, August.

Winter (G.). De Kalangs op Java. — *I. G.*, 1881, I, bl. 559.

Rudolph (E.). Iets over de Kalangs, Pinggir en Gadjah-Mati op Java. — *I. G.*, 1884, I, bl. 85.

Metzger (Em.). Die Baduwis auf Java. — *Globus*, XLIII, (1883), No. 17 ff. — Die Kalang auf Java. — *Globus*, XLVIII, (1885), No. 14 ff.

Eck (R. van). De Tenggereezen. — *Maced.*, III, (1885), bl. 12.

Beumer (J. H.). De Javaan van de wieg tot het graf. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 184, 373, 650, 784.

Meyners d'Estrey (H.). Les Javanais. — *Ann. E. Or.* XII, (1889), II, p. 33, — *Rev. Scientif.* 1889, p. 783.

Kruseman (C. A.). Enkele dagen onder de Badoewis in Bantam. — *I. G.*, 1889, I, bl. 113. — Vgl. *Peterm. M.*, 1890, (*Litt. Ber.*), S. 13.

Ende (L. von). Die Baduwis auf Java. — *M. Anthropol. Ges. Wien.*, XIX, (1889), S. 88. — Nachtrag. — *Ibid.*, XXII, (1893), S. 98—101. — Vgl. *Peterm. M.* 1890, (*Litt. Ber.*), S. 13—14.

Posewitz (Th.). Die Badujs, eine Volksreliquie in Java. — *Ausl.*, 1891, No. 19, S. 378, 387.

Jacobs (Dr. J.). Die Badoej's. M. Taf. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, IV, (1891), S. 158.

De huidskleur van de Javanen volgens hen zelf. — *T. B. G.*, XXXIII, bl. 600.

Poensen (C.). Bijdragen tot de kennis van den godsdienstigen en zedelijken toestand der Javanen. — *M. N. Z. G.*, IX, (1865), bl. 333; X, (1866), bl. 23; XIII, (1869), bl. 153, 313; XIV, (1870), bl. 259, 291. — Iets over Javaansche naamgeving en eigennamen. Met eene lijst van eigennamen. — *M. N. Z. G.*, XIV, (1870), bl. 304. — Mangoen Dosiah. Bijdrage tot de kennis van het Javaansche volkskarakter. — *M. N. Z. G.*, XV, (1871), bl. 207. — De wajang. — *M. N. Z. G.*, XVI, (1872), bl. 59, 204, 233, 353; XVII, (1873), bl. 138. — Djakat en pitrah op Java. — *M. N. Z. G.*, XVIII, (1874), bl. 1. — Javaansche woningen en erven. — *M. N. Z. G.*, XIX, (1875), bl. 101. — Bijlage: Belastingen op de inlandsche woningen. — *M. N. Z. G.*, XIX (1875), bl. 317. — Lijst van Javaansche woorden die betrekking hebben op den huisbouw. — *M. N. Z. G.*, XX, (1876), bl. 21. — Iets

over de kleeding der Javanen. Met woordenlijst. — *M. N. Z. G.*, XX, (1876), bl. 257, 377; XXI, (1877), bl. 1, 204. — Iets over Javaansche dieven. — *M. N. Z. G.*, XXII, (1878), bl. 99. — Karakterschetsen. (Uit het desaleven op Java). — *M. N. Z. G.*, XXIII, (1879), bl. 157. — Djimat. — *M. N. Z. G.*, XXIII, (1879), bl. 229, 333. — De inlandsche pasar op Java. Met aantekeningen aangaande de voormalige bazarpacht. — *M. N. Z. G.*, XXVI, (1882), bl. 1. — Bijgelooft (der Javanen). — *M. N. Z. G.*, XXVI, (1882), bl. 80. — Iets over den Javaan als mensch. — *M. N. Z. G.*, XXIX, (1885), bl. 26, 113. — Dadoeng-kapoentir. (Vereering der overgeleverde "ilô-ilô" of uitspraken der ouden). — *M. N. Z. G.*, XXXI, (1887), bl. 26. — Herinneringen betreffende de Javaansche desa en hare bewoners. — *V. Ind. Gen.*, 1892, bl. 203—225. — Overzicht. — *I. G.*, 1893, I, bl. 236. — Iets over de Javaansche desa. Met aantekeningen. — *M. N. Z. G.*, XXXVII, (1893), bl. 226, 309; XXXVIII, (1894), bl. 24, 97, 124.

Veth (P. J.). De djakat. Met een ahangsel over de pitrah-belasting. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 451. — De kunstzin der Javanen. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 217.

Hoezoo (W.). Opmerkingen en aantekeningen. — I. Amfoenschuiven. — II. De Javaan in den Westmoesson. — III. Mee- en tegenwerking. — IV. Witte amfloen. — V. Leugen en bedrog. — *M. N. Z. G.*, XII, (1868), bl. 319.

Enklaar van Guericke (F. A.). Roe-koen-an op Java. (Beslechting van geschillen in der minne). — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 1.

Wiselius (J. A. B.). Iets over het geestendom en de geesten der Javanen. — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 23.

Het Pada-Loembanfeest te Japara. Door H. C. K. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 85.

De fierheid der Maleijers en de slaafschheid der Javanen. Door P. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 371.

Dissel (Dr. J. A. van). Eenige bijgeloovigheden, gewoonten, spelen, enz. der Javanen. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 270.

De Javaansche hadat. (Rede van den oud-gouverneur-generaal Sloet van de Beele). — *Econ.* 1869, II, bl. 1222.

Het Javaansche volkskarakter. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 10.

Greiner (Dr.). Schetsen van Java en de Javanen; karakter, leefwijze, bedrijf enz. — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 187.

Serièrè (V. de). Javasche volksspelen en vermaken. — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 81, II, bl. 1; 1874, I, bl. 81, 165; II, bl. 81, 471.

Waeij (H. W. van). Ethnographische bijzonderheden omtrent Bawean en zijne bewoners. — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 233.

Meinsma (Dr. J. J.). Over de tijdrekening bij de Tenggerezen. — *B. Inst.*, Rks. 4, III, bl. 131.

Mechelen (Chs. te). Een en ander over de wajangs. — *T. B. G.*, XXV, bl. 72.

Vorderman (A. G.). Gandaroewa. (Onzichtbaar steenenwerpen in de Preangers). — *N. T. N. I.*, XXXVII, bl. 55.

Clercq (F. S. A. de). Verklaringen van het péhi-spel zooals het op Java gespeeld wordt. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 512.

Heering (P.). Eene Javaansche trouwplechtigheid. — *E. H.*, 1881, bl. 4, 18.

Bijdrage tot de kennis der mangsa's, sterrebeelden en andere teekenen waarop de Javaansche landbouwers letten bij het planten van padi en tweede gewassen. Door Raden Adhipati Ario Tjoendro Negoro, Regent van Koedoes. — *T. N. L. N. I.*, XXV, bl. 438.

Groneman (J.). Javaansche tooneeldansen. — *T. I. A. G.*, I, afl. 3, bl. 22. — De besnijdenis van den Kroonprins van Jogjakarta. M. pl. — *B. Inst.*, Rks. 5, V, bl. 427. — Een avond bij den Rijksbestuurder van Jogjakarta. M. pl. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, III, (1890), S. 175. — De gamelan te Jogjakarta. Met eene voorrede van J. P. N. Land over onze kennis der Javaansche muziek. M. 2 pl. — *Vh. K. Ak. v. W. (Lett.)*, Dl. XIX. — Vgl. *V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)*, Rks. 3, VI, bl. 201. — Overzicht. — *I. G.*, 1889, I, bl. 278; 1890, I, bl. 785—787. — De Sekaten te Jogjakarta. — *E. H.*, 1888, bl. 466.

Metzger (Em.). Einiges über den Wajang auf Java. — *Globus*, L, No. 22. — Der Topang auf Java. — *Globus*, LI, No. 4.

Uit het graf verzezen. Een voorbeeld van Javaansch bijgeloof. Door H. C. H. — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 1.

Oosting (H. J.). Nog iets betreffende „Nji Sri” of „Nji Poshatji”. (Overleveringen en legenden met betrekking tot de rijkscultuur). — *I. G.*, 1879, II, bl. 290.

Lange (D. de). Over Javaansche muziek. (Résumé eener voordracht). — *T. A. G.*, IV, bl. 160—161.

Neurdenburg (J. C.). Bijgeloof. — Godsdienst. (Op Java). — *M. N. Z. G.*, XXVI, (1882), bl. 116.

Teuscher (R.). Zur Ethnographie von West-Java. — *M. Geogr. Ges. Jena*, 1883, II, No. 1, S. 12—17.

Kreemer (J.). Eene bevalling in de dessa. Met aanteekeningen en woordenlijst. — *I. G.*, 1882, II, bl. 579, 587, 597. — Blorong of de geldgodin der Javanen. M. pl. — *M. N. Z. G.*, XXIII, (1879), bl. 1. — Aanteekeningen. — *M. N. Z. G.*, XXIII, (1879), bl. 8. — Poenden. (Heilige plaatsen op Java en hoe zij ontstaan). — *M. N. Z. G.*, XXV, (1881), bl. 1. — Tiang dèrès. (De Javaansche arèn-tapper). Met ahangsel en aanteekeningen. — *M. N. Z. G.*, XXVI, (1882), bl. 123. — Hoe de Javanen hunne tanden verzorgen. — *M. N. Z. G.*, XXV, (1881), bl. 197. — Geophagie (op Java). — *M. N. Z. G.*, XXV, (1881), bl. 293. — Djökô-Kendil (Verhaal uit het Malangsche). — *M. N. Z. G.*, XXVI, (1882), bl. 339. — Kasóngô (de negen). Javaansch verhaal. — *M. N. Z. G.*, XXVIII, (1884), bl. 30. — Regenmaken. — Oedjoeng. — Tooverij onder de Javanen. — *M. N. Z. G.*, XXX, (1886), bl. 111. — De Javanen en zijne vogels. — *M. N. Z. G.*, XXXII, (1888), bl. 126, 237. — Iets over djimats. — *M. N. Z. G.*, XXXII, (1888), bl. 349. — Wat de Javanen zoo al van ons denken. — *M. N. Z. G.*, XXXII, (1888), bl. 121. — Regenafweerders (*toekang njarang*) op Java. — *M. N. Z. G.*, XXXIV, (1890), bl. 320. — Vgl. *I. G.*, 1890, II, bl. 282. — Pandji-Laras. (Javaansche legende). — *M. N. Z. G.*, XXXV, (1891), bl. 205. — Hoe de Javanen zijne zieken verzorgt. — *M. N. Z. G.*, XXXVI, (1892), bl. 1, 109. — De Javanen en zijne hoenders. — *M. N. Z. G.*, XXXVII, (1893), bl. 213.

Schuurmans (N. D.). Nog eens „Wat

de Javanen zoo al van ons denken". — *M. N. Z. G.*, XXXII, (1888), bl. 355.

Delden Laërne (van). De officiële feesten aan het Sultanshof te Djokjokarta. — *I. G.*, 1887, I, bl. 126, 314.

Formulieren in gebruik bij het afsterven en begraven in de desa Bengang, afdeeling Soemedang. Door Raden Karta Winata. — *T. B. G.*, XXXII, bl. 211.

Bonaparte (R.). Les danseuses Javanaises. — *La Nature*, 1889, *Juin*, p. 69, 71. — Vgl. *I. G.*, 1890, II, bl. 1364.

Hillyer Giglioli (Dr. H.). Usie credenze Giavanesi. — *Arch. Tradiz. Popul.*, VIII, (1889), p. 17—25.

Hoezoo (W.). Vóór, in en na de vastenmaand (op Java). — *M. N. Z. G.*, XXXI, (1887), bl. 1. — Gewoonten en gebruiken der Javanen bij gelegenheid van eene zons- of maansverduistering. — *M. N. Z. G.*, XXXIII, (1889), bl. 376.

Bijgeloof onder de Javanen en enkele berekeningen die daarop betrekking hebben. Door C. E. v. K. — *T. B. B.*, I, bl. 346.

Iets over de muziek en het tandakken bij de Javanen. Door F. v. d. M. — *T. B. B.*, II, bl. 92.

De Javaansche eed. Door C. E. v. K. — *T. B. B.*, II, bl. 439.

Iets over den Javaansch-Mohamedaan-schen eed. Door een Ambtenaar buiten het Binnenl. Bestuur. — *T. B. B.*, III, bl. 84.

Haan (E.). Potloodschetsen. Een en ander over de Javanen ook in verband met de zending. I. Huwelijken. — II. Maatschappelijk leven. — III. Godsdienstig leven. — IV. De O. I. Compagnie en de zending. — *Maced.*, IV, (1886), bl. 15, 72, 118, 222, 245, 293; V, (1887), bl. 214, 262, 292; VI, (1888), bl. 163, 245, 277.

Huwelijksgebruiken op het eiland Bawean. Door Mas Pringga Atmadja en H. Th. J. Uijtterbroeck. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 533.

Berekening van de dagelijksche uitgaven van een speelhuis op Java. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1928.

Stoorvogel (A. P.). Eene verkiezing op Java (van een dorpshoofd). Een kijkje in de binnenlanden. — *I. G.*, 1889, I, bl. 889.

Graafland (N.). Depok. Een ethnographische studie. — *M. N. Z. G.*, XXXV, (1891), bl. 1.

Semboer-Soewoek, Djôpô-Montrô. (Toovergebeden en tooverformulieren bij de Javanen in gebruik tot afwering van ziekten, enz.) — *M. N. Z. G.*, XXXIV, (1890), bl. 335.

Een keizerlijke optocht in Djokjokarta. — *E. H.*, 1890, bl. 278.

Bartels (M.). Das Javanische Modell eines Wajang-Spieles. — *Z. f. Ethnol.*, XXII, (1890), S. 286.

Jacobs (J.). Een Javaansch volksfeest. — *E. H.*, 1890, bl. 538, 550.

Haan (A. de). Brief over den godsdienstigen toestand der Soendaneezen. — *Org. N. Z. V.*, 1887, bl. 135. — Geloof en bijgeloof onder de Soendaneezen. — *Org. N. Z. V.*, 1892, No. 7, bl. 106.

Beyfuss (G.). Diebes-Orakel in Java. M. 3 Fig. — *Z. f. Ethnol.*, XX, (1888), S. 278.

Eck (R. van). Tooneeltjes uit het Javaansche volksleven. — *E. H.*, 1889, bl. 416, 421.

Land (J. P. N.). — Ueber die Tonkunst der Javanen. — *Vierteljahrsschr. f. Musikw.*, V, (1889).

Schilstra (S. A.). Een Soendaneesche schets. — *Maced.*, IX, (1891), bl. 241.

De wajang-orang op Java. — *I. T.*, 13 Oct. 1891, No. 107.

Bieger (Ph.). Javaansche volksverhalen. — *M. N. Z. G.*, XXXV, (1891), bl. 213.

Wajang en gamelan op Java. — *Nijland, Schetsen uit Insulinde, Utr.* 1893, bl. 61.

3. De Kleine Soenda-Eilanden.

Jagt (van der). Beschrijving van eenige godsdienstige plechtigheden op Bali en speciaal het verbrandingsfeest (Pam-béjanan). — *B. U. Z. V.*, 1866, bl. 33.

Kern (Dr. H.). Oud-Javaansche eed-formulieren op Bali gebruikelijk. — *B.Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 211; IX, bl. 197.

Eck (R. van). Zeden en gebruiken op Bali. — *B. U. Z. V.*, 1871, bl. 149. — Beschrijving van het verbrandingsfeest (Pam-

béjanan) op Bali. — *B. U. Z. V.*, 1871, bl. 165. — Het lot der vrouw op Bali. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 370. — Zeden en gewoonten op Bali. — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 401, II, bl. 1.

Vroom (J. de). Aanteekening uit eene Balische Adversaria. (Geboorten en geboortefeesten). — *T. B. G.*, XVIII, bl. 228.

Kritisch overzicht van het werk van Dr. J. Jacobs „Eenigen tijd onder de Baliërs. Batavia 1883.” — *I. G.*, 1883, I, bl. 777. — Aankondiging van hetzelfde werk. Door R. van Eck. — *I. G.*, 1883, I, bl. 885.

Schmeltz (J. D. E.). Oud-Balineesche gordelhaak. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, II, (1889), S. 169.

Veth (P. J.). Portugeesche titels op Timor. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 361.

Hamy (E. F.). Documents pour servir à l'anthropologie de l'île de Timor. — *Musée d'Hist. Nat. Paris, Nouv. Arch. X*, (1873—74), No. 1—4.

Teffer (M.). De Savoe-eilanden. — De oorspronkelijke en tegenwoordige bewoners. — Voornaamste middelen van bestaan. — *M. N. Z. G.*, XIX, (1875), bl. 205. — Aanteekeningen van H. C. Humme. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 359.

Jackstein. Eenige notizen over Rotti en de Rottineez. — *T. B. G.*, XX, bl. 350.

Ligtvoet (A.). Naamlijst van al hetgeen den Savoees tot onderhoud en veraangenaming des levens wordt geschonken enkel door den „kepoeëe-doeëe, borassus flabelliformis”; en eenige aanteekeningen betreffende de geschiedenis der Savoe-neez. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 347.

Forbes (H. O.). On some of the tribes of the island of Timor. — *Journ. Anthropol. Inst. Gr. Brit.*, XIII, (1884), No. 4.

Niks (J. F.). De Rottineesche nederzettingen op Timor. — *M. N. Z. G.*, XXXII, (1888), bl. 95.

Graafland (N.). Eenige aanteekeningen op ethnographisch gebied ten aanzien van het eiland Rote (vulgo Rotti). M. k. — *M. N. Z. G.*, XXXIII, (1889), bl. 351. — *Mitth. Geogr. Ges. Jena*, VIII, S. 134—168.

Bieger (Ph.). Een doodenfeest te Rendé op Soemba. Met aanteekeningen. — *M. N. Z. G.*, XXXIV, (1890), bl. 151.

Weber (Dr. Max). Ethnographische Notizen über Flores und Celebes. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, III, (*Suppl.*), 1890. — Aankondiging door C. M. Pleijte Wzn. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2578.

Wiggers (H. D.). Gewone eed der Timoreezen en Rottineezen. — *T. B. G.*, XXXVII, bl. 279.

Wijngaarden (J. K.). Savoeenesche tijdrekening. Met aanteekeningen. — *M. N. Z. G.*, XXXVI, (1892), bl. 16, 33. — De zedelijke toestanden op Savoe. — *M. N. Z. G.*, XXXVI, (1892), bl. 407.

Een heidensche trouwplechtigheid op Savoe. — *I. G.*, 1893, I, bl. 299.

4. Sumatra en omliggende eilanden.

Das Volk der Orang-Kubus auf Sumatra. — *Globus*, XXVI, (1874), No. 3, S. 44.

De Koeboes. (Fragment uit een brief). — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 226.

Silleem (E. J.). De Bataks op Sumatra. — *Rh. Zend.*, 1877, bl. 19. — *Allg. Miss. Z.*, 1876.

Swaving (Dr. C.). Beschrijving van schedels van inboorlingen uit de Bovenlanden van Palembang. M. tab. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 238, 275.

Veth (P. J.). De Gajoe's, een volksstam in de binnenlanden van Atjeh. — *T. A. G.*, II, bl. 30. — Les Gayos. — *Ann. E. Or.*, I, (1878—79), p. 22.

Een Nota over de Gajo dd. 16 Maart 1881. Door van Delden en R. H. Schomerus. ambtenaren in Atjeh. — *I. G.*, 1881, II, bl. 144.

Wallon (L.). Les Gaious et la mer intérieure. Av. carte. — *Ann. E. Or.*, I, (1878—89), p. 179.

Clausewitz (H. von). Die Batta auf Sumatra. — *Ausl.*, 1879, S. 121, 140, 164.

Schouw Santvoort. Ethnographie des Koubous. Voyage de Djambi à Palembang. — *Ann. E. Or.*, I, (1878—79), p. 145.

Schreiber (Dr. A.). Zur Ethnographie der Batta's auf Sumatra. — *Ausl.*, 1882, No. 16, S. 316. — Vergleichung der Batta's und Dajacken. — *Ausl.*, 1883, No. 49, S. 963.

Hagen (B.). Zu den Wanderungen der Batta's. — *Ausl.*, 1883, No. 1, S. 9.

Over de Batta's op Sumatra. — *T. A. G.*, VI, (*Med.*), bl. 68.

Hasselt (A. L. van). Volksbeschrijving van Midden-Sumatra. Met ethnogr. atlas. — *Midden-Sumatra; Reizen der Sumatra-expeditie*. Deel III. Leiden, 1882.

Harrebomée (G. J.). Aanteekeningen op A. L. van Hasselt's Volksbeschrijving van Midden-Sumatra, en wel de onderafdeelingen VIII Kota en VII Loerah, afd. Agam, residentie Pad. Bovenlanden betreffende. — *I. G.*, 1887, I, bl. 87.

Ophuijsen (C. A. van). Mededeelingen aangaande taal en afkomst der Loeboes op Sumatra. Met woordenlijst. — *T. B. G.*, XXIX, bl. 88, 526.

Die Kubus auf Sumatra. — *Ausl.*, 1884, No. 14, S. 275.

Dijk (P. A. L. E. van). Rapport over de Loeboe-bevolking in de onderafdeeling Groot-Mandheling en Batang-Natal (Sumatra's Westkust). — *B. Inst.*, Rks. 4, VIII, bl. 151.

Rosenberg (H. von). Een en ander over de bewoners der Mentawai-eilanden. M. pl. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.* I, (1888), S. 218.

Modigliani (Dr. E.). Fra i Batacchi indipendenti. — *Boll. S. G. Ital.*, Sr. 3, IV, p. 367. — Fra i Batacchi dell' isola di Sumatra. — *Almannaco Geogr.* 1893. Bergamo 1893.

Scholten (H.). De Batta's op Sumatra. — I. Land en volk. — II. Godsdienst en zending. — *Maced.*, IV, (1886), bl. 5, 67, 107, 150, 197.

Kerckhoff (Ch. E. P. van). Opmerkingen over de z.g. Orang-Loeboe op Sumatra's Westkust. — *T. A. G.*, Rks. 2, VII, bl. 576.

Lubbers (A.). Eene bijdrage tot de anthropologie der Atjehers. — *G. T. N. I.*, XXX, bl. 635.

Brau de St. Pol-Lias. Les Orang Atché. — *Nouv. Rev.* 15 Juillet 1890.

Forbes (H. O.). On the Kubus of Sumatra. W. ill. — *Journ. Anthropol. Inst. Gr. Britain*, XIV, p. 121.

Ködding (W.). Die Batakker auf Sumatra. — *Globus*, LIII, (1888), S. 48, 57, 75, 90, 107.

Valette (A. G.). Schetsen uit de Binnenlanden der residentie Palembang. — Een en ander over de Koeboe-bevolking

en een bezoek aan de Koeboes der Batang Leka. — *T. B. G.*, I, bl. 359.

Meyners d'Estrey (H.). Les Batta's indépendants. — *Ann. E. Or.*, XIV, (1891), p. 339.

Claine (Jules). The Oeloes of Sumatra (Palembang). Extracts from his diary. W. ill. — *As. Q. Rev.*, 1891, II, p. 227. — Vgl. *Ibid.*, 1891, II, p. XXXV—XXXVII.

De Karo-Bataks op Sumatra. (Naar een voordracht van Jules Claine op het 9de Orientalisten-Congres te Londen, met toelichting van J. C. Neurdenburg). — *T. N. I.*, 1891, II, bl. 312—317.

Westenberg (C. J.). Wetenschap of humbug? Geschreven naaraanleiding van de lezing van Jules Claine over de Karo-Battah-landen op Sumatra op het 9de Orientalisten-Congres te Londen. — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 149.

Sundermann (H.). Die Psychologie des Niassers. — *Allg. M. Z.*, XIV, (1887), S. 289—303.

Lagemann (H.). Das Niassische Mädchen von seinem Geburt bis zu seiner Verheirathung. Vortrag. — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 296.

Viney (J.). The Battahs of Sumatra. — *Evang. Mag. London*, Dec., 1889, p. 555.

Ecoma Verstege (C. M. G. A. M.). De Sekah-bevolking van Billiton. — *T. B. G.*, XXIV, bl. 211. — Overzicht. — *Ann. E. Or.*, L, (1878—79), p. 130.

Verkerk Pistorius (A. W. P.). Palembangse schetsen. — *Gids*, 1870, IV, bl. 308; 1871, bl. 337. — Een dag bij de wilden (Koeboes). — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 150.

Friedmann (Dr.). Der Anthropophagismus der Battaer auf Sumatra's Westküste. — *Z. f. Ethnol.*, 1871, S. 313.

Bizonderheden omtrent de lijkverbranding bij de Battah's op Sumatra. — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 173—174.

Veth (P. J.). De volksinstellingen der Padangse Bovenlanden. (Naar aanleiding van het werk van A. W. P. Verkerk Pistorius „Studiën over de inl. huishouding in de Pad. Bovenlanden. Zalt-Bommel, 1871”). — *Gids*, 1871, IV, bl. 307.

Hoëvell (G. W. W. C. Bn. van). Iets over het oorlogvoeren der Batta's. — *T. N. I.*, 1878, II, bl. 431.

Mansveld (G.). Iets over de namen en „galars” onder de Maleijers in de Pad. Bovenlanden, bepaaldelijk in Noordelijk Agam. — *T. B. G.* XXIII, bl. 442.

Toorn (J. L. van den). Verscheidene verhalen omtrent het bijgeloof van de Maleijers in het land Minangkabauw. — *T. B. G.*, XXV, bl. 441. — Over de feesten die in gebruik zijn bij de Maleijers van de Pad. Bovenlanden. — *T. B. G.*, XXV, bl. 466. — Iets over de spreekwoordelijke uitdrukkingen bij de bewoners der Pad. Bovenlanden. — *T. B. G.*, XXV, bl. 553. — Iets over het „batoeah” en „tilakö” zijn bij de Maleijers. — *T. B. G.*, XXVI, bl. 556. — Het animisme bij den Minangkabauer der Pad. Bovenlanden. — *B. Inst.*, Rks. 5, V, bl. 48.

Chatelin (L. N. H. A.). Godsdiensten bijgeloof der Niassers. — *T. B. G.*, XXVI, bl. 109. — Verbeteringen en nalezingen. — *T. B. G.*, XXVI, bl. 573.

Kramer (Fr.). Der Götzendienst der Niasser. — *T. B. G.*, XXXIII, bl. 473.

Snackey (Arnold). Berichten en mededeelingen. (Ethnographie van Sumatra's Westkust). — *T. B. G.*, XXVIII, bl. 473, 578; XXX, bl. 632.

Hagen (B.). Ethnographisches von Sumatra's Ostküste. — *Corresp. Bl. d. Ges. f. Anthropol.*, 1880, No. 5. — Beiträge zur Kenntniss der Batta-Religion. — *T. B. G.*, XXVIII, bl. 498. — Die künstlichen Verunstaltungen des Körpers bei den Batta. — *Z. f. Ethnol. Berlin*, XVI, (1885), S. 217.

Schreiber (Dr. A.). Ein Tag in einem Batta-Dorfe. — *Ausl.*, 1882, No. 9, 10.

Heirathsgebräuche und Feste in Rauan der Westküste von Sumatra. — *Ausl.*, 1884, No. 11, S. 218.

Kerckhoff (Ch. E. P. van). Het Maleisch tooneel ter Westkust van Sumatra. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 303.

Hasselt (A. L. van). De „pidato” bij de feesten der Manangkabau-Maleiers. — *B. Orient. Congr. Leiden*, 1883, (*T. L.*), bl. 228.

Ophuijsen (C. A. van). De poëzie in

het Bataksche volksleven. — *B. Inst.*, Rks. 5, I, bl. 402.

Maleische gewoonten en sprookjes (Sumatra). — *T. N. I.*, 1885, II, bl. 152—158.

Waal (G. de). Uit de spookhistories der bevolking van Sumatra. — *T. B. B.*, I, bl. 142.

Weruméus Buning (A.). Een Bataksche kampong. — *T. N. I.*, 1890, I, bl. 290.

Rooy (J. F. A. de). De positie der volkshoofden in een gedeelte der Padangsche Bovenlanden, hunne ethnographische en politieke beteekenis. Met naschrift. — *I. G.*, 1890, I, bl. 634, 681.

Modigliani (Dr. E.). Les boucliers des Nias. (Extrait de l'ouvrage „Un voyage à Nias”). — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, II, (1889), S. 216. — La donna Nias nella famiglia e nella società. — *Nuova Antol.*, XXXIII, (1889), p. 63.

Helfrich (O. L.), W. R. Winter en D. M. J. Schiff. Het Hasan-Hoseinfeest te Benkoelen. M. pl. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, I, (1888), S. 191. — Opmerkingen van P. J. Veth. — *Ibid.*, I, (1888), S. 230; III, (1890), S. 194. — Als voren van Th. F. A. Delprat. — *E. H.*, 1889, No. 40.

Harrebomée (G. J.). Een bijdrage tot den feitelijken toestand der bevolking in de Lampongsche districten. — Rang en waardigheden. — Uitspanningen en kleding. — Godsdienst. — Huwelijk en de positie der vrouw. — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 371.

Helderman (W. D.). De tijger en het bijgeloof der Bataks. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 170.

Delprat (Th. F. A.). Het Moharram- of Hassan-Hoessinfeest (op Sumatra). — *I. T.*, 3, 17 Dec. 1889, No. 10, 12.

Westenberg (C. J.). Aanteekeningen omtrent de godsdienstige begrippen der Karo-Bataks. — *B. Inst.*, Rks. 5, VII, bl. 208.

Een huwelijk in Agam (Sumatra). Door een *Wachtgelder*. — *T. B. B.*, VI, bl. 403. — Taalkundige opmerkingen van J. L. van den Toorn. — *T. B. B.*, VIII, bl. 35.

Vanhille (J. W.). Radja Bërail. (Offers die bij het bewerken der rijstvelden wor-

den gebracht en formulieren daarbij uitgesproken in de afd. Kauer of Kaoer op Sumatra). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1553.

Over het bijgeloof in Agam (Sumatra). Door een Wachtgelder. — *T. B. B.*, VII, bl. 146.

Sundermann (H.). Neue Beiträge zur Ethnographie von Nias. — *Ausl.* 1892, No. 37, 38, 39, S. 577, 598, 616.

Kooreman (P. J.). Aanteekeningen betreffende de Korintjische adat. I. Over de Poesaka's in Korintji. — II. Korintjische pasmunt. — *B. Inst.*, Rks. 5, VIII, bl. 183. — Overzicht. — *I. G.*, 1893, I, bl. 1066.

Atjehsche voorwerpen en modellen. — Atjehsche wapens enz. (Lijsten met beschrijving). — *N. B. G.*, XXX, (1892), bl. I—VI. (*bijl.*)

Helfrich (O. L.). Aanteekeningen betr. eenige kleederdrachten in de afdeeling Seloema, residentie Benkoelen, en voorwerpen van de eilandengroep Engano afkomstig. — *N. B. G.*, XXVII, (1889), bl. I (*bijl.*).

Opgave en beschrijving der voorwerpen van den Heer A. L. van Hasselt, resident van Tapanoeli, ontvangen. — *N. B. G.*, XXX, (1892), bl. XXVI (*bijl.*).

Beschrijving van Bataksche voorwerpen geschonken door den Heer J. R. Steurman, Controleur B. B. Sumatra's Westkust. — *N. B. G.*, XXX, (1892), bl. CXII (*bijl.*).

Schmeltz (J. D. E.). Eine Keule als Waffe der Frauen von Engano. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, VI, (1893), S. 61.

Hillyer Giglioli (Dr. H.). Notes on the ethnographical collections formed by Dr. Elio Modigliani during his recent explorations in Central-Sumatra and Engano. W. ill. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, VI, (1893), S. 109.

Müller (F. W. K.). Beschreibung einer von G. Meissner zusammengesetzten Batak-Sammlung mit sprachlichen und sachlichen Erläuterungen versehen. — *Veröffentlichungen K. Mus. Völkerk. Berlin*, III, Heft 1—2 (1893).

Haberlandt (Dr. M.). Eine Indo-Malayische Mischkultur. (Naar aanleiding van het werk van F. W. K. Müller „Beschreibung einer von G. Meissner zusammengesetzten Batak-Sammlung. Ber-

lin 1893). — *Monatsschr. f. d. Or.*, 1893, S. 112. — Ueber die Battaschrift. — *M. Anthropol. Ges. Wien*, XVI, S. 7.

6. Borneo.

Kater (C.). De Dajaks van Sidin. Uittreksel uit eene reisbeschrijving in het jaar 1865. — *T. B. G.*, XVI, bl. 183. — Iets over de Batang-Loepar-Dajaks in de Wester-Afdeeling van Borneo. Met aanteekeningen op Prof. Veth's „Wester-Afdeeling van Borneo, II, derde boek.” — *I. G.*, 1883, I, bl. 1, 12.

De Dajaks op Borneo. — *M. N. Z. G.*, XIII, (1869), bl. 50.

Houghton (E. P.). On the Land-Dajaks of Upper-Sarawak, Sental, Lihoy, Letung and Quors. — *Anthropol. Soc. London*, III, (1870), p. 191.

Veth (P. J.). De oorsprong van den naam Dajak. — *T. A. G.*, V (*Med.*), bl. 182.

Klötz (Dr. C. E.). Der Waldmensch von Borneo. — *Aus all. Weltth.*, Oct., 1872, S. 20.

Senn van Basel (W. H.). De Maleijers van Borneo's Westkust. — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 196. — De Chineezenvan op Borneo's Westkust. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 59.

Berckel (J. M. van). Iets over de Dajaks van Melintam en Njawan (Borneo's W. Afd.). — *T. B. G.*, XXVI, bl. 423.

Henneman. Eenige gedachten over het uitsterven der Dajaks en de middelen tot hun behoud. — *Rh. Zend.*, 1876, bl. 173.

Tromp (J. C. E.). De Rambai- en Sebroeang-Dajaks. Met fac-similé van een tweetal beschreven koperen platen afkomstig uit Bandjar-Negara. — *T. B. G.*, XXV, bl. 108. — Vertaling. — *Ann. E. Or.*, II, (1879—80), p. 42.

De Ot Danoems en Olo Ot in de verre binnenlanden van de Z. en O. Afd. van Borneo. (Ontleend aan het Koloniaal Verslag van 1879). — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 394—396.

Perham (J.). Petara, or Sea Dyak gods. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc. Dec.* 1881, p. 133. — Sea Dyak religion. — *Ibid.*, Dec., 1882, p. 213; Dec., 1884, p. 287. — Manan-gism in Borneo. — *Ibid.* 1887, p. 87.

Boyle (F.). A slave hunt in Borneo. — *Gentleman's Mag.*, 1877, No. 1756.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). Iets over de Land-Dajaks van Sarawak. (Naar aanleiding van het werk van N. Denison „Jottings made during a tour amongst the Land-Dajaks of Upper Sarawak during 1874. Singapore 1879”). — *T. A. G.*, V (*Versl.*), bl. 42. — Nog iets over Denison's stuk over de Dajaks. — *T. A. G.*, V (*Versl.*), bl. 107. — Nog het een en ander over de Land-Dajaks van Noordoostelijk Borneo. — *T. A. G.*, VI (*Versl.*), bl. 213. Aankondiging van het werk van Denison door M. T. H. Perelaer. — *I. G.*, 1881, I, bl. 514.

Verschuur (F. H. van). De Badjo's op de Noord- en Oostkust van Borneo en in den Soeloe-Archipel. — *T. A. G.*, VII (*Versl.*), bl. 1.

Blumentritt (F.). Die Bewohner des Sulu-Archipels. — *Globus*, XXXVII, (1879), No. 6, S. 88—91.

Pryer (W. B.). On the natives of British North Borneo. — *Journ. Anthropol. Inst.*, XVI, (1887), p. 229—236.

Grabowsky (F.). Ueber den Namen „Dajak.” — *Austl.* 1883, No. 3, S. 55. — Die Orang-Bukit oder Bergmenschen von Mendai in Südost-Borneo. — *Austl.* 1885, No. 40, S. 782. — Analogien zwischen Stämmen Borneo's und der Philippinen. — *Austl.*, 1885, No. 42, S. 835. — Die Olon-Lowangan in Südost-Borneo. — *Austl.*, 1888, No. 30, S. 581.

Dunn (E.). The Dayaks of Sarawak, Borneo. W. map. — *Journ. Manch. G.*, S. II (1887), No. 7—12, p. 221.

Tromp (S. W.). Mededeelingen omtrent de Boegineezen van Koetel. — *B. Inst.*, Rks. 5, II, bl. 167.

Fokker (A. A.). Korte aantekeningen over de Behé-Dajaks. — *T. B. B.*, IV, bl. 344.

Hose (C.). The Natives of Borneo. — *Journ. Anthropol. Inst.*, XXIII, (1893), p. 156—172.

Langerhausen (L.). Waffen und Geräthschaften der Dajaken auf Borneo. — *Austl.*, 1867, No. 13, S. 305.

Kater (C.). Iets over de bij de Dajaks in de Wester-Afdeeling van Borneo zoo gezochte „tempajans” of „tadjau's” (aarden potten). M. pl. — *T. B. G.*, XVI, bl. 438. — Rapport aangaande eene op de

Boven-Kapoeas plaats gehad hebbende sneltogt, ondernomen door een bende Tamman-Dajaks in het voorjaar van 1863. — *T. B. G.*, XVI, bl. 252. — Uitrusting van een Dajak die uit snellen gaat. Beschrijving van Wan Masjehoer, djaksa van Sintang. — *T. B. G.*, XXIV, bl. 234.

Veth (P. J.). Het „beratip beamal” in Bandjermasin. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 197.

Ullmann. Het „tiwa” (doodenfeest) der Dajaks. — *T. B. G.*, XVII, bl. 70.

Senn van Basel (W. H.). Een Dajaksch dorp op Borneo's Westkust. — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 1. — De bloedprijs (karga njana) der Dajaks op Borneo's Westkust. — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 29.

Tromp (J. C. E.). Das Begräbniss bei den Schongern auf Borneo. — *Ber. Rh. Miss. Ges.* 1877, No. 1—2, S. 42—49. — Dajaksche voorstellingen over de ziel. — *Rh. Zend.*, 1893, bl. 153.

Zimmer (G.). Zeden en gewoonten der Dajakkers. — *Rh. Zend.*, 1878, bl. 125; 1879, bl. 45.

Grabowsky (F.). Das Feilen und Färben der Zähne bei den Bewohnern Südost-Borneo's speziell den Malayen der Distrikte Bantang, Alai und Labuan-Amas. — *Austl.*, 1884, No. 7, S. 125. — Das Tätowieren bei den Oloh-Ngadju (Dajaken) und Ot-Danoms in Südost-Borneo. M. Abbild. — *Austl.*, 1885, No. 8, S. 154. — Ueber Aeusserungen geistigen Lebens bei den Oloh-Ngadju in Südost-Borneo. — *B. Inst.*, Rks. 5, IV, bl. 144. — Familie, Verwandtschaft und Freundschaft bei den Olo-Ngadju in Südost-Borneo. — *B. Inst.*, Rks. 5, IV, bl. 463. — Ueber die „djawets” oder heiligen Töpfe der Oloh-Ngadju (Dajaken) von Südost-Borneo. — *Z. f. Ethnol.* XVII, S. 121. — Ueber weniger bekannte Opfergebräuche bei den Oloh-Ngadju in Borneo. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, I, (1888), S. 130. — Der Tod, das Begräbniss, das Tiwah oder Totenfest und Ideen über das Jenseits bei den Dajaken, nach den vorhandenen Quellen und eigenen Beobachtungen zusammengestellt. M. Illustr. — *Ibid.*, II, (1889), S. 177. — Die Theogonie der Dajaken auf Borneo. — *Ibid.*, V, (1892), S. 116.

Hamer (C. den). Iets over het tatoeëren of „toetang” bij de Bradjoestammen in de Z. en O. Afd. van Borneo. — *T. B. G.*, XXX, bl. 451.

Crooker (W. M.). Ethnological objects

from Borneo. — *Journ. Anthrop. Inst.*, XV, (1886), p. 424.

Schmeltz (J. D. E.). Ueber einen heiligen Krug von Borneo. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, III, (1890), S. 29. — Poignards de Bornéo? — *Ibid.*, III, (1890), S. 196. — Beiträge zur Ethnographie von Borneo — *Ibid.*, III, (1890), S. 238; V, (1892), S. 232. — Overzicht. — *I. G.*, 1891, I, bl. 308. — Ueberein Dajaksches und zwei Japanische Schwerter. M. 3 Taf. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, VI, (1893) S. 185.

Tromp (S. W.). Een Dajaksch feest beschreven en toegeelicht. — *B. Inst.*, Rks. 5, V, bl. 27. — Mededeelingen omtrent „mandau's". (Dajaksche slagwapens). — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, I, (1888), S. 12. — Geestenhuisjes in West-Borneo. — *Ibid.*, II, (1889), S. 163. — De kleeding eener Dajaksche vrouw. — *Ibid.*, III, (1890), S. 1.

Tabai de toovenaars. Schets van Dajaksche zeden. — *T. N. I.*, 1890, II, bl. 57.

Feigl (H.). Dajaksche kunst. (Naar aanleiding van het werk van Prof. A. R. Hein, „Die bildenden Künste bei den Dayaks auf Borneo. Wien 1890"). — *Monatschr. f. d. Or.*, 1890, S. 119. — Overzicht. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1791. — Vgl. *Peterm. M.*, 1891, (*Litt. Ber.*), S. 48.

Schaank (S. H.). Iets over de Dajaksche sterrekunde. — *T. B. G.*, XXXII, bl. 435.

Metzger (Em.). Ein Fest der Dajak. — *Ausl.*, 1890, No. 24, S. 474.

Hein (Dr. W.). Beiträge zur Ethnographie von Borneo. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, IV, (1891), S. 285.

Credé (Dr.). Aus Holländisch Borneo. — *D. K. Z.* 1891, No. 10, S. 135.

Pleyte Wzn. (C. M.). Image en bois. Est-elle de Bornéo? Av. pl. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, IV, (1891), S. 93.

Serrurier (Mr. L.). Poignards de Bornéo? — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, IV, (1891), S. 67. — Trois objets ethnographiques de l'île de Bornéo. — *Ibid.*, II, (1889), S. 53.

Meyners d'Estrey (Dr.). Les connaissances astronomiques des Dayaks (Bornéo). — *Soc. de Géogr. Paris*, (C. R.), 1891, No. 16, p. 460.

Voorwerpen meerendeels afkomstig van de Tebidah-Dajaks, afd. en landschap Sin-

tang, residentie Wester-Afdeeling van Borneo. Geschenk van den resident S. W. Tromp. — *N. B. G.*, XXX, (1892), bl. LIX.

Hein (Alois. Raim.). Ornamente der Dajaks. — *Z. Ver. Oest. Zeichenlehrer*, 1889. — Malerei und technische Künste bei den Dajaks. — *Ann. K. K. Hofmus.*, IV, (1890), S. 197—288.

Skretchly (S. B. J.). On firemaking in North Borneo. — *Journ. Anthrop. Inst.*, XIX, (1889), p. 445—452. — On some Bornean traps. — *Ibid.* XX, (1890), p. 211-219.

Jagd und Fischfang bei den See-Dajaks. — *Globus*, LXIII, S. 996—998.

Zaborowski. La Mika-opération. — Le Kalang des Dayaks de Bornéo. — *Bull. Soc. Anthropol. Paris*, IV, No. 4, p. 163—170.

7. Celebes.

Graafland (N.). De Manadorezen. — *B. Inst.*, Rks. 3, III, bl. 382.

Häger (A.). Die Buginesen auf Celebes. — *Ausl.*, 1868, No. 15, S. 354.

Niemann (G. K.). De Boeginezen en Makassaren. Linguistische en ethnologische studiën. Met naschrift. — *B. Inst.*, Rks. 5, IV, bl. 74, 266, 285. — Vgl. *B. Inst.* Rks. 5, IV, bl. 649.

Riedel (J. G. F.). — De Topantunuasu of oorspronkelijke volksstammen van Centraal-Celebes. M. k. — *B. Inst.*, Rks. 5, I, bl. 77. — Die Topantunuasu oder ureingeborenen Stämme des Zentralen Celebes. — *Ausl.* 1887, No. 35—37, S. 681, 709, 732. — De oorsprong en de vestiging der Boalemoërs op Noord-Celebes. — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 495.

Hickson (S. J.). Notes on the Sangirese. — *Journ. Anthrop. Inst. Gr. Brit.*, XVI, p. 136—143.

Schippers (M. H.). Iets over den stam der Bantiks (Minahassa). — *M. N. Z. G.*, XXX, (1886), bl. 94.

Meyners d'Estrey (G. H. J.). Tribus aborigènes du Centre de Célèbes. — *Rev. de Géogr.*, X, (1887), p. 88.

Schmeltz (J. D. E.). Kleine Kraushaarige Menschen im Lande der Kajeli, Celebes. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, III, (1890), S. 31.

Lubbers (A. E. H.). Eene bijdrage tot de anthropologie der bevolking in de assistent-residentie Gorontalo. M. 4 bijl. — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 775.

Graafland (N.). De natuuren eene offerplechtigheid in de Minahassa. M. pl. — *M. N. Z. G.*, IX, (1865), bl. 104. — De zelfstandigheid van den Minahasser. — *M. N. Z. G.*, X, (1866), bl. 189. — De geestesarbeid der Alifoeren in de Minahassa gedurende de Heidensche periode. Eene voorlezing. — *M. N. Z. G.*, XXV, (1881), bl. 97.

Een Tooe Oen Boeloesch Ordialium (godsgericht) op Noord-Celebes. — *T. B. G.*, XIV, bl. 506.

Goudswaard-Wijnmalen (Wed. A.). Het nieuwejaar bij de Mohammedanen te Bonthain. — *M. N. Z. G.*, XII, (1868), bl. 306.

Clercq (F. S. A. de). De huizen in Bolaang-Mongondou. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 282. — Korte beschrijving der fosso Mahapansa zooals die voorheen gevierd werd door de Alifoeren in de Minahassa. — *T. B. G.*, XIX, bl. 546. — De grafsteen der Alifoeren in het district Tonsawang (Minahassa). — *T. B. G.*, XXI, bl. 102. — Bijgeloovige gebruiken in de Minahassa. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 1.

Padt-Brugge (R.). Beschrijving der zeden en gewoonten der bewoners van de Minahassa. — *B. Inst.*, Rks. 3, I, bl. 304. — Naschrift. — *B. Inst.*, Rks. 3, I, bl. 331.

Tendeloo (H. J.). Eene nieuwe bijdrage tot de kennis van den aanleg en het karakter der Minahassers. — *M. N. Z. G.*, XI, (1867), bl. 164. — De toestand der vrouw in de Minahassa. — *M. N. Z. G.*, XVII, (1873), bl. 10.

Wiegelingen. Civilisationsbestrebungen bei einem wilden Volke. (Holländer und Alfurus in der Minahassa auf Celebes). — *Globus*, XV, (1869), S. 170.

Niemann (G. K.). De Kabesaran (statige ontvangst, parade) in de Minahassa. M. pl. — *M. N. Z. G.*, XV, (1871), bl. 200. — Alfoursche vertelsels en raadsels, naar N. Th. Wilken. — *M. N. Z. G.*, XXX, (1886), bl. 291.

Matthes (Dr. B. F.). Over de Bisso's of Heidensche priesters en priesteressen der Boegineezen. M. pl. — *Vh. K. Ak. v. W. (Lett.)*, VII, 1872. — De Makassaarsche en Boegineesche Kotika's. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 1. — De ada's of gewoonten der Makassaren en Boegineezen. — *V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)*, Rks. 3, II, bl. 137.

Wiersma (J. N.). Het huwelijk in de Minahassa. — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 34.

Riedel (J. G. F.). De volksverleveringen betreffende de voormalige gedaante van Noord-Celebes en den oorsprong zijner bewoners. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 288. — Noord-Selebesche Pfahlbauten. — *Z. f. Ethnol.* IV, (1872), S. 193. — De bekentenis van een Holontaloschen Pongob (Volksvoorstellingen betr. de geestenwereld op Noord-Celebes). — *T. B. G.*, XVII, bl. 270. — De vroegere rechten en verplichtingen der vrije Alifoeroes van Noord-Celebes. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 156.

Harrebomée (G. J.). Een ornamentsfeest van Gantarang (Zuid-Celebes) tot bezwering der cholera. — *M. N. Z. G.*, XIX, (1875), bl. 344. — Boegineesch bloed uit bijgeloof. — *T. B. G.*, VII, bl. 354.

Wilken (G. A.). Het afplatten van het voorhoofd bij de Alifoeren van de Minahassa. — *T. B. G.*, XXI, bl. 374. — Overzicht. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 403. — Iets over de naamgeving en eigennamen bij de Alifoeren van de Minahassa. — *T. B. G.*, XXII, bl. 363. — Aanhangsel: Lijst van eigennamen en aantekeningen. — *T. B. G.*, XXII, bl. 378, 385.

Louwerier (J.). Eenige namen ontleend aan vroegere toestanden door Christen-inlanders in de Minahassa aan hunne kinderen gegeven. — *M. N. Z. G.*, XXXII, (1888), bl. 359.

Lijst van voorwerpen van inlandschen oorsprong uit Menado, bestemd geweest voor de Parijsche Wereldtentoonstelling van 1878, met ophelderingen. Ingezonderd door J. A. Schwarz. — *M. N. Z. G.*, XXII, (1878), bl. 247. — Verbeteringen en aanvullingen. — *M. N. Z. G.*, XXIII, (1879), bl. 322.

Serrurier (L.). Over de ethnographische verzameling van voorwerpen uit de Minahassa van Celebes, en de Molukken in

het Zendelinghuis te Rotterdam. — *T. A. G.*, V, (M.), bl. 62. — *Staatscour.* v. 31 Dec. 1880.

Boddé (J.). Een fosso of poso (Heidensch offerfeest) der Alfoeren te Rañan in het Koemelembocaeaische (Minahassa). — *M. N. Z. G.*, XXVI, (1882), bl. 235. — Priesterbedrog in de Minahassa. — *M. N. Z. G.*, XXVII, (1883), bl. 190. — Iets over Bolaang-Mongondou en een Bantik-fosso. — *T. A. G.*, VII, (*Versl.*), bl. 8.

Neurdenburg (J. C.). Godsdienst, bijgeloof, zinnelijkheid bij de Alfoeren in de Minahassa. — *M. N. Z. G.*, XXVII, (1883), bl. 172.

Hove (J. ten). De Alfoersche dierenriem. M. pl. — *M. N. Z. G.*, XXXI, (1887), bl. 317.

Braakenburg (L. J. A.). Van den adeldom bij de Boegineezen en Makasaren. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1801.

Schmeltz (J. D. E.). Schilde von den Talaut- oder Nanusa-Inseln. M. 2 Fig. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, II, (1889), S. 163. — Haarbüschel erschlagener Feinde als Zier des Priesterschwertes aus der Minahassa. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, II, (1889), S. 228.

Een geëmancipeerd Boegineesch huishouden. — *T. B. B.*, V, bl. 391.

Weber (Dr. Max). Ethnographische Skizzen über Flores und Celebes. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, III, (1890), *Supplement*.

Een bezoek aan Taroang (Celebes, Zuidoeder-Districten) tot het bijwonen van een huwelijksfeest. Door H. D. — *Jb. Indol. Vereen.*, 1891, bl. 185.

Hoëvell (G. W. W. C. Bn. van). Een bezweringsfeest (mapasaoe) te Mooeton, residentie Menado. M. pl. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, V, (1892), S. 69. — Ueber das Abplatten des Schädels und der Brust in Buool (Nordküste von Selebes). Mit einem Nachtrag: Die geographische Verbreitung der Schädeldeformation. Von J. D. E. Schmeltz. — *Ibid.*, VI, (1893), S. 190, 193.

Tendeloo (H. J.). Verklaring van het z. g. Oud-Alfoersche teekenschrift. M. pl. — *M. N. Z. G.*, XXXVI, (1892), bl. 329.

Voorwerpen uit de Bocht van Tomini,

ass. residentie Gorontalo, residentie Menado. Geschenk van den heer Jellesma. — *N. B. G.*, XXX, (1892), bl. LXVI (*bijl.*).

Kruijt (Alb. C.). Eenige feesten bij de Poso-Alfoeren. — *M. N. Z. G.*, XXXVII, (1893), bl. 115.

Pleyte Wzn. (C. M.). Die Entzifferung der Minahassa-Bilderschrift. (Nach Tendeloo). Mit Ill. — *Globus*, LXIII, (1893), S. 220—223.

8. De Moluksche en Papoese Eilanden.

Nieuw-Guinea.

Hamy (E. F.). Les Alfours de Gilolo d'après des nouveaux renseignements. — *Bull. S. G. Paris*, 1877, p. 480.

Dencker (J.). Les indigènes de Formose et de Céram. — *Rev. d'Anthropol.*, VI, 1883, No. 2.

Campen (C. F. H.). Eenige mededeelingen over de Alfoeren van Halé-mahéra. M. pl. — *B. Inst.*, Rks. 4, VIII, bl. 162, 511. — Verbeteringen. — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 121.

De Alfoeren van Halemahera. (Uittreksel uit het opstel van C. F. H. Campen). — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 284.

Wilken (G. A.). Bijdrage tot de kennis der Alfoeren van het eiland Boeroe. — *Vh. B. G.*, XXXVIII, (1876).

Riedel (J. G. F.). De Sulaneezen, hunne gebruiken bij huwelijken, geboorte en het mutileeren des lichaams. — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 395. — Vgl. *G. T. N. I.*, XXV, bl. 163. — Gelala- und Tobeloresen (Halmahera). — *Z. f. Ethnol.*, XVII, (1885), S. 58.

Wilken (G. A.). Aankondiging van het werk van J. G. F. Riedel: „De sluk- en kroesharige rassen tusschen Selebes en Papua. sGrav. 1886.” — *I. G.*, 1886, II, bl. 1593. — Protest tegen het oordeel van Wassmer, in eene te Makasser verschenen brochure, over het werk van Riedel. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1012. — Beoordeelingen van hetzelfde werk door Dr. Max Uhle en Em. Metzger. — *Rev. Col. Intern.*, 1887, I, p. 238, 336.

De oorspronkelijke bevolking der Molukken. I. Oorsprong van de eilanden en

de bevolking. — II. De Alfoeren. — *Maced.*, X, (1892), bl. 6—58.

De tegenwoordige Ambonezen. — *Maced.*, X, (1892), bl. 147.

Meijer (A. B.). Die Europäische Colonie auf der Insel Kisir im Ostindischen Archipel. — *Peterm. M.*, 1882, S. 334. — Die Mestizen-Colonie auf der Insel Kissir. — *Peterm. M.*, 1882, S. 466.

Hoëvell (G. W. W. C. Bn. van). Gebruiken en ceremoniën bij de Alfoeren op Ceram bij gelegenheid van de puberteit der jonge dochters. (Lepas kain kadoe). — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 398—400. — De schaking op Ambon. — *I. G.*, 1881, II, bl. 882.

Bär (J. J.). Ambonsche vertelseltjes. — *M. N. Z. G.*, XVII, (1873), bl. 56.

Rosenberg (H. von). Les îles Kei. Notes ethnographiques. Av. pl. — *Ann. E. Or.*, II, (1879—80), p. 231.

Dijken (van). Een doodenfeest op het eiland Almahera. — *B. U. Z. V.*, 1881, No. 9, bl. 153.

Ekris (A. van). Iets over het Ceramische Kakian-verbond. — *T. B. G.*, XVI, bl. 290.

Eck (R. van). Het Kakianverbond op Ceram. — *I. G.*, 1884, I, bl. 281.

Clercq (F. S. A. de). Het pēla (bondgenootschap) der Amboneezen. — *T. B. G.*, XX, bl. 564. — Dodadi-ma-taoe en Goma-ma-taoe, of zielenhuisjes in het district Tobélo op Noord-Halmahera. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, II, (1889), S. 204.

Nieuwenhuizen (F. A.). Eedformulier van de Alfoeren op Groot-Ceram. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 510.

Rinnooij (N.). Zeden en gebruiken op Kissir (Zuid-Wester-eilanden). — *B. U. Z. V.*, 1882, No. 10, bl. 177.

Forbes (H. O.). On the ethnology of Timor-Laut. — *Journ. Anthropol. Inst. Gr. Britain*, XIII, (1883), p. 8. — Opmerkingen van J. G. F. Riedel. — *T. A. G.*, Rks. 2, I, (V. M.), bl. 721.

Campen (C. F. H.). De godsdienstbegrippen der Halmaherasche Alfoeren. —

T. B. G., XXVII, bl. 438. — Nalezingen. — *T. B. G.*, XXVIII, bl. 337. — Vgl. *M. geogr. Ges. Wien*, XXVI, (1883), S. 607. — De godsdienstbegrippen der Halmaherasche Alfoeren. Eenige oude volkssagen naver-teld. — *T. B. G.*, XXX, bl. 437.

Riedel (J. G. F.). Der Ambonsche Volks-Charakter. — *Ausl.*, 1885, No. 38, S. 758.

Wassmer (G. A. J.). Ethnographisches aus Ceram. — *Globus*, XLIX, (1886), No. 23, S. 358.

Hove (J. ten). Eene begrafenis op Noessa-laoet. — *M. N. Z. G.*, XXVIII, (1884), bl. 203. — Een avondvischvangst op Noessa-laoet. — *M. N. Z. G.*, XXX, (1886), bl. 9. — Een sleutel verloren. Een schetsje uit mijn huishoudelijk leven op Noessa-laoet. — *M. N. Z. G.*, XXXI, (1887), bl. 151. — Schetsen uit het volksleven op Noessa-laoet. I. Een nieuw negoryhoofd. — II. Een kruidnagelooft. — *M. N. Z. G.*, XXXII, (1888), bl. 210, 222.

Titels van hoofden en andere rangen in Ternate en Tidore. — *De Clercq, De resid. Ternate*. Leiden 1890, bl. 324. — Ceremonieel bij de teraardebestelling van den Sultan van Ternate. — *Ibid.*, bl. 346. — Staatsievlagen van Ternate en Tidore. — *M. pl.* — *Ibid.*, bl. 351.

Joest (Dr. W.). Malayische Lieder und Tänze aus Ambon und den Uliase (Molukken). — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, V, (1892), S. 1.

Pleyte Wzn. (C. M.). Systematische beschrijving van de door de H. H. Planten en Wertheim verzamelde ethnographica tijdens hun verblijf op de Z. W. en Z. O. eilanden. — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 1051; X, (1893), bl. 5. — Ethnographische beschrijving der Key-eilanden. — *T. A. G.*, Rks. 2, X, (1893), bl. 561, 797.

Schmeltz (J. D. E.). Ein Panzer aus Kokosfasern von den Aru-Inseln. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, VI, (1893), S. 59—60.

Portengen (J. A.). Iets over de doo-dengrotten en de rotsteekeningen, die op de Key-eilanden gevonden worden. — *T. A. G.*, Rks. 2, V, (V. M.), bl. 258.

Kern (Dr. H.). Overeenkomst van een mythe der Kei-eilanden met een Minahassisch sprookje. — *B. Inst.*, Rks. 5, VIII, bl. 501.

Meijer (Dr. A. B.). Anthropologische Mittheilungen über die Papuas von Neu-Guinea. I. Aeusserer physischer Habitus. — *M. anthropol. Ges., Wien*, IV, (1874) No. 3-4. — *N. T. N. I.*, XXXV, bl. 113. — Ueber die Papuas und Neu-Guinea. Brief an Herrn Virchow. — *Z. f. Ethnol.*, V, (1873), S. 306.

Miklucho Maclay (N. von). Anthropologische Bemerkungen über die Papuas der Maclay-Küste in Neu-Guinea. — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 225. — Ueber Brachycephalität bei den Papuas von Neu-Guinea. — *N. T. N. I.*, XXXIV, bl. 345. — Ethnologische Bemerkungen über die Papuas der Maclay-Küste in Neu-Guinea. — *N. T. N. I.*, XXXV, bl. 66; XXXVI, bl. 294.

Die Papuas an der Dourga-Strasse und am Usanata auf Neu-Guinea. — *Globus*, XXI, (1872), S. 214.

Beccari (O.). Nota sui Papua e sulla Nuova Guinea. — *Boll. S. G. Ital.*, XI, (1874), p. 652.

d'Albertis (L. M.). Remarks on the natives and the products of the Fly-river in New Guinea. — *Pr. R. G. S., London*, 1876, p. 343.

Galton (J. C.). The ethnology of the Papuans of Maclay-Coast, New Guinea. — *Nature*, 1876, p. 107, 136; 1880, p. 204, 226.

Naumann (Dr. F.). Land und Leute an der Mac-Cluer-Bai, Neu-Guinea, und in Melanesien. — *Z. f. Ethnol.*, 1876, Heft 3.

New Guinea and its inhabitants. — *Chamber's Journ.*, Aug., 1876.

Montegazza (P.). Studi antropologici ed etnografici sulla Nuova-Guinea. — *Arch. per l'antropol.*, VII, (1877), No. 3-4, p. 137, 307.

Jung (J. E.). Die Motu, ein Volksstamm auf Neu-Guinea. — *Die Natur*, 1879, No. 18-25. — *Globus*, XXXIV, (1878), S. 186.

Ethnological notes on the Motu, Koptapu- and Koiari-tribes of New Guinea. — *Journ. Anthropol. Inst. Gr. Brit.*, 1879, p. 369.

Meyners d'Estrey. Les Karons, les Kébars et les Amberbaks, (Nouv. Guinée). — *Ann. E. Or.*, I, (1878-79), p. 338. — Les Tugères de la Nouvelle Guinée Hollandaise. — *Rev. de Géogr. Paris*, Juin, 1892.

Hoëvell (G. W. W. C. Bn van). Over de beteekenis van het woord „Papoea”. — *I. G.*, 1880, II, bl. 984. — *B. Inst.*, Rks. 4, IV, bl. 525.

Rosenberg (H. von). De Papoea's van Nieuw-Guinea. — *B. Inst.*, Rks. 3, X, bl. 386. — Les Hattams (Nouvelle Guinée). — *Ann. E. Or.*, I, (1878-79), p. 219.

Die Papuas auf Neu-Guinea. — *Ausl.*, 1880, S. 124, 764.

Photographiën van Papua-vrouwen en kinderen van Omoetoe (kannibalen). Opgenomen op zijne reizen in Nieuw-Guinea door C. Dietrich. — *T. I. A. G.*, I, (1880), afl. 2.

Robidé van der Aa (P. J. B. C.). De verhouding der Papoeas en Melanesiërs tot het Maleisch-Polynesische ras. — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (*U. A.*), bl. 225.

Wilken (Dr. G. A.). Iets over de Papoea's van de Geelvinksvaai. (Naar aanleiding van Dr. M. Uhle's Holz- und Bambus-Geräthe aus N. W. Neu Guinea, gesammelt von Dr. A. B. Meijer. Leipzig, — *B. Inst.*, Rks. 5, II, bl. 605.

Hasselt (L. J. van). Eenige aantekeningen aangaande de bewoners der Noordwestkust van Nieuw-Guinea, meer bepaaldelijk den stam der Noefoereezen. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 576, XXXII, bl. 261. — Vgl. *Z. f. Ethnologie*, 1876, S. 134, 169. — Die Papuastämme an der Geelvinkbaai. — *M. geogr. Ges., Wien*, IX, (1890), S. 1, 99. — Wat is voor een Papoea noodig om op het tooneel der hoogste beschaving eene plaats te kunnen innemen? — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 129.

Haddon (Prof. A. C.). The Tugere head-hunters (New Guinea). W. ill. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, IV, (1891), S. 177. — Ethnography of the Western tribes of Torres-Straits. W. map. — *Jn. Anthropol. Inst.*, XIX, (1890), p. 297.

Mededeelingen aangaande den Tugere-stam op Nieuw-Guinea. — *Corresp. N. G.*, April, 1891. *London*, 1891, p. 125.

Schellong (O.). Beiträge zur Anthropologie der Papuas. — *Z. f. Ethnol.*, XXIII, (1891), S. 156-230. — Overzicht. — *Peterm. M.*, 1892, (*Litt. Ber.*), S. 49. — Die Eingeborenenbevölkerung (Papuas) von Kaiser-Wilhelmsland und dem Bismarck-Archipel. — *Allg. Ztg.*, 15-18, Febr., 1889.

Ray (Sidney H.). The Tugere-tribe of Netherlands New Guinea. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, VI, (1893), S. 55-56.

Verblijf van den Engelschen zendeling-geneesheer Dr. Montague onder de zee-roovers van den Tugere-stam op Nieuw-Guinea. — *Maandber. N. Z. G.*, 1892, No. 6, bl. 81. — Vgl. *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 506. — *Peterm. M.*, 1892, S. 127, 223. — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 278.

Beardmore (E.). The natives of Mowat, Daudai, New Guinea. — *Journ. Anthropol. Inst.*, XIX, (1890), p. 459.

Meijer (Dr. A. B.). Notizen über Glauben und Sitten der Papuas der Mafoer'schen Stämme auf Neu-Guinea. — *XII Jahresber. Ver. Erdk. Dresden*, S. 23.

Miklucho Maclay (N. von). Einige ethnologisch-wichtige Gebräuche der Papuas an der Maclay-Küste in Neu-Guinea. — *Izvestiya d. K. Russ. Geogr. Ges.*, X, S. 147.

Rosenberg (H. von). Moeurs et coutumes des Arfaka. — *Ann. E. Or.*, I, (1878—79), p. 13.

Balen (J. A. van). Iets over het doodenfeest bij de Papoea's van de Geelvinkbaai. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 556. — Le culte des morts chez les Papuas du Geelvinkbaai. — *Bull. S. d'Anthrop. Paris*, IV, p. 174—175.

Chalmers (J.). On the manners and customs of some of the tribes of New Guinea. — *Pr. Phil. Soc. Glasgow*, XVIII, (1888), — Scenen aus dem Papua-Leben in Neu-Guinea. — *Aus all. Welth.*, XVII, S. 298—301.

Clercq (F. S. A. de). Aanteekeningen naar aanleiding van Dr. Finsch' onderzoekingen in Nieuw-Guinea. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.* III, (1890), S. 64. — Bemerkingen over houten en bamboezen voorwerpen van N. W. Nieuw-Guinea. — *Ibid.*, III, (1890), S. 151.

Serrurier (Dr. L.). Versuch einer Systematik der Neu-Guinea-Pfeile. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, I, (1888), S. 1.

Hedley (C.). Uses of shells among the Papuans. — *Thomson; Br. N. G.*, London, 1892, p. 283.

Schmeltz (J. D. E.). Masken in Nederl. Neu-Guinea. M. Abb. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, VI, (1893), S. 60. — Human sacrifices in New Guinea. — *Ibid.*, VI, (1893), S. 68.

Uhle (Dr. Max). Ueber Pfeile aus der Torresstrasse. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.* I, (1888), S. 173.

Joest (Dr. W.). Waffe, Signalrohr oder Tabakspfeife? — *Intern. Arch. f. Ethnogr.* I, (1888), S. 176. — Aanvulling door R. Parkinson. — *Ibid.*, II, (1889), S. 165.

Giglioli (H. H.). Note on a singular mask from Boissy-Island, N. E. New Guinea and queries on the lizard in the folk-lore of Australasia. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.* I, (1888), S. 184.

Haddon (A. C.). Manners and customs of the Torres-Straits-Islanders. — *Nature*, 30 Oct., 1890, p. 637—642.

d. De Vreemde Oosterlingen.

Oei Pailo. Oostersche vreemdelingen in Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 190. — Aanvulling. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 191.

The Chinese in Borneo. — *Bates' illustr. travels*, (1873), Part XLIX.

Schaalje (M.). Bijdrage tot de kennis der Chineesche geheime genootschappen. — *T. B. G.*, XX, bl. 1. — De kleine voeten der vrouwen in China. — *T. B. G.*, XX, bl. 33.

Senn van Basel (W. M.). De Chineezzen op Borneo's Westkust. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 59. — Eene Chineesche nederzetting op Borneo's Westkust. — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 382.

The Chinese in Borneo. — *China Rev.* VII, (1878), p. 1.

Neurdenburg (J. C.). De Chineesche landverhuizing. (Maatschappelijke en zedelijke toestand der Chineezzen in Ned. Indië). — *M. N. Z. G.*, XXIII, (1879), bl. 13, 30.

Mohnicke (O.). Die Chinesen in Niederl. Indien. — *Globus*, XXXVII, (1880), No. 17.

Albrecht (J. E.). Het schoolonderwijs onder de Chineezzen op Java. — *T. B. G.*, XXV, bl. 225. — Vertaling. — *Ann. E. Or.*, III, (1880—81), p. 226. — Vgl. *Paed. lit. Maandschr. N. O. I.* IV, (1889—90), bl. 927.

Die Arabische Bevolkerung in Niederl. Indien. — *Globus*, XLI, (1882), No. 17.

Groot (J. J. M. de). Jaarlijksche feesten en gebruiken der Emoy-Chineezzen. Eene vergelijkende bijdrage tot de kennis van onze Chineesche medeburgers op Java. Met uitgebreide monographiën van god-

heden die te Emoy worden vereerd. — *Vh. B. G.*, XLII. — Beoordeeling door G. Schlegel. — *I. G.*, 1882, I, bl. 582. — Lioe a Sin van Mandohr. — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 34. — De lijkbezorging der Emoy-Chineez. — *B. Inst.*, Rks. 5, VII, bl. 1. — The wedding ornaments of a Chinese woman. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, IV, (1891), S. 182. — Emigratie van Chinezen. — *I. T.*, 24 Febr., 1891, No. 94. — *Vgl. I. G.*, 1891, I, bl. 655. — *T. N. I.*, 1891, I, bl. 210.

Eck (R. van). De Chineezen in Ned. Oost-Indië. (Naar aanleiding van Dr. J. J. M. de Groot's verhandeling over de Emoy-Chineezen). — *I. G.*, 1882, I, bl. 943. — Nog eens de Chineezen in Ned. Oost-Indië. — *I. G.*, 1883, II, bl. 843.

Beijerman (J. A.). Iets over de Chineezen in Ned. Indië. Geschiedenis, karakter, godsdienst en pogingen tot kerstening. — *M. N. Z. G.*, XXIX, (1885), bl. 1.

Faber (M. von). Beschrijving van drie Chineesche kaartspelen. — *T. B. G.*, XXVI, bl. 413.

Paulitschke (Prof. Dr.). Die Araber im ostindischen Archipel. (Naar aanleiding van het werk van Mr. L. W. C. van den Berg: „Le Hadhramaut et les colonies Arabes dans l'Archipel Indien. La Haye, 1887"). — *Monatsschr. f. d. Or.*, 1887, S. 119. — Beoordeeling van hetzelfde werk. Door A. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1771—1781.

De Chineezen op Java. Door B. H. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 195.

Young (J. W.). Sang-Djie-Tjoa. De opocht der Chineezen over het beschreven papier te Padang. — *T. B. G.*, XXVII, bl. 560. — Bijdrage tot de kennis der Chineesche geheime genootschappen. — *T. B. G.*, XXVIII, bl. 546. — Bijdrage tot de kennis der Chineesche hazard- en kaartspelen. M. pl. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 269. — De feestdagen der Chineezen. Door Thsoa Tsoe Koon. Naar den Maleischen tekst bewerkt. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 1. — De begraafplaatsen der Chineezen zoo in Ned. Indië als in China. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1522. — Eenige aantekeningen betreffende de Chineezen in Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1890, I, bl. 362. — Het Hoa-Hoei-spel of Fa-Foei-spel. Een hazardspel bij de Chineezen. — *T. B. B.*, IV, bl. 161.

Schaank (S. H.). De Chineesche stammen in Deli. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1503. — De staart der Chineezen. — *T. B. B.*, II, bl. 379, 394. — De kongsi's van Montrado. Bijdrage tot de geschiedenis en de kennis van het wezen der Chineesche Vereenigingen op de Westkust van Borneo. M. k. — *T. B. G.*, XXXV, bl. 498. — Errata. — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 417.

Schlegel (G.). Iets omtrent de betrekkingen der Chineezen met Java vóór de komst der Europeanen aldaar. — *T. B. G.*, XX, bl. 9. — Toelichting van Dr. A. B. Cohen Stuart. — *T. B. G.*, XX, bl. 151. — Thian ti Hwui. The Hung-league or heaven-earth-league. A secret society with the Chinese in China and India. — *Vh. B. G.*, XXXII, (1866). — Het kongsiwezen van Borneo. (Naar aanleiding van de verhandeling van Dr. J. J. M. de Groot over den grondslag en den aard der Chineesche politieke vereenigingen in de koloniën. 's Grav. 1885). — *Rev. Col. Intern.*, I, (1885), p. 448. — Eene Chineesche begrafenis- en huwelijksonderneming. — *B. Inst.*, Rks. 4, VIII, bl. 517. — Iets over Chineesche doorkisten. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, IV, (1891), S. 153. — Het godsdienststelsel van China. (Naar aanleiding van Vol. I van het werk van Dr. J. J. M. de Groot „The religious system of China. Leyden, 1892"). — *I. G.*, 1892, I, bl. 1132.

Perelaer (M. T. H.). Aankondiging van het werk van Dr. J. J. M. de Groot „Het kongsiwezen van Borneo enz.'s Grav. 1885". — *I. G.*, 1885, II, bl. 1422—1428. — Een en ander over de beschouwingen van den Heer Perelaer omtrent de Chineezen. Door J. J. M. de Groot. — *I. G.*, 1886, I, bl. 112—124. — Antwoord van Perelaer. — *I. G.*, 1886, I, bl. 124—126.

Wijnen (R.). De Chineezen op Java in verband beschouwd met den achteruitgang in de welvaart van den Javaan. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1889, bl. 241—277.

Oordeel van de Chineesche Commissie belast geweest met een onderzoek naar den toestand der Chineezen in de koloniën, over den toestand en de behandeling der Chineesche koelies in Deli. — *I. G.*, 1887, I, bl. 595. — Mededeelingen uit het rapport der Commissie. — *I. G.*, 1888, I, bl. 766—770. — *Ann. E. Or.*, XI, (1888-89), p. 215.

Graafland (A. F. P.). Schets der Chineesche vestigingen in de afdeeling Karimon (Riouw en Ondh.). M. k. — *B. Inst.*, Rks. 5, III, bl. 505.

Maatregelen tegen de Chineesche geheime genootschappen in Serawak. (Uit een verslag van den Nederl. Consul-Generaal te Singapore). — *I. G.*, 1890, II, bl. 2076.

Horst (Dr. D. W.). De eed der Chineezzen. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1502.

Meyners d'Estrey (Dr. Cte). Les Kongsï ou républiques d'émigrants chinois dans l'ouest de Bornéo. — *Ann. E. Or.*, XIV, (1890), II, p. 65, 97, 165.

De Chineezzen in Ned. Oost-Indië. — *Nyland. Schetsen uit Insulinde. Utr.* 1893, bl. 253.

Overzicht eener voordracht van Dr. J. J. M. de Groot over dat gedeelte van China vanwaar emigratie naar de koloniën plaats heeft. — *T. A. G.*, Rks. 2, VII, (1891), bl. 305—311.

Het belang der kennis van China voor onze koloniën. (Résumé eener redevoering van Dr. J. J. M. de Groot te Leiden). — *I. G.*, 1892, I, bl. 291.

Andriessen (W. F.). De Chineezzen in onze Oost. — *I. T.*, 21 Januari 1890, No. 17.

e. Slavenwezen. — Pandelingschap. — Zeeroof.

Verkerk Pistorius (A. W. P.). Iets over de slaven en de afstammelingen van slaven in de Padangsche Bovenlanden. — *T. N. I.*, 1868, I, bl. 434.

Vroom (J. de). Balineesche lontar-brieven. (Hierin over de slavernij en het pandelingschap op Bali). — *T. B. G.*, XVIII, bl. 228.

Zur Geschichte der Arbeit in Colonien. (Hierin over de afschaffing van de slavernij en het pandelingschap in Nederl. Indië). — *Ausl.* 1872, No. 15—19, S. 343, 374, 393, 413, 449.

Slavernij en slavenhandel op de Timor-sche eilanden. (In de aantekeningen van Donselaar over Savoe). — *M. N. Z. G.*, XVI, (1872), bl. 295—300.

Slavernij op het eiland Soemba. (In het opstel „Het eiland Soemba volgens de jongste mededeelingen”). — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 385—386.

Overzicht der discussiën in de Tweede Kamer der Staten-Generaal over de afschaffing der slavernij in de Buitenbezittingen bij de behandeling der Indische Begroting voor 1875. — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 461—463. — Mededeelingen aangaande de uitvoering. — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 379.

De slavernij en het pandelingschap op Sumbawa en in Bangli (Bali). — *T. B. G.*, XXIII, bl. 570; XXIV, bl. 184.

De slavernij in de Buitenbezittingen. (Volgens mededeelingen in het Koloniaal Verslag van 1877). — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 483—486.

De afschaffing der slavernij in Ned. Indië. (Ontleend aan officieele bescheiden). — *T. N. I.*, 1878, II, bl. 1; 1879, I, bl. 85; 1880, II, bl. 481—483.

Rapport van den Gouverneur van Sumatra's Westkust dd. 2 Juli 1876 omtrent de vrijverklaring der slaven in de residentie Padangsche Bovenlanden. — *K. V.* 1876, *Bijl. Oms.*

Rapport van den Gouverneur van Sumatra's Westkust dd. 17 Augustus 1876, aangaande de vrijverklaring der slaven in de residentie Tapanoei. — *K. V.*, 1877, *Bijl. L.*

Kemp (P. H. van der). De overtreding van het wettelijk gebod op de afschaffing der slavernij in Ned. Indië. — *I. G.*, 1879, II, bl. 822.

Leidraad voor de aan de gezaghebbers der Gouvernementsmarine uit te reiken instructiën tot toegang van den handel in- en het vervoer van slaven in den Ned. Archipel; en instructie ad idem voor de commandeerende officieren van Zr. Ms. schepen en vaartuigen van oorlog in Oost-Indië. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3261.

Cornets de Groot (R. F. W.). Nota over de slavernij en het pandelingschap in de residentie Lampongsche Districten. (Ook gepubliceerd in de Javasche Courant van 1877, No. 60). — *T. B. G.*, XXVII, bl. 452.

Mededeelingen en beschouwingen over de slavernij in Ned. Indië, meer in 't bijzonder op de Sangir-eilanden. — *Hickson; Celebes, London*, 1889, p. 193—195.

Kerckhoff (Ch. E. P. van). Eenige mededeelingen en opmerkingen betreffende de slavernij in Ned. Indië en hare af-

schaffing, speciaal wat betreft de afdeeling Padang-Lawas op Sumatra. — *I. G.*, 1891, I, bl. 743.

Mededeelingen aangaande slavernij op Savoe. (In een verslag van den zendeling Wijngaarden). — *M. N. Z. G.*, XXXV, (1891), bl. 259-261. — *I. G.*, 1891, II, bl. 2078.

Officieele mededeelingen omtrent de slavernij in Ned. Indië. (Uit het Koloniaal Verslag van 1892). — *I. G.*, 1892, II, bl. 2394.

Het pandelingschap in den Indischen Archipel als eene Nederlandsche instelling beschouwd. — *Wallace; Malay Archipelago. London*, 1869, II, p. 163-164. — Vgl. *Wallace; Insulinde. Vert. door P. J. Veth*, II, bl. 191-192.

Eene inlandsche nederzetting (van Boegineezen) te Pontianak, met bespreking ook van het pandelingschap in Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 41. — De Boegineesche nederzetting in Pontianak. Replic van den resident Wijnen. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 314.

Kater (C.). Iets over het pandelingschap in de Wester-Afdeeling van Borneo en de Boegineesche vestiging aan het Zuider-zeestrand te Pontianak. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 296.

Het pandelingschap onder de Dajaks der Z. en O. Afdeeling van Borneo. — *Perelaer: Ethnogr. beschr. der Dajaks. Zalt-Bommel* 1870, blz. 163-164.

Senn van Basel (W. H.). Het pandelingschap op Borneo's Westkust (speciaal in de afdeeling Tajan). — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 181.

Wilken (Dr. G. A.). Het pandrecht bij de volken van den Indischen Archipel. — *B. Inst.*, Rks. 5, III, bl. 555. — Overzicht. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1925.

Meerten (Mr. H. C. van). Pandelingschap. (Naar aanleiding van eenige beslissingen van den Landraad te Makasser; met tekst daarvan). — *R. in N. I.*, LIX, bl. 32.

Verwey (Mr. A. W. C.). Iets over het contractueel pandelingschap en de bestrijding dezer instelling in de Ned. Indische Wetgeving. — *B. Inst.*, Rks. 5, VIII, bl. 234.

Heerklotz (D.). Die Orang-Sekah und das Piratenwesen im Indischen Archipelagus. — *Globus*, XIII, (1868), S. 137.

Escher (W. B. F.). Rapporten der verichtingen van Zr. Ms. stoomschip „Watergeus” gedurende de kruistochten op Chineesche zeeroovers. — *Med. Zeew.*, IX, (1868).

Fang von Lanun-Seeräubern an der Nord-West-Küste von Borneo. — *Ausl.* 1870, No. 2.

Veth (P. J.). De zeerooverij in den Indischen Archipel als een bijzondere vorm van den Heiligen Oorlog tegen de ongeloofigen beschouwd. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 175-176.

Riedel (J. G. F.). Bijdrage tot de geschiedenis der zeerooverij op de kusten van de Minahassa (1776 en 1777). — *T. B. G.*, XIV, bl. 511.

Berichten omtrent den zeeroof in den Indischen Archipel 1857-1876. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 435, XX, bl. 302, 399, 412, 566; XXIII, bl. 380, XXIV, bl. 475.

Piracy in the Straits of Malacca. — *Oc. Highw.*, II, (1873), p. 312.

Leupe (P. A.). Bijdrage tot de geschiedenis van den zeeroof in den O. I. Archipel, 1800-1802. — *T. B. G.*, XXII, bl. 90.

Die Seeräuber im Archipel von Sooloo. — *Ausl.*, 1876, No. 20, S. 398.

Kniphorst (J. H. P. E.). Historische schetsen van den zeeroof in den Indischen Archipel. — *T. Zeew.*, 1876, bl. 3, 43, 159, 283, 353; 1877, bl. 1, 135, 237; 1878, bl. 1, 107, 213; 1879, bl. 1, 85, 173; 1880, bl. 1, 89, 235; 1881, bl. 1. — Vervolg van hetzelfde opstel. — *T. N. I.*, 1882, I, bl. 161, 241, 321, 401. — Een korte terugblik op de Molukken en Noordwestelijk Nieuw-Guinea. III. De zeeroof. — *I. G.*, 1883, II, bl. 465.

De zeeroof in den Indischen Archipel. (Naar aanleiding van de historische schetsen van J. H. P. E. Kniphorst in het Tijdschrift voor het Zeewezen van J. Swart). — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 355.

Verblijf bij de zeeroovers. Medegedeeld naar het handschrift van den eersten stuurman van Zr. Ms. stoomschip „Willem I”, J. A. Muller, met inleiding van Dr. Th. C. L. Wijnmalen. — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 279.

Piratenwesen auf Borneo. — *Ausl.*, 1880, S. 218.

Bijdrage tot de kroniek en statistiek van den zeeroof in Nederl. Indië, met staatkundige toelichtingen. — *E. de Waal, Ind. Fin.*, III, 's Grav., 1879, bl. 17-108. — Aanhangsel: De strijd van Spanje tegen den zeeroof uit Soeloe en Magindano. — *Ibid.*, III, bl. 108—214.

Het afloopen der „Raja Kongsie Atjeh” door Atjehers. Door een Opvarende van de „Madoera”. — *T. N. I.*, 1893, II, bl. 220.

f. Oostersche Godsdiensten.

1. In het algemeen.

Tiele (C. P.). De Hindoesche godsdiensten in den Oost-Indischen Archipel. — *Vaderl. Letteroef.*, Dec. 1866, I, bl. 819. — Over de ontwikkeling der Indische godsdiensten. — *I. G.*, 1880, II, bl. 519.

Limburg Brouwer (Mr. P. A. S. van). Oostersch atheïsme. — *Gids*, 1868, IV, bl. 425.

Çankara Âçârya's commentaar op de aphorismen van den Vedanta. Vertaald door Dr. A. Bruining, met inleiding van Prof. H. Kern. — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 249; IX, bl. 211; X, bl. 313; Rks. 4, II, bl. 325.

Kern (Dr. H.). De jaartelling der Zuidelijke Buddhisten en de gedenkschriften van Âçârya den Buddhist. — *Vh. K. Ak. v. W. (Lett.)*, VIII. — Iets over de verwarring van Çivaïsme en Buddhismisme op Java. — *V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)*, Rks. 3, V, bl. 8. — Vgl. *T. N. I.*, 1888, I, bl. 78—80.

Wilsen (F. C.). Opmerkingen omtrent de vele op Java voorkomende z.g. Çiva- of Siwa-beelden en de verwarring van Siwa met Boeddha. — *T. B. G.*, XX, bl. 59. — De Boeddhistische Triemoerti op Java, voorgesteld in den tempel te Mendoet. — *T. B. G.*, XX, bl. 166.

Speijer (J. S.). Bemerkungen zu den Grhyasûtra. — *B. Inst.*, Rks. 4, III, bl. 155.

Brumund (J. F. G.). Bijdragen tot de kennis van het Hindoeïsme op Java. — *Vh. B. G.*, XXXIII, (1868).

Cohen Stuart (Dr. A. B.). Heilige voetsporen op Java. Met naschrift en afbeelding. — *B. Inst.*, Rks. 3, X, bl. 163.

Neurdenburg (J. C.). De Bramo Somaj (Brahmoïsme) of het Indische theïsme. — *M. N. Z. G.*, XVII (1873), bl. 166.

Waeij (H. W. van). Het offerfeest aan den Brommoh. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 337. — Vertaling. — *Ann. E. Or.*, I, (1878—79), p. 54.

Bruining (A.). Critisch overzicht van het werk van G. Birnie „Denkbeelder over onsterfelijkheid bij de Hindoe's Deventer 1883.” — *I. G.*, 1883, II, bl. 241.

Over den god Batara Goeroe der Maleiers. — *T. A. G.*, VII, (M.), bl. 145.

Niemann (G. K.). Bijdrage tot de kennis van den godsdienst der Bataka. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 288.

Hagen (Dr. B.). Die Batta-Religion. — *T. B. G.*, XXVIII, bl. 498.

Eck (R. van). Schetsen van het eiland Bali. — III. De godsdienst. — *T. N. I.*, 1879, I, bl. 86, 104.

Heidendom en Christendom op Borneo. — *R. Zend.*, 1882, bl. 124.

Chatelin (L. N. H. A.). Godsdienst en bijgeloof der Niassers. — *T. B. G.*, XXVI, bl. 109. — Verbeteringen en bijvoegingen. — *T. B. G.*, XXVI, bl. 573.

Kramer (Fr.). Der Götzendienst der Niasser. — *T. B. G.*, XXXIII, bl. 473.

Schuurmans (N. D.). Mededeelingen van Javanen over Javaansch heidendom. — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 65.

Saeijs (J. B. A.). Het Hindoeïsme op Java. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, II, (1887-88), bl. 53.

Ködding (W.). Die Batakschen Götter und ihr Verhältniss zum Brahmanismus. — *Allg. M. Z.*, XII, (1885), S. 401, 475.

2. De Islam.

a. In het algemeen.

De geest van den Islam. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 251—253.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). Het verval van den Islam. — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 30.

Kruijt (J. A.). Djeddah en Midden-Arabië. — *T. A. G.*, IV, bl. 330.

Juijnboll (Dr. A. W. T.). Eene handleiding voor de studie van den Islam be-

sproken. (De beginselen van het Mohammed. recht door Mr. L. W. C. van den Berg, 2de druk, 's Grav. 1879). — *I. G.*, 1879, II, bl. 793; 1880, I, bl. 170. — Antwoord van Mr. L. W. C. van den Berg. — *I. G.*, 1881, I, bl. 120. — Een paar opmerkingen op Mr. L. W. C. van den Berg's antwoord aan Dr. Juijnbohl. Door P. H. van der Kemp. — *I. G.*, 1881, I, bl. 986. — Een nieuwe Nederlandsche Koran-concordantie (van Mr. L. J. A. Tollens) besproken. — *I. G.*, 1882, I, bl. 401. — Beoordeeling van Mr. L. W. C. van den Berg's „Beginnelsen van het Mohammed. recht, 3de druk, 's Grav. 1883". — *I. G.*, 1884, I, bl. 227. — Iets meer aangaande de Moslimsche bedevaart. (Naar aanleiding van „Het Mekkaansche feest. Door Dr. C. Snouck Hurgronje. Leiden 1881".) — *I. G.*, 1881, I, bl. 42. — Een Moslimsche catechismus in het Arabisch met eene Javaansche interlineaire vertaling in Pegenschrift. — *B. Inst.*, Rks. 4, V, bl. 215. — Samarkandi's Catechismus op nieuw besproken. — *B. Inst.*, Rks. 4, V, bl. 267. — Naar aanleiding van Dr. C. Snouck Hurgronje's „Nieuwe bijdragen tot de kennis van den Islam." — *B. Inst.*, Rks. 4, VII, bl. 259.

Limburg Brouwer (J. J. van). Kitab Pakih Soenda. (Leerboek voor eerstbeginnende santri's). Transcriptie met vertaling en inleiding. — *T. B. G.*, XIX, bl. 423.

Snouck Hurgronje (Dr. C.). Nieuwe bijdragen tot de kennis van den Islam. — *B. Inst.*, Rks. 4, VI, bl. 357. — Twee populaire dwalingen verbeterd. I. De Hidjra. II. De sluier der (Mohammedaansche) vrouwen. — *B. Inst.*, Rks. 5, I, bl. 356. — Mekkanische Sprichwörter und Redensarten gesammelt und erklärt. — *B. Inst.*, Rks. 5, I, bl. 433. — Een rector der Mekkaansche Universiteit. — *B. Inst.*, Rks. 5, II, bl. 344. — Beoordeeling van Mr. L. W. C. van den Berg's „Guide des zélés croyants. Manuel de jurisprudence Musulmane. Vol. I. Batavia, 1882". — *I. G.*, 1883, I, bl. 531. — Antwoord van Mr. L. W. C. van den Berg. — *I. G.*, 1884, I, bl. 222. — Mr. L. W. C. van den Berg's beoefening van het Mohammedaansch recht. (Naar aanleiding van den 3e druk van „De beginselen van het Mohammedaansch recht, 's Grav. 1883"). — *I. G.*, 1884, I, bl. 363. — Zelfverdediging van Mr. L. W. C. van den Berg. — *I. G.*, 1884, II, bl. 524. — Zelfverdediging of zelfverlaging? — *I. G.*,

1885, I, bl. 95. — Mohammedaansch recht en rechtswetenschap. (Naar aanleiding van twee geschriften van Dr. Jos. Köhler). — *I. G.*, 1886, I, bl. 98. — De Islam. — *Gids*, 1886, II, bl. 239, 454; III, bl. 90. — Vortrag über eine Reise nach Mekka. — M. Abb. — *Vh. Ges. Erdk. Berlin*, XIV, (1887), No. 3. — Der Mahdi. — *Rev. Col. Intern.*, 1886, I, p. 25.

Berg (Mr. L. W. C. van den). Over het contract „Al-bai" in het Mohammedaansch recht. — *B. Inst.*, Rks. 3, IV, bl. 109. — Mohammedaansch recht en adat. (Toelichting op den 3^e druk der „Beginnelsen van het Mohammedaansch recht, 's Grav. 1883"). — *R. in N. I.*, XLIII, bl. 137. — Het Kruis tegenover de Halve Maan. — *Gids*, 1890, IV, bl. 67. — Overzicht. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2263—2270.

Goeje (M. J. de). Mohammedaansche propaganda. (Naar aanleiding van drie geschriften in China en te Konstantinopel gedrukt, resp. in 1874 en 1877). — *N. Sp.*, 1881, No. 51, bl. 442.

Pan-Islamism or political Mohammedanism. (Reprinted from the „Evening News" July 1882). — *R. Temple. Orient. experiences*, London, 1883, p. 312.

Kreemer (J.). Wilfred Scawen Blunt en de Islam. (Naar aanleiding van diens werk „The future of Islam. London 1883"). — *M. N. Z. G.*, XXVIII, (1884), bl. 325.

Albers (C.). De Islam tegenover het Christendom. Referaat met debat. — *Overz. 4de Zend. Conf. Bataviaen Depok*, 1885, bl. 35-58.

Opgaven betreffende de Islam-belijders van onzen tijd. (Uit het werk van W. Scawen Blunt „The future of Islam. London 1883"). — *B. Inst.*, Rks. 4, IV, bl. 428.

Wollaston (A. N.). The pilgrimage to Mecca. — *As. Q. Rev.*, 1886, I, p. 390.

Schot (J. G.). Moslemen en Christenen. — *I. G.*, 1889, I, bl. 901; II, bl. 1152, 1525.

Meijer (Jhr. H. A. A.). Een en ander over de „dijahd" (gepredikte oorlog) en de oorlogsgebruiken der Mohammedanen. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 456.

Coolsma (S.). De Islam. a. Het ontstaan van den Islam. — b. De bronnen voor de kennis van den Islam. — *Maced.* IV, (1886), bl. 52, 97, 129, 177, 209; V, (1887), bl. 5.

Schilstra (S. A.). De bedevaart naar Mekka. — *Maced.* VIII, (1890), bl. 243.

Lith (P. A. vander). Kritisch overzicht van Dr. C. Snouck Hurgronje's werk „Mekka, 's Grav. 1889.” — *I. G.*, 1890, I, bl. 540.

Mohammedaansch-godsdienstige broederschappen. Door een *Oud-Oost-Indisch Ambtenaar*. (Overdruk eener brochure). — *T. N. I.*, 1891, II, bl. 187.

Schreiber (Dr. A.). Die gegenwärtige Lage des Islam. — *Allg. M. Z.*, XVIII, (1891), S. 545.

Schuurmans (N. D.). De „twee woorden” van den Islam volgens de Tarigah-Asj-Sjattrijah. — *N. Z. T.*, III, (1891), bl. 23. — Welken invloed oefent de Islam uit? Met een naschrift door E. H. van Leeuwen. — *Stemm. v. Waarh. en Vrede*, 1888, bl. 729—744.

b. In Nederlandsch-Indië.

Veth (P. J.). Een kritisch klaverblad. (Over de Islam-politiek in Ned. Indië, naar aanleiding van S. J. G. Gramberg's hist. roman „Madjapahit, 1868”). — *Gids*, 1869, I, bl. 545; II, bl. 110, 372. — Het „beratip-beamal” in Bandjermasin. (Karakter van deze Mohammedaansche broederschap). — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 197. — De heilige oorlog in den Indischen Archipel. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 167. — De „dikers” of „driki's” (Mohammedaansch-godsdienstige oefeningen). — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 405. — Bijdrage over den geestelijken stand bij Mohammedaansche volken, inzonderheid op Java. — *V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)*, XII, bl. 140.

Kesteren (C. E. van). De Koran en de Driekleur. I. Waardeering van den Islam. — II. De invloed der Hadji's. — III. De evangelisatie op Java. — *Stemmen uit Indië*, 1870, I, bl. 34.

Hoezoo (W.). Vertaling van een fragment uit het Javaansche oproerige geschrift „Achiring-Djaman” of „het laatste der dagen.” Met aantekeningen. — *M. N. Z. G.*, XIII, (1869), bl. 307. — Vóór, in en na de vastenmaand (op Java). — *M. N. Z. G.*, XXXI, (1887), bl. 1.

Millies (H. C.). Islam en Christendom, ook met betrekking tot Nederl. Indië.

Voorlezing gehouden op 21 Januari 1868. — *M. N. Z. G.*, XIV, (1870), bl. 325.

De Indische bedevaartgangers. (Verdediging van de gedragslijn der Ind. Regeering ten opzichte van de bedevaart naar Mekka). — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 55.

De Regeering van Nederl. Indië tegenover den Islam. — *T. N. I.*, 1878, I, bl. 205.

Bestuursideën ten opzichte van de bedevaarten van Java naar Mekka sedert 1835 en de geestelijkheid op Java. — *E. de Waal, Ind. Fin.*, I, 's Grav., 1876, bl. 240—255.

Neurdenburg (J. C.). Het doordringen van den Islam in Nederl. Indië. (Volgens het Koloniaal Verslag van 1876). — *M. N. Z. G.*, XX, (1876), bl. 351, 464. — De Islam in Nederl. Indië. — *M. N. Z. G.*, XXII, (1878), bl. 313, 370; XXIII, (1879), bl. 49, 267, 281. — De Islam in Nederl. Indië. — *M. N. Z. G.*, XXIV, (1880), bl. 294. — Voordracht over den Islam in Nederl. Indië. Met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1878, bl. 37—61. — De beteekenis van den Islam voor zijne belijders in Oost-Indië. — *M. N. Z. G.*, XXVIII, (1884), bl. 96.

Het Islam-element in den Oost-Indischen Archipel (en de middelen tot fnuiking van het veldwinnend Mohammedanisme). — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 81.

Fokkens (F.). De priesterschool te Tegalsari. M. pl. — *T. B. G.*, XXIV, bl. 318.

Schreiber (Dr. A.). Het Mohammedanisme in Nederl. Indië. — *R. Zend.*, 1874, bl. 15. — Die politische Bedeutung des Islam in Niederl. Indien. — *Rev. Col. Intern.*, I, (1885), p. 108.

Brief van H. Knotterus en F. W. G. Kemmann, predikanten te Ambon, aan de redactie van de Kerkelijke Courant over de uitbreiding van den Islam in Ned. Oost-Indië. (Naar aanleiding van mededeelingen van Dr. A. Schreiber op de algemeene zending-conferentie te Londen in October 1878). — *M. N. Z. G.*, XXIII, (1879), bl. 287.

Juijnbohl (Dr. A. W. T.). Kleine bijdragen over den Islam op Java. — *B. Inst.*, Rks. 4. VI, bl. 265, 422.

Bergsma (Mr. W. B.). Kritisch overzicht van Dr. C. Snouck Hurgronje's

werk „De beteekenis van den Islam voor zijne belijders in Oost-Indië, Leiden 1883.” — *I. G.*, 1883, I, bl. 998.

De godsdienstige beweging op Java. Door B. (Volgens mededeelingen der zendelingen Hoezoo en Albers). — *I. G.*, 1884, II, bl. 739.

Stoorvogel (A. P.). Iets over de vasten en de viering der „garebeg poeasa” op Java. — *I. G.*, 1887, I, bl. 462.

De beweging onder de Moslim op Java. — *Maced.*, III, (1885), bl. 4.

Snouck Hurgronje (Dr. C.). Delaatste vermaning van Mohammad aan zijne gemeente uitgevaardigd in het jaar 1880 n. C. (Vertaling en toelichting van een op Java verspreid Arabisch pamflet of zendbrief). — *I. G.*, 1884, II, bl. I. — Mededeelingen van W. Hoezoo over dat geschrift. — *M. N. Z. G.*, XXVIII, (1884), bl. 311—321. — Beoordeeling van C. Poensen's „Brieven over den Islam uit de binnenlanden van Java. Leiden, 1886.” — *I. G.*, 1886, II, bl. 1092. — Een Arabisch bondgenoot der Ned. Regeering. (Sejjid Othmân ibn Jahja el-Alawi, bestrijder van het drijven der moderne Naqsjibendi's). — *M. N. Z. G.*, XXXI, (1887), bl. 41. — Vgl. *M. N. Z. G.*, XXXVI, (1892), bl. 195—200. — De Sjattarijah-sekte. — *M. N. Z. G.*, XXXII, (1888), bl. 186. — De beteekenis van den Islam voor zijne belijders in Oost-Indië. — *Wetensch. Voordr. Kol. Tent. Amst.*, 1883, Leiden, 1884, bl. 93.

Berg (Mr. L. W. C. van den). De Mohammedaansche geestelijkheid en de geestelijke goederen op Java en Madoera. — *T. B. G.*, XXVII, bl. 1. — Rectificatie. — *T. B. G.*, XXVII, bl. 190. — Over de devotie der Naqsjibendijah in den Indischen Archipel. — *T. B. G.*, XXVIII, bl. 158. — Het Mohammedaansch godsdienstig onderwijs op Java en Madura en de daarbij gebruikte Arabische boeken. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 518. — De Mohammedaansche broederschappen in Ned. Indië. (Uit de N. Rott. Courant). — *T. N. I.*, 1889, II, bl. 15. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1423—1429. — De afwijkingen van het Mohammedaansche familie- en erfrecht op Java en Madura. — *B. Inst.*, Rks. 5, VII, bl. 454.

Senn van Basel (W. H.). De godsdienst in het koloniaal beleid. — *I. G.*, 1888, I, bl. 423.

Poensen (C.). — Een Mohammedaansch traktaatje in 1865 op Java verspreid. Met inleiding, vertaling en aantekeningen. — *M. N. Z. G.*, XXXII, (1888), bl. 1, 15. — Het „daboes” van Santri-Soenda op Java. — *M. N. Z. G.*, XXXII, (1888), bl. 253.

Schot (J. G.). Eenige Nederl. Indische belangen. III. De houding der Regeering tegenover Islam en Christendom. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1657.

Vries (S. J. de). De invloed van den Islam in Ned. Indië. — *M. N. Z. G.*, XXXIV, (1890), bl. 30.

Pan-Islamisme. Door S. (Beschouwingen over de Tjilegonsche onlusten van 1890 uit een godsdienstig-Mohammedaansch oogpunt). — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 49.

Haart (de). Aantekeningen over Moskee-kassen. — *T. B. B.*, III, bl. 214.

Holle (K. F.). Mededeelingen over de devotie der Naqsjibendijah in den Ned. Indischen Archipel. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 67.

Kerekhoff (Ch. E. P. van). Toeneming van den Islam in Ned. Indië. — *I. T.*, 10, 17 Febr. 1891, No. 72, 73. — Opmerkingen van A. H. Gijssberts. — *I. T.*, 10 Maart 1891, No. 76. — Nog iets over de Hadjie's in Ned. Indië. Door Meijer. — *I. T.*, 17 Maart 1891, No. 77.

De onderzoekingen van Dr. C. Snouck Hurgronje naar de instellingen van den Islam in Ned. Indië. (Volgens het Koloniaal Verslag van 1890). — *I. G.*, 1890, II, bl. 1989.

Schuurmans (N. D.). De Tariqah-Naqsjibendijah op Java. — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 265. — Hadji's, priesters en consorten op Java. — *Stemm. v. Waarh. en Vrede*, 1889, bl. 17—38. — De Hadji. — *I. T.*, 24 Maart 1891, No. 78.

Andriessen (W. F.). De Islam in Nederlandsch-Indië. — *Vr. v. d. D.*, IV, (1889), bl. 219.

Statistiek der Nederl. Indische Mekka-gangers over 1869—1888 en van de hadji's op ultimo 1874 en 1888. — *Jaarcijfers No. 8, afl. 2 (Koloniën)*, bl. 30.

De Islam in Ned. Indië. — *Nyland; Schetsen uit Insulinde. Utr.*, 1893, bl. 114. — Het Mohammedaansch godsdienstonderwijs in Ned. Indië. — *Ibid.*, bl. 126.

Meijer (J. J.). Les fiscations légales relatives à la religion Musulmane aux Indes Néerlandaises. — *Ann. E. Or.*, XIV, (1890), II, p. 257, 289.

De Hadji's in Nederl. Indië. Door A. H. K. — *Stemmen v. Waarh. en Vrede*, 1888, bl. 1155—1162.

Verkerk Pistorius (A. W. P.). De priester en zijn invloed op de samenleving in de Padangsche Bovenlanden. Met mededeelingen aangaande de secte der Hane-fieten. — *T. N. I.*, 1899, II, bl. 423.

Het Vrijdaggebed in eene mesdjid op Sumatra's Westkust. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 118.

De Islam in de Batak-landen. — *M. N. Z. G.*, XXII, (1878), bl. 407.

Juijnbooll (Dr. A. W. T.). Zijn alle Atjineezen Sjaflieten? — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 471.

Veth (P. J.). De Moskee van Indrapoeri. M. pl. — *E. H.*, 1879, No. 38, bl. 374.

Langen (K. F. H. van). De overgave van de nieuwe Mesdjid Raja (Grootte Moskee) te Kotta Radja aan het Atjehsche volk. — *T. N. I.*, 1882, II, bl. 241.

Staal (J.). De Missigit Rajia in Atjeh. — *I. G.*, 1882, I, bl. 796.

Kielstra (E. B.). De Missigit Rajia in Atjeh. M. pl. — *E. H.*, 1882, bl. 120.

De Masdjid's en inlandsche godsdienstscholen in de Padangsche Bovenlanden. Door een Maleier in het Hollandsch beschreven. — *I. G.*, 1888, I, bl. 312.

Der Mohammedanismus auf Sumatra. (Referaat van den zendeling Irle). — *Ber. Rh. M. G.*, 1892, S. 359—368.

Een merkwaardige (semi-mohamedaan-sche) beweging bij het Toba-meer. Door W. — *R. Zend.*, 1893, bl. 173.

Wilken (N. Ph.) en J. A. Schwarz. Het heidendom en de Islam in Bolaang-Mongondou. — *M. N. Z. G.*, XI, (1867) bl. 255.

De invloed van het Mohammedanisme in Bolaang-Mongondou (Menado). — *M. N. Z. G.*, XX, (1876), bl. 172—173.

Actenstukken in zake de vestiging van den Islam in Bolaang-Mongondou. — *M. N. Z. G.*, XXV, (1881), bl. 79

g. Taal- en Letterkunde.

1. De Indische Archipel.

Niemann (G. K.). Overzicht der taal- en letterkunde van Nederlandsch Indië. — *B. Inst.*, Rks. 3, I, bl. 113. — Addenda — *B. Inst.*, Rks. 3, I, bl. 332. — Mededeelingen omtrent de linguïstiek van Nederlandsch-Indië. — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 124. — Bijdrage tot de kennis der verhouding van het „tjam” tot de talen van Indonesië. — *B. Inst.*, Rks. 5, VI, bl. 27.

Onze kennis der talen van Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 443.

Comparative vocabulary of some of the wild tribes inhabiting the Malayan Peninsula, Borneo etc. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, June, 1880, p. 125. — Corrections. — *Ibid.*, Dec. 1880, p. 293.

Inventaris der handschriften door wijlen Dr. A. B. Cohen Stuart bijeengebracht en door de Regeering van N. L. bij Besluit van 22 Juni 1875, No. 32, als „loan-collection” aan het Bataviaasch Genootschap afgestaan. — *N. B. G.*, XIV, (1876), bl. IX (bijl.).

Goeje (de) en H. Kern. Aanwinsten der verzameling Oostersche handschriften te Leiden. Met beschrijving. — *N. Sp.*, 1874, No. 47.

Berg (Mr. L. W. C. van den). Inventaris der handschriften van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. — *N. B. G.*, XII, (1875), bl. VII. (bijl.).

Veth (P. J.). Oostersche woorden in de Nederlandsche taal. — *Gids*, 1867, I, bl. 410. — Portugeesche woorden in de taal der Nederlanders in Indië en in het moederland. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 295—296. — De oorsprong der woorden: benzoë, betel, kaaiman en leguaan. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 541—544. — Iets over vertalingen des Korans in de talen van den Indischen Archipel. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 303. — Aankondiging van eenige Bijdragen van H. N. van der Tuuk en Dr. J. D. Homan over de studie der talen van den Ind. Archipel verschenen in 1866 en 1868 (Met bespreking van de verwantschap tus-

schen het Malagasi van Madagascar en de talen van den Ind. Archipel). — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 336—356.

Sloet van de Beele (Mr. S. A. J. W. Bn.). Mededeeling aangaande de talen en de schrijfwijze der inlanders in Ned. Indië. Met debat. — *V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)*, XI, bl. 117.

Juijnbold (Dr. A. W. T.). Etymologische mededeelingen. (De beteekenis van eenige Javaansche, Maleische en Arabische uitdrukkingen ter rectificatie van verklaringen van P. J. Veth en A. B. Cohen Stuart). — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 442. — Opmerkingen van P. J. Veth. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 488. — Lijst van Javaansche en Soendaneesch woorden uit het Arabisch en Perzisch afstammende. — *B. Orient. Congr. Leiden*, 1883, (*T. L.*), bl. 25.

Adviezen betreffende de transcriptie van Indische en in 't bijzonder van Javaansche plaatsnamen in Latijnsch letter-schrift, benevens regelen daarvoor. — *B. Inst.*, Rks. 3, V, (*Not.*), bl. 46—49; VI, bl. 1. — Errata. Door A. B. Cohen Stuart. — *B. Inst.*, Rks. 3, VII, bl. 228. — Transcriptie (met tabel). Door P. A. S. van Limburg Brouwer. — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 132. — Transcriptie van inlandsche plaatsnamen. Verslag der Commissie. — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 1.

Schlegel (G.). Sinico-Aryaca, ou recherches sur les racines primitives dans les langues Chinoises et Aryennes. — Etude philologique. — *Vh. B. G.* XXXVI, (1872).

Bibliographisch overzicht betreffende de talen van den Indischen Archipel, 1800—1874. — *P. A. M. Boele v. Hensbroek; De beoefening der Oostersche talen. Leiden*, 1875, bl. 40—89.

Holle (K. F.). Inhoud van de vergeijkende Tabel van Oud- en Nieuw-Indische Alphabetten. — *N. B. G.*, XIV, (1876), bl. LXIV, (*bijl.*).

Piepers (Mr. M. C.). Over de Nederlandsche taal in Oost-Indië. (Woorden aan Oostersche talen ontleend in gebruik bij de Europeanen in Indië). — *Gids*, 1875, III, bl. 428. — Aanvulling. Door J. d. H. G. — *Gids*, 1876, III, bl. 296.

Loose bijdragen tot de Oostersche taalkunde. Door H. — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 71.

Marre (A.). Notice sur la langue Portugaise dans l'Inde Française et en Malaisie. — *Ann. E. Or.*, III, (1880-81), p. 372.

Mededeelingen aangaande de verschillende Oost-Indische Bijbelvertalingen. — *Hnd. Ned. Bijbelgen.*, 1873, bl. 27-30, 46-51, 108.

Scheffer (Dr. H. R. C. C.). Inlandsche plantennamen. — *T. B. G.*, XXV, bl. 319.

Keane (A. H.). Philology and ethnology of the Interocceanic races. — *Wallace; Australasia. London*, 1879, p. 593. — Vertaling. — *Ann. E. Or.*, V, (1882-83), p. 238, 264.

Kern (Dr. H.). Eene bijdrage tot de palaeographie van Ned. Indië. (Naar aanleiding van K. F. Holle's Tabel van Oud- en Nieuw-Indische alphabetten. Batavia en 's Grav. 1882). — *B. Inst.*, Rks. 4, VI, bl. 133. — De Fidji-taal vergeleken met hare verwanten in Indonesië en Polynesië. — *Vh. K. Ak. v. W. (Lett.)*, XVI. — Kanttekeningen van A. C. Vreede. — *B. Inst.*, Rks. 5, II, bl. 405. — Naar aanleiding van Prof. A. C. Vreede's Kanttekeningen. Door J. Brandes. — *T. B. G.*, XXXII, bl. 150. — Taalkundige gegevens ter bepaling van het stamland der Maleisch-Polynesische volken. — *V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)*, Rks. 3, VI, bl. 270. — Overzicht. — *T. N. I.*, 1889, II, bl. 1. — Klankverwisseling in de Maleisch-Polynesische talen. — *B. Inst.*, Rks. 5, II, bl. 333, 560. — Mengelingen (taalkundige). — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 137. — De betrekkingen tusschen Achter-Indië en Indonesië (uit een taalkundig oogpunt). — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 529. — Pali-hand-schriften van 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden. — *B. Inst.*, Rks. 5, V, bl. 124.

Eck (R. van). De talen van Indië. — *I. G.*, 1883, I, bl. 146.

Staaltjes van dieventaal in den Indischen Archipel. — *I. G.*, 1881, II, bl. 123, 125.

On the cranes and the languages of the races of man in the Malay Archipelago. — *Wallace, Mal. Arch.*, 10th. ed. London, 1890, p. 409.

Het schrijven van inlandsche woorden met Latijnsche karakters. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1443.

Pratt (G.). A comparison of the dialects of East- and West-Polynesian Malay, Malagasy and Australian. — *Jn. and Proc. R. Soc. N. S. Wales*, XX, (1888), p. 45.

Het verzamelen van gegevens voor de studie der talen van Ned. Indië. Door J. v. D. — *Alm. Indol. Vereen.*, 1892, bl. 161.

Dalton (J. C.). Orthography of native geographical names. — *Pr. R. G. S., London*, 1892, p. 770. — Vgl. *Peterm. M.*, 1893, S. 69—70. — *Austl.*, 1893, No. 3, S. 33.

De spraak der Indo-Europeanen. — *I. G.*, 1892, II, bl. 2397.

Wallroth (C.). Was hat die gegenwärtige Mission für die Sprachwissenschaft geleistet? II. Ozeanien. — *Allg. M. Z.*, XX, (1893), S. 117.

Clercq (F. S. A. de). Inlandsche plantennamen. — *Tejism.*, III, (1892), bl. 341. — Opmerkingen van W. de Wolff van Westeroode. — *Tejism.*, IV, (1893), bl. 23. — Antwoord van F. S. A. de Clercq. — *Tejism.*, IV, (1893), bl. 327.

2. Maleisch. — Menangkabausch.

Wall (H. von de). De vormveranderingen in de Maleische taal. — *Vh. B. G.*, XXXI. — Lijst van eenige in het Maleisch gebruikelijke woorden van Sanskriet-oorsprong, waarvan die afstamming in de Maleische Woordenboeken van Roorda van Eysinga e. a. niet is aangetoond. — *T. B. G.*, XVI, bl. 381. — Eenige opmerkingen over drie kleine (Maleische) geschriften waarmede de Heer Klinkert als schrijver is opgetreden. — *T. B. G.*, XIX, bl. 305. — Beoordeeling eener Maleische Grammatica op last van den Radja Moeda Ali van Riouw samengesteld door Radja Ali Hadji en voltooid in 1857. — *T. B. G.*, XIX, bl. 565. — Nog iets over de woorden „merbot” en „modin”. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 310.

Wat beteekent „Kabasaran”? Door de C. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 416.

Veth (P. J.). Eenige Maleische woorden in de Nederl. taal. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 67. — Over den oorsprong van het woord „Hoelajjat”. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 104—106; 289—291.

Pijnappel Gz. (Dr. J.). Aanteekeningen op H. C. Klinkert's Supplement op mijn Maleisch Woordenboek. — *B. Inst.*, Rks. 3, V, bl. 1—35. — De Maleische Atlas van

W. F. Versteeg. (Taalkundige kritiek). — *B. Inst.*, Rks. 3, X, bl. 373.

Malayspelling in English. Report of the Government Committee (Malacca). — *Jn. Str. Br. R. As. S. July*, 1878, p. 45.

Irving (C. J.). Suggestions regarding a new Malay Dictionary. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc. Dec.*, 1878, p. 199.

Cohen Stuart (A. B.). Etymologie van „ja-itoe, istiar, merbot en modin”. — *T. B. G.*, XIX, bl. 540.

Hollander (Dr. J. J. de). Kritiek van A. Meursinge's Maleisch leesboek voor eerstbeginnenden en meer gevorderden, vermeerderd door Mr. G. J. Grashuis. Leiden 1880. — *I. G.*, 1880, I, bl. 309. — Aankondiging van „Hollandsch-Maleisch technisch Marine-Zakwoordenboek. Door M. J. E. Kriens. 's Grav. 1880.” — *I. G.*, 1881, II, bl. 810.

Vreede (A. C.). — Beoordeeling van F. S. A. de Clercq's werk „Het Maleisch der Molukken enz. Batavia, 1887.” Met opmerkingen over de verschillende soorten van Maleisch in den Indischen Archipel. — *Gids*, 1878, II, bl. 155.

Wall (A. F. von de). Maleische taalstudien. — *I. G.*, 1881, II, bl. 349; 1882, I, bl. 756, II, bl. 949; 1884, I, bl. 133. — Beoordeeling van H. C. Klinkert's Nieuw Maleisch-Nederl. Zakwoordenboek ten behoeve van hen, die het Maleisch met Latijnsch karakter beoefenen. Leiden 1893. — *T. B. B.*, VII, bl. 383; VIII, bl. 173, 250, 387. — De drie kampioenen op het Maleisch letterkundig gebied. (Prof. Grashuis, H. C. Klinkert en R. van Eck). — *T. B. B.*, VIII, bl. 1.

Ophuijsen (C. A. van). Vragen en opmerkingen. (Naar aanleiding van de Maleische taalstudien van A. F. von de Wall). — *I. G.*, 1882, I, bl. 407. — Over de afleiding en de beteekenis van „sapalapa”. — *B. Inst.*, Rks. 5, I, bl. 98.

Habbema (J.). Proeven van West-Sumatraansch Maleisch. — *T. B. G.*, XXV, bl. 337. — Opmerkingen omtrent de uitspraak van het Maleisch. — *I. G.*, 1881, II, bl. 644. — Enkele onjuistheden in den 3den druk van het Maleisch-Nederlandsch Woordenboek van Dr. J. Pijnappel. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 594. — Inlichtingen omtrent eenige Maleische woorden, niet

voorkomende in het Woordenboek van Dr. J. Pijnappel en elders. — *T. B. G.*, XXXII, bl. 306.

Kjahi Goeroe. Europeesch brabbel-maleisch in het Indisch leger. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 71.

Juijnbohl (Dr. A. W. T.). Over de methode om het Maleisch met Arabische karakters te leeren lezen en schrijven. (Naar aanleiding van C. A. van Ophuysen's „Gronden der spelling van het Maleisch enz. Samarang, 1882"). — *I. G.*, 1883, I, bl. 292.

Klinkert (H. C.). Iets over de Maleische school- en volksleesboeken, bekrond en uitgegeven door het Gouvernement. — *B. Inst.*, Rks. 3, I, bl. 88. — Errata. — *B. Inst.*, Rks. 3, I, bl. 496. — Antikritiek van J. R. P. F. Gonggrijp, J. F. G. Riedel en N. Graafland. — *B. Inst.*, Rks. 3, I, bl. 394, 402, 407. — Antwoord op de antikritiek. — *B. Inst.*, Rks. 3, III, bl. 556. — Aanteekeningen op de Handleiding bij de beoefening der Maleische taal- en letterkunde van J. J. de Hollander. Breda, 1874. — *I. G.*, 1880, I, bl. 293. — Opmerkingen van D. Gerth van Wijk. — *T. B. G.*, XXVI, bl. 182. — Kritiek der Maleische spraakkunst van R. van Eck. Breda, 1879. — *I. G.*, 1880, I, bl. 498. — Antwoord van R. van Eck. — *I. G.*, 1880, I, bl. 932. — Alweer een kampioen in het Maleische worstelperk. (Naar aanleiding van de „Maleische taalstudien van A. F. von de Wall). — *T. N. I.*, 1881, II, bl. 145; 1882, I, bl. 446.

Maxwell (W. E.). On the transliteration of Malay in Roman character. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc. June*, 1882, p. 141.

Memorandum on Malay transliteration. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc. Dec.*, 1882, p. 282.

Ferguson (A. M.). Notes illustrating the changes which consonants undergo in passing from one Malayan dialect to another. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc. Dec.*, 1883, p. 233.

Rost (Dr. Reinhold). Malay language and literature. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc. June* 1885, p. 93.

On the roots in the Malay language. From the Dutch of J. Pijnappel. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc. Dec.*, 1885, p. 251.

Eck (R. van). Beoordeeling van H. C.

Klinkert's „Nieuw Maleisch-Nederlandsch zakwoordenboek. Leiden 1892". — *I. G.*, 1892, II, bl. 1775. — Antwoord van H. C. Klinkert. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1781. — Gerth van Wijk's spraakleer der Maleische taal. Tweede druk. Batavia 1893. (Beoordeeling). — *I. G.*, 1893, II, bl. 1988.

Fokker (A. A.). Maleische studiën en curiositeiten. (Eenige synoniemen en homoniemen). — *T. B. B.*, IV, bl. 8, 339. — Een woord over de spraakkunst der Maleische taal van D. Gerth van Wijk. — *T. B. B.*, IV, bl. 358. — Replik van Gerth van Wijk. — *T. B. B.*, V, bl. 11. — Dupliek van Fokker en verdere polemiek. — *T. B. B.*, V, bl. 139, 166. — De waarde van het Maleisch als beschavingsmedium. — *T. B. B.*, V, bl. 82. — Een boekje van den Heer C. Spat over het Maleisch-Arabisch letterschrift. (Aankondiging). — *I. G.*, 1893, II, bl. 2172.

Pant (D. F. van der). De aoristvorm in het Maleisch. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2313, 2570. — Kritiek der Spraakkunst van de Maleische taal van D. Gerth van Wijk. Batavia, 1890. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2035.

Dissel (J. S. A. van). De Maleische Grammatica van D. Gerth van Wijk beoordeeld door A. A. Fokker. — *T. B. B.*, V, bl. 222.

Tuuk (H. N. van der). Klassiek Maleisch? — *I. G.*, 1886, II, bl. 974.

Een gewezen Oudgast over Spreekmaleisch. Door G. O. — *I. G.*, 1887, I, bl. 276.

Harmsen (L. K.). Kritiek der Beknopte Spraakkunst van het Maleisch enz. door R. van Eck, Breda 1886. — *I. G.*, 1886, II, bl. 1791. — Kritiek van „Ilmoë Boemi Hindija-Nederland R. Brons Middel. Batavia 1886" (Maleische vertaling van het Leesboekje der aardrijkskunde van N. O. Indië door H. H. Moreu). — *I. G.*, 1886, II, bl. 1798.

Beoordeeling van het Maleisch-Nederlandsch Woordenboek, op last van het Gouvernement samengesteld door H. von de Wall. Batavia 1872 en 1884. — *I. G.*, 1885, I, bl. 292. — De aankondiging van een Thesaurus. Replik van Dr. H. N. van der Tuuk. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1268.

Waal (G. de). De Maleische woorden bij den sawahbouw gebruikelijk. — *T. B. B.*, I, bl. 8.

Vergelijkende lijst van eenige woorden in het Maleisch, Soembasch, Mangarajisch, Sikkaneesch en Soloreesch. — *A. G. Vorderman; Journaal v. Alb. Colfs. Batavia*, 1888, bl. 134.

Nijland (J. C. C.). Het Maleisch in de kazerne. (Naar aanleiding van de Handleiding van M. C. van Rouveroy van Nieuwaal). — *I. M. T.*, 1891, I, bl. 544.

Sanders (J. L. T.). Nog eens het Maleisch in de kazerne. — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 440.

Praktische taalstudie? (Naar aanleiding van H. C. Klinkert's Maleisch-Nederlandsch Woordenboek. Leiden, 1892). — *T. B. B.* VII, bl. 228; VIII, bl. 189.

Ronkel (P. S. van). Das Malayische, die Handelssprache Ostindiens. — *Aust.*, 1892, No. 48, S. 760.

Habbema (J.). Menangkabausche persoonlijke voornaamwoorden. — *T. B. G.*, XXVI, bl. 264.

Juïnboll (Dr. A. W. T.). De beoefening der Manangkabausche taal en hare transcriptie. — *I. G.*, 1881, I, bl. 1011.

Hoogkamer (W.). Eenige toelichtingen tot de Menangkabausch-Maleische gesprekken opgesteld door Si-Daoed-Radja Medan, hoofdonderwijzer aan de inlandse school te Padang. Met bijvoegsels van Dr. A. W. T. Juïnboll. — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 213. — Naar aanleiding van den Heer W. Hoogkamer's „Toelichtingen tot de door Prof. Pijnappel uitgegeven Menangkabausch-Maleische gesprekken.” Door J. Habbema. — *B. Inst.*, Rks. 4, V, bl. 136.

Klinkert (H. C.). Welke plaats komt aan het Menangkabausch dialect toe? — *I. G.*, 1881, I, bl. 990. — Antwoord van J. L. van der Toorn. — *I. G.*, 1881, II, bl. 510.

Eck (R. van). Een en ander over het Menangkabausch-Maleisch. — *I. G.*, 1880, II, bl. 956. — Aanteekeningen van J. Habbema. — *I. G.*, 1881, I, bl. 763. — Antwoord van R. van Eck. — *I. G.*, 1881, I, bl. 995.

Schneider (J. F. L.). Menangkabausche woordenlijst. — *B. Orient. Congr., Leiden*, 1883, (*T. L.*), bl. 219.

Toorn (J. L. van der). Het Minangkabausch ten opzichte van het Maleisch. — *I. G.*, 1881, I, bl. 525. — Proeven van studie over het Minangkabausch. — *I. G.*, 1882, II, bl. 742. — Proeve van studie over het Minangkabauwsch. Met een voorwoord van Dr. J. Pijnappel. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1023, 1163. — Het Minangkabauwsch tegenover het Rionwsch. — *T. B. B.*, I, bl. 35. — Opmerkingen van A. F. von de Wall. — *T. B. B.*, I, bl. 183.

Hasselt (A. L. van). Een taalkundig verdrag. (Over de transcriptie van het Menangkabauwsch). — *B. Inst.*, Rks. 4, V, bl. 147. — „De pidato” bij de feesten der Manangkabo-Maleijers. — *B. Orient. Congr. Leiden*, 1883, (*T. L.*), bl. 228.

Waal (G. de). Transcriptie van het Manangkabausch-Maleisch. Eene proeve tot beëindiging der quaestie. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 100. — Eenige aanteekeningen op Klinkert's Hollandsch-Maleisch Woordenboek in verband met het Minangkabausch-Maleisch. — *T. B. B.*, VI, bl. 584. — Aanvullingen van van der Toorn's Minangkabausch-Maleisch-Nederlandsch-Woordenboek. — *I. G.*, 1892, II, bl. 2212; 1893, II, bl. 1836, 1991. — Eene opmerking naar aanleiding van de uitdrukking „Boewah peroet”. (In het Manangkabau-Maleisch). — *T. B. B.*, III, bl. 243.

Veth (P. J.). Een paar opmerkingen omtrent Maleische teksten over de geschiedenis van Atjih op Sumatra. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 291—293.

Niemann (G. K.). De Maleische handschriften in het Britsch Museum te Londen. — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 96.

Kort begrip der geschiedenis van de vorsten van Siam, in vertaling uitgegeven door Dr. J. J. de Hollander. — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 229, 231.

De familie Daing Mabella, volgens een Maleisch handschrift. — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 115.

Pijnappel Gz. (Dr. J.). De Maleische handschriften in de Bibliotheek der Leidsche Akademie. — *B. Inst.*, Rks. 3, V, bl. 142. — Catalogus der Maleische handschriften in de Leidsche Bibliotheek. — *B. Inst.*, Rks. 3, V, bl. 149. — Eene nieuwe uitgave van de „Kalila”. (Geschiedenis van Kalila en Damina. Uitgegeven door

J. R. P. F. Gonggrijp. Leiden, 1876). — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 232. — Over de Maleische Pantoens. — *B. Orient. Congr. Leiden*, 1883, (*T. L.*), bl. 161.

Tuuk (Dr. H. N. vander). Verslag van een Maleisch verhaal, behandelende de lotgevallen van Samaun. — *B. Inst.*, Rks. 3, I, bl. 357. — Kort verslag der Maleische handschriften, toebehoorende aan de Royal Asiatic Society. — *B. Inst.*, Rks. 3, I, bl. 409. — Geschiedenis der Pandawa's, naar een Maleisch handschrift. — *T. B. G.*, XXI, bl. 1. — Geschiedenis van Boma, naar een Maleisch handschrift. — *T. B. G.*, XXI, bl. 91. — Eenige Maleische Waijang-verhalen toegelicht. — *T. B. G.*, XXV, bl. 489. — Nalezing. — *T. B. G.*, XXVI, bl. 199.

Klinkert (H. C.). Korte inhoud van de Hikajat Langlang Boewana. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 107. — Korte inhoud van de „Hikajat Radja Boedak” of „Anak Sandagar Mendjadi Radja”. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 118. — De laatste strijd en heldendood van den Generaal Michiels op Bali. Vertaald uit het lokaal Maleisch van Java, met inleiding en aantekeningen. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 187. — Catalogus der verzameling van Maleische brieven voorhanden in de Rijksbibliotheek te Leiden. — *T. N. I.*, 1882, II, bl. 81, 161. — Eenige Maleische spreekwoorden en spreekwijzen. Met ophelderingen. — *B. Inst.*, Rks. 3, I, bl. 37. — Errata. — *B. Inst.*, Rks. 3, I, bl. 495. — Vervolg op de Maleische spreekwoorden, benevens eenige Maleische raadsels en kinderspelen. — *B. Inst.*, Rks. 3, IV, bl. 24. — Iets over de Pantoens of minnezangen der Maleijers. — *B. Inst.*, Rks. 3, III, bl. 309. — Verhaal van een pelgrimstocht van Singapoera naar Mekah door Abdoellah Bin Abdil Kadir Moensji, gedaan in het jaar 1854. Vertaald uit het Maleisch. — *B. Inst.*, Rks. 3, II, bl. 384. — Korte inhoud van twee Maleische handschriften. I. Sjafr Sulthan Mansoer Sjah Gempita. II. Sjafr Kahar'l Masjhoer. — *B. Inst.*, Rks. 4, IV, bl. 512. — Inhoud van het Maleisch gedicht „Sjafr Ken Tamboehan”. — *I. G.*, 1881, I, bl. 1165. — Gonggrijp's nieuwe uitgave van de „Hikajat Kalila dan Damina. Leiden 1892”. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1775.

Cohen Stuart (A. B.). Homanniana. (Over de nagelaten Maleische geschriften van Dr. Homan). — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 192.

Meinsma (J. J.). Uit de correspondentie van een overledene. (Uittreksels uit Dr. Homan's brieven over Maleische letterkunde). — *B. Inst.*, Rks. 3, III, bl. 371.

Maxwell (W. E.). Malay proverbs. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc. July* 1878, p. 85; *Dec.* 1878, p. 136; *July* 1879, p. 19; *June* 1883, p. 31.

Dennys (N. B.). A contribution to Malayan bibliography. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc. June* 1880, p. 69; *Dec.* 1880, p. 225.

Maxwell (W. E.). Raja Donan, a Malay fairy tale told by a Malay Rhapsodist. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, *Dec.* 1886, p. 241. — Raja Ambong, a Malay fairy tale. — *Ibid.*, 1887, p. 55. — Raja Haji. — *Ibid.*, *Dec.* 1890, p. 175.

Raja Donan. A Malay fairy tale. — *Folklore Journ.*, VI, (1888), p. 134—139.

Goeje (M. J. de). Een Atjineesche preek. (Maleisch). — *N. Sp.*, 1879, No. 11, bl. 81.

Hollander (J. J. de). Westersche fabelen in een Oostersch (Maleisch) gewaad. — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 55.

Mededeelingen aangaande de Maleische handschriften in den kraton van Atjeh gevonden. — *N. B. G.*, XV, (1877), bl. 146.

Berg (Mr. L. W. C. van den). Een bevelschrift van den Sultan van Atjeh. (In den kraton gevonden). Transcriptie met vertaling en aantekeningen. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 113.

Kühr (C. A. H.). Eene proclamatie van Sir Th. Raffles aan de Margahooden der Lampongsche Districten, dd. Buitenzorg 26 Februari 1812. Transcriptie met vertaling. — *B. Inst.*, Rks. 4, III, bl. 330.

Limburg Brouwer (J. J. van). Tjoe-rito Palasik. Proef van Menangkabausch dialect. — *T. B. G.*, XXI, bl. 288.

Joekes (A. M.). De Wet van Sultan Adam van Bandjermasin van 1835. Transcriptie met inleiding en aantekeningen. — *I. G.*, 1881, II, bl. 149.

Gerth van Wijk (D.). Een Menangkabausche Heilige (Toeankoe Malim Ketjil). Verhaal van een inlander. Transcriptie met vertaling. — *T. B. G.*, XXIV, bl. 224. — De geschiedenis van Prinses Balkis. Eene Maleische vertelling met vertaling en aantekeningen. — *Vh. B. G.*, XLI. Beoordeeling door H. C. Klinkert. —

I. G., 1880, II, bl. 492. — Iets over de verschillende Maleische redactien van de „Seri Rama”. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 401. — De Koranische verhalen in het Maleisch. — *T. B. G.*, XXXV, bl. 249; XXXVI, bl. 531. — Geschiedenis van Tadjoe'l Moe-loek en Prinses Bakawali. — *B. Orient. Congr.*, Leiden, 1883, (*T. L.*), bl. 176.

Clercq (F. S. A. de). Een episode uit de geschiedenis van Madjapahit. Verhaal van Pateh Maseh. Maleische tekst met vertaling. — *T. B. G.*, XXIV, bl. 280. — De vroegste geschiedenis van Bandjermasin. Naar een Maleisch handschrift. — *T. B. G.*, XXIV, bl. 238.

Tromp (S. W.). Uit de Salasila. (Oorsprong en genealogie van het Vorstenhuis van Koetei). M. 5 pl. — *B. Inst.*, Rks. 5, III, bl. 1. — Nog iets over de Salasila van Koetei. Door Dr. C. Snouck Hurgronje. — *B. Inst.*, Rks. 5, III, bl. 109.

Blok (E.). Sjair Perang Atjeh. Naar een te Singapoera gelithographeerden Maleischen tekst in het Hollandsch vertaald. — *T. B. G.*, XXX, bl. 568.

Hamer (C. den). De Sair Madi Kentjana (geschiedenis van Bandjar) vertaald. — *T. B. G.*, XXXIII, bl. 531.

Harmsen (L. K.). Vijftig Menangkabausche pantoens met verklarende woordenlijst. — *T. B. G.*, XXI, bl. 480. — Menangkabauwsch-Maleische raadsels. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 258.

Toorn (J. L. van der). Mandjau Ari. Minangkabausche vertelling met vertaling. — *Vh. B. G.*, XLV. — Tjindoer Mato. Minangkabausch-Maleische legende met vertaling. — *Vh. B. G.*, XLV, 2de stuk. — Iets over de spreekwoordelijke uitdrukkingen bij de bewoners van de Padangsche Bovenlanden. — *T. B. G.*, XXV, bl. 553. — Verhalen omtrent het bijgeloof der Maleijers in het land Minangkabauw. Transcriptie met vertaling. — *T. B. G.*, XXV, bl. 441. — De geschiedenis van Soetan Manangkêrang. Eene Maleische legende met vertaling, aanteekeningen en verklaringen. — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 207, 267. — „Een huwelijk in Agam (Soematra) door een Wachtgelder” besproken. (Taalkundige opmerkingen). — *T. B. B.*, VIII, bl. 34. — Vgl. *T. B. B.*, VI, bl. 403.

Habbema (J.). Menangkabausche spreekwoorden. — *T. B. G.*, XXV, bl. 417, 538;

XXVI, bl. 168, 234. — Fragmenten uit een Maleisch handschrift. — *T. B. G.*, XXX, bl. 473.

Marre (A.). Notice des manuscrits Malais de la Bibliothèque Nationale. — *Mém. Soc. Acad. Indo-Chin.*, I, p. 174.

Meyners d'Estrey (H.). Notice des manuscrits Malais de la Bibliothèque de la Société des Arts et Sciences de Batavia. — *Mém. Soc. Acad. Indo-Chin.*, I, p. 198.

Taqir Oemar. Een Maleisch heldendicht: Tjindoer Mata. — *Maandschr. v. Opr. Schoolv. N. O. I.*, II, (1887—88), bl. 185, 241, 309, 365, 421, 697; III, (1888—89), bl. 231, 285, 339.

Wall (A. F. von de). Kort begrip der beteekenis van de „Tarekat” naar het Maleisch van Sajid Oesman ibn Abdoellah ibn Akil ibn Jahja, adviseur-honoraire voor Arabische talen. — *T. B. G.*, XXXV, bl. 223. — Vgl. *T. B. B.*, VII, bl. 141. — Beknopte geschiedenis van het Vorstenhuis en de Rijksinstellingen van Lingga en Riau (Riouw) met vertaling. — *T. B. B.*, VI, bl. 298.

Clifford (Hugh). A new collection of Malay proverbs. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, Dec. 1891, p. 13.

Brandes (Dr. J.). Een paar bijzonderheden uit een handschrift van de „Hikajat Kalila dan Damina.” — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 394. — Dwerghert-verhalen uit den Archipel. — Maleische verhalen. — *T. B. G.*, XXXVII, bl. 50.

Harrebomée (G. J.). Minnezang door Si Djamaloedin Galar Kari Madjalelo, leerling-mantri in de Laras VII Loerah (Sumatra). Met vertaling en aanteekeningen. — *T. B. B.*, VII, bl. 410.

Dulaurier (Ed.). Histoire de la princesse Djenhar Mānikam. Contes et récits traduits du Malais. — *Muséon*, XII, p. 17—35.

3. De talen van Java en Bali.

a. Kawi. — Javaansch.

Taalkaart van Java en Madoera. — *K. V.* 1882 (*bijl.*).

Tuuk (Dr. H. N. van der). Vragen ter opheldering van Oud-Javaansche woorden. — *T. B. G.*, XXV, bl. 132, 329, 432. — Een misverstand. (Naar aanleiding van

vorenst. opstel). Door Dr. H. Kern. — *T. B. G.*, XXVI, bl. 297. — Misverstand? Antwoord van Dr. H. N. van der Tuuk. — *T. B. G.*, XXVI, bl. 538.

Tuuk (Dr. H. N. van der) en Dr. J. L. A. Brandes. Transcriptie van vier Oud-Javaansche oorkonden op koper, gevonden op het eiland Bali. — *T. B. G.*, XXX, bl. 603.

Brandes (Dr. J.). Een Oud-Javaansch alfabet van Midden-Java. — *T. B. G.*, XXXII, bl. 441. — De inkt gebezigd voor het schrijven van de Oud-Javaansche handschriften uit de 14e en 15e Çaka-eeuw. — *T. B. G.*, XXXII, bl. 438. — Eene Jajipattra of Acte van een rechterlijke uitspraak van Çaka (849). Transcriptie. — *T. B. G.*, XXXII, bl. 98. — Drie koperen platen uit den Mataramschen tijd, gevonden in de residentie Krawang. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 338. — De koperen platen van Sémbiran (Boeleleng, Bali). Oorkonden in het Oud-Javaansch en het Oud-Balineesch. — *T. B. G.*, XXXIII, bl. 16.

Holle (K. F.). Vluchtig bericht omtrent eenige lontar-handschriften, afkomstig uit de Soenda-eilanden. Met toepassing op de inscriptiën van Kwalli. — *T. B. G.*, XVI, bl. 450. — Voorloopig bericht omtrent vijf koperen plaatjes door Raden Saleh gevonden in een offerhuisje bij de kampong Kebanténan onder Bekasih, p. m. 15 paal van Batavia. — *T. B. G.*, XVI, bl. 559. — De koperen plaatjes van Kebanténan. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 367. — Kawi-oorkonden. Transcriptie. — *Vh. B. G.*, XXXIX, (1880). — Kawi-oorkonden. — *T. B. G.*, XXVII, bl. 538; XXVIII, bl. 479-497. — Errata. — *T. B. G.*, XXVIII, bl. 582.

Verslag aangaande afdrukken van te Batavia aanwezige Kawi-oorkonden. Door Dr. H. Kern, T. Roorda en P. J. Veth. 1870. — *V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)*, Rks. 2, I, bl. 228. — Overzicht. — *N. Sp.*, 1870, No. 32, 46; 1871, No. 7, 8, 17.

Cohen Stuart (Dr. A. B.). Advies over de uitgave van Kawi-oorkonden. — *N. B. G.*, VIII, (1870), bl. XXII.

Kern (Dr. H.). Korte opmerkingen over Balineesch en Kawi. — *B. Inst.*, Rks. 3, V, bl. 210; VI, bl. 25, 77. — Inhoudsgave van 't Mahabharata in 't Kawi. (Volgens mededeeling van Dr. H. N. van der Tuuk). — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 92. —

Over z. g. verbindingsklanken in het Tagala en wat daarmede overeenkomt in 't Kawi. — *B. Inst.*, Rks. 3, XI, bl. 138. — Mengelingen over Kawi en Javaansch. — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 137, 523. — Stamverdubbeling in 't Kawi. — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 519. — Over Oud-Javaansche eedformulieren op Bali gebruikelijk. — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 211; IX, bl. 197. — Over een Oud-Javaansche oorkonde van Çaka (782). — *V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)*, Rks. 2, X, bl. 77. — Vgl. *I. G.*, 1881, I, bl. 770. — Zang XV van 't Bharata-Yuddha in Kawi. Met vert. en aant. — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 157. — Eene Oud-Javaansche Cosmogonie. — *B. Inst.*, Rks. 5, II, bl. 573. — Eenige imperatiefvormen van het Oud-Javaansch. — *B. Inst.*, Rks. 5, IV, bl. 20. — Oud-Javaansche absolutieven. — *B. Inst.*, Rks. 5, IV, bl. 44. — Regelen en klankverbinding in het Oud-Javaansch. — *B. Inst.*, Rks. 5, IV, bl. 287. — Over de Oud-Javaansche vertaling van Mahābhārata. — *Vh. K. Ak. v. W. (Lett.)*, XI. — Vgl. *V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)*, Rks. 2, VII, bl. 163. — Proeve uit het Oud-Javaansche Ramajana. — *B. Orient. Congr.*, Leiden 1883, (*T. L.*), bl. 1. — Kritisch overzicht van het Kawi-Javaansch Woordenboek van C. F. Winter. — *I. G.*, 1881, I, bl. 328.

Blokzijl (A. H. G.). Hollandsche vertaling van het Kawi-Wetboek „Dewa, Donda”. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 295.

Limburg Brouwer (P. A. S. van). De Kawi-opschriften. — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 37.

Poensen (C.). Lijst van Javaansche woorden die betrekking hebben op den huisbouw. — *M. N. Z. G.*, XX, (1876), bl. 21. — Lijst van Javaansche woorden die betrekking hebben op de kleding. — *M. N. Z. G.*, XXI, (1877), bl. 204. — Van der Valck's Handleiding voor het Javaansch. Leiden 1892. (Aankondiging). — *I. G.*, 1893, I, bl. 119.

Hoe de Regeering de studie van het Javaansch kan bevorderen. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 360.

Cohen Stuart (Dr. A. B.). Beoordeeling van het „Vervolg op Dr. J. F. C. Gericke's Javaansch-Nederduitsch Woor-

denboek, samengesteld door P. Jansz. Samar. 1869." — *T. B. G.*, XIX, bl. 296.

Meinsma (J.). Malagassisch en Javaansch. (Naar aanleiding van Marre de Marin's Grammaire Malgache. Paris, 1876). — *T. B. G.*, XXIV, bl. 348. — Eenige bijvoegsels bij het Javaansch-Nederlandsch Handwoordenboek van T. Roorda, in 1875 voltooid door Prof. A. C. Vreede. — *B. Inst.*, Rks. 4, III, bl. 241. — Nalezing. — *B. Inst.*, Rks. 4, IV, bl. 349.

Kern (Dr. H.). De naamsoorsprong van Java. — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 116. — Javaansche mengelingen. — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 523. — Jalogra. — *B. Inst.*, Rks. 5, V, bl. 126.

Veth (P. J.). Beteekenis van den naam „Pekalongan". — *T. A. G.*, V, (*Versl.*), bl. 108—109.

Holle (K. F.). Eene vraag. (Wat beduidt de naam der residentie Bagelen?) — *T. B. G.*, XVI, bl. 377.

Vreede (A. C.). Javaansche spreekwijzen. (Naar aanleiding van J. J. Meinsma's aantekeningen op de Badad Tanah Djawi). — *B. Inst.*, Rks. 4, II, bl. 371. — Nog iets over „Koemijoes ngoendoeh mantoe" en „kajoet". — *B. Inst.*, Rks. 4, III, bl. 150. — Javaansche spreekwijzen. — *B. Inst.*, Rks. 5, II, bl. 164.

Over de beteekenis van sommige Javaansche uitdrukkingen. Door Raden Mas Adipati Ario Tjondro Negoro, regent van Koedoes. Met naschrift van H. Kern. — *B. Inst.*, Rks. 4, II, bl. 507. — Lijst van vreemde woorden, welke na een zeker tijdsverloop in het Javaansch te Koedoes en omstreken gebruiksrecht hebben gekregen. Door denzelfde. — *B. Inst.*, Rks. 4, IV, bl. 373.

Clercq (F. S. A. de). Javaansche raadsels. — *T. B. G.*, XX, bl. 570. — Verbeterte spelling van eenige inlandsche plaatsnamen van Oost-Java. — *T. B. G.*, XXIV, bl. 268.

Kiliaan (H. N.). Iets over de uitspraak der woorden in het Javaansch. — *I. G.*, 1880, II, bl. 163.

Hollandsche woorden, die in het Javaansch zijn opgenomen. (Volgens opgave van den Regent van Koedoes). — *I. G.*, 1880, II, bl. 985.

Eenige in het Javaansch-Nederlandsche Woordenboek van Roorda nog niet opgenomen Javaansche woorden. Door Raden Mas Ismangoon Danoe Winoto. — *B. Inst.*, Rks. 4, IV, bl. 594.

Pant (D. F. van der). Een paar bladzijden levend Javaansch als proeve van Soerakartasche spreektaal. (Met bijstand van Raden Padma Soesastra). — *T. B. G.*, XXX, bl. 492.

Humme (H. C.). Eene causerie over de Javaansche taal. — *V. Ind. Gen.*, 1886, bl. 75. — *Ind. Mail.*, I, (1886), bl. 50.

Sprokkelingen op Javaansch taalgebied. Door R. — *T. B. B.*, I, bl. 134.

Hasselman (C. J.). Javaansche taaleigenaardigheden. — *T. B. B.*, IV, bl. 209.

Jansz (P.). Woordverklaring van eenige Javaansche plaatsnamen. — *Maandschr. v. Opv. en Schoolw.*, N.O.I., I, (1886—87), bl. 223. — Eenige opmerkingen betreffende Javaansche plaatsnamen. Door Dr. J. Groneman. — *Ibid.*, I, (1886—87), bl. 374.

Eenige foutieve eigennamen in de door Meinsma uitgegeven proza-bewerking van den „Babad Tanah Jawi". — *T. B. G.*, XXXV, bl. 127.

Vooren (D.). Eenige aantekeningen over het Javaansch in de residentie Pekalongan. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1979.

Fokker (A. A.). Beoordeeling van Dr. H. Bohatta's Praktische Grammatik der Javanischen Sprache. (Bibliothek der Sprachenkunde, Hartleben's Verlag, 1892). — *Ausl.*, 1893, No. 5, S. 79. — Poensen's Javaansche lees oefeningen. — *I. G.*, 1893, I, bl. 696.

Nog een Javaansch geheimschrift. — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 419.

Groneman (Dr. J.). Javaansch dialect van Dêrmajoe (Indramajoe). — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 462.

Oudemans (G. J.). Iets over de Basa-Kedaton (z.g. hof taal). — *T. B. G.*, XXXVII, bl. 105.

Engelmann (W. H.). Lijst der Javaansche handschriften in de Bibliotheek van

het Nederl. Bijbelgenootschap uit de natelenschap van Dr. Gericke. Met inleiding van P. J. Veth. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 157.

Een Palembangse piagem. (Transcriptie met vertaling). — *T. B. G.*, XXV, bl. 127.

Goeje (M. J. de). Aanwinsten der verzameling Oostersche handschriften te Leiden. (Javaansche handschriften door den Heer de Jong afgestaan). — *N. Sp.*, 1874, No. 47, bl. 379.

Poensen (C.). Een Javaansch handschrift. Verhaal van Djókô (jongeling) Sê-Lining. Vertaling met aantekeningen en aanhangsel. — *M. N. Z. G.*, X, (1866), bl. 235, 273, 284. — Bijdragen tot de kennis van den godsdienstigen en zedelijken toestand van den Javaan. — Eene beschouwing van den inhoud van eenige voornamelijk geschriften der Javaansche literatuur. Met een aanhangsel, bevattende eenige Javaansche woorden op Oost-Java in gebruik. — *M. N. Z. G.*, XIII, (1869), bl. 153, 313, XIV, (1870), bl. 259. — Gato-Lotjo. Een Javaansch geschrift. — *M. N. Z. G.*, XVII, (1873), bl. 227. — Inhoud van een Javaansch geschrift, getiteld: Verhaal van Djoko Soepo, Pangeran te Sendang (Sedajoe). Met aantekeningen. — *M. N. Z. G.*, XIX, (1875), bl. 33. — Het Javaansche geschrift „Djati-Koesoemo”. — *M. N. Z. G.*, XXIV, (1880), bl. 97, 213. — Lakon „Karta-Wyoga”. — *T. B. G.*, XXIX, bl. 101. — Aantekeningen op de lakon „Djaladara-rabi”. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 387. — Raden Mas Ismangoon Danoe Winto's Lakon „Tjekel endralaja”. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1976.

Meinsma (J. J.). Eene proclamatie van een Sultan van Bantam (betreffende de peperkultuur). Transcriptie met vertaling en aantekeningen. — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 152. — Naar aanleiding van eene Proclamatie van den Sultan van Bantam. Door H. N. van der Tuuk. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 134. — Geschiedenis van Kartasoera, volgens de Babad in prozabewerking van C. F. Winter. — *B. Inst.*, Rks. 4, IV, bl. 565.

Hollander (J. J. de). Twee brieven van Dipa Negara. Transcriptie met vertaling. — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 192.

Kern (Dr. H.). Bijdragen tot verklaring van eenige uitdrukkingen in de Wajang-

verhalen „Palasara” en „Pandu”. — *B. Inst.*, Rks. 3, IV, bl. 1. — Losse aantekeningen op „Het boek van den Kantjil (Serat Kantjil), uitgegeven door Dr. Palmer van den Broek.” — *B. Inst.*, Rks. 4, IV, bl. 341. — Eene Indische sage in een Javaansch gewaad. (Obongobongan balesi Galagala, d. i. Brand der zaal Galagala). — *Vh. K. Ak. v. W.*, (*Lett.*), IX, bl. 1. — Vgl. *V. M. K. Ak. v. W.*, (*Lett.*), Rks. 2, V, bl. 317. — Mededeelingen aangaande het Javaansche wajangstuk „Irawan Rabi”. — *V. M. K. Ak. v. W.* (*Lett.*), Rks. 2, IX, bl. 125. — Kritiek der Verzameling Javaansche brieven, uitgegeven door J. A. van den Broek. — *I. G.*, 1884, II, bl. 790. — Polemieken naar aanleiding van die kritiek, (Vreede — van den Broek). — *I. G.*, 1885, I, bl. 518. — *T. N. I.*, 1885, I, bl. 66, 381.

Vreede (A. C.). De aantekeningen van Meinsma op de „Babad Tanah Djawa.” — *B. Inst.*, Rks. 4, IV, bl. 579. — Een boekje voor den Inlander door het N. I. Gouvernement uitgegeven. (De Vriend van den Jav. Landman, in 't Javaansch vertaald door H. K. H. Wilken). Met naschrift. — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 165, 187. — Een woord over de recensie van de vertaling der „Abiasa” door H. C. Humme. — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 119. — Prof. Poensen's Bloemlezing uit Javaansche prozageschriften. — *I. G.*, 1893, I, bl. 119.

Hoezoo (W.). Het Javaansche geschrift „Archiring-Djaman.” Bijdrage tot de kennis van de godsdienstige lectuur der Javanen. — *M. N. Z. G.*, XIII, (1869), bl. 307. — Vgl. *M. N. Z. G.*, XXVII, (1883), bl. 1. — Opmerkingen omtrent eenige Bijbelvertalingen op Java in gebruik. — *M. N. Z. G.*, XXVIII, (1884), bl. 157.

Serrurier (L.). Scènes tirées du Wajang „Pourwa.” Chromolithographies faites et exposées à l'occasion du sixième Congrès des Orientalistes tenu à Leyde en 1883. — *B. Orient. Congres, Leiden*, 1883, (*L. V.*), bl. 246.

Juijnbohl (Dr. A. W. T.). Een Moslimsche Cathéchismus in het Arabisch met Javaansche interliniaire vertalingen in Pegonschrift uitgegeven en in 't Nederlandsch vertaald. — *B. Inst.*, Rks. 4, V, bl. 215.

Montijn (K. W. M.). Inedita (Javaansche handschriften) van Dr. C. J. van der Vliet. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 5.

Humme (H. C.). Eene Javaansche vertaling van de „Ilmoë Boemi" van L. K. Harmsen. Bat. 1879. — *T. N. I.*, 1882, II, bl. 273. — Javaansche sprookjes. — *B. Orient. Congr.*, Leiden, 1883, (*T. L.*), bl. 83.

Knebel (J.). Een en ander over het meer van Grati. (Overgezet uit het Javaansch). — *T. B. G.*, XXVI, bl. 541. — Eenige aantekeningen op „Poerwa Lelana." — *I. G.*, 1892, I, bl. 136, 718.

Brandes (Dr. J.). Nog iets over een reeds vroeger gepubliceerden piagëm van Sultán Agëng. — *T. B. G.*, XXXII, bl. 363. — Nog eenige Javaansche piagëms uit het Mohammedaansche tijdvak afkomstig van Mataram, Bantën en Palembang. — *T. B. G.*, XXXII, bl. 557; XXXIV, bl. 605; XXXV, bl. 110, 209. — Een verslag van Prof. A. C. Vreede omtrent eene verzameling Javaansche en Madoe-reesche handschriften der Leidsche Universiteit. — *T. B. G.*, XXXV, bl. 443. — Iets over een ouderen Dipa Negara in verband met een prototype van de voor-spellingen van Jajjabajja. — *T. B. G.*, XXXII, bl. 368. — Dwerghert-verhalen uit den Archipel. — Javaansche verhalen. — *T. B. G.*, XXXVII, bl. 27. — Verslag van een afschrift van twee Babad's, de babad „Bësuki" en de babad „Bandawsa", ontvangen van den Heer H. E. Steinmetz, assistent-resident van Bondowoso. — *N. B. G.*, XXXI, (1893), bl. XLVII, (*Bijl.*).

Keijzer (S.). Reizen over Java door Raden Mas Arja Poerwa Lelana. Batavia 1865. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 1, 120.

Geschiedenis van het vorstenhuis van Madoera, uit het Javaansch vertaald door Dr. W. Palmer van den Broek. — *T. B. G.*, XX, bl. 241, 471; XXII, bl. 1, 280; XXIV, bl. 1.

Aankondiging der dissertatie van J. G. H. Gunning. „Een Javaansch geschrift uit de 16de eeuw, handelende over den „Mahomedaanschen godsdienst, naar een „Leidsch handschrift uitgegeven. Leiden, 1881." — *I. G.*, 1881, II, bl. 128.

Wiselius (J. A. B.). Djajã-Bajã, zijn leven en profetiën, met aantekeningen. Naar Javaansche geschriften. — *B. Inst.*, Rks. 3, VII, bl. 172. — Eroe Tjakra. Opmerkingen over vorenst. opstel van Dr. A. B. Cohen Stuart. — *B. Inst.*, Rks. 3, VII, bl. 285.

Pant (D. F. van der). Degladde weduwe. Een Javaansch sprookje, in Soerakartasche spreektaal naverteld met bijstand van Raden Padma Soesastra en vele anderen. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 1.

Niemann (G. K.). Mededeelingen van een Javaan omtrent Nederland. (Overzicht van een in 1876 te Batavia verschenen Javaansch geschrift getiteld: Reis naar Nederland van Raden Abdoellah ihnoe Sabar bin Arkeboh, door hem zelf beschreven). — *T. N. I.*, 1878, I, bl. 448.

Kreemer (J.). Wat de Javanen zoo al van ons denken. (Ontleend aan Javaansche geschriften). — *M. N. Z. G.*, XXXII, (1888), bl. 121. — Vgl. *M. N. Z. G.*, XXXII, (1888), bl. 355.

Limburg Brouwer (J. J. van). Javaansche zang. (Kritiek van eenige door de Regeering uitgegeven Javaansche schoolboekjes). — *Gids*, 1877, II, bl. 286. — Vgl. *Ind. Letterb.*, 1877, No. 3, bl. 42.

Ardoenã-Sãsrã-Baoe. Javaansch gedicht in kleine dichtmaten opgesteld door Raden Ngabehi Sindoesastro. Voorde uitgave bewerkt door Dr. W. Palmer van den Broek. — *Vh. B. G.*, XXXIV, (1870).

Drie en twintig schetsen van Waijang-stukken (Lakon's) gebruikelijk bij vertooningen der Waijang Poerwa op Java. — *Vh. B. G.*, XL, (1879).

Drie teksten van tooneelstukken uit de Waijang Poerwa. Voor den druk bezorgd door Ch. te Mechelen en A. C. Vreede. Met voorrede van Prof. H. Kern. — *Vh. B. G.*, XLIII, (1882); XLIV, (1884).

Verslag van eenige waijangverhalen. — *N. B. G.*, XVII, (1879), bl. IV.

Vliet (Dr. J. van der). Pandoe. Waijang-verhaal. (Nederl. vertaling met inleiding). — *B. Inst.*, Rks. 4, III, bl. 273.

Kapiran. Een Javaansch opium-drama. Vertaald en toegelicht door Anti-Njêret. — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 272.

Roorda (T.). Nog eene bijdrage tot verklaring van eenige uitdrukkingen in de Waijang-verhalen „Palasara", „Pandoe" en „Raden Pandji". — *B. Inst.*, Rks. 3, V, bl. 121.

Kreemer (J.). Djoko-Kendil (Javaansch verhaal). — *M. N. Z. G.*, XXVI, (1882), bl. 339. — Javaansche raadsels. — *M. N. Z. G.*, XXVII, (1883), bl. 134, 329; XXX,

(1886), bl. 1. — Kasongo. (De negen). Javaansch verhaal. — *M. N. Z. G.*, XXVIII, (1884), bl. 30. — Raden Pandji en Déwi Bëngganis. — *M. N. Z. G.*, XXXVI, (1892), bl. 257.

Limburg Stirum (O. J. H. van). Javaansche raadsels. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 364.

Eene nieuwe bewerking van de „Sérat Aji Saka”. Semarang, 1886. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 104.

Een kunstige Javaansche strophe. — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 281.

Majër (L. Th.). Vier Javaansche legenden uit de residentie Madioen. — *B. Inst.*, Rks. 5, VIII, bl. 41.

The Hindu-Javanese literature. — Works of the Mohammedan period. — *Worsfold: Visit to Java. London*, 1893, p. 223—262.

Grashuis (Mr. M. J.). De Javaansche litteratuur. (Naar aanleiding van geschriften van A. C. Vreede en Dr. J. Brandes over eene verzameling Javaansche en Madoereesche handschriften der Leidseche Universiteitsbibliotheek). — *I. G.*, 1893, I, bl. 250, 488, 679, 856.

Nota's van Dr. J. Brandes over eenige Javaansche handschriften, afkomstig van den Heer G. P. Rouffaer en over drie kropaks en een dëloewang-handschrift, ontvangen van den kontroleur W. F. van Zutphen. — *N. B. G.*, XXXI, (1893), bl. 29—46.

Oosting (H. J.). Eenige foutieve eigenamen in de door Meinsma uitgegeven prozabewerking van den „Babad tanah Jawi”. — *T. B. G.*, XXXV, bl. 127.

Meijer Ranneft (W.). Verklaring van de meest bekende Javaansche raadsels in proza. — *Vh. B. G.*, XLVII, 2de stuk.

b. Soendaneesch.

Veth (P. J.). Nog een woord over de benamingen der hooge en lage taal in het Soendaneesch. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 55. — Vgi. *T. N. I.*, 1869, I, bl. 400—402; 1869, II, bl. 226. — Aanteekeningen over de Soendaneesche taal- en letterkunde. Fragmenten uit de correspondentie van W. H. Engelmann met het Nederl. Bijbelgenootschap. Met bijlage: Kritiek der vertaling van het Evangelie van Lukas

in het Soendaneesch door Grashuis. Door D. Koorders. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 255, 276.

Grashuis (G. J.). De spelling van het Soendaneesch met Latijnsch letterschrift. *T. B. G.* XIX, bl. 490. — Beoordeeling van S. Coolsma's Handleiding bij de beoefening der Soendaneesche taal. Batavia 1873. — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 199. — Over de verbale vormen in het Soendaneesch. — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 4.

Uilkens (J. A.). Eenige opmerkingen betreffende S. Coolsma's Handleiding bij de beoefening der Soendaneesche taal. Batavia. 1873. — *T. B. G.*, XXI, bl. 248.

Holle (K. F.). Snippers. (Voorbeelden van Soendaneesche woordvorming). — *T. B. G.*, XX, bl. 63. — Het schrijven van Soendaasch met Latijnsche letter. — *T. B. G.*, XX, bl. 91. — Taalkundige opmerkingen over Soendaneesche machtspreuken van Mr. D. Koorders. — *B. Inst.*, Rks. 3, V, bl. LXXXVI, (Not.). — Kritisch overzicht van Raden Karta Winata's Soendaneesch-Hollandsche samenspraken. Batavia 1883. — *I. G.*, 1884, I, bl. 1012.

Coolsma (S.). Kritiek van G. J. Grashuis' Soendaneesche tolk. Hollandsch-Soendaneesche woordenlijst. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 1. — Antikritiek op de beoordeeling der Handleiding, uitgegeven in 1873, bij de beoefening der Soendaneesche taal door G. J. Grashuis en J. A. Uilkens. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 282. — De herhaling met verandering van klinkers in het Soendaneesch. — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 22.

Opmerking ten aanzien van „daharpake” van den Heer Coolsma. Door Raden Karta Winata. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 593.

Gelder (W. van), Vertaling van eenige Soendasche woorden uit „Boekoe Batjân, niet voorkomende in Oosting's Soendaasch-Hollandsch Woordenboek. — *I. G.*, 1885, I, bl. 685.

Meijer (J. J.). Bijdrage tot de kennis van het Bantensch dialect der Soendaneesche taal. — *B. Inst.*, Rks. 5, V, bl. 222.

Roo van Alderwerelt (J. de). Soendaneesch-Hollandsche woordenlijst, met eene schets eener grammatica. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 234.

Ent (M. van der). Hollandsch-Soendasche spreekwijzen, brieven en korte opstellen. — *B. Inst.*, Rks. 5, VI, bl. 236.

Taal- en letterkunde der Badoej's op Java. — *Jacobs en Meijer: De Badoej's. 's Grav.*, 1890, bl. 113—175.

Kern (H.). Beoordeeling van H. J. Oosting's Nederduitsch-Soendasch woordenboek op last der Regeering samengesteld. Amst. 1887. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1768.

Limburg Brouwer (Dr. J. J. van). Kitab pakih Soenda. Transcriptie en vertaling. — *T. B. G.*, XIX, bl. 423.

Meijer (J. J.). Proeve van Zuid-Bantensche poëzij. — *B. Inst.*, Rks. 5, V, bl. 469. — Badoeische pantoenverhalen. — *B. Inst.*, Rks. 5, VI, bl. 45. — Tjarita Ki-Asdoera. Het verhaal van Ki-Asdoera. Transcriptie, vertaling en aantekeningen, met eene inleiding en opmerking over de spreektaal in Zuid-Banten. — *B. Inst.*, Rks. 5, VI, bl. 347.

Engelmann (Dr. W. H.). De otter en de krab. Eene Soendaneesche dongeng. Transcriptie en vertaling. — *B. Inst.*, Rks. 3, II, bl. 348, 367, 375.

Koorders (Mr. D.). Rapporten over Soendaneesche volksboekjes. Uitgegeven door J. J. Meinsma. — *B. Inst.*, Rks. 3, IV, bl. 253.

Uilkens (J. A.). Proeven van Soendaneesche briefstijl. — *N. B. G.*, XI, (1873), bl. 139, (*Bijl.*). — Soendasche spreekwoorden. Met vertaling en aantekeningen. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 395; XX, bl. 327; XXI, bl. 183. — Soendasche dongeng of mythisch volksprookje. Met vertaling en naschrift. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 284.

Holle (K. F.). Soendasche raadsels. — *T. B. G.*, XVII, bl. 369. — Vertaling van het Soendasche gedicht „Katrangan lampah-sebar” van Mohamad Moesa (over padi-aanplant en uitzaaiing). — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 109. — Snippers van den Regent van Galoeh, Raden Adipati Aria Koesoema di Ningrat. (Soendasche litteratuur). Met vertaling en aantekeningen. — *T. B. G.*, XXVII, bl. 99. — De plaatsnaam Singaparna. — *T. B. G.*, XXIV, bl. 177.

Coolsma (S.). Soendaneesche brieven. Transcriptie met vertaling. — *B. Inst.*, Rks. 4, III, bl. 70.

Oosting (H. J.) Schets van den inhoud van de „Tjarios Soepena.” — *I. G.*, 1880, I, bl. 125. — Een paar fragmenten van de historie van Raden Sapri. — *B. Orient. Congr. Leiden*, 1883. (*T. L.*) bl. 114.

c. Madoereesch.

Kern (Dr. H.). Beoordeeling van A. C. Vreede's: Handleiding tot de beoefening der Madoereesche taal. Leiden 1874. Met toelichting van Dr. A. B. Meijer en naschrift van Dr. H. Kern. — *B. Inst.*, Rks. 3, X, bl. 171, 388, 392. — Aankondiging van den tweeden druk van hetzelfde werk, Leiden 1882. — *I. G.*, 1882, II, bl. 89.

Limburg Brouwer (Dr. J. J. van). Tjareta Brakaj. Proeve van Madoereesche spelling. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 318. — Kritiek van A. C. Vreede. — *B. Inst.*, Rks. 3, XI, bl. 369.

Vreede (A. C.). Kritiek der Handleiding tot de beoefening der Madoereesche taal met woordenboek van W. J. Elzevier Stokmans en J. C. P. Marinissen. Soerabaia 1880. — *I. G.*, 1881, I, bl. 329. — Bangsa Tjara. Madoereesche dongeng. Transcriptie, vertaling en aantekeningen. — *B. Orient. Congr., Leiden* 1883, (*T. L.*), bl. 137.

Kiliaan (H. N.). Een onderzoek naar de beteekenis van de „wisat” in 't Madoereesch. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1025.

Dissel (J. S. A. van). Woordenlijst der Madoereesche taal, met aantekeningen. — *I. G.*, 1885, I, bl. 426.

d. Balineesch.

Kern (Dr. H.). Beoordeeling van R. van Eck's: Beknopte Handleiding bij de beoefening van de Balineesche taal. Utr. 1874. — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 279. —

Vroom (J. de). De telwoorden in 't Balineesch. — *T. B. G.*, XXI, bl. 169. — Masorsingih, eenige verspreide aantekeningen over het bestaan en gebruik van eene hooge en eene lage taal in het Balineesch. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 310.

Tuuk (Dr. H. N. van der). Naar aanleiding van R. van Eck's „Een eerste proeve van een Balineesch Woordenboek. Utrecht, 1876." — *T. B. G.*, XXV, bl. 242.

Eck (R. van). Losse opmerkingen over het Balineesch. — *B. Orient. Congr. Leiden*, 1883, (*T. L.*), bl. 144.

Balische planten en plantennamen. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 442.

Vroom (J. de). Balineesche lontar-brieven. Transcriptie met vertaling en aantekeningen. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 228; XXI, bl. 104. — „Trouwte liefde beloond." Balineesch verhaal, met inleiding en aantekeningen. — *T. B. G.*, XXI, bl. 323. — „Hi lingga P'ta" (Balineesch volksgedicht). — *T. B. G.*, XXI, bl. 403, 530.

Eck (R. van). Balische spreekwoorden en spreekwoordelijke uitdrukkingen. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 170; XXI, bl. 122, 377. — Tekst en vertaling van de „Méngantakā", Balineesche Gagoeritan. Voorafgegaan door eenige algemeene opmerkingen over de Balineesche „kidoeng" (volksge-dicht). — *Vh. B. G.*, XXXVIII, (1875). — Bagoes Hombarā of „Mantri Koripan". Balineesch gedicht met Ned. vertaling en aantekeningen. — *B. Inst.*, Rks. 3, XI, bl. 1, 177.

Notiz über eine Handschrift auf Palmblatt streifen von Bali(?) (Fragment van den roman „Djoarsah"). — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, V, (1892), S. 137.

4. Diverse talen en dialecten.

a. Sumatra en omliggende eilanden. — Banka en Billiton.

Hasselt (A. L. van). De talen en letterkunde van Sumatra, Leiden 1881. — *Reizen enz. der Sumatra-expeditie*, III, 2de ged. — Inlandsche dieventaal (op Sumatra). — *I. G.*, 1881, II, bl. 125.

Mededeelingen aangaande de door K. F. Holle ontworpen taalkaart van het eiland Sumatra en de eilanden ten Westen daarvan. — *N. B. G.* XXIII, (1885), bl. 104—106; XXV, (1887), bl. 74—78.

Schetstaalkaart van Sumatra, samengesteld door K. F. Holle, met behulp van inlichtingen verstrekt door de ambtenaren van het Binnenl. Bestuur en met

medewerking van het Topogr. Bureau te Batavia en Dr. J. L. A. Brandes, 1887. — *K. V.*, 1887, (*Bijl.*). — Als voren van Banka en den Riouw-Archipel. — *K. V.*, 1889, (*Bijl.*).

On the name „Sumatra. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, Dec. 1879, p. 58. — *Vgl. B. Inst.*, Rks. 4, VI, bl. 297.

Dias (J.). Lijst van Atjehsche woorden met vertaling. — *T. B. G.*, XXV, bl. 140.

Maleisch-Atjehsch woordenlijstje. — *T. B. G.*, XXIV, bl. 337.

Meinsma (J. J.). Kritiek der Maleisch-Hollandsch-Atjehsche woordenlijst van P. Arriëns. Amst. 1880. — *I. G.*, 1880, II, bl. 487.

Langen (K. F. H. van). Atjehsche taalstudien. — *T. B. G.*, XXVIII, bl. 176. — Ueber die Sprache der Atjeher. (Uit-treksel uit vorenst. opstel). — *Aust.*, 1884, No. 10, S. 195.

Beoordeeling van de Handleiding en het Woordenboek der Atjehsche taal van K. F. H. van Langen. 's Grav. 1889. — *I. G.*, 1889, I, bl. 1055.

Dissel (J. S. A. van). Opmerkingen naar aanleiding van de Atjineesche spraak-kunst van K. F. H. van Langen. — *B. Inst.*, Rks. 5, V, bl. 504.

Snouck Hurgronje (Dr. C.). Studiën over Atjehsche klank- en schriftleer. — *T. B. G.*, XXXV, bl. 346. — Eenige opmerkingen van Dr. Snouck Hurgronje over schrift- en klankleer. — *I. G.*, 1893, I, bl. 288. — Een en ander naar aanleiding van „Eenige opmerkingen van Dr. Snouck Hurgronje over schrift- en klankleer." Door A. A. Fokker. — *I. G.*, 1893, I, bl. 520. — Dr. Snouck Hurgronje op glad ijs. (Naar aanleiding van de „Studiën over Atjehsche klank- en schriftleer." Door J. van Dissel. — *I. G.*, 1893, I, bl. 526. — Dubbele repliek van Dr. C. Snouck Hurgronje. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1279.

Proeven van Redjangsch. — *T. B. G.*, XXX, bl. 484.

Clercq (F. S. A. de). Eenige bijzonderheden over het Maleisch van Palembang. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 517.

Tuuk (H. N. van der). Vergelijkende woordenlijst van Lampongsche tongvallen.

— *T. B. G.*, XVII, bl. 569. — Brieven over de Lampongsche taal. — *T. B. G.*, XIX, bl. 362. — Het Lampongsch en zijne tongvallen. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 118. — Lampongsche pijagems. — *T. B. G.*, XXIX, bl. 191.

Oendang-ondang peratoeranimbang radja-radja dan Radén-Radénjang terpakel, dalem Residensi Benkoelen. — *N. B. G.*, XIII, (1875), *Bijl. C.*

Helfrich (O. L.). Proeve van eene Lampongsch-Hollandsche woordenlijst bepaaldelijk van het dialect van Kroë. Met verbeteringen. — *Vh. B. G.*, XLV. — Verzameling van Lampongsche teksten. (Transcriptie). Met verbeteringen. — *Vh. B. G.*, XLV, 2de stuk. — Lampongsche raadsels, spreekwoorden en spreekwijzen. — *B. Inst.*, Rks. 5, VI, bl. 612. — Bijdrage tot de letterkunde van den Serawajeren Besemaher in de afdeeling Manna en P. O. Manna (Benkoelen). — *T. B. G.*, XXXVII, bl. 65. — Bengkoelesche raadsels (Tékoqtéki). — *T. B. G.*, XXXVII, bl. 98.

Niemann (G. K.). Mededeelingen omtrent de letterkunde der Bataks. — *B. Inst.*, Rks. 3, I, bl. 245. — Bataksche oorslogsverklaring. M. pl. — *B. Orient. Congr. Leiden*, 1883, (*T. L.*), bl. 237.

Tuuk (H. N. van der). De brave Hendrik in 't Bataksch van Mandailing (Mandeheling) overgebracht door W. Iskander (Padang 1865). Beoordeeling. — *N. Sp.*, 1866, No. 23, bl. 181. — Opmerkingen van A. E. C. en antwoord van v. d. Tuuk. — *N. Sp.*, 1866, No. 25, 26, bl. 194, 202. — Opgemerkte fouten in August Schreiber's „Kurzer Abriss einer Battaschen (lees: Batakschen) Formenlehre in Tobadialect. Barmen“. — *B. Inst.*, Rks. 3, I, bl. 361. — Bijdrage tot de kennis van de taal der Karo-Bataks. — *M. N. Z. G.*, XXXVI, (1892), bl. 178.

Wilken (G. A.). Over een tweetal Bataksche brandbrieven in het Rijks-ethnographisch Museum te Leiden. Met facsimilé. — *B. Inst.*, Rks. 5, I, bl. 390.

Ophuijsen (C. A. van). Eenige Bataksche raadsels. — *T. B. G.*, XXVIII, bl. 201; XXX, bl. 459. — Bataksche spreekwoorden en spreekwijzen. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 72; XXXV, bl. 613. — De poëzie in het Bataksche volksleven. — *B. Inst.*,

Rks. 5, I, bl. 402. — Woordenlijst van de taal der Loeboes. — *T. B. G.*, XXIX, bl. 526.

Deibert (J. H.). Maleisch-Koeboesche woordenlijst. — *T. B. G.*, XXI, bl. 447. — Aanteekeningen van H. N. van der Tuuk. — *T. B. G.*, XXI, bl. 458.

Berckel (J. M. van). Woordenlijst houdende eenige verbeteringen in de Maleisch-Koeboesche woordenlijst van J. H. Deibert. — *T. B. G.*, XXI, bl. 464.

Meyners d'Estrey (H.). La poésie des Battaks. — Le langage des feuilles. — *Ann. E. Or.*, XI, (1889), p. 257.

Müller (F. W. K.). Abdruck eines Batak-Siegels. — Batak-Briefe. Mit Bemerkungen von P. Staudinger. — *Z. f. Ethnol.*, XXIV, S. 517, 521.

J. Claine's Sumatra (Batak-Karo-)manuscript on the microbe. By L. B. With ill. — *As. Q. Rev.*, N. S., II, (1892), I, p. 158. — Remarks by G. J. Grashuis. — *Ibid.*, p. 463—465.

Ködding (W.). „Si Adji panurat“ und „Si Adji pamasa“. Ein Bataksches Märchen. — *Globus*, XLIX, (1886), No. 13.

Het dialect op de Batoe-eilanden (Sumatra). — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 105.

Oudemans (J. A. C.). Woordenlijst van de talen van Engano, Mentawai en Nias. — *T. B. G.*, XXV, bl. 484.

Sundermann (H.). Kleine Formenlehre der Niassischen Sprache nebst einem syntaktischen Anhang. — *T. B. G.*, XXVIII, bl. 93. — Berichtigungen. — *T. B. G.*, XXVIII, bl. 349. — Niassische Erzählungen. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 315. — Niassische Lailô (Gesang). — *Ausl.*, 1891, No. 33, S. 641. — Kurze Niassische Chrestomathie mit Wörterverzeichnis. — *B. Inst.*, Rks. 5, VII, bl. 335.

Helfrich (O. L.) en J. A. J. C. Pieters. Proeve van eene Maleisch-Nederlandsch-Enganosche woordenlijst. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 539. — Aanvullingen en verbeteringen. — *T. B. G.*, XXXV, bl. 228.

Meyners d'Estrey (H.). Contes de Nias. — *Ann. E. Or.*, X, (1888), p. 291. — *Nouv. Rev.*, 1888, p. 550.

Riedel (J. G. F.). De baning „Djoekoet Singai” en baning „Seran Njiroepak Il-mang”. Twee volksverhalen in het dialect der Orang Lawoet of Orang Sekah van Bilitong. — *T. B. G.*, XXVI, bl. 264.

Vorderman (A. G.). Bijdrage tot de kennis van het Billiton-Maleisch. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 373. — Errata. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 624.

Knebel (J.). Proeve van het Maleisch en Chineesch, gesproken op Banka en Blitong. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 332.

b. Borneo.

Tiedtke (K. W.). Woordenlijst der Sampitsche en Katingansche taal (Borneo's Z. en O. Afd.). — *Vh. B. G.*, XXXVI, (1872).

Woordenlijst van het Long-Way (Dajaksch dialect). — *C. Bock; Head Hunters etc. London* 1881, p. 334.

Aernout (W.). Een woordenlijstje der Tidoengsche taal (Borneo). — *I. G.*, 1885, I, bl. 536.

Hamer (C. den.). Proeve van eene vergelijkende woordenlijst van zes in de Z. en O. Afdeeling van Borneo voorkomende taaltakken. — *T. B. G.*, XXXII, bl. 455.

Fokker (A. A.). Korte aantekeningen over het Behé-Dajaksch. — *T. B. B.*, IV, bl. 344.

Zimmer (G.). Spreekwoorden der Dajaks. — *R. Zend.* 1880, bl. 35.

Perham (J.). Mengap, the song of the Dyak head feast. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, Dec. 1878, p. 124.

Haynes (T. H.). English, Sulu and Malay vocabulary. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, Dec. 1885, p. 321; Dec. 1886, p. 191.

De talen der Dajaks met een Longwaisch woordenlijstje. — *Carl Bock; Reiz. n. Z. en O. Borneo. 's Grav.* 1887, bl. 113.

Tromp (H.). Dajakken-Gedichte. — *Globus*, LIV, (1888), S. 218.

c. Celebes.

Wilken (N. Ph.) en J. A. Schwarz. De taal in Bolaang-Mongondou. — *M. N. Z. G.*, XII, (1868), bl. 189. — Gesprekken in het Alfoersch van Bolaang-Mongondou. — *M. N. Z. G.*, XV, (1871), bl. 115.

Niemann (G. K.). Mededeelingen omtrent de Alfoersche taal van Noord-Oost-Celebes. I. Woordenlijst. II. Spreekwoorden en eigenaardige spreekwijzen in het Toumbulusch. — *B. Inst.*, Rks. 3, IV, bl. 205, 399; V, bl. 69, 195. — Mengelingen I. Djaja-Langkara. II. Infixen in het Makasaarsch. — *B. Inst.*, Rks. 4, III, bl. 236.

Riedel (J. G. F.). Bijdrage tot de kennis der talen en dialecten voorkomende op de eilanden Luzon of Lesoeng, Panai of Ilong-Ilong, Balangingi, Solog, Sangi, alsmede op Noord- en Midden-Selèbes. M. k. — *Vh. B. G.*, XXXIII. — Aankondiging van het werk van Dr. W. Joest „Das Holontalo. Berlin, 1883.” — *I. G.*, 1884, I, bl. 630. — Bijdrage tot de kennis van het Suwusch (Soewoesch) dialect. — *B. Inst.*, Rks. 5, IV, bl. 10. — Bijdrage tot de kennis van de Banggaaische of Bangajasche taal. — *B. Inst.*, Rks. 5, IV, bl. 13.

Les langues de Célèbes. — *Ann. E. Or.*, IV, (1881—82), p. 1.

Clercq (F. S. A. de). Sporen van het verblijf der Spanjaarden in de Minahassa. (Taalkundige opmerkingen). — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 415; 1870, I, bl. 491. — De voornaamste Hollandsche woorden in het Maleisch der Minahassa. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 177; II, bl. 97. — Aantekeningen behelzende eene vergelijking van de Toumbulusche en Tounseasche dialecten. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 246. — Bijdrage tot de kennis van het Maleisch der Minahassa. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 403. — Lijst van woorden van vreemden oorsprong in het Maleisch der Minahassa. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 364, II, bl. 99; 1871, II, bl. 424. — Kritiek van en alphabetische lijst van verbeteringen op de in de Beschrijving van Gorontalo van C. B. H. von Rosenberg, uitgegeven door het Kon. Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van N. I., opgenomen woordenlijst der Gorontalosche taal. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 304. — Afleiding van de namen der districten en negorijen in de afdeeling Amoerang (Menado). — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 426.

Schwarz (J. A. F.). De volkstaal in de Minahassa en hare waarde voor de Evangelieverkondiging. — *M. N. Z. G.*, XXVII, (1883), bl. 55.

Kern (Dr. H.). Sawuneesche bijdragen, volzinnen, samenspraken en woordenlijst,

met eene grammaticale inleiding. — *B. Inst.*, Rks. 5, VII, bl. 157, 513.

Jellesma (E. J.). Bijdragen tot de kennis van het Tompakewasch (Minahassaasch) dialect. Met woordenlijst. — *Vh. B. G.*, XLVII, 1e stuk.

Kruijt (Alb. C.). Grammaticale schets van de Bareë-taal, gesproken door de Alfoeren van Centraal-Celebes beoosten de rivier van Poso, benevens de Toebato-Alfoeren bewesten genoemde rivier. — *B. Inst.*, Rks. 5, VIII, bl. 203.

Ligtvoet (A.). Naamsafleiding van het Rijk Balanipa en Mandar. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 40.

Graafland (N.). Bargoensch in de Minahassa. — *I. G.*, 1881, II, bl. 123.

Niemann (G. K.). Bibliographisch overzicht der linguistische literatuur betrekkelijk Noord-Celebes. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 370. — Bijdrage tot de kennis der Boegineesche letterkunde. (Dr. Matthes' Handels- en Scheepvaartboek der Wadjoeren. Makasser 1869). — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 85. — Een Boegineesch handschrift (Saribu Masail). — *B. Inst.*, Rks. 4, V, bl. 330. — De „latowa." Verzameling van gezegden van oude vorsten en wijzen over allerlei onderwerpen in het Boegineesch. — *B. Inst.*, Rks. 4, VIII, bl. 198. — Alfoersche vertelsels en raadsels. Naar N. Ph. Wilken. — *M. N. Z. G.*, XXX, (1886), bl. 291.

Wiersma (J. N.). Geschiedenissen van Ratahan en Passan (Noord-Celebes) van de vroegste tijden tot op den tegenwoordigen tijd volgens de geheime overleveringen der ouden van dagen. — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 204.

Mededeelingen aangaande de in Europa bekende Makassaarsche en Boegineesche handschriften. (Volgens een verslag van Dr. Matthes). — *N. Sp.*, 1875, No. 12.

Wilken (N. Ph.) en J. A. Schwarz. Geslachtsregister in de taal van Bolaang-Mongondou, benevens eenige Mongondou-sche zangen, met vertaling. — *M. N. Z. G.*, XV, (1871), bl. 278.

Matthes (B. F.). Aankondiging van drie te Makasser verschenen Makassaarsche werkjes, twee in proza en één in poëzie, door inlanders uitgegeven. — *I. G.*, 1884, I, bl. 632.

Louwerier (J.). Minahasasche vertelseltjes. (Vertaling). — *M. N. Z. G.*, XVI, (1872), bl. 27; XX, (1876), bl. 51. — De legenden van Kali, eene negorij in de Minahassa. — *M. N. Z. G.*, XXVII, (1883), bl. 123.

Matthes (Dr. B. F.). De Makassaarsche en Boegineesche Kotika's. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 1. — Boegineesche en Makassaarsche legenden. — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 431.

Wijnmalen (P. C.). Nog eene Boegineesche legende. — *B. Inst.*, Rks. 5, I, bl. 96.

Riedel (J. G. F.). De uitbarsting van den „Awoeh-Taroena" in 1856. Eene beschrijving in het Sangi-Siawoehsche dialect met Nederl. vertaling. — *T. B. G.*, XVI, bl. 91. — De „Sesamboh" of Sangische volksliederen. — *T. B. G.*, XVII, bl. 231. — Bantiksche legenden met Nederl. vertaling. — *T. B. G.*, XVII, bl. 258. — De bekentenissen van eenen Holontaloschen Ponggoh. Transcriptie met vertaling. — *T. B. G.*, XVII, bl. 270. — Tooe-Oenseaasche fabelen. Met vertaling en aantekeningen. — *T. B. G.*, XVII, bl. 302. — De „Pateda hoewala" of „de gouden armband", eene Holontalosche vertelling, met vertaling en aantekeningen. — *T. B. G.*, XXI, bl. 209. — De volksverleveringen betreffende de voormalige gedaante van Noord-Celebes en den oorsprong zijner bewoners. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 288. — De „Goegoeti no monata" of „het menschelijke verstand." Soewawasche vertelling. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 343. — De „Namo Leo" en andere Tahinatoesche vertellingen, gevolgd door een liedje. Met vertaling en aantekeningen. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 431. — Bijdrage tot de kennis der Holontalosche volksliederen. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 161. — De „Oelalone ni iele Aloe", eene Tominische vertelling, gevolgd door eenige volksliederen in de oorspronkelijke taal, met vertaling en aantekeningen. — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 166. — De oorsprong en de vestiging der Boalemoers op Noord-Celebes. Opstel in het Holontalosch dialect, met vertaling en aantekeningen. — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 495.

Ligtvoet (A.). Transcriptie van de „Lontara Bilang" of het Dagboek der vorsten van Gowa en Tello, met vertaling en aantekeningen. — *B. Inst.*, Rks. 4, IV, bl. 1.

Boddé (J.). Princes Oeweranden. Een verhaal uit de Minahassa (in de volkstaal). — *M. N. Z. G.*, XXVIII, (1884), bl. 107.

Clercq (F. S. A. de). Tatambakan ne Tounsea of Tounseasche liederen. Proeve van volkspoëzie in de Minahassa. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 13. — Vijf en veertig Tounseasche raadsels met vertaling en aantekeningen, met eene vergelijking tusschen de Toumbulusche en Tounseasche dialecten. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 237, 246.

Adriani (Dr. N.). Sangireesche teksten. Met vertaling en aantekeningen. — *B. Inst.*, Rks. 5, VIII, bl. 321.

d. Timor en Onderhoorigheden.

Roos (S.). Bijdrage tot de kennis van taal, land en volk op het eiland Soemba. — *Vh. B. G.*, XXXVI, (1872).

Clercq (F. S. A. de). Korte bijdrage over het Maleisch van Timor. — *B. Inst.*, Rks. 3, IX, bl. 283.

Riedel (J. G. F.). Bijdrage tot de kennis der dialecten op het eiland Timor. — *B. Inst.*, Rks. 5, IV, bl. 1.

Donselaar (W. M.). Lijst van Rottineesche woorden gebruikelijk in het Koepangsch Maleisch en van Portugeesche woorden, opgenomen in het Koepangsch Maleisch. — *T. B. G.*, XX, bl. 357, 363, 571.

Woordenlijst en zamenspraken in het Hollandsch en Endeneesch. — *T. B. G.*, XXIV, bl. 534.

Kern (Dr. H.). Rottineesch-Maleische woordenlijst. — *B. Inst.* Rks. 5, V, bl. 1. — Nederlandsch-Rottineesche zamenspraken met woordenlijst. — *B. Inst.*, Rks. 5, VIII, bl. 71, 83.

Manafe (D. P.). Proeve eener beknopte spraakkunst van het Rottineesch. Met inleiding van Dr. H. Kern. — *B. Inst.*, Rks. 5, IV, bl. 633.

Calon (L. F.). Woordenlijstje van het dialect van Sikka (Midden-Flores). — *T. B. G.*, XXXIII, bl. 501; XXXIV, bl. 283. — Eenige opmerkingen over het dialect van Sikka, gevolgd door eenige bemerkingen op de vorige lijstjes. — *T. B. G.*, XXXV, bl. 129. — Woordenlijst van het dialect van Lio (West-Flores). — *T. B. G.*, XXXV, bl. 200.

Meerburg (J. W.). Lijst van eenige woorden der Manggaraische taal. — *T. B. G.*, XXXV, bl. 75.

Uit de nagelaten papieren van wijlen W. M. Donselaar. (Woorden uit het Rottineesch, Timoreesch, Portugeesch en Hollandsch ontleend, gebruikelijk in het Maleisch te Timor-Koepang). — *T. B. G.*, VII, bl. 91.

Rottineesche spraakkunst door J. Fang-gidaej, onderwijzer te Babou op Timor. Omgewerkt door Prof. G. K. Niemann. — *B. Inst.*, Rks. 5, VII, bl. 554.

Leemker (H. H. O.). Woordenlijstje van de Soloreesche taal (Soloreesch-Hollandsch). — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 421.

Vergelijkende lijst van eenige woorden in het Maleisch, Soembasch, Mangaraisch, Sikkaneesch en Soloreesch. — *A. G. Vorderman. Journ. v. Alb. Colfs. Batavia*, 1888, bl. 134.

Jonker (J. C. G.). Bimaneesch-Hollandsch woordenboek. — *Vh. B. G.*, XLVIII, 2de stuk.

Roo van Alderwerelt (J. de). Soembaneesch-Hollandsche woordenlijst met een schets eener grammatika. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 234.

e. Moluksche Eilanden en Nieuw-Guinea.

Vergelijkende woordenlijst van de tongvallen der Zuid-Ooster-eilanden. — *Von Rosenberg. Reis n. d. Z. O. Eil. 's Grav.* 1867, bl. 105.

Vreede (A. C.). Beoordeeling van F. S. A. de Clercq's werk „Het Maleisch der Molukken. Batavia, 1877. — *Gids*, 1878, II, bl. 155.

Clercq (F. S. A. de). De naamsafleiding van Ambon. — *N. B. G.*, XI, (1873), bl. 49 (*Bijl.*).

Eijbergen (H. C. van). Korte woordenlijst van de taal der Aroe- en Keij-eilanden. Met aantekeningen. — *T. B. G.*, XIV, bl. 557.

Robidé van der Aa (P. J. B. C.). Beknopte woordenlijst van talen op Tidoreesch Halmahera en vluchtige opmerkingen over de talen der Halmaheragroep. — *B. Inst.*, Rks. 3, VII, bl. 265, 267.

Woordenlijst van het Ambonsch Maleisch. — *Ludeking; Amboina. 's Grav.*, 1868, bl. 192.

Jellesma (E. J.). Woordenlijst van de taal der Alifoeren op het eiland Boeroe, benevens eenige grammaticale aantekeningen omtrent die taal. — *T. B. G.*, XXI, bl. 295.

Hoëvell (G. W. W. C. Bn. van). Iets over de vijf voornaamste dialecten der Ambonsche landtaal. (Bahasa-tanah). — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 1. — Nog iets over Ambonsch Maleisch. — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 212. — Twee zangen in de Ambonsche landtaal (Bahasa-tanah) vertaald en verklaard. — *T. B. G.*, XXVII, bl. 69.

Rinnooij (N.). Maleisch-Kissirsche woordenlijst. Met aantekeningen. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 149.

De Ternataansche taal. Met woordenlijst. — *F. S. A. de Clercq. Resid. Ternate. Leiden*, 1890, bl. 193.

Crab (P. van der). Geschiedenis van Ternate in Ternataanschen en Maleischen tekst beschreven door den Ternataan Naidah, met vertaling en aantekeningen. — *B. Inst.*, Rks. 4, II, bl. 381.

Kern (Dr. H.). Overeenkomst van een mythe der Kei-eilanden met een Minahassaasch sprookje. — *B. Inst.*, Rks. 5, VIII, bl. 501.

Bär (J. J.). Ambonsche vertelseltjes. — *M. N. Z. G.*, XVII, (1873), bl. 56.

Campen (C. F. H.). Ternataansche pantoens. — *T. B. G.*, XXX, bl. 443, 624.

Meijer (Dr. A. B.). Ein Beitrag zu der Kenntniss der Sprachen auf Mindanao, Solog und Sian, der Papuas der Astrolabe-Bay auf Neu-Guinea, der Negritos der Philippinen und einige Bemerkungen über Herrn Riedel's Uebersetzungen ins Tagalische und Visayasche. — *T. B. G.*, XX, bl. 441. — Rectificatie voor zooveel het Papoea-dialect betreft door N. von Macclay. — *T. B. G.*, XXI, bl. 120. — Toe-lichting en aanmerking op een referaat over geschriften in de Mafoersche taal, met naschrift van H. Kern. — *B. Inst.*, Rks. 3, X, bl. 388-392. — Die Erforschung der Sprachen Neu-Guineas. — *Peterm. M.*, 1891, S. 48.

Miklucho-Maclay (N. von). „Verzeichniss einiger Worte der Dialecte der Papuas der Küste Papua-Kowaiy in Neu-Guinea. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 372.

Hoëvell (G. W. W. C. Bn. van). Over de beteekenis van het woord „Papoea”. — *I. G.*, 1880, II, bl. 984. — *B. Inst.*, Rks. 4, IV, bl. 525.

Zöller (Hugo). Untersuchungen über 24 Sprachen aus dem Schutzgebiete der Neuguinea-Compagnie. — *Peterm. M.*, 1890, S. 122. — *Nachr. K. W. Land*, 1890, S. 97.

Bink (G. L.). Lijstje van telwoorden en eenige zelfstandige naamwoorden enz van Wandammen (Nieuw-Guinea). — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 62.

Gabelentz (G. von der) und A. B. Meijer. Einiges über die Verhältnisse des Mafoor zum Malayischen. — *B. Orient. Congr. Leiden*, 1883, (*T. L.*), bl. 244.

Kern (Dr. H.). Opmerkingen over 't Galelareesch, naar aanleiding van de beknoptespraakunst van M. J. van Baarda. — *B. Inst.*, Rks. 5, VI, bl. 493; VII, bl. 115. — Woordverwisseling in het Galelareesch. — *B. Inst.*, Rks. 5, VIII, bl. 120.

Inlandsche dialecten van Nieuw-Guinea. — *Rep. Br. N. G.*, 1890—91. *Brisbane* 1892, p. 107—149.

Sidney Ray (H.). Vocabulary of the Tangoa-District, Esperito Santo, New Hebrides. — *B. Inst.*, Rks. 5, VII, bl. 707. — The languages of British New Guinea. — *E. D. Morgan. Transact. 9th Congr. Orient. London* 1893, II, p. 754.

Vocabulary of language, South-East New Guinea. — *Pitcairn; New Guinea. London*, 1891, p. 283.

New Guinea-dialects. — *Thomson. Br. N. Guinea. London* 1892, p. 286—331.

Lijst van geschriften op linguistisch gebied vervaardigd door zendelingen op N. W. Nieuw-Guinea. — *N. Z. T.*, V, (1893), bl. 337—338.

f. Philippijnen. — Malakka.

Pardo de Tavera (Th.). Les anciens alphabets des Philippines. Traduit de l'Espagnol par Chs. Grémiaux. — *Ann. E. Or.*, VII, (1884—85), p. 204, 232.

Kern (Dr. H.). Eene bijdrage tot de kennis van 't oude Philippijnsche letter-schrift. — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 56. — Over de taal der Philippijnsche Negrito's. — *B. Inst.*, Rks. 4, VI, bl. 243. — Sanskritsche woorden in het Tagala. — *B. Inst.*, Rks. 4, IV, bl. 535. — Sanskritsche woorden in het Bisaya. — *B. Inst.*, Rks. 4, V, bl. 128.

Baessler (A.). — Vocabular von Negrito-Wörtern. — *Z. f. Ethnol.*, XXII, (1891), S. 500.

Blumentritt (F.). Alphabetisches Verzeichniss der eingeborenen Stämme der Philippinen und der von ihnen gesprochenen Sprachen. — *Z. Ges. Erdk. Berlin*, XXV, (1889), S. 127—146.

Rizal (Dr. José). Die Transcription des Tagalog. — *B. Inst.*, Rks. 5, VIII, bl. 311.

Barrantes (V.). El teatro Tagalo. — *Rev. Contemp., Avr., Juin, Juillet, Oct.*, 1889.

Miklucho-Maclay (N. von). Sprachrudimente der Orang-utan von Johor. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 303. — Einiges über die Dialecte der Milanesischen Völkerschaften in der Malaiischen Halbinsel. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 309. — Dialects of the Melanasian tribes of the Malay Peninsula. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, July 1878, p. 88.

Maxwell (W. E.). Notes on the Perak manuscripts. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc. Dec.* 1878, p. 183.

Hugh Clifford. Some notes on the Sakai dialects of the Malay Peninsula. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc. Dec.* 1891, p. 13.

The Sakai language (Malay Peninsula). By H. C. C. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc. Dec.* 1886, (*Notes and queries*), p. 103.

5. Inscriptiën.

Rutgers (A.) en P. J. Veth. Rapport over eene Oostersche inscriptie. (Beschreven zilveren plaat in Tamil). — *V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)*, X, 1866, bl. 175.

Holle (K. F.). De „batoe toelis” te Buitenzorg. (Verklaring der inscriptie). — *T. B. G.*, XVII, bl. 483. — De „batoe toelis” te Buitenzorg. — *T. B. G.*, XXVII,

bl. 90. — Nog een woord over den „batoe toelis” te Buitenzorg. — *T. B. G.*, XXVII, bl. 187. — Beschreven steen uit de afdeeling Tasik-malaja (Preangers). Met fac-similé. — *T. B. G.*, XXIV, bl. 586. — Beschreven metalen plaatjes van de désa Pasindoor, afd. Ledok (Bagelen). Met fac-similé. — *T. B. G.*, XXV, bl. 464.

Berg (Mr. L. W. C. van den). Verklaring der inscriptiën welke op eenige te Atjeh buitgemaakte stukken geschilderd gevonden werden. — *N. B. G.*, XII, (1874), bl. I. (*bijl.*).

Cohen Stuart (A. B.). Inscriptie op den gedenksteen wegens het verraad van Pieter Erberveld aan den weg van Jakatra, residentie Batavia (Hollandsch-Javaansch). — *T. B. G.*, XIX, bl. 270. — Over de beschreven balken afkomstig uit de troonzaal van den voormaligen kraton te Martapoera in Bandjermasin. — *T. B. G.*, XVII, bl. 548. — Nog iets over de opschriften van Menangkabauw op Sumatra. Met naschrift. — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 16. — Inscriptie op een steen in 's Rijks Museum van Oudheden te Leiden gemerkt I, u, 51. — *B. Inst.*, Rks. 3, VII, bl. 275.

Cohen Stuart (A. B.) en J. J. van Limburg Stirum. Beschreven steenen op Java. Met fac-similé. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 89.

Halewijn (M.). De beschreven steenen (Medjan of Batoe Berdagoek) in de onderafdeeling Poear Datar. — *N. B. G.*, VIII, (1870), bl. XII, (*bijl.*).

Kern (Dr. H.). Vertaling van het Sanskrit op een steen afkomstig uit Prambanan. — *T. B. G.*, XX, bl. 219. — Nog iets over het opschrift van Pagger Roejong. — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 188. — Het Sumatraansche opschrift van Batoe Bera-goeng op nieuw onderzocht. — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 159. — Opschriften op oude bouwwerken in Kambodja. — *B. Inst.*, Rks. 4, III, bl. 268. — Sanskrit-inscriptie ter eere van den Javaanschen vorst Er Langa. Met naschrift. — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 1, 563. — Over het opschrift van Djamboe. — *V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)*, Rks. 2, VI, bl. 257. — Over eenige oude Sanskrit-opschriften van 't Maleische Schiereiland. — *V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)*, Rks. 3, I, bl. 5. — Sanskrit-inscriptie van Java van den jare 654 Çaka (A. D. 732). — *B. Inst.*, Rks. 4, X,

bl. 125. — Het Sanskrit-opschrift te Bekasih. — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 522. — Opschriften uit Koetei. — *I. G.*, 1882, I, bl. 708.

Lijst van door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen aan het Leidsch Museum gezonden beschreven Steenen (Abklatsche) en inventaris der nog in het bezit van het Genootschap zich bevindende afdrukken. — *N. B. G.*, XIV, (1876), bl. I—VII, (*bijl.*).

Tuuk (Dr. H. N. vander). Brief aan de Directie van het Bataviaasch Genootschap over eene Oud-Javaansche inscriptie. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 140.

Limburg Brouwer (J. J. van). Eene Javaansche inscriptie in Engeland. (Op het landgoed „Minto-House” in Schotland). — *T. N. I.*, 1878, I, bl. 124.

De koperen zonnwijzer van Goesik (Grissee) verklaard door Raden Adipati Ario Tjondro Negoro. Metopmerkingen van Dr. J. P. van der Stok. M. 4 pl. — *T. B. G.*, XXVII, bl. 47, 62.

Humme (H. C.). Javaansche inscriptiën. — *B. Inst.*, Rks. 4, VIII, bl. 1. — Nog iets over Javaansche inscriptiën. — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 115. — Weder eene Javaansche inscriptie. — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 363.

Brandes (Dr. J.). Een Nāgari-opschrift gevonden tusschen Kalasan en Prambanan. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 240.

Fac-similé van een tweetal beschreven koperen platen, afkomstig uit Bandjar-Negara (Banjoemas). — *T. B. G.*, XXV, bl. 120.

h. Oudheden.

Leemans (Dr. C.). Oudheidkundige onderzoekingen en ontdekkingen op Java. — *V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)*, VIII, bl. 294. — Opmerkingen over de uitgaaf van het werk „Boro-boedoer op het eiland Java”. — *Ibid.*, Rks. 2, IV, bl. 216. — Verslag over een verzoek der Oudheidkundige vereeniging te Djokjo om ondersteuning van Regeeringswege voor het bloot leggen van den Boro-boedoer-tempel. — *Ibid.*, Rks. 3, IV, bl. 248.

Advies van het Bataviaasch Genootschap v. K. en W. in zake de instandhouding der oudheden op Java. — *N. B. G.*, IV, (1866), bl. 7.

Hageman Jczn. (J.). Opgave van bekende overblijfselen der Hindoe-oudheid in Oostelijk Java. — *N. B. G.*, VII, (1869), bl. LXXXVIII, (*bijl.*). — Nasporingen omtrent Joartam en andere thans verdwenen plaatsen in Oostelijk Java. — *T. B. G.*, XIV, bl. 75. — Joartam wedergevonden. — *T. B. G.*, XVII, bl. 367.

Beschrijving van eene oude waterleiding in het district Modjosari-Kidoel in de assistent-residentie Modjokerto. — *N. B. G.*, VIII, (1870), bl. I, (*bijl.*).

Verslagen van het archaeologisch onderzoek van het Diëng-plateau op Java. — *N. B. G.*, VIII, (1870), bl. X; IX, (1871), bl. I; X, (1872), bl. LXXXVIII; XIII, (1875), *Bijl. B.*; XIV, (1876), bl. XXV; XV, (1877), bl. VIII; XVI, (1878), bl. XI.

Veth (P. J.). De nieuwe ontdekkingen met betrekking tot de Javaansche oudheden in het Diëng-gebergte. — *T. A. G.*, I, bl. 332. — Oudheden van Java. M. pl. — *E. H.*, 1879, bl. 202, 263.

Zending van J. van Kinsbergen naar Midden-Java voor eene fotografische opname van de oudheden aldaar, speciaal van de tempelruïne Boro-Boedhoer. (Briefwisseling en mededeelingen). — *N. B. G.*, XI, (1873), bl. 37, 42, 102, 113, 131, 143, 161; XII, (1874), bl. 1, 42, 59, 71, 83, 106; XIV, (1876), bl. 20. — Verslag van van Kinsbergen. — *N. B. G.*, X, (1872), bl. 106.

Kinsbergen (J. van). Catalogus der photographiën van oudheden op Java. — *N. B. G.*, X, (1872), bl. III, (*bijl.*). — Catalogus der photographiën naar de tempelruïne Boro-Boedhoer (residentie Kadoe). — *N. B. G.*, XII, (1874), bl. XXV, (*bijl.*).

Maatregelen tot conservatie van oudheden op Java. — *N. B. G.*, X, (1872), bl. 135, 144, 154, 160; XII, (1874), bl. 119, 134; XV, (1877), bl. 116.

Het eigendomsrecht van den Staat op de Javaasche oudheden. — *N. B. G.*, X, (1872), bl. 84—85.

Bepalingen ten aanzien van de beschikking over en de bestemming te geven aan in Ned.-Indië opgedolven voorwerpen van gelds- of oudheidkundige waarde. — *N. B. G.*, X, (1872), bl. 163; XI, (1873), bl. 28; XIII, (1875), *Bijl. A.*

Chijns (Mr. J. A. van der). Bericht aangaande den toestand der Hindoe-oudheden op Java, met name die te Panataran en Kediri. — *N. B. G.*, XI, (1873), bl. 153. — Het laatste overblijfsel van Djakatra. — *T. B. G.*, XXV, bl. 460.

Holle (K. F.). De kaart van Tjiëla of Timbanganten. M. k. — *T. B. G.*, XXIV, bl. 168. — De klok of kohkol van Galoeh. M. pl. — *T. B. G.*, XXIV, bl. 583.

Gramberg (J. S. G.). De Batoe-toelis te Batavia. — *T. B. G.*, XVI, bl. 427.

Pet (G. A.). Verslag aangaande een aan den voet van de Soembing en Sindong (Kadoe) ontgraven steenen trap. — *T. B. G.*, XVI, bl. 471.

G. A. Pet en de oudheden op het Diëng-plateau. — *N. B. G.*, XIV, (1876) bl. XLIX.

Limburg Brouwer (J. J. van). Steenen beitsels in 't Museum van het Bataviaasch Genootschap gerangschikt. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 67.

Meinsma en Bergsma. Rapport over de in Bezoekigevonden gouden voorwerpen bestemd voor het Bataviaasch Genootschap. — *N. B. G.*, XII, (1874), bl. 83—89.

Cohen Stuart (Dr. A. B.). Een oud vuurwapen van Jakatra. M. pl. — *T. B. G.* XX, bl. 70.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). Boro-Boedoer op Java. — *Econ.*, 1875, I, bl. 303—333. — Drie werken op oudheidkundig gebied. I. De Tjandi-Parambanan. Door J. Groneman. — II. Beschrijving der oudheden nabij de grens der residenties Soerakarta en Djokjokarta. Door J. W. IJzerman. — III. De oudheden van Java. Door R. D. M. Verbeek. (Aankondiging in de Koloniale Kroniek). — *Econ.*, 1893, II, bl. 536—545.

De „Economist” over den Boro-Boedhoer. — *Cd. Busken Huét. Nat. Vertoogen, Amst.*, 1876, II, bl. 20.

Brief van den aspirant-kontroleur van Loemadjang over de tempelruïne te Tjandi-Poero. — *N. B. G.*, XV, (1877), bl. XIII.

Friederich (R. H. Th.). Aanteekeningen over de hoofdtempels (Boro Boedhoer e. a.) in Kadoe en Djokjokarta. — *T. B. G.*, XIX, bl. 411, XXIII, bl. 361. — Vertaling.

— *Ann. E. Or.* I, (1878—79), p. 124. — Over de omgeving van het Oengaran-gebergte. (Verslag van de daar aanwezige oudheden). — *T. B. G.*, XIX, bl. 501. — Archéologie, iconographie de Java. — *Ann. E. Or.*, I, (1878—79), p. 265, 344. — Rapport over oudheidkundige reizen gedaan op Java. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 42.

Verslag aangaande oudheden op den Goenoeng Segara in Tagal. — *N. B. G.*, XIX, (1881), bl. 119—121.

Hose (G. F.). The ruins of Boro Budur in Java. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, Dec. 1880, p. 203.

Feer (Léon). Boro-Boudour dans l'île de Java. — *Ann. E. Or.*, IV, (1881—82), p. 72, 106, 145. — Rectificatie. — *Ann. E. Or.*, IV, (1881—82), p. 191.

Nota van de Djokjosche Vereeniging voor Oudheidkunde over den Hindoe-tempel „Tjandi Plaosan” in Soerakarta en andere oudheden. — *N. B. G.*, XXIV, (1886), bl. 48—50.

De tempelgroep van Tjandi-Sewoe. Met schets. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 328. — Vgl. *N. B. G.*, XXIV, (1886), bl. 54—60.

Wiselius (J. A. B.). Ruïne van Koeta Rosan, district Lengkar. M. platten grond. — *T. B. G.*, XXXIII, bl. 18.

Meijer (A. B.). Altherthümer aus dem ostindischen Archipel und angrenzenden Gebieten unter besonderer Berücksichtigung derjenigen aus der Hinduischen Zeit. M. Taf. u. Karte. — *Publikationen d. K. Ethnogr. Mus. Dresden*, IV, 1886.

Brandes (Dr. J.). Nog eenige sporen van de oudheidkundige verrichtingen van den luitenant der genie H. C. Cornelius (1797—1814) op Java. M. pl. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 597. — Nota over de basreliefs van den Boro-Boedhoer. — *N. B. G.*, XXIV, (1886), bl. 160—165.

Pleyte Wzn. (C. M.). De praehistorische steenen, wapenen en werktuigen uit den O. I. Archipel, beschouwd uit een archaeologisch en ethnographisch oogpunt. — *B. Inst.*, Rks. 5, II, bl. 586.

Het verzamelen van gegevens door ambtenaren, voornamelijk op archaeologisch gebied. Door X. — *T. B. B.*, I, bl. 109.

IJzerman (J. W.). Iets over den oorspronkelijken voet van Boro-Boedoer. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 261. — Iets over de tempelruïnen van Prambanan. — *V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)*, Rks. 3, IV, bl. 263. — Het Kinara-Jataka op Boro-Boedoer. — *B. Inst.*, Rks. 5, I, bl. 577.

Groneman (J.). Over oudheden op Java. (Tjandi Seidoë). — *N. Sp.*, 1886, No. 20, bl. 166. — De Baraboedoer op Midden-Java. Voordracht van een leek voor leeken. — *I. G.*, 1887, I, bl. 99. — Naschrift. — *I. G.*, 1887, I, bl. 124. — De Vereeniging voor Oudheid-, Land-, Taal- en Volkenkunde te Jogjakarta, en de Tjandi Parambanan. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1425. — Tjandi-Idjo (tempelgroep) nabij Jogjakarta. M. pl. — *T. B. G.*, XXXII, bl. 313. — Opgravingen aan den voet der Hindoe-tempels te Parambanan. — *V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)*, Rks. 3, VII, bl. 120. — *T. N. I.*, 1890, I, bl. 315—317. — Nota over de oudheden van Parambanan. — *N. B. G.*, XXVII, (1889) bl. 145—147. — Het waterkasteel te Jogjakarta, met Nota van R. D. M. Verbeek en plaat. — *T. B. G.*, XXX, bl. 412, 435. — Hindoe-tempels te Parambanan in Midden-Java. — *E. H.*, 1892, bl. 388.

Nadere onthullingen omtrent den Baraboedoer. (Voorname inhoud van een adres der Vereeniging voor oudheid-, land-, taal- en volkenkunde te Djokjakarta aan de Regeering om medewerking en geldelijken steun bij het voorgenomen nader wetenschappelijk onderzoek van den Baraboedoer). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1637. — Advies der Kon. Akademie van Wetenschappen. — *V. M. K. Ak. v. W. (Lett.)*, Rks. 3, IV, bl. 248. — Vgl. *B. Inst.*, Rks. 5, II, (Not.), bl. 94—98. — *N. B. G.*, XXV, (1887), bl. 34.

Piepers (Mr. M. C.). De oudheden van het Wajanggebergte op Java. — *N. B. G.*, XXV, (1887), bl. 113—114.

Rouffaer (C. P.). Brief over de blootgelegde bas-reliefs aan den voet van den Boro-Boedoer. — *N. B. G.*, XXV, (1887), bl. 160.

Verbeek (Dr. R. D. M.). De oudheden van Madjapahit in 1815 en 1887. M. pl. — *T. B. G.*, XXXIII, bl. 1. — Oudheden van Java. Lijst der voornaamste overblijfselen uit den Hindoe-tijd op Java, met eene

oudheidkundige kaart. — *Vh. B. G.*, XLVI, (1891).

Keller van Hoorn (S. C.). De Labang Mesem te Tandjoeng Anjar op het eiland Madoera (Bangkalan). — *T. B. G.*, XXXIII, bl. 431.

Vorderman (A. G.). Over eenige weinig bekende oudheden van de residentie Madoera. — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 233. — Bijdrage tot de kennis der oudheden van Java (Soerabaia, Pasoeroean, Kediri en Semarang). — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 481.

Oelsner. Altes Mauerwerk auf Java mit Spuren früherer Hindu-Cultus. — *Z. f. Ethnol.*, XXI, (1890), S. 793.

DeHindoe-monumenten in Solo en Djokjo. (Volgens de beschrijving door J. W. IJzerman. Batavia 1890). — *I. G.*, 1892, I, bl. 892.

Kan (C. M.). Oudheidkundige nasporingen op Java en Sumatra. (Naar aanleiding van werken van Dr. R. D. M. Verbeek en IJzerman). — *I. T.*, 23, 30 Aug., 1892, No. 152, 153.

Voorbereiding der samenstelling van een Lapidarium der vroegere en tegenwoordige Nederl. koloniën en bezittingen. — *B. Inst.*, Rks. 5, IV, (Not.), bl. XVI, rr.

Oud beeld te Benkoelen. Door v. d. C. — *T. B. G.*, XIV, bl. 188.

Halewijn (M.). Beschrijving der steenen, „medjan” of „batoe berdagoek” geheeten, in de onderafdeeling Poear Datar (Sumatra). — *N. B. G.*, VIII, (1870), bl. XII.

Hindoe-oudheden op de Noordkust van Borneo. Door v. d. C. — *T. B. G.*, XIV, bl. 91.

Tombrink (E. P.). Hindoe-monumenten in de Bovenlanden van Palembang als bron van geschiedkundige onderzoekingen. — *T. B. G.*, XIX, bl. 1.

Rij van Beest Holle (G. du). Beschrijving van de Hindoe-monumenten te Moeara Takoës, XII Kotta Kampar (Sumatra). M. pl. — *T. B. G.*, XXV, bl. 217.

Verbeek (R. D. M.) en E. Th. van Delden. De Hindoe-ruïnen bij Moeara Takoës aan de Kampar-rivier (Sumatra).

Met aantekeningen van W. P. Groeneveldt. — *Vh. B. G.*, XLI.

IJzerman (J. W.). Nota over het resultaat der oudheidkundige onderzoekingen te Moeara Takoos (Sumatra's Westkust). — *N. B. G.*, XXVII, (1889), bl. 155. — Beschrijving van de Boeddhistische bouwwerken te Moeara Takoos. M. pl. — *T. B. G.*, XXXV, bl. 48.

Kerckhoff (Ch. E. P. van). Aantekeningen betreffende eenige in de afdeeling Padang thans voorkomende Hindoe-oudheden. — *T. B. G.*, XXXII, bl. 487.

Demmeni (H.). Beschrijving van een steenen graf te Aik-Gadang in de Battalanden beoosten Baros. — *N. B. G.*, X, (1872), bl. LXXXIII, (*bijl.*).

Pleyte Wzn. (C. M.). Indonesische oudheden. I. Een oude gendi van Huta Dolok (Battalanden). — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, IV, (1891), S. 166.

Oudheden te Si Mangambat en Bonan Dolok (Sumatra). Uit een schrijven van C. A. van Ophuijsen. — *N. B. G.*, XXVI, (1888), bl. XLVIII, (*bijl.*).

i. Vlaggen. — Wapens. — Rijks-sieraden.

Juïnboll (Dr. A. W. Th.). Een Atjineesche vlag met Arabische opschriften. M. pl. — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 325. — Nadere toelichting van Prof. M. J. de Goeje. — *N. Sp.*, 1873, No. 49, bl. 388.

Wapen en vlag van Batavia. M. pl. — *B. Inst.*, Rks. 3, III.

Beschrijving van de vlag van Sarawak. — *G. Jacob; Radja Brooke. London*, 1876, I, p. 364—66; II, p. 321—322.

Ligtvoet (A.). Mededeelingen aangaande de Bonische rijksvlag „Lima-siattinge” of „Kasi-tangange”. — *B. Inst.*, Rks. 4, II, bl. 375.

Het rijkswapen in Oost- en West-Indië. — *I. G.*, 1880, II, bl. 309—310.

Beschrijving van de vlag die door de Vorsten van Sela-Parang (Lombok), zoowel te lande als te water wordt gevoerd. — *N. B. G.*, XIX, (1881), bl. 68.

Staatsievlagen van Ternate en Tidore. — *F. S. A. de Clercq; Ternate. Leiden*, 1890, bl. 351.

Chijs (van der). Rijks-sieraden van Bantam. — *N. B. G.*, XV, (1877), bl. VI.

Nota betreffende de rijks-sieraden van het voormalige Panembahanschap Madoe-ra. — *N. B. G.*, XXV, (1887), bl. XXIII.

Beschrijving der rijks-sieraden van het voormalig Rijk van Gorontalo (Menado). — *N. B. G.*, XXVIII, (1890), bl. 113—115.

j. Munten. — Gedenkpenningen.

Netscher (E.) en Mr. J. A. van der Chijs. — De munten van Ned. Indië beschreven en afgebeeld. — *Vh. B. G.*, XXXI.

Coevorden (J. S. van). Chronologische lijst van gedenk- en legpenningen, eere-teekens, vrijmetselaars-, toegangs-, begrafenis-, brandspuit-, bruilofts- en andere penningen, betrekking hebbende op de voormalige en tegenwoordige Bezittingen der Nederlanders beoosten de Kaap de Goede Hoop. — *T. B. G.*, XIV, bl. 24; XV, bl. 209; XVI, bl. 347; XIX, bl. 358. — Nederlandsch-Indische penningen. — *T. B. G.*, XIV, bl. 496.

Chijs (Mr. J. A. van der). Gouden medaille vereerd aan den Sultan van Ternate. — *T. B. G.*, XIV, bl. 187.

Beschrijving der gedenkpenning, geslagen bij gelegenheid der viering van het honderdjarig bestaan van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. — *N. Sp.*, 1878, No. 47, bl. 378.

Het muntwezen in Atjeh. Met afbeelding van munten. — *B. Inst.*, Rks. 5, III, bl. 427—435.

Ligtvoet (A.). Zijn de munten No. 287 en 288 van het werk van Prof. Millies „Recherches sur les monnaies des indigènes de l'Archipel Indien et de la Péninsule Malaie” van Makassaarschen oorsprong? — *T. B. G.*, XXIII, bl. 159.

Ende (von). Monnaies de Insulinde. (Collection-von Ende). — *Rev. Numism. Belge*, 1889, p. 607—611.

Lijst van gedenk-, prijs- en eerepennin-
gen aan 's Rijks Munt geslagen, waarvan
op grond van art. 10 van het Kon. Be-
sluit van 28 Mei 1861 (Stbl. No. 47) exem-
plaren voor het Rijk zijn afgezonderd.
— *N. B. G.*, XI, (1873), bl. CXXIX, (*bijl.*).

k. Kunsten en Wetenschappen. — Weten-
schappelijke Instellingen.

Burnell (A.). Literary work in Java.
— *N. B. G.*, XIV, (1876), bl. LXIX, (*Bijl.*).

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). De kolo-
niale tentoonstelling te Amsterdam en
de Indologische kunst en wetenschap.
(Overzicht van eene lezing). — *Jrb. Indol.*
Vereen. Delft 1885, bl. 59.

Berg (Mr. N. P. van den). Het too-
neel te Batavia in vroegeren tijd. — *T.*
B. G., XXVI, bl. 313. — Overzicht. —
Gids, 1881, III, bl. 533. — *I. G.*, 1882, I,
bl. 195.

Löffelt (A. C.). Het tooneel te Bata-
via. (Naar aanleiding van het opstel van
Mr. N. P. van den Berg. „Het tooneel
te Batavia in vroegeren tijd”). — *N. Sp.*,
1881, No. 43, bl. 372.

Pennink (Mr. M. M. W.). Een weten-
schap in staat van wording. (De Indo-
nationale sociologie). — *I. G.*, 1882, II,
bl. 599.

Eeden (F. W. van). De waarde der
Indische kunst. — *T. M. N.*, 1883, bl. 134.

De photographie in Ned. Indië. Door
een liefhebber-fotograaf. — *T. N. L. N. I.*,
XXXVII, bl. 187. — Photographische
sprokkelingen. Door *een liefhebber-photo-*
graaf. — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 484.

Zorg voor schilderijen en monumenten
in Indië. — *I. G.*, 1888, I, bl. 102—106.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). De Rijks-
bibliotheek en hare koloniale afdeling. —
Ind. Letterb., 1877 No. 3, bl. 62. — Biblio-
theken in Indië. — *Ind. Letterb.*, 1876 No. 4,
bl. 75.

De Rijksboekery en hare koloniale af-
deling. — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 215.

Chijs (Mr. J. A. van der). Nota over
het aanleggen eener publieke schilderijen-

verzameling in Indië door het Bataviaasch
Genootschap van Kunsten en Wetenschap-
pen. — *N. B. G.*, VIII, (1870), bl. XIV,
(*Bijl.*).

Viering van het 100jarig bestaan van
het Bataviaasch Genootschap van Kunsten
en Wetenschappen. — *N. Sp.*, 1878, No. 47,
bl. 377.

Leupe (P. A.). De eerste bibliothecaris
en bibliotheek te Batavia (1643). — *Ind.*
Letterb., 1877, No. 2, bl. 19.

Indië in de openbare Rijksverzamelingen.
— *I. G.*, 1879, II, bl. 127.

Belinfante (G.). Eene nieuwe koloniale
inrichting. (De bibliotheek van het Kon.
Instituut voor de Taal-, Land- en Volken-
kunde van Ned. Indië). — *Ind. Letterb.* 1878,
No. 8, bl. 115.

Verslag der feestviering van het 25jarig
bestaan van het Kon. Instituut voor de
Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned.
Indië, 19 Juni 1876, en feestrede van Dr.
Th. C. L. Wijnmalen. Met bijlagen. —
B. Inst., Rks. 3, XI, *Aanh.* — Vgl. *T. N. I.*,
1876, II, bl. 69.

Niemann (G. K.). Het Koloniaal Mu-
seum der Ned. Maatschappij tot bevoor-
dering van Nijverheid te Haarlem. — *M. N.*
Z. G., XVII, (1873), bl. 220. — Het koloniaal
Museum. — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 475.

Een bezoek aan het Koloniaal Museum.
— *T. M. N.*, 1880, bl. 268.

Soer (E.). Een bezoek aan het Koloniaal
Museum te Haarlem. (Uit het Schoolblad
van 8 Aug. 1882). — *I. G.*, 1882, II, bl.
551—555.

Koloniaal Museum. (Circulaire betr. de
voorgenomen uitbreiding). — *I. G.*, 1885,
I, bl. 134—137.

Verslag der viering van het 25jarig be-
staan der Vereeniging tot bevordering
van Geneeskundige Wetenschappen in
Nederl. Indië op 12 Maart 1877. — *G. T. N. I.*,
XVIII, bl. 354. — Reglement der Ver-
eeniging van 10 Sept. 1870. — *G. T. N. I.*,
XIV, bl. 910. — Een woord naar aan-
leiding van het 40jarig bestaan der Ver-
eeniging. Door J. de Koningh. — *G. T.*
N. I., XXXII, bl. 95.

Geschiedenis der oprichting en eerste
handelingen van het Indisch Aardrijks-

kundig Genootschap gevestigd te Samarang en Reglement voor die instelling. — *T. I. A. G.*, 1880, *afl.* 2, bl. 38—51. — *Vgl. Econ.* 1881, I, bl. 286—291.

Kan (C. M.). Geschiedenis der werkzaamheden en verrichtingen van het Nederl. Aardrijkskundig Genootschap gedurende zijn tienjarig bestaan (1873—1883). — *T. A. G.*, VII (*Versl.*), bl. 152.

Bespreking der oprichting van een Zoölogisch Station bij Batavia aan zee. — *N. T. N. I.*, XLII, bl. 293, 300.

Gorkom (K. W. van). Dr. R. H. C. C. Scheffer en 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. — *E. H.*, 1880.

Over de oprichting hier te lande eener Commissie tot bevordering van het natuurkundig onderzoek in de Ned. koloniën. — *N. T. N. I.*, XLVIII, bl. 330—331, 349; XLIX, bl. 206, 208, 211, 212.

De oprichting van een landbouwproefstation in Midden-Java. Door M. E. B. Met aantekeningen van Enklaar van Gue-ricke. — *T. I. L. G.*, 1881, bl. 150, 191.

Bespreking van het denkbeeld om hier te lande eene instelling in het leven te roepen in den geest van de „Commission „des missionsscientifiques” in Frankrijk. — *B. Inst.*, Rks. 5, II, (*Not.*), bl. 103; Rks. 5, III, (*Not.*), bl. 34.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). Iets over het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. — *Econ.*, 1874, I, bl. 491. — Het eeuwfeest van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen op 10 Juni 1878. — *Econ.*, 1880, I, bl. 333—338. — Blijvende vruchten der Amsterdamsche tentoonstelling van 1883. I. Nederlandsche Koloniale Vereeniging. — II. Nederlandsch Handelsmuseum. — III. Belgisch Handelsmuseum. — *Econ.*, 1883, II, bl. 1142, 1148, 1153. — *Vgl. I. G.*, 1883, II, bl. 838.

Verslag der verrichtingen en werkzaamheden van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen over 1878—1888. — *N. B. G.*, XXVI, (1888), bl. L (*bijl.*). — *T. N. I.*, 1889, I, bl. 225.

Iets uit de Notulen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. — *I. G.*, 1885, I, bl. 354. — *Replik.* — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 398—401.

Solms-Laubach (H. Graf zu). Der Botanische Garten zu Buitenzorg. — *Botan. Zeitschr.*, 1884, No. 48—50. — Overzicht. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 70—71.

Greshoff (M.). Aperçu du premier rapport du Laboratoire chimico-pharmacologique du Jardin Botanique de l'Etat de Buitenzorg. — *Ann. J. B. B.*, IX, p. 247.

Het Laboratorium voor bacteriologie op Java. Door N. — *I. G.*, 1888, I, bl. 143. — *Verslagen.* — *G. T. N. I.*, XXIX, bl. 62; XXX, bl. 242.

Geschiedenis der stichting van het Magnetisch-Meteorologisch Observatorium te Batavia. (In de biographie van Dr. P. A. Bergsma door Dr. J. A. C. Oudemans). — *Jb. K. Ak. v. W.*, 1882, bl. 98. — Oordeel van Dr. J. Hann te Weenen over die inrichting. — *I. G.*, 1880, II, bl. 484—487. — *Vgl. Z. d. Oesterr. Ges. f. Meteorol.* XIV, *Apr.—Oct.* 1880.

Cordes (J. W. H.). Eene wandeling in Buitenzorgs Plantentuin. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1271, 1483.

Treub (Dr. M.). Geschiedenis van 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. — *Med. Plantentuin*, VI, *Batavia*, 1889. — Un jardin botanique tropical. — *Rev. d. d. M.* 1 *Janv.*, 1890, p. 162. — Overzicht. — *T. N. I.*, 1890, I, bl. 47. — *Monatsschr. f. d. Or.*, 1890, S. 64. — Korte geschiedenis van 's Lands Plantentuin met overzicht der tegenwoordige organisatie, aantekeningen en legenda. — 's Lands *Plantentuin*, 1817—92, *Batavia*, 1892, bl. 1—60.

Knipsels over landbouw-proefstations. — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 585. — Circulaire van de Soekaboemische Landbouw-Vereeniging over de oprichting van een proefstation voor bergcultures, met adviezen en verdere gedachtenwisseling daarover. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 92, 241, 426, 482, 645, 651; XXXV, bl. 94, 177—180. — Als voren van landbouw-proefstations op Midden-Java. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 241. — Een Gouvernementsproefstation op Java. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1419. — De beraadslaging in de Tweede Kamer over het voorstel tot oprichting van een Gouvernementsproefstation op Java. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1999. — *Vgl. Landb. II.*, (1889—90), bl. 568.

Eerste jaarverslag van het proefstation Oost-Java. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 367—373.

Went (Dr. F. A. F. C.). De cultuurtuin te Tjikeumeuh. — *I. G.*, 1891, I, bl. 608. — *Alb. d. Nat.*, 1891.

Het Koloniaal Geneeskundig Museum te Amsterdam. (Mededeelingen van Prof. Stokvis). — *I. G.*, 1891, II, bl. 1655.

Oudemans (Prof. C. A. J. A.). Het feest te Buitenzorg. (Naar aanleiding van twee in 1892 te Batavia verschenen geschriften bij gelegenheid der viering van het 75-jarig bestaan van 's Lands Plantentuin). — *Gids*, 1892, IV, bl. 112. — Overzicht. — *I. G.*, 1892, II, bl. 2228.

Burek (Dr. W.). Het herbarium en museum van 's Lands Plantentuin. — 's Lands Plantentuin, Bat., 1892, bl. 218.

Jonkman (Dr. H. F.). 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. (Verleden en heden dier inrichting). — *Vr. v. d. D.*, VII, (1892), bl. 691, 753.

Reglement voor 's Lands Plantentuin te Buitenzorg (*Stbl.*, 1890, No. 109). — *B. Ind. Stbl.* No. 4641.

Costerus (J. C.). Herinneringen aan 's Lands Plantentuin. M. pl. — *De Natuur*, XIII, (1893), bl. 161.

Der botanische Garten in Buitenzorg. — Dr. G. Haberlandt: *Botan. Tropenreise. Leipzig* 1893, S. 44—75.

Versteeg (W. F.). Het wetenschappelijk onderzoek in de Nederl. koloniën en het Kon. Aardrijkskundig Genootschap (sedert zijne oprichting). — *T. A. G. Rks.* 2, VIII, (1891), bl. 337.

Het ethnographisch Museum in Artis te Amsterdam. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1368.

Het koloniaal geneeskundig Museum te Amsterdam. — *I. T.*, 10 Aug. 1891, No. 98.

I. Drukkers. — Bibliographie.

Stemmen van inlanders. Bloemlezing uit de Samarangsche couranten. Door D. H. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 126.

Het Tijdschrift voor Ned. Indië, zijn verleden en zijne toekomst. Een woord van de redactie aan de lezers. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 1. — Vgl. *Econ.*, 1867, bl. 119. — Het oudste doch niet verouderde orgaan voor Indië. (Het Tijdschrift voor Ned. Indië). — *Ind. Letterb.* 1877, No. 6, bl. 102. — Het vijftigjarig bestaan van het Tijdschrift voor Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1887, II, bl. 1.

Graafland (N.). Mededeelingen aangaande het Minahassasche maandblad „Tjahaja Syang“. — *M. N. Z. G.*, XIII, (1879), bl. 367—401; XVI, (1872), bl. 1—26, 183—204. — Vgl. *T. N. I.*, 1869, II, bl. 386. — Mededeelingen van G. K. Niemann aangaande hetzelfde maandblad. — *M. N. Z. G.*, XV, (1871), bl. 153; XVII, (1873), bl. 32.

Mededeelingen aangaande de aan den Heer C. d. Busken Huët verleende vrije passage naar Java voor zijne medewerking tot breideling en verbetering van de Ned. Indische dagbladders. — *N. Sp.*, 1868, No. 43; 1870, No. 13. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 433.

Bruining (W.). Nota over de geschiedenis van zijne drukkerij gedurende de eerste jaren van zijn verblijf in Indië. — *N. B. G.*, X, (1872), bl. CIII. (*Bijl.*).

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). Twee rechtmatige eischen. (Invoering van strafbepalingen op de schending van den letterkundigen eigendom in Ned. Indië en oprichting van eene volledige koloniale bibliotheek hier te lande). — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 44. — Omgekeerde rollen. (Antwoord op beschouwingen over vorenstaand opstel). — *Ind. Letterb.*, 1876, No. 2, bl. 25. — Vgl. *N. Sp.*, 1874, No. 9, bl. 65; No. 12, bl. 101. — De eersteling onder de Indische nieuwsbladen (Bataviase Nouvelles en Politieke Raisonnemens, 1745—1746). — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 268. — Kantteekeningen hierop van Mr. W. P. Sautijn Kluit. — *N. Sp.*, 1874, No. 45, bl. 361. — Javaansche leer- en leesboeken. (Over de voortbrengselen van de niet-officieele pers op het gebied van boekwerken in de talen van Ned. Indië). — *Ind. Letterb.*, 1877, No. 3, bl. 42.

Tiele (P. A.). De eerste boekdrukkerij te Batavia. — *Bibliogr. Adversaria*, II, 's Grav., 1874—75, bl. 39.

Rieu (W. N. du). De Indische letterbode. Orgaan gewijd aan Indische bibliographie. (Aankondiging). — *N. Sp.*, 1876, No. 21, bl. 168.

Kern (H.). De Javaansche letterkunde en de particuliere nijverheid. (Wat deze laatste heeft voortgebracht in 't belang van de Javaansche letterkunde). — *N. Sp.*, 1877, No. 22, bl. 179.

De nestor der Bataviasche boekdrukkers. (W. Bruining). — *Ind. Letterb.*, 1877, No. 4, bl. 59.

Mededeelingen aangaande een in Ned. Indië ingesteld onderzoek aangaande de werking van de dagbladpers. — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 410.

De eerste boekdrukkers te Batavia. Door C. W. — *Ind. Letterb.*, 1876, No. 1, bl. 7.

Artikel 110 van het Regeeringsreglement, 1ste alinea. (Toezicht der Regeering op de drukpers). — *Cd. Busken Huet: Nationale Verloogen. Amst.*, 1876, II, bl. 27.

De inlandsche pers in Britsch- en in Ned. Indië. — *Ind. Letterb.*, 1878, No. 3, bl. 37.

Circulaire van den Gouverneur-Generaal van Lansberge, bevattende eene waarschuwing tegen misbruik van vrijheid door middel van de drukpers; met beschouwingen. — *I. G.*, 1879, I, bl. 355. — Vgl. *I. G.*, 1879, I, bl. 504—505.

Wet tot regeling van het auteursrecht, in werking tredende 10 Januari 1882 en ook verbindend voor de Ned. koloniën. — *I. G.*, 1881, II, bl. 337.

Een waarschuwing aan den redacteur van het Batav. Handelsblad Haakman. — *I. G.*, 1882, II, bl. 907—910. — Vgl. *Econ.*, 1882, II, bl. 1125.

Steinmetz (H. E.). Een tijdschrift voor controleurs bij het Binnenl. Bestuur in Ned. Indië. (Wenschelijkheid der uitgave en voorstellen omtrent de wijze van inrichting). — *I. G.*, 1881, II, bl. 887. — Opmerkingen van den controleur H. — *I. G.*, 1882, II, bl. 77.

De houding van den Gouverneur-Generaal O. van Rees ten opzichte van de Indische drukpers. — *I. G.*, 1886, I, bl. 225—228.

Het geïncrimineerd artikel van „Fantasio” (Busken Huet) in het Algemeen Dagblad van N. I. — *I. G.*, 1886, I, bl. 375.

Regeering en drukpers. Door H. — *I. G.*, 1886, II, bl. 1381.

Artikel 5 van het Drukpersreglement. (Sluiting van drukkerijen). — *I. G.*, 1886, II, bl. 1771.

Kestèren (C. E. van). De sluiting van twee drukkerijen op Java. Herinneringen en opmerkingen. Met tekst der geïncrimineerde artikelen. — *I. G.*, 1886, I, bl. 37.

De uitspraak van het Hof in de drukperszaak van den Heer Daum, redacteur van het Batav. Handelsblad. — *I. G.*, 1887, I, bl. 69.

Beknopte geschiedenis der Indische Schoolbladen. — *Maandschr. v. Opv. Schoolb.*, I, (1886—1887), bl. 42.

Mededeelingen aangaande een door P. A. Jansz te Samarang ontworpen nieuw Javaansch drukschrift. — *I. G.*, 1887, I, bl. 1004—1006.

De verhouding tusschen de ambtenaren en de organen van het publiek. Door Hasann' Oedin. — *T. B. B.*, III, bl. 380.

Opgave van de in Ned. Indië verschijnende couranten in de Nederlandsche en inlandsche talen. — *I. G.*, 1890, I, bl. 373-74.

Louwerier (J.). Het Minahassasche maandblad „Tjahaja Syang”. (Geschiedenis en inhoud). — *Maandber. N. Z. G.*, 1892, No. 5, bl. 65.

Het boek en het schrift in den Indischen Archipel. (Beschrijving der inzending op de boekhandel-tentoonstelling te Amsterdam in 1892). — *T. N. I.*, 1892, II, bl. 153.

Leupe (P. A.). Inhoudsopgave der tijdschriften toegewijd aan het zeewezen; (voor zooveel betreft de Nederlandsche Overzeesche Bezittingen). — *B. Inst.*, Rks. 3, I, bl. 536.

Janssen (H. L.). Register op de Notulen der vergaderingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen over 1857—1866. — *N. B. G.*, V, (1867), *Bijl.*, — Algemeen Register op het Tijdschrift voor Nijverheid en Landbouw in Ned. Indië, deel I—XII. — *T. N. L. N. I.*, XII, (*Bijl.*).

Chijs (J. A. van der). Alphabetisch-systematische inhoudsopgave van Deel 1—24 van het Tijdschrift voor Indische Taal, Land- en Volkenkunde en alphabetische lijst van de medewerkers aan die deelen. — *T. B. G.*, XXIV, bl. 589, 611. — Als voren van Deel 25—36. — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 700, 724.

Overzicht van den inhoud der 16 eerste deelen van de Mededeelingen van het Nederlandsch Zendelinggenootschap. — *M. N. Z. G.*, XVII, (1873), bl. 1. — Register op

de 20 eerste deelen van hetzelfde tijdschrift. — *M. N. Z. G.*, XXIII, (1879), *Aanh.* — Naam-, zaak- en plaatsregister op Deel 1—36. Door J. Borst. — *M. N. Z. G.*, XXXVII, (1893), *Aanh.*

Boudewijnse (J.). Alfabetisch overzicht van S. van Deventer's „Bijdragen tot de kennis van het landelijk stelsel op Java. Zalt-Bommel 1865—66.” — *B. Inst.*, Rks. 3, II, bl. 411.

Inhoud van Deel 1—31 (1779—1866) der Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. — *B. Inst.*, Rks. 3, IV, bl. 98.

Alfabetisch register op de 41 eerste deelen (1779—1881) der Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. — *Vh. B. G.*, XLI.

Systematische inhoudsopgave van de Bijdragen van het Kon. Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned. Indië. Reeks I—III. — *B. Inst.*, Rks. 3, XI, (*Bijl.*), bl. 67. — Als voren van Reeks I—IV. — *B. Inst.*, Rks. 5, I (*Not.*), bl. LXXXIII.

Dennys (N. B.). Index to Journal of the Indian Archipelago. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, Dec. 1886, p. 333.

Korte aanwijzing van den inhoud der verslagen en andere uitgaven der Vereeniging ter beoefening van de Krijgswetenschap over 1865—66 tot 1892—93. — *V. Krijgsw.* 1893—94, bl. LXXII.

Chijs (J. A. van der). Proeve eener Ned. Indische bibliographie over 1659—1870. — *Vh. B. G.*, XXXVII. — Vermeerderde en verbeterde druk van die Bibliographie voor 1659—1720. — Supplement voor 1721—1870. — *Vh. B. G.*, XXXIX.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). Beoordeeling van den Catalogus der Bibliotheek van het Indisch Genootschap te 's Gravenhage, bewerkt door J. Boudewijnse. 's Grav. 1869, met betoog voor de samenstelling van eene algemeene koloniale bibliographie. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 390. — Aankondiging van het werk van P. A. M. Boele van Hensbroek. „De beoefening der Oostersche talen in Nederland en zijne Overzeesche Bezittingen. Bibliographisch overzicht. Leiden, 1874.” — *B. Inst.*, Rks. 3, X, bl. 396—401. — Kritiek der Proeve van eene Ned. Indische bibliographie over 1659—1870, door J. A.

van der Chijs. Batavia 1875. — *B. Inst.*, Rks. 3, X, bl. 401—412. — Aankondiging van den catalogus der boeken en kaarten uitmakende de bibliotheek van het Departement van Koloniën. 's Grav. 1884. — *I. G.*, 1885, I, bl. 128.

Verbeek (R. D. M.). Litteratuur over de geologie, mineralogie en den mijnbouw in Ned. Indië. — *J. M. N. I.*, 1875, II, bl. 189; 1876, I, bl. 190; 1877, II, bl. 226; 1880, I, bl. 269; 1886, (*T. adm. ged.*), bl. 136. — Beoordeeling. — *Ind. Letterb.*, 1876, No. 4, bl. 74.

Litteratuur betreffende de kapok-kultuur. — *T. N. L. N. I.*, XIX, bl. 44.

Nederlandsche bibliographie der Oostersche talen. (Naar aanleiding van „De beoefening der Oostersche talen in Nederland en zijne Overzeesche Bezittingen, door P. A. M. Boele van Hensbroek. Leiden, 1874”). — *Bibliogr. Adversaria*, II, 's Grav., 1874—75, bl. 129.

Niemann (G. K.). Bibliographisch overzicht der linguistische litteratuur betreffende Noord-Celebes. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 370.

Roskott (B. N. J.). Mededeelingen aangaande de te Amboina verschenen Maleische drukwerken sedert den tijd der O. I. Compagnie. — *N. B. G.*, X, (1872), bl. XC.

Veth (P. J.). Javasche landschappen. (Hierin mededeelingen aangaande de plaatwerken-litteratuur betreffende Ned.-Indië.) — *Gids*, 1872, II, bl. 1. — De ethnologische studiën van Prof. G. A. Wilken. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, IV, (1891), S. 282. — Vgl. *Jn. Anthropol. Gr. Br. and Ireland*, Nov. 1891, p. 192.

Lijst van boeken uitgegeven door het Ned. Zendinggenootschap ten gebruike in de inlandsche gemeenten en op de scholen. — *M. N. Z. G.*, XVIII, (1874), bl. 370. — *Ind. Letterb.*, 1877, No. 1, bl. 12.

Lijst van boeken uitgegeven van wege de Nederl. Zendingvereeniging. — *Ind. Letterb.*, 1877, No. 6, bl. 104.

Valette (G.). Indië in den roman. — *N. Sp.*, 1879, No. 44, 45, 47, bl. 353, 369, 377.

Litteratuur betreffende het entomologisch onderzoek van Ned.-Indië. — *Ind. Letterb.*, 1878, No. 2, bl. 21.

Boele van Hensbroek (P. A. M.). De geneeskundige litteratuur in Ned.-Indië. — *Ind. Letterb.*, 1877, No. 3, bl. 41. — Kritiek

van Dr. C. M. Kan's Proeve eener geographische bibliographie van Ned. Oost-Indië, 1865—80. Utr. 1881. — *I. G.*, 1882, I, bl. 540—542. — Antwoord van Dr. C. M. Kan en repliek van Boele van Hensbroek. — *I. G.*, 1882, II, bl. 932; 1883, I, bl. 127. — Beoordeeling van het Repertorium op de koloniale litteratuur van J. C. Hooijkaas, ter perse bezorgd door Dr. du Rieu. Amst. 1877—80. — *I. G.*, 1881, I, bl. 511. — Aankondigingen van hetzelfde Repertorium. — *Econ.*, 1878, I, bl. 266—274; 1881, I, bl. 291—300. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 445. — *Ind. Letterb.*, 1877, No. 5. — Beoordeeling der Proeve eener Ned. Indische bibliographie (1659—1870) door Mr. J. A. van der Chijs. — *Bibliogr. Advers.* III, 's Grav. 1876—77, bl. 45.

Overzicht van de in druk verschenen bijdragen tot de kennis van het eiland Nias, speciaal die van de zendelingen der Rijnsche zending. — *Ind. Letterb.*, 1878, No. 2, bl. 20.

Geschriften van Dr. P. Bleeker over ichthyologie in chronologische volgorde. — *N. T. N. I.*, XL, bl. 49—158.

Rye (E. C.). A bibliography of New Guinea. — *Pr. R. G. S. London, Suppl. Pap.*, I, p. 285, 287.

Bibliographie van de kina en de kina-kultuur. — *Markham: Peruvian bark.* London, 1880, p. 487.

Litteratuur betreffende Borneo. — *Th. Posewitz: Borneo.* Berlin 1889, S. IX.

Lith (P. A. van der). Les colonies Néerlandaises depuis 1883. Chronique bibliographique trimestrielle. Section du Gouvernement colonial. — *Rev. Col. Intern.*, I, (1885), p. 311.

Niermeijer (J. F.). Litteratuur over Sumatra, Borneo en Celebes. — *Vr. v. d. D.*, III, (1888), bl. 322.

Kan (Dr. C. M.). Les colonies Néerlandaises depuis 1883. Chronique bibliographique trimestrielle. Section de géographie et d'ethnographie. — *Rev. Col.*

Intern., I, (1885), p. 49, 151. — Koloniale geographie. I. De Nederlandsche koloniën. — *I. G.*, 1889, I, bl. 412. — De belangrijkste reizen der Nederlanders in de 19de eeuw ondernomen. De voornaamste werken in dat tijdperk op geographisch gebied verschenen. — *T. A. G.*, Rks. 2, VI, (*V. M.*), bl. 510. — De litteratuur over Ned. Indië sedert Juli 1889. — *T. A. G.*, Rks. 2, VII (1890), 543; VIII, (1891), bl. 665; IX, (1892), bl. 669.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). Akademische verhandelingen over koloniale onderwerpen. Met eene lijst der verschenen koloniale dissertaties. — *B. Inst.*, Rks. 4, IV, bl. 483. — Rectificatie door P. A. Leupe. — *B. Inst.*, Rks. 4, IV, bl. 609. — Koloniale kroniek. Overzichten van de koloniale litteratuur. — *Econ. (B.)*, 1866—1867. — *Econ.*, 1868—1893.

Davies Sherborne (C.). Bibliography of Malaya from January 1888 to June 1891. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, Dec. 1890, p. 349; Dec. 1891, p. 121.

Korndörffer (J. P. J. W.). Militair onderwijs in Nederland en in Ned. Indië, (1735—1890). Eerste proeve van een bibliographisch overzicht. — *M. Sp.*, 1890. (*Bijlage*).

Petit (L. D.). Overzichten van de koloniale litteratuur (sedert 1888). — *I. G.*, 1889, I, bl. 90, 264, 421, 626, 863, 1046; II, bl. 1204, 1435, 1619, 1800, 2053, 2237; 1890, I, bl. 191, 371, 567, 796, 986, 1202; II, bl. 1375, 1547, 1813, 2050, 2324, 2589.

Fockens (Dr. P.). Koloniale belletrie. — *Vr. v. d. D.*, VI, (1891), bl. 371, 421, 438.

Kaarten, werken en tijdschriftartikelen over Nieuw-Guinea verschenen sedert 1884. — *Schmeltz en de Clercq: Ethnogr. beschr. v. N. G.*, Leiden 1893, bl. 255—274.

Publicaties van het Kon. Ned. Aardrijkskundig Genootschap over Ned. Oost- en West-Indië. — *T. A. G.*, VII (*Versl.*), bl. 169—176.

Goes (Fr. van der). Multatuli-litteratuur. — *Nieuwe Gids*, 1889, bl. 138—152.

T W E E D E A F D E E L I N G.

Geschiedenis.

I. ARCHIEVEN.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). Het beheer der gouvernementsarchieven in Ned. Indië. — *N. Sp.*, 1871, No. 39. — Nog een woord over de archieven in Indië. — *N. Sp.*, 1871, No. 47.

Muller (F.). Ervaringen in Nederlandsche archieven, meer in 't bijzonder wat de koloniale archieven betreft. — *N. Sp.*, 1874, No. 28.

Opgave der stukken „Elout” op het Rijksarchief berustende. — *Elout; Bijdragen, enz.*, 1874, bl. XXV, (bijl.).

Betoog voor opheffing van het stelsel van geheimhouding ten aanzien van de stukken betreffende het verdedigingsstelsel van Ned. Indië, in de archieven berustende. Door P. — *I. M. T.*, 1874, bl. 435.

Hollander (Dr. J. J. de). Het oud archief te Batavia. — *I. G.*, 1882, II, bl. 557.

Berg (Mr. N. P. van den). Nota over de beteekenis van het oud archief ter

Algemeene Secretarie te Batavia in vergelijking met de verzameling Indische stukken in 's Rijks Archief te 's Gravenhage. — *N. B. G.*, XX, (1882), bl. 43. — Het archiefwezen in Indië. (Naar aanleiding van vorenst. Nota). — *I. G.*, 1882, II, bl. 369-371.

Haga (A.). Het oude archief te Batavia. — *I. G.*, 1882, II, bl. 724-725.

Zorg voor 's Lands Archief te Batavia. (Wenschelijkheid der aanstelling van een archivaris). — *I. G.*, 1884, II, bl. 676-678. — Vgl. *N. B. G.*, XXII, (1884), bl. 7-10.

Klerk de Reus (G. C.). Kritisch overzicht van „Dagh-Register gehouden in Casteel Batavia, 1640-41. Bat. en 's Grav. 1887”. (Met beschouwingen over den toestand en het beheer der Indische archieven). — *I. G.*, 1888, I, bl. 616-625.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). Beschouwingen over den toestand van het Indische archiefwezen. (In de Koloniale Kroniek). — *Econ.*, 1891, bl. 51-52. (*Noot.*)

II. GESCHIEDENIS, VÓÓR DE VESTIGING DER NEDERLANDERS IN OOST-INDIË.

Veth (P. J.). De onderhoorigheden van Madjapahit (buiten Java). — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 88. — Aanvulling. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 293-295.

Tiele (P. A.). De Portugeezen op weg naar Indië. — *Gids*, 1873, III, bl. 177. — Het Oosten vóór de komst der Portugeezen. — *Gids*, 1874, III, bl. 193. — De vestiging der Portugeezen in Indië, 1498-1506. — *Gids*, 1875, III, bl. 177. — Alfonso d'Albuquerque in het Oosten, 1507-1515. — *Gids*, 1876, III, bl. 377. — De opvolgers

van Alfonso d'Albuquerque, 1516-1529. — *Gids*, 1877, IV, bl. 35. — Nuno da Cunha in het Oosten, 1529-1539. (De Portugeesche veroveringen in Indië). — *Gids*, 1879, III, bl. 236. — De Europeërs in den Maleischen Archipel, 1519-1618. — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 321; III, bl. 1; IV, bl. 361, 395; V, bl. 153; VI, bl. 141; VIII, bl. 49; Rks. 5, I, bl. 257; II, bl. 199.

Straat Sunda. (Bijdrage tot hare oudere geschiedenis vooral als handelsweg). Door S. en V. — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 81.

Hamy (Dr. E. F.). Commentaire sur quelques cartes anciennes de la Nouvelle Guinée pour servir à l'histoire de la découverte de ce pays par les navigateurs espagnols, 1528—1616. — *Bull. S. G., Paris, Nov. 1877.* — Overzicht. — *T. A. G., III, bl. 314.*

Harthoorn (S. E.). De opperheerschappij over den Maleischen Archipel volgens Chineesche oorkonden. — *I. G., 1890, II, bl. 2170.* — Vgl. *Vh. B. G., XXIX, (1880).*

Fokker (A. A.). Episoden uit den tijd der Portugeesche heerschappij in Oost-Indië. — *I. G., 1892, II, bl. 1997, 2236, 2401.*

Bergemann (P.). Der Malayische Archipel im Lichte des Zeitalters der Entdeckungen. — *Austl., 1893, No. 23, 24, 25, S. 357, 375, 391.*

Veth (P. J.). Een kritisch klaverblad. (Naar aanleiding van J. S. G. Gramberg's historischen roman „Madjapahit. 's Grav. 1868"). — *Gids, 1869, I, bl. 545, II, bl. 110.*

Linde (A. van der). De ondergang van Madjapahit. (Naar aanleiding van J. S. G. Gramberg's historischen roman „Madjapahit. 's Grav. 1868"). — *N. Sp., 1869, No. 6, bl. 42.* — Vgl. *N. Sp., 1869, No. 8, bl. 63.*

Limburg Brouwer (P. A. S. van). Een oud liedje. (Naar aanleiding van „De sleutel van Madjapahit. Het Mahomedanisme tegenover de westersche beschaving in Indië. Door J. S. G. Gramberg. 's Grav. 1869"). — *N. Sp., 1869, No. 17, bl. 129.* — Een Javaansche roman. (Madjapahit door J. S. G. Gramberg). — *T. N. I., 1869, I, bl. 43.*

Kern (Dr. H.). Java en het Goudeiland volgens de oudste berichten. — *B. Inst., Rks. 3, IV, bl. 638.* — De naamsoorsprong van Java. — *B. Inst., Rks. 3, VI, bl. 116.*

Bantam'seerste Mohammedaansche vorst.

Historische bijdrage. Door S. en V. — *T. N. I., 1871, II, bl. 344.* — Rectificatie. — *T. N. I., 1871, II, bl. 444.*

Cohen Stuart (Dr. A. B.). Kritiek der Geschiedenis van Java door J. Wolbers, Deel I, (Oude geschiedenis). Utr. 1868. — *T. B. G., XIX, bl. 154.* — Beoordeeling van hetzelfde werk, Deel I, door J. J. Meinsma. — *T. N. I., 1869, I, bl. 206.* — Opmerkingen. — *T. N. I., 1870, I, bl. 148.*

Schlegel (Dr. G.). Iets omtrent de betrekkingen der Chineezzen met Java vóór de komst der Europeanen aldaar. (Ontleend aan een officieel Chineesch verslag). — *T. B. G., XX, bl. 9.*

Hoepermans (H.). Het Hindoerijk van Doho op Java. — *T. B. G., XXI, bl. 146.*

Wiselius (J. A. B.). De heldendood van Ariâ Djipang en de daaruit gevolgdestichting van Mataram. Eene episode uit de Javaansche geschiedenis der 16de eeuw. — *T. N. I., 1876, I, bl. 241.* — Historisch onderzoek naar de geestelijke en wereldlijke suprematie van Grissé op Midden- en Oost-Java gedurende de 16de en 17de eeuw. — *T. B. G., XXIII, bl. 458.* — Djaja Baja, zijn leven en profetiën. Ontleend aan Javaansche geschriften. — *B. Inst., Rks. 3, VII, bl. 172.* — Vgl. *B. Inst., Rks. 3, VII, bl. 235.*

Clercq (F. S. A. de). Eene episode uit de geschiedenis van Madjapahit. Verhaal van Patih Maseh over de wijze waarop het Rijk van Madjapahit ten val gekomen is, en de Sultan van Demak de eerste vorst op Java werd. — *T. B. G., XXIV, bl. 280.* — De vroegste geschiedenis van Bandjermasin. (Ontleend aan eene Maleische kroniek). — *T. B. G., XXIV, bl. 238.*

Brandes (Dr. J.). Iets over een ouderen Dipanegara in verband met een prototype van de voorspellingen van Jajabaja. — *T. B. G., XXXII, bl. 368.*

III. GESCHIEDENIS SEDERT DE VESTIGING DER NEDERLANDERS IN OOST-INDIË.

a. De Indische Archipel.

Veth (P. J.). Gedachten over de behandeling der geschiedenis van Ned. Indië. — *T. N. I., 1867, II, bl. 320.*

Eck (R. van). Schetsen uit de geschiedenis der vestiging en uitbreiding van het Ned. gezag in Oost-Indië. — *I. G., 1884, I, bl. 473, 892; II, bl. 201, 393, 560, 802; 1885, II, bl. 914, 1053, 1190, 1334.*

Kan (Dr. C. M.). Overzicht der vestiging en uitbreiding van het Europeesch gezag in de Ned. Koloniën door reizen, veroveringen en contracten, met eene lijst van historische dokumenten. — *Catal. Kol. Tent. Amst.* 1883, *afd. Ned. Indië*, Gr. III, bl. 1—18. — Histoire des découvertes dans l'Archipel Indien. — *Wetensch. voordr. Kol. Tent. Amst.* 1883. *Leiden*, 1884, bl. 26.

Nieuwe gezichtspunten in de geschiedenis van Ned. Indië. (Naar aanleiding van P. A. Tiele's *Bouwstoffen* enz. Deel I, 's Grav. 1886). — *T. N. I.*, 1886, I, bl. 374.

Historisch-genealogisch overzicht betreffende de Ned. Koloniën in den Ind. Archipel. — *A. M. H. J. Stokvis: Manuel d'histoire*, etc. I, Leide, 1888, p. 351—392.

Kielstra (E. B.). De goede gevolgen der Indische oorlogen. Voordracht. — *V. Krijgsw.* 1889—90, bl. 434—466.

Heeres (J. E.). De Gouverneurs- en Commissarissen-Generaal van Ned. Indië. (Naar aanleiding van het gelijknamig werk van M. A. van Rhede van der Kloot. 's Grav., 1891). — *N. Sp.*, 1891, No. 9.

Bakhuizen van den Brink (Dr. R. C.). Isaac Le Maire. Bijdrage tot de wording en de eerste geschiedenis der Ned. O. I. Compagnie. — *Gids*, 1865, IV, bl. 1.

Geschiedenis van de koloniale politiek der Republiek van de Vereenigde Nederlanden. — *Mr. O. v. Rees; Gesch. v. d. Staatshuishoudkunde in Nederland. Dl. II. Utr.* 1868. — Overzicht door Jhr. Mr. J. K. J. de Jonge — *B. Best. Ned.*, XVII, bl. 231.

Opperdoes Alewijn (P.). Mededeelingen aangaande Jan Pieterszoon Coen en origineele acte van eerste aanstelling van den Gouverneur-Generaal J. Pz. Koen of Koenen, dd. 3 Nov. 1617. — *N. B. G.*, VII, (1869), bl. CXI—CXVII. — Vgl. *B. Inst.*, Rks. 3, III, bl. 552—554.

Jan Pieterszoon Coen. (Naar aanleiding van Deel IV, van: J. K. J. de Jonge's *Opkomst* enz. 's Grav. 1869). — *N. Sp.*, 1869, No. 22, bl. 169.

Hogendorp (D. van). Memorie over het gewicht van de Bezittingen en den handel der Hollanders in Oost-Indië, waarin de gebreken van het stelsel der O. I. Compagnie, die haren achteruitgang en val hebben veroorzaakt, en de middelen om

door een liberaler stelsel partij te trekken van die Bezittingen en den handel, worden uiteengezet. — *Geschr. M. N. v. d. J.* 1870, No. 12, bl. 257.

De koloniale politiek der O. I. Compagnie. (Naar aanleiding van Deel VIII van Jhr. Mr. J. K. J. de Jonge's *Opkomst* enz. 's Grav. 1876). — *Od. Busken Huet. Nation. Vertoogen*, II, *Amst.* 1876, bl. 191.

Leupe (P. A.). Willem Jansz. van Amsterdam, admiraal, en Willem Jansz. van Amersfoort, vice-commandeur der O. I. Compagnie in de eerste helft der 17de eeuw. — *B. Inst.*, Rks. 3, VII, bl. 298. — Salomon Sweers, Raad van Indië, 1644. — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 35. — Herbert de Jager. Orientalist tijdens de O. I. Compagnie. — *B. Inst.*, Rks. 3, IV, bl. 67. — De Fransche schilder Piron te Batavia. — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 108.

Berg (Mr. N. P. van den). Een smeek-schrift van de Bataviasche Burgerij, 1640. (Fragment uit eene nog onvoltooide schets van den particulieren handel in Indië tijdens de O. I. Compagnie). — *T. B. G.*, XXII, bl. 532. — Vroegere berichten omtrent Krakatau. De uitbarsting van 1680. — *T. B. G.*, XXIX, bl. 208. — Een conflict tusschen de Regeering en den Raad van Justitie des Kasteels Batavia, 1795. — *T. B. G.*, XXIX, bl. 229. — De O. I. Compagnie der Edelen van Genua (1648—49). — *T. B. G.*, XXIV, bl. 442. — De Bataviasche December-beweging van 1795. — *Gids*, 1890, II, bl. 369.

Delort (Th.). La première escadre de la France dans les Indes. Rivalité de la France et de la Hollande. (1670—75). — *Rev. Mar. Col.*, XLVII, (1875), p. 29, 443, 841.

Chijs (Mr. J. A. van der). Kapitein Jonker, 1630—1689. Bijdrage tot de Indische krijgsgeschiedenis der 17de eeuw. — *T. B. G.*, XXVIII, bl. 351, XXX, bl. 1. — Overzicht. Door V. K. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 327. — Hoe men in de 17de eeuw Gouverneur-Generaal werd (Anthony van Diemen). — *T. B. G.*, XXX, bl. 596. — Philip Cartaret in Ned. Indië, 1767—68. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 1.

Indië een eeuw geleden. (Naar aanleiding van Deel XI van Jhr. Mr. J. K. J. de Jonge's *Opkomst* enz. 's Grav. 1883). — *T. N. I.*, 1884, II, bl. 116.

Metelerkamp (R.). De Gouverneur-Generaal Jan Pietersz. Koen.—*Maandschr. Opv. Schoolw.*, I, (1886—87), bl. 702; II, (1887—88), bl. 20, 73.

Schaepman (Dr. H. J. A. M.). Jan Pieterszoon Coen. Voordracht. — *V. Ind. Gen.*, 1887, bl. 113—128. — Jan Pieterszoon Coen. Feestrede uitgesproken op 30 Mei 1893 te Hoorn. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 447. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1182.

Het Reglement van krijgstucht ten tijde van Jan Pieterszoon Coen. (Artikel-brief voor alle soldaten ende volcke van oorloge in Indië). — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 104.

Het Indisch leger in het midden der 18de eeuw. (Uittreksel uit het werk van P. J. F. Louw „De derde Javaansche successie-oorlog, 1746—55. Batavia 1889”). — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 499.

Ising (A.). De Maleische Archipel in de 17de eeuw. (Naar aanleiding van „Bouwstoffen voor de geschiedenis der Nederlanders in den Mal. Archipel, 1612—1624. Door Mr. J. E. Heeres. 's Grav. 1890”). — *N. Sp.*, 1890, No. 19, bl. 159. — Kritisch overzicht van hetzelfde werk. Door G. C. Klerk de Reus. — *I. G.*, 1890, I, bl. 965.

Deventer (M. L. van). Les Anglais et les Hollandais dans les Mers Polaires et dans la Mer des Indes, 1580—1610. (Naar aanleiding van het gelijknamig werk van Jurien de la Gravière. Paris 1890). — *N. Sp.*, 1890, No. 13, bl. 106.

Alphabetische naamlijst der Nederl. Opperhoofden, Bestuurders van factorijen, posthouders enz. in Oost-Indië, 1597—1610. — *v. Rhede v. d. Kloot: De Gouv. Gen. enz., 's Grav.*, 1891, bl. 337.

Stellwagen (A. W.). Gustaaf Willem von Imhoff's Plakaatboek (20 Mei 1743—1 Nov. 1750). — *I. G.*, 1889, II, bl. 1384. — Naar aanleiding van Jacob Mossel's Plakaatboek (1 Nov. 1750—14 Mei 1761). — *I. G.*, 1891, II, bl. 1557. — Naar aanleiding van het Plakaatboek van den Gouverneur-Generaal van der Parra (15 Mei 1761—28 Dec. 1775). — *I. G.*, 1892, I, bl. 405. — De Gouverneur Generaal Jan Pieterszoon Coen. — *Elzevier's Maandschr.*, 1891, bl. 292.

De „nieuwe Statuten van Batavia”. (Uit het Ned. Indisch Plakaatboek van Mr. J.

A. van der Chijs, Dl. IX, Batavia 1891). — *I. G.*, 1892, I, bl. 889.

Kesteren (C. E. van). Het Xde deel van het Plakaatboek (1776—77). Batavia 1892. — *I. G.*, 1893, I, bl. 273. — Een nieuw deel van het Ned. Indisch Plakaatboek (1788—1794), Batavia 1893. — *I. G.*, 1893, II, bl. 2168.

Onze eerste kennismaking met den O. I. Archipel (Java, Sumatra, Molukken). — *Gerlach: Onze Oost, 's Grav.* 1892, bl. 31, 98, 163.

Paulitschke (Ph.). Erstes Auftreten der Holländer in den ostindischen und australischen Gewässern. M. K. — *Geogr. Rundschau*, IV, No. 6.

Het bestuur over Ned. Indië van den Kommissaris-Generaal du Bus de Gisignies. (Naar aanleiding van de dissertatie van Jhr. Mr. H. van der Wijck. 's Grav. 1866). — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 319.

Ising (A.). De Commissaris-Generaal du Bus de Gisignies. (Naar aanleiding van de dissertatie van Jhr. Mr. H. van der Wijck. 's Grav. 1866). — *N. Sp.*, 1866, No. 10, bl. 74. — Dr. L. Mendels' boek over Daendels. 's Grav. 1890. — *N. Sp.*, 1890, No. 24, bl. 201.

Alphen (D. T. van). De kapitulatie te Soerabaia gesloten in 1807 met den admiraal Pellew. — *T. N. I.*, 1866, II, bl. 313.

De Aziatische Bezittingen onder Koning Lodewijk. — *T. N. I.*, 1879, I, bl. 420.

22 Mei 1848. (Verslag van de op dien datum gehouden vergadering van ingezetenen van Batavia tot bespreking van den toenmaligen toestand.) — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 329.

Canter Visscher (J. Th.). De waarheid over 22 Mei 1848. (Naar aanleiding van de brochure van A. H. Bisschop Grevelink „De Bataviasche Meibeweging van 1848 enz. 's Grav. 1881”). Verzameling van officieele bescheiden. — *T. N. I.*, 1881, II, bl. 401—434.

Memorie van overgave der landvoogdij door den Gouverneur-Generaal Wiese aan Daendels, dd. 10 Januari 1808. — *De Jonge; Opkomst enz.*, XIII, 's Grav., 1888, bl. 294.

Bik (Mr. A. J. E. A.). Kritisch overzicht der dissertatie van G. J. A. van Berckel. „Bijdrage tot de geschiedenis van het

Europeesch opperbestuur over Ned. Indië, 1780—1806. Leiden 1880." — *I. G.* 1881, I, bl. 504.

Robidé van der Aa (P. J. B. C.). De uitbreiding van het Nederl. gebied in den Ind. Archipel sedert 1816. — *I. G.* 1882, I, bl. 131.

Bool (H. J.). Oost-Indië na den val der Compagnie. — *Tijdsp.*, 1880, I, bl. 71.

Kock Buning (F. de). Joseph Rararias. Eene bijdrage tot de Indische krijgsgeschiedenis (in de 19de eeuw). — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 197.

De Heeren Jhr. Mr. J. de Bosch Kemper en Mr. P. Mijer over de Bataviasche Mei-beweging en de formatie van de nieuwe koloniale partij. — *I. G.*, 1882, II, bl. 55.

Uit Daendels' tijd. Door V. K. (Militaire toestanden). — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 293.

Frank (J.). Dirk van Hogendorp als ontwerper van economisch-politische hervormingen voor Ned.-Indië. (Naar aanleiding van „Mémoires du général Dirk van Hogendorp. La Haye, 1887"). — *I. G.*, 1888, II, bl. 1675, 1849.

Verslag omtrent den staatkundigen toestand van Ned. Indië, 1 Maart 1820. — *M. L. v. Deventer: Ned. gezag enz.*, I, 's Grav., 1891, bl. 298.

Deventer (M. L. van). Het ontslag van Daendels als Gouverneur-Generaal van Oost-Indië. (Naar aanleiding van de dissertatie van Dr. I. Mendels. 's Grav. 1890.). — *N. Sp.*, 1890, No. 16, bl. 135. — Dirk van Hogendorp. (Naar aanleiding van het werk van Mr. J. A. Sillem „Dirk van Hogendorp, 1751—1822. Amst., 1890.). — *N. Sp.*, 1890, No. 42, 43, bl. 347, 357. — Daendels-Raffles. Historische studie. — *I. G.*, 1891, I, bl. 341, 524, 793, II, bl. 1387, 1593.

Krijgsavonturen van een Oostenrijker in Ned. Indië. (Naar aanleiding van: „C. von Barfus; Kriegsfahrten eines alten Soldaten u. s. w. Stuttgart 1893"). — *I. G.*, 1893, I, bl. 302.

Broek (J. A. van den). Het bestuur van den Gouverneur-Generaal van der Capellen. — *Vr. d. T.*, XIX, (1892—93), II, bl. 107. — Een en ander over Daendels, Gouverneur-Generaal. — *Tijdsp.*, 1893, III, bl. 254.

b. Java en Madoera.

Hageman (J.). Geschiedenis der Soenda-landen. — *T. B. G.*, XVI, bl. 193; XVII, bl. 178; XIX, bl. 201.

Overzicht van de geschiedenis der Preanger Regentschappen. Ontleend aan het rapport van het Lid van den Raad van Ned. Indië, belast met eene zending naar die Regentschappen, O. van Rees, dd. 30 Oct. 1867. — *Vh. B. G.*, XXXIX, (1888).

Holle (K. F.). Bijdrage tot de geschiedenis der Preanger Regentschappen. — *T. B. G.*, XVII, bl. 316.

Klerk de Reus (G. C.). Geschiedenis der Nederlanders op Java. (Naar aanleiding van het gelijknamig werk van M. L. van Deventer. Haarlem, 1887). — *N. Sp.*, 1888, No. 5.

Kollman (M. H. J.). Bagelen onder het bestuur van Soerakarta en Djokjakarta. — *T. B. G.*, XIV, bl. 352.

Roo (Dr. L. W. G. de). De conspiratie van 1721. (Pieter Erberveld). — *T. B. G.*, XV, bl. 362.

Twee plakكاتen betreffende de koffie-kultuur op Java (1723 en 1763). — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 1.

Ising (A.). Over Java. (Naar aanleiding van Deel II van J. K. J. de Jonge's „Opkomst enz. 1623—1647. 's Grav., 1870). — *N. Sp.*, 1871, No. 4, bl. 27. — Van Java in de 17de eeuw. (Naar aanleiding van Deel III van hetzelfde werk). — *N. Sp.*, 1872, No. 50, bl. 396. — Java in de 17de en 18de eeuw. (Naar aanleiding van Deel V—VI van hetzelfde werk. — *N. Sp.*, 1874, No. 19, 20, 21, bl. 149, 154, 162.

Leupe (P. A.). Jacatra, 30 Mei 1619 — Batavia 30 Mei 1869. Beschrijving van de voormalige jaarlijksche feestviering ter herdenking van de verovering van Jacatra. M. bijl. en pl. — *B. Inst.*, Rks. 3, III, bl. 535. — Pieter van den Broecke voor Jacatra, 1619. — *N. Sp.*, 1877, No. 1, bl. 4.

Extract uit een brief van J. Bergsma, dd. Batavia, 5 Mei 1772. (Over de toenmalige gesteldheid en de maatschappelijke toestanden te Batavia). — *N. B. G.*, X, (1872), bl. XCVII (*Bijl.*).

Batavia in het begin der 18de eeuw. — Cornelis Chastelein, Raad van Indië. — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 177.

Hageman (J.). Historische aantekening over de goudgraving (op Java) 1723, 1744. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 196. — Nader onderzoek over de uitbarsting der Oostelijke vulkanen op Java in 1586—96. — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 294. — Nadere historische nasporing omtrent die uitbarsting. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 264. — Over de beweerde uitbarsting van den Goenoeng Salakh in 1699. — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 343.

Rapport van een onderzoek naar den toestand der Bataviasche Groote Rivier na de aardbeving van 5 Januari 1699. Mededeeling van P. A. Leupe. — *B. Inst.*, Rks. 4, II, bl. 494.

De regeling van het gezag en het bestuur der O. I. Compagnie over de Preanger Regentschappen, met tekst der regelingen van 1684 en 1706. — *De Jonge: Opkomst enz.*, VIII, 's Grav., 1875, bl. LXXXII—IV; *Bijl.* bl. 166, 272.

Chijs (Mr. J. A. van der). — Oud-Bantam. — *T. B. G.*, XXVI, bl. 1. — Hoe de Compagnie soms met Javaansche Regenten handelde. (Verbanning der beide Regenten van Kadoe naar de Kaap in 1744). — *T. B. G.*, XXV, bl. 221. — Victorie branden. (Beschrijving van het den 14den April 1682 te Batavia gevierde feest ter herdenking van de inname der hoofdstad Bantam). — *T. B. G.*, XXVI, bl. 256.

Dagregister of dagelijksche aantekeningen van het voorgevallene ter gelegenheid van de verwisseling van de door het overlijden van den Sultan Hamangkoe Boeana Səno Patti Ingalaga Abdul Rachman Sahidin Panatto Gama Califatollah vacant geraakte troon van het Djokjokartasche Rijk en de daartoe gedane reis door den WelEdelgestrengen Heer Mr. P. G. van Overstraten, gehouden door F. J. Rothenbühler. 20 Maart—13 April 1792. Met aantekeningen. — *T. B. G.*, XXVII, bl. 295.

Cheribon in den goeden ouden tijd. (Toestand van dat gewest op het laatst der 18de eeuw, ontleend aan eenige in het Rijksarchief aanwezige stukken). — *T. N. I.* 1879, II, bl. 161.

Robidé van der Aa (P. J. B. C.). De

groote Bantamsche opstand in het midden der vorige eeuw. Bewerkt naar meerendeels onuitgegeven bescheiden uit het Oud Koloniaal Archief, met drie officieele documenten als bijlagen. — *B. Inst.*, Rks. 4, V, bl. 1.

Berg (Mr. N. P. van den). Naamsorsprong van de buurt Rijswijk te Batavia. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 328.

Huijser (P. C.). De stichting van Batavia. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 65, 97, 148, 229, 281, 362. — Het rijk van Mataram in 1656. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 513.

Hofdijk (W. J.). Drie stadiën op den wordingsweg van Batavia. — *Gids*, 1887, III, bl. 237, IV, bl. 322; 1888, II, bl. 152. — Een Javaasch ridder van avonturen (Soerapati). — *Gids*, 1883, IV, bl. 466.

Memorie van Joh. Siberg, aftredend Gouverneur van Java, September 1787. — *De Jonge: Opkomst enz.*, XII, 's Grav., 1884, bl. 81. — Verslag van W. H. van IJsseldijk omtrent de gesteldheid van Java's Oosthoek, 15 Juni 1799. — *Ibid.*, XII, 's Grav., 1884, bl. 464.

Wat het in den tijd der Compagnie voor de bevolking van Grissee in had als de Regent naar Semarang moest. (Extract uit een oud officieel stuk). — *I. G.*, 1888, I, bl. 421.

Harthoorn (S. E.). „Onze uiterlijk beste en eerste vrienden” in Oost-Indië. (Neerlands vroegste betrekkingen met Bantam). — *I. G.*, 1890, II, bl. 1895. — De Bantamsche staat en handel omstreeks 1600. Met aantekeningen. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1306.

Lith (P. A. van der). De derde Javaansche successie-oorlog, 1746—55. (Naar aanleiding van het gelijknamig werk van P. J. F. Louw. Batavia, 1889). — *I. G.*, 1890, I, bl. 778.

Beknopte schets van de oude vesting Batavia. (Militaire zigzag. Door Fantassin). — *I. M. T.*, 1890, II, bl. 368—375.

Uitvoerig overzicht van het „Dagregister gehouden in't Casteel Batavia enz. Anno 1653. Batavia 1888.” — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 82—117.

Scheffer. Historische mededeelingen aangaande het Stadhuis te Batavia. — *T. Inst. Ing., Afd. N. I.*, 1889—90, bl. II—VII.

Stellwagen (A. W.). Sultan Amangkoe-rat (Tagal Wangi). Eene bladzijde uit de geschiedenis van Mataram (1638). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1859, 2276. — Agon, Sultan van Bantam. (Onno Zwier van Haren's treurspel historisch toegelicht). — *Haagsche stemmen*, 1889, No. 26.

Gerdessen (L. E.). De samenzwering van Mangkoe Widjaja c. s. in de Vorstenlanden in 1865. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 206.

De verdediging van Java van 1808—1811. Historisch-krijgskundige schets. M. k. — *I. M. T.*, 1871, bl. 49, 97, 169, 217, 265.

Dapper gedrag van den commandant der Sumbawareezen Abdoellah te Batavia, 1800. — *B. Inst.*, Rks. 4, III, bl. 337.

Bijdrage tot de geschiedenis der Vorstenlanden. (Instructie van 1830 voor de Commissarissen tot regeling van de zaken aldaar, met Memorie van Toelichting). — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 161.

Verslag van de residentie Bantam dd. ult^o Mei 1821 van den Resident Mr. J. H. Tobias. Met inleiding en aanteekeningen van Prof. P. J. Veth. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 317.

Keuchenius (Dr. W. M.). Beschrijving der Bataviasche Jurisdicte, en onderzoek naar de oorzaken der meerdere ongezondheid van Batavia en deszelfs rhee, enz. (Naar een handschrift van 1807 en met eene inleiding van Mr. N. P. van den Berg). — *T. B. G.*, XXII, bl. 390.

Meinsma (J.). Een anachronisme. (Rectificatie eener mededeeling aangaande de positie der onafhankelijke Prinsen op Java in de eerste helft der 19de eeuw in Deel II, eerste stuk, van J. J. Meinsma's geschiedenis der N. O. I. Bezittingen.) — *T. B. G.*, XXIII, bl. 126.

Radhen Saleh en de Bekassische onlusten. (Zelfverdediging tegen zijne beweerde medeplichtigheid). — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 305.

Rapport van den staat en de gesteldheid van het landschap Sourabaja dd. 31 Dec. 1812, met de daarin gevonden wordende negorijen en dorpen, item velden, bevolking enz. enz., zoodanig als het een en ander bevonden is bij de daarvan gedane opname door F. J. Rothenbühler. Met

eene levensschets van dezen door E. Ketjen. — *Vh. B. G.*, XLI, (1881).

Bijdrage tot de geschiedenis der verovering van Java door de Engelschen in 1811. (Vertaald uit Colburn's United Service Magazine, Juni 1876.) — *I. M. T.*, 1877, I, bl. 157.

Eene bijdrage tot de Indische krijgsgeschiedenis van het jaar 1811. (Memorie van den toenm. kapitein-adjudant van het korps rijdende artillerie. (Medegedeeld door W. C. Nieuwenhuijzen. Met aanteekeningen en kaart. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 21, 109, 205, 295, 367, 495.

Broek (J. A. van den). Vertrouwelijke brieven. (Uittreksels uit het werk „Lord Minto in India. London 1880”, meerendeels handelende over de Eng. expeditie naar Java in 1811). — *I. G.*, 1880, II, bl. 500, 703.

Bijdrage tot de kennis der oorzaken van den oorlog op Java, 1825—30. (Een Spieghel Historiae). — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 288, 395, 488, 572.

Stukken betreffende den landverkoop op Java onder het Engelsche tusschenbestuur. — *T. N. I.*, XXVIII, bl. 181.

Kesteren (C. E. van). Een legaat uit den Engelschen tijd. (De landverkoop.) — *I. G.*, 1884, II, bl. 403; 1886, I, bl. 449. — Een bijdrage tot de geschiedenis van den Java-oorlog. Met 5 bijlagen. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1263. — Waarschuwingen voor den Java-oorlog. (Naar aanleiding van het rapport van den assistent-resident P. F. H. Chevalier dd. 13 Juni 1824 over de werking van de pacht der tolpoorten en die op de pasars of markten, met tekst van het rapport). — *I. G.*, 1892, I, bl. 973. — Herinneringen aan Bantam tot waarschuwing. — *I. G.*, 1892, II, bl. 2383.

De Poeloong-zaak (rustverstoring in Madioen in 1886), een ernstige vingerwijzing. — *I. G.*, 1886, I, bl. 231—238. — Het onderzoek in de zaak van Poeloong. — *I. G.*, 1886, I, bl. 378—380.

Rapport van Chassé over de suikerkultuur op Java, 15 Sept. 1800. — *De Jonge: Opkomst enz.*, XIII, 's Grav., 1888, bl. 484. — Memorie omtrent den handel op Java, 28 Nov. 1810. — *Ibid.*, XIII, bl. 513. — Staat der geldheffingen op Java door Daendels. — *Ibid.*, XIII, bl. 550. — Verslag der reis van N. Engelhard naar de Hoven van Soerakarta en Djokjokarta,

naar den Oosthoek en de residentieën Japara, Rembang en Joana, 27 Mei 1803. — *Ibid.*, XIII, bl. 118.

Kielstra (E. B.). Een en ander omtrent Dipo Negoro. (Ontleend aan een verhaal van den Java-oorlog van 1825—30 door hem gedurende zijne ballingschap in Menado opgesteld). — *Gids*, 1885, II, bl. 407. — Een der oorzaken van den Java-oorlog. (De tolpoorten in de Vorstenlanden). — *Gids*, 1886, I, bl. 145. — Het eiland Madoera. (Toestand vóór en na de invoering van het Europeesch Bestuur met een vluchtige schets van de vroegere geschiedenis van het eiland). — *Gids*, 1890, IV, bl. 517. — Bantam en de Max Havelaar. (De oorzaken van de Tjilegonsche onlusten in 1888 enz., naar aanleiding van R. A. van Sandick's „Leed en lief in Bantam, Zutphen, 1892^b“). — *Tijdsch.*, 1893, I, bl. 377. — Overzicht. — *I. G.*, 1893, I, bl. 842—855.

Eene bijdrage tot de Indische krijgsgeschiedenis. (Verhaal van de verovering van Meester Cornelis door de Engelschen en van de overgave van het Eyland Java door den generaal Janssens bij capitulatie van den 18 Sept. 1811). M. k. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 335, 427, 546.

Onlusten op het particuliere land Tjiomas (Buitenzorg) in 1886. — *I. G.*, 1886, II, bl. 941. — Oordeel van de pers. — *I. G.*, 1886, II, bl. 1260—1266. — IJzeren pot contra aarden. (De Tjiomas-zaak). Door v. K. — *I. G.*, 1887, I, bl. 711. — Beperkte publiciteit in de Tjiomas-zaak. — *I. G.*, 1887, I, bl. 749. — De Tjiomas-zaak in de Kamer. — *I. G.*, 1887, I, bl. 952. — Het overzicht van Mr. v. Gennep betreffende de Tjiomas-zaak. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1112. — De Heer Mr. P. Broos-hoofd, in het dagblad „de Locomotief“, over de Tjiomas-zaak. Door E. P. C. Sol. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1586. — Hoe staat het met de Tjiomas-zaak? — *I. G.*, 1887, II, bl. 1758. — De Tjiomas-zaak en de deferentie van Z. E. van Rees voor de Volksvertegenwoordiging. — *I. G.*, 1888, I, bl. 72. — Een nieuw adres van den Heer Sol. — *I. G.*, 1888, I, bl. 763. — Een naspel van de Tjiomas-zaak. (Intrekking van het uitzonderingsbesluit van 21 April 1886). — *I. G.*, 1890, I, bl. 505.

Stukken betreffende de Tjiomas-zaak. — *B. H. St. G.*, 1886—87, No. 62 (1—122).

De rustverstoring op de particuliere landen Tjiomas en Tjampéa in Buitenzorg op Java. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 333. — De Tjiomas-zaak. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 338, 386. — Een cause célèbre. (De Tjiomas-zaak). Door P. C. Huijser. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 712, 805. — Vgl. *Econ.*, 1886, II, bl. 742—745, 757—759, 1039—1046.

Panama-Tjiomas. (Naar aanleiding van de brochure van E. P. C. Sol „Een beroep op het Nederlandsche volk tot beëindiging van de Tjiomas-zaak. 1893“). — *I. G.*, 1893, I, bl. 426. — De pers over het „Beroep“ van den Heer Sol. — *I. G.*, 1893, I, bl. 655—657.

Onlusten te Tjilegon in Bantam in 1888. (Telegrammen). — *I. G.*, 1888, II, bl. 1122. — Nadere berichten. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1305—1307. — Het officieel relaas betreffende de onlusten in Bantam. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1408; 1889, II, bl. 1768. — Eene nieuwe officieele lezing aangaande de oorzaken der Bantamsche onlusten. — *I. G.*, 1890, I, bl. 317. — De wording en het verloop der Tjilegonsche troebelen in Juli 1888. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1137. — Rectificatie. Door van den Bossche. Met kanttekeningen. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1771.

Genade. (Voor de veroordeelden wegens de Tjilegonsche onlusten). — *T. N. I.*, 1889, I, bl. 217.

Bantam. Door een Planter. (Naar aanleiding van de Tjilegonsche onlusten). — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 363.

Pan-Islamisme. Door S. (Beschouwingen over de oorzaken der Tjilegonsche onlusten van 1888). — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 49.

Officieel relaas van de ongeregeldeheden te Srikaton in Soerakarta in 1888. — *I. G.*, 1889, I, bl. 216, II bl. 1776.

Wijnen (R.). Grensregeling tusschen het Vorstendom Soerakarta en de residentie Semarang (1896). Met een figuratieve schets. — *I. G.*, 1888, I, bl. 434.

Pannekoek (G. H.). De viering van het 250jarig bestaan van Batavia in 1869. — *T. N. I.*, 1889, II, bl. 161. — Het feest te Batavia in 1869. Door v. G. — *T. N. I.*, 1889, II, bl. 306.

Büchler (A. P.). Soerakarta vóór 63 jaren. (Uittreksel uit het „Dagverhaal eener reis over Java in 1825 van Antony

Hendrik Büchler). — *T. N. I.*, 1888, I, bl. 401, II, bl. 1.

Frewen Lord (W.). The English conquest of Java. — *Nineteenth Century*, Apr. 1890, p. 621.

Memorie van Raffles betreffende zijne reis door Java tot invoering van het land-rentestelsel. — *M. L. v. Deventer; Ned. gezag over Java*, I, 's Grav., 1891, bl. 18. — Verslagen omtrent het Britsche bestuur in de residentien Kadoe, Pekalongan, Pasoeroean, Preanger Regentschappen, Krawang, Bantam en Buitenzorg. — *Ibid.*, I, bl. 84, 106, 116, 143, 181. — Verslag omtrent den opstand in Krawang-Tjeribon, 26 Dec. 1816. — *Ibid.*, I, bl. 138.

Het Engelsche tusschenbestuur. (Naar aanleiding van M. L. v. Deventer's werk „Het Nederl. gezag over Java en Ondh^a. sedert 1811. Deel I. 's Grav., 1891"). — *T. B. B.*, VI, bl. 115.

De expeditie naar Kertosono (Djokjakarta) in October 1825. — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 239.

Broek (J. A. van der). De Cheribonsche opstand van 1806. — *Tijdsch.*, 1891, III, bl. 368.

Het Nederlandsch gezag over Java. 1811—1820. Door F. v. d. P. (Naar aanleiding van M. L. v. Deventer's werk „Het Nederl. gezag over Java en Ondh^a. sedert 1811. Deel I, 's Grav. 1891). — *Gids*, 1892, I, bl. 368. — Lady Raffles. Door R. J. Oosterhoff. (Opmerkingen naar aanleiding van vorenst. opstel). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1368.

Vink (J. A.). Hoe Djokjakarta en Klaten nu 81 jaren geleden tot de Franschen overgingen. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 444.

De ongeregeldheden op het particuliere land „Tjampea" (Buitenzorg) in Juni 1892. Rapport van den Assistent-Resident. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1920.

Opstand nabij Indramajoe in 1816. (Generale Order van 13 Januari 1817, No. 17). — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 1111.

Schoemaker (J. P.). De onderwerping en gevangenneming van Dipo Negoro, hoofd der opstandelingen in den Java-oorlog, 1825—1830. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 407, 474.

c: De kleine Soenda-Eilanden.

Stukken over de geschiedenis van Bali. I. Afkomst der Balische vorsten. — II. Geschiedenis van Boeileleng van 1800 tot 1849. — III. Stamboom der Boeilelengsche vorsten. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 376, 384, 402. — Balische overleveringen. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 403.

Klinkert (H. C.). De laatste strijd en heldendood van Generaal Michiels op Bali. Vertaald uit het lokaal Maleisch van Java. Met inleiding en aantekeningen. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 187.

Hamilton of Silvertownhill (K. W.). Geneeskundig verslag van de expeditie naar Bali van 13 Sept.—27 Nov. 1868. — *G. T. N. I.*, XIV, bl. 30. — Opmerkingen van Dr. H. Greve. — *I. M. T.*, 1870, bl. 449.

Greiner (Dr.). De oorlog op Bali, 1846-49. (In het opstel „Over land en zee"). — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 423; 1874, I, bl. 16—38.

De expeditie naar Bali (1868). — *I. M. T.*, 1873, bl. 125.

Eck (R. van). Schetsen van het eiland Bali. — III. Geschiedenis. — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 325, 405. — Een en ander over het eiland Bali. (Ten deele historisch). — *I. G.*, 1880, II, bl. 544; 1882, I, bl. 223.

Kielstra (E. B.). Het eiland Bali (gedurende de laatste halve eeuw). — *Gids*, 1893, IV, bl. 468.

Chijs (Mr. J. A. van der). Koepang omstreeks 1750. Bijdrage tot de kennis van het bestuur en de politiek der O. I. Compagnie op een afgelegen Buitenbezitting). — *T. B. G.*, XVIII, bl. 209.

Leupe (P. A.). Het eiland Soemba in 1759. — *B. Inst.*, Rks. 4, III, bl. 224. — Besognes der Hooge Regeering te Batavia gehouden over de commissie van Paravacini naar Timor, 1756. — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 421.

Kniphorst (J. H. P. E.). Historische schets van den zeeroof in den Indischen Archipel. II. Timorsche wateren. — *T. Zeew.*, 1877, bl. 237. — Een terugblik op Timor en Onderhoorigheden. (Historisch-economisch). — *T. N. I.*, 1885, I, bl. 356, 401; II, bl. 1, 81, 198, 241, 321.

Haga (A.). De Mardijkers van Timor. Met een naschrift: De slag bij Penefoeij en vendrig Lip. — *T. B. G.*, XXVII, bl. 191, 389. — Opmerkingen van H. C. Humme. — *I. G.*, 1883, I, bl. 278—284.

Kessler (L. W. A.). Bijdrage tot de geschiedenis van Ned. Indië. Eene vredesluiting op het eiland Timor en de overgave van het Koninkrijk Maubara aan het Portugeesche Gouvernement (bij het grens-tractaat van 1859). — *T. N. I.*, 1891, I, bl. 241.

Schmidhamer (P. G.). De expeditie naar Zuid-Flores (11 Mei tot 19 November 1890). M. k. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 101, 197, 289, 385, 493, 504.

De Flores-expeditie (1890). — *I. T.*, 23 Sept., 28 Oct., 4 Nov. 1890, No. 52, 57, 58. — Vgl. *I. G.*, 1890, I, bl. 813. — *Peterm. M.* 1890, S. 135.

d. Sumatra.

1. In het algemeen.

De denkbeelden van den Generaal van den Bosch over het Nederlandsch gezag op Sumatra. (Ontleend aan eene Memorie van December 1838). — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 385.

De expeditie naar Assahan in 1865. — *M. Sp.*, Jrg. 20, No. 8, 9, bl. 505, 561.

De expeditie in de Pasoemah. (Naar aanleiding van „Een woord over de Pasoemah-expeditie door twee O. I. officieren”. 's Grav. 1868.). — *M. Sp.*, 1869, bl. 369.

Verslag van een patrouille-tocht onder den luitenant Haeck van der Goes tegen zekeren Mohamad en zijnen aanhang in de Lampongsche Districten, October 1867. Door K. — *I. M. T.*, 1870, bl. 28.

Rees (W. A. van). Pasoemah. Geschied- en krijgskundige bijdrage. — *Het Vaandel*, 1870, bl. 35 vv.

De expeditie tegen de Pasoemah-landen in 1866. M. k. — *I. M. T.*, 1870, bl. 97, 145, 217, 249, 297. — Nadere toelichtingen van P. Peereboom. — *I. M. T.*, 1871, bl. 321—326.

Gramberg (J. S. G.). Pasoemah. (Hoofdzakelijk historisch). — *T. B. G.*, XXI, bl. 537. — De Oostkust van Sumatra. (Historisch-staatkundig). — *I. G.*, 1881, I, bl. 356, 586, 788, 1036.

Jaeger (F. A. W.). De expeditie naar Goenong Tingle (Boven-Battak) in 1872. — *I. M. T.*, 1873, bl. 505.

De expeditie naar Deli. Eerste tijdvak 14 Mei—10 Juli 1872. — Tweede tijdvak 10 Juli 1872—6 Nov. 1872. — *I. M. T.*, 1874, bl. 337; 1875, bl. 352.

Röpke (H. H.). Krijgsbedrijven van het rechterhalf 11de bataljon in het Rijk van Deli, 1872. — *M. Sp.*, 1874, bl. 546, 755; 1875, bl. 105, 255.

Raden Intan. Bijdrage tot de kennis der geschiedenis van de Lampongs. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 165.

De oorzaken van den moord te Benkoelen op 2 September 1873 gepleegd op twee Europeesche ambtenaren. (H. van Amstel en E. C. W. Castens). — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 393—397.

Mededeelingen omtrent den Padri-oorlog na 1830. Getrokken uit het Journaal van wijlen den kolonel van der Hart. — *I. M. T.*, 1876, bl. 123, 193, 333, 433, 553; 1877, I, bl. 1, 121.

Bijdrage tot de kennis der geschiedenis van de residentie Palembang. (Ontleend aan het rapport van 1822 van den Regeeringscommissaris van Sevenhoven). — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 81, 161.

De staatkundige toestand van Sumatra's Oostkust. (Volgens het Koloniaal Verslag van 1876). — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 237—240.

Steendijk (J. C. D.). Verslag in militair-geneeskundigen zin van de expeditie in het Rijk van Deli van 15 Mei t/m 2 Juli 1872. — *G. T. N. I.*, XV, bl. 547.

Kielstra (E. B.). Sumatra's Westkust in 1847. (Verrichtingen van den overste van der Hart tegen eenige Batta-kampongs in Tapanoeli en op Nias. — *I. M. T.*, 1878, II, bl. 305. — Onze kennis van Sumatra's Westkust omstreeks de helft der 18de eeuw. (Hoofdzakelijk ontleend aan eene Padangsche beschrijving van 1739 en aan de „Radicale beschrijving” van v. Basel van 1764). — *B. Inst.*, Rks. 5, II, bl. 499. — Het contract met Bondjol van Januari 1824. — *B. Inst.*, Rks. 5, III, bl. 142. — Sumatra's Westkust van 1819—1840. — *B. Inst.*, Rks. 5, II, bl. 7; III, bl. 216; IV, bl. 161, 313, 467; V, bl. 127, 263. — De uitbreiding van het Ned. gezag op Sumatra gedurende deze eeuw. — *Gids*, 1887, IV, bl. 256. — De Lampongs van 1832—1834.

— *I. G.*, 1888, I, bl. 667. — Dwangarbeid en vrije kultuur in Bengkoelen. (Historisch overzicht sedert 1825). — *I. G.*, 1888, II, bl. 1209. — Onze aanrakingen met Troemon. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1191. — Het ontstaan van den Padrie-oorlog op Sumatra. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 224. — Bijdragen tot de geschiedenis van Palembang sedert 1848. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 97, 195, 291, 395, 495; II, bl. 1, 105, 203, 307, 419. — Onze bemoeiingen met Nias onder Generaal van Swieten (1852—1860). — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 1, 81. — Sumatra's Westkust van 1841—1849. — *B. Inst.*, Rks. 5, VI, bl. 106, 385, 531. — De ondergang van het Palembangsche Rijk (1819—1821). — *Gids*, 1892, II, bl. 76. — Overzicht. — *I. G.*, 1892, I, bl. 843—855. — Sumatra's Westkust sedert 1850. — *B. Inst.*, Rks. 5, VII, bl. 254, 622. — De Lampongs in 1850—1851. — *I. G.*, 1892, I, bl. 778.

Netscher (E.). De Nederlanders in Djohor en Siak, 1602—1865. M. k. en bijl. — *Vh. B. G.*, XXXV (1870). — Padang in het laatst der 18de eeuw. Met plan van Padang (1781) en platten grond van het fort aldaar benevens andere bijlagen. — *Vh. B. G.*, XLI (1881).

Köhler (J. E. H.). Bijdrage tot de kennis der geschiedenis van de Lampongs (tot 1853). — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 122, 325.

Waeij (H. W. van). Palembang 1809—1819; Toeboeali 1820—1821. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 99.

Kühr (C. A. H.). Eene Proclamatie van Sir Th. Stamford Raffles aan de Margahooft der Lampongsche Districten, dd. Buitenzorg 26 Februari 1812, bevattende de mededeeling van den overgang der Ned. O. I. Bezittingen in handen der Engelschen. (Maleische transcriptie met vertaling). — *B. Inst.*, Rks. 4, III, bl. 330.

Soest (G. H. van). Het contract van 1755 met Palembang. (Uit het Rijksarchief). — *T. N. I.*, 1880, II, bl. 165.

Verhaal van eene militaire expeditie naar de Battaksche landschappen Nai Pos Pos (achter Baros gelegen) en Pak-Pak, grenzende aan de Singkelsche Bovenlanden in 1879. (Uit het Koloniaal Verslag van 1880). — *T. N. I.*, 1880, II, bl. 394.

Palembang in het jaar 1791. (Overzicht eener Memorie betr. de zending van den kommandant Staringh naar dat Rijk). — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 17, 116.

Visser (H.). Iets over het landschap de Pasemah Oeloe Manna en zijne tijdelijke onderwerping door Sir Th. Stamford Raffles. — *T. B. G.*, XXVIII, bl. 314. — Verslag omtrent de invoering van het geregeld bestuur in het landschap Gloegoer III Kota di Ilir. — *T. B. G.*, XXVIII, bl. 216.

Kroesen (C. A.). Geschiedenis van Asahan (Sumatra's Oostkust). — *T. B. G.*, XXXI, bl. 82.

De samenzwering in Palembang in 1881. (Volgens mededeelingen in het Koloniaal Verslag). — *T. N. I.*, 1882, II, bl. 383—399.

Sturler (W. L. de). Herinneringen en wenken betreffende het belang en het beheer der Buitenbezittingen in den O. I. Archipel in 't algemeen en van Palembang in het bijzonder. — *B. Inst.*, Rks. 4, VI, bl. 301.

Hijmans van Anrooij (H. A.). Nota (historisch) omtrent het Rijk van Siak. — *T. B. G.*, XXX, bl. 250.

Dietz (D.). Krijgsverrichtingen in Toba (Juli—Sept. 1883). M. k. — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 413, 525, II, bl. 625.

De mislukte aanval op onze redoute te Djambi op 28 Augustus 1885. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 1163.

Klerk de Reus (G. C. de). Uit het journaal van den Generaal M. van Geen, betreffende de expeditie naar Palembang in 1821. — *Tijdsch.*, Januari 1885. — Vgl. *I. G.*, 1885, I, bl. 259—260.

Coenen (E.). Iets over Djambi in 1885. — *E. H.*, 1886, No. 25.

Der Krieg in Toba (1883). — *B. Rh. M. G.*, 1883, S. 323.

Goud- en zilver-exploitatie op Sumatra's Westkust in den Compagniestijd. (Mededeelingen van R. D. Verbeek). — *I. G.*, 1886, II, bl. 1293.

Journaal van den militairen commandant van Goegoe-Malintang J. B. Banzar (Februari-Maart 1841). — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 193.

De mislukte aanval op den Marapalam in April 1823. (Uit E. B. Kielstra's „Sumatra's Westkust van 1819—1825"). — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 433.

Wenneker (C. W. J.). Sumatra. (Naams-oorsprong). — *B. Inst.*, Rks. 4, VI, bl. 297.

Vink (J. A.). Expeditie ter Oostkust van Sumatra (Siak) ten jare 1866. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 652.

Godon (A. P.). Zeventien jaren later. (Rectificatie van een artikel in de *Sumatra-Courant* van 31 Augustus en 3 September 1889 over de regeling der zaken in Malempa (Bondjol) in 1843). — *T. N. I.*, 1889, II, bl. 373.

De ware oorzaak van den ondervonden tegenstand der bevolking bij het wetenschappelijk onderzoek in het Rijk van Djambi en de vallei van Korintji door de Sumatra-expeditie van het Nederl. Aardrijkskundig Genootschap. Fragment uit het dagboek van L. W. A. Kessler. — *T. N. I.*, 1890, II, bl. 401.

Alphen de Veer (G. N. van). Sumatra's Westkust van 1825—1849. (Overzicht der opstellen van E. B. Kielstra in de Bijdragen van het Kon. Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned. Indië over dat tijdvak). — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 58, 159.

Prager (J. C. W.). Herinneringen uit mijn verblijf in het Palembangse, 1851—1855. Met naschrift. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 808, 864, 953.

Het Palembangsche complot in 1881. — *J. R. Jacobs; Ind. kriegsleven. Utr.* 1892, bl. 211.

Onze eerste kennismaking met Sumatra. — *A. J. A. Gerlach; Onze Oost. 's Grav.* 1892, bl. 98.

Mededeeling aangaande het optreden van Nja Makam in het N. O. gedeelte der residentie Oostkust van Sumatra in 1893. — *T. N. I.*, 1893, II, bl. 91.

Snoek (J. A.). De onderwerping van Tamiang aan het Ned. gezag in 1874. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1748.

De militaire expeditie in de Batta-landen in Nov. en Dec. 1890. (Uit een brief van den 2den luitenant J. J. W. van Bennekom). — *I. T.*, 7 Apr. 1891, No. 80.

Een herinneringsdag. De terugtocht van Pisang op Agam, 12 Januari 1833. Door R. — *I. T.*, 7 Febr. 1893, No. 176.

De Tamiang-excursie (1893). — *I. T.*, 23 Maart 1893, No. 183.

2. Atjeh en de Atjeh-politiek.

Beschrijving van Atjeh volgens het Journaal van Jacob Rycx van Opmeer van het jaar 1603. — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 66—68.

Meyners d'Estrey (H.). L'ancien empire d'Atchin. Communication faite à la Société Académique Indo-Chinoise. — *Ann. E. Or.*, II, (1879—80), p. 257.

Tiele (P. A.). Frederick de Houtman te Atjeh. (Naar aanleiding van „Cort verhael enz. Gouda 1890"). — *I. G.*, 1881, I, bl. 146.

Iets omtrent den oorsprong van het Atjehsche volk en den toestand onder het voormalig sultanaat in Atjeh. (Getrokken uit een rapport van den Gouverneur). — *T. B. G.*, XXXII, bl. 89.

Langen (K. F. H. van). De inrichting van het Atjehsche Staatsbestuur onder het Sultanaat. Met eene geologische tabel en afbeelding van Atjehsche munten. — *B. Inst.*, Rks. 5, III, bl. 381.

Snouck Hurgronje (Dr. C.). Een Mekkaansch gezantschap naar Atjeh in 1683. — *B. Inst.*, Rks. 5, III, bl. 545.

Roo (de). Een brief van Prins Maurits aan den Sultan van Atjeh, dd. 11 December 1600. (Vertaling uit het Spaansch). — *T. B. G.*, XXV, bl. 163.

Nota over de betrekkingen van Nederland tot het Rijk van Atjeh sinds 1824. — *B. H. St. G.*, 1872—73, No. 141/1. — *Vgl. T. N. I.*, 1873, I, bl. 408—414.

Heeres (J. E.). Een bezoek bij een Sultan van Atjeh in 1640. (Uit het Dagboek van den Commissaris Jean de Meere). — *I. G.*, 1891, II, bl. 2144.

Dulaurier (Ed.). Documents relatifs à l'histoire du royaume d'Acheh (Achem) pendant le XVIIIe siècle. — *Mém. Soc. Océanique*, I, (1889), p. 76—87.

Nederland en het rijk van Atchin. Door E. — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 417. — Naschrift. — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 449.

La guerre de Sumatra (Atjeh). — *Rev. d. d. M.*, CVI, (15 Juillet 1873), p. 484.

Réville (A.). Atchin et la guerre avec la Hollande d'après les documents Néerlandais. — *Rev. d. d. M.*, 1 Juillet 1874, p. 138.

Der Krieg der Holländer gegen den Sultan von Atschin. — *Globus*, XXIII, (1878). N. 23, S. 364.

Mohnike (Dr. O.). Sumatra (Atschin) und die Niederländer. — *Beil. Allg. Zeit.* 27, 29, 30, 31 Juli 1873.

Der Verlauf des Krieges gegen Atschin. M. 2 K. — *Globus*, XXVII, (1875). N. 2 S. 23.

Wenzelberger. Atchin und der Holländisch-Atchinesische Krieg. — *Unsere Zeit*, 15 Sept. 1874 S. 269.

Lith (Mr. P. A. van der). De zending van den Vice-President van den Raad van Ned. Indië naar Atjih en het Regeeringsreglement. — *B. Best. Ned.*, XVIII, bl. 349.

Het rechtstreeksch Nederlandsch Bestuur in Atjeh. — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 325-328.

Gerlach (A. J. A.). De eerste expeditie tegen Atjeh. Eene bijdrage tot de Indische krijgsgeschiedenis. M. 2 k. — *Tijds.*, 1874, I, bl. 73. — De tweede expeditie tegen Atjeh. Eene bijdrage tot de Indische krijgsgeschiedenis. — *Tijds.*, 1875, I, bl. 95, 280, 429, 524; II, bl. 36; 1877, I, bl. 96, 216, 415, 522.

Kort overzicht der eerste expeditie naar Atjeh. — *I. M. T.*, 1874, bl. 60.

Korndörffer (J. J.). De eerste Atchineseche expeditie. — *T. Zee.*, 1874, bl. 122.

L'expédition d'Achin. — *Rev. Mil. Col.*, XXXIX, (1873), p. 789—808.

De eerste expeditie naar Atjeh. Eene krijgsgeschiedkundigestudie. M.k. — *M. Sp.*, 1877, bl. 620, 678; 1878, bl. 1, 69, 129, 273.

Nederland en het rijk van Atjeh. (Discussiën in de Tweede Kamer naar aanleiding van eene interpellatie van den Heer Messchert van Vollenhoven. — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 337.

Eene onhebbelijke interpellatie (van den Heer Fabius in de Tweede Kamer op 8 Juni 1874 over het militair beleid in Atjeh). — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 56.

Aanteekeningen over Atjehneeseche gelegenheden (1866—72). — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 406.

De laatste krijgsvruchtelingen in Atjeh en de aangeprezen guerilla-oorlog. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 78—84.

Stuers (F. V. A. de). Nog iets over Atjeh. — *Gids*, 1875, II, bl. 118.

Twee rapporten betreffende de verrichtingen der expeditionnaire mariniers op Sumatra (Atjeh) in 1874—76. — *Med. Zee.*, DL XIX (1877) No. 5, 6.

Braam Houckgeest (Van). De mariniers te Atjeh. — *E. H.*, 1876, bl. 204.

Rees (R. P. A. van). Verslag van de krijgsvruchtelingen in Atjeh (Nov. 1873—Januari 1874). M. k. — *Med. Zee.*, XVIII, (1876). No. 7.

De militaire operatiën tegen Atjeh gedurende de tweede expeditie. — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 328, 404.

Overzicht der tweede expeditie naar Atjeh en de verdere krijgsvruchtelingen aldaar. Getrokken uit de officieele verslagen. — *I. M. T.*, 1875, bl. 92, 121; 1876, bl. 58, 100; 1877, I, bl. 69; 1878, I, bl. 115, 268.

De verliezen van het Indisch leger bij de tweede Atjehsche expeditie. — *M. Sp.*, 1874, bl. 307.

Simon (Kapitein). Iets over de artillerie bij de tweede expeditie tegen Atjeh. — *M. Sp.*, 1874, bl. 219. — Nog iets over de artillerie bij de tweede expeditie tegen Atjeh. — *M. Sp.*, 1874, bl. 722.

Over het échec in Atjeh van 16 April 1874. Door een bevoegde hand. — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 151—154.

Onze positie in Atjeh (1874). — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 318—324.

De krijgskundigen à posteriori. (Naar aanleiding van de polemiek over het militair beleid van Generaal J. van Swieten in Atjeh). — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 224.

Uit Atjeh. (Berichten en beschouwingen over den Atjeh-oorlog). — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 325.

Booms (P. G.). Atjeh. (Naar aanleiding van den „Open Brief” van Brutus aan Generaal Knoop over de Atjeh-kwestie. Amst. 1874). — *Gids*, 1875, I, bl. 381. — De afwachting en de agressieve politiek in Atjeh. (Naar aanleiding van G.F.W. Borel's brochure „Onze vestiging in Atjeh." 's Grav. 1878). — *Gids*, 1879, II, bl. 327. — Ter zake van de eerste Atjehsche expeditie (en de enquête). — *N. Sp.*, 1877, No. 46, bl. 361. — De eerste Atjehsche expeditie en hare enquête. Met terreinschetsen. — *I. G.*, 1880, I, bl. 697. — Beoordeeling. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 108. — Een slotwoord over de eerste Atjehsche expeditie. — *I. G.*, 1881,

II, bl. 700. — Beoordeeling. Door X. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 445. — De urgentie en de opportuniteit van den Atjeh-oorlog getoetst aan de Atjehstukken. — *Vr. d. T.*, 1881—82, I, bl. 551.

Fransen van de Putte (J. D.). Mij advise aan den Minister van Koloniën (in zake de Atjeh-politiek) nader toegelicht. — *Gids*, 1876, IV, bl. 507. — Antwoord van W. A. van Rees. — *Gids*, 1877, I, bl. 325.

Soest (G. H. van). Over Atjeh. (Uit de „*Courier de Bruxelles*”). — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 161. — Het staatkundig beleid tegenover Atjeh in de twee laatste jaren. (Naar aanleiding van de brochure „Atjeh gedurende de tweede expeditie en later. Door een Oud-officier. Batavia 1876”). — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 189. — De officieele bescheiden betreffende het ontstaan van den oorlog tegen Atjeh in 1873. — *T. N. I.*, 1882, I, bl. 46. — Vgl. *I. M. T.*, 1882, I, bl. 438. — Het Atjehsche vraagstuk. — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 81.

Leent (Dr. J. F. van). Étude sur la guerre des Hollandais contre l'empire d'Atjeh. Av. carte. — *Rev. Mar. Col.*, XLV, (1875), p. 483, 824; XLIX, (1876), p. 75.

Les Hollandais à Sumatra (Atjeh). — *Plauchut: Quatre campagnes militaires en 1874. Paris 1875*, p. 269.

De legende van April. (De eerste Atjehsche expeditie). — *Cd. Busken Huët: Nat. vertoogen*. I, *Amst.* 1876, bl. 54. — Het enquête-rapport. — *Ibid.*, I, bl. 145.

Mededeelingen aangaande eenige in den kraton van Atjeh gevonden manuscripten, o. a. handelende over den Atjeh-oorlog. — *N. B. G.*, XV, (1877), bl. 130, 146.

Het bezoek van den Gouverneur-Generaal te Atjeh. — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 477.

De toestanden in Atjeh (1878). — *I. M. T.*, 1878, II, bl. 225.

De agressieve politiek in Atjeh. Met naschrift. — *T. N. I.*, 1878, II, bl. 345, 273. — Nog eens de agressieve politiek in Atjeh. — *T. N. I.*, 1878, II, bl. 371.

Was de oorlogsverklaring aan Atsjin gerechtvaardigd? — *I. G.*, 1879, I, bl. 73.

Romswinckel (J. H.). Aanteekeningen op het werk van Generaal J. van Swieten „De waarheid over onze vestiging in Atjeh”, voor zooveel betreft het daarin voorkomende over het gevecht van

16 April 1874. Met fac-similé's. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 342. — De verdediging van den luitenant-kolonel Romswinckel. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 533.

Verliezen van het Indisch leger in en door den Atjeh-oorlog, April 1873—Juli 1877. — *I. M. T.*, 1878, I, bl. 76. — *T. N. I.*, 1878, II, bl. 83—84.

Gesneuvelde, gewonde en overleden officieren van het Indisch leger, 1873—1880. — *M. Sp.*, 1881, bl. 697.

De tocht naar Gedoeng (Juni 1873). Een episode uit den Atjeh-oorlog. — *T. N. I.*, 1879, I, bl. 95.

Rees (W. A. van). Een onpartijdig oordeel. (Naar aanleiding van G. F. W. Borel's brochure „Onze vestiging in Atjeh. 's Grav. 1878”). — *Tijds.*, 1878, III, bl. 422. — Eene stem uit Indië over het „onpartijdig oordeel” van den Heer W. A. van Rees. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 236.

Onze vestiging in Atjeh. (Naar aanleiding van het gelijknamig boek van G. F. W. Borel. 's Grav. 1878). — *M. Sp.*, 1879, bl. 589, 649.

Orang Blanda. Onze vestiging in Atjeh. Critisch beschreven door G. F. W. Borel. — *I. G.*, 1879, I, bl. 14. — Naschrift. — *I. G.*, 1879, I, bl. 32. — De waarheid over onze vestiging in Atjeh. (Naar aanleiding van het gelijknamig geschrift van Generaal J. van Swieten. Zalt-Bommel, 1879). — *I. G.*, 1879, II, bl. 176. — De Atjeh-oorlog in Nederland. (Naar aanleiding van geschriften van G. F. W. Borel, J. van Swieten en G. M. Verspijck. — *I. G.*, 1881, II, bl. 27.

De waarheid over onze vestiging in Atjeh. (Naar aanleiding van het gelijknamig geschrift van J. van Swieten. Zalt Bommel 1879). — *M. Sp.*, 1879, bl. 824. — Beoordeelingen van dat geschrift. — *I. G.*, 1879, II, bl. 234. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 552.

Nogmaals onze vestiging in Atjeh. Door H. (Naar aanleiding van H. A. A. Niclou's Open brieven aan kapitein Borel over diens boek „Onze vestiging in Atjeh”). — *M. Sp.*, 1880, bl. 180.

Het antwoord van G. F. W. Borel aan Generaal J. van Swieten. (Naar aanleiding van de brochure „Drogredenen zijn geen waarheid. 's Grav. 1880”). — *M. Sp.* 1880, bl. 243.

De luitenant-generaal J. van Swieten contra den luitenant-generaal G. M. Verspijck. (Naar aanleiding van het gelijknamig geschrift van eerstgenoemde. Zalt-Bommel 1880°). — *M. Sp.*, 1881, bl. 422. — Het Atjehsche vraagstuk. (Naar aanleiding van hetzelfde geschrift). — *T. N. I.*, 1880, II, bl. 367.

Verslag van den geneeskundigen dienst bij de tweede expeditie tegen Atjeh. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 56.

Niclou (H. A. A.). Tuchtigen volgens het oorlogsrecht (in Atjeh). — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 528. — De geneeskundige dienst bij de 2de expeditie tegen Atjeh. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 288. — Hoe reeds in 1874 werd gewaarschuwd tegen het „postenstelsel” in Atjeh. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 563. — De Atjeh-questie in het Indisch-Genootschap (Lezing-Kielstra). Met naschrift. — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 219, 240. — Polemieken tusschen Niclou en Kielstra naar aanleiding van vorenstaand opstel. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 182, 280; 1885, I, bl. 283, 588; II, bl. 696. — *I. G.*, 1884, I, bl. 873, II, bl. 749. — Koloniale geldverspillingen als gevolg van verstokte agressie (in Atjeh). Aanteekeningen op de brochure „Koloniale geldverspillingen enz. Amst. 1884.” — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 524. — Protest van een Hoeloebalang van het Indisch leger. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 98. — Verdere polemieken. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 506, 586; 1885, I, bl. 150, 166, 262, 351, 460. — Nogmaals de Atjeh-proclamatien van den 12den Februari en den 23sten April 1874. — *T. N. I.*, 1887, II, bl. 118. — Algerië en Atjeh. — *T. N. I.*, 1888, II, bl. 321.

De toekomst van Groot-Atjeh (politisch en economisch). — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 241.

Onjuiste redeneering over de pacificatie van Atjeh. (Naar aanleiding van artikelen in den Javabode en in de Straits Times). — *T. N. I.*, 1881, II, bl. 280.

Egter van Wissekerke (A. W.). De misleiding van de Regeering bij de eerste Atjehsche expeditie. — *I. G.*, 1881, II, bl. 877.

Vis (H. M. de). De gevechten in Atjeh van 19 en 20 Augustus 1878 en 24 Maart 1879. M. k. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 375, 417. — Antwoord van J. H. C. Godon. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 26.

De moord op de Fransche reizigers Wallon en Guillaume te Tenom. — *I. G.*, 1881, II, bl. 1159. — Vgl. *Ann. E. Or.*, (1879—80), II, p. 317, 349, 363; III, (1880—81), p. 190, 252, 317.

Berghuis van Woortman. De aanleiding tot de expeditie naar Samalangan in Juli 1888. Met naschrift. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 609.

Observator. Eene bijdrage tot de kennis der geschiedenis van de tweede Atjehsche expeditie. (Naar aanleiding van H. A. A. Niclou's „Open brieven aan kapitein Borel. Samar. 1879). — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 417. — Antwoord van Niclou. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 171, 258, 355, 374. — Verdere polemieken. — *M. Sp.*, 1882, bl. 56, 254, 337, 619.

Telegrammen tusschen den Nederl. Consul-Generaal te Singapore en den Gouverneur-Generaal van Ned. Indië en tusschen dezen laatste enden Minister van Koloniën, gewisseld van 15 Februari tot 20 Maart 1873. (Uittreksel uit de officieele bescheiden betreffende het ontstaan van den Atjehoorlog). Met kanteekeningen. — *I. G.*, 1881, II, bl. 966.

Hoe de luitenant-generaal Jhr. F. V. A. Ridder de Stuers over den Atjeh-oorlog dacht. (Nagelaten nota, medegedeeld door Generaal J. van Swieten). — *T. N. I.*, 1882, I, bl. 81.

Nunen (van). Atjeh's Oostkust van 1877—79. — *I. G.*, 1882, II, bl. 223.

Langen (K. F. H. van) De overgave van de nieuwe Mesdjid Raja (grootte moskee) te Kotta Radja aan het Atjehsche volk. — *T. N. I.*, 1882, II, bl. 241.

De guerilla in Atjeh. (Naar aanleiding van het werk van kolonel H. F. Meijer „Atjeh van 26 December 1875 tot 4 September 1876, Breda 1883”). — *T. N. I.*, 1883, II, bl. 279. — Beoordeelend overzicht van hetzelfde werk. — *I. G.*, 1883, II, bl. 553. — Eene rectificatie. (Op het geschrift „Atjeh van 26 December 1875 tot 4 September 1876, Breda 1883). — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 370.

De expeditie naar Samalangan in 1877. M. k. Door X. — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 125.

Verstege (J. J. W. E.). De Samalangan-schilderij te Amsterdam, beschouwd in hare

wordingsgeschiedenis, hare waarde en beteekenis vooral voor het Ned. Indisch leger. Open brief. — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 177. — De vestiging der Romeinsche heerschappij in Afrika. Krijgskundige bijdrage ter vergelijking en beoordeeling onzer vestiging in Atjeh. Voordracht met debat. — *V. Krijgsw.*, 1887—88, bl. 202.

Redevoering van den aftredenden Gouverneur van Atjeh Pruijs van der Hoeven bij de overgave van het bestuur aan zijn opvolger Laging Tobias. — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 391—393.

Heldring (Luitenant). Het Atjeh-vraagstuk. (De Atjeh-politiek gedurende 1875—83). — *T. N. I.*, 1883, II, bl. 109. — Antwoord van H. A. A. Niclou. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 434.

Het Atjeh-vraagstuk en de geschriften van Maarschalk Bugeaud. Door D. B. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 475.

Brin(de). Atjeh en Tunis. (De oorlogstaktiek der Franschen in Tunis en de onze in Atjeh). — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 127, 227, 318.

De jongste debatten over Atjeh buiten en in de Kamer (Juni 1883). — *I. G.*, 1884, I, bl. 41—58.

Terlette. De Atjeh-oorlog draagt geen Romeinsch karakter. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 375.

Adres van Generaal van Limburg Stirum e. a. aan den Koning, in zake het Atjeh-beleid, met adviezen van Generaal de Stuers en kolonel Diepenbroek. — *I. G.*, 1883, II, bl. 358.

Het gebruik van hulptroepen te Atjeh. Door een *Alfoer*. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 204.

Een curieuse proclamatie van den gouverneur-generaal O. van Rees uitgevaardigd bij Besluit van 19 Augustus 1884. (Atjeh-blokkade). — *I. G.*, 1884, II, bl. 641.

Nogmaals een kniebuiging voor Engeland. (De toepassing en uitvoering der Atjeh-blokkade). — *I. G.*, 1885, I, bl. 123.

Eene maritieme occupatie (van Atjeh). Door P. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 235.

Kielstra (E. B.). De Atjeh-kwestie. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1883, bl. 118—160. — *I. G.*, 1883, II, bl. 925. — Atjeh en het Indisch leger. — *Tyds.*, 1886, II, bl. 180. — Geen strijd maar getuigenis. (Naar aanleiding van de brochure

van Pruijs van der Hoeven „Mijne ervaring in Atjeh. 's Grav. 1886"). — *Tyds.*, 1886, II, bl. 249. — Nadere toelichtingen. (Naar aanleiding van de brochure van Mr. S. C. H. Nederburgh over de oplossing van het Atjeh-vraagstuk. 's Grav. 1887). — *Tyds.*, 1887, II, bl. 345. — De Atjeh-oorlog en de liberale partij. — *Vr. d. T.*, XIV, (1888—89), II, bl. 155. — Overzicht. — *I. G.*, 1888, II, bl. 991—993. — Atjeh onder het bestuur van den gouverneur Pruijs van der Hoeven. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 209, 305. — Atjeh onder het bestuur van den gouverneur Laging Tobias. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 413, 517. — Atjeh onder het bestuur van den gouverneur Demmeni. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 499, 613; II, bl. 1.

Vink (J. A.). De expeditie naar Loëng in April 1877. M. k. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 217. — De tocht naar Langsar in Mei 1877. M. k. — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 1. — Biografie van den Toekoe Panglima Maharadja Tibang Mohamad. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 629. — Aanteekeningen. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 724.

Een Atjehsche proclamatie. (Vertaling van een zendbrief van Tengkoë Tjeh Saman Tiroe). — *I. G.*, 1885, I, bl. 665.

Beeger (G. W.). De voorbereiding en uitrusting der expeditie naar Tenom in Januari 1884. — De militaire operatiën in Januari 1884. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 439, 551; 1885, I, bl. 97, 197. — Opmerkingen van G. met naschrift. — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 608.

De krijgsverrichtingen in Edi en Gedong in Mei en Juni 1878. (Uit het officieel verslag). M. k. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 973, 1077, 1189.

Het afloopen door Atjehers van het onder Nederl. vlag varende schip „Hok Canton" in de Rigasbaai, en de expeditie tegen Rigas. — *T. N. I.*, 1886, II, bl. 150—154. — Vgl. *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 470, 533, 592.

Hoogenboom (G.). De bouw der geconcentreerde postenlinie van Groot-Atjeh. I. Historisch overzicht. — II. Technisch overzicht. M. 3 pl. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 1, 97, 305, 397.

Opgave van de van 1874 tot 1884 in Atjeh opgerichte en opgeheven posten. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 94.

Hagedoorn (B. L.). Eene toelichting op de brochure van den Heer Pruijs van der Hoeven: „Mijn ervaring in Atjeh”. (Het overvallen van een transport bij Ketapan Doea). — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 487.

Uit onze Atjeh guerilla. *a.* De afkomende nachtwacht van het blokhuis „Lamara” op 11 Augustus 1885. — *b.* De veldontdekking van Ketapan Doea op 17 Augustus 1885. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 1185—1188.

Moeten wij weer van gedragslijn veranderen in Atjeh? — *I. G.*, 1885, II, bl. 1497.

Hagedoorn (A. D.). Atjeh, een vraag van den dag. — *Vr. v. d. D.*, I, (1886), bl. 446.

De Oud-Minister J. D. Fransen van de Putte over Atjeh. (Overdruk van het „Voorwoord” zijner Parlementaire Redevoeringen van 1873—85. Schiedam 1886). — *T. N. I.*, 1886, II, bl. 213. — Een rustpunt in de Atjehsche aangelegenheden. (Naar aanleiding van dat Voorwoord). — *T. N. I.*, 1886, II, bl. 409.

Nog altoos Atjeh. (Naar aanleiding van Mr. S. C. H. Nederburgh's brochure „Proeve van onderzoek, enz., 's Grav. 1886”). — *T. N. I.*, 1887, I, bl. 81. — Aankondiging van die brochure. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 184.

Atjeh en Djambi. Door W. J. C. S. (De tactiek van onthouding tegenover laatstgenoemd rijk). — *I. G.*, 1886, II, bl. 1165.

Enkele opmerkingen over het „Herstel van het sultanaat in Atjeh”. Door S. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1109.

Het herstel van het sultanaat in Atjeh. — *T. N. I.*, 1887, II, bl. 161.

Laging Tobias (P. F.). Het herstel van het sultanaat in Atjeh. — *I. G.*, 1886, II, bl. 1722. — Onze tegenwoordige politiek in Atjeh en hare gevolgen. — *Gids*, 1886, II, bl. 274. — Overzicht. — *I. G.*, 1886, I, bl. 781—787. — Beschouwingen naar aanleiding van eenige Atjeh-adviezen. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1886, bl. 1—44.

Cool (W.). Het Atjeh-vraagstuk. (Naar aanleiding van geschriften van Verstege, Pruijs van der Hoeven en Laging Tobias). — *M. Sp.*, 1886, bl. 420, 533, 594. — Een stem voor onze tegenwoordige positie in Atjeh. (Naar aanleiding van „De Atjeh-balans. Door A. H. Swaving. Batavia, 1889”). — *M. Sp.*, 1890, bl. 178. — Een belangrijk Atjeh-advies. (Naar aan-

leiding van eene lezing van G. A. Scherer in het Indisch Genootschap). — *M. Sp.*, 1891, bl. 274. — Twintig jaren strijd. 1873—1893. (Naar aanleiding van een opstel van J. B. van Heutsz in het Indisch Militair Tijdschrift). — *M. Sp.*, 1893, bl. 225.

De poging tot overvalling van onze versterking te Edi op 11 Sept. 1887. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 394. — De tweede aanval op onze versterking te Edi, (6 Nov. 1887). Extract uit het Journaal van den kommandant dier versterking, kapitein J. Bartels. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 576.

Uit onze Atjeh guerilla. *a.* De overvalling van het detachement te Tamaran-Estate in den nacht van 1 op 2 Juni 1886. — *b.* De overvalling der patrouille in den 1sten sector op 11 Januari 1887. — *c.* De overvalling der wacht van den Willems-toren in den nacht van 3 op 4 Juni 1887. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 407—412.

De overvalling van het detachement te Tamaran-Estate (1 op 2 Juni 1886). — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 94.

Kooten (G. J. van). De expeditie tegen Edi in Mei 1889. *M. pl.* — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 523.

Een patrouille-tocht te Edi. (April 1889). — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 187.

Meer (A. M. van der). De colonne van der Meer in Atjeh op 31 December 1874. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 130.

Iets over de rooftochten der Atjehers op Poeloe Bras en de middelen tot tegengang daarvan. Door U. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 219.

Kotta Pohama. (Gevecht van 25 Juli 1889). — *T. N. I.*, 1889, II, bl. 230.

Begeman (H.). Het 14de bataillon infanterie te Atjeh (Kota Pohama) op den 26sten Juli 1889. — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 402. — *I. T.*, 26 Nov. 1889, No. 9.

Bruinsma (J. F. D.). De groote Missigit (Mesjid Raja) van Atjeh en hare verovering achtereenvolgens op 10 en 14 April 1873 en 6 Januari 1874. Voordracht met debat en platen. — *V. Krijgsw.*, 1888—89, bl. 253. — Uittreksel. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 583.

Bennekom (A. L. van). De toestand in Atjeh, en hoe zal kunnen en moeten worden gehandeld. — *I. T.*, 12 Nov. 1889, No. 7.

Louter (J. de). Atjeh. — *I. T.*, 26 Nov. 1889. No. 9.

Een scheepvaartregeling voor Atjeh. — *I. T.*, 15 Juli 1890 No. 42.

Zuijlen (G. E. V. L. van). Atjeh-pacificatie. — *I. T.*, 28 Apr. 1891 No. 83.

Segli in 1885—1887. Door X. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1049.

Schoemaker (J. P.). De contra-guerilla in de N. O. linie te Atjeh. — *Haagsche stemmen*, 1890, No. 24. — De verovering van Kota Pasir (Melaboeh). — *Haagsche stemmen*, 1890, No. 30.

Cambier (J. R. J. P.). De mariniers te Atjeh van 26 December 1875 tot 7 Februari 1876. Hunne deelneming aan de verovering der VI, IV en IX Moekims door het Indisch leger onder aanvoering van den Generaal-Majoor Pel. — *V. V. Zeem.*, 1889—90, bl. 217.

Interpellatie van Mr. H. D. Levyssohn Norman in de Tweede Kamer over de Atjeh-politiek; mededeelingen van den Minister en antwoord daarop. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1299. — Vgl. *T. N. I.*, 1888, II, bl. 119.

Vreede (C.). De Gouvernementsbesluiten in zake den verboden in-, uit- en doorvoer van wapenen, buskruit en ander oorlogsmaterieel in Atjeh. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1033.

De Atjeh-zaak in verband met de laatste gebeurtenissen. — *I. G.*, 1890, I, bl. 1.

Onze taak in Noord-Sumatra. (Resumé van artikelen in de „Standaard” van 1890). — *I. G.*, 1890, II, bl. 1769—1781.

Gedachtenwisseling in de Tweede Kamer over het herstel van het sultanaat in Atjeh. — *I. G.*, 1890, I, bl. 318.

Waar moet het met Atjeh heen? (Overzicht van opstellen in de „Standaard” van 22, 25, 26 Augustus 1890). — *I. G.*, 1890, II, bl. 2001—2006.

Scherer (G. A.). Hoe moet Atjeh gepacificeerd worden? (Met aanbeveling der wederinvoering van de scheepvaartregeling van 1883). Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1891, bl. 1—56. — *T. N. I.*, 1891, I, bl. 283, 321. — Overzicht. — *I. G.*, 1891, I, bl. 624—636. — Vgl. *I. G.*, 1891, I, bl. 898—904.

Neve (E. K. A. de). Beleg en verdediging van de Nederl. versterking te Samalangan van 5—14 September 1882. M. 2 k. — *I. G.*, 1892, I, bl. 753.

De Edi-expeditie van 1890, M. k. — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 285. — Vgl. *I. M. T.*, 1891, II, bl. 563—573; 1892, I, bl. 72.

Giel (W. J.). De bergartillerie in de jongste Edi-expeditie. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 109, 206.

De aanleiding tot de Edische onlusten van 1890. — *I. G.*, 1892, I, bl. 112.

De resident Schiff en de Atjeh-oorlog. — *I. G.*, 1892, II, bl. 2173.

Blokkade of scheepvaartregeling (in Atjeh). — *I. T.*, 5 Januari 1892 No. 119.

Een stuk geschiedenis aangaande het ontstaan van den Atjeh-oorlog (Uit de Soerabaia-Courant). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1487.

Het geheim rapport van Dr. C. Snouck Hurgronje over Atjeh. (Resumé eener correspondentie uit Nederland in de *Deli-courant*). — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 469.

Snoek (J. A.). De onderwerping van Gighen en het hijschen van de Nederl. vlag aldaar in April 1874. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1160.

Het hijschen der Nederl. vlag te Gighen in April 1874. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1181. — Vgl. *I. G.*, 1893, II, bl. 1256—1257.

Eene historische bladzijde uit den Atjeh-oorlog. Door een Oud-officier. — *Tijdspr.*, 1893, III, bl. 435.

De Generaal-Majoor H. K. F. van Teijn. Necrologie. (Tevens geschiedenis der gebeurtenissen in Atjeh tijdens zijn bestuur). — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 651.

Star (J. A. van der). Iets over Toekoe Oemar en den tocht door de Kloof te Atjeh in September 1893. — *Marinebl.* VIII (1893—94), bl. 441.

Prell (A.). Atjih und die Holländer. — *Ausl.* 1892, No. 15, S. 233.

De Vice-admiraal P. ten Bosch over de sluiting der kust van Atjeh. (Overzicht van de brochure „Blokkade of scheepvaartregeling. 's Grav. 1892”). — *I. G.*, 1892, II, bl. 2179. — Vgl. *I. G.*, 1893, I, bl. 90—93.

Meijer (A. F.). Onze positie in Atjeh. — *Marinebl.*, VII, (1892—93), bl. 3.

Atjeh. Beschouwingen van den Oud-Soldaat Veritas. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 321.

Atjehen de oorlogsverklaring van 1873. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 330.

Kessler. Du choc des opinions jaillit la vérité. (Schrijven van H. A. A. Niclou over de Atjeh-zaken, met ontrading van eene derde expeditie). — *M. Sp.* 1893, bl. 379.

Heutsz (J. B. van). De onderwerping van Atjeh. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 1065; 1893, I, bl. 1, 97.

Kempe (E). De scheepvaartregeling (in Atjeh) voor zooveel betreft de bemoeiingen van de Marine. — *M. Sp.*, 1893, bl. 410.

De politiek, die men tegenwoordig in Atjeh volgt. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1633—1638.

Boudewijnse (Mr. J. H.). Atjeh. (Naar aanleiding van de in 1891 en 1892 verschenen geschriften over de Atjeh-politiek van de Petiten van Heutsz). — *Tydspr.* 1893, III, bl. 121. — Overzicht. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1975—1980.

Mededeelingen van den Minister van Koloniën in de 2de Kamer op 16 Augustus 1893 aangaande de Atjeh-politiek van den laatsten tijd. — *T. N. I.*, 1893, II, bl. 224.

Een debat in de Eerste Kamer (op 27 September 1893) over Atjeh bij de behandeling van het voorstel tot verhooging der Ind. Begrooting van 1893 ten behoeve van de scheepvaartregeling aldaar. Met aantekeningen. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1944.

Het dagblad „de Telegraaf” en het Staatkundig en Staathuishoudkundig Weekblad „Nederland” over de onderwerping van Toekoe Oemar in Atjeh. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1980—1984.

Scheepvaartregeling Atjeh. Voorloopig Verslag der 2de Kamer. (Uittreksel). — *T. N. I.*, 1893, II, bl. 66. — Memorie van Antwoord. — *T. N. I.*, 1893, II, bl. 81.

Het afloopen der „Raja Kongsie Atjeh.” Door een opvarende van de „Madura.” — *T. N. I.*, 1893, II, bl. 220.

Gevecht te Kaloet op Atjeh, Juli 1892. M. schets. — *I. T.*, 6 Dec. 1892 No. 167. — Vgl. *I. T.*, 20 Dec. 1892 No. 169.

Nijpels (G.). Wij zijn in Atjeh andermaal op den verkeerden weg. — *I. T.*, 2 Mei, 4 Juli 1893 No. 188, 197.

De tweede Tamiang-excursie. Door X. X. — *I. T.*, 24 Mei 1893, No. 191.

Atjeh-politiek. Door X. — *I. T.*, 5 Sept. 1893, No. 206.

e. De Riouw-Archipel. — Banka en Billiton.

Schot (J. G.). Bijdrage tot de kennis van Oud-Bintan. — *T. B. G.*, XXXII, bl. 602.

Statistisch-historisch overzicht betreffende de residentie Riouw en Onderhoorigheden. — *E. de Waal; Ind. Fin.*, VII, bl. 1-69.

Kniphorst (J. H. P. C.). Historische schets van den zeeroof in den O. I. Archipel (Riouw en Onderhoorigheden). — *T. Zee.*, 1879, bl. 178.

Wall (A. F. von de). Beknopte geschiedenis van het Vorstenhuis en de Rijksinstellingen van Lingga en Ryau (Riouw). Maleische transcriptie met vertaling. — *T. B. B.*, VI, bl. 298.

Robidé van der Aa (P. J. B. C.). De Kommissaris J. I. van Sevenhoven over den toestand van Billiton in 1823. — *B. Inst.*, Rks. 3, II, bl. 51. — Rapport. — *B. Inst.*, Rks. 3, II, bl. 60.

Diest (P. H. van). Bijdrage tot de geschiedenis van Billiton gedurende de eerste 15 jaren onzer vestiging aldaar. — *J. M. N. I.*, 1874, II, bl. 193.

Waeij (H. W. van). Palembang 1809—1819. — Toeboeali 1820—1821. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 99.

Statistisch-historisch overzicht betreffende Banka en Billiton. — *E. de Waal; Ind. Fin.*, VII, bl. 177—287.

Het eiland Billiton zooals het vroeger was. — *I. G.*, 1883, I, bl. 270.

Loudon (John F.). De eerste jaren der Billiton-Maatschappij. — *I. G.*, 1883, II, bl. 667.

Billiton in het begin dezer eeuw. — *I. G.*, 1884, I, bl. 1003.

Kniphorst (J. H. P. C.). Historische schets van den zeeroof in den O. I. Archipel. (Banka en Billiton). — *T. Zeev.*, 1880, bl. 1.

f. Borneo.

Gerlach (A. J. A.). Een bijdrage tot de Indische krijgsgeschiedenis. (Naar aanleiding van: W. A. van Rees „De Bandjermasinsche krijg van 1859—63”). — *Gids*, 1866, III, bl. 33. — Opmerkingen van T. H. Perelaeer. — *Gids*, 1866, IV (Aanh.).

Expeditie Majoor Koch tegen Allay en Tabalang, April 1860. — *T. Ind. leger*, II, (1865), bl. 168.

Zwager (J.). Het Rijk van Koetei op de Oostkust van Borneo in het jaar 1853. — *T. N. I.*, 1866, II, bl. 231.

Meijer (J. J.). De Tanah-Lacot. Geschiedenis en beschrijving. — *T. B. G.*, XIV, bl. 381.

Kort verhaal der bestaande volksverlevingen aangaande de kris „Singkir” en de lans „Kaliblah”, beide wapens, behoord hebbende tot de kroonsieraden van het vervallen verklaarde rijk van Bandjermasin. — *T. B. G.*, XIV, bl. 501.

Uittreksel uit een Rapport van den Kolonel, Resident der Z. en O. Afdeeling van Borneo, dd. 30 September 1863 aangaande den toenmaligen politieken toestand in dat gewest. — *T. B. G.*, XVI, bl. 81.

Die Eroberung Serawaks durch Rajah Brooke. — *Ausl.*, 1867. S. 226.

Veth (P. J.). Fragmenten van eene reis op de Westkust van Borneo in 1830. (Uit het reisverhaal van J. Haccom, een der reisgenooten van den Majoor H. A. Henrië, 1830—32). — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 474.

Verslag van de Residentie Borneo's Westkust, 1827—29, van den toenmaligen Resident J. D. van den Dungen Groenovius, met inleiding van P. J. Veth en twee bijlagen: a. Staat van uitgaven en inkomsten van Borneo's Westkust, 1819—

1828; b. Brief dd. 30 December 1868 over de troonsopvolging te Sambas. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 8.

Kielstra (E. B.). Krijgsverrichtingen op Borneo (Nov. 1870—Januari 1871) tot onderdrukking van den opstand van Wangkang in Marabahan. — *I. M. T.*, 1872, bl. 553. — De opstand der Chineezers in Serawak (1857). — *Tijdspr.*, 1889, II, bl. 346. — Bijdragen tot de geschiedenis van Borneo's W. Afdeeling (sedert 1850). — *I. G.*, 1889, I, bl. 321, 505, 765, 941; II, bl. 1144, 1352, 1721, 1918, 2119; — 1890, I, bl. 450, 632, 857, 1085; II, bl. 1482, 1694, 1922, 2185; — 1892, II, bl. 1265, 1441, 1679, 2072, 2301; — 1893, I, bl. 952; II, bl. 2090. — De ondergang van het Bandjermasinsche Rijk. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2389; 1891, I, bl. 12, 364, 819; II, bl. 1368, 1709, 2101; 1892, I, bl. 11, 205.

Gladstone (W. E.). Piracy in Borneo and the operations of July 1849. — *Contemp. Rev.*, June 1877, p. 181.

Verslag van het verhandelde tot regeling der betrekkingen tusschen de Maleische en Boegineesche nederzettingen aan de Koetei-rivier onder den vorigen Sultan van Koetei. (Vertaald uit het Maleisch). — *T. B. G.*, XXIV, bl. 212.

Meijners (H. G. J. L.). Gevecht te Soengei-Kowattan in de Z. en O. Afdeeling van Borneo den 2den November 1865, M. pl. — *M. Sp.* 1880, bl. 385. — Historische en topographische bijzonderheden omtrent de Boven-Doesson (Borneo's Z. en O. Afdeeling) in verband met de onlusten aldaar. (Overdruk uit het Haagsche Dagblad van 1882). — *I. G.*, 1882, II, bl. 328—332.

Kooten (G. J. van). De vermeerstering der benting Mandoeroean in de Z. en O. Afdeeling van Borneo op den 20sten September 1883. M. k. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 1.

Kniphorst (J. H. P. E.). Historische schets van den zeeroof in den O. I. Archipel (Borneo's Z. O. en W. Afdeeling). — *T. Zeev.* 1880, bl. 89.

In 't Veld (S. G.). Historische aantekeningen omtrent het Rijk van Berou. Met een genealogischen staat. — *I. G.*, 1884, I, bl. 21.

Verslag van eene in Januari 1887 ondernomen militaire expeditie tegen den opstandeling Toemangoeng Gamar in Bandjermasin. (Uit de Locomotief). — *T. N. I.*, 1887, I, bl. 313—16.

Niclou (H. A. A.). Historisch overzicht van onze verhouding en die van Sarawak tot de Batang-Loepar-Dajaks op Borneo's Westkust sedert 1854. — *T. N. I.*, 1887, I, bl. 29.

Breijer (J. F.). Vermeestering eener benting te Toembang-Patangan (Z. en O. Afdeeling van Borneo) op 18 Maart 1887. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 149.

Indophilus. Pangeran Hidajat-Oellah. (Naar aanleiding van E. B. Kielstra's opstel in de Indische Gids „De ondergang van het Bandjermasinsche Rijk”). — *Tijdsch.* 1893, II, bl. 269.

Jong (Ds. J. de). De opstand van Wankang (Borneo's Z. en O. Afdeeling) in 1870. — *Vr. v. d. Dag*, VIII, (1893), bl. 584.

Bandjermasin. Door X. (Historische bijzonderheden). — *I. T.*, 27 Januari, 3 Februari 1891 No. 70, 71.

g. Celebes.

Ligtvoet (A.). Geschiedenis van de afdeeling Tollo. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 43. — De kolonel de l'Orme (Joseph de Lort), 1815-1818. — *B. Inst. Rks.* 4, I, bl. 319.

Episode uit de krijgsverrichtingen in de Noorder-Districten van Celebes in 1868 (Pankadjene). Door een Ooggetuige. — *M. Sp.*, 1871, bl. 114.

Leupe (P. A.). De staatkundige toestand der Vorsten op Celebes onder Makasser behorende, 1771. (Ontleend aan eene Memorie van den toenmaligen Gouverneur David Boelen). — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 162.

Kraing Bonto-Bonto. Verhaal van den opstand in de Noorder Districten van Celebes in 1868 en de onderdrukking daarvan. — *I. M. T.*, 1872, bl. 198.

Pieters (A.). Geneeskundig rapport der krijgsverrichtingen te Pankadjene, Warang-Parang en Bora-Batoea (Celebes) tegen Kraing Bonto-Bonto van 13 November tot 1 December 1872. — *Gen. Arch. Zeem.* III (1874), bl. 1.

Soest (G. H. van). De diplomatie en de oorlog in Indië. (Naar aanleiding van M. T. H. Perelaer's werk: De Bonische expeditiën, 1859—1860. Leiden 1872). — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 47.

Weitzel (A. W. P.). De krijgsgeschiedenissen op Celebes in 1859—60. (Naar aanleiding van Perelaer's „Bonische expeditiën. Leiden, 1872”). — *M. Sp.* 1873, bl. 113, 164. — Open brief aan Weitzel (Naar aanleiding van vorenstaand opstel). Door B. F. Matthes. — *M. Sp.* 1873, bl. 244. — Antwoord aan Weitzel. — *M. Sp.* 1873, bl. 255. — Geschiedkundig overzicht van de expeditie naar Tomorie op Celebes in het jaar 1856. M. k. — *B. Orient. Congr. (L. V.) Leiden*, 1883, bl. 35.

Assen (P. van). De expeditie tegen Tomori in 1856. — *I. M. T.*, 1873, bl. 15.

Waleson (J. A.). Bijdrage tot de geschiedenis der eerste Bonische expeditie in 1859. (Naar aanleiding van Perelaer's „Bonische expeditiën. Leiden, 1872”). — *I. M. T.*, 1873, bl. 320, 388, 421, 457, 531, 553. — Audi et alteram partem. (Replik van M. T. H. Perelaer). — *I. M. T.* 1874, bl. 49, 178. — Boni in 1858 en 1859. — *I. M. T.*, 1874, bl. 589.

Knoop (W. J.). Boni (1859—1860). — *Gids*, 1873, II, bl. 325.

Nota van toelichting behorende bij het contract, gesloten met het landschap Bima op den 20sten October 1886, aan de Regeering ingediend door den Gouverneur van Celebes en Ondh^a. D. F. van Braam Morris. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 176.

Meijners (H. G. J. L.). De Bonische expeditiën. M. pl. (Naar aanleiding van Perelaer's werk „De Bonische expeditiën 1859—60. Leiden, 1872”). — *M. Sp.* 1880, bl. 20.

Kniphorst (J. H. P. E.). Historische schets van den zeeroof in den O. I. Archipel (Celebes en Ondh^a). — *T. Zeew.* 1873, bl. 1.

Een belangwekkend stuk krijgsgeschiedenis. (Expeditie tegen Kraëng Bonto Bonto op Celebes). — *Jacobs; Ind. krijgsl. Utr.* 1892, bl. 201.

Braam Morris (D. F. van). Geschiedenis van het bondgenootschap „Masenrem poeloe” of „Masenre-Boeloe”, met Nota's van toelichting op de in 1890 gesloten contracten met Maiwa, Doerie, Kassa, Batoelappa, Alietta, Soeppa en Sawietto. — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 149—230.

Robidé van der Aa (P. J. B. C.). De vermeerstering van Siauw door de O. I. Compagnie. — *B. Inst.*, Rks. 3, II, bl. 95. — Het journaal van Padtbrugge's reis naar Noord-Celebes en de Noorder-eilanden (16 Augs.—23 Dec. 1677). — *B. Inst.*, Rks. 3, II, bl. 105. — Bijlagen. — *B. Inst.*, Rks. 3, II, bl. 269. — Aanhangsel tot het Journaal van Padtbrugge. Door P. A. Leupe. — *B. Inst.*, Rks. 3, II, bl. 336. — Nalezingen en verbeteringen op Padtbrugge's reisjournaal. — *B. Inst.*, Rks. 3, II, bl. 558.

Riedel (J. G. F.). Het oppergezag der vorsten van Bolaang over de Minahasa. Bijdrage tot de kennis der oude geschiedenis van Noord-Selebes. — *T. B. G.*, XVII, bl. 505. — De vroegere regten en verplichtingen der vrije Alifoeroes van Noord-Selebes. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 137. — De Minahasa in 1825. Bijdrage tot de kennis van Noord-Selebes. (Ontleend aan aantekeningen, vermoedelijk afkomstig van den toenmaligen wnd. Resident Wenzel). — *T. B. G.*, XVIII, bl. 458. — De vestiging der Mandaren in de Tomini-landen op Noord-Celebes. — *T. B. G.*, XIX, bl. 555.

Mangindaan (L.). Oud-Tondano. Geographisch en historisch. — *T. B. G.*, XX, bl. 364.

Het strafgeding in de zaak van den aanval van eenige kwaadwilligen uit Bwool op de hoofdplaats Menado in Augustus 1875. — *R. in N. I.*, XXVII, bl. 163.

Wiersma (J. N.). Geschiedenissen van Ratahan en Passan van de vroegste tijden tot den tegenwoordigen tijd volgens de geheime overleveringen der ouden van dagen. (Ontleend aan een Maleisch handschrift). — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 204.

De oude geschiedenis der Minahasa volgens de legenden en sagen van het volk. Door A. L. Waworoentoe, Hoekoem Kadoewa van 't district Sonder, afd. Amoe-rang. Met aantekeningen. — *Vh. B. G.*, XLVII, 1ste stuk, bl. 85, 97.

Een inlandsch militair drama. — Menado op den 26sten Augustus 1875. — *Gerlach; Onze Oost. 's Grav.*, 1892, bl. 224.

h. De Moluksche Eilanden. — Nieuw-Guinea.

Roo (Dr. L. W. G. de). J. W. Cranssen te Ternate, 13 September 1799—18 Juni 1801. — *T. B. G.*, XVI, bl. 503. — Nota over de onuitgegeven „Ambonse Historie” van Rumphius. — *N.B.G.*, VII, (1869) bl. LXXI (bijl.).

Eijbergen (H. C. van). Geschiedkundige aantekeningen omtrent de Noordkust van Ceram van 1816—1832. — *T. B. G.*, XVII, bl. 489.

Ludeking (E. W. A.). Lijst der gouverneurs van Amboina, zoo ten tijde der Portugeezen als onder de Nederlandsche heerschappij loopende tot het jaar 1817. Met een aanhangsel van 1817 tot den tegenwoordigen tijd (1870). — *T. B. G.*, XIV, bl. 524.

Berg (Mr. N. P. van den). Vijf jaren op Banda (1633—38). Ontleend aan het in 1688 te Sultzbach verschenen Dagboek van den Compagniesdienaar Johann Sigmund Wurfbain. — *T. B. G.*, XVIII, bl. 332. — Nota over het „Eerbiedig bericht van den Raad Extraordinair R. de Klerk wegens den staat van Banda en de Eijlanden onder dat Gouvernement sorterende, dd. 9 November 1756”. — *N. B. G.*, X, (1872), bl. LXIX (bijl.).

Curiosa uit de Molukken (Publicatiën uit den tijd der O. I. Compagnie). — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 486—488.

Pauli (F. S.). Verslag van de expeditie naar Ceram's Noordkust van 11 Januari t/m 20 Maart 1866. — *G. T. N. I.*, XIII, bl. 66.

Beijen (P. W. A.). Geneeskundig verslag van de expeditie naar de Zuid- en Noordkust van Ceram (Zuider-kolonne) van den 12den October 1865 tot den 11den Maart 1866. Met 2 bijlagen. — *G. T. N. I.*, XIII, bl. 176.

Leupe (P. A.). Stukken betrekkelijk de verdediging van Ternate door den Gouverneur Willem Jacob Cranssen, 1800—1801, en de overgave van het Gouvernement aan de Engelschen op den 21sten Juni 1801 door den Raad van Politie aldaar. Met aantekeningen. — *B. Inst.*, Rks. 3, V, bl. 215. — Verbod van het rooken van madat te Banda, 1684. — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 127. — De Compagniesteen op het eiland Koor (Z. O. Eilanden). — *B. Inst.*,

Rks. 3, VI, bl. 229. — Uitbarsting van den brandenden berg op het eiland Teeuw, 1660. — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 231. — Het springen van den Zwavelberg op het eiland Seroa in 1607. — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 206. — Natuurverschijnselen te Banda waargenomen 1670—1687. — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 208. — Captain John Mac Cluer en zijne verrichtingen om de Oost 1790—95. — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 250. — De Engelschen op Nieuw-Guinea, 1792—93. — *B. Inst.*, Rks. 3, XI, bl. 158. — Overname van Ternate van de Engelschen in 1803. — *B. Inst.*, Rks. 4, III, bl. 202.

New Guinea. Its early history and present condition. — *Colonies and India*, 1883, p. 11.

Helderman (W.). De Ceramsche expeditie 1865—66. — *I. M. T.*, 1871, bl. 601.

Keiser (Mr. G. J.). Het regtswezen in de Molukkos, sedert de herstelling van het Nederlandsch gezag tot op heden. Eene historische studie. — *R. in N. I.*, XXX, bl. 8, 81.

Kniphorst (J. H. P. E.). Historische schets van den zeeroof in den O. I. Archipel. (Moluksche eilanden en Nieuw-Guinea). — *T. Zeev.*, 1877, bl. 1, 135. — Een korte terugblik op de Molukken en N. W. Nieuw-Guinea. (Historisch en economisch). — *I. G.*, 1883, II, bl. 293, 465.

Clercq (F. S. A. de). Kantteekeningen op het werk van Haga „Nederl. Nieuw-Guinea en de Papoesche eilanden. 1500—1883. Batavia 1884. — *I. G.*, 1886, II, bl. 1392. — Antwoord van A. Haga. — *I. G.*, 1887, I, bl. 259. — Opmerkingen van J. L. van Hasselt. — *I. G.*, 1888, I, bl. 209.

Waeij (H. W. van). Nieuw-Guinea. (Bericht omtrent eene handelsreis derwaarts en naar de naburige eilanden in 1813). — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 125.

Bousquet (Mr. J.). De verovering van Ternate door de Engelschen in 1810. — *T. B. G.*, XVI, bl. 87.

Crab (P. van der). Geschiedenis van Ternate in Ternataanschen en Maleischen tekst, beschreven door den Ternataan Naidah, met vertaling en aantekeningen. — *B. Inst.*, Rks. 4, II, bl. 381.

Chijs (Mr. J. A. van der). Banda's veroveringsdag 1621, (Over de vroegere viering van dien dag). — *T. B. G.*, XXVI, bl. 195.

Campen (C. F. H.). Halémahera. — Historische aantekeningen. — *T. N. I.*, 1884, II, bl. 1.

De geschiedenis van de Nederl. vestiging op de Westkust van Nieuw-Guinea. (Getrokken uit het werk van kolonel A. Haga „Nederl. Nieuw-Guinea en de Papoesche eilanden. 1500—1883. Batavia 1884”). — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 301.

Een militaire expeditie onder Jan Pietersz. Coen. — De verovering van Banda in 1621. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 489.

Kirchhoff (A.). Die Niederländer auf den Molukken. (Naar aanleiding van Dr. H. Bokemeijer's werk „Die Molukken; Geschichte u. s. w. Leipzig 1888”). — *D. K.Z.*, 1888, No. 36, S. 290. — Beoordeeling van hetzelfde werk door Em. Metzger. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1151.

Korte kronijk bevattende de namen der opvolgende bestuurshoofden en der vorsten van Ternate en Tidore, met vermelding der meest belangrijke gebeurtenissen (1257—1888). — *De Clercq; Residentie Ternate. Leiden* 1890, bl. 148. — Lijst der vorsten van Ternate en Tidore. (Volgens opgave des Sultans). — *Ibid.* bl. 319.

Tafereelen uit de Molukken tijdens den opstand van 1817. — I. Thomas Matulesia. — II. De koningsdochter van Noesa Laut. *Gerlach; Onze Oost. 's Grav.* 1892, bl. 7. — Onze eerste kennismaking met de Moluksche eilanden. — *Ibid.*, bl. 163.

Het aandeel der Marine aan de jongste krijgsvruchtelingen tegen de Aroe-eilanden en op de Tamiang-rivier. — *Marineblad*, VIII (1893—1894), bl. 115. — De expeditie naar de Aroe-eilanden in Januari 1893. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 464. — Hoe men in 1881 een woelgeest op de Aroe-eilanden tot rede bracht. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1247.

IV. VOORMALIGE NEDERLANDSCHE BEZITTINGEN.

Mark (J. P. C. vander). Lijst der Nederlandsche landvoogden van Tajjonan (Formosa). — *T. B. G.*, XVI, bl. 259.

Netscher (E.). Was Malakka tusschen 1795 en 1818 eene Nederlandsche of eene Britsche kolonie? — *T. B. G.*, XVII, bl. 68.

Die Gründung der Britischen Kolonie Singapore. — *Ausl.*, 1879. S. 710.

Klerk de Reus (G. C.). De vermeestering van Chinsura (Bengalen) in 1781 en 1795 door de Engelschen. Historische studie. — *Vh. B. G.*, XXXVIII, (1875). — De expeditie naar Bengale in 1759. — *I. G.*, 1889, II, bl. 2098; 1890, I, bl. 27, 247.

Uit de laatste dagen der O. I.-Compagnie. (Oorlog op Ceylon in 1765). Mededeelingen van B. W. Wttewaal van Wickerburgh. — *B. Inst.*, Rks. 4, X, bl. 139.

Maxwell (W. E.). The Dutch in Perak. — *Jn. Str. Br. R. As. S.*, Dec. 1882, p. 245. — Dutch occupation of the Dindings etc. — *Ibid.* June 1883, p. 169.

Kruijt (J. A.). Iets over de vestiging der Nederlanders in Perak. — *T. B. G.*, XXXIII, bl. 596.

Malacca in the eighteenth century. Extract from the diary of Malacca in the year 1756. — *Jn. Str. Br. R. As. S.*, Dec. 1883, p. 261.

The founding of Singapore. — *Jn. Str. Br. R. As. S.*, Dec. 1886. (*Notes and queries*), p. 104, 114.

Toorenenbergen (J. J. van). De Nederlandsche zending op Formosa, 1624—1661. (Naar aanleiding van „Archief voor de geschiedenis van de Hollandsche Zending; III en IV (Formosa). Utr. 1886—87”. — *Gids*, 1892, III, bl. 81.

V. LEVENSBESCHRIJVINGEN.

In memoriam (W. E. M. S. Aernout, assistent-resident van Martapoera). — *T. B. B.*, VI, bl. 212.

Philippus Baldaeus, zendeling in Indië, 1632—1672. Door P. J. Veth. — *Gids*, 1867, II, bl. 193.

A. J. Andresen, oud-kommandant van het Indisch leger. Door E. B. Kielstra. — *I. M. T.*, 1872, bl. 355.

Guillaume Louis Baud. Door Mr. H. D. Levysohn Norman. Met portret. — *E. H.*, 1891, No. 44, bl. 694.

E. H. von Baumhauer. Door J. W. Gunning. Met aanteekeningen. — *Jb. K. Ak. v. W.* 1887, bl. 1.

H. C. Becking, Oud-Resident van Rembang. — *T. N. I.*, 1866, II, bl. 479. — *V. Ind. Gen.*, 1866, bl. 181—186.

Dr. P. A. Bergsma. Door J. A. C. Oudemans. — *Jb. K. Ak. v. W.*, 1882, bl. 98. — *Vgl. I. G.*, 1882, I, bl. 930. — *T. A. G.*, VI (*Verst.*), bl. 263.

J. C. Bernelot Moens. Door F. W. Neuhaus. — *G. T. N. I.*, XXVI, bl. 240.

Gerardus Henri Betz. Door Dr. W. R. Bn. van Hoëvell. — *T. N. I.*, 1868, I, bl. 419.

Dr. P. Bleeker. Door P. J. Veth. — *T. A. G.*, III, bl. 262—264. — Dezelfde. Door W. R. Bn. van Hoëvell. — *E. H.*, 1879, bl. 171. — Dezelfde. Door G. H. van Soest. — *T. N. I.*, 1878, I, bl. 135. — Autobiographie van Dr. P. Bleeker. Met een voorwoord van P. Harting en bijlagen. — *Jb. K. Ak. v. W.*, 1877, bl. 5. — *N. T. N. I.*, XL, bl. 1—158.

Ter nagedachtenis van F. G. van Bloemen Waanders. — *I. G.*, 1892, II, bl. 2006.

Jacobus Bontius, M. D., geboren in 1592 te Leiden, Archiater der stad Batavia van 1627—32. Met Naschrift. Door Dr. C. Swaving. — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 285, 475. — Nog iets over Jacobus Bontius. Door Dr. G. F. Pop. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 281.

Dr. W. Bosch. Door G. H. van Soest. — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 490. — *N. en J.* 1874, No. 6.

Ter herinnering aan J. F. R. S. van den Bossche. — *I. G.*, 1889, I, bl. 427.

Ter nagedachtenis van den heer C. Bosscher. — *I. G.*, 1893, I, bl. 181.

Mr. P. P. van Bosse. — *Econ.*, 1879, I, bl. 331. — *Rectificatie*. — *Econ.* 1879, I, bl. 448.

Sir James Brooke, Radja van Serawak. Met een overzicht van de litteratuur over zijn persoon. — *T. N. I.*, 1889, I, bl. 139.

Sir James Brooke, Raja van Serawak. Door G. H. van Soest. (Naar aanleiding van het werk van Gertrude L. Jacob. London 1876). — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 170.

Rajah Brooke, the last of the Vikings. By S. Evans. — *Mc. Millan's, Mag.* June 1878.

H. de Bruijn, Oud-Directeur der Openbare Werken in Ned. Indië. Door E. B. Kielstra. Met portret. — *T. Inst. Ing.* 1886—87, II, bl. 108.

Mr. Jacob Leonard de Bruijn Kops. Door Jhr. Mr. J. K. W. Quarles van Ufford. — *Levensber. M. N. Letterk.*, 1889, bl. 29. — Ter herinnering aan Mr. J. L. de Bruijn Kops. — *I. G.*, 1888, I, bl. 262.

J. L. de Bruijn Kops. Door Jhr. Mr. J. K. W. Quarles van Ufford. — *N. Sp.*, 1887, No. 44, bl. 362.

Dr. S. A. Buddingh. Door D. Buddingh. — *Levensber. M. N. Letterk.*, 1870, bl. 235.

J. Th. Canter Visscher. Door G. H. van Soest. — *T. N. I.*, 1885, II, bl. 228.

Generaal F. D. Cochijs, kommandant van het Indisch leger. — *I. M. T.*, 1876, bl. 417. — Militaire loopbaan van Generaal F. D. Cochijs. — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 171.

Dr. A. B. Cohen Stuart. Door Mr. L. W. C. van den Berg. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 423. — Dezelfde. Door Prof. P. J. Veth. — *T. A. G.*, III, bl. 264—266. — Dezelfde. Door Prof. H. Kern. — *Levensber. M. N. Letterk.*, 1877, bl. 3, 22.

John Crawford. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 157.

Kapitein G. C. E. van Daalen. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 591.

Olfert Dapper. Door Mr. Ch. M. Dory. — *T. A. G.*, Rks. 2, III, (*U. A.*), bl. 414.

Ter herinnering aan A. J. W. van Delden. — *I. G.*, 1888, I, bl. 260. — In memoriam. (Ambrosius Johannes Wilbrordus van Delden). — *T. N. I.*, XXXV, bl. 464.

H. Demmeni, Gouverneur van Atjeh en Onderhoorigheden. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. I. — *T. N. I.*, 1887, I, bl. 68.

Salomon van Deventer Jszn., Raad van Indië. Door Mr. T. H. der Kinderen. — *Levensber. M. N. Letterk.* 1891, bl. 287.

Ter nagedachtenis van kolonel Diepenheim. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1563.

Eduard Douwes Dekker (Multatuli). Door Dr. Jan ten Brink. — *I. G.*, 1887, I, bl. 760. — Ter herinnering aan Multatuli. — *I. G.*, 1888, I, bl. 270. — Eduard Douwes Dekker (Multatuli). — *T. N. I.* 1887, I, bl. 197. — In memoriam. (Eduard Douwes Dekker.) Door H. — *Vr. v. d. D.*, II, (1887), bl. 1.

Ter herinnering aan Mr. A. J. Duijmaer van Twist, Oud-Gouverneur-Generaal van Nederl. Indië. — *I. G.*, 1888, I, bl. 273. — Levensbericht van Mr. A. J. Duijmaer van Twist. Door P. J. van der Lith. — *Levensber. M. N. Letterk.* 1891, bl. 1. — Naschrift. — *Ibid.*, 1892, bl. 408.

Gerrit Willem Eekhout. Door P. H. van der Kemp. — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 602. — Dezelfde. Door R. A. van Sandick. — *T. N. L. N. I.*, XXXVIII, bl. 90. — Ter herinnering aan G. W. Eekhout. — *I. G.*, 1889, I, bl. 429.

Jhr. Maurits Ernst François Elout van Soeterwoude. Door Jhr. Mr. J. K. W. Quarles van Ufford. — *Econ.*, 1883, II, bl. 951.

Dr. W. H. Engelmann. Door P. J. Veth. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 315.

Willem Herman Engelmann. Door M. J. de Goeje. — *N. Sp.*, 1869, No. 12, bl. 90.

R. Everwijn, Oud-Hoofdingenieur van het Mijnwezen in Ned. Indië. — *J. M. N. I.*, 1886. (*T. adm. ged.*), bl. 197.

Ter herinnering aan A. Fitz Verploegh. — *I. G.*, 1888, I, bl. 266.

Emanuel Francis, O. I. Hoofdamtbe-
naar. Door Mr. A. J. E. A. Bik. — *I. G.*,
1880, II, bl. 770.

Mr. H. M. A. Bn. van der Goes van
Dirxland. — *T. N. I.*, 1890, II, bl. 158.

Dr. Greiner. Door G. H. van Soest. —
T. N. I., 1874, II, bl. 388.

W. H. de Greve, mijnningenieur. Door
G. H. van Soest. — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 404.
— Dezelfde. Door P. H. van Diest. — *J. M.*
N. I., 1872, II, bl. 227.

J. Groll. Door R. W. J. C. van den Wall
Bake. — *T. Inst. Ing.*, 1885-86 (*Not.*), bl. 58-66,
Vgl. *Ibid.*, bl. 107, 125.

Johannes Hageman Jz. Door Dr. Th.
C. L. Wijnmalen. — *N. Sp.*, 1872, No. 6, bl. 42.

Generaal E. C. F. Happé, Lid van den
Raad van Indië. — *I. M. T.*, 1873, bl. 9.

Dirk van Haren Noman. Door P. J.
Veth. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 479.

Ter herinnering aan Mr. A. Th. Heijli-
gers. — *I. G.*, 1888, I, bl. 263.

Dr. W. R. Bn. van Hoëvell. Door G.
H. van Soest. — *T. N. I.*, 1879, II, bl. 1. —
Dr. W. R. Bn. van Hoëvell, 15 Juli
1812—10 Februari 1879. — *I. G.*, 1879, I,
bl. 357. — W. R. Bn. van Hoëvell. Door
P. J. Veth. — *N. Sp.*, 1879, No. 12, bl. 90. —
E. H. 1879, No. 17, bl. 171.

Gerrit van Hoëvell, controleur. —
T. N. I., 1875, II, bl. 374.

Dr. J. J. Hoffman. Door Prof. H. Kern.
— *Jb. K. Ak. v. W.*, 1878, bl. 1. — Dezelfde.
Door P. J. Veth. — *T. A. G.*, IV, bl. 32. —
J. J. Hoffmann. Necrologie. — *N. Sp.*,
1878, No. 7, bl. 50. — Correspondentie. —
N. Sp., 1878, No. 12, bl. 90.

Mr. W. E. van der Hout, Lid van het
Hoog Gerechtshof in Ned. Indië. — *R. in*
N. I., XXVIII, bl. 60.

Ter herinnering aan H. C. Humme.
Door Prof. Dr. H. Kern. — *B. Inst.*,
Rks. 5, VIII, bl. 503. — Ter gedachtenis
aan H. C. Humme. — *I. G.*, 1893, II,
bl. 2202—2206.

W. A. Jellinghaus, Door G. H. van
Soest. — *T. N. I.*, 1886, II, bl. 233.

Jhr. Mr. J. K. J. de Jonge. Door P. J.
Veth. — *Jb. K. Ak. v. W.*, 1880, bl. 22.

Dr. A. W. T. Juijnbooll. — *T. N. I.*,
1887, I, bl. 138. — Ter herinnering aan Dr.
A. W. T. Juijnbooll. — *I. G.*, 1888, I,
bl. 265. — Dr. A. W. T. Juijnbooll. —
N. Sp., 1887, No. 9, bl. 70.

Prof. Kaiser. Door Dr. J. A. C. Oude-
mans. Met drie aanhangsels. — *N. T. N. I.*,
XXXIII, bl. 127, 175, 187, 188.

Mr. S. Keijzer. Door P. J. Veth. —
T. N. I., 1868, I, bl. 402. — Aanvulling. —
T. N. I., 1868, II, bl. 104—105.

Gualtherus Kolff. Door G. Keller. —
Levensber. M. N. Letterk., 1881, bl. 303.

Th. A. L. Kroesen. — *T. N. I.*, 1873,
II, bl. 485.

Generaal W. E. Kroesen. — *I. M. T.*,
1875, bl. 1.

Mr. Lambert Eduard Lenting.
Door Mr. B. H. Pekelharing. — *Levensber.*
M. N. Letterk., 1885, bl. 3.

P. A. Leupe. Door Dr. Th. C. L. Wijn-
malen. — *B. Inst.*, Rks. 4, V, bl. 232. —
Vgl. *T. N. I.*, 1881, I, bl. 233—235.

Ter gedachtenis aan Mr. H. D. Levys-
sohn Norman. — *I. G.*, 1893, II, bl. 2196-
2202.

Mr. P. A. S. van Limburg Brouwer.
Door G. H. van Soest. — *T. N. I.*, 1873, I,
bl. 235. — Dezelfde. Door Mr. C. Vosmaer.
— *Levensber. M. N. Letterk.*, 1875, bl. 19, 41.
— Ter nagedachtenis van Mr. P. A. S. van
Limburg Brouwer. Door H. Kern. —
N. Sp., 1873, No. 8, bl. 59.

Henri Julius Lion, redacteur van
het Bataviaasch Handelsblad. — *T. N. I.*,
1870, I, bl. 138.

J. J. Meinsma. Door A. C. Vreede. —
B. Inst., Rks. 5, II, bl. 1.

Ter herinnering aan J. Millard. — *I. G.*,
1889, I, bl. 429.

H. C. Millies. Door J. C. G. Boot. —
Jb. K. Ak. v. W., 1868, bl. 104. — Dezelfde
Door P. J. Veth. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 304.
— Dezelfde. Door P. de Jong. — *N. Sp.*,
1868, No. 52, bl. 410.

Dr. F. A. W. Miquel. Door C. J. Matthes.
— *Jb. K. Ak. v. W.*, 1872, bl. 29.

Mr. C. J. F. Mirandolle. Door J. T. Buijs. — *E. H.*, 1884, afl. 9.

John Maurits Mohr, Bataviaasch predikant onder de O. I. Compagnie. Door P. J. Veth. — *Gids*, 1885, III, bl. 55.

Jacob Frederik Mossel, President der Algemeene Rekenkamer. — *I. G.*, 1889, I, bl. 431.

Multatuli. Zie: Douwes Dekker.

Mr. S. C. J. W. van Musschenbroek. Door Mr. W. B. Bergsma. — *I. G.*, 1883, II, bl. 1014. — Dezelfde. Door P. J. Veth. — *T. A. G.*, Rks. 2, I (*U. A.*) bl. 176, 320. — Dezelfde. Door Jhr. Mr. J. K. W. Quarles van Ufford. — *Econ.*, 1883, II, bl. 1107. — Dezelfde. Door Prof. H. Kern. — *Levensber. M. N. Letterk.*, 1883—84.

Mr. Pieter Mijer, Gouverneur-Generaal van Nederl.-Indië. Door S. van Deventer. — *Levensber. M. N. Letterk.*, 1883—84.

Elisa Netscher, Lid van den Raad van Nederl. Indië. — *I. G.*, 1889, II, bl. 180. — Dezelfde. Door W. F. Versteeg. — *T. A. G.*, IV, bl. 382.

Mr. Ph. Jurriaan Quint Ondaatje. — *Vaderl. Letteroef.*, 1869, bl. 99.

Generaal J. L. J. H. Pel. — *I. M. T.*, 1876, bl. 97.

G. A. Pet, Hoofdingenieur. — *N. B. G.*, XIV, (1876), bl. XLIX (*bijl.*).

H. A. van der Poel, Resident van Pasoeroean. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 82.

Willem Poolman. — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 141.

C. L. F. Post. Door J. A. van den Broek. — *T. N. I.*, 1886, I, bl. 52.

Ter herinnering aan O. van Rees, Oud-Gouverneur-Generaal van Nederl. Indië. — *I. G.*, 1892, I, bl. 722.

P. J. B. C. Robidé van der Aa. Door Jhr. Mr. J. K. W. Quarles van Ufford. — *Levensber. M. N. Letterk.*, 1887, bl. 204. — Dezelfde. Door P. A. Tiele. — *I. G.*, 1887, I, bl. 435. — Ter herinnering aan P. J. B. C. Robidé van der Aa. — *I. G.*, 1888, I, bl. 264. — P. J. B. C. Robidé van der Aa. Door M. C. — *N. Sp.*, 1887, No. 9, bl. 69.

Taco Roorda. Door Prof. H. Kern. — *N. Sp.*, 1874, No. 21, bl. 178. — Dezelfde. Door J. J. Meinsma. — *B. Inst.*, Rks. 3, IX, bl. 320. — Dezelfde. Door P. J. Veth. — *Jb. K. Ak. v. W.*, 1874, bl. 17.

Ter herinnering aan S. E. W. Roorda van Eysinga. — *I. G.*, 1888, I, bl. 268.

Carl Benjamin Hermann Baron von Rosenberg. Eine biographische Skizze. Von Dr. Th. C. L. Wijnmalen. — *B. Inst.*, Rks. 5, IV, bl. 138. — Ter herinnering aan C. B. H. von Rosenberg. — *I. G.*, 1889, I, bl. 431.

Georgius Everardus Rumphius, Ambonsch natuurkundige der 17de eeuw. Door P. A. Leupe. — *Vh. K. Ak. v. W. (Nat.)* Dl. XII (1871).

Dr. R. H. C. C. Scheffer. Door K. W. van Gorkom. — *Jb. K. Ak. v. W.*, 1889, bl. 1. — Dezelfde. Door H. O. Forbes. — *T. N. I.*, XXV, bl. 994. — Dr. R. H. C. C. Scheffer herdacht. Door Dr. Th. C. L. Wijnmalen. — *I. G.*, 1889, II, bl. 597. — Vgl. *Econ.*, 1889, I, bl. 624—625.

Ter herinnering aan Generaal von Schierbrand. — *I. G.*, 1889, I, bl. 433.

Th. F. Schill. Door G. H. van Soest. — *T. N. I.*, 1888, I, bl. 312. — Ter herinnering aan Th. F. Schill. — *I. G.*, 1889, I, bl. 433.

Luitenant-Generaal C. P. Schimpf. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 497.

Herman Schlegel. Door Dr. G. Schlegel. — *Jb. K. Ak. v. W.*, 1884, bl. 1.

In memoriam (J. Schouw Santvoort). Door P. J. Veth. — *E. H.*, 1877.

G. de Serière. Door van Lier. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 411.

J. I. van Sevenhoven. Door P. J. B. C. Robidé van der Aa. — *B. Inst.*, Rks. 3, II, bl. 54—56.

Dr. P. F. von Siebold. Door Dr. Th. C. L. Wijnmalen. — *Levensber. M. N. Letterk.*, 1871, bl. 265.

L. A. J. W. Bn. Sloet van de Beele, Oud-Gouverneur-Generaal van Ned. Indië. Door Prof. H. Kern. — *Jb. K. Ak. v. W.*, 1891, bl. 37.

Ter herinnering aan Generaal J. C. J. Smits. — *I. G.*, 1888, I, bl. 267.

In memoriam. (Dr. Fr. Saltwedel). — *T. L. Tuinb.*, N. O. I., V, (1889—90), bl. 450.

Dr. T. J. Stieltjes. Door G. van Diesen. — *Jb. K. Ak. v. W.*, 1878, bl. 21.

Dr. Cornelis Swaving. Door Dr. C. L. van der Burg. — *N. T. N. I.*, XLII, bl. 20.

Generaal Jhr. F. V. A. Ridder de Stuers. Door J. van Swieten. — *T. N. I.*, 1882, I, bl. 1. — Jhr. F. V. A. Ridder de Stuers. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 337. — Generaal F. V. A. Ridder de Stuers. Door F. de Bas. — *M. Sp.*, 1882, bl. 29.

Generaal J. van Swieten. — *M. Sp.*, 1888, bl. 685. — Generaal van Swieten. Door G. H. van Soest. — *T. N. I.*, 1888, II, bl. 395. — Luitenant-Generaal J. van Swieten, met uittreksel uit zijn stamboek. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 375, 391, 405. — Ter herinnering aan Generaal J. Van Swieten. — *I. G.*, 1889, I, bl. 434.

Abel Janszoon Tasman. Door Mr. Ch. M. Dozy. — *B. Inst. Rks.* 5, II, bl. 308.

De Generaal-Majoor H. K. F. van Teijn. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 651. — Ter gedachtenis aan Generaal van Teijn. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1563. — Generaal-Majoor H. K. F. van Teijn. Door E. B. Kielstra. — *E. H.*, 1889.

Johannes Elias Teijsmann. Eene schets. Door Dr. M. Treub. — *Teijsm.* I, (1890), bl. 1. — Levensbericht van J. E. Teijsmann. — *T. N. I.*, 1882, II, bl. 153—155. — Dezelfde. — *T. M. N.*, 1882, bl. 303.

P. A. Tiele. Door Martinus Nijhoff. — *Levensber. M. N. Letterk.*, 1889, bl. 136.

Ter herinnering aan G. H. Uhlenbeck. — *I. G.*, 1889, I, bl. 440.

Ter gedachtenis aan A. W. P. Verkerk Pistorius. — *I. G.*, 1893, II, bl. 2206—2210.

Luitenant-Kolonel Vermeulen Krieger. Door W. A. van Rees. — *Tijds.* 1868 en 1869.

Prof. P. J. Veth. Door C. M. Kan. M. portret. — *E. H.*, 1879, No. 9, bl. 91.

Generaal N. H. W. S. Whitton, kommandant van het Indisch leger. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 89.

Ter nagedachtenis van G. A. Wilken. Door Prof. H. Kern. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1705. — Levensbericht van Dr. G. A. Wilken. Door Mr. T. H. der Kinderen. Met portret en lijst zijner geschriften. — *B. Inst.*, Rks. 5, VII, bl. 139. — Ter nagedachtenis van Prof. Dr. G. A. Wilken. Door Jhr. Mr. J. K. W. Quarles van Ufford. — *Econ.* 1891, bl. 720—732. — Levensbericht van G. A. Wilken. Door M. J. de Goeje. — *Jb. K. Ak. v. W.* 1892, bl. 27. — G. A. Wilken. Door Dr. H. Kern. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.* IV, (1891), S. 263-264. — G. A. Wilken. Von Dr. Schmeltz. — *Globus*, 13 Sept., 1891. — G. A. Wilken. 1847—1891. Door W. van der Vlugt. — *Gids*, 1891, IV, bl. 168. — Ter herinnering aan G. A. Wilken. Door C. M. Pleyte Wzn. — *Vr. v. d. D.*, VI, (1891), bl. 680. — Dr. G. A. Wilken herdacht. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 67. — In memoriam. (Professor G. A. Wilken). Door M. B. — *T. B. B.*, VI, blz. 215. — Dr. G. A. Wilken. Door Prof. van der Lith. — *Leidsche Stud. Alm.* 1892. — Ter herinnering aan den Hoogleraar Dr. G. A. Wilken, geboren 17 Maart 1847, overleden 18 Augustus 1891. Door Jhr. Mr. J. K. W. Quarles van Ufford. — *T. A. G.*, Rks. 2, VIII, (1891), bl. 1024. — G. A. Wilken. Door S. R. Steinmetz. — *N. Sp.*, 1891, No. 36, bl. 284.

Ter herinnering aan J. A. Wilkens. — *I. G.*, 1889, I, bl. 427.

Carel Frederik Winter. Door D. H. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 523—531.

Ter herinnering aan J. A. B. Wiselius. — *I. G.*, 1889, I, bl. 439. — J. A. B. Wiselius. — *T. N. I.*, 1888, II, bl. 210.

Willem Hendrik Woelders, zending op Nieuw-Guinea. Necrologie. — *B. U. Z. V.*, 1892, No. 10, bl. 145.

Ter herinnering aan R. Wijnen. — *I. G.*, 1892, II, bl. 722.

VI. GENEALOGIE.

Genealogie van de Vorsten van Bantam die in de Groote Moskee begraven zijn. — *T. B. G.*, XVI, bl. 96.

Palmer van den Broek (Dr. W.). Geschiedenis van het Vorstenhuis van Madoera. Vertaald uit het Javaansch. — *T. B. G.*, XX, bl. 241, 471; XXII, bl. 1, 280; XXIV, bl. 1.

Veth (P. J.). De oorsprong van den Javaanschen adel. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 474. — Nog iets over den Javaanschen adel. Door A. B. Cohen Stuart. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 354. — Het Koeteische vorstenhuis. Overzicht van zijne geschiedenis. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 453.

Afkomst der Balische vorsten. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 376.

Stamboom der Boeilelengsche vorsten. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 402.

Oorsprong van het Boeilelengsche vorstenhuis. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 408.

Hollander (Dr. J. J. de). Geslachtregister der vorsten van Sambas. — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 185.

Strikwerda (Y.). De afstamming van de vorsten in het Rijk van Skadau (Wester-Afdeeling van Borneo). — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 206.

De familie Daing Mabella (Benkoelen) volgens een Maleisch handschrift met historische toelichting. Door W. — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 115.

Maurenbrecher (J.). Tjakra-di-Nin-grat. Ontstaan, troonsopvolging en verdere geschiedenis van het voormalig vorstenhuis van Madoera (Bangkallan). — *T. B. B.*, II, bl. 291.

Senn van Basel (W. H.). Het Maleische vorstenhuis op Borneo's Westkust. — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 190.

Ligtvoet (A.). Over de genealogie der vorsten van Goa en Bima. Met stamboom. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 159.

Lijst van Atjeh's vorsten uit het geslacht Alaidin. — *N. B. G.*, XVIII (1890), bl. XLVI (bgt.).

Tromp (S. W.). Uit de Salasila (Oorsprong en genealogie van het Vorstenhuis van Koetei). M. 5 pl. — *B. Inst.*, Rks. 5, III, bl. 1. — Nog iets over de Salasila van Koetei. Door Dr. C. Snouck Hurgronje. — *B. Inst.*, Rks. 5, III, bl. 109.

Hugh Low. Sēlēsilah (book of the descent of the Rajas of Bruni). — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, June 1880, p. 1. — Notes to ditto. — *Ibid.* p. 6. — History of the Sultans of Bruni. — *Ibid.* p. 9. — List of the Mahomedan sovereigns of Bruni. — *Ibid.* p. 24. — Historic tablet. — *Ibid.* p. 32.

Treacher (W. H.). Genealogy of the Royal family of Broenai. Translated from the Malay. — *Jn. Str. Br. R. As. S.*, June 1885, p. 79.

Genealogische tabel der Kadli's onder het voormalige Atjesche Sultanaat. (Bijlage C van het opstel van K. F. H. van Langen „De inrichting van het Atjehsche staatsbestuur enz.”) — *B. Inst.*, Rks. 5, III.

In 't Veld (S. G.). Legende van het ontstaan van het vorstenhuis van Pasir (Borneo's Westkust). — *T. B. G.*, XXVII, bl. 557.

VII. PERSONALIA.

Het ontslag van den Heer L. W. C. Keuchenius als lid van de Vertegenwoordiging. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 532.

Loudon en zijn lofredenaar. (Naar aanleiding van de brochure van J. J. de Rochemont „Loudon en Atsjin. Amst. 1875"). — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 462.

Max Havelaar op den Buitenzorgschen troon. (Naar aanleiding van de brochure van J. J. de Rochemont „Loudon en Atsjin. Amst. 1875"). — *Cd. Busken Huët: Nation. Vertoogen, Amst.* 1876, I, bl. 299.

Hasselt (Dr. B. Th. W. van). Hulde aan de nagedachtenis van een voortreffelijk Ambonees (Eliza Robert Soselisa). — *M. N. Z. G.*, XVII (1873), bl. 359.

Soest (G. H. van). Een inlandsch zelfmoordenaar in Nederland. (De Sumatraansche onderwijzer Willem Iskander). — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 481—484. — Nadere mededeelingen van A. P. Godon. — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 157—160.

Bas (F. de). Eerste en laatste woning. (Herinnering aan kolonel Pel). *M. pl.* — *E. H.*, 1879, No. 8, bl. 81.

De Graaf van den Bosch. — *Cd. Busken Huët, Nation. vertoogen, Amst.*, 1876, I, bl. 102.

Dr. B. F. Matthes' aftreden als Directeur van de Gouvernementskweekschool te Makassar. — *M. N. Z. G.*, XXIII (1879), bl. 313. — Een woord over de verdiensten van Dr. B. F. Matthes. (Naar aanleiding van de brochure van Jhr. Mr. J. K. W. Quarles van Ufford „Een beroep op de Nederlandsche mecenaten. 's Grav. 1881"). Door G. K. Niemann. — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 305. — Wat doet de Regeering voor Dr. Matthes? — *I. G.*, 1881, I, bl. 488. — Twee adressen in zake Dr. B. F. Matthes. — *I. G.*, 1881, I, bl. 746. — Nieuwe adressen in zake Dr. B. F. Matthes. — *I. G.*, 1881, I, bl. 960. — In zake Dr. Matthes. Door Jhr. Mr. J. K. W. Quarles van Ufford. — *I. G.*, 1881, I, bl. 1104. — Vgl. *I. G.*, 1882, I, bl. 56.

Six (G. A.). De wetenschappelijke verdiensten van Mr. S. C. Snellen van Vollenhoven om trent de O. I. insectenfauna herdacht. — *I. G.*, 1880, I, bl. 1024.

Vervloet (W. J.). Generaal J. van Swieten en kapitein W. J. Vervloet op den 16den April 1874. — *I. G.*, 1880, II, bl. 1058.

Ajax. De militaire loopbaan van den Luitenant-Generaal Jan van Swieten. (Naar aanleiding van eene gelijknamige brochure. Breda 1881). — *I. G.*, 1882, I, bl. 158. — Kritiek van die brochure. Door A. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 714.

De Arabier Habib Abdoé'rrahman Alzahir. Korte levensschets. Met portret. — *I. G.*, 1880, II, bl. 1008. — Nog iets over Abdoé'rrahman. — *I. G.*, 1881, I, bl. 98. — Vgl. *E. H.*, 1879, No. 12, bl. 118—119.

Het vijftigjarig jubilé van den Heer Johannes Elias Teijsmann. — *T. N. I.*, XXV, bl. 265. — *N. T. N. I.*, XL, bl. 166. — Lejubilésémiséculaire de M. Johannes Elias Teysmann. Par H. Meyners d'Estrey. — *Ann. E. Or.*, III (1880—81), p. 175.

Een brief van Mr. N. P. van den Berg naar aanleiding van een uitspraak van den Heer Bastert in de Tweede Kamer. Met bijlage: Het opstel „Vaderlandsliefde", overgedrukt uit het Dagblad van N. I. van 12 Augustus 1878. — *I. G.*, 1881, I, bl. 709. — Vgl. *Econ.*, 1878, I, bl. 601—606; II, bl. 1053.

Arresten in de proceszaak van A. B. van der Parra Breton contra de Regeering van Ned. Indië, wegens zijne wegvoering van het eiland Bangka (Menado). — *R. in N. I.*, XXXII, bl. 81; XXXIX, bl. 175; XLVI, bl. 347. — Vgl. *T. N. I.*, 1881, I, bl. 229—331, 397.

De zaak van der Heijden. — *I. G.*, 1881, I, bl. 947. — De Memorie van Luitenant-Generaal K. van der Heijden. Door V. — *I. G.*, 1882, II, bl. 1. — Oordeel van de pers over de Memorie. — *I. G.*, 1881, II, bl. 460—464. — De zaak van der Heijden. (Discussiën in de Tweede Kamer). — *I. G.*, 1881, II, bl. 975. — Zaak van der Heijden. (Memorie). — *I. G.*, 1882, I, bl. 562. — De zaak van der Heijden. (Verslag der Commissie uit de Tweede Kamer voor de verzoekschriften over het

adres van v. d. Heijden). — *I. G.*, 1882, II, bl. 358. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 734. — Oordeel van de pers over het Verslag. — *I. G.*, 1882, II, bl. 509-512. — Nota van inlichtingen van den Minister van Koloniën in zake het adres. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 54. — Verslag der Commissie naar aanleiding der Nota van inlichtingen. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 495. — Beraadslaging over de conclusie van het Verslag der Commissie. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 113. — Zijne Excellentie de luitenant-generaal K. van der Heijden en de burgerlijke ambtenaren. Door IJ. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 450.

Goede voorbeelden. (Ambtelijke loopbaan van den Resident L. de Scheemaker, laatstelijk van de Oostkust van Atjeh). — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 368.

De zaak van den luitenant Th. Kleij c. s. (Naar aanleiding van eenige brochures). — *I. G.*, 1881, II, bl. 910. — De Tweede Kamer en de zaak van den Heer Kleij c. s. — *I. G.*, 1882, II, bl. 64-69. — Aan kondiging van de brochure van Th. Kleij „Gehoorzaamheid aan de Wetten enz. 's Grav. 1881". — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 330. — Kritisch overzicht van de brochure: „De zaak van den luitenant Kleij door en in de pers besproken". Met naschrift. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 82-98. — Het votum der Tweede Kamer in zake Kleij c. s. getoetst aan de Wet. Door N. N. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 681. — Vgl. *I. M. T.*, 1883, I, bl. 129, 135. — *M. Sp.*, 1882, No. 10. — De zaak Kleij. — *I. G.*, 1893, I, bl. 451.

De zaak van den eervol ontslagen kapitein van het Indisch leger E. G. C. van Daalen. (Polemiek Perelaer van Swieten). — *I. G.*, 1882, I, bl. 375, 567, 718. — Vgl. *I. G.*, 1882, II, bl. 338-341. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 171, 433.

De zaak van kolonel Schäfer. (Naar aanleiding van zijne brochure „De militaire bureaucratie en mijn ontslag. Zutphen 1884"). — *I. G.*, 1884, I, bl. 1014. — Een kolonel der Genie (C. Schäfer). Door G. E. V. L. van Zuijlen. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 89.

Zuijlen (G. E. V. L. van). Herinneringen uit mijn militairen loopbaan. Voordracht met debat. — *V. Krijgsw.* 1886-87, bl. 413-453.

Mr. L. W. C. Keuchenius voorheen en thans. Een bijdrage tot karakterstudie. — *I. G.*, 1885, I, bl. 288.

Wat een Duitscher (A. J. Wassmer) in de Molukken overkwam. — *I. G.*, 1885, I, bl. 657; II, bl. 905.

De oudste ambtenaar in dienst bij het onderwijs in Ned. Indië (J. M. Rosskopf). — *I. G.*, 1888, II, bl. 1294.

De benoeming van den Heer E. P. C. Sol tot Lid van de Algemeene Rekenkamer in Ned. Indië. (Oordeel van de pers). — *I. G.*, 1888, II, bl. 1519-1528.

Schippers (M. H.). Samuel Rotinsulu, districtshoofd van Maoembi (Menado). — *M. N. Z. G.*, XXXIII, (1889) bl. 204.

Knoop (W. J.). Een officier van ons Indisch leger. (Naar aanleiding van de „Geschriften van L. J. H. Timmermans Batavia 1887"). — *Tijdsch.* 1888, II, bl. 276.

De zaak van den gepensioneerd kapitein van het Indisch leger Willink Ketjen. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1876; 1888, I, bl. 67.

Kollewijn (Dr. R. A.). Iets over Multatuli. — *Vr. v. d. D.*, II, (1887) bl. 270.

Sandick (R. A. van). De Havelaarszaak. — *Vr. d. T.*, XV, (1889-90), II, bl. 111.

Hall (J. N. van). Uit Multatuli's brieven. — *Gids*, 1890, I, bl. 1-15.

Hooijer (J. H.). Millioenenstudien herlezen. Een blik op Douwes Dekker. — *Gids*, 1889, I, bl. 1.

Swart Abrahamsz (Dr. Th.). Eduard Douwes Dekker. Eene ziektegeschiedenis. — *Gids*, 1888, III, bl. 1.

Betz (Dr. H. J.). Dr. Th. Swart Abrahamsz over Eduard Douwes Dekker. — *N. Sp.*, 1888, No. 29, bl. 237.

Young (J. W.). Then Sioe Kim Njong in de Westerafdeeling van Borneo bekend als „Njonja Kaptaf". In memoriam. — *B. Inst.*, Rks. 5. III, bl. 149.

Clio. De korporaal van het 3de bataljon infanterie J. H. Wolvekamp, algemeen stamboeknummer 26592. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 350. — De Europeesche fuseliers van het 2de garnizoensbataljon van Atjeh en Onderhoorigheden W. R. Schirmer en F. C. A. Bujs. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 462.

De belooning van een inlandsch ambtenaar na 42 jaren trouwen dienst. (De zaak van A. B. Kalenkongan in de Minahassa). — *I. G.*, 1890, I, bl. 504. — Waarom de hoofddjaks Kalenkongan ontslagen werd. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1993.

De Gouverneur-Generaal Duijmaer van Twist en de assistent-resident Douwes Dekker. (Volgens eene biographie van eersten door Prof. van der Lith). — *I. G.*, 1892, I, bl. 116.

Het ongevraagd ontslag van een verdienstelijk officier. (De majoor der infanterie W. E. Munniks de Jongh). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1502. — Vgl. *I. G.*, 1892, II, bl. 1528—1531.

De Havelaarszaak. — *R. A. v. Sandick; Leed en lief uit Bantam. Zutphen*, 1892, bl. 177. — Vgl. *I. G.*, 1892, II, bl. 2383.

Sandick (R. A. van). Een leekenoordeel over een arrest van het Hoog Gerechtshof. De zaak Cores de Vries besproken. — *I. G.*, 1892, II, bl. 2267.

Een gedecoreerd Ambonsch godsdienstleeraar. (P. M. C. Pattiselanno). — *I. G.*, 1893, I, bl. 703.

Onthulling van het standbeeld van Jan Pieterszoon Coen te Hoorn. (Koloniaal kroniek). — *Econ.* 1893, II, bl. 533—536.

De onthulling van het gedenkteeken voor Günther von Bülzingslöwen te Soerabaia. — *E. H.*, 1893.

Het ontslag van kolonel Pompe als Gouverneur van Atjeh. (Mededeelingen van den Minister in de Tweede Kamer, met aantekeningen). — *I. G.*, 1892, I, bl. 463—467.

DERDE AFDEELING.

C. Het Beheer.

I. HET BEHEER IN HET ALGEMEEN. — KOLONIALE POLITIEK. — KOLONIAAL STELSEL.

Lier (van). Sprokkelingen uit het Regeeringsverslag van het Beheer en den Staat van Ned. Indië over 1864. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 359, 445.

Kanttekeningen op het Verslag van het Beheer en den Staat van Ned. Indië over 1866. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 295. — Als voren over 1866. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 171, 279. — Als voren over 1867—1869. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 85, 200. — Als voren over 1870. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 81.

Feiten en cijfers uit het Koloniaal Verslag voor 1878. — *I. G.*, 1879, I, bl. 46. — Als voren voor 1879. — *I. G.*, 1879, II, bl. 479. — Als voren voor 1878. — *I. G.*, 1880, I, bl. 55. — Als voren van 1880. — *I. G.*, 1880, II, bl. 833, 1066. — Als voren van 1881. — *I. G.*, 1881, II, bl. 753. — Als voren van 1882. — *I. G.*, 1882, II,

bl. 647; 1883, I, bl. 83. — Als voren van 1883. — *I. G.*, 1884, I, bl. 555. — Als voren van 1887 (in verband met vroegere Verslagen). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1661; 1888, I, bl. 25. — Als voren van 1889 (in verband met opgaven uit eenige vroegere Verslagen). — *I. G.*, 1890, II, bl. 1732, 1951; 1890, I, bl. 692.

De waarde van het Koloniaal Verslag. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 430.

De inrichting van het Koloniaal Verslag sedert 1876. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2286—2289.

Gegronde aanmerkingen op het Koloniaal Verslag. (In het rapport der Commissie uit de Tweede Kamer over het Verslag van 1891). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1716.

Antwoorden of aanmerkingen betreffende het Koloniaal Verslag van 1891. (Met

beschouwingen over de inrichting en de wijze van bewerking van het Verslag). — *I. G.*, 1893, I, bl. 241.

Een gewraakte aanmerking op het Koloniaal Verslag van 1891. — *I. G.*, 1892, II, bl. 2357.

Memorie over het koloniale vraagstuk. Ingediend aan het Internationaal Congres te Amsterdam van 1864 door Mr. Ph. J. Bachienne. — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 263.

Limburg Brouwer (Mr. P. A. S. van). Java's hervormers. Eene historische schets. (Naar aanleiding van S. van Deventer's „Bijdragen tot de kennis van het landelijk stelsel op Java. Zalt-Bommel 1865—66"). — *Gids*, 1866, I, bl. 433. — Vgl. *Econ.*, 1866, bl. 193.

Kolonie en moederland. Door J. B. — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 325.

Alphen (Jhr. Mr. H. van). Onze kennis van Indië. Bijdrage tot de geschiedenis van onze koloniale politiek. (Naar aanleiding van S. van Deventer's „Bijdragen tot de kennis van het landelijk stelsel op Java. Zalt-Bommel 1865—66"). — *Gids*, 1867, I, bl. 482, II, bl. 274. — Java en de Indische begroting voor 1868. — *Gids*, 1868, III, bl. 268.

Organieke hervorming in Ned. Indië. Ontwerp van Wet met memorie van toelichting. — *L. v. Woudrichem v. Vliet; Kol. studien*, Rks. 2, No. 1. *Rott.* 1868.

De discussiën over koloniale politiek bij de behandeling der begroting voor 1867. Door X. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 415. — Vgl. *T. N. I.*, 1867, I, bl. 175.

Buijs (J. T.). Gemeen overleg. (Hoofdzakelijk met betrekking tot het koloniale vraagstuk). — *Gids*, 1867, IV, bl. 287. — Het koloniaal debat. (Discussiën in de Tweede Kamer over de Agrarische Wet, met een overzicht der geschiedenis van het koloniale vraagstuk hier te lande sedert 1848). — *Gids*, 1870, II, bl. 338.

Steijn Parvé (D. C.). De betrekkelijke vóór- en nadeelen van de Europeesche en de inlandsche heerschappij over Oostersche volken. — *T. N. I.*, 1868, I, bl. 451.

De vóór- en nadeelen van de heerschappij der Britten en Nederlanders in Indië. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 26, 133.

De val der conciliante richting (op koloniaal gebied). Treurspel in 2 bedrijven, met een vóór- en naspel. Door X. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 51, 132.

De uitvoering van het conservatieve programma in Indië (door den Gouverneur-Generaal Mr. P. Mijer). — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 426.

Het koloniale vraagstuk. Door B. — *T. N. I.*, 1868, I, bl. 1, 97, 200.

Een woord over de koloniale kwestie. — *Econ.*, 1868, II, bl. 987.

Een terugblik. (De daden der conservatieve partij op koloniaal gebied). Door X. — *T. N. I.*, 1868, I, bl. 68.

Een zwanenzang van de conservatieve koloniale politiek. Door X. — *T. N. I.*, 1868, I, bl. 278.

Een afscheid en een blik in de toekomst (met betrekking tot het koloniale vraagstuk). Door X. — *T. N. I.*, 1868, I, bl. 381.

Conservatieve koloniale politiek. Door X. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 322.

Veth (P. J.). De phases der bestrijding van het koloniale stelsel. (Naar aanleiding van twee geschriften van B. Heldring. Amst. 1868). — *Gids*, 1869, I, bl. 100. — Overzicht. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 403—404.

Zijn Nederland en Indië één? — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 62.

Ons koloniaal stelsel en het publiek. (Overzicht eener redevoering van J. D. Fransen van de Putte op de Java-meeting te Rotterdam, op 18 Nov. 1869). — *Econ.*, 1869, II, bl. 1140.

Wenken voor de koloniale politiek van Nederland. Door S. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 73.

Wijnmalen (Dr. T. C. L.). De Christelijk-historische richting en haar koloniale staatkunde. — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 302. — Eene stem van niet verdachte zijde over de koloniale staatkunde. (Naar aanleiding van opstellen in het Jaarboekje voor de Ned. Vereeniging gevestigd te Rotterdam III, 1874). — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 481. — Antirevolutionaire koloniale politiek. — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 41. — De verhouding van Indië tot Nederland. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1881, bl. 71—109. — Eenige aantekeningen omtrent Indië's verhouding tot Nederland. — *I. G.*, 1881, II, bl. 685.

Roorda van Eijsinga (S. E. W.). De invloed der omgeving van onze koloniale wetgevers. — *N. Sp.*, 1873, No. 51, 52, bl. 402, 412. — Het oude en het nieuwe stelsel in Indië. — *N. Sp.*, 1883, No. 22, 23, bl. 172, 181. — Un misérable système d'exploitation, ou ce qu'on voit et ce qu'on ne voit pas. — *Philosophie positive. Revue dirigée par Ch. Robin etc.*, Sept.—Oct. 1882, *Clarens* 1882.

Nederland en Java. — *N. en J.*, 1875, No. 5, 6.

Bespreking van de vraag: Is er grond voor het beweren, dat de bevolkingsstatistiek in Ned. Oost-Indië gunstig stemmen moet voor het aldaar sinds 1830 gevolgd regeeringsbeleid. Ingeleid door van Gorkom. — *Staatk. Staath. Jb.*, 1873, bl. 61—74.

Heldring (B.). Ons bestuur over ons Rijk in Indië. (Naar aanleiding van het werk van v. d. Lith en Spanjaard over de Staatsinstellingen van Ned. Indië. 's Grav. 1871). — *Gids*, 1872, II, bl. 242. — Beoordeeling van hetzelfde werk door Dr. Th. C. L. Wijnmalen en antwoord van v. d. Lith en Spanjaard. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 51, 385.

Een woord over koloniaal beheer. Door Q. N. (Naar aanleiding van het artikel over B. Heldring in de *Gids*, „Ons bestuur over ons rijk in Indië“). — *Econ.*, 1872, II, bl. 1150.

Het bestuur over Ned. Indië. (Naar aanleiding van het werk van v. d. Lith en Spanjaard „De staatsinstellingen van N. I. 's Grav. 1871“). — *Tijdspr.*, Nov. 1871, bl. 381.

Scoest (G. H. van). De roeping van Nederland in Indië. Redevoering in de afd. Rotterdam der Maatschappij tot Nut van den Javaan. — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 121.

Bosse (Mr. J. P. van). Decentralisatie in Indië. — *Gids*, 1875, IV, bl. 417.

Lenting (L. Ed.). Eenige koloniale vraagstukken van den dag. (Naar aanleiding van Mr. N. G. Pierson's „Koloniale politiek. Amst. 1877“). I. Historische inleiding. — II. Kultuurstelsel. — Hervorming van het Preangerstelsel. — III. Koffie-kultuur. — Agrarische wetgeving. — *Econ.*, 1878, II, bl. 803; 1879, I, bl. 1.

De zwanenzang van een kolonialen conservatief. (Naar aanleiding van een artikel

van Jhr. Hartsen, in de *Amst. Courant*, over koloniale politiek). — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 241.

Goltstein (Mr. W. Bn. van). Koloniale politiek. (Naaraanleiding van Mr. P. Mijer's, „Jean Chrétien Baud, Utr. 1878“). — *Gids*, 1879, II, bl. 237. — Overzicht. — *I. G.*, 1879, I, bl. 781—794.

Decentralisatie in Indië. (Uittreksel uit het werk van C. L. F. Post „Over den Waterstaat in Ned. Indië. Amst. 1879“). — *I. G.*, 1879, II, bl. 546.

Bosscher (C.). Hoe moet Indië geregeerd worden? I. Inleiding. — II. Commissarissen-Generaal. — III. Van der Capellen. — IV. Van der Capellen en du Bus. — *I. G.*, 1879, I, bl. 7, 149, 428, 718.

Koloniale politiek. (Overzicht van artikelen in de *Standaard* getiteld „Rijksbezit over zee“). — *I. G.*, 1879, I, bl. 341-348. — Vgl. *I. G.*, 1879, I, bl. 348—349.

Kesteren (C. E. van). Een reisindruk van Java meegebracht. (Beschouwingen over den toestand van Ned. Indië onder de werking van het tegenwoordig stelsel van bestuur). — Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1882, bl. 97-167. — *I. G.*, 1882, II, bl. 777. — Een nalezing van begrootingsdiscussien (in de Tweede Kamer). Met een koloniaal programma. — *I. G.*, 1892, I, bl. 43.

De komende grondwetsherziening en ons koloniaal bestuur. — *I. G.*, 1883, I, bl. 877.

Brooshooft (Mr. P.). Bij het optreden van de Heeren Sprenger van Eijk en van Rees. (Beschouwingen over het koloniaal stelsel en den toestand van Indië). — *Tijdspr.*, 1884, I, bl. 337.

Nederlandsch-Indië in de Staten-Generaal. (Kritisch overzicht eener reeks artikelen in het dagblad *de Tijd* van 1885, over de koloniale politiek en het regeeringsbeleid van den Gouverneur-Generaal O. van Rees en den Minister Sprenger van Eijk). — *I. G.*, 1886, I, bl. 496-501.

Alphen (L. F. van). Geestverwanten van v. Overstraten. (Kritiek van het Indisch regeeringsstelsel). Met naschrift. — *T. M. N.*, 1887, bl. 293, 324.

Hervormingsplannen in 1863 aan den Gouverneur-Generaal Sloet aanbevolen door den toenmaligen resident van Soerabaja O. van Rees. (Rapport dd. 2 April 1863). — *I. G.*, 1885, I, bl. 720.

Kock (J. de). Twee stelsels van kolonisatie. (Het Engelsch-Indische en het Nederlandsch-Indische). — *Gids*, 1888, I, bl. 460. — Overzicht. — *I. G.*, 1888, II, bl. 999—1006. — Opmerkingen van Mr. N. P. van den Berg. (Uit het *Batav. Nieuwsblad*). — *I. G.*, 1888, II, bl. 1508-1511.

Bool (H. J.). Koloniale hervormingen. — *Vr. d. T.*, XV, (1888—89), II, bl. 71. — Overzicht. — *I. G.*, 1889, I, bl. 1033—1035. — Notice sur les Indes Orientales Néerlandaises. (Stelsel van bestuur). — *Congr. Col. Intern. Paris*, 1889, (C. R.) p. 285.

Decentralisatie in Indië. (Overdruk uit het *Nieuw Pad. Handelsblad*). — *Ind. Mail*, II, (1887), bl. 875.

Bestuur van Indië in Indië. Door E. — *Ind. Mail*, II, (1887), bl. 1035.

Beschouwingen over het vraagstuk der decentralisatie van het bestuur in Ned. Indië, naar aanleiding van de bespreking daarvan bij de behandeling der Ind. Begrooting voor 1885. — *T. N. I.*, 1888, I, bl. 62—67.

Onze belangstelling in Indië. Door een *Verlofganger*. (Overdruk uit de *Koerier*, dagblad van *Deventer* van Juni 1886). — *T. N. I.*, XXXIII, bl. 614.

Louter (Mr. J. de). Decentralisatie in Indië. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1888, bl. 117—150. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1577. — *T. N. I.*, 1888, II, bl. 259; 1889, I, bl. 111. — Een nieuw beginsel van koloniale politiek. (Naar aanleiding van de bij de Tweede Kamer ingediende decentralisatie-ontwerpen). — *I. T.*, 28 Nov., 5 Dec. 1893, No. 218, 219.

Huijser (P. C.). Decentralisatie van bestuur in Ned. Indië. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1841. — De huishouding van Staat in Ned. Indië. — *I. T.*, 25 Maart, 1 Apr. 1890 No. 26, 27. — Het regeeringsbeleid der toekomst. — *I. T.*, 25 Apr., 1893, No. 187.

Willinek (Mr. G. D.). Moederland en kolonie. Een beoordeeling van beider staatsrechtelijke verhouding. — *I. T.*, 4, 11 Maart 1890, No. 23, 24.

Lith (Mr. P. A. van der). De verhouding van de Wetgevende Macht in het moederland tot het Centraal Bestuur in Ned.-Indië. Voordracht met debat en bijlagen. — *V. Ind. Gen.*, 1888, bl. 151—194; 1889, bl. 35—69. — *T. N. I.*, 1889, I, bl. 111.

Decentralisatie in Indië. (De hervormingsmaatregelen afgekondigd bij Staatsblad No. 56 van 1888 en No. 43, 76 en 77 van 1889). — *I. G.*, 1889, II, bl. 2033—2057.

Levyssohn Norman (Mr. H. D.). Communication sur le nouveau régime économique des Indes Orientales Néerlandaises. — *Congr. Col. Intern., Paris* 1889, (C. R.) p. 163.

Het *Algemeen Handelsblad* over decentralisatie in Ned. Indië. — *I. G.*, 1891, II, bl. 2009—2011.

Cremer (J. T.). Redevoering in de Tweede Kamer [bij de behandeling der Ind. Begrooting voor 1891] over decentralisatie van het bestuur in Ned. Indië. — *I. G.*, 1891, I, bl. 237. — Lezing in eene vergadering der kiesvereniging „Burgerplicht” te Amsterdam over de koloniale politiek. (Overzicht). — *I. G.*, 1891, II, bl. 1248—1255.

Politique coloniale en Hollande. (Overzicht eener redevoering van het Kamerlid J. T. Cremer). — *Ann. E. Or.*, XV, (1891), I, p. 353.

Dedem (Mr. W. K. Bn. van). Lezing in eene vergadering der Indologische Vereeniging te Delft op 20 Maart 1891 over het Indisch regeeringsbeleid. — *I. G.*, 1891, I, bl. 1065.

De koloniale politiek sedert 1848. Historisch overzicht. — v. *Welderen Bn. Rengers*: *Parlem. Gesch.* 's Grav., 1891, I, bl. 310.

Kritisch overzicht der brochure van O. C. Eschauzier. „Het vraagstuk der decentralisatie van het bestuur op Java's Grav. 1892.” — *I. G.*, 1892, II, bl. 1950—1966.

Het *Algemeen Handelsblad* en de *Telegraaf* over de decentralisatieplannen van den Minister van Dedem. — *I. G.*, 1893, I, bl. 467—471.

Het *Nieuws van den Dag* over bestuursdecentralisatie in Ned. Indië. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1790—1794.

Verkerk Pistorius (A. W. P.). Decentralisatie in het Indisch bewind. — *Vr. d. T.* XIX, (1892—93), II, bl. 173. — Overzicht. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1496—1500.

Berg (H. J. R. van den). Onze koloniën en ons koloniaal beheer. De gebroeders Bato en Indo aan het woord. — *T. B. B.*, VIII, bl. 277.

Een Wetsontwerp tot wijziging van de bestuursinrichting in Ned. Indië. (Decentralisatie). Met Memorie van Toelichting. — *I. G.*, 1893, II, bl. 2119.

De bemoeienis der Staten-Generaal met de Indische bestuursaangelegenheden. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2308—2312.

Waardeert de Javaan ons bestuur? — *I. G.*, 1891, I, bl. 249.

Trisnoboemie. Hervormingen voor Ned. Indië. — *I. T.*, 5, 11 *April*; 2, 9 *Mei*; 6, 27 *Juni*; 4, 10 *Juli*; 3, 10 *October* 1893; 9 *Januari* 1894, No. 184, 185, 188, 189, 193, 196, 197, 198, 210, 211, 224.

Zuijlen (G. E. V. L. van). Politieke decentralisatie. — *I. T.*, 25 *Juli* 1893, No. 200.

Coevorden (C. C. L. van). Wijziging van de bestuursinrichting in Ned. Indië. — *I. T.*, 5 *Dec.* 1893, No. 219. — Vgl. *I. T.*, 12 *Dec.* 1893, No. 220.

III. BEOORDEELING VAN HET NEDERLANDSCH KOLONIAAL STELSEL DOOR VREEMDEN.

La Hollande à Java. (Naar aanleiding van Multatuli's *Max Havelaar*). — *Rev. Brit.*, *Avût* 1867, p. 217.

Oordeel van een Engelschman. (T. J. Hovell Turlow) over het regeeringsstelsel in Ned. Indië. — *G. M. N. v. d. J.*, 1869, No. 4, bl. 62.

Gramberg (J. S. G.). Hoe een vreemdeling over Indië schrijft. (Naar aanleiding van het werk „Félix Batel, ou la Hollande à Java. La Haye 1869”). — *N. Sp.*, 1869, No. 32, bl. 252.

Lier (J. C. van). Nog een Duitscher over Indië. (Dr. S. FRIEDMANN „Die Ostasiatische Inselwelt. Leipzig 1868”). — *N. Sp.* 1868, No. 39, bl. 307.

Een Fransch werk over Java. (De Beauvoir; Java, Siam etc. Paris 1870). — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1870, No. 4, bl. 103.

Het oordeel van een Duitscher over de koloniale politiek van Nederland. (Uit de *Kölnische Zeitung*). — *N. en J.*, 1872, No. 17.

Kritisch overzicht van het werk van F. von Hellwald „Ueber Colonien und über die Holländischen Niederlassungen in Ostindien insbesondere. Ein Beitrag zur niederl. Colonialfrage. Wien u. Amst. 1871”. — *Econ.*, 1872, II, bl. 942—949. — Vgl. *M. Geogr. Ges. Wien*, 1871, S. 113, 209.

Rede van Lord Stanley of Alderley in het Parlement over de Ned. koloniale

politiek, in verband ook met het Sumatra-tractaat van 1871 en den Atjeh-oorlog; met aantekeningen. — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 151—157.

Overzicht van een Memorandum van den Britschen Consul te Batavia Mac Lean over Nederlands koloniale politiek en den toestand van de inl. bevolking op Java, alsmede van de polemiek daarover in de Engelsche pers. — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 421.

Hellwald (F. von). Das Kolonialsystem der Holländer in Ostindien. I. Allgemeine Betrachtungen. — II. Kritik des Holl. Kolonialwesens. — *Ausl.*, 1873, No. 6, 7, S. 112, 124. — Overzicht. — *Econ.*, 1873, II, bl. 597—607.

Wenzelburger (Th.). Niederländisch Ostindien. — *Unsere Zeit*, 1873, S. 289, 433.

Neurdenburg (J. C.). Zou het onverschillig zijn, hoe andere natiën over ons beleid in Indië denken? (Naar aanleiding van eene kritiek van het regeeringsstelsel op Java in het werk van Joseph Cooper „Un continent perdu. Traduit par Ed. LA-BOULAYE. Paris, 1876”). — *M. N. Z. G.*, XIX, (1875), bl. 411. — Vgl. *T. N. I.*, 1876, I, bl. 6—12.

Indrukken van een wereldreiziger op Java. (Naar aanleiding van het werk van E. K. Laird „The rambles of a globe-trotter. London 1875”). — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 451.

Prof. Giglioli over Java en het kultuurstelsel. — *Geogr. Mag.*, IV, (1877), bl. 272.

Wedderburn (Sir David). The Dutch in Java. — *Fortn. Rev.*, 1 January 1878, p. 96. — Een billijke beoordeeling van ons koloniaal stelsel door een vreemdeling. (Naar aanleiding van vorenst. opstel). — *T. N. I.*, 1879, II, bl. 341.

James Caird (in *the Nineteenth Century* van 1879) over het Ned. koloniaal stelsel. — *I. G.*, 1879, II, bl. 861—862.

Een Duitscher (Hübbe-Schleiden), in zijn werk „Ueberseeische Politik, Hamburg 1880“, over Nederland en Nederlands koloniale politiek. — *I. G.*, 1880, II, bl. 1120.

Een vreemdeling in en over Indië. (Naar aanleiding van Dr. A. Bottoni's „Herinneringen enz.“, vertaald door Mevr. de Graaff-Holtrop. Amst. 1877“). — *Ind. Letterb.*, III (1878), bl. 35.

Een Engelschman, die ons niet vleit. (James Hingston in zijn werk „The Australian abroad. London 1879“). — *I. G.*, 1880, II, bl. 895.

Een oud O.-I. ambtenaar (Emil Metzger), in *Unsere Zeit* van 1881, over het bestuur der Ned. O. I. koloniën. — *I. G.*, 1881, II, bl. 439—443; 606—608.

Skinner (A. M.). The Java-system. (Naar aanleiding van Mr. C. P. K. Winkel's „Essai sur les principes régissant l'administration de la Justice aux Indes Hollandaises. 1880“). — *Jn. Str. Br. R. As. S.*, June 1883, p. 155.

Das Holländische Kolonialreich. — *Em. Deckert; Kolonialreiche. Leipzig*, 1885. S. 157—168.

Moltke (A. Frhr. von). Streiflichter auf holländische Kolonialpolitik. — *D. K. Z.* 1885, No. 15, S. 481. — Holland in Ostindien. — *Ausl.*, 1889, No. 1, 2, S. 1, 26.

De *Quarterly Review* van 1884 over onze koloniale politiek. — *I. G.*, 1884, II, bl. 175.

De Duitse vice-admiraal Livonius, in eene brochure getiteld „Colonialfragen“, over het koloniaal beleid der Nederlanders. — *I. G.*, 1885, I, bl. 101—102.

De Fransche gezant in den Haag, L. Legrand (in eene lezing in de Académie des Sciences morales et politiques te Parijs op 28 Mei 1887), over ons bestuur in Indië. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1160.

Engelsch en Nederlandsch koloniaal bestuur. (Volgens een opstel in de *London and China Telegraph*). — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 200.

Metzger (Em.). Zustände in den Niederl. Ostindischen Kolonien. — *Ausl.* 1880, No. 41. — Niederländische Kolonialpolitik. — *Ausl.* 1882, No. 21 ff. — Overzicht. — *I. G.* 1882, II, bl. 485—490. — Holländisch-Indien im Jahre 1886. — *Globus*, LI, (1886), No. 20—22. — Der Einfluss des Parlamentarismus auf die Entwicklung der Niederl. Ostindischen Colonien. — *Monatsschr. f. d. Or.*, 1888, S. 91. — Herrscher und Beherrschte auf Java. — *Globus*, LVI, (1889), No. 1, 2. — Notes on the Dutch East-Indies, 1888. — *Scott. Geogr. Mag.*, IV, (1888), p. 432, 457, 469. — Overzicht. — *T. N. I.*, 1889, I, bl. 356. — Niederländisch Ostindien in 1890. — *D. K. Z.*, 1890, No. 9, S. 106. — Overzicht. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1748—1753. — Das Kultursystem und die heutigen Verhältnisse auf Java. — *Jahresber. Würtemb. Verein f. Handelsgeogr.*, 1882—84, S. 55.

Veth (P. J.). Beschouwingen van Engelsche prinszen over Ned. koloniale toestanden. (Ontleend aan het werk „The cruise of Hr. Ms. ship „Bacchante“, 1879-82, London, 1887“). — *T. N. I.*, 1888, I, bl. 321.

Kirchhoff (A.). Die Niederländer auf den Molukken. — *D. K. Z.*, 1888, No. 36, S. 290.

Relations between Holland and her colonies. Report by Consul Eckstein of Amsterdam. — *Rep. Cons. United States*, 1889, p. 567. — Overzicht. — *T. N. I.*, 1889, II, bl. 10.

Freiwald. Communication sur le système colonial de la Hollande aux Indes Orientales. — *Congr. Col. Intern. Paris*, 1889, (C. R.), p. 157.

Sumatra unter der blau-weiss-rothen Flagge. — *Dr. Em. Carthaus; Sumatra Leipzig*, 1891, S. 93—125.

Ricard (X. de). Les Hollandais dans l'Archipel Indien. — *Rev. Scientif. de la France*, T. XLVII, No. 19, p. 592. — Vertaling van hetzelfde stuk. — *T. B. B.*, VI, bl. 102. — Overzicht. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1244—1248.

Sandick (R. A. van). Een Fransch oordeel over ons koloniaal beheer. („Les Hollandais dans l'Archipel Indien. Par X. de Ricard“, in de *Revue Scientifique* van 1891). — *I. T.*, 6 Oct. 1891, No. 106.

III. OPPERBESTUUR IN NEDERLAND EN HOOGHE REGEERING IN INDIË. — COLLEGIËN EN DEPARTEMENTEN VAN ALGEMEEN BESTUUR.

Bosse (Mr. P. P. van). De tusschenkomst van de Wetgevende Macht in Nederland in koloniale aangelegenheden. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 111.

Duijmaer van Twist (Mr. A. J.). Aanteekeningen op art. 53, 73 en 89 der Grondwet. (Verantwoordelijkheid van den Minister van Koloniën voor de bestuursdaden van den Gouverneur Generaal van Ned. Indië). — *B. Best. Ned.*, XV (1868), bl. 270.

Hubrecht (P. T.). Een Indisch Parlement. — *Econ.*, 1867, bl. 22.

Het Indische „circumlocution office”. (Over de omslachtige en tijdroovende wijze van afdoening van zaken in Indië). — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 418.

De vertegenwoordiging van het inlandsch element in het bestuur van Ned. Indië. Door F. — *T. N. I.*, I, 1869, bl. 358.

De zieke man. Door T. (Naar aanleiding van het regeeringsbeleid en de aftreding van den Minister E. de Waal). — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 386.

Iets over het ministerieel beleid van den Heer E. de Waal. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 138.

Theophile. De Gouverneur-Generaal Mr. P. Mijer. — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 28.

De vereeniging van het burgerlijk en militair gezag in Indië. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 177.

De ambtelijke verhouding tusschen het civiel en militair gezag in Ned. Indië. Door B. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 219.

Kesteren (C. E. van). De tegenwoordige verhouding tusschen Gouverneur-Generaal en Opperbestuur. — *I. G.*, 1879, II, bl. 37. — Vgl. *I. G.*, 1880, I, bl. 442—448.

De nieuwe Gouverneur-Generaal van Ned. Indië F. 's Jacob. M. portret. — *I. G.*, 1881, I, bl. 195. — Vgl. *I. G.*, 1881, I, bl. 82—83. — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 226—229.

De nieuwe Minister van Koloniën J. P. Sprenger van Eijk en zijne begrooting

van Ned. Indië voor het dienstjaar 1884. Door. . . . — *I. G.*, 1885, I, bl. 68.

De Heer Otto van Rees, Gouverneur-Generaal. (Zijne bestuursdaden in het eerste jaar na zijne optreding). — *I. G.*, 1885, II, bl. 802.

Bezuiniging op het tractement en de uitrusting van den nieuwen Gouverneur-Generaal. (Pijnacker Hordijk). — *I. G.*, 1888, II, bl. 1123.

Houten (Mr. S. van). De val van Keuchenius (als Minister van Koloniën). — *Vr. d. T.*, XVI, (1889—90), II, bl. 83.

Het aftreden van Minister Keuchenius. — *Maced.*, VIII, (1890), bl. 169.

Bestrijding van den Minister Keuchenius. — *I. G.*, 1889, I, bl. 225.

De verwerping van Hoofdstuk X (Koloniën) der Staatsbegrooting voor 1890 door de Eerste Kamer. — *I. G.*, 1890, I, bl. 488—501. — Oordeel der pers ook over de oplossing der crisis. — *I. G.*, 1890, I, bl. 514—532.

Schot (G.). Eenige Nederlandsch-Indische belangen. I. De inmenging der Staten-Generaal in het beheer van Indië. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1625.

Senn van Basel (W. H.). De verhouding van den Gouverneur-Generaal tot de Regeering in het moederland. (Onze Oost. VI). — *T. N. I.*, 1889, II, bl. 241.

Margadant (Mr. Ch. W.). De exorbitante rechten van den Gouverneur-Generaal. (Artt. 45—48 R.R.). — *R. in N. I.*, LIV, bl. 1, 77, 147.

Breijer (J. F.). Eenige beschouwingen over de uitoefening van het hoogste gezag in Ned. Indië of in gedeelten daarvan door burgerlijke en militaire autoriteiten. Voordracht met debat en bijlagen. — *V. Krijgsw.*, 1890—91, bl. 54—113, I—III (*bijl.*).

Piepers (Mr. M. C.). De Nederlandsch-Indische staatsdienst en het Kon. Besluit van 14 Febr. 1888, Stbl. No. 23, houdende voorloopige aanwijzing welke de hooge en gewichtige openbare betrekkingen zijn,

waarvan het bekleeden of bekleed hebben de verkiesbaarheid tot lid van de Eerste Kamer medebrengt. Met naschrift over het Wetsontwerp tot definitieve regeling. — *B. Best. Ned.*, XXX, bl. 237.

Het standpunt van het Hoog Gerechtshof van Ned. Indië (met betrekking tot de regeling der verkiesbaarheid van hooge staatsambtenaren tot leden der Eerste Kamer). — *R. in N. I.*, LIV, bl. 113.

Verkiesbaarheid van Oud-Indische staatsdienaren tot leden van de Eerste Kamer. (Kon. Besluit van 14 Febr. 1888). — *I. G.*, 1888, I, bl. 469.

Benoembaarheid tot lid van de Eerste Kamer. (Naar aanleiding van het Wetsontwerp tot definitieve regeling daarvan). — *I. G.*, 1889, II, bl. 1578.

De geldelijke verantwoordelijkheid van den Gouverneur-Generaal en van zijne gedelegeerden. — *v. Oosterzee; Beheer van landgoederen. Batavia*, 1892, bl. 35.

De nieuwe Gouverneur-Generaal Jhr. van der Wijck. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1638.

De inlander als lid van den Raad van Ned. Indië. — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1870, No. 2. bl. 75.

De reorganisatie van den Raad van Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 142.

Is reorganisatie van den Raad van Ned. Indië noodig? — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 474.

Een Wetgevende Raad voor Ned. Indië. — *R. en W.*, I, (1882), bl. 12.

Militaire penkrassen. Door een Oud-Koloniaal. (Een militair lid in den Raad van Ned. Indië). — *I. G.*, 1886, II, bl. 1569.

Het *Dagblad van Zuid-Holland en 's Gravenhage* over een Wetgevenden Indischen Raad. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1889.

De noodzakelijkheid eener hervorming van den Raad van Ned. Indië. (Overzicht van een opstel in het *Algemeen Handelsblad* van 14 Maart 1889). — *I. G.*, 1889, I, bl. 622—625.

Een militair lid in den Raad van Ned. Indië. — *I. T.*, 31 Oct. 1893, No. 214.

Zuijlen (G. E. V. L. van). Een koloniale Raad in Nederland. — *I. T.*, 7 April 1891, No. 80.

Beschouwingen over de kwestie der instelling van een kolonialen Raad hier te lande. (Overzichten van couranten-artikelen). — *I. G.*, 1889, I, bl. 1036—1037; 1890, II, bl. 2011—2012, 2545—2548; 1893, I, bl. 471—472.

Een nieuw lid van den Raad van Ned. Indië (de Heer Mullemeister); met beschouwingen over eene reorganisatie van dat ligchaam. — *I. G.*, 1893, I, bl. 1027.

Eene zelfverdediging van de Indische Rekenkamer. (Naar aanleiding van het verslag der Kamer van 15 Januari 1879). — *I. G.*, 1885, II, bl. 1288.

Pannekoek (G. H.). De taak der Rekenkamer in Ned. Indië. — *Vr. d. T.*, XV (1888—89), I, bl. 288. — Overzicht. — *I. G.*, 1889, I, bl. 606—608.

De Algemeene Secretarie van Indië. Een der laatste redevoeringen van het lid der Tweede Kamer Mr. H. D. Levyssohn Norman. — *I. G.*, 1893, I, bl. 60.

De Departementen van Algemeen Bestuur in Ned. Indië. — *E. de Waal: Aant. over kol. onderw. No. XI, 's Grav.*, 1867, bl. 103.

Lion (Mr. J.). Delegatie van macht. (Benoeming van mindere ambtenaren door de Hoofden der Departementen). — *Tijdspr.*, Maart, 1871, bl. 293.

Nederlandsch-Indië. Door een Oud-Resident. I. Departementen van Algemeen Bestuur in Nederl.-Indië— *T. N. I.*, 1879, II, bl. 417.

Het *Algemeen Handelsblad* over de behoefte aan eene afzonderlijke Directie der Buitenbezittingen. — *I. G.*, 1889, I, bl. 619-621.

De Departementen van Algemeen Bestuur. (Overzicht van een opstel in het *Algemeen Handelsblad* van 7 Augustus 1889). — *I. G.*, 1889, II, bl. 1604—1607.

Een oude wensch op nieuw herinnerd. Door O. A. v. D. (De oprichting van een Departement der Buitenbezittingen). — *I. T.* 13 Januari 1891, No. 68. — Vgl. *I. T.* 27 Januari, 3 Februari 1891, No. 70, 71.

Wijnen (R.). Een Departement der Buitenbezittingen eene dringend noodige zaak. — *I. T.*, 24 Maart 1891, No. 78.

IV. GEWESTELIJK EN PLAATSELIJK BESTUUR.

a. Europeesch Bestuur.

1. Organisatie.

De administratieve indeeling van Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1868, I, bl. 298, 444, II, bl. 461, 468.

Wijnmalen (Dr. T. C. L.). De invoering van gemeente-instellingen in Ned. Indië. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1877, bl. 1—38.

Zelfbestuur in Ned. Indië. (Overzicht der gelijknamige brochure van C. C. L. van Coevorden. Leiden 1888). — *I. G.*, 1888, I, bl. 365—370.

Overzicht aanwijzende de ressorten, waarin elk gewest van Ned. Indië voor het Europeesch Binnenlandsch Bestuur is verdeeld en van de standplaatsen der besturende en controleerende ambtenaren; een en ander volgens opgaven van Mei 1890. — *K. V.*, 1890, *bijl. M.*

Louter (Mr. J. de). Een Britsch-Indische gemeentewet voor Bombay. (Met beschouwingen ook over den toestand in Ned. Indië met betrekking tot de gemeente-instellingen). — *I. G.*, 1890, I, bl. 1041.

De verhouding der Hoofden van Gewestelijk Bestuur tot den Directeur van Binnenlandsch Bestuur. — *T. B. B.*, IX, bl. 398.

Overgave en overname van het bestuur. Door B. — *T. B. B.*, IX, bl. 571.

De nieuwe inrichting van het gewestelijk bestuur op Java (1867). — *E. de Waal; Aanteek. over kol. onderw. No. XII*, 's Grav., 1868, bl. 167.

Invoering der reorganisatie van de Preanger-Regentschappen. — Brieven van den Gouverneur-Generaal van N. I., dd. 24 Juni 1870 en 10 Sept. 1870; uittreksel uit het Rapport aan den Koning en Verslag der Commissie uit de Tweede Kamer. — *B. H. St. G.*, 1870—71. No. 82/2—5.

Hucht (van der). Bijdrage tot de kennis der Preanger-Regentschappen. I. Het Preanger-stelsel. — II. Het belastingstelsel in de Preanger-Regentschappen. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 268.

Hageman Jczn. (J.). De lasten die op de bevolking der Preanger Regentschappen rusten. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 149—153.

De Preanger-hervorming. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 436.

Overzicht van de jongste hervormingen en de regeling van het Europeesch en inlandsch bestuur op Java. — *E. de Waal; Ind. Fin.*, V, bl. 79—143; VI, bl. 1; VII, bl. 1.

De verdeeling van Java in drie Gouvernemenen. (Overzicht van artikelen in het Algemeen Handelsblad en het Haagsche Dagblad van Juni 1889). — *I. G.*, 1889, II, bl. 1429—1431.

Kielstra (E. B.). Het eiland Madura. (Toestand vóór en na de opheffing van het inlandsch vorstenbestuur, met een kort historisch overzicht). — *Gids*, 1890, IV, bl. 517.

Het Europeesch en inlandsch bestuur op Java. — *Nijland; Schetsen uit Insulinde. Utr.* 1893, bl. 81.

Gorkom (K. W. van). Reformatie van het Binnenlandsch Bestuur op Java en Madoera. — *I. T.*, 13 Oct. 1891, No. 107.

Sturler (W. L. de). Herinneringen en wenken betreffende het belang en het beheer der Buitenbezittingen in den O. I. Archipel in 't algemeen en van Palembang in het bijzonder. — *B. Inst.*, Rks. 4, VI, bl. 301.

Sloet tot Oldhuis (Mr. B. W. A. E.). De koloniale staatkunde onzer O. I. Buitenbezittingen. — *T. Staatsh. Stat.*, XXVII, bl. 448; XXVIII, bl. 14, 85.

Het algemeen beheer der Buitenbezittingen. — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 448.

Robidé van der Aa (P. J. B. C.). Over het beheer der Buitenbezittingen in verband met de voortdurende uitbreiding van het Ned. gezag in den Ind. Archipel. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1875, bl. 142—168.

De finantieele resultaten van het bestuur der Buitenbezittingen van 1839 tot 1862. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1336.

Een plan tot wijziging van het bestuur der Buitenbezittingen. Door *Buitenposter*. — *T. B. B.*, II, bl. 65. — Replik op een beoordeeling van vorenst. opstel in *het Bataviaasch Handelsblad*. — *T. B. B.*, II, bl. 193.

De macht van het civiele element in Atjeh. Door B. U. W. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 642.

Een nieuwe gouverneur van Atjeh. (Naar aanleiding van den maatregel der afscheiding van het civiel en militair gezag in dat gewest bij Besluit van 15 Maart 1881). — *I. G.*, 1881, I, bl. 750.

Waarom het civiel bestuur in Atjeh werd ingevoerd. — *I. G.*, 1881, I, bl. 970.

De invoering van het civiel bestuur in Atjeh. Door X. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 547.

Het bestuur en de rechtspleging in het Gouvernement van Atjeh en Onderhoorigheden. (Extract uit een gedeelte van de bescheiden behorende bij de voorstellen van het lid van den Raad van Ned. Indië, Mr. der Kinderen, betr. de regeling van het rechtswezen en het inl. bestuur van dat gewest). — *T. A. G.*, V, (*Versl.*) bl. 129. — Vgl. *I. G.*, 1881, II, bl. 650.

Organisatie van het (Europeesch) bestuur in Groot-Atjeh. — *T. A. G.*, V (*Med.*) bl. 158.

Het besluit van den Gouvern.-Gen. van N. I. van 15 Maart 1881. (Invoering van het civiel bestuur in Atjeh). — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 287.

Kritisch overzicht van het vlugschrift „De benoeming van een civiel gouverneur van Atjeh en Onder“, 's Grav. 1881." Door een *Officier van het oude leger*. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 97.

Redevoering van den Gouverneur van Atjeh Pruijs van der Hoeven bij de overgave van het bestuur aan zijn opvolger Laging Tobias. — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 391—393.

Boogaard (F. H.). Indische belangen. (Civiel of militair beheer in Atjeh). — *Mil. Gids*, II, bl. 151.

Polim. Moet een civiel ambtenaar of een hoofdofficier hoofd van bestuur op Atjeh zijn? — *Mil. Gids*, III, (1884), bl. 111.

Kielstra (E. B.). Dwangarbeid en vrije kultuur in Bengkoelen. (Overzicht van de

bestuursregelingen in dat gewest sedert 1825). — *I. G.*, 1888, II, bl. 1209.

Bennekom (W. G. A. L. van). Iets over de benoeming van civiel-militaire gouverneurs voor Atjeh. — *I. T.*, 19 Januari 1892, No. 121.

Schwartz (H. J. E. F.). Nota over den politieke en economischen toestand van het landschap Kwantan (Sumatra). — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 325.

Zwager (J.). Het rijk van Koetei op de Oostkust van Borneo in 1853. (Politieke en economische toestand). — *T. N. I.*, 1866, II, bl. 321.

Bugard. Situation politique et économique des régions de Bornéo. — *Rev. Mar. Col.*, Tome CIX, p. 317.

Gijsberts (A. H.). De tegenwoordige politieke en economische toestand van de Westkust van Borneo. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1891, bl. 175—202. — Overzicht. — *I. G.*, 1892, I, bl. 108—112.

Swaving (A. H.). De verhouding van de bevolking der Minahassa tot het Gouvernement van Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1879, I, bl. 165. — Nog eens de Minahassa. — *T. N. I.*, 1879, I, bl. 388. — Het rekest der Hoofden van de Minahassa aan de Volksvertegenwoordiging in Nederland (in zake het eigendomsrecht van den Staat op de woeste gronden). Bijdrage tot de kennis van toestanden in Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1879, II, bl. 81. — Vgl. *I. G.*, 1879, II, bl. 112, 388—389.

Kesteren (C. E. van). De vriendschap der Indische Regeering voor de bevolking der afdeeling Minahassa. (Domeinverklaring der woeste gronden in dat gewest). — *I. G.*, 1879, I, bl. 449. — Op welke gronden de Minahassa tot gouvernementgebied is verklaard. — *I. G.*, 1893, I, bl. 34.

Bosscher (C.). De Minahassa-quaestie. Open brief aan den Heer A. H. Swaving, oud-resident van Menado. — *I. G.*, 1879, II, bl. 435. — Nogmaals de Minahassa-quaestie. Open brief aan denzelfde. — *I. G.*, 1879, II, bl. 688. — Het tegenwoordig regeerings-

beleid in de residentie Menado. — *I. G.*, 1880, I, bl. 229. — Een protest tegen het artikel van den Heer Bosscher over het tegenwoordig regeeringsbeleid in de residentie Menado. Door P. J. C. Wijnmalen. Met antwoord van C. Bosscher. — *I. G.*, 1880, I, bl. 640, 634.

Wiersma (J. N.). Een brief uit de Minahassa. (Over den toestand van het gewest en het stelsel van bestuur). — *I. G.*, 1880, II, bl. 320. — Vgl. *I. G.*, 1881, I, bl. 326, II, bl. 664; 1883, II, bl. 109; 1884, I, bl. 863. — De Minahassa van Menado. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 77—78.

Kooreman (J.). De feitelijke toestand in het gouvernement van Celebes en Onderhoorigheden. I—IV. Bestuur. — V—VII. Landbezit. — *I. G.*, 1883, I, bl. 171, 358, 482, 637; II, bl. 135, 346.

Engelhard (H. E. D.). De staatkundige en economische toestand van het eiland Salejjer. — I. Staatkundige verdeling en toestand. — II. Politie en Justitie. — III—VI. De economische toestand. — *I. G.*, 1884, I, bl. 519, 817; II, bl. 134, 306, 470, 613.

Clercq (F. S. A. de). De afdeeling Amoerang (Menado) in de jaren 1861—68). — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 422. — De hervorming van het Minahassastelsel. Voor- dracht met debat. — *V. Ind. Gen.* 1891, bl. 203—231.

Brief van een inlander in de Minahassa. (Over den toestand in dat gewest als gevolg van den maatregel van 1877, waarbij de woeste gronden tot staatsdomein zijn verklaard). — *I. G.*, 1891, II, bl. 1235.

Een brief van een inlander uit de Minahassa. (Over het stelsel van bestuur in dat gewest.) — *I. G.*, 1892, I, bl. 1052.

De verhouding van de Minahassa tot het Ned. gezag. — *I. G.*, 1892, II, bl. 2027.

Rapport nopens den staat van zaken in de Minahassa uitgebracht door het Lid van den Raad van Ned. Indië W. O. G. al- lois, in voldoening aan de hem bij Besluit van 8 Febr. 1892 No. 1 gedane opdracht. — *T. N. I.*, 1892, II, bl. 292, 390. — Vgl. *T. N. I.*, 1892, II, bl. 234. — Hetzelfde rapport. Met aantekeningen. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1902, 2142, 2333. — Vgl. *I. G.*, 1892, II, bl. 2195—2198.

Het onderzoek in de Minahassa (aan- gaande den toestand aldaar). Open brief aan Z. E. den Gouv.-Gen. van N. I. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1491.

De grieven en wenschen van de bevol- king en hoofden der Minahassa. (Herziene editie van een artikel in het „*Vaderland*” van 25 Aug. 1892). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1898. — Vgl. *I. G.*, 1891, II, bl. 979.

Bierens de Haan (A.). In de Minahassa. (Brief over den toestand aldaar). — *Maand- ber. N. Z. G.*, 1892, No. 7, bl. 106. — De Minahassa. (Overzicht van de jongste verwickelingen). — *N. Z. T.*, V, (1893), bl. 65.

Hoe de Gouverneur-Generaal zijne be- lofte jegens de Minahassa nakomt. (Corres- pondentie in het *Algemeen Handelsblad* van 1892, met kantteekeningen). — *I. G.*, 1892, I, bl. 844.

Hoekzema (Z. B.). Een en ander over de toestanden in de Minahassa. — *M. N. Z. G.*, XXXVII, (1893), bl. 261.

De Minahassa-zaak en de literatuur daarover. (Koloniaal kroniek). — *Econ.*, 1893, I, bl. 312—321.

De afscheiding van het bestuur van Bali van dat van Banjoewangi. — *T. N. I.*, 1868, I, bl. 162—165.

Kniphorst (J. H. P. E.). Een terugblik op Timor en Onderhoorigheden. — I. Histo- rische herinneringen. — II. De tegenwoor- dige toestand. — III. De Onderhoorigheden. — *T. N. I.*, 1885, I, bl. 355, 401; II, bl. 1, 81, 198, 241, 321.

Riedel (J. G. F.). Timor en Onderhoor- igheden in 1878 en later. — *I. G.*, 1885, I, bl. 1. — Een zelfverdediging van den Heer W. F. Sikman. (Naar aanleiding van vorenst. opstel). — *I. G.*, 1885, II, bl. 1123. — De compromitteerende aftocht van den resident W. F. Sikman van Molo (binnenlanden van Timor) in Oct. 1881. Door J. G. F. Riedel. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1265.

De hervorming der Molukken. — *T. N. I.*, 1868, I, bl. 120, 181.

Het besturend personeel in Ternate en de zeeroof. — *I. G.*, 1881, I, bl. 107.

De politieke toestand van Hale-ma-héra in het begin van 1881. Een bladzijde uit een nog niet uitgegeven werk getiteld: „Hale-ma-héra en zijne bewoners. — *I. G.*, 1881, II, bl. 389; 1882 I, bl. 347, II, bl. 842.

De Groote Oost. (Menado, Amboina, Ternate, Nieuw-Guinea). — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 49.

Kniphorst (J. H. P. E.). Een korte terugblik op de Molukken en Noordwestelijk Nieuw-Guinea (1875—1882). — *I. G.*, 1883, II, bl. 293, 465.

Clercq (F. S. A. de). De economische en politieke toestand van Ned. Nieuw-Guinea. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1893, bl. 201—219.

Horst (Dr. D. W.). Nieuw-Guinea. (Politieke en economische toestanden). — *I. T.*, 17 Januari 1893, No. 173.

Een voorstel om meer geld uit te geven voor het besturen van Ceram en de Zuid-Ooster-eilanden. (Vervanging van de posthouders door controleurs). — *I. G.*, 1893, I, bl. 66.

2. Het personeel. — Benoembaarheid en opleiding van ambtenaren.

Steijn Parvé (Dr. D. J.). De examens van de aanstaande ambtenaren bij de burgerlijke dienst in Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 377.

De controleurs-rekestranten. (Over de door eenige controleurs bij het Binnenl. Bestuur op Java ingebrachte bezwaren tegen eenige adsistent-residentsbenoemingen buiten hun kader; en de hun ter zake opgelegde straf). — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 147—151. — Vgl. *Stemmen uit Indië*, 1870, bl. 1—23.

Arntzenius (A. K. W.). Over Indische verlofgangers. (Ambtenaren en officieren). — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 207.

Het Indisch ambtenaarsexamen. (Regeling van 1871). — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 113.

Spanjaard (J.). Een merkwaardig feit. (Toelating als O. I. ambtenaar van den Javan Raden Mas Ismangoon Danoe Winoto). — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 271. — Eene nieuwe verordening op het benoemen van ambtenaren bij den burgerl. dienst in N. I. (Kon. Besluit van 13 Juli 1877, Stbl. No. 158). — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 264.

Vergelijking tusschen het aantal landdienaren onder de O. I. Compagnie en thans in Ned-Indië. — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 397—399.

De tegenwoordige positie van den ambtenaar bij het Binnenl. Bestuur. Door een gepensionoord assistent-resident. — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 321.

Struick (N. J.). De positie der ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur op de Buitenbezittingen. — *I. G.*, 1883, I, bl. 864. — Opmerkingen van S. — *I. G.*, 1884, I, bl. 194.

De controleurs op de bezittingen buiten Java en Madura. — *I. G.*, 1884, I, bl. 14.

Nog eens de ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur op de Buitenbezittingen. — *I. G.*, 1884, II, bl. 112.

De voorziening in het personeel van den Indischen staatsdienst. — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 449, II, bl. 44.

Inlandsche of Europeesche ambtenaren in Indië? Door E. — *I. G.*, 1884, II, bl. 153.

Beelaerts van Blokland (Jhr. Mr. J.). De uitzending van O. I. ambtenaren krachtens Art. 92, 2de lid, der Wet op het hooger onderwijs. — *Econ.*, 1883, II, bl. 901.

Koninklijk Besluit van 29 Augustus 1883 houdende nieuwe regelen omtrent de benoembaarheid en de uitzending van rechterlijke en administratieve ambtenaren voor den dienst in Ned. Indië, met aantekeningen. — *T. N. I.*, 1883, II, bl. 238—240. — *I. G.*, 1883, II, bl. 529—541. — Toelichting der regeling. — *K. V.*, 1883, bijl. *W. W.*

Kesteren (C. E. van). Moet de positie der Indische ambtenaren verbeterd worden? (Naar aanleiding van eene brochure van Justus „Bekrompenheid of kwade trouw. Nijmegen 1884”). — *I. G.*, 1884, II, bl. 219.

Eenige opmerkingen betreffende de controleurs bij het Binnenl. Bestuur op de Buitenbezittingen. Door X. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1586.

Lion (Mr. J.). Een keurkorps. Vluchtige opmerkingen naar aanleiding van een hoofdbeginsel van Indisch regeeringsbeleid. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1561.

De positie der tegenwoordige ambtenaren ter beschikking op Java en Madura. — *Ind. Mail*, I (1886), bl. 297.

De positie van de ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur op de Buitenbezittingen. Door S. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1581.

Verandering van werkkring tevens bezuiniging. (Aanbeveling van de vervanging der civiele gezaghebbers en posthouders op de Buitenbezittingen door ambtenaren ter beschikking). — *T. B. B.*, I, bl. 105.

Practicus. Posthouders of ambtenaren ter beschikking. — *T. B. B.*, I, bl. 309.

Horst (Dr. D. W.). Iets over buitenposten en standplaatsen van besturende ambtenaren aldaar. Met een concept-voorschrift. — *T. B. B.*, I, bl. 117.

Promotie van de ambtenaren van het Binnenl. Bestuur. Door een *Belanghebbende*. — *T. B. B.*, I, bl. 180.

Promotie der ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur. Door een *Aspirantje op Java*. — *T. B. B.*, II, bl. 50.

Promotie der ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur. Door v. S. — *T. B. B.*, II, bl. 175.

Nemo. Iets over de positie van de ambtenaren van het Binnenl. Bestuur op de Buitenbezittingen. — *T. B. B.*, I, bl. 255. — Naar aanleiding van „Iets over de positie van de ambtenaren bij het Binnenlandsch Bestuur op de Buitenbezittingen”. Door J. — *T. B. B.*, II, bl. 30.

Protest. Het corps ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur op de Buitenbezittingen. — *T. B. B.*, I, bl. 286.

Pathos. De positie der ambtenaren van hun promotie bij het Binnenl. Bestuur. — *T. B. B.*, II, bl. 33.

Achteruitzetting van de ambtenaren van het Binnenl. Bestuur op de Buitenbezittingen. Door een *Controleur*. — *T. B. B.*, II, bl. 106. — Nogmaals: Achteruitzetting. Door *Controleur*. — *T. B. B.*, III, bl. 409.

De werkkring der aspiranten-controleurs en ambtenaren ter beschikking. Door S. — *T. B. B.*, II, bl. 142.

Protest II. Het corps ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur op de Buitenbezittingen in verband met de jongste benoemingen. — *T. B. B.*, II, bl. 248.

Argus. Ook een onmisbaar boek. (Fokkens „De controleur op Java en Madoera. Batavia 1885—86”). — *T. B. B.*, II, bl. 434.

Een onbillijkheid. (Reis- en verblijfkosten van ambtenaren op Java en die op de Buitenbezittingen vergeleken). Door C. — *T. B. B.*, II, bl. 225.

Plaatsingen van controleurs bij het Binnenl. Bestuur op de Buitenbezittingen. Door S. — *T. B. B.*, II, bl. 58.

Het verlof van ambtenaren en officieren uit Indië naar Europa. Door N. — *I. G.*, 1888, I, bl. 571.

Wessels (L.). De tegenwoordige vooruitzichten van hen, die zich bekwamen voor den Indischen dienst. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1093.

De positie en de vooruitzichten der rechterlijke ambtenaren in Ned. Indië (sedert de scheiding van het administratief en het rechterlijk gezag in 1869). Door X. — *I. G.*, 1888, I, bl. 1.

Wishnoe. Iets over controleurs-woningen en het meubileren van pasangrahans. — *T. B. B.*, II, bl. 263.

Namen der Residenten enz. op Java en Madoera sedert 1816. — *T. B. B.*, II, bl. 270; III, bl. 113.

Pannekoek (G. H.). Ambtenaren en beambten op non-activiteit, wachtgeld en onderstand in Ned. Indië. — *I. G.*, 1889, I, bl. 685.

Houthuijsen (B. V.). Pensioenen en onderstanden aan de nagelaten betrekkingen van in en door den dienst gesneuvelden, omgekomen of overleden Europeesche landsdienaren. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1121.

Nog meer controleurs? (Bedenkingen tegen een beweerd plan tot uitbreiding van het getal controle-afdeelingen op Java). — *I. G.*, 1890, II, bl. 1536.

Onderscheidingsteekenen voor Europeesche en inlandsche ambtenaren. — *T. B. B.*, II, bl. 180.

Spaan (A.). De ambtenaar op Java en die op de Buitenbezittingen. — *I. T.*, 21 April 1891, No. 82. — Vgl. *I. T.*, 1 April 1891, No. 79.

Nog een enkel woord over de verlofs-traktamenten der Ind. ambtenaren en officieren. Door X. — *I. T.*, 22 Dec. 1891, No. 117.

De formatie van het Europeesche personeel bij het Binnenl. Bestuur op Java en Madoera. Door J. J. V. — *T. B. B.*, V, bl. 341.

Toewan Anoe. Grepen uit het leven van een ambtenaar bij het Binnenl. Bestuur. — *Jb. Indol. Vereen.*, 1891, bl. 138.

Graafland (N.). De ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur en het inlandsch onderwijs. — *Jb. Indol. Vereen.*, 1891, bl. 220.

Werkkring der ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur. — *Alm. Indol. Vereen.*, 1892, bl. 170.

Reglement op het verleen van verloven naar Europa aan Europeesche ambtenaren in Ned. Indië dd. 25 Aug. 1892. (Bijlage Mem. v. Antw. Voorl. Versl. 2de Kamer Ind. Begr. 1893). — *B. H. St. G.*, 1892-93, No. 4/39.

Anom. De nieuwe richting. (In den werkring der ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur. — *T. B. B.*, VII, bl. 327.

Een Nota van den Heer Geertsema over de keuring van Indische landsdienaren in Nederland. — *I. G.*, 1892, II, bl. 2323.

Hindorf (Dr.). Der Kolonialdienst bei uns und anderwärts. (Ook in de Ned. koloniën). — *D. K. Z.*, 1893, No. 1, S. 1. — Vgl. *D. K. Z.*, 1893, No. 3, S. 27-30; No. 5, S. 63-64.

Burg (Dr. C. L. van der). Verloven wegens ziekte aan ambtenaren uit Oost-Indië. — *Vr. d. T.*, XIX (1892-93), I, bl. 325. — Overzicht. — *I. G.*, 1893, I, bl. 653-655.

Beperking van het getal wachtgelders enz. (Cirkulaire van den 1sten Gouvernements-Secretaris). — *I. G.*, 1893, I, bl. 1024.

Controleurs der 1ste en 2de klasse. Door B. (Voorstellen omtrent eene betere traktements- en rangregeling). — *T. B. B.*, VIII, bl. 267.

Engelsch-Indische bestuursambtenaren en Ned. Indische collega's. Door X. (Gedeeltelijke vertaling van een artikel van J. Chailley Bert in de *Revue des deux Mondes*, getiteld: „Les Anglais en Birmanie”, voor zooveel de bestuursinstellingen aldaar betreft; met nabetrachtingen over de Ned. Indische ambtenaren). — *I. G.*, 1893, II, bl. 1709, 1905.

Veritas. De Gouverneur-Generaal en de ambtenaren van het Binnenl. Bestuur in Indië. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1777.

Verbetering is dringend noodig. Door V. (Request van controleurs op Java en Madoera om verbetering hunner positie: met beschouwingen). — *T. B. B.*, VIII, bl. 375.

Kokki Bitja. Voorheen en thans: promotie der ambtenaren van het Binnenl. Bestuur. — *T. B. B.*, VII, bl. 433.

Veel schrijfwerk (der ambtenaren van het Binnenl. Bestuur). — *T. B. B.*, IX, bl. 418.

Engelbert van Bevervoorde (W.F.). Het corps ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur in Ned. Indië. — *T. B. B.*, IX, bl. 427.

Heijting (P.). Aloes. (Verkeer van Europeesche ambtenaren met inlanders). — *Alm. Indol. Vereen.*, 1894, bl. 149.

Toewan Pendijan. Iets over den omgang van ambtenaren met inlandsche hoofden. — *Alm. Indol. Vereen.*, 1894, bl. 164.

Pijnappel (Prof. J.). De Rijksinstelling van onderwijs in Indische taal-, land- en volkenkunde te Leiden. — *Gids*, 1874, I, bl. 497.

Mededeelingen en verslagen betreffende de Rijksinstelling voor Indisch onderwijs te Leiden. — *I. G.*, 1883, I, bl. 420; 1886, I, bl. 73; 1887, II, bl. 1745; 1890, II, bl. 2060.

Een nieuwe weg tot de Indische staatsambten. (Over de nieuwe Wet op het Hooger Onderwijs, met een overzicht van hetgeen sedert 1842 is gedaan voor de opleiding der Ind. ambtenaren). — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 461.

Een ernstig woord over de opleiding van Oost-Indische ambtenaren. (De Indische taalstudie op de Universiteiten te Leiden en te Amsterdam). Door H. C. H. — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 469. — Overzicht. — *Econ.* 1878, I, bl. 400-403.

Veth (P. J.). Leiden contra Delft, in zake de opleiding der Ind. ambtenaren. (Met tekst van al de gewisselde stukken). — *I. G.*, 1879, I, bl. 401, 585. — Vgl. *I. G.*, 1879, II, bl. 104-106.

Pennink (Mr. M. M. W.). De opleiding onzer O. I. ambtenaren. — *Vr. d. T.*, IX, (1882-83), I, bl. 137. — Een wetenschap in staat van wording. (De Indo-nationale sociologie of de wetenschap der rechtsverhouding tusschen moederland en ke-

loniën en hare beoefening door de toekomstige O. I. ambtenaren). — *I. G.*, 1882, II, bl. 599.

Smid (H. Joh.). Landbouw-onderwijs voor Indische ambtenaren bij de cultures. — *T. I. L. G.*, 1882, bl. 166.

Enklaar van Guericke. Landbouw-onderwijs voor Indische ambtenaren. (Naar aanleiding van eene discussie daarover in het Indisch Genootschap op 27 Maart 1883). — *T. I. L. G.*, 1883, bl. 129.

Louter (Mr. J. de). De opleiding van Indische ambtenaren. — *Gids*, 1879, II, bl. 75. — Overzicht. — *I. G.*, 1879, I, bl. 628—632. — De opleiding der Indische ambtenaren. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1882, bl. 45—95; 1883, bl. 1—38, 71—110. — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 449, II, bl. 44. — Polemiekl naar aanleiding van die lezing tusschen Dr. C. Snouck Hurgronje en Mr. J. de Louter. — *I. G.*, 1883, II, bl. 98, 231, 375. — Vgl. *Econ.*, 1883, II, bl. 901. — De opheffing der Indische kweekschool te Leiden. — *I. T.*, 28 April, 1891, No. 83. — Een stap vooruit? (Naar aanleiding van de nieuwe regeling van 1893 van het groot ambtenaarsexamen voor den Indischen dienst). — *I. T.* 19 September, 1893, No. 208.

De opleiding en vorming van Oost-Indische rechterlijke ambtenaren. Door een rechterlijk ambtenaar die geen Javaansch geleerd heeft. — *I. T.*, 7 Nov., 1893, No. 215.

Kesteren (C. E. van). Een ideaal voor den Indischen staatsdienaar. Lezing gehouden te Delft in 1885 voor de leden der Indologische Vereeniging over de vakken, die door de toekomstige Indische ambtenaren moeten worden beoefend. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1515.

De Indische inrichting te Leiden. Door M. C. (Verzameling van gewisselde stukken over die inrichting). — *T. N. I.*, 1886, I, bl. 81, 161.

Jong (E. W. de). Nog eens de opleiding der ambtenaren bij het Binnenlandsch Bestuur. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 648.

Practicus. De opleiding der Indische ambtenaren, in 't bijzonder die van 't Binnenlandsch Bestuur. — *T. B. B.*, II, bl. 73.

Verslag der feestviering bij de herdenking van het 25-jarig bestaan van de Gemeente-instelling voor opleiding van

Indische ambtenaren te Delft op 8 September 1889. — *T. N. I.*, 1889, II, bl. 215.

Opleiding van Indische ambtenaren. (Voorgestelde overeenkomst met de gemeente Delft voor de opleiding van ambtenaren aan de aldaar bestaande inrichting.) — *T. N. I.*, 1893, II, bl. 311—313.

Tendeloo (H. J. E.). De opleiding der Europeesche ambtenaren bij het Binnenlandsch Bestuur in Ned. Indië. Met naschrift over de regeling bij Kon. Besluit van 20 Juli 1893, Stbl. No. 117. — *I. G.*, 1893, II, bl. 2053, 2068.

Boeroeng. Het klein notaris-examen in verband met de nieuwe bepalingen omtrent het groot-ambtenaarsexamen. — *T. B. B.*, IX, bl. 573.

b. Inlandsch Bestuur. — Inlandsche Ambtenaren.

Het machtspunt der koloniale politiek van den dag. Door A. (Over de schorsing der Indische Ordonnantie van 5 Januari 1866 betreffende de hervorming van het inlandsch bestuur op Java en Madoera en de afschaffing van de gedwongen persoonlijke diensten aan de inl. hoofden). — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 34. — Vgl. *T. N. I.*, 1867, I, bl. 98, 192, 198.

Walbeehm Sr. (C. W.). Lijst van de voornaamste inlandsche amtsbenamingen met korte aanduiding der aan die betrekkingen verbonden werkzaamheden en voorregten, enz. — *T. B. G.*, XVI, bl. 477.

Bespreking van de voorgestelde reorganisatie van het districtsbestuur op Java, ingeleid door den Heer van Vleuten. — *V. Ind. Gen.*, 1873, bl. 113—209.

Bosch (W.). De Javaansche aristocratie beschouwd in hare verhouding tot de inlandsche bevolking en het Ned. Gouvernement. I. Inleiding. — II. Het regentschapsbestuur. — III. Het districtsbestuur. — IV. Het dessabestuur. — V. Landelijke inkomsten en cultures. — VI. Politie, justitie en strafwetgeving. — VII. De inkomsten der leden van de Javaansche aristocratie: a. Gedwongen leveringen; b. Landbezit; c. Heerendienstplichtigheid. — *N. en J.*, 1873, No. 11, 13, 14, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24; 1874, No. 1, 2, 4, 6.

De benoeming van dessa-hoofden. (Ontwerp-verordening met toelichting). — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 46.

Hadieningrat. Knevelarij van dessa-hoofden. — *R. in N. I.*, XXVII, bl. 193.

De stelling der dessa-hoofden op Java in verband met het eerste lid van art. 22 Strafwetboek voor Inlanders. — *R. in N. I.*, XXVII, bl. 193.

Nederburgh (S. C. H.). Het dessa-bestuur op Java. — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 401.

Historische Nota over de dessabesturen op Java. — *K. V.*, 1877, *Bijl. N.* — Uittreksel. — *T. N. I.*, 1878, II, bl. 160—163.

Sollewijn Gelpke (Dr. J. H. F.). Het dessabestuur op Java. Eene bijdrage tot de kennis van land en volk. (Uittreksel uit de brochure „Naar aanleiding van Staatsblad 1878, No. 110, Batavia 1879”). — *I. G.*, 1879, II, bl. 136.

Kemp (P. J. H. van der). Desahoofd-verkiezingen op Java. — *I. G.*, 1880, I, bl. 13.

Familiegeëring van inlanders op Java. — *I. G.*, 1881, II, bl. 625.

Oosterzee (J. F. N. van). Schets van een désabestuur in de bergdistricten van het regentschap Cheribon. — *I. G.*, 1882, II, bl. 389.

Nota betreffende de verhouding tusschen het Europeesch en inlandsch bestuur op Java en Madoera. Door een *Regent*. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1521.

Doesnotmatterwho. Iets over désabesturen. — *T. B. B.*, III, bl. 227.

Hasselman (C. J.). De vrije keuze der dessa-hoofden. — *T. B. B.*, V, bl. 89. — Aanvulling en verbetering door C. A. Rosemeier. — *T. B. B.*, V, bl. 177.

Besluit van den Resident van Kadoe van 4 December 1888, No. 3874, tot regeling van het dessabestuur in dat gewest. — *B. H. St. G.*, 1890—91, No. 4/39.

Holle (K. F.). De dessabesturen op Java en Madoera. — *T. B. B.*, VI, bl. 275. — Errata. — *T. B. B.*, VI, bl. 354.

Davelaar (Mr. W. A. J. van). Middenpersonen tusschen de districtsbeambten en desahoofden op Java. — *T. B. G.*, XXXIV, bl. 365.

Regelingen door de Residenten van Bantam, Samarang, Japara en Madoera

vastgesteld betreffende de samenstelling der désabesturen en betreffende de desapolitiediensten. — *K. V.*, 1893, *Bijl. O.*

Esche (J. M.). De positie der désahoofden. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1321.

Poensen (C.). De désa en het désahoofd op Java. (Overzicht eener lezing). — *Alm. Indol. Vereen.* 1892, bl. 303.

Overduijn (F. K.). Verkiezing en ontslag van désahoofden op Java en Madoera. (Met proeve eener nieuwe regeling). — *T. B. B.*, VIII, bl. 70.

De Europeesche ambtenaren en de inlandsche hoofden. (Overzicht van een opstel van den controleur H. A. de Groot in de „*Locomotief*” over de positie der inlandsche hoofden op Java.). — *I. G.*, 1893, II, bl. 1928.

Troebelen door de benoeming van een Regent te Bandoeng. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1783. — Eene lezing van de „*Locomotief*” omtrent de Bandoengsche zaak gewijzigd. — *I. G.*, 2893, II, bl. 1921.

Willinck Mr. (G. D.). Westersche beschaving en Oostersche adat. (Organisatie van het inlandsch bestuur op Java). — *I. T.*, 12—19 Aug. 1890, No. 46, 47.

Vleuten (van). Waarom worden de mutatiën onder de inlandsche ambtenaren niet in de Javasche Courant gepubliceerd? — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 465.

Betoog voor uitbreiding van het inlandsch element bij het ambtenaarspersoneel in Ned. Indië, ook als maatregel van bezuiniging. — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 149—152.

De inlandsche ambtenaren. Door H. (Bezoldiging, pensioenen, wachtgeld en wijze van aanvulling van het corps). — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 143.

Eenige vragen in 't belang van 't corps inlandsche ambtenaren. Door Prs. Vrint. — *T. B. B.*, I, bl. 337.

Een voorstel tot bezuiniging van ruim 2 ton gouds. (Opheffing der betrekkingen van „Patih” en „Mantri Keboepatan”). Door G. S. — *T. B. B.*, I, bl. 30. — Nalezing. — *T. B. B.*, I, bl. 395. — Nogmaals de afschaffing der „Patih's”. Door G. L. — *T. B. B.*, II, bl. 38.

Regeling van de pensioenen der inland-sche ambtenaren bij Kon. Besluit van 24 Aug. 1887, No. 18. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1880.

Staatsblad 1889, No. 174. (Bezoldiging der koffie-inkoopakhuismeesters). Door een *Controleur bij het Binnenl. Bestuur*. — *T. B. B.*, IV, bl. 113.

Over de opleiding van inlandsche ambtenaren op Java en Madura. Door J. J. V. — *T. B. B.*, IV, bl. 86.

Oudemans (G. J.). Over de opleiding van inlandsche ambtenaren op Java en Madoera; met een Ontwerp-Reglement op de examens en de benoembaarheid. — *T. B. B.*, III, bl. 235, 239.

Opgaven omtrent de kennis van lezen, schrijven en rekenen der inlandsche ambtenaren en beambten in N. I., verzameld in 1888 en 1889. — *Versl. Inl. Onderw.*, 1888—87, bl. 386.

Kromo. Verzoek aan controleurs en aspiranten bij het Binnenl. Bestuur op Java en Madura om mededeeling der kennis van lezen en schrijven der desa- en andere inlandsche hoofden. — *T. B. B.*, III, bl. 349.

Holle (K. F.). Ter voldoening aan een verzoek. (Kennis der desa- en andere hoofden van lezen en schrijven). — *T. B. B.*, IV, bl. 131. — Vgl. *T. B. B.*, VI, bl. 275, 354.

Opgave van de dorpschouwen in de Preanger, die al dan niet lezen kunnen. Door H. — *T. B. B.*, V, bl. 81.

Bruijn Prince (P. M. L. de). Lezen en schrijven van dessahouwen en schrijvers. — *T. B. B.*, VI, bl. 76.

Brinio. Noodig noch wenschelijk. (Examens voor inl. ambtenaren). — *T. B. B.*, IV, bl. 119.

Adelante. De ontwikkeling van de inlandsche hoofden op Java. — *I. G.*, 1892, I, bl. 683.

Clercq (F. S. A. de). Een paar opmerkingen naaraanleiding van de voorgestelde opleiding tot djaksa. — *I. T.*, 28 Oct. 1890, No. 57.

Kielstra (E. B.). Inlandische ambtenaren. — *I. T.*, 18 Aug. 1891, No. 99. — Antwoord van v. Gorkom — *I. T.*, 15, 22 Sept. 1891, No. 103, 104.

Gorkom (W. K. van). De Regenten op Java. — *I. T.*, 18 Juli 1893, No. 199.

Verkerk Pistorius (A. W. P.). Het inlandsch bestuur in de Padangsche Bovenlanden. — *T. N. I.*, 1868, I, bl. 341.

Stibbe (S.). Het Soekoe-bestuur in de Padangsche Bovenlanden. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 27.

Kroesen (Th. A. L.). Het inlandsch bestuur ter Sumatra's Westkust. (Met tekst van het z. g. Plakaat-Pandjang van 25 Oct. 1833). — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 81, 208.

Waal (G. de). Aanteekeningen betreffende het adat-bestuur in de onderafdeeling Soloq (Sumatra's Westkust). — *T. B. B.*, III, bl. 65. — Pantangan's in de negari Goenoeng-Malintang, onderafdeeling Pangkalan, Kota-Baharoe en XII Kota Kampar. — *T. B. B.*, III, bl. 106.

Administratieve indeeling, bestuur en rechtswezen onder de voormalige sultans van Atjeh. (Uittreksel uit de bescheiden behoorende bij de voorstellen van het Raadslid Mr. T. H. der Kinderen betreffende de regeling van het rechtswezen en het inlandsch bestuur in Atjeh). — *I. G.*, 1881, II, bl. 650. — Vgl. *T. A. G.*, V, (*Versl.*) bl. 129.

Rooij (J. F. A. de). De positie der volkschouwen in een gedeelte der Padangsche Bovenlanden; hunne ethnographische en hunne politieke beteekenis. Met naschrift. — *I. G.*, 1890, I, bl. 634, 681.

Langen (K. F. H. van). De inrichting van het Atjehsche Staatsbestuur onder het Sultanaat. Met eene genealogische tabel en afbeeldingen van Atjehsche munten. — *B. Inst.*, Rks. 5, III, bl. 381.

Vogel (H. de). Aanteekeningen betreffende het bestuur in de binnenlanden der residentie Palembang. (Naar aanleiding van eene gelijknamige brochure van A. G. Valette. Bat. 1887). — *T. B. B.*, I, bl. 301.

Taylor Weber (E.). Het inlandsch bestuur in de Padangsche Bovenlanden. (Overzicht eener lezing). — *Alm. Indol. Vereen.*, 1892, bl. 208.

Het inlandsch bestuur van Sanggau op Borneo. (Uittreksel uit een opstel van H. P. A. Bakker). — *I. G.*, 1884, II, bl. 793.

V. BETREKKINGEN MET VREEMDE MOGENDHEDEN EN BEMOEIINGEN VAN VREEMDELINGEN MET DE NEDERLANDSCHE KOLONIËN.

Nederlands verhouding tot het buitenland met betrekking tot Ned. Indië sedert 1813. — *E. de Waal, Ind. Fin., I, 's Grav.* 1876, bl. 4—85.

Tellegen (B. D. H.). De wedergeboorte van Nederland. — VII. De teruggaaf der koloniën. (Traktaat van 13 Augustus 1814). Met bijlagen. — *Gids*, 1878, IV, bl. 316.

Woudrichem van Vliet (L. van). Internationaal regt. Regtsvragen over nederzettingen van niet-Nederlanders in den Indischen Archipel. Met 9 bijlagen. — *Themis*, 1879, bl. 37, 239, 361, 550.

Invasie van vreemde macht in onze Oost. (Overzicht van een opstel in *de Standaard*, naar aanleiding van L. van Woudrichem van Vliet's „Regtsvragen enz.” — *I. G.*, 1879, I, bl. 622—625.

Fransche kolonisatieplannen in den Indischen Archipel. — *T. N. I.*, 1878, I, bl. 417.

De vestiging van Singapore. (Met beschouwingen over den internationalen rechtstoestand van de Ned. O. I. Bezittingen sedert het herstel van ons gezag aldaar). — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 401.

Robidé van der Aa (P. J. B. C.). De omvang van Nederlands rechten in den Indischen Archipel, in verband met de Londensche traktaaten van 1814 en 1824, en met de nederzetting der Engelschen op Noord-Borneo. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1881, bl. 1—28. — Hoe verstrekt het Ned. gebied in den Indischen Archipel? (Naar aanleiding van J. E. de Sturler's dissertatie „Het grondgebied van Ned. Oost-Indië enz. Leiden 1881”). — *I. G.*, 1882, I, bl. 8.

De Oostenrijkers in Indië. — *T. N. I.*, 1888, I, bl. 53. — Vgl. *T. N. I.*, 1888, I, bl. 139.

Groot (J. J. M. de). China's consulaire politiek. — *I. T.*, 3, 17 *Maart* 1891, No. 75, 77. — Nogmaals China's consulaire politiek. (Met tekst der Memorie van den Onderkoning van Canton over de instelling van Chineesche Consulaten in de Spaansche, Nederlandsche en Engelsche koloniën). — *I. T.* 20, 26 *Mai*, 2 *Juni* 1891, No. 86, 87, 88.

Tractaat van 20 April 1859 tot regeling van het wederzijdsch grondgebied van Nederland en Portugal op Timor en Onderhoorigheden. — *J. E. de Sturler, Grondgebied van N. O. I.*, Leiden 1881, bl. 356.

Een nieuwe grenslijn op Timor. (Onderhandelingen tusschen de Nederlandsche en Portugeesche Regeeringen). — *I. G.*, 1893, I, bl. 429.

Overeenkomst tot nadere regeling van de verhouding tusschen Nederland en Portugal in den Archipel van Timor en Solor, dd. 10 Juni 1893 en Verklaring dd. 1 Juli 1893, met memorie van toelichting en aantekeningen van Mr. J. J. B. (Ontleend aan de *N. Rott. Courant*). — *T. N. I.*, 1893, II, bl. 161. — Vgl. *I. G.*, 1893, II, 1798—1802.

Het traktaat tusschen Nederland en Groot-Brittannië betreffende Siak Srie Indrapoera van 1871. Door E. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 101. — Vgl. *Econ.* 1872, I, bl. 264—278.

Brief dd. 2 Januari 1843 van Koning Philippe van Frankrijk aan den toenmaligen Sultan van Atjeh. (Gevonden bij de bemachtiging van den kraton). — *N. B. G.*, XII, (1874), bl. 115—116. — Inlichting ter zake van den Consul-Generaal van Frankrijk te Batavia. — *N. B. G.*, XII, (1874), bl. 129—130.

Kesteren (C. E. van). De Niseroquaestie en de Gouverneur-Generaal Lodon. — *I. G.*, 1884, II, bl. 115, 237, 422.

Langen (K. F. H. van). De Nisero-kwestie. Een en ander naar aanleiding van het rapport van W. E. Maxwell. — *I. G.*, 1884, II, bl. 454.

De interpellatie van den Heer Brantsen van de Zijp in de Tweede Kamer der Staten-Generaal over de Nisero. — *T. N. I.*, 1884, I, bl. 460.

Diplomatieke bescheiden betreffende het Nisero-vraagstuk. — *K. V.*, 1884, *bijl. SSS*. — *T. N. I.*, 1884, II, bl. 93, 136, 161.

Het Nisero-vraagstuk. Conclusie. Door T. — *T. N. I.*, 1884, II, bl. 311.

De betrekkingen van Noord-Amerika met Atjeh vóór en tijdens het ontstaan van den Atjeh-oorlog. — *T. N. I.*, 1882, I, bl. 392.

Rusland en Atjeh. (Over een in der tijd door Atjeh aan Rusland gedaan aanbod van een protectoraat over Noord-Sumatra. Ontleend aan een Russisch blad). — *I. G.*, 1885, II, bl. 1569.

Danvers (F. C.). The English connection with Sumatra. — *As. Q. Rev.*, 1886, I, p. 410.

Die Briten auf Borneo. — *Ausl.*, 1886, S. 535.

Over den afstand aan den Amerikaan Forrey en door dezen aan de „American Trading Society of Borneo” van eene uitgestrektheid gronds op de Noordkust van Borneo onder aanvankelijke bescherming en later te aanvaarden souvereiniteit van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika. — *T. N. I.*, 1888, I, bl. 161.

Die Overbeck'sche Expedition nach Borneo. — *Monatsschr. f. d. Or.*, 1878, S. 49. — Vgl. *T. A. G.*, III, bl. 281.

Die Overbeck'sche Erwerbung auf Borneo. — *Monatsschr. f. d. Or.*, 1879, S. 82.

Het plan eener nieuwe Europeesche nederzetting op de Noordkust van Borneo. — *T. N. I.*, 1879, II, bl. 121.

Spanjes verhouding tot Broenei, Soeloe en Magindano. — *E. de Waal; Ind. Fin.*, III, 's Grav. 1879, bl. 123—125.

Onderneming-Overbeck op Borneo. — *E. de Waal; Ind. Fin.*, III, bl. 187—214. — Vgl. *T. N. I.*, 1879, II, bl. 219. — *Econ.*, 1879, I, bl. 288—290; II, bl. 1141—1143.

Nogmaals het Borneo-vraagstuk. (Over Nederlands souvereiniteit over het eiland, in verband met de Engelsche nederzetting aldaar en het traktaat van 1824). — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 40.

Charter van de British North Borneo Company. — *Monatsschr. f. d. Or.*, 1881, S. 183. — *Hatton; The New Ceylon. London*, 1881, p. 189.

Borneo voor Engeland? Door B. G. — *I. G.*, 1881, I, bl. 313.

De grenzen van ons gebied op Borneo. — *I. G.*, 1882, I, bl. 354.

De Borneo-kwestie (grensregeling) in de Staten-Generaal. — *I. G.*, 1882, I, bl. 23.

Robidé van der Aa (P. J. B. C.). De aanspraken van Solok op Noord-Oost-Borneo. I. Betrekkingen der Spanjaarden en Nederlanders met Solok en Mindanau tot den Vrede van Munster. — *I. G.*, 1882, I, bl. 501.

Blumentritt (F.). Spanien und die Insel Borneo. — *M. Geogr. Ges. Wien*, XXV (1882), S. 393.

Tekst van de verschillende tractaten sedert 1761 door Engeland en Spanje gesloten met Broenei en Soeloe, alsmede van het Protocol, dd. Madrid 11 Maart 1877 tot beëindiging van de moeilijkheden in de wateren van Soeloe met betrekking tot handel en scheepvaart aldaar. — *Papers Sulu and Borneo. Part I. London*, 1882, p. 206—223.

De „North-Borneo-Company” denkt aan territoir-vergrooting. — *I. G.*, 1885, II, bl. 904.

Tekst der overeenkomsten waarbij Engeland het protektoraat aanvaardt over Sarawak en het gebied van de Britsche Noord-Borneo-Compagnie. — *Peterm. M.*, 1889, S. 23, 252.

Wijnen (R.). Noord-Borneo en het traktaat van 1824. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1889, bl. 1-33. — *T. N. I.*, 1889, I, bl. 161. — De grensscheiding tusschen Noord-Borneo en de Ned. Bezittingen op dat eiland. M. schets. — *I. T.*, 8 Sept. 1891, No. 102. — Protest van Gijssberts. — *I. T.*, 22 Sept. 1891, No. 104.

Nederlands rechten op Borneo. Rede van den Heer Brantsen van de Zijp in de Tweede Kamer. — *I. G.*, 1889, I, bl. 62.

Is Nederland te zwak om Indië te besturen? (Naar aanleiding eener bespreking van het Borneo-vraagstuk in het Ind. Genootschap). — *I. G.*, 1889, I, bl. 402.

De grens tusschen het gebied van Nederland en dat van de North Borneo Company. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1295. — Vgl. *T. A. G.*, Rks. 2, V, (*V. M.*) bl. 192, 196, 248, 251; VI, (*V. M.*) bl. 47. — *Pr. R. G. S. London*, 1888, p. 455, 594.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). Question de délimitation dans l'île de Bornéo. — *Ann. E. Or.*, XI (1888—89), p. 289.

Grensregeling op Borneo. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1987.

Grensregeling tusschen Nederland en Britsch Borneo. (Wetsontwerp ter bekrachtiging van eene den 20sten Juni 1891 te Londen gesloten overeenkomst, met Memorie van Toelichting). — *I. G.*, 1891, II, bl. 1634. — *T. N. I.*, 1891, II, bl. 81. — De beraadslaging in de Tweede Kamer over het nieuwe Borneo-traktaat. Met aantekeningen. — *I. G.*, 1892, I, bl. 670—677.

Lith (Prof. P. A. van der). Het Noord-Borneo-traktaat. (Hierin een historisch overzicht van het territoriale vraagstuk met betrekking tot Ned. Indië sedert 1824). — *Gids*, 1891, IV, bl. 444.

De zwakheid van het Indisch Bestuur. (Met betrekking tot de verleende concessie voor de ontginning van de Ashmore-guano-riffen gelegen tusschen Timor en Australië aan de „Australian-Browse-Island-Guano-Company”). — *I. G.*, 1880, I, bl. 99. — Vgl. *W. v. Vliet, Rechtsvragen. 's Grav.* 1879, bl. 382.

Tiele (P. A.). Nieuw-Guinea en de Engelschen. (Naar aanleiding van de in 1876 verschenen „Correspondence respecting New-Guinea.” — *T. A. G.*, II, bl. 195.

Nieuw-Guineageannexeerd door Queensland. (Mededeelingen aangaande de verhouding van Nederland en andere Europeesche Mogendheden tot Nieuw-Guinea, in verband met de hangende kolonisatie- en annexatieplannen). — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 321. — Vgl. *Econ.* 1883, I, bl. 578—580.

The Dutch claims (met betrekking tot Nieuw-Guinea). — *Pr. R. G. S. London*, 1884, p. 213—226.

British and German partition of New Guinea. — *Pr. R. G. S. London*, 1885, p. 461—462.

Die Deutsche Flagge in Polynesiën. — *Ausl.*, 1885, No. 4, S. 79.

Rosenberg (H. von). Eenige woorden over Duitsch Nieuw-Guinea. — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (*V. M.*), bl. 310.

De Duitschers op Nieuw-Guinea. — *T. N. I.*, 1885, II, bl. 42.

Oberländer (R.). Deutsche Interessen in der Südsee. *M. K.* — *D. K. Z.*, 1885, No. 4, S. 90.

Goltstein (Mr. W. Bn. van). Engelsch-Duitsche koloniale discussiën. (Naar aanleiding van de gepubliceerde diplomatieke bescheiden betreffende de koloniale beweging van den laatsten tijd, vooral ook met betrekking tot de bemoeiingen van Engeland en Deutschland met Nieuw-Guinea sedert 1882). — *Gids*, 1885, IV, bl. 201.

De Duitsche souvereiniteit in den Stillen Oceaan. — *T. N. I.*, 1886, I, bl. 339.

Australië's droombezit van Polynesië en Nieuw-Guinea. — *T. N. I.*, 1886, II, bl. 53.

Een overleg tusschen Nederlandsche autoriteiten en den administrateur van Britsch Nieuw-Guinea over de regeling der wederzijdsche grenzen. (Ontleend aan het Koloniaal Verslag van 1893). — *I. G.*, 1893, II, bl. 1953.

VI. BETREKKINGEN MET INLANDSCHE VORSTEN EN VOLKEN. — CONTRACTEN.

Bepalingen op het verkrijgen van gronden van vorsten of hoofden in den Ind. Archipel, die nog het recht van zelfbestuur bezitten. — *T. N. I.*, 1880, II, bl. 389. — *B. Ind. Stbl.* No. 3381, 3383.

Opgave der Rijken waarmede door het Gouvernement van Ned. Indië contracten zijn gesloten, welke bepalingen ten aanzien van het mijnwezen inhouden en van den inhoud dier bepalingen. — *J. M. N. I.*, 1884, (*T. adm. ged.*), bl. 391.

Struick (N. J.). De toekomst der inlandsche vorsten op de Buitenbezittingen. (Overzicht van den aard onzer betrekkingen met die vorsten gedurende de laatste 25 jaren, met betoog voor geleidelijke opheffing van het vorstenbestuur en wenken omtrent de wijze van uitvoering). — *I. G.*, 1883, I, bl. 449.

Brau (Jhr. Mr. W. M. de). Artikel 44 van het Regeeringsreglement van Ned. Indië. (Recht van oorlogverklaring en tot het

maken van vredes- en andere verdragen met inl. vorsten en staatjes). — *B. Best. Ned.*, XXX, bl. 259.

Het eigendunkelijke van onze behandeling der inlandsche vorsten. (Redevoering van J. T. Cremer in de Tweede Kamer op 10 Dec. 1890 over de contracten met inlandsche vorsten). — *I. G.*, 1891, I, bl. 73.

List of treaties, conventions etc. concluded between the Netherlands Government and the Native Princes in the Eastern Seas, copies of which have, from time to time, been officially communicated by the Dutch to the British Government 1843—80. — *Papers Sulu and Borneo*, Part II, 1882, London, p. 44.

De toekomstige verhouding van de land-schappen Sumanap en Madura tot het Ned.-Ind. Gouvernement. — *I. G.*, 1879, II, bl. 170.

Toestanden op Madura. (Regeling der apanages bij de opheffing der inlandsche vorstenbesturen). Door N. — *T. N. I.*, 1887, I, bl. 468.

Beschouwingen over den tegenwoordigen toestand en de waarschijnlijke toekomst der Vorstenlanden Soerakarta en Djocjakarta. Door X. — I. Het Vorstenhuis. — II. Het Mangkoe-Negorosche Huis. — III. De Europeesche landhuurders. — *T. N. I.*, 1885, II, bl. 161.

Macht van den Sultan van Djokjakarta en die van den Soesoehoenan van Soerakarta met betrekking tot de Ned. Regeering. — *Vr. v. D.*, II (1887), bl. 1280.

Het ceremonieel aan de Hoven van Soerakarta en Djokjakarta bij bezoek en ontvangst van de Ned. Opperhoofden (residenten aan die Hoven). Voorgescreven door Daendels. — *T. N. I.*, 1887, I, bl. 465.

Wijnen (R.). De toestand in de Vorstenlanden. (Hoofdzakelijk over onze verhouding tot de vorstenhuizen). — *V. Ind. Gen.*, 1886, bl. 105—128. — Debat. — *V. Ind. Gen.*, 1886, bl. 129—138; 1887, bl. 43—74.

De reis van Z. E. den Gouverneur-Generaal O. van Rees naar de Vorstenlanden. Door N. (Opsomming van eenige wenschelijke hervormingen in die gewesten). — *T. B. B.*, I, bl. 27.

De regeeringsbemoeienis met het finantieel beheer van het Mangkoe-Negorosche Huis. (Mededeelingen van den Minister van Koloniën in de Tweede Kamer op 11 Juli 1889). — *I. G.*, 1889, II, bl. 1417.

Het ontslag van den waarnemend Rijksbestierder van Solo, Raden Mas Adipati Mangoen Kosoemo, bij Ind. Besluit van 16 Dec. 1889. (Ontleend aan „*De Standaard*”). — *I. G.*, 1890, II, bl. 1724.

Mededeelingen van den Minister van Koloniën in de Tweede Kamer betreffende de van Regeeringswege aan de voormalige vorstenfamiliën op Madoera verleende geldelijke hulp. — *I. G.*, 1891, I, bl. 609.

De verhouding van de Regeering tot den Soesoehoenan. (Volgens een artikel in het dagblad „*de Telegraaf*”). — *I. G.*, 1893, I, bl. 836—837.

De Soesoehoenan van Soerakarta, vazal. — *I. G.*, 1893, I, bl. 1029—1035.

Spaan (A. J.). De toestand in de Vorstenlanden. (Vooral ook met betrekking tot de verhouding van het Ned. Gouvernement tot het inl. zelfbestuur). — *Alm. Indol. Vereen.*, 1892, bl. 227. — Vgl. *V. Ind. Gen.*, 1892, bl. 1—23. — *I. G.*, 1893, I, bl. 431, 627.

Bali en Lombok. (Overzicht van den politieken toestand). — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 439.

Lombok. (Staatkundige verhoudingen). — *I. T.*, 22 Oct. 1889, N. 4.

Nederlands verhouding tot Lombok. (Volgens mededeelingen in het Koloniaal Verslag van 1890). — *I. G.*, 1890, II, bl. 1995.

Het officieel relaas der Lomboksche zaken (1891—92). Ontleend aan het Koloniaal Verslag van 1892. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1926.

Schets van Nederlands staatkundige verhouding tot de verschillende Radja's en volksstammen in de residentie Timor. — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 321.

Ons prestige op Timor. Door H. — *T. N. I.*, 1878, I, bl. 202.

Politieke verhoudingen op Soemba, Flores en Endeh. (Volgens het Koloniaal Verslag van 1880). — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 150—153.

De oorlog op Flores. (Overzicht van opstellen in het *Algemeen Handelsblad* van 13 en 14 Augustus 1890). — *I. G.*, 1890, II, bl. 1782—1784.

Geen militaire expeditiën, maar een kundig en beleidvol bestuur op Sumatra. (Uittreksel uit eene brochure van A. P. Godon). — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 323.

Lith (Mr. P. A. van der). De zending van den Vice-President van den Raad van Ned. Indië naar Atjeh en het Regeerings-Reglement. — *B. Best. Ned.*, XVIII, bl. 349.

Vredelievende annexatiën op Sumatra. Door J. K. — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 318—320.

Annexatiën in Centraal-Sumatra. (Volgens mededeelingen in de Koloniale Verslagen — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 338; 1878, I, bl. 81; 1880, I, bl. 57, 161; 1882, I, bl. 31, II, bl. 321; 1883, II, bl. 259; 1886, II, bl. 462.

Aanteekeningen omtrent Midden-Sumatra. (Ontleend aan een in 1877 door den toenmaligen Gouverneur van Sumatra's Westkust E. Netscher aan de Regeering ingediend rapport over de betrekkingen tusschen het Ned. Ind. Gouvernement en de binnenlandsche staatjes van Sumatra). — *Vh. B. G.*, XXXIX (1880).

Soest (G. H. van). Het contract van 1755 met Palembang. (Uit het Rijksarchief). — *T. N. I.*, 1880, II, bl. 106.

Mededeelingen aangaande Nederlands verhouding tot het onafhankelijke landschap Korintji op Sumatra. (Uit het Koloniaal Verslag van 1881). — *T. N. I.*, 1881, II, bl. 393—396.

Atjeh en Djambi. Door W. J. C. S. (Over onze politiek van onthouding ten opzichte van laatstgenoemd landschap). — *I. G.*, 1886, II, bl. 1165.

Onze verhouding tot en onze bemoeiingen met Indragiri. (Volgens een opstel in het *Algemeen Handelsblad*). — *I. G.* 1892, II, bl. 1966—1969.

Bepalingen betreffende het ceremonieel bij sommige gelegenheden in'acht te nemen tegenover en door inlandsche vorsten in de residentie Wester-Afdeeling van Borneo (vastgesteld bij Indisch Besluit van 4 October 1877 No. 8). — *B. Ind. Stbl.* No. 3236.

Afbakening van de Nederlandsche grens op de Oostkust van Borneo en mededee-

lingen omtrent onze verhouding tot de inlandsche rijkjes aldaar. — *T. N. I.*, 1880, II, bl. 308—322; 1882, II, bl. 306—312.

Tromp (S. W.). Koestei en de betrekkingen van dat leenrijk tot de Regeering van Ned. Indië. (Historisch overzicht). — *Carl Bock. Reis in O. en Z. Borneo. 's Grav.* 1887, bl. I—LXXI. (Inleiding).

Mededeelingen aangaande Nederlands verhouding tot- en den toestand in de Berouwsche landschappen op Borneo. — *T. N. I.*, 1882, I, bl. 70—72.

In 't Veld (S. G.). Aanteekeningen omtrent het Rijk van Berou (Z. en O. Afd. van Borneo); met mededeelingen omtrent Nederlands verhouding tot de inlandsche rijkjes in N. O. Borneo. — *T. N. I.*, 1882, II, bl. 401; 1883, I, bl. 1, 121, 161.

Rapport over 's Compagnies regt op de Groote-Oost, door R. de Klerk, J. E. van Mijlendonk en W. A. Alting. — *Vh. B. G.*, XXXIII (1868), 3de stuk.

De Rijkjes op het Noordelijk Schiereiland van Celebes. (Staatkundige verhoudingen). — *M. N. Z. G.*, XX, (1876), bl. 144.

De Groote Oost. (Menado, Amboina, Ternate, Nieuw Guinea). Mededeelingen aangaande den staatkundigen toestand in die gewesten, ontleend aan het Koloniaal Verslag van 1882). — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 49.

Onlusten op Celebes. (Onze verhouding tot het rijk van Loewoe op Celebes). — *I. G.*, 1887, I, bl. 757.

Het contract van bondgenootschap tusschen de Minahassa en de O. I. Compagnie van 1699. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1779.

Overzicht der brochure van Mr. R. Vorstman, „De verbannen regent van Labakkang c.s.; Leiden 1892.” — *I. G.*, 1892, II, bl. 1768—1773. — Een officieele mededeeling aangaande den ex-regent van Lebakkang. — *I. G.*, 1892, II, bl. 2167.

De verhouding der Minahassa tot het Nederlandsch gezag. (Historisch overzicht). — *I. G.*, 1892, II, bl. 2027.

Braam Morris (D. F. van). Geschiedenis van het bondgenootschap „Masenrempoeloe” of „Masenre-Boeloe”; met nota's van toelichting op de in 1890 gesloten contracten met Maiwa, Doerie, Kassa, Batoelappa, Alietta, Soeppa en Sawietto. — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 149—230.

De jongste bestuursaanrakingen met de Aroë- en Kei-eilanden. (Reis van den resident van Amboina met de „Anjer” in 1877. — *T. N. I.*, 1878, I, bl. 317—320.

De jongste tochten naar de Zuidwester-, de Zuidooster-, de Kei-, de Aroë- en de Tenimber-eilanden (1876—1879). — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 1.

Tocht van Zr. Ms. stoomschip „Batavia” naar de Zuidkust van Nieuw-Guinea om aldaar wapenborden te plaatsen op de grens van het Ned. gebied. — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 475—480.

Proclamatie van 24 Augustus 1828 betreffende de inbezittingen door Nederland van een gedeelte van Nieuw-Guinea. — *A. Haga; Ned. Nieuw-Guinea, Bat. en 's Grav.* 1884, II, bl. 28—29.

De geschiedenis van de Nederl. vestiging op de Westkust van Nieuw-Guinea. (Getrokken uit het werk van A. Haga „Nederlandsch Nieuw-Guinea en de Papoeische Eilanden, 1600—1883”) — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 301.

Clercq (F. S. A. de). De aanleiding tot de tegenwoordige expeditie naar Nieuw-Guinea (Wandamen). — *I. T.* 25 Febr. 1890, No. 22. — Moet Nieuw-Guinea een tweede Atjeh worden? — *I. G.*, 1890, II, bl. 1683. — De economische en politieke toestand van Ned. Nieuw-Guinea. — *V. Ind. Gen.*, 1893, bl. 201—219. — Nederlands staatkundige verhouding tot Nieuw-Guinea. (Inleiding van het opstel „De West- en Noordkust van Ned. Nieuw-Guinea). — *T. A. G.*, Rks. 2, X (1893), bl. 151.

Hasselt (J. L. van). De toestand op Nieuw-Guinea en onze verhouding tot de inlandse stammen. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1885. — Vgl. *T. N. I.*, 1887, II, bl. 399. — *B. U. Z. V.*, 1887, bl. 193; 1889, bl. 137, 166, 170, 183.

Wederzijdsche bezoeken van den Sultan en den resident van Ternate. (Uit het werk van F. S. A. de Clercq „De residentie Ternate. Leiden 1890”). — *I. G.*, 1890, II, bl. 2611.

De toestanden op Papoea. (Volgens mededeelingen van den zendeling van Balen en in het Koloniaal Verslag van 1891). — *I. G.*, 1892, I, bl. 510—514.

Bezoeken van Ned. ambtenaren aan Nieuw-Guinea in 1891—92. (Ontleend aan

het Koloniaal Verslag van 1892). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1991.

Kusters (J. D.). Tuchtiging van weerspannigen op de Kei-eilanden. — *Ber. St. Claverbond*, 1892, bl. 62.

De mislukte vestiging van een posthouder op Ned. Nieuw-Guinea. (Tocht van de „Java” in Nov. 1892). Ontleend aan het Koloniaal Verslag van 1893; met aantekeningen. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1950.

Eerste overeenkomst door de Nederlanders in Indië gesloten. Accoort met de Regering van Bantam, 11 October 1596. — *De Jonge; Opkomst v. h. Ned. gezag in O. I.*, 's Grav., II, bl. 372. — Contract gesloten tusschen den Capitan Hitoë, de opperhoofden van Noordelijk Amboina en den Vice-admiraal Cornelis van Heemskerk, Juni 1601. — *Ibid.*, II, bl. 473. — Het eerste contract met de Bandanezen, Mei 1602. — *Ibid.*, II, bl. 536.

Accoort van Capitan, ook de Hoofden van Hitoë ende den admiraal Steven van der Hagen, Februari 1605. — *De Jonge; Opkomst, enz.*, III, bl. 208. — Contract met de Overheden van de eilanden Banda, 1605. — *Ibid.*, III, bl. 210. — Contract met den koning van Atchin, 17 Januari 1607. — *Ibid.*, III, bl. 223. — Contract met den koning van Ternate, 26 Mei 1607. — *Ibid.*, III, bl. 226. — Contract met den Radja van Sambas, October 1609. — *Ibid.*, III, bl. 302. — Contract met Bantam, 1609. — *Ibid.*, III, bl. 313. — Contract met de Overheden van de Banda-eilanden, 10 Augustus 1609. — *Ibid.*, III, bl. 315. — Contract met den Koning van Ternate, den Capitan Hitoë en de Orang Kiais van Loeboe Lissidi, Combello en Orang Kiai-Basi. — *Ibid.*, III, bl. 317. — Contract met Ternate en Batsjjan, 10 December 1609. — *Ibid.*, III, bl. 328. — Contract met den Radja van Djakarta, 10/13 November 1610. — *Ibid.*, III, bl. 352.

Contract van Vrede met Bantam (Resolutie), 1645. — *De Jonge; Opkomst, enz.*, V, bl. 279.

Contract met Bantam, 10 Juli 1659. — *De Jonge; Opkomst, enz.* VI, bl. 83.

Contract tusschen Wongso Diepo, namens den Soesoehoenan en Cornelis Speelman namens de Generale O. I. Compagnie, Februari 1677. — *De Jonge; Opkomst,*

enz., VII, bl. 79. — Acte van verbindtenis, door den Soesoehoenan en zijne Rijks-grooten aan de Compagnie verleend, betreffende de vergoeding der oorlogskosten en het daarvoor in pandgeven der strand-plaatsen, 19 October 1677. — *Ibid.*, VII, bl. 163. — Gelijke acte betreffende de Privilegiën, Octroijen en uitbreiding van grondgebied aan de Compagnie verleend, 19 October 1677. — *Ibid.*, VII, bl. 166. — Contract met de vorsten van Cheribon, 7 Januari—30 April 1681. — *Ibid.*, VII, bl. 372. — Contract met Bantam, 17 April 1684. — *Ibid.*, VII, bl. 394.

Contract met den Soesoehoenan Pakoe-boewana, 5 October 1705. — *De Jonge; Opkomst, enz.*, VIII, bl. 261. — Acte van limietscheiding tusschen de landen van den Soesoehoenan en 's Compagnies gebied, 12 Juli 1706. — *Ibid.*, VIII, bl. 284. — Acte tot ampliatio van het contract, gesloten tusschen den Soesoehoenan en de N. O. I. Compagnie op 5 October 1705, dd. 31 October 1707. — *Ibid.*, VIII, bl. 317. — Contract tusschen de Prinsen van Cheribon gesloten onder bemiddeling van de O. I. Compagnie, 17 Februari 1708. — *Ibid.*, VIII, bl. 320. — Acte van Verzekering door Gouverneur en Rade aan den Sultan van Bantam afgegeven, 4 October 1708. — *Ibid.*, VIII, bl. 350.

Contract met Bantam, 17 Augustus 1731. — *De Jonge; Opkomst, enz.*, IX, bl. 182. — Contract met den Soesoehoenan, 8 November 1733. — *Ibid.*, IX, bl. 235. — Contract met Bantam, 9 December 1733. — *Ibid.*, IX, bl. 241. — Contract met den Soesoehoenan, 7 Maart 1737. — *Ibid.*, IX, bl. 269. — Tractaat van vrede-conciliatie enz. met den Soesoehoenan, 11 November 1743. — *Ibid.*, IX, bl. 434.

Conditien en voorwaarden waarop Radhen Toemmengoeng Soera-di-Ningrat bekleed is met het regentschap over Madoera, 15 November 1745. — *De Jonge; Opkomst, enz.*, X, bl. 57. — Acte van afstand en overgave van het Mataramsche Rijk aan de O. I. Compagnie, 1749. — *Ibid.*, X, bl. 157. — Acte obligatoir van den Adipati Anoem ten behoeve der O. I. Compagnie. — *Ibid.*, X, bl. 160. — Contract met Cheribon. — *Ibid.*, X, bl. 189. — Traktaat met Sulthan Hamangkoe Boewana als erfelijk leenvorst van de Compagnie over het Rijk van Djogjakarta, 13 Februari 1755. — *Ibid.*, X, bl. 298. — Overeenkomst tot deeling

der landen tusschen den Soesoehoenan en den Sultan, 1755. — *Ibid.*, X, bl. 373.

Contract met Bantam, 17 April 1752. — *De Jonge; Opkomst, enz.*, XI, bl. I. — Acte van verband der Regenten op Java, 1773-74. *Ibid.*, XI, bl. 253. — Contract tusschen den Soesoehoenan en den Sultan, 16 April 1774. — *Ibid.*, XI, bl. 259. — Acte van investituur van den Koning van Bantam. — *Ibid.*, XI, bl. 295. — Acte van afstand van Landak en Succadana (Borneo), 26 Maart 1778. — *Ibid.*, XI, bl. 320.

Acte van onderwerping van den Pangerang van Bawean, 27 April 1782. — *De Jonge; Opkomst, enz.*, XII, bl. 17. — Contract met den Soesoehoenan, 29 September 1788. — *Ibid.*, XII, bl. 133.

Contract met den Soesoehoenan, 6 Januari 1811. — *De Jonge; Opkomst, enz.*, XIII, bl. 534.

Accoord met de bergbewoners achter 't Kasteel Ambon 16 November 1616. — *P. A. Tiele; Bouwstoffen, enz.*, I, 's Grav., 1886, bl. 202. — Accoord met de dorpen aan de Zuidkust van Ceram. — *Ibid.*, I, bl. 204. — Overeenkomst met die van Poeloe Run, 9 Mei 1621. — *Ibid.*, I, bl. 284.

Contracten met den Sulthan van Djok-jakarta dd. 28 December 1811 en met den Soesoehoenan dd. 23 December 1811. — *M. L. v. Deventer; Ned. gezag op Java, I, 's Grav.*, 1891, bl. 314. — Contract met den Sultan Amangkoe Boewana III, dd. 1 Augustus 1812. — *Ibid.*, I, bl. 321. — Contract met den Soesoehoenan, 1 Augustus 1812. — *Ibid.*, I, bl. 327. — Contract met Pakoe Alam, dd. 17 Maart 1813. — *Ibid.*, I, bl. 333.

Overeenkomst zonder dagteekening (1849?) door den luitenant-kolonel van Swieten gesloten met de vorsten van Badoeng (Bali). — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 437.

Het oude Bongaaische Verdrag van 18 Nov. 1667. — *Perelaer; Bonische expeditien. Leiden*, 1872, I, bl. 44—56.

Contracten met Djohor en Siak, 1606—1830. (Bijlagen der Verhandeling van E. Netscher „De Nederlanders in Djohor en Siak, 1602—1865”). — *Vh. B. G.*, XXXV, (1870), *bijl.*

Traktaat van Vriendschap tusschen den SriPaduccaGoestiMoerah(Ngoerah)

Madé Pama Tjoetan, Vorst van Baly-Badoeng en den capitein der dragonders van der Wahl, resident van wegens Z. E. Herman Willem Daendels, Maarschalk van Holland, enz., dd. 28 Nov. 1808. — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 205—207.

Tractaat van Vrede tusschen de Edele O. I. Compagnie en de negorijen van Oedjier en Gabel uit naam en van wege den Hoogedelen en Wijdgebiedenden Heer Mr. Willem Arnould Alting, Gouverneur-Generaal, beneffens de verdere Heeren Raeden van Ned. Indië en den WelEdelen Agtbaren Heer Johannes Hageman, Opper-Koopman en Gezaghebber benevens den Raad der provincie Banda, dd. 17 Maart 1793. — *N. B. G.*, XII, (1874), bl. I, (*bijl.*).

Het contract met Bondjol van 22 Januari 1824. Medegedeeld door E. B. Kielstra. — *B. Inst.*, Rks. 5, III, bl. 141.

Contract gesloten tusschen den Gouvernements-Kommissaris H. J. Huskus Koopman en Z. H. den Vorst van Mataram, thans alleenheerscher van het eiland Selaparang (Lombok) en Onderhoorigheden, Goesti Ngoerah K'toet Karang-Asem, op den 7den Juni 1843 en bekrachtigd door Z. E. den Gouverneur-Generaal van N. I. op den 28sten Augustus 1843. — *Dr. J. Jacobs; Eenigen tijd onder de Baliërs. Bat.* 1883, bl. 245. — Akte van verband van den opgetreden Radja van Bangli Dewa G'dé Tankéban, vroeger genaamd Dewa G'dé Ngoerah, dd. 16 Augustus 1881. — *Ibid.* bl. 253.

Contract met den sultan van Tidore van 26 Maart 1872, bekrachtigd den 31sten Mei 1874. — *A. Haga; Ned. Nieuw-Guinea. Bat. en 's Grav.* 1884, II, bl. 439—454.

Provisieeel Accoord gesloten tusschen den Opperkoopman Carel Lodewijk Wieling, in naam van den Gouverneur-Generaal A. H. Wiese, en een gedeelte der Macquiansche Hoofden, dd. 20 Maart 1806. — *F. S. A. de Clercq; Resid. Ternate. Leiden*, 1889, bl. 332.

Lijst van de, ter uitvoering der tweede alinea van artikel 44 van het Regeerings-Reglement voor Ned. Indië, aan de Staten-Generaal medegedeelde verdragen en overeenkomsten met inlandsche vorsten en volken gedurende de zittingjaren 1856—57

tot en met 1877—78. — *Boudewijnse en van Soest; Indo-Ned. Wetgeving. III, Haarlem* 1879, bl. 456—459.

Lijst van verdragen en overeenkomsten als voren, aan de Staten-Generaal medegedeeld gedurende de zittingjaren 1878—79 tot en met 1893—94:

1. Java.

Djokjokarta. Verklaring door Sulthan Hamangkoe Boewana VII afgelegd vóór zijne optreding dd. 7 Augustus 1877, benevens acte van verband dd. 13 Augustus 1877. — *B. H. St. G.*, 1878—79, No. 71/10. — Verklaring door het nieuwe Hoofd van het Pakoe-Alamsche Huis afgelegd vóór zijn optreden, dd. 4 October 1878, en acte van verband dd. 9 October 1878. — *B. H. St. G.*, 1879—80, No. 86/2. — *I. G.*, 1880, I, bl. 271. — Supplettoir contract met Djokjokarta dd. 14 Juli 1888. — *B. H. St. G.*, 1889—90, No. 103. — *I. G.*, 1890, I, bl. 478.

Soerakarta. Acte van verband van Mangkoe Negoro dd. 5 September 1881. — *B. H. St. G.*, 1882—83, No. 140/2. — Verklaringen door den Soesoehoenan op 31 Juli 1890 en 25 Mei 1891 onderteeekend ten aanzien van berechting van misdrijven met betrekking tot telegraaflijnen en kabels en ten aanzien van mijnontginningen. — *B. H. St. G.*, 1891—92, No. 106/2. — *I. G.*, 1892, I, bl. 632. — Verklaring dd. 25 Maart 1893 en acte van verband van den 30sten d. a. v. van den tegenwoordigen Soesoehoenan van Soerakarta, naar aanleiding van de aldaar plaats gehad hebbende bestuursverwisseling. — *B. H. St. G.*, 1893—94, No. 127/2. — *I. G.*, 1894, I, bl. 425.

2. Bali. Timor.

Bangli. Acten van verband en van bevestiging van den Radja dd. 16 Augustus 1881. — *B. H. St. G.*, 1882—83, No. 140/25. — Overeenkomst betreffende de grensregeling tusschen Boeleng en Bangli dd. 8 Januari 1884. — *B. H. St. G.*, 1884—85, No. 76/4—5. — *I. G.*, 1885, I, bl. 278.

Badong. Acte van verband en van bevestiging. — *B. H. St. G.*, 1891—92, No. 106/26. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1295.

Rioeng (Timor). Acte van bevestiging dd. 17 Nov. 1891. — *B. H. St. G.*, 1891—92, No. 106/24. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1294.

3. *Sumatra.*

Atjeh. Verklaring door verschillende hoofden afgelegd in de jaren 1874—76. — *B. H. St. G.*, 1885—86, No. 110/2—3. — *I. G.*, 1886, I, bl. 355.

Rigas. Verklaring en acte van bevestiging van den Bestuurder, dd. 27 April 1885. — *B. H. St. G.*, 1886—87, No. 101/2. — *I. G.*, 1887, I, bl. 406.

Gighen. Verklaring en acte van bevestiging van den Bestuurder, dd. 2 Januari 1886. — *B. H. St. G.*, 1886—87, No. 101/3. — *I. G.*, 1887, I, bl. 410.

Samalangan. Verklaring en acte van bevestiging van den Bestuurder. — *B. H. St. G.*, 1887—88, No. 67/2. — *I. G.*, 1888, I, bl. 159.

Kerti. Verklaring en acte van bevestiging van den Bestuurder, dd. 19 April 1887. — *B. H. St. G.*, 1888—89, No. 76/2. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1177. — Als voren, dd. 17 Augustus 1891. — *B. H. St. G.*, 1893—94, No. 127/4. — *I. G.*, 1894, I, bl. 581.

Edi Besar. Verklaring van den Bestuurder dd. 19 April 1887. — *B. H. St. G.*, 1889—90, No. 76/5. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1182.

Malaboeh. Verklaring en acte van bevestiging van den Bestuurder, dd. 5 Febr. 1890. — *B. H. St. G.*, 1890—91, No. 112 2. — *I. G.*, 1891, I, bl. 395. — Als voren, dd. 23 Maart, 1891. — *B. H. St. G.*, 1891—92, No. 106/8. — *I. G.*, 1892, I, bl. 792.

Tampat Toeän. Verklaring van den Bestuurder, dd. 19 Januari 1891. — *B. H. St. G.*, 1891—92, No. 106/4. — *I. G.*, 1892, I, bl. 635.

Langsar en Modjopahit. Verklaring en acte van bevestiging van den Bestuurder, dd. 28 Maart 1891. — *B. H. St. G.*, 1891—92, No. 106/6. — *I. G.*, 1892, I, bl. 639—41.

Troemon. Verklaringen, acte van verband enz., van 1874, 1882 en 1883. — *B. H. St. G.*, 1883—84, No. 133/2—3. — *I. G.*, 1884, I, bl. 443. — Verklaring en acte van verband van den Radja, dd. 6 October 1884. — *B. H. St. G.*, 1885—86, No. 110 4—5. — *I. G.*, 1886, I, bl. 507.

Deli. Acten van verband en van bevestiging van den Sultan, dd. 29 Juli 1876. — *B. H. St. G.*, 1878—79, No. 71/2—3.

Serdang. Contract voor de overneming van belastingen, dd. 1 November 1876. — *B. H. St. G.*, 1879—80, No. 86 4. — *I. G.*, 1880, I, bl. 272. — Acten van verband en van bevestiging van den Radja, dd. 29 Januari 1887, benevens overeenkomst betr. de inkomsten der Rijksgrooten, dd. 1 Augustus 1886. — *B. H. St. G.*, 1889—90, No. 103/4—5. — *I. G.*, 1890, I, bl. 479.

Langkat. Contract dd. 28 November 1876. — *B. H. St. G.*, 1879—80, No. 86/6. — Acte betreffende de overdracht aan het Ned. Ind. Gouvernement van alle rechten door den Pangeran uitgeoefend op de landschappen aan den rechteroever der Tamiang-rivier, dd. 20 Februari 1878, en overeenkomst met de hoofden der Tamiangsche landschappen betr. de heffing van in- en uitvoerrechten aan de Tamiang-rivier en hare zijtakken, dd. 31 December 1879. — *B. H. St. G.*, 1879—80, No. 86/7—8. — *I. G.*, 1880, I, bl. 272.

Kota-Pinang. Acten van verband en van bevestiging van den tegenwoordigen Jang di Pertoewan, dd. 4 September 1872 en 6 October 1873. — *B. H. St. G.*, 1879—80, No. 86/9. — *I. G.*, 1880, I, bl. 468. — Suppletoire verklaring van den Jang di Pertoewan, dd. 28 Mei 1880. — *B. H. St. G.*, 1881—82, No. 100/4-5. — *I. G.*, 1882, I, bl. 542.

Poeloe Lawan. Contract dd. 4 Februari 1879 met opgaaf der in het Rijk bestaande belastingen. — *B. H. St. G.*, 1882—83, No. 140/4—5. — Contract dd. 23 October 1883. — *B. H. St. G.*, 1883—84, No. 133/6—7.

Siak, Deli, Kota-Pinang, Tamiang en Poeloe Lawan. Contracten resp. dd. 3 December, 30 October 1883, 7 Januari, 30 April 1884 en 1 Maart 1885. — *B. H. St. G.*, 1885—86, No. 110 6—11. — *I. G.*, 1886, I, bl. 511—521.

Siak, Tanah-Poetih, Batoe-Bara, Padang en Bedagei. Contracten betreffende de overneming van belastingen, resp. dd. 23 Juni 1884, 5 Maart 1885, 31 Mei en 15 December 1884. — *B. H. St. G.*, 1885—86, No. 110/12—17. — *I. G.*, 1886, I, bl. 677—688.

Assahan en Koealoe. Acten van verband en van bevestiging der Radja's, dd. 22 Maart 1886 benevens contract betreffende de overneming van belastingen in Koealoe, dd. 21 Augustus 1885. — *B. H. St. G.*, 1886—87, No. 101/5—7. — *I. G.*, 1887, I, bl. 411, 417.

Assahan. Acten van verband en van bevestiging van den Sultan dd. 6 Oct. 1888 en 15 Maart 1890. — *B. H. St. G.*, 1890—91, No. 102/8—9. — *I. G.*, 1891, I, bl. 570.

Tandjong-Kassan, Siantar en Rokan Ampit Kotta. — Verklaringen der Radja's dd. 23 Februari, 16 September en 12 Maart 1888. — *B. H. St. G.*, 1890—91 No. 112/4—7. — *I. G.*, 1891, I, bl. 395.

Siak. Acten van verband en van bevestiging, dd. 7 Januari 1891. — *B. H. St. G.*, 1891—92, No. 106/12—13. — *I. G.*, 1892, I, bl. 795. — Contract dd. 25 October 1890 ter vervanging van het verouderde contract van 1858. — *B. H. St. G.*, 1893—94, No. 127/6. — *I. G.*, 1894, I, bl. 585.

Tanah Djawa. Verklaring van den Radja dd. 20 Juli 1888. — *B. H. St. G.*, 1891—92, No. 106/10—11. — *I. G.*, 1892, I, bl. 794.

Verklaringen door Bestuurders in de Residentie Oostkust van Sumatra met betrekking tot het havenbeheer en de havenpolitie en de bescherming van telegraafverbindingen, 1889—90. — *B. H. St. G.*, 1890—91, No. 112/10—11. — *I. G.*, 1891, I, bl. 578. — Als voren betr. de bevoegdheid der Regeering ten aanzien van mijnontginning, het verbod van in- en uitvoer van oorlogsbehoefden en het recht van politieke verwijdering. — *B. H. St. G.*, 1891—92, No. 106/14—15. — *I. G.*, 1892, I, bl. 1012.

Djambi. Overeenkomst betreffende den afstand van het opium-monopolie aan het Gouvernement dd. 13 Juli 1881. — *B. H. St. G.*, 1881—82, No. 100/2—3. — *I. G.*, 1882, I, bl. 540. — Contract met- en acten van erkenning en bevestiging van den Sultan dd. 2 Mei 1881. — *B. H. St. G.*, 1883—84, No. 133/4—5. — *I. G.*, 1884, I, bl. 445. — Acten van verband en van bevestiging van den Sultan dd. 7 October 1886. — *B. H. St. G.*, 1887—88, No. 67. — *I. G.*, 1888, I, bl. 161. — Contract dd. 28 Mei 1888, met omschrijving van het grondgebied. — *B. H. St. G.*, 1888—89, No. 76/7—8. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1405.

Indragiri. Acten van verband en van bevestiging van- en suppletoir contract met den Sultan dd. 6 September 1877. — *B. H. St. G.*, 1878—79, No. 71/12—13. — Als voren dd. 8 Augustus 1885 en 22 Mei 1887. — *B. H. St. G.*, 1886—87, No. 101/8—9; 1888—89, No. 76/9—10. — Suppletoir contract dd. 21 Maart 1892. — *B. H. St. G.*, 1892—93, No. 104/2-3. — *I. G.*, 1893, I, bl. 224.

4. Lingga—Riouw.

Suppletoir contract met den Sultan dd. 17 October 1881. — *B. H. St. G.*, 1882—83, No. 140/6—7. — Acten van verband en van bevestiging dd. 22 December 1884. — *B. H. St. G.*, 1885—86, No. 110/18—19. — Suppletoire contracten dd. 11 Januari 1887 en 26 Januari 1888. — *B. H. St. G.*, 1887/88, No. 67/6—7; 1888—89, No. 79/11—12. — *I. G.*, 1888, I, bl. 163; 1889, I, bl. 1009.

5. Borneo.

a. De Wester-Afdeeling.

Pontianak. Contract dd. 18 Augustus 1879, met opgave van de in het Rijk bestaande belastingen en omschrijving van het grondgebied. — *B. H. St. G.*, 1881—82, No. 106/6—9. — *I. G.*, 1882, I, bl. 543.

Mampawa. Suppletoir contract dd. 19 September 1880. — *B. H. St. G.*, 1882—83, No. 140/8.

Koeboe. Suppletoir contract dd. 21 October 1880. — *B. H. St. G.*, 1882—83, No. 140/9.

Landakh. Acten van verband en van bevestiging van den Panembahan dd. 30 Juni 1881. — *B. H. St. G.*, 1881—82, No. 100/10—11. — *I. G.*, 1882, I, bl. 547. — Contract met den waarn. Panembahan, handelende voor den minderjarigen Panggeran Ratoe Abdul Adjid Han en de landsgrooten, met opgave van de in het Rijk bestaande belastingen. — *B. H. St. G.*, 1884—85, No. 76/2—3. — *I. G.*, 1885, I, bl. 265.

Sanggouw. Acten van verband en van bevestiging van den Vorst dd. 26 Juni 1876. — *B. H. St. G.*, 1878—79, No. 71/4—5. — Contract dd. 4 Maart 1882, met voorl. opgave der grenzen van het landschap en opgave van de daar bestaande belastingen. — *B. H. St. G.*, 1883—84, No. 133/8. — *I. G.*, 1884, I, bl. 619.

Sekadouw. Suppletoir contract dd. 7 Febr. 1881. — *B. H. St. G.*, 1882—83, No. 140/12.

Silat. Contract dd. 25 Februari 1882 met opgave van het grondgebied van het landschap en van de daar bestaande belastingen. — *B. H. St. G.*, 1882—83, No. 140/20. — Acten van verband en van be-

vestiging van den Radja dd. 19 Juni 1888. — *B. H. St. G.*, 1889—90, No. 103/6—7. — *I. G.*, 1890, I, bl. 727.

Sintang. Suppletoir contract dd. 25 Dec. 1888. — *B. H. St. G.*, 1882—83, No. 140/13. — Acten van verband en van bevestiging van den Radja, dd. 30 Sept. 1889. — *B. H. St. G.*, 1890—91, No. 112/12—13. — *I. G.*, 1891, I, bl. 846.

Simpang. Contract dd. 18 Juni 1881 met omschrijving der grenzen van het rijk en opgave van de daar bestaande belastingen. — *B. H. St. G.*, 1882—83, No. 140/16—17. — Suppletoir contract dd. 30 Apr. 1888. — *B. H. St. G.*, 1888—89, No. 76/17—18. — *I. G.*, 1889, I, bl. 997.

Matan. Suppletoir contract dd. 16 Juni 1881. — *B. H. St. G.*, 1882—83, No. 140/10. — Als voren, dd. 28 Apr. 1888. — *B. H. St. G.*, 1888—89, No. 76/16. — *I. G.*, 1889, I, bl. 997.

Soekadana. Acten van verband en van bevestiging van den Panembahan, dd. 17 Juli 1878. — *B. H. St. G.*, 1879—80, No. 86/11—12. — *I. G.*, 1880, I, bl. 469. — Contract dd. 3 Dec. 1881 met opgave van de bestaande belastingen en voorl. omschrijving der grenzen. — *B. H. St. G.*, 1882—83, No. 140/18—19. — Suppletoir contract dd. 27 April 1888. — *B. H. St. G.*, 1888—89, No. 76/15. — *I. G.*, 1889, I, bl. 1008.

Tajan. — Acten van verband en van bevestiging van den Panembahan, dd. 2 Maart 1880. — *B. H. St. G.*, 1880—81, No. 87/4—5. — *I. G.*, 1881, I, bl. 479. — Contract dd. 22 Febr. 1883, met omschrijving der grenzen en aantooning van de bestaande belastingen. — *B. H. St. G.*, 1883—84, No. 133/9. — *I. G.*, 1884, I, bl. 619.

Meliouw. Suppletoir contract dd. 15 Maart 1881. — *B. H. St. G.*, 1882—83, No. 140/11. — Acten van verband en van bevestiging van den Bestuurder, dd. 7 Januari 1886. — *B. H. St. G.*, 1886—87, No. 101/10—11. — Contract dd. 7 Juli 1887, met opgave van de bestaande belastingen en omschrijving der grenzen. — *B. H. St. G.*, 1888—89, No. 76/13—14. — *I. G.*, 1889, I, bl. 997.

Tajan-Meliouw. Acten van verband en van bevestiging van den Panembahan, dd. 26 Febr. 1890. — *B. H. St. G.*, 1890—91, No. 112/14—15. — *I. G.*, 1891, I, bl. 846.

Boenoet. Acten van verband en van bevestiging van den vorst, dd. 27 Jan. 1877. — *B. H. St. G.*, 1879—80, No. 86/13-14. *I. G.*, 1880, I, bl. 470. — Als voren dd. 13 Jan. 1886. — *B. H. St. G.*, 1886—87, No. 101/12-13. — Contract dd. 8 Dec. 1881, met voorl. omschrijving der grenzen en opgave der bestaande belastingen. — *B. H. St. G.* 1882-83, No. 140/23—24.

Salimbouw. — Acten van verband en van bevestiging van den Panembahan dd. 23 Oct. 1878. — *B. H. St. G.*, 1879—80, No. 86/15—16. — *I. G.*, 1880, I, bl. 470. — Contract dd. 28 Febr. 1882, met voorl. omschrijving der grenzen en opgave der bestaande belastingen. — *B. H. St. G.*, 1882-83, No. 140/21.

Piassa. Suppletoir contract dd. 23 April 1888. — *B. H. St. G.*, 1882-83, No. 140/14.

Soehaid. — Acten van verband en van bevestiging van den Bestuurder, dd. 24 April 1880. — *B. H. St. G.*, 1881—82, No. 100/8—9. — *I. G.*, 1882, I, bl. 555. — Contract dd. 7 Juni 1883, met opgave der bestaande belastingen en omschrijving der grenzen van het landschap. — *B. H. St. G.*, 1883—84, No. 133/10—11. — *I. G.*, 1884, I, bl. 619.

Djonkong. Contract dd. 23 Maart 1882, met opgaven als voren. — *B. H. St. G.*, 1882—83, No. 140/22.

Sambas. Contract en suppletoir contract, dd. 23 Aug. 1877 en 29 Juli 1879, met opgave als voren. — *B. H. St. G.*, 1880—81, No. 87/2-3. — *I. G.*, 1881, I, bl. 285.

b. De Zuider- en Ooster-Afdeeling.

Kottawaringin. Contract dd. 26 Oct. 1878, met opgaven als voren. — *B. H. St. G.*, 1879—80, No. 86/17—18. — *I. G.*, 1880, I, bl. 471.

Goenoeng Taboer. Acten van verband en van bevestiging van den Bestuurder van 1878, alsmede contract dd. 21 Mei 1878, met opgave als voren. — *B. H. St. G.*, 1879—80, No. 86/20. — *I. G.*, 1880, I, bl. 471.

Sambalioeng. Contract dd. 6 Juni 1878, met opgave als voren. — *B. H. St. G.* 1879—80, No. 86/19. — *I. G.*, 1880, I, bl. 471. — Acten van verband en van bevestiging van den Sultan van 1883. — *B. H. St. G.* 1883—84, No. 133/12—13. — *I. G.*, 1884, I, bl. 629.

Pasir. Acten van verband en van bevestiging van den Sultan, dd. 14 Febr. 1888. — *B. H. St. G.*, 1889—90, No. 113. — *I. G.*, 1890, I, bl. 729. — Contract dd. 3 Dec. 1889 met opgave als voren. — *B. H. St. G.*, 1890—91, No. 112/18—19. — *I. G.*, 1891, I, bl. 1054.

Boeloengan. Acten van verband en van bevestiging van den vorst van 1878, alsmede contract dd. 2 Juni 1878 met opgave als voren. — *B. H. St. G.*, 1879—80, No. 86/21—22. — *I. G.*, 1880, I, bl. 471. — Acten van verband en van bevestiging dd. 14 Dec. 1889. — *B. H. St. G.*, 1889/90, No. 112/16—17. — *I. G.*, 1891, I, bl. 846.

6. Celebes en Onderhoorigheden.

Laikang. Contract dd. 19 Nov. 1879 met omschrijving van het gebied en acten van verband en van bevestiging van den Radja, dd. 19 Nov. 1879. — *B. H. St. G.*, 1881—82, No. 100/12—13. — *I. G.*, 1882, I, bl. 680, 689, 690.

Laiwoei. Acten van verband en van bevestiging van den Radja, dd. 15 Mei 1880. — *B. H. St. G.*, 1881—82, No. 100/14—15. — *I. G.*, 1882, I, bl. 692. — Contract dd. 21 Dec. 1885. — *B. H. St. G.*, 1887—88, No. 67/8—9. — *I. G.*, 1888, I, bl. 166.

Barroe. Contract dd. 28 Sept. 1887, benevens acte van bevestiging van den vorst van 1888. — *B. H. St. G.*, 1888—89, No. 76/25—26. — *I. G.*, 1889, I, bl. 801.

Boeton. Acten van verband en van bevestiging van den Sultan dd. 18 Juli 1887. — *B. H. St. G.*, 1888—89, No. 76/27—28. — *I. G.*, 1889, I, bl. 386.

Sidenreng. Contract met acte betreffende de verhouding van Paré-Paré tot het Nederl. gezag dd. 28 Oct. 1886, benevens verklaring en acte van bevestiging van den vorst dd. 28 Oct. 1886. — *B. H. St. G.*, 1888—89, No. 76/22 en 24. — *I. G.*, 1889, I, bl. 791. — Suppletoir contract dd. 4 Dec. 1888. — *B. H. St. G.*, 1892—93, No. 104/9. — *I. G.*, 1893, I, bl. 401.

Rappang. Contract dd. 11 Sept. 1887 en acte van aanstelling van den vorst dd. 28 Oct. 1886. — *B. H. St. G.*, 1888—89, No. 76/23—24. — *I. G.*, 1889, I, bl. 798. — Suppletoir contract dd. 4 Dec. 1888. — *B. H. St. G.*, 1892—93, No. 104/10. — *I. G.*, 1893, I, bl. 401.

Wadjo. Contract dd. 8 Nov. 1888, met omschrijving van het gebied, — *B. H. St. G.*, 1889—90, No. 103/15—16. — *I. G.*, 1890, I, bl. 899. — Acten van verband en van bevestiging van den vorst. — *B. H. St. G.*, 1892—93, No. 104/17. — *I. G.*, 1893, I, bl. 593.

Palos. Contract met grensomschrijving en acte van bevestiging van den vorst dd. 1 Mei 1888. — *B. H. St. G.*, 1889—90, No. 103/12 en 14. — *I. G.*, 1890, I, bl. 894. — Gebiedsomschrijving. — *B. H. St. G.*, 1891—92, No. 106/16—17. — *I. G.*, 1892, I, bl. 1014.

Donggala. Contract en acte van bevestiging van den vorst dd. 2 Mei 1888. — *B. H. St. G.*, 1889—90, No. 103/13—14. — *I. G.*, 1890, I, bl. 896. — Gebiedsomschrijving. — *B. H. St. G.*, 1891—92, No. 106. — *I. G.*, 1892, I, bl. 1014.

Loehoe. Contract en acte van bevestiging van den vorst dd. 15 Sept. 1887, met omschrijving van het gebied. — *B. H. St. G.*, 1889—90, No. 103/10—11. — *I. G.*, 1890, I, bl. 731.

Binoewang. Contract en acte van bevestiging van den vorst dd. 2 Oct. 1888. — *B. H. St. G.*, 1890—91, No. 112/20—21. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1207.

Towaëli. Contract en acte van bevestiging van den vorst dd. 26 Juni 1888. — *B. H. St. G.*, 1890—91, No. 112/22—23. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1207.

Sumbawa. Verklaring en acte van bevestiging van den Sultan dd. 18 Oct. 1885. — *B. H. St. G.*, 1886—87, No. 101/14 en 16.

Bima. Verklaring en acte van bevestiging van den vorst dd. 30 Oct. 1885. — *B. H. St. G.*, 1886—87, No. 101/15—16. — Contract dd. 20 Oct. 1886. — *B. H. St. G.*, 1888—89, No. 76/19 en 21. — *I. G.*, 1889, I, bl. 579.

Dompo. Contract, verklaring en acte van bevestiging van den Sultan dd. 21 Oct. 1886. — *B. H. St. G.*, 1888—89, No. 76/20—21. — *I. G.*, 1889, I, bl. 587.

Tanette. Suppletoir contract dd. 23 Dec. 1888. — *B. H. St. G.*, 1892—93, No. 104/4—5. — *I. G.*, 1893, I, bl. 230.

Soeppa. Contract dd. 18 Juli 1890. — *B. H. St. G.*, 1892—93, No. 104/6. — *I. G.*, 1893, I, bl. 391.

Alietta. Contract dd. 20 Juli 1890. — *B. H. St. G.*, 1892—93, No. 104/7. — *I. G.*, 1893, I, bl. 391.

Sawitto. Contract dd. 30 Oct. 1890. — *B. H. St. G.*, 1892—93, No. 104/8. — *I. G.*, 1893, I, bl. 391.

Maiwa. Contract dd. 8 Sept. 1890. — *B. H. St. G.*, 1892—93, No. 104/12. — *I. G.*, 1893, I, bl. 588.

Doerie. Contract dd. 30 Sept. 1890. — *B. H. St. G.*, 1892—93, No. 104/13. — *I. G.*, 1893, I, bl. 588.

Batoelappa. Contract dd. 23 Nov. 1890. — *B. H. St. G.*, 1892—93, No. 104/14. — *I. G.*, 1893, I, bl. 588.

Kassa. Contract dd. 23 Nov. 1890. — *B. H. St. G.*, 1892—93, No. 104/15. — *I. G.*, 1893, I, bl. 588.

Belomaroe, Sigien Dolorindaoe. Verklaringen dd. 8, 9 en 14 Augustus 1891. — *B. H. St. G.*, 1893—94, No. 127/8-11. — *I. G.*, 1894, I, bl. 761.

7. Menado.

Bolang-Itang. Acten van verband en van bevestiging van den Radja, dd. 7 Oct. 1875. — *B. H. St. G.*, 1878—79, No. 71/6-7.

Tagoelandang. Acten van verband en van bevestiging dd. 6 Aug. 1875. — *B. H. St. G.*, 1878—79, No. 71/8—9. — Contract en acten van verband en van bevestiging dd. 24/28 Nov. 1885. — *B. H. St. G.*, 1889—90, No. 103/19 en 21. — *I. G.*, 1890, I, bl. 1154. — Suppletoir contract dd. 17 Oct. 1890. — *B. H. St. G.*, 1891—92, No. 106/20. — *I. G.*, 1892, I, bl. 1012.

Taroena. Acten van verband en van bevestiging van 1883. — *B. H. St. G.*, 1883—84, No. 133/14—15. — *I. G.*, 1884, I, bl. 629. — Contract dd. 24 Nov. 1885, met gebiedsomschrijving en opgaaf van bestaande belastingen. — *B. H. St. G.*, 1889—90, No. 103/17 en 21. — *I. G.*, 1890, I, bl. 1142. — Suppletoir contract dd. 17 Oct. 1890. — *B. H. St. G.*, 1891—92, No. 106/18. — *I. G.*, 1892, I, bl. 1012.

Kandhar. Contract van 24 Nov. 1885, met gebiedsomschrijving en opgave van bestaande belastingen. — *B. H. St. G.*, 1889—90, No. 103/18—21. — *I. G.*, 1890, I, bl. 1152. — Suppletoir contract dd. 17 Oct. 1890. — *B. H. St. G.*, 1891—92, No. 106/19. — *I. G.*, 1892, I, bl. 1012.

Siau (Sangi-éilanden). Contract dd. 11 Dec. 1884 met opgaven als voren. — *B. H. St. G.*, 1889—90, No. 103/20—21. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1322.

Poso. Contract dd. 4 Aug. 1888. — *B. H. St. G.*, 1889—90, No. 103. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1326.

Saoesoe. Contract dd. 17 Aug. 1888. — *B. H. St. G.*, 1889—90, No. 103. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1328.

Bwool. Contract en acten van verband en van bevestiging, dd. 13 Dec. 1890. — *B. H. St. G.*, 1891—92, No. 106/22—23. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1283.

Todjo. Contract dd. 11 Dec. 1887. — *B. H. St. G.*, 1888—89, No. 76/29—30. — *I. G.*, 1889, I, bl. 388.

8. Ternate en Onderhoorigheden.

Ternate. Acten van verband en van bevestiging van den Sultan dd. 20 Oct. 1879. — *B. H. St. G.*, 1880—81, No. 87/6—7. — *I. G.*, 1881, I, bl. 481. — Contract dd. 20 Oct. 1879, met omschrijving van het gebied en opgave der bestaande belastingen. — *B. H. St. G.*, 1881—82, No. 100/16—17. — *I. G.*, 1882, I, bl. 693.

Batjan. Suppletoir contract dd. 14 Aug. 1878. — *B. H. St. G.*, 1879—80, No. 86/23.

Tidore. Suppletoir contract dd. 1 Juli 1879. — *B. H. St. G.*, 1880—81, No. 87/8—9. — *I. G.*, 1881, I, bl. 484.

Tomboekoe. Verklaring (acte van verband) van den Radja, contract regerende de verhouding tusschen den Radja en den Sultan van Ternate, alsmede acte van bevestiging, dd. 28 Mei 1884. — *B. H. St. G.*, 1885—86, No. 110/20—21.

9. Diverse landschappen.

Suppletoire regelingen tot bescherming van telegraafverbindingen, 1887—89. — *B. H. St. G.*, 1890—91, No. 112/24—25. — Als voren tot tegengang van den in- en uitvoer van oorlogsbehoeften, 1888—90. — *B. H. St. G.*, 1890—91, No. 112/26—27. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1413.

VII. WETGEVING EN RECHTSWEZEN.

a. In het algemeen.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). De bevoegdheid tot uitzetting in Indië. (Naar aanleiding van eene dissertatie van J. A. Raedt. Leiden 1875). — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 438. — Is grondwetsherziening noodig, ook met het oog op de samenstelling en aanvulling van ons koloniaal leger? Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1880, bl. 35–61. — Het zenden der Nederl. Militie naar Indië. Door B. O. W. (Naar aanleiding van vorenst. verhandeling). — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 607.

Schreuder (L. F. G. P.). Het dubbele Nederlandschap. — *B. Best. Ned.*, XXIII, bl. 88, 302.

Tavenraat (Mr. F. H. J.). De bevoegdheid van den Ned. Wetgever ten aanzien van de koloniën. (Naar aanleiding van eene dissertatie van D. A. Pekelharing, Leiden 1876). — *B. Best. Ned.*, XXI, bl. 197. — Aankondiging van dezelfde dissertatie. — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 78.

Kemp (P. H. van der). Het Koninklijk Besluit van 28 Maart 1870 (*Ind. Stbl. No. 64*) betreffende de rechtspersoonlijkheid van Vereenigingen in Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1878, I, bl. 401. — De beschrijvingen van de rechten en plichten der Indische ingezetenen. (Naar aanleiding van de werken van v. d. Lith en Spanjaard en van Mr. J. de Louter over de staatsinstellingen van Ned. Indië). — *I. G.*, 1879, II, bl. 459. — Van de wetgeving voor de koloniën. (Naar aanleiding van den 3den druk van Mr. J. de Louter's „Handleiding tot de kennis van het staats- en administratief recht van Ned. Indië."s Grav. 1884"). — *I. G.*, 1886, I, bl. 157, 312.

Tuerenhout (van). Grondwetsherziening en defensie. (Ook met betrekking tot de koloniën). — *Vr. d. T.*, XI, (1884–85), II, bl. 165.

Boel (H. J.). De militieplichtigheid van in Nederland verblijf houdende zonen van Oost- of West-Indische ambtenaren en officieren met verlof. — *I. G.*, 1884, II, bl. 571.

Jong (J. de). Over militieplichtigheid van in Nederland verblijfhoudende zonen van Indische staatsdienaren. Met circulaire van den Minister van Binnenl. Zaken. — *I. G.*, 1885, I, bl. 351.

Does de Bijde (Mr. A. van der). Iets over rechtspersonen en de regeling van de burgerlijke rechtsbevoegdheid der z. g. zedelijke lichamen volgens de Ned. Indische Wetgeving. — *R. in N. I.*, XXIII, bl. 15.

Lith (P. A. van der). Questions de droit colonial. — *Ann. E. Or.*, V, (1882–83) p. 206. — De Koloniale Wetgever tegenover Europeesche en Indische rechtsbegrippen. Met aantekeningen. — *Gids* 1882, III, bl. 193, 231. — Overzicht. — *I. G.*, 1882, II, bl. 343–348. — Opmerkingen van Mr. W. B. Bergsma. — *I. G.* 1882, II, bl. 535. — Vgl. *R. en W.*, I, (1882), bl. 244.

Gouvernements-besluiten betreffende het recht en de wetgeving in Ned. Indië. — *R. in N. I.*, XXII, bl. 121, v.v.; XXIII, bl. 211, v.v.; XXV, bl. 233, 235; XXX, bl. 351, v.v.; XXXI, bl. 191.

Margadant (Mr. Ch. W.). Bijdrage tot de leer der rechtspersoonlijkheid. — *R. in N. I.*, XLI, bl. 379; XLII, bl. 79, 153, 221, 289, 353; XLIII, bl. 1, 203, 275, 347; XLVI, bl. 69, 139, 211. — Algemeene verordeningen. I. De wetgevers voor Nederl. Indië. — II. Begrip en beteekenis van algemeene verordening. — III. Het totstandkomen. — IV. Verbindbaarheid. — V. Werking. — VI. Wijziging, uitlegging, schorsing, intrekking, uitstel van afkondiging. — VII. Buitenwerkingstelling. — *R. in N. I.*, LIII, bl. 1, 77. — De exorbitante rechten van den Gouverneur-Generaal (artt. 45–48 R. R.). — *R. in N. I.*, LIV, bl. 1, 77, 147. — Artikel 109 van het Regeerings-Reglement voor Ned. Indië. (Rechtstoestand van de verschillende categoriën der bevolking van N. I.). — *R. in N. I.*, LVI, bl. 1, 73, 147.

De rechtstoestand onzer koloniën. Volgens Prof. J. T. Buijs. (In zijn werk „Toelichting en kritiek der Grondwet. Arnhem 1884–87"). — *I. G.*, 1883, I, bl. 499.

De wetten betreffende de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de officieren der land- en zeemacht in Indië en in Nederland. — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 115.

Rooseboom (W.). De herziening van Hoofdstuk VIII der Grondwet. Voordracht met debat. — *V. Krijgsw.*, 1885–86, bl. 179.

Piepers (Mr. M. C.). Iets omtrent de keuze der onderwerpen door de N. I. Juristenvereniging te behandelen. — *Hnd. N. I. Jur. Vereen.*, 1885, I, bl. 295.

Kielstra (E. B.). Artikel 183 van het Ontwerp der gewijzigde Grondwet. (Uitzending van de dienstplichtigen te lande naar de Koloniën). Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1887, bl. 1—42.

Aankondiging der dissertatie van A. W. de Pauly: „Artikel 17 No. 3 der Militiewet. Leiden 1892.” Door G. F. S. (Over de militieplichtigheid van zonen van Ned. landsdienaren in de koloniën). — *I. G.*, 1892, bl. 875.

Resumé der redevoering van den Minister van Koloniën bij de installatie der Staatscommissie belast met het doen van voorstellen omtrent de wijzigingen en voorzieningen, die in de Wetgeving van Ned. Indië op privaatrechterlijk gebied noodig zijn. — *N.Z.T.*, IV, (1892) bl. 319.

b. Burgerlijk Recht. — Handelsrecht.

Houthuysen (B. V.). Kantteekeningen op Staatsblad 1885, No. 103. (Wijziging der Ordonnantie op de overschrijving van vast goed). — *R. in N. I.*, XLV, bl. 134, 208, 269, 345. — Pandrecht op teveldstaande oogsten (Ordonnantie van 4 Dec. 1884, *Ind. Stbl.* No. 217). — *I. G.*, 1885, I, bl. 325. — Stemrechtonthouding bij Naamlooze Vennootschappen. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1295. — Vgl. *I. G.*, 1890, II, bl. 1727. — Van welke verzoeken is zegelrecht verschuldigd? — *R. in N. I.*, XLVII, bl. 62.

Henny (Mr. C. A.). Aan wien behoort bij verkoop van aandelen in eene Naamlooze Vennootschap eene door de Directie der Vennootschap aangekondigde, maar nog niet aan den koper uitbetaalde uitkeering uit haar reservefonds? — *R. in N. I.*, XXXIX, bl. 168.

Het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1881, *Ind. Stbl.* No. 95. (Scheiding van aan elkander grenzende eigendommen). — *R. in N. I.*, XXXVI, bl. 271—272.

Besluit van den Kommissaris-Generaal dd. 24 Juli 1829, No. 15. (Het houden der Registers van den Burgerlijken Stand in Ned. Indië). — *R. in N. I.*, XLVII, bl. 214.

Deventer (Mr. C. Th. van). Artikel 26 van het Reglement op het houden van Registers van den Burgerlijken Stand

(*Stbl.* 1849, No. 25). Proeve van wetsuitlegging. — *R. in N. I.*, XXXIX, bl. 1.

Keiser (Mr. G. J.). Iets over de legalisatie van uittreksels uit de Registers van den Burgerlijken Stand. — *R. in N. I.*, XXII, bl. 231. — Eene mededeeling en een wensch betreffende het houden der Registers van den Burgerlijken Stand. — *R. in N. I.*, XXX, bl. 375.

Onteigeningsvoorschriften voor Ned. Indië vastgesteld in 1890. — *Landb.*, IV, (1890—91) No. 9, bl. 269.

Abendanon (Mr. J. H.). Over het verschil tusschen pacht en huur volgens de Burgerlijke Wetgeving. — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 522—527.

Mees (R. T.). Over het sluiten van contracten met inlanders volgens het Burgerlijk Recht. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 635—644.

Præadviezen van Mr. L. W. C. van den Berg en Mr. H. Bakker over de vraag: Voldoet de Wetgeving betreffende huwelijk tusschen personen behorende tot de beide staatkundige categoriën der Ned. Ind. bevolking aan de maatschappelijke behoefte? Zoo neen, welke wijzigingen zijn noodig. — *Hnd. N. I. Jur. Ver.*, 1887, I, bl. 1—88. — Debat. — *Ibid.* 1887, II, bl. 9—76. — Uittreksel uit het præadvies van Mr. L. W. C. van den Berg. — *M. N. Z. G.*, XXXIII, (1889), bl. 325.

De Indische onteigeningsordonnantie en het militair belang. — *I. T.*, 3 Mei 1892, No. 136.

Over de wenschelijkheid van voorbereidende maatregelen tot invoering van een Burgerlijken Stand voor de inlanders op Java en Madura. Door Prsvrnt. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1171.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia dd. 14 Maart 1892, over eene Concept-Ordonnantie op de in- en overschrijving van onroerende goederen en van schepen van de grootte van 12 Kub. meter en daarboven, alsmede op de wijze van verleen en van de hypothecaire verbanden en van de doorhaling daarvan. — *V. K. v. K., Bat.*, 1892, bl. 92—112. — Kantteekeningen van B. V. Houthuysen op die Concept-Ordonnantie met toelichting. — *V. K. v. K. Samar.*, 1892, bl. 125—135, 136—157.

Namaak van handelsmerken. Correspondentie en adviezen. — *V. K. v. K. Batavia*, 1866, bl. 4, 19; 1867, bl. 290; 1869, bl. 397.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 30 April 1884, betreffende eene Ontwerp-Verordening op de handels- en fabrieksmerken in Ned. Indië. — *V. K. v. K. Batavia*, 1884, bl. 134.

Beschouwingen over de faillissementswetgeving en de toename der faillissementen in Ned. Indië, met statistiek over 1848—1866. — *V. K. v. K. Bat.*, 1867, bl. 162—178. — Vgl. *ibid.*, 1868, bl. 109—116; 1869, bl. 185—196.

Faillietverklaringen in Ned. Indië (1883-1887). — *I. G.*, 1889, I, bl. 1083. — *K. V.*, 1888, *bijl. L.*

Deventer (Mr. C. Th. van). Eenige opmerkingen over compensatie en hare toepassing in geval van faillissement. — *R. in N. I.*, XXXIX, bl. 147.

Missive der Kamer van Koophandel te Samarang dd. 15 Maart 1887, No. 799 houdende voorstellen tot wijziging der bepalingen op de handels- en fabrieksmerken in Ned. Indië van 1886. — *V. K. v. K. Samar.*, 1887, bl. 37. — Vgl. *ibid.*, 1887, bl. 43—51.

Regeeringsbeslissingen in zake make-laardij in Ned. Indië. — *T. N. L. N. I.*, XXXVIII, bl. 61.

Beschouwingen over de toepassing in Ned. Indië van het Kon. Besluit van 1886 op het deponeren van handels- en fabrieksmerken. — *I. G.*, 1887, I, bl. 744.

Voornaam inhoud van de in Ned. Indië vigeerende bepalingen op de handels- en fabrieksmerken en de bescherming van den industrieelen eigendom. — *Handb. Cultuuroord.*, 1890 *vv.*

Welke zijn de redenen die tot de intrekking van onze Octrooi-verordeningen hebben geleid? Met naschrift. (Letterkunde over octrooien). — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 496, 503.

Iets over Octrooi-wetten. Door N. — *T. N. L. N. I.*, XXXVIII, bl. 35.

Indische adviezen betreffende eene wederinvoering van eene Octrooi-verordening in Ned. Indië. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 93—96. — *V. K. v. K. Bat.*, 1889, bl. 35. — *V. K. v. K. Samar.*, 1889, bl. 27—31.

Does de Bij (Mr. A. van der). De verantwoordelijkheid van vendumeesters elders dan op de drie hoofdplaatsen van Java ten aanzien der gelden van hunne z. g. vendukantoren. — *R. in N. I.*, XXII, bl. 153.

Sibenius Trip (Mr. J.). Het Reglement op de aanbesteding (*Sibl.* 1870, No. 39) en de over aanbestedingen gevoerde gedingen. — *R. in N. I.*, XXIV, bl. 4.

Memorie der Kamer van Koophandel te Samarang, dd. 2 Augustus 1887, betreffende wijziging der Wetsbepalingen ten aanzien van faillissementen in Ned. Indië, in het bijzonder wat aangaat de curateeel der Weeskamers en invoering eener wettelijke bepaling, waarbij aan de handelaren onder de in Ned. Indië gevestigde Chineez en andere Vreemde Oosterlingen boekhouding in de Maleische taal met Latijnsche karakters wordt voorgeschreven. Met bijlagen. — *V. K. v. K. Samar.*, 1887, bl. 54, 59, 62, 75.

Rapport over de eventuele invoering eener Boterwet in Ned. Indië, uitgebracht door eene Commissie uit de Ned. Ind. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw. — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 278.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 9 Maart 1890, betreffende maatregelen voor Indië tot tegengang van bedrog in den boterhandel. — *V. K. v. K. Bat.*, 1890, bl. 36.

Naar aanleiding van een pleidooi. Door X. (Is een opiumpachter in den zin der Ned. Indische Wet koopman?). — *R. in N. I.*, LX, bl. 75.

Adres van belanghebbenden bij den handel in Ned. Oost-Indië aan den Minister van Koloniën, dd. Amsterdam, November 1891, betreffende de Indische faillissementswetgeving. — *V. K. v. K. Bat.*, 1891, bl. 39.

Bruijn (J. de). Schets van het Notariaat in Ned. Indië sedert zijn bestaan aldaar. — *R. in N. I.*, XLII, bl. 163, 233, 302, 365; XLIII, bl. 11.

Bruijn (Mr. J. de) en Mr. M. C. Piepers. Praeadviezen over de vraag: Is er meerdere wettelijke regeling noodig omtrent de uitoefening der notarieele functiën met betrekking tot den inlander? Verdient het denkbeeld aanbeveling, die functiën

geheel of ten deele aan inlanders op te dragen? Zoo ja, op welke wijze zou dit behooren te geschieden? — *Hnd. N. I. Jur. Ver.*, 1886, I, bl. 1, 125. — Debat. — *Ibid.* 1886, II, bl. 6—47.

Het Notariaat in Indië. (Praeadvies van Mr. M. C. Piepers). — *I. G.*, 1886, II, bl. 1103.

Liquidatie van insolvente boedels door de Weeskamers in Ned. Indië. Memorie der Kamer van Kooph. te Batavia, dd. 27 Juli 1878, No. 31. — *V. K. v. K. Bat.*, 1878, bl. 56—62.

Greeve (Mr. L. G.). Blijven de Weeskamers in Ned. Oost-Indië toeziende voogden over Ned. kinderen, wier voogd zich in Nederland vestigt? — *Themis*, 1873, bl. 52.

Voogdij der Indische Weeskamers. (Volgens verschillende rechterlijke uitspraken hier te lande). — *I. G.*, 1880, I, bl. 478—479.

Bik (Mr. A. J. E. A.). Dubbele voogdij (der Indische Weeskamers). — *I. G.*, 1880, II, bl. 1031.

Iets over de bevoegdheid van den rechter in voogdijzaken en die van de Weeskamers in Ned. Indië als toeziende voogdes. — *R. in N. I.*, XXXVIII, bl. 147. — Aan- teekeningen. — *R. in N. I.*, XXXVIII, bl. 151.

Pannekoek (G. H.). Beheer der gelden van minderjarigen door de Weeskamers in Ned. Indië. — *I. G.*, 1889, I, bl. 497.

De Weeskamers als boedelberedderasters. (Redevoering van den Heer Hartogh in de Tweede Kamer over het faillietrecht in Indië, met antwoord van den Minister van Koloniën). — *I. G.*, 1892, I, bl. 119.

Carpentier Alting (Mr. J. H.). Het Reglement op het Collegie van Boedelmeesters van 1828. (Over wenschelijke wijzigingen daarin). Met naschrift. — *R. in N. I.*, LX, bl. 85, 151, 173.

c. Rechtstoestand der Inlandsche Christenen.

Heijligers (A. Th.). De rechtstoestand der niet-Europeesche Christenen in Ned. Indië. — *R. in N. I.*, XXIX, bl. 287.

Over eenige maatschappelijke instellingen bij de inlandsche Christenen in de Minahasa. Door de C. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 211.

Leeuwen (Dr. A. H. Ch. van). Geen bevoorrecht, maar recht voor de inlandsche Christenen in Ned. Indië. — *M. N. Z. G.*, XXV (1881), bl. 404. — Overzicht. — *I. G.*, 1882, I, bl. 185—190.

Belangrijke rechtsquaestiën op de derde Zendingsconferentie te Batavia. — *I. G.*, 1884, I, bl. 218.

Nunen (van). Nota over den rechtstoestand der inlandsche Christenen in Ned. Indië. — *B. H. St. G.*, 1889—90 (2de zitt.) No. 4/38.

Esser (J.). De inlandsche Christen als lid der burgerlijke maatschappij. Referaat met debat en adres aan de Regeering. — *Overz. 3de Zend. Conf. Batavia en Depok*, 1883, bl. 99—143, 190—195, 223—229.

Albers (C.). Hoe heeft de zending te handelen in de verschillende gevallen, die zich kunnen voordoen omtrent het huwelijk onder de inlandsche Christenen. Referaat met debat. — *Overz. 3de Zend. Conf. Batavia en Depok*, 1883, bl. 13—63.

Poensen (C.). Bedenkingen tegen een door den Zendingsbond in 1883 aan de Hooge Regeering gedaan verzoek, om 1o. het voor Europeanen bestemde burgerlijk recht toepasselijk te verklaren op inlandsche Christenen; 2o. te verklaren dat de ingevolge Staatsblad 1864, No. 142, tusschen inlandsche Christenen gesloten huwelijken slechts ontbonden kunnen worden krachtens de uitspraak of de vergunning van den Europeeschen rechter. — *M. N. Z. G.*, XXX, (1886) bl. 254—269.

Berg (Mr. L. W. C. van den). Het Kruis tegenover de Halve Maan. (Met bespreking ook van den rechtstoestand der inlandsche Christenen in Ned. Indië). — *Gids*, 1890, IV, bl. 67. — Overzicht. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2263—2270.

Albers (C.). Vertalingen van den eed ten dienste van Christen-inlanders. Referaat met debat. — *Overz. 5de Zend. Conf. Batavia en Depok*, 1887, bl. 9—19.

Limburg Stirum (Mr. O. J. H. Graaf van). Een en ander over de zending in Ned. Indië. (Met bespreking ook van den

rechtstoestand der inl. Christenen). — *V. Ind. Gen.*, 1891, bl. 95—132. — Eenige mededeelingen over den rechtstoestand der inl. Christenen in Britsch-Indië. — *I. G.*, 1893, I, bl. 925.

Schoch (Mr. C. F.). Aankondiging der dissertatie van F. C. Hekmeijer „De rechtstoestand der inlandsche Christenen in Ned. Indië. Utr. 1892.” — *I. G.*, 1892, II, bl. 1532. — Vgl. *Themis*, 1893, afl. 2.

Adres van de Verschillende Zending-vereenigingen aan den Minister van Koloniën in zake het onderzoek omtrent de middelen tot verbetering van den rechtstoestand der inlandsche Christenen. — *N. Z. T.*, V, (1893), bl. 382.

Lion Cachet (F.). Wat de zending op Midden-Java vraagt van de Regeering in Ned. Indië. Voordracht met debat (en bespreking tevens van den rechtstoestand der inl. Christenen). — *V. Ind. Gen.*, 1893, bl. 51—71.

Louter (Mr. J. de). De inlandsche Christenen. (Rechtstoestand.) — *I. T.*, 31 Mei, 1892, No. 136.

d. Rechtstoestand der Vreemde Oosterlingen.

Oei Pailo. Oostersche vreemdelingen in Ned. Indië. (Over de bepalingen van 1866 op hunne toelating). — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 140. — Aanvulling: De wetgeving voor Oostersche Vreemdelingen in Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 191.

Lier (van). Nog iets over de Chineezzen. (Hun rechtstoestand in de Ned. en in de vreemde koloniën). — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 363.

Rapport over het Chineesch erfrecht, dd. 24 Sept. 1877. Door W. P. Groeneveldt, Lie Hoetseng en Lie-A-Lim. — *R. in N. I.*, XXX, bl. 387—394.

Meeter (P.). De rechtstoestand der Chineesche vrouw in Ned. Indië. — *R. in N. I.*, XXXII, bl. 345. — De rechtstoestand der Chineesche vrouw. (Uit het *Soerab. Handelsblad*). Met aantekeningen. — *R. en W.*, I, (1882), bl. 297. — Mr. J. W. T. Cohen Stuart over den rechtstoestand der Chineesche vrouw. — *R. in N. I.*, XXXIX, bl. 316. — De Heer A. C. Wertheim in de Eerste Kamer over de handelsboekhouding der Chineezzen in Ned. Indië.

— *I. T.*, 26 Januari, 2 Febr. 1892, No. 122, 123. — Antwoord van Wertheim en repliek van Meeter. — *I. T.*, 9, 16 Febr. 1892, No. 124, 125. — Vgl. *I. T.*, 23 Febr. 1892, No. 126.

Adressen uit Indië in zake de boekhouding van Vreemde Oosterlingen. — *I. G.*, 1881, II, bl. 948. — *V. K. v. K. Bat.*, 1881, bl. 231; 1883, bl. 22, 149. — *V. K. v. K. Samar.* 1887, bl. 54.

De boekhouding der Vreemde Oosterlingen. — *R. in N. I.*, XXXVII, bl. 1.

De rechtstoestand der Chineezzen. — *R. en W.*, I, (1882), bl. 1.

De wijze hoe, volgens de Regeering van Ned. Indië, de Vreemde Oosterlingen uit hun landbezit kunnen verdreven worden. (Naar aanleiding van eene Gouvernements-circulaire). — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 77—80.

Overwalsche inlanders. (Over de in de Indische Wetgeving bestaande verwarring ten opzichte van den rechtstoestand der Vreemde Oosterlingen). — *R. en W.*, I, (1882), bl. 2.

Sibenius Trip (Mr. J.). De Ordonnantie van 14 October 1875, *Stbl.* No. 221. (Curateele in het faillissement van Vreemde Oosterlingen). — *R. in N. I.*, XXVI, bl. 8. — De Ordonnantie van 8 December 1855, *Stbl.* No. 79. (Toepasselijkverklaring van de Europeesche Wetgeving op de met Inlanders gelijkgestelde personen. Vreemde Oosterlingen). Met bijlagen. — *R. in N. I.*, XXVII, bl. 65, 97. — Moet de rechter bij de toepassing van de Chineesche wetten, instellingen en gebruiken volgen de in China vigeerende godsdienstige wetten, instellingen en gebruiken, dan wel het gewoonterecht bij de Chineezzen in Ned. Indië in gebruik? — *R. in N. I.*, XXVIII, bl. 65. — Is het den rechter bij de toepassing der Chineesche godsdienstige wetten, volksinstellingen en gebruiken veroorloofd deskundigen te benoemen, om zich door dezen ten aanzien van het rechtspunt te doen inlichten? — *R. in N. I.*, XXVIII, bl. 66.

Cohen Stuart (Mr. J. W. T.). De nieuwe Wetgeving voor Chineezzen. (Ontwerpen voor eene herziening der Wetgeving voor de Chineezzen ingediend in 1865 en 1867, met aantekeningen). — *R. en W.*, I, (1882), bl. 135, 162, 189.

Chineesche gerechtelijke eeden in de Ned. koloniën. (Naar aanleiding van een gelijknamig geschrift van J. J. M. de Groot. Batavia 1883). — *I. G.*, 1883, II, bl. 230.

Over een verzoek van zekeren Hadji Oemarbin, uit Ned. Indië afkomstig, om naturalisatie als Turksch onderdaan en de ter zake genomen beslissing. — *T. N. I.*, 1883, II, bl. 474—476.

Albrecht (J. E.). Nota omtrent den staatsrechtelijken toestand der Chineezzen in Ned. Indië, bijgewerkt tot ultimo December 1883. — *B. Ind. Stbl.*, No. 4017.

Keiser (Mr. G. J.). Is de boedel van een tot het Christendom overgegaan Chinees onderworpen aan de belasting op de legaten en collaterale successiën, bedoeld in de Ordonnantie gearresteerd bij Resolutie van 3 Lentemaand 1810? — *R. in N. I.*, XL, bl. 1.

Alting Mees (Mr. F.). De Indische groothandel en de Chineesche lijnwaadhandel. (Hierin over de boekhouding der Vreemde Oosterlingen in Ned. Indië en de adresbeweging ter zake). — *Econ.* 1884, I, bl. 117, 229. — De Vreemde Oosterlingen en de lijfswang. Repliek van Mr. J. van Gennep. — *Econ.*, 1884, I, bl. 362.

Horst (Dr. D. W.). De eed der Chineezzen. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1502.

Brief der Soekaboemische Landbouwvereniging over Chineesch landbezit. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 495. — Vgl. *ibid.*, XXXIV, bl. 567—570. — Het wettelijk landbezit der Chineezzen en andere Vreemde Oosterlingen op Java. Praeadvies van den Oud-Resident J. Faes. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 500.

Verblijf van Chineezzen op de erfpachtslanden in de Preangers. Debat in de Soekaboemische Landbouwvereniging. Met 2 bijlagen. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 63—67, 73, 77.

Young (J. W.). Het huwelijk bij de Chineezzen te Padang. Matriarchaat in botsing met patriarchaat en daaruit voortvloeiende neiging om van het in China geëerbiedigde versterfrecht af te wijken. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1458. — De wetgeving ten aanzien van geheime genootschappen of broederschappen onder de Chineezzen in de Straits Settlements en in Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1890, I, bl. 179, 241. — Het testament bij de Chineezzen. — *R. in N. I.*,

XLIII, bl. 330. — Versterfrecht, adoptie en pleegkinderen bij de Chineezzen. Behandeling der betrekkelijke artikelen van het Wetboek „Tai Tshing Loet Lé”. — *T. B. G.*, XXXI, bl. 214. — Handelsgebruiken in China. (Met bespreking van den rechtstoestand der Chineezzen in Ned. Indië met betrekking tot het faillissement). — *T. N. I.*, 1892, II, bl. 241.

Circulaire van den Directeur van Justitie dd. 17 Maart 1888, No. 1698, houdende verzoek om advies aangaande de denkbeelden van Mr. A. F. K. Hartogh omtrent de middelen tot tegengang der misbruiken voorkomende bij faillissement van Chineezzen en andere Vreemde Oosterlingen in Ned. Indië, ontwikkeld in de zitting der Tweede Kamer van 22 November 1887. — *V. K. v. K. Bat.*, 1888, bl. 7. — Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 14 Nov. 1888, No. 62. — *Ibid.* 1888, bl. 109. — Advies der Kamer van Koophandel te Soerabaia. — *Ibid.* 1888, bl. 22. — Advies der Kamer van Koophandel te Padang. — *Ibid.* 1889, bl. 22. — Advies der Kamer van Koophandel te Makasser. — *Ibid.* 1889, bl. 36.

De Resident van Japara over het tegengaan van Chineezzen in de binnenlanden van Java. (In zijn advies betreffende de Gouvernements-koffiekultuur). — *I. G.*, 1892, I, bl. 681.

Meijer (J. J.). La condition politique des Chinois aux Indes Néerlandaises. — *T'oang Pao*, IV, p. 1—32, 157—173.

Groot (J. J. M. de). De rechtstoestand van den Chineeschen emigrant. — *I. T.*, 20 Januari 1891, No. 69.

Grijs (C. F. M. de). Boekhouding van Chineezzen. — *I. T.*, 3 Nov. 1891, No. 110.

e. Inlandsche Recht.

Aa (Mr. J. W. S. van der). Concept-ordonnantie regelende het bezitsrecht, het eigendomsrecht van roerende zaken en de verjaring onder den inlander in Ned. Indië. Met Memorie van Toelichting. — *R. in N. I.*, XXX, bl. 229.

Lith (P. A. van der). Les rapports entre les lois des Européens et le droit des indigènes dans les différentes colonies. — *Congr. Intern. Col. Amst.* 1883 (C. R.), II, p. 54. — De koloniale wetgever tegenover Europeesche en inlandsche rechtsbegrippen. (Betoog voor codificatie van het in-

landsch recht). — *Gids*. 1882, III, bl. 193. — Overzicht. — *I. G.*, 1882, II, bl. 343—348. — Nog een woordje over het gewoonte-recht van de bevolking op Java. Door Mr. W. B. Bergsma. (Naar aanleiding van vorenstaand artikel). — *I. G.*, 1882, II, bl. 535.

Codificatie van het inlandsch recht. (Naar aanleiding van het opstel van P. A. van der Lith „De koloniale wetgever tegenover Europeesche en inlandsche rechtsbegrippen” in de „*Gids*” van 1882). — *R. en W.*, I, (1882) bl. 244.

Wilken (G. A.). Het strafrecht bij de volken van het Maleische ras. — *B. Orient. Congr. Leiden* 1883, (*L. V.*) bl. 85. — Ooster-sche en Westersche rechtsbegrippen. — *B. Inst.*, Rks. 5, III, bl. 121.

Inlandsch recht. — *R. en W.*, I, (1882) bl. 250.

Piepers (Mr. M. C.). Inlandsch recht. Definitie van onroerend goed. — *R. in N. I.*, XLVII, bl. 280.

Meijer (J. J.). L'administration de la justice parmi les indigènes dans les îles de Java et de Madoura. — *Ann. E. Or.*, XIV (1890) II, p. 129.

Berg (Mr. L. W. C. van den). Over het ambt van den Qādhi. Bijdrage tot de kennis der rechtspraak volgens den Islam (ook in Ned. Indië). — *T. B. G.*, XVIII, bl. 418.

The maritime Code of the Malays. Reprinted from a translation by Sir S. Raf-fles. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, July 1879, p. 62; Dec. 1879, p. 1.

Maxwell (W. E.). The law and customs of the Malay with reference to the tenure of land. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, June 1884, p. 75. — The laws relating to slavery among the Malays. — *Ibid.* Dec. 1890, p. 247.

Margadant (Mr. Ch. W.). Moslimsch en inlandsch recht. I. Strafrecht. — II. Strafprocedure en bewijsmiddelen. — *R. in N. I.*, LI, bl. 291, 363; LII, bl. 1.

Kerckhoff (Ch. E. P. van). Recht-spraak volgens de adat. — *I. G.*, 1891, I, bl. 1. — Rectificatie. — *I. G.*, 1891, I, bl. 422.

Hoetzoo (W.). Een vonnis in zake echt-scheiding van den priester- of panghoeloe-raad op Java. — *M. N. Z. G.*, XVIII, (1874) bl. 17.

Mr. M. C. Piepers over de competentie van den priesterraad op Java. — Door Mr. . . . (Overzicht van een opstel in *het Ind. Weekblad van het Recht*). — *I. G.*, 1888, I, bl. 223.

Beschouwingen over de nieuwe regeling van de priesterraden op Java en Madoera (*Ind. Stbl.* 1882, No. 152) met tekst van het Besluit. — *R. en W.*, I, (1882), bl. 57. — Vgl. *R. in N. I.*, XXXIX, bl. 124—127. — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 155—157.

Sloot (Mr.). Het inlandsch rechtswezen op Madoera. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1003.

De Javaansche eed. Door C. E. v. K. — *T. B. B.*, II, bl. 439.

Iets over den Javaansch-Mahomedaan-schen eed. Door een ambtenaar buiten het Binnenl. Bestuur. — *T. B. B.*, III, bl. 84.

Immink (Mr. A. J.) en Mr. J. H. A ben-danon. Praeadviezen over de vraag: Hoe werkt de instelling van het Openbaar Ministerie bij de inlandsche rechtbanken op Java en Madura in strafzaken? Welke gebreken kleven haar aan en wat kan tot verbetering worden aanbevolen? — *Hnd. N. I. Jur. Vereen.*, 1885, I, bl. 110, 203. Discussie. — *Ibid.* 1885, II, bl. 47.

Arminius. Iets over huwelijk en echt-scheiding bij de inlanders op Java, de daaruit voortvloeiende inkomsten der Mohammedaansche geestelijkheid en de administratie der moskeefondsen. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1601, 1652.

De leden van de inlandsche rechtbanken op Java en Madoera. Door V. — *T. B. B.*, V, bl. 354.

Proeven van beschreven désa-adats (van kracht in de afdeeling Sidhoardjo, residentie Soerabaia). — *I. G.*, 1891, II, bl. 1905.

Verwey (Mr. A. W. C.). Iets over den priesterraad te Batavia. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1153.

Eck (R. van) en F. A. Liefcrinck. Kerta-Sima of gemeente- en waterschaps-wetten op Bali. (Transcriptie met verta-ling). — *T. B. G.*, XXIII, bl. 161. — Algemeene opmerkingen over de belasting op de rijstvelden op Bali, speciaal in het gewest Boeleleng. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 216. — Vertaling van de Kerta-Sima of waterschapswetten op Bali. — *T. B. G.*, XXIII, bl. 224.

Wiggers (H. D.). Gewone eed der Timoreezen en Rottineezen. — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 279.

Niks (J. F.). Eene verzameling van strafbepalingen, die in het regentschap Seba (Savoe) worden toegepast. — *N. Z. T.*, V. (1893), bl. 339.

Adats in werking in de afdeeling Mokko-Mokko (Benkoelen). — Strafwetboek in werking bij de marga- en doessoen-hoofden in die afdeeling. — *K. V.*, 1865, *bijl. B.*

Gersen (G. J.). Oendang-oendang of verzameling van voorschriften in de Loe-matang-Oeloe en Ilir en de Pasemah-landen van oudsher gevolgd en door langdurig gebruik „hadat” of wet geworden. Met inleiding. — *T. B. G.*, XX, bl. 108. — Toelichting door Dr. A. B. Cohen Stuart. — *T. B. G.*, XX, bl. 151.

Oendang-oendang soemboer tjaija. (Verzameling van adats uit de residentie Palembang). Met inleiding. — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 13, 122.

Lampongsche adat. Door Minak Anam. — *I. G.*, 1880, II, bl. 327.

Mededeelingen aangaande de Benkoeloesche adat. — *R. en W.*, I, (1882), bl. 68.

Hoëvell (G. W. W. C. van). Over den eed der Maleiers ter Sumatra's Westkust. — *T. B. G.*, XXVI, bl. 529.

Maclaine Pont (Mr. P.). Over den eed in de Padangsche Bovenlanden. — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 142. — De eed in Mandaheleng, Ankola en Toba. — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 466.

Codificatie van den Hadat in het Gouvernement Sumatra's Westkust. (Besluit van den Gouverneur van 17 Juni 1880). — *R. in N. I.*, XXXV, bl. 63.

Schot (J. G.). Eenige oude rechtsgewoonten in de XX Kota's (Sumatra) in verband tot de hedendaagsche rechtspraak. — *T. B. B.*, VII, bl. 129. — Iets over oude rechtsgewoonten in de XX Kota. — *I. T.*, 24 *Maart*, 9 *Juni*, 4 *Aug.*, 29 *Dec.*, 1891, No. 78, 89, 97, 118; 12 *Jan.*, 22, 29 *Maart* 1892, No. 120, 130, 131.

Kooreman (P. J.). Aanteekeningen betreffende de Korintjische adat. — *B. Inst.*, Rks. 5, VIII, bl. 183. — Uittreksel. — *I. G.*, 1893, I, bl. 1066.

Verslag van het verhandelde tot regeling der betrekkingen tusschen de Maleische en Boegineesche nederzettingen aan de Koetei-rivier onder den vorigen sultan van Koetei. Vertaald uit het oorspronkelijk Maleisch. — *T. B. G.*, XXIV, bl. 212.

Kohler (Dr. J.). Das Handels- und Seerecht von Celebes. — *Z. f. d. ges. Handelsrecht*, Bd. XXXII. — Overzicht. — *I. G.*, 1886, II, bl. 1280; 1888, I, bl. 220.

Joekes (A. M.). De Wet van Sultan Adam van Bandjermasin van 1835. Transcriptie met inleiding en aanteekeningen. — *I. G.*, 1881, II, bl. 149.

f. Rechtsbedeeling.

1. In het algemeen.

Verslag der rechtsbedeeling in Ned. Indië over 1864—1865. — *K. V.*, 1867—1868, *bijl. F.* — Als voren over 1866—1867. — *K. V.*, 1870, *bijl. J.* — Als voren over 1870. — *K. V.*, 1873, *bijl. J.* — Als voren over 1871—1872. — *K. V.*, 1876, *bijl. O.*

Statistiek der rechtsbedeeling in Ned. Indië over 1871—1882. — *K. V.*, 1885, *bijl. J.* — Als voren over 1881—1885. — *K. V.*, 1888, *bijl. J.* — Als voren over 1886—1890. — *K. V.*, 1893, *bijl. J.*

Heeckeren (C. W. Bn. van). Vergelijkend statistiek overzicht der werkzaamheden van den Hoogen Raad der Nederlanden en het Hoog Gerechtshof van Ned. Indië over 1871—1878. — *R. in N. I.* XXXIV, bl. 1.

Pax (Mr.). Een onnutte arbeid. (De statistiek der rechtsbedeeling in Ned. Indië). — *I. G.*, 1884, II, bl. 691.

Lion (Mr. J.). De revisie-rechtspraak van het Hoog Gerechtshof van Ned. Indië van 1861 t/m 1882, uit de Kol. Verslagen getrokken. (Bijlage van het werk „De N. I. Strafvordering”). — *I. G.*, 1885, II, bl. 1455.

Mirandolle (Mr. C. J. F.). De hervorming der rechtspleging in Indië. I. De politierol. — II. De landraad. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 14, 163.

Interpretatie van art. 4 en 5 van het Reglement op de rechterlijke organisatie enz. voor zooveel betreft het instellen van burgerlijke of strafrechterlijke vervolgin-

gen tegen fungeerende inlandsche vorsten, rijksbestuurders, regenten en onderregenten in verband met Ind. Staatsblad 1867, No. 10. — *B. Ind. Stbl.*, No. 2088.

Winckel (Mr. C. P. K.). Over den rechtstoestand (rechtsbedeeling) ter hoofdplaats Palembang. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 343. — Mededeelingen aangaande het rechtswezen (rechtsbedeeling) in Ned. Indië in het Regeeringsverslag over 1869. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 70. — De eigen rechtspleging (voornamelijk op Sumatra's Westkusten en in Benkoelen en Palembang). — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 245. — Nog een woord over de eigen rechtspleging. Door C. Kater en antwoord van Mr. C. P. K. Winckel. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 448; 1872, I, bl. 391.

Stibbe (Mr. A.). Aanteekeningen op eenige artikelen van het Reglement op de uitoefening der politie, de burgerlijke rechtsvordering en de strafvordering onder de inlanders en de daarmede gelijkgestelde personen op Java en Madoera. — *R. in N. I.* XXXII, bl. 137, 205, 273. — Jurisdic tie geschillen tusschen den burgerlijken en den militairen rechter. — *R. in N. I.*, XLIV, bl. 199.

Over de behoefte aan eene reorganisatie van het rechtswezen in de Molukken en op Celebes en Onderhoorigheden. — *R. in N. I.*, XXXV, bl. 62. — Vgl. *R. in N. I.*, XXXV, bl. 249—258.

Keiser (Mr. G. J.). De geschiedenis der interpretatie van art. 64, alinea 1, van het Reglement op de rechterlijke organisatie en het beleid der Justitie in Ned. Indië. (Benoeming van buitengewone substituutgriffiers bij de verschillende rechterlijke collegiën). — *R. in N. I.*, XXIII, bl. 223. — Het rechtswezen in de Molukken sedert de herstelling van het Ned. gezag tot op heden. — *R. in N. I.*, XXX, bl. 8, 81.

Uittreksel uit het verslag van den Gouvernements-Commissaris Mr. T. H. der Kinderen betreffende de invoering der nieuwe regeling van het rechtswezen in het Gouvernement van Sumatra's Westkust. — *K. V.*, 1876, bijl. M. — Installatie van de rechtbanken in het Gouvernement Sumatra's Westkust, bij gelegenheid van het in werking brengen der nieuwe regeling van het rechtswezen aldaar. — *R. in N. I.*, XXVI, bl. 221. — Circulaire betreffende het rechtswezen in het Gouvernement Sumatra's Westkust, uitgevaardigd door het lid in den Raad

van Indië, Gouvernements-Commissaris tot het in werking brengen der nieuwe regeling van het rechtswezen, Mr. T. H. der Kinderen. — *R. in N. I.*, XXVI, bl. 318. — *B. Ind. Stbl.*, No. 2923.

Wenken aan de ambtenaren in de Lampongsche Districten bij de toezending van het Formulierboek voor de inlandsche rechtspraak ter Sumatra's Westkust. (Circulaire van 4 April 1879). — *R. in N. I.*, XXXII, bl. 256.

Circulaires van het lid in den Raad van Ned. Indië Mr. T. H. der Kinderen, uitgevaardigd ter gelegenheid van de invoering van het nieuwe rechtswezen in de residentien Benkoelen en Z. en O. Afdeeling van Borneo, dd. 2 April en 7 Mei 1880. — *R. in N. I.*, XXXIV, bl. 305, 311. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3575, 3579.

Circulaire als voren betreffende de toepassing van de Ordonnantien regelende het rechtswezen in het veroverde gewest Atjeh en Onderhoorigheden dd. 31 Mei 1881. — *R. in N. I.*, XXXVII, bl. 59. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3775. — De Ordonnantie van 14 Maart 1881, betrekkelijk de rechtspleging onder de inheemsche bevolking van Groot-Atjeh (*Stbl.* No. 83). Met memorie van toelichting van Mr. T. H. der Kinderen. Batavia 1881. — *R. in N. I.*, XXXVI. (*Toevoegsel*).

Circulaire van den Regeerings-Commissaris Mr. T. H. der Kinderen tot toelichting van het Reglement op het gereorganiseerd rechtswezen in de residentie Riouw, dd. 14 April 1882. — *R. in N. I.*, XXXVIII, bl. 333. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3818. — Circulaires als voren betreffende de reorganisatie van het rechtswezen in de z.g. Groote Oost (Celebes, Timor, Molukken). — *R. in N. I.*, XXXIX, bl. 47, 128, 265, 325, 374. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3808.

Verslag betreffende de invoering met 1° Juli 1882 van de nieuwe regelingen van het rechtswezen in de gewesten Celebes en Onderhoorigheden, Timor, Menado, Amboina en Ternate. — *K. V.*, 1883, bijl. H.

Circulaire van den Regeerings-Commissaris Mr. T. H. der Kinderen tot toelichting van het Reglement op het rechtswezen in de residentie Wester-Afdeeling van Borneo, dd. 1 Juni 1883. — *R. in N. I.*, XLI, bl. 58, 142. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3869. — Circulaire als voren tot toelichting van het Reglement op het rechtswezen in de

residentie Oostkust van Sumatra, dd. 21 Mei 1887. — *R. in N. I.*, XLIX, bl. 40, 124.

Kemp (P. H. van der). Waardeering van de grondwettige waarborgen tegen willekeurige inhechtenisneming in Indië. — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 9.

De ontwikkeling van het rechtswezen in Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1878, I, bl. 459.

Sibenius Trip (Mr. J.). Het gewijzigd artikel 110 van het Reglement op de rechterlijke organisatie en het beleid der Justitie in Ned. Indië. (Competentie van den politierechter). — *R. in N. I.*, XXIV, bl. 220. — Is de strafrechter of de burgerlijke rechter bevoegd om kennis te nemen van de vordering tot betaling der boeten gesteld op de niet tijdige voldoening van verschuldigde belastingen? — *R. in N. I.*, XXIV, bl. 86. — De invordering van belastingen. — *R. in N. I.*, XXIV, bl. 279. — Nog eens de invordering van belastingen. — *R. in N. I.*, XXVIII, bl. 342.

Eenige opmerkingen over de organisatie van het rechtswezen in de Bezittingen buiten Java en Madura. Door X. — *I. G.*, 1882, I, bl. 340.

Louter (Mr. J. de). De rechterlijke organisatie van Ned. Indië. (Naaraanleiding van Mr. A. J. Immink's geschrift over dat onderwerp. 's Grav. 1882). — *Gids*, 1882, III, bl. 556. — Kritisch overzicht van hetzelfde werk. Door Mr. P. A. van der Lith. — *I. G.*, 1882, II, bl. 81. — Beoordeeling van hetzelfde werk door Mr. L. W. C. van den Berg. — *R. in N. I.*, XXXVIII, bl. 326. — Polemie (Immink-de Louter) over hetzelfde geschrift. — *R. in N. I.*, XXXIX, bl. 257; XL, bl. 127, 190. — Vgl. *R. en W.*, I, (1882), bl. 254.

Beknopte beschrijving van de rechterlijke inrichting van Ned. Indië, voor zoo veel betreft de rechtsbedeeling, in naam des Konings, uitgeoefend door rechtbanken en rechters ingesteld door het Gouvernement. (Ten deele bewerkt door Mr. T. H. der Kinderen). — *K. V.* 1883, bijl. U U U. en V V V.

Een quaestie van eer en behoud voor Nederland en een levensquaestie voor Oost-Indië. (De regeling van het rechtswezen). Door een *Oud-Suikerfabricant*. — *I. G.*, 1884, II, bl. 701.

Forville (J. S.). La justice aux Indes Orientales Néerlandaises. (Naaraanleiding van het werk van Mr. C. P. K. Winckel:

„Essai sur les principes régissant l'administration de la justice aux Indes Néerlandaises. Samar, 1880"). — *Ann. E. Or.*, VI, (1883—84), p. 65.

Pennink (Mr. M. M. V.). Het stelsel van deskundige rechtsbedeeling onder de inlanders in Ned. Indië. (Afscheiding van de rechterlijke en administratieve macht). — *I. G.*, 1884, II, bl. 487.

De nieuwe rechterlijke organisatie op de Oostkust van Sumatra. (Uit eene rede van den resident Scherer bij de invoering). — *T. N. I.*, 1887, II, bl. 138.

Twiss (F.). Aanteekeningen op Mr. W. A. P. F. L. Winckel's werk „De rechtsbedeeling onder de inlanders en daarmede gelijkgestelden op Java en de Buitenbezittingen. Batavia 1884"). — *T. B. B.*, VI, bl. 355.

Heijligers (Mr. J. C. Th.). Eene Indische bate. (Naar aanleiding van Mr. A. J. Immink's werk „De rechtspleging voor de inlandsche rechtbanken in Ned. Indië. Batavia 1889"). — *I. G.*, 1890, I, bl. 157.

Verdeeling der werkzaamheden tusschen de beide Kamers van den Raad van Justitie te Samarang en te Batavia. (Besl. v. 9 Apr. 1890 en 5 Januari 1891, No. 19 en 29). — *R. in N. I.*, LVI, bl. 140, 141.

Mr. van Bosse (in het *Batav. Handelsblad*) over de hervorming van het rechtswezen op Sumatra's Westkust in 1877. — *I. G.*, 1891, I, bl. 108—112.

Bik (Mr. A. J. E. A.). Klachten over de rechtspraak van het Hoog Gerechtshof in Ned. Indië. (Naar aanleiding van een door eenige ongenoemde ingezetenen van Ned. Indië ter zake uitgegeven geschrift). — *I. G.*, 1892, I, bl. 218.

2. Burgerlijke Rechtsvordering.

Keiser (Mr. G. J.). De bevoegdheid der Hoofden van Plaatselijk Bestuur bij aanvragen van certificaten van onvermogen, (Art. 875 Regl. op de Burgerl. Rechtsvordering voor het Hoog Gerechtshof van N. I. en de Raden van Justitie op Java). — *R. in N. I.*, XXIII, bl. 36. — De vrijheid der godsdienstige belijdenis en het vereischte der godsdienstige gezindheid in de artikelen 177 en 139 onzer burgerlijke regts- en strafvordering. (Eedsaflegging). — *R. in N. I.*, XXXI, bl. 1. — Iets over de

executie van vonnissen in burgerlijke zaken door inlandsche rechtbanken op Java en Sumatra geweest. — *R. in N. I.*, XXXII, bl. 374.

Bevoegdheid van den Resident rechtsprekende in burgerlijke zaken. Door F. — *R. in N. I.*, XXIV, bl. 1.

Deventer (Mr. C. Th. van). De executie der civiele vonnissen van den Grooten Landraad te Amboina. — *R. in N. I.*, XXXVI, bl. 193. — Aanteekeningen. — *R. in N. I.*, XXXVI, bl. 195—196.

Het Gouvernementsbesluit van 20 October 1840, No. 4. (Bevoegdheid der Residentieraden in de Vorstenlanden om recht te spreken tusschen Europeanen). — *R. in N. I.*, XXXVI, bl. 196.

Granpré Molière (Mr. C. A.). Beslag (oppositie). — Voeging. — Reglement rechtswezen Sumatra's Westkust van 1874. — *R. in N. I.*, XLI, bl. 77. — Hereditatis petitio. — *R. in N. I.*, XLI, bl. 159.

Abendanon (Mr. J. H.). Het getuigenverhoor in burgerlijke zaken bij de landraden. — *R. in N. I.*, XXIX, bl. 69. — De tenuitvoerlegging van vonnissen, gegeven door de landraden, rechtsprekende in burgerlijke zaken. — *R. in N. I.*, XXXII, bl. 65.

Civiel-procesrecht voor inlanders. — *R. en W.*, I, (1832), bl. 308.

Berg (Mr. L. W. C. van den). De tenuitvoerlegging van civiele vonnissen door middel van den sterken arm. — *R. in N. I.*, XXXIII, bl. 127. — Naschrift. — *R. in N. I.*, XXXIII, bl. 142.

Berg (Mr. L. W. C. van den) en Mr. R. Z. Dannenbargh. Praeadviezen over de vraag: Zijn de middelen tot bewaring van zijn recht en de middelen van tenuitvoerlegging van rechterlijke uitspraken in burgerlijke zaken, zooals die in het Reglement op de uitoefening der Politie, de Burgerlijke Rechtspleging en de Strafvordering onder de Inlanders en de daarmede gelijkgestelde personen op Java en Madura (z. g. Inlandsch Reglement) zijn omschreven, voldoende geregeld? Zoo neen, welke verbeteringen komen teden aanzien in aanmerking? Met bijlage. — *Hnd. N. I.*, *Jur. Vereen.*, 1885, I, bl. 1, 41; II, bl. 38. — Debat. — *Ibid.*, 1885, II, bl. 4—37.

Hulshoff Pol (Mr. J.) en Mr. G. J. Keiser. Praeadviezen over de vraag:

Welke is de werking van het rechtsmiddel van cassatie in de burgerlijke rechtspleging voor den inlander? — Indien die werking ongunstig is, door welk middel zou het dan vervangen kunnen worden? — *Hnd. N. I. Jur. Vereen.*, 1885, I, bl. 247, 265. — Debat. — *Ibid.*, 1885, II, bl. 108; 1886, II, bl. 49—94.

3. Strafrecht. — Strafvordering.

Does de Bij (Mr. A. van der). Toepasselijkheid van lijfswang op door kooplieden afgegeven acceptatiën. — *R. in N. I.*, XXIII, bl. 1. — Een vraag op strafrechtelijk terrein, naar aanleiding van een Plakaat van Jan Pietersz. Koen op de ontucht, in den jare 1622. Met tekst van het Plakaat. — *R. in N. I.*, XXIII, bl. 6. — De invoering van een gecodificeerd strafrecht in Ned. Indië. — *R. in N. I.*, XXIII, bl. 149.

Winckel (Mr. C. P. K.). Het Ontwerp-Strafwetboek voor inlanders en daarmede gelijkgestelden. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 1. — Das Strafverfahren bei Vergehen der Eingeborenen auf Java. Vortrag gehalten im Verein für Erdkunde zu Dresden den 15ten März 1878. — *XV Jahresber. Ver. f. Erdk. Dresden (Wissensch. Th.)*. — Overzicht. — *I. G.*, 1879, I, bl. 225.

Aa (Mr. J. W. S. van der). Inleiding op het eerste Boek van het Wetboek van Strafrecht voor Inlanders ten dienste van administratieve ambtenaren. — *R. in N. I.*, XXV, bl. 243, 331.

Lijfswang tegen de onderteekenaars van orderbiljetten. Door F. — *R. in N. I.*, XXIV, bl. 213.

Artikel 385 Inlandsch Reglement. Door B. d. G. — *R. in N. I.*, XXIV, bl. 359. — Artikel 316 Inlandsch Reglement. Door B. d. G. — *R. in N. I.*, XXIV, bl. 362.

Blussé (Mr. P.). De z. g. acte van overwijzing eener crimineele zaak naar den landraad. — *R. in N. I.*, XXIV, bl. 364. — Opmerkingen van Mr. J. Sibenius Trip. — *R. in N. I.*, XXIV, bl. 366.

Iets over de nieuwe bepalingen omtrent de revisie van vonnissen door de Raden van Justitie op Java en de landraden op Java en Madura in misdrijfzaken geweest (*Stbl.* 1872, No. 131). Door G. — *R. in N. I.*, XXV, bl. 1.

Sibenius Trip (Mr. J.). Heeft de landraad, rechtsprekende in zaken van misdrijf, de bevoegdheid om, wanneer het hem bij de voorlezing der acte van beschuldiging blijkt dat het ten laste gelegde feit slechts eene overtreding bedoeld bij art. 110 R. O. daarstelt, zich van het onderzoek te onthouden door zich onbevoegd te verklaren? — *R. in N. I.*, XXVI, bl. 1. — Artikel 7 van het Reglement op de Regterlijke Organisatie met betrekking tot strafzaken. — *R. in N. I.*, XXVIII, bl. 68. — Artikel 284 Wetboek van Strafrecht voor Europeanen in verband tot drukpersdelicten. — *R. in N. I.*, XXIX, bl. 145. — De revisie in strafzaken. Met bijlage: Rapport van den procureur-generaal Mr. P. Mijer, dd. 31 Mei 1850. — *R. in N. I.*, XXIX, bl. 73, 213.

Stibbe (Mr. A.). Artikel 317 Inlandsch Reglement. — *R. in N. I.*, XXVIII, bl. 329. — Het strafrecht in Ned. Indië. (Naar aanleiding van het werk van Mr. W. van Gelder over dat onderwerp. Batavia, 1885—86). — *R. in N. I.*, XLVI, bl. 402; XLVII, bl. 282.

Dannenbargh (Mr. R. Z.). Eenige opmerkingen over de behandeling van overtredingszaken door den landraad. — *R. in N. I.*, XXIX, bl. 1. — Zijn onder de in artikel 302, No. 1, Strafwetboek voor Inlanders genoemde plaatsen die bewoond of tot bewoning bestemd zijn, de aanhoorigheden van deze te begrijpen? — *R. in N. I.*, XXIX, bl. 155. — Is door de invoering der Wetgeving van 1848, en meer speciaal door art. 329 van het Inlandsch Reglement, ten opzichte van de inlanders gederogerd aan Staatsblad 1830, No. 23, 2a, voorzover dit laatste de bepaling behelst, dat voor de aldaar (ter zake van onwettig vervoer en bezit van zout) bedreigde geldboete, in geval van onvermogen om die te betalen, de straf van gevangenis in de plaats treedt? — *R. in N. I.*, XXX, bl. 361. — Executie van landraadvonnissen houdende veroordeeling in geldboeten en kosten. — *R. in N. I.*, XXXII, bl. 4. — Opmerkingen over vorenst. opstel door Mr. P. Dijk meester. — *R. in N. I.*, XXXIII, bl. 143.

Arresten van het Hoog Gerechtshof van Ned. Indië en verdere stukken in de proceszaak van A. B. van der Parra Breton Vincent contra de Regeering van Ned. Indië, wegens zijne wegvoering van het door hem aangekochte eiland Bangka ten noorden van Menado. — *R. in N. I.*, XXXII,

bl. 81; XXXIX, bl. 175; XLVII, bl. 347. — *Vgl. T. N. I.*, 1881, I, bl. 229—231, 397.

Hoëvell (van). De Indische strafwetgever moet rekening houden met bestaande toestanden. Een woord aan den Heer G. A. Wilken. (Naar aanleiding van diens verhandeling over het huwelijk). — *I. G.*, 1881, II, bl. 882.

Lion (Mr. J.). Inleiding tot aantekeningen op art. 417 van het z. g. Inlandsch Reglement, corresponderende met artikel 411 van het Reglement op de Strafvordering enz. — *R. in N. I.*, XXXIII, bl. 63. — Inleiding tot aantekeningen op artikel 328 van het z. g. Inlandsch Reglement, corresponderende met artikel 347 van het Reglement op de Strafvordering enz. — *R. in N. I.*, XXXIV, bl. 16. — Wat heeft de rechter onder „Opium” te verstaan? (Uittreksel uit het werk „De Ned. Indische strafvordering enz.”). — *I. G.*, 1885, I, bl. 689. — Mag de „judex facti” praeventieve hechtenis als verzachtende omstandigheid toepassen? — *R. in N. I.*, XXXV, bl. 1.

Opmerkingen omtrent de gevolgen van de afschaffing der verplichte revisie in strafzaken en omtrent de werking van de thans vigeerende bepalingen, voor zooveel de landraden op Java en Madura betreft. Door R. v. G. — *R. in N. I.*, XXVIII, bl. 193.

Een nieuw Wetboek van Strafrecht. — *R. in N. I.*, XXXVI, bl. 73, 137, 207, 288, 345; XXXVII, bl. 81, 133, 195.

Piepers (Mr. M. C.). Een 25tal conclusiën betreffende het Wetboek van Strafrecht voor Inlanders in Ned. Indië en het Crimineel Wetboek voor het Krijgsvolk te lande. — *R. in N. I.*, XXXVI, bl. 273, 285. — Mogen meerdere vonnissen, door denzelfden landraad tegen denzelfden beklaagde wegens verschillende misdrijven afzonderlijk gewezen, indien zij bij den rechter in revisie gelijktijdig ter behandeling voorkomen, door dezen *simul* of *senel* worden berecht? — *R. in N. I.*, XXXVII, bl. 329. — Naschrift van Mr. J. H. Bergsma. — *R. in N. I.*, XXXVII, bl. 338. — *Vgl. R. in N. I.*, XXXVII, bl. 185. — Over de onvolledigheid van de Indische strafwetten. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1625. — Over eenige misdadige handelingen, die bij de samenstelling van een nieuw Strafwetboek voor Europeanen en met hen gelijkgestelden in Ned. Indië voorziening behoeven. — *I. G.*, 1888, I, bl. 776—798. — Buitenbraak. —

Ondergraving. — Inklimming. — *R. in N.I.*, LVII, bl. 349.

Bergsma (Mr. J. H.). Artikel 30 Strafwetboek voor Inlanders. (Het tegen losgeld terugbrengen van gestolen goed). — *R. in N. I.*, XXXVIII, bl. 68. — Nog iets over den Javaanschen diefstal om losgeld. Door Mr. M. C. Piepers. — *R. in N. I.*, XXXVIII, bl. 207.

Francis (Mr. W.). Artikel 305 en 306 van het z. g. Inlandsch Reglement. — *R. in N. I.*, XXXVIII, bl. 214. — Is het noodig dat er in Ned. Indië een afzonderlijk Strafwetboek voor Europeanen en een afzonderlijk Strafwetboek voor Inlanders bestaat? — *I. G.*, 1890, I, bl. 421. — Artikel 53 van het Ontwerp van een Wetboek van Strafrecht voor de Europeanen in Ned. Indië. (Poging tot misdrijf. — Strafbaarheid). — *R. in N. I.*, LX, bl. 75.

Het strafwetboek voor Inlanders vertaald in 't Maleisch door Redeker. (Beoordeeling). Door een *Aspirant-Controleur*. — *T. B. B.*, II, bl. 426. — Antwoord van Redeker. — *T. B. B.*, III, bl. 38—39.

Iets over de willige condemnatie in onze strafrechtpleging en de uitoefening van het recht van gratie. — *R. in N. I.*, XXXVIII, bl. 355.

Immink (Mr. A. J.). Eenige geschiedkundige mededeelingen betreffende de revisie in strafzaken. — *R. in N. I.*, XL, bl. 17.

Cirkulaire van den Prokureur-Generaal dd. 29 April 1885, No. 1015, tot toelichting van de nieuwe bepalingen op de voorloopige inhechtenis- en de terechtstelling van inlanders en met dezen gelijkgestelden op Java en Madura. (Kon. Besl. van 10 Febr. 1885, No. 11). — *R. in N. I.*, XLV, bl. 63—67.

Hamel (Mr. G. A. van). Nederlandsch en Indisch strafrecht. — *I. G.*, 1882, II, bl. 145. — Het oordeel van den Hoogleraar van Hamel over het Strafwetboek voor inlanders. — *R. in N. I.*, XL, bl. 132.

Voorschriften betreffende de oproeping en het verhooren van personen, tegen wie de toepassing van de artt. 45, 46 en 47 Reg. Reglt. (uitzetting en interneering) in overweging wordt genomen. (Besluit van 9 Oct. 1887). — *B. Ind. Stbl.* No. 4453. — Vgl. *I. G.*, 1888, I, bl. 72. — Het „Indisch Weekblad van het Recht” en Mr. Keuchenius over de „Nadere voorschriften”. — *I. G.*, 1888, I, bl. 186. — Intrekking

der „Nadere voorschriften”, — *I. G.*, 1888, II, bl. 1116.

Strafrecht voor Europeanen in Ned. Indië. (Voorname inhoud van het Rapport der in 1887 benoemde Commissie tot het ontwerpen van een Wetboek van Strafrecht voor Europeanen in Ned. Indië). — *T. N. I.*, 1891, II, bl. 309.

Een en ander uit het Ontwerp van een Wetboek van Strafrecht voor de Europeanen in Ned. Indië met een paar kantteekeningen van een *Leek*. — *I. G.*, 1891, II, bl. 2080, 2316; 1892, I, bl. 161, 302.

Winckel (Mr. W. A. P. F. L.). Eenheid en meervoud van strafbare handelingen. Voortgezette handeling. Bespreking van rechtspraak (in Ned. Indië). — *R. in N. I.*, LVIII, bl. 1.

Sandick (R. A. van). Een lekenoordeel over een arrest van het Hoog Gerechtshof. De zaak J. Cores de Vries besproken. (Onderdrukking van diefstallen uit gesloten magazijnen). — *I. G.*, 1892, II, bl. 2267. — Vgl. *Vr. v. d. D.*, VIII (1893), bl. 42.

Bik (Mr. A. J. E. A.). Jhr. van Panhuijs' dissertatie over de uitlevering van misdadigers met betrekking tot onze Overzeesche Bezittingen. 1891. (Beoordeeling). — *I. G.*, 1893, I, bl. 268.

Mr. Th. Kleintjes (in het Tijdschrift voor Strafrecht) over het gratierecht des Konings ten aanzien van in Ned. Indië veroordeelden. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1502-1505.

Mr. C. Simons (in het Tijdschrift voor Strafrecht) over moord, doodslag of noodweer. (Naar aanleiding van een vonnis van den Raad van Justitie te Samarang contra J. Cores de Vries). — *I. G.*, 1893, II, bl. 1505—1508.

Kleijn (Mr. R. H.). Mogen meerdere strafbare feiten te zamen bij ééne acte van overwijzing naar 's Landraads terechtzitting worden verwezen? — *R. in N. I.*, LXI, bl. 1.

4. Strafstelsel. — Gevangeniswezen.

Beth (H.). Rottingslagen. (Over het besluit van 28 Februari 1865, waarbij de straf van rottingslagen in Ned. Indië wordt afgeschaft). — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 508.

Mirandolle. Is er verband tusschen de ketjoepartijen en de afschaffing der rotingslagen? — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 508.

De gevangenen in Indië en de rechtspraak der administratieve ambtenaren. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 357.

Haan (R. W. de). Het gevangenisstelsel in Nederland vergeleken met dat in Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 235.

De trage gang der reorganisatie van het gevangeniswezen in Indië. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 312—313.

Betoog voor afschaffing van de doodstraf in Ned. Indië. — *N. en J.*, 1872, No. 6.

Toelichting op sommige bepalingen in het Reglement van Orde en Tucht onder de gevangenen in Ned. Indië en tot voorloopige regeling van hunnen arbeid (*Stbl.* 1871 No. 78). — *B. Ind. Stbl.*, No. 2499.

Vleuten (van). Een posthume aanbieder van den rottingstraf. (Antwoord op eene verdediging van die straf in *Het Album der Natuur* van 1872). — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 300.

Verwey (Mr. N. Th.). Onderzoek van het beste strafstelsel voor Ned. Indië. — *R. in N. I.*, XXV, bl. 147. — Verbetering van het bestaand strafstelsel in Ned. Indië. — *R. in N. I.*, XXV, bl. 411.

Bertling (Mr. A. A.). Het strafstelsel voor inlanders. — *R. in N. I.*, XXV, bl. 425. — Replik van Mr. N. Th. Verwey. — *R. in N. I.*, XXVI, bl. 149. — Dupliek van Mr. A. A. Bertling. — *R. in N. I.*, XXVII, bl. 257.

Soest (G. H. van). De onveiligheid op Java en de rotting. — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 142.

Het kwijtschelden van strafaan veroordeelden. — *I. G.*, 1879, II, bl. 913.

Wie is de bevoegde autoriteit tot het aanwijzen van de strafplaats der veroordeelde Europeanen en met dezen gelijkgestelden? — *R. in N. I.*, XXXIX, bl. 213.

Bergsma (Mr. J. H.). De gevangenis te Penjaboengan. (Naar aanleiding van eene brochure van C. L. F. Post over den waterstaat in Ned. Indië). — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 353. — Het cellulair stelsel in Indië. Antwoord van C. L. F. Post. — *I. G.*, 1880, II, bl. 285. — Verdere polemieek. — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 455; II, bl. 207.

Wiselius (J. A. B.). Het gevangenis- en dwangarbeidstelsel in Nederlandsch- en Britsch-Indië. — *T. N. I.*, 1885, I, bl. 1, 81, 161, 241, 321.

De organisatie van den arbeid der inlandsche veroordeelden in Ned. Indië. (Volgens het Kol. Verslag van 1885). — *T. N. I.*, 1886, I, bl. 236.

Pengadilan. De doodstraf in Ned. Indië. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1213.

De straf van dwangarbeid en gevangenis in Ned. Indië. (Naar aanleiding van de Indische Begroting van 1891). — *I. G.*, 1890, II, bl. 2251.

Desertiën onder inlandsche gevangenen. (Naar aanleiding van de opgave ter zake in het Koloniaal Verslag van 1890). — *I. G.*, 1891, I, bl. 1080.

Overbevolking der gevangenen op Java en Madoera (1889). — *I. G.*, 1891, II, bl. 1239.

g. De rechterlijke macht.

Belinfante (Mr. G.). De magistratuur in Ned. Indië. (Naar aanleiding van de brochure: „De magistratuur in Ned. Indië. Door een rechterlijk ambtenaar. Samarang 1879”). — *I. G.*, 1879, II, bl. 333.

Bosscher (C.). Iets over de tegenwoordige afhankelijkheid van de Ned. Indische rechterlijke ambtenaren. (Naar aanleiding van eene gelijknamige brochure van Mr. K.). — *I. G.*, 1880, II, bl. 1039. — Antwoord van Mr. J. Immink. — *I. G.*, 1881, I, bl. 491.

Berg (Mr. N. P. van den). Hoe de Indische Regeering in vroeger tijd dacht over het uitzenden van rechtsgeleerden. — *R. in N. I.*, XXIV, bl. 162.

Dannenbargh (Mr. R. Z.). Door wie behoort de benoeming van deurwaarders bij den landraad te geschieden? — *R. in N. I.*, XXXII, bl. 1.

Keiser. (Mr. G. J.). Artikel 108, eerste en laatste alinea, van het Reglement op de Rechterlijke Organisatie. (Samenstelling van het z. g. Residentsgerecht). — *R. in N. I.*, XXXII, bl. 6.

Proeve eener andere redactie van Art. 3 van het Kon. Besluit van 10 Januari 1874, No. 6, Ind. Staatsblad No. 101. (Samenstelling van het Hoog-Gerechtshof van

Ned. Indië. — *R. in N. I.*, XXXVI, bl. 267.
— Nieuwe verdeeling der werkzaamheden van het Hof. (Besluit van 6 Maart 1882, No. 11). — *B. Ind. Stbl.*, No. 3741.

Opmerkingen over het Kon. Besluit van 5 September 1882, No. 17, (*Stbl.* No. 286) tot wijziging van de artikelen 100 en 103 van het Reglement op de Rechterl. Organisatie en het Beleid der Justitie in Ned. Indië van 16 Mei 1846. (Benoeming van leden in de rechtbanken van omgang). — *R. in N. I.*, XXXIX, bl. 372.

Kemp (P. H. van der). De rechterlijke macht in haar streven naar onafhankelijkheid en haren afkeer van het Binnenl. Bestuur. (Naar aanleiding van het werk van Mr. M. C. Piepers, „Macht tegen recht. Batavia 1884”). — *I. G.*, 1885, I, bl. 445. — Het atavisme der O. I. Compagnie en van het kultuurstelsel. (Beschouwingen naar aanleiding van genoemd werk). — *T. N. I.*, 1884, II, bl. 401.

Piepers (Mr. M. C.). Nabetrachting. (Over het oordeel der pers over zijn werk „Macht tegen recht”). — *I. G.*, 1886, I, bl. 479, 618; II, bl. 897. — Een brief van Dr. C. Snouck Hurgronje. (Over de „Nabetrachting” van Mr. M. C. Piepers). — *I. G.*, 1886, I, bl. 774.

De leden van de inlandsche rechtbanken op Java en Madura. Door V. — *T. B. B.*, V, bl. 354.

Een belangrijke werkkring. (De rechtsgeleerde landraad-voorzitters). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1161—1168.

De positie en de vooruitzichten der rechterlijke ambtenaren in Ned. Indië sedert de scheiding van het administratief en het rechterlijk gezag in 1869, met voorstellen om daarin verandering te brengen. Door X. — *I. G.*, 1888, I, bl. 1.

Immink (Mr. A. J.). Over de rechterlijke macht in Ned. Indië. — *Gids*, 1890, IV, bl. 102. — Vgl. *R. in N. I.*, LV, bl. 339—343. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2270—2280, 2534—2536.

Betoog voor afschaffing van de emolumenten der griffiers bij de Raden van Justitie in Indië en verhooging der bezoldiging van de hogere rechterlijke ambtenaren. — *I. G.*, 1891, I, bl. 1079.

Nederlandsch-Indische rechterlijke ambtenaren. (Resumé van een artikel van Mr.

Victor in het *Algemeen Handelsblad* van 26 Augustus 1881). — *I. G.*, 1881, II, bl. 612—615.

h. Militair Recht en Rechtspleging. — Oorlogsrecht.

Keiser (Mr. G. J.). De Algemeene Order van het Militair Departement No. 14 van 1863. (Opzending van militairen naar den Krijgsraad). — *R. in N. I.*, XXII, bl. 373. — De Algemeene Order van het Militair Departement No. 21 van 1866 (waarbij die van 1863 is ingetrokken). — *R. in N. I.*, XXIII, bl. 303.

Sibenius Trip (Mr. J.). Mag het Hoog Militair Gerechtshof in hooger beroep kennis nemen van door Krijgsraden gewezen vonnissen, waarbij de beklaagden zijn vrijgesproken dan wel van de instantie geabsolveerd? — *R. in N. I.*, XXVI, bl. 69.

Betoog voor de instelling eener rechtbank van eer voor het Indisch leger, met overname uit de „Revue Militaire” van Augustus 1869 der voornaamste bepalingen betreffende het doel en de bevoegdheid van zoodanige rechtbank. — *I. M. T.*, 1870, bl. 15.

Assen (P. van). Een woord over de tweede klasse van militaire discipline. — *I. M. T.*, 1870, bl. 140.

Rietslagen bij het leger. — *I. M. T.*, 1870, bl. 361.

Een woord over de toepassing der straf van rietslagen bij het leger. Door A. c. — *I. M. T.*, 1870, bl. 444.

Winckel (Mr. C. P. K.). Het militair rechtswezen in Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 256. — De reclames en de krijgstucht. — *I. M. T.*, 1873, bl. 63.

Raden van onderzoek. Door B. H. — *I. M. T.*, 1871, bl. 85.

Vrijlating van appél bij volledige confessie voor den krijgsraad. — *I. M. T.*, 1871, bl. 92—94.

Discipline bij het Indisch leger. — *I. M. T.*, 1871, bl. 264, 551.

Het recht van reclame. Door P. — *I. M. T.*, 1873, bl. 153. — Nalezing door Mr. C. P. K. Winckel. — *I. M. T.*, 1873, bl. 257.

Militair recht. (Kritiek van de twee eerste uitgaven van Mr. W. E. van der Hout's Handleiding ten gebruike bij de uitoefening

der militaire rechtspleging). — *I. M. T.*, 1870, bl. 589. — Vgl. *I. M. T.*, 1871, bl. 77, 212. — Aanteekeningen op de derde uitgave van hetzelfde werk. Door F. J. W. van Rooij. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 177, 257, 351, 433; II, bl. 163, 541; 1881, II, bl. 586. — De vierde uitgave van Mr. W. E. van der Hout's Handleiding. Batavia 1888. Door Metis. (Aankondiging). — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 48.

Haus (J. F.). Een woord over onze krijgstucht. Verhandeling voorgedragen in de wetensch. bijeenkomst der officieren van het 16de bataillon infanterie. — *I. M. T.*, 1871, bl. 337. — Opmerkingen van Niclou. — *I. M. T.*, 1871, bl. 505. — Toelichting door J. F. Haus. — *I. M. T.*, 1872, bl. 41. — Antwoord van Niclou. — *I. M. T.*, 1872, bl. 102.

Swieten (J. van). De rietslagen bij het Ned. Indisch leger. — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 1. — Nog eens de rietslagen bij het Ned. Indisch leger. — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 1. — Protest en repliek. — *I. M. T.*, 1872, bl. 169, 623.

Ons militair recht. Door G. — *I. M. T.*, 1871, bl. 399.

Krieken (J. van). De doelmatigheid der voor mindere militairen in Indië bepaalde straffen. — *I. M. T.*, 1872, bl. 320, 361.

Rink (H. H.). Het duel. — *I. M. T.*, 1878, II, bl. 34.

De strafdetachementen bij het Indische leger. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 172.

Robert. Krijgstuchten kameraadschap. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 104.

De toepassing van art. 13 der Rechtspleging bij de Landmacht. (Degradatie voor feiten betreffende den garnizoensdienst of buiten de bureau-uren gepleegd). — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 94.

Het duel in het Ontwerp-Nederlandsch Strafwetboek. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 519, 629.

Beschouwingen over Indisch militair recht. (Naar aanleiding van Mr. C. P. K. Winckel's „Essai etc. Batavia 1880"). — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 643.

Opmerkingen over de verbodsbepalingen tegen het opkopen, in pand nemen of ontvangen van militaire equipmentstukken. Door een Hoofd van Plaatselijk Bestuur. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 27.

Alexander. Maatregelen tot tegen- gang van het goedverkoop. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 283.

Maatregelen ter voorkoming van het gezamenlijk uit het kwartier wegloopen van inlandsche militairen. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 402.

Terpurgestelling volgens het militair recht. Door T. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 611.

Niclou (H. A. A.). Wegzenden (van militairen) met een briefje van ontslag. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 330.

Onze militaire rechtbanken. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 706; 1882, I, bl. 77.

Redeker (Mr. A. J.). Ontwerp van een nieuw Wetboek van Strafrecht voor het Krijgsvolk te lande met toelichting. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 97. — Opmerkingen van W. J. C. Creutz Lechleitner. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 387.

Mäti Panäri. Krijgstucht in het Indische leger. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 225. — Het proces in reclamezaken. Met naschrift. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 469, 629. — De voorloopige of corpsonderzoeken. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 353.

Veenhuizen (Joh. C.). Het militair strafrecht voorheen en thans. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 82.

De wijziging van het Crimineel Wetboek en van het Reglement van Krijgstucht voor het Ned. leger (voor zoover toepasselijk op het Indische leger). — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 99, 224, 387, 517, 642; II, bl. 182, 275.

Kunnen vonnissen door militaire rechters gewezen op plaatsen, gelegen buiten hun rechtsgebied, ten uitvoer gelegd worden door de aldaar aangestelde auditeurs-militair? — Is de advocaat-fiscaal voor de land- en zeemacht in Ned. Indië bevoegd, de plaatsen voor de tenuitvoerlegging van dergelijke vonnissen *sua auctoritate* te bepalen? — Is hem bij de Wet de bevoegdheid toegekend, auditeurs-militair bevelen, van welke strekking ook en omtrent welk onderwerp dan ook, te geven? Door R. v. G. — *R. in N. I.*, XXVII, bl. 197.

Piepers (Mr. M. C.). Een 25tal conclusiën betreffende het Wetboek van Strafrecht

voor Inlanders in Ned. Indië en het Crimineel Wetboek voor het Krijgsvolk te lande. — *R. in N. I.*, XXXVI, bl. 273, 285.

Het Koninklijk Besluit van 19 Nov. 1880, No. 19. (Recht van reclame van disciplinair gestrafte militairen). — *R. in N. I.*, XXXVI, bl. 200.

Over de bevoegdheid van militairen om te velde zelf hun testament te maken. Door E. W. H. N. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 200.

Vleuten (L. C. van). Over de krijgstucht en de middelen tot handhaving er van, voornamelijk onder een korps-officieren. (Ook in Ned. Indië.). — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 241, 353. — Antwoord van een *Infanterist*. Met naschrift. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 97.

Metis. Eenige beschouwingen omtrent het voorloopig onderzoek, in verband met de procedure, voorgeschreven in de militaire rechtspleging. (Artt. 7—14 van de Rechtspleging bij de Landmacht). — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 1. — Rechtspraak in militaire zaken. — Stelt het gewelddadige verzet tegen eene militaire patrouille eene bij de Wet strafbare handeling daar? — Naar welke wettelijke voorschriften moet dusdanig verzet worden beoordeeld en gestraft? — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 243. — Rechtspraak in militaire zaken. — Het onderscheidingskenmerk tusschen art. 99 Crimineel Wetboek voor het Krijgsvolk te Lande en art. 16 van het Reglement op de Krijgstucht. — Stelt het bezigen der woorden „dat lieg je”, door een mindere in rang tegen zijn superieur, het misdrijf daar van „insubordinatie door woorden”? — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 352. — Artikel 132 der Rechtspleging bij de Landmacht. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 1. — Da capo. Nog eens: Welke waarde heeft het voorloopig of korpsonderzoek (art. 8 R. L.) in den verderen loop der procedure, bij de militaire rechtspleging omschreven? — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 249. — Vgl. *I. M. T.*, 1884, I, bl. 438, 644; II, bl. 379. — De Handleiding ten dienste van het onderwijs in het militair recht van G. J. W. Koolemans Beijnen, beschouwd uit het oogpunt harer bruikbaarheid in Ned. Indië. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 163, 273. — Feitelijke insubordinatie en insubordinatie door gebaren. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 514. — Een doodvonnis. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 325. — Leeken-ideeën over militair recht. — *I. M. T.*, 1892, II,

bl. 607. — Antwoord van G. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 791. — Repliek van Metis. *I. M. T.*, 1893, I, bl. 241.

Een onbillijke straf. Het bezoeken van amfloenkitten door inlandsche militairen. Door Verum Proloquar. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 338.

Subordinatie bij officieren. Door Verum Proloquar. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 416. — Vgl. *I. M. T.*, 1883, I, bl. 504.

Jozé. Beschouwingen over de disciplinaire en moreele vorming van den militair. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 264.

Een praatje over straffen en reclames uit „den goeden ouden tijd”, en wat met een en ander in verband staat. Door N. N. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 658. — Opmerkingen van L. C. van Vleuten. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 100—110.

Mars. Beschouwingen over de doodstraf met den kogel en het recht van gratie. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 511.

Militaire doodstraf. — Recidivisten. Door X. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 179.

Niclou (H. A. A.). Voorheen. Rietlagen en discipline. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 342.

Deventer (Mr. C. Th. van). De inlandsche militairen en het Koninklijk Besluit van 13 Oct. 1882, No. 26 (*Ind. Stbl.* 1883 No. 54), bevattende wijzigingen in de rechtspleging voor die militairen. — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 342.

De toepassing der algemeene eerewetten voor het leger in Ned. Indië. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1067, 1223.

Arrest van officieren-reclamanten. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 298.

Het programma van het Departement van Oorlog voor de studie van het militair recht. Door M. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 396.

Rechtspraak in militaire zaken. (Naar aanleiding van eene monographie van G. J. W. Koolemans Beijnen: „De kenmerken van desertie. Breda, 1882”. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 565.

Nieuwenhuijzen (W. C.). Artikel 95 van het Crimineel Wetboek voor het Krijgsvolk te Lande. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 22.

Militaire straffen uit den Compagnies-tijd. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 99.

Een belangrijk rechtskundig werk, ook voor militaire rechters. (Mr. W. de Gelder „Het strafrecht in Ned. Indië. Batavia 1886”). Door M. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 22.

Eene bijdrage betreffende de oefening in het militair strafrecht. Door C. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 366.

Circulaire van den Advokaat-Fiscaal voor de Land- en Zeemacht in Ned. Indië, dd. 27 Oct. 1884, No. 154, betreffende de plaats waar militaire veroordeelden hun straf moeten ondergaan. — *R. in N. I.*, XLIV, bl. 389—391.

Evéha. Leeken-ideeën over militair recht. Door G. — *I. M. T.*, 1891, I, bl. 26, 110, 208. — Beschouwingen over „Leeken-ideeën over militair recht”. — *I. M. T.*, 1891, I, bl. 345.

Gatsonides (Mr. T.). Een en ander met betrekking tot de desertie in Atjeh. (Uit de *N. Rott. Courant*). — *T. N. I.*, 1889, I, bl. 406.

Kempees. Beoordeelend overzicht van het werk van A. V. L. Barré: „Het militair strafrecht in Ned. Indië. Batavia 1891”. — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 447, 540.

Siegfried. Eene antiquiteit. (Het afleggen van den eed door inlandsche officieren). Algem. Order van 1838, No. 7 § 1. — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 463.

Wolfram. Nog eenige kantteekeningen op het Reglement op den inwendigen dienst der infanterie. (Het opleggen van voorloopig arrest.) — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 43. — Vgl. *I. M. T.*, 1892, I, bl. 65. — Het opsporen van deserteurs. — *I. M. T.*, 1891, I, bl. 278.

Artikel 20, 45 en 69, Rechtspleging Landmacht. Door P. — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 256.

Opmerkingen over het nieuwe Reglement op de 2de Klasse van Militaire Discipline en voor de strafdetachementen in Ned. Indië. (Gouvts-Besl. v. 28 Sept. 1891, No. 16). — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 575.

Ludovic. Het duel. (Naar aanleiding van een artikel van luitenant Fabius in het *Nieuws v. d. Dag* van 22 Juni 1891). — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 260.

Zijn de lijfwachten-dragonders onderworpen aan de militaire jurisdictie? — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 91.

Vink (J. A.). Desertieën van militairen der Ned. Indische krijgsmacht naar de Atjehers in de laatste 10 jaren. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 467. — Overzicht. — *I. G.*, 1892,

II, bl. 1750—1751. — Een paar vragen en antwoorden betreffende militair recht. — *I. G.*, 1893, II, bl. 182.

Geusau (G. T. von). Iets over de artikelen 99 en 100 van het Crimineel Wetboek voor het Krijgsvolk te lande. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 33. — Krijgsraden. Door C. (Naar aanleiding van het opstel van G. T. von Geusau over de artikelen 99 en 100 van het Crimineel Wetboek voor het Krijgsvolk te lande). — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 331. — Nog eens art. 99 en 100 C. W. Door Moerid. Met aantekeningen van v. Geusau. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 422.

Eenige beschouwingen over het tweegevecht (bij het Indische leger). Door een Oud-Hoofdofficier. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 324.

Haga (A.). Artikel 190 Crimineel Wetboek voor het Krijgsvolk te Lande. — Wat heeft men te verstaan onder de woorden: Andere goederen tot de artillerie „behoorende”? — *R. in N. I.*, XXXVIII, bl. 75.

Nieuwe regeling voor de afdoening der militaire strafzaken van de Tweede Militaire Afdeling op Java. (Ordonnantie van 15 Sept. 1893). — *R. in N. I.*, LXI, bl. 274.

Witt (G. C. A. de). Het strafdetachement te Ngawi. — *I. T.*, 2 Aug. 1892, No. 149.

Statistieke gegevens omtrent de gevallen van insubordinatie bij het Indisch leger, in 1869 en 1870 voor den militair rechter behandeld. — *I. M. T.*, 1871, bl. 646-648. — Als voren in 1868—1870. — *I. M. T.*, 1872, bl. 456.

Opgave van de in 1867—1872 met een briefje van ontslag weggezonden militairen van het Indisch leger. Met opmerkingen. — *I. M. T.*, 1873, bl. 45.

Statistiek van de militaire strafzaken in Ned. Indië over 1864—1876. — *R. in N. I.*, XXIX, bl. 300. — Als voren over 1851—1875. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 551. — Als voren over 1876—1880. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 688.

Numerieke opgave der militairen van het Indisch leger, die den bepaalden rayon hebben overschreden en daarvoor disciplinair gestraft zijn (1842—1875). — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 205.

Numerieke opgave der militairen, die gedegradeerd zijn en van die, welke in de 2de klasse van discipline zijn geplaatst,

zoomede omtrent de toepassing van de straf van rietslagen over 1867—1875. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 286. — Als voren over 1876—1880. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 429.

Willeumier (Mr. C. M. J.). Iets over den oorlog met Atjeh in verband met art. 89 R. O. (Judicature in zaken van prijzen en buit). — *R. in N. I.*, XXVII, bl. 1. — Aanteekeningen van Mr. J. Sibenius Trip. — *R. in N. I.*, XXVII, bl. 5.

Niclou (H. A. A.). Tuchtigen volgens het oorlogsrecht (in Atjeh). — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 528.

De staat van oorlog en beleg in Indië volgens art. 43 Indisch Regeeringsreglement. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 305, 476, 576; II, bl. 8, 595; 1883, I, bl. 34, 137. — Overzicht. — *I. G.*, 1883, I, bl. 780.

Bosscher (C.). De staat van oorlog en beleg in Indië. Voordracht met debat. — *V. Krijgsw.*, 1883—84, bl. 282—319.

Bosboom (W. J. N.). Maatregelen te nemen in geval van opstand in een der gewesten van Ned. Indië. Memorie met naschrift. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. I.

Vreede (C.). De Gouvernementsbesluiten in zake den verboden in-, uit- en doorvoer van wapenen, buskruit en ander oorlogsmaterieel in Atjeh. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1083.

Over de vraag: onder welke strafbepalingen de Europeesche soldaten in Indië vallen, die zijn overgegaan naar den vijand. Door X. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 776—777.

i. De Politie.

Edict van Daendels van 1810 houdende voorschriften tot bevordering van de veiligheid in de Vorstenlanden. — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 413.

Betoog voor de indienststelling eener Gendarmerie op Java. (Brief uit de Vorstenlanden). — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 76.

Soest (G. H. van). De onveiligheid op Java en de rotting. — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 142.

Hadieningrat. Artikel 83 R. O. en de bevoegdheid der Gewestelijke en Plaat-

selijke Besturen tot het maken van politiekeuren op het betrekken van wachten en het begieten der wegen. — *R. in N. I.*, XXXIV, bl. 118.

Artikel 2, No. 9, Politiestrafreglement voor Inlanders. (Deelneming aan hazardspelen). — *R. in N. I.*, XXXV, bl. 329.

Mededeelingen aangaande de politie en den staat van veiligheid op Java in verband met plannen tot reorganisatie der politie. — *T. N. I.*, 1878, II, bl. 320—324.

Over de veiligheid op Java vóór 50 jaren. (Volgens eene Nota van Nahuijs van 1826). — *T. N. I.*, 1879, I, bl. 477—481.

Poensen (C.). Iets over Javaansche dieven (en over de openbare veiligheid op Java in het algemeen). — *M. N. Z. G.*, XXII, (1878), bl. 99.

Aanprijzing der oprichting van een Rijksveldwacht op Java met opheffing van de pradjoerits en de schutterij. — *I. G.*, 1881, I, bl. 747—750.

Cirkulaire dd. 1 Sept. 1881, betreffende de toepassing van het verbod in de beide Politiestrafreglementen om zich in het openbaar te vertoonen vermomd in andere kleederdracht dan in die van den landaard waartoe men behoort. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3707. — *T. N. I.*, 1882, II, bl. 398—400.

Bosscher (C.). De openbare veiligheid op Java en de handhaving van de politie onder den inlander. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1882, bl. 4—40.

Praeadviezen van Mr. J. C. Th. Heijligers, J. Faes en Mr. J. H. Abendanon over de vraag: Welke zijn de leemten en de wettelijke bepalingen betreffende de veiligheids politie op Java en Madura, en op welke wijze kan hierin worden voorzien? — *Hnd. N. I. Jur. Ver.*, 1887, I, bl. 89—303. — Debat. — *Ibid.*, 1887, II, bl. 76—116. — Overzicht. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1607.

Politie. (Over den toestand van onveiligheid en de organisatie van de politie in de residentie Riouw en Onderhoorigheden). Door R. — *T. B. B.*, I, bl. 379.

De Ordonnantie van Staatsblad 1887, No. 74 (regelende het passenstelsel in Ned. Indië). Door M. C. D. — *T. B. B.*, II, bl. 27.

Iets over de organisatie van het politie-
wezen op de Buitenbezittingen. Door R.
— *T. B. B.*, II, bl. 183.

Besluit van den Gouverneur-Generaal
van Ned. Indië van 19 Augustus 1882
betreffende het dragen van vuurwapenen
in Atjeh. — *I. G.*, 1882, II, bl. 701.

Bevordering van diefstallen (op Java)
door het verstrekken van amuletten, enz.
— *I. G.*, 1888, II, bl. 1177.

Piepers (Mr. M. C.). Buitenbraak. —
Ondergraving. — Inklimming. (Beschou-
wingen over deze vormen van diefstal
onder de inlanders op Java). — *R. in N. I.*,
LVII, bl. 349.

Resumé van het onderzoek betreffende

rietbranden (brandstichting) op Java. —
T. N. I., XLIV, bl. 286.

Onveiligheid in Djokja. (Volgens een
artikel in het dagblad „*Mataram*”) — *I. G.*,
1893, I, bl. 248.

Advies der Kamer van Koophandel te
Batavia, dd. 6 Augustus 1892, betreffende
een Ontwerp-Reglement op den invoer,
het bezit, den aanmaak, het vervoer en
het gebruik van ontplofbare stoffen in
Ned. Indië. — *V. K. v. K. Bat.*, 1892,
bl. 155—161. — Gelijk advies van de Kamer
van Koophandel te Samarang dd. 22 Juli
1892. — *V. K. v. K. Samar.* 1892, bl. 174—176.

De politie op Java en Madoera. — *I. T.*,
22 Oct. 1889, No. 4.

VIII. DE FINANTIËN.

a. In het algemeen. — Finantieele
Politiek. — Finantieele verhou-
ding tusschen Indië en
Nederland.

Onze finantieele politiek jegens Ned.
Indië. I. Algemeene trekken. — II. De
heerendiensten der gouvernementslanden
op Java. — III. De jongste Kamerdebatten
over de Javasche heerendiensten (1866).
— *E. de Waal. Aanteek.*, No. VII—IX,
's Grav. 1866—67, bl. 118, 201, 407. —
Een handuitgaaf der Indische Begrooting
voor 1867 met eenige aanteekeningen. —
Ibid., No. X, 's Grav. 1867.

Eene historische herinnering. (De finan-
tieele politiek ten opzichte van Ned. Indië).
— *T. N. I.*, 1867, I, bl. 333.

De Indische baten en het Nederlandsche
volk. — *Econ.*, 1868, II, bl. 1080.

Mirandolle (Mr. C. J. F.). Het koloni-
naal batig slot. — *T. N. I.*, 1867, II,
bl. 101. — Het cultuurstelsel en het batig
slot. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 314.

Deficits en batige sloten. Door v. H.
(Tegenstelling tusschen Britsch- en Ned.
Indië wat de finantieele politiek betreft).
— *T. N. I.*, 1867, II, bl. 238.

De financie-kunststukken van het Con-
servatieve Kabinet. Door X. — *T. N. I.*,
1867, II, bl. 205.

Heeft Nederland recht op het excedent
der Indische rekening? (Naar aanleiding
van de Ind. Begrooting voor 1869) — *Ge-
schr. M. N. v. d. J.*, 1869, No. 2, bl. 17.

De begrotingen van Ned. Indië voor
1863—65. — *Staatk. Staath. Jb.*, 1866, bl. 234.

De begroting van Ned. Indië voor het
dientjaar 1869 in de Tweede Kamer. Door
M. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 501.

Het finantieel programma van het Ka-
binet aan de Indische Begrooting van 1868
getoetst. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 420.

Heeft Nederland recht op eene recht-
streeksche bate uit Ned. Indië of niet? —
Geschr. M. N. v. d. J., 1869, No. 3, bl. 33.

De finantieele politiek der Regeering
tegenover de koloniën. Door Z. — *T. N. I.*,
1868, II, bl. 485.

Geen praatjes meer! Door S. (Beschou-
wingen over de finantieele politiek ten
opzichte van Ned. Indië). — *T. N. I.*, 1869,
II, bl. 478.

Sloet tot Oldhuis (Mr. B. W. A. E.).
De bestemming der O. I. baten. — *T.*

Staatsh. Stat., XXVIII, bl. 309. — Opmerkingen van C. C. E. — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 41. — Het koloniaal batig slot. — *T. Staatsh. Stat.*, XXVI, bl. 426.

Herziening der Indische Comptabiliteitswet. Door Q. N. (Naar aanleiding van een Commissoriaal Rapport in Indië uitgebracht in 1872). — *Econ.*, 1873, I, bl. 257.

Roy (E. de). Een woord over de toepassing der Indische Comptabiliteitswet. (Interpretatie van art. 25 der Wet in verband met art. 17 en 18 van het Kon. Besluit van 30 Maart 1867 tot uitvoering daarvan). — *B. Best. Ned.*, XXIV, bl. 373.

De Indische begrooting. — Vaste bijdrage? — *Econ.*, 1869, II, bl. 1017.

Geschiedenis der Wet van 23 Maart 1826 (*Stbl.* No. 12) ter voorziening in de geldelijke behoeften van 's Rijks Overzeesche Bezittingen. (Finantieele beschouwingen No. XV, door G. H. Betz). — *B. Best. Ned.*, XIII, (1867), bl. 386—400.

Théophile. De Indische begrooting voor 1870 in de Staten-Generaal. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 28. — Het Indische hoogtij in de Staten-Generaal. (Debat over de Ind. begrooting voor 1873 in de Tweede Kamer). — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 417. — Vgl. *Econ.*, 1873, I, bl. 69.

Geen Minister van Koloniën is in staat de Indische begrooting bij de Wetgevende Kamers te verdedigen. (Naar aanleiding van de brochure van Mr. W. Bn. van Goltstein: „Het vaststellen der Indische begrooting bij de Wet. 's Grav. 1864"). — *Cd. Busken Huët Nation. vertoogen*, I, Amst. 1876, bl. 120.

De Indische begrooting voor 1870. (Overzicht van de discussiën in de Tweede Kamer). — *Econ.*, 1870, I, bl. 232, 292.

De Indische begrooting voor 1874. (Overzicht). — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 448. — *Econ.*, 1874, I, bl. 191—236. — Als voren voor 1875. — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 456. — *Econ.*, 1875, I, bl. 98.

Nota dd. Dec. 1873 over de finantieele politiek ten opzichte van Ned. Indië. — *Econ.*, 1875, II, bl. 669—672.

Gennep (Mr. J. van). De finantieele verhouding van Indië tot Nederland. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1876, bl. 33—67. Opmerkingen van Enklaar. — *N. en J.*, 1876, No. 3, 4. — Vgl. *N. en J.*, 1876, No. 6.

Houten (Mr. S. van). Finantieele beschouwingen. (Ook met betrekking tot Ned. Indië). — *Vr. d. T.*, Jrg. I, (1875—76), bl. 43; Jrg. II, (1876—77), I, bl. 77; Jrg. IV, (1878—79), I, bl. 150; Jrg. VI, (1880—81), II, bl. 170; VII, (1881—82), I, bl. 315. — Naar aanleiding van de Rijksbegrotingen (ook de Indische) voor 1893. — *Vr. d. T.*, Jrg. XIX, (1892—93), I, bl. 73.

De staatsinkomsten van Ned. Indië zijn afhankelijk van de teelt van stapelproducten voor de Europeesche markt. Door P. C. H. — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 307.

De Indische begrooting voor 1878. (Hierin over het Indische leeningsvoorstel). — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 321. — Vgl. *Econ.*, 1877, II, bl. 897.

Bosse (Mr. J. P. van). Indische begrotingskwestiën. (Naar aanleiding van de kamerdebatten over de Indische begrooting voor 1877). — *Tijds.*, 1877, I, bl. 51. — Indische finantiën. Voordracht met debat en Nota van Mr. Bachiene. — *V. Ind. Gen.*, 1877, bl. 39—68.

Kesteren (C. E. van). Iets over en naar aanleiding van de Indische begrooting voor 1880. — *I. G.*, 1879, II, bl. 650. — Ter waardeering van de Indische begrooting (voor 1888). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1716. — Over enkele nieuwe begrotingsposten (1893). — *I. G.*, 1892, II, bl. 2044.

Cohen Stuart (J. A. T.). Koloniale leeningen door den Ned. Wetgever bekrachtigd behooren tot de Ned. Staatschuld. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1877, bl. 93—115.

De Heer E. de Waal (in Deel II van zijn werk „Onze Indische finantiën") over de Indische bijdrage. — *T. N. I.*, 1878, I, bl. 225—230.

Soest (G. H. van). De kwestie der Indische bijdrage. — *T. N. I.*, 1879, I, bl. 225. — De verhouding der geldmiddelen van Ned. Indië tot die van het Rijk in Europa. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1885, bl. 195—226. — *T. N. I.*, 1885, I, bl. 208.

Het Wetje. (Ontwerp van den Minister O. van Rees tot regeling der finantieele verhouding van Indië tot Nederland). — *I. G.*, 1879, I, bl. 79. — Vgl. *I. G.*, 1879, I, bl. 191, 323, II, bl. 110.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). De Indische bijdrage. Voordracht met debat. — *V. Ind.*

Gen., 1879, bl. 1—21. — De jongste phase in een gewichtig vraagstuk. (Wetsontwerp van Goltstein tot regeling der Indische bijdrage). — *I. G.*, 1880, II, bl. 773. — Moederlandsche finantieele beschouwingen en Indische belangen. (Naar aanleiding van geschriften van Mr. J. v. Gennep e. a.). — *I. G.*, 1884, I, bl. 175.

Welken indruk de Indische begrooting voor 1881 maakt. — *I. G.*, 1880, II, bl. 921.

Wetsontwerp van den Minister van Goltstein tot regeling der Indische bijdrage aan Nederland met Memorie van Toelichting en aantekeningen. — *I. G.*, 1880, II, bl. 120—130. — Oordeel van de pers over het Ontwerp. — *I. G.*, 1880, II, bl. 269—285.

De vaste bijdrage. Een kwestie van het oogenblik. (Geschiedenis van het vraagstuk, met beschouwingen over het Ontwerp van Goltstein en een gewijzigd Ontwerp met toelichting). — *I. G.*, 1880, II, bl. 458. — Nabetrachtingen over het debat in de Tweede Kamer over het Ontwerp van Goltstein en de verwerping. — *T. N. I.*, 1880, II, bl. 455. — Vgl. *I. G.*, 1881, I, bl. 76—81.

Een kritieke toestand. Door T. (Naar aanleiding van de brochure van Mr. J. van Gennep „Nederland en Indië. Eene finantieele beschouwing, 1883”). — *T. N. I.*, 1883, II, bl. 241.

Wetsontwerp van Mr. W. K. Bn. van Dedem tot regeling van de verhouding der geldmiddelen van Ned. Indië tot die van het Rijk in Europa, met Memorie van toelichting. — *T. N. I.*, 1884, I, bl. 438, II, bl. 10. — De regeling der Indische geldmiddelen. Redevoering van den Heer de Bruijn Kops in de Tweede Kamer bij de behandeling van het Ontwerp, met inleiding. — *Econ.*, 1885, I, bl. 629.

De verongelukte begrooting voor Ned. Indië van 1884. (Met beschouwingen over de finantieele verhouding van Nederland tot Indië). — *T. N. I.*, 1883, II, bl. 449.

De „tekorten” op de Indische begrooting. Door een *Indisch Oudgast*. — *I. G.*, 1884, I, bl. 450.

De begrooting van Ned. Indië voor 1884. — *T. N. I.*, 1884, I, bl. 386.

Het karakter der Indische Begrooting (voor 1886). — *I. G.*, 1885, II, bl. 1357.

Veegens (Mr. J. D.). De finantieele toestand. (Ook die van Ned. Indië). — *Vr. d. T.*, Jrg. XI, (1884—85), I, bl. 103.

Huijser (P. C.). Vervanging der cultuur- en heerediensten door eene belasting in geld en scheiding van staats- en gewestelijke finantiën. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1886, bl. 52—74.

Een Wetsontwerp betreffende de vergoeding van de uitgaven, welke door Nederland voor Indië worden gedaan. Ingediend bij de Tweede Kamer den 18den Dec. 1887 door den Minister Sprenger van Eijk. Met Memorie van Toelichting. — *I. G.*, 1888, I, bl. 172. — *T. N. I.*, 1888, I, bl. 8.

Prujls van der Hoeven (A.). Versterking der Indische geldmiddelen. I. Afkoop van heerediensten. — II. Waterbeheer op Java. — III. Cultuur- en handelsondernemingen op de Buitenbezittingen. — *Econ.*, 1885, II, bl. 820.

Lith (Mr. P. A. van der). Beschouwingen over de vaststelling der Indische begrooting bij de Wet. — *V. Ind. Gen.*, 1888, bl. 175—184.

De Indische begrooting voor 1888. (Overzicht van het debat in de beide Kamers der Staten-Generaal, met bespreking tevens van het decentralisatie-vraagstuk). — *T. N. I.*, 1888, I, bl. 58. — Het oordeel van de Ned. pers over de Indische Begrooting voor 1888. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1749—1754.

De Indische begrooting voor 1889 in de Tweede Kamer. Door IJ. Z. — *I. G.*, 1889, I, bl. 1.

Een en ander uit de Indische begrooting voor 1890, en oordeel van de pers over die begrooting. — *I. G.*, 1889, II, bl. 2004; 2041—2045.

Een en ander uit de Indische begrooting voor 1891. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2227.

Bokemeijer (Dr. H.). Das koloniale Budget der Niederlande. — *D. K. Z.*, 1889, No. 34, S. 299; 1890, No. 18, 19, S. 214, 226.

Louter (Mr. J. de). De vaststelling der Indische Begrooting. — *I. T.* 9, 16 Sept. 1890, No. 50, 51. — De finantieele verhouding tusschen Nederland en Indië. — *I. T.*, 5 Nov. 1889, No. 6. — Eenheid of scheiding (der Indische finantiën). — *I. T.* 3, 10 Januari 1893, No. 171, 172. — Overzicht. — *I. G.*, 1893, I, bl. 462—467.

Levyssohn Norman (Mr. H. D.). Vragen en antwoorden (betreffende de financiële verhouding van Indië tot Nederland). — *I. T.*, 8 Oct. 1889, No. 2. — Overzicht. — *I. G.*, 1889, II, bl. 2023—2026. — Opmerkingen van G. J. Putman Cramer. — *I. T.*, 22 Oct. 1889, No. 4.

Een en ander uit de Indische Begrooting van 1892. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1994.

Een en ander uit de Indische Begrooting voor 1893. — *I. G.*, 1892, II, bl. 2106. — De Indische begrooting voor 1893 in de Tweede Kamer. — *T. N. I.*, 1892, II, bl. 482.

Boel (H. J.). De financiële verhouding tusschen Nederland en Indië. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1815. — Nogmaals de financiële verhouding tusschen Nederland en Indië. (Naar aanleiding van het ingediende Wetsontwerp tot wijziging van de Indische Comptabiliteitswet). — *I. G.*, 1893, I, bl. 212.

Heemskerk (Mr. Th.). De verhouding tusschen de Indische finantiën en die des Rijks, in verband met het aanhangig Wetsontwerp tot wijziging van art. 4 en eenige andere artikelen der Comptabiliteitswet. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1893, bl. 27—49.

Een en ander uit de Indische Begrooting voor 1894. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1930.

Wijziging van de Indische Comptabiliteitswet. (Memorie van Toelichting bij het in 1892 ingediende Wetsontwerp). — *I. G.*, 1892, II, bl. 2089. — Voorloopig Verslag der Tweede Kamer en Memorie van Antwoord. — *T. N. I.*, 1893, II, bl. 241.

De Comptabiliteitswet en de verzekering van Indische baten. Met overzicht van de uitgaven der Ind. Administratie over 1867—92. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1890, 1904.

Directe geldelijke baten uit het cultuurstelsel over 1832—1887. — *v. Oosterzee. Beheer v. landsgoederen. Batavia* 1892, bl. 79—80.

Meppelink (H. A.). Eenige opmerkingen naar aanleiding van de Memorie van Antwoord betr. het Ontwerp van Wet tot wijziging der Indische Comptabiliteitswet. — *I. T.*, 12 Dec. 1893, No. 220.

b. Beheer en verantwoording.

Overzicht van de ontvangsten en uitgaven der Indische administratie over 1852—1888. — *Staatk. en Staath. Jb.*, 1889, bl. 443. — Als voren over 1852—1870. —

Ibid., 1870, bl. 219. — Als voren over 1852—1872. — *Ibid.*, 1873, bl. 428. — Als voren over 1868—1881. — *I. G.*, 1883, II, bl. 78. — Als voren over 1867—1887. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1749.

Overzicht der Indische saldo's over 1867—1884 en van de uitkeering uit die saldo's. — *B. H. St. G.*, 1885—86, No. 4/7. — Als voren over 1867—1889. — *Ibid.*, 1890—91, No. 4/7—8.

Overzicht van de uitkeeringen uit de saldo's der Indische begrootingsrekeningen over 1867—1891. — *B. H. St. G.*, 1892—93, No. 4/7b. — *I. G.*, 1892, II, bl. 2101.

Verzameling van de uitkomsten der Indische administratie (Ontvangsten en Uitgaven) over 1867—1890. — *Jaarcijfers*, No. 10, (*Kol.*) bl. 89.

Overzicht van de opbrengst der voornaamste middelen in Ned. Indië sedert 1867. — *Jaarcijfers*, No. 10, (*Kol.*) bl. 94.

Overzicht der uitgaven ten behoeve van het Ned. Indisch leger over de jaren 1850—1890. (Bijlage Ind. begrooting voor 1893). — *B. H. St. G.*, 1892—93, No. 4/7d.

Toelichting van de in 1873—75 uitgevaardigde nieuwe comptabiliteitsvoorschriften voor Ned. Indië. — *K. V.*, 1875, *bijl. M.*

Bepalingen betreffende de uitvoering der Indische Comptabiliteitswet (Kon. Besl. van 30 Maart 1867) voor zooveel de Ontvangsten en Uitgaven betreft in Nederland te doen. — *B. Ind. Stbl.*, No. 2910. — Wijziging (1884). — *Ibid.*, No. 4150.

De comptabiliteit in Ned. Indië. Uit de nagelaten papieren van een ambtenaar bij de Directie van Finantiën (E. Mekern). — *T. N. I.*, 1879, I, bl. 1.

Kemp (P. H. van der). Comptabiliteit. Over de waarde van het comptabiliteitsbeginsel: afscheiding van het ambt van bewaarder van dat van beschikker over 's Lands gelden en goederen (art. 85 der Indische Comptabiliteitswet). — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 241. — De comptabiliteitsbepalingen betreffende de wijze van tegemoetkoming in de onvoldoende ramingscijfers der Indische begrooting gedurende hare werking (artt. 5, 6, 27, 29 en 31 der Indische Comptabiliteitswet). — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 245. — Van de grondregelen der

wijze van voorziening in de behoeften aan 's Lands personeel en materieel in Ned. Indië. (Art. 38 der Indische Comptabiliteitswet). — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 241. — Het begrootingsbeheer der materiele inkomsten en uitgaven in Ned. Indië. (Art. 36 der Indische Comptabiliteitswet). — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 321. — Proeve eener geschiedkundige schets over het staatsrekeningswezen van Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 439, II, bl. 22. — Kritische proeve eener rationeele behandeling der geldmiddelen van Ned. Indië. (Naar aanleiding van Prof. de Louter's „Handleiding tot het Indisch staatsrecht, afd. Finantiën). — *I. G.*, 1886, II, bl. 1013, 1178.

Kastekorten en geldelijk wanbeheer in Indië. Met naschrift en tekst der Publicatie van 1810, houdende strafbepalingen op fraudes van comptabele ambtenaren. — *I. G.*, 1885, I, bl. 699.

Lijst van kastekorten in Ned. Indië over 1875—1885. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1011.

Hoe Nederland boek houdt met Indië. — *I. G.*, 1887, I, bl. 423.

Struick (N. J.). Het geldelijk beheer in Indië en de Inspectie van Finantiën. Met eene lijst van kastekorten over 1867—1885. — *I. G.*, 1887, I, bl. 898, 931.

Roo (Dr. L. W. G. de). Het toezicht der Inspecteurs van Finantiën in Ned. Indië. — *I. T.*, 2 Sept. 1890, No. 49. — De Inspectie van Finantiën. — *I. T.*, 7 Maart 1893, No. 180. — Begrootingsrekening en kasrekening. — *I. T.*, 18 April 1893, No. 186.

Roessingh van Itersen (G.). De voorschriften tot uitvoering van een gedeelte der Indische Comptabiliteitswet, zooals zij zijn en zooals zij wezen moesten. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1593. — Nog weder eens de Indische Comptabiliteitswet. Met naschrift. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1611, 1627. — De Inspectie van Finantiën. — *I. T.*, 16, 23 Febr. 1892, No. 125, 126; 12, 19 Juli 1892, No. 146, 147.

De Indische Comptabiliteitswet. Gedachtenwisseling tusschen den Oud-inspecteur van Finantiën Bouman en den Heer G. Roessingh van Itersen, ontwerper van nieuwe comptabiliteitsvoorschriften. — *I. G.*, 1891, I, bl. 40.

De werking der Indische Comptabiliteitswet. (Memorie van Antwoord op het in

1885 verschenen Voorloopig Verslag der Tweede Kamer over het Wetsontwerp tot vaststelling van het slot der Rekening van Ontvangsten en Uitgaven van Ned. Indië over 1872. Met aantekeningen). — *I. G.*, 1891, I, bl. 857.

De deugdelijkheid van de contrôle over de finantiën van Indië. (Naar aanleiding van het Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer over het Wetsontwerp tot vaststelling van het slot der Indische rekening over 1875). — *I. G.*, 1891, I, bl. 1069.

Beschouwingen over het door den Minister van Dedem toegezegde onderzoek aangaande de in de Indische administratie in te voeren bezuinigingen. — *I. G.*, 1891, II, bl. 2137—2140.

Resultaten van de bezuinigingsopdracht aan den President der Algemeene Rekenkamer J. H. van Dorssen. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1955.

Bezuinigingsargumenten voorheen en thans. (Plakaat van 1789 en de voorgestelde opheffing van de kweekschool voor inlandsche onderwijzers te Tapanoeli). — *I. G.*, 1893, II, bl. 2137.

De Heer G. Roessingh van Itersen (in het dagblad „de Amsterdammer” van 2 en 5 Nov. 1893) over de Indische Comptabiliteitswet. — *I. G.*, 1893, II, bl. 2149—2150.

Meppelink (H. A.) Eenige artikelen, voorkomende in het Ontwerp van Wet tot wijziging der Indische Comptabiliteitswet uit een administratief oogpunt beschouwd. — *I. T.*, 14 Maart 1893, No. 181. — Indische comptabiliteit. Over het verband tusschen boekhouding en kas. — *I. T.*, 2 Mei 1893, No. 188. — Vgl. *I. T.*, 24 Mei, 6 Juni 1893, No. 191, 193.

c. Wisseltrekking. — Specie-uitzending. — Voorziening in het Indisch administratief te kort. — Uitzending van goederen. — Aanbestedingen.

Nota van Mr. N. P. van den Berg van 3 Febr. 1867 over de gouvernements-wisseltrekkingen, en verdere stukken ter zake. — *V. K. v. K. Bat.* 1867, bl. 125—161. — *Econ.*, 1867, bl. 307—311.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia en verdere stukken betreffende de gouvernementen-wisseltrekkingen en de voorziening in het Indisch administratief tekort. — *V. K. v. K. Bat.* 1868, bl. 82—91; 1869, bl. 408—408. — *Econ.*, 1868, II, bl. 1185—1188.

Voorwaarden van afgifte van gouvernementenwissels op het Departement van Koloniën. (Besluit van 5 Oct. 1869, No. 16). — *B. Ind. Stbl.*, No. 2279. — Wijzigingen. — *Ibid.*, No. 2659, 3874, 3526.

Hubrecht (Mr. P. F.). Gouvernementen-wisseltrekking. (Naar aanleiding van de door Mr. N. P. van den Berg uitgegeven stukken. Batavia, 1867). Met bijlagen. — *Econ.*, 1868, I, bl. 265, 377.

Blom (F. W. C.). De Gouvernementen-wisseltrekking te Batavia, en de uitzendingen van specie derwaarts. — *Econ.*, 1868, II, bl. 688.

Pierson (N. G.). Het Indisch administratief tekort en het Consignatiestelsel. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 226.

Berg (Mr. N. P. van den). Gouvernementen-wisseltrekking te Batavia. (Regeling van 1869). — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 338. — Gouvernementen-wisseltrekking te Batavia. (Oorzaak van de herhaalde mislukking der inschrijvingen met aanwijzing van de noodige maatregelen tot voorkoming in den vervolge). — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 318. — Kwartaalsgewijs overzicht van den loop der prijzen van de voornaamste uitvoerproducten, van den toestand der wisselkoersen te Batavia en den stand van het rentetarief der Javasche Bank over 1848—1883. — *I. G.*, 1884, II, bl. 392a.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 19 Januari 1885 No. 9, in zake de gouvernementen-wisseltrekkingen in Ned. Indië op het Ministerie van Koloniën. — *V. K. v. K. Bat.*, 1885, bl. 134.

Voorziening van 's Lands kassen in Indië. (Missive van de Directie der Javasche Bank, dd. 10 Januari 1885, aan den Directeur van Finantiën met bijlage: Verkochte gouvernementenwissels op het Departement van Koloniën, 1855—1883. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1034—1041.

De Nederlandsche Bank en de Indische wissels. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1189.

Kemp (P. H. van der). Comptabiliteit. Van de grondregelen der wijze van voorziening in de behoeften van 's lands personeel en materieel in Ned. Indië volgens art. 38 der Comptabiliteitswet. — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 241.

Eischen van goederen ten behoeve van het Indisch leger door tusschenkomst van het Ministerie van Koloniën. (Betoog voor gedeeltelijke bestelling in Indië). — *I. M. T.*, 1877, I, bl. 327—329.

De militaire eischen uit Europa voor het Indisch leger. Door IJ. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 467.

Uitzendingen van goederen naar Indië. (Betoog voor uitbesteding in Indië). — *I. G.*, 1886, II, bl. 1272.

Voorstellen tot wijziging van art. 5, alin. 1 en 7 der Voorwaarden van levering van rijst voor de mijnwerkers op Banka. (Miss. Dir. v. Onderw. enz, dd. 5 Febr. 1891), met advies der Kamer v. Kooph. te Batavia. — *V. K. v. K. Bat.*, 1891, bl. 1, 47.

Overzicht van de met 1° Januari 1892 op en buiten Java in werking getreden aannemingscontracten betreffende het vervoer van producten, goederen, enz. voor zooveel daarbij het Departement van Binnenl. Bestuur is betrokken. — *K. V.* 1892, *bijl. U.*

Ambtelijke voorschriften in acht te nemen bij de toepassing van het Reglement op het houden van aanbestedingen ten behoeve van 's lands dienst in Ned. Indië van 1886. — Bizardere voorschriften bij de toepassing van dat Reglement in acht te nemen. — Uitspraken van den Ned. Ind. rechter in zake aanneming en aanbesteding. — *v. Oosterzee: Beheer van Landsgoederen. Bat.* 1892, bl. 453, 473, 484.

Sibenius Trip (Mr. J.). Het Reglement op de aanbestedingen (*Stbl.* 1870, No. 39), en de over aanbestedingen gevoerde gedingen. — *R. in N. I.*, XXIV, bl. 4.

d. Belastingen en Rechten.

1. In het algemeen.

Wat de Javanen aan belasting opbrengen. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 485.

Bespreking van de belastingen in Ned. Indië en de herziening der Ind. tarieven van in- en uitvoerrechten. — *V. Ind. Gen.*, 1871, bl. 1, 29, 61, 87.

Vleuten (J. M. van). Belasting in arbeid en belasting in geld op Java. — *Gids*, 1872, III, bl. 218. — Vgl. *N. en J.*, 1872, No. 17.

Senn van Basel (W. H.). Het belastingstelsel op Borneo's Westkust. Voor- dracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1874, bl. 39—51.

Mercurius. Over belastingen in Indië. — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 64.

Vroegere belastingen tijdens het in- landsch bestuur in Bagelen en op Madoera. (Volgens een onderzoek ingesteld door het personeel der statistieke opneming). — *I. G.*, 1880, II, bl. 725.

Dedem (W. K. Bn. van). Les impôts dans les colonies des Tropiques. (Voor- dracht met debat). — *Congr. intern. et col. Amst.* 1883. (*C. R.*) II, p. 77.

Een paar opmerkingen over belastingen in Ned. Indië. Door H. — *I. G.*, 1882, II, bl. 911.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 27 Oct. 1884, betr. het ont- worpen algemeen plan tot verbetering van de bestaande belastingen in Ned. Indië. — *I. G.*, 1885, I, bl. 366—96. — *V. K. v. K. Bat.*, 1884, bl. 154—200.

Over belastingen op Java. Door E. — *I. G.*, 1885, I, bl. 335.

Heijting (H. G.). Onderzoekingen naar de belastbare kracht der inl. landbouwers op Java. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 502.

De belastingen in Ned. Indië. — *Mr. P. Brooshooft; Memorie*, I, Samarang, 1888.

Een uitmuntend middel tot belasting- verhooging op Java. (Naar aanleiding van de brochure: Vijftien miljoen vermeer- dering van de staatsinkomsten zonder belasting-verhooging. Open brief aan den Koning van den Oud-Kapitein der Chinees- zen in Bagelen en Oud-opiumpachter Be Ik Sam. Djokjo 1886.) — *T. N. I.*, 1886, I, bl. 437.

Huijser (P. C.). Belastingen der Javanen. — *Ind. Mail*, II, (1887), bl. 295.

De belastingen der Europeanen in Indië. (Resumé van een artikel in het *Batav. Nieuwsblad* van 1889). — *I. G.*, 1889, I, bl. 804.

Hasselman (C. J.). De Zwitsersche be- lastingzegels. — *T. B. B.*, VI, bl. 92.

Oomen (J. H. B.). Een nieuw hulp- middel bij de inning van belastingen. (In- voering van belastingzegels op Java, met Ontwerp-Ordonnantie). — *I. G.*, 1891, I, bl. 161.

Wolff van Westerrode (W. de). IJzeren belastinggaarders. (Beschouwingen over de wijze van inning der belastingen van de Inlandsche bevolking in Ned. Indië en het gehalte der daarmede belaste per- sonen, met voorstellen omtrent eene ge- wijzigde perceptie-regeling). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1395, 1640.

Kesteren (C. E. van). Over enkele nieuwe begrotingsposten (1893), o. a. over de voorgestelde nieuwe belastingen in Indië. — *I. G.*, 1892, II, bl. 2044.

Hervorming van het belastingwezen op Noord-Celebes. — *I. G.*, 1893, I, bl. 769.

2. Landelijke Inkomsten. — De Landrenté.

Hasselman (J. J.). Over de kwijting der landrente in arbeid en in geld. — *T. N. I.*, 1866, II, bl. 224.

Noord Borski (Van). Het stelsel der landelijke inkomsten op Java beschouwd in zijne werking en toepassing. — *T. N. I.*, 1866, II, bl. 339.

Poel (H. A. vander). De herziening van het landelijk stelsel en de duurzame rege- ling van de belasting op de ongebouwde eigendommen. — *T. N. I.*, 1866, II, bl. 331.

Schiff (S. D.). De hervorming van het landelijk stelsel op Java. — *T. N. I.*, 1866, II, bl. 432.

Aantooning van den aanslag der land- rente op Java over 1836—1866. — *K. V.*, 1867—68. *Bijl. I.*

Beraadslagingen over het landrentestel- sel op Java, ingeleid door den Heer v. Heukelom; met Nota's van J. Millard en J. C. Joosten en statistiek over 1856—60 en 1864. — *V. Ind. Gen.*, 1867, bl. 89—125, 127—206; 1868, bl. 1—62, 85—96. — Overzicht. — *Econ.*, 1868, I, bl. 115, 503.

Gramberg (J. S. G.). Het grondbezit en het landrentestelsel in Palembang. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1868, bl. 63—84.

Betaalt de bevolking der Preanger Re- gentschappen geen landrente? Door R. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 360—362. — Vgl. *T. N. I.*, 1869, I, bl. 404; 1870, I, bl. 149—153.

Individueele aanslag der landrente in de Preanger Regentschappen. Door J. C. — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 55.

Beschouwingen over de in Indië afgekondigde Verordening van 3 April 1872, *Stbl.* No. 66, tot betere regeling van den aanslag en de inning der landrente op Java, ter vervanging van het Besluit van Commissarissen-Generaal van 4 Januari 1819. — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 501.

Pierson (N. G.). De nieuwe regeling der landrente op Java. (Ordonnantie van 3 April 1872, *Stbl. van N. I.* No. 66). — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 171. — Nog iets over de landrente in Bombay. (Naar aanleiding van: „Official correspondence etc. Bombay 1869”). — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 309.

Versteeg (W. F.). Landrente of grondbelasting op Java? — *T. M. N.*, 1874, bl. 140.

Holle (K. F.). Padie-kulturenlandrente. (Betoog dat op Java eene grondbelasting de voorkeur verdient boven landrente). — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 98.

Dedem (W. K. Bn. van). De laatste regeling der landrente op Java. (Ordonnantie van 3 April 1872, *Stbl. v. N. I.*, No. 66). — *Gids*, 1873, III, bl. 103. — Verbetering. — *Gids*, 1873, III, bl. 360. — De regeling der landrente op Java. (Over de economische en rechtsbeginselen, die dat onderwerp beheerschen, met voorstellen omtrent de toekomstige regeling der grondlasten). — *Gids*, 1875, II, bl. 63; IV, bl. 31.

Broek (J. A. van den). Overlandrente op Java. (Historisch-kritisch overzicht, aan de hand van v. Deventer's werk over het landelijk stelsel, van de regeling der landrente op Java; met wenken en voorstellen omtrent verbetering van het bestaande stelsel alsmede cijfers van den aanslag der landrente over 1818—29 en 1836—75). — *Econ.*, 1878, I, bl. 41, 182, 340, 475.

Gorkom (K. W. van). De landrente op Java en Madura. — *Gids* 1879, II, bl. 385. — De regeling der landrente op Java en Madura. (Naar aanleiding van de Verordening van 11 Maart 1878 en de toelichting daarop bij Kabinetscirculaire van 14 April d. a. v.). — *Gids* 1879, III, bl. 32. — De regeling der landrente op Java en Madoera. Historisch overzicht. — *I. T.* 6, 13, 20 Sept. 1892, No. 154, 155, 156.

Homans (W. L.). De grondbelasting als eenig redmiddel voor landbouw en nijverheid in Ned. Indië (vooral in verband met den toestand van de suikerindustrie en hare toekomst). — *T. N. L. N. I.*, XXII, bl. 78.

Kemp (P. H. van der). Over de belasting op de erven van inlanders. (Ordonnantie van 1872, *Stbl.* No. 219a). — *I. G.*, 1880, I, bl. 275. — Over de intrekking dier belasting. — *I. G.*, 1880, II, bl. 1021. — Over methoden van landrente-onderzoek. (Naar aanleiding van de Ind. Ordonnantie van 23 October 1879, No. 3). — *I. G.*, 1880, I, bl. 529. — Een landrentevonniss. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 307. — Vgl. *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 506—520. — Het resultaat eener vijfjarige landrentecommissie. (Verslag en voorstellen van Dr. Sollewijn Gelpke). — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 580. — Naar aanleiding van een antwoord op ons artikel: „Het resultaat eener vijfjarige Landrente-regeling.” — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 245. — Vgl. *Gids* 1887, II, bl. 354—362. — Een toelichtend woord over mijne landrentemethode. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 156.

Klippen, gevaarlijk voor het schip „De nieuwe landrente-regeling.” — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 327.

Een nieuwe circulaire betreffende de landrente, dd°. 4 Juni 1880. (Tekst met aantekeningen). — *I. G.*, 1880, II, bl. 450. — Vgl. *B. Ind. Stbl.*, No. 4583.

Circulaire van den Hoofdingspecteur der kulturen, dd°. Maart 1881, houdende voorschriften omtrent de verzameling van gegevens voor eene nieuwe regeling der landrente op Java en Madura. Met aantekeningen. — *I. G.*, 1881, I, p. 1143—1150.

Landrente-regelingen. (Naar aanleiding van het artikel van P. H. van der Kemp „Een landrentevonniss”). — *I. G.*, 1885, II, bl. 884.

Schema voor de opmaking van het resumé der uitkomsten van de in 1879 bevolen onderzoekingen tot voorbereiding van eene nieuwe regeling der landrente op Java en Madura. — *K. V.*, 1883, *bijl. M.*

Circulaire van den Gouv.-Gen. van N. I. aan de Hoofden van Gewestelijk Bestuur,

dd°. 23 Juni 1884, houdende voorschriften betr. eene betere inrichting van de aanslagen voor de landrente op Java en Madura. — *I. G.*, 1884, II, bl. 648.

Eenige aantekeningen op de landrente-onderzoekingen der laatste jaren, speciaal gelijk zij plaats vonden in de Preanger Regentschappen. Door een ambtenaar bij het *Binnenlandsch Bestuur*. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 72. — Nalezing. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 302—303.

De middelen welke de inlander heeft om de landrente te voldoen. (Extract uit de „Gegevens voor een nieuwe landrenteregeling. Door Dr. Sollewijn Gelpke. Batavia 1886”). — *I. G.*, 1886, I, bl. 420, 575.

Oosterzee (J. P. N. van). Korte opmerkingen over een landrente-grondslag. — *I. G.*, 1886, I, bl. 771.

Liefcrinck (F. A.). Een goed werk over de grondbelasting in Britsch-Indië. (Baden Powell; Manual of landrevenue systems etc.). — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 299. — Een proef op de som. Rijstkultuur. — Landrente. — *T. B. B.*, IV, bl. 247; V, bl. 14.

Fontaine (P. La). Eene berekening der grondrente. (Uit „*The Indian Agriculturist*” van 24 April 1886). — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 286.

Wessels (L.). Het ontwerp van eene landrente-ordonnantie, door Dr. J. H. F. Sollewijn Gelpke beoordeeld door zijn ambtsvoorganger. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1839; 1888, I, bl. 11. — De landrente op Java. — *Econ.*, 1889, I, bl. 82. — Overzicht. — *I. G.*, 1889, I, bl. 604—606. — De landrente in verband met het kadaster op Java. — *I. G.*, 1890, I, bl. 91.

Landrente. Opbrengst over 1878—88. — *Jaarcijfers*, No. 8, (*Kol.*), bl. 100. — Als voren over 1880—90. — *Ibid.*, No. 10, (*Kol.*), bl. 100.

Een landrente-idee. Door Prsvrnt. (Proeve eener regeling, met toelichting). — *I. G.*, 1889, I, bl. 153.

Fokkens (F.). Individuele regeling der landrente in de residentie Krawang. — *T. B. B.*, II, bl. 312. — Opmerkingen van P. H. van der Kemp. — *T. N. L. N. I.*, XXXVIII, bl. 268.

Alphen (Jhr. A. F. van). De landrente in verband tot den economischen toestand van Java. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1889, bl. 103—133; 1890, bl. 65—101.

De verdeeling der velden en de repartitie en inning der landrente in streken met communaal grondbezit. Door V. S. — *T. B. B.*, IV, bl. 34. — Opmerkingen van H. W. Kloos. — *T. B. B.*, IV, bl. 189. — Antwoord van V. S. — *T. B. B.*, V, bl. 239.

Overduijn (F. K.). Eenvoudige wijze van controle op de repartitie der landrente in désa's met communaal bezeten gronden, die jaarlijks verdeeld worden. — *T. B. B.*, VI, bl. 387.

Breggen (J. A. van der). De werking van Staatsblad 1890, No. 53. (Landrente). — *T. B. B.*, VI, bl. 247.

Resultaten van eene proefneming met het landrente-regelingstelsel-Kuneman in de Preanger Regentschappen. (Ontleend aan het Koloniaal Verslag van 1890). — *I. G.*, 1890, II, bl. 2239.

Brinio. Landrente-kwitanties door afstempeling. — *T. B. B.*, IV, bl. 244.

Walbeehm. De invoering der landrentestempels in de afdeeling Pati. — *T. B. B.*, V, bl. 358.

Wat de inlander te veel betaalt (aan landrente). Door X. — *T. B. B.*, II, bl. 137.

De landrente. — *Memorie van Mr. P. Brooshooft*, I, Samar. 1883, bl. 19, 185.

Verstijnen (F.). Een Ontwerp-Ordonnantie voor de regeling der landrente op Java en Madoera, met toelichting en ontwerp-instructie voor de uitvoering. — *I. G.*, 1891, I, bl. 979. — De landrente in verband met het kadaster. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 29.

Zullen er weer millioenen aan een landrente-kadaster in Ned. Indië worden verspild? — *I. G.*, 1890, II, bl. 1534. — Tegen een landrente-kadaster. (De Heer Mr. H. D. Levyssohn Norman in de Tweede Kamer). — *I. G.*, 1891, I, bl. 78.

Ontwerp van Ordonnantie betreffende de landrente op Java en Madura, met Toelichting en 3 bijlagen. (Ingediend door den Directeur van Binnenl. Bestuur Verploegh). — *T. B. B.*, IX, bl. 463.

3. De Heerendiensten. — Het Hoofdgeld.

Regeling en afkoop der heerendiensten en finantieele beschouwingen, Juni 1866. — *Econ.*, (B.) 1866, bl. 306—309.

Mededeeling betreffende de afschaffing der vordering van persoonlijke diensten door de inlandsche hoofden op Java en Madura met ingang van 1° Januari 1867, en discussiën naar aanleiding daarvan. — *V. Ind. Gen.*, 1866, bl. 70—74.

Bespreking van het onderwerp: De diensten der bevolking ten behoeve van de inlandsche hoofden in Ned. Indië. — *V. Ind. Gen.*, 1866, bl. 163—181. — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 483, II, bl. 460.

Bespreking van het onderwerp: De afkoopbaarstelling van heerendiensten op Java. — *V. Ind. Gen.*, 1866, bl. 187—216. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 36, 98, 192, 198.

De heerendiensten der Gouvernementslanden op Java. — *E. de Waal. Aanteek.* No. VIII, 's Grav. 1866. — De jongste Kamerdebatten over de Javasche heerendiensten. — *Ibid.*, No. IX, 's Grav. 1867.

Bijdrage uit Indië tot de kennis der heerendiensten. (Wijze van heffing door het inlandsch en Europeesch Bestuur). — *T. N. I.*, 1868, I, bl. 90.

Heerendiensten. (Werken in heeren-dienst). Door H. — *T. N. I.*, 1868, I, bl. 115.

Beschouwingen over de besluiten van den Gouverneur-Generaal van 20 Sept. 1867, betreffende de verhooging van de tractementen der inl. hoofden en de beperking van de persoonlijke diensten der inl. bevolking. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 519; 1868, I, bl. 173.

Woudrichem van Vliet (L. van). Over heeren dienstpligt op Java in verband met het Wetsontwerp op de uitgifte van woesten grond. — *Kolon. Studiën*, 1e reeks, No. 2, 's Grav. 1867.

Sloet tot Oldhuis (Mr. B. W. A. E.). Heerendiensten. — *T. Staath. Stat.*, XXVI, bl. 444.

Heerendienst en grondbezit. — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1870, No. 1, bl. 39.

Heerendiensten. (Voorbeelden van nuttelooze en slecht uitgevoerde werken in heeren dienst). — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1871, No. 3, 6, bl. 90, 187.

Heerendienst en grondbezit. — *Stemmen uit Indië*, 1870, afl. 3. — Vgl. *T. N. I.*, 1872, II, bl. 150—152.

Vleuten (J. M. van). Invloed van heerendiensten en hoofden op het grond-

bezit. (Oorsprong van het communaal grondbezit op Java). — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 293. — Belasting in arbeid en belasting in geld op Java. — *Gids*, 1872, III, bl. 210. — Vgl. *N. en. J.*, 1872, No. 17. — Nota over afschaffing van de persoonlijke diensten der bevolking op Java. — *V. Ind. Gen.*, 1873, bl. 151—186. — Discussiën naar aanleiding van die Nota. — *V. Ind. Gen.*, 1873, bl. 187—209; 1874, bl. 113—150.

Wetsontwerp op de afkoopbaarstelling der verplichte diensten en leverantiën in Ned. Indië met toelichting. — *A. C. Joosten: Bijdr. oplossing kol. quaestie. Amst.* 1870, bl. 24, 30.

Elst (S. L. W. van der). Arbeidsverspilling op Java. — Misbruik van onbetaalden heeren dienst. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 348.

Lenting (Mr. E.). Een ernstig Indisch vraagstuk. (De heeren dienstplichtigheid in Ned. Indië). — *Tijdspr.* 1879, II, bl. 271, 364. — Overzicht. — *I. G.*, 1879, II, bl. 243—246, 378—386.

Extract-Besluit van den Gouverneur-Generaal van Ned. Indië, dd. 1 Oct. 1875, No. 28, tot uitvoering van de voorgeschreven vijfjaarlijksche herziening van de bestaande regeling der heerendiensten op Java en Madura (de Vorstenlanden uitgezonderd). — *K. V.*, 1876, *Bijl. R.*

Persoonlijke diensten op Java en Madoera. — *I. G.*, 1888, I, bl. 921.

Intrekking van pantjensdiensten. (Brief uit Buitenzorg, Maart 1880). — *I. G.*, 1880, II, bl. 133.

Rose (G.F.C.). Conversie en heeren dienst. (Betoog voor afschaffing van alle heeren diensten en vermindering der cultuurdiensten, als middel tot bevordering der conversie van het grondbezit op Java, met voorstellen omtrent de uitvoering). — *I. G.*, 1881, II, bl. 414. — De afschaffing van de pantjensdiensten. — *I. G.*, 1881, II, bl. 737.

Personeele diensten van de inlandsche bevolking inzonderheid op Java en Madoera. Door een ambtenaar bij het Binnenl. Bestuur. — *I. G.*, 1881, II, bl. 742.

Oordeel van de pers over het voorstel tot afschaffing der pantjensdiensten op Java. — *I. G.*, 1881, II, bl. 918—933.

Resultaten van den maatregel van 1882, waarbij de pantjensdiensten op Java en

Madura zijn afgeschaft. (Volgens mededeelingen in het Koloniaal Verslag van 1883). — *I. G.*, 1883, II, bl. 788—789. — *T. N. I.*, 1884, I, bl. 46.

De tekorten op de Indische Begrooting. Door een *Indisch Oudgast*. (Aanbeveling der afkoopbaarstelling van de heerendiensten als middel tot dekking van die tekorten). — *I. G.*, 1884, I, bl. 450.

Jong (E. W. de). Heerendiensten en koffiecultuur. (Naar aanleiding van Staatsblad 1884, No. 128, waarbij eenige heerendiensten zijn afgeschaft). — *I. G.*, 1885, I, bl. 441.

Prujls van der Hoeven (A.). Afkoop van heerendiensten. — *Econ.*, 1885, II, bl. 829—847. — Overzicht. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1381—1387. — Vervanging der kultuur- en heerendiensten door eene belasting in geld. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1885, bl. 256—281.

Huijser (P. C.). Vervanging der kultuur- en heerendiensten door eene belasting in geld en scheiding van staats- en gewestelijke finantiën (decentralisatie). Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1886, bl. 52—74. — De heerendiensten op Java. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 145. — Belasting in geld, versus belasting in arbeid op Java. — *I. T.*, 14 Nov. 1893, No. 216.

Voorschriften tot uitvoering der Ordonnantie in Ind. Staatsblad 1885, No. 211, regende de heerendiensten op Java en Madura. — *K. V.*, 1886, *bijl. L*.

Brooshooft (Mr. P.). Gedwongen diensten of belasting. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 245. — De heeren- en desadiensten. — *Memorie*, I, Samar. 1888, bl. 75.

Dathon. De laatste regeling der heeren- diensten (*Stbl.* 1885, No. 211), in verband tot het onderhoud der wegen. — *T. B. B.*, I, bl. 63.

Hasselman (J. C.). De perdikan-désa's in het district Tjahona, afd. Poerbolinggo, resid. Banjoemas. — *T. B. B.*, I, bl. 72.

Moore (Mr. W. C. J. van der). De afschaffing der inlandsche heerdienstpligtigheid op Java. — *Ind. Mail*, I (1886), bl. 395.

Heerendiensten. (Wering van misbruiken). Door B. H. B. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 398.

Heerendiensten. Door E. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 452.

Arminius. Distributie van heeren-, desa- en kultuurdiensten in de désa volgens onderzoeken in Bagelen en de Preangers, met beschouwingen over afkoop van kultuurdiensten en vervanging daarvan door belasting in geld. — *T. B. B.*, I, bl. 195.

Schmalhausen (H. E. B.). De désa-regeling van Modjowangi. — *T. B. B.*, I, bl. 226.

De persoonlijke diensten tijdens het vorstenbestuur in de afdeling Bangkallan (Madoera). Door v. d. M. — *T. B. B.*, IV, bl. 57.

Koeboes. Proef genomen op Java met het onderhoud der wegen in heerdienst, met voorstellen betreffende eene definitieve regeling. — *T. B. B.*, II, bl. 149.

Heerendiensten op Java. Door B. — *T. B. B.*, II, bl. 203.

Praktische hervorming. Door U. (Naar aanleiding van de brochure van H. E. B. Schmalhausen „Voorstel tot aanschaffing van heerdiensten, enz.” Batavia, 1888). — *T. N. I.*, 1889, I, bl. 277. — Aankondiging van die brochure. — *T. N. I.*, 1889, II, bl. 81. — *I. G.*, 1889, I, bl. 860.

Gogol. Losse gedachten van een heeren-, cultuur- en désadienstpligtige. — *T. B. B.*, II, bl. 340; III, bl. 42, 92, 316. — Overzicht. — *I. G.*, 1889, I, bl. 828—830, II, bl. 1585—1592, 2019—2022; 1890, I, bl. 770—774.

Merkwaardige onthullingen omtrent heeren- en désadiensten op Java van den Heer Mr. H. D. Levyssohn Norman. (Volgens een artikel in het „*Vaderland*” van 17 Nov. 1889). — *I. G.*, 1889, II, bl. 2228—2230.

Levyssohn Norman (Mr. H. D.). De Kedoesche heerdienstregeling van 1889. — *I. G.*, 1890, I, bl. 597. — Naschrift. — *I. G.*, 1890, I, bl. 619. — Tekst der regeling. — *K. V.*, 1890, *bijl. N*.

Holle (K. F.). Heerdienstregeling in de residentie Kadoe. — *I. G.*, 1890, I, bl. 1132. — Heerdiensten in Nederland. — *T. B. B.*, VII, bl. 322.

De heerendienstregeling in de afdeeling Limbangan, met handleiding en toelichting. — *T. B. B.*, IV, bl. 312, 324, 332. — Overzicht. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2014—2018.

Ernst. Afschaffing of afkoopbaarstelling der heerendiensten op Java? — *I. G.*, 1890, II, bl. 1434.

Gorkom (K. W. van). De heeren- en cultuurdiensten. (Betoog voor conversie in een equivalent in geld). — *I. T.* 12, 19 Nov. 1889, No. 7, 8.

Kerckhoff (Ch. van). Afschaffing van heerendiensten in Ned. Indië. — *I. T.*, 28 Januari, 4 Febr. 1889, No. 18, 19.

Verkerk Pistorius (A. W. P.). Afkoop van heerendiensten. — *I. T.*, 6 Mei 1890, No. 32. — Opmerkingen van J. H. B. Oomen. — *I. T.*, 20 Mei, 1890, No. 34.

Heutsz (P. J. F. van). Naar aanleiding van Bijblad No. 4369. (Heerendiensten voor het aanleggen van waterleidingen, dijken, dammen en andere waterwerken). — *T. B. B.*, V, bl. 273. — Naschrift. — *T. B. B.*, V, bl. 339.

Dedem (W. K. Bn. van). De agrarische kwestie op Java. De tegenwoordige stand van het agrarische vraagstuk voor het inlandsch grondbezit. (Met bespreking van de heerendienstregelingen van 1885 en 1889). — *I. G.*, 1890, II, bl. 2125.

Redevoering van Mr. W. K. Bn. van Dedem in de Tweede Kamer bij de behandeling der Ind. Begroting voor 1891 over de heeren- en dessa-diensten op Java, naar aanleiding van de nieuwe regeling voor Kadoe van 1889, en antwoord van den Minister van Koloniën. — *I. G.*, 1891, I, bl. 87—95.

De Inspecteur Fockens (in de „*Java-bode*” van 24 en 25 Febr. 1891) over de gewestelijke regelingen der heerendiensten op Java in verband met opstellen van Mr. H. D. Levyssohn Norman en Mr. W. K. Bn. van Dedem in de *Indische Gids* van 1890. — *I. G.*, 1891, I, bl. 892.

Riesz (C. H. F.). Dr. J. H. P. Sollewijn Gelpke en de heerendiensten. (Naar aanleiding van een niet in den handel gebracht geschrift: „De landerijen onder het Engelsch tusschenbestuur verkocht en het verbod van heerendiensten aldaar”). — *R. in N. I.*, LVI, bl. 213.

Heerendienstregelingen op Java. (Volgens mededeelingen in het Koloniaal Verslag van 1891). — *I. G.*, 1891, II, bl. 2232.

Voorschriften ter uitvoering van de laatstelijk vastgestelde algemeene heerendienstregeling voor Java en Madoera en van de speciale gewestelijke heerendienstregelingen op Java, Madoera en de Buitenbezittingen. — *K. V.*, 1890, *bijl. N*; 1891, *bijl. O*; 1892, *bijl. Q*; 1893, *bijl. O*.

Rooij (J. F. A. de). Heerendiensten. Eene vergelijkende studie. (Europeesche en Indische toestanden). Met bijlagen. — *I. G.*, 1893, I, bl. 357, 560.

De heerendienstregelingen op Java in de praktijk. (Volgens een opstel van Mr. P. Brooshooft in „*de Locomotief*”). — *I. G.*, 1893, I, bl. 425. — Vgl. *I. G.*, 1893, I, bl. 789.

Wolff van Westerrode (De). Proeve eener regeling van de contrôle op de heerendiensten (Kadoe). — *I. G.*, 1893, II, bl. 1121.

De heerendienst-ordonnantien van den laatsten tijd. Door W. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1593.

Justus. De heeren- en dessa-diensten op Java en Madura. — *I. T.*, 28 Febr., 7 Maart 1893, No. 179, 180.

Gennep (J. L. van). De nieuwe heerendienstregelingen, geen papieren regelingen. — *I. T.*, 28 Nov. 1893, No. 218.

Voorschriften vastgesteld bij Besluit van 20 Sept. 1881, No. 1, tot uitvoering der Ordonnantie van gelijke dagteekening. (*Ind. Stbl.* No. 193) betreffende de heerendiensten in de Afdeeling Minahassa der residentie Menado. — *B. Ind. Stbl.* No. 3838. — *K. V.*, 1882, *bijl. L*.

De heerendiensten voor het onderhoud der groote communicatiewegen in Benkoelen als de waarschijnlijke oorzaak van den minder gunstigen geest der bevolking aldaar. — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 419.

Een navolgenswaard voorbeeld uit Benkoelen. Door W. (Vervanging van het onderhoud der wegen enz. in heerendienst door aanneming). — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 401—402.

Harencarspel (J. P. van). Iets over heerendiensten. (Afkkoop der persoonlijke diensten in de Minahassa). — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 133.

Een woord over afkoop van heerendiensten in de Minahassa. Door E. F. E. — *Econ.*, 1876, II, bl. 886.

De belasting in natura ter Sumatra's Westkust. Open brief van Mr. A. W. C. Verwey aan den Heer Joh. F. Snelleman. — *I. G.*, 1881, II, bl. 59. — Antwoord van Snelleman. — *I. G.*, 1881, II, bl. 483.

Oosthout (A. van). De Heer van Gennep en de particuliere industrie ter Sumatra's Westkust. (Over vrijstelling van heerendienst van inlanders in dienst van erfpachters). — *I. G.*, 1887, I, bl. 208. — Antwoord van Mr. van Gennep. — *I. G.*, 1887, I, bl. 558. — Vgl. *T. B. B.*, I, bl. 50.

Cultuurdienst of geldelijke belasting ter Sumatra's Westkust in verband ook met de kwestie der verbindbaarheid van het z. g. Plakaat-pandjang. (Overzicht van een artikel in het *Algemeen Handelsblad*, met kantteekeningen). — *I. G.*, 1890, I, bl. 1182—1185.

Kielstra (E. B.). De heerendiensten in de Lampongsche Districten (sedert 1864). — *Vr. d. T.*, Jrg. XVII, (1890—91), II, bl. 267.

Heeren-, cultuur- en gemeentediensten in de Minahassa. — *Maandber. N. Z. G.*, 1892, No. 9, bl. 144.

De tegenwoordige verbindbaarheid van het z. g. Plakaat-pandjang op Sumatra's Westkust. (Resumé van een artikel in het *Algemeen Handelsblad* van 8 Juni 1891). — *I. G.*, 1890, II, bl. 1356—1357.

Beschouwingen over de Ordonnantie regelande de hoofdelijke belasting op Billiton. (*Stbl.* 1879, No. 337). — *I. G.*, 1880, I, bl. 908.

Nieuwe bepalingen ter verzekering van den behoorlijken aanslag in het hoofdgeld ter vervanging van verplichte persoonlijke diensten op Java en Madoera. (Besluit van 7 Juli 1884, No. 1). — *B. Ind. Stbl.* No. 4108.

Bruijn Kops (F. G. de). De hoofdelijke belasting in de residentie Benkoelen. (Hare werking sedert 1872 met aanwijzing van wenschelijke veranderingen). — *T. B. B.*, II, bl. 52.

Het hoofdgeld wegens afgeschafte heerendiensten. — *Mr. P. Brooshooft: Memorie I, Samar.* 1888, bl. 179.

Voorschriften tot uitvoering van de nieuwe bepalingen van 1893 op de heffing van het hoofdgeld van de heerendienstplichtigen in de Gouvernentalanden van Java en Madoera (de Residentie Batavia uitgezonderd). — *K. V.*, 1893, bijl. 0. — *B. Ind. Stbl.*, No. 4780.

4. Personeele Belasting. — Patentrecht. — Bedrijfsbelasting.

Beschouwingen over het voorgevallene met betrekking tot eene patent-belasting in Nederl. Indië. — *Econ.*, (B.), 1866, bl. 317—320.

Adres aan den Koning van 180 inwoners van Nederl. Indië houdende bezwaren tegen de voorgenomen invoering van eene inkomstenbelasting (personeel en patent) voor de Europeanen en Vreemde Oosterlingen. Met aantekeningen. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 132. — Vgl. *Econ.*, 1874, II, bl. 1109—1113; 1875, II, bl. 663—668. — Nader adres uit Indië aan de Tweede Kamer. — *Econ.*, 1876, I, bl. 399—401.

Voorstel tot heffing van personeele belasting en patentrecht van Europeanen en Vreemde Oosterlingen in geheel Ned. Indië, in 1874 aan den Gouverneur-Generaal ingediend, met Memorie van Toelichting. (Bijlage Ind. Begrooting 1878). — *B. H. St. G.*, 1877—78, No. 4/11—15. — Adres uit Indië ter zake aan de Tweede Kamer. — *T. N. I.*, 1878, I, bl. 434. — Memorie der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 25 Mei 1878, en verdere stukken over het voorstel. — *V. K. r. K. Bat.* 1878, bl. 32—47, 74—96; 1879, bl. 22—29, 64—67, 77—85, 100—109, 159—188.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). De jongste plannen tot het invoeren van belastingen voor Europeanen in Indië. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1878, bl. 1—35.

Toelichting op de regelingen tot heffing van personeele belasting en patentrecht van Europeanen en Vreemde Oosterlingen in Nederl. Indië. (*Ind. Stbl.* 1878, No. 349, 350). — *B. Ind. Stbl.* No. 3382. — Vgl. *Ibid.*, No. 3427, 4211. — Adressen uit Indië houdende bezwaren tegen die regelingen. — *I. G.*, 1879, I, bl. 508, 637; II, bl. 251—255, 363—365, 390. — Vgl. *I. G.* 1879, II, bl. 432, 561.

Open brief van Dorrepaal en Co. c. s. aan den Minister Bn. van Goltstein, dd. 24 Januari 1880, betreffende het Samarangsche belastingconflict. — *V. K. v. K. Bat.* 1880, bl. 2—20. — *I. G.*, 1880, I, bl. 457—464. — Bijlage voor een Open Brief. Door B. V. Houthuijsen. — *I. G.*, 1880, I, bl. 602.

Kesteren (C. E. van). De staking van het verzet te Samarang (tegen de patentbelasting). — *I. G.*, 1880, I, bl. 207.

Adressen der Kamers van Koophandel te Batavia en te Samarang houdende bezwaren tegen de Indische Ordonnantie van 22 Januari 1880 (*Stbl.* No. 15), tot herziening van de Patentbelasting-Ordonnantie van 30 Dec. 1878. — *I. G.*, 1880, I, bl. 628, 912. — *V. K. v. K. Bat.* 1880, bl. 97. — Voorschriften betr. de toepassing dier Ordonnantie. — *B. Ind. Stbl.* No. 3531, 3682.

Overzicht der Verzameling rapporten en bezwaarschriften in zake de patentbelasting, uitgegaan van de Kamers van Kooph. en Nijv. op Java in de jaren 1875—1881. — *Gids*, 1882, II, bl. 351—360.

Missive der Kamer van Kooph. te Batavia aan den Gouverneur-Generaal, houdende verzoek om herziening der patentbelasting. — *V. K. v. K. Bat.* 1881, bl. 174—179. — *I. G.*, 1881, II, bl. 786. — Adres der Kamer dd. 15 Juni 1882, om buitenwerkingstelling van die belasting. — *V. K. v. K. Bat.* 1882, bl. 48.

Ontwerp-ordonnantie tot wijziging van de personeele belasting, voor zooveel de Vreemde Oosterlingen betreft. — *B. H. St. G.*, 1884—85, No. 3/20, 21.

Houthuijsen (B. V.). Wie kunnen doleeren tegen den aanslag in het patentrecht? — *I. G.*, 1880, I, bl. 874. — „Rentenieren” een patentplichtig bedrijf. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1869. — Opmerkingen van Jhr. W. H. W. de Kock. — *I. G.*, 1889, I, bl. 375. — Antwoord van Houthuijsen. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1555.

Kock (Jhr. W. H. W. de). De 9de alinea van art. 7 van de Ordonnantie op de personeele belasting. — *I. G.*, 1888, I, bl. 440.

Eene echt Indische billijkheid. (De personeele belasting). Door J. S. — *T. B. B.*, I, bl. 131.

Discussiën in de Tweede Kamer (13 Dec. 1890) over het patentrecht van Naam-

looze Vennootschappen in Indië, wier hoofdzetel in Nederland gevestigd is. — *I. G.*, 1891, I, bl. 222. — Nota en request aan de Tweede Kamer over dat onderwerp van de Nederl. Afdeeling der Maatschappij van Nijv. en Landb. in Ned. Indië. — *T. N. L. N. I.*, XLII, bl. 98—101.

Aanteekeningen op de artikelen 4, 21 en 22 der Ordonnantie regelende de heffing van het patentrecht (*Stbl.* 1878, No. 350). Door H. v. H. — *T. B. B.*, VII, bl. 235.

Poensen (C.). Geschiedkundig overzicht van de belasting op de inlandsche woningen op Java (vroeger „huistax”, thans belasting op het bedrijf). — *M. N. Z. G.*, XIX, (1875), bl. 317.

Toelichting van de nieuwe regeling der belasting op het bedrijf in Ned. Indië. (*Ind. Stbl.* 1878, No. 12). — *B. Ind.*, *Stbl.* No. 3253. — Nadere toelichting. — *Ibid.*, No. 3415.

Memorie der Kamer v. Kooph. te Batavia, dd. 30 Juli 1878, No. 32, over de toepassing der nieuwe bepalingen betreffende de belasting op het bedrijf. — *V. K. v. K. Bat.* 1878, bl. 62—66.

Kemp (P. H. van der). De mindere opbrengst der tegenwoordige bedrijfsbelasting geregeld bij Ind. Staatsblad 1878, No. 12, en de vrijstellingen daarbij, vooral van de „bakoels” of opkoopters van koffie. — *I. G.*, 1880, II, bl. 14.

Bedrijfsbelasting. — *Mr. P. Brooshooft*; *Memorie*, I, *Samar.* 1888, bl. 175.

De cirkulaire van den Directeur van Finantiën van 27 Juni 1889, No. 9537. Door E. T. (Onderzoek naar de verschillende bedrijven der inlanders op Java ter bepaling van den aanslag in de Bedrijfsbelasting). — *T. B. B.*, III, bl. 383.

De bepalingen betreffende de herziening en vermindering van den aanslag in de Bedrijfsbelasting. (Wijziging van Staatsblad 1878, No. 12). Door O. J. A. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1436.

5. In- en Uitvoerrechten. — Accijnsen.

Rapport der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 27 Sept. 1865, betreffende maatregelen ter uitvoering van de Indische Tariefwet, in werking tredende 1 Januari 1866. — *V. K. v. K. Bat.* 1865, bl. 175.

Verhooging van invoerrecht op thee (in Nederland). Adres der Kamer van Koophandel te Batavia aan de 2de Kamer, dd. 1 Dec. 1868 en brief, dd. 10 December 1868, No. 81. — *V. K. v. K. Bat.* 1868, bl. 102—108.

Toltarief. (Verzameling van stukken betreffende de herziening van het Indische tarief van in- en uitvoerrechten van 1865). — *V. K. v. K. Bat.* 1869, bl. 304—370.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). Een kijkje in Twenthe. (De toestand der katoennijverheid en de quaestie van hare bescherming, in verband ook met de a. s. tariefsherziening in Ned. Indië). — *Econ.*, 1871, I, bl. 247.

Bespreking van de Ned. Indische tariefwet. Ingeleid door den Heer Castens. — *V. Ind. Gen.*, 1871, bl. 87—112.

Overzicht van eene lezing van v. Gorkom te Groningen over de Indische tariefsquaestie. — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1871, bl. 255—263.

Wijnne (H. A.). Herziening van het O. I. tarief van in- en uitvoerrechten. Met bijlage. — *Econ.*, 1871, II, bl. 893, 916.

Hoe men in Indië denkt over de a. s. tariefsherziening. (Debat in de Kamer v. Kooph. te Batavia en adres aan den Gouv.-Gen., dd. 13 Mei 1871). — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 265.

Mercurius. De voorgestelde tariefs-herziening voer Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 43. — Vgl. *T. N. I.*, 1872, I, bl. 77—80. — *Econ.*, 1871, II, bl. 1018; 1872, I, bl. 278. — De uitvoerrechten in Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 368. — Het Indisch tarief in de Tweede Kamer der Staten-Generaal. — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 837.

De O. I. tariefs-herziening. (In de Tweede Kamer). — *Econ.*, 1873, II, bl. 981—1000.

Muller Sz. (H.). In memoriam. (Over het afgeschafte stelsel der differentieele rechten in Ned. Indië). — *Econ.*, 1874, I, bl. 457.

Het stelsel van porto-franco voor Ned. Indië. — *Econ.*, 1874, II, bl. 1164—65.

Hulshoff Pol (Mr. J.). De belangen eener noodlijdende industrie. (Naar aanleiding van een geschrift der Twentsche Kamers van Koophandel over een inge-

steld onderzoek naar den toestand der katoennijverheid in Nederland onder de werking van de Indische Tariefwet van 1872, enz.). — *Econ.*, 1877, II, bl. 997. — Correspondentie Hulshoff Pol — Rose naar aanleiding van vorenst. opstel. — *Econ.*, 1878, I, bl. 417—432.

Adviezen van de Kamer van Koophandel te Makasser over eene eventueele opheffing van de vrijhaven te Makasser. — *V. K. v. K. Bat.*, 1878, bl. 131, 189. — *I. G.*, 1879, I, bl. 647.

Bosscher (C.). Het Wetsontwerp tot aanvulling van het tarief van uitvoerrechten in Ned. Indië van den Minister van Goltstein. — *I. G.*, 1879, II, bl. 297. — De jongste verdediging, door den Minister van Koloniën, van het Wetsontwerp tot aanvulling van het uitvoerrechten-tarief getoetst. — *I. G.*, 1880, I, bl. 161. — Uitvoerrechten in Ned. Indië. Eene voordracht met debat. — *I. G.*, 1882, I, bl. 668, 880.

De Amsterdamsche Kamer van Koophandel over het Wetsontwerp van Goltstein tot aanvulling van het Tarief van uitvoerrechten in Ned. Indië. — *I. G.*, 1879, II, bl. 557. — Vgl. *I. G.*, 1879, II, bl. 712. — Over de verwerping van het Wetsontwerp door de Tweede Kamer. — *I. G.*, 1880, I, bl. 907.

Het Deutsche tariefen de Nederlandsche (koloniale) belangen. (Met bespreking der quaestie van represaille onzerzijds). — *Econ.*, 1879, II, bl. 909.

Het opportunisme. (Met betrekking tot het Indische toltarief). — *T. N. I.*, 1880, II, bl. 216.

Kaart van den Ind. Archipel, aanduidende de verschillende havens in Ned. Indië, zooals zij uit het oogpunt der heffing van in- en uitvoerrechten zijn te onderscheiden. — *K. V.*, 1880, *Bijl.*

Mees (G. H.). Een uniformrecht op suiker. (Betoog voor de invoering vooral in 't belang der koloniën). — *Econ.*, 1880, I, bl. 75.

Beaujon (Mr. A.). De *surtaxe d'entrepôt* in Duitschland. Met 'n naschrift. — *Econ.*, 1881, I, bl. 23, 43.

De differentieele rechten van het standpunt van een Javasch suikerfabrikant. — *T. N. I.*, 1880, II, bl. 439.

De invloed van de afschaffing der differentieele rechten in Ned. Indië op de suikerinvoeren in Nederland, met cijfers over 1870—1880. — *Econ.*, 1880, I, bl. 221—222. — Gelijke cijfers over 1874—1882. — *Econ.*, 1883, I, bl. 387. — Vgl. *Econ.*, 1884, I, bl. 547; 1885, I, bl. 570.

De afschaffing der differentieele rechten in Ned. Indië. (Invloed daarvan op handel en industrie). — *I. G.*, 1882, I, bl. 267.

Discussiën in het Departement „s Gravenhage” van de Ned. Maatschappij ter bev. van Nijverheid, over de quaestie der afschaffing van de uitvoerrechten in Ned. Indië, c. q. tegen heffing van een hooger invoerrecht op artikelen van weelde als equivalent. Met beschouwingen. — *T. M. N.*, 1882, bl. 260. — *Hnd. 105de alg. verg. N. M. N.*, 1882, bl. 36—46. — Vgl. *Econ.*, 1882, I, bl. 312—323. — *T. N. I.*, 1882, I, bl. 229—240.

Advies der Kamer van Kooph. te Batavia, dd. 20 October 1881, omtrent eene Ontwerp-Verordening op de heffing der in- en uitvoerrechten in Ned. Indië. — *V. K. v. K. Bat.* 1881, bl. 199—229. — Tekst der Ordonnantie (*Stbl.* 1882, No. 240). — *Ibid.*, 1881, bl. 246.

Afschaffing der uitvoerrechten in Ned. Indië en equivalent. Door XX. — *T. N. I.*, 1883, II, bl. 155—159.

Herziening der Ned. en Ned. Indische tarieven. (Advies der Vereeniging van en voor Ned. industrieelen). — *I. G.*, 1882, II, bl. 192—195.

Adres der Kamer van Koophandel te Batavia aan den Gouv.-Gen. van N. I., dd. 15 Juni 1882, No. 31, over eene verlaging van de uitvoerrechten in Ned. Indië. — *V. K. v. K. Bat.* 1882, bl. 48. — *I. G.*, 1882, II, bl. 514—518.

Adres uit Midden-Java aan de Tweede Kamer, dd. Sept. 1882, om geheele afschaffing van het uitvoerrecht op koffie in Ned. Indië. Met aantekeningen. — *I. G.*, 1883, I, bl. 78—83. — Vgl. *Econ.*, 1883, I, bl. 268.

Theecultuur en theerechten. (Over de adresbeweging tegen de wetsvoordracht tot verhooging o. a. van het invoerrecht op thee hier te lande, met adhaesie daaraan). — *I. G.*, 1883, II, bl. 978.

De voorgestelde verhooging der invoerrechten op de thee in Nederland. Door M. — *T. N. I.*, 1883, II, bl. 383.

Verlaging van het tarief van pakhuishuur in de Gouvernements-entrepôts en beperking of opheffing der bevoegdheid tot opslag in particulier entrepôt. (Missive van den Directeur van Finantiën, dd. 16 Januari 1883). — *V. K. v. K. Bat.* 1882, bl. 95. — Advies der Kamer v. Kooph. te Batavia, dd. 21 Maart 1883, No. 98. — *Ibid.*, 1883, bl. 84. — Vgl. *V. K. v. K. Bat.* 1884, bl. 86.

Douaneformaliteiten ten opzichte van de Tandjong Priok-haven. (Advies der Kamer van Kooph. te Batavia, dd. 26 April 1883). — *V. K. v. K. Bat.*, 1883, bl. 93.

Een welsprekend woord tegen uitvoerrechten. (Overzicht van een artikel in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* van 16 Dec. 1884). — *I. G.*, 1885, I, bl. 283.

Adviezen van den Directeur van Finantiën, dd. 21 Februari en 5 Maart 1885, in zake de afschaffing der uitvoerrechten en de verhooging van eenige invoerrechten in Ned. Indië. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1140, 1296. — Die adviezen beoordeeld door de Kamer van Koophandel te Padang. (Memorie dd. 24 April 1885). — *I. G.*, 1885, II, bl. 1398.

Request van eenige handels- en industriele instellingen aan den Minister van Koloniën, dd. Nov. 1884, om intrekking van het uitvoerrecht op suiker voor Java. — *V. K. v. K. Bat.* 1885, bl. 2. — Vgl. *V. K. v. K. Bat.* 1885, bl. 7.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 9 April 1885, No. 17, betreffende de voorgestelde afschaffing van uitgaande rechten en verhooging van sommige inkomende rechten in Ned. Indië. — *V. K. v. K. Bat.* 1885, bl. 140. — Advies der Kamer van Koophandel te Samarang, dd. 9 April 1885, No. 722. — *V. K. v. K. Samar.* 1885, bl. 14—31.

De landbouw-industrie in Ned. Indië en de nieuwe douane-tarieven. Door M. — *T. N. I.*, 1885, II, bl. 401.

Adressen aan de Staten-Generaal in zake het Wetsontwerp-Sprenger van Eijk tot wijziging van het Indisch tarief. — *I. G.*, 1886, I, bl. 521, 688.

Tekst van het op 1 Juli 1886 in werking tredende nieuwe tarief van in- en uitvoer-

rechten in Ned. Indië. — *Ind. Merc.* 1886, No. 17.

Huijser (P. C.). De in- en uitvoerrechten in Ned. Oost-Indië. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 3. — Indische tarieven. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 49.

Cremer (J. T.). Papier. (Over een adres van Limburgsche papierfabrikanten aan de Tweede Kamer ten gunste van de heffing van differentieele rechten bij invoer in Ned. Indië, vooral in 't belang van de Ned. papier-industrie). — *Econ.*, 1886, I, bl. 565.

De Nederlandsche papier-industrie en onze Oost. — *I. G.*, 1886, I, bl. 841.

Voorgenomen wijzigingen in het invoerrecht op petroleum in Ned. Indië. (Missive der K. v. Kooph. te Batavia, dd. 20 Apr. 1886, No. 21, en bijlage). — *V. K. v. K. Bat.* 1887, bl. 135. — Advies der Kamer, dd. 21 Augustus 1888. — *Ibid.*, 1888, bl. 90.

In- en uitvoerrechten en volkswelvaart op Java. (Over den achteruitgang van de opbrengst dier rechten, met cijfers over 1876—1885). — *I. G.*, 1887, I, bl. 583.

Houthuysen (B.V.). Tolrechtenheffing en de prijscourant. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1869. — *V. K. v. K. Samar.* 1889, bl. 32, 33—47.

Advies der Vereeniging van Djokjosche Landhuurders aan de Tweede Kamer, dd. Juli 1891, om verdrag van den termijn der wederinvoering van de uitvoerrechten op suiker in Ned. Indië. — *V. K. v. K. Bat.* 1891, bl. 23. — Advies der Kamer v. Kooph. te Batavia. — *Ibid.*, 1891, bl. 60—63. — Verdere adressen. — *T. Vereen. Landh.*, 1891, No. 1, bl. 1; No. 4, bl. 59. — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 189—202.

Moet de Nederlandsche katoennijverheid in Indië beschermd worden? (Uittreksel uit het Verslag der Kamer van Koophandel te Hengelo over 1890). — *I. G.*, 1891, II, bl. 1430.

Lasten der suikerindustrie op Java in verband met de Mac Kinley-Wet in Amerika. (Betoog voor definitieve afschaffing van het uitvoerrecht op suiker in Indië en gelijkstelling van de spoorwegtarieven daar te lande met de Nederlandsche). — *I. G.*, 1891, II, bl. 1644.

Berg (N. P. van den). Uitvoerrecht en uitvoerpremie (op de suiker). — *I. T.*, § Dec. 1891, No. 115.

De Kamerdebatten over de nadere schorsing van het uitvoerrecht op suiker in Ned. Indië. — *I. T.*, 20 April 1891, No. 134.

De uitvoerrechten op suiker. (Bedenkingen tegen de vervanging daarvan door een verhoogd patentrecht). — *I. G.*, 1891, II, bl. 1777.

Nota over eene nieuw in te voeren Suikerbelasting in Ned. Indië, die in de plaats zou treden van de geschorste uitvoerrechten en de thans nog geheven wordende patent-belasting. — *Soerab. Vereen. Suikerfabr. Cirkulaire* No. 44, bl. 299. — *Vgl. I. G.*, 1893, I, bl. 483—485.

Concept-Ordonnantie betreffende eene belasting op de suiker ter vervanging van het uitvoerrecht. — *T. N. L. N. I.*, XLVI, bl. 91—100. — Advies der Vereeniging van Suikerfabrikanten te Cheribon. — *T. N. L. N. I.*, XLVI, bl. 101—111.

Belasting op de Indische suikerindustrie. Door N. N. — *Maandbull. Suikerfabr.* II, (1891—92), bl. 513.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 15 Maart 1892, betreffende eene ontworpen verhooging der invoerrechten in Ned. Indië. — *V. K. v. K. Bat.* 1892, bl. 113—129. — Gelijk advies der Kamer v. Kooph. te Samarang, dd. 18 Maart 1892. — *V. K. v. K. Samar.* 1892, bl. 42—48.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 31 Maart 1892, over het Ontwerp van een nieuw tarief van uitvoerrechten ter vervanging van dat van 1886. — *V. K. v. K. Bat.* 1892, bl. 129—132. — Gelijk advies der Kamer van Koophandel te Samarang, dd. 31 Maart 1892. — *V. K. v. K. Samar.* 1892, bl. 81—84.

Harkema (G.). De invoering van een accijns op tabak uit het oogpunt van de belangen der Ned. koloniën. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.* 1885, bl. 227—252.

Kemp (P. H. van der). De Wet van den 20 Juli 1884, *Stbl.* No. 147, houdende nadere bepalingen omtrent den accijns op de suiker, toegelicht uit de Handelingen van de Staten-Generaal. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 433; XXXI, bl. 29, 149.

Toewater. Opmerkingen aangaande de suikerkwestie. (Accijns). Met naschrift. — *Econ.*, 1878, I, bl. 161, 169.

Zeeverij (S. B.). De Nederlandsche koopvaardijvloot en de Javasche suiker-industrie tegenover de Ned. belastingwetten op de suiker. — *V. Ind. Gen.*, 1884, bl. 85—131.

Ontwerp-bepalingen omtrent den accijns op petroleum in Ned. Indië. — *V. K. v. K. Bat.* 1886, bl. 6. — Adviezen ter zake van de Kamers van Kooph. te Batavia en te Samarang. — *Ibid.*, 1886, bl. 148. — *V. K. v. K. Samar.* 1886, bl. 21.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 11 Juli 1888, betr. eene vervanging van den accijns op het gedistilleerd door wederinvoering van de pacht van het recht van verkoop in het klein van binnenlandsch gedistilleerd. — *V. K. v. K. Bat.* 1888, bl. 86.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 26 Juli 1889, betr. eene ontwerp wijziging der bepalingen voor den opslag van petroleum en andere licht ontvlambare oliën, (*Stbl.* 1871, No. 166). — *V. K. v. K. Bat.* 1889, bl. 94. — Vgl. *V. K. v. K. Bat.* 1890, bl. 40—42.

Birnie (G.). De wenschelijkheid van afschaffing van den suikeraccijns. Voor- dracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1892, bl. 139—158.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 20 Februari 1892, betr. de heffing van een accijns van lucifers in Ned. Indië. — *V. K. v. K. Bat.* 1892, bl. 74—87. — Gelijk advies der Kamer van Koophandel te Samarang, dd. 17 Febr. 1892. — *V. K. v. K. Samar.* 1892, bl. 65.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 7 April 1892, betr. eene Ont- werp-Ordonnantie tot verhooging van den accijns op petroleum in Ned. Indië. — *V. K. v. K. Bat.* 1892, bl. 133—134. — Gelijk advies der Kamer van Kooph. te Samarang, dd. 10 Febr. 1892. — *V. K. v. K. Samar.* 1892, bl. 40—41.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 18 Mei 1892, betr. twee Con- cept-Ordonnantien resp. tot verhooging van den accijns op het inl. gedistilleerd op Java en Madoera en van het invoer- recht op gedistilleerd. — *V. K. v. K. Bat.* 1892, bl. 137—140. — Gelijk advies der Kamer van Koophandel te Samarang, dd. 28 Maart 1892. — *V. K. v. K. Samar.* 1892, bl. 73—75.

6. Verschillende belastingen en rechten.

Adres van het Indisch Genootschap aan den Minister van Financiën aangaande het zegelrecht op koloniale drukwerken, en beschikking daarop. — *V. Ind. Gen.*, 1867, bl. 2—4, 67—68.

Voorschriften voor de toepassing der Zegel-Ordonnantie en der in verband daar- mede uitgevaardigde bepalingen (*Stbl.* 1885, No. 131, 1886, No. 25). — *B. Ind. Stbl.*, No. 4206.

Houthuysen (B. V.). Het zegelrecht voor advertentiën in Ned. Indië. — *I. G.*, 1880, I, bl. 107—110. — Is zegelrecht ver- schuldigd van advertentiën en particuliere nieuwsbladen? — *I. G.*, 1884, II, bl. 101. — Inwisseling van oud gezegeld papier. — *I. G.*, 1886, II, bl. 861. — *R. in N. I.*, XLVI, bl. 273. — Nota over het uniform zegelrecht, (*Stbl.* 1885, No. 131). — *V. K. v. K. Samar.* 1888, bl. 42. — Zegelrecht van grondverhuur-contracten tusschen in- landers en een niet-inlander. (Overdruk uit *de Locomotief* van 26, 27 Sept. 1888). — *V. K. v. K. Samar.* 1888, bl. 51. — Een gunstig teeken. (Heffing van zegel- recht van volmachten). — *I. G.*, 1889, I, bl. 38. — Van welke verzoeken is zegel- recht verschuldigd? — *R. in N. I.*, XLVII, bl. 62.

Briefwisseling der Bataviasche Kamer van Koophandel en Nijverheid met den Directeur van Financiën over het advi- seeren omtrent eene voorgenomen her- ziening der zegel- en verpondingsbelasting. — *T. N. L. N. I.*, XXIX, bl. 146—150.

Léman (L. A. M.). Zegel voor accep- tatiën. (Toepassing der nieuwe Zegel-Or- donnantie op directe acceptatiën, meer speciaal van inlanders en met dezen gelij- gestelden). — *R. in N. I.*, XLVI, bl. 39.

Request van de Bataviasche Landbouw- Vereeniging aan den Gouverneur-Generaal, dd. 13 Maart 1892, houdende verzoek om de acten der inlandsche hoofden op de par- ticuliere landerijen op Java vrij te stellen van zegelrecht. — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 435.

Advies der Kamer v. Kooph. te Samarang, dd. 21 Dec. 1891, betreffende eene wijziging der Zegel-Ordonnantie. (Evenredig recht van acceptatiën en wijziging van artt. 10 en 11 der Zegel-Ordonnantie van 1885). — *V. K. v. K. Samar.*, 1891, bl. 29. — Vgl. *Ibid.*, 1891, bl. 31. — Gelijk advies der

Kamer van Koophandel te Batavia. — *V. K. v. K. Bat.*, 1891, bl. 82—84.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 27 Dec. 1892, betr. de overgangsbepalingen bij de invoering van het nieuwe kwitantiezegel. — *V. K. v. K. Bat.* 1892, bl. 177—179.

Houthuijsen (B. V.). De aanslag in de verponding. — *I. G.*, 1882, II, bl. 298. — Concept-Ordonnantie op de verponding in Ned. Indië met deels aan de Memorie van Toelichting ontleende kanttekeningen. — *I. G.*, 1885, I, bl. 145. — Verpondingsaanslag voor 1887. (Bezwaren tegen de Ordonnantie van 15 Nov. 1886, *Stbl.* No. 205). — *I. G.*, 1887, I, bl. 171. — Aanvulling van vorenst. opstel. — *I. G.*, 1887, I, bl. 244—246. — Nota van bezwaren en tegen de wijze van toepassing der Publicatie van 28 Januari 1823, No. 5, en tegen de invoering der nieuwe Verpondings-Ordonnantie, *Stbl.* 1886, No. 78. — *I. G.*, 1887, I, bl. 671. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 337. — *V. K. v. K. Samar.* 1887, bl. 13—37. — Toelichting mijner verpondingsnota. Met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 663, 684. — Hoe de Verpondings-Ordonnantien worden toegepast. — *I. G.*, 1887, I, bl. 859. — Taxaties van fabrieks-, toko- en dergelijke gebouwen. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1325. — Verpondingswaarde van gebouwen op eens anders grond. — *I. G.*, 1890, I, bl. 1167—1169.

Vergelijkende berekening van het bedrag der grondbelasting in Nederland met dat der verponding in Ned. Indië. Bijlage: Grondbelasting in Nederland en in Ned. Indië. Door v. d. B. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 228, 239.

Waarde aan de suikerondernemingen op Java toegekend voor den aanslag in de verponding. — *I. G.*, 1888, I, bl. 577.

Beschouwingen van het Bestuur der N. I. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw over de nieuwe Verpondings-Ordonnantie en hare uitvoering. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 107, 108, 124. — Adhaesie daaraan van het Bestuur der Soekaboemische Landbouwvereniging. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 80—81.

De nieuwe Verpondings-Ordonnantie en hare uitvoering. Door X. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 553.

Ontwerp-Ordonnantie voor de Rijtuigenbelasting in Ned. Indië. Met toelichting. — *B. H. St. G.*, 1884—85, No. 3/19 en 3/21.

Interpretatie van Art. 6, *Ind. Stbl.* 1851, No. 63. (Belasting voor de inlanders op paarden en rijtuigen). — *B. Ind. Stbl.* No. 2206.

Kemp (P. H. van der). De belasting op de rijtuigen van inlanders. (Kritiek van de sedert 1851 bestaande regeling dier belasting, met opmerkingen over eene in „*de Locomotief*” gepubliceerde Concept-Ordonnantie met toelichting, rakende hetzelfde onderwerp) — *T. N. L. N. I.*, XXIX, bl. 109.

Klacht over de regeling van de Paardenbelasting (art. 7, *Ind. Stbl.* 1878, No. 349), voor zooveel de controleurs bij het Binnenl. Bestuur aangaat. Door J. S. — *T. B. B.*, I, bl. 131. — Antwoord van W. H. W. de Kock. — *I. G.*, 1888, I, bl. 440.

De betaling van rijtuigenbelasting. Door V. — *T. B. B.*, VIII, bl. 339.

Ontwerp-Ordonnantie tot invoering van het licentiestelsel voor den verkoop van iabak op Java en Madoera buiten de residentien Bantam, Batavia en Krawang. Met toelichting. — *B. H. St. G.*, 1884—85, No. 3/22, 23.

De geringe opbrengst van de belasting op de tabakslacentien in Ned. Indië. — *I. G.*, 1887, I, bl. 31.

Wenken voor de toepassing van het tabakslacentiestelsel. — *B. Ind. Stbl.* No. 4208.

Naar aanleiding van de afgeschafte tabaksbelasting. — *I. G.*, 1888, I, bl. 195.

Ontwerp-Ordonnantie tot wijziging der Verordening op de overschrijving van den eigendom van vaste goederen en tot in-trekking van de Publicatie, regelende het Collateraal van Onchristenen. Met toelichting. — *B. H. St. G.*, 1884—85, No. 3.

Adres van beheerders of vertegenwoordigers van krediet-instellingen en handelshuizen te Batavia aan de Tweede Kamer, dd. 7 Augustus 1884, houdende bezwaren tegen het voornemen om de Ordonnantie op het recht van overschrijving van vaste goederen (*Ind. Stbl.* 1834, No. 27), ook toepasselijk te verklaren op den overgang van rechten van opstal en erfpacht. — *I. G.*, 1884, II, bl. 507. — Vgl. *T. N. I.*, 1884, II, bl. 288.

Adres van eenige Bataviasche handels-huizen aan den Gouv.-Gen. en de Tweede Kamer, dd. 17 Aug. 1884, tegen eene voorgenomen uitbreiding van de belasting op de overschrijving van onroerend goed. — *T. N. L. N. I.*, XXIX, bl. 155—173.

Houthuysen (B.V.). Kantteekeningen op *Staatsblad* 1885, No. 103. (Wijziging der Ordonnantie op de overschrijving van vast goed). — *R. in N. I.*, XLVI, bl. 134, 208, 269, 345. — Smokkelen. — Knevelen. Een poging tot terechtwijzing. Met naschrift. (Handelt over het overschrijvingsrecht). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1197, 2036.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 14 Maart 1892, betreffende eene Concept-Ordonnantie op de in- en overschrijving van onroerende goederen en van schepen van de grootte van 12 Kub. Meter en daarboven, alsmede op de wijze van verleening enz. van hypothecaire verbanden en van de doorhaling van hypothecaire inschrijvingen. — *V. K. v. K. Bat.* 1892, bl. 92—112. — Gelijk advies der Kamer van Koophandel te Samarang. — *V. K. v. K. Samar.* 1892, bl. 125—157.

e. De verpachte middelen.

1. In het algemeen. — De kleine verpachte middelen.

De kleine verpachte middelen op Java. — *E. de Waal, Aant. kol. onderw.*, No. IV—V, 's Grav. 1865.

Aantooning van de opbrengst der verpachte middelen, behalve de opiumpacht, op Java en Madoera over 1857—1866. — *K. V.*, 1866, *bijl. T.* — Als voren op de Buitenbezittingen over 1856—1866. — *K. V.*, 1866, *bijl. U.*

Statistiek der pandhuizen in Ned. Indië. (Uit het Koloniaal Verslag van 1881). — *T. N. I.*, 1881, II, bl. 478—480.

Poensen (C.). Beschrijving van de inlandsche pasar op Java, met aantekeningen aangaande de voormalige pasar- of bazaarpacht. M. pl. — *M. N. Z. G.*, XXVI, (1882), bl. 1.

Delden Laërne (K. F. van). Eenige aantekeningen betreffende de vogelnestklippen en grotten in het landschap Rongkob in Djokjokarta. (Met aanbeveling van de verhuur aan partikulieren). — *I. G.*, 1886, I, bl. 749.

Abendanon. (Mr. J. H.). Over het verschil tusschen pacht en huur met betrekking tot Indische toestanden. (Hierin over den aard van de pacht der vogelnestklippen). — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 522—527.

Kielstra (E. B.). De kleine verpachte middelen op Java. — *Gids*, 1889, III, bl. 221. — Overzicht. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1592—1598.

Beginselen welke ten grondslag liggen aan de Ordonnantie van 21 Januari 1880, (*Stbl.* No. 17), houdende wederinvoering van de pacht der pandhuizen, en verschriften betreffende hare toepassing. — *B. Ind. Stbl.* No. 3568, 3602.

De pandhuispacht. — *Memorie van Mr. P. Brooshoofd*, I, Samar. 1888, bl. 158.

De vischpacht. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 738.

Groot (H. A. de). De pandhuispacht. (Met voorstellen tot wijziging der vigeerende bepalingen). — *T. N. L. N. I.*, XLII, bl. 139.

Bool (H. J.). De verpachte middelen in Ned. Indië. — *Vr. d. T.*, Jrg. XVIII, (1891—92), II, bl. 25, 97. — Overzicht. — *I. G.*, 1892, I, bl. 1065—1069.

Het getal pandhuizen in Ned. Indië. — *I. G.*, 1893, II, bl. 292.

Vellema (P.). Pandjeshuizen. (Geschiedenis en wezen der pandhuizen in 't algemeen, in vergelijk met de op dat punt in Indië bestaande toestanden). — *I. G.*, 1893, II, bl. 1565.

Elout van Soeterwoude (W.). Critisch overzicht der dissertatie van Th. Thomas „Eenige opmerkingen over het pachtstelsel op Java. Leiden 1893”. — *I. G.*, 1893, I, bl. 873.

2. De Opiumpacht.

Statistiek betreffende de opiumpacht op Java en Madoera over 1857—1866. — *K. V.*, 1866, *bijl. R.* — Als voren van de opium-pachtschat op de Buitenbezittingen over 1856—1866. — *K. V.*, 1866, *bijl. S.*

Een opium-staatje. (Overzicht van de staatsinkomsten uit de opium-pachtschat en winst op de tiban op Java en Madoera over 1860—1872). — *N. en J.*, 1873, No. 10, bl. 39.

Statistiek der werking van het opiumstelsel op Java over 1850—1888. — *Elout, De opiumvloek*. 's Grav. 1890, bijl. A. — Opgave der opium-détailprijzen in de residentien van Java over 1868—1888. — *Ibid.*, bijl. B.

Kaart van den Ind. Archipel, aangevende den bestaanden toestand met betrekking tot de gouvernements-monopoliën van opium en zout. — *K. V.*, 1881, (*Bijlage*).

De opiumpacht op Java. — *E. de Waal. Aanteek. kol. onderw.*, No. I, 's Grav. 1864.

Nota's betreffende het stelsel der opiumpacht op Java en Madoera en het stelsel van de kringen binnen welke geen invoer of verkoop van opium wordt toegelaten. — *B. H. St. G.*, 1871/72, No. 137/2—40; 1872 73, No. 50/3—13.

Aanteekening omtrent de opium en de bereiding daarvan door de inlanders voor eigen rekening ten tijde van Bontius, 1627—1632. — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 331.

De tegenwoordige regeling der opiumpacht. Door — M te Samarang. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 333. — Aanvulling. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 398—401.

De tegenwoordige voorwaarden der amfloenpacht. (Adres van amfloen-pachters aan den Gouv.-Gen., dd. 20 Oct. 1871, om beperking van de siram-verstrekkings). — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 149.

Nog iets over de bestaande regeling der amfloenpacht. — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 300, 348.

Bespreking van de opiumpacht op Java, ingeleid door den Heer Castens. Naar aanleiding van eene interpellatie van den Heer Mirandolle in de Tweede Kamer. — *V. Ind. Gen.*, 1872, bl. 49—112. — Overzicht. — *Econ.*, 1872, I, bl. 585—588.

Mededeelingen uit de door den Minister van Koloniën aan de Tweede Kamer overgelegde bescheiden betreffende de opiumpacht. — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 242—244.

Lenting (L. Ed.). De opiumpacht. I. Historisch overzicht loopende tot 1861. — II. De opiumregelingen na 1861 op Java en Madoera, met een kort overzicht van de regeling voor de Buitenbezittingen. — *Econ.*, 1873, II, bl. 805, 905.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). Een noodkreet over den opiumhandel in Ned. Indië. (Naar aanleiding van een opstel van den zen-

deling P. Jansz in de „*Stemmen voor Waarheid en Vrede*”; met een voorstel tot afschaffing der pacht). — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 112. — Overzicht. — *Econ.*, 1876, I, 408—410.

Beschouwingen over het denkbeeld om in Ned. Indië van Regeeringswege opium te produceeren. — *v. Delden; Blickenz, Bat.* 1875, bl. 274—284.

Dedem (Mr. W. K. Bn. van). Nota over de opium-kwestie op Java, met naschrift en debat. — *V. Ind. Gen.*, 1876, bl. 103—184, 185—220. — De officieele litteratuur over de opium op Java. — *I. G.*, 1881, I, bl. 403, 1071; II, bl. 239. — Alcohol en opium. — *I. G.*, 1880, I, bl. 836.

De opium-kwestie. Is verbruiksbeperking ondoenlijk? (Naar aanleiding van de discussiën in het Indisch Genootschap). — *Econ.*, 1876, II, bl. 1113.

Een stem uit Indië. (Naar aanleiding van de brochure van Mr. W. K. Bn. van Dedem „Eene bijdrage tot de studier der opium-kwestie op Java. Amst. 1881”). — *I. G.*, 1882, I, bl. 358.

Jansz (P.). Nog een enkel woord over opium. (Naar aanleiding van het opstel van W. K. Bn. van Dedem „De officieele litteratuur over de opium op Java”). — *I. G.*, 1882, I, bl. 369. — Welke pogingen zijn aangewend of nog aan te wenden tot krachtigen tegengang van het opiumgebruik en den smokkelhandel in Ned. Indië. Voordracht met debat. — *Overz. Sde Zend. Confer., Bat. en Depok*, 1883, bl. 144—165.

Groneman (Dr. J.). De opium-quaestie. — *I. G.*, 1887, I, bl. 386. — Opium-feilen. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1332—1336.

De opium-smokkelhandel ter zee. Door I. Z. — *T. N. I.*, 1884, I, bl. 29.

Mr. C. M. Piepers over de opiumpacht. (In zijn werk „Macht tegen recht”). — *I. G.*, 1884, II, bl. 658.

Opiumhandel en Opiumpacht in Nederl. Indien. — *Ausl.* 1884, No. 11, S. 217.

Onze opium-politiek. Door I. Z. — *T. N. I.*, 1884, I, bl. 401.

Het opium-monopolie in Britsch-Indië. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 302.

Neurdenburg (J. C.). De Indo-Chineesche opiumhandel. — *M. N. Z. G.*, XXVIII, (1884), bl. 226.

Perelaer (M. T. H.). De opium in Ned. Indië. (Gebruik, handel en stelsel). — *Jrb. Indol. Vereen.*, 1886, bl. 139.

Kritiek van M. T. H. Perelaer's opium-roman „Baboe Dalima”. Rott. 1886. — *I. G.*, 1886, II, bl. 1085.

De opiumpacht. (Naar aanleiding van geschriften van J. A. B. Wiselius en den Chinees Bé-Ik-Sam). — *Econ.*, 1886, II, bl. 677. — Vgl. *T. N. I.*, 1886, I, bl. 437.

Kemp (P. H. van der). Een opiumstudie. (Naar aanleiding van het werk van J. A. B. Wiselius „De opium in Ned.- en Britsch-Indië. 's Grav. 1886”). — *I. G.*, 1887, I, bl. 1,190.

Nieuw licht over de opiumkwestie. (Uittreksel uit het werk van J. A. B. Wiselius „De opium in Ned.- en Britsch-Indië. 's Grav. 1886”). — *T. N. I.*, 1886, I, bl. 287.

Goldbergh (J. van). De opium op Java. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 181.

Kesteren (C. E. van). Aanteekeningen betreffende de Britsch-Indische opium-politiek. — *I. G.*, 1887, I, bl. 491, 690, 866.

Opium-aanhalingen. (Volgens het Koloniaal Verslag van 1887, met cijfers over 1877—1886). — *I. G.*, 1888, I, bl. 474.

Huijser (P. C.). De opiumpolitiek in Indië. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 519.

Houten (M. van). Het opium in Indië. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 876.

Metzger (Em.). Das Opium in Indonesien. — *Rev. Col. Intern.*, 1887, I, p. 175. — *Monatsschr. f. d. Or.*, 1887, S. 153, 173, 191. — Eine Berichtigung. Von de Roo. — *Rev. Col. Intern.*, 1887, II, p. 553. — Opiumschmuggel in Indonesien. — *Monatsschr. f. d. Or.*, 1888, S. 404. — Overzicht. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1892—1893.

Over de belangrijke toename van het opiumverbruik in de Preanger Regentschappen sedert de gunning van het Preanger-transport aan den Chineeschen opiumpachter in Cheribon. (Debat in de Soekaboem. Landbouwvereëning). — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 369—371.

Opiumverbruik in de Preanger en elders. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1756.

Bespreking van de opium-quaestie en de invoering van het licentie-stelsel door de Blitarsche Landbouwvereëning. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 51—53.

Twee meeningen over de opium-politiek. (K. W. v. Gorkom in het *Nieuws van den Dag* van 7 Oct. 1887 en J. Groneman in zijn werk „Eene ketjoe-geschiedenis”). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1895.

Kielstra (E. B.). Java's grootste ramp. (De opium). Adhaesie aan de beschouwingen van Mr. P. Brooshooft over de opium-quaestie in zijne Memorie over den toestand van Ned. Indië; met aanbeveling der invoering van het régie-stelsel. — *Gids*, 1888, IV, bl. 32. — Overzicht. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1727—29. — De anti-opiumbond. — *I. T.*, 18 Febr. 1890, No. 21.

De opiumrégie in Cochín-China. (Volgens mededeelingen in het *Alg. Handelsblad* van 5 en 6 April 1889). — *I. G.*, 1889, I, bl. 836—839.

Bool (H. J.). De opiumpacht op Java. (Voorstellen betreffende eene gewijzigde regeling met ontrading van het régie-stelsel). — *Vr. d. T.*, Jgr. XV, (1888—89), I, bl. 75.

Zegers (J. L.). Brief. (Iets over den opiumhandel in Ned. Indië). — *Org. N. Z. V.*, 1887, No. 1, 3, bl. 4,33. — De tegenwoordige stand van de opiumkwestie. Referaat met debat. — *Overz. 5de Zend. Conf., Bat. en Depok*, 1887, bl. 48—88.

Een bijdrage over de opium-quaestie. Door een *Indisch Journalist*. — *E. H.*, 1888, bl. 583.

Sandick (R. A. van). De opium in Ned. Indië. — *Vr. v. d. D.*, III, (1888), bl. 894.

De werking van het opiumstelsel op Java sedert 1873. (Overzicht van een artikel in de *N. Rott. Courant* van 1887, met kanteekeningen). — *I. G.*, 1889, I, bl. 831—836.

Meeter (P.). Opiumverpachting en Chineesche officieren. (Overdruk uit den *Javabode*). — *I. T.* 8, 15 Oct. 1889, No. 2,3.

Putman Cramer (G. J.). Het opiumgebruik en de sluikhandel in opium op Java en Madura. — *I. T.*, 10 Dec. 1889, No. 11.

Opiumzaken. (Over de winsten die het Gouvernement maakt uit de verstrekkingen aan de pachters; met cijfers over 1878—1887). — *I. G.*, 1889, I, bl. 398.

Opiumpacht of opiumrégie? (Naar aanleiding van de brochure van N. J. Struick „Opiumpacht of opiumrégie. 's Grav. 1889"). — *I. G.*, 1889, II, bl. 1588.

Struick (N. J.). Een paar opmerkingen naar aanleiding der bespreking in de *Ind. Gids* van de brochure „Opiumpacht of opiumrégie", en eenige officieele cijfers betr. de opiumrégie in Fransch-Indië. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1986. — *T. B. B.*, III, bl. 251. — De stellingen van Dr. L. W. G. de Roo in zake opiumpacht. — *I. T.* 24, 31 Dec. 1889; 7 Januari 1890, No. 13, 14, 15.

Elout van Soeterwoude (Mr. W.). De opiumpacht in Ned. Indië. Voordracht met debat en brieven van Mr. M. C. Piepers en Mr. W. K. Bn. van Dedem. — *V. Ind. Gen.*, 1889, bl. 139—226. — De verkoop van opium op Java. (Naar aanleiding van de gelijknamige brochure van Dr. L. W. G. de Roo. Nijmegen 1892"). — *I. G.*, 1892, I, bl. 1084.

Roo (Dr. L. W. G. de). Nota en voordracht over de opiumkwestie met debat, en brief van kolonel v. Zuñlen over de opium-régie in Fransch Cochinchina. — *V. Ind. Gen.*, 1889, bl. 227—239; 1890, bl. 2—64. — Het nieuwe Opium-Reglement voor Java en Madoera. — *I. T.*, 7 Oct. 1890, No. 54.

De opium-politiek der tegenwoordige Regeering. (Besluiten betreffende de uitbreiding der verboden kringen en het stelsel van eenjarige verpachting). — *I. G.*, 1889, II, bl. 1788.

Schuermans (N. D.). Opiumgebruik in Ned. Indië. — *N. Z. T.*, II, (1889), bl. 209. — De opiumschuiver. Fragment van een onuitgegeven leerdicht van Pakoe Boewono II, († A.D. 1749). Vertaald en toegelicht. — *T. B. B.*, IX, bl. 575. — Een anti-opiummiddel. — *N. Z. T.*, III, (1891), bl. 124.

De opiumkwestie. (Naar aanleiding van de brochure van Mr. S. C. H. Netherburgh „Opiumsmokkelhandel enz. 's Grav. 1889"). — *T. N. I.*, 1889, II, bl. 448. — Vgl. *I. G.*, 1890, I, bl. 147—153.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). De tegenwoordige stand van het opiumvraagstuk. (Koloniaal Kroniek). — *Econ.*, 1890, bl. 213—223, 385—349.

Mededeelingen aangaande een Ontwerp voor een nieuw opiumstelsel in Annam. — *I. G.*, 1890, I, bl. 808.

Huiszoeking naar opium bij een Regent te Magettan (Madioen). — *I. G.*, 1890, I, bl. 808, II, bl. 1332. — Overzicht van een relaas van den Resident Donker Curtius, van het den Regent van Magettan ten laste gelegde feit van opiumsluiken en het deswege ingesteld onderzoek. — *I. G.*, 1892, I, bl. 855—865.

De ongerechtigdheden der opiumpacht. (Rechterlijke beslissing in zake het bezit van kleine hoeveelheden opium). — *I. G.*, 1890, I, bl. 1528.

Schot (J. G.). Eenige Ned. Indische belangen. IV. De Opiumkwestie. (Aanprijzing van het accijns- en licentie-stelsel met statistiek over 1854—1887). — *I. G.*, 1890, II, bl. 1647. — Exploitatiegeest of zedelijk bewustzijn? (Beschouwingen over de opiumkwestie, naar aanleiding van Mr. W. Elout van Soeterwoude's brochure „De opiumvloek op Java. 's Grav. 1890." — *I. G.*, I, bl. 547.

Waarom produceert Ned. Indië geen opium? — *I. G.*, 1890, II, bl. 1738.

Uit het opiumrapport van den Heer Groeneveldt. (De opiumrégie in Fransch Cochinchina). — *I. G.*, 1890, II, bl. 2508.

Het getal opiumkitten op Java (1851—1882). — *I. G.*, 1888, II, bl. 1927.

Opiumdebit en opiumprijzen op Java en Madoera. — *I. G.*, 1891, I, bl. 1112.

Andriessen (W. F.). Eene belangrijke brochure. (N. J. Struick „Opiumpacht of opiumrégie? 's Grav. 1889"). — *T. A. G.*, Rks. 2, VII, (1890), bl. 354. — Het opiumstelsel in Ned. Indië. — *Vr. v. d. Dag*, V, (1890), bl. 102.

Tegengang van opiumverbruik; uitgifte van erfpachtsperceelen. Door Prsvrnt. — *T. B. B.*, V, bl. 383.

Groeneveldt (W. F.). Rapport over het opiummonopolie in Fransch Cochinchina in verband met eene eventuele toepassing daarvan (régie) in Ned. Indië. (Bijlage der Memorie van Antwoord op het Kamerverslag betr. de Ind. Begroting van 1892). — *B. H. St. G.*, 1891—92, No. 4/44. — Uittreksel van het Rapport. — *T. N. I.*, 1892, I, bl. 44. — *I. G.*, 1891, I, bl. 694, 711, 951—952.

Opium-consumptie en opiumprijzen in Cochin-China en op Java, 1882—90. — *I. G.*, 1891, I, bl. 952.

Het smokkelen van opium tusschen Singapore en Ned. Indië. (Volgens het verslag van den Nederl. Vice-Consul te Singapore over 1890). — *I. G.*, 1891, II, bl. 2015.

Een ondervraging van eenige oud-ambtenaren van Indië betreffende de opiumzaak. (Overzicht van een opstel van Dr. de Roo in het *Algemeen Handelsblad* van 21 Januari 1892). — *I. G.*, 1892, I, bl. 449—552. — *De Opiumvloek*, I, bl. 6.

De opiumvloek op Java. (Naar aanleiding van het eerste nummer van het onder dien titel verschenen tijdschrift). — *I. G.*, 1892, I, bl. 515.

Over de proefneming te Saigon met gisting (fermentatie) van opium volgens de methode van Calmette. — *I. G.*, 1892, I, bl. 734.

Hoeveel wettig verkregen opium op Java en Madoera wordt gesleten. (Volgens opgaven in het Koloniaal Verslag van 1891). — *I. G.*, 1892, I, bl. 806—908.

Broek (J. van den). Het opiumspook. (Overdruk uit de *N. Rott. Courant* van 1892). — *T. N. I.*, 1892, II, bl. 161.

De Heer E. B. Kielstra over de opiumquaestie voor zooveel Sumatra's Westkust betreft. (In het opstel „Sumatra's Westkust sedert 1850"). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1763—1764. — Vgl. *B. Inst.*, Rks. 5, VIII, bl. 317—329.

De „prëmbé" en de opiumpacht. (Uit eene lezing van C. Poensen in het Indisch Genootschap over Java's natuur enz.). — *I. G.*, 1893, I, bl. 236.

Naar aanleiding van een pleidooi. Door X. (Beantwoording der rechtsvraag: Is een opiumpachter in den zin der Ned. Indische Wet koopman?). — *R. in N. I.*, LIX, bl. 145.

Rapport-Groeneveldt. (Vergelijkingen tusschen de opium-regelingen in Indo-China en in Ned. Indië). — *De Opiumvloek*, I, bl. 4-45.

Schimmelpenninck van der Oije (J. E. N. Bn.). Het accijnslicentie-stelsel. —

De Opiumvloek, I, bl. 46. — Aanteekeningen — *Ibid.*, I, bl. 54.

Schaepman (Dr. H. J. A. M.). Onze koloniale politiek en het opiumvraagstuk. (Pacht of régie). — *De Opiumvloek*, I, bl. 1. — Polemieken naar aanleiding daarvan in Nederland en in Indië. — *Ibid.*, II, bl. 5.

Stoeder (Prof.). Tjandoe-verpakking. Onderzoek naar de tjandoe en tikoe der opiumpachters op Java. — *De Opiumvloek*, II, bl. 90.

De proefneming met de régie in de Staten-Generaal. — *De Opiumvloek*, II, bl. 100, 115. — Polemieken over die proefnemingen. — *Ibid.*, II, bl. 126.

Een vernieuwde aanbeveling voor de opiumrégie. (Naar aanleiding van mededeelingen van den Ned. Consul-Generaal in Zweden over het stelsel van debiet van sterke dranken daar te lande). — *I. G.*, 1893, II, bl. 1957.

De proef met de opiumrégie. (Toelichting van het betreffend Wetsontwerp). — *I. G.*, 1893, II, bl. 2115.

f. Zoutaanmaak. — Zoutmonopolie.

Brief van de Kamer van Koophandel te Batavia aan den Gouverneur-Generaal, dd. 28 September 1865, over het zoutmonopolie. — *V. K. v. K. Bat.* 1865, bl. 320.

Nota over het zoutmonopolie, dd. September 1867. — *V. K. v. K. Bat.* 1867, bl. 235.

Bijdrage tot de beantwoording der vraag of het mogelijk zou zijn, om de op Java aanwezige zoutbronnen productief te maken. (Uit een rapport van den Directeur der Middelen en Domeinen Mr. W. R. du Cloux. — *N. T. N. I.*, XXVI, bl. 401.

Het zoutmonopolie in Ned. Indië. — *E. de Waal. Aant. over kol. onderw.* No. III, 's Grav. 1865.

Resumé der uitkomsten van het onderzoek naar de werking van het Gouvernements-zoutmonopolie in Ned. Indië. — *Stat. Woordenb. v. N. I.*, III, bl. 1189—1208.

Aantooning van het zoutdebiet in elk gewest van Java over 1847-50 en 1866-69. — *K. V.*, 1870, *bijl. UU.* — Als voren over 1851—66. — *K. V.* 1867-68 *bijl. G G.*

Gouvernements-zoutmonopolie. Door N. W. H. (Over de ongunstige verhouding van het zoutdebiet op Java tot de toename der bevolking). — *Staatk. Staath. Jrb.* 1871, bl. 253.

Verdediging van het Gouvernements-zoutmonopolie in Ned. Indië. — *Van Delden; Blik enz., Batavia* 1875, bl. 300—310.

Betoog voor eene betere regeling van het meten in 's Lands zoutverkoopshuizen op Java. — *I. G.*, 1879, I, bl. 206—207.

Zoutverbruik in Nederland en op Java en Madoera. — *I. G.*, 1887, I, bl. 246—247.

Beoordeelend overzicht der brochure van Mang Gistan: „Het zoutmonopolie, zijne werking en het wenschelijke der vervanging door verpachting. Soerabaia 1887”. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1635.

Sandick (R. A. van). Het zoutmonopolie in Ned. Indië. — *Vr. d. T.*, Jrg. XV, (1888—89), I, bl. 158. — Overzicht. — *I. G.*, 1889, I, bl. 80—81.

Het zoutmonopolie. — *Memorie van Mr. P. Brooshooft*, I, Samar. 1888, bl. 169.

De zoutaanmaak op Madoera. (Uit het economisch verslag dier residentie gevoegd als bijlage bij het Koloniaal Verslag van 1892). — *I. G.*, 1892, II, bl. 2235.

Overzicht van het zoutdebiet in Ned. Indië in kojans van 30 pikolmaten over 1877—1888. — *v. Oosterzee; Beheer v. landsgoederen. Batavia* 1892, bl. 125.

Rapport van den gewezen assistent-resident van Samarang H. M. Rudolph aan den Minister van Koloniën, dd. 14 October 1863, over den zoutaanmaak in Frankrijk (en de toepassing daarvan in Ned. Indië). Medegedeeld door van der Kemp. — *T. N. L. N. I.*, XLVI, bl. 1.

Prijsvraag van wege de Indische Regearing voor een geschikt zoutverpakkingsmiddel. — *I. T.*, 2 Sept. 1890, No. 49.

Verstrekking van zout ten behoeve van industriele ondernemingen. (Opgave van het gebruik dat daarvan wordt gemaakt). — *T. N. L. N. I.*, XLVI, bl. 163.

IX. HET KRIJGSWEZEN.

a. Het Krijgswezen in het algemeen. (Land- en Zeemacht). — Het verdedigingsstelsel.

Gemoedelijke overdenkingen van een Hollandsch Soldenier. (Toestand van het Ned. en Indische krijgswezen). — *Gids*, 1870, II, bl. 1.

Losse gedachten over het Indische krijgswezen. Door B. — *I. M. T.* 1872, bl. 373.

Het krijgswezen in Nederlandsch-Indië. Door X. — *M. Sp.*, 1871, bl. 501.

Samenwerking van land- en zeemacht in Nederlandsch-Indië. Door G. — *I. M. T.*, 1872, bl. 135.

De militaire positie in Indië in 1858—1862. (Redoovering van den Luitenant-Generaal J. van Swieten bij de overgave van het legerkommando). — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 382.

Waeij (H. W. van). De krijgsmacht in den Indischen Archipel onder het Engelsch tusschenbestuur van 1811 tot 1816 en onder het Nederlandsch gezag sedert 1816. — *T. N. I.*, 1878, I, bl. 140.

De Wetten betreffende de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de officieren der land- en zeemacht in Indië en in Nederland. Door X. — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 115.

Adres aan den Koning, dd. 's Gravenhage 3 Maart 1887, geteekend door honderd militairen en burgers, houdende verzoek om versterking van leger en vloot in Ned. Indië. Met kanteekeningen. — *I. G.*, 1887, I, bl. 586. — Het adres der Honderd. — *T. N. I.*, 1887, I, bl. 300. — De Minister van Koloniën over het adres der Honderd. — *I. G.*, 1887, I, bl. 990. — Nota van den Minister van Koloniën, naar aanleiding van het adres der Honderd, met

antwoord der Honderd en statistiek betreffende het Indische leger over 1872—1887. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1353—95. — De „epilogue” van het adres der Honderd. — *T. N. I.*, 1887, I, bl. 447. — Een belangrijk adres (der Honderd). Met naschrift. Door L. F. A. Winckel. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 500—509.

Mededeelingen aangaande de krijgsmacht der O. I. Compagnie gedurende den laatsten tijd van haar bestaan. (Ontleend aan een rapport van 1780 van den majoor-titulair Jan Andries Duurkoop). — *I. M. T.*, 1890, II, bl. 375—378.

Weitzel (A. W. P.). Denkbeelden over de verdediging van Java. Voordracht met debat. — *V. Krijgsw.* 1865—66. (*Verg. v.* 2 Febr. en 2 Maart 1866).

Roo van Alderwerelt (J. K. H. de). Het Indisch budget van Oorlog. (Historisch overzicht van het voorgevallene met betrekking tot het Indisch verdedigingsstelsel sedert 1832). — *Gids*, 1868, III, bl. 522. — Overzicht. — *Econ.*, 1868, II, bl. 1196—1198.

Casembroot (Jhr. F. de). Vluchthavens voor Oost-Indië. — *V. Krijgsw.*, 1867-68, bl. 257—272.

De verdediging van Java. Door X. (Historisch kritisch overzicht van de verschillende plannen dienaangaande en van hetgeen voor de uitvoering daarvan is verricht, vooral wat betreft de stelsels van 1834 en 1853). — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 459, II, bl. 29.

Kielstra (E. B.). Ons verdedigingsstelsel. (Beschouwingen over de mogelijkheid om Java tegen een Europeeschen vijand te verdedigen, met aanbeveling van eene geconcentreerde stelling in- en verplaatsing van den hoofdzetel des bestuurs naar het binnenland). — *I. M. T.*, 1870, bl. 3.

Ons verdedigingsstelsel. Door R. — *I. M. T.*, 1870, bl. 68.

Ons verdedigingsstelsel. Door een *Infan-terist*. Metaanteekeningen van K. — *I. M. T.*, 1870, bl. 133.

Eenige beschouwingen over „Ons verdedigingsstelsel.” Door H. — *I. M. T.*, 1870, bl. 169.

Tento. Eene wederlegging. (Antwoord op eene recensie in „*de Militaire Spectator*” van 1870, No. 4, van de brochure: „Java, hoe het te verdedigen is tegen een Europeeschen vijand. Door Tento. Arnhem 1869”). — *I. M. T.*, 1870, bl. 366.

De noodzakelijkheid der verplaatsing van den bestuurszetel op Java (in verband met het verdedigingsstelsel). — *I. M. T.*, 1872, bl. 121. — De toestand van het Indisch leger. (Naar aanleiding van vorenstaand opstel). — *I. M. T.*, 1873, bl. 1.

Gerdessen (L. E.). Het Indische leger tegenover een buitenlandschen vijand. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 411.

Ons verdedigingsstelsel. Door een *Infan-terist*. — *I. M. T.*, 1870, bl. 426, 457. — Opmerkingen van X. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 243.

Ypes (H.). Eenige opmerkingen omtrent het in verdedigbaren staat brengen van versterkingen in Ned. Indië tegen een Europeeschen vijand. — *I. M. T.*, 1871, bl. 519.

De verdediging van Java tegen een buitenlandschen vijand. — *I. M. T.*, 1872, bl. 671.

De verdediging van Java. Door R. (Naar aanleiding van geschriften van Jhr. R. G. B. de Vaynes van Brakell, J. K. H. de Roo van Alderwerelt e. a.). — *I. M. T.*, 1874, bl. 97.

Publiciteit van het verdedigingsstelsel van Ned. Indië. (Betoog voor opheffing van het tot dusverre gehandhaafde geheimhoudingsstelsel). Door P. — *I. M. T.*, 1874, bl. 435.

De Wetgevende Macht en de Ministeriën van landsverdediging. (Hierin ook over de verdediging van Ned. Indië). — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 32.

De kennis van het Indische defensiestelsel. — *Monitor: Ind. Milit. belangen. Batavia en Utrecht*, 1875, bl. 1.

Kielstra (E. B.). De grondslagen der verdediging van Java. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 1, 166.

Beschouwingen over de vraag, welke rol de zeemacht in Indië in het stelsel van defensie voor Java zal te vervullen hebben. (Naar aanleiding van E. de Waal's *Ind. Financiën*, IV, 's Grav. 1880). — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 66—77.

Greebe (Mr. A.). Kritisch overzicht van eene brochure van A. W. P. Weitzel „De betekenis en de geschiedenis onzer grondwettige voorschriften aangaande de landsverdediging, zoowel met betrekking tot Nederland als tot zijne Overzeesche Bezittingen. 's Grav. 1880"). — *I. G.*, 1880, II, bl. 139.

Vlijmen (B. R. F. van). Een belangrijk vraagstuk. (Het verdedigingsstelsel van Java tegen een buitenl. vijand). — *I. G.*, 1882, I, bl. 823.

Bosboom (W. J. N.). Memorie over de verdediging van het Gouvernement Celebes tegen een inlandschen vijand. Met inleiding en naschrift. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 1.

Kooten (G. J. van). Een „coup de main" tegen de Ind. havenplaatsen. (Over de verdediging daarvan tegen een buitenl. vijand, naar aanleiding van eene gedachtenwisseling bij de behandeling der Ind. Begrooting voor 1887). — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 139.

Coblijn (W. A.). Nadere toelichting van de vier hoofdstellingen in de brochure „De verdediging van Java tegen een buitenlandschen vijand". Voordracht met debat. — *V. Krijgsw.*, 1888—89, bl. 111. — Beoordeeling van die brochure. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 477.

Beeger (G. W.). De verdediging van Java. Met een ontwerp-organisatie van het Ind. leger. Voordracht met debat. — *V. Krijgsw.*, 1889—1890, bl. 106. — Opmerkingen. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 570—584.

De versterking van Java's groote kustplaatsen. (Uit het *Batav. Handelsblad*). — *Ind. Mail*, II, (1887), bl. 644.

Kniphorst (J. H. P. E.). Kan Java zonder marine tegen een buitenlandschen vijand worden verdedigd? Een woord naar aanleiding der brochure van den kolonel W. A. Coblijn „De verdediging van Java tegen een buitenlandschen vijand". — *I. G.*, 1889, I, bl. 200.

De verdediging van Java. (Redevoering van den Heer Rooseboom in de Tweede Kamer, bij de behandeling der Indische Begrooting voor 1891, over de verdediging van Java). — *I. G.*, 1891, I, bl. 82—87.

Eene discussie in de Eerste Kamer over een defensieplan voor Ned. Indië. — *I. G.*, 1891, I, bl. 595.

Ruempol (H. C. A.). De verdediging van Batavia tegen een Europeeschen vijand. — *Milit. Gids*, XI, (1892), bl. 185.

Verdediging van Ned. Indië. (Voornamen inhoud eener brochure uit te geven door luitenant W. R. de Greve). — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 376.

b. Legerbestuur. — Legerbegrooting. — Legerstatistiek.

Sepoy. De Indische Begrooting en het leger. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 347—351.

Hollandsche denkbeelden over Indische (militaire) toestanden. Door A. (Naaraanleiding van de brochure van A. W. P. Weitzel „De organisatie bij de Wet onzer strijdkrachten te lande. Breda 1871"). — *I. M. T.*, 1872, bl. 1. — Nog eens „Hollandsche denkbeelden over Indische toestanden". — *I. M. T.*, 1873, bl. 361.

De Tweede Kamer en de Indische begrooting. Losse gedachten over het Indische krijgswezen. Door B. — *I. M. T.*, 1872, bl. 373.

De toestand van het Indische leger. — *I. M. T.*, 1873, bl. 1.

Timmerman. Eenige bijdragen in het belang van het leger en de koloniën. I. Ned. Ind. brigade. II. Gepensioneerden en hunne afstammelingen. III. Plaatselijke staf. IV. Reorganisatie der infanterie. — *I. M. T.*, 1873, bl. 595.

De Indische legerbegrooting voor 1873 in de Tweede Kamer. — *I. M. T.*, 1873, bl. 97. — Als voren voor 1876. — *Ibid.*, 1876, bl. 252. — Als voren voor 1881. — *Ibid.*, 1881, I, bl. 291. — Als voren voor 1884. — *Ibid.*, 1884, II, bl. 250. — Als voren voor 1885. — *Ibid.*, 1885, I, bl. 241, 334. — Als voren voor 1886. — *Ibid.*, 1886, I, bl. 413. — Als voren voor 1889. — *Ibid.*, 1889, I, bl. 147, 261.

Toestand van het Indisch leger bij het einde van 1871. (Ontleend aan de redevoering van den Gouverneur-Generaal Mr. P. Mijer bij de overgave van het bestuur op 1° Januari 1872). — *I. M. T.*, 1873, bl. 161.

De pleidooijen van Monitor. Kanttekeningen op het werk: „Indische militaire belangen. Batavia 1875". — *I. M. T.*, 1877, II, bl. 369; 1878, I, bl. 89.

Eene kritiek over de Indische legerorganisatie en het legerbeheer onder Daendels. Ontleend aan „Brieven betr. het bestuur der koloniën. Amst. 1816.” — *I. M. T.*, 1878, II, bl. 216.

Het civiel element te velde. Door D. T. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 354.

Instructie voor den Kommandant van 's Konings troepen in de O. I. Bezittingen, vastgesteld bij Kon. Besluit van 2 Mei 1829, No. 3, en explicatie daarvan door den Commissaris-Generaal van den Bosch. Met aantekeningen. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 186—197.

Beschouwingen over den toestand van het Indisch leger. — *M. Sp.*, 1879, No. 12, bl. 781. — Overzicht. — *I. G.*, 1880, I, bl. 249—251.

De verzameling portretten van Indische generaals op de Militaire School te Wellestreden. — *I. M. T.*, 1877, II, bl. 428—433.

Het Indische leger volgens het Koloniaal Verslag over 1879. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 107. — Als voren over 1880. — *Ibid.*, 1881, I, bl. 77. — Als voren over 1881. — *Ibid.*, 1882, I, bl. 451. — Als voren over 1883. — *Ibid.*, 1884, I, bl. 80. — Als voren over 1884. — *Ibid.*, 1885, I, bl. 20. — Als voren over 1885. — *Ibid.*, 1886, I, bl. 66. — Als voren over 1886. — *Ibid.*, 1887, I, bl. 33. — Als voren over 1887. — *Ibid.*, 1887, II, bl. 550. — Als voren over 1888. — *Ibid.*, 1888, II, bl. 518. — Als voren over 1889. — *Ibid.*, 1889, II, bl. 586.

Kielstra (E. B.). Het Indisch leger in de Tweede Kamer der Staten-Generaal. (Debatten over de Ind. Begrooting voor 1875). — *I. M. T.*, 1875, bl. 43. — De interpellatie van den Heer Nierstrasz in de Tweede Kamer over de zaken van Atjeh en den toestand van het Indisch leger. — *I. M. T.*, 1875, bl. 329. — Indische militaire belangen. (Naar aanleiding van de adviezen van Monitor. Bat. 1875). — *I. M. T.*, 1875, bl. 461. — De toestand en de geest van het Indisch leger. Voordracht met debat. — *V. Krijgsw.* 1882—83, bl. 145—194. — De toestand van het Indisch leger volgens het Koloniaal Verslag van 1883. — *Gids*, 1884, II, bl. 154. — Opmerkingen naar aanleiding van vorenst. opstel, door A. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 101—104.

De Commandant van het Indisch leger. Door X. (Beschouwingen over zijne verhou-

ding tot den Gouverneur-Generaal, vooral in oorlogstijd). — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 132. — Vgl. *W. Cool; Ind. legerbelangen*. Breda 1885, bl. 2.

Mati Panari. De correspondentie van de militaire autoriteiten in Indië. (Volgens de Algem. Order No. 52, van 1863, met de daarin gebrachte wijzigingen en aanvullingen). — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 526. — Opmerkingen van A. Z. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 432—435.

Casembroot (Jhr. de). Nota over enkele oorzaken kunnende aanleiding geven tot demoralisatie bij het Ned.-Indisch leger en speciaal bij onze landmacht in Atjeh. — *B. H. St. G.*, 1882/83, No. 2/9. — Antwoord der Regering. — *Ibid.*, 1882/83, No. 2/11.

Die Niederländisch-Indische Armee. — *Intern. Revue über die ges. Armeen u. Flotten*, 1883, Heft 8. — Opmerkingen van V. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 177.

L'armée Hollandaise des Indes Orientales. — *Rev. Milit. de l'étranger*, Sept. 1882, No. 552. — Overzicht. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 109—110.

Nieuwenhuijzen (W. C.). Kritisch overzicht der brochure van Brutus „Eenige wenken op Indisch militair gebied. Breda 1883”. — *I. G.*, 1883, II, bl. 795—834. — Studiën over het Britsch-Indisch leger. Naar de jongste officiële bronnen. (Met vergelijkende beschouwingen over de militaire toestanden in Ned. Indië, speciaal wat de legeraanvulling betreft). — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 764, 880, 992, 1094; 1886, I, bl. 350, 475; II, bl. 49, 139, 219.

Cool (W.). Indische legerbelangen. (Naar aanleiding van de brochure van Brutus „Eenige wenken op Indisch militair gebied. Breda 1883”). — *M. Sp.*, 1884, bl. 404, 514, 573, 634, 775, 873; 1885, bl. 38, 139, 567, 650, 730. — Antwoord van Brutus. — *M. Sp.*, 1886, bl. 86.

Beoordeelend overzicht der brochure van Brutus „Eenige wenken op Indisch militair gebied. Breda 1883”. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 483; 1884, I, bl. 96. — Antwoord van Brutus. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 387, 520.

Het Indische leger in de Tweede Kamer besproken. — *I. G.*, 1884, I, bl. 28.

Het Indische leger besproken in de Ver-eeniging tot beoefening van de Krijgs-wetenschap. — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 666.

De tegenwoordige politieke en militaire toestand in Britsch-Indië, benevens een blik op eigen toestanden. Door X. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 1210.

Polim. De opperbevelhebber der land-macht in Ned. Indië. — *Mil. Gids.*, III, (1884), bl. 37.

Een Duitsch militair oordeel over het Ned. Indisch leger. (Ontleend aan de „*Allgemeine Militärzeitung*” van 1885, No. 45). — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 1073.

De organisatie van het Departement van Oorlog in Ned. Indië. Door W. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 579.

Militaire penkrassen. Door een Oud-Koloniaal. I. Over de behoefte aan een militair lid in den Raad van Ned. Indië. II. Opleiding van de Indische staf-officieren; detachering van officieren. (De verlofgan-gers). — *I. G.*, 1886, II, bl. 1569, 1767.

Dabry de Thiersant (P.). L'armée coloniale de l'Inde Néerlandaise. — *Rev. Mar. Col.*, LXXXIV, (1885).

Herinneringen en beschouwingen over de toekomst (van het Ind. leger). Door een Oud-Soldaat. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 190.

De belangen van het Indisch leger behartigd door den Minister van Koloniën Sprenger van Eijk. (Naar aanleiding van eenige generaalsbenoemingen). Door een Oud-Hoofdofficier der Infanterie. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1101.

Het Indisch leger in het midden der 18de eeuw. (Uittreksel uit het werk van P. J. F. Louw „De derde Javaansche suc-cessie-oorlog, 1746—1755. Batavia 1889”). — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 499.

Altena (Hans). Die Holländische Kolo-nialarmee und der Krieg mit Atjeh. — *Ausl.* 1889, No. 44, S. 861.

Fandio. Een infanterie-chef en een kom-mandant van het veldleger in Indië. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 341.

De toestand van het Indisch leger en de daarin noodige hervormingen. Feuille-ton. — *I. T.* 22, 29 Oct., 12 Nov. 1889, No. 4, 5, 7.

Armées coloniales de la Hollande et du Portugal. — *L'armée coloniale*, Paris, 1891, p. 96.

Het Indisch leger in de Staten-Generaal (Kritisch overzicht van de mededeelingen in het Koloniaal Verslag van 1891). — *I. G.*, 1891, II, bl. 1529, 1732, 1944.

Statistiek van het Indisch leger onder ult°. December 1867. Met nalezing. — *I. M. T.*, 1870, bl. 34, 236. — Als voren onder ult°. 1868. — *I. M. T.*, 1871, bl. 28. — Als voren onder ult°. 1871. — *I. M. T.*, 1872, bl. 47. — Als voren onder ult°. 1872. — *I. M. T.*, 1873, bl. 70. — Als voren onder ult°. 1873. — *I. M. T.*, 1874, bl. 20. — Als voren onder ult°. 1874. — *I. M. T.*, 1875, bl. 18. — Als voren onder ult°. 1875. — *I. M. T.*, 1876, bl. 31. — Als voren onder ult°. 1876. — *I. M. T.*, 1877, I, bl. 44. — Als voren onder ult°. 1877. — *I. M. T.*, 1878, I, bl. 37.

Statistisch overzicht betreffende het Indisch leger sedert 1848. — *E. de Waal: Ind. Fin.*, II, bl. 101—298.

De verliezen van het Indisch leger in en door den oorlog tegen Atjeh. April 1873—Juli 1877. — *I. M. T.*, 1878, I, bl. 76.

Vergelijking der sterftecijfers van de Europeanen in de Ned. en Britsche legers in Azië. — *I. M. T.*, 1877, II, bl. 205—206.

Sterfteverhouding bij het Indische leger over 1819—50 en 1819—79. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 602—608. — *I. G.*, 1880, II, bl. 326, 978, 1149.

Winst- en verliesrekening der militairen beneden den rang van officier bij het Indisch leger over 1864—1881. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 421, 540; II, bl. 257.

Statistiek der verliezen te Atjeh ge-leden door het Ned. Ind. leger sedert den afloop der 2de expeditie (26 Apr. 1874 tot 30 Juni 1875). — *K. V.* 1875, bijl. D. I. — Als voren tot 31 Mei 1876. — *K. V.*, 1876, bijl. H.

Uitbreiding van het Ned. Indisch leger. (Cijfers over 1860 en 1886). — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 95.

Graphische voorstelling van de aanvulling van het Indische leger met Europeanen gedurende 1880—89. — *B. H. St. G.*, 1889—90, No. 4.

Aanwerving van suppletietroepen over 1859—1888. — *Jaarcijfers*, No. 8, (*Kol.*), bl. 86. — Als voren over 1859—1890. — *Ibid.*, No. 10, (*Kol.*), bl. 86.

Verschillende opgaven betreffende de samenstelling en distributie van het Ind. leger (alleen onderofficieren en minderen) over 1891, benevens eene statistiek over de jaren 1887 t/m 1891 betreffende de aanvulling en verliezen zoo aan officieren als onderofficieren en minderen. — *K. V.*, 1892, *bijl. E.* — Als voren over 1888 t/m 1892. — *K. V.*, 1893, *bijl. D.*

Statistiek van de overledenen en de afgekeurden bij het Indisch leger over 1886—1891. — *I. G.*, 1892, I, bl. 158.

Statistiek van het officierskorps van het Indisch leger (1869 en 1884). — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 208.

Numerieke opgave der eervol ontslagen officieren van het Indisch leger over 1836—1879. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 59.

Numerieke opgave der ontslagen (gedemitteerde en gecasseerde) officieren van het Indisch leger over 1836—1879. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 152.

Numerieke opgave der officieren van het Ind. leger, aan wie verlof is verleend naar Nederland over 1836—1879. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 261.

Numerieke opgave van de op non-activiteit gestelde officieren van het Indisch leger over 1868—1879. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 304.

Numerieke opgave der uit Nederland angekomen officieren over 1836—1879. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 518.

Numerieke opgave der in Indië angekomen tweede luitenanten opgeleid aan de Kon. Militaire Akademie over 1839—1879. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 639.

Numerieke opgave der in Indië angekomen officieren van gezondheid der 3e en 2e klasse, opgeleid aan de Kweekscholen te Utrecht en te Amsterdam, over 1859—1879. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 641.

Numerieke opgave der bevorderde officieren en der tot officier benoemde onderofficieren van het Indisch leger over 1836—1879. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 81.

Staat van de mutatiën of tegenwoordige positie van het officierspersoneel der landmacht, behoord hebbende tot de eerste expeditie tegen Atjeh (April 1873—April 1883). — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 541.

November 1873—November 1883. Tweede expeditie tegen Atjeh. — Het officierspersoneel der landmacht na tien jaren. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 587.

Numerieke staat der gehuwde officieren, die op 1^e Januari 1850 en 1860 t/m 1870 bij het Indisch leger aanwezig waren. — *I. M. T.*, 1870, bl. 144. — Als voren over 1863—1872. — *Ibid.*, 1872, bl. 240.

David. De sterfte-, bevordering-, ontslag- en pensioneeringskansen der Indische officieren. (Cijfers over 1860—1878). — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 154.

Nominatieve opgave der gesneuvelde of aan voor den vijand bekomen wonden overledene officieren van het Ind. leger sedert 1818. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 838, 969, 1056.

Staat van detacheerings en overplaatsing van officieren bij de Ned. en Indische legers over 1870—1886. Met kantteekeningen. — *I. G.*, 1887, I, bl. 68.

Een paar cijfers statistiek omtrent het huwen van officieren van het Indisch leger. (1840—1885). Door V. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 486.

Overzicht van de leeftijden der officieren van de Duitsche, Nederlandsche en Ned. Indische legers. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 469.

April 1873—April 1893. Eerste expeditie tegen Atjeh. Het officierspersoneel der landmacht na twintig jaren. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 366.

Een beetje statistiek. Uitzetting van het korps officieren van het Ned. Indisch leger, 1835—1865—1893. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 465. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1521.

November 1873—November 1893. Tweede Expeditie tegen Atjeh. Het officierspersoneel der landmacht na twintig jaren. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 467.

c. Aanvulling en aanwerving.

Hoe kan men soldaten verkrijgen voor Nederland en Indië? Door V. — *M. Sp.*, 1867, bl. 104.

Het Koloniaal Werfdepôt te Harderwijk. (Ongunstig oordeel). Door L. — *I. M. T.*, 1870, bl. 518. — Protest van L. C. van Vleuten. — *I. M. T.*, 1870, bl. 558.

Beschouwingen over de Indische werving en den toestand van den soldaat in Indië. — *I. M. T.*, 1871, bl. 205. — Vgl. *Het Vaandel*, 1870, No. 12.

Rapport dd. 10 Sept. 1873, betreffende de organisatie eener Indische brigade in Nederland tot aanvulling van het Indisch leger in oorlogstijd, uitgebracht door eene daartoe benoemde Commissie. — *B. H. St. G.*, 1873—74, No. 4/37—45.

Militaire beschouwingen omtrent Japan en de Japannezen. Door W. H. (Met mededeelingen aangaande de behandeling en de militaire waarde der Japansche soldaten in dienst der O. I. Compagnie in de 17de eeuw. — *I. M. T.*, 1872, bl. 625.

Timmerman. Eeënige bijdragen in het belang van het leger en de koloniën. I. Ned. Ind. brigade. — *I. M. T.*, 1873, bl. 595.

De Indische brigade. Door een *Indisch Soldaat*. (Historisch overzicht van de maatregelen tot buitengewone aanvulling van het Ind. leger sedert 1816). — *I. M. T.*, 1874, bl. 400, 474.

Indische aangelegenheden. (Organisatie eener Indische brigade). — *M. Sp.*, 1874, bl. 36.

De Indische brigade. — *Monitor: Ind. mil. belangen. Bat. en Utr.* 1875, bl. 19.

Romswinkel (F.). De Indische brigade (en de organisatie van het Koloniaal Werfdepôt). — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 158.

Borel (G. F. W.). De Ned. Indische brigade. Open brief aan Monitor naar aanleiding van diens werk: „Indische militaire belangen. Bat. en Utr. 1875”. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 52. — De oprichting van eene Indische brigade. Voordracht met debat.

— *V. Krijgsw.*, 1878—79, bl. 214. — De Indische brigade. — *M. Sp.*, 1878, bl. 462. — Vgl. *M. Sp.*, 1878, bl. 241, 567, 714, 778; 1879, bl. 324.

De Indische brigade. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 359. — Open brief aan den schrijver van het stuk „De Indische brigade”. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 527.

Indische of Nederlandsche brigade, dan wel legeruitbreiding. Een gedachtenwisseling tusschen..... en Orang Blanda. — *I. G.*, 1879, I, bl. 296, 301.

De suppletie van het Indisch leger vóór het begin van den Atjehschen oorlog. — *I. M. T.*, 1877, II, bl. 434.

De Alfoeren in het Ned. Indische leger. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 99. — Nadere mededeelingen van Dr. C. Weintraub en J. R. Jacobs. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 349, 353.

Werving van Alfoeren voor het leger. — *I. G.*, 1881, I, bl. 320.

Staden ten Brink (van). De Ned. Indische brigade en de middelen tot eene voortdurende voltallighouding van het Ned. element in het Indische leger. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 1.

Het Koloniaal Werfdepôt te Harderwijk en het Suppletie-Depôt te Meester-Cornelis. Een parallel. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 219.

De werving van Negersoldaten voor het Indisch leger sedert 1832. — *I. M. T.*, 1878, I, bl. 438.

Het behoud van het Afrikaansche element bij het Indische leger. (Met aanbeveling eener proef met de aanwerving van Amerikaansche Negers). Door X. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 372.

Parra (S. de la). De werving van Amerikaansche Negers voor het Indische leger. Met naschrift. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 1, 7.

Detacheering van Belgische officieren en soldaten bij het Indisch leger. Door B. O. W. (Naar aanleiding van eene lezing van G. E. V. L. van Zuijlen in de Vereeniging ter beoefening van de Krijgswetenschap, over het wenschelijke van een krigsverbond met Zuid-Nederland). — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 613.

De elementen der levende strijdkrachten bij het Indisch leger. Door O. I. (Aan-

beveling der aanwerving vooral van het Germaansche element en verheffing van het gehalte der inlandsche troepen). — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 416.

De reserve van het Indische leger. (Bevoegd voor de oprichting van militie-korpsen bestaande uit Indo-Nederlanders of z. g. Sinjo's en met hen gelijkgestelde personen). Door X. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 483.

Romeinsche en Indische werving. Door T. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 468.

Dussen (J. G. H. van der). De vorming eener reserve voor het inlandsch element van het Indisch leger. (Inlandsche militie). Voordracht met debat. — *V. Krijgsw.*, 1881—82, bl. 352.

Boelen (Anton). Vrijwillige Sinjo-korpsen. Ernst of kortswijl? (Bestrijding van het geopperde denkbeeld der oprichting daarvan op Java, met aanbeveling daarentegen der oprichting van instructie-korpsen). — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 50, 203.

Ancienniteit van gedetacheerde officieren. Door een *Officier van het Nederlandsche leger*. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 280.

Het detacheeren van officieren van het leger in Nederland bij dat in Ned. Indië en omgekeerd. (Met voorstellen tot wijziging van de ter zake bestaande bepalingen). Door een *Gedetacheerd Officier bij het Ned. leger*. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 501.

Niclou (H. A. A.). Dienstplicht in Ned. Indië (der Indo-Europeanen). — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 327.

Hasselaer (D.). De overplaatsing van officieren van het leger in Nederland en de benoeming van officieren der Ned. Marine tot officier bij het Indisch leger. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 608.

Benoeemingen bij het Indisch leger van gewezen officieren der zeemacht nader beschouwd. Door A. Z. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 129.

Die Holländer und ihr Werbedepôt zu Harderwijk. — *Kulturkämpfer* 1882, Heft 64—65. — Overzicht. — *I. G.*, 1882, II, bl. 480—85, 681—85. — Overzicht van een Open Brief aan den redacteur van „*der Kulturkämpfer*” getiteld: „In Sachen Holland von Th. J. B. Hilterman und Th. G. Dentz van Schaik”, in antwoord op vorenst. opstel. — *I. G.*, 1883, I, bl. 65.

Mati Panari. Dereëngagementen van minderen bij het Indisch leger. (Aanbeveling eener nieuwe regeling met afschaffing van het premie-stelsel, en Concept-Reglement). — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 344.

Vink (J. A.). Het koloniaal werfdepôt te Harderwijk. (Formatie en organisatie). — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 273.

Wijs (G. de). De aanvulling van het Ned. Indisch leger en de gevolgen van onvoldoende aanvulling. Voordracht met debat. — *V. Krijgsw.*, 1884—85, bl. 203.

Koloniale werving. (Over beweerde kwa-de praktijken bij de aanwerving van vreemdelingen). — *I. G.*, 1884, II, bl. 348.

Een en ander omtrent de recrutering van het Indisch leger. (Aanwerving van Japanners en Perzen). Door A. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 455.

Riedel (J. G. F.). Hoe denken de Amboineezen over de dienstneming bij het Indisch leger? — *I. G.*, 1885, I, bl. 321. — De Amboineezen in het leger. Door IJ. (Naar aanleiding van vorenst. opstel). — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 1066.

De wederzijdsche detachering van officieren bij het Indische en Nederlandsche leger. Door X. — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 255.

Het detacheeren van officieren van het leger in Nederland bij dat in Ned. Indië en omgekeerd. Door een *voormalig gedetacheerd Officier van het Indisch leger*. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 16.

Detacheering van officieren. — *I. G.*, 1887, I, bl. 420.

Detacheerings- en overplaatsingsstaat van officieren, 1870—1886. — *I. G.*, 1887, I, bl. 68.

Iets over de militaire politiek in Indië. (Aanbeveling der aanwerving van het West-Indisch element op het voetspoor van de Engelsche West-India regiments). — *I. G.*, 1886, I, bl. 610.

Onze militaire muziekkorpsen. (Organisatie en aanvulling, met bespreking ook van de aanschaffing en uitzending van muziekinstrumenten en muziek). — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 42. — Indische militaire muziek. Door Z. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 492.

De werving van vreemdelingen voor het Indisch leger. (Uit het *Algemeen Handelsblad*). — *I. G.*, 1886, II, bl. 1066.

De werving van Europeanen. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 515.

Sagittarius. De werving voor het Indisch leger in Nederland en in Indië. — *Ind. Mail*, II, (1887), bl. 610.

Een en ander over de Niassche werving. Door O. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 161.

Huijser (P. C.). Het leger in Ned. Indië. (Over de middelen tot vermeerdering van het getal vrijwilligers). — *Ind. Mail*, II, (1887), bl. 247.

De werving van Europeanen voor het Indisch leger. (Uittreksel uit eene brochure van kolonel Jhr. de Brauw van 1869, waarin het denkbeeld wordt ontwikkeld om, als maatregel ter bevordering van de werving, aan de militairen bij expiratie van hunne dienstverbandten een geldelijk bedrag uit te keeren). — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 484.

Mededeelingen aangaande een door den gepensioneerd officier der infanterie J. van Deun bij het Ministerie van Koloniën ingediend Ontwerp tot regeling van de koloniale werving. — *I. G.*, 1889, I, bl. 68.

Oordeel van Generaal Wolsely over den Neger als soldaat. — *I. G.*, 1889, I, bl. 77—81.

Veha. Werving in Afrika. — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 622.

Aanbeveling der werving van Negers in Liberia voor het Indische leger. — *I. G.*, 1890, I, bl. 1165.

Breijer (J. F.). De Indische brigade en de Indische oorlogsbegroting voor 1890. — *M. Sp.*, XIV, (1889), bl. 734.

Bennekom (W. G. A. L. van). Koloniale werving. (Naar aanleiding van eene circulaire van den Minister van Oorlog). — *I. T.*, 25 Febr., 4 Maart 1890, No. 22, 23.

Het detacheren van officieren van het Ned. Indisch leger bij het Nederlandsche en omgekeerd. — *I. T.*, 29 Juli, 5 Aug. 1890, No. 44, 45.

De werving voor het Indisch leger. — *I. T.*, 23, 30 Sept. 1890, No. 52, 53.

De koloniale reserve. — *I. T.*, 28 Oct., 4 Nov. 1890, No. 57, 58.

Het nieuwe corps Afrikanen (aangeworven in Liberia) en het O. I. leger. — *I. T.*, 20 Mei 1891, No. 86.

Koloniale werving, Door H. — *I. T.*, 6, 13 Oct. 1891, No. 106, 107.

Bennekom (K. H. O. van). Over de werving voor het N. O. I. leger — *I. T.*, 6 Oct. 1891, No. 106. — Vgl. *I. T.*, 20 Oct. 1891, No. 108.

Commissiën van afmonstering en de koloniale reserve. Door een Voorstander van de belangen van het O. I. leger. — *I. T.*, 20 Oct., 1891, No. 108.

Uitzending van militairen naar Indië in den Compagniestijd en tegenwoordig. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2519.

Aanwerving van suppletietroepen over 1859—1888. — *Jaarcyfers* No. 8, afl. 2 (Koloniën), bl. 86.

De werving van soldaten (Negers) in Liberia. (Overzicht van een opstel in het *Algemeen Handelsblad* van Mei 1891). — *I. G.*, 1891, II, bl. 1231.

Excavator. Het Koloniaal Werfdepôt te Harderwijk. (Overzicht zijner geschiedenis met beschouwingen over de voorgenomen inkrimping). — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 155, 207.

Inkrimping van het personeel van het Koloniaal Werfdepôt te Harderwijk. — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 483.

Commandanten van repatriërende detachementen militairen. (Bedenkingen tegen de aanwijzing daartoe van officieren, die wegens ziekte met verlof naar Nederland vertrekken). — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 185.

Het detacheren van officieren van het Ned. Indisch leger bij het Nederlandsche en omgekeerd. — *De Neve: Ind. legerbelangen*, 's Grav. 1891, bl. 34.

De werving voor het Ned. Indisch leger. — *De Neve: Ind. legerbelangen* 's Grav. 1891, bl. 48.

Voorstel tot verbetering van den toestand der Indo-Afrikanen bij het leger. Door X. — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 481.

Het Afrikaansche recrutencorps. (Aangeworven in Liberia). Door een Officier van het Afrikaansche recrutencorps. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 17. — *I. T.*, 16 Febr. 1892, No. 125.

Siegfried. De speelluizen in het leger. (Toestand en aanvulling van de militaire muziekkorpsen). — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 34.

De geheimzinnige werving van Neger-soldaten in Liberia. (Overzicht van een opstel van E. B. Kielstra in het *Algemeen Handelsblad* van 2—4 Februari 1892). — *I. G.*, 1892, I, bl. 505—510.

Veritas. Het koloniaal Werfdepôt te Harderwijk. (Bedenkingen tegen eene inkrumping der formatie, zoolang niet is gebleken, dat de koloniale reserve dienstbaar is aan de werving). — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 347.

Specificatie van het voor de koloniale reserve op de Begroting voor Ned. Indië van 1893 geraamde bedrag van f 200.000. (Bijlage Mem. v. Antw. Voorl. Versl. Ind. Begr. 1893). — *B. H. St. G.*, 1892—93, No. 4/44.

De bevordering van het dienstnemen van inlanders bij het Indisch leger. (Voleen opstel van Majoor Timmerman in het *Batav. Nieuwsblad*). — *I. G.*, 1893, I, bl. 822—823.

Zwitsers bij het Indisch leger. (Voorheen en thans). — *I. G.*, 1893, II, bl. 2003.

Augustijn (J. D.). Wenken voor commandanten van detachementen suppletietroepen. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 238. — Opmerkingen van A. F. P. Carstens. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 432. — Replik van J. D. Augustijn. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 528.

Oprichting van eene koloniale reserve. — Voorloopige regeling en wijziging daarvan. — Uitvoering van art. 1 § 13 der voorloopige regeling. — Regeling van de gagements-vooruitzichten der mindere militairen bij de koloniale reserve. — *B. Ind. Stbl.*, No. 4749.

De aanvulling van de intendance-officieren in Indië. — *I. T.*, 23 Febr., 1 Maart 1892, No. 126, 127.

Fasin. Aanvulling en behoud van het Europeesch element in het Ned. Ind. leger. — *I. T.* 8, 14 Juni 1892, No. 141, 142. — Vgl. *I. T.*, 28 Juni 1892, No. 144.

d. Legerorganisatie en formatie.

1. In het algemeen.

Boers (W.). Vereeniging van de Nederlandsche en Indische legers. Voordracht met debat. — *V. Krijgsw.*, 1866—66. (*Verg. v. 2 Maart 1866*).

Netscher (P. M.). Over de vereeniging van het leger hier te lande met het Indische. Voordracht met debat. — *V. Krijgsw.*, 1866—67, bl. 176, 203. — Overzicht. — *M. Sp.*, 1866, bl. 239.

Inlandsche pupillen bij de korpsen. — *I. M. T.*, 1872, bl. 165.

De organisatie eener inlandsche militie door den Commissaris-Generaal Van den Bosch. — *I. M. T.*, 1877, II, bl. 413—427.

Formatie-tableaux van het Indisch leger. (Bijlage Ind. Begr. 1882). — *B. H. St. G.*, 1881—82, No. 4/33.

Eene kritiek over de Indische legerorganisatie en het legerbeheer van Daendels. (Ontleend aan het in 1816 te Amsterdam verschenen werk „Brieven betr. het bestuur der koloniën”). — *I. M. T.*, 1878, II, bl. 216—221.

Het verband tusschen de Nederlandsche en Indische legers. Door L. (Naar aanleiding van de brochure van Jhr. J. D. Six „Nederlandsche en Indische belangen op militair en finantieel gebied. 's Grav. 1879”). — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 319; 1880, I, bl. 185, 263, 337.

Beschouwingen over de formatie van het Indisch leger. (Naar aanleiding van het Koloniaal Verslag van 1880 „Landmacht”). — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 77—88.

De wettigheid der bestaande feitelijke scheiding tusschen de in Ned. Indië aanwezige landmacht en die in Nederland. (Naar aanleiding van de brochure van A. W. P. Weitzel „De beteekenis en de geschiedenis onzer grondwettige voorschriften betreffende de landsverdediging. 's Grav. 1881”). Door T. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 164—176.

De genesis der Indische legerorganisatie na 1816. (Rapport van 11 Aug. 1814 over de vast te stellen grondregelen voor de organisatie, de defensie, enz. Met aantekeningen). — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 80, 166, 334, 431.

Swart (L.). Beschouwingen over de formatie en het stelsel van aanvulling van het Indisch leger in verband met de taak, die het zoowel tegenover een inl. als een Europeeschen vijand te vervullen kan hebben. (Naar aanleiding van: *E. de Waal's, Ind. Fin.*, Dl. I—III, 's Grav. 1876—79). — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 215—239; 351—363.

Overzicht der organisatie van het Britsch-Indische leger, ook in vergelijk met die van het Nederlandsch-Indische. (Volgens het werk van Sir R. Temple „India in 1880"). Door X. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 451.

De nieuwe formatie van het Indisch leger. (Kon. Besluit van 28 Januari 1882, No. 13). Met terugblik op de verschillende organisatiën sedert 1853. — *I. G.*, 1882, II, bl. 411.

Legerversterking. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 75.

Overzicht van de uitbreiding der formatie van het Indisch leger sedert 1860. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 95.

Kaart aanwijzende het emplacement van het Ned. Ind. leger op 1° Januari 1886. — *K. V.*, 1886, (bijl.).

Vink (J. A.). Een enkel woord over de wenschelijkheid en de mogelijkheid eener fusie tusschen de officieren en vrijwillig dienende minderen van het Ned. leger en het Europeesch element in het Indisch leger. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 645. — Eene nasprokkeling op vorenst. opstel. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 284.

Kielstra (E. B.). Het inlandsch element bij het Indisch leger. (Naar aanleiding van de brochure van Kolonel Coblijn „De Indische infanterie. Nadere beschouwingen. 's Grav. 1887"). — *Tijdsp.* 1888, II, bl. 148. — Overzicht. — *I. G.*, 1888, II, bl. 993—994. — Militaire beschouwingen van den Generaal Michiels. (Uit eene Memorie van 1846 over de toenmalige samenstelling van de krijgsmacht in Ned. Indië, speciaal op Sumatra's Westkust). — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 293.

Hoe Atjeh het Ned. Indisch leger uit zijn verband heeft gerukt. (Ontleend aan eene verhandeling van D. Brakel over de organisatie van het Ind. leger). — *I. G.*, 1889, II, bl. 2211.

Granpré Molière (F. C.). Gedachten en vragen over de „Proeve eener organisatie van het Ned. Ind. leger door D. Brakel. (Bekroonde prijsvraag van de Vereeniging tot beoefening van de Krijgswetenschap"). — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 177, 273, 377. — Vgl. *I. M. T.*, 1890, I, bl. 141—152.

Neve (E. K. A. de). De grondslagen der reorganisatie van het Indisch leger. — *I. G.*, 1890, I, bl. 833, 1113; II, bl. 1268, 1462.

Het gehalte van het Indisch leger. (Volgens de Memorie van Antwoord op het Voorl. Verslag der Tweede Kamer over de Ind. Begrooting voor 1893). — *I. G.*, 1893, I, bl. 144.

Zuijlen (G. E. V. L. van). De nieuwe organisatie van het Indisch leger. — *I. T.*, 22 Nov. 1892, No. 165.

De inlandsche officieren bij het Ned. Indisch leger. Door P. — *I. M. T.*, 1870, bl. 282.

Denkbeelden omtrent de vereeniging van het officierskader der Ned. en O. I. legers. Door een Oud-Hoofdofficier van het Ind. leger. Met aantekeningen. — *M. Sp.*, 1866, bl. 259, 280.

De regeling der bevordering van de officieren van het Indisch leger met verlof in Nederland. — *I. M. T.*, 1870, bl. 516.

Promotie bij keuze der officieren van het Indisch leger. Door K. — *I. M. T.*, 1875, bl. 217. — Promotie bij keuze der officieren van het Indisch leger. — *M. Sp.*, 1875, bl. 570.

Het incompleet aan officieren bij het Indisch leger. — *I. M. T.*, 1875, bl. 9.

David. De sterfte-, bevordering-, ontslag- en pensioneeringskansen der Indische officieren. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 154.

De bepalingen op de bevordering der officieren van het Indisch leger. Door D. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 505.

Ongelijkmatige bedeeeling van hoofd-officiersplaatsen bij het Indisch en bij het Ned. leger. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 351.

Losse gedachten over bevordering van officieren in den vreemde en bij ons. Door IJ. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 404.

Nijpels (G.). Opmerkingen en denkbeelden omtrent onze roeping en onzen werkring. — Het Indische officierskorps. I. De heerschende toestand. — II. Een schema van dienstregeling. — III. Waarborgen tot plichtsbetrachting. — IV. De opleiding tot officier. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 553, II, bl. 460; 1887, I, bl. 237, 367. — Opmerkingen van D. — *I. M. T.* 1887, I, bl. 461. — Antwoord van Nijpels. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 64.

De positie der Indische officieren in den Compagniestijd. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 293.

De bevorderingskansen in de naaste toekomst van het officierskorps van het Indisch leger. Door IJ. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 319.

Wijnmalen (Dr. T. C. L.). De regeling van de positie der Indische officieren bij de Wet. Voordracht met debat. — *V. Krijgsw.* 1884—85, bl. 284.

Een legerbelang tevens een billijke eisch. (Verbetering van de bevorderingskansen der officieren). — *I. T.*, 26 Aug. 1890, No. 48.

Wering van inlanders als officieren bij het Ned. Ind. leger. (Naar aanleiding van eene discussie daarover in de Eerste Kamer). — *I. G.*, 1890, II, bl. 1526.

Haver Droeze (T. J.). Is het wenschelijk en mogelijk om eene vereeniging tot stand te brengen tusschen de officierskorpsen van het Nederlandsch en het Ned. Indisch leger. Voordracht met debat. — *V. Krijgsw.* 1891—92, bl. 385.

Vereeniging of toenadering van de officierskorpsen in Nederland en in Indië. Door een Hoofdofficier. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 439, 492.

Siegfried. De werkkring van den luitenant-adjudant. — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 272.

Si Anoe. De jongste benoemingen in de Oranje-Nassau-orde en het Indische officierskorps. — *M. Sp.* 1893, bl. 615.

Creutz Lechleitner (W. J. C.). De positie van de luitenants der militaire school en der cursussen. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 548.

Het kader bij het Indisch leger. Door C. — *I. M. T.*, 1873, bl. 313.

Zeno. De verheffing van den onderofficier. — *I. M. T.*, 1874, bl. 11.

De positie der adjudanten-onderofficier dienstdoende officieren. Door A. — *I. M. T.*, 1875, bl. 210—211. — Vgl. *I. M. T.*, 1879, I, bl. 91.

Iets over de kaderkwestie in Ned. Indië. — *I. M. T.*, 1877, I, bl. 27.

Bijleveld. De positie van den onderofficier in Indië, met voorstellen tot verbetering. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 448.

Verbetering van de positie der onderofficiëren. Door S. — *I. M. T.*, 1884, I,

bl. 93. — Lotsverbetering voor de onderofficiëren. Door Q. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 798.

Sita Dewi. Kader en gebrek aan kader in het Ned. Ind. leger. — Officiëren en hunne aanstelling, oefening en bevordering. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 237, 409, 538.

2. Generale Staf en Intendance.

De generale staf. De generale staf bij eenige legers der oudheid, van den lateren en van den tegenwoordigen tijd. — Is een generale staf voor het Ned. Indisch leger noodig? — *I. M. T.*, 1870, bl. 345, 409, 521, 542.

Een generale staf voor het Indisch leger. (Resumé van een artikel in het *Batav. Handelsblad* van Dec. 1871). — *I. M. T.*, 1872, bl. 160—165.

Een generale staf voor het Ned. Indisch leger. — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 161.

De generale staf. Door B. (Kritiek van de in 1873 vastgestelde organisatie van den generalen staf en de stafschool). — *I. M. T.*, 1874, bl. 265.

De generale staf. (Naar aanleiding van de wijziging der organisatie van 1873 bij Kon. Besluit van 30 Maart 1876). — *I. M. T.*, 1877, I, bl. 37.

De generale staf en zijne aanvulling. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 333—341.

Een generale staf voor het Indisch leger. — *Monitor: Ind. mil. belangen. Bat. en Utr.* 1875, bl. 132.

Excavator. De generale staf en de voorbereiding van militaire expeditiën in Indië. — *I. G.*, 1891, I, bl. 503, 770.

De werkkring van den generalen staf. — *I. G.*, 1891, I, bl. 247.

Veritas. Generale staf en intendance. — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 222.

De Heer IJ (in het *Batav. Nieuwsblad*) over den generalen staf. Door Z. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 250.

De generale staf van het Ned. Ind. leger. — *I. T.* 24, 30 Mei 1893, No. 191, 192.

3. Infanterie.

Benoeeming van officieren der infanterie tot bataillons-adjudanten. Door R. — *I. M. T.*, 1871, bl. 319—320.

De eischen der Indische infanterie. Door P. (Naar aanleiding van eene brochure van W. J. N. Bosboom „De infanterie van het Indisch leger. Batavia 1871”). — *I. M. T.*, 1871, bl. 433.

Timmerman. Reorganisatie der infanterie bij het mobiele leger in Ned. Indië. — *I. M. T.*, 1873, bl. 601—606.

Iets over de reorganisatie der Indische infanterie. — *I. M. T.*, 1873, bl. 265.

David. Reorganisatie der infanterie. — *I. M. T.*, 1874, bl. 562. — Vgl. *I. M. T.*, 1875, bl. 212.

De chef van het wapen der infanterie. Door X. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 225.

De eischen voor den majoorsrang bij het wapen der infanterie van het Indisch leger. Door Z. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 116.

De kaderquaestie bij de Indische infanterie. Door B. L. H. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 461.

De positie der adjudanten-onderofficier, dienstdoende officieren (bij de infanterie). — *I. M. T.*, 1875, bl. 210. — Vgl. *I. M. T.*, 1879, I, bl. 91; 1881, I, bl. 58, 151.

Jacobs (J. R.). Het kader bij de infanterie. (Middelen tot verbetering van het gehalte). — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 327.

Bijleveld. De onderofficieren der infanterie. (Middelen tot verbetering hunner positie). — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 448.

Over de behoefte aan depôt-bataillons bij de infanterie van het Indisch leger. — *I. M. T.*, 1875, bl. 213—216.

De tegenwoordige positie van den officier der infanterie in Indië (in vergelyk met de andere wapens), met aandrang op wijziging van het stelsel van bevordering. Door X. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 643; 1882, I, bl. 12. — Overzicht. — *T. N. I.*, 1882, I, bl. 311.

Lange (L.). Beschouwingen over de organisatie der veldbataillons infanterie van het Indisch leger. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 159.

Ontwerp tot reorganisatie der infanterie van het Indisch leger. Met toelichting. Door een *Infanterist*. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 168, 333, 486.

Sanders (J. W.). Kadervorming bij de infanterie. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 64.

De eischen voor het kader der infanterie. Door C. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 360.

Bakhuis (L. A.). De wijze van bevordering en de aanvulling van het kader bij de infanterie. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 476.

Een en ander over de betrekking van onder-luitenant bij het wapen der infanterie. Door X. — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 291.

Onder-luitenants bij de infanterie. Door X. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 599. — Nog eens de onder-luitenant. Door G. Nijpels. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 169.

Sint-Hubert. Iets over de bevordering der officieren bij de infanterie. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 148, 376.

Willemsstijn (M.). Iets over de formatie onzer infanterie. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 362.

Lawick van Pabst (P. van). Het gehalte van het kader der infanterie afkomstig van de kaderscholen. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 666. — Hebben depôtbataillons en kaderscholen medegewerkt tot den staat van verval van het wapen der infanterie? (Naar aanleiding van de brochure van kolonel Coblijn „De indische infanterie”). — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 592.

Winckel (L. F. A.). De brochure van kolonel Coblijn over de Indische infanterie. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 612.

Vera. De Europeesche fuselier in ons leger. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 579.

De Chef van het wapen der infanterie. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 714.

Fandio. Een infanterie-chef en een kommandant van het veldleger in Indië. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 341.

De Chef van het wapen der infanterie. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 394.

De Nota van den Heer Rooseboom over den Chef van het wapen der infanterie. *I. M. T.*, 1889, I, bl. 84.

De voorloopige instructie voor den Chef van het wapen der infanterie. Door M. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 559.

Promotie bij de infanterie. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 431.

Promotie-verbetering (bij de infanterie). Door L. — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 100.

Eenige opmerkingen aangaande de promotie van de infanterie-officieren. Door X. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 319.

Vink (J. A.). Geschiedenis van het 4de veldbataillon van het Ned. Indisch leger (1835—1890.) — *I. M. T.*, 1890, II, bl. 1.

Neve (E. K. A. de). De formatie, indeeling en samenstelling der infanterie-compagniën van het veldleger in Ned. Indië. — *I. M. T.*, 1889, II, 264, 334, 448, 537.

Is reorganisatie der infanterie urgent? — *I. T.*, 14 April 1891, N°. 81.

Fasin. Verbetering in de beoordeeling der infanterie-officieren van het Ned. Ind. leger. — *I. T.*, 26 April 1892, No. 135.

Tableau aanwijzende de formatie van het wapen der infanterie nadat de ontworpen wijzigingen in die formatie zullen zijn tot stand gekomen. (Bijlage Ind. Begr. 1888). — *B. H. St. G.*, 1887—88, No. 4/27.

Samenstelling der compagnie van het veldbataillon. Door R. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 126.

Max. Een paar opmerkingen naar aanleiding van het promotie-vraagstuk bij de infanterie (in verband met de voorgenomen reorganisatie.) — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 134.

Zandruiter. De infanterie-officier als ruiter. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 155.

Is eene organisatie der infanterie thans gewenscht? Door R. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 597.

Nijpels (G.). De voorgenomen organisatie der infanterie van het Ned. Indisch leger. Met bijlage. — *M. Sp.*, 1892, bl. 671.

Kesteren (C. E. van). Over enkele nieuwe begrotingsposten voor 1893. (Hierin o. a. over de reorganisatie van de infanterie). — *I. G.*, 1892, II, bl. 2044.

De reorganisatie der Indische infanterie. — *I. T.* 13, 25 Oct. 1892, No. 160, 161.

De Nederlandsche pers over de vastgestelde nieuwe organisatie der infanterie in Nederl. Indië. — *I. G.*, 1893, I, bl. 453—457.

Staatsblad No. 91 van 1893. (Reorganisatie van de Indische infanterie). Door een *Infanterist*. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 451.

De nieuwe organisatie van het wapen der infanterie. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 70, 148, 191.

Moolenburgh (J. H.). Geschiedkundig overzicht onzer vaandels. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 64, 139. — Vervanging en opbeleving van vaandels. Door J. A. Vink. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 466.

4. Cavalerie. (1).

Assen (P. van). Aanbeveling van het denkbeeld om de cavalerie op Java ten deele als maréchaussée te bezigen. — *I. M. T.*, 1871, bl. 165. — Naschrift. — *I. M. T.* 1871, bl. 167.

Vermindering der cavalerie bij het Indisch leger. (Over aanhangige voorstellen ter zake). — *I. M. T.*, 1878, I, bl. 293.

Bas (F. de). De vermindering van de Indische kavallerie. (Bedenkingen tegen plannen ter zake). — *M. Sp.*, 1880, bl. 583, 633. — Vgl. *I. M. T.*, 1881, I, bl. 653. — Het wapen der kavallerie in Indië. Voorzigt met debat. — *V. Krijgsw.*, 1880—81, bl. 61—116.

Swart (L.). De reductie der Ned. Indische cavalerie. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 129, 241.

Aanteekeningen op de Indische cavalerie. Door P. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 134.

Neve (De). De vermindering van de Ned. Indische cavalerie. Met naschrift. — *I. G.*, 1881, I, bl. 29, 40. — Beoordeeling van vorenst. opstel. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 655.

Waalewijn (A.). Twee zeer gunstige bepalingen voor de Cavalerie-officieren — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 102.

Rudolph (E.). Een en ander over de Indische cavalerie. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 578; II, bl. 29. — Opmerkingen van C. Statkowski — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 172.

Lannoy (Jhr. L. D. C. de). De Indische ruitery. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 565. — Van den hak op den tak. Cavaleristische beschouwingen. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 438.

(1) Zie voor de „Remonte” op de afd. *Paardenrassen*.

5. *Artillerie en Genie.*

Wijss (G. de). De Indische veld- en berg-artillerie. (Naar aanleiding van Borel's „Indische brigade“). — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 151. — Antwoord van G. F. W. Borel. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 113.

Een depôt-batterij voor de bereden artillerie in Indië en de middelen om de geoefendheid en slagvaardigheid bij de veld- en bergbatterijen te verhoogen. Door V. H. P. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 560.

De artillerie van het Ned. Indische veld-leger. Door X. (Voorstellen betr. eene gewijzigde organisatie der veld- en bergbatterijen). — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 547.

De Indische berg-artillerie. Door V. H. P. (Voorstellen tot reorganisatie). — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 378.

Swart (L.). Het aantal vuurmonden per batterij artillerie. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 397.

Veenhuijzen (Joh. C.). De reductie van het aantal vuurmonden der batterijen. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 156. — Een oordeel over onze mobiele artillerie. (Naar aanleiding van de brochure van Brutus „Eenige wenken op Ind. militair gebied. Breda 1883“). — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 434. — Antwoord van Brutus. — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 36. — Open brief. (Repliek aan Brutus). — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 375.

De beweegbaarheid der Indische veld-artillerie. Door v. K. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 627.

Granpré Molière (F. C.). De formatie van de veld- en bergbatterijen op Java. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 249.

De Commissie van proefneming bij de artillerie. (Samenstelling). Door W. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 692. — De Commissie van proefneming en nog wat. Door S. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 165.

De dienst bij de veldartillerie in Ned. Indië. Door X. — *Mil. Gids*, IX, (1890), bl. 321.

Giel (W. J.). De bergartillerie in de jongste Edi-expeditie. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 109, 206.

Piétro. Eene organisatie van het wapen der genie in Ned. Indië. — *I. T.* 19. 27 Dec. 1893, No. 221, 222.

6. *Inlandsche korpsen of hulptroepen.*

Eenige beschouwingen over de korpsen Barissan van Madura. (Organisatie en leiding der oefeningen). Door S. — *I. M. T.*, 1871, bl. 236.

De Barisans van Madura. Door X. (Toestand van die troepen). — *I. M. T.*, 1874, bl. 274. — Vgl. *I. M. T.*, 1875, bl. 312—314.

Reglement voor de lijfwachten-dragonders van den Soesoehoenan van Soerakarta en den Sultan van Djokjokarta. Vastgesteld bij Besluit van 9 Sept. 1882, No. 38. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3833.

De Madoereesche hulptroepen van het Indisch leger. (Historisch overzicht van de oprichting en organisatie der inl. hulptroepen op Java en Madoera, speciaal van de Madoereesche Barisans, met betoog voor opheffing van deze laatsten in verband met de nieuwe bestuursregelingen op Madoera, en uitbreiding daarentegen der infanterie van het leger met twee veldbataillons). — *I. G.*, 1883, II, bl. 170.

Het gebruik van inlandsche hulptroepen in Atjeh. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 214.

Het verpanden der tractementen door de officieren der Barisan van Pamakassan. Door G. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 221.

De Madoereesche werving en de korpsen Barisan. Door B. (Ongunstig oordeel over de organisatie dier korpsen, met aanwijzing van de middelen tot verhoogen van hunne bruikbaarheid). — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 1146.

De Barisan van Madoera. Door H. (Tegenwoordige organisatie). — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 219.

Vink (J. A.). Het legioen van den Panggeran Adipati Pakoe Alam te Djokjokarta. — *I. M. T.*, 1890, II, bl. 162.

Reglement voor de korpsen Barisan op Madoera van 1891. — *B. Ind. Stbl.* No. 4755.

7. *Schutterij.*

De schutterij in Ned. Indië. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 273, 386, 481; II, bl. 38.

Over eene beslissing van den Raad van Justitie te Banda, waarbij is uitgemaakt,

dat de daar sedert 30 jaren bestaande schutterij in strijd is met de Wet. — *R. in N. I.*, XXXV, bl. 249—258.

Ontheffing bij Ordonnantie van 13 Februari 1881, *Stbl.* No. 53, der Leden van het Hoog Gerechtshof in Nederl. Indië van persoonlijken schutterlijken dienst; met aanbeveling van het denkbeeld om die vrijstelling ook toe te passen op de ambtenaren van het Openbaar Ministerie. — *R. in N. I.*, XXXVI, bl. 198—199.

Keiser (Mr. G. J.). Artikel 70 van het Reglement op de Schutterijen in Staatsblad 1838, No. 22. — Artikel 93 van het Reglement op de Schutterijen (*Staatsblad* 1838, No. 22) en artikel 28 der Zegelordonnantie (*Staatsblad* 1817, No. 50). — *R. in N. I.*, XXXIV, bl. 299—304.

e. Verloven, Pensioenen, Traktementen, Soldijen.

Arntzenius (A. K. W.). Over Indische verlofgangers. (Officiëren en ambtenaren). — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 207.

De verlofstraktementen der Indische officieren. Door X. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 506.

Vrije overtocht van officiers-echtgenooten na huwelijk bij volmacht. Door een *Gehuwd Officier*. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 202.

Eenige opmerkingen over vrijen overtocht van ambtenaars- en officiers-echtgenooten, geneeskundige certificaten en verloven naar Europa. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 297.

Mati Panari. Overtocht van Nederland naar Ned. Indië en omgekeerd. (Regeling van 1882). — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 432. — Opmerkingen van H. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 638.

De buitenlandsche verloven der officieren van het Ned. Indisch leger. Door X. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 277.

Het verlof van ambtenaren en officieren uit Indië naar Europa. Door N. — *I. G.*, 1888, I, bl. 571.

Nog een enkel woord over de verlofs-traktementen der Ind. ambtenaren en officieren. Door X. — *I. T.*, 22 Dec. 1891, No. 117.

Reglement op het verleenen van verloven naar Europa aan de officieren van

het leger in Ned. Indië, vastgesteld bij Kon. Besluit van 24 Juli 1893, No. 35. — *B. H. St. G.*, 1893—94, No. 4/37.

Beschouwingen over de nieuwe regeling der verloven van de Ind. officieren. (Militaire Zigzag. Door Fantassin.) — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 552.

De pensioenen der Indische officieren. Door P. — *I. M. T.*, 1877, II, bl. 341.

De nieuwe regeling der officierspensioenen (bij Kon. Besluit van 1 December 1879, No. 34, *Stbl.* No. 299). Door P. O. — *I. G.*, 1880, I, bl. 234.

De pensioenen bij het Indische leger. (Naar aanleiding van de brochure van A. W. P. Weitzel „De militaire pensioenen”. 's Grav. 1878). — *I. M. T.* 1878, II, bl. 161. — De militaire pensioenen. Door David. (Naar aanleiding van dezelfde brochure). — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 326.

Pensioenen voor de Europeesche officieren van het Ned. leger in Oost-Indië. Door H. C. A. R. (Over de regeling van 1859). — *M. Sp.*, 1878, bl. 782.

De militaire pensioenen in Indië. Door Y. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 70.

Nog iets over de militaire pensioenen. Door X. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 644.

De militaire pensioenen in Indië en in Nederland. Door X. Met naschrift. — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 397.

Ontijdige pensioneerings, diensttijd, verloven. — *W. Cool. Ind. legerbelangen*. Breda 1885, bl. 128.

Breijer (J. F.). Het bedrag van het kapiteinspensioen ook in verband met de promotie. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 541.

Houthuijsen (B. V.). Pensioenen en onderstanden aan de nagelaten betrekkingen van in en door den dienst gesnevelde, omgekomen of overleden Europeesche landsdienaren. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1121.

Beschouwingen over de berekening van de Indische militaire pensioenen, met voorstellen tot wijziging. (Militaire zigzag door Fantassin). — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 460.

Besluit van 16 van Zomermaand 1810 tot regeling van de tractementen der officieren bij de armee. (Uit deel III van Daendels; Staat der N. O. I. Bezittingen). — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 417.

Betoog voor verhooging van de soldijen en gagementen bij de infanterie van het Indisch leger. Door een Officier van de Infanterie. — *I. M. T.*, 1871, bl. 326—329.

Lotsverbetering middels soldijverhooging voor oudgediende soldaten, korporaals en onderofficieren. — *I. M. T.*, 1871, bl. 548.

De herziening der officierstractementen met ingang van 1°. Januari 1874 (*Ind. Stbl.* 1874, No. 62). — *I. M. T.*, 1874, bl. 457.

Gratificatiën van benoemde 2de luitenanten van het Indisch leger. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 585.

Nog eens: Gratificatiën voor benoemde 2de luitenanten van het Indisch leger. Door M. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 180.

Iets over de traktementen van onze tweede luitenanten. Door S. V. P. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 181.

De traktementen der officieren van het Nederlandsch-Indisch leger. (Schets eener nieuwe regeling zonder verhooging der uitgaven). Door X. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 446.

Kielstra (E. B.). Nota over voorstellen tot verbetering der soldijen van de Europeesche en met dezen gelijkgestelde onderofficieren van het Indisch leger. (Bijlage Voorl. Versl. 2de Kamer Ind. Begr. 1887). — *B. H. St. G.*, 1886—87, No. 4/37.

Verhoogde soldij en het schieten. Door P. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 186.

De traktementen der officieren van het Ned. Indisch leger van af het jaar 1817 tot en met heden. — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 72.

De inkomsten van den eersten legerkommandant na het Engelsch tusschenbestuur. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 188.

f. Militaire administratie en troepenverpleging.

1. In het algemeen.

Adjudanten-onderofficier-kwartiermeesters. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 54.

Militaire administratie in Indië. (Over het herhaaldelijk op niet-eervolle wijze uit den dienst verdwijnen van luitenanten der Mi-

litaire Administratie). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1883. — Opmerkingen van F. V. — *I. G.*, 1888, I, bl. 588.

Vries (B. W. C. G.). Het dienstvak der militaire administratie. (Historisch overzicht). — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 466, 511.

Denkbeelden omtrent de wijze waarop de officieren van het Indisch leger zich voortaan van kleding en uitrusting behooren te voorzien. (Als gevolg der opheffing van het Officiers-kledingmagazijn). — *I. M. T.*, 1871, bl. 475. — Vgl. *I. M. T.*, 1871, bl. 644; 1872, bl. 283.

Indemniteit voor kleine uitrusting. — *I. M. T.*, 1873, bl. 450.

Inning der belasting van officieren door de militaire administratie. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 160, 269, 443.

Kleding en uitrusting. — Administratie. — *W. Cool. Ind. legerbelangen*, Breda 1885, bl. 92—130.

Eischen van goederen ten behoeve van het Indisch leger door tusschenkomst van het Ministerie van Koloniën. — *I. M. T.*, 1877, I, bl. 327—329.

De materiele eischen uit Europa voor het Indische leger. Door IJ. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 467.

Mati Panari. De Algemeene Voorwaarden voor de ten behoeve van het Departement van Oorlog te houden aanbestedingen. (Algemeene Order No. 76 van 1873). — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 692.

Vorst (J. A.). Vereenvoudiging in de ménage-rekening. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 62.

Jacobs (J. R.). Tarief No. 24a, 14b. 2de alinea. (Vervanging van de te verstreken voorwerpen, die om de drie of meer jaren worden vernieuwd, door uitkeering van het geldswaardig bedrag). — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 490.

Meijer (Jhr. H. A. A.). Over het militair Tarief 46c litt. A. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 455.

Commissiën, processen-verbaal. I. Opname en overname van bewaarplaatsen. — II. Keuring van als onbekwaam of als herstelbaar opgegeven goederen. — III. Ontvangst van goederen, uit andere plaatsen in Ned. Indië aangevoerd. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 1091.

De toestand van den soldaat bij het Ned.-Indisch leger. — *Stemmen uit Indië* 1870, No. 2. — Vgl. *T. N. I.*, 1872, II, bl. 142—148.

De soldaat in Ned. Indië. (Naar aanleiding van eene in 1869 verschenen brochure: „De toestand van het Indisch leger en de toekomst van den gepasporteerden Indischen militair”). — *I. M. T.*, 1872, bl. 73.

Swart Abrahamsz (Dr. Th.). De soldaat in Ned. Indië. — *Gids* 1889, II, bl. 95, 333. — Overzicht. — *I. G.*, 1889, I, bl. 840—844, 1040—1045. — Opmerkingen van J. A. Keukenmeester. — *Mil. Gids* IX, (1890), bl. 129.

Herinneringen en beschouwingen over de toekomst. Door een *Oud-Soldaat*. (Toestand van den Indischen militair sedert 1860). — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 490.

Iets over de verpleging van den soldaat te velde. Door *Medicus Practicus Militaris*. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 670. — Antwoord van C. H. W. Boers. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 159.

Louis Brown (in de *Kölnische Zeitung*) over het lot van den soldaat in Ned. Indië. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1503—1508. — Vgl. *I. G.*, 1888, II, bl. 1706—1709.

Maatregelen in het belang van het zedelijk en stoffelijk welzijn van den soldaat in Indië. (Volgens mededeelingen in het Koloniaal. Verslag van 1889). — *I. G.*, 1889, II, bl. 1777.

Troepenverpleging voorheen en thans. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 191.

Over de verbetering van het gehalte van het Indisch leger en de toenemende belangstelling in het lot van den minderen militair. (Militaire Zigzag door Fantassin). — *I. M. T.*, 1891, I, bl. 264.

Het gehalte van het Indisch leger. — *I. G.*, 1893, I, bl. 144.

Wafelbakker (D.) en H. P. M. van Altena. Rapport van een bezoek aan de Leipziger internationale tentoonstelling van 1892 (Afdeling „Militaire Verpleging”). — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 206, 307.

Der Deutsche in der niederländischen Colonialarmee. — *Dr. E. Carthaus; Sumatra. Leipzig* 1891, S. 154—177.

Soldatenleben in den Holländischen Kolonien. — *Kulturkämpfer* III, (1882), Heft 65.

2. Uitrusting, kleeding, bewapening.

Wenken aangaande de uitrusting der infanterie van het Indisch leger. Door A. — *I. M. T.*, 1870, bl. 95—96.

Wenken omtrent eene betere bewapening, velduitrusting en kleeding van de troepen te voet bij het Ned. Indische leger. Door een *Infanterie-Officier*. — *I. M. T.*, 1872, bl. 68. — Vgl. *I. M. T.*, 1872, bl. 167-168.

- Deeleman (C. T.). Mededeelingen aangaande eenige veldbenoodigdheden van zijne vinding in gebruik bij het Indisch leger. Met pl. — *I. M. T.*, 1874, bl. 442; 1876, bl. 535; 1879, I, bl. 170; 1880, II, bl. 429.

Equipment voor Indische kavallerie-officieren te velde. Door een *Kavallerie-Officier*. — *I. M. T.*, 1872, bl. 287—288.

Logeman (H. F. B.). Een nieuw-model veldflesch voor het Indische leger. M. pl. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 357.

Stoltenhoff (W. F.). De uitrusting, de bepakking van het paard en de bewapening van den ruiter bij de Indische cavalerie. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 271. — Opmerkingen van A. Waalewijn. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 147.

De doelmatigste uitrusting en bewapening voor de infanterie bij het Indische leger. M. pl. Door C. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 13.

Bijleveld. Vereenvoudigingen in de uitrusting van den infanterist. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 533.

De kleeding en uitrusting van den Ind. officier der infanterie. M. pl. Door C. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 389.

De ransel der infanterie. Door C. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 104—105.

Piano. Iets over de bepakking van den inlandschen infanterist. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 556.

De baggage van den minderen militair, het aantal zijner kleedingstukken (Tarief No. 24) en het goedverkoopen. Door een *Troepenofficier*. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 483.

Het gebruik van de spreij te velde. Met naschrift en plaat. Door G. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 467.

Schmidt (J. C.). De ransel, de kapotjas en de spreij. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 478.

Het dragen van den ransel. Door S. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 613.

Giel (W. J.). Het zaagmes (bij het Ind. leger in gebruik). — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 285. — Het harnachement onzer bereden wapens. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 350, 444, 538.

Grevers (J. A. P.). Moet de sabel aan den zadel en de karabijn aan den ruiter bevestigd worden of omgekeerd? — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 372.

Het dragen der sabel aan den zadel. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 578.

Het dragen van den koppel door officieren. Door een Infanterist. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 204.

De veldransel. Door een Infanterist. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 102.

De haak. Een nachtmerrie onzer infanterie. Door C. Junior. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 180.

De haakstelling. Door H. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 291.

Plempers van Balen. (R. A.). De invloed uitgeoefend door het gebruik van Engelsche zadels bij het bereden gedeelte der artillerie, op de bruikbaarheid der troepenpaarden. — *Veeartsenijk. Bl.*, V, bl. 81. — Eene zadelquaestie. Repliek van G. W. Couperus. — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 173.

De belasting van het cavaleriepaard te velde in Ned. Indië. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 387—389.

Verdiens het bevestigen van de sabel aan den zadel bij onze Indische cavalerie aanbeveling? — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 193.

De nieuwe uniform voor het Indisch leger. Door B. Met pl. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 436.

Robert De uniformverandering voor het Indisch leger. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 270.

Bijleveld. Schoenen met vaste slobkousen. (Genomen proeven bij de infanterie). — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 92. — Vgl. *I. M. T.*, 1882, I, bl. 94—96. — De tunique en de pantalon van den infanterist. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 92.

De sous-pieds van den Indischen infanterie-officier. Door v. G. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 89. — Vgl. *I. M. T.*, 1885, I, bl. 399.

Observator. De „fraaije” kleeding van onze onderofficieren. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 222.

Een Indische veldschoen. M. schets. Door C. Sr. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 108.

Staden ten Brink (P. B. van). Het hoofddeksel van den Ned. Indischen militair. Nota met inleiding. — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 44.

Régnauld (A.). Iets over de kleeding van den Indischen soldaat. — *T. N. I.*, 1888, II, bl. 76.

De tegenwoordige kleeding van den soldaat van het Indisch leger. Door een Troupier. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 1069.

Schmidt (J. C.). Kleeding en kleedinglijsten. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 193.

Is de verstrekking van kleeding bij Tarief 24 bepaald, in het belang van den lande en van den soldaat? Door M. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 289.

Eene bijdrage over militaire kleeding. Door P. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 24.

Schoeisel voor inlandsche militairen. Door V. H. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 390.

Uit de oude doos. De quaestie van den helmhoed in 1723. (Uit het Plakaatboek van v. d. Chijs). — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 579.

Een bijdrage over schoeisel voor het leger. Door P. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 235.

Zeildoeksche schoenen voor den soldaat in Ned. Indië. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 392.

Over de verstrekking van kleeding. Door P. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 491. — Vgl. *I. M. T.*, 1888, II, bl. 266.

Oordeel van korpskommandanten over de bij het leger ingevoerde helmhoeden. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1186.

Sokken of voetlappen? M. schets. Door H. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 598.

Het militair schoeisel. (Beschrijving van de vervaardiging). Door V. — *I. M. T.*, 1890, II, bl. 452.

Vries (B. W. C. G.). Eene proefneming met de verstreking van schoeisel aan inlandsche militairen. (Overzicht van het Rapport ter zake met aantekeningen en 2 platen). — *I. M. T.*, 1890, II, bl. 101.

Neve (E. K. A. de). Schoeisel voor inlanders bij het Indisch leger. — *I. T.* 2, 9 Dec. 1890, No. 62, 63.

De uniform van het Indisch leger. — *E. K. A. de Neve. Ind. mil. belangen. 's Grav.* 1891, bl. 1. — Schoeisel voor inlanders bij het Indisch leger. — *Ibid.*, bl. 62.

De a. s. uniformverandering der officieren. (Militaire Zigzag door Fantassin). — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 717.

De kapot voor inlandsche recruten. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 489.

De uniform van het Indisch leger. — *I. T.*, 28 Mei, 3 Juni 1890, No. 35, 36.

De uniform van den Indischen officier. — *I. T.*, 8 Aug. 1893, No. 202.

Jozé. De revolver voor het Indische leger. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 100. — Aantekeningen van G. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 408.

De invoering eener mitrailleuse bij de Indische infanterie. Door Vt. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 609.

Mitrailleurs te velde. Door K. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 345.

Goudschaal (P. R.). De bewapening der O. I. cavalerie. (Naar aanleiding van een geschrift van E. K. A. de Neve „De Remington-karabijn als cavaleriewapen. 's Grav. 1881"). — *I. G.*, 1881, II, bl. 427. — Beoordeeling van hetzelfde geschrift. Door Z. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 339—351.

Het geweer bij het Ned. en bij het Indisch leger. Eenige opmerkingen over het verschil in benaming van sommige onderdeelen. Door een *Gedetacheerd Officier*. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 178.

Cambier (J. R. J. P.). Het vraagstuk der repeteergeweren. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 633. — Naar aanleiding van „Het vraagstuk der repeteergeweren". Door Jozé. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 425. — Nogmaals iets over repeteergeweren. Door J. R. J. P. Cambier. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 136. — Nadere beschouwingen van Jozé. — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 38, 312, 654. —

Het geweer der toekomst. Door J. R. J. P. Cambier. — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 560.

Neve (E. K. A. de). Het nieuwe Duitsche rijksgeweer. M. 71/84. (Met beschouwingen ook over de bewapening van het Indisch leger). M. pl. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 549. — Het geweervraagstuk in Engeland en in Ned. Indië. — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 27, 137. — De stand van het geweervraagstuk voor Ned. Indië. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 301; 1891, I, bl. 352, 415.

Grevers (J. A. P.). Een karabijn-revolver. M. pl. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 331.

Granpré Molière (F. C.). Handvuurwapenen en blanke wapenen bij de beleden artillerie. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 72.

Brender à Brandis. Het geweer der Indische infanterie. Met naschrift over de vraag, welken invloed het optreden van het Ind. leger tegen een Europeeschen vijand op de keuze van het nieuwe geweer zal uitoefenen. — *M. Sp.*, 1889, bl. 45, 127.

Creutz Lechleitner (W. J. C.). Eenige opmerkingen over ons toekomstig infanteriegeweer. M. pl. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 408, 535; 1889, I, bl. 130. — Iets over onze schietschool en iets anders over ons toekomstig infanteriegeweer. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 331.

Winckel (L. F. A.). Het Nederlandsche infanteriegeweer M. 71/88. — I. Beschrijving. — II. Is eene transformatie van het geweer ook voor de Indische infanterie gewenscht? — III. Wijzigingen door de invoering van het nieuwe geweer in de voorschriften noodzakelijk gemaakt. M. pl. — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 236, 369.

Een paar woorden over onze bewapening en reglementen getoetst aan de werkelijkheid. (Gevechten van 6 en 8 Mei 1889 te Edi). Door J. C. v. H. — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 82.

Neve (E. K. A. de). Een nieuw geweer voor het Indische leger. — *I. T.*, 27 Januari, 3 Febr. 1891, No. 70, 71.

Geen repeteergeweer voor Indië? — *I. G.*, 1891, I, bl. 246.

Een nieuw geweer voor het Indisch leger. — *E. K. A. de Neve; Ind. legerbelangen. 's Grav.* 1891, bl. 78.

Siegfried. De bewapening van den infanterie-officier. — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 535.

Merz (F. W. G.). Opmerkingen over infanteriebelangen. (De geweerkwestie en de schietoefeningen). — *M. Sp.*, 1891, bl. 584. — Opmerkingen van Eveha. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 266. — Geweevraagstuk en koloniale reserve. Met naschrift. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 55, 58.

Betere bewapening of betere oefening bij de Indische infanterie? — *I. G.*, 1892, II, bl. 1486.

Het nieuwe infanteriegeweer voor het Ned. en het Ned. Indische leger. (Uit het dagblad „de Telegraaf“). — *I. G.*, 1893, I, bl. 536.

Een nieuw geweer voor Indië en de opheffing van de Indische schietschool. — *I. G.*, 1893, I, bl. 1021. — Vgl. *I. M. T.*, 1893, I, bl. 278.

Repeteergeweren en mitrailleuses voor Indië. (Uit het verslag der Ind. Commissie voor het geweevraagstuk). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1932.

3. Voeding.

Nota betreffende de betere voeding der militairen in Indië. (Bijlage M. v Antw. op Voorl. Versl. 2de Kam. Ind. Begr. 1870). — *B. H. St. G.*, 1869—70, No. 4/45.

Alken (Dr. J.). De voeding van den soldaat in Indië. — *I. M. T.*, 1876, bl. 424.

De voeding van den Ned. Indischen militair. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 473.

Verduurzaamde levensmiddelen. Door X. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 446.

Matì Panari. De militaire cantines in Indië. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 156.

Heeft de inlandsche soldaat behoefte aan dierlijk voedsel? — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 555.

Een enkel woord over de voeding van den soldaat te velde in Indië. Door een *Infanterist*. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 160.

Jozé. Voeding en voedsel. — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 269.

Parra (S. de la). Militaire broodbakkerijen. (Wenschelijkheid der oprichting in Ned. Indië). — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 663.

Winckel (E. G.). Eenige beschouwingen betreffende de verpleging van de troepen in Indië met verduurzaamde levensmiddelen. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 153. —

Eene voorgestelde proef met „carne pura“ bij het Indisch leger. — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 537. — Iets over broodvoeding en meelbereiding. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 926, 1023.

Hasselaer (D.). Een en ander over „carne pura“ of vleeschpoeder. Met naschrift. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 484, 501.

Yegov. Het brood als voedingsmiddel van den soldaat. — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 141.

Veenhuizen (Joh. C.). Brood en vleesch. — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 480.

Temmen (C. J. van). Warenkunde voor zoover die noodzakelijk is voor de troepen-officiëren belast met de keuring der levensmiddelen. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 29, 126.

Phra. De voeding van den Indischen soldaat. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 512.

Schmidt (J. C.). Contracten voor de levering van z. g. kleine vivres (aan de troepen in Indië). — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 283. — Opmerkingen van F. Gusdorf. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 387. — Opmerkingen van W. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 515.

Iets over de verpleging van den soldaat te velde. (Voedings- en genotmiddelen). Door *Medicus Practicus Militaris*. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 670. — Antwoord van C. H. W. Boers. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 159.

Een voorstel in 't belang der soldaten-ménage. Door W. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 91.

Iets over den verkoop van vivres. Door A. Z. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 512.

Garnizoenskeukens. Door V. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 173.

Bruijn (H.C.P.). Verpakking van levensmiddelen te velde. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 182.

Keuring van boter (voor het leger). Door P. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 297—300.

Het keuren van melk voor de zieken-inrichtingen van het leger. Door P. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 173.

Proeve met verduurzaamde levensmiddelen ten behoeve van het leger. (Mededeelingen uit een rapport van 1886). — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 303.

Over het keuren en bereiden van koffie (voor het Indisch leger). Door P. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 339.

Uit de oude doos. De ménage der manschappen in 1745. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 574.

Regnauld (A.). Over de voeding van den Indischen soldaat. — *T. N. I.*, 1888, II, bl. 300.

Het biervverbruik in de Indische cantines. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2352.

Eijkman (C.). Iets over de „voeding in garnizoen” van den Europeeschen soldaat in Nederl. Indië. — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 336.

Eenige opmerkingen over het keuren en fourageeren der van Gouvernementswege aan het leger verstrekte vivres. Door Z. — *I. M. T.*, 1891, I, bl. 41. — Vleesch met of zonder been? (Opmerkingen naar aanleiding van vorenstaand opstel). — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 121.

Soldatenménage. (Schaftorder voor eene, Europeesche en eene inlandsche ménage, berekend naar eene sterkte van 100 man). — *I. M. T.*, 1891, I, bl. 181.

Militaire broodbakkerijen in Indië. — *I. T.*, 11 Aug. 1891, No. 98.

De keuring dervan Gouvernementswege aan de troepen enz. verstrekt wordende vivres. Door X. — *I. M. T.*, I, 1891, bl. 307.

Vries (B. W. C. G.). De nieuwe voedings-tarieven. (Algem. Order 1890, No. 37). — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 1, 99, 193.

Salomon (G.). De jenever bij het leger. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 29.

Kobus Knorr. Iets over keuring en herkeuring van levensmiddelen, enz., enz. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 166.

Altena (H. P. M. van). Militaire broodbakkerijen in Nederl. Indië. (Over de vraag of het leger daaraan behoefte heeft). — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 417, 496. — De financiële gevolgen van de oprichting van militaire broodbakkerijen. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 681. — Militaire bakkerijen. Organisatie, beheer, inrichting. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 845. — De broodvoeding en verzorging te veld. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 1033.

Haak (J.). Aanteekeningen over vleesch. (Over de ongunstige verhouding waarin de troepen in Ned. Indië verkeerden met betrekking tot het fourageeren van vleesch als gevolg van de bepalingen ten aanzien van de levering aan de hospitalen). —

I. M. T., 1892, I, bl. 449. — Aanteekeningen over vleesch. Met naschrift over de nieuwe voedingstarieven. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 534. — *Veeartsenijk. Bl.*, VII, bl. 97.

Soldatenbelangen. (Gebruik van borden enz. bij de voeding). Door H. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 743.

Ivanhoe. Iets over militaire cantines. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 830.

Fouragegelden en bezuiniging. (Naar aanleiding van de vastgestelde nieuwe regeling). — *I. G.*, 1893, I, bl. 64.

Bruin brood voor onze soldaten. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 469. — Bruin brood voor de soldaten? Door Engeringh. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 83. — Repliek van H. van Altena. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 187.

4. Militaire werken en gebouwen. — Kazerneering.

De tewerkstelling van soldaten bij geniewerken. — *I. M. T.*, 1876, bl. 455.

De geniewerken in Atjeh. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 129.

De nieuwe permanente troepenkampementen op Java. M. pl. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 2.

Troepenlogies in Indië in de eerste jaren dezer eeuw. Door M. (Ontleend aan eene Memorie van den luitenant-ingenieur Schönermarck van 1824). M. pl. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 101.

Ermeling (J. Ph.). De genie-uitrusting van de tweede expeditie tegen Atjeh en de bijzondere gebouw-typen aldaar voor logies toegepast. M. 14 pl. — *T. Inst. Ing.*, (afd. N. I.), 1878—79, (Verh.), bl. 14. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 365, 545; II, bl. 45, 151, 390, 511, 563.

Het logies voor gezonde en zieke militairen in Britsch-Indië. M. pl. Door X. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 699.

Iets over het logies der troepen op Java. M. pl. — *E. H.*, 1883, bl. 69.

Het fort „Oldenbarneveld” te Batjan. M. pl. — *E. H.*, 1883, bl. 257.

Bloeme (W. de). Beschrijving van het in aanbouw zijnde militaire kampement te Magelang. M. 3 pl. — *T. Inst. Ing.* (afd. N. I.), 1880—81, (Verh.), bl. 30.

De Gouvernementswoningen voor officieren te Batavia. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 553.

Een woord in het belang van het garnizoen te Tjilatjap. (Betoog voor evacuatie van het troepenlogies aldaar in 't belang van den gezondheidstoestand). Door v. D. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 937. — Nog iets over Tjilatjap. Door F. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 1183.

De citadel „Prins Frederik” te Weltevreden. (Opgeheven in 1885). — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 97.

Vereischten voor troepenlogies in de Indische lage en warme streken. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 190.

5. Militaire transporten en transportmiddelen.

Monitor. De transportschepen voor het Indisch leger. Met voorstellen omtrent reorganisatie van het militair transportwezen in 't algemeen). — *I. M. T.*, 1877, I, bl. 257; II, bl. 1.

Olifanten voor het transportwezen bij de troepenmacht in Atjeh. Door L. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 517. — Vgl. *I. M. T.*, 1881, II, bl. 326.

Transportschepen. Door P. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 434. — Antwoord van N. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 161.

Jozé. De transportschepen voor het Indisch leger. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 36.

Het militaire transportwezen te land in Indië sedert 1830. Door X. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 630; 1882, I, bl. 41, 113.

Het transportwezen te velde voor het Indisch leger. Door Y. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 556. — Opmerkingen van Joh. C. Veenhuizen. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 779.

Niclou H. A. A.). Beschouwingen over het militair transportwezen te velde in Indië. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 577, 673.

Kooten (G. J. van). De transportmiddelen bij militaire expeditiën. (Ook in de Ned. koloniën). — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 517; II, bl. 105, 305, 548.

Bruijn (H. C. P. de). Eenige aantekeningen betreffende het transport door dragers bij onze militaire expeditiën. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 436.

Geusau (C. T. von). Eenige opmerkingen over het militair vervoer met de

booten der N. I. Stoomvaartmaatschappij. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 237. — Opmerkingen van een Oudgast. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 390. — Open brief aan den Inluitenant-adjudant C. T. von Geusau door D. F. Romein. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 473.

Philips (W. J.). De transportdienst te velde bij het Ned. Ind. leger. — *I. M. T.*, 1891, I, bl. 46.

Neve (E. K. A. de). De transportdienst bij het Engelsch-Indisch en het Ned. Indisch leger. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 399, 508, II, bl. 21, 138, 219, 297, 387, 479. — Het vervoer te water van militaire passagiers en goederen in Ned. Indië. — *I. T.*, 5, 12 Mei 1891, No. 84, 85. — Opmerkingen van v. Zuijlen. — *I. T.*, 26 Mei 1891, No. 87. — Het troepenvervoer in den Ned. Ind. Archipel bij overzeesche militaire expeditiën. — *I. T.*, 30 Juni, 7 Juli 1891, No. 92, 93.

Breijer (J. F.). De noodzakelijkheid van de organisatie van het transportwezen bij het Ned. Ind. leger. Voordracht met debat. — *V. Krijgsw.*, 1892—93, bl. 140—196.

g. Militair Onderwijs.

1. In het algemeen.

Beschouwingen over het onderwijs bij het Indisch leger. — *M. Sp.*, 1868, bl. 527, 590.

Goudschaal (P. R.). De nieuwe regeling van het militair onderwijs. — *I. G.*, 1879, I, bl. 170. — De moderne richting op het gebied van militair onderwijs. — *I. G.*, 1879, II, bl. 615. — Antwoord van J. van Dam van Isselt. — *I. G.*, 1880, I, bl. 17. — Opmerkingen van Goudschaal. — *I. G.*, 1880, I, bl. 280.

Het verband tusschen de Ned. en Indische legers. III. Het militair onderwijs. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 337—364.

Creutz Lechleitner (W. J. C.). Indische opmerkingen over het nieuwe Nederland-sche Ontwerp van Wet tot regeling van het militair onderwijs. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 385.

Militair onderwijs in Nederland en in Ned. Indië. I. Hoofdcursussen en militaire school. — II. Regimentscursussen en voorbereidende scholen in Nederland. — III. Voorbereidende cursussen in Indië. Door X. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 344, 443.

Het militair onderwijs. — *W. Cool. Indische legerbelangen*. Breda 1885, bl. 32—91. — *M. Sp.*, 1884.

Nieuwenhuijzen (W. C.). Het stelsel der militaire instellingen voor het Indische leger. (Met kritiek der regeling van het militair onderwijs in Indië van 1882). — *I. G.*, 1883, II, bl. 625, 877. — De beoefening der inlandsche talen in het Indische leger. — *I. G.*, 1884, I, bl. 335.

Proeve van een Ontwerp van Wet tot regeling van het militair onderwijs met memorie van toelichting. — *M. Sp.*, 1887, bl. 1. — Kritiek. — *M. Sp.*, 1887, bl. 537.

Eenige beschouwingen omtrent het militair onderwijs in Ned. Oost-Indië. Door X. — *I. M. T.*, 1891, I, bl. 430, II, bl. 22.

Een kort woord over onze militaire bibliotheken. Door V. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 268.

2. Hooger Onderwijs. — Opleiding van Officieren.

Onderwijs voor officieren. Door D. — *I. M. T.*, 1870, bl. 59.

Burgersdijk. Een enkel woord over de artillerieschool. Met naschrift. Door X. — *I. M. T.*, 1870, bl. 398, 400. — Vgl. *I. M. T.*, 1870, bl. 497.

Wetenschappelijke bijeenkomsten der officieren in Indië. — *I. M. T.*, 1871, bl. 293.

De Vereeniging tot onderlinge beoefening van militaire wetenschappen te Willem I. Door X. — *I. M. T.*, 1872, bl. 17.

Een en ander over de beoefening der militaire wetenschappen. Door A. O. R. — *I. M. T.*, 1872, bl. 259.

De opleiding tot officier in Indië, (Naar aanleiding van de regeling van 1870). — *I. M. T.*, 1873, bl. 239. — Over de opleiding van den officier. Door R. — *I. M. T.*, 1874, bl. 553.

Monitor. Breda en Willemsoord. De reorganisatie van de krijgsscholen der land- en zeemacht in Nederland. — *I. M. T.*, 1876, bl. 9. — Eene Indische kadettenschool. — *Ind. milit. belangen*. Batavia 1875, bl. 194.

Het wetenschappelijk onderwijs voor kadetten van de Land- en Zeemacht in Indië onder den Gouverneur-Generaal Daendels. — *I. M. T.*, 1877, I, bl. 329—331.

Over de opleiding tot officier bij de militaire administratie. Door S. Met naschrift. — *I. M. T.*, 1874, bl. 283—287.

Een herinnering aan de in 1818 opgerichte en in 1820 weder opgeheven Militaire School te Semarang. — *I. G.*, 1880, II, bl. 539—541.

Overzicht van de geschiedenis der opleiding van officieren voor den generalen staf in Nederland en in Ned. Indië. Door X. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 1, 128.

Goudschaal (P.R.). De jongste regeling van de Krijgsschool voor officieren. — *I. G.*, 1881, I, bl. 207.

De opleiding van officieren voor de Intendance bij het Indische leger. Door W. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 545.

De bepalingen op de toelating der Indische officieren tot de 2de afdeling der Krijgsschool in Nederland. (Alg. Orders van 1880, No. 23, 1881, No. 24, 32, 33, en 45). Door M. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 578.

De toelating van Indische officieren der vier wapens tot den cursus voor de Intendance bij de Krijgsschool. Door L. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 96.

Betoog voor de oprichting van eene Militaire Academie in Ned. Indië. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1271—1273. — Vgl. *M. Sp.*, 1885.

Opleiding der Indische stafofficieren. (Militaire penkrassen door *een Oud-Koloniaal*). — *I. G.*, 1886, II, bl. 1767—1770.

Nijpels (G.). Une question brûlante. (De opleiding tot officier voor het Ned. Indisch leger). — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 314. — Het examen ter toelating tot de 2de afdeling van de Krijgsschool. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 78. — Opmerkingen en denkbelden omtrent onze roeping en onzen werkring. IV. De opleiding tot officier. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 366. — Het Wetsontwerp tot regeling van de opleiding en de hoogere vorming van den officier van het Indische leger, in Nederland. Met naschrift. — *I. G.*, 1890, I, bl. 298, 312.

Waarom de Indische officieren aan de Iste Afdeling der Krijgsschool niet studeeren. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 109.

Creutz Lechleitner (W. J. C.). De Indische opleiding tot tweeden luitenant der infanterie. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 1.

Terlette. Breda en Indië. (Urgentie eener herziening van het Programma der studievakken voor de kadetten der Kon. Militaire Academie bestemd voor Indië). — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 74.

Het toelatingsexamen voor de Krijgsschool IIde Afdeeling. Door X. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 457. — Krijgsschoolexamen. — *I. M. T.*, 1890, II, bl. 474.

Nog eens het toelatingsexamen voor de IIde Afdeeling Krijgsschool. Door X. — *I. M. T.*, 1890, II, bl. 332.

Winckel (A. E.). De opleiding van officieren voor de Intendance bij het Indische leger. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 122.

Kritisch overzicht der brochure van W. Cool: „De opleiding en hoogere vorming in Nederland van den officier der landmacht hier te lande en voor Indië. 's Grav. 1890.” Door S. L. v. N. — *I. G.*, 1890, I, bl. 957.

Rolandus Hagedoorn (J. D.). De opleiding voor officier der Militaire Administratie bij het Ned. Indisch leger. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 324. — Opmerkingen van een Kwartiermeester. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 363.

Willigen (P. C. van der). De Hoogere Krijgsschool. (Overzicht van de voornaamste bepalingen met betrekking tot die inrichting, voor zoover zij van toepassing zijn op de officieren van de Indische landmacht). — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 500.

Hoogere Krijgsschool. Door X. (Detailcheering van Indische officieren bij die inrichting). — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 88.

Faubel (A.). Eene opmerking naar aanleiding der nieuwe regeling voor de Hoogere Krijgsschool. (Deelneming van de officieren der verschillende wapens aan het examen van den intendance-cursus). — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 707.

3. Onderwijs bij de Korpsen. — Kadervorming.

Onderwijs aan de korpsscholen bij het Nederlandsch-Indische leger (met voorstellen tot uitbreiding en verbetering). Door M. — *I. M. T.*, 1871, bl. 252.

Huishoudelijk onderwijs van mindere militairen en kinderen bij het Indisch leger. Door N. — *I. M. T.*, 1871, bl. 385.

Goudschaal (P.R.). De nieuwe regeling van het onderwijs bij de korpsen van het leger hier te lande (Kon. Besluit van 12 April 1880), met beschouwingen over de aanvulling van het Indische officierskorps. — *I. G.*, 1880, II, bl. 386, 787.

Schoolonderwijs en bevordering bij de korpsen infanterie van het Ned. leger in Oost-Indië. Door H. C. A. R. — *M. Sp.*, 1879, bl. 376.

Kadervorming en recruten-opleiding bij de depôt-bataillons der infanterie van het Indisch leger. Door M. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 79.

Een kaderschool der Indische infanterie. Door X. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 369.

Sanders (J. W.). Kadervorming bij de infanterie. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 64.

De eischen voor het kader der infanterie. Door C. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 360.

Jacobs (J.R.). Het kader bij de infanterie. (Vorming van onderofficieren en korporals uit de Indo-Europeesche jongelingschap op den voet van het Instructiebataillon te Kampen). — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 327.

Over de werking der kaderscholen. Door Q. — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 217.

Lawick van Pabst (P. van). Het gehalte van het kader der infanterie afkomstig van de kaderscholen. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 666. — Hebben depôt-bataillons en kaderscholen medegewerkt tot den staat van verval van het wapen der infanterie? (Naar aanleiding van de brochure van kolonel Coblijn: „De Indische infanterie”). — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 592.

Een advies omtrent de tegenwoordige kaderscholen bij de infanterie. Door B. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 686.

Granpré Molière (F. C.). Een paar opmerkingen over de kaderopleiding bij de artillerie. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 274.

Kock van Leeuwen (A. W. A. de). Het onderricht in het bajonetschermen bij het Ned. Indisch leger. — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 323.

Het eerste verslag der infanterie-schiet-school. Door X. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 220.

Het gymnastiek- en schermonderricht bij het Indisch leger. — *E. K. A. de Nere; Ind. legerbelangen.* 's Grav. 1891, bl. 21. — Vgl. *I. T.*, 8 Juli 1890, No. 41.

Een en ander over de infanterie-schiet-school te Meester-Cornelis. Door een *Oud-leerling*. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 42.

Het prijschieten bij de infanterie. Door een *Infanterie-officier*. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 32.

Lahat. Opleiding van jongelieden bij het Instructiebataillon te Kampen tot kader bij het leger in Oost-Indië. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 270.

Recruten-opleiding. Door G. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 965.

Herinneringen aan eene artillerie- en marineschool te Semarang in de vorige eeuw. (Uit het Ned. Ind. Plakaatboek van v. d. Chijs. Deel X). — *I. G.*, 1893, I, bl. 297.

Winning (E. A. von). De opleiding tot schutter in het Ned. Indische leger. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 322, 390. — Een kort woord als antwoord. Door Evéha. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 135.

h. Tactiek en versterkingskunst. — Militaire oefeningen. — Reglementen en Voorschriften.

Kielstra (E. B.). Een gesprek over een nuttig geschrift. („Onze inlandsche vijand. Door Maurits. Batavia-1873"). — *I. M. T.*, 1873, bl. 333.

Swart (J. L.). Het nut van het gebruik van den luchtballon in de Indische oorlogen. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 547.

Rink (H. H.). Over het gevecht in verspreide orde, naar aanleiding van de „Tirailleurschool voor de infanterie van het Ned. Ind. leger". M. pl. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 1, 134, 248, 287, 378; 1880, I, bl. 208, 292, 436, 570. — Beschouwingen over het schieten onzer infanterie. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 97. — Eenige beschouwingen over de richting op den voet en op het midden van het doel bij het individueele schot. M. pl. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 485. — Het bundelvuur. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 224, 287, 377. — Opmerkingen over vorenst. opstel van een *Indisch Officier*. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 710. — Scheidsrechterlijke uitspraak over het vuur bij manoeuvres van twee partijen tegenover elkander. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 768.

Onze versterkingen in Atjeh. Door v. (t)eusau). — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 474.

Het oorlogvoeren op Sumatra. (Volgens een handschrift van kapitein A. Hendriks van 1837 en 1838). — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 113, 236, 395.

Wenken voor colonne-commandanten in Indië. Door X. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 339.

Veenhuizen (Joh. C.). Veldartillerie in den bergoorlog. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 148. — Het worpvuur bij het veld- en berggeschut. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 405. — Nadere beschouwingen (over het worp- vuur). M. pl. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 614. — De tactische formatie der batterij als eenheid. Met naschrift. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 547, 554.

Lochmann v. B. Eenige beschouwingen over onze Indische tactiek. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 609. — Opmerkingen van Herman. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 313. — Antwoord van Lochmann v. B. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 76.

Indische tactiek. Door een *Kapitein der Infanterie*. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 524.

Het vuren op groote afstanden bij de Indische infanterie. Door C. J. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 469. — Opmerkingen van een *Infanterist*. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 615. — Vgl. *I. M. T.*, 1880, II, bl. 182—186.

Het gebruik der kavalierie in Indië. (Uit het werk van Generaal Bn. Lahure „Les Indes Orientales Néerlandaises, etc. Rott. 1880"). — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 479—504.

Doorn (M. C. van). Onze bentsings in de Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo. — *E. H.*, 1880.

Smit (C. C. H.). Het infanterievuur op groote afstanden. M. pl. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 605.

Swart (J. L.). Geschutstanden. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 530.

Lange (L.). Het vuren der infanterie op groote afstanden. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 95.

Vink (J. A.). Over de vuurtactiek der infanterie (en hare toepassing op Indisch terrein). — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 370.

Goudschaal (P. R.). De stenographie en haar gebruik voor den officier te velde. — *I. G.*, 1882, I, bl. 469, 657. — De Ned. stenographie. Een woord naar aanleiding van vorenstaand opstel. Door J. Jochem. — *I. G.*, 1883, II, bl. 542.

Eenige denkbeelden omtrent het vuren op groote afstanden en de oefeningen van onze infanterie. Door C. v. G. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 711.

Sita Déwi. De vuren van de infanterie. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 293; 1884, I, bl. 56. — Aanteekeningen van K. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 574. — Antwoord van Sita Déwi. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 582.

De snelheid van beweging bij militaire operatiën op Indisch terrein. Door X. — *M. Sp.*, 1884, bl. 386.

Eenige beschouwingen over Indische tactiek. Door D. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 1225.

Een hulpmiddel bij het overtrekken van rivieren en ravijnen. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 270.

Tactische lessen uit den Soedan-oorlog. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 97.

Hoogenboom (G.). De bouw der geconcentreerde postenlinie van Groot-Atjeh. I. Historisch overzicht. — II. Technisch overzicht. M. pl. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 1, 97, 305, 397.

Opgave van de sedert 1874 in Atjeh opgerichte en opgeheven posten. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 94.

Oorlogvoering tegen onbeschaafde volken. Uit het Engelsch van R. da Costa Porter. Door Jhr. H. A. A. Meijer. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 556; II, bl. 39, 197.

Berenschot (G. H.). Onze inlandsche vijand. I. Aard en karakter. — II. Bewapening. — III. Versterkingskunst. — IV. Tactiek. — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 385, 569; 1890, II, bl. 48, 315.

Beschouwingen over de oorlogvoering in Ned. Indië. Naar aanleiding van de expeditie naar Flores in 1891. (Militaire zig-zag van Fantassin). — *I. M. T.*, 1890, II, bl. 553—559.

Kooten (G. J. van). Proeven met het gebruik van honden voor militaire doeleinden in Ned. Indië. — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 46. — Vgl. *I. G.*, 1889, II, bl. 1811.

Fandio. Het infanterievuur in het gevecht. Gevolgtrekkingen voor het schiet-oefeningsstelsel. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 26, 104. — Nog eenige beschouwingen over de richting op den voet en op het midden van het doel. — *I. M. T.*, 1890, II, bl. 516. — Nogmaals: richting op den voet en op het midden. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 994.

Giel (W. J.). Het richten bij de bereden artillerie. — *I. M. T.*, 1890, II, bl. 203, 402.

Eenige mededeelingen omtrent proeven met een ballon-captif voor militaire doeleinden genomen te Batavia en in Groot-Atjeh in Juli en Augustus 1890. — *I. M. T.*, 1890, II, bl. 341. — *I. G.*, 1891, I, bl. 150. — *T. N. I.*, 1891, I, bl. 72.

Neve (E. K. A. de). De verdediging, bouw en inrichting van versterkingen tegen inlandsche vijanden. Voordracht met debaten platen. — *V. Krijgsw.* 1890—91, bl. 416.

Gevechtstactiek der Indische artillerie tegen een Europeeschen vijand. Door X. — *I. M. T.*, 1891, I, bl. 242.

Zuijlen (G. E. V. L. van). Militaire luchtscheepvaart. — *I. T.*, 18 Nov. 1890, No. 60.

Salvovuur. (Proeven op Java). M. pl. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 636. — Schijven voor het salvovuur. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 371.

Bakhuis (L. A.). Proeven met het gebruik van honden voor militaire doeleinden in Ned. Indië. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 751. — *Veeartsenijk.*, Bl., VII, bl. 123. — Honden voor militair gebruik. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 842.

Philips (W. J.). De speurhonden te velde. — *I. M. T.*, 1891, I, bl. 90.

Willemstijn (H. P.). Het overtrekken van rivieren door de verschillende wapens. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 175.

Fanoy (J. J. B.). Over gevechtsvoorschriften in 't algemeen en voor het Ned. Indisch leger in 't bijzonder. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 532; II, bl. 18, 173, 263, 458.

Loon (J. U. van). Beschouwingen over het granaatvuur. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 214, 308. — Schietregels voor granaten uit vestinggeschut. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 820, 881, 941.

Over troepenoeefeningen. Door P. — *I. M. T.*, 1873, bl. 369.

Bosboom (W. J. N.). De taktische oefeningen op de kaart. (Krijgsspel). — *I. M. T.*, 1873, bl. 30, 49.

Veer (J. P. de). Het krijgsspel bij het Indische leger. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 228.

Militaire marschen in Indië. Door A. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 238.

De gecombineerde oefeningen der drie wapens in Indië. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 451.

Steinmetz. Middelen tot het verkrijgen van goede scherpschutters bij de Indische infanterie. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 539.

Vink (J. A.). Een en ander over de bijzondere oefeningen der officieren van het wapen der infanterie bij het Nederlandsche leger. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 113.

Bijleveld. De oefeningen der infanterie in tijd van vrede. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 202.

Alexander. Maatregelen ter vermeerdering der theoretische en practische geoefendheid bij de infanterie. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 55.

Infanterie-oefeningen. Door K. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 446.

De oefeningen en proeven der Indische artillerie. Door een *Artillerist*. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 340.

Kamerschietoefeningen bij de infanterie van het Indische leger. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 480.

Theoriën en bajonetschermen. (Met Concept-reglement). Door C. Senior. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 505.

Iets over de exercitiën der berg-artillerie. Door W. J. G. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 513. — Polemiëk (W. J. G. en Joh. C. Veenhuizen) naar aanleiding van vorenst. opstel. — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 56, 370, 579.

De oefeningen der infanterie. Door Q. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 601.

Iets over opvoeding en oefening der infanterie. Door een *Compagnies-commandant*. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 1108.

Sint-Hubert. Eenige der oorzaken waaraan de ongunstige resultaten der schietoefeningen onzer infanterie zijn toe te schrijven. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 337; 1887, I, bl. 122.

Rink (H. H.). Beschouwingen over het schieten (oefeningen) onzer infanterie. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 97.

Bruijn (H. C. P. de). Wat kan er gedaan worden om van de schietoefeningen der infanterie betere resultaten te verkrijgen? — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 592.

Neve (E. K. A. de). Onze schietterreinen. M. pl. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 176, 238. — Opmerkingen van L. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 289.

Lang (G. de). Nog iets over onze schietterreinen. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 470.

Granpré Molière (F. C.). De oefeningen der bereden artillerie, zoowel in als buiten verband met de andere wapens. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 160. — Opmerkingen van J. L. Swart. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 448. — Nog iets over de oefeningen bij de bereden artillerie. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 592. — Tactische manoeuvres. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 480. — De practische oefeningen bij de veld- en bergbatterijen. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 477.

Marschen en oefeningen in bergterrein. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 301.

Sitsen (M. C.). Opleiding eener compagnie in den velddienst. Methode van onderricht ten gebruike bij het Voorschrift op den Velddienst voor het Ned. Indisch leger. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 117, 200.

Manoeuvres nabij de garnizoenen. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 171.

Een praatje over de manoeuvres (op Java). — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 357.

Groote manoeuvres. Door V. K. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 301, 397.

Oefening der cavalerie. Door X. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 30.

Het oefeningsstelsel van de Indische infanterie in de vorige eeuw. (Uit het Indisch Plakkaatboek. Door Mr. J. A. van der Chijs. Deel VI). — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 624.

Franken (J.). Kamerschietoefeningen. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 33.

Oefeningen met twee partijen tegenover elkander. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 286.

Een vraag en een antwoord omtrent schietoefeningen der infanterie (van Sen J. A. P. Grevers). — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 96. — Repliek van S. — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 190.

Berenschot (G. H.). Individueele schietoefeningen. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 548.

Meijer (H. A. A.). Uitgewerkte voorbeelden voor oefening in den velddienst. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 622, 782, 975.

Veeran (J. F. Th.). Iets over het plaatsen der schijven bij gezamenlijke vuuroefeningen op diepe doelen. — *I. M. T.*, 1862, II, bl. 799. — Diepe doelen door schijven voorgesteld bij de vuuroefeningen. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 405.

Iets over den velddienst. Door C. C. F. J. H. — *I. M. T.*, 1873, bl. 343.

Stutterheim (W. P.). Het nieuwe voorschrift voor de wapenen en schietoefeningen bij de infanterie van het Indisch leger. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 193, 314, 410. — Opmerkingen van H. H. Rink. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 512; II, bl. 95.

Het bajonetschermen in het Indisch leger. (Voorschriften). Door C. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 490.

Voorschrift op de bewegingen der veldartillerie in vereeniging met infanterie ter oefening in de lineschool, met eenige algemeene voorschriften voor de daarbij ingedeelde cavalerie. (Nagelaten werk van Generaal Whitton). M. pl. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 187, 343.

Stoltenhoff (W. F.). Wijziging van de voorschriften en reglementen der cavalerie. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 702.

Gobius (H. A.). De herziening van de exercitie-reglementen der infanterie. M. fig. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 509, 552; II, bl. 25.

Reglementen en dienstvoorschriften voor de bereden artillerie van het Indisch leger. Door een *Officier der bereden artillerie*. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 616.

Urgentie tot herziening van het Voorschrift betreffende de wapenen en de schietoefeningen bij de infanterie. Door een *Infanterist*. M. pl. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 292. — Een onberedeneerd voorstel. Door E. K. A. de Neve. (Naar aanleiding van vorenst. opstel). — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 85.

Vis (M. H.). Nieuwe reglementen voor de infanterie. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 440.

Het voorschrift betreffende de wapenen en de schietoefeningen bij de infanterie. Door een *Infanterist*. — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 316.

Mati Panari. Het Reglement op den inwendigen dienst der infanterie van het

Ned. Indisch leger. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 131. — Nalezing op vorenst. opstel. Door Sobat Betoel. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 352. — Nog eens: Het Reglement op den inwendigen dienst der infanterie van het Ned. Ind. leger. Door C. Senior. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 190. — Ook een „Nalezing”. Door C. Senior. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 223.

Het Voorloopig Voorschrift op den Velddienst van het Ned. Indische leger. Door een *Kapitein der infanterie gedetacheerd bij het Ned. leger*. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 193. — Een Voorloopig Voorschrift op den velddienst van het Ned. Indische leger. Door H. C. A. R. — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 1. — Nogmaals het Voorloopig Voorschrift op den velddienst. Door C. Senior. M. pl. — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 451. — Nog eens: Het Voorloopig Voorschrift op den velddienst voor het Ned. Indisch leger. Door een *Kapitein der Infanterie*. — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 616. — Het Voorloopig Voorschrift op den velddienst voor het Ned. Indisch leger. Beantwoording der door C. Senior gemaakte bemerkingen. Door H. C. A. R. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 11. — Het Voorloopig Voorschrift op den velddienst. Antwoord aan een *Kapitein der Infanterie*. Door H. C. A. R. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 268.

Mati Panari. Het Algemeen Voorschrift nopens het verlaten van den dienst bij het Ned. Indische leger van militairen beneden den rang van officier. (Bijblad op het *Ind. Staatsblad* No. 3428; Algem. Order No. 20 van 1879). — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 493.

Eenige denkbeelden omtrent de Compagnie-school. Met schetsen. Door C. Senior. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 45, 144, 241.

Een vluchtig kijkje in ons velddienst-reglement. Door V. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 383.

Campen (C. F. H.). Het bajonetschermen bij de Indische infanterie (Concept-reglement). M. 2 pl. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 232. — Naschrift. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 271.

Augustijn (J. D.). Bajonetschermen. Met naschrift. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 44.

Giel (W. J.). Maleische exercitie-reglementen. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 82.

Iets over „Peralasan Pengadjaran Serta Recrutenschool.” Door V. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 283.

Soeters (G. F.). Het nieuwe exercitiereglement voor de infanterie in Ned. Indië. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 325, 414, 516.

Eene reglementen-studie. (De exercitiereglementen voor de infanterie). Door een *Infanterie-Officier*. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 243.

Nijpels (G.). De „schietregels” uit het nieuwe schietvoorschrift der infanterie. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 343.

Het nieuwe schietvoorschrift der Indische infanterie. Door B. — *M. Sp.*, 1889, bl. 251.

De wapen- en schietvoorschriften der Ned. Indische infanterie. Door v. S. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 361, 429, 520; II, bl. 64.

De dienst bij de veldbatterij in Ned. Indië. Door X. — *Mil. Gids*, IX, (1890), bl. 321.

Schmidt (B. T. C. F.). De batterijschool der veldartillerie (1ste gedeelte). — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 363.

Jacobs (J. R.). Het voorloopig Voor-schrift voor het Onderricht in het bajonet-schermen bij het Ned. Indische leger. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 460. — Een paar opmerkingen van een Compagnies-commandant omtrent ons schietvoorschrift. — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 298.

Het reglement op den inwendigen dienst der infanterie van 1887. Door F. A. v. L. — *I. M. T.*, 1890, II, bl. 441.

Granpré Molière (F. C.). De nieuwe sectieschool en batterijschool, eerste gedeelte, voor de veldartillerie. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 153.

Wolfram. Nog eenige aantekeningen op het Reglement op den inwendigen dienst der infanterie. — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 43.

De geloofsbelijdenis der veldartillerie. (Batterijschool). Door K. — *I. M. T.*, 1890, II, bl. 65.

Nog eenige opmerkingen over enkele bepalingen in de batterijschool, 1ste gedeelte. Door W. — *I. M. T.*, 1890, II, bl. 503.

De nieuwe instructie voor de conduitelijsten (der officieren). Alg. Order, 1890, No. 63. Door Y. — *I. M. T.*, 1891, I, bl. 53.

Eenige beschouwingen over het inschrijven van de conduitelijsten der officieren. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 340.

Opmerkingen over het nieuwe Reglement op de 2de klasse van Discipline en voor de Strafdetachementen in Ned. Indië. (Gouvts. Besluit van 28 Sept. 1891, No. 16). Door X. — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 575.

Nastoot. Voorschrift voor het onderricht in het bajonetschermen. (Kritiek). — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 125.

i. Technische Onderwerpen. — Het materieel. — Verscheidenheden.

Boetje (W.). De stalen proefbatterijen voor de Indische veld- en bergbatterijen. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 113, 304. — Het inschieten der artillerie te velde. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 187.

Neve (E. K. A. de). Het inschieten der artillerie te velde. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 681. — Nog eens het inschieten der artillerie te velde. Door W. Boetje. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 49.

Veenhuijzen (Joh. C.). Het inschieten der artillerie te velde. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 614. — Het inschieten der artillerie te velde in verband met hare leiding. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 49.

Swart (J. L.). Ons nieuwe achterlaadveld- en berggeschut. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 51. — Het aantal vuurmonden per batterij artillerie. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 397. — Draag- en draag- en trektuigen bij de Indische artillerie. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 283.

Kusky (G. A.). Draagtuigen en draag- en trektuigen bij de Ind. artillerie. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 57.

De verplaatsbare kustbok van Krupp. Door B. Met pl. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 631.

Segboer (A. W.). De stalen batterijen van de Ned. Indische veld- en bergartillerie. M. pl. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 1131.

Willigen (P. C. van der). Staalhard brons als geschutmetaal voor de mortieren van 7.5 cm. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 491. — De gasafsluitende deelen van onze stalen achterlaadkanonnen. — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 52.

Achterlaadmortieren van de Ned. Indische bergartillerie. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 206.

Beproeving van Nordenfelt-kanonnen voor Ned. Indië. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 362; 1888, II, bl. 262.

Siberg (E. C.). Iets over het draagbare Décauville-spoorwegmaterieel en zijn militair gebruik. M. pl. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 258.

Over de land-torpedo's van Luitenant Zubovics en de wenschelijkheid der aanschaffing daarvan voor Ned. Indië. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 350—351.

Veldmortieren. Door X. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 40.

Zon (J. B.). Ons stalen achterlaadgeschut. — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 231.

Bruijn (P. G. de). Een schietcilinder tot achterlaadgeweer, klein kaliber. M. 2 pl. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 474.

Romswinckel (T.). Proeven ter verhooging van de ballistische uitwerking van het infanteriegeweer, klein kaliber. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 95. — Een richt- en schietboek. M. pl. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 589.

Neve (E. K. A. de). De zekerheidsrust en de patroontrekker van het achterlaadgeweer, klein kaliber. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 591.

Vink (J. A.). Eene aanbeveling voor het wapen der infanterie. (Instrumenten tot het controleren der richting van geweer en karabijn). — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 572.

Jacobs (J. R.). Een woord over de beweegbare schijf-inrichting van het Ned. Indisch leger. — *I. M. T.*, 1889, II, bl. 183.

Ente van Gils (J. M.). De revolver-Nagant. M. 2 pl. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 672.

Sita Déwi. Het geweer Nagant. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 623.

Breijer (J. F.). Een woord over het geweer van 6.5 mM. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 469.

Overzicht van de eertijds op Java genomen proeven met den aanmaak van salpeter; met aanbeveling eener hervatting daarvan. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 644.

Swart (J. L.). Kartetsen. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 614. — Bewaring van buskruit. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 156.

Van Holst Pellekaan. Kartetsen tot 8 cm. Berg. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 158.

— Replik van J. L. Swart. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 400.

Veenhuijzen (Joh. C.). Eenige beschouwingen over de granaat-kartets tot 8 cm. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 34.

Een Atjehsche granaatmijn. Metschets. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 206.

De Atjehsche granaatmijnen onder onze spoorbanen. M. pl. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 568.

De Atjehsche granaatmijnen onder onze trambaan. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 442.

Buskruit. Een artillerie- en een infanterie-belang. Door X. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 412, 524.

Munitieverbruik der infanterie bij eenige gevechten en gedurende sommige expeditiën of tijdvakken van expeditiën in Ned. Indië (1846—83). — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 599. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1166.

Mollinger (P.). Verslag van eene proefneming met Atjehsch buskruit. M. 2 pl. — *I. M. T.*, 1890, II, bl. 496.

Loon (J. U. van). Overzicht der proeven met het rookzwakke buskruit aan de pyrotechnische werkplaats te Soerabaia. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 285, 381.

Militaire telegrafie en het nut van een eenvoudige militaire telegraaf voor Indië. Door d. W. — *I. M. T.*, 1871, bl. 3, 67, 114, 183, 228, 283.

Militaire telegraphie. Door E. Met naschrift. — *I. M. T.*, 1878, II, bl. 1, 27. — Vgl. *I. M. T.*, 1878, II, bl. 199.

Vink (J. A.). Militaire optische telegrafie. (Systeem-Schäfer). M. pl. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 128. — Opmerkingen van B. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 356—358. — Militaire kryptographie. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 573.

Marinkelle (C. J.). Optische telegraphie. M. fig. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 257.

Vreede (C.). Optische telegraphie. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 327.

Dozy (Majoor). Het seintoestel van den luitenant ter zee 1ste klasse C. Vreede in verband tot de inrichting der optische telegraphie bij het Ned. Indische leger. M. pl. — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 589.

De optische telegrafie bij het korps genietroepen. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 232.

Steeden (J. W. C. van). Rapport omtrent een van hier naar Ned. Indië uitgezonden electrisch verlichtingstoestel voor gebruik te velde. M. pl. — *T. Inst. Ing., afd. N. I.*, 1881—82, bl. 32.

Proper (F. C.). Electriscbe verlichting te Atjeh. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 360.

Kusky (G. A.). Wordt met de chronograaf van Le Boulengé de snelheid in Ned. Indië juist gemeten? — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 238. — Opmerkingen van J. H. S. Schuller. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 470.

Iets over ons militair brandspuitwezen. Door een Brandspuitmeester. — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 267, 320.

Drijvervlot tot ontschepping van geschut en paarden bij het Ned. Indische leger in gebruik. M. pl. — *M. Sp.*, 1880, bl. 426.

j. Zeemacht.

1. Organisatie en Personeel.

Rees (P. A. van). Beschouwingen over de organisatie van het korps mariniers, ook met het oog op den dienst in de koloniën. (Naar aanleiding van het werk van P. A. Leupe en F. A. van Braam Houckgeest „Geschiedenis der mariniers. 1867”). — *Tijdspr.* 1868, II, bl. 14. — Kritiek van hetzelfde werk door J. K. H. de Roo van Alderwerelt. — *Gids*, 1868, IV, bl. 617. — Antwoord van Leupe en v. Braam Houckgeest op die kritiek. — *Vh. en Ber. Zeev.* 1869, II, bl. 75. — Vgl. *Ibid.*, 1868, II, bl. 179.

Jeekel (C. A.). De toestand der Ned. Marine. (Met aanbeveling der oprichting van eene zelfstandige Koloniale Marine). — *Vad. Letteroef. v. Dec.* 1873, bl. 531.

Visser (W. M.). Marine-aangelegenheden. (Naar aanleiding van de brochure van H. D. Guyot „Beschouwingen over de zeemacht in Ned. Indië. Nieuwediep, 1875”). — *M. Sp.*, 1875, bl. 614, 719.

Monitor. Het korps mariniers. (Geschiedenis van het korps, met beschouwingen over eene reorganisatie met het oog vooral op den dienst in de koloniën). — *I. M. T.*, 1875, bl. 425; 1876, bl. 568; 1877, II, bl. 209. — De mariniers te Atjeh. (Naar aanleiding van vorenst. opstel). Door F. A. van Braam Houckgeest. Met

antwoord van Monitor. — *I. M. T.*, 1878, I, bl. 247, 311. — Vgl. *I. M. T.*, 1879, I, bl. 363, 555—558; 1880, I, bl. 236—240.

Zeemacht en aanverwante zaken. — *E. de Waal; Ind. Fvn. 's Grav.* 1880, III, bl. 1—276; IV, bl. 1—300.

Kniphorst (J. H. P. C.). Indische marine-discussien. (Historisch overzicht van het Ind. zeewezen en van de stoomvaart in den Ind. Archipel, in verband ook met het nieuwe contract voor de vaart en de kamerdebatten ter zake). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1067, 1335, 1446. — Versatiliteit in Indische marine-aangelegenheden. (Kritisch overzicht van de debatten in de beide Kamers der Staten-Generaal over de Indische Marine gedurende 1887—88). — *I. G.*, 1888, I, bl. 541, 752.

Baart de la Faille (J. A.). De „treurige” toestand der zeemacht in Ned. Indië bij den aanvang van den Atjeh-oorlog in Maart 1873. — *M. Sp.*, 1882, bl. 344.

Groot (B. de). De inrichting van het Indische zeewezen. Voordracht met debat. — *V. V. Zeem.*, I, (1883—84), bl. 216—309.

Vreede (C.). De marine in Ned. Indië. Voordracht met een ontwerp van organisatie, 3 bijlagen en debat. — *V. V. Zeem.*, II, (1884—85), bl. 111—178; I—XLI. — Bemerkingen van J. M. Brevet. — *Ibid.*, II, (1884—85), bl. 241—298. — Overzicht. — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 499—510. — *I. G.*, 1885, I, bl. 253—259.

Marine-landingsdivisiën. Bijdrage tot de kennis der organisatie eener expeditionnaire troepenmacht in Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1882, II, bl. 448.

De Indische oorlogsmarine. (Geschiedenis van hare organisatie sedert den tijd der O. I. Compagnie, met beschouwingen over haren tegenwoordigen toestand en de resultaten der regeling van 1868, benevens voorstellen betreffende eene reorganisatie). — *I. G.*, 1883, I, bl. 571, 823; II, bl. 32.

De marine in Indië tegenover een buitenlandchen vijand. (Naar aanleiding van de brochure: „Hoe werden onze maritieme middelen in N. I. door Regeering en Ver- tegenwoordiging besproken bij de behandeling der Staatsbegroting voor 1884?”). — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 201—204.

Overzicht van de verrichtingen der Militaire Marine en der Gouvernementsmarine in Ned. Indië (de wateren van Atjeh en de Javakusten uitgezonderd) gedurende 1875—85. — *Gijsberti Hodenpijl: De werkring der marine. Haarl.* 1886, bl. 89.

Arriëns (W. A.). De formatie van de zeemacht in Ned. Indië. (Naar aanleiding van het werk van Gijsberti Hodenpijl, de werkring der Marine. Haarl. 1886ⁿ). Voordracht met debat. — *V. Krijgsw.*, 1886—87, bl. 244.

Thierens (G. C. C.). De brochure van den luitenant-kolonel Gijsberti Hodenpijl, „De werkring der Ned. Marine. Haarl. 1886ⁿ“. — *M. Sp.*, 1887, bl. 72, 119.

Lucardie. De formatie van de zeemacht in Ned. Indië. Voordracht. — *V. V. Zeem.* IX, (1886—87), bl. 51—95.

Cohen Stuart (W. J.). Het oorlogsschip tegen een inlandschen vijand in Ned. Indië. — *Marinebl.* II, (1886—87), bl. 105, 146. — De maritieme verdediging der koloniën (in Oost- en West-Indië) beschouwd in verband met het Regeeringsprogramma en de Nota-Land. — *Marinebl.* VII, (1892—93), bl. 369. — Overzicht. — *I. G.*, 1893, I, bl. 457—460. — Het beheer der zeemacht. Wet of begrooting? — *Vr. d. T.*, Jrg. XX, (1893—94) I, bl. 186.

Kempe (E.). Proeve eener splitsing van het korps zeeofficieren voor Hollandschen en Indischen dienst. — *M. Sp.*, 1886, bl. 666, 715, 767; 1887, bl. 48. — Beschouwingen van A. E. Arkenbout Schokker. — *M. Sp.*, 1887, bl. 484.

Een oordeel over onze Marine (ook in de koloniën). Nagelaten geschrift van een hooggeplaatst zeeofficier. — *M. Sp.*, 1888, bl. 472, 543, 666, 731, 803; 1889, bl. 147, 303, 439.

Dyserinck (H.). De roeping van Zr. Ms. zeemacht en een blik op haren tegenwoordigen toestand. — *Mil. Gids*, V, (1886), bl. 65.

Brevet (J. M.). De versterking der Kon. Ned. zeemacht (ook in de koloniën). — *M. Sp.*, 1889, bl. 791; 1890, bl. 1.

Benoeming en samenstelling van eene Commissie voor de regeling van de Indische Marine (Kon. Besl. van 31 Juli 1889 No. 27), met beschouwingen. — *I. G.*, 1889,

II, bl. 1577, 1600—1603. — Overzicht van het Rapport der Commissie. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1425. — *T. N. I.*, 1891, II, bl. 1.

De Marine-Commissie voor Oost-Indië. Door L. — *I. T.*, 1, 8 Sept., 1891, No. 101, 102.

Geschiedkundig overzicht van de samenstelling der maritieme middelen in den Ned. O. I. Archipel van af 1816. (Bijl. A van het Rapport der Marine-Commissie van 1889). — *I. G.*, 1891, II, bl. 1862, 2118, 2351.

Geldverspillingen bij de Marine. — *I. G.*, 1891, II, bl. 2237.

Het finantieel beheer van het Departement van Marine in Ned. Indië. (Uit het Verslag der Tweede Kamer over de Rekening van Ontvangsten en Uitgaven voor N. I. over 1880 en het Antwoord van den Minister). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1720.

Eene gedachtenwisseling in de Eerste Kamer over de maritieme verdediging van Ned. Indië. — *I. G.*, 1893, I, bl. 412.

Land. Nota over vermindering der Indische militaire marine en hare smelting met de Kon. Nederl. Marine. (Bijl. Voorl. Versl. Tweede Kamer Ind. Begr. 1894). — *B. H. St. G.*, 1893—94, No. 434.

Uit de debatten over de Begrooting van N. I. voor het dienstjaar 1894. — *Marinebl.* VIII, (1893—94), bl. 565.

Het rapport der Staatscommissie over de zeemacht in Indië. — *Marinebl.* VI, (1891—92), bl. 307.

2. Het materieel. — Maritieme inrichtingen.

De afscheiding van het materieel der Ned. en der Indische marine. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 339.

Materieele gesteldheid der Indische vloot sedert 1830. — *E. de Waal; Ind. Fin.*, IV, 's Grav. 1880, bl. 166—267.

Cock (Dr. H. de). Ontrading van den aanbouw en het gebruik van schroefstoomschepen 4de klasse voor den Indischen dienst, vooral uit een hygienisch oogpunt. — *I. G.*, 1880, II, bl. 161. — *N.M.G. Arch.* 1880.

Burmeister. De schepen der Gouvernementsmarine in Ned. Indië. — *I. G.*, 1886, I, bl. 367—374.

Marino. Het nieuwe type van schroefstoomschepen voor de Indische marine. — *I. G.*, 1887, I, bl. 976.

De constructie van de schroefstoomschepen 4de klasse der Indische marine. — *I. G.*, 1890, I, bl. 142—144.

De transformatie van een „kraak” (de *Banda*) in een opnemingsvaartuig. — *I. G.*, 1890, I, bl. 134.

Granpré Molière (F. C.). Een tochtje met de „Cerberus”, de eerste der voor de koloniën bestemde torpedo-booten. — *I. M. T.*, 1890, I, bl. 59.

De reis van de torpedo-boot „Cerberus” naar Indië. — *T. N. I.*, 1889, I, bl. 401.

Cham. Beschrijving van Hr. Ms. pant-serdekkorvet „Sumatra”, dienstdoende in Indië. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 339.

Torpedo-booten en torpedo-kruisers voor Indië. (Naar aanleiding van een opstel van W. H. M. de Gelder in de *N. Rott. Courant* van 1892). — *I. G.*, 1892, II, bl. 2172.

Engelsche goudvinkjes in Ned. Indië. Door —Sb. — *Marinebl.*, VII, (1892—93), bl. 87.

Oorlogsschepen van buitenlandsche en oorlogsschepen van Ned. werven (en het gehalte van onze ingenieurs van scheepsbouw). — *I. G.*, 1893, I, bl. 418.

Eene les van Tamiang. Door C. S. (Over de ondoelmatigheid van de schepen der Marine, die in Indië voor het ageeren op de rivieren gebruikt worden). — *Marinebl.*, VIII, (1893—94), bl. 118.

Proeftochten van de stoomschepen ter bestrijding van den opiumsmokkelhandel in Ned. Indië „Argus” en „Cycloop”. — *Marinebl.*, VIII, (1893—94), bl. 302.

De „Argus” en de „Cycloop”. (Beschrijving van die vaartuigen, bestemd tot wering van den opiumsmokkelhandel). — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 382.

Cohen Stuart (W. J.). Het maritiem programma. Opmerkingen over het voorgestelde materieel. — *V. V. Zeem.* 1892—93, bl. 22. — Discussien. — *Ibid.*, 1892—93, bl. 49.

Tromp (A. E.) en J. Straatman. IJzeren drijvend dok voor den dienst der marine in Oost-Indië. Beschrijving met platen. — *Vh. Inst. Ing.*, 1865—66, bl. 10.

Casembroot (Jhr. de). Vluchthavens in Oost-Indië. Voordracht met debat. — *V. Krijgsw.*, 1867—68, bl. 257.

Turk (P. J.). Memoriaal. (Bezoek aan de Marine-etablissemmenten te Onrust en Soerabaia). — *Med. Zeew.*, Dl. XX, (1877), No. 4.

Cabany. Les établissements maritimes de l'Extrême Orient. (Poeloe Pinang, Manille, Soerabaia etc.). — *Rev. Mar. Col.*, LXVI, (1880), p. 540.

Gobée (T. C.). Onze marine-etablissemmenten in Nederland en Ned. Indië. (Naar aanleiding van rapporten en voorstellen betr. eene reorganisatie). — *Gids*, 1885, IV, bl. 259. — Vgl. *Marinebl.*, I, (1886—87), bl. 116.

IJpes (H.). Eenige beschouwingen over het Marine-etablissemment te Soerabaia. M. pl. — *T. Inst. Ing., afd. N. I.*, 1887—88, bl. 30.

Verzoek der Kamer van Koophandel te Batavia om inlichtingen aangaande de kustverlichting in Ned. Indië, en antwoord van de Regeering. — *V. K. v. K. Bat.* 1865, bl. 388, 391, 397, 400.

Correspondentie over de kustverlichting en de bebakening in Ned. Indië. — *V. K. v. K. Bat.* 1866, bl. 96—98.

Iets over vuurtorens en lichten op Atjeh. Door C. M. k. — *I. G.*, 1881, II, bl. 373.

Gramberg (J. S. G.). Internationale vuurtorens. — *Econ.*, 1882, I, bl. 17.

Overzicht van de bestaande en in oprichting zijnde kust- en havenlichten in Ned. Indië op 1°. April 1879. M. k. — *K. V.*, 1879, *Bijl. Hbis.*

X. GENEESKUNDIGE DIENST.

a. Burgerlijke Geneeskundige Dienst.

Inlandsche geneeskundigen in Ned. Indië. (Ontleend aan het Koloniaal Verslag van 1863). — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 497.

Mededeelingen aangaande de geneeskundige hulp en den inlandschen geneeskundigen dienst in de dorpen op Java, alsmede omtrent de verrichtingen der zendingen op geneeskundig gebied. — *M. N. Z. G.*, XIX, (1875), bl. 338—341, 383—387.

Overzicht der geschiedenis van de school van doktors-djawa te Batavia. (In de autobiographie van Dr. P. Bleeker). — *Jb. K. Ak. v. W.*, 1877, bl. 33—37.

Tabellarisch overzicht van het personeel van den Geneeskundigen Dienst in Ned. Indië sedert 1816. Samengesteld op het Bureau van den Chef over den Geneesk. Dienst. — *G. T. N. I.*, XX, bl. 1.

Swaving (Dr. C.). De openbare gezondheidsregeling en politie in Ned. Indië. — *Ned. T. v. Gen.*, 1877, bl. 265.

Civiele geneesheeren in Ned. Indië. (Résumé van een opstel van Dr. J. Alken in „*Het Vaderland*”). — *I. G.*, 1879, I, bl. 354.

Alken (Dr. J.). Nota over de school voor Doktors-Djawa te Batavia en hare organisatie. — *V. Ind. Gen.*, 1882, bl. 1—4.

Becking. Education spéciale des médecins des colonies. (Indes Orientales Néerlandaises). — *Congr. Intern. Med. d. Col., Amst.* 1883, (C.R.), p. 201. — Discussion. — *Ibid.*, p. 224—236.

Arntzenius (Dr. A. K. W.). De vorming van Indische geneesheeren. (Naar aanleiding van Dr. v. d. Burg's „De Geneesheer in Ned. Indië”). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1153.

Bedenkingen tegen eene in de Indische couranten aanbevolen proef met de opleiding van inlandsche kinderen tot assistent-geneesheeren. — *I. G.*, 1889, I, bl. 1023.

Overzicht van den werkkring en de organisatie van den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst in Ned. Indië. — *P. H. v. d. Kemp. Quarantaine-voorschriften. Bat.* 1892, bl. 1—24.

Geertsema. Nota over de geneeskundige keuring van Indische landsdienaren. — *B. H. St. G.*, 1892—93, No. 4/36, bl. 45.

Aankondiging der verhandeling van P. H. van der Kemp: „De quarantaine en epidemie-voorschriften in Ned. Indië, toegelicht uit de officieele bescheiden en getoetst aan de Wetgeving in Nederland. Batavia 1891”. — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 283.

Koninklijk Besluit van 24 Febr. 1893. No. 23, houdende instelling te 's Gravenhage van eene Commissie voor het geneeskundig onderzoek van aan den dienst in de koloniën verbonden of daarvoor bestemd personeel. (Bijlage Mem. v. Antw. Voorl. Versl. 2de Kamer Ind. Begr. 1894). — *B. H. St. G.*, 1893—94, No. 4/39.

b. Militaire Geneeskundige Dienst.

De opleiding van den officier van gezondheid van het Ned. Indisch leger. (Naar aanleiding van eene gelijknamige brochure van E. W. A. Ludeking. Utr. 1868). — *M. Sp.*, 1868, bl. 556.

Luchtman. De geneeskundige verpleging van den Indischen soldaat, vooral te velde, getoetst aan de regten van het leger en de eischen des tijds. — *I. M. T.*, 1870, bl. 76.

Verslag van de verrichtingen van den geneeskundigen dienst bij de eerste expeditie tegen Atjeh. Met bijlagen. — *G. T. N. I.*, XVI, bl. 433.

Stok (Dr. N. P. van der). Wetenschappelijk verslag over de voorgekomen verwondingen bij de eerste expeditie tegen het rijk van Atjeh. — *G. T. N. I.*, XVI, bl. 577.

Roth (Dr. W.). Die Thätigkeit des Sanitätsdienstes im Kriege der Holländer gegen Atchin. — *D. Milit. Aertzl. Zeitung*, 1875.

Snethlage (Dr. R. A. J.). Het zieken-transportschip „Sindoro” en het vervoer van zieken en gekwetsten met dien bodem tijdens den Atjeh-oorlog. Met doorsneden en temperatuur-tabellen. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 177. — *N. M. G. Arch.* III, (1879), bl. 159. — Nadere mededeelingen van E. Marcella. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 450.

Haga (J.). Het ziekenvervoer te velde in Atjeh. M. pl. — *N. M. G. Arch.*, III, (1879), bl. 224. — Atjeh-herinneringen. (Hoofdzakelijk over den geneesk. dienst). — *Ibid.*, IV, (1880), bl. 17.

Ziekenvervoer in Indië. — *I. G.*, 1879, II, bl. 386—388.

Cock (Dr. H. de). Twee jaren als geneesheer aan boord van het schroefstoomschip, 4de kl. „Bandjermasin” in de wateren van Atjeh. M. pl. — *N. M. G. Arch.*, IV, (1880), bl. 29.

De geneeskundige dienst bij de tweede expeditie tegen Atjeh. (Verslag). — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 56.

De reorganisatie der geneeskundige dienst in het Indisch leger. Door X. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 449, 596; 1881, I, bl. 33.

Niclou (H. A. A.). De geneeskundige dienst bij de tweede expeditie tegen Atjeh. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 228.

Vervoer van zieke soldaten in Indië. — *I. G.*, 1887, I, bl. 592.

Vis (M. H.). Een ongevraagd advies. (Over de evacuatie van zieken in Atjeh). — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 375.

c. Geneeskundige inrichtingen en hulpmiddelen.

Verhoeff (J. J.). Het gesticht voor lepralijders te Molano (Ambonsche Eilanden). — *M. N. Z. G.*, X, (1866), bl. 184.

Stok (Dr. N. P. van der). Het bad-etablisement „Pelatoengan” in de residentie Samarang. I. Historisch overzicht. — II. Topographische schets. — Statistische beschouwingen. — *G. T. N. I.*, XVI, bl. 259, 407, 417.

Ludeking (E. W. A.). De militaire hospitalen in Ned. Indië. — *I. M. T.*, 1870, bl. 192. — Nalezing. Door X. — *I. M. T.*, 1870, bl. 330, 483.

Een woord over de ziekenzalen (in de militaire hospitalen). Door X. — *I. M. T.*, 1874, bl. 287—291.

Bauer (Dr. F. H.). Verslagen van de afdeling voor krankzinnigen van het Chineesche hospitaal te Batavia over 1874—77. — *G. T. N. I.*, XVII, bl. 183; XVIII, bl. 47, 273; XIX, bl. 30.

Kock Ankersmit (Dr. P.). Jaarverslag van hetgeen op het gebied der krankzinnigenverpleging in de afdeling voor krankzinnigen in het Groot Militair Hospitaal te Samarang is voorgevallen gedurende 1875. — *G. T. N. I.*, XVIII, bl. 70.

Elst (A. van der) en A. Walland. Iets over hospitaalbouw in de Keerkringslanden, meer bijzonder met betrekking tot Ned. Oost-Indië. Met 4 pl. — *G. T. N. I.*, XIX, bl. 157.

Marinkelle (C. J.). Ontwerp van een ziekenschip bestemd om dienst te doen in onze O. I. Bezittingen. Met voorrede van Dr. R. A. J. Snethlage. Met pl. — *G. T. N. I.*, XXIII, bl. 1.

Swaving (Dr. C.). Het krankzinnigen-gesticht te Tjikema, afd. Buitenzorg, residentie Batavia. — *Ned. T. Gen.*, 1875, bl. 593. — Een woord over de zaak der plaatsing van het krankzinnigen-gesticht te Buitenzorg op Java. — *Ned. T. Gen.*, 1874, bl. 45, 61, 77. — Het centraal krankzinnigen-gesticht te Buitenzorg. — *I. G.*, 1880, I, bl. 337.

Mati Panari. Ziekenzalen of hospitalen? — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 621.

Mink (Dr. P. J.). Tijdelijke of vaste hospitalen in Indië? — *I. M. T.*, 1889, I, bl. 231.

Reglement voor het Compagnies-Hospitaal te Batavia van 1 November 1638. — *G. T. N. I.*, XXV, bl. 82.

Bepalingen voor het nieuwe etablissement voor besmettelijke ziekten te Samarang. — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 760.

Voogt (J. G. H. de). Eenige mededeelingen over en beschouwingen aangaande de militaire ziekeninrichtingen in Ned. Indië. — *T. Inst. Ing.*, afd. N. I., 1892—93, (*Verh.*), bl. 27.

Luchtmans. Hulpmiddelen van den Ind. militair-geneeskundigen dienst, vooral te velde. — I. Hospitaal-soldaten. — II. Transportmiddelen. — III. Levensmiddelen. — *I. M. T.*, 1870, bl. 176, 265.

Deeleman (Ch. Th.). Beschrijving van een ziekenkar voor het Indische leger. — *I. M. T.*, 1876, bl. 535. — Een Indisch-brancard-hangmat-veldbed. Met pl. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 170. — Etenverwarmer voor militaire hospitalen. Met pl. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 429.

Uhle (T. W.). Eenige opmerkingen over de uitrusting der ambulances bij het Ned. Indische leger. — *N. M. G. Arch.*, II, (1878), bl. 200.

Mooij (C. de). Het rottanverband. Met bijlagen en 5 platen. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 447. — Het rottanverband van den Officier van Gezondheid 1e kl. de Mooij. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 412.

d. Pharmaceutische Dienst.

Reglement voor de opleiding van militaire apothekers voor de landmacht in Oost- en West-Indië aan 's Rijks Hoogeschool te Utrecht, vastgesteld bij Minist. Resolutie van 10 Nov. 1876, No. 15. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3254. — Vgl. *ibid.*, No. 3034.

De positie der militaire apothekers in Ned. Indië. Door K. (Het stelsel van opleiding). — *I. M. T.*, 1878, I, bl. 233. — Rectificatie. — *I. M. T.*, 1878, I, bl. 416.

Over de ongunstige positie der militaire apothekers in Ned. Indië vergeleken met andere dienstvakken. Door IJ. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 265.

Bepalingen omtrent de benoeming, het ontslag, de bezoldiging enz. van militaire apothekersbedienden in Ned. Indië. Besluit van 18 Januari 1885, No. 3c. — *B. Ind. Stbl.* No. 4115.

Haak (J.). De pharmaceutische dienst. (Met voorstellen tot reorganisatie van het korps militaire apothekers). — *I. M. T.*, 1891, I, bl. 132.

e. Veeartsenijdienst.

Regeling van het aantal, de bezoldiging en de standplaatsen der Gouvernements burgerlijke veeartsen in Ned. Indië. (Besluit van 25 October 1869, No. 8). — *B. Ind. Stbl.* No. 2784.

Voorschrift wegens de admmissie enz. aan 's Rijks Veeartsenijkundige School te Utrecht van leerlingen voor den militairen veterinairen dienst in de koloniën, gearresteerd bij Min. Resolutie van 13 Juli 1875. — *B. Ind. Stbl.* No. 3254.

Tabellarisch overzicht van het personeel van den militairen veterinairen dienst in Ned. Indië sedert 1838. — *Veeartsenijk. Bl.* I, bl. 20.

Lijst van Gouvernementsveeartsen in Ned. Indië sedert 1851. — *Veeartsenijk. Bl.* I, bl. 280.

Memorie aan de Regeering ingediend omtrent maatregelen ter voorziening in betere veeartsenijkundige hulp in Ned. Indië. — *V. K. v. K. Bat.* 1868, bl. 37.

Lange (G. A. de). Quarantaine-maatregelen bij den aan- en invoer van vee uit den vreemde. (Aanbeveling van het Engelsche stelsel). Met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 529, 544—546.

Eijssell (H. E.). Onze veterinaire dienst zooals hij is en wat hij zijn moest. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 215.

Betoog voor de urgentie der oprichting eener school voor de vorming van inlandsche veeartsen in Ned. Indië. — *I. G.* 1881, II, bl. 792.

Laméris. Het veeartsenijkundigstaats-toezicht en de veeartsenijkundige politie in Ned. Indië in verband met de bestrijding van de veepest in West-Java. Met een Ontwerp van organisatie van dien dienst. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1881, bl. 151—189.

Absyrtus. Militaire veterinaire dienst. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 73. — Het korps militaire paardenartsen. (Formatie). — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 1157.

Request van de Maatschappij van Nijf. en Landbouw in N. I. aan den Gouverneur-Generaal, dd. 27 Juli 1886, betreffende eene reorganisatie van den Burgerlijken Veeartsenijdienst in Ned. Indië. — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 182.

Driessen (D.). Eene correspondentie over den Veeartsenijdienst in Ned. Indië. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 554.

Beschouwingen over de positie van den paardenarts bij het Indische leger, met aandrang op wijziging der formatie van het korps en voorstellen ter zake. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 635; 1882, I, bl. 90.

Missive der Kamer van Koophandel te Batavia aan den Gouverneur-Generaal, dd. 30 April 1885, houdende verzoek om wijziging der Verordening van 27 Dec. 1869, (*Stbl.* No. 122), ten opzichte van besmettelijke veeziekten in Ned. Indië. — *V. K. v. K. Bat.* 1885, bl. 150.

Driessen (D.). Over bronnen van inkomsten ter bestrijding van noodzakelijke uitgaven verbonden aan eene veeartsenijkundige staatsregeling. — *Veeartsenijk. Bl.* I, bl. 49.

Veeartsenijkunde in Nederland en in Ned. Indië. — *Veeartsenijk. Bl.* I, bl. 278.

Kemp (P. H. van der). De eerste pogingen tot het verkrijgen van een Gouvernements-veeartsenijdienst in Ned. Indië. Met 3 bijlagen. — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 624—661.

Veestapel en veeartsenijdienst in Ned. Indië. (Volgens het Koloniaal Verslag van 1888). — *Landb.*, III, (1889—90), bl. 115. — Als voren over 1889. — *Veeartsenijk. Bl.* V, bl. 177.

Request van de Veeartsenijkundige Vereniging in Ned. Indië aan den Gouverneur-Generaal over de wettelijke bepalingen op de benoembaarheid tot Gouvernementsveearts in Ned. Indië, naar

aanleiding van de ter beschikkingstelling van den gepatenteerden veearts W. Eefling ten einde benoemd te worden tot Gouvernementsveearts. — *Veeartsenijk. Bl.* IV, bl. 459. — Adres van adhaesie der N. I. Maatschappij van Nijv. en Landbouw. — *T. N. L. N. I.*, XL, bl. 534. — Antwoord der Regeering en verdere stukken. — *Veeartsenijk. Bl.* V, bl. 46, 185. — *I. G.*, 1890, I, bl. 2248.

Veeartsenijdienst. (Uittreksel uit A. J. W. van Delden's „Blik op het Ind. staatsbestuur. Bat. 1875"). — *T. N. L. N. I.*, XXXVIII, bl. 81.

Jongh (J. de). Enkele opmerkingen omtrent het Reglement voor den Militair-Veterinair Dienst in Ned. Indië, hoofdzakelijk wat betreft de te nemen maatregelen bij voorkomen van kwaden droes. — *Veeartsenijk. Bl.* VII, bl. 30.

Veeartsen voor Indië. (Opleiding). — *I. G.*, 1891, II, bl. 2231.

XX. GEO-, TOPO- EN HYDROGRAPHISCHE DIENSTEN. — KADASTER.

Versteeg (W. F.). Overzicht van de topographische werkzaamheden in Ned. Indië van 1859 tot en met 1865. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 271. — De Poendit. (Werksaamheden der „Poendits" of wetenschappelijke Braminen in Britsch-Indië op het gebied van geographische en andere opnamen, met aanbeveling van het denkbeeld om ook in Ned. Indië inboorlingen voor die opnamen te benuttigen). — *T. A. G.*, III, bl. 153. — Vermenigvuldiging van kaarten. — *T. A. G.*, IV, bl. 4.

Uittreksels uit de halfjaarlijksche verslagen over de statistieke opname van Java. — *B. H. St. G.*, 1867—68, No. 4/17.

Haitink. Voordracht over de statistieke opneming in Ned. Indië, speciaal op Java, met debat. — *V. Ind. Gen.* 1870, bl. 102-119.

Le levé topographique des Indes Néerlandaises. — *Bull. S. G. Paris*, 1870, p. 202.

Stukken betreffende de statistieke en kadastrale opname van het eiland Java. — *T. N. I.*, 1868, I, bl. 27, 110; II, bl. 53.

Vluchtige beschouwingen over kaarten en terreinstudie. — *I. M. T.*, 1872, bl. 289.

Vleuten (van). Over het nut der photographie bij de reproductie van topographische kaarten. — *I. M. T.*, 1872, bl. 654. — Oordeel in den vreemde over de Indische cartographie. — *I. M. T.*, 1873, bl. 262—263.

Discussiën over de waarde der topographische residentiekaarten van Java en de wijze van uitgave. — *T. Inst. Ing.*, 1873—74, (Not.), bl. 58.

Metzger (Em.). De werkzaamheden van den geographischen dienst in Ned. Indië voor zooverre sterrekundige bepalingen en triangulaties aangaat. (Historisch overzicht). — *T. A. G.*, II, bl. 32. — Bei-

troge zur Kartographie von Niederl. Indien speciell von Java. — *Z. f. Wissensch. Geogr.* 1882, No. 2ff. — Voorstellen betreffende de graadmeting (triangulatie) van Java, en advies van de Kon. Academie van Wetenschappen, afd. Natuurkunde, dd. 25 Maart 1876. — *T. A. G.*, II, bl. 191. — Vermessungswesen und Kartographie in Niederl. Indien. — *Peterm. M.*, 1889, S. 276.

Nieuwenhuijzen (W.C.). Detelemeter van Le Boulengé bij den Indischen topographischen dienst. — *I. M. T.*, 1880, II, bl. 156.

Topo- en cartographie van Ned. Indië. (Kort historisch overzicht). — *I. G.*, 1880, II, bl. 951—952.

De opheffing van den geographischen dienst in Ned. Indië. (*Ind. Stbl.* 1882, No. 61). — *T. A. G.*, VI, (*Med.*), bl. 110.

Bas (F. de). De residentiekaarten van Java en Madoera. M. 2 k. — *T. A. G.*, (*B.*), III, No. 1. — Voordracht over de samenstelling en de reproductie der residentiekaarten van Java en Madoera. — *T. A. G.*, II, bl. 71. — De triangulatie van Sumatra. M. k. en bijl. — *T. A. G.*, (*B.*), III, No. 2. — Vgl. *T. A. G.*, VII, (*Versl.*), bl. 39—43. — *I. G.*, 1882, II, bl. 894—897. — De triangulatie van Sumatra en de opnemingen in Ned. Indië gedurende de jaren 1883—84. — *T. A. G.*, Rks. 2, III, (*U. A.*), bl. 167. — De opnemingen in Ned. Indië gedurende de jaren 1885 en 1886. — *T. A. G.*, Rks. 2, V, (*V. M.*), bl. 276. — Vgl. *T. A. G.*, Rks. 2, V, (*V. M.*), bl. 286. — La cartographie des Indes Orientales Néerlandaises. — *Rev. Col. Intern.*, I, (1885), p. 407. — La cartographie et la topographie des Indes Néerlandaises. — *Wetensch. Voordr. Kol. Tent. Amst.* 1883. Leiden 1884, bl. 389. — Overzicht. — *I. G.*, 1884, II, bl. 197.

Kielstra (E. B.). De topographische opnemingen op Java. (Naar aanleiding van eene verhandeling van F. de Bas. Amst. 1876). — *I. M. T.*, 1877, I, bl. 175. — Vgl. *Gids*, 1877, III, bl. 581. — *Econ.* 1876, II, bl. 1049—1057.

De triangulatie van Sumatra. (Over het Besluit van 2 Juni 1882, No. 10, waarbij voorloopig is afgezien van de voortzetting der triangulatie, met een overzicht van

hetgeen reeds tot voorbereiding van het werk verricht is). — *I. G.*, 1882, II, bl. 259.

Meurs (M. van). Het topographisch teekenen in Ned. Indië. — *M. Sp.*, 1882, bl. 36.

Havenga (W. J.). De triangulatie van Sumatra. — *M. Sp.*, 1882, bl. 651. — Overzicht. — *I. G.*, 1882, II, bl. 685—689. — Geographische, topographische en kadastrale dienst in Ned. Indië. — *I. G.*, 1883, I, bl. 508. — Hoe kan een verdere ontbinding van den topographischen dienst in Ned. Indië worden voorkomen? — *I. G.*, 1883, II, bl. 861. — De waarde der topographische kaarten van Ned. Indië. — *M. Sp.*, 1885, bl. 624. — Overzicht. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1393—1397. — De waarde der topographische kaarten van Ned. Indië. Met bijlschrift. — *I. G.*, 1886, I, bl. 213, 222.

Vink (J. A.). Een nieuwe afstandsmeter voor militair gebruik te velde. (Afstandsmeter-Scheffer). M. pl. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 353. — De afstandsmeter-Scheffer. — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 174. — Nog een enkel woord over afstandsmeting. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 91.

Het schatten van afstanden bij de infanterie. Door S. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 807.

Afstanden schatten bij de infanterie. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 322.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). De residentiekaarten van Java. — *I. G.*, 1885, II, bl. 866. — Nogmaals de residentiekaarten van Java. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1390.

Witkamp (H. Ph. Th.). Kritiek van het Voorschrift ter vervaardiging van topographische kaarten betr. de Ned. Oost-Indische Bezittingen. — *I. G.*, 1886, II, bl. 1606.

Over de verschillende wijzen van reproductie van de topographische kaarten der Ned. Oost-Indische Bezittingen op het Topographisch Bureau te Batavia. Door T. B. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 15, 166.

Eckstein (C. A.). De reproductie en de procédés der Topographische Inrichting te 's Gravenhage. — *V. Krijgsw.* 1888—89, bl. 188.

Schauroth (M. G. E. L. von). Orienteeren in den Indischen Archipel. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 340.

Muller (J. J. A.). De triangulatie van Sumatra. M. 3 k. — *T. A. G.*, Rks. 2, IX. (1892), bl. 1.

Enthoven (J. J. K.). De topographische opnemng van Borneo's Wester-Afdeeling. — *Alb. d. Nat.* 1892, bl. 134, 165. — Overzicht. — *I. G.*, 1892, I, bl. 1148—1150.

Schmidt (B. T. C. F.). Eenige mededeelingen betreffende den werkkring der triangulatie-brigade van den Topographischen Dienst in Ned. Indië. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 429.

Zondervan (H.). Niederländisch-Indische Kartographie. — *Ausl.* 1892, No. 45, S. 718.

Soetens (G. F.). De topographische dienst in Ned. Indië. Voordracht met debat en bijlagen. — *V. Krijgsw.* 1892—93, bl. 314—407.

Het lezen van topographische kaarten en de vergelijking daarvan met het terrein. Door S. — *I. M. T.*, 1890, II, bl. 545.

Resultaten der verrichte meting van den vlakken inhoud der districten in de Gouvernementslanden op Java en Madura en van de Vorstenlanden in hun geheel. (Ontleend aan eene in 1891 te Batavia verschenen Tabel). — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 700.

Swaan (P.). Eenige opmerkingen over hydrographische opnamen, voornamelijk met het oog op de verbetering der Indische zeekaarten. — *T. Zeew.*, 1871, bl. 1.

Bespreking van den toestand van den hydrographischen dienst in Ned. Indië. — *T. A. G.*, II, bl. 220.

Hydrographie van den Maleischen Archipel. (Ongunstig oordeel over de zeekaarten van den Indischen Archipel in de „Singapore Daily News” van 22 Nov. 1878). — *I. G.*, 1879, I, bl. 365—366.

Metzger (Em.). Iets over hydrographie in Indië. — *T. A. G.*, IV, bl. 191. — Aanteekeningen van G. W. F. Moeth en antwoord van Metzger. — *T. A. G.*, V, (*Versl.*), bl. 69, 154—156.

Versteeg (W. F.). De toestand van de Indische hydrographie en de hoedanigheid

der Indische zeekaarten. Voordracht met debat en naschrift van MacLeod. — *T. A. G.*, VI, (*Versl.*), bl. 122—139. — De Indische hydrographie in de 36ste algemeene vergadering van het Aardrijksk. Genootschap. Door A. C. J. Edeling — *T. A. G.*, VII, (*Versl.*), bl. 207. — Antwoord van Versteeg. — *T. A. G.*, Rks. 2, I, (*V. M.*), bl. 510.

Doorn (M. C. van). Hydrographische opnamen in verband met het arbeidsveld en de taak der Indische Hydrographie. Voordracht. — *V. V. Zeem.*, VI, (1888—89), bl. 118—154.

Lijst van Ned. Indische zeekaarten uitgegeven tot 1869. — *K. V.*, 1868—69, *bijl. E.* — Als voren, uitgegeven in 1855—1881. — *B. H. St. G.*, 1881—82, No. 4/49.

Lijst van kaarten van den Ned. Indischen Archipel uitgegeven door het Hydrographisch Bureau van het Departement van Marine te Batavia, 1867—1890. — *Reg. Alm. N. I.*, 1890, I, *bijl. CCC.* — Lijst van Gidsen, 1840—1890. — *Ibid.*, 1890, I, *bijl. CCC.*

Lier (van). Het kadaster in Indië. — *Arch. v. h. Kad.*, I, bl. 120. — Vgl. *ibid.*, I, bl. 280—298.

De beteekenis van het kadaster voor Java. — *Arch. v. h. Kad.*, I, bl. 146.

Kemp (P. H. van der). De reorganisatie van de kadastrale statistiek op Java (*Ind. Stbl.* 1879, No. 164). — *I. G.*, 1879, II, bl. 635.

Bas (F. de). Het kadaster in Ned. Indië. — *T. A. G.*, Rks. 2, I, (*U. A.*), bl. 252.

Betoog voor de invoering van een kadaster in de Buitenbezittingen. (Brief uit Indië). — *I. G.*, 1885, II, bl. 1582.

Het kadaster in Ned. Indië. Door X. (De regeling van 1879 en hare werking). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1571.

Verstijnen (F.). Iets over de verschillende rechtstoestanden waardoor de grond op Java en Madoera beheerscht wordt en de eischen, die in verband daarmee aan een daarvan op te maken kadaster voor elke categorie gesteld moeten worden. — *T. Kad. en Landmeetk.*, VI, *afl. 6.*

VIERDE AFDEELING.

D. Economische Onderwerpen.**I. DE ECONOMISCHE TOESTAND IN HET ALGEMEEN.****a. De Indische Archipel.**

Aanteekeningen nopens de bevolking, de opbrengst der belastingen en monopolien en de waarde van den in- en uitvoer van Ned. Indië over 1849—1863. — *V. Ind. Gen.*, 1866, bl. 150—152.

Croockewit (Mr. A. E.). Statistische overzichten betreffende de N. O. I. Bezittingen over 1865—68, 1870 en 1878—80. — *Staatk. en Staatsh. Jb.*, 1869, bl. 97; 1871, bl. 73; 1872, bl. 84; 1880, II, bl. 209, 217. — Overzichten als voren. Bewerkt door J. P. L. Thiel en Dr. Th. C. L. Wijnmalen over 1882—84. — *Ibid.*, 1882, bl. 1; 1884, bl. 276.

Algemeen statistisch overzicht van Ned. Indië. — *Reg. Alm. N. I.*, Deel I.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). De statistiek in onze koloniën in Azië. Historische proeve. — *B. Stat. Inst.*, I, (1885), bl. 35, 79. — Statistisch overzicht van Ned. Oost-Indië. — *Ibid.*, III, (1887), bl. 116, 312, 411; 1888, bl. 97.

Kesteren (C. E. van). Een subsidie voor het uitgeven van statistische overzichten betreffende Ned. Indië. — *I. G.*, 1889, II, bl. 2187. — Replik van Dr. C. W. Janssen. — *B. Stat. Inst.*, VI, (1890), bl. 33.

Janssen (Dr. C. W.). De statistiek van den handel, de scheepvaart en de in- en uitvoerrechten in Ned. Indië. (Inrichting en wenschelijke verbeteringen). — *B. Stat. Inst.*, VIII, (1892), bl. 161—178.

Een buitenlandsch geleerde (Dr. H. Wagner) over Ned. Indische statistiek. — *I. G.*, 1891, II, bl. 2017. — Vgl. *I. G.*, 1892, I, bl. 444, 453. — *T. A. G.*, Rks. 2, VIII, bl. 815, 824.

Een terugblik (op den politieken en economischen toestand van Ned. Indië). Door X. — *T. N. I.*, 1868, I, bl. 68.

Rede van den aftredenden Gouverneur-Generaal van Ned. Indië, Mr. P. Mijer, uitgesproken in de vergadering van den Raad van Ned. Indië op 1° Januari 1872, bij de overgave van het bestuur aan Mr. J. Loudon. (Bevattende een overzicht van de gebeurtenissen en den toestand van Indië gedurende 1867—71). — *K. F.*, 1872, *bijl. A.*

Zustände in den Niederl. Ostindischen Colonien. (Uit de „*Kölnische Zeitung*“). — *Ausl.* 1880, S. 814.

Mercurius. Nederlandsch-Indië op het congres der Ned. Maatschappij ter bevordering van Nijverheid te Groningen in 1880. (Bespreking van verschillende onderwerpen van economisch belang). — *T. N. I.*, 1880, II, bl. 112.

Ontwikkeling van den Indischen Archipel in het belang der bevolking van Nederland. — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 133.

Verslag van eene meeting der vrijzinnige Kiesvereniging te Rotterdam ter bespreking van de stelling „Verbetering van de economische toestanden in onze Overzeesche Bezittingen, zoowel door maatregelen, die tot de vrije beschikking van de inl. bevolking over haren arbeid zullen leiden als door de geleidelijke opheffing van de belemmeringen, die de ontwikkeling der bijzondere nijverheid aldaar nog in den weg staan“. — *T. N. I.*, 1882, I, bl. 118. — Nadere toelichting, door Mr. J. van Gennep. — *T. N. I.*, 1882, I, bl. 319.

Economische toestanden van Ned. Indië en van Britsch-Indië blijkens eenige verslagen. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 415, 525; XXXVI, bl. 13.

Kesteren (C. E. van). Een en ander over de welvaart der inlandsche bevolking en de toekomst der Europeesche landbouwnijverheid in Ned. Indië. Met bijlagen. (Lezing te Amsterdam op 2 Maart 1885). — *I. G.*, 1885, II, bl. 551, 617—620. — Opmerkingen van W. B. Bergsma. — *I. G.*, 1885, I, bl. 860. — Antwoord van v. Kesteren. — *I. G.*, 1885, II, bl. 967.

Aubert. Étude sur les colonies Néerlandaises des Indes Orientales. — *Rapport sur l'expos. intern. industr. et colon. d'Amst* 1883. Paris 1885, p. 335.

Muller (P. N.). Koloniaal gevaar. (Beschouwingen over den staatkundigen en economischen toestand der Ned. koloniën). — *Gids*, 1886, III, bl. 348.

Huijser (P. C.). Teekenen van vooruitgang in Indië (op economisch gebied). — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 645.

Een geïncrimineerd maar juist dagblad-artikel in de Soerabaia-courant over den toestand in Indië. („Naar den afgrond”, door Mr. Eijssell). — *I. G.*, 1886, I, bl. 791.

Boissevain (G. M.). Nederlandsch-Indië in de laatste vijftien jaren. (Naar aanleiding van eene Nota van Mr. N. P. van den Berg, getiteld: „The financial and economical progress and condition of Netherlands India during the last fifteen years and the effect of the present currency system. Batavia 1887”). — *Gids*, 1887, II, bl. 333. — Vgl. *I. G.*, 1887, I, bl. 984. — *Ind. Merc.*, 1887, No. 12, bl. 159.

Charlier (A.). Étude générale sur les Indes Orientales Néerlandaises. — *Rec. Cons. Belge.*, LXIV, (1888), p. 80. — *Rapport général* (1889) sur les Indes Néerlandaises. — *Ibid.*, LXXII, (1891), p. 1.

Indië's tegenwoordige toestand. (Overzicht eener lezing van E. P. C. Sol, in eene vergadering van de Liberale Kiesvereniging „Amstels Burgerij” op 10 April 1888). — *I. G.*, 1888, I, bl. 802—809.

Een verzoek tot het instellen van eene enquête in Indië (omtrent den toestand der inlandsche bevolking). — *I. G.*, 1889, I, bl. 743.

Commerce and industries of Dutch India. Report by Vice-Consul Wood, of Batavia. — *Rep. Cons. United States*, No. 108, Sept. 1889, p. 157.

Indophilus. Indische toestanden. (Naar aanleiding van het werk „Indische brieven aan een Staatsraad. Door Eckart. Haarlem 1888”). — *Tijdsch.*, 1889, I, bl. 207.

Senn van Basel (W. H.). Onze Oost. (Economische en politieke toestanden). — *T. N. I.*, 1887, I, bl. 321, 401; II, bl. 321; 1888, I, bl. 446; 1889, I, bl. 1, II, bl. 241; 1891, I, bl. 81.

De economische toestand van Ned. Indië in 1847, vergeleken met dien in 1887. — *I. G.*, 1890, I, bl. 324—327.

De vooruitgang van de Buitenbezittingen en de achteruitgang van Java. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2285—2286.

Uittreksels uit het Koloniaal Verslag van 1890 (voor zooveel betreft de economische toestanden in Ned. Indië). — *T. N. I.*, 1891, I, bl. 411.

De productie en handelsbeweging van Indië in 1890, volgens de Verslagen der geldinstituten en particuliere maatschappijen in Nederland. — *T. N. I.*, 1891, II, bl. 26.

Eekhout (R. A.). Indië zooals het is en wat het worden kan. Voordracht in de Vereeniging „Algemeen Belang” te Enschedé. — *I. G.*, 1892, I, bl. 189.

Verminking van economische rapporten, behoorende bij het Koloniaal Verslag, (Resumé van een opstel van R. A. van Sandick in het dagblad „de Telegraaf”). — *I. G.*, 1893, I, bl. 840—842. — Geen verminking van economische overzichten. (Mededeelingen van den Minister in de Tweede Kamer). — *I. G.*, 1893, II, bl. 2128—2131.

Gorkom (K. W. van). Indië's toestand aan de feiten getoetst. — *I. T. 8*, 15 Maart 1892, No. 128, 129.

Spoorwegen en welvaart in Ned. Indië. (Volgens de publiek gemaakte economische overzichten). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1936.

b. Java en Madoera.

Java in 1866. Door T. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 155.

Sprokkelingen uit het Verslag der Kamer van Koophandel en Nijverheid te Batavia over 1867. Door L. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 157. — Als voren over 1868. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 102.

De koopmacht der bevolking van Java in verband met de cultures. Door Z. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 195—197.

Zesjarig overzicht (1864—69) van de werkzaamheden der Kamer van Koophandel en Nijverheid te Batavia, met betrekking tot onderwerpen van handel, scheepvaart, nijverheid, landbouw enz. — *V. K. v. K. Bat.* 1869, bl. 421.

Enklaar (E. C.). Toestand op Java. — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1869, No. 19, bl. 333. — Italië en Java. — *Ibid.*, 1870, No. 9, bl. 197.

Ceylon en Java. Spoorwegen en cultures. (Uit de *Overland Ceylon Observer*). — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1871, No. 5, 6, bl. 149, 176.

Java's oude bloei. Door B. — *N. en J.*, 1872, No. 1—3.

Brief uit de binnenlanden van Java, April 1869. (Over den economischen toestand). — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1870, No. 2, bl. 49. — Vgl. *Ibid.*, 1870, No. 5, bl. 129.

Treurige toestand der inlanders in Demak en in andere streken van Java. Door J. C. — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 322. — Vgl. *T. N. I.*, 1873, I, bl. 396.

De Resident van der Poel en de zaak (van den hongersnood) in Demak. — *N. en J.*, 1873, No. 8.

Woeikof (A.). Bemerkungen über die Produktion, den Handel und die Zukunft von Java. — *M. Geogr. Ges. Wien*, 1873, No. 12, S. 553. — Overzicht. — *T. A. G.*, IV, bl. 57.

Berg (Mr. N. P. van den). Productie van Britsch-Indië en van Java. — *I. G.*, 1879, I, bl. 653. — Erfpachtslanden en volkswelvaart (Java). — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 423.

Het budget van een Javaanschen boer. (Volgens Dr. Sollewijn Gelpke). — *I. G.*, 1880, II, bl. 563.

Beschouwingen van de Directie der Ned. Indische Handelsbank over de economische toestanden op Java. — *T. N. I.*, 1882, I, bl. 476—480.

Heijting (H. G.). Onderzoekingen naar de belastbare kracht der inlandische landbouwers op Java. (Inkomsten en uitgaven van een goeiden en van een behoeftigen landbouwer). — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 502. — Overzicht. — *I. G.*, 1886, I, bl. 262—264.

Hoe zwaar sommige inlanders (op Java) belast zijn. — *I. G.*, 1881, II, bl. 628—629.

De middelen, welke de inlander op Java heeft om de landrente te voldoen. (Uittreksel uit de „Gegevens voor eene nieuwe landrenteregeling van Dr. Sollewijn Gelpke. Batavia 1886”). — *I. G.*, 1886, I, bl. 420, 575.

De zending van Dr. Arntzenius naar Bantam, in verband met de daar heerschende veepest en koorts-epidemie. (Kort overzicht van zijn rapport en voorstellen). — *I. G.*, 1881, I, bl. 489.

De toestand van Bantam. — *I. G.*, 1881, II, bl. 482.

Een officieel getuigenis omtrent den toestand van Bantam. — *I. G.*, 1881, II, bl. 790.

Kesteren (C. E. van). De nood van Bantam. — *I. G.*, 1881, I, bl. 679. — Een reisindruk van Java medegebracht. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1882, bl. 96—167. — *I. G.*, 1882, II, bl. 777.

Bergsma (Mr. W. B.). Verklaring van de tegenwoordige Lebaksche toestanden. — *I. G.*, 1882, I, bl. 559.

Broek (J. H. van den). Arm Bantam! Arm Indië! (Toestand van West-Java en speciaal Bantam gedurende de laatste jaren). — *T. N. I.*, 1882, II, bl. 207, 263.

Kemp (P. H. van der). Een bijdrage tot de Indische hongersnoodgeschiedenis. (Bagelen in 1875). — *T. B. B.*, II, bl. 350.

Een Oud-Hoofdamptenaar over den toestand van Java. (Naar aanleiding van eene reeks opstellen in het *Haagsch Dagblad*). — *I. G.*, 1883, I, bl. 398.

Bantam. Door een Planter. (Over den toestand van dat gewest). — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 363.

Limburg Stirum (Mr. O. J. H. Graaf van). Europeanen en inlanders. Reisindrukken. (Hoofdzakelijk over den economischen toestand der inl. bevolking van Java). Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1885, bl. 69—101.

Wijnen (R.). De Chineezzen op Java in verband beschouwd met den achteruitgang in de welvaart van den Javaan. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1889, bl. 241—277.

De economische toestand van Java volgens de verslagen der credietinstellingen over 1887—89. — *T. N. I.*, 1888, II, bl. 58; 1889, I, bl. 449, II, bl. 34.

Het Koloniaal Verslag (van 1887) over den toestand der inlandsche bevolking op Java. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1492—1493.

Kennis van de inlandsche huishouding (op Java) en statistiek. (Vragen ter beantwoording). Door een *Controleur*. — *T. B. B.*, I, bl. 243.

Arminius. Het budget van een Javaansch landbouwer. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1685, 1885, 2149.

In- en uitvoerrechten en volkswelvaart op Java. (Met cijfers over 1876—1885). — *I. G.*, 1887, I, bl. 583.

Getuigenissen over den zorgelijken toestand der bevolking op Java. Door S. — *T. N. I.*, XXXVI, bl. 413.

Alphen (Jhr. D. F. van). De landrente in verband tot den economischen toestand van Java. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1889, bl. 103-133; 1890, bl. 65-101.

Hoe een welvarend inlandsch landbouwer in een vruchtbare streek van Java het jaar rondkomt. (Uittreksel uit eene brochure van H. A. de Groot „Studien over rijstprijzen, enz. Soerabaja 1888”). — *I. G.*, 1889, I, bl. 805. — Overzicht van dezelfde brochure. — *I. G.*, 1889, I, bl. 820—824.

Cirkulaire van den Algemeenen Secretaris aan de Residenten op Java en Madoera, uitgezonderd Batavia, Soerakarta en Djokjokarta, dd. 31 December 1887, No. 2005, waarbij een onderzoek wordt gelast naar den economischen toestand der inlandsche bevolking. — *B. H. St. G.*, 1888—89, No. 4/42. — Overzicht van de ingekomen antwoorden. — *K. V.*, 1888, bijl. B.

Statistieke gegevens met betrekking tot den toestand der inlandsche bevolking in de Gouvernements-Residentiën op Java (Batavia uitgezonderd) over 1878—1887. — *K. V.*, 1889, bijl. A¹.

Uitzicht op lotsverbetering voor de inlandsche bevolking op Java. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1121.

De welvaart der inlanders op Java. (Volgens het Koloniaal Verslag van 1890). — *I. G.*, 1890, II, bl. 1988.

Onderzoekingen naar den economischen toestand der inlandsche bevolking op Java en Madoera. (Cirkulaire van den Directeur van Binnenl. Bestuur van 25 Maart 1891). — *I. G.*, 1891, II, bl. 1433.

Practische aantekeningen. Door Prsvrnt. (Economische toestanden op Java). — *T. B. B.*, VI, bl. 186; VII, bl. 280.

Statistieke gegevens betreffende den economischen toestand van het Serajoe-dal in Banjoemas. Ontleend aan eene brochure van H. J. F. v. Heutsz: „De opname van het Serajoe-dal. Samarang 1891”). — *I. G.*, 1892, I, bl. 299.

Kievits (J. H.). Waar gaan wij heen? (Beschouwingen over vroegere en tegenwoordige toestanden op Java op agrarisch en landbouwkundig gebied). — *Tejsm.*, II, (1891), bl. 701; III, (1892), bl. 1, 79, 121.

Spoorwegen en welvaart. (Uit de economische overzichten van Java gevoegd bij het Koloniaal Verslag van 1892). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1936.

Overzichten van den economischen toestand van de verschillende gewesten van Java en Madoera. — *K. V.*, 1892, bijl. C.

Waar de Javaansche landbouwer in Solo aan toe is bij een Europeeschen landhuurder. (Ontleend aan de economische verslagen van Java, bijlagen van het Koloniaal Verslag van 1892). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1942.

Economische mededeelingen aangaande Java. (Uit het verslag der N. I. Landbouwmaatschappij over 1891). — *T. N. I.*, 1892, II, bl. 75.

Het lot van den inlander in Djokjokarta. (Volgens het economisch verslag van dat gewest, bijlage van het Koloniaal Verslag van 1892). — *I. G.*, 1892, II, bl. 2356—2357.

Het oordeel van een Engelschman (den Onder-Secretaris bij de Regeering van Britsch-Indië A. Kensington) over den toestand van Java. — *T. N. I.*, 1892, II, bl. 482.

De particuliere nijverheid, de gouvernements-koffiekultuur en de emigratie van Javanen in de Preanger. (Uit het verslag der Soekaboem Landbouwvereniging over 1892). — *I. G.*, 1893, I, bl. 791.

Nota over den economischen toestand der gewesten, die door den geprojecteerden spoorweg Probolinggo-Pasirian worden doorsneden. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 862. — *I. G.*, 1893, I, bl. 1078.

De exploitatie van gronden en bevolking in de kedjawèn-(apanage-)désa's der Vorstenlanden onder de werking van het bestaande pachtstelsel. Door A. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1881.

Italianen en . . . Javanen. — *T. B. B.*, IX, bl. 569.

Wessels (L.). Vooruitgang op Java. — *I. T.*, 10 Nov. 1891, No. 111.

Kan (Dr. C. M.). De welvaart van den Javaan. — *I. T.*, 25 Juli, 1 Aug. 1893, No. 200, 201. — Opmerkingen van v. Gorkom. — *I. T.*, 15, 22 Aug. 1893, No. 203, 204.

c. De Buitenbezittingen.

Bespreking van den tegenwoordigen toestand en de ontwikkeling der Buitenbezittingen. I. Sumatra. — II. Borneo. — *V. Ind. Gen.*, 1866, bl. 47—70, 79—108, 109—152. — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 461, II, bl. 52, 167, 204.

Een wenk voor de ontwikkeling der Buitenbezittingen. (Brief uit Indië). — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 318—319.

Vooruitgang van de Buitenbezittingen sedert 1877. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1784—1785. — Vgl. *I. G.*, 1890, II, bl. 2285—2286.

Overzichten betr. den economischen toestand in 1890 van de gewesten Benkoelen, Lampongsche Districten, Palembang, Oostkust van Sumatra, Banka, Billiton en Timor en Onderhoorigheden. — *K. V.*, 1891, *bijl. FFF*. — Als voren van Riouw en Onderhoorigheden, Wester-Afdeeling van Borneo, Celebes en Onderhoorigheden, Amboina, afdeeling Boeileleng en Djembrana (resid. Bali en Lombok). — *K. V.*, 1892, *bijl. C*. — Als voren van Atjeh en Onderhoorigheden, Zuider- en Ooster-Afdeeling van Borneo, Menado en Ternate. — *K. V.*, 1893, *bijl. B*. — Als voren van het Gouvernement Sumatra's Westkust. — *K. V.*, 1893, *bijl. Bbis*.

De vooruitgang (in welvaart) der bevolking van Bali. — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 78—80.

Liefreynck (F. A.). Nota betreffende den economischen toestand van het rijk Bangli (Bali). — *T. B. G.*, XXIV, bl. 189. — Overzicht. — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 157—160.

Een woord over Sumatra. (Economische toestand). Door C. — *T. N. I.*, 1866, II, bl. 378.

Soest (G. H. van). Sumatra's toekomst. (Naar aanleiding van het rapport van W. H. de Greve over het Ombilienkolenveld in de Pad. Bovenlanden). — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 120.

Landhuishoudelijke toestanden in Deli op Sumatra. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 235.

Vooruitgang in de residentie Palembang. (Volgens mededeelingen in het Koloniaal Verslag van 1878). — *T. N. I.*, 1879, II, bl. 312—317.

De toekomst van Deli. (Naar aanleiding van de gelijknamige brochure van J. T. Cremer. Leiden 1881). — *I. G.*, 1881, I, bl. 717—722. — Overzicht van dezelfde brochure. — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 381.

De tegenwoordige toestand van Deli. (Brief uit Indië). — *T. N. I.*, 1882, II, bl. 292.

Deli. (Economische toestand). — *T. A. G.*, VII, (*Med.*), bl. 9.

De toekomst van Groot-Atjeh, vooral als handelsplaats beschouwd, ook in verband met de ontwikkeling van andere deelen van Sumatra. — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 241.

De belangrijkheid van Telok Semawé op Atjeh's Noordkust voor eene handelsvestiging. Door C. — *I. G.*, 1880, I, bl. 586. — Vgl. *I. G.*, 1880, II, bl. 450.

Liefreynck (F. A.). Eenige mededeelingen aangaande den tegenwoordigen toestand van Atjeh-Proper. M. k. — *T. A. G.*, V, (*Versl.*), bl. 47.

Adres der Kamer van Koophandel te Padang aan den Gouverneur-Generaal over den economischen toestand van Sumatra's Westkust. — *V. K. v. K. Bat.* 1884, bl. 1. — Overzicht. — *T. N. I.*, 1884, I, bl. 306—311.

Kielstra (E. B.). De toekomst van Sumatra's Westkust. (Naar aanleiding van een adres der Kamer van Koophandel te Padang aan den Gouv.-Gen. van N. I. over den toestand van dat gewest). — *I. G.*, 1884, I, bl. 545. — De finantieele toestand van Sumatra's Westkust. — *I. T.*, 20 Apr. 1892, No. 134.

De toestand van Deli. — *T. N. I.*, 1886, II, bl. 137.

Uit Deli (Economische toestand). — *T. N. I.*, 1887, II, bl. 286.

Verslag van den handel ter Sumatra's Westkust over 1886 door de Kamer van Koophandel te Padang der Regeering aangeboden. (Met beschouwingen over den economischen toestand van het gewest in 't algemeen). — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 13.

Die Holländische Kolonie Deli auf Sumatra. (Economische toestand). — *Ausl.* 1886, No. 2, S. 36.

Bevolking en productie der Padangsche Bovenlanden. (Uit eene Nota van den ingenieur IJzerman). — *I. G.*, 1887, I, bl. 1015—1017.

Sumatra im Jahre 1886. — *Monatsschr. f. d. Or.* 1888, S. 18.

Sumatra's Westkust. Eene beschouwing over den tegenwoordigen toestand aldaar. Door een ambtenaar bij het Binnenl. Bestuur. — *I. G.*, 1886, II, pl. 1575.

Commerce and products of Sumatra. Report by vice-consul Eilbracht, of Padang. — *Rep. Cons., Unit. States, July 1889*, p. 355.

Berg (Mr. L. W. C. van den). De toekomst van Atjeh. (Beschouwingen over den toestand van dat gewest met aanbeveling van het denkbeeld eener militaire kolonisatie). Ontleend aan de *N. Rott. Courant* van 4 Maart 1890. — *T. N. I.*, 1890, I, bl. 209. — Vgl. *I. G.*, 1890, I, bl. 766—769.

Zondervan (H.). Steinkohlen und Eisenbahnen in Sumatra. M. K. — *D. Geogr. Bl.*, XIV, (1891), S. 233.

Eeden (F. W. van). Borneo. (Economische toestanden). — *T. M. N.*, 1882, bl. 61.

Toestand van Nederlandsch-Borneo. (Vogens mededeelingen in het Koloniaal Verslag van 1886). — *T. N. I.*, 1886, II, bl. 305-316.

De ontwikkeling van Britsch Noord-Borneo. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1451. — Vgl. *I. G.*, 1890, II, bl. 1985, 2321; 1891, II, bl. 2072. — *Peterm. M.*, 1889, S. 23, 232; 1890, S. 203.

Gijsberts (A. H.). De tegenwoordige politieke en economische toestand van de Westkust van Borneo. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1891, bl. 175—202. — Overzicht. — *I. G.*, 1892, I, bl. 108—112.

Kritisch overzicht van het werk van N. Graafland „De Minahassa, haar verleden en haar tegenwoordige toestand. Rott. 1867”. Met naschrift. Door de C. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 124, 153.

Clercq (F. S. A. de). De toekomst der Minahassa. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 245.

Gaat de Minahassa achteruit? (Naar aanleiding van een opstel van N. Graafland in eene Maleische courant). — *I. G.*, 1879, II, bl. 717.

Toestanden in de Minahassa. Door een Ooggetuige. — *I. G.*, 1880, I, bl. 592. — Eene nadere lezing over de Minahassa. — *I. G.*, 1880, I, bl. 929.

Wiersma (J. N.). Een brief uit de Minahassa. (Over den toestand van het gewest). — *I. G.*, 1880, II, bl. 820. — „Wahrheit und Dichtung” omtrent de Minahassa-toestanden. — *I. G.*, 1881, I, bl. 326. — Minahassa-toestanden. — *I. G.*, 1881, II, bl. 664; 1883, II, bl. 109. — De Minahassa van Menado. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 77—78.

Bakker (Mr. H.). Brief over Minahassa-toestanden. — *I. G.*, 1884, I, bl. 863.

Brink (A. J. ten). Het verleden en de toekomst der Bandagroep. — *T. A. G.*, I, bl. 71.

Handel en cultuur op de Molukken. (Naar aanleiding van de brochure van IJ. Feenstra „Beschouwingen over de ontwikkeling van handel, cultuur en nijverheid onzer O. I. Buitenbezittingen, enz. Amst. 1880”). — *T. M. N.*, 1880, bl. 333.

III. KOLONISATIE. — EMIGRATIE EN IMMIGRATIE. — DEPORTATIE.

Panhuijs (Jhr. Mr. W. E. van). Europeesche volkplantingen in tropische gewesten. — *Gids*, 1870, I, bl. 401.

De acclimatatie van Europeanen in tropische gewesten. — *T. N. I.*, 1878, II, bl. 475; 1879, I, bl. 156.

Lith (Mr. P. A. van der). Een koloniaal congres (te Amsterdam in 1883). — *I. G.*, 1883, II, bl. 953.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). De internationale koloniale tentoonstelling te Amsterdam in 1883 en de te dier gelegenheid gehouden congressen. — *Econ.*, 1884, I, bl. 277; II, bl. 1121.

Boel (H. J.). De koloniale wereld. — *Econ.*, 1884, II, bl. 938.

Duitschland als koloniseerende en koloniale mogendheid. — *T. N. I.*, 1884, II, bl. 210.

Duitsche kolonisatie plannen. — *T. N. I.*, 1885, II, bl. 382.

Soest (G. H. van). De Nederlandsche staathuishoudkundigen over Indo-Europeesche rijken en koloniën. (Naar aanleiding van Mr. S. Vissering's „Handboek van practische staathuishoudkunde. Amst. 1872"). — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 482. — Het kolonisatie-vraagstuk in den tegenwoordigen tijd. Lezing in de Indologische Vereeniging te Delft. — *T. N. I.*, 1885, II, bl. 423.

Engelhardt (Ed.). Étude sur la déclaration de la conférence de Berlin relative aux occupations (de territoires sans maître). — *Rev. d. Dr. Intern.*, XVIII, (1886), p. 433, 573. — Vgl. *ibid.*, XVIII, (1886), p. 236.

Woeikof (A.). Les Européens dans les tropiques. — *Rev. Col. Intern.*, I, (1885), p. 466.

Overbeek de Meijer (Dr. Van). Sur la colonisation Européenne dans les pays chauds. — *Congr. intern. d. Méd. d. Col.*, Amst. 1883, p. 101. — Discussion. — *Ibid.*, p. 107.

Sluijs (Dr. P. J. A.). Over acclimatatie van Europeanen in tropische gewesten. — *I. G.*, 1892, I, bl. 601.

Hageman (J.). Over de Europeesche Boeren in de Soenda-landen, 1742—1760. Historische schets. — *T. B. G.*, XVII, bl. 59.

Schiff (D. W.). Kolonisatie op Java. Historische studie ontleend aan eene Nota van Jhr. Mr. J. K. J. de Jonge. Met bijlage. — *T. B. G.*, XVII, bl. 110, 161.

Gorkom (K. W. van). Kolonisatie van Nederlanders op Java. — *T. M. N.*, 1871, bl. 12. — Overzicht. Door L. Ed. Lenting. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 327—332.

Leupe (P. A.). Kolonisatie op Java. (Reproductie van „Cort discours oft loopreden over de populatie van Indien door Josaphat Geerdings, dd. 16 Aug. 1633"). — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 102.

Groot (C. de). Nota over emigratie uit Nederland naar Ned. Oost-Indië, met het oog op de mogelijkheid eener kolonisatie; met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1872, bl. 183—211; 1873, bl. 1—70.

Rapporten van de Departementen der Maatschappij tot bevordering van Nijverheid over emigratie van Europeanen naar de Ned. koloniën, en verdere stukken. — *Ind. en Med. N. M. N.*, 1873, bl. 108; 1874, bl. 18; 1875, bl. 17. — Indische adviezen. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 37; 1875, bl. 99. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 440. — *G. T. N. I.*, XVI, bl. 757.

Gon Netscher (A. D. van der). Emigratie uit Nederland. — Kolonisatie met Nederlanders in Oost- en West-Indië. — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 84.

Mededeelingen aangaande de kolonisatieplannen in Ned. Indië, met name op Sumatra, van wege de „Société des colons explorateurs", onder leiding van den Heer Brau de St. Pol-Lias. — *Econ.*, 1876, II, bl. 1071—1074. — *Peterm. M.*, 1877, S. 37, 77. — *T. N. I.*, 1878, I, bl. 417.

Linden (Mr. H. O. van der). Emigratie naar Oost-Indië. — *Volksalm. M. Nut van 't Alg.*, 1875.

Holland en België uit een koloniaal oogpunt. (Naar aanleiding van het werk van Generaal Bn. Lahure „Les Indes Orientales Néerlandaises. Bruxelles et

Rotterdam 1880"). Met beschouwingen over Europeesche kolonisatie in Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 281.

Ontwikkeling van den Indischen Archipel in het belang der bevolking van Nederland. (Emigratie van de arbeidende klasse gesteund door Nederlandsch kapitaal). — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 133.

Metzger (Em.). Europäische Kolonisation in Holländisch Ostindien. — *Rev. Col. Intern.*, 1886, I, p. 60, 89, 203.

Burg (Dr. C. van der). Kolonisatie van Nederlanders in Ned. Oost-Indië. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1887, bl. 129—159. — Kolonisatie met militairen. (Naar aanleiding van de lezing van Dr. v. d. Burg). — *I. G.*, 1888, I, bl. 350.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). Europeesche kolonisatie in Ned. Indië. (Prijsvraag van de Padangsche Vereeniging voor Wetenschap, Handel en Nijverheid, met aantekeningen). — *Econ.*, 1890, bl. 728. — Vgl. *I. G.*, 1890, II, bl. 1975. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 388—393. — Nog iets over Europeesche kolonisatie in de Tropen. — *Econ.*, 1891, bl. 850. — Vgl. *Econ.*, 1891, bl. 672.

Cijfers betreffende het aantal vergunningen tot inwoning in Ned. Indië, verleend aan Europeanen over 1854—1887. Met aantekeningen. — *I. G.*, 1889, I, bl. 1024.

Emigratie van Europeanen naar Ned. Indië sedert 1838. (Cijfers met aantekeningen). — *I. G.*, 1890, I, bl. 913.

Bennekom (W. G. A. L. van). Over kolonisatie in Oost-Indië door Ned. boeren en veldarbeiders. — *I. T.*, 24 Maart 1891,

No. 78. — Opmerkingen van J. G. Schot. — *I. T.*, 1 Apr. 1891, No. 79.

Kielstra (E. B.). Kolonisatie in onze Oost. (Naar aanleiding van eene brochure van J. G. Schot over dat onderwerp. Amst. 1891). — *Tijds.*, 1891, II, bl. 43. — Vgl. *I. G.*, 1891, I, bl. 1088—1091.

Over kolonisatie op Sumatra. Door K. H. O. v. Bennekom. — *I. T.*, 14 Febr. 1893, No. 177.

De kolonie Poespo. (In Pasoeroean). — *I. G.*, 1893, II, bl. 1785.

Waeij (H. W. van). Een deportatie-oord voor brutale dieven en ketjoegangers. (Aanbeveling van het denkbeeld om de Javaansche veroordeelden te verbannen naar de Buitenbezittingen, met name naar Boeroe). — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 393.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). Heeft Nederland in zijne Overzeesche Bezittingen gelegenheid tot toepassing der straf van deportatie en is die toepassing daar wenschelijk? Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1874, bl. 51—68. — Nota van Mr. Ph. Bachiene over hetzelfde onderwerp. — *V. Ind. Gen.*, 1874, bl. 299. — Deportatie naar Oost- of West-Indië nog een vraagstuk? — *V. Ind. Gen.*, 1875, bl. 31—105. — Debat. — *V. Ind. Gen.*, 1875, bl. 107—134. — Vgl. *T. N. I.*, 1875, II, bl. 215.

Hamel (G. A. van). Les colonies pénitentiaires. (Déportation, travaux forcés dans les colonies, relégation de récidivistes etc.). — *Congr. internationaux Amst.* 1883, (C. R.), II, p. 62.

Léveillé. De la colonisation pénale. — *Congr. Colonial Intern.*, Paris 1889, (C. R.), p. 98.

III. HET ARBEIDERSVRAAGSTUK.

Aanwerving van arbeiders voor tropenlanden. Door Q. Q. — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 215.

Levasseur. Les différentes manières dont on se procure dans les colonies des forces ouvrières pour l'exploitation du sol. — *Congr. Internationaux Amst.* 1883, (C. R.), II, p. 24.

The labour-market in the colonies. (Uittreksel uit „Report of the Emigrants' Information Office for 1887—88"). — *Board of Trade Journ.* 1888, I, p. 575.

Wiselius (J. A. B.). De emigratie van Britsch-Indische koelies naar Overzeesche gewesten, in verband met eene eventuele

emigratie van Hindu's naar Oost-Sumatra. — *T. N. I.*, 1884, II, bl. 321.

Cremer (J. T.). Emigratie van Hindu's naar Sumatra's Oostkust. — *T. N. I.*, 1885, I, bl. 301.

De Indische koelie-emigratie in de Nederlandsch-Indische pers. — *T. N. I.*, 1885, II, bl. 205.

Het arbeidersvraagstuk in Ned. Indië. (Naar aanleiding van eene brochure van G. Mundt „Ceylon en Java. Batavia 1886"). — *T. N. I.*, 1886, II, bl. 443.

Het arbeidersvraagstuk, meer bijzonder met het oog op de Deli-ondernemingen. — *T. N. I.*, 1887, II, bl. 459.

Belemmering der emigratie van Javanen naar Deli van Regeeringswege. — *T. N. I.*, 1887, II, bl. 289—291.

Overbevolking van Java en emigratie naar de Buitenbezittingen. (Overzicht van twee artikelen in de *N. Rott. Courant*, van Nov. 1891, met kantteekeningen). — *I. G.*, 1890, II, bl. 2555—2560. — Vgl. *I. G.*, 1888, I, bl. 357—360.

Emigratie (van koelies) naar Sumatra. (Cijfers en beschouwingen, ontleend aan het Verslag van den Ned. Consul te Penang over 1886). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1422.

Adres der Kamer v. Kooph. te Batavia aan den Gouverneur-Generaal, dd. 11 Maart 1886, om de aanwerving van Javanen en Maleijers voor Australië en andere vreemde koloniën te verbieden. — *V. K. v. K. Bat.* 1886, bl. 115—131. — Gelijk adres, dd. 5 Mei 1890, van de Soekaboemische Landbouw-Vereeniging; met beschikking daarop. — *T. N. L. N. I.*, XLI, bl. 3—4, 19—22. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1329.

Directe aanvoer uit China van werkkrachten voor Sumatra's Oostkust. (Uit het Verslag van den Ned. Minister-Resident in China over 1888). — *I. G.*, 1889, II, bl. 2259.

Javaansche arbeiderskoloniën op Sumatra's Oostkust. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2073.

Hindorf (R.). Einige Vorschläge für die praktische Kolonisation im Schutzgebiete der Neuguinea-Kompagnie. (Met bespreking der voorziening in werkkrachten door aanwerving van Maleijers en Javanen). — *D. K. Z.*, 1890, No. 1, S. 9. — Vgl. *D. K. Z.*, 1890, No. 3, S. 27.

Werkloonen voor ambachtlieden en koelies in Ned. Indië. — *Jaarcijfers*, No. 8, afl. 2, (*Kolonien*), bl. 45.

Adres van de Soekaboemische Landbouw-vereening, aan den Gouvern.-Gen. van N. I. dd. 22 Januari 1890, om overplaatsing van inlandsche huisgezinnen uit Bagelen of Krawang naar de Preanger (Tjiandjoer) ter voorziening in werkkrachten op de landbouw-ondernemingen aldaar. — *T. N. L. N. I.*, XLI, bl. 627—628. — Afwijzende beschikking. — *T. N. L. N. I.*, XLI, bl. 3.

Onredelijke onthouding. Door P. B. (Over een afgewezen verzoek van de Kediri'sche Landbouwvereening om verplaatsing van inlanders naar Kediri ter voorziening in werkkrachten voor de landbouw-ondernemingen). — *T. N. L. N. I.*, XLI, bl. 23—37.

Emigratie of slavernij? (Mededeelingen aangaande de emigratie van Javaansche werklieden naar den vreemde; met bespreking van de vraag of die emigratie van ambtswege al dan niet in de hand gewerkt moet worden). — *T. B. B.*, VI, bl. 20.

Emigratie of slavernij? (Verslag van den Ned. Consul in West-Australië omtrent de parelvisserij in West-Australië, speciaal met het oog op den toestand der daarin werkende Nederlandsche-Indische onderdanen). — *T. B. B.*, VII, bl. 171.

Immigration of Javanese and other natives of the Malay Peninsula and Archipelago. — *Rep. state of Labour in the Straits etc. Singapore* 1891, p. 209—224.

Een middel om geregeld aanvoer van Chineesche koelies te verkrijgen voor de Ned. koloniën. (Adhaesie aan het door de Staats-Commissie voor de koelie-quaestie in de Straits aanbevolen stelsel). — *I. G.*, 1892, I, bl. 296.

Danne (W.). Arbeiterleben auf den Tabakpflanzungen Sumatra's. — *Aust.* 1892, No. 17, 18, S. 267, 284.

De koeli-immigratie en emigratie (ook naar en uit Ned. Indië) in de Straits Settlements in 1887—1891. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1987. — Als voren in 1888—1892. — *I. G.*, 1893, II, bl. 2177.

Een belangrijk vraagstuk. (De Indische strafbepalingen op contractbreuk). — *N. en J.*, 1876, No. 5.

Werkcontracten tusschen inlanders en niet-inlanders. — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 68—76.

Overzicht der rapporten en adviezen, in Indië uitgebracht over de werking van Art. 2, No. 27, van het Politiestrafreglement voor inlanders (*Ind. Stbl.* 1872, No. 111), houdende strafbepalingen op contractbreuk. — *B.H.St.G.*, 1876—77, No. 4/47.

Kaaij (Mr. W. van der). De strafbepaling op verbreking van dienstcontracten in Ned. Indië, (Art. 2, No. 27, van het Algemeen Politie-strafreglement voor Inlanders). — *Econ.*, 1877, I, bl. 182, 344.

Hulshoff Pol (Mr. J.). Indische adviezen in de Staten-Generaal. (Naar aanleiding van de conclusiën der Commissie van Rapporteurs tot onderzoek van de Ind. rapporten over Art. 2, No. 27, van het Politie-strafreglement voor Inlanders). — *Gids*, 1877, III, bl. 257.

De vrije arbeid bij de suikerkultuur in contract met het Gouvernement en bij andere kulturen (In verband met de uitvoering der Wet van 21 Juli 1870 en de strafbepalingen op contractbreuk). — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 352. — Opmerkingen van een *Oud-Rechterlijk Ambtenaar*. — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 74—78.

Ministerieele dépêche aan den Gouverneur-Generaal van Ned. Indië, dd. 17 Mei 1879, No. 51, tot toelichting van het Koninklijk Besluit van den 12den dier maand, No. 18, betreffende de intrekking van Art. 2, No. 27, van het Algemeen Politie-strafreglement voor Inlanders in Ned. Indië en vervanging daarvan door Art. 328a Ind. Wetboek van Strafrecht. — *K. V.*, 1879, *bijl. J.* — Beschouwingen. — *I. G.*, 1879, I, bl. 515—516. — *T. N. I.*, 1880, II, bl. 405.

Humme (H. C.). Artikel 2, No. 27, van het Politiestrafreglement voor inlanders. (Kritiek van de argumenten in de Tweede Kamer aangevoerd voor de intrekking van dat artikel). — *I. G.*, 1881, I, bl. 665.

Een verzoek om bescherming tegen contractbreuk. (Adres uit Probolinggo aan den Gouv.-Gen. v. N. I. om wederinvoering van Art. 2, No. 27, Politie-Strafreglement voor Inlanders). — *I. G.*, 1881, I, bl. 965.

Hamel (Mr. G. A. van). De strafbepaling tegen het verbreken van werkcontracten (Art. 328a Wetboek van Strafrecht). — *I. G.*, 1881, II, bl. 529. — Eene

replik. (Naar aanleiding van de bespreking der strafbepaling op contractbreuk bij de behandeling van de Ind. Begroting voor 1882 in de Tweede Kamer). — *I. G.*, 1882, I, bl. 482. — De Ordonnantien tot regeling van de rechtsverhouding tusschen werkgevers en werklieden in sommige gewesten van Ned. Indië en hare toepasselijk-verklaring voor Java. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1892, bl. 55—94. — *Vgl. I. T.*, 8 Maart 1892, No. 128.

Piepers (Mr. M. C.). De eer der rechtspraak. (Naar aanleiding van het opstel van Mr. G. A. van Hamel „De strafbepaling tegen het verbreken van werkcontracten” in de *Ind. Gids* van 1881). — *R. in N. I.*, XXXVII, bl. 324.

Ottolander (T.). Artikel 328a. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 704—714.

Cirkulaire van den Procureur-Generaal, dd. 29 Nov. 1879, houdende voorschriften betreffende de toepassing van Art. 328a Wetboek van Strafrecht. (Strafbepalingen op contractbreuk). — *B. Ind. Stbl.*, No. 3630.

Enklaar van Guericke. Over een arrest van het Hoog Gerechtshof in Ned. Indië in zake contractbreuk; en adhaesie aan de daarin gehuldigde rechtspraak. — *T. I. L. G.*, 1883, bl. 148.

Adres van de Kamer van Koophandel en Nijverheid te Batavia aan den Gouv.-Gen. v. N. I., dd. 24 Juni 1882, om wederinvoering van Art. 2, No. 27, van het Algemeen Politiestrafreglement voor Inlanders in Ned. Indië. — *V. K. v. K. Bat.* 1882, bl. 58. — *Vgl. ibid.*, 1882, bl. 63. — *I. G.*, 1882, II, bl. 519. — *Versl. Japar. Vereen. v. Suikerfabr.*, 1882, bl. 4.

Discussiën in vergaderingen van de N. I. Maatschappij v. Nijv. en Landb. over de vraag, of het wenschelijk is om bij de Regeering aan te dringen op wettelijke regeling der wederzijdsche verplichtingen van werkgevers en werklieden op cultuurondernemingen. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 161—162, 696—697, 701—703; XXXVI, bl. 665—667. — Adviezen. — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 349, 351, 354, 535, 537.

Mundt (G.). De huisbedienden op Ceylon. (Over de registratie van bedienden en werklieden op Ceylon, met aanbeveling der invoering van dien maatregel ook in Ned. Indië). — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 422. — Bespreking. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 180.

Mees (R. T.). Welke is bij de bestaande wetgeving de wijze waarop een ondernemer contracten met de bevolking moet aangaan, om zooveel mogelijk gevrijwaard te zijn tegen oplichting, of liever om zich recht te kunnen verschaffen bij niet-nakoming der overeenkomst door den contractant ter andere zijde? — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 635.

Request van de Soekaboemische Landbouwvereniging aan den Gouverneur-Generaal van Ned. Indië, houdende verzoek: 1°. om voor de ondernemingen van land- en mijnbouw op Java bepalingen in het leven te roepen, regelende de onderlinge rechten en verplichtingen der werkgevers en hunne werklieden; 2°. verbod van aanwerving van inlandsche werklieden op Java voor arbeid buiten de Ned. koloniën, en beschikking daarop. — *T. N. L. N. I.*, XLI, bl. 3—4, 19—22. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1329. — *V. K. v. K. Bat.* 1890, bl. 4.

Geschiedenis van het Kon. Besluit van 12 Mei 1879, No. 18, houdende intrekking van Art. 2, No. 27, Algemeen Politie Strafreglement voor Inlanders, en vervanging door Art. 328a, Wetboek van Strafrecht. — *T. N. L. N. I.*, XLI, bl. 30—37.

Resumé eener voordracht van Mr. N. P. van den Berg, in de Ned. Afdeeling der N. I. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw, over de regeling der verhouding tusschen werkgevers en arbeiders in Ned. Indië. — *I. G.*, 1891, I, bl. 279—285. — Debat. — *T. N. L. N. I.*, XLII, bl. 94—97. — Beschouwingen over die kwestie. (In het verslag der Soekaboemische Landbouwvereniging over 1890). — *T. N. L. N. I.*, XLII, bl. 57—64.

Pogingen van de Kedirische Landbouw-Vereeniging tot verkrijging van eene betere regeling der arbeidscontracten op Java. — *T. Vereen. Landhuurders*, 1891, No. 6, bl. 92.

Werkgevers en werknemers in Ned. Indië. (Naar aanleiding van eene lezing van Mr. N. P. van den Berg in de Ned. Afdeeling der N. I. Maatschappij v. Nijv. en Landb.). — *I. T.*, 16 Dec. 1890, No. 64. — Regeling der verhouding tusschen werkgevers en werknemers in Ned. Indië. Door Janssen van Raaij. (Naar aan-

leiding van dezelfde lezing). — *I. T.*, 23 Dec. 1890, No. 65. — Vgl. *I. T.*, 17 Maart 1891, No. 77.

Arbeidscontracten (in Indië). — *T. N. L. N. I.*, XLIII, bl. 196—198.

Swaving. Voordracht over de kwestie om ook voor Java koelie-ordonnantien in het leven te roepen als die, welke in de Buitenbezittingen zijn ingevoerd. Met debat. — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 250—260.

Koelie-Ordonnantien. (Oostkust Sumatra, Wester-Afdeeling van Borneo, Benkoelen, Lampongsche Districten, Zuidoer- en Ooster-Afdeeling van Borneo, Riouw en Onderhoorigheden, Celebes en Onderhoorigheden). — *Handb. Cultuurondern.*, 1892—93, bl. 616.

Koelie-Ordonnantien. (Beschouwingen over eenige vraagpunten in verband staande met de kwestie, of de voor de Buitenbezittingen vastgestelde koelie-ordonnantien ook voor Java toepasselijk verklaard moeten worden, in verband met eene circulaire van den Directeur van Binnenl. Bestuur van 22 Sept. 1892, No. 5654). — *T. N. L. N. I.*, XLV, bl. 96. — Indische adviezen ter zake. — *T. N. L. N. I.*, XLV, bl. 215, 219; XLVI, bl. 28, 81. — Vgl. *T. N. L. N. I.*, XLV, bl. 143—144. — *Maandbull. Suikersfabr.*, III, (1892), bl. 113.

De Soekaboemische Landbouw-Vereeniging over eene koelie-ordonnantie voor Java. — *I. G.*, 1893, I, bl. 623.

Contract-landbouw-koelies. — Britsch-Indische ondervinding. (Overdruk uit het dagblad „de Locomotief” van 9 en 16 Juni 1893). — *T. N. L. N. I.*, XLVI, bl. 35—46.

Faes (J.). Nota omtrent de vraag of het noodig is, ook voor Java bepalingen in het leven te roepen als zijn nedergelegd in de successievelijk voor de Buitenbezittingen vastgestelde koelie-ordonnantien. — *T. N. L. N. I.*, XLVI, bl. 47—80.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 26 Nov. 1892, over de vraag of ook voor Java en Madoera eene koelie-ordonnantie behoort vastgesteld te worden als reeds voor eenige Buitenbezittingen bestaat. — *V. K. v. K. Bat.* 1892, bl. 165—170. — Als voren van de Kamer van Koophandel te Samarang, dd. 19 Nov. 1892. — *V. K. v. K. Samar.* 1892, bl. 193—196.

IV. AGRARISCHE AANGELEGENHEDEN.

a. In het algemeen. — Uitgifte in erfpacht en verhuur van gronden.

Heukelom (C. van). Uitgifte van woeste gronden. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 25, 240.

Bespreking van het onderwerp: Het beschikken over woeste gronden op Java door het Gouvernement. — *V. Ind. Gen.*, 1867, bl. 4—56.

Het Ontwerp van Wet op de uitgifte van woesten grond in Ned. Indië, met eene kultuurkaart van Java, enz. — *L. v. Woudrichem v. Vliet: Koloniale Studiën*, Rks. I, No. 3, 's Grav. 1867. — Over de nadere wijziging van Art. 11 van het Wetsontwerp op de uitgifte van woeste gronden in Ned. Indië. — *Ibid.*, No. 4, 's Grav. 1867. — Beschouwingen over hetzelfde Wetsontwerp. — *T. Staath. Stat.*, XXVII, bl. 103—104. — *Tijdsp.*, 1867, I, bl. 273. — Discussiën in de Tweede Kamer en intrekking der Wet. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 86—88.

De agrarische Wet. (Aanvulling van Art. 62 van het Regeeringsreglement voor de uitgifte van woeste gronden in erfpacht en de verzekering, regeling en uitbreiding der rechten van den inlander op den grond in Ned. Indië). Ingediend door den Minister E. de Waal. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 413.

Een oordeel uit Indië over de agrarische wet. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 230—232.

Theophile. De debatten over de agrarische wet. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 379, 459. — *Econ.*, 1870, II, bl. 1016—1031.

Buijs (J. T.). Het koloniaal debat. (Over het Ontwerp der agrarische wet). — *Gids*, 1870, II, bl. 338.

Ons evenredig deel in den woesten grond op Java. — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1869, No. 4, bl. 49.

De agrarische wet van 9 April 1870 en hare uitvoering (Kon. Besl. v. 20 Juli 1870). — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 407; 1871, I, bl. 50, 171; II, bl. 198, 325.

.Bosse (J. P. van). De uitvoering der agrarische wet. — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 173.

Lenting (L. Ed.). De agrarische wet. — *Econ.*, 1871, II, bl. 801.

De agrarische wet. (Memorie der Kamer van Koophandel te Samarang over de uitvoering). — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 121.

Voort (J. A. van der). De agrarische wet. Met aantekeningen. — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 145. — Wrijving van denkbeelden geeft licht. (De agrarische wet). — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 177. — De Memorie van het Ind. Landbouwgenootschap over de agrarische aangelegenheden op Java, met een antwoord van F. A. Enklaar van Guericke. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 102.

Hondius (O. P.). De agrarische wet en hare uitvoering. Open brief aan de Kamer van Koophandel te Samarang. — *T. N. L. N. I.*, XVI, bl. 88. — Beschouwingen over het Kon. Besluit van 16 April 1872, regelende de agrarische aangelegenheden op Java en Madoera. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 204. — Vgl. *T. I. L. G.*, 1872, bl. 162.

Bespreking van de uitvoering der agrarische wet van 1870. Ingeleid door Dr. Th. C. L. Wijnmalen. — *V. Ind. Gen.*, 1872, bl. 131—182.

De uitvoering der agrarische wet. — *N. en J.*, 1872, No. 23; 1873, No. 1, 5.

De agrarische wet. (Overzicht eener lezing van O. van Rees te Rotterdam over de uitvoering der Wet). — *Econ.*, 1873, I, bl. 226.

De agrarische verordeningen. (Tot uitvoering der Wet van 9 April 1870). — I. Inlandsch grondbezit. — II. Uitgifte van woeste gronden. — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 283, 465. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 75, 79, 81.

Nadere aanschrijving aan den Gouverneur-Generaal, dd. 24 April 1872, over de uitvoering van de agrarische wet. — *K. V.*, 1872, bijl. N.

Memorie van het Indisch Landbouwgenootschap aan Z. E. den Minister van Koloniën over de agrarische aangelegenheden op Java. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 21.

Enklaar van Guericke (F. A.). Nota van beantwoording der geopperde bezwaren tegen de Memorie van het Indisch Landbouwgenootschap over de agrarische aangelegenheden op Java. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 30, 36.

Dedem (Mr. W. K. Bn. van). De Memorie van het Indisch Landbouwgenootschap over de agrarische aangelegenheden aan Z. E. den Minister van Koloniën. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 130. — De agrarische kwestie op Java. De tegenwoordige stand van het vraagstuk voor het inlandsch grondbezit. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2125.

De agrarische wet. Het nut van uitgifte in kleine perceelen. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 107. — Nog iets over de uitgifte van woeste gronden in kleine perceelen. Door R. v. B. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 28.

Ordonnantie op de ontginning van woeste gronden door de inlanders (*Stbl.* 1874, No. 79). — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 80. — Interpretatie. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3279.

Soest (G. H. van). Een nieuw bezwaar tegen ontginningen op Java. (Naar aanleiding van een adres van den Heer Bouricius, ondernemer der huurlanden „Waliran” en „Kandangan” in Madioen, en het advies ter zake van Mr. N. P. van den Berg). — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 279.

Broch (M.). Die Agrar-Verhältnisse auf Java. — *Monatsschr. f. d. Or.*, 1879, S. 214.

Dissel Sz. (H. van). Agrarische literatuur. (Naar aanleiding van A. Mijer's „Verzameling van agrarische verordeningen. Bat. 1876”). — *T. I. L. G.*, 1877, bl. 12.

Cirkulaire aan de Hoofden van Gewestelijk Bestuur, dd. 2 Maart 1880, betreffende de gedragslijn te volgen bij de uitgifte van gronden in eigendom of erfpacht van Chineezen en andere Vreemde Oosterlingen. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3548. — *I. G.*, 1881, I, bl. 96. — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 77.

De Chineezen als erfpachters. (Overzicht van een artikel in het *Algemeen Handelsblad* van 3 Juni 1880). — *I. G.*, 1880, II, bl. 112—114.

Uitgifte in erfpacht van woeste gronden in Ned. Indië. Memorie aan Z. E. den Minister van Koloniën ingediend door de N. I. Maatschappij v. Nijv. en Landb. te Batavia, dd. 10 Aug. 1888. Met eene bij-

lage: Erpachtslanden en volkswelvaart. Door Mr. N. P. van den Berg. — *T. N. I.*, XXXVII, bl. 379, 385, 423.

Overzicht der bepalingen op het verkrijgen van grondconcessiën van vorsten of hoofden in Ned. Indië die nog recht van zelfbestuur hebben. — *T. N. I.*, 1880, II, bl. 389—392.

Houten (Mr. S. van). Proeve van oplossing van het agrarische vraagstuk. (Ook met betrekking tot Ned. Indië). — *Vr. d. T.*, Jrg. IX, (1882—83), I, bl. 229.

Houthuysen (B. V.). Recht van opstal op Gouvernementsgronden in Ned. Indië. — *R. in N. I.*, XLV, bl. 350.

Verwijk (J. J.). De ontginningsordonnantie en hare toepassing. — *T. B. B.*, II, bl. 213. — Toevoegsels van G. J. Oudemans. — *T. B. B.*, III, bl. 27.

Oudemans (G. J.). Over het occupeeren van Gouvernementsgrond door inlanders. — *T. B. B.*, III, bl. 392.

Aa (Mr. J. W. S. van der). Beschouwingen over de vraag: Wat is de rechtsgrond van den regel, dat alle woeste gronden behooren tot het domein, in verband met Ind. *Stbl.* 1870, No. 118 en 1874, No. 94. — *R. in N. I.*, XXV, bl. 67.

Bepalingen betreffende de erpachts-ondernemingen op de Buitenbezittingen, vastgesteld in 1891. — *I. G.*, 1891, I, bl. 401.

Een reactionnaire maatregel betreffende Sumatra's Oostkust. (Overschrijving van grondconcessiën ten name van vreemdelingen). — *I. G.*, 1890, II, bl. 2247. — Vgl. *I. G.*, 1890, II, bl. 2533—2534.

Practische aantekeningen. Door Pr. v. r. n. t. (Meerendeels over agrarische toestanden in Ned. Indië). — *T. B. B.*, VI, bl. 186; VII, bl. 280.

Verstijnen (F.). Iets over de verschillende rechtstoestanden waardoor de grond op Java en Madoera beheerscht wordt en de eischen, die in verband daarmee aan een daarvan op te maken kadaster voor elke categorie gesteld moeten worden. — *T. Kad. en Landmeetk.*, VI, afl. 6.

Verhuur van woeste gronden. (Rapporten aan de Indische Regeering van de Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 24 Januari en 19 Juni 1867, No. 7 en 46). — *V. K. v. K. Bat.* 1867, bl. 88, 121, 124.

Verhuur van grond door inlanders aan niet-inlanders. Door D. (Beschouwingen over de Indische Ordonnantie van 30 Oct. 1872, *Ind. Stbl.* 1871, No. 163). — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 143.

Memorie van het Indisch Landbouwgenootschap over de Verordening van 30 Oct. 1871, (*Ind. Stbl.*, No. 163) op den verhuur van gronden door inlanders aan niet-inlanders. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 45. — Missive van den Directeur van Binnenl. Bestuur aan het Indisch Landbouwgenootschap naar aanleiding van die Memorie, dd. 12 Febr. 1872, No. 1326. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 118.

Boudriot (C. H. D.). Huuren verhuur van gronden door inlanders aan niet-inlanders. Met naschrift. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 268, 271.

Enklaar van Guericke (F. A.). Verhuur van gronden door inlanders aan niet-inlanders. — *T. I. L. G.*, 1877, bl. 90. — Ontwerp van een Reglement op de verhuur van gronden door inlanders aan niet-inlanders. — *T. I. L. G.*, 1877, bl. 145.

Brief uit Indië over de Ordonnantie van 29 Juni 1879, *Stbl.* No. 209, regelende de verhuur van communale gronden op Java ten behoeve van de vrije suikerkultuur. — *T. N. I.*, 1879, II, bl. 237—239.

Woudrichem van Vliet (L. van). Vrije suikerriet-cultuur op gemeentegronden op Java. (Nota met Ontwerp-Ordonnantie op de verhuur van communale gronden door inlanders aan niet-inlanders ten behoeve van de suikerkultuur). — *I. G.*, 1879, I, bl. 739.

Hoe men de suikerindustrie tracht te redden. (Naar aanleiding van de Ordonnantie van 30 Oct. 1871 over de verhuur van gronden door inlanders aan niet-inlanders). — *I. G.*, 1879, II, bl. 399.

Rose (G. F. C.). Verhuur van gronden voor de suikerkultuur. — *I. G.*, 1879, II, bl. 445. — Open brief van W. K. van Gorkom (in antwoord op vorenst. opstel). — *I. G.*, 1879, II, bl. 726.

Gorkom (W. K. van). Verhuring van gronden op Java door inlanders aan niet-inlanders. (*Ind. Ordonnantie* van 30 Oct. 1871, *Stbl.* No. 163). — *Vr. d. T.*, Jrg. III, (1873—79), bl. 360. — Overzicht. — *I. G.*, 1879, II, bl. 372—378.

Sollewijn Gelpke (Dr. J. H. F.). Huur, verhuur, koop en verkoop van grond. (Uittreksel uit de „Gegevens voor eene nieuwe landrente-regeling. Bat. 1885”). — *I. G.*, 1886, I, bl. 713.

Memorie van de Soerabaiasche Vereeniging van Suikerfabrikanten over de wenschelijkheid der vaststelling van een langeren huurtermijn voor gronden ten behoeve van de suikerkultuur op Java. — *Landb.*, III, (1889—90), bl. 867. — Nota van D. Lucassen over hetzelfde onderwerp. — *T. N. L. N. I.*, XL, bl. 501—504. — Vgl. *Versl. Suikercongr. Samar.* 1889, bl. 468.

Verhuur van gronden door inlanders aan niet-inlanders (voor de suikerkultuur op Java. Naar aanleiding van de brochure van F. J. Potter „De kultuur van het suikerriet op Java. Arnhem 1891”). — *I. G.*, 1891, I, bl. 220. — Van kwaad tot erger. Door Bulée. (Naar aanleiding van dezelfde brochure). — *I. G.*, 1891, I, bl. 258.

Sprokkelingen op het gebied der vrije suikerkultuur. Door C. H. (Verhuur van gronden door inlanders aan niet-inlanders ten behoeve van die kultuur). — *T. B. B.*, VI, bl. 266. — Vgl. *T. B. B.*, VII, bl. 305.

Spaan (A. J.). Huur van grond op Java. Memorie omtrent het afstaan in huur aan partikulieren van door het Gouvernement van Ned. Indië voor de koffiekultuur gereserveerde gronden. Met naschrift. — *T. N. I.*, 1893, II, bl. 57, 64.

b. Landverhuur in de Vorstenlanden op Java.

Mirandolle (Mr. C. J. F.). Iets over de z.g. landverhuur in de Vorstenlanden. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 281.

Zakelijke rechten der landhuurders in de Vorstenlanden. (Cirkulaire van de Permanente Commissie, dd. Januari 1869). — *V. K. v. K. Bat.* 1869, bl. 40.

De meeting der landhuurders in de Vorstenlanden om voor de landverhuur een zakelijk recht te verkrijgen. — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1869, No. 8, bl. 113.

Smid (H. Joh.). Het recht van beklemming. Een weinig bekend zakelijk recht. (Met beschouwingen over de mogelijkheid der toepassing daarvan in de Javasche Vorstenlanden). — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 101; 1872, bl. 22, 52, 73.

Enklaar van Guericke (F. A.). Over de waardeering eener landbouw-onderneming in de Vorstenlanden. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 241, 273; 1873, bl. 1, 49, 85. — Onteigening van gronden (in huur bezeten) ten algemeenen nutte in de Vorstenlanden. — *T. I. L. G.*, 1883, bl. 112, 151.

Het nieuwe Reglement op de Landverhuur in de Vorstenlanden (van 1884). — *T. I. L. G.*, 1884, bl. 1.

Eenige bemerkingen op het nieuwe Landhuur-Reglement in de Vorstenlanden op Java (*Stbl.* 1884, No. 9). Door X. — *T. N. I.*, 1885, II, bl. 363.

Wat de landverhuur in de Vorstenlanden noodig heeft. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1148.

Beschouwingen over den tegenwoordigen toestand en de waarschijnlijke toekomst der Vorstenlanden Soerakarta en Djokjokarta (ook op agrarisch gebied). Door X. — *T. N. I.*, 1885, II, bl. 161.

Wijnen (R.). De toestand in de Vorstenlanden (ook met betrekking tot de landverhuur). — *V. Ind. Gen.*, 1886, bl. 104—138; 1887, bl. 43—108.

Drie rekestten betreffende de landverhuur in Solo en Djokja. (Om wijziging van het nieuwe Reglement). Met aantekeningen. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1701.

De landverhuur in Solo in korte trekken. — *T. B. B.*, I, bl. 383.

Verlenging van de huurcontracten in Soerakarta voor den tijd van 10 jaren. (Bekendmaking van 18 Dec. 1890). — *Landb. IV.* (1890—91), No. 32, bl. 918. — Vgl. *T. Vereen. Landhuurders*, 1891, No. 2, bl. 17; No. 4, bl. 50—57.

Spaen (A. J.). De toestanden in de Vorstenlanden (ook met betrekking tot den landverhuur). — *Alm. Indol. Vereen.*, 1892, bl. 227. — De agrarische toestand in de Javasche Vorstenlanden. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1892, bl. 1—28. — Twee lezingen van den resident Spaen over de Vorstenlanden. — *I. G.*, 1893, I, bl. 431—446; 627—648.

Kemp (P. H. van der). Het rapport van den Hoofdspecteur van Finantiën H. J. van de Graaff van 1822, dat de aanleiding is geweest tot de intrekking der landverhuur in de Vorstenlanden in 1823. — *T. N. L. N. I.*, XLI, bl. 143.

c. Grondbezit.

Limburg Brouwer (P. A. S. van). Oostersch en Westersch grondbezit. (Naar aanleiding van H. Summer Maine's werk „Village Communities. London 1871"). — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 42.

Omwisselend gemeen grondbezit of erfelijk individueel grondbezit. — I. Het communaal grondbezit en de overgang tot erfelijk individueel bezit in Europa. — II. Het communaal en het erfelijk individueel grondbezit in Indië. — III. Het omwisselend communaal, dan wel het erfelijk individueel grondbezit in verband tot de eischen der economie. Door T. M. — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 145, 194, 276.

Riedel (J. G. F.). Les idées spécifiques du droit de propriété foncière chez les Indonésiens. — *T'oang Pao*, I, (1891), p. 277.

Aa (Mr. J. W. S. van der). Beschouwingen over de vraag: Wat is de rechtsgrond van den regel, dat alle woeste gronden behooren tot het domein, in verband met *Ind. Stbl.* 1870, No. 118 en 1874, No. 94. — *R. in N. I.*, XXV, bl. 67.

Berg (Mr. L. W. C. van den). Het eigendomsrecht van den Staat op den grond op Java en Madoera. — *B. Inst.* Rks. 5, VI, bl. 1. — Mr. L. W. C. van den Berg en het grondrecht op Java en Madoera. Door C. H. F. Riesz. — *R. in N. I.*, LVII, bl. 259.

De soeverein eigenaar van den grond? (Naar aanleiding van Mr. G. D. Willink's geschrift „De grondrechten bij de volken van den O. I. Archipel. 's Grav. 1891"). — *I. G.*, 1892, I, bl. 288.

Het grondbezit der inlanders in de residentie Pekalongan. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 88—91.

Mirandolle (Mr. C. J. F.). Iets over de aanspraken der bevolking van Java op de onontgonnen gronden. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 11.

Het recht van eigendom op Java. (Het bezitrecht in Madioen. — Het Grisseesche schandaal). — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 101.

Enklaar (E. C.). Over het verleen van eigendomsrecht aan den Javaan. — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1869, No. 20, bl. 341. — Grondbezit op Java. (Onderscheid tuschen inlandsch bezit- en eigendomsrecht). — *N. en J.*, 1873, No. 1.

Veth (P. J.). De verpanding van akkers op Java. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 76.

Het onderzoek naar de rechten van den inlander op den grond in de residentie Bantam. (Reproductie van het verslag ter zake met aantekeningen). — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 241, 364, 460; II, bl. 97, 272, 350.

Heerendienst en grondbezit (op Java). — *Stemmen uit Indië*, 1870, afl. 3. — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 150—152.

Heerendienst en grondbezit. — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1870, bl. 39.

Vleuten (J. M. van). Een en ander omtrent het landbezit op Bawean. — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 337. — Twee dessa's op Java. (Over de rechten van den inlander op zijne koffietuinen). — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 10. — Invloed van heeren-diensten en hoofden op het grondbezit. (Oorsprong van het communaal bezit op Java). — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 293.

Pamekassan. (Naar aanleiding van J. M. van Vleuten's monographie over het grondbezit aldaar). — *N. en J.*, 1873, No. 6.

Enklaar van Guericke (F. A.). Het grondbezit op Java. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 183.

Gelder (Mr. de). Het grondbezit op Java. — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 273.

Sollewijn Gelpke (Dr J. H. F.). Het landbezit op Java en de geschiedenis. — *Gids*, 1874, I, bl. 49. — De verdeeling der gemeente- of dorpsgronden op Java. Eene bijdrage tot de kennis van land en volk. (Uittreksel uit het werk: „Naar aanleiding van Staatsblad 1878, No. 110"). — *I. G.*, 1879, II, bl. 279.

Delden Laërne (C. F. van). Iets over den oorsprong van het communaal landbezit op Java. — *T. B. G.*, XXII, bl. 254.

Nota van Toelichting tot het Kon. Besluit van 16 April 1872, No. 29, betreffende de vervanging van het inlandsch erfelijk individueel gebruiksrecht op den grond door eigendom. — *K. V.*, 1872, *bijl. O.*

Een belangrijk agrarisch verslag. (Résumé van het rapport van den Algemeenen Secretaris Mr. H. D. Levyssohn Norman betreffende zijne reis over Java in verband met het conversie-vraagstuk). — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 199. — *Vlg. Econ.*,

1874, bl. 1114—1116. — Volledige afdruk van het verslag. — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 401; II, bl. 1.

De conversie op het kongres te Djokjo. — *Cd. Busken Huët; Nation. vertoogen*, I, *Amst.* 1876, bl. 220.

Nota van Mr. Duijmaer van Twist over de toepassing der elf eerste titels van het Tweede Deel van het Indisch Burgerlijk Wetboek op het inlandsch landbezit. (Bijl. Voorl. Versl. 1ste Kamer, Ind. Begr. 1875). — *B. H. St. G.*, 1875—76 (I), No. 35, bl. 5—7. — Antwoord der Regeering. — *B. H. St. G.*, 1875—76, (I), No. 35a.

Humme (H. C.). Communaal en individueel grondbezit in Indië. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1876, bl. 213—252. — De conversie van het communaal in erfelijk individueel grondbezit op Java. — *I. G.*, 1879, I, bl. 482. — Conversie in den vorm van het landbezit op Java. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1880, bl. 67—97. — De Kabinets-circulaire (van 15 Aug. 1880), betreffende het vraagstuk der conversie van communaal in erfelijk individueel grondbezit. — *I. G.*, 1880, II, bl. 801. — Welke houding heeft de Regeering aan te nemen ten opzichte der conversie? (Naar aanleiding van Mr. W. B. Bergsma's brochure „De conversie van communaal in erfelijk individueel bezit. Leiden 1881"; met eene ontwerp-regeling en interpretatie van den term „erfelijk individueel bezit"). — *I. G.*, 1881, II, bl. 550.

Nederburgh (Mr. S. C. H.). De onmondigheid van den Javaan ten aanzien van het grondbezit. (*Ind. Stbl.*, 1872, No. 117, art. 19). — *T. N. I.*, 1878, I, bl. 1.

Pekelharing (D. A.). Het vraagstuk der conversie van het landbezit op Java. — *Vr. d. T.*, Jrg. III, (1877—78), II, bl. 251.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). Beschouwend overzicht van Deel I van het Eindresumé van het onderzoek naar de rechten van den inlander op den grond op Java en Madoera. Batavia 1876. — *Econ.*, 1878, I, bl. 258—266.

Bosscher (C.). De conversie van het communaal in erfelijk individueel grondbezit op Java. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1879, bl. 23—50. — *I. G.*, 1879, I, bl. 257. — Conversie van communaal in erfelijk individueel bezit. — *I. G.*, 1881, I, bl. 439.

Kesteren (C. E. van). Waarom met de conversie getalmd? Een paar opmerkingen. — *I. G.*, 1879, II, bl. 145.

Kabinetcirculaire, dd. 15 Augustus 1880, No. 20, houdende uiteenzetting van het door de Regeering ingenomen standpunt ten aanzien van het conversie-vraagstuk op Java. — *I. G.*, 1880, II, bl. 912. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3593. — De conversie aan den haak. (Naar aanleiding van die Circulaire). — *T. N. I.*, 1880, II, bl. 291. — Het oordeel van de commissie uit de Tweede Kamer over de Circulaire. — *T. N. I.*, 1881, II, bl. 353. — De minderheid van de Commissie uit de Tweede Kamer over de Circulaire en het vraagstuk der conversie. — *T. N. I.*, 1881, II, bl. 435.

Levysohn Norman (Mr. H. D.). Een kort woord naar aanleiding van des Heeren van Bloemen Waanders' brochure: „De overgang van communaal in individueel grondbezit op Java. 's Grav. 1879". — *T. N. I.*, 1879, II, bl. 73. — Vgl. *T. N. I.*, 1879, II, bl. 135.

Overzicht van de antwoorden, welke door de ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur in de gewesten van Java, waar men communaal bezit van bouwgronden aantreft, gegeven zijn op de vragen in 1878 van Bestuurswege tot hen gericht met betrekking tot de conversie van het communaal in erfelijk individueel bezit. — *K. V.*, 1880, bijl. LLL. — Opmerkingen. — *I. G.*, 1881, II, bl. 626.

Rose (G. F. C.). Conversie en heeredienst. (Betoog voor afschaffing van alle heerediensten en vermindering der kultuurdiensten als middel tot bevordering der conversie van het grondbezit op Java; met voorstellen omtrent de wijze van uitvoering). — *I. G.*, 1881, II, bl. 414.

Welke theorie tien eeuwen geleden op Java voor landeigendom gold. (Naar aanleiding van eene door Prof. Kern in Reeks II, dl. X, van de Verslagen en Mededeelingen der Kon. Akademie van Wetenschappen, afd. Letterkunde, gepubliceerde bijdrage over eene Oud-Javaansche oorkonde van Çaka 782). — *I. G.*, 1881, I, bl. 770. — Opmerking van W. B. Bergsma. — *I. G.*, 1881, II, bl. 121.

Studiën over het Javaansch grondbezit. — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 81, 177, 251, 349, 419; II, bl. 26, 81, 209, 353, 435; 1882, I, bl. 97; 1883, I, bl. 401; II, bl. 1, 81, 161, 430.

Het individueel en communaal grondbezit op Java. (Beschouwd in verband met de studiën over het vraagstuk in het buitenland verschenen). — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 256.

De nieuwste officieele bijdragen voor de geschiedenis van het grondbezit op Java. (Uittreksels uit het in druk verschenen Tweede Deel van het Eindresumé van het onderzoek naar de rechten van den inlander op den grond. Batavia 1880). — *I. G.*, 1880, II, bl. 399, 672.

Wat de conversie tegenhoudt. (Nota van den ass.-resident van Ngawi). — *I. G.*, 1881, I, bl. 982.

Meijners (H. G. J. L.). Conversie van communaal in erfelijk individueel grondbezit op Java. — *I. G.*, 1880, II, bl. 471.

Bapo Said. Nog iets over de kwestie van conversie van communaal in erfelijk individueel bezit op Java. — *I. G.*, 1881, II, bl. 398.

Bergsma (W. B.). De conversie van communaal in erfelijk individueel bezit op Midden-Java. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1881, bl. 37—70.

Kabinetcirculaire van 19 December 1881. ten geleide van een leidraad bij het onderzoek naar gegevens voor het grondbezit der inlandsche bevolking op Java en Madoera. — *I. G.*, 1882, I, bl. 715—717.

Kabinetbrief van 13 September 1881. No. 2, houdende voorschriften voor het verzamelen van gegevens aangaande den feitelijken toestand der apanage-rechten in de dessa's in verband met het conversie-vraagstuk. Met aantekeningen. — *I. G.*, 1882, II, bl. 349. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3728.

Ambstvelden der dessahoofden op Java. een middel tot bevordering der conversie van communaal in individueel grondbezit, volgens een Kabinetbrief van den Gouverneur-Generaal. — *T. N. I.*, 1882, II, bl. 396—398.

Een paar opmerkingen over de antwoorden op de vragen betreffende de conversiequaestie op Java in 1878 aan de Hoofden van Gewestelijk Bestuur gedaan. — *I. G.*, 1881, II, bl. 626.

Het votum der Vertegenwoordiging van 3 Mei 1882 over de conversie. — *T. N. I.*, 1882, I, bl. 387—392.

Toestand van het grondbezit op Java in verband met de conversie. (Volgens mededeelingen in de Koloniale Verslagen). — *Econ.*, 1883, II, bl. 883. — Vgl. *I. G.*, 1883, II, bl. 780—788; 1884, II, bl. 645; 1889, I, bl. 591.

De conversie van communaal in individueel grondbezit op Java. — *T. N. I.*, 1882, II, bl. 135.

Koninklijk Besluit van 11 April 1885, No. 22, houdende voorschriften omtrent de conversie van communaal bezit in de Gouvernementslanden op Java en Madoera in erfelijk individueel bezit. — *T. N. I.*, 1885, I, bl. 315—317. — *I. G.*, 1885, I, bl. 667. — Overzicht van een artikel in het *Algemeen Handelsblad* over dat Besluit. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1133—1136.

Schroven (B. H.). Grondbezit op Java. — *Vr. v. d. D.*, I, (1886), bl. 811.

Over de ambtsvelden der désa-hoofden en désabesturen. Door P. F. A. — *T. B. B.*, VI, bl. 335. — Naar aanleiding van het artikel van P. F. A. over de ambtsvelden. Door W. — *T. B. B.*, VII, bl. 91.

Grensteekens der apanagevelden van désa-hoofden en leden van het désabestuur. — *T. B. B.*, VI, bl. 399.

Holle (K. F.). Graphische voorstelling van den aard van het grondbezit in de Gouvernementslanden op Java en Madoera. — *T. B. B.*, VI, bl. 219. — *I. G.*, 1892, I, bl. 498—501.

Communaal en individueel grondbezit in de afdeeling Djombang. (Uittreksel uit de brochure van H. E. B. Schmalhausen „Voorstel tot afschaffing der heerendiensten enz., Batavia 1889”). — *T. N. I.*, 1889, II, bl. 81.

Emants (G.). Het Indische conversievraagstuk. — *Vr. d. T.*, Jrg. XVIII, (1890-91), II, bl. 1. — Overzicht. — *I. G.*, 1891, I, bl. 637—642.

Een uitgeput onderwerp. (Het conversievraagstuk). — *T. B. B.*, VI, bl. 46.

Koorevaar (M. P.). Een vastere vorm van grondbezit voor de inlanders op Java, zonder conversie in erfelijk individueel bezit. — *I. G.*, 1891, II, bl. 2173.

Conversie van grondbezit op Java. (Volgens mededeelingen in het Koloniaal Verslag van 1892). — *I. G.*, 1892, II, bl. 2391.

De resultaten van het onderzoek naar de grondrechten der inlanders op Java. (Het uitblijven van Deel III van het Eindresumé van dat onderzoek). — *I. G.*, 1893, I, bl. 430.

Hasselman (C. J.). Clandestiene conversie. Met bijlage, door Kuneman. — *T. B. B.*, VIII, bl. 123, 136. — Uittreksels uit vorenst. opstel. — *I. G.*, 1893, I, bl. 1023, 1025. — Alweer clandestiene conversie. Repliek van W. — *T. B. B.*, VIII, bl. 331.

Opnemingen aangaande de verhouding van individueel tot communaal grondbezit en aangaande de ambtsvelden der désa-hoofden op Java. (Uit het Koloniaal Verslag van 1893). — *I. G.*, 1893, II, bl. 2188.

Voogt (J. C. de). Individueel of communaal bezit? — *I. T.*, 24 Juni, 1 Juli 1890, No. 39, 40.

Kielstra (E. B.). Moet de Javaan zijne rechten op den grond verliezen? — *I. T.*, 1 Dec. 1891, No. 114. — Antwoord van L. Wessels. — *I. T.*, 15 Dec. 1891, No. 116.

„Jasa” (bezitrecht) in West-, Midden- en Oost-Java. — *I. G.*, 1891, I, bl. 324.

Verkerk Pistorius (A. W. P.). Ontginning van woeste gronden (en landbezit) in de Pad. Bovenlanden. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 317.

Gramberg (J. S. G.). Het landbezit in het Rijk van Palembang onder het voormalige sultansbestuur. — *T. N. I.*, XIII, bl. 119.

Kroesen (Th. A. L.). Het grondbezit ter Sumatra's Westkust. — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 1.

Maclaine Pont (Mr.). De Maleier-erfpachter (op Sumatra). — *T. N. I.*, 1879, I, bl. 61.

Bakkers (J. A.). Nota betreffende het particulier landbezit op Celebes. Beantwoording der vraagpunten betreffende het grondbezit onder de inlanders in het algemeen. — *T. B. G.*, XVI, bl. 316.

Riedel (J. G. F.). Iets over het landbezit in de Minahassa. — *T. N. L. N. I.*, XIV, bl. 1.

Wilken (G. A.). Het landbezit in de Minahassa. Met aantekeningen. — *M. N. Z. G.*, XVII, (1873), bl. 107. — Landverkoop in de Minahassa. — *M. N. Z. G.*, XVIII, (1874), bl. 227.

Mededeelingen aangaande het grondbezit der inlanders in het Gouvernement Celebes en Onderhoorigheden. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 131.

Enklaar van Guericke (F. A.). Het grondbezit op Celebes. — *T. I. L. G.*, 1878, bl. 292. — Vgl. *T. A. G.*, IV, bl. 374—375.

Kooreman (P. J.). Het landbezit op Celebes en Onderhoorigheden. — *I. G.*, 1883, II, bl. 135, 346.

Grondbezit in de Minahassa van Menado. (Schetsen van het volksleven in N. Indië. Door R. van Eck). — *I. G.*, 1883, I, bl. 927—932.

De onbebouwde gronden in Boeileleng en Djambana (Bali). — *T. B. B.*, III, bl. 333.

Het dati-stelsel, het landbezit en de rechten op onbebouwde gronden op de Ambonsche eilanden. — *Van Hoëvell; Ambon enz.*, Dordt 1875, bl. 175—218.

d. Particuliere Landerijen.

Beusechem (J. M. van) en D. J. W. Pietermaat. Rapport over de particuliere landerijen bewesten de Tji-Manoek (Java), dd. 15 Februari 1835. — *T. N. L. N. I.*, XIV, bl. 201. — Overzicht. — *Econ.*, 1869, II, bl. 1191—1194. — Vgl. *Econ.*, 1870, I, bl. 109—111.

Dissel (Mr. H. van). Rapport omtrent de particuliere landerijen beoosten de rivier Tji-Manoek. Met bijlagen en monografien van landerijen. — *T. N. L. N. I.*, XXII, bl. 337. — Overzicht. — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 153—158. — Brief van J. R. Kleijn over het landgoed Kedawoeng van den Heer G. Lebrecht. — *T. N. L. N. I.*, XXV, bl. 559.

Engelbrecht (E. A.). Voorheen en thans. Naar aanleiding van een landbouwreisje. (Toestand van de particuliere landen in de Ommelanden van Batavia in vergelijking met dien in de vorige eeuw;

met beschouwingen over de werking van het Reglement van 1836 en de regeling van het erfpachtsrecht der opgezetenen). — *T. N. L. N. I.*, XXV, bl. 581.

Mededeelingen aangaande het weder in vrijen eigendom aan het Gouvernement teruggekeerde particuliere land „Djatsari” in de residentie Soerabaia. (Ontleend aan het Koloniaal Verslag van 1882). — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 221.

Engelhard (J. F. D.). De Bataviasche Ommelanden en de landbouw. (Oorzaken en gevolgen van den ongunstigen toestand aldaar, met aanwijzing van de middelen tot verbetering). — *T. N. L. N. I.*, XXVII, bl. 1.

Rechten en verplichtingen der eigenaren van particuliere landerijen op Celebes. (Resolutie van 24 Juli 1830, No. 14 en Besluit van 15 Juli 1869, No. 30). — *B. Ind. Stbl.*, No. 3909.

Stukken betreffende den landverkoop op Java onder het Engelsche tusschenbestuur. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 181.

Sibenius Trip (Mr. J.). Het erfpachtsrecht op de particuliere landen bewesten de Tjimanok. — *R. in N. I.*, XXX, bl. 97, XXXII, bl. 8. — Aankondiging van het academisch proefschrift van H. C. Pennink „Het Reglement van 28 Febr. 1836, No. 19, voor de particuliere landerijen gelegen ten Westen van de rivier Tjimanok op Java. Gron. 1885”. — *R. in N. I.*, XLVI, bl. 1.

Arresten van het Hoog Gerechtshof van Ned. Indië in zake het erfpachtsrecht op de particuliere landerijen bewesten de Tjimanok. — *R. in N. I.*, XXX, bl. 142, XXXI, bl. 378, XXXII, bl. 314.

Faes (J.). De landen „Kandanghauer” en „Indramajoe-West” in de residentie Cheribon en het land „Tjiomas” in de afdeeling Buitenzorg. — *I. G.*, 1886, II, bl. 1321, 1323.

Kesteren (C. E. van). Een legaat uit den Engelschen tijd. (De landverkoop op Java). — *I. G.*, 1884, II, bl. 403; 1886, I, bl. 449.

Arrest van het Hoog Gerechtshof van Ned. Indië in zake heerendienstplichtigheid der opgezetenen van particuliere landerijen op Java. — *R. in N. I.*, XLIX, bl. 104.

Onze particuliere landerijen; een waar-
schuwend voorbeeld uit Rusland. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 646.

Kemp (P. H. van der). Het Reglement
op de particuliere landerijen bewesten de
Tjimanoeek toegelicht. — *T. N. L. N. I.*,
XL, bl. 1.

Proeve eener herziening van het Regle-
ment van 1836, (*Stbl.* No. 19), op de par-
tikuliere landerijen bewesten de Tjima-
noek. — *Fokkens; Herziening, enz. Bat.* 1890,
bl. 60.

Riesz (C. H. F.). Het erfpachtsrecht
op de particuliere landerijen bewesten de
Tjimanoeek volgens eene recente recensie
(der dissertatie van H. C. Pennink.
Gron. 1885). — *R. in N. I.*, XLVII, bl. 143.

— Het Besluit van 24 Febr. 1756 rakende
de voorwaarden van landverkoop op Java.
— *R. in N. I.*, LV, bl. 138. — Dr. J. H.
F. Sollewijn Gelpke en de heerendien-
sten (op de particuliere landerijen). —
R. in N. I., LVI, bl. 212.

De artikelen 11 en 30 van Staatsblad
1836, No. 19 (Reglement op de particuliere
landerijen bewesten de Tjimanoeek) toe-
gepast in het district Tjikandi (Bantam).
Door Sg. — *T. B. B.*, VI, bl. 291.

Het overnemen door den Staat van de
particuliere landerijen op Java. (Onder-
zoekingen aangaande de inkomsten van
die landen in verband met plannen tot
verkoop, volgens mededeelingen in het
Koloniaal Verslag van 1891). — *I. G.*, 1892,
I, bl. 679.

V. LANDBOUW EN NIJVERHEID.

a. Cultuurstelsel. — Cultuur- regelingen.

Krajenbrink (J. A.). Memorie over
de Ontwerp-kultuurwet; en verdere stuk-
ken. — *V. K. v. K. Bat.* 1865, bl. 271—299.

Geboorte van het cultuurstelsel. — *Econ.*,
1866, bl. 193.

Deventer (S. van). Bijdragen tot de
kennis van het landelijk stelsel op Java.
Hoofdstuk 21—26. — *T. N. I.*, 1866, I,
bl. 1, 129, 221, 413; II, bl. 1, 81, 274.

De kultuurwet-litteratuur. Door een *Vete-
raan*. — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 103.

Verslag der bespreking van het gou-
vernements-kultuurstelsel op Java en in
verband daarmede van de voorgedragen
kultuurwet. (Vaststelling van gronden
waarop ondernemingen van landbouw-
nijverheid in Ned. Indië kunnen worden
gevestigd). — *V. Ind. Gen.*, 1865, bl. 257,
416; 1866, bl. 1. — *T. N. I.*, 1865, II, bl.
500, 542; 1866, I, bl. 66, 169, 271, 333, 383.

Overzicht van de gewisselde stukken
en de litteratuur over de Ontwerp-kul-
tuurwet van den Minister Fransen van
de Putte. — *Econ. (B.)*, 1866, bl. 230. —
De intrekking der kultuurwet, en over-

zicht van het Kamerdebat. — *Econ. (B.)*,
1866, bl. 291—296.

Veth (P. J.). De cultuurwet. — *Gids*,
1866, I, bl. 1, 241, 475; II, bl. 65, 274. —
Le système des cultures et les réformes
libérales. — *Ann. E. Or.*, I, (1878—79),
p. 159, 351.

Berg (Mr. N. P. van den). Nota over
de Ontwerp-kultuurwet. — *T. N. L. N. I.*,
XII, bl. 206.

Adres der Kamer van Koophandel te
Batavia aan den Gouv.-Gen. v. N. I. over
Art. 20 der Ontwerp-Kultuurwet. — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 374.

Bosch (W.). Is de welvaart der Javanen
onder het cultuurstelsel toegenomen? —
T. N. I., 1868, I, bl. 21. — Dwangarbeid als
middel van belasting. — *Geschr. M. N.*
v. d. J., 1871, No. 8, bl. 235.

Gorkom (W. K. van). Gedwongen
arbeid en cultures. — *T. N. L. N. I.*, XII,
bl. 391. — Gedwongen arbeid en land-
bouw op Java. — *Vr. d. T. Januari* 1879,
bl. 233. — Overzicht. — *I. G.*, 1879, I,
bl. 181—185. — Gedwongen arbeid en
landbouw op Java. Door G. F. C. Rose.
(Antwoord op vorenst. artikel van v. Gor-
kom). — *I. G.*, 1879, I, bl. 469.

Overzicht der lezingen van N. G. Pierson in 1868 over het cultuurstelsel. — *Econ.*, 1868, I, bl. 245—255. — Vgl. *T. N. I.*, 1868, I, bl. 167. — *Gids*, 1868, IV, bl. 417.

Overeenkomsten met gemeenten op Java. (Parlementaire geschiedenis van dat onderwerp). Door A. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 96.

Mirandolle (Mr. C. J. F.). Het cultuurstelsel en het batig slot. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 314.

De geschiedenis van het cultuurstelsel. (Overzicht van het werk van G. H. van Soest. Rott. 1869). Door E. C. E. — *Geschr. M. N. v. d. J.* 1870, No. 7, bl. 165; 1871, No. 2, 3, 10, 11, bl. 33, 65, 282, 307, 318.

Soest (G. H. van). Koffie en suiker. (Lezing in eene vergadering der Maatschappij tot Nut van den Javaan over het cultuurstelsel). — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 35.

Woltzen (John W.). Het cultuurstelsel. — *Geschr. M. N. v. d. J.* 1870, No. 11, bl. 247.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). Een donker tafereel uit de staatkundige geschiedenis van Ned. Indië. (Naar aanleiding van het werk van G. H. van Soest „Geschiedenis van het cultuurstelsel. Rott. 1869”). — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 161.

Debat over de vraag: Is er grond voor het beweren, dat de bevolkingsstatistiek in Ned. Oost-Indië gunstig stemmen moet voor het aldaar sinds 1830 gevolgd regeeringsbeleid (cultuurstelsel). — *Staatk. Staath. Jaarb.* 1873, bl. 61—74.

Generaal van den Bosch en de invoering van het cultuurstelsel. — *De Bosch Kemper; Geschiedenis v. Nederland na 1830*, II, *Amst.* 1874, bl. 234—346. — Aanteekeningen. — *Ibid.*, II, bl. 76—170. — Vgl. *Busken Huët; Nationale vertoogen. Amst.* 1876, I, bl. 102, 126.

Advies van den Raad van State, dd. 22 Dec. 1828, No. 9a betr. de bevordering der kultures op Java. — *Elout; Bijdragen enz.* 1874, bl. 109. — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 42.

Iets over de geschiedenis van het cultuurstelsel. — *N. en J.*, 1875, No. 9, 10; 1876, No. 2.

Enklaar (E. C.). Nog eens het cultuurstelsel. (Naar aanleiding van eene bro-

chure van S. E. W. van der Elst). — *Tijdspr.* 1875, I, bl. 274.

De staatsinkomsten van Ned. Indië zijn afhankelijk van de teelt van stapelproducten voor de Europeesche markt. Door P. C. H. — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 307.

Lenting (Mr. L. Ed.). Eenige koloniale vraagstukken van den dag. (Het cultuurstelsel). — *Econ.*, 1879, I, bl. 1.

Een liberaal voorstander van dwangcultuur. (Naar aanleiding van eene mededeeling van den Heer H. Muller in de Eerste Kamer omtrent een advies van den Portugeeschen Gezant te 's Gravenhage tot invoering der beginselen van het Ned. Indisch cultuurstelsel in de Portugeesche koloniën in West- en Oost-Indië). — *I. G.*, 1887, I, bl. 246. — Vgl. *Ind. Mail*, II, (1887), bl. 413.

Die Zwangskultur in Niederländisch Indien. — *Ausl.* 1893, No. 2, S. 28.

Directe geldelijke baten uit het cultuurstelsel over 1832—1887. — *Van Oosterzee; Beheer v. Landsgoederen. Bat.* 1892, bl. 79—80.

b. Landbouw in het algemeen. — Inlandsche Landbouw.

Holle (K. F.). Een groot gevaar dat sluipend nadert. (Uitputting van den grond op Java, vooral van de „tipars” en „gaga's”). M. figuren en verklaring daarvan. — *T. N. L. N. I.*, XII, bl. 122, 132. — Handleiding voor den aanleg van terrassen. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 263. — Over de verkrijging van goed zaad (voor landbouwgewassen). — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 290. — Terrassen op hellende bouwgronden. — *T. N. L. N. I.*, XXI, bl. 314. — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 213. — Aanleg van terrassen. — *T. I. L. G.*, 1877, bl. 74. — Sengkedes (terrassen). — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 164—169. — Patjoelen in aanplantingen van boomgewassen. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 387. — Over maatregelen tegen verspilling van den bouwgrond, tegen roofofbouw en uitputting van den bodem. — *T. B. B.*, VII, bl. 74. — Een vraag aan den Heer K. F. Holle (naar aanleiding van vorenst. opstel). Door O. J. A. — *T. B. B.*, VII, bl. 303. — Antwoord van K. F. Holle. — *T. B. B.*, VII, bl. 373. — Vgl. *I. G.*, 1892, II, bl. 1516—1519. — Aanleg van terrassen in Amerika. — *T. B. B.*, VII, bl. 233.

Resultaten op Java met Daniël Hooibrink's landbouwmethode. — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 502.

Bohl (K. F.). Nota over de in de afdeeling Garoet genomen proeven met terrasgewijze aanleg van tegalvelden (tipars, gaga's, kebonans). — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 133.

Veth (P. J.). Aankondiging eener brochure van H. de Bruijn over den tegenwoordigen toestand van den landbouw op Java. Leiden 1869. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 475.

Gorkom (K. W. van). Java's toekomst in Java's landbouw. — *T. N. L. N. I.*, XII, bl. 351. — Eenige belangen van Java's landbouw. (Ontginning van gronden. — Grond- en mest-analysen. — Bemesting en meststoffen). — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 181. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 158. — Het water op Java in betrekking tot den landbouw. — *I. G.*, 1879, I, bl. 545. — De inlandsche landbouw op Java. — *I. G.*, 1880, I, bl. 380.

Staverman (H. J.). Verslag van eene te Kadhypatten gedane draineerproeve. — *T. N. L. N. I.*, XV, bl. 288. — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 57.

Enklaar van Guericke (F. A.). De stoomploeg. (Over de kwestie van de invoering op Java). — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 36. — De stoomploeg of liever over de wijze waarop men tot eene diepe bewerking van den grond kan geraken zonder aanwending van den stoomploeg. M. pl. — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 52, 65. — Zaken en personen. (Over chemische mestbereiding op Java). — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 114. — De cultivator. M. pl. — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 140. — Brieven over intensieven landbouw. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 139, 189; 1875, bl. 214; 1876, bl. 1. — Landbouwkroniek. (Contracten tusschen inlanders en niet-inlanders — Tabaksaccijns. — Ville's mest. — Ziekte der theeplant. — De staatskoffiekultuur). — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 68.

Andriesse (G. A.). De stoomploeg op Java. Met naschrift. — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 81, 88.

De landbouw in de bergstreken op Java. (Beantwoording van eenige vragen ter zake door R. van Gorkom, H. Joh. Smid, J. A. van Marle, Mr. R. E. N. d'Abo en A. J. Zijker). — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 29, 56, 83, 105, 121.

Smid (H. Joh.). Hulpmeststoffen. (Resultaten van proefnemingen op Java). — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 110.

Verslag van het eerste Indische Landbouwcongres in 1873. — *T. I. L. G.*, 1874, (*Aanh.*). — Verslag van het tweede Congres in 1875. Met bijlagen. — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 239, 251, 265, 300, 373; 1877, bl. 20, 95, 186, 205. — Vraagpunten voor het derde Congres. — *T. I. L. G.*, 1878, bl. 45, 59.

Hall (J. J. H. van). Uitputting van den grond. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 192. — Terrasgewijze aanleg van hellende terreinen — Vischkultuur. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 225.

Verkerk Pistorius (A. W. P.). I. De sikkal. — II. De rijstkultuur en het grondbezit in Cheribon. — III. Het schepblad. — IV. De aanleg van een sitoe (meer). — *T. N. L. N. I.*, XIX, bl. 75. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 286, 301, 306.

Schmidt. Mededeelingen over land- en tuinbouw in Indië. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 170.

Homans (W. L.). Stikstof voor den landbouw. (Kunstmatige bewerking van den grond als middel tot verhooging der productie). — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 93. — Opmerkingen van K. F. Holle. — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 159.

Bertling (A. A.). Het aanleggen van terrassen. — *T. I. L. G.*, 1877, bl. 8. — Opmerkingen van K. F. Holle. — *T. I. L. G.*, 1877, bl. 74.

De aanleg van terrassen. Door v. W. — *T. N. L. N. I.*, XXIII, bl. 331.

Engelhard (J. F. D.). Stoomploegen. (Proefnemingen op Java). — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 248.

Gebruiksaanwijzing voor opgeloste Perugano bij koloniale producten. — *T. N. L. N. I.*, XXI, bl. 225.

De toestand van den inlandschen landbouw op Java. (Volgens het Koloniaal Verslag van 1876). — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 233—235.

Elst (S. L. W. van der). Volksakkerbouw en bemesting. — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 359.

Sollewijn Gelpke (Dr. J. H. F.). De opbrengst en de verbouwkosten van droge gewassen. (Uittreksel uit het werk „Naar aanleiding van Staatsblad 1878, No. 110. Batavia 1878"). — *I. G.*, 1879, II, bl. 966.

Ploeg (P. van der). Over de goede en kwade eigenschappen van de verschillende grondsoorten en middelen om de laatste te neutraliseeren. Bekroonde verhandeling. — *T. I. L. G.*, 1878, bl. 275.

Soest (J. W. A. van). Iets over het diep losmaken van den bouwgrond in verband met de bemesting. — *T. N. L. N. I.*, XXIII, bl. 398.

Mounier (T.). Ontginningen op Java in verband met den waterrijkdom en zorgen voor de bouwkruin. — *T. N. L. N. I.*, XXVI, bl. 42. — Schema voor een verslag van den landbouw over . . . . — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 245.

Lange (G. A. de). Ploegen met dynamo-electrische beweegkracht. — *T. N. L. N. I.*, XXVI, bl. 59.

Terrassen maken op terreinen, waar slechts een dunne laag vruchtbare bovengrond bestaat, dien men bij het terrasseeren niet verloren wil hebben onder den onvruchtbaren ondergrond. M. pl. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 72.

Gogh (V. W. van). Een ernstige waarschuwing ten behoeve van Java's bouwgronden. (Naar aanleiding van de Ontginningsordonnantie van 7 Maart 1874). — *V. K. v. K. Bat.* 1881, bl. 21—33.

Kesteren (C. E. van). Iets uit en over de Britsch-Indische landbouw-statistiek. (In vergelijking ook met de Ned. Indische). — *I. G.*, 1886, II, bl. 867.

Wigman (H. J.). Tuinbouw in Indië. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 7.

Verwijk (J.). De gagabouw vóór de afkondiging van de Ontginningsordonnantie. — *T. B. B.*, I, bl. 191. — De Ontginningsordonnantie en hare toepassing. — *T. B. B.*, II, bl. 213.

Rapporten over proeven met Europeesche ploegen op Java en Sumatra. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 70. — *I. G.*, 1887, I, bl. 810.

De meerdere voortreffelijkheid van een Belgischen ploeg. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 80.

Eekhout (G. W.). Landbouwwaken. I. Mestproeven voor kina en thee. — II. De Gouvernements-kinaonderneming in Britsch-Indië. — III. Enkele mededeelingen over thee. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 107. — Grondverbetering. Eene voorlezing. — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 504. — Salpetervorming in den bodem. — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 665.

Vermast (A. M.). Bijdragen tot de kennis der methode van het inkuilen, zoogenaamd ensileeren van groen voeder. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 1, 439. — Eenige silo-knipsels als naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 472.

Berkhout (A. H.). Terrassenaanleg in verband met de Ontginningsordonnantie (Art. 5, Staatsblad 1874, No. 79). M. k. — *T. N. L. N. I.*, XLIII, bl. 109.

Kievits (J. H.). Het nut van terrassen. (Bestrijding). Naar aanleiding van een rapport van A. H. Berkhout. — *T. N. L. N. I.*, XLV, bl. 280; XLVI, bl. 136, 263. — Naschrift en slotwoord. — *T. N. L. N. I.*, XLVI, bl. 270; XLVII, bl. 375. — Terrassen. — *T. N. L. N. I.*, XLVII, bl. 1. — Terrassen. Door A. H. Berkhout. (Naar aanleiding van vorenst opstellen). — *T. N. L. N. I.*, XLVII, bl. 282. — Vgl. *Ind. Merc.* 1893, No. 37, 38. — *T. N. L. N. I.*, XLVIII, bl. 249.

Wilken (N. P.). Iets over den landbouw in de Minahassa en de daarbij gebruikelijke benamingen. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 373. — Opmerkingen van de Clercq. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 242—243.

De landbouw in Gorontalo. Door v. H. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 361.

Campen (C. F. H.). De landbouw op Halémahéra. — *T. N. L. N. I.*, XXIX, bl. 1.

Deerns (A. W.). Rapport over een ingesteld onderzoek naar den toestand, ligging en hoedanigheid der gronden (voor den landbouw) langs de Siak-rivier. — *T. N. L. N. I.*, XV, bl. 43.

Holle (K. F.). De landbouw op Atjeh. (Brief van een Soendanees). — *T. B. B.*, IX, bl. 402.

c. Rijstcultuur.

Holle (K. F.). De toekomst der rijstcultuur. — *T. N. L. N. I.*, XII, bl. 76. — Rijstcultuur. a. Karoline-padi en ruime uitzaaiing met korrels op de kweekbedding. b. Besparing dan wel verspilling van bouwgrond. — *T. N. L. N. I.*, XII, bl. 415. — Brief over de padi-kultuur in de Preanger, afd. Limbangan. Met bijlage. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 103. — IJle uitzaaiing van padi. (Verslagen van inl. ambtenaren m. aantek.) — *T. N. L. N. I.*, XIV, bl. 335. — Vischteelt op sawahs en bemesting van sawahs. — *T. N. L. N. I.*, XV, bl. 162. — Padikultuur en landrente. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 98. — Handleiding voor den aanleg van terrassen voor de padi-kultuur. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 263. — Nota betr. de padi-kultuur. — *T. N. L. N. I.*, XIX, bl. 219. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 122. — Uitslag van eenige proeven met verbeterde padi-kultuur. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 173. — Samentrekking van de resultaten in de afd. Kendal verkregen door de padi niet te laat over te planten enz. — *T. I. L. G.*, 1875. (*Aanh.*). — Drie opmerkingen. I. Rijst en volksvoeding. — II. Verbetering der rijstcultuur. — III. Terrassen op hellende gronden. — IV. Opmerkingen van den controleur Pitlo. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 42. — Berichten betr. ijle uitplanting van padi. — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 27. — Padi-kultuur. — *T. N. L. N. I.*, XXII, bl. 127; XXIII, bl. 561. — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 280. — Padi-kultuur. (Rijzenbouw). — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 40, 65. — Padiproductie van Java en Madoera. Met eene graphische voorstelling. — *T. N. L. N. I.*, XXVI, bl. 309. — Opmerkingen over vorenst. opstel van Humme. — *I. G.*, 1882, I, bl. 594. — Nieuwe handleiding voor de padi-kultuur. — *T. N. L. N. I.*, XXXVIII, bl. 260. — Padi-kultuur. I. Genomen proeven op de Pamanoean- en Tjiasem-landen met korrelsgewijze (ijlere) uitzaaiing van padi. — II. Staat der in vroegere jaren door ambtenaren, hoofden en partikulieren genomen padi-kultuurproeven. Met toelichting. — *T. B. B.*, IV, bl. 335. — Padi-kultuur. — *T. B. B.*, V, bl. 26, 145. — Iets over padi. — *T. B. B.*, VI, bl. 333. — Padi-kultuurproeven. — *T. B. B.*, VII, bl. 191. — Vgl. *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 423—434. — *I. G.*, 1892, II, b. 2232; 1893, I, bl. 239. — Het nut van ijle genoeg uitzaaien en uitplanten. — *T. B. B.*, VII, bl. 367. —

Geen verbetering der padi-kultuur zonder irrigatie-werken. — *T. B. B.*, VIII, bl. 143. — Vgl. *I. G.*, 1893, I, bl. 1052—1055. — Planttijd en krachtsverspilling, een bijdrage tot de kennis der padi-kultuur. — *T. B. B.*, VIII, bl. 150. — Het te laat overplanten van de padi-bibit. — *T. B. B.*, VIII, bl. 208. — De waterregeling „Tjowal-realan” der bevolking van een gedeelte van het district Wonaradja, afd. Limbangan, residentie Preanger Regentschappen. M. pl. — *T. B. B.*, VIII, bl. 342. — De waterregeling in eenige dessa's van het district Wonaradja. — *T. B. B.*, VIII, bl. 344.

Poel (H. A. van der). Berigt omtrent de uitkomsten van genomen proeven met eene door den Heer Mr. F. C. Valck uitgedachte wijze van padi te zaaijen en te planten. — *T. N. L. N. I.*, XII, bl. 93.

De dessa-loemboengs (padischuren). Resumeerende Nota van de antwoorden op de cirkulaire door de Directie der Maatsch. v. Nijv. en Landb. over dit onderwerp gerigt aan de Hoofden van Gewestelijk Bestuur op Java. — *T. N. L. N. I.*, XII, bl. 135.

Beschrijving der padisoorten geteeld wordende in de residentie Soerabaia. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 229.

Swieten (H. J. van). Vermeeandering van productie met minder zaadverbruik toegepast op sawahs. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 384.

Mersen Senn van Basel (F. N. G.). Over proeven genomen met Carolina-padi op het land Kandanghauer. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 399.

Gorkom (K. W. van). De verbetering van rijstcultuur op Java. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 160. — Rijstcultuur. Het kweken van bibit op drooge gronden. — *T. N. L. N. I.*, XXIII, bl. 385.

Kaa (van der), K. W. van Gorkom en K. F. Holle. Rapporten over de middelen tot verbetering der rijstcultuur. — *T. N. L. N. I.*, XVII, bl. 191.

Verslag van de proeven ter voorkoming van misgewas van rijst in Tagal. — *T. N. L. N. I.*, XVII, bl. 232.

Hall (J. J. H. van). Rapporten over het in Limbangan ingesteld onderzoek betr. de rijstcultuur, den terrasgewijzen aanleg van drooge velden en de vischteelt, en over de middelen tot verbetering

der rijstkultuur en tot bevordering der vischteelt in de residentie Banjoemas. — *T. N. L. N. I.*, XVII, bl. 295. — Rapport over proefnemingen ter verbetering der padi-kultuur. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 347. — Rapporten over 1°. terrasgewijzen aanleg van hellende terreinen; 2°. vischcultuur. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 390. — Mededeelingen betreffende de rijstkultuur, den stand der vischteelt op sawahs en in vijvers en den aanleg van terrassen. — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 20. — Padi-kultuur. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 230. — Terrasgewijze aanleg van drooge rijstvelten. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 280. — Leidraad bij het nemen van proeven ter verbetering der padi-kultuur. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 265. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 377. — Resultaten van een honderdtal padiproeven, den stand der vischteelt op sawahs en den aanleg van terrassen op berghellingen in Banjoemas. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 312.

Enklaar van Guericke (F. A.). Padi-kultuur. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 64; 1875, bl. 183.

Verbetering der rijstkultuur op Java door Kabinetcirculaires (van de gouverneurs-generaal Rochussen en Loudon, resp. van 1847 en 1873). — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 110.

Vertaling van eene Handleiding voor het korrelsgewijze uitzaaïjen van padi, door K. F. Holle in de Soendasche taal vervaardigd en door Raden Hadji Mo-hamad Moesa op rijkgebracht. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 1. — Opmerkingen van v. Zijll de Jong. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 265.

Verkerk Pistorius (A. W. P.). De rijstkultuur in Cheribon. — *T. N. L. N. I.*, XIX, bl. 78—80.

Sollewijn Gelpke (Dr. J. H. F.). Rapporten over de rijstkultuur in Italië en op Java. — *B. Inst.*, Rks. 3, IX, bl. 1—196. — Overzicht. — *Econ.*, 1874, II, bl. 1149—1154. — Rapporten over de padi-kultuur in de afdeeling Ngrowo over 1875/76 en 1876/77. — *T. N. L. N. I.*, XXII, bl. 241; XXIV, bl. 1. — *T. I. L. G.* 1875, bl. 249. — Dr. Scheffer's beschouwingen over padicultuur gewogen. — *T. I. L. G.*, 1878, bl. 194.

Bespreking van de rijstkultuur in Ned. Indië. Ingeleid door den Heer Senn van

Basel. Met Nota van Mr. W. K. Bn. van Dedem. — *V. Ind. Gen.*, 1874, bl. 231—267, 269—297, 305—315; 1875, bl. 1—30.

Soest (G. H. van). De rijstkultuur op Java. (Naar aanleiding van de rapporten van Dr. J. H. F. Sollewijn Gelpke e.a.). — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 285.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). Oud en nieuw over de rijstkultuur in Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 23.

De padikultuur volgens de kultuurwijze van den Heer K. F. Holle. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 361.

Berichten over proefnemingen tot verbetering der padi-kultuur. (Rapporten van ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur over de kultuurwijze-Holle). — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 272, 333; XXI, bl. 78, 82, 89, 92, 94, 176, 367, 371. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 205, 215; 1875, bl. 232, 249; 1876, bl. 13, 20, 41, 81, 113, 181.

Samentrekking der uitkomsten van de proeven met de ijer uitzaaïjen van padi in de residentie Banjoemas. — *T. N. L. N. I.*, XX, (*Aanh.*).

Cirkulaire van het Departement van Binnenl. Bestuur, dd. 28 Oct. 1875, No. 11027, met Nota. (Voorschriften betreffende de bevordering van den inlandschen landbouw en speciaal de rijstkultuur door de ambtenaren). — *T. N. L. N. I.*, XXII, bl. 142, 145.

Bericht van eene vergelijkende padi-proef onder leiding van den Assistent-Resident van Bandjarnagara, Clercq Moolenburgh, in het district Singo Merto in het jaar 1876 genomen. — *T. N. L. N. I.*, XXII, bl. 172.

Hees (H. B. van). Padikultuur (opge-rioleerde sawahs). — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 196, 198.

Holle (K. F.) en L. W. Homans. Padikultuur en rijenbouw. — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 159.

Hoek (P. van). Handleiding voor de padi-kultuur op Java. — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 337, 340.

Scheffer (Dr. R. H. C. C.). Padi-proeven. — *T. N. L. N. I.*, XXIII, bl. 105, 481; XXV, bl. 117. — *T. I. L. G.*, 1878, bl. 82, 89. — Nagerekend. Door Dr. J. H. F. Sollewijn Gelpke. (Naaraanleiding van de opstellen over padiproeven van Dr. Scheffer). — *I. G.*, 1880, II, bl. 185.

Knebel (J.). Een en ander uit den vreemde over rijstbouw. Bewerkt naar een geschrift van den ingenieur Nadault de Buffon. Met eene nota over de waterregeling bij de rijstkultuur op Java. M. pl. — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 211.

Engelhard (J. F. D.). Padikultuur. Proeve tot verhooging der productie (stoomploegen). — *T. N. L. N. I.*, XXVI, bl. 421.

Hasselt (J. van) en J. de Koning. Een rijstpolder. Proeve eener berekening van het rentegevend vermogen van gronden op Java door middel van landbouwwerktuigen en stoom in cultuur gebracht en met padi beplant. — *Econ.*, 1885, I, bl. 577.

Iets over padi-proefsneden. Door P. F. A. — *T. B. B.*, III, bl. 402.

Eekhout (G. W.). De Regeering en de rijstkultuur. — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 135.

Rijstproductie, rijstprijzen en verarming van den inlander. (Uittreksel uit eene brochure van H. A. de Groot „Studien over rijstprijzen, enz. Soerab. 1888”). — *I. G.*, 1889, I, bl. 820—824.

Wigman. Dure rijst en voorziening in de behoeften van de bevolking. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 382.

Verdoremané. De heer K. F. Holle en de padikultuur. — *T. B. B.*, V, bl. 324.

Heijting (H. G.). Padi-proeven. (Kultuurwijze-Holle). — *T. B. B.*, VI, bl. 135.

Huijser (P. C.). De rijstcultuur op Java. — *I. T.*, 2 Sept. 1890, No. 49.

Abell (P. F.). Iets over padi. — *T. B. B.*, VI, bl. 183. — Eenige beschouwingen over de „homo beloek” (bij de padikultuur). — *T. B. B.*, VIII, bl. 225. — Errata. — *T. B. B.*, VIII, bl. 368.

Verslag omtrent een genomen padi-proefaanplant te Bedji, district Modjo-Agoeng, afd. Djombang, met lijst der voornaamste woorden bij de padikultuur gebruikt. Door H. v. H. Met pl. — *T. B. B.*, VIII, bl. 81. — Verkorte opgaaf der kosten van den proefaanplant. Door H. v. H. — *T. B. B.*, VIII, bl. 118. — De padikultuurproef van den Heer H. v. H. te Bedji, afd. Djombang. Door K. F. Holle. — *T. B. B.*, VIII, bl. 139.

Padikultuur en hongersnood. Door H. S. — *T. B. B.*, VIII, bl. 171.

Vermorsing van irrigatiewater (bij den rijstbouw). Door R. — *T. B. B.*, IX, bl. 426.

Clercq (F. S. A. de). De voornaamste padi-soorten geteeld op de droge velden in de Minahasa. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 1.

Hojer (J.). De rijstkultuur in de Padangsche Bovenlanden. — *T. N. L. N. I.*, XIV, bl. 45.

Teijsmann (J. E.). Verslag mijner verichtingen op het eiland Bangka, 1870—71. (Aanleg van sawahvelden). — *T. N. L. N. I.*, XVI, bl. 248. — Vgl. *K. V.*, 1871, *bijl. R.R.*

Baumhauer (J. W. S. von). Algemeen overzicht van den loop der bij Besluit van 29 Juli 1870, No. 16, bevolen proefneming met den aanleg van sawah's op het eiland Banka. — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 68.

Deutz. Iets over de rijstkultuur te Baros op Sumatra's Westkust. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 123.

Rovers (J. L.). Over ijle uitzaaijing van Carolina-rijst op Sumatra. — *T. N. L. N. I.*, XIX, bl. 130.

Wetenswaardige bijzonderheden betreffende de padikultuur in Boeleleng (Bali). Met tabel. — *T. N. L. N. I.*, XXII, bl. 99.

Waal (G. de). Aanteekeningen betreffende de rijstkultuur op sawahs in de onderafdeeling Limapoeloh-Kota der residentie Padangsche Bovenlanden. — *T. B. G.*, XXX, bl. 391. — Aanteekeningen betreffende de rijstkultuur op boschgronden in de onderafdeeling Pangkalan Kota Baharoe en XII Kota Kampar der residentie Padangsche Bovenlanden. — *T. B. G.*, XXX, bl. 400.

Liefreinc (F. A.). De rijstkultuur op Bali. — *I. G.*, 1886, II, bl. 1133, 1213, 1557; 1887, I, bl. 17, 181, 364, 515. — Een proef op de som. — Rijstkultuur. — Landrente. — *T. B. B.*, IV, bl. 147; V, bl. 14.

De natte rijstkultuur in het Zuidoosten van het eiland Celebes. — *T. B. B.*, VI, bl. 342.

De drooge rijstkultuur in het Zuidoosten van het eiland Celebes en iets over onkosten en winst der rijstkultuur aldaar in het algemeen. — *T. B. B.*, VI, bl. 393.

Hasselt (A. L. van). Nota betr. de rijstkultuur in de residentie Tapanoele, samengesteld uit bijdragen van de in die residentie dienende ambtenaren van het Binnenl. Bestuur. — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 502.

d. Teelt van producten voor de Europeesche markt.

1. In het algemeen. — *Particuliere landbouwnijverheid*.

Discussiën over de ontwikkeling van de partikuliere landbouwnijverheid in Ned. Indië, in verband met de voorgestelde aanvulling van Art. 62, Regeeringsreglement. (Agrarische Wet). — *V. Ind. Gen.*, 1869, bl. 27—52.

Elst (S. L. W. van der). De geschiedenis eener kultuur-onderneming. (Beschouwingen over de toekomst van de partikuliere landbouw-industrie op Java in verband met de uitvoering der Agrarische Wet). — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 145.

Homans (W. L.). De grondbelasting als eenig redmiddel voor landbouw en nijverheid in deze gewesten voornamelijk met betrekking tot de aanhangige quaestie van den dag. (De toekomst der suiker-industrie). — *T. N. L. N. I.*, XXII, bl. 78.

Enklaar van Guericke (F. A.). Waarom is de landbouw van Europeanen op Java niet zekerder en winstgevender? — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 17, 49. — Over de waardeering eener landbouwonderneming in de Vorstenlanden. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 241, 273; 1873, bl. 1, 49, 85. — Memorie betreffende den toestand der landbouw-industrie op Java en de middelen tot hare redding. — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 591—598.

Landbouw en spoorwegen. Door P. (Over de belemmeringen die aan de ontwikkeling van den Europeeschen landbouw in Ned. Indië in den weg staan). — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 40.

De invloed van de partikuliere landbouwnijverheid op Java op de arbeidsloon. (Volgens mededeelingen in het Koloniaal Verslag van 1878). — *T. N. I.*, 1879, I, bl. 481—484.

Java's productie voor de Europeesche markt. (Volgens opstellen van v. Gorkom in het *Nieuws van den Dag*). — *I. G.*, 1879, I, bl. 325—332, 499—501.

Het aandeel van Java in de voortbrenging van produkten voor de Europeesche markt. Door H. K. (Ontleend aan de sedert 1876 gepubliceerde jaarlijksche tabellen). — *T. N. L. N. I.*, XXIII, bl. 606.

Bergsma (Mr. W. B.). Over de agrarische toestanden in Midden-Java in verband met de partikuliere landbouw-industrie. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 67. — Voordracht over den toestand der landelijke ondernemingen in Ned. Indië en de middelen tot ontwikkeling daarvan in verband met de uitvoering der agrarische wet. Met debat. — *Staatk. Staath. Jb.*, 1881, bl. LIV—LXXX. — Overzicht. — *I. G.*, 1881, II, bl. 329—334.

Kesteren (C. E. van). Een en ander over de welvaart der inl. bevolking en de toekomst der Europeesche landbouwnijverheid in Ned. Indië. — *I. G.*, 1885, I, bl. 551. — Opmerkingen van Mr. W. B. Bergsma. — *I. G.*, 1885, II, bl. 860. — Antwoord van v. Kesteren. — *I. G.*, 1885, II, bl. 967.

De ongunstige toestand der landbouwnijverheid op Java. — *T. N. I.*, 1884, II, bl. 288.

Officieele bijdragen tot de nijverheidsgeschiedenis van Ned. Indië in het laatste der 19de eeuw. I. Het protest van den handel tegen het toenemend bezwaren van den Europeeschen landbouw in Ned. Indië. (Adres dd. 17 Aug. 1884, aan den Gouv.-Gen. en de Tweede Kamer van te Batavia gevestigde bestuurders of vertegenwoordigers van crediet-instellingen en handelshuizen). — *T. N. L. N. I.*, XXIX, bl. 150—173.

Beschouwingen over de geld- en handels-crisis in Ned. Indië, in verband vooral met den toestand der Europeesche landbouw-industrie. — *I. G.*, 1884, II, bl. 744. — Adressen uit Indië ter zake. — *T. N. I.*, 1885, I, bl. 229. — *I. G.*, 1885, I, bl. 497, 650; II, bl. 1574. — Adressen uit Nederland. — *I. G.*, 1885, II, bl. 890—903, 1008; 1886, I, bl. 85—92.

De partikuliere landbouwnijverheid op Java, hare beteekenis en de belemmeringen, waarmede zij te kampen heeft. Memorie van de Soekaboemische Landbouwvereniging. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1547—1555. — *T. N. I.*, 1886, I, bl. 1. — Nadere Memorie van die Vereeniging. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 216—219. — *Ind.*

Mail, I, (1886), bl. 942. — Nota van inlichtingen van den Minister van Koloniën ter zake van de adressen. — *T. N. I.*, 1885, II, bl. 312. — De suiker-industrie en het staatsbelang. (Beschouwingen van Mr. N. P. van den Berg over die Nota). — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 111. — Vgl. *I. G.*, 1886, I, bl. 493.

De hulp van Regeeringswege aan de Javasche suikercultuur. (Wetsontwerpen met toelichting en beschouwingen). — *T. N. I.*, 1886, II, bl. 321, 456. — *I. G.*, 1886, II, bl. 1780; 1887, I, bl. 35. — *Ind. Merc.*, 1886, No. 34, 44. — Adres aan de Tweede Kamer van Suermondt en N. P. van den Berg naar aanleiding van die Wetsontwerpen. — *I. G.*, 1887, I, bl. 220—243. — Vgl. *T. N. I.*, 1887, I, bl. 109.

Adres uit Batavia aan den Koning, dd. 6 Oct. 1885, houdende verzoek om eene enquête te doen instellen aangaande den toestand van de Europeesche landbouwnijverheid in Ned. Indië. — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 313—319. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1578—1581. — Vgl. *I. G.*, 1886, I, bl. 70—72.

Waar zit de kanker die aan de landbouw-industrie op Java knaagt? — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 392, 453.

Henny (Mr. J. E.). De toestand van de partikuliere nijverheid op Java in verband ook met de aan de Regeering ingediende adressen om vermindering der lasten van de kultuur-ondernemingen. Voorzacht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1886, bl. 1—51. — Vgl. *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 569.

Berg (Mr. N. P. van den). Ons muntstelsel en onze landbouwnijverheid. — *I. G.*, 1886, I, bl. 289. — Inlandsche landbouw en particuliere industrie (op Java). — *I. T.*, 10, 17 Dec. 1889, No. 11, 12. — Vgl. *I. T.*, 18 Maart 1890, No. 25. — De particuliere industrie en de belangen van de schatkist. — *I. T.*, 25 Nov. 1890, No. 61.

Nog altijd de suikercrisis. Door M. — *T. N. I.*, 1886, II, bl. 63.

Request van de N. I. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw aan den Gouverneur-Generaal dd. 19 Nov. 1887, om invoering van een erfpachtscanon van f 1.— voor kultuur-ondernemingen. Met 2 bijlagen. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 715. — Memorie van de zelfde strekking aan den Ministervan Koloniën. Met bijlage: Erfpachtslanden en volks-

welvaart. Door Mr. N. P. v. d. Berg. — *T. N. L. N. I.*, XXXVIII, bl. 379, 423. — Verdere adressen ter zake. — *T. N. L. N. I.*, XXXVIII, bl. 308, 310; XXXIX, bl. 290, 294, 321, 371. — Advies der afdeelingen van de N. I. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw over de vraag, op welke wijze vermindering te verkrijgen is der lasten op de kultuurondernemingen. — Rapport van het sub-comité uitgebracht door H. P. J. van den Berg. — *T. N. L. N. I.*, XL, bl. 536—599, 613—616.

Canon op de erfpachtslanden. Door N. (Uit het *Bataviaasch Nieuwsblad* van 13 Aug. 1889, No. 209). — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 325—329. — Eenige „betrouwbare cijfers”. Repliek op „Canon op de erfpachtslanden”. Door G. Mundt. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 332.

Houten (P. J. van). De kansen en vooruitzichten voor ondernemingen van handel, nijverheid en landbouw voor Europeanen in Ned. Indië. — *T. M. N.*, 1885, bl. 315, 347. — Vgl. *ibid.*, 1885 (*Hnd. Nijv. Congr.*), bl. 78—83.

De landbouw-industrie in Ned. Indië en de nieuwe douane-tarieven. Door M. — *T. N. I.*, 1885, II, bl. 401.

Brooshooft (Mr. P.). Bloedarmoede. (Beschouwingen over de landbouwerisis in Ned. Indië). — *Tijds. Febr.* 1886. — Overzicht. — *I. G.*, 1886, I, bl. 343—346.

Hijmans van Wadenojen (M.). Mededeelingen betreffende verschillende bedrijven van landbouw-nijverheid van belang voor Ned. Indië. Met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1886, bl. 99—104.

Sol (E. P. C.). De belangen van landbouw en nijverheid in Ned. Indië. Voorzacht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1887, bl. 75—108. — Verwaarloosde takken van nijverheid in onze Oost. (Uittreksel uit die voordracht). — *I. G.*, 1887, I, bl. 978.

De toekomst der koffie- en suikerkultuur op Java, en de invoering van olijfolie-fabricatie. — *I. G.*, 1888, I, bl. 226.

Indisch werkkapitaal voor de Vorstenlanden. (Over de door de Regeering met de Ned. Handelmaatschappij gesloten overeenkomst tot tijdelijke verstrekking van werkkapitaal aan sommige landbouwondernemingen in de Vorstenlanden). — *T. N. I.*, 1887, I, bl. 390, II, bl. 146. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1142; 1888, I, bl. 83.

Wenschen en verwachtingen voor de groote landbouw-industrie op Java. — *T. N. L. N. I.*, XXXVIII, bl. 212.

De groote kultures van Ceylon. (Uit-treksel uit eene brochure van G. Mundt „Ceylon en Java, Batavia 1886”). — *T. N. I.*, 1887, I, bl. 1. — Vgl. *T. A. G.*, Rks. 2, IV, (*V. M.*), bl. 455—460.

Opgave van de opbrengst der in 1885 en 1886 te Samarang in veiling gebrachte particuliere landbouwondernemingen. — *I. G.*, 1887, I, bl. 584.

De lasten en de belemmeringen van den Europeeschen landbouw. — *Mr. P. Brooshoof*; *Memorie*, I, *Samarang* 1888, bl. 68.

Landbouw op verhuurde landen in Solo en Djokjo. Overzicht over 1885—89. (Uit het Koloniaal Verslag). — *I. G.*, 1891, I, bl. 188.

Beschouwingen over de landbouw-industrie op Java. (Volgens het verslag over 1891 van de N. I. Landbouw-maatschappij). — *T. N. I.*, 1892, II, bl. 75—80.

Huijser (P. C.). De verdiensten van den inlander bij de Europ. landbouw-industrie op Java. (Volgens de Kol. Verslagen van 1887—88). — *I. T.*, 15 Apr. 1890, No. 29.

Rapport omtrent den toestand van de particuliere landbouwnijverheid in de residentie Bezoeki en in het bijzonder van de suiker-industrie met betrekking tot de inlandsche bevolking, zoomede de daarop betrekking hebbende in den laatsten tijd getroffen bestuursmaatregelen (Bijl. Ind. Begr. 1894). — *B. H. St. G.*, 1893—94, No. 4/49.

Landbouw-concessies. (Algemeene model-akte voor de uitgifte van concessies tot oprichting van cultuur-ondernemingen in de zelfbestuur bezittende landschappen op de Buitenbezittingen, met instructie en nota. — *T. N. L. N. I.*, XLV, bl. 225—244.

Arend (P. van den). De opkomst der landbouwondernemingen in Deli. — *T. A. G.*, II, bl. 295.

De bloeiende industrie in Deli. — *Tijdspr. Maart* 1880. — Overzicht. — *I. G.*, 1880, I, bl. 625—627.

Landbouw-ondernemingen op Sumatra. Door S...Z. — *I. G.*, 1880, II, bl. 816.

Oosthout (A. van). De Heer van Gennep en de particuliere industrie ter Sumatra's Westkust. — *I. G.*, 1887, I, bl. 208. — Antwoord van v. Gennep en repliek van v. Oosthout. — *I. G.*, 1887, I, bl. 558, 945.

Wat de partikuliere industrie op Sumatra's Oostkust aan de schatkist kost, en wat zij voor de schatkist opbrengt. — *I. G.*, 1891, I, bl. 77.

Elout van Soeterwoude (Jhr. M. E. F.). De oprichting eener nieuwe O. I. Compagnie (voor de ontginning van de meer afgelegen deelen der Buitenbezittingen). — *T. N. I.*, 1879, II, bl. 453. — Voordracht over hetzelfde onderwerp, met debat en Nota van H. Joh. Smid. — *V. Ind. Gen.*, 1880, bl. 1—32.

Gramberg (J. S. G.). De oprichting eener nieuwe O. I. Compagnie. (De Batjan-maatschappij). — *I. G.*, 1880, I, bl. 433.

Eeden (F. van). Een nieuwe dageraad voor de N. I. Buitenbezittingen. (Naar aanleiding van de aan Jhr. M. E. F. Elout van Soeterwoude c. s. verleende concessie voor de exploitatie van het eiland Batjan). — *T. M. N.*, 1881, bl. 117. — Vgl. *T. M. N.*, 1881, bl. 300. — *Econ.*, 1881, I, bl. 70—72; 613—618.

Eene Maatschappij tot ontginning van Batjan. — *I. G.*, 1880, II, bl. 891.

De partikuliere nijverheid in het Rijk van Batjan. (Advies van den Oud-resident van Ternate van der Crab over de Batjan-concessie). — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 449.

Tekst der overeenkomst, dd. 27 April 1881, voor de ontginning van alle delfstoffen en woeste gronden op het eiland Batjan, welke concessie is overgedragen aan de Batjan-Maatschappij te 's Gravenhage. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3726.

Nieuwkuijk (J. van). Exploitatie door Nederlanders van de Noord-Oostkust van Borneo. — *T. N. I.*, 1882, II, bl. 401; 1883, I, bl. 1, 121, 161.

2. Suiker.

A. De cultuur en de industrie in het algemeen.

Statistieke opgaven betreffende de ontwikkeling van de cultuur van suikerriet in de tweede helft dezer eeuw (1849—1875). — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 196.

Over de productie en consumptie van suiker (riet en beetwortel) in de verschillende landen over 1853—1880. — *T. N. L. N. I.*, XXV, bl. 540. — Als voren over 1869—1883. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 395.

Algemeen overzicht der voornaamste suikeroogsten over de geheele wereld gedurende 1887/88—1890/91 in ronde cijfers. — *Maandbull. Suikerfabr.* II, (1891—92), bl. 60.

Gorkom (K. W. van). Suiker. — *Catal. Kol. Mus. Haarlem*, I, bl. 241. — Het salicylzuur in de suiker-industrie. — *T. I. L. G.*, 1881, bl. 311.

Staverman (H. J.). Practische wijze ter bepaling van den in het suikerrietsap benoodigden kalk. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 213. — Over het procédé van Dr. Icery op Mauritius tot zuivering en ontkleuring van suikerrietsap en de daarvan komende stroopen. — *T. N. L. N. I.*, XV, bl. 127. — Eenige denkbeelden over bemesting van suikerriet. — *T. N. L. N. I.*, XV, bl. 149.

Steijn Parvé (D. C.). Beschrijving van verschillende nieuwe uitvindingen betreffende de koloniale suikerbereiding. Met een naschrift over Fryer's concretor. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 393.

Iets over Fryer's concretor. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 393.

Lookeren Campagne (D. van). Hoe witte suiker het voordeeligst geproduceerd kan worden. — *Econ.*, 1870, I, bl. 609.

Smid (J. Joh.). Legeren van het suikerriet. — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 10.

Raat. Suikerbereiding. (Procédé-d'Icery). — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 193.

Maanen (P. J. van). Voorbehoedmiddel tegen de inwerking van siroop op pleisterwerk in suikerfabrieken. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 156.

Zijl de Jong (van). Werktuig om het suikerriet met wortel en al uit den grond te trekken. M. pl. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 253. — Opmerkingen van een *administrateur* en van E. K. G. Rose. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 282; 1875, bl. 28.

Madinier (P.). Gebruik der phosphaten in de suikerkultuur. Medegedeeld door H. J. Staverman. — *T. N. L. N. I.*, XV, bl. 1.

Bouscarin (H.). Opmerkingen over het verkrijgen van het sap uit het suikerriet. — *T. N. L. N. I.*, XXI, bl. 337. — *T. I. L. G.*, 1877, bl. 4.

Heumen (F. van). Over de fabrikage van suiker uit suikerriet. — *T. N. I.*, 1878, II, bl. 214, 289. — Over de verwerking van suikerrietsap. — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 219. — Het stoken met witte ampas. — *I. G.*, 1884, I, bl. 651.

Homans (W. L.). Bekroonde beantwoording van eenige vraagpunten betreffende de kultuur en de bereiding van suiker (Reijnoso-systeem enz.) en tabak, uitgeschreven door het 3de Indisch Landbouw-Congres. — *T. I. L. G.*, 1878, bl. 145. — Laboratoria. — *T. I. L. G.*, 1878, bl. 346.

Eijdmán (F. H.). Bekroonde beantwoording van de door het 3de Indisch Landbouw-Congres gestelde vraagpunten: 1°. Wat kan er worden gedaan met betrekking tot het groot verlies van suiker, die in de ampas achterblijft? 2°. Wat valt er omtrent het diffusie-systeem te melden? — *T. I. L. G.*, 1878, bl. 126, 216. — Laboratoria. — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 113.

Steenbakker. Suikerfabricatie. Ontwerp van een werktuig om met de tegenwoordige moleninrichting meer sap te verkrijgen. M. pl. — *T. I. L. G.*, 1878, bl. 355.

Voort (A. J. van der). Suikerfabricatie. Het filtreeren van schuim en bezinksel der defecaties door middel van Tailor-filters. — *T. I. L. G.*, 1878, bl. 211. — *T. N. L. N. I.*, XXIII, bl. 403.

Engelhard (J. F. D.). Rietmolens. Met kantteekeningen van T. N. Knoch. — *T. N. L. N. I.*, XXV, bl. 1, 81, 201, 240. — Rietplanten. Open brief aan Dr. Treub. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 109. — Congres-nabetrachtingen (suikerindustrie). — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 105. — Plantwijdte. Eene theorie toegepast op het suikerriet. — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 1. — Over den invloed van het zonlicht op de suikervorming in het riet. — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 129. — Rietplanten op 5 □ voeten per stok. — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 257. — Kalk voor de suikerindustrie. M. pl. — *T. I. L. G.*, 1881, bl. 22.

Enklaar (E. C.). Opmerkingen over intensieve suikerkultuur. — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 194.

Hamel Roos (Dr. P. F. van). De transformatie van suiker in anilinekleurstof. Eene kleine bijdrage tot de kennis der moderne alchemie. — *I. G.*, 1881, II, bl. 501.

Ostermann (Dr. L.). Over den invloed van bemestings speciaal met beenderenmeel op het goed slagen van den suikerriet-aanplant. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 33.

Over het verkrijgen van kristalliseerbare suiker uit de afgewerkte stroop door middel van elutie. — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 264.

De kultuur van het suikerriet op Mauritius. (Rapport van M. J. de Mazérieux). — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 345.

Bardy (M. Ch.). Saccharimetrie. Vertaald door E. Heijning. — *T. N. L. N. I.*, XXVII, bl. 135.

Droeshout (P.). Mise en parallèle de deux procédés d'extraction du sucre des mélasses. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 383. — Notes sur le fonctionnement des filtres-presses appliquées au traitement des écumes dans les sucreries. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 476. — Naschrift: De „Gewerbezeitung“ over filterpersen. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 481.

Iets over het verlies van kristalliseerbare suiker bij de rietsuikerfabrieken en de nieuwe werkwijze tot opvoering van de productie van sap. Met tabellen. — *I. G.*, 1880, II, bl. 328.

Abendanon (A. D. E.). Eenige opmerkingen omtrent carbonatatie. — *T. N. L. N. I.*, XL, bl. 631.

Over suikerwinning uit ampas en uit melasse. — I. Nota van Eijdmann. — II. Circulaire van het Comité in het belang van de Javasche suikerindustrie. — *T. N. L. N. I.*, XXIX, bl. 18.

Hennekeler (Dr. A. van). Suikerbereiding door electriciteit. — *I. G.*, 1885, I, bl. 785.

Welke bemesting is aan te bevelen voor den aanplant van suikerriet? Door P. — *I. G.*, 1886, I, bl. 723.

Lange (G. A. de). Over suikerprijzen en het kostende van suiker. — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 470.

Everts (S.). Referaat over de rietverbeteringen in de cultuur en fabricatie van suiker sedert 1884. — *Verslag Suikercongres, Samar.* 1889, bl. 69.

Lucassen. Welke zijn de denkbeelden over de irrigatie bij de suikerkultuur? Referaat met debat. — *Verslag Suikercongres, Samar.* 1889, bl. 262, 264.

Soltwedel (Dr. F.). Wat dient gedaan te worden om het planten van suikerriet geheel onafhankelijk te maken van de fabricatie? Referaat met debat. — *Verslag Suikercongres, Samar.* 1889, p. 385, 391.

Het zaaien van suikerriet. (Volgens een opstel van Prof. Hugo de Vries in het „Album der Natuur“ van 1890). — *I. G.*, 1890, II, bl. 1389.

Het systeem-Remmert bij de suikercabricage. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 504.

Eenige bedenkingen tegen de toepassing van het uitdampingstoestel-Remmert. Door een Suikervabrikant. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 346. — Antwoord van A. W. Remmert. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 350.

De methode-Steffen bij de rietsuikercabricatie. Door A. J. P. — *I. G.*, 1884, II, bl. 552.

Wiel (J. van der). Is suikerriet van acht maanden geschikt voor plantriet? — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 126.

Het vraagstuk van het diffusiestelsel contra molen-systeem. — *Maandbull. Suikervabr.* II, (1891—82), bl. 546.

Moquette. Is het kweken van suikerriet uit zaad op groote schaal mogelijk? — *Tejism.*, III, (1892), bl. 610.

Kobus (J. D.). De suikercultuur en suikercabricatie in Eng. Indië. — *Tejism.*, II, (1891), bl. 197. — Historisch overzicht van het zaaien van suikerriet. — *Arch. Java-suikerind.*, I, (1893), bl. 14, 29. — The datesugar industry of Bengal. — *Ibid.*, I, (1893), bl. 39.

Prinsen Geerligts (H. C.). Iets over bemesting van het suikerriet. — *Arch. Java-suikerind.*, I, (1893), bl. 161. — Arèng-suiker. — *Ibid.*, I, (1893), bl. 358.

Lookeren Campagne (C. J. van). Eene bemestingskwestie. — *Arch. Java-suikerind.*, I, (1893), bl. 397. — Nog iets over het stikstofgehalte van maaltiet. — *Ibid.*, I, (1893), bl. 473.

Straub (J. H.). De rol die het watergehalte van den stoom speelt in eene suikervabriek. — *Arch. Java-suikerind.*, I, (1893), bl. 251.

Tromp (P. H.). De voorvrucht van het suikerriet. — *Arch. Java-Suikerind.*, I, (1893), bl. 84.

B. Nederlandsch-Indië.

Staat van den uitvoer van suiker op Java en Madoera over 1845—1877 en vergelijkend overzicht der productie van de suikerondernemingen op Java over 1864—1870 en 1872—76; met toelichting. — *T. N. I.*, XXIII, bl. 324—325.

Cijfers betreffende de Javasuiker-uitvoeren over 1869—81 en hunne bestemming over 1875—81. — *Econ.*, 1882, I, bl. 85. — Als voren over 1883—85. — *Econ.*, 1886, I, bl. 349. — Als voren over 1884—86. — *Econ.*, 1887, I, bl. 373.

Suikerkultuur en suikerindustrie in den Indischen Archipel. — *Aardr. en Stat. Woordb.* v. *N. I.*, III, *Amst.* 1869, bl. 461—660.

Handleiding voor suikerkultuur. (Instructie vastgesteld bij de invoering der kultuur in Pasoeroean, met aantekeningen). Medegedeeld door P. Corver. — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 74.

Rapporten betreffende proeven met den rietaanplant volgens het Reijnoso-systeem bij eenige suikerfabrieken op Java genomen. — *T. N. L. N. I.*, XVII, bl. 1; XVIII, bl. 335; XIX, bl. 1, 281. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 159, 218; 1873, bl. 251, 277; 1874, bl. 85, 117. — Vgl. *T. N. I.*, 1872, II, bl. 227—230; 1873, I, bl. 158—159.

Aantekeningen betreffende particuliere suikerfabricatie op het eiland Java. (Residentiesgewijs). — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 113.

Voort (A. J. van der). Suikerriet-kultuur. (Werkwijze op de fabriek „Pangkah” overeenkomende met die van Reijnoso). — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 97.

Het kultuurstelsel van Reijnoso. Door een Suikerfabrikant. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 113. — Antwoord van Enklaar van Guericke. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 114.

Boudriot (Ch. H. D.). De plantwijze Reijnoso. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 262.

Schluter (J. H.). Bijdrage tot de kennis der suikerindustrie op Java. — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 104.

Gorkom (K. W. van). Eenige opmerkingen nopens de suikerindustrie op Java, met voorstellen tot verbetering van kul-

tuur en bereiding. — *T. N. L. N. I.*, XXII, bl. 1. — *T. I. L. G.*, 1877, bl. 54, 118, 218, 282. — Overzicht. — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 167—170.

Liss (Hermann). Een bezoek aan de vrije suikerfabriek Soekodono (Modjokerto) van den Heer D. Jut. — *T. N. L. N. I.*, XXVII, bl. 122.

Sollewijn Gelpke (Dr. J. H. F.). Proeven op het gebied der suikerrietcultuur (op Java). — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 155; XXV, bl. 422.

Abendanon (A. D. E.). Practische handleiding voor den suikerrietaanplant volgens het gewijzigde Reijnoso-stelsel algemeen op Java toegepast. — *T. N. L. N. I.*, XXVII, bl. 239.

Bouchet (Ch.). Rapport analytique sur la fabrication du sucre à Tjipiring, Gemoe et Poegoe, offert par Mr. Prosper van den Broek d'Obrenan. — *N. T. N. I.*, XXXVI, bl. 341.

Engelhard (J. F. D.). Suikerfabrieken zonder volk. (Over de wijze waarop eene aanzienlijke vermindering van arbeiders in de suikerfabrieken op Java kan worden verkregen). — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 321; 1880, bl. 1. — Critisch overzicht der brochure van W. A. Duvelaar van Campen „Opmerkingen tot verbetering van de suikerkultuur en het fabrikaat op Java. Rott. 1880.” — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 320.

Castens (J. C.). Suikerriet-cultuur op nietbewaterbare gronden. — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 265. — Suikerriet-cultuur op tegalgronden. — *T. N. L. N. I.*, XXVI, bl. 1.

Lange (G. A. de). Hoe de suikerfabrikanten op Java telken jare benadeeld worden door gemis van voldoende kennis en toepassing der sacharimetrie. — *T. N. L. N. I.*, XXVI, bl. 371. — De suikerindustrie op Java tegenover de suikercampagne in Duitschland van 1882—83. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 309.

Specificatie der ten behoeve van den aanplant 1881—82 gedane geldelijke uitgaven op een suikerfabriek gelegen in de residentie Japara. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, (*Aanh.*).

Aantekeningen enz. omtrent proeven op Java genomen betreffende suikerfabricatie en rietbemesting. — *I. G.*, 1882, I, bl. 772; 1883, I, bl. 904, II, bl. 259.

Eene gunstige suikercampagne. (De oogst op Java in 1881; met beschouwingen over de toekomst der suikerindustrie op Java, in verband ook met het conversievraagstuk). — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 260. — De Javasche suikercampagne van 1882. — *T. N. I.*, 1884, I, bl. 209.

De rietsuiker van Java contra de beetwortelsuiker in Juli 1884. Door X. — *I. G.*, 1884, II, bl. 340.

Engelberts (E. C. W.). Is de suikerproductie op Java bij prijzen van f 9.— voor No. 14 bestaanbaar? — *I. G.*, 1886, I, bl. 412.

Heumen (H. en F. van). De diffusie op Java. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 543. — Vgl. *I. G.*, 1886, I, bl. 135—140.

De suikerindustrie. (Naar aanleiding van eene lezing van J. Millard, waarin eene proefneming met het diffusiestelsel op Java wordt aanbevolen). — *T. N. I.*, 1884, II, bl. 221. — *Ind. Merc.*, 1886, No. 15.

Oprichting van proefstations voor de suikerkultuur op Java. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 320. — *T. N. I.*, 1886, I, bl. 218, II, bl. 481.

Een opwekkend woord tot samenwerking in onze suikerindustrie. Door A—Z. Met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 133, 141.

Berg (Mr. N. P. van den). De productiekosten van Java-suiker in 1885—1889. — *I. G.*, 1886, II, bl. 1819; 1887, I, bl. 63; 1888, I, bl. 128; 1889, I, bl. 278; 1890, I, bl. 396.

Kostprijzen van suiker in de Vorstenlanden. (Ontleend aan eene Nota van de Dorrepaalsche Bank). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1659.

Onze suikerindustrie. Door A. B. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 201.

Zuckerrohr-Kultur und Zuckerindustrie auf Java. — *D. Hand. Arch.* 1890, II, bl. 406. — Vertalingen. — *Board of Trade Jn.*, IX, (1890), II, p. 324. — *Landb.*, IV, (1890—91), bl. 722.

Ben (T. van der). Resultaten op Java met suikerriet van stekken afkomstig van de Sandwich-eilanden. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 150.

Waarom werden vijftig jaren lang de toppen van het suikerriet als bibit ge-

bruikt? — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, IV, (1889—90), bl. 57, 99.

Bijdrage tot de statistiek van Java's suikerproductie over 1885—89 opgemaakt en uitgegeven door de Soerabaiasche Vereeniging van Suikerfabriekanten. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, III, (1888—89), bl. 70. — Vgl. *I. G.*, 1888, I, bl. 508.

Suikerproductie per bouw in de Gouvernementslanden van Java. (Vergelijking tusschen de productie van de Gouvernements- en de vrije fabrieken). — *I. G.*, 1891, I, bl. 954.

Wat is de vlugste, beste en voordeligste wijze om op Java uit riet hoofdsuiker te fabriceren? — *Maandbll. Suikerfabr.*, I, bl. 521.

De plantwijze van het suikerriet op de onderneming Tjomal (Djokjo). Memorie van W. Broese van Groenou en E. C. W. Engelberts. — *T. Vereen. Landh.* 1891, No. 5, bl. 65.

Delden (J. van). Resumé van het onderzoek betreffende rietbranden op Java. Met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 286, 297.

Kobus (J. D.). De suikerindustrie op de tentoonstelling te Pasoeroean. — *Arch. Java-Suikerind.*, I, (1893), bl. 49. — Bibit-tuinen. — *Ibid.*, I, (1893), bl. 473.

Wakker (Dr. J. H.). Onze zaadplanten van het jaar 1893. — *Arch. Java-Suikerind.*, I, (1893), bl. 385.

Chijs (Mr. J. A. van der). Suikerrietampas als brandstof. Bijdrage tot de geschiedenis der suikerfabricatie op Java tegen het einde der vorige en het begin van deze eeuw. — *T. B. G.*, XXXVII, bl. 1. — Uittreksel. — *Arch. Java-Suikerind.*, I, (1893), bl. 493.

Verslag omtrent den huishoudelijken toestand van den inlandschen landbouw met betrekking tot de suikernijverheid in de afdeeling Panaroekan der residentie Bezoek. — *K. V.*, 1893, bijl. B. — De suikercultuur in Panaroekan. (Naar aanleiding van vorenst. verslag. Door E. B. Kielstra. — *I. T.*, 5, 12 Sept. 1893, No. 206, 207.

Winter (Dr. H.). Eenige bemestingsproeven (bij de suikerkultuur op Java). — *Arch. Java-Suikerind.*, I, (1893), bl. 523.

Beknopte beschrijving van den aanplant van het suikerriet en van de suikerfabricatie op Zuid-Celebes, hoofdzakelijk op de fabriek „Aëng-Batoe-Batoe” in het regentschap Galesong, onder-afdeeling Tabalar, Zuider-Districten. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 206.

Suikerkultuur op Sumatra's Oostkust. (Op de afgeplante tabaksvelden). — *I. G.*, 1889, I, bl. 637.

Lieftrinck (F. A.). Balisch suikerriet. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, III, (1887—88), bl. 179.

Jut (D.). Mededeelingen aangaande Borneo-riet. Met debat. — *Versl. Suikercongres, Samar.* 1889, bl. 419, 427. — Borneo- of Loemarriet. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, III, (1887—88), bl. 196, 231.

Carst (B. J.). Borneo-suikerriet. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, III, (1887—88), bl. 389.

Correspondentie over Borneo-suikerriet en *manihot glaciaria*. Door v. B. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 487.

Kobus (J. D.). Verslag omtrent den toestand der aanplanting van Engelsch-Indische rietvariëteiten te Toboali (Banka). — *Proefstation Oost-Java. Bull.* No. 48. Bat. 1898. — *Teijsm.*, IV, (1893), bl. 1. — Een gouvernements-aanplant van suikerriet in Toboali (eiland Banka). Verslag met inleiding. — *T. N. L. N. I.*, XLVI, bl. 150, 153.

C. Suikerregeling. — Suikercultuur op hoog gezag.

Veth (P. J.). De waarheid aangaande de bekende verwoesting der suikerrietvelden in Cheribon. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 106—109.

De wijziging der suikerregeling van 1863. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 187—191.

De vruchten van den vrijen arbeid voor de suikerindustrie op Java. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 355.

Beschouwingen over de zaak der suikercultuur op Java en hare regeling. — *Econ. (B.)*, 1867, bl. 697—704.

Zijker (A. J.). Stukken ter aantooning van de wijze waarop bij de suikercultuur op Java de rechten der ingezetenen worden verkort. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 352.

Millard (J.). Nota over de suikerindustrie op Java beschouwd in verband tot die van andere bezittingen en koloniën en tot die van den beetwortel. — *V. Ind. Gen.*, 1168, bl. 104—142. — Debat. — *Ibid.*, 1868, bl. 142—145. — Bijlagen van de Nota. — *Ibid.*, 1868, bl. 147—158. — Nader debat over de suikerindustrie op Java, ingeleid door J. Millard. Met bijlagen. — *Ibid.*, 1868, bl. 159—294. — Overzicht der redevoeringen van J. Millard. — *Ibid.*, 1868, bl. 295—298. — Voortzetting der beraadslagingen over de suikerindustrie op Java. — *Ibid.*, 1869, bl. 1—26. — Overzicht. — *Econ.*, 1869, I, bl. 479; II, bl. 1185. — Verzameling van stukken naar aanleiding van de lezing van J. Millard. — *V. K. v. K. Bat.* 1869, bl. 245—296.

Toelichting tot het voorstel van den Heer de Bruijn en de suikerregeling op Java. — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1869, No. 15, bl. 225.

De suikercultuur op Java. (De regeling van 1863). — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 210.

Onze mededeelingen over het Ontwerp van suikerregeling van Hasselman gehandhaafd. — *T. N. I.*, 1868, I, bl. 364.

Eenige opmerkingen over de suikerregeling van 1863. Door Q. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 426.

Het suikertraktaat en de Java-suikers. — *Econ.*, 1868, bl. 620—624. — *Vgl. V. K. v. K. Bat.* 1868, bl. 50.

Internationale suikerconventie (in verband ook met den toestand van de Javasche suikerindustrie). Verzameling van stukken. — *V. K. v. K. Bat.* 1869, bl. 90—142.

Vrije en gedwongen suikercultuur (op Java). — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1869, No. 10, bl. 145.

Joosten (A. C.). Nota over de Gouvernements-suikerindustrie op Java. Met naschrift. — *Geschr. M. N. v. d. J.*, No. 16, bl. 241, 271. — Antwoord van J. Millard. — *Ibid.* 1869, No. 18, bl. 277.

Bosch (W.). Moeten recht, wet en menschenliefde wijken voor de nadere regeling van de suikercultuur en het Batig Slot? — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1869, No. 19, bl. 309. — Rectificatie. — *Ibid.*, 1870, No. 1, bl. 34. — Een achterwaartsche stap in 1870. (De suikerregeling van dat jaar). — *Ibid.*, 1870, No. 6, bl. 161.

De nadere regeling van de op hoog gezag ingevoerde suikerkultuur. (Ontwerp-de Waal). Door S. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 52. — De Wet, houdende regeling van de suikerkultuur in de Tweede Kamer. Door X. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 49. — De Wet, houdende regeling der suikerkultuur in de Eerste Kamer. Door X. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 118. — Nog iets over de Wet, houdende regeling van de suikerkultuur. Door X. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 139.

Regeling der suikerkultuur. — *Econ.*, 1870, II, bl. 1032.

Eene niet te benijden overwinning. (De aanneming der Suikerwet van 1870 door de Tweede Kamer). — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1870, No. 9, bl. 217.

Stukken betreffende de wettelijke regeling der Suikerkultuur. — I. De Wet van 21 Juli 1870, (*Stbl.* No. 136). — II. Brief van den Minister van Koloniën aan den Gouverneur-Generaal tot toelichting der Wet. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 93. — *Econ.*, 1872, I, bl. 283. — *B. H. St. G.*, 1872—73, No. 20/2—12.

Elst (S. L. W. van der). Geschiedenis van de particuliere suikeronderneming „Wangkal” in Probolinggo, met beschouwingen over de toekomst van de vrije suikerkultuur op Java in verband met de uitvoering der Agrarische Wet. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 145.

Debat over de vraag: Wat kan er gedaan worden om de suikerwet van 1870 meer ten bate der inlandsche bevolking te doen strekken? — *N. en J.*, 1874, No. 9.

De Suikerwet van 1870 en hare uitvoering. — *N. en J.*, 1873, No. 6.

Invloed der conversie van het communaal in individueel grondbezit op de suikerkultuur. Door een Suikerfabrikant. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 399—401.

De vrije arbeid bij de suikerkultuur in kontrakt met het Gouvernement en bij andere kultures (in verband met de uitvoering der Wet van 21 Juli 1870). — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 352. — Opmerkingen van een Oud-rechterlijk Ambtenaar. — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 74—78.

De belangen eener noodlijdende industrie. (Correspondentie tusschen de Heeren G. F. C. Rose en Mr. J. Hulshoff Pol over

de regeling van de toekomst der suikerindustrie op Java in verband met de Wet van 21 Juli 1870). — *Econ.*, 1878, I, bl. 417. — Vgl. *Econ.*, 1877, II, bl. 1014—17.

Rose (G. F. C.). Wat heeft de vrije suikerindustrie noodig? — *T. N. I.*, 1878, I, bl. 372. — De vrije suikerindustrie op gemeentegronden in Indië. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1878, bl. 67—89. — *I. G.*, 1879, I, bl. 34. — Verhuur van gronden voor de suikerkultuur. — *I. G.*, 1879, II, bl. 445. — Open brief van v. Gorkom. in antwoord op vorenstaand opstel. — *I. G.*, 1879, II, bl. 726.

Woudrichem van Vliet (L. van). Vrije suikerkultuur op gemeentegronden op Java. (Nota met Ontwerp-ordonnantie tot wijziging van die van 30 Oct. 1871, *Ind. Stbl.*, 1871, No. 163, met toelichting). — *I. G.*, 1879, I, bl. 739.

Eene belangrijke regeeringsbeslissing ten aanzien van het communaal grondbezit der Javanen ten behoeve der suikerkultuur. (Verhuur van gronden door inlanders aan niet-inlanders). — *T. N. I.*, 1879, II, bl. 237—239.

Gorkom (K. W. van). Historische schets van de suikerindustrie op Java. Met een chronologisch overzicht der besluiten en bepalingen enz., betrekking hebbende op de Gouvernements-suikerkultuur op Java (1830—1878). — *T. N. I.*, XXIII, bl. 229, 299. — De toepassing en werking der Suikerwet van 1870. — *Vr. d. T.*, Jrg. IV, (1879—80), I, bl. 113. — Overzicht. — *I. G.*, 1879, I, bl. 616—622. — Eene toelichting van Mr. Levysohn Norman (Naar aanleiding van vorenst. opstel). — *I. G.*, 1879, I, bl. 808. — Naar aanleiding van eene Indische circulaire (van 13 Maart 1879), bevattende wenken in verband met de geleidelijke expiratie der Gouvernements-suikercontracten. — *I. G.*, 1879, II, bl. 1. — Verhuring van gronden op Java door inlanders aan niet-inlanders. (*Ind. Ordonnantie* van 30 Oct. 1871, *Stbl.* No. 163). — *Vr. d. T.*, Jrg. III, (1878—79), bl. 360. — Overzicht. — *I. G.*, 1879, II, bl. 372—378.

Hoe men de suikerindustrie tracht te redden. (Aanvulling der Ordonnantie van 30 Oct. 1871, *Stbl.* No. 163, op den verhuur van gronden door inlanders aan niet-inlanders). — *I. G.*, 1879, II, bl. 399.

Arbeiders voor de vrije suikerkultuur. (Naar aanleiding van een Kabinetsbrief van den Gouverneur-Generaal, dd. 13 Febr. 1879, No. 49). — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 228.

Overzicht der „Proeve van een Ontwerp voor den overgang tot de toekomstige vrije suikerkultuur op Java”. Door J. Millard. 1879. — *I. G.*, 1879, I, bl. 768—769.

Eene stem uit Java over het Ontwerp Millard. — *I. G.*, 1879, II, bl. 884.

De vermoedelijke invloed van de intrekking der Gouvernements-suikerkultuur op het belastbaar vermogen der Javasche bevolking en de inkomsten der schatkist. Met eene graphische voorstelling. Door X. — *I. G.*, 1882, I, bl. 1.

Verslag eener vergadering van suikerfabriekanten te Modjokerto, bevattende eene gedachtenwisseling over de toekomst der suikerindustrie op Java in verband met den overgang tot geheel vrije kultuur. — *I. G.*, 1882, I, bl. 905—908.

Lasten die op de suiker-industrie op Java rusten. Door X. — *I. G.*, 1882, I, bl. 491, 860.

Engelhard (J. F. D.). Vrije suikerkultuur. — *T. I. L. G.*, 1882, bl. 1.

Hoe de bezwaren, welke de invoering der vrije suikerindustrie op Java in den weg staan, opgelost kunnen worden. (Memoriën gevoegd bij een adres ter zake van de Soerabaiasche Vereeniging van Suikerfabriekanten aan den Gouverneur-Generaal). — *T. I. L. G.*, 1883, bl. 39.

Berg (Mr. N. P. van den). De suikerindustrie en het staatsbelang. Met 2 bijlagen. — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 111. — Overzicht. — *I. G.*, 1886, I, bl. 493—496. — Het heden en de toekomst van de suikerindustrie in Ned. Indië. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1891, bl. 57—94. — De suikerindustrie op Java onder het bestuur van de O. I. Compagnie. — *Econ.*, 1892, bl. 495, 612. — *Maandbull. Suikerfabr.*, III, (1892—93), bl. 1, 69.

Borel (H. H.). Instandhouding der suikerindustrie op Java. Voordracht met debat en eene bijlage: „Zur Gesundung der Zuckerindustrie.” — *V. Ind. Gen.*, 1886, bl. 139—181. — *Ind. Merc.* 1886, No. 34, 44.

De naaste toekomst der suikerkultuur op Java. Door M. — *T. N. I.*, 1887, I, bl. 109.

Sprokkelingen op het gebied van de vrije suikerkultuur. Door C. H. — *T. B. B.*, VI, bl. 67, 266; VII, bl. 379; VIII, bl. 30.

Wessels (L.). De suikerindustrie op Java. (Over de daaraan verbonden bezwaren zoowel voor de ondernemers als voor de bevolking). — *I. G.*, 1891, II, bl. 1756. — *Maandbull. Suikerfabr.* II, (Nov. 1891), bl. 219.

De houding van sommige ambtenaren van Binnenl. Bestuur tegenover de suikerkultuur. Door *geen Suikerfabrikant*. — *T. B. B.*, VIII, bl. 67. — Opmerkingen van C. H. — *T. B. B.*, VIII, bl. 166. — Repliek. — *T. B. B.*, VIII, bl. 247.

Peelen (Dr. H. J. E.). Java's suikerindustrie. — *Econ.* 1893, I, bl. 359. — Overzicht met aantekeningen. — *I. G.*, 1893, I, bl. 1044—1052.

Memorie van de Soerabayasche Vereeniging van Suikerfabriekanten over de wenschelijkheid der vaststelling van een langeren huurtermijn voor gronden ten behoeve van de suikerrietteelt op Java. — *Landb.* III, (1889—90), bl. 867. — Nota van D. Lucassen over hetzelfde onderwerp. — *T. N. L. N. I.*, XL, bl. 501—504. — Vgl. *Versl. Suikercongres, Samar.*, 1889, bl. 468.

Bulée. Van kwaad tot erger. (Naar aanleiding van de brochure van P. J. Potter: „De kultuur van het suikerriet op Java. Arnhem 1890). — *I. G.*, 1891, I, bl. 258.

Bespreking, in eene vergadering van Suikerfabriekanten, van het vraagstuk van het waterrecht in verband met het beëindigen van den contractueelen aanplant van suikerriet met het Gouvernement. — *T. N. L. N. I.*, XLI, bl. 141—142.

Debat over den toestand der suikerindustrie op Java in verband met den afloop op 1°. Juni 1892 van den termijn gedurende welken het uitvoerrecht op suiker niet geheven wordt. — *T. N. L. N. I.*, XLII, bl. 296—300.

De vrije suikerkultuur. Door *een Opmerker*. (Voorstellen betreffende eene nieuwe regeling in verband met de a. s. expiratie van de Gouvernementskultuur). — *T. B. B.*, VI, bl. 234. — *Maandbull. Suikerfabr.*, II, (1891—92), bl. 283.

Memorie aan Z. E. den Gouverneur-Generaal aangeboden bij zijn bezoek aan Soerabaia door de Soerabajasche Vereeniging van Suikerfabrikanten betreffende den toestand en de toekomst der suikerindustrie op Java, dd. 17 Juni 1891. — *T. Vereen. Landhuurders*. 1891, No. 2, bl. 19. — *I. G.*, 1893, I, bl. 483—485.

Nota van den Minister van Koloniën betreffende de suikerkultuur op Java. (In antwoord op het Verslag der Tweede Kamer over het Wetsontwerp tot nadere schorsing van het uitvoerrecht van suiker in Ned.-Indië). — *I. G.*, 1892, I, bl. 797.

Advies van den Heer Fransen van de Putte in zake suikerkultuur. (In de zitting van de Eerste Kamer van 2 April 1892; en antwoord van den Minister.) — *I. G.*, 1892, I, bl. 807.

3. Koffie.

A. De koffiecultuur in het algemeen.

Berg (Mr. N. P. van den). Historisch-statistische aantekeningen over de voortbrenging en het verbruik van koffie. — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 427. — Over voortbrenging en verbruik van koffie. Door E. du Bois Jr. (Vervolg op vorenst. opstel). — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 386.

De productie en 't verbruik van koffie. — *Econ.*, 1875, I, bl. 380—381.

Statistiek van de koffieproductie (hoofdsoorten) in de verschillende landen der wereld volgens de oogst- en uitvoerstaten, en, waar die ontbreken, volgens de voornaamste invoeren, over 1873—1883. — *v. Gorkom*; *O. I. Cultures*, 2de druk. I, Amst. 1884, (bijl.).

Vergelijkend overzicht van de koffieproductie in de verschillende landen der wereld over 1855 en 1878. — *I. G.*, 1881, I, bl. 783.

Koffieproductie in verschillende landen (Java, Padang, Ceylon, Brazilië) over 1833—1882. (Bijlage van het Voorl. Verslag der Eerste Kamer over de Ind. Begroting van 1883). — *B. H. St. G.*, 1882—83 (1ste Kamer) No. 49. — *Vgl. I. G.*, 1883, I, bl. 132.

De koffiekultuur op Ceylon in vergelijking met die op Java. (Naar aanleiding van een officieel verslag van 1866). — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 82.

Hudig (J.). Acht dagen in de koffiedistricten van Ceylon. (Met beschouwingen ook over de kultuur op Java en hare toekomst). — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 96, 166, 218.

Enklaar van Guericke. Aankondiging van eene te Samarang verschenen Handleiding voor de koffiekultuur op Java volgens de werkwijze op Ceylon; met aanwijzing van de radicale verschillen tusschen de op Java en op Ceylon gevolgde kulturewijze. — *T. I. L. G.*, 1878, bl. 34.

Rovers (J. L.). De bemesting van koffielanden op Ceylon. — *T. N. L. N. I.*, XVII, bl. 370; XVIII, bl. 63, 128.

Extract uit het verslag van de Subcommissie te Ceylon betreffende het vraagstuk van bemesting der koffietuinen. Medegedeeld door C. A. Staverman. — *T. N. L. N. I.*, XV, bl. 48.

Gorkom (K. W. van). Koffie. — *Catal. Kol. Mus., Haarlem, Deel I*, bl. 1.

Schrijven van de Kamer van koophandel te Batavia aan den Gouverneur-Generaal, dd. 17 Maart 1883, houdende verzoek om van Regeeringswege gegevens te doen verzamelen omtrent den toestand van de koffiekultuur in 't algemeen en die van Zuid-Amerika (Brazilië) in 't bijzonder, met het antwoord der Regeering en reproductie van twee opstellen over de ontwikkeling van de koffiekultuur in Brazilië, het eene uit het „*Journal de Brésil*” en het andere van Ed. Lemos. — *I. G.*, 1883, II, bl. 218—226. — Nadere gegevens omtrent de koffiekultuur in Brazilië en op Java. — *I. G.*, 1883, II, bl. 371.

Deventer (M. L. van). Een woord over de toekomst der koffiecultuur in Brazilië. — *I. G.*, 1883, II, bl. 459.

Mededeelingen aangaande de koffiekultuur, voornamelijk in Brazilië, doch ook op Java. — *Le Brésil à l'exposition de St. Pétersbourg*, 1884, p. 29—68. — *Vgl. I. G.*, 1884, I, bl. 881.

Kessler (A.). De koffiekultuur in Brazilië. (Overzicht van het rapport van Dr. Couty: „*Etude de biologie industrielle sur le café. Rio de Janeiro 1883*”). — *T. N. L. N. I.*, XXIX, bl. 45.

De Ceylon-koffie op de internationale tentoonstelling te Calcutta. — *T. N. L. N. I.*, XXIX, bl. 76.

Delden Laërne (K. F. van). Brazilië en Java. Verslag over de koffiekultuur in Amerika, Azië en Afrika aangeboden aan Z. E. den Minister van Koloniën. — *B. Inst. Rks.* 4, IX. — Beoordeelingen van dat verslag. — *I. G.*, 1885, I, bl. 301—320. — *Econ.* 1885, I, bl. 245. — *Gids*, 1885, III, bl. 147. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 90. — Voordracht over de koffiekultuur in verband met vorenstaand verslag, met nota en debat. — *V. Ind.*, *Gen.* 1885, bl. 1—68, 103—194. — *La culture du café au Brésil.* — *B. Inst.*, *Rks.* 5, I, bl. 246.

Brazilië- en Java-koffie. (Het blad „le Brésil” over het verslag van v. Delden Laërne). — *I. G.*, 1886, I, bl. 572.

Zur Kaffee-Cultur. I. Die Baumschule. (Uit Semler's werk „*Die tropische Agri-cultur*”). — *D. K. Z.*, 1886, No. 8, S. 242.

Het verbeteren (veredelen) van het koffieras. (Uit een opstel van Dr. Bieger in de *St. Petersburger Gartenflora*). — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 307.

Zeper Jr. (P.). De „Caesalpina Dasy-rachys” als schaduwboom voor de koffie. — *T. N. L. N. I.*, XXVI, bl. 202.

Jonkman (Dr. H. F.). Koffie. — *Vr. v. d. D.*, V, (1890), bl. 81, 161.

Verslagen betreffende de cultuur en de bereiding van koffie en het beplante en nog beschikbare terrein voor dat product in Mexico, Centraal- en Zuid-Amerika, door de Consuls der Vereenigde Staten van Noord-Amerika. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1614.

De penwortel der koffie. Door F. H. N. — *T. I. L. G.*, 1881, bl. 197.

Over de verzending en den verkoop van koffie in de hoornschil. (Volgens Th. Christy). — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 551.

Koffie in Brazilië. (Uit de *Madras Times*). Met bijlagen over de koffieziekte. — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 113.

Over de op Ceylon genomen proeven met den aanplant van z. g. Liberia- of West-Afrikaansche koffie en de wensche-lijkheid harer overbrenging naar Java; met mededeelingen ook omtrent de z. g.

Sacca- en Laurina-koffie. — *T. N. L. N. I.*, XIX, bl. 192—193, 199; XX, bl. 151—152.

Proefaanplantingen van Liberia-koffie in 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. — *T. N. L. N. I.*, XXIII, bl. 30—35.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). De Liberia-koffie. (Ontleend aan „*The Ceylon Observer*” van 8 Nov. 1876.) — *Econ.* 1877, I, bl. 391.

Bull (W.). De nieuwe Liberia-koffie „*Coffea Liberica*”. — *T. N. L. N. I.*, XXIII, bl. 518.

Bericht over Liberia-koffie. (Mededeelingen van den Ned. Consul-Generaal te Elmina). — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 253.

Iets tegen Liberia-koffie. — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 258. — *I. G.*, 1879, I, bl. 678.

Mededeelingen aangaande de teelt van Liberia-koffie. — *T. M. N.*, 1880, bl. 1.

Nog iets over Liberia-koffie. (Proefaanplantingen in Azië en Amerika). — *T. M. N.*, 1880, bl. 150.

Scheffer (Dr. R. H. C. C.). Antwoord op een ongunstig oordeel van den Heer Reitze te Rio Janeiro over de Liberia-koffie. — *T. M. N.*, 1880, bl. 82.

Vragen van den Directeur van den Botanischen Tuin op Ceylon aan de planters betreffende de resultaten der proefnemingen met den aanplant van Liberia-koffie, en antwoorden daarop. — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 99.

De koffiekultuur in Liberia. (Mededeelingen van den Ned. Consul aldaar). — *I. G.*, 1883, II, bl. 226. — *Cons. Ber. en Versl.* 1883, bl. 130—135.

Wigman (H. J.). Liberia-koffie. (Aanbeveling van den aanplant op Java). — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, III, (1887—88), bl. 3. — *Teijsm.* I, (1890), bl. 257.

Waal (G. de). Bereiding van Liberia-koffie. — *T. B. B.*, I, bl. 1. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 157.

De Liberia-koffie beoordeeld door J. L. Waller, makelaar. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 84.

Delden (A. J. W. van). De Liberia-koffie op Gemampier (Java). — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 324.

Gefken (F. C.). Bereiding van Liberia-koffie. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889-90), bl. 177.

Bereiding van Liberia-koffie. Door een Planter. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889-90), bl. 229.

Kievits (J. H.). Het kweken van Liberia-koffie. — *Teijsm.*, II, (1891), bl. 89. — *Landb.* IV, (1890-91), No. 45, bl. 1267.

Het getal Liberia-koffieboomen in de Gouvernements-plantsoenen op Java. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1994.

Hindorf (Dr.). Liberia-Kaffee. — *D. K. Z.*, 1892, No. 8, S. 112.

Iets over de hybride van Liberia- met Java-koffie. Door O. — *T. B. B.*, VIII, bl. 138.

Liberia-koffie in de Maleische staten op Malakka. — *Teijsm.*, III, (1892), bl. 826.

Agronoom. Hybriden van Liberia- en Java-koffie. — *T. B. B.*, VIII, bl. 211.

Netscher (H. J. Th.). Liberia-koffie. (Geschiedenis van de teelt, ook op Java). — *Teijsm.*, IV, (1893), bl. 399.

Overduijn (F. K.). Liberiana. (Beschrijving van de Liberia-koffiekultuur met bedenkingen tegen de Gouvernements-kultuur van Liberia-koffie op Java). — *T. B. B.*, VIII, bl. 369. — Overzicht. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1926.

Pulpen van Liberia-koffie. — *Teijsm.*, IV, (1893), bl. 747.

Huijser (P. C.). De Liberia-koffie op Java. — *I. T.*, 20, 28 Dec. 1892, No. 169, 170.

Baud (H. W. L.). De cultuur van Liberia-koffie en de daaraan verbonden kosten. — *T. N. L. N. I.*, XLVII, bl. 298.

B. Java.

Staat van den koffieoogst op Java en de koffieprijzen over 1817-1872. — *Staatk. Staath. Jb.* 1873, bl. 276-277.

Aantooning van de hoeveelheden koffie op Java aan het Gouvernement geleverd in elk der jaren 1833-1867 en van de betaling deswege aan de bevolking. — *K. V.*, 1867-68, *bijl. X*.

Graphische voorstelling, aantoonende: 1o. de hoeveelheid koffie op Java aan het Gouvernement geleverd over 1840-1879;

2o. de in dezelfde jaren in Nederland behaalde bruto-veilingsprijzen, en 3o. de op Java behaalde bruto-veilingsprijzen over 1862-1879. — *K. V.*, 1880, *bijl. FF*.

Productie en uitvoer van Java- en Padang-koffie over 1871-1881. — *I. G.*, 1882, II, bl. 219.

Residentiegewijze opgave van het aantal dienstplichtige huisgezinnen en de verkregen hoeveelheid koffie op Java gedurende de jaren 1843-1888. — *Rapp. Staatscomm. 's Grav.* 1889, *bijl. C*.

Eenige cijfers betreffende de koffiekultuur op Java op hoog gezag over 1879-1883. — *Rapp. Staatscomm. 's Grav.* 1889, *bijl. D*.

Staat aanwijzende de koffieproductie van Java gedurende 1872-1887 benevens de netto-opbrengst per pikol in Nederland. — Staat aanwijzende de gemiddelde vijfjaarlijksche koffieproductie op Java. — *Rapp. Staatscomm. 's Grav.* 1889, *bijl. E*.

Koffieproductie van Ned. Indië over 1853-1888. — *Jaarcijfers*, No. 8, (*Koloniën*), bl. 38.

Cijfers betreffende de koffie-uitvoeren van Padang over 1860-1879 met vermelding van de bestemming. — *I. G.*, 1881, I, bl. 547. — Als voren over 1871-1881. — *I. G.*, 1882, I, bl. 219.

Koffieproductie (in pikols) in Ned. Indië sedert 1854. — *Jaarcijfers*, No. 10. (*Koloniën*), bl. 38.

Cijfers en feiten omtrent de opbrengst der koffiekultuur op Java. (1833-1880). — *I. G.*, 1882, I, bl. 360-364.

Achteruitgang van de Gouvernements-koffieoogsten op Java. (1859-1888). — *I. G.*, 1890, I, bl. 576.

Rangschikking der koffiedistricten van Java naar de opbrengst per bouw en naar de inlevering per cultuurdienstplichtige. (Bijlage Memorie van Antw. Voorl. Verslag Tweede Kamer Ind. Begr. 1893). — *B. H. St. G.*, 1892-93, No. 4/41-42. — *I. G.*, 1893, I, bl. 137.

Holle (K. F.). Iets over bemesting van koffietuinen. — *T. N. L. N. I.*, XII, bl. 88. — Veredeling van de koffie. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 159. — Koffiepraatjes. a. Het vroege bloeijen der koffieboomen.

b. Het stekken van de koffie. c. Greppels in koffietuinen. d. Schaduwboomen. e. Toppen van koffieboomen. — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 71. — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 157—184. — Terrassen in koffietuinen. — *T. B. B.*, IX, bl. 395.

Productiekosten van de partikuliere Java-koffie. (Cirkulaire dd. 22 Maart 1869, No. 22, met antwoorden). — *V. K. v. K. Bat.* 1869, bl. 167—184.

Abels (A. P. G.). Koffie-kultuur. (Naar aanleiding van U. Teuscher's „Opmerkingen en beschouwingen over de koffie-kultuur. Batavia 1870"). — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 13, 23.

Brata Yoeda. Koffie-kultuur. (Achteruitgang van de Java-koffie in quantiteit, gehalte en gewicht, en de middelen om dat tegen te gaan). — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 107. — Vgl. *N. en J.*, 1872, No. 6.

Ples (D.). Nota's over het op stomp kappen van koffieboomen en de resultaten daarvan. — *T. N. L. N. I.*, XVII, bl. 119. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 55, 89. — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 80. — Nog iets over het op stomp kappen van koffieboomen. — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 217. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 199. — Kampong- en paggerkoffie op de erven. — *T. N. L. N. I.*, XXIII, bl. 196. — Nota omtrent den aanleg en het onderhoud van Gouvernements-koffietuinen op tegal-gronden (*oro-oro*). — *T. N. L. N. I.*, XXIII, bl. 185.

Santé (P.). Middel tegen de vernielingen der „gansirs" in de jonge koffie-aanplant. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 66.

Sajers (J.). Analyses van koffiegronden. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 116.

Smid (H. Joh.). West-Indische koffiebereiding (op Java). — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 177, 197, 223. — Begroting der kosten van ontginning en exploitatie eener koffie-onderneming op woeste gronden in erfpacht. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 33. — Rectificatie. Door J. J. H. van Hall. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 153.

Enklaar van Guericke (F.A.). Koffie-kultuur. — Prijsverschil van gewone en West-Indische bereiding. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 50. — Koffiebereiding op groote schaal. — *T. I. L. G.*, 1883, bl. 26. — Bemesten van koffietuinen. — *T. L. Tuinb.*

N. O. I., V, (1889—90), bl. 291. — Kunstmatige koffie-droging (Procédé van Maanen). — *T. I. L. G.*, 1883, bl. 60.

Gorkom (K. W. van). Een nieuwe meststof voor koffieboomen; intensieve kultuur. (Sombreorum-meststof). — *T. N. L. N. I.*, XVII, bl. 358.

Rapporten over koffie op Java uit Mokka-zaad geteeld. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 307. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 314.

Koffiekultuur. (Voorschriften ontleend aan de Handleiding voor de Gouvts-koffie-kultuur van K. W. van Gorkom, D. Ples en K. F. Holle. Met aantekeningen). — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 202, 333.

Munnick (L. W. H. de). Opmerkingen betreffende den aanleg en het onderhoud van koffietuinen. — *T. N. L. N. I.*, XIX, bl. 14. — Proefnemingen met het gebruik van guano en beenderenmeel bij koffie-aanplantingen op Java. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 102.

Vragen betreffende het in kultuur brengen van eene koffie-onderneming op boschrijk geaccidenteerd bergterrein. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 291. — Antwoord van H. B. van Hees. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 15.

Mededeelingen betreffende de bereiding van de z.g. Sultan-of Sacca-koffie uit de schil van den koffieboom, vermengd met gewone koffie. — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 41. — Vgl. *T. N. I.*, 1875, I, bl. 323—324.

Romunde (van). Koffie-zaadbeddingen onder dadap. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 291. — Antwoord van S. L. W. van der Elst. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 21. — Verbetering. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 39. — Beschouwingen over schaduwboomen in koffietuinen. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 72.

Prijs (R.). Koffiebereiding. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 56.

Enklaar (E. C.). Terrassen in koffietuinen. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 148.

Elst (S. J. W. van der). Uitkomsten van niet beschaduwde koffietuinen. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 219. — Koffiezaadbeddingen onder dadap. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 250. — Beschouwingen over terrassen bij koffie-aanplantingen. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 287. — Opmerkingen van een Opziener. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 23. — Antwoord van v. d. Elst. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 40.

Het planten van sengon- en dadap-boomen in koffietuinen. — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 334—35. — Vgl. *T. N. I.*, 1877, II, bl. 148—149.

Wiselius (J. A. B.). Een kunstbewerking bij de koffiekultuur. (Neerbuigen van jonge koffieboomen). — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 114.

Bezwaren tegen het aanleggen van koffietuinen op terrassen. — *T. I. L. G.*, 1881, bl. 110.

Mounier (T.). Plantkuilen en greppels bij de koffiekultuur op Java. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 47.

Kunstmatig droogen van koffie, enz. (Procédé van Maanen te Salatiga). — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 296. — Circulaire van P. J. van Maanen betr. dat procédé. — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 313. — *I. G.*, 1881, I, bl. 1024. — Rapport over het procédé. — *I. G.*, 1881, II, bl. 503.

Rademacher (J.). Der Kaffeebau auf Java. — *Verh. Ver. Erdk. Halle*, 1881, S. 61.

Smets (Ch.). Over de bereiding en verzending der koffie. — *I. G.*, 1882, I, bl. 415.

Couperus (G. W.). Koffie-aangelegenheden op Java. (Raadgevingen betreffende de ontginning, bemesting en beplanting van huur- en erfpachtgronden op Java bestemd voor de koffiekultuur). — *I. G.*, 1883, II, bl. 391, 564. — Plantkuilen in koffietuinen. — *I. G.*, 1884, I, bl. 648.

Over eene nieuwe manier van koffiebereiding. Door v. S. — *T. I. L. G.*, 1884, bl. 31.

Prins (Dr. M.). Aanteekeningen omtrent de koffiekultuur van Java. (Overdruk uit het *Haagsche Dagblad* van 19 April 1888). — *I. G.*, 1888, I, bl. 813—816.

Dibbetz (D. J.). Het onderhoud der koffietuinen. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, II, (1886—87), bl. 93.

Bemesting voor koffietuinen. Door R. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, II, (1886—87), bl. 225.

Hagenaar Jr. (R.). Mannetjes-koffie. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, II, (1886—87), bl. 359. — Koffie-droogbakken met schuifdaken. M. pl. — *Ibid.*, V, (1889—90), bl. 24, 155. — Maragogipe-koffie. — *Ibid.*, IV, (1888—89), bl. 466. — Java-koffie op Liberia-stam. M. 2 pl. — *Ibid.*, V, (1889—90), bl. 44.

Lefebvre (D. J.). Koffie-droogbakken. M. pl. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 143.

Almerood. Bemesten van koffietuinen. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 256.

Schaduwboomen in koffietuinen. Door W. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 49.

Hamming. Koffiemest der Semarang-sche mestfabriek. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 65, 186.

Koffiedroogbakken met schuifdaken. Door B. M. pl. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 71.

Over koffiepulpers. Door B. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 82.

Over koffie en koffiebladziekte en het procédé van koffiebereiding van C. Perret te Lawang. — *Ind. Merc.*, 1888, No. 11, bl. 130.

Ackermann (M. W. Th.). Bemesting en schaduw in koffietuinen. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 101. — Grondbewerking in koffietuinen. — *Ibid.*, V, (1889—90), bl. 199. — Koffiemest. — *Ibid.*, V, (1889—90), bl. 202. — Beweringen zonder bewijzen. (Bemesting van koffietuinen). — *Ibid.*, V, (1889—90), bl. 261.

Bemesting van koffie. Door N. N. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 226.

Koffie-pulpers. Door A. B. C. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 237.

Staat aantoonende het verschil van onkosten van op Java en in Nederland bereide koffie. — *Landb.*, II, (1888—89), No. 32, bl. 144.

Geesdorp (C. H.). Beknopte handleiding voor den koffieplanter op Java. M. pl. — *Landb.*, III, (1889—90), No. 5, 6, 7, 10, 12—14, 17, 19, 22, 29, bl. 102, 134, 157, 245, 307, 334, 363, 462, 513, 592, 798.

Salomonson (H. A.). Irrationeele kultuur als oorzaak der koffiebladziekte. (Terrasseeren). Voordracht in de Plantersvereniging Semarang-Kadoe. — *Landb.*, III, (1889—90), No. 50, bl. 1480.

Maragogipe-koffie. (In 1883 op Java ingevoerd). — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, III, (1887—88), bl. 335.

Cate (P. ten). Mededeelingen aangaande de z.g. maragogipe-koffie. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 108. — Vgl. *ibid.*, IV, (1888—89), bl. 134—137.

Hiemink (M.). Maragogipe-koffie. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 206.

De maragogipe-koffie. (Ontleend aan de *Javasche Courant*). — *I. G.*, 1884, II, bl. 686.

Riemsdijk (J. van). Het enten in de koffiekultuur. Voordracht in de Planters-vereeniging „Samarang-Kadoe”. — *Landb.*, II, (1888—89), No. 8, bl. 177.

Overzicht van eene te Cheribon verschenen brochure „Eene bijdrage tot verbetering van de koffiecultuur”. Door een *Ambtenaar*. — *I. G.*, 1893, I, bl. 472—473.

Ophouden der vruchtbaarheid van gronden, waarop jaren lang koffie is geteeld. Door W. B. v. V. — *T. N. L. N. I.*, XLVI, bl. 315.

Kievits (J. H.). Schaduwboomen (bij de koffiekultuur). — *Teijsm.*, II, (1891), bl. 153, 339.

Terrassenaanleg bij de koffiekultuur. Door XXX. — *Teijsm.*, IV, (1893), bl. 471.

Agronoom. De djarak (als schaduw-boom bij de koffiekultuur). — *T. B. B.*, VII, bl. 343—347. — Vgl. *T. B. B.*, VIII, bl. 295—297.

Hoe drie en dertig jaren geleden op Java geoordeeld werd over het Regeering-stelsel. (Naar aanleiding van „Eene stem uit Java van 1833 over de gedwoonen koffielevering”). — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 494.

Met welk recht kan men in Ned. Indië van een koffiemonopolie spreken? — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 352—353.

Het loon der inlandsche bevolking bij de Gouvernements- en bij de partikuliere koffieteelt. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 534—536.

De hervorming der koffiekultuur op Java. (Pleidooi voor geleidelijke verandering van de gouvernementen in partikuliere kultuur). — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 162.

Eene nieuwe aanleiding tot knevelarij van den Javaan. Door E. (Naar aanleiding van het Besluit van 13 Nov. 1864, No. 7, regelende de betaling voor in de pakhuizen geleverde koffie van minder goede en inferieure hoedanigheid). — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1869, No. 8, bl. 134. — Vgl.

ibid., 1869, No. 19, bl. 339—340. — De werking van het koffie-besluit. — *Ibid.*, 1870, No. 1, bl. 45.

De koffie-cultuur als belasting beschouwd. — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1870, No. 1, bl. 43.

De toekomst der koffiekultuur in Ned. Indië. Bespreking ingeleid door den Heer van der Gon Netscher. — *V. Ind. Gen.*, 1869, bl. 73—94; 1870, bl. 1—34.

De koffiekultuur in de Preanger Regentschappen. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 434.

Parlementaire onjuistheid. (Naar aanleiding van het debat over het voorstel v. d. Hucht-Mirandolle betreffende de betaling aan de Preanger koffiëplanters). — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1870, No. 1, bl. 1.

Het heilaanbrengende Preangerstelsel. — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1869, No. 3, bl. 43.

Vrijwillige koffijkultuur. (Betoog voor verhooging der betaling aan de inlandsche bevolking voor het koffieproduct). — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1869, No. 6, bl. 92.

Holle (K. F.). De koffiekultuur in de Preanger. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 215.

Woudrichem van Vliet (L. van). De Gouvernements-koffiekultuur op Java. — *Koloniale Studiën, Eerste reeks, 's Grav.* 1867. — Onze koffiekultuurpolitiek op Java. — *Stemmen over staatk. en maatsch. vraagst.*, Sr. 2, afl. 1, *Kuilenburg*, 1878.

Gorkom (K. W. van). Verband of geen verband? De prijs der koffie en het Preanger-stelsel in de Tweede Kamer en in de toekomst. — *Tijdspr.*, Apr. 1870, bl. 347. — De Gouvernements-koffiecultuur. Een denkbeeld ter harer hervorming. — *T. N. L. N. I.*, XV, bl. 193. — De Gouvernements-koffiekultuur als bron van inkomsten. (Historisch overzicht). — *Vr. d. T.*, Jrg. VI, (1879—80), I, bl. 153. — Overzicht. — *I. G.*, 1880, I, bl. 86—89. — De Preanger-regeling der koffiekultuur (vastgesteld bij Ind. Besluit van 29 Januari 1872, No. 14). — *Vr. d. T.*, Jrg. VI, (1879—80), II, bl. 46. — Overzicht. — *I. G.*, 1880, I, bl. 616—621. — De hervorming van de Gouvernements-koffiekultuur op Java. — *I. T.*, 24, 31 Januari, 7 Febr. 1893, No. 174, 175, 176.

Soest (G. H. van). De koffie-kultuur op Java. (Naar aanleiding van een opstel van K. W. van Gorkom „De Gouvernements-koffiekultuur. Een denkbeeld ter

harer hervorming"). — *Econ.*, 1872, I, bl. 121. — De Gouvernements-koffiekultuur in verband met de partikuliere industrie. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1890, bl. 151—166.

Bosch (C. J.). Algemeen verslag der uitkomsten van het onderzoek betreffende de koffiekultuur op Java, ingesteld bij Ind. Besluit van 21 Februari 1865, No. 7. — *B. H. St. G.*, 1869—70, No. 168/35. — Bijlagen. — *B. H. St. G.*, 1870—71, No. 60; 1871—72, No. 29; 1872—73, No. 5.

Lenting (L. Ed.). De koffiekultuur op Java. (Naar aanleiding van het enquête-rapport van C. J. Bosch). — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 251.

Enklaar (E. C.). De koffiekultuur op Java. (Naar aanleiding van het enquête-rapport van den Hoofd-Inspecteur C. J. Bosch). — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1871, No. 10, bl. 300. — Open brief aan den Heer A. C. Joosten. (Naar aanleiding van diens lezing in het Ind. Genootschap over de koffiekultuur). — *N. en J.*, 1874, No. 5, — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 109. — De Gouvernements-koffiekultuur in het Indisch Genootschap. — *N. en J.*, 1874, No. 7, 8.

Joosten (A. C.). De koffie-enquête. — *N. en J.*, 1872, No. 5, 7, 9. — Nota en lezing over de koffiekultuur op Java. (Naar aanleiding van de enquête-stukken). Met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1874, bl. 1—38, 69—134, 161—194. — Nota van Castens. — *Ibid.*, 1874, bl. 135—160.

Bosch (W.). Dgedwongen koffiekultuur als middel van belasting. — *N. en J.*, 1872, No. 6. — De gedwongen koffiekultuur als middel van belasting zeer improductief. — *N. en J.*, 1872, No. 8.

Voort (J. A. van der). De Gouvernements-koffiekultuur op Java. (Aanbeveling van het denkbeeld om die kultuur onder het beheer van het boschwezen te stellen). — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 137.

De Gouvernements-koffiekultuur in de residentie Bezoeki. (Uittreksel uit het Enquête-rapport van C. J. Bosch. Met aantekeningen). — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 126.

Dedem (W. K. Bn. van). De verhouding van de z. g. Gouvernements-koffieplantsoenen tot de schatkist. — *V. Ind. Gen.*, 1874, bl. 201.

Nieuwe denkbeelden omtrent de Gouvernements-koffiekultuur op Java. (Naar aanleiding van geschriften van J. C. Joosten, C. Castens en S. L. W. van der Elst). — *T. N. I.*, 1874, I, bl. 460.

De koffie-quaestie. (Voorgestelde verhooging van het plantloon). — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 323.

Adres van de Maatschappij tot Nut van den Javaan aan de Tweede Kamer, dd. 30 Sept. 1873, om inkrimping van de gedwongen koffiekultuur op Java en uitgifte van koffietuinen in erfpacht. Met toelichting. — *N. en J.*, 1873, No. 20.

Advies van den Regent van Probolinggo omtrent de Gouvernements-koffiekultuur. (Ontleend aan de enquête-stukken). — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 238.

Hees (H. B. van). Een woord over Gouvernements- en partikuliere koffiekultuur. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 294. — Een gulden meer! (Verhooging van het plantloon). — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 317.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). Eene nieuwe phase in een gewichtig vraagstuk. (Naar aanleiding van het Kamerverslag over het Koffie-enquête-rapport van C. J. Bosch). — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 161.

Een mislukte enquête. — De Gouvernements-koffiekultuur. Door T. (Naar aanleiding van de discussiën in de Tweede Kamer over het enquête-rapport van C. J. Bosch). — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 431.

Hall (J. J. H. van). Wetenschap en Gouvernements-koffiekultuur. — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 176, 190, 346.

Over de regeling van de koffiekultuur in de Preanger Regentschappen door den maarschalk Daendels. (Uit de geschiedenis der Preanger Regentschappen, gepubliceerd door het Bataviaasch Genootschap). — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 306—317. — Vgl. *Vh. B. G.*, XXXIX.

Kemp (P. H. van der). De registrering der gereserveerde gronden ten behoeve van de Gouvernements-koffiekultuur. (Met een voorstel tot wijziging). — *I. G.*, 1881, II, bl. 1. — De regeling der statistiek bij de Gouvernements-koffiekultuur. — *I. G.*, 1881, II, bl. 189.

Delden Laërne (van). Moet de ontginning van woeste gronden door partikulieren op Java tegengegaan of aange-

moedigd worden in het belang van de Gouvernements-koffiekultuur? (Vooral gericht tegen het reserve-stelsel). — *T. N. L. N. I.*, XXVI, bl. 219. — Vgl. *I. G.*, 1880, II, bl. 439—440.

Eene bijdrage tot de kennis der koffiekultuur op Java. (Bijplantingen en afschrijvingen in de koffietuinen, met mededeelingen aangaande de z.g. merdika-tuinen in de Preanger Regentschappen). — *I. G.*, 1882, I, bl. 903—906. — Vgl. *B. Ind. Stbl.*, No. 4076.

Koffiebereiding op groote schaal. (Bedenkingen daartegen). Door een *Koffieplanter*. Met opmerkingen van Enklaar van Guericke. — *T. I. L. G.*, 1883, bl. 26, 28.

Een woord over de afschaffing der Gouvernements-koffiekultuur. Door U. — *I. G.*, 1883, I, bl. 866.

Het Koloniaal Verslag van 1883 over de Java-koffie. (Met bespreking van een afgewezen verzoek om al de koffie in Pasoeroean door partikulieren te doen bereiden). — *I. G.*, 1884, II, bl. 160.

Huijser (P. C.). De Staatskoffiekultuur in Bantam. — *Ind. Mail*, II, (1887), bl. 1. — De vermoedelijke oorzaken van den achteruitgang der Gouvernements-koffiekultuur in Ned. Indië. — *I. G.*, 1888, I, bl. 587. — De plannen van den Minister van Koloniën ten aanzien van de Gouvernements-koffiekultuur in Ned. Indië. Voordracht met debat en Nota van H. D. Mac Gillavry. — *V. Ind. Gen.*, 1892, bl. 159—201. — De Indische pers over de Gouvernements-koffiekultuur. — *I. T.*, 28 Juli 1891, No. 96. — Overeenstemming beter dan dwang. (Naar aanleiding van het koffierapport van 1889). — *I. T.*, 19, 26 Juli 1892, No. 147, 148.

De cijfers der Gouvernements-koffiekultuur in Bantam volgens het Koloniaal Verslag van 1885, Bijlage XX. — *I. G.*, 1886, II, bl. 955.

Agronoom. Monosoeko-tuinen en tuinen op hoog gezag aangelegd in het district Ambarawa. — *T. B. B.*, I, bl. 145.

De tegenwoordige werkwijze bij de Gouvernements-koffiekultuur en de Ontginingsordonnantie. (Uit de *Locomotief*). — *Ind. Mail*, II, (1887), bl. 460.

Krosok. Koffie-reserve en terreinkeuze. — *T. B. B.*, II, bl. 253. — Koffie-reserve en zaadkoffie. — *T. B. B.*, IV, bl. 86.

Alphen (D. F. van). De koffiekultuur op Java. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1888, bl. 45—74. — Overzicht. — *I. G.*, 1888, I, bl. 381—386. — De overgang van gedwongen tot vrije kultuur. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1834.

Opheffing van dwang bij de koffiekultuur zonder die kultuur zelve te vernietigen. (Resumé van een artikel van X in de *N. Rott. Courant* van 22 Nov. 1887). — *I. G.*, 1888, I, bl. 86.

Goltstein (Mr. W. Bn. van). De Gouvernements-koffiekultuur onder den Gouverneur-Generaal van Rees. — *I. G.*, 1888, I, bl. 275. — Het doodvonnis der Gouvernements-koffiekultuur. (Naar aanleiding van de instelling, bij Kon. Besl. v. 14 Oct. 1888, No. 18, van eene Staatscommissie voor een onderzoek betreffende de koffiekultuur in Ned.-Indië, de uitvoering van den maatregel en zijne vermoedelijke gevolgen). — *I. G.*, 1890, II, bl. 1249.

De toekomst der Gouvernements-koffiekultuur op Java. (Resumé van vijfopstellen in de *N. Rott. Courant* van Augustus 1888, naar aanleiding van het artikel van Mr. W. Bn. van Goltstein „De Gouvernements-koffiekultuur onder den Gouverneur-Generaal van Rees”). — *I. G.*, 1888, II, bl. 1323—1333.

Overzicht eener reeks artikelen van Ottolander in het dagblad *de Standdaard* van Dec. 1887 en Januari 1888 over de Gouvernements-koffiekultuur, bevattende voorstellen tot opheffing van die kultuur en vervanging door een hoofdgeld van de vrijgestelde kultuurplichtigen, en eene grondbelasting van de koffietuinen. — *I. G.*, 1888, I, bl. 373—381.

Officieele mededeelingen omtrent de Gouvernements-koffiekultuur. (Uit het Koloniaal Verslag van 1887). — *I. G.*, 1888, I, bl. 449.

Wessels (L.). De geleidelijke oplossing van de Gouvernements-koffiekultuur op Java. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1268. — Het loon van de koffieplantende bevolking op Java in verband met artikel 56 Reg. Reglement. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1818. — De Gouvernements-koffiekultuur op Java onder de werking van de Preanger-regeling. — *I. G.*, 1889, I, bl. 48. — De Gouvernements-koffiekultuur op Java. — *Vr. d. T.*, Jrg. XVIII, (1891—92), I, bl. 59. — De voorstellen van de Indische Regeering omtrent de koffie-

kultuur op Java. *I. G.*, 1892, II, bl. 1746. — De nieuwe toekomst der Gouvernements-koffiekultuur op Java. Met bijlage en naschrift. — *I. G.*, 1893, I, bl. 188, 288. — Koffie monopolie en verplichte levering. (Naar aanleiding van eene redevoering van den Minister van Dedem in de Eerste Kamer op 29 Dec. 1892). — *I. G.*, 1893, I, bl. 545. — Koffiebereiding-licenties op Java. — *I. T.*, 17 Nov., 1891, No. 112.

Het *Algemeen Handelsblad*, de Heer Wessels en de Heer van Gorkom over de bestaanbaarheid eener vrije inlandsche koffiecultuur (Volkskultuur). — *I. G.*, 1890, I, bl. 153—156.

Beoordeelend overzicht der brochure van L. Wessels „De opheffing van het monopolie en de vervanging van de gedwongen koffiekultuur op Java door eene Staatskultuur in vrijen arbeid.” *s Grav.* 1890.” — *I. G.*, 1890, II, bl. 2018—2024. — Gelijk overzicht van de brochure van L. Wessels „De voorstellen van de Indische Regeering omtrent de Gouvernements-koffiekultuur op Java en Sumatra's Westkust.” *s Grav.* 1892.” — *I. G.*, 1892, I, bl. 1073—1078.

De jongste voorschriften voor de Gouvernements-koffiekultuur op Java. Door N. (Naar aanleiding van de Handleiding en Gids voor die kultuur van J. Heijting. Batavia 1887). — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 280.

De koffiekultuur op hoog gezag. (Als belasting op den inlandschen landbouw). — *Mr. P. Brooshoofd; Memorie. I.*, Samar. 1888, bl. 45.

Rapport van de bij Kon. Besluit van 14 October 1888 benoemde Commissie voor de Gouvernements-koffiekultuur in Ned.-Indië. — *T. N. I.*, 1890, I, bl. 1, 81, 321, 401; II, bl. 1, 81, 161, 288, 340; 1891, I, bl. 50, 123, 179, 261. — Oordeel der pers. — *I. G.*, 1890, I, bl. 152—153, 336—356, 936—945, 1176—1182.

De „waarheid” van den Resident Waanders en de „waarheid” van den Heer Waanders. (Naar aanleiding eener brochure van den Heer v. Bloemen Waanders over het rapport der Koffiecommissie). — *I. G.*, 1890, I, bl. 508. — Vgl. *I. G.*, 1890, I, bl. 532—537.

Eenige beschouwingen over de Gouvernements-koffiekultuur op Java, in verband

met het Verslag der Staatscommissie. Door V. — *T. B. B.*, IV, bl. 221.

De Gouvernements-koffiekulturen haar geleidelijke intrekking. Door J. J. V. — *T. B. B.*, IV, bl. 1.

Hervorming der koffiecultuur op Java (Rapport Commissie Kon. Besluit dd. 14 Oct. 1888). — *T. B. B.*, IV, bl. 295.

Historisch overzicht betreffende de Gouvernements-koffiekultuur op Java getrokken uit de Koloniale Verslagen, Bijblad op het Indisch Staatsblad en enkele andere officieele bescheiden. (1848—1888). — *Rapp. Staatscomm. 's Grav.* 1889, bijl. A.

Lange (G. A. de). Geschiedenis van de koffiekultuur op Java tot 1855. — *Rapp. Staatscomm. 's Grav.* 1889, Bijl. B.

Officieele mededeelingen omtrent de Gouvernements-koffiekultuur op Java. — *I. G.*, 1891, I, bl. 580.

Kielstra (E. B.). Naar aanleiding van het koffierapport. — *I. T.*, 6, 13, 20 Mei 1890, No. 32, 33, 34. — Een eenzijdig onderzoek en een verwerpelijk advies. (Naar aanleiding van de brochure van J. Kuneman over de Gouvts koffiekultuur op Java. *s Grav.* 1890.). — *I. T.*, 1, 7 April 1891, No. 79, 80. — Antwoord van Kuneman. — *I. T.*, 21 April 1891, No. 82. — De Gouvernementskoffiekultuur op Java. — *I. T.*, 8 Nov., 1892, No. 163.

Beoordeeling van de denkbeelden door de Heeren Mr. H. D. Levyssohn Norman en Mr. P. Brooshoofd ten opzichte van de Gouvernements-koffiekultuur geuit. — *Rapp. Staatscomm. 's Grav.* 1889, Bijl. G.

Oomen (J. H. B.). De Gouvernements-koffiekultuur en Artikel 56, § 4, Reg. Reglement. (Inkooprij). — *I. G.*, 1890, I, bl. 279.

Het eldorado van de Gouvernements-koffiekultuur op Java (Malang). — *Landb.* III, (1889—90), No. 32, bl. 908.

Dharma. De koffiekultuur als volkskultuur. — *I. G.*, 1890, I, bl. 889.

De Gouvernements-koffiekultuur onder het beheer der houtvesters. — *Landb.*, III, (1889—90), No. 50, bl. 1483.

Betere regeling van de betaling voor de Gouvernements-koffiecultuur. (Advies van een Hoofd van Gewestelijk Bestuur over de voorstellen ter zake van de Staats-

commissie voor de Gouvernements-koffie-kultuur in Ned.-Indië. Met statistieke tabellen). — *T. B. B.*, V, bl. 33.

De Oud-Hoofdinspecteur Heijting contra de Staatscommissie voor de koffiekultuur. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1942.

Korte aantekeningen op het advies van den Directeur van Binnenl. Bestuur in zake Gouvernements-koffiekultuur. Door een Ambtenaar bij het Binnenl. Bestuur. — *I. T.*, 22 Nov. 1892, No. 165.

De Gouvernements-koffiekultuur. Door een Planter. — *T. B. B.*, V, bl. 335.

Esche (J. M.). Een en ander naaraanleiding der onttrekking van koffie aan de verplichte levering. (Betoog voor geheele vrijmaking van de koffiekultuur). — *I. G.*, 1891, I, bl. 184. — Nog eens de Gouvernements-koffiekultuur. Een afgezaagd thema ietwat gevarieerd. — *I. G.*, 1892, I, bl. 949; II, bl. 1220.

Ilcken (J.). Een keerpunt in de Gouvernementskoffiekultuur. (Over de voornemens der Regeering in verband met de adviezen van den Inspecteur van het Boschwezen in Ned. Indië, om de koffiekultuur onder het beheer der houtvesters te stellen). — *Vr. d. T. Jrg. XVII*, (1890—91), II, bl. 169. — Overzicht. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1255—1258.

Opmerkingen aangaande twee opstellen over de Gouvernements-koffiekultuur. I. Rapport der Staatscommissie. Door een Kontrolleur van het Binnenl. Bestuur. — II. Be-reiding van Gouvernementswege of door partikulieren. — *T. B. B.*, V, bl. 315.

Verwijk (J. J.). De volkskoffiekultuur in de residentie Pasoeroean. — *T. B. B.*, VI, bl. 1.

Ordonnantie van 20 April 1891, houdende herziening der regeling in *Staatsblad* 1873, No. 54, omtrent de toelating van bijzondere personen tot het bereiden der koffie aan den Lande geleverd (koffie-licenties) en voorschriften omtrent de toepassing. — *B. Ind. Stbl.* No. 4577. — Adressen tegen die Ordonnantie, en advies der Kamer van Koophandel te Samarang. — *V. K. v. K. Samar.* 1891, bl. 17. 19.

Kuneman (Julius). Een koffie-praatje. Een repliek en nog iets. (Naar aanleiding van beoordeelingen zijner brochure over de Gouvernements-koffiekultuur. 's Grav. 1890). — *I. G.*, 1892, I, bl. 463.

Indische adviezen nopens het Rapport door de bij Kon. Besluit van 14 Oct. 1888, No. 18, ingestelde Staatscommissie onder dagteekening van 14 October 1889 uitgebracht, betreffende de Gouvernements-koffiekultuur op Java, ter Sumatra's Westkust en in de residentie Menado. — *K. V.*, 1891, bijl. *TT. I—III*. — *T. N. I.*, 1892, I, bl. 93, 241, 401; II, bl. 1, 98, 178; 1893 I, bl. 43, 182, 251; II, bl. 181. — *I. G.*, 1892, I, bl. 641, 820, 1018; 1892, II, bl. 1297, 1469, 1697.

De Ordonnantie betreffende het verkoopen van gemalen koffie. — *I. G.* 1891, I, bl. 79.

Cordes (J. W. H.). De leiding der Gouvernements-koffiekultuur. (Ontrading van het denkbeeld om die leiding aan de boschambtenaren op te dragen). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1826. — Vgl. *I. G.*, 1893, I, bl. 103—105.

Burger (D.). Nota over de gevolgen voor de particuliere industrie van de voorgestelde nieuwe regeling door het Gouvernement, om koffie door de inland-sche bevolking te doen planten middels aannemers. Met debat. — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 227—250. — Overzicht. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1945.

Adressen van de Soekaboemische Land-bouwvereeniging aan de beide Kamers der Staten-Generaal, dd. 24 Mei 1892, houdende bezwaren tegen het reorganisatieplan voor de Gouvernements-koffiekultuur op Java. — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 261—274. — Bespreking van het koffievraagstuk door die Vereeniging in verband met de adressen. — *T. N. L. N. I.*, XLV, bl. 17—29.

Houten (S. van). Nota over de Gouvernements-koffiekultuur in verband met de door hem aanhangig gemaakte motie. (Bijlage Voorl. Verslag 2de Kamer Ind. Begrooting 1893). — *I. G.*, 1892, II, bl. 2326. — *Econ.* 1892, II, bl. 963. — Vgl. *I. G.*, 1893, I, bl. 475—482.

's Ministers denkbeelden over de koffiekultuurquaestie. (Uittreksel uit de Memorie van Toelichting tot de Indische Begrooting van 1893). — *I. G.*, 1892, II, bl. 2130.

Andriessen (W. F.). Zur Kaffeekultur in Niederländisch-Indien. (Historisch overzicht van het koffiestelsel). — *D. K. Z.*, 1892, No. 12, S. 166.

Die Zwangscultuur in Nederlândisch-Indien. (Historisch overzicht van de Gouvernements-koffiekultuur). — *Ausl.* 1893, No. 2, S. 28.

Beschouwingen over de reorganisatie-plannen met betrekking tot de Gouvernements-koffiekultuur. — *Versl. Soekaboem. Landb. Vereen.* 1892, bl. 15—22. — *I. G.*, 1893, I, bl. 791.

De onlangs in de Tweede Kamer behandelde voorstellen aangaande de Gouvernementskoffiekultuur. (Beschouwingen over de kritiek betreffende die voorstellen en de Indische adviezen). — *T. N. L. N. I.*, XLV, bl. 257.

Jan Company en de koffiekultuur. Door X. — *I. G.*, 1893, II, 1921.

Koffiekultuur-getob in den Compagnies-tijd en later. — *I. G.*, 1893, II, bl. 2131.

Gedeelte van het Koloniaal Verslag van 1893 voor zooveel betreft de aan de verplichte levering onderworpen koffiekultuur op Java. (Bijlage der Mem. v. Antw. op het Voorl. Versl. 2de Kamer Ind. Begr. 1894). — *B. H. St. G.*, 1893—94, No. 4/38.

Huls (G. F. K. van). De nieuwe regeling van de Gouvernements-koffiekultuur. — *T. B. B.*, IX, bl. 421.

C. Buitenbezittingen.

Nota over de Gouvernements-koffiekultuur op Sumatra's Westkust. — *H. J. Lion; Uitstap naar Padang. Batavia*, 1870, bl. 84—90.

Prujs van der Hoeven. De koffiekultuur in de Palembangsche Bovenlanden. — *Econ.* 1874, II, bl. 803.

Lambrecht (T.). Die Kaffeekultur auf der Westküste von Sumatra. — *Globus* XVII, (1870), No. 4.

De koffiekultuur der Padangsche Bovenlanden. — *Econ.* 1874, II, bl. 803.

De uitbreiding der koffiekultuur ter Sumatra's Westkust. — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 398—400.

Polemiek tusschen Godon en Snelleman (in de *N. Rott. Courant*) over de oorzaken van het prijsverschil in de verschillende soorten van Sumatra-koffie. — *I. G.*, 1886, I, bl. 501—504.

De Gouvernements-koffiekultuur en de partikuliere ondernemingen ter Sumatra's Westkust. (Uittreksel uit het verslag der Kamer van Koophandel te Padang over 1886). — *I. G.*, 1888, I, bl. 416.

Kielstra (E. R.). De koffiekultuur ter Westkust van Sumatra. (Historische studie ontleend aan officieele bescheiden). Met bijlage: Gouvernementskoffie ter Westkust van Sumatra ontvangen sedert 1848. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1437, 1609, 1674.

Het systeem-Ples bij de Gouvernements-koffiekultuur op Sumatra's Westkust. Door V. S. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1793. — Iets over den aanplant van koffieboomen. Door S. (Naar aanleiding van vorenstaand opstel). — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 221.

Staatsblad 1889, No. 174. Door een Controleur bij het Binnenlandsch Bestuur. (Bezoldiging der koffie- en hulpkoffiepakhuismeesters op Sumatra's Westkust). — *T. B. B.*, IV, bl. 113.

Cultuurprocenten aan Europeesche ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur (bij de koffiekultuur op Sumatra). Door Soetan Maradja Lelo. — *T. B. B.*, IV, bl. 351.

Opgave voor elk district in het bijzonder betreffende de ter Sumatra's Westkust aan het Gouvernement geleverde koffie over de jaren 1863 t/m 1884, 1887 en 1888; voor sommige dezer tevens met aanwijzing van het aantal bij de kultuur ingedeelde personen en van de ingeleverde hoeveelheid gemiddeld per kultuurplichtige. — *K. V.*, 1889, bijl. *EEE*.

Rooij (J. de). De koffiekultuur ter Sumatra's Westkust en het rapport der Staatscommissie. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1409.

Betoog voor vervanging van de koffiekultuurdiensten op Sumatra's Westkust door eene belasting in geld. (Resumé van een artikel in het *Amsterd. Handelsblad*; met kantteekeningen). — *I. G.*, 1890, I, bl. 1182—1185. — *Vgl. I. G.*, 1890, II, bl. 1356—1357.

Het advies van den Gouverneur-Generaal omtrent de Gouvernements-koffiekultuur op Sumatra's Westkust. — *I. G.*, 1892, I, bl. 1018.

Kraft van Ermel (W. K. L.). De koffiekultuur in een gedeelte der residentie Palembang. — *T. B. B.*, VII, bl. 1.

Gouvernements-koffiekultuur ter Sumatra's Westkust. Nota van den Adviseur-Honorair voor inlandsche zaken K. F. Holle, dd. 24 Februari 1891. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 182. — De denkbeelden van den Heer K. F. Holle over rationeele kultuur contra roofofbouw ter Sumatra's Westkust. Door Soetan Maradja Lelo. — *I. G.*, 1892, II, bl. 2316.

Gouvernements-koffiekultuur ter Sumatra's Westkust. Advies van den Gouverneur-Generaal aan den Minister van Koloniën, dd. 24 Februari 1891. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 43. — Advies van den Raad van Ned. Indië, dd. 9 Januari 1891. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 251. — Rapport van den Gouverneur van Sumatra's Westkust. — *T. N. I.*, 1893, II, bl. 181.

Iets over particuliere koffiekultuur in de Padangsche Bovenlanden. — *Teijsm.*, III, (1892), bl. 764.

Het koffielemonopolie in het Rijk van Boni. — *T. N. I.*, 1865, II, bl. 547.

Bleeker (Dr. P.). De gedwongen koffiekultuur in de Minahassa. — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 490.

Notenmuskaat en koffiekultuur in Menado. (Betog voor uitbreiding van eerstgenoemde kultuur en opheffing van de gedwongen koffiekultuur). — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 218.

Harencarspel (J. P. van). Iets over heerendiensten. (Pleidooi voor afkoop der persoonlijke diensten en loslating van de Gouvernements-koffiekultuur in de Minahassa, met wenken omtrent de uitvoering). — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 133.

De koffiekultuur in de Minahassa. — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 333.

Veen (H.). Aanteekeningen omtrent de koffiebereiding in de Minahassa. — *T. L. en Tuinb. N. O. I.*, II, (1886—87), bl. 382.

Wessels (L.). Overzicht van de Gouvernements-koffiekultuur in de Minahassa, residentie Menado. — *Rapp. Staatscomm.* 's Grav. 1889, bijl. H. — *T. N. I.*, 1891, I, bl. 50, 123.

De Minahassa en de Gouvernements-koffiekultuur. (Resumé van een opstel in het *Algemeen Handelsblad* van 6 Nov. 1890). — *I. G.*, 1890, II, bl. 2553—2555.

Het rapport van den Resident van Menado over het Verslag der Koffie-Commissie. Met eenige kanteekeningen. — *I. G.*, 1892, I, bl. 820.

Een motie (van het kamerlid E. B. Kielstra) tot afschaffing van de Gouvernements-koffiekultuur in de Minahassa. (Verslag van het debat; met aanteekeningen). — *I. G.*, 1893, I, bl. 68.

Invoer van koffie te Makasser uit Bonthain en andere deelen van Celebes over 1859—1889. — *I. G.*, 1891, I, bl. 692.

4. Tabak.

De tabak. Door H. F. R. H. (Cultuur, fabricatie, handel, belasting). — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 324.

Homans (W. D.). Bekroonde beantwoording van door het derde Indisch Landbouwcongres gestelde vragen betreffende tabakskultuur en bereiding. — *T. I. L. G.*, 1878, bl. 161.

Harkema (G.). The tobacco-culture at the colonial exhibition in London. — *Rev. Col. Intern.*, 1886, II, p. 319. — Colonial tobacco in Amsterdam. — *Ibid.*, 1887, I, p. 171.

Tobacco-culture in foreign countries. — *Rep. Cons. United States*, Aug. 1889, p. 641—690.

Verscheidenheden over tabak. — *T. N. I.*, XXXIV, bl. 377.

Aanvoer in Nederland van Java-en Sumatra-tabak, 1866—1876. — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 212. — Als voren in 1873—1882. — *I. G.*, 1884, I, bl. 259. — Als voren in 1871—1885 en 1865—1885. — *I. G.*, 1887, I, bl. 282. — *Econ.*, 1887, I, bl. 239.

Tabaksproductie in Ned. Indië over 1872—1876. — *Econ.*, 1878, I, bl. 140.

Aanvoer van Sumatra-tabak in Nederland, 1869—1878. — *Econ.*, 1880, I, bl. 233.

Java-tabaksoogst, 1872—1880. — Sumatra-tabaksoogst, 1865—1880. — *I. G.*, 1882, I, bl. 596. — Sumatra-tabaksoogst 1874—1885. — *Ind. Merc.*, 1886, No. 44.

Invoer van Sumatra-tabak in Amerika, 1881—1890. — *Ind. Merc.*, 1890, No. 30.

Aanvoer van Sumatra-tabak in Nederland, 1873—1887. — *Ind. Merc.*, 1888, No. 52.

Statistiek van Java-, Sumatra- en Borneo-tabak, 1875—1889. — *Ind. Merc.*, 1890, No. 49.

Java- en Sumatra-tabak. Oogst en uitvoer op de Ned. markt in 1864—1887. — *Jaarcijfers*, (Kol.), No. 8, bl. 56. — Als voren in 1864—1890. — *Ibid.*, No. 10, bl. 56.

Sumatra-tabaks-oogsten, 1865—1890. — *Econ.*, 1891, bl. 857—858.

Bespreking van de tabakskultuur in Ned. Indië. Ingeleid doorden Heer Laurillard. — *V. Ind. Gen.*, 1875, bl. 169—191.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). De tabakskultuur in Indië en de accijnsheffing in Nederland. — *T. N. L. I.*, 1876, I, bl. 375.

Iets over de tabaksteelt in Indië. — *I. G.*, 1883, II, bl. 572.

Tabacco-culture in Dutch India. Report by vice-consul Wood at Batavia. — *Rep. Cons. United States*, March 1889, No. 103, p. 401.

Huijser (P. C.). De tabaksindustrie in Ned. Indië. — *I. T.*, 17 Nov. 1891, No. 112.

Staverman (H. J.). Beschrijving van de tabaksteelt in de residentie Kediri. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 39. — Het draineren van tabaksvelden. — *T. N. L. N. I.*, XV, bl. 291. — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 96.

Huijser (J. G.). De vrije tabaksindustrie in de residentie Kediri. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 48.

Vliet (C. A. M. van). Middel om het totaal verbranden van tabaksdroogloodsen te voorkomen en daardoor brandschade te verminderen. Met Nota van toelichting. — *T. N. L. N. I.*, XVII, bl. 284, 287.

Swieten (H. J. van). Beschrijving van de teelt en bereiding van de Cuba-tabak (in vergelijk ook met die op Java). — *T. N. L. N. I.*, XII, bl. 235. — Een wenk voor tabaksplanters of opkoopters en bereiders van tabak. (Verbetering van de kwaliteit der Java-tabak). — *T. I. L. G.*, 1881, bl. 113. — De tabak als plant voor tuinkultuur aanbevolen, vooral op eigen, gehuurde of erfpachtsgroonden op Java. Met handleiding, statistiek en plaat. — *T. N. L. N. I.*, XXVII, bl. 397.

Tabakskultuur. Door C. J. C. (Naar aanleiding van eene te Soerabaja verschenen

brochure getiteld: Tabakskultuur op Java 1871). — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 69, 111, 151; 1872, bl. 79, 102.

Adviezen van eenige tabaksplanters op Java op de vraag: Wat is beter, het oogsten van tabak bij bladen of bij boomen? — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 251; 1873, bl. 5.

Hees (H. B. van). Eenige opmerkingen aangaande de kultuur en de bereiding van Java-tabak. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 144.

Zijlker (A. I.). Tabakskultuur. (Proefaanplant op Java, systeem-Reynoso). — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 167; 1875, bl. 14. — Antwoord van Enklaar van Guericke. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 17.

Everdingen (Mr. N. T. J. van). Beantwoording van de vraag: Kunnen op Java landhuur-ondernemingen tabak planten zonder aanwending van mest? — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 105.

Enklaar van Guericke (F. A.). Proefteelt van verschillende tabaksoorten met gebruik van onderscheidene meststoffen. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 30.

Brieven over de tabakskultuur in Banjoemas. Door een Tabaksopziener. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 174.

Circulaire van het Bestuur van het 3de Indisch Landbouw-Congres aan belanghebbenden bij de tabakskultuur op Java, betreffende scheikundige onderzoeken op groote schaal in het belang van die kultuur, met bespreking ook van de werklonen, enz. — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 127. — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 203.

Bosch (L.). De inlandsche tabakskultuur in de afdeling Bondowosso (Bezoeki). — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 199.

Inlandsche tabakskultuur op Java en Madoera (1887 en 1888). — *I. G.*, 1890, I, bl. 1217.

De Java- en Sumatra-tabak. (Met cijfers over 1871—1880 en 1865—1880). — *I. G.*, 1882, I, bl. 596—600.

De tabakskultuur in de Vorstenlanden. — *T. Landhuurders Vorstenl.* 1891, bl. 136, 148, 165.

Een z. g. vrije tabakskultuur. (Over vermomden dwang bij de partikuliere tabaksteelt op Java, volgens een artikel in de *Soerabaiasche Courant*). — *I. G.*, 1893, I, bl. 625—627.

Een debat in de Eerste Kamer naar aanleiding van „misstanden” bij de tabakscultuur in Djember. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1480.

Nota omtrent den toestand van den tabaksbouw in Deli, de vooruitzichten daarvan en wat verder daartoe betrekking heeft, dd. Medan 1882. — *T. N. L. N. I.*, XXVII, bl. 193.

Rück (R.). Rapport sur l'exploitation du tabac à Déli (Sumatra). — *Arch. d. Miss. Scientif.* 1882, Sér. 3, IX, p. 189.

Römer (J.). Tabakskultur und Kulis auf Sumatra (Deli). — *D. K. Z.*, 1885, No. 13, S. 417.

Lieftinck (J. H.). Overzicht van de tabaksplantingen op Sumatra's Oostkust, waarvan in 1884 product in Nederland kwam. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 214.

Tabular view of the private estates in the dominions of Deli, Langkat and Serdang (residency East-Coast of Sumatra) in 1885. — *Rev. Col. Intern.*, 1887, I, p. 468. — *Ind. Merc.*, 1887, No. 11.

Tabakskultur in Sumatra. (Uit het „*Deutsche Handelsarchiv*” van 1886). — *D. K. Z.*, 1887, No. 7, S. 206.

Mededeelingen aangaande de tabakskultuur in de residentie Lampongsche Districten en de aldaar genomen proeven met Deli-tabakzaden. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 377-379. — Nog eens de tabakskultuur in de Lampongs. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 509.

Nienhuijs (J.). De vestiging van de tabakskultuur in Deli. Historisch overzicht. — *Ind. Merc.*, 1888, No. 19.

De eerste tabaksplanter in Deli. (J Nienhuijs). — *I. G.*, 1888, I, bl. 836.

Pithenos. Bijdrage tot de geschiedenis der Sumatra-tabak gedurende 1883—1889. — *Landb. III*, (1889—90), No. 3, bl. 54. — *Ind. Merc.* 1889, No. 24, 26.

Der Tabaksbau in Deli. (Naar aanleiding van het werk van Haarsma „De tabakskultuur op Sumatra. Amst. 1889.”). — *D. K. Z.*, No. 26, S. 314.

Gorkom (W. K. van). De toekomst der tabakskultuur in Deli. — *Ind. Merc.*, 1888, No. 20.

Staat van de tabaksondernemingen op Sumatra's Oostkust. — *Ind. Merc.* 1888, No. 13, bijv.; 1889, No. 12, bijv.

Beschrijving van Deli als tabaksland. — *Ind. Merc.* 1889, No. 31.

De tabakskultuur in Indragiri. (Volgens een opstel van F. S. A. de Clercq in de *N. Rott. Courant*). — *T. N. I.*, 1892, I, bl. 476—478.

Sandick (R. A. van). De crisis der tabaksondernemingen in Deli. Met een staatje van de jaarlijksche dividenden der voornaamste tabakmaatschappijen in Deli over 1881—1891. — *Vr.v.d.D. Jrg. VII*, (1892), bl. 81. — Overzicht. — *I. G.*, 1892, I, bl. 693—697.

De tabakskultuur in Deli. (Ontleend aan een rapport van de Britsche Deli-en Langkat-Maatschappij over 1891). — *T. N. L. N. I.*, XLV, bl. 34.

Danne (W.). Arbeiterleben auf den Tabakspflanzungen Sumatras. — *Ausl.* 1892, No. 17, 18, S. 267, 284.

Aanteekeningen over de Gorontalo-tabak en katoen. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 164.

Tabakskultuur op Borneo. (Volgens het onderzoek van L. F. Sanders op last van de „British North-Borneo-Company”). — *T. I. L. G.*, 1883, bl. 30.

Credé (Dr.). Aus Holländisch Indien. (Ontginning van tabaksgronden op Borneo door de „Deutsche Sundagesellschaft” te Dresden). — *D. K. Z.*, 1891, No. 10, S. 135.

Bensbach (J.). Tabakplanten in Nieuw-Guinea. — *T. M. N.*, (*Kol. Mus.*) 1892. *Bull.* No. 1, bl. 14.

Ikat (J. S.) Tabakskultuur in Britsch-Noord-Borneo. — *I. T.*, 14, 21 Febr. 1893, No. 177, 178.

5. Thee.

Werking en uitkomsten der vrije thee-kultuur in Cheribon. — *V. K. v. K.*, *Batavia* 1865, bl. 137—141.

Jong (W. de). Verslagen van de particuliere thee-onderneming „Ledok” in Bagelen over 1867, 1869 en 1870. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 289; XVI, bl. 1, 42.

Holle (K. F.). Verslag betr. de thee-onderneming „Waspada” in Limbangan (Preanger) onder ultimo Juli 1868. — *T. N. L. N. I.*, XIV, bl. 10. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 439.

Gorkom (K. W. van). Scheikundig onderzoek van Himalaya-thee door Prof. Dr. Ph. Zöller. — *T. N. L. N. I.*, XVII, bl. 68. — Iets over de Lantana (theeheester) bij de thee- en andere cultures. — *T. N. L. N. I.*, XVII, bl. 75. — Thee. — *Catal. Kol. Mus. Haarlem* I, bl. 55.

De intrekking van de Gouvernements-theekultuur. Door v. V. — *Econ.* 1869, I, bl. 474.

Meijboom (C.). Het snoeien van theeheesters met betrekking tot het rhizotoma. — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 188.

Britsch-Indische thee. — *I. G.*, 1880, II, bl. 314.

Foringer (F.). Nota over de installatie en werking van twee Jackson's rolmachines op de thee-onderneming „Tjikadjang.” Met schetsteekening. — *T. N. L. N. I.*, XXVI, bl. 150. — Resultaten verkregen met de Sirocco-theedroogmachine op de onderneming „Tjikembang.” — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 1. — Theefabricage met stoomvermogen. — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 602.

Kemp (P. H. van der). De toekomst der Indische thee. Met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 4. — Vgl. *ibid.* bl. 408—413.

Mundt (G.). Bereiding van thee. — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 265.

Berkhout (A. H.). Gunstige invloed van den „*abbizzia stipulata*” op den groei van den theeheester. — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 260.

Eenige cijfers voor den theeplanter. Door A. K. — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 299.

Philipsen (P. Christopher). Het fijnplukken versus het grofplukken van thee. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 379. — Aanteekeningen van een Theeplanter. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 266.

Jacobson (Ed.). De theekultuur op Java. (Over de middelen tot verbetering van den gedruken toestand der thee-ondernemingen op Java). — *Ind. Merc.* 1889, No. 45. — *I. G.*, 1889, II, bl. 2254.

Thee-aangelegenheden. Door N. — I. Thee-bereiding. — II. De toekomst der Chineesche thee. — III. Machinaal flensen en fermenteren van thee. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 358.

Beschikking op een adres van de Soekaboemische Landbouw-Vereeniging om, ter bevordering van de theekultuur op Java, van Regeeringswege te bepalen, dat voortaan bij het leger uitsluitend gebruik zal worden gemaakt van Java-thee. — *T. N. L. N. I.*, XLI, bl. 12—13.

Theevervalsing op Java. — *I. G.*, 1892, I, bl. 523.

Vorderman (A. G.). Theevervalsing op groote schaal te Cheribon. — *Tejism.*, II, (1891), bl. 682—688. — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 120.

6. Indigo.

Jaarberichten aangaande de op Java aangekweekte z. g. groene indigo-planten over 1861—1863. — *N. T. N. I.*, XXV, bl. 44; XXVI, bl. 145, XXVII, bl. 370.

Waeij (H. W. van). Beantwoording van de vraag: Zou de zaad-indigo niet op dezelfde wijze kunnen worden bereid als de stek-indigo? — *Versl. 20ste Ned. Landhuish. Congr.*, bl. 233.

Raalten (W. van). Indigo-fabricatie. (Fermenteren met put, in plaats van met rivierwater). — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 93. — Nieuwe methode van indigo-bereiding. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 9. — Eenige beschouwingen over indigo-cultuur en fabricatie. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 165. — Circulaire betreffende zijn procédé voor verbeterde indigo-fabricatie op Java. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 185.

Enklaar van Guericke (F. A.). Indigo-fabricatie. (Molen tot het drijven van klopraderen en het oppompen van water). M. pl. — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 33. — Indigo-cultuur. Brief aan een landbouwer in de Buitenbezittingen. (Over de vraag of de cultuur van indigo in Indië uitvoerbaar en winstgevend te achten is in streken, waar overvloed van gronden, doch de bevolking dun gezaaid en niet bijzonder arbeidzaam is). — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 168. — Indigo-cultuur in vrijen arbeid. — *T. I. L. G.*, 1884, bl. 18. — Eene overwinning door de wetenschap behaald. Indigo-fabricatie. (Procédé van Alphen en Saijers. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 14.

Rovers (J. L.). Over indigo bereid volgens het procédé-Sajers. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 431.

Pant (F. D.-J. van der). Proeven en analyses van Java-indigo. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 71, 181.

Mededeelingen aangaande de vrijwillige indigo-kultuur op Java. (Uit het Koloniaal Verslag van 1878). — *T. N. I.*, 1878, I, bl. 475—477.

De uitvinding van Dr. Baijer tot kunstmatige vervaardiging van indigo met bijzonderheden omtrent de bereiding. — *I. G.*, 1881, I, bl. 351. — Vgl. *T. I. L. G.*, 1881, bl. 233.

Java- en Bengaal-indigo. (Oogsteijfers over 1872—1887). — *I. G.*, 1888, I, bl. 230.

Ammonia-indigo. Door G. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 538.

Iets over de toekomst der cultuur van Java-indigo, vooral in de Vorstenlanden. (Cirkulaire van Cantzlaar en Schalkwijk te Rotterdam, Nov. 1891). — *T. Landhuurders Vorstenl.*, 1891, bl. 168.

Bespreking van eenige vraagstukken de Java-indigo betreffende. (Gecombineerde vergadering der Solosche en Jogjosche Landbouwvereeningen op 30 April 1890). — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 395—420.

Verslag omtrent onderzoekingen over indigo uitgevoerd aan het Proefstation te Klatten, door C. J. van Lookeren Campagne met medewerking van P. J. van der Veen. — *T. N. L. N. I.*, XLVI, bl. 290.

Naar welke markt moet Java-indigo verzonden worden? — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 105. — Protest uit Nederland tegen vorenst. opstel. Met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 80, 91. — Vgl. *Ind. Merc.*, 1886, No. 15, 18.

De indigo-cultuur op Java. — *I. T.*, 20 Oct. 1891, No. 108.

Marcus (J. G.). *Marsdenia Tinctura*. Berg-indigo gevonden wordende in de Padangsche Bovenlanden. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 228.

Henstedt (M.). Verslag van het onderzoek van groen-bewerkten indigo afkomstig van den op Sumatra geteeld wordenden berg-indigo (*Marsdenia Tinctura*). — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 149.

Meijer. Beknopte wenken voor de indigo-kultuur in de Residentie Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo (afdeeling Amoental). — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 310.

Indigo-fabricatie. (Door de Chineezzen te Padang). Door X. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 161.

7. Specerijen. — Cacao. — Vanilje.

Prujls van der Hoeven (A.). De peperkultuur in Benkoelen en de Lampongsche Districten. — *Econ.*, 1872, II, bl. 1057.

Notenmuskaat- en koffiekultuur in Menado. (Aanbeveling der invoering van eerstgenoemde cultuur in de afdeeling Amoerang met opheffing van de gedwongen koffiekultuur). — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 218. — Vgl. *M. N. Z. G.*, XVII, (1873), bl. 352.

Die Kultur der Gewürzbäume auf den Molukken. — *Globus*, XII, (1872), S. 61, 74.

Teijsmann (J. E.). Aanteekeningen. (Peperkultuur en bereiding enz.). — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 47.

Beschrijving van de peperkultuur zooals zij vroeger in Natal op Sumatra werd uitgeoefend. — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 361.

Mededeelingen aangaande de specerijkultuur en -handel in de Molukken sedert de opheffing van het monopolie. — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 422—424.

Extract uit een rapport van Jacob Mossel, dd. 21 Februari 1747, over de handhaving van het specerij-monopolie door de O. I. Compagnie. — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 398—400.

Bisschop Grevelink (H.). Indische handelsproducten. — I. Zwarte peper; cultuur, productie en handel. — II. Kruidnagelen. — III. Notenmuskaat. — *I. G.*, 1880, II, bl. 989; 1881, I, bl. 796, 1047.

Houten (P. J. van). De peper, hare teelt en hare beteekenis voorheen en thans voor handel en landbouw. — *Ind. Merc.*, 1886, No. 46, 51; 1887, No. 6, 9, 12, 13, 16, 18, 21, 22, 37, 46, 48, 52, 53; 1888, No. 25, 27, 44, 46, 49, 50; 1889, No. 2. — Naar aanleiding eener beoordeeling van mijne studie over de peper. — *Ind. Merc.*, 1891, No. 47, 48.

Siburgh (G.). Peperkultuur in de Tamiangsche landschappen (Oostkust van Sumatra). — *T. N. L. N. I.* XXXVI, bl. 419.

Notenmuskaat-kultuur. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 313.

Wijnveldt (J. F.). De peperkultuur in de Lampongsche districten. — *I. G.*, 1887, I, bl. 835.

Barfus (E. von). Die Kultur der Gewürznelken und Muskatnuszbaume auf den Molukken und Banda-Inseln. — *Ausl.*, 1889, No. 10, S. 195.

Massink (A.). Bijdrage tot de peperkultuur en hare bereiding. — *Teijsm.*, I, (1890), bl. 95.

Bestrijding der koffiebladziekte en peperkultuur. Door P. F. A. — *T. B. B.*, IV, bl. 349.

Cubeben (staartpeper). — *T. N. L. N. I.*, XXXVIII, bl. 461—462.

Heutz (P. J. F. van). De cultuur van cubebe of staartpeper op Java. (Maleisch, „lada berékor”, Javaansch „kemoekees” of „temoekees”). — *T. B. B.*, VI, bl. 85.

Kievits (J. H.). Een en ander over peperkultuur. (Naar aanleiding van de Handleiding voor die cultuur van P. J. van Houten. Amst. 1890). — *Teijsm.*, II, (1891), bl. 261, 351, 410, 480.

Gorkom (K. W. van). Specerijen. — *Catal. Kol. Mus. Haarlem*, I, No. 6.

Gorkom (K. W. van). Cacao en Vanielje. — *Catal. Kol. Mus. Haarlem*, I, bl. 99, 116.

Aaken (J. M. van). Cacao-kultuur. Bekroonde beschrijving. — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 379.

Lorch (H. G.). Cacao. Voordracht in de Plantersvereeniging „Samarang-Kadoe” op 18 Nov. 1888. — *Landb.*, II, (1888—89), No. 41, bl. 355.

Bereiding van cacao in West- en Oost-Indië. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 193.

Wigman. Cacao (*Theobroma Cacao* L.). — *Teijsm.*, I, (1890), bl. 417.

Klerck (A. A. S. de). De bereiding der cacao-vruchten. — *Teijsm.*, II, (1891), bl. 498.

Kievits (J. H.). Een paar opmerkingen over de cultuur en bereiding van cacao. — *T. N. L. N. I.*, XLV, bl. 50. — Nadere opmerkingen over de cultuur van cacao. — *T. N. L. N. I.*, XLVI, bl. 277.

Waeij (H. W. van). De vanille-kultuur op Java. — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 391—394.

De cultuur en bereiding van vanille. — *T. I. L. G.*, 1881, bl. 125.

De vanielje-productie in Ned. Indië. (Volgens de Koloniale Verslagen van 1876—1886). — *I. G.*, 1889, I, bl. 281.

8. Kina. (1).

Soubeyran (J. L.) et A. Delondre. De l'introduction et de l'acclimatation des cinchonas dans les Indes Néerlandaises et dans les Indes Britanniques. — *Bull. Soc. Impér. Zool. d'acclimat.*, 1867, Sr. 2, IV, p. 435, 517, 596; V, p. 50, 121, 237.

Miquel (F. A. W.). Overzicht der kinakultuur. (In het opstel: „De natuurkundige wetenschap in Ned. Indië”). — *Gids*, 1868, II, bl. 244—259, 552—554. — Nog iets over de kinakultuur. — *Gids*, 1868, IV, bl. 611.

Nota over de kinakultuur op Java. — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 217.

Jaarlijksche verslagen van de kinakultuur op Java van af 1865. — *N. T. N. I.* XXIX, vv.

Müller von Holle (Dr. Karl). Die Verpflanzung des Chinabaums und seiner Cultur. — *Unsere Zeit*, 1 Juli; 1, 15 Aug. 1873, S. 1, 184, 258.

De resultaten van den vrijen arbeid bij de kinakultuur op Java. — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 505.

Gorkom (K. W. van). Bijdrage tot de kennis der kinakultuur op Java. Met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 315, 368. — *T. M. N.*, 1871, bl. 108. — Schets eener Handleiding voor de kinakultuur. — *T. N. L. N. I.*, XV, bl. 225. — Bijdragen tot de kennis der kinakultuur op Java. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 9. — Mededeelingen aangaande de particuliere kinakultuur in Ned. Indië. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 187—192. — *T. N. I.*, 1872,

(1) Zie ook de afdeling „Medicinale Planten enz.” op blz. 59.

I, bl. 505—509. — De Java-kina. (Geschiedenis der gouvernementenkultuur). — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 89. — Kinakultuur. (Invloed van de uitbreiding der kultuur op de prijzen van kinabast). — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 339. — Nota over de kinakultuur op Java. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 2, VIII, bl. 377. — Wetenschappelijke opmerkingen en ervaringen betreffende de kinakultuur. — *Ibid.*, Rks. 2, XIV, bl. 188. — Kina. — *Cat. Kol. Mus. Haarlem*, I, bl. 129—235.

Nota betreffende de behandeling der kinaplanten in den O. I. Archipel. — *B. Ind. Stbl.* No. 2519. — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 345.

Doel der kinakultuur en haar veelzijdig nut. (Cirkulaire aan de Hoofden van Gewestelijk Bestuur op Java, dd. 12 Maart 1869, No. 1533). — *B. Ind. Stbl.* No. 2228.

De uitkomsten der kinakultuur op Java. (Volgens mededeelingen van K. W. van Gorkom en J. C. Bernelot Moens). — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 25.

Bernelot Moens (J. C.) en Dr. R. H. C. C. Scheffer. Het mossing-systeem bij de kinakultuur. Rapport. — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 172. — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 90.

Bernelot Moers (J. C.). De kina-veiling te Amsterdam op den 14 Maart 1872. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 24. — De geschiedenis van $8\frac{1}{2}$ bouw Ledgeriana-kina. (Gouvernementenkultuur op Java). — *T. N. L. N. I.*, XXII, bl. 181. — Vgl. *T. I. L. G.*, 1877, bl. 273.

Rovers (J. L.). Aanteekeningen betreffende de particuliere kinakultuur in Ned.-Indië. — *T. N. L. N. I.*, XIX, bl. 178.

Vrije arbeid op Java. (Overzicht van een artikel van A. W. Stellwagen in de *N. Rott. Courant* van 18 Januari 1876: De kinakultuur en de vrije arbeid op Java." — *Econ.* 1876, I, bl. 182—186.

De particuliere kinakultuur op Java. — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 76—79.

Berichten betreffende de particuliere kinakultuur op Java. — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 292.

Oudemans (C. A. J. A.). Onze kina-plantsoenen op Java. — *E. H.*, 1876, No. 29—30.

Howard (John Eliot.). De cinchona in Indië. (Met lof aan de kultuur op Java). — *T. M. N.*, 1879, bl. 396.

Neuhaus (F. W.). Het verplanten van den kinaboom uit Zuid-Amerika naar Java. Historisch overzicht. — *I. G.*, 1883, II, bl. 588.

Scharff (A.). Kina-kultuur. — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 314; 1881, bl. 238.

Bloys van Treslong (A. H. J.). Het enten van kinaboomen. M. 15 pl. — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 215.

Romunde (van). Het uitdunnen van kinaplantsoenen. — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 395.

De kinaprijzen in de toekomst in verband met de toenemende productie. — *I. G.*, 1880, II, bl. 542.

Seijff (R. F. de). Introduction et culture des arbres de quine à Java. — *Le Globe*, 1883, II, p. 32.

Eekhout (G. W.). Het een en ander over kina. I. De Gouvernements-kina-onderneming. II. De vlinder van den boorworm of houtruis. III. Mestproeven. IV. Enten in de open lucht. V. Verdienste van Ottolander. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 372. — Het oogsten van inferieure kinabasten. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 90. — Mestproeven voor kina en thee. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 107—112. — Kinazaken. I. Kinabast-droogmachine. — II. De kostprijzen van kinabast in Britsch-Indië en op Ceylon. — III. Kinagehalte in den bast van jonge kina-enten. — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 267.

De Gouvernements-kina-onderneming van Madras. Door N. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 162.

Overzicht van eene door de Regeering van Bengalen gepubliceerde Memorie, bevattende eene geschiedenis van hare bemoeiingen met de kinakultuur en de fabricage van koortswerende middelen voor het volk, benevens beschrijving van eene nieuwe methode voor de vervaardiging van zwavelzure kinine. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 321.

Correspondentie van de Soekaboemische Landbouwvereniging over den omvang van de kinakultuur op Java. Met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 88, 90.

Een officieel bericht omtrent de kinakultuur op Java. (Opgesteld voor de Regeering van Ceylon). — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 485. — *Ind. Merc.*, 1887, No. 17.

Huijser (P. C.). De kinakultuur en haar toekomst op Java. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 445.

Kinine-propaganda. a. Verslag van het Comité. — b. Circulaire. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 573—581.

Verkoop van de Gouvernements-kinatuinen op Java onraadzaam. (Adhaesie aan een betoog in dien zin van K. W. van Gorkom in het *Nieuws van den Dag* van 1887). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1626.

Vordert het belang der kinaplanters op Java, dat de Gouvernements-kinakultuur aldaar worde ingekrompen? Nota van de Ned. Afdeeling der N. I. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw. — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 588. — Advies der Bandoengsche Afdeeling over die kwestie. — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 594. — Debat in de Soekaboemische Landbouwvereniging. *T. N. L. N. I.*, XXXVIII, bl. 294—299. — Debat in de Bandoengsche Landbouwvereniging. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 410—416. — Adressen aan de Regeering. — *T. N. L. N. I.*, XL, bl. 408, 409, 410.

Burger (D.). Voorstellen in het belang der kinakultuur. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 309—314. — Bespreking van die voorstellen. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 314—318.

Berkhout (A. H.). De rentabiliteit van eene kina-onderneming in verband met hare exploitatie. Met eene graphische voorstelling en debat. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 593, 628; XXXVI, bl. 447. — De toekomst der kina-kultuur op Java. Voorzucht met debat. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 252—288. — *Landb.*, III, (1889—90), No. 26, 27, bl. 713, 739. — Opmerkingen van A. Massink. — *T. N. L. N. I.*, XL, bl. 447. — Naschrift van A. H. Berkhout. — *T. N. L. N. I.*, XL, bl. 454. — Verbetering der kinaprijzen. — *T. N. L. N. I.*, XLIII, bl. 234.

Statistiek van Java-kinabastooget op gemaakt door de Soekaboemische Landbouwvereniging, 1°. Januari 1889. — *T. N. L. N. I.*, XXXVIII, (bijl.). — Als voren, 1°. Januari 1890. — *T. N. L. N. I.*, XL, (bijl.). — Als voren, 1°. Januari 1893, aanwijzende het verzonden product in 1892

en de schatting van het in 1893 te verzenden product. — *V. Soekaboem. Landb. Ver.* 1892, bl. 32.

Bespreking van den toestand der kinamarkt en request aan den Gouverneur-Generaal om ondersteuning der zending van een deskundige naar Britsch-Indië, in verband met de voorgenomen oprichting van eene kininefabriek op Java; en beschikking daarop. — *T. N. L. N. I.*, XLII, bl. 265—271, 277—279.

Adres aan den Gouverneur-Generaal van N. I. van de Kinamaatschappij „Kertamanah” e. a., dd. 4 Aug. 1893, houdende verzoek om staking van den verkoop en uitvoer van gouvernementskinabast en verlaging van den erfpachtscanon van de oudere erfpachtsperceelen, voor zoover daar de kinakultuur wordt gedreven. Met bijlagen. — *T. N. L. N. I.*, XLVII, bl. 235—241.

9. Zijde. — Katoen. — Kapok.

Meer (F. ter). Korte handleiding voor de teelt der Bombyx Mori op Java. — *T. N. L. N. I.*, XII, bl. 1.

Bijdrage tot de kennis der zijdewormteelt in Ned. Indië. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, II, (1886—87), bl. 392.

Holle (K. F.). Zijde teelt. (Correspondentie over die teelt in Atjeh in verband met eene eventueele hervatting van kuituurproeven op Java). — *T. I. L. G.*, 1881, bl. 136.

Aanteekeningen over de Gorontalo-tak en katoen. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 164.

Rovers (J. L.). Bijdrage tot de kennis der inlandsche katoen-industrie op Java. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 411.

Mededeelingen aangaande de inlandsche katoenkultuur in de Djampang-Districten (Preangers) in verband met pogingen om die kultuur aldaar te doen herleven. Met debat. — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 493—494, XXXIX, bl. 105—124. — Vgl. *T. N. L. N. I.*, XL, bl. 431—432; XLII, bl. 51—52.

Burger (D.). Mededeelingen aangaande de teelt van katoen in de Preanger Regentschappen. — *T. N. L. N. I.*, XLV, bl. 154—156.

Kapok. Door J. H. K. — *Econ.*, 1869, II, bl. 747.

Iets over de teelt van kapokboomen. Door een *Administrateur*. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 205.

e. Verschillende Cultures en Cultuurproducten.

Warszewics (J. van). Nuttige gewassen aanbevolen voor de cultuur in Ned. Oost-Indië. — *T. M. N.*, XXIX, (1866), bl. 236.

Holle (K. F.). Proeven met verschillende vreemde gewassen te Tjikadjang en Garoet. — *T. N. L. N. I.*, XI, bl. 387.

Ecoma Verstege (Chs.). Opmerkingen omtrent sommige voortbrengselen van Billiton en onderhoorige eilanden. Met opgave van marktprijzen. — *T. N. L. N. I.*, XIX, bl. 96.

Teijsmann (J. E.). Nota over vruchtsoorten, welke te Batavia voorkomen of met goed gevolg kunnen aangeplant worden. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 69, 74. — Aanteekeningen. (Peper, sagoe, kamfer, getah-pertja, minjak-krowieng, taroentoem, gaadja-mina of gaadja-laloet). — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 47.

Bernelot Moens (J. C.). Rapport omtrent de door J. S. G. Gramberg verzamelde produkten uit het Rijk van Siak. — *N. T. N. I.*, XXVI, bl. 426.

Ples (D.). Nota over de cultuur van z. g. tweede gewassen en de verzameling van „Handleidingen voor die cultuur ten dienste van de betrokken ambtenaren.” — *T. N. L. N. I.*, XXI, bl. 41—43.

De boschproducten van Noord-Borneo. (Mededeeling van den Consul-Generaal Leys). — *Ind. Merc.* 1886, No. 3.

Willkomm (M.). Ueber Culturgewächse der Malayischen Inseln und deren Anbau. — *Globus* XLV, (1884), No. 15ff.

Eeden (van). Belangrijke koloniale voortbrengselen. (Ook van belang voor Ned.-Indië). — *T. M. N.*, 1880, bl. 142.

Hekmeijer (F.). Vruchten, drogerijen, geneesmiddelen, verfstoffen en voedingsmiddelen. (Voortbrengselen uit het plantrijk in Ned. Indië). — *Catal. Kol. Mus. Haarlem*, II, bl. 57.

Loos (Dr. D. de). Beschrijving van verschillende producten van Ned. Indië, voornamelijk van Borneo. — *T. M. N.*, (*Kol. Mus.*), 1889, bl. 14.

Vorderman (A. G.). Catalogus van eenige Chineesche en inlandsche voedingsmiddelen van Batavia. — *G. T. N. I.*, XXV, bl. 67. — *Analecta* op bromotologisch gebied. (Leer der voedingsmiddelen, speciaal van voedsels of genotmiddelen op Java en Madoera in gebruik). — *G. T. N. I.*, XXXIII, bl. 343.

Bruinsma (H. J.). Mededeelingen omtrent eenige boschproducten in de Lampongsche Districten. — *T. N. L. N. I.*, XLVII, bl. 321.

Goemoetie-vezel. — *T. M. N.*, 1866, (*Bijblad*), bl. 8—9; 1867, bl. 131.

Waroe-vezel. Rapport. — *T. M. N.*, 1870, bl. 203.

Eeden (F. W. van). Rameh en rameh-vezel. — *T. N. L. N. I.*, XIV, bl. 375. — De cultuur van rameh op Java. — *T. M. N.*, 1876, bl. 125. — Eene belangrijke mededeeling betreffende de bewerking der rameh. — *T. M. N.*, 1879, bl. 401. — *I. G.*, 1879, II, bl. 754. — Plantaardige vezelstoffen, tevens overzicht van de meest bekende gewassen in de Ned. koloniën en andere gewesten, waarvan vezelstoffen verkregen worden. — *Catal. Kol. Mus. Haarlem*, IV, (1887). — Beoordeeling door Berkhout. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 672.

De vezelstof „saetan.” — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 239. — *T. M. N.*, 1872, bl. 154. — *V. K. v. K., Bat.*, 1869, bl. 44—47.

Gorkom (K. W. van). Bijdrage tot de kennis der vezelstoffen van Java (Rameh en jute). — *T. N. L. N. I.*, XV, bl. 9. — Bereiding van rameh. — *T. M. N.*, 1885, bl. 19.

Krajenbrink (J. A.). Over spinbare vezelstoffen van Ned. Indië. — *T. N. L. N. I.*, XIX, bl. 261.

Wiselius (J. A. B.). Een cultuur der toekomst. (Rameh). — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 1. — I. De jute-aanplant en jute-spinnerijen van Bengalen. — II. Welke zijn de kansen om in Ned.-Indië de jute-cultuur

en fabricatie in te voeren? — *T. N. I.*, 1885, I, bl. 321, 347. — Beknopte hand-leiding voor de jute-cultuur. — *T. L. Tuinb.*, *N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 18.

Rovers (J. L.). Iets over rameh. (Kul-tuur en bewerking). — *T. N. L. N. I.*, XIX, bl. 126.

Westrum (S. van). Mededeelingen betreffende de bewerking van rameh in Europa. — *T. N. L. N. I.*, XIX, bl. 347. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 204; 1877, bl. 86—89. — Nadere berichten over bamboe en ampas als grondstof voor papierbereiding. — *T. N. L. N. I.*, XXII, bl. 200. — De bamboe als grondstof voor papier. — *I. G.*, 1881, I, bl. 553, 784.

Scharff (J. C. A.). De kultuur en be-werking der rameh. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 76.

Evéno Panel. Over de raméh-cultuur. — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 109.

Enklaar van Guericke (F. A.). Over de cultuur en bewerking der rameh. — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 142. — Een nieuw stapelproduct. (Bamboevezels voor papier-bereiding). — *T. I. L. G.*, 1877, bl. 82. — Rami-bereiding. — *T. I. L. G.*, 1878, bl. 170.

Bericht nopens een te Parijs genomen proef met de bereiding van ramehvezels afkomstig van Buitenzorg. — *T. N. L. N. I.*, XXIII, bl. 454.

De bereiding van den rameh- of Rheea-vezel. (Uit de „*Engineer*”). — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 251.

Swieten (H. J. van). Korte beschrij-ving van 43 Indische vezelplanten. — *T. I. L. G.* 1879, bl. 193. — Rameh-kultuur. Bekroonde prijsvraag. — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 108.

Prijsvraag van het Britsch-Indisch Gou-vernement betreffende een werktuig voor rameh-bereiding. — *T. M. N.*, 1877, bl. 533. — Afloop van den wedstrijd. — *I. G.*, 1880, I, bl. 316. — Verslag met naschrift. Door F. W. van Eeden. — *T. M. N.*, 1881, bl. 294. — Vgl. *I. G.*, 1881, II, bl. 1017. — *Monatsschr. f. d. Or.*, 1881, S. 180.

Eerste inrichting op Java voor machinale bereiding van rameh-vezel, tot stand ge-bracht door de Heeren Moorrees en van Maanen te Salatiga. — *T. I. L. G.*, 1878, bl. 170. — Vgl. *T. I. L. G.*, 1877, bl. 308—313; 1879, bl. 187.

Musschenbroek (Van). Mededeelin-gen aangaande de Indische vezelstoffen, speciaal de jute. — *T. M. N.*, 1877, bl. 527.

Jute und Jutefabrikate in Indien. — *Monatsschr. f. d. Or.*, 1880, S. 39.

Bisschop Grevelink. Indische vezel-planten. — I. Ramehvlas. — II. Jute. (*Corchoris Capsularia*). — *I. G.*, 1880, II, bl. 1152.

Ploeg (J. P. van der). De rameh, hare bereiding en toekomst. — *I. G.*, 1882, I, bl. 602.

Iets over de behandeling van China-gras (rameh). — *T. M. N.*, 1882, bl. 357. — Weder eene bijdrage over China-gras (rameh). — *T. M. N.*, 1883, bl. 305. — Vgl. *T. M. N.*, 1883, bl. 116.

Heumen (H. van). De rameh. Mono-graphie. — *I. G.*, 1883, II, bl. 1028.

Kessler (W.). Rameh. Monographie. Met naschrift: Knipsels over vezelstoffen. — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 135, 145.

Juta (E. J. W.). Iets over de rameh. — *T. M. N.*, 1885, bl. 251.

De Manilla-hennep opnieuw aanbevolen aan de landbouwondernemers in Ned. In-die. — *T. M. N.*, 1885, bl. 155.

Roëll (Jhr. J. J.). Iets over de „four-croya gigantea” (Mauritius-hennep). — *T. B. B.*, II, bl. 44. — Vgl. *Teijsm.*, I, (1890), bl. 446.

Bamboe- en bamboe-industrie. — *T. M. N.*, (*Kol. Mus.*) 1889, bl. 3, 78.

Jute. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 13.

Bikat en tengang, vezelstoffen van Bor-neo. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 428.

De gloegoe-kultuur en de bereiding van het z.g. Javaansche papier uit die plant. — *N. B. G.*, XVI, (1878), bl. 18, (*bijl.*).

Verslag van de in de residentie Bagelen genomen proeven met de kultuur van jute of goenie. — *T. N. L. N. I.*, XLI, bl. 38, 48.

Abell (Th.). Eene Commissie tot aan-moediging en uitbreiding der rameh-cul-tuur en tot volmaking der bij de rameh-cultuur gevolgde werkwijzen. (Uit het *Journal Officiel de la République Française* van 4 Dec. 1887). — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 144.

Laatste berichten omtrent rameh-bewerking. Door N. — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 568.

Voûte (W.). Verslag omtrent den wedstrijd van werktuigen tot het schillen van rameh-stengels, den 5den September 1888 te Parijs gehouden. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 355.

Hagenaar Jr. (R.). De vierkante bamboe. (*Babusa quadrangularis Fenzl.*) — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, II, (1886—87), bl. 55.

Almerood. Bijdrage tot de kennis van eenige Indische vezelstoffen. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 48. — Bamboe en rottan. — *Ibid.*, IV, (1888—89), bl. 111.

Holle (K. F.). *Musa textiles „abaka”* in de Philippijnen, „*koffo*” in de Minahassa genoemd. — *Teijsm.*, II, (1891), bl. 491.

Maanen (van). Rameh-bereiding. — *Teijsm.*, II, (1891), bl. 721.

Haas (W. H. van der). Rameh (*Boehmeria Nivea*) als nevenproduct onzer Indische boschcultuur. Met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XLVI, bl. 249, 250. — Nog eens rameh als nevenproduct onzer Indische boschcultuur. Met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XLVII, bl. 96, 104. — Vgl. *T. N. L. N. I.*, XLVII, bl. 271.

Vegetable fibers (Java). — *Rep. Cons. Unit. States*, No. 152, (May 1893), p. 77.

Luffa-kultuur. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889-90), bl. 331. — Vgl. *ibid.*, V, (1889-90), bl. 110—212, 357.

Luffa. M. 2 pl. — *T. M. N.*, (*Kol. Mus.*), 1889, bl. 33.

Oudemans Jr. (A. J.). Over eenige Oost-Indische vetten. — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 220.

Bleekrode (Dr.). Onderzoek van het vetgehalte der zaden van „Penaga” en „Silajang”. — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 451.

Maier (P. J.). Sindor-olie. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 382. — Nota omtrent het vetgehalte der op Java gekweekte Elaeis-Guineensis-vruchten. — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 441.

De inlandsche vetsoort „minjak tangkawang” en plantaardige vetsoorten van Riouw. — *T. M. N.*, 1872, bl. 262, 320.

Backer Overbeek. Berichten omtrent zaden en olie ten fine van onderzoek van Sumatra gezonden. — *T. N. L. N. I.*, XIX, bl. 92.

Valkenhoff (T. A. C.). Srie-olie van Nieuw-Guinea. — *N. T. N. I.*, XXXII, bl. 28.

Loos (Dr. D. de). Oost-Indische vetten. — *T. M. N.*, 1878, bl. 265. — Vetten, was, aetherische oliën, harsen, gom, — *Catal. Kol. Mus. Haarlem*, II, bl. 1.

Holle (K. F.). De „*Elaeis Guineensis*” of oliepalm van Guinea. Met naschrift. — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 174—177. — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 92, 94.

Bisschop Grevelink (H. A.). De vetdragende gewassen van Indië. — I. De mahwah-boom. — *I. G.*, 1880, II, bl. 1145. — Mienjak Tangkawang en Mienjak Tangkallak (Indische boomvetten) en hun belangrijkheid als handelsartikelen. — *I. G.*, 1881, I, bl. 350. — Nadere mededeelingen van J. G. Schot. — *I. G.*, 1881, II, bl. 364.

Teijsmann (J. E.). De Tangkalak- of Malehboom. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 303. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 312.

Bakker (H. P. A.). De Tengkwang van Borneo. Monographie. — *I. G.*, 1884, I, bl. 264.

Burck (Dr. W.). Minjak-Tengkawang en andere weinig bekende plantaardige vetten uit Ned. Indië. — *Meded. Plantentuin*, III, Batavia 1886. — *I. G.*, 1887, I, bl. 60.

Aernout (W.). Bericht aangaande de Borneosche wassoort „Lilin-narahan”. — *T. N. L. N. I.*, XXV, bl. 317. — Vgl. *ibid.*, XXV, bl. 474.

Stukken over de fabricage van katjang-olie. — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 187—215.

De Indische grasolie-kultuur en handel. — *T. M. N.*, 1879, bl. 158.

Heckel (E.). Over de kemiri-olie. — *T. N. L. N. I.*, XXI, bl. 223.

Eeden (F. W. van). Bijdrage tot de kennis van de boomen, die het boomvet, genaamd „minjak tangkawang”, voortbrengen. — *T. M. N.*, 1883, bl. 319.

Sanders van Loo (D.J.). Minjak-Tangkawang (Plantentalk). — *T. M. N.*, 1886, bl. 293.

Corenwinder (M. W.). De Kemiri-noot. (*Aleurites triloba*). — *T. N. L. N. I.*, XXI, bl. 195.

Ricinus- (castor-, djarak-, wonder-)olie. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 224.

Aetherische oliën, die uit grassoorten kunnen worden bereid. — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 300.

Greshoff (Dr. M.). Nieuwe vluchtige oliën voor den Europeeschen handel. — *Bull. Kol. Mus.*, Dec. 1893, bl. 21.

De aanplanting van caoutchouc-boomen in Britsch-Indië. — *T. M. N.*, 1876, bl. 236. — *T. N. L. N. I.*, XXI, bl. 182.

Verslag omtrent de gom-elastiek, welke uit de Residentie Cheribon wordt uitgevoerd. — *T. N. L. N. I.*, XII, bl. 346.

Bernelot Moens (J.C.). Getah-melaboeai (van den melaboeai-boom op Sumatra en Banka). — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 374.

Girard (Aimé). Bornesit, een nieuwe, vluchtige en suikerhoudende stof uit caoutchouc van Borneo. — *N. T. N. I.*, XXXII, bl. 235.

Musschenbroek (Van). Getah-pertja van Celebes' Oostkust. — *T. M. N.*, 1877, bl. 420, 441.

De inzameling en bereiding van getah-pertja en gom-elastiek op Sumatra's Westkust. — *T. N. L. N. I.*, XII, bl. 53.

Akar-karèt en andere gom-elastieksoorten. Met advies van Teijsmann. — *N. T. N. I.*, XXVI, bl. 151, 158.

Mooijen. Verslag betreffende de proefkultuur van getah-pertjah- en soerian-boomen in de afdeeling Poerwokerta. (1872). — *T. N. L. M. I.*, XVIII, bl. 334.

Rapporten betreffende de rotan- en getah-pertja-kultuur in de Z. en O. Afdeeling van Borneo. — *T. N. L. N. I.*, XIX, bl. 56—69.

Gedachtenwisseling over bemoeienis der Regeering met de getah-pertja-kultuur. — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 141—144, 313—315.

Getah-pertja van Sintang. — *N. T. N. I.*, XXXIII, bl. 446—448.

De balata. Eene nieuwe grondstof. — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 191.

Burbidge (F. W.), W. H. Treacher, H. J. Murton. Notes on gutta percha and caoutchouc yielding trees. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, July 1879, p. 52—61.

Wray (L.). Gutta-producing trees. — *Jn. Str. Br. R. G. Soc.*, Dec. 1883, p. 207.

Loos (Dr. D. de). Caoutchouc en gutta-percha. — *Catal. Kol. Mus. Haarlem*, II, bl. 189.

De merkwaardige „Geharoe" of harsboom op Sumatra. — *I. G.*, 1881, II, bl. 817.

Burck (Dr. W.). Eenige opmerkingen omtrent getah-pertja. Met lijst der verschillende Ned. Ind. soorten. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 330—359. — Rapport omtrent een onderzoek naar de getah-pertja produceerende boomsoorten in de Padangsche Bovenlanden. — *Med. Plantentuin*, III, Bat., 1884. — Getah-pertjaboomen van Java. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 3. — Onderscheidingskenmerken tusschen caoutchouc en getah-pertja. — *Ibid.* I, (1885—86), bl. 17. — Vgl. *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 404—406.

Eeden (F. W. van). De gutta-percha in onze koloniën. — *T. M. N.*, 1883, bl. 75. — Een nieuwe cultuur in Ned.-Indië. (Gutta-percha). — *T. M. N.*, 1884, bl. 301.

Schlimmer (J. W.). Aanteekeningen betreffende de getah-pertja en getah-gitaan van Borneo's Z. en O. Afdeeling. — *T. M. N.*, 1883, bl. 97.

Brummeler (Ten). Getah-pertja en caoutchouc (karèt). — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 11.

Twee cultuurgewassen die de aandacht verdienen. (Getah-pertja en caoutchouc). — *T. I. L. G.*, 1883, bl. 122.

Ficus elastica (gom-elastiek- of caoutchouc-plant) ook „karèt" genoemd. — *T. L. Tuinb. N. O. I.* III, (1887—88), bl. 439.

De getah-pertja-boom (*Isonandra percha* of *I. gutta*). — *Landb.* IV, (1890—91), No. 29, bl. 830.

Berkhout (H. A.). Over de toekomst der caoutchouc-cultuur in Oost-Indië. Rapport omtrent proefnemingen met caoutchouc-houdende boomsoorten in 1884.

— *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 105. — Opbrengst van Indische caoutchouc-boomen. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 485. — Varia over caoutchouc. Een naschrift der redactie. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 488.

Een ongegrond oordeel over de getahpertsja-cultuur in Ned.-Indië. (Van den Heer Sérullas). — *Teijsm.* I, (1890), bl. 502.

Vonck (L. M.). Nota over de benzoë-kultuur in Palembang. — *T. M. N.*, (*Kol. Mus.*), 1891, bl. 105. — *T. B. B.*, VII, bl. 43.

Over de handelssorten van benzoë en van de Palembang-benzoë in het bijzonder. — *Bull. Kol. Mus.*, Dec. 1893, bl. 29.

Greshoff (M.). Over het ontstaan van benzoë. — *Ind. Merc.* 1893, No. 23.

Veth (P. J.). De invoering en teelt van gambier op Java. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 456—58. — Aanvulling. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 98. — Nadere bijzonderheden. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 362—364.

Teijsmann (J. E.). De gambier-kultuur. — *T. N. L. N. I.*, XIX, bl. 169, 295, 357.

Resumé van rapporten van deskundigen te New-York over Sumatra-gambier. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1385.

Gambier. Door N. — *T. N. L. N. I.*, XXXVIII, bl. 456.

Romburgh (Dr. P. van). Nota over bereiding en cultuur van gambier. — *Teijsm.*, II, (1891), bl. 118. — *Landb.* IV, (1890—91), No. 43, bl. 1215. — Rapport over de in den kultuurtuin genomen proeven met het voortplanten van gambier. — *Teijsm.*, III, (1892), bl. 849.

Gambir. (Vertaling van een opstel van H. N. Ridley uitgegeven van wege „the Botanic and Forest Department” in de Straits-Settlements, met opmerkingen over de waarde daarvan voor Ned. Indië). — *T. N. L. N. I.*, XLV, bl. 65.

Gambier. — *Rep. Cons. United States*, No. 149, (Febr. 1893), p. 201.

Gorkom (K. W. van). Bijdrage tot de geschiedenis der Rhamnus-kultuur (kleurstof) op Java. — *T. N. L. N. I.*, XV, bl. 17. — Bijdrage tot de kennis van den wortel der Morinda Citrifolia, Tjangkoedoe, Mangkoedoe of Koedoe. Met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 85.

Vosmaer (W. C.). Verslag betreffende de tarwekultuur op Merbaboe (Salatiga). — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 59.

De teelt van Europeesche boonen in de Preanger Regentschappen. — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 159.

Goetzee Jr. (P. N.). Casava-wortels. — *T. N. L. N. I.*, XII, bl. 51.

De druiventeelt in de bergstreken van Java. Door E. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 188.

Ketjen (E.). Over aardnoten (katjangtjina) en haar verbruik in Europa. Met naschrift van K. F. Holle. — *T. N. L. N. I.*, XXI, bl. 61, 72. — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 328, 336.

Sollewijn Gelpke (Dr. J. H. F.). De vruchtenteelt op de erven van inlanders. — *I. G.*, 1880, II, bl. 741, 996, 1164.

Swieten (H. J. van). De zoete cassave. (*Jatropha Janipha*). — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 132. — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 253.

Kemp (P. H. van der). De Bangkowang of Besoesoe. (Javaansche peulvrucht). Monographie. — *T. N. L. N. I.*, XXI, bl. 203. — De Djali (Indische grassoort). — *T. N. L. N. I.*, XXI, bl. 321.

De „Tapioca” of meel van den broodwortelboom, een nieuw tropisch product voor den handel. — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 312—314. — Rectificatie. — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 387—390.

Schmidt (J. H.). De palmwijn (Sagueer of Toewak) en zijn gebruik. — *G. T. N. I.*, XX, bl. 323.

Franchimont (A. P. N.). Over honig afkomstig van Sumatra. — *T. M. N.*, 1882, bl. 326.

De steenen van den genitri-boom (Genitri-pitten) en hunne handelswaarde. — *T. M. N.*, 1879, bl. 55.

Bisschop Grevelink (H.). De voeder-gewassen voor Indië. — *I. G.*, 1880, II, bl. 735. — Iets over myrabolams. — *T. M. N.*, 1879, bl. 406. — De myrabolam, en wat er van bekend is bij schrijvers over Indische producten. — *T. M. N.*, 1880, bl. 78.

Nog iets over de myrabolams. — *T. M. N.*, 1880, bl. 161.

De Indische grassoort „*Euchlona Luxurians*” en hare belangrijkheid vooral als veevoeder. — *I. M. T.*, 1881, II, bl. 447—448.

Couperus (G. W.). Het nut van de alang-alang. — *I. G.*, 1884, I, bl. 886.

Mars (H.). Beschrijving van eenige grassen in Ned. Indië. M. pl. — *Veeartsenijk. Bl.*, III, bl. 10, 241, 339; IV, bl. 36, 109, 407.

Doorman (A. J.). Een en ander over de cultuur en behandeling van den wijn-gaard. Met naschrift van K. F. Holle. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 515, 521.

Bijencultuur in Nederlandsch- en Britsch-Indië. — *T. M. N. (Kol. Mus.)* 1889, bl. 80.

Horst (Dr. D. W.). Inheemsche bijen-cultuur (op Borneo). — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 298.

De maïs (*zea maïs*), als voedingsmiddel voor mensch en dier. — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 313.

Kultuur van divi-divi (*Caesalpinia Coriaria Willd.*) — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 447—448.

Wigman (H. J.). Maïskultuur. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 80. — Groenteteelt. — *Tejism.* I, (1890), bl. 346. — De ananas. M. pl. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 212.

Een en ander over djagoeng (maïs). — Door J. M. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 120.

Maier Jr. (P. J. J.). Scheikundig onderzoek van de in de Molukken bereide sago-soorten. M. pl. — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 163.

Oosterzee (J. van). Vruchtboomen-cultuur. — *Tejism.* I, (1890), bl. 184, 200.

Berkhout (A. H.). De aspergeteelt in Ned.-Indië. — *Tejism.* I, (1890), bl. 208. — De Coca, Cuca, Erythroxylon Coca; een nieuw landbouwproduct voor Ned. Indië. M. pl. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 251.

Manga-cultuur (*Mangifera Indica Linn.*). — *Tejism.* I, (1890), bl. 425.

Verzamelingstaal van den uitslag der proeven met eene nieuwe soort „katjang-tanah”, in de Preangers genaamd „*Katjang*” of „*Soeoek Waspada*.” — *T. I. L. G.*, 1877, (bijr.) — *T. N. L. N. I.*, XXI, (bijr.).

Katjang-Kedelé. — Katjang-Boeloe of Djepon (Soend). Door A. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90); bl. 592.

Baumgarten (Ch.). Gember. (Cultuur op Java). — *Tejism.* III, (1891), bl. 543.

Oetayo (B. M.). Iets over katjang-tanah. — *T. B. B.*, VIII, bl. 148. — Iets over de arèn- en de peté-cultuur. — *T. B. B.*, VIII, bl. 270.

Dr. Hasskarl's mislukte poging tot invoering der coca-cultuur op Java. Officieele stukken van 1855. Met een naschrift: Coca-knipsels. — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 413, 441.

Burck (Dr. W.). Opmerkingen over de onder den naam van „Erythroxylon Coca” in Ned. Indië gecultiveerde gewassen. — *Tejism.*, I, (1890), bl. 385, 449. — *Landb.* IV, (1890—91), No. 25, 23, 36, bl. 723, 806, 1021.

Voornaamste kenmerken der op Java in cultuur gebrachte Erythroxylons — *Landb.* IV, (1890—91), bl. 33, 954.

Agronoom. Varia op cultuurgebied. De *djarak*. — *T. B. B.*, VIII, bl. 293—295.

Traub (Dr. M.). De Japansche „*Stachys*” als groente voor onze bovenlanden. — *Tejism.* II, (1891), bl. 660.

Romburgh (P. van). Iets over de cultuur en de samenstelling der bataten. — *Tejism.* III, (1892), bl. 460.

Kola-noten. Met een bijschrift over koffie in de roode schil. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 546. — Vgl. *Tejism.* II, (1891), bl. 629.

Reichelt (G. Th.). Ueber die Verbreitung, Beschaffenheit und Verwendung der Banane. (Nach ostindischen Angaben). — *Ausl.* 1893, No. 21, 22, S. 331, 344.

Blimbing-cultuur in Demak. Door Raden Mas Toemenggoeng Hario Hadio Ningrat, Regent van Demak. — *Tejism.* III, (1892), bl. 754.

Gennep (J. L. van). Djeroek-(Citrus-) cultuur in de afdeeling Malang. M. pl. — *Tejism.* IV, (1893), bl. 193.

Holle (K. F.). Eene betere bereiding van arèn-, lontar- (siwalen-) en klapper-suiker. — *T. B. B.*, VIII, bl. 63. — Opmerkingen van Walbeehm. — *T. B. B.*, VIII, bl. 187.

Keller van Hoorn (J. C.). Bereiding van cassave-meel in de afdeling Bandoeng. — *T. N. L. N. I.*, XLVII, bl. 193.

Scheffer (R. H. C. C.) en K. F. Holle. Een sagoboom op Java. (*Sagus laevis*, *Rumph.*). — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 209. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 397.

Enklaar van Guericke (F. A.). De sago-boom op Java. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 347.

De sago-boom op Java. (*Sagus laevis*, *Rumph.*). Door C. C. M. H. — *Teijsm.* III, (1892), bl. 554.

Kievits (J. H.). Sago-boom contra alang-alang. — *T. N. L. N. I.*, XLV, bl. 212.

Holle (K. F.). Arènboomen. — *T. N. L. N. I.*, XXIII, bl. 437. — Een vruchtboom die de verspreiding allezins waard is. (*Diospyros kaki* of *Dadelpruim*. Soendaasch: „*Kasemek*”). — *T. N. L. N. I.*, XXIII, bl. 439.

Bie (H. de). De arèn-palm (*Arenga saccharifera*) in de Preanger. — *T. B. B.*, VI, bl. 161.

Burnaby Lautier (O. A.). De arèn-boom. — *T. N. L. N. I.*, XLI, bl. 95.

Agronoom. — Iets over de arènpalm. *T. B. B.*, VIII, bl. 293—295.

De kiri-boom (*Paulownia Imperialis* Sieb. et Zucc.). — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, III, (1887—88), bl. 340.

De oliëpalm in Sarawak. — *Teijsm.* II, (1891), bl. 750.

De soja-boon en hare beteekenis als voedingsmiddel in Ned.-Indië. Door G. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 347.

f. Boschwezen en houtteelt.

Sturler (W. L. de). Beschrijving van houtsoorten voorkomende in Ned. Oost-Indië. — *T. M. N.*, XXIX, (1866), bl. 1.

Boeke (D.). Over de eigenschappen van het djatti-hout. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 232. — Vgl. *T. N. I.*, 1870, II, bl. 229. — Het Javaansche djatti-hout beschouwd als scheepstimmerhout. — *Vh. Zeew.*, 1869, afd. I, bl. 169.

Loder (C. L.). Eindverslag der beproeving van verschillende buitenlandsche houtsoorten, voornamelijk afkomstig uit de Ned. koloniën. — *Med. Zeew.*, X, (1869).

Musschenbroek (S. C. J. W. van). Bepaling van het soortgelijk gewicht van eenige Javaansche houtsoorten. — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 396.

Cordes (J. W. H.). Het geslacht „Pinus” in het Zuidelijk halfrond. — *N. T. N. I.*, XXIX, bl. 130. — Verslag van een onderzoek naar den toestand en de ligging van de bosschen en het daarin voorkomen van bruikbare timmerhoutsoorten over een gedeelte van Sumatra's Westkust, met eene lijst der voornaamste houtsoorten. — *T. N. L. N. I.*, XIV, bl. 101, 133. — Herinneringen aan Sumatra's Westkust. Bijdrage tot de kennis van de boschstreken over een gedeelte van dat eiland. — *T. M. N.*, 1874, bl. 289; 1875, bl. 1. — Eigenschappen van den djati-boom. — *T. A. G.*, I, bl. 227—228. — De djati-bosschen in Ned. Indië. M. k. — *T. A. G.*, I, bl. 269. — De Oost-Indische houtsoorten en de handel in djati- (teak-)hout. Resumé eener lezing in het Departement „Haarlem” van de Maatschappij ter bev. van Nijverheid. — *T. N. I.*, 1888, I, bl. 233. — Het boschgebied van Java's bergen en zijn belang voor de irrigatie. — *I. G.*, 1888, I, bl. 681; II, bl. 932. — De Rasamala-boom op Java en zijn hout. — *T. M. N.*, (*Kol. Mus.*), 1889, bl. 19.

Sanders van Loo (D. J.). Indische houtsoorten en houtbereiding. — *T. M. N.*, 1875, bl. 129.

Prujs van der Hoeven. Nota over de voornaamste in de Lampongsche Districten voorkomende producten en voor timmerhout geschikte houtsoorten. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 89—98.

Figée (Dr. S.). Teak- of djatti-hout. (Eigenschappen). — *T. I. L. G.*, 1877, bl. 362. — Vgl. *T. M. N.*, 1877, bl. 409.

Bisschop Grevelink (H.). Indische houtsoorten. — *I. G.*, 1881, I, bl. 1200.

Holland (M.). Timmerhout op Borneo. — *T. Inst. Ing., afd. N. I.*, 1881—82, bl. 36—37. — Uittreksel. — *I. G.*, 1883, I, bl. 129.

Campen (C. F. H.). De houtsoorten van Halmahéra. M. k. — *I. G.*, 1883, I, bl. 139.

André (L.). Gekyaniseerd hout. (Aanbeveling van proefnemingen op Java). — *I. G.*, 1883, I, bl. 550.

Houtsoorten in de afdeeling Toelang Bawang (Lampongs). — *I. G.*, 1885, I, bl. 624—633.

Houtsoorten van Britsch Noord-Borneo. — *I. G.*, 1887, I, bl. 792.

Berkhout (A. H.). Houtsporkelingen. — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 186; XXXVII, bl. 56. — F. W. van Eeden's Catalogus van Ned. Ind. houtsoorten. (Aankondiging). — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 153. — Dwaarsleggers van z.g. wildhout. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 383.

Jong (A. de). Wildhout contra djati. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 193. — Vgl. *I. G.*, 1885, II, bl. 1456.

Teak uit Engelsch of djati uit Ned. Indië? — *I. G.*, 1885, II, bl. 1624.

Waarom teak en geen djatie? Door D. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, IV, (1888—89), bl. 93. — Vgl. *Ibid.*, IV, (1888—89), bl. 311. — *I. G.*, 1888, I, bl. 639.

De sandelboom en de toepassing van sandelhout in de kunstvljt. — *T. M. N.*, 1888, bl. 13.

Eeden (F. W. van). Houtsoorten van Ned. Oost-Indië, tevens beschrijving der meest bekende boomen van den Ned. Indischen Archipel en hunne waarde voor de huishouding. — *Catal. Kol. Mus. Haarlem*, III, bl. 1.

Hagenaar Jr. (R.). Indische houtsoorten. Met naschrift. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 581, 582.

Koorders (S. H.). Santalhout. (Sandelhout). — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 154. — Specifieke gewichten van de djatihoutvariëteiten in de residentie Rembang naar eene collectie van den houtvester A. E. J. Bruins voor inhoudsberekening uit de afmetingen en gewone weging. — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 390. — Een Nederlandsch standaardwerk (van G. E. H. Tutein Nolthenius) over boschbouw. (Aankondiging met beschouwingen over onze onvolledige kennis van de N. I. houtsoorten). — *T. N. L. N. I.*, XLV, bl. 40. — Ringen van boomen. — *Teijsm.*, IV, (1893), bl. 31. — De kiemontwikkeling van „*Tectona grandis* L. F. (djati)”. M. pl. — *N. T. N. I.*, LI, bl. 139. — Bijdragen tot

de kennis der boomflora op Java. Met naschrift en alphabetische lijst der geslachten (en synoniemen) en familiën der woudboomen op Java. — *N. T. N. I.*, LI, bl. 361; LII, bl. 209, 222, 259, 311. — Het verduurzamen van hout. — *T. N. L. N. I.*, XLVII, bl. 257.

Greshoff (M.). Nota over Campêchehout in Ned. Indië. — *Teijsm.*, II, (1891), bl. 761.

Hout van Eucalyptus. — *Ind. Merc.* 1886, No. 39.

Jentink. Houtsoorten van Borneo (Boven-Doeson). — *Bull. Kol. Mus.*, Dec. 1893, bl. 9.

Borneo-ijzerhout als straatplaveisel. — *I. T.*, 14 Nov. 1893, No. 216.

Jockin. Bajang-hout (Mak.) *Intsia Ambonensis*. — *Teijsm.*, IV, (1893), bl. 469.

Wigman (H. J.). De bergwouden van Java. (Volgens een opstel van Prof. Schimper te Bonn in het „Forstlich naturwissenschaftliche Zeitschrift”). — *Teijsm.* IV, (1893), bl. 734.

IJzerhout van Borneo. — *T. N. L. N. I.*, XLVII, bl. 380.

Reglement voor het beheer en de exploitatie der bosschen van den lande op Java en Madura van 1874. (Bijlage Memorie van Toelichting. Ind. Begr. 1875). — *B. H. St. G.* 1874—75, No. 47.

Voorwaarden waaronder de exploitatie van 's Lands bosschen op Java en Madura wordt aanbesteed en gegund. (Ind. Besluit v. 30 Aug. 1887 No. 2). — *B. Ind. Stbl.* No. 4497.

Berkhout (A. H.). De tractementen der boschambtenaren in Britsch-Indië en op Java. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 518. — De school voor boschopziëners te Dehradun. (Mét opmerkingen over het gehalte der boschwachters of mantries op Java). — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 552.

Koorders (S. H.). De opleiding der opziëners bij het boschwezen in Britsch-Indië en in Ned. Indië. Met twee naschriften. — *T. N. L. N. I.*, XLV, bl. 165, 200, 204.

Djattihout-exploitatie. (Briefwisseling). — *V. K. v. K., Bat.*, 1867, bl. 186—200.

Nieuwe uitwegen voor djati-hout. (Briefwisseling, memoriën en nota's). — *V. K. v. K. Bat.*, 1869, bl. 224—244.

De bosch-exploitatie in Britsch-Indië (in tegenstelling met die op Java). — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 488.

De houtbosschen in Ned. Indië. Particuliere industrie tegenover staats-exploitatie. Door C. H. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 203.

Soest (G. H. van). Het boschwezen op Java. (Historisch overzicht). — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 151, 456. — Opmerkingen van D. Boeke. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 229.

Hall (J. J. H. van). Waarom verbeterd houtcultuur den bodem? — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 181.

Romunde (van). Nog iets over ontwouding; hare oorzaken en gevolgen. — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 111.

Gorkom (K. W. van). Een woord over de ontwouding van Java ter ontginning van gronden. — *T. N. L. N. I.*, XIX, bl. 382. — Beoordeelend overzicht van het werk van J. W. H. Cordes „De djatibosschen op Java enz. Batavia 1881”. Met beschouwingen over het stelsel van exploitatie. — *I. G.*, 1881, II, bl. 799—804.

Instandhouding van bosschen. (Naaraanleiding van de maatregelen ter zake in Britsch-Indië en op Ceylon genomen). — *T. Inst. Ing.*, 1878—79, (Vh.), bl. 316.

De waarde der bosschen (en de nadeelen der ontwouding). — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 130.

De acclimatatie van den „eucalyptus globulus” op Java. — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 225—229.

Over den aanplant van eucalyptus-soorten in Ned. Indië. — *G. T. N. I.*, XVII, bl. 57. — Vgl. *T. I. L. G.*, 1876, bl. 127—130; 1877, bl. 72—74.

Hudig (J.). Exploitatie van djatiehout en uitvoer daarvan naar Europa. (Met aanbeveling der invoering op Java van het Britsch-Indische exploitatie-stelsel). — *T. I. L. G.*, 1875, bl. 190.

Silvester. De eucalyptus-kultuur op den Goenoeng-Merbaboe. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 45. — Mahonie-cultuur op Java. — *Ibid.*, I, (1885—86), bl. 198.

Holle (K. F.). Het planten van boomen langs wegen op Java (vooral ter voorziening in de behoefte aan timmer- en brandhout). — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 85.

Silvicola. Eenige beschouwingen omtrent het boschwezen in Ned. Indië. — I. Controleurs of houtvesters? — II. Staats-exploitatie der bosschen op Java. — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 371; XXV, bl. 366. — Nog iets over de vraag, of het wenschelijk is, op Java eene exploitatie der djati-bosschen door den Staat in te voeren. — *T. N. L. N. I.*, XXV, bl. 485.

SchermbEEK (A. van). Herbossching van Java's bergen en woeste terreinen. — *T. N. L. N. I.*, XXV, bl. 544. — De exploitatie van 's lands bosschen op Java. — I. Resultaten van de tegenwoordige exploitatie. — II. Middelen tot verbetering. Uitsluiting van particuliere industrie. — III. De te verwachten resultaten. — *I. G.*, 1881, I, bl. 262. — Opmerkingen van J. W. H. Cordes. — *I. G.*, 1881, II, bl. 114. — Boschexploitatie van Staatswege. Met 2 bijlagen. — *I. G.*, 1885, II, bl. 931, 1111.

De exploitatie der djatti-bosschen op Java. (Naar aanleiding van het werk van J. W. H. Cordes „De djati-bosschen op Java enz. Batavia 1881”). — *T. N. I.*, 1881, II, bl. 219. — Vgl. *Econ.*, 1882, I, bl. 631-635.

Buurman (W.). De djati-kultuur. (Met bespreking ook van het stelsel van exploitatie). — *T. N. L. N. I.*, XXVII, bl. 329. — Het herwouden met „eucalyptus globulus”. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 142.

Eeden (F. W. van). Aanplanting van nuttige boomsoorten in Ned. Indië. (Overzicht van een opstel van A. H. Berkhout in „de Indische Opmerker” van 1883—84). — *T. M. N.*, 1884, bl. 264. — Antwoord van Berkhout. — *T. M. N.*, 1885, bl. 9.

Kemp (P. H. van der). Artikel 67 van het Reglement voor het beheer en de exploitatie der bosschen van den lande op Java en Madoera. (*Staatsblad* 1874, No. 110). — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 353. — Het oordeel van den houtvester Berkhout over artikel 67 Bosch-Reglement en het daarmede samengaand voorschrift ter particuliere bosch-exploitatie. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 359.

Verloop (M. C.). Het belang van de schatkist bij de djatie-bosschen op Java. Met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 67, 72.

Tobi (E.). Boschinrichting. (De djaticbosschen op Java). — *T. N. L. N. I.*, I, (1885—86), bl. 300, 345, 380; II, (1886—87), bl. 45, 77, 122, 189, 308, 347, 386. — Reboiseeringen in het gebergte van Bagelen. — *T. N. L. N. I.*, XLVII, bl. 106.

Request van de Vereeniging van Tagalsche suikerfabrikanten, dd. 15 Januari 1890, over de noodzakelijkheid van maatregelen tegen de ontwouding van Java. — *T. N. L. N. I.*, XL, bl. 521.

De ontwouding van Java. Een nagelaten geschrift van wijlen den houtvester A. de Jong. — *T. N. L. N. I.*, XLIII, bl. 208. — *Maandbull. Suikerfabr.*, II, (1891—92), bl. 426, 437.

De geldelijke uitkomsten van het boschwezen op Java en Madoera over 1890. (Volgens opgaven in het Koloniaal Verslag van 1891). — *I. G.*, 1892, I, bl. 730.

Bespreking van de vraag: Welke middelen kunnen worden aanbevolen aan de Regeering om zoowel den boschbouw en de houtontginning in de koloniën, als den geregelden aanvoer van hout naar Nederland te bevorderen? — *T. M. N.*, (*Off. Med.*), 1892, bl. 205—210.

Koorders (S. H.). Cultuur van „*sonokling*” (Javaansche houtsoort). — *Tejism.*, III, (1892), bl. 217. — Herbewouding van kale berghellingen in Algerië en Spanje. (Met beschouwingen ook over het boschwezen in Ned. Indië). — *T. N. L. N. I.*, XLV, bl. 209.

Cultuur van mahoniehout (op Java). Door B. — *T. N. L. N. I.*, XLV, bl. 32.

Roemer (E. van de). Djaticultuur. — *T. N. L. N. I.*, XLVI, bl. 87.

Adres van Directeuren der Ned. Maatschappij ter bevordering van Nijverheid aan den Minister van Waterstaat enz., dd. 19 Dec. 1892, om bevordering van het gebruik van Indische houtsoorten in Nederland en uitbreiding van het boschpersoneel in de koloniën. — *De Nijverheid*, I, (1893), No. 2. — Uittreksel. — *T. N. L. N. I.*, XLVI, bl. 195.

Kielstra (E. B.). De houtbosschen op Java. — *I. T.*, 24 Mei 1892, No. 139.

Ham (S. P.). Boschbouwkundige beschrijving van de residentie Kediri. — *T. N. L. N. I.*, XLVII, bl. 129.

Bruinsma (H. J.). Bosschen langs de Toelang Bawang en Pedoedarivieren (Lampongs). — Mogelijkheid eener rentabele boschexploitatie. — *T. N. L. N. I.*, XLVII, bl. 338—341.

Haas (W. H. van der). De djaticultuur in combinatie met die van andere houtsoorten en rameh. — *T. N. L. N. I.*, XLVII, bl. 271.

g. Fabrieks- en Handwerksnijverheid. — Kunstnijverheid.

Verslagen van de juries der te Batavia in 1865 gehouden nijverheidstentoonstelling. — *T. N. L. N. I.*, XII, bl. 146. — *V. K. v. K. Bat.* 1865, bl. 431. — Overzicht der tentoonstelling. — *V. K. v. K. Bat.* 1865, bl. 481. — *Vgl. Econ.*, 1866, bl. 50. — *T. M. N.*, 1867, bl. 315—357.

Willinck. Vergelijkende proeven genomen met touwwerk van Dajakschen oorsprong, vervaardigd van de tengangtoembaran- en saloewie-boomen, en met de meest nabijkomende touwwerksoorten in gebruik bij de Kon. Ned. Marine. — *T. N. L. N. I.*, XII, bl. 330.

Asperen (van). Verslag van een onderzoek omtrent touwwerk, afkomstig van de planten „tengang, saloewie” en „toembaran”, vervaardigd op Borneo. — *T. N. L. N. I.*, XII, bl. 338.

Eeden (F. W. van). Slangenleder. Een nieuwe industrie belangrijk voor de koloniën. Rapport over eene verzameling van dat leder. — *T. M. N.*, 1876, bl. 147. — *T. N. L. N. I.*, XXI, bl. 233.

Poensen (C.). Iets over de kleeding der Javanen. (Hierin over den toestand van de inl. kunstnijverheid). — *M. N. Z. G.*, XX, (1876), bl. 257—377; XXI, (1877), bl. 1.

Voorwaarden der concessie voor de publieke verlichting met gas van de stad Soerabaia en buitenwijken, verleend aan de N. I. Gasmaatschappij te Rotterdam voor den tijd van 25 achtereenvolgende jaren. — *B. Ind. Stbl.*, No. 2982. — Wijziging. — *Ibid.*, No. 3453.

Bisschop Grevelink (H.). Het leerlooijen in Indië. Met aantekeningen. — *I. G.*, 1880, II, bl. 730, 732. — *Vgl. T. M. N.*, 1880, bl. 261, 333.

Overzicht van de eertijds op Java genomen proeven met den aanmaak van salpeter, met aanbeveling eener hervatting daarvan. — *I. M. T.*, 1881, I, bl. 644.

Swieten (H. J. van). Beschrijving van eenige werktuigen van inlandsche nijverheid. — *T. I. L. G.*, 1882, bl. 161.

Boelen (Anton). Een geslaagde proef, die officieel heet mislukt. (Verslag zijner verrichtingen met betrekking tot proefnemingen met de vervaardiging van hooi voor het Indisch leger). — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 313.

Officieele stukken over proeven met te Meester Cornelis vervaardigd hooi, Australisch haverstroo en kaf. — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 399. — Vgl. *I. M. T.*, 1886, II, bl. 518.

Westrum (S. van). De bamboe als grondstof voor papier. — *I. G.*, 1881, I, bl. 553, 784.

Swieten (H. J. van). Grondstoffen voor de papierbereiding. — *T. I. L. G.*, 1881, bl. 93. — Overzicht. — *I. G.*, 1881, II, bl. 504.

Der Sarong. (Beschrijving van het batikken van sarongs en andere kleedingstoffen op Java). — *Monatschr. f. d. Or.*, 1884, S. 121.

Een Ned. Indische stoompapierfabriek-Maatschappij. (Over het plan tot oprichting te 's Gravenhage van eene maatschappij voor de exploitatie in Ned. Indië van eene stoomfabriek tot vervaardiging van papier en wat daarmee in verband staat). — *I. G.*, 1883, I, bl. 419.

Gevraagde vergunning door een der Buitenzorgsche landheeren om op zijn land eene fabriek op te richten voor de bereiding van papier uit alang-alang, gras, padistroot, enz. — *Ind. Merc.*, 1886, No. 39, bl. 497.

Een stoompapierfabriek in Indië. (Plan van den gep. kapitein Pourchez tot oprichting van zoodanige fabriek). — *T. N. I.*, 1887, II, bl. 316—318. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1808. — Een deskundige (de Heer H. Smidt van Gelder) over het plan tot oprichting van eene papierfabriek in Indië. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1929. — Antwoord van Pourchez. — *I. G.*, 1888, I, bl. 126.

Hijmans van Wadenhoijen (H.). Mededeelingen betreffende verschillende be-

drijven van nijverheid van belang voor den inlander op Java. Met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1886, bl. 99—104.

Stukken over de fabricage van katjangolie. — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 187—215.

Rovers (J. L.). Bijdrage tot de kennis der inlandsche katoenindustrie op Java. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 411.

Abell (P. F.). Bijdrage tot de kennis van de inlandsche kunstnijverheid van Midden-Java. M. pl. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 1. — Verval der inl. kunstnijverheid op Java. (Uittreksel uit vorenst. bijdrage). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1654.

Iets over bier (in tropische landen). Door A. D. H. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 225.

Kesteren (van). Indisch bier. (Uit *de Locomotief*). — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 237—241.

De bierbrouwerij „de Kroon” te Batavia. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 242. — Vgl. *Econ.*, 1887, II, bl. 951—952. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1932.

Het verval van de kunstnijverheid in verband met het kwijnen van den landbouw op Java. (Getrokken uit eene Bijdrage over de kunstnijverheid op Java). — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 388.

Proper (F. C.). Electriche verlichting te Atjeh. (Over de wijze waarop die verlichting kan worden toegepast met berekening van kosten in vergelyk met die van petroleum-verlichting). — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 360.

Kort overzicht van de door ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur op en buiten Java in 1885—87 verstrekte mededeelingen nopens de door den inlander uitgeoefende bedrijven, die eenigermate als kunstnijverheid zijn aan te merken. — *K. V.*, 1889, bijl. PPP.

Cirkulaire van den Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid aan de Hoofden van Gewestelijk Bestuur in Ned. Indië, dd. 30 Aug. 1889, houdende opdracht om een nader onderzoek in te stellen naar den toestand van de inlandsche kunstnijverheid. — *I. G.*, 1889, II, bl. 2213.

Overzicht van het aantal stoomkétels behoorende aan particulieren in Ned. Indië over 1875—1888. — *Jaarcijfers*, No. 8, II, (*Kol.*), bl. 44.

Middelen om de ontwikkeling der nijverheid op Java te bevorderen. (Uittreksel uit eene Bijdrage tot de kunstnijverheid op Java). — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 143.

Over de hoedenfabricage in het Tange-rangsche. (Getrokken uit de Bijdragen tot de inlandsche kunstnijverheid van Java). — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 312.

Tekst der overeenkomst met den Heer David Croll, dd. 9 Juni 1890, voor de oprichting van een reparatiewerf enz. te Tandjong Priok, met nota van toelichting en kantteekeningen. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1511.

Nijs (L. C. de). Rapport over de in-landsche nijverheid op het eiland Billiton. — *T. N. L. N. I.*, XLI, bl. 98.

Driessen (F.). Tie and dye work manu-factured at Samarang. W. ill. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, II, (1889), S. 106.

Bie (H. de). Eenige mededeelingen aan-gaande de katjangolie-slagerijen in de af-deeling Bandoeng. — *T. B. B.*, I, bl. 263.

Does (A. M. K. de). Toestand der nijver-heid in de afdeeling Bandjarnegara. M. pl. — *T. B. G.*, XXXVI, bl. 1. — Uittreksel. — *I. G.*, 1893, I, bl. 145.

Overzicht van hetgeen sedert 1884 is geschied tot aanmoediging der inlandsche kunstvlijt in Ned. Indië. — *T. M. N.*, 1891, (*Off. Med.*), bl. 33—38.

Overzicht betreffende 1°. het fabriek-wezen in Ned. Indië (voor zooveel het niet onmiddelijk met den landbouw in verband staat) en 2°. de aldaar aanwezige drukkerijen; een en ander volgens de over 1890 ontvangen opgaven. — *K. V.*, 1891, *bijl. QQQ*.

Baak (J. V. J.). Nota van toelichting in zake: Verslag kunstnijverheid der Ja-vaansche bevolking. — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 325.

Kiliaan (H. N.). De inlandsche kunst-nijverheid in de afdeeling Patjitian. Aan-hangsel: Beantwoording der vragen ge-steld in het resumé van gewestelijke rapporten over de kunstnijverheid in Ned. Indië. — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 333, 361.

Meijer (W.). De inlandsche kunstnijver-heid in de residentie Kedoe. M. pl. — *T. N. L. N. I.*, XLIV, bl. 363.

Grissee-, Bawean- en Buitenzorgsche matten. M. pl. — *Bull. Kol. Mus. Haar-lem*, Januari 1893, bl. 1.

Hasselt (A. L. van). Aanteekeningen omtrent de pottenbakkerij in de residentie Tapanolie. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, VI, (1893), S. 41.

Matten uit de residentie Benkoelen. M. pl. — *Bull. Kol. Mus. Dec.* 1893, bl. 1.

De inlandsche kunstnijverheid in de residentie Bantam. (Volgens gegevens ver-strekt door de ambtenaren van het Bin-nenl. Bestuur in dat gewest). — *T. N. L. N. I.*, XLVII, bl. 342.

P. Jansz. De inlandsche kunstnijver-heid in de residentie Soerakarta. — *T. N. L. N. I.*, XLVII, bl. 361.

De inlandsche kunstnijverheid in de afdeeling Panaroekan. — *T. N. L. N. I.*, XLVII, bl. 367.

De inlandsche kunstnijverheid in de residentie Palembang. — *T. N. L. N. I.*, XLVII, bl. 369.

Brons Middel (R.). Eene ambachts-school in Ned. Indië voor de zonen van Indo-Nederlanders. (Ontwerp). — *Maand-schr. Opv. Schoolw.*, I, (1886—87), bl. 3.

Ambachtsscholen in Nederland en Ned. Indië Door V. B. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, I, (1886—87), bl. 537, 667.

Mededeelingen aangaande de in 1886 door de Vrijmetselaarsloge te Batavia ge-opende ambachtsschool. — *I. G.*, 1887, I, bl. 1024. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 232. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, II, (1887—88), bl. 168, 603. — *T. Inst. Ing. afd. N. I.*, 1886—87, bl. 3.

Bourguignon. De bouwkunst en het ambachtsonderwijs in Ned. Indië. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, II, (1887—88), bl. 163.

De eerste industrijschool op Java. Door H. — *T. M. N.*, 1891, (*afd. Nijverheid in het algemeen*), bl. 58.

Een ambachtsschool voor Samarang. (Plan van oprichting). — *I. G.*, 1892, I, bl. 818. — Eerste jaarverslag van de school. — *I. G.*, 1893, II, bl. 2185.

h. Mijnwezen. (1).

1. De Indische Archipel.

Verslagen omtrent het mijn- en grondpeilwezen in Ned. Indië over 1872—1891. — *J. M. N. I.*, 1873vv.

Groot (C. de). Aanwijzingen en mededeelingen op het gebied van mijn- en petroleumontginningen in Ned. Indië. — *T. Inst. Ing.*, 1871—72, (Not.), bl. 144. — Rectificatie. — *Ibid.*, 1872—73, bl. 7. — De mijnwetgeving in Ned. Indië. Voorzucht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1879, bl. 88—114. — Aankondiging van het werk van R. D. M. Verbeek: „De mijnwetten in Ned. Indië. Batavia 1879”. — *I. G.*, 1879, II, bl. 580—586.

De mijnwetten in Ned. Indië. (Naar aanleiding van het gelijknamig werk van R. D. M. Verbeek. Batavia 1879). — *T. N. I.*, 1879, II, bl. 233. — Vgl. *Econ.*, 1879, II, bl. 1131—1137.

Tekst der Fransche mijnwetten van 28 Juli 1791 en 21 April 1810. — *R. D. M. Verbeek; Mijnwetten. Batavia 1879, (Aanh.)*.

Dijk (P. van). Over de inzending van het Mijnwezen in Ned. Indië aan de wereldtentoonstelling te Parijs van 1878. M. 5 pl. — *J. M. N. I.*, 1879, I, bl. 117.

Wetten, Gouvernementsbesluiten en Bepalingen betreffende het Mijnwezen in Ned. Indië. Met index. — *J. M. N. I.*, 1880, II, bl. 105, 161; 1882, (*T. Adm. Ged.*), bl. 145, 269.

Opgave der Rijken waarmede door het Gouvernement contracten zijn gesloten, welke bepalingen ten aanzien van het Mijnwezen inhouden, en van den inhoud dier bepalingen. — *J. M. N. I.*, 1884, (*T. Adm. Ged.*), bl. 391.

Verbeek (R. D.). Het Ontwerp tot aanvulling van het Reglement op het Beleid der Regeering van Ned. Indië ten aanzien van de uitgifte van mijnconcessiën. (Ingediend in 1885). — *I. G.*, 1886, I, bl. 1, 190. — Voorloopig Verslag der Tweede Kamer betreffende dat Ontwerp. — *I. G.*, 1886, II, bl. 983. — De denkbeelden van den heer Mr. A. J. W. Farncombe Sanders over de ontginning van delfstoffen in Ned. Indië. (In verband met de in uitzicht gestelde Mijnwet voor Ned.

Indië). — *I. G.*, 1890, I, bl. 879. — Het ontwerp eener Mijnwet voor Ned. Indië. Met naschrift. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1321, 1468. — Het ontwerp eener Mijnwet voor Ned. Indië. Voordracht met debat en naschrift. — *V. Ind. Gen.* 1893, bl. 81—159. — Lezing in de Ned. Afdeeling der N. I. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw over het Ontwerp eener Mijnwet voor Ned. Indië. — *Ind. Merc.* 14 Oct., 1893 No. 41. — *T. N. L. N. I.*, XLVIII, bl. 49.—61. — Discussiën. — *T. N. L. N. I.*, XLVIII, bl. 36—48.

Beelaerts van Blokland (Jhr.Mr.J.). De concessiën tot mijnontginning in Ned. Indië na het Kon. Besluit van 2 Sept. 1873 (*Ind. Stbl.* No. 217a.). Ontleend aan de Koloniale Verslagen. — *Econ.* 1887, I, bl. 377. — De concessiën tot mijnontginning in Ned. Indië na het Kon. Besluit van Sept. 1873. Eenige beschouwingen naar aanleiding van vorenstaand opstel. Door R. D. Verbeek. — *Econ.* 1887, II, bl. 903. — Opmerkingen. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1902.

Stoop (A.). Rapport over de petroleum-industrie in Noord-Amerika. Uitgebracht ingevolge opdracht van Z. E. den Minister van Koloniën, dd. 15 December 1886 No. 4023). — *J. M. N. I.*, 1888, (*T. Adm. Ged.*), bl. 5.

Snijders (A. J. C.). De petroleum-industrie, hare ontwikkeling en haar toekomst. (Ook in de koloniën). — *Vr. d. T.* Jrg. 1887—88, II, bl. 235, 287, 373. — Overzicht. — *Econ.* 1887, II, bl. 1045—1046.

Posewitz (Dr. Th.). Die Thätigkeit des Montanwesens in Niederl. Indien in den Halbjahren 1886—87. — *Peterm. M.* 1889, S. 208.

Voorschriften betreffende het verleen van vergunning tot het doen van mijnbouwkundige opsporingen in Ned. Indië. — *B. Ind. Stbl.* No. 4009, 4479.

Loos (Dr. D. de). Diamant en edele metalen. (Vindplaatsen en ontginning in Ned. Indië). — *Catal. Kol. Mus. Haarlem*, VI, (1890), bl. 56. — Steenkolen. — *Ibid.* VI, bl. 101.

De toekomst der steenkolen uit Oost-Azië. (Met bespreking ook van de steenkolen-exploitatie in Ned. Indië). — *T. N. I.*, 1892, I, bl. 295.

(1) Zie ook de afdeeling: Geologie, Mineralogie, enz.

Regeling van de mijnontginningen in Ned. Indië. Ontwerp van Wet met Memorie van Toelichting (1893). — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 110, 161. — *I. G.*, 1893, I, bl. 596, 658. — Voorloopig verslag der Tweede Kamer. — *T. N. I.*, 1893, II, bl. 111.

De wijze van onderzoek en exploitatie van verschillende mineralen en minerale brandstoffen in Ned. Indië. Door H. — I. Onderzoek op stroomtinerts. — II. De exploitatie van het stroomtinerts en de huishouding eener mijn. — *T. B. B.*, VIII, bl. 310, 361.

2. Java en Timor.

Mansfeldt (H. A.). Verslag van een onderzoek naar den stand der particuliere aardolie-ontginning in de residentie Cheribon, met eenige opmerkingen betreffende de mogelijkheid om aardolie te vinden in de residentie Soerabaya. — *J. M. N. I.*, 1876, II, bl. 183.

Hageman (J.). Historische aanteekening over de goudgraverij in West-Java in 1723 en 1744. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 196.

Dijk (P. van). Zwavelontginning door de inheemsche bevolking op den bergtop Walirang in het Ardjoeno-gebergte. M. k. — *J. M. N. I.*, 1883, (*T. Adm. Ged.*), bl. 104.

Adres van Directeuren der Maatschappij tot bevordering van Nijverheid aan den Minister van Koloniën, dd. 4 Nov. 1879, met Nota betreffende de ontginning van de marmergroeven in de Baai van Panggoel. — *T. M. N.*, 1879, bl. 468, 472. — Beschikking van den Minister. — *T. M. N.*, 1880, bl. 17. — Vgl. *I. G.*, 1880, I, bl. 473.

Plan van exploitatie en begrooting der marmergroeve te Wadjok (Kediri). Door R. D. van Rietschoten. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 420. — Advies van Dr. R. D. M. Verbeek. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 425. — Verdere stukken. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 428, 437, 440.

Verzameling van stukken betreffende het steenkolenmijnveld "Tanasari" op Java, concessie A. G. Bosch. — *T. N. L. N. I.*, XLII, bl. 309—379.

Raisden (B. S.). Java-petroleum. (Exploitatie van de concessiën der Dordtsche Petroleum-Compagnie en van de Goenoeng-Sarie-concessie). — *Rep. Cons. United States*, No. 153, (June 1893), p. 171.

Ontwerp van koperontginning op Timor. (Volgens eene brochure van H. de Bruijn. Leiden 1869). — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 144—149. — Errata. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 230. — Vgl. *Econ.*, 1869, II, bl. 1177—1180.

3. Sumatra.

Eeden (F. W. van). Het Ombilienkolenveld in de Padangsche Bovenlanden en het transportstelsel op Sumatra's Westkust. (Naar aanleiding van het rapport van W. H. de Greve over het Ombilienkolenveld enz. 's Grav. 1871). — *T. M. N.*, 1871, bl. 379. — Vgl. *T. N. I.*, 1872, I, bl. 120.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). Steenkolenontginning en spoorwegaanleg op Sumatra. — *Econ.*, 1872, I, bl. 163. — Vgl. *Econ.*, 1877, II, bl. 620—636; 1879, II, bl. 765—776; 1882, I, bl. 260—272.

Steenkolenontginning en spoorwegaanleg op Sumatra. (Nota over de concessie-aanvraag tot ontginning van kolen uit het Ombilienveld en aanleg van een spoorweg van daar naar Padang. 's Grav. 1872). — *Econ.*, 1873, I, bl. 58.

Verbeek (R. D. M.). Over de beste ontginningswijze van een gedeelte van het Ombilienkolenveld. M. K. — *J. M. N. I.*, 1875, II, bl. 85.

Ontginning van marmar op Sumatra. — *T. M. N.*, 1879, bl. 361—362.

De ontginning der goudmijnen op Sumatra. — *Aardrijksk. Wkbl.* I, No. 24, bl. 369.

Eene Maatschappij tot exploitatie van een goudveld op Sumatra. — *I. G.*, 1879, II, bl. 134.

Cluijsenaer (J. L.). De afvoer der Ombiliensteenkolen. — *Econ.*, 1878, II, bl. 697. — De ontginning der Ombilienkolenvelden en de spoorwegaanleg op Sumatra's Westkust. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1884, bl. 37—84. — De Ombilienkolenvelden en de spoorwegaanleg op Sumatra. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1890, bl. 167—203.

Adres van de Kamer van Koophandel te Padang aan den Gouv.-Gen. van Ned. Indië betreffende de ontginning der Ombilienkolenvelden en den spoorwegaanleg op Sumatra. — *V. K. v. K. Bat.* 1884, bl. 1. — *T. N. I.*, 1884, I, bl. 306—311.

Kielstra (E. B.). Steenkolen en Spoorwegen ter Westkust van Sumatra. — *Gids*, 1884, IV, bl. 1. — Vgl. *I. M. T.*, 1885, II, bl. 961, 1260.

Padang. Het Ombilienkolenveld op Sumatra's Westkust. (Betoog voor spoedige ontginning). — *I. G.*, 1884, I, bl. 843.

Veth (D. D.). De verschillende plannen voor den afvoer der steenkolen van de Ombilienvelden. (Resumé eener lezing). — *T. A. G.*, V, (*Versl.*), bl. 124—125. — De zwevende kabelspoorweg en zijn toepassing bij de ontginning der Ombilienkolen. — *I. G.*, 1881, I, bl. 827.

Concessie bij Gouvernementsbesluit van 12 Augustus 1874, No. 16, verleend aan George Billows tot ontginning van bruinkolen aan het riviértje Toenkal, afdeeling Banjoe-Assin der residentie Palembang. M. k. — *J. M. N. I.*, 1882, (*T. Adm. Ged.*), bl. 192—194.

Contract tot mijnontginning en landbouw in een gedeelte van het Rijk Siak Sri Indrapoera tusschen den Sulthan en de Rijksgrooten ter eenre en de Heeren von Hedemann c. s. ter andere zijde, goedgekeurd op 30 Dec. 1874. — *J. M. N. I.*, 1882, (*T. Adm. Ged.*), bl. 194—198.

Goud- en zilver-exploitatie op Sumatra's Westkust in den Compagniestijd. (Mededeelingen van R. D. M. Verbeek. — *I. G.*, 1886, II, bl. 1293.

Veth (P. J.). De Mijnbouw-maatschappij „Tambang”. — *E. H.*, 1886, No. 44.

De exploitatie der Ombilienkolen. (Uit de *Locomotief*). — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 930.

De Ombilien-kolenvelden op Sumatra's Westkust. (Beknopt overzicht van de hoofdmomenten der geschiedenis van de exploitatie-questie met betrekking tot die velden). Ontleend aan „*De Koerier*”. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 445.

Sandick (R. A. van). De Ombilien-kolenvelden op Sumatra's Westkust. M. 2 k. — *Vr. v. d. D.*, I, (1886), bl. 918. — De Ombilienkolenvelden. (Met beschouwingen over het ontginningsvraagstuk). — *Vr. d. T.*, Jrg. XVII, (1890—91), I, bl. 245. — Overzicht. — *I. G.*, 1891, I, bl. 296—298. — Sumatra-spoorwegen en Ombilienkolenvelden. (Beschouwingen over kolentransport en -ontginning). — *Vr. d. T.*, Jrg. XIX,

(1892—93), II, bl. 249. — Overzicht. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1663—1667. — Het laatste hoofdstuk van de Ombilienquestie. (Aanwijzing van een buitenlandsch ingenieur voor de ontginning). — *I. G.*, 1892, I, bl. 786.

Berg (Mr. N. P. van den). De Ombilienkolenvelden. (Over de kwestie van staats- of particuliere exploitatie). Met eene bijlage: Opgave van concessie-aanvragen voor spoorweg-aanleg en kolenontginning ter Westkust van Sumatra. — *Econ.*, 1890, bl. 735. — Overzicht. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2521—2526.

Wall Bake (R. W. J. C. van de). De Ombilienvelden in het Indisch Genootschap. Met naschrift van Mr. N. P. van den Berg. — *Econ.*, 1891, bl. 136, 152. — Overzicht. — *I. G.*, 1891, I, bl. 612—624.

Cluijsenaer (J. L.) en P. J. van Houten. Nota over de wenschelijkheid der exploitatie van den spoorweg en de Ombilienkolenvelden op Sumatra door particulieren. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1728. — Overzicht. — *T. N. I.*, 1890, II, bl. 139. — Vgl. *I. G.*, 1890, II, bl. 2026—2030, 2521—2529.

Andriessen (W. F.). Die Ausbeutung der Ombilien-Kohlenfelder Sumatra's. — *M. Geogr. Ges. Wien.*, XXXIII, (1890), S. 551.

Lijst van concessie-aanvragen voor spoorwegaanleg en kolenontginning ter Westkust van Sumatra (1872—1889). — *Econ.*, 1890, bl. 754—757.

Bordes (J. P. de). De Sumatra-spoorweg en het Ombilienkolenveld. (Betoog voor particuliere exploitatie). — *Econ.*, 1891, bl. 220. — Opmerkingen van J. K. Kempees. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1605. — Antwoord van de Bordes. — *I. G.*, 1891, II, bl. 2212.

Voorbereiding der exploitatie van het Ombilien-kolenveld op Sumatra. (Memorie van Toelichting bij het ter zake ingediende Wetsontwerp). — *T. N. I.*, 1891, I, bl. 401. — Beschouwingen in de afdeelingen der Tweede Kamer. — *T. N. I.*, 1892, I, bl. 70—74. — Vgl. *I. G.*, 1891, II, bl. 1419.

Het besluit tot staatsontginning van het Ombilien-kolenveld. (Resumé van een opstel van P. J. van Houten in het „*Vaderland*” van 5, 6, 9 Januari 1892). — *I. G.*, 1892, I, bl. 480—485.

Bespreking der reis van den Heer IJzerman naar Duitschland om een ingenieur te zoeken voor de ontginning van de Ombilien-kolenmijn op Sumatra. — *T. Inst. Ing.*, 1891—92, I, bl. 114—115.
— Nota van den Minister van Koloniën.
— *T. Inst. Ing.*, 1891—92, I, bl. 136.

Fyth (M.). Ombilienkolenvelden. (De exploitatiequestie naar aanleiding van de Nota van J. L. Cluijsenaer en P. J. van Houten). — *I. T.*, 2 Sept. 1890, No. 49.

De Directeur van Onderwijs enz. contra de Kon. Maatschappij tot exploitatie van petroleumbronnen. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1530.

4. Riouw, Banka en Billiton.

Teijsmann (J. E.). De tin-exploitatie op Singkep. — *N. T. N. I.*, XXXIV, bl. 278—281.

Diest (P. H. van). Begrooting van het kapitaal benodigd voor de ontginning van tinerts bevattende gronden op het eiland Singkep. — *J. M. N. I.*, 1872, II, bl. 127.

Sturler (W. L. de). Algemeene opmerkingen aangaande de tinmijnen van Banka. — *T. M. N.*, VIII, (1867), afl. 11.

Bredemeijer (W.). Zinnengewinnung in Banca. — *Oesterr. Z. f. Berg- u. Hüttenbau*, XXI. (1873), No. 10, S. 76.

Diest (P. H. van). Het tinsmelten op Banka. M. pl. en bijl. — *J. M. N. I.*, 1872, I, bl. 217.

Menten (J. H.). Het boren en het boormateriaal op Banka. M. pl. — *J. M. N. I.*, 1874, II, bl. 163.

Godefroi (W.). Nuttig effect der kettimpompen van de mijnen Jathen No. 9 en Djanhok No. 7 in het district Blinjoe, eiland Banka. M. pl. — *J. M. N. I.*, 1880, I, bl. 95.

Dull (Mr. A.). De particuliere schulden der Gouvernements-mijnen op Banka. — *R. in N. I.*, XLII, bl. 406.

Dijk (P. van). Uitkomsten der waarnemingen omtrent eenige onderdeelen der Chineesche ontginningswijze van het tinerts op Banka, getrokken uit de officiele Nota's van het jaar 1878. M. pl. — *J. M. N. I.*, 1879, II, bl. 55. — Be-

rekening van de verhouding tusschen de grens van ontginbaarheid der tinertsafzetting op Banka en het boren van den Chineeschen mijnerker (tinprijs, verkoopprijs), bepaling van beiden, zoodanig dat de te behalen winst op de tinontginning een maximum zij. — *J. M. N. I.*, 1882, (*Wetensch. Ged.*), bl. 349.

Groot (C. de). Vervolg van het Overzicht van de voornaamste proeven omtrent mijnontginning sedert een 10tal jaren in Ned. Indië genomen, met uitzondering van Banka en Billiton, bevattende hetgeen door de mijningenieurs en het ondergeschikt personeel van het Mijnwezen is verricht in het belang van Banka en Billiton. — *N. T. N. I.*, XXVIII, bl. 1. — Stroomtinertsontginning op het eiland Banka. — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 79.

Hooze (J. A.). Graphische voorstelling der productie, veilingprijsen en geldswaarde van Banka-tin (1821—1880). — *J. M. N. I.*, 1882, (*T. Adm. Ged.*), bl. 83—90. — *T. N. I.*, 1883, II, bl. 232—234.

Statistiek van de tinproductie in de verschillende landen (ook Banka en Billiton) over 1870—78. Ontleend aan eene monographie van E. Reijer. — *Peterm. M.*, 1881, S. 280.

Renaud (G. P. A.). De Chineesche ontginningswijze van tinerts op Banka en de eventuele toepassing daarop van Europeesche werktuigen. — *J. M. N. I.*, 1884, (*T. Adm. Ged.*), bl. 5. — Behandeling van de tinslakken op het eiland Banka. — *J. M. N. I.*, 1883, (*T. Adm. Ged.*), bl. 68.

Posewitz (Th.). Die Zinninseln im Indischen Ocean. II. Das Zinnvorkommen und die Zinnengewinnung in Banka. — *Mitth. a. d. Jahrb. d. K. Ung. geol. Anst.* 1885/86, Bd. VIII.

Omsmelting en zuivering van drie partijen Banka-tin in het Koloniaal Etablissement te Amsterdam, uitgevoerd onder de leiding van den mijningenieur P. van Dijk. Verslag met 2 platen en vervolg. — *J. M. N. I.*, 1890, (*T. Adm. Ged.*), bl. V, XXXVII.

Oudemans Jr. (A. C.). Over verontreiniging van Banka-tin. — *J. M. N. I.*, 1890, (*T. Adm. Ged.*), bl. XXIV.

Loos (Dr. D. de). Tin op Banka en Billiton. (Voorkomen en ontginning). — *Catal. Kol. Mus. Haarlem*, VI, (1889), bl. 1.

Productie van Banka-tin over 1821—1888 en prijzen van Banka-tin over 1839—1888. — *Van Oosterzee. Beheer van landsgoederen. Bat.* 1892, bl. 99, 111.

Zelle (L. J.). In den Zinnbergwerken der Insel Banka. — *Monatsschr. f. d. Or.*, 1893, S. 125.

Tinproductie van Billiton 1871—72 tot en met 1888—89. — *J. M. N. I.*, 1873—1890.

De productie van Billiton-tin (1885/86—1889/90 in vergelyk met 1866/87). — *I. G.*, 1891, I, bl. 691.

Cijfers betreffende de inkomsten der Billiton-Maatschappij over 1860—90 en de tinproductie van Billiton en Banka over 1865—89 met de tinprijzen. — *De Lange; Mijnontginning. 's Grav.* 1891, bl. 61—64.

Hedemann (F. W. H. von). Schets van de bewerking en de huishoudelijke inrichting der tinmijnen op Billiton. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 175.

Rant (H. F. E.). Verslag van de bevinding en de vooruitzichten der aderontginning nabij den berg Tadjouw op Billiton. — *J. M. N. I.*, 1873, II, bl. 73.

Rost van Tonningen. Billiton voorheen en thans. (Hierin geschiedenis van de concessie voor de tin-exploitatie met beschouwingen over de vooruitzichten voor de toekomst). — *Gids*, 1875, I, bl. 330. — Overzicht. — *Econ.*, 1875, I, bl. 239—241.

Groot (C. de). De verlenging van de Billiton-concessie. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1882, bl. 169—212. — Overzicht. — *I. G.*, 1883, I, bl. 70—77. — Het een en ander over Blitong. (De Billiton-maatschappij, de mijnontginning en de verlenging der concessie). Lezing van 31 Januari 1883. — *Jrb. Indol. Vereen.*, 1885, bl. 53.

Concessie tot tinmijnontginning op Billiton van 1852, met weglating van hetgeen daarvan vervallen is en toevoeging van de wijzigingen en aanvullingen, welke daarin bij de Acten van 1864 en 1882 zijn gemaakt. Met Nota van toelichting en kaart. — *J. M. N. I.*, 1882 (*T. Adm. Ged.*), bl. 178—192.

De Billiton-zaak. (Verlenging der concessie). — I. Verslag der Commissie van Rapporteurs. — II. Het rapport aan den Koning, dd. 13 Oct. 1882. — III. Het Kabinetsrescript dd. 20 Oct. 1882. — IV.

De brief van den Minister aan den Gouverneur-Generaal, dd. 27 Oct. 1882. — V. Aanteekeningen. — VI. De verdediging van den Minister. Met aanteekeningen. — *I. G.*, 1883, I, bl. 83—110, 250—289. — Oordeel van de pers. — *I. G.*, 1883, I, bl. 214—249. — Vgl. *Econ.*, 1883, I, bl. 548—552.

Het standpunt der Billiton-Maatschappij. (Uit het verslag der Maatschappij over 1883—84). — *I. G.*, 1884, II, bl. 689.

Houten (Mr. S. van). Indrukken van het Begrootingsdebat. (Hierin ook over de Billiton-zaak). — *Vr. d. T.*, Jrg. IX, (1882—83), I, bl. 318.

Loudon (John. F.). De eerste jaren van de Billiton-Maatschappij. — *I. G.*, 1883, II, bl. 667.

Huijsen (P. C.). Billiton-opstellen. (Historisch overzicht van de tin-exploitatie op Billiton en de concessie daarvoor, ontleend aan eene reeks opstellen van P. H. van der Kemp, in Indië uitgegeven). — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 909.

Wanneer komt de Billiton-zaak weer aan de orde? — *I. G.*, 1888, I, bl. 475.

De Regeering en de Billiton-Maatschappij. — *I. G.*, 1889, II, bl. 2018.

Andriessen (W. F.). De Billiton-quaestie. — *I. T.*, 23 Dec. 1890, No. 65.

De Heer G. A. Lange over mijnontginning van staatswege op Billiton. (Overzicht eener in 1891 verschenen brochure). — *I. G.*, 1891, I, bl. 298—302.

Ontwerp-overeenkomst met de Billiton-Maatschappij, dd. 9 Mei 1891, met Memorie van Toelichting; en statistiek van de pachtschat volgens de Overeenkomsten van 1852, 1864, 1882 en 1891. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1218. — De Billiton-zaak. (Overeenkomst tot verlenging van het contract) in de Tweede Kamer. — I. Inleiding. — II. Memorie van Antwoord op het Voorl. Verslag der Kamer. — III. Debat. — IV. Aanteekeningen. — *I. G.*, 1892, I, bl. 224.

Verbeek (R. D. M.). Het Billiton-debat in de Tweede Kamer. Eenige beschouwingen naar aanleiding daarvan. — *I. G.*, 1892, I, bl. 345.

Voorname inhoud van de nieuwe overeenkomst met de Billiton-Maatschappij (1 Mei 1892—14 April 1927). — *I. G.*, 1892,

I, bl. 740. — Tekst der overeenkomst dd. 14 Maart 1892 met Memorie van Toelichting. — *I. G.*, 1892, I, bl. 1033—1042.

Het nieuwe Billiton-debat in de Eerste Kamer. (Over de nieuwe overeenkomst voor 1892—1927). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1465—1469.

Mr. S. van Houten (in het *Sociaal Weekblad*) over het nieuwe Billiton-contract voor 1892—1927. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1759—1763.

5. Borneo.

Renaud (G. P. A.). Verslag van de kolenmijn Oranje-Nassau te Pengaron in de Z. en O. Afdeeling van Borneo. M. pl. — *J. M. N. I.*, 1874, II, bl. 85.

Schultz (J. F. H.). Iets over de diamantmijnen in Landak (Wester-Afdeeling van Borneo). — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 454.

Bijzondere voorwaarden der bij Kon. Besluit van 5 Sept. 1881, No. 10, aan F. E. en L. C. I. Simonnar, op den voet van het Kon. Besluit van 2 Sept. 1873, No. 13, (*Ind. Stbl.*, No. 217a) en der Ordonnantie van 7 Mei 1874, (*Ind. Stbl.*, No. 128) verleende concessie tot mijnontginning in de residentie Zuider- en Ooster-Afdeeling van Borneo. — *J. M. N. I.*, 1882, (*T. Adm. Ged.*), bl. 198. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3727.

Schelle (C. J. van). Voornaamste bepalingen omtrent mijnontginning ter Wester-Afdeeling van Borneo. — *J. M. N. I.*, 1882, (*T. Adm. Ged.*), bl. 101. — Rectificatie. — *J. M. N. I.*, 1883, (*T. Adm. Ged.*), bl. 177. — Goudproductie van een gedeelte der Wester-Afdeeling van Borneo gedurende 1881—1886. — *J. M. N. I.*, 1883, (*T. Adm. Ged.*), bl. 63; 1884, bl. 297, 302; 1885, bl. 288; 1886, bl. 133; 1887, bl. 201.

Wing Easton (N.). Overzicht van de goudproductie in een gedeelte der Wester-Afdeeling van Borneo gedurende 1886; en eenige opmerkingen over de daaromtrent opgegeven bedragen. Met bijlage. — *J. M. N. I.*, 1887, (*T. Adm. Ged.*), bl. 201. — Als voren over 1887. — *J. M. N. I.*, 1889, (*T. Adm. Ged.*), bl. 106.

Mededeelingen aangaande de opgerichten naamlooze vennootschap voor de exploitatie van de steenkolenmijn „Oranje Nassau” op Borneo, concessie J. P. van der Ploeg. — *Landb.*, II, (1888—89), No. 12, bl. 289.

Mijnbouw op Borneo. (Uittreksel uit eene lezing van Gijssberts in het Indisch Genootschap over den economischen toestand van Borneo's Westkust). — *I. G.*, 1892, I, bl. 108—112.

Jongh (W. de). Mededeelingen betreffende den toestand van- en de vooruitzichten voor de steenkolenontginning in Koetei (Oost-Borneo), in eene vergadering te Samarang op 7 Nov. 1892. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 70—75.

i. Grondpeilwezen. — Drinkwatervoorziening.

Maier (P. J.). Scheikundig onderzoek van het water van den artesischen put, die op last van Z. H. den Soesoehoenan van Soerakarta binnen den kraton aldaar geboord is. — *N. T. N. I.* XXIX, bl. 359. — Putwater te Pisang-Batoe bij Batavia. — *N. T. N. I.*, XXX, bl. 368. — Scheikundig onderzoek van het putwater voorkomende op het eiland Noordwacher. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 209. — Verslag van een scheikundig onderzoek van water en gas uit den artesischen put te Grisse. — *N. T. N. I.*, XXXI, bl. 425.

Ermeling (J. P.). Verslag omtrent de diepe grondpeiling ten behoeve van den artesischen put te Grisse. — *T. Inst. Ing.*, 1869—70, (*Not.*), bl. 7.

Bernelot Moens (J. C.). Geschiedenis van het drinkwater te Batavia. Rapport omtrent een ingesteld onderzoek. — *G. T. N. I.*, XV, bl. 279.

Verslagen van de artesische putboringen te Batavia. — *J. M. N. I.*, 1873, I, bl. 231; II, bl. 93, 197; 1875, I, bl. 292, 215, II, bl. 169; 1876, II, bl. 209; 1877, II, bl. 190, 198; 1879, I, bl. 261; II, bl. 205; 1880, I, bl. 72.

Dijk (P. van). Verbeterde inrichting van boorstangen voor diepe grondpeilingen. — *J. M. N. I.*, 1873, II, bl. 151, 159. — Theoretische beschouwingen over de wateropbrengst (debit) van artesische putten. — *J. M. N. I.*, 1875, II, bl. 174. — Algemeen overzicht der uitkomsten van de drinkwatervoorziening van Batavia door middel van artesische putten. — *N. T. N. I.*, XXXVII, bl. 161. — Proeven tot verbetering van het grondpeilgereedschap. M. 2 pl. — *J. M. N. I.*, 1878, II, bl. 145. — Invoering der Aalborger-boormethode

bij het grondpeilwezen in Ned. Indië volgens de opstelling en constructie ontworpen door den mijnningenieur P. van Dijk. M. 4 pl. — *J. M. N. I.*, 1878, II, bl. 3, 17. — Vleugelboor voor Aalborger-grondboringen. M. pl. — *J. M. N. I.*, 1880, I, bl. 263. — Spoelend boren. — *J. M. N. I.*, 1882, (*T. Adm. Ged.*), bl. 5. — Verbeteringen bij de spoelende boormethode ingevoerd sedert de helft van 1881. — *J. M. N. I.*, 1883, (*T. Adm. Ged.*), bl. 98, 101, 103.

Vlaanderen (Dr C. L.). Onderzoek van water uit Cheribon in verband met een voorgenomen verbeterde drinkwatervoorziening van de hoofdplaats. — *J. M. N. I.*, 1874, I, bl. 180. — Onderzoek van het water van den artesischen put achter de Weeskamer te Batavia. — *J. M. N. I.*, 1874, I, bl. 180.

Nagelvoort (J. B.). Het drinkwater in de kazernes en in het kampement te Tjilatjap in 1873. — *G. T. N. I.*, XVI, bl. 764. — Scheikundig onderzoek van artesisch putwater te Cheribon. — *N. T. N. I.*, XXXII, bl. 238.

Hooze (J. H.). Artesische putboring to Kotta Radja in Atjeh. — *J. M. N. I.*, 1876, I, bl. 181. — Verslag van de artesische drinkwatervoorziening in Groot-Atjeh. M. 5 pl. — *J. M. N. I.*, 1878, I, bl. 3. — Verslag van de technische uitvoering der artesische putboringen in Atjeh. — *J. M. N. I.*, 1878, I, bl. 53.

Stoop (A.). De pulsometer als pompwerktuig bij het spoelend boren. — *J. M. N. I.*, 1882, (*T. Adm. Ged.*), bl. 73. — Over de proefneming tot artesische watervoorziening ter hoofdplaats Soerabaia. M. 2 pl. — *J. M. N. I.*, 1883, (*T. Adm. Ged.*), bl. 117.

Fennema (R.). Over de meest doelmatige afmetingen van reservoirs boven artesische putten. M. pl. — *J. M. N. I.*, 1880, I, bl. 39.

Schröder (F. T.) en J. Haak. Kwantitatief onderzoek van het water der artesische putten te Samarang, 1891. — *G. T. N. I.*, XXXI, bl. 586a.

Iicken (J.). Iets over de nieuwe drinkwaterleiding te Cheribon. — *T. Inst. Ing.*, 1892—93, (*Vh.*), bl. 1.

j. Veestapel. — Veeziekten (I). — Paardenrassen en Paardenfokkerij. — Remonte.

Holle (K. F.). Halfjaarlijksche verslagen omtrent van de Regeering ontvangen Merino-schapen. — *T. N. L. N. I.*, XII, bl. 423—431; XIII, bl. 162. — Mededeelingen aangaande den toestand van den veestapel en de vee prijzen op Java, met cijfers over 1830—1875 en wenken omtrent de verbetering van de teelt. — *T. N. L. N. I.*, XXIV, bl. 100—104. — *T. I. L. G.*, 1879, bl. 179—183. — *Vgl. I. G.*, 1879, II, bl. 123—125. — Eendenteelt op Java. — *T. N. L. N. I.*, XXIII, bl. 441.

Merino-schapen op Java. Door E. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 60.

Handleiding voor de kennis der ken-teekenen van runderpest of veetyphus. — *B. Ind. Stbl.*, No. 2464.

Handleiding tot de kennis van de ken-teekenen van het miltvuur en van eenige maatregelen tot bestrijding. — *B. Ind. Stbl.*, No. 2905.

Gedachtenwisseling over de middelen tot verbetering van de paarden- en runderassen op Java en Madoera. — *T. N. L. N. I.*, XXI, bl. 109—117.

Neurdenburg (J. C.). Eerste tentoonstelling van vee in de Minahassa (1874). — *M. N. Z. G.*, XVIII, (1874), bl. 299. — Verslag der tentoonstelling. — *M. N. Z. G.*, XVIII, (1874), bl. 202. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 274.

Graafland (N.). Indrukken en gedachten op de tentoonstelling te Tomohon, 22 en 23 Juli 1874. — *M. N. Z. G.*, XIX, (1875), bl. 1.

Enklaar van Guericke (F. A.). Tentoonstelling en veemarkt te Tomohon (Menado). — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 33.

Enklaar (E. C.). Algemeene grondregels der veeveredeling. — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 61, 109.

Missive der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 18 Juni 1879, aan den Gouverneur-Generaal, houdende verzoek om eene strenge toepassing der bepalingen ter beperking der veepest in West-Java en advies om een paar veeartsen van naam

(1) Zie ook de afdeeling: „Veeartsenijdienst”.

uit Europa te ontbieden. — *V. K. v. K. Bat.*, 1879, bl. 87—90. — Overzicht met beschouwingen. — *I. G.*, 1880, II, bl. 442.

De houding der Regeering in zake de veepest in West-Java. *a.* Wat de Regeering rapporteert. — *b.* Een brief van den Heer van Delden. — *c.* Een adres van de Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 16 Aug. 1880. — *d.* Een paar opmerkingen. — *I. G.*, 1880, II, bl. 897. — Vgl. *V. K. v. K. Bat.* 1880, bl. 31—42, 49—60, 122—129, 133—140. — *I. G.*, 1881, I, bl. 277—282.

Tweede brief der Kamer v. Kooph. te Batavia aan den Heer van Delden over de veepest in West-Java. — *V. K. v. K. Bat.*, 1881, bl. 160—166.

Tweeërlei officieele waarheid aangaande den veestapel op Java. (Tegenstrijdigheid tusschen de verklaringen van den Minister van Koloniën in de Tweede Kamer en de mededeelingen in het Koloniaal Verslag van 1880). — *I. G.*, 1881, I, bl. 110.

Veepest en staatspoorwegen op Java. (Betoog voor bevordering van Regeeringswege van het productenvervoer per spoorweg, door verlaging der tarieven, in het belang van het herstel van den door de veepest gedunden veestapel). — *I. G.*, 1881, I, bl. 455.

De veepest op Java. (Veroordeeling van het afmaak- en afsluitingstelsel). — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 241.

De vermindering van den veestapel (op Java), door de veetyphus in 1880 en 1881. — *I. G.*, 1881, II, bl. 822.

Cijfers aangaande de verliezen van vee ten gevolge van de in West-Java heerschende veeziekte over 1879 en 1880. (Uit het Koloniaal Verslag van 1881). — *T. N. I.*, 1882, I, bl. 151—152.

Ploem (Dr.). Over acclimatatie en temming van dieren in Indië. — *T. N. L. N. I.*, XXV, bl. 533.

Diessen (D.). Bijdrage tot de runderpest-geographie in Ned. Indië. — *G. T. N. I.*, XXI, bl. 309; XXV, bl. 97. — *Veeartsenijk. Bl.*, III, bl. 350. — Is invoer van steen- of klipzout in Ned. Indië noodig voor de voeding van den veestapel? — *Veeartsenijk. Bl.*, III, bl. 71. — Differentieel-diagnostiek van *Septichaemia Haemorrhagica* en *Pestis Bovina*. — *G. T. N. I.*, XXXI, bl. 514. — Over den duur der zwanger-

schap bij onze Indische huisdieren en de voornaamste gedurende dien tijd te volgen voedingsregelen. Voordracht. *M. Bijl. — Veeartsenijk. Bl.*, III, bl. 382, 397.

Cock (Dr. H. de). Over het gebruik van verdacht vleesch in verband met de bestrijding der runderpest. — *G. T. N. I.*, XXII, bl. 33. — Overzicht. — *I. G.*, 1882, II, bl. 525—529.

Meeng (F. H. L. E.). De veepest in Krawang (1879—1882). — *T. N. L. N. I.*, XXVII, bl. 265.

Wirtz (Dr.). Rapport over de veeziekte in West-Java. — *T. N. L. N. I.*, XXVII, bl. 497.

Kemp (P. H. van der). Een terugblik op de over West-Java gewoed hebbende runder-epizootie van 1879 t/m 1882. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 132, 188, 265, 350.

Kappen (C. E. van). De buffel (in het dagelijksch leven van den Soendanees). — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 383.

Burger (D.) en F. La Fontaine. De witte buffel. — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 105, 160.

Penning (C. A.). Runderpest in Ned. Indië. — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 33. — *Veeartsenijk. Bl.*, VI, bl. 19. — Hondsdolheid (rabies) in Ned. Indië. — *Veeartsenijk. Bl.*, IV, bl. 119.

Eecke (J. W. F. J. van). *Septichaemia haemorrhagica* onder den veestapel in Ned. Indië. M. 2 pl. — *G. T. N. I.*, XXXI, bl. 304. — *Veeartsenijk. Bl.*, V, bl. 290. — Rectificatie. Door H. J. C. van Lent. — *Veeartsenijk. Bl.*, VI, bl. 198. — Nog eens: „*Septichaemia haemorrhagica*” onder den veestapel in Ned. Indië. — *G. T. N. I.*, XXXII, bl. 69.

Advies van een Chineeschen landeigenaar in zake veepest. Vertaald uit het Maleisch door J. M. van Vleuten. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 149.

Cijfers betreffende den veestapel op Java over 1869—1883. — *I. G.*, 1887, I, bl. 246.

Vermast (A. M.). Verzekering tegen vee schade. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 141.

Veeverzekering. Door een Landbouwkundige. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 179.

Veeartsenijkunde in Nederland en in Ned. Indië. — *Veeartsenijk. Bl.* I, bl. 278.

De bestrijding der runderpest in de residentie Batavia en Krawang gedurende 1883—84, benevens beschrijving der proef genomen tot bestrijding van de verspreiding der runderpest op het land „Kedoeng Gedeh”. (Rapport van den Gouvernements-Commissaris in zake veepest J. M. van Vleuten). — *Veeartsenijk. Bl.*, II, bl. 1, 73, 203.

Vrijburg (A.). Veeziekte in Deli in Augustus en September 1886. — *Veeartsenijk. Bl.*, II, bl. 169. — Castratie van stieren door kloppen der zaadstreng. M. pl. — *Ibid.*, VI, bl. 60.

Schoorel (C. N.). Veehouderij en veehoederij op het eiland Madoera. — *Veeartsenijk. Bl.*, III, bl. 263. — Hoe men op het eiland Kangean bastaard-boschhanen (pekikas) teelt. — *Ibid.*, IV, bl. 77.

Veestapel en veeartsenijdienst in Ned. Indië. (Volgens mededeelingen in het Koloniaal Verslag van 1888). — *Landb.*, III, (1889—90), No. 5, bl. 115. — Als voren over 1889. — *Veeartsenijk. Bl.*, V, bl. 177.

Paszotta (F.). Die Rotzkrankheit (*Malleus*) in der Residenz Tegal und Cheribon während des Jahres 1888. — *Veeartsenijk. Bl.*, IV, bl. 58. — Naschrift van de redactie. — *Ibid.*, IV, bl. 72. — Antwoord van F. Paszotta met Noot der redactie. — *Ibid.*, IV, bl. 190—192.

Straub (M.). De beteekenis der bacteriologische onderzoekingsmethoden voor de praktijk der geneeskunst en veeartsenijkunst. — *Veeartsenijk. Bl.*, V, bl. 85.

Mars (H.). Proeven in Ned. Indië genomen volgens het procedé van Dr. W. van der Heijden tegen ziekten bij dieren door mikrophyten ontstaan. — *Veeartsenijk. Bl.*, I, bl. 25, 81, 105.

Velzen (P. A. van). Bijdrage tot de leer der „Distomatose” (leverbotziekte onder het vee). — *Veeartsenijk. Bl.*, V, bl. 10. — Naziekte van runderpest, niet te verwarren met dolheid. — *Ibid.*, IV, bl. 405.

De Baliër en zijn rund. (Uit het werk van J. Jacobs: „Eenigen tijd onder de Baliërs”). — *Veeartsenijk. Bl.*, IV, bl. 450—451.

Esser (W. J.). Diagnose „dolheid” bij een buffel. — *Veeartsenijk. Bl.*, III, bl. 102. — In zake v. Eecke's onderzoekingen omtrent het voorkomen van „Septichaemia Haemorrhagica” en runderpest onder den veestapel in Ned. Indië. — *Ibid.*, VI, bl. 68. — Open brief aan Dr. C. Eijkman, dd. Nov. 1892. (Over Septichaemia Haemorrhagica). — *Ibid.*, VI, bl. 385. — Rabies. — *Ibid.*, VII, bl. 300.

Bosma (K.). Een en ander over mond- en klauwzeer (in den veestapel op Java). — *Veeartsenijk. Bl.*, VI, bl. 63.

Uit de causerie van een inlander, de eendenfokkerij besprekende. — *Veeartsenijk. Bl.*, VI, bl. 73.

De sterkte van den veestapel op Java en Madoera (1884—1888). — *I. G.*, 1891, I, bl. 601.

Uit het Jaarverslag van het Laboratorium voor pathologische anatomie en bacteriologie te Weltevreden over 1889. (Voor zooveel de veeartsenij betreft). — *Veeartsenijk. Bl.*, V, bl. 110. — Als voren over 1890. — *Ibid.*, V, bl. 285. — Als voren over 1891. — *Ibid.*, VI, bl. 111. — Vgl. *ibid.*, VI, bl. 385. — Als voren over 1892. — *Ibid.*, VII, bl. 177.

Waeij (H. W. van) en J. A. Uilkens. Beantwoording der vraag: Welke zijn de resultaten van den invoer van paarden en muil dieren uit Amerika op Java? — *Versl. 20ste Ned. Landh. Congr.*, (1865), bl. 226.

Stampa. De paarden in Ned. Oost-Indië. M. pl. (Overdruk uit de *Militaire Spectator* van 1846, Dl. XIV). — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 337. — Overzicht met aantekeningen. — *I. M. T.*, 1871, bl. 137.

Bijdragen tot verbetering van het paardenras op Java. Nota van A. W. Holle en P. Noordijk. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 90. — *T. N. L. N. I.*, XVI, bl. 161. — Nota van de Vos. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 108, 130.

Enklaar (E. C.). Verbetering van het paardenras op Java. — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 289.

Smid (H. J. h.). Paardenvoeding. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 96.

Paardenvoeding. Door F. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 124.

Middelen tot verbetering van het Javaansche paardenras. Door een Lid der Vereeniging tot verbetering van het Javaansche paardenras. Met aantekeningen. — *T. I. L. G.*, 1876, bl. 52.

Mededeelingen betreffende een geneesmiddel tegen buikziekte bij paarden. — *T. N. L. N. I.*, XIX, bl. 369.

Monitor. Eene militaire stoeterij voor het Indisch leger. — *I. M. T.*, 1875, bl. 157, 227.

De eerste dekhengsten der militaire stoeterij te Malasoro (Celebes). Door X. — *I. M. T.*, 1878, I, bl. 241.

Couperus (G. W.). De oorzaken van den achteruitgang van het Javaansche paardenras, de middelen om zulks tegen te gaan en om het ras te verbeteren. — *T. I. L. G.*, 1877, bl. 131. — De achteruitgang der Indische paardenrassen. — *I. G.*, 1884, I, bl. 201. — Les races chevalines des îles de la Sonde. — *Rev. Col. Intern.* 1886, II, bl. 29. — Het Preangerpaard. — *Veeartsenijk.*, Bl. IV, bl. 145. — De sandelwood als cavaleriepaard. M. pl. — *I. M. T.*, 1891, I, bl. 491; II, bl. 58.

Verbetering van het paarden- en rundveeras. (Ind. Besluit van 28 Mei 1877 No. 2). — *T. I. L. G.*, 1877, bl. 184.

De verbetering van het paardenras op Java. Een militair belang. Door X. — *I. M. T.*, 1878, I, bl. 17.

Een remonte-dépôt op het eiland Soemba. Door X. — *I. M. T.*, 1878, I, bl. 182.

De grondbeginselen bij de verbetering van het paardenras in Ned. Indië. Door X. — *I. M. T.*, 1878, I, bl. 320. — *T. I. L. G.*, 1878, bl. 109.

De belangen der remonteering in Indië. Nalezing op artikelen van Monitor e.a. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 84.

Stoltenhoff (W. F.). De behandeling van het cavaleriepaard in Indië. — *I. M. T.*, 1882, I, bl. 461. — Opmerkingen van G. C. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 29.

Sagittarius. Het vooroordeel in Indië tegen groote rijpaarden. — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 241.

Caspersz (T. A.). Over een van Regèeringswege verleend renteloos voorschot voor de oprichting eener particuliere stoeterij te Tjandjoer. — *I. G.*, 1881, II, bl. 335.

Jung (Emil). Pferdezücht und Pferdehandel in Indien. (Hierin ook over het Ned. Indische paardenras). — *Monatsschr. f. d. Or.* 1886, S. 25. — *Vgl. Ind. Merc.* 1886, No. 10, 11, bl. 116, 129.

Mars (H.). De voeding en de voedsels van het paard in Ned. Indië. — *Veeartsenijk. Bl.*, I, bl. 133. — Nog een woord over de voeding en de voedsels van het paard in Ned. Indië. — *Ibid.* II, bl. 237. — Bijdrage over de voeding der muilieren in Ned. Indië. — *Ibid.* V, bl. 151. — Over den groei der paarden in Ned. Indië, voornamelijk het Sandelhoutpaard. — *Ibid.* VI, bl. 296.

Schimmel (W. C.). Mijne veroordeeling in zake de voeding van het Indische militaire paard getoetst. — *Veeartsenijk. Bl.*, II, bl. 55.

Schieferli (C.). Stoeterijen op Java en omliggende eilanden. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 347. — Een woord tegen het Preanger paard. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 52.

Doijer (J.). Het Bataksche paardenras. — *Veeartsenijk. Bl.*, IV, bl. 280.

Rudolph (E.). Een proef met Preangerpaarden voor de cavalerie in Indië. (Aanbeveling). — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 269.

Lannoy (Jhr. L. D. C. de). Iets over onze tegenwoordige troepenpaarden en het Preangerpaard. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 276.

De verzorging der troepenpaarden bij het Indische leger. Door S. — *I. M. T.*, 1888, I, bl. 279.

Kemp (P. H. van der). Historisch overzicht van de pogingen aangewend tot verbetering en veredeling van het paardenras in Ned. Indië. — *T. N. L. N. I.*, XXXVIII, bl. 111. — *Veeartsenijk. Bl.*, IV, bl. 327.

Hippofiel. De remonteering van het Ned. Indisch leger en de verbetering der Indische paardenrassen. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1864. — De verbetering der paardenrassen op Sumatra. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2468.

Velde (J. van de). Beschouwingen van een pas uitgekomen paarden-liefhebber over Indische paarden-zaken. — *Veeartsenijk. Bl.*, V, bl. 98. — De races als middel tot verbetering van de Indische paardenrassen. — *Ibid.* V, bl. 248. — Kwade droes. —

Ibid., VI, bl. 44. — Uit de praktijk van een paardenarts. — *Ibid.*, VI, bl. 176, 268; VII, bl. 145, 225. — Proeve eener beschouwing over den anatomischen bouw van het rijpaard in verband met het exterieur en de africhting. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 346, 436.

Penning (C. A.). Een en ander over Preanger-paarden, de paardenfokkerij in de Preanger Regentschappen en over den invloed, door de races daarop uitgeoefend. — *Veeartsenijk. Bl.*, V, bl. 65. — Huiduitslag bij het paard, veroorzaakt door de aardvloo, in het Soendaneesch „Tongo” genaamd. — *Ibid.*, V, bl. 29. — Intertracheale injecties van Jood-Joodkalium-solutie tegen kwaden droes. — *Ibid.*, VII, bl. 27. — Iets over de diagnose van kwaden droes. — *Ibid.*, VII, bl. 115.

Absyrtus. Kwade droes. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 378.

Plempers van Balen (R. A.). Een geval van sympathische opthalmie bij een paard. — *Veeartsenijk. Bl.*, I, bl. 15. — Eene epizootische „oogziekte” onder de paarden en muilieren van het garnizoen Salatiga. — *Ibid.*, II, bl. 229. — De invloed uitgeoefend door het gebruik van Engelsche zadels bij het bereden gedeelte der artillerie, op de bruikbaarheid der troepenpaarden. — *Ibid.*, V, bl. 81. — Replik van G. W. Couperus. — *I. M. T.*, 1891, II, bl. 173. — Een geval van „Morbus Maculosus Equorum”, behandeld met intertracheale injecties. — *Veeartsenijk. Bl.*, IV, bl. 79. — Intertracheale injecties. — *Ibid.*, IV, bl. 134.

Aanteekeningen over de oogziekte (*Conjunctivitis Contagiosa*) bij de paarden van het 3de veld-eskadron cavalerie te Batavia. — *Veeartsenijk. Bl.*, II, bl. 124.

Bosma (K.). Kwaden droes in Ned. Indie. — *Veeartsenijk. Bl.*, III, bl. 105.

Klein (H. H. M.). Castratie van een muilier. — *Veeartsenijk. Bl.*, IV, bl. 51.

Uit het Rapport der Commissie tot den aankoop van paarden in Boni, 1889. — *Veeartsenijk. Bl.*, V, bl. 189.

Vollema (J.). Eenige mededeelingen over den paardenstapel op Timor. — *Veeartsenijk. Bl.*, VI, bl. 193.

Jongh (J. de). Ter gemakkelijke onderkenning van kwaden droes. — *Veeartsenijk. Bl.*, VI, bl. 340.

Een woord tegen het muilier (als draagen trekdier bij de Indische artillerie). Door een *Artillerist*. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 66.

Swart (J. L.). Muilieren (bij de artillerie in Indië). — *I. M. T.*, 1887, I, bl. 152.

Waal (G. de). Paardenfokkerij in de Padangsche Bovenlanden. — *Veeartsenijk. Bl.*, VI, bl. 350.

Verslag der zending naar Australië (ter verkrijging van geschikte paarden voor het Indisch leger) van den luitenant-adjudant der cavalerie C. W. F. Happé. — *Veeartsenijk. Bl.* VI, bl. 356. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 891.

Velzen (J. A. van). Is behandeling van kwaden droes aan te bevelen of moet het van Regeeringswege verboden worden? — *Veeartsenijk. Bl.*, VII, bl. 15. — Proeven met Malleine als diagnosticum bij occulten kwaden droes. — *Ibid.*, VII, bl. 50. — *Vgl. ibid.*, VI, bl. 404—405; VII, bl. 61, 72, 73.

Driessen (D.). Oorzaken van leggers (bij paarden). — *Veeartsenijk. Bl.*, VII, bl. 83.

Leggers van paarden. (Uittreksel uit een opstel van J. van de Velde: „Uit de praktijk van een paardenarts”). — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 1027.

Waailewijn (A.). Paillassen voor paarden. — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 1101. — Nog eens „Paillassen voor paarden”. Door J. van de Velde. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 169.

Over de influenza bij het paard en de voorbehoeding tegen deze ziekte. — *Veeartsenijk. Bl.*, V, bl. 40.

k. Jacht. — Visscherij. — Vischteelt.

Couperus (G. W.). *Legibier et la chasse à Java*. — *Rev. Col. Intern.* 1887, II, p. 299.

Thomas (J. W.). De jacht op het eiland Nias. — *T. B. G.*, XXVI, bl. 274.

Bie (H. de). Hertenjachten in de Preanger. — *T. B. B.*, I, bl. 158.

De „wéleng.” (Middel om wilde dieren te vangen). M. pl. — *T. B. B.*, II, bl. 186.

Kerkhoven (R. A.). A tiger hunt in Java. — *Jn. Str. Br. R. As. Soc.*, Dec. 1883, p. 269.

Swieten (H. J. van). De vischteelt op sawahs in de Preanger Regentschappen, Afdeeling Zuid-Bandong. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 57.

Gorkom (K. W. van). De vischteelt op sawah's in de Preanger Regentschappen. — *T. N. L. N. I.*, XIII, bl. 142.

Rapporten van J. J. H. van Hall e.a. over de vischteelt op sawahs. — *T. N. L. N. I.*, XVII, bl. 303; XVIII, bl. 393; XXI, bl. 89, 367. — *T. I. L. G.*, 1873, bl. 225, 281.

Holle (K. F.). Vischteelt op sawahs en bemesting van idem. — *T. N. L. N. I.*, XV, bl. 162. — Handleiding voor de teelt van zoet-watervisch op Java. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 235.

Gramberg (J. S. G.). De troeboek-visscherij in den Indischen Archipel. — *T. B. G.*, XXIV, bl. 298. — De visscherij en bezwering van troeboek op de Oostkust van Sumatra. I. De visscherij en handel. — II. Het feest der troeboek-bezwering. — *I. G.*, 1880, II, bl. 331.

Musschenbroek (Mr. S. C. J. W. van). Cachelot-visscherij van de Amerikanen in den Ned. Ind. Archipel. — *T. M. N.*, 1887, bl. 473, 505, 525.

Parelvisscherij in Torres-sstraat. — *Ind. Merc.* 1886, No. 36.

De parelvisscherij in den Indischen Archipel. — *Van Musschenbroek; Grondstoffen*, enz. Leiden, 1880, bl. 51—54.

Campen (C. F. H.). De visscherij op Halmahéra. M. pl. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 251.

Overzicht van de zeevisscherijen langs de kusten der eilanden van Ned. Indië, bewerkt door de afdeeling „Statistiek” van de Algemeene Secretarie. M. pl. — *T. N. L. N. I.*, XXVI, bl. 73, 157, 257, 313.

Debat in eene vergadering van de Soekaboemische Landbouwvereening over de wenschelijkheid, dat van Regeeringswege maatregelen worden genomen tegen de uitputting van den vischrijd in het Regentschap Tjiandjoer. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 100—103.

Knebel (C.). Eenige aantekeningen over de visscherij in de afdeeling Grati (Pasoeroean). — *T. B. G.*, XXVI, bl. 283.

The trade in mother-of-pearl and shells at Java. — *Board of Trade Journ.* 1893, II, p. 455.

De parelvisscherij in Ned. Indië. (Resumé van een opstel in het dagblad *de Telegraaf* van 19 Oct. 1893). — *I. G.*, 1893, II, bl. 2155. — Vgl. *I. G.*, 1893, II, bl. 1515.

VI. HANDEL EN SCHEEPVAART.

Bodde (D.). Gedachten over Batavia als vrijhaven. — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 362. — Mededeeling over het maken van Batavia tot vrijhaven. — *V. Ind. Gen.*, 1866, bl. 31—38.

Samarang's handel. Door H. M. Sz. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 294.

De oorzaken der kwijning van den lijnwaadhandel op Java. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 71—73. — Nog iets over den lijnwaadhandel op Java. — *T. N. I.* 1870, I, bl. 77—79. — Vgl. *T. N. I.*, 1868, II, bl. 528—530.

Plate (A.). De eischen van den vrijen handel. (Vooraf ook met betrekking tot Ned. Indië). — *Econ.* 1870, I, bl. 401.

Adviezen der Kamer van Koophandel te Makassar betreffende de kwestie der opheffing van de vrijhaven aldaar. — *V. K. v. K. Bat.* 1869, bl. 131, 139.

Tex (N. J. den). Onze handel in de Perzische Golf en in de Roode zee. — *Econ.* 1871, I, bl. 1, 148. — Vgl. *Econ.* 1871, I, bl. 154. — *T. A. G.*, I, bl. 143—157. — *Med. Zeew.* XIV, (1871), No. 2.

Muller (P. N.). Makassar als vrijhaven in gevaar. — *Staatk. Staath. Jb.* 1879, afd. III, bl. 85. — In- en uitwendige grootheid. (Naar aanleiding van een geschrift van Jhr. M. E. F. Elout van Soeterwoude „De handel op onze Groote Oost”). — *Gids*, 1883, IV, bl. 35.

Makasser als vrijhaven. — *I. G.*, 1879, I, bl. 647.

Mercurius. Wijziging van den O. I. handelsstroom. (Als gevolg van de opening van het Suez-Kanaal). — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 347. — De handel van Java gedurende de laatste acht jaren. (Naar aanleiding van een gelijknamig geschrift van Mr. N. P. van den Berg. Batavia 1883). — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 374.

Rive (Mr. G. J.). Onze handelsbelangen. (Naar aanleiding der enquête omtrent den toestand van de Ned. koopvaardijvloot). — *Econ.* 1876, I, bl. 128, 221.

De handel in Atjeh. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 405.

Cijfers betreffende den katoenuitvoer van Nederland naar Indië over 1825—72. (In het opstel „De katoennijverheid in Nederland, 1825—72”). — *Staatk. Staatk. Jb.* 1874, afd. III, bl. 63. — Vgl. *Econ.* 1874, I, bl. 459.

Indes Néerlandaises. Commerce. — *Ann. E. Or.* III. (1880—81), p. 25, 49, 83.

Voorschriften betreffende eene gewijzigde inrichting der Ned. Indische handelsstatistiek, met adviezen ter zake van de Kamers van Koophandel te Batavia en te Samarang. — *V. K. v. K. Bat.* 1879, bl. 31—36, 90—100. — Vgl. *V. K. v. K. Bat.* 1889, bl. 98—108. — *V. K. v. K. Samar.* 1889, bl. 19.

Polemiek over het verloop van Neerlands koloniale markt als gevolg van de afschaffing der differentieele rechten in Ned. Indië. (Naar aanleiding van geschriften van F. G. v. Bloemen Waanders). — *I. G.*, 1879, II, bl. 865—872; 1880, I, bl. 254—256; 1881, I, bl. 942—947; 1882, I, bl. 875. — Vgl. *Gids*, 1881, II, bl. 511.

Neumann-Spallart (F. X. von). Ost-Asien im Welthandel der letzten Jahre. — *Monatsschr. f. d. Or.*, 1883, S. 61, 81, 100.

Elout van Soeterwoude (Jhr. Mr. M. E. F.). De handel op onzen Grooten Oost. — *I. G.*, 1883, II, bl. 1.

Canter Visscher (J.). De handel van Telok-Betong, Katimbang en Mengala (Lampongsche Districten) met Batavia. — *I. G.*, 1884, II, bl. 108.

Onze handel met Java sedert de tariefs-wijziging. — *Econ.*, 1884, I, bl. 547. — De in- en uitvoer van Java vóór en na de

afschaffing der differentieele rechten. — *Econ.*, 1885, I, bl. 570. — Vgl. *Econ.*, 1882, I, bl. 207. — *I. G.*, 1882, II, bl. 267.

Een nieuwe poging tot uitbreiding van Oostenrijks handel met Ned. Indië. (Op-richting eener speciale bank). — *I. G.*, 1888, I, bl. 120.

Verkoop op crediet in Indië. (Overzicht van eene polemiek in het *Algemeen Handelsblad* van 11 en 16 Sept. 1887). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1620.

De détailhandel van Europeanen op Java. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1924.

Verslagen der Kamer van Koophandel en Nijverheid te Padang over den handel aldaar in 1876—1883. — *K. V.*, 1877—1884, (*bijlagen*). — Verslag van den handel ter Sumatra's Westkust over 1886. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 13.

Staat van de voornaamste uitvoerartikelen van Sumatra's Westkust over 1861—1881. — *I. G.*, 1885, I, bl. 617.

Verkooprijzen van katoenen goederen en petroleum in Ned. Indië sedert 1871. (Uit een geschrift van Mr. N. P. v. d. Berg). — *I. G.*, 1887, I, bl. 623.

Aanteekeningen betreffende het handelsverkeer van China met Nederland en Ned. Indië en met de Europeesche landen, die directe verbinding met Nederland hebben. — *Cons. Ber. en Versl.*, 1881, bl. 363—375.

De handelsbeweging van Makasser. (Volgens een verslag van den Belgischen Consul aldaar over 1886). — *I. G.*, 1888, I, bl. 132. — De handelsbeweging van Makasser (1884—88). — *I. G.*, 1890, I, bl. 804. — Invoer van koffie te Makasser in 1859, 1869 en 1879—89. — *I. G.*, 1891, I, bl. 692.

Invoer op Java van manufacturen enz. over 1876—82 en 1882—88. (Uittreksel uit een opstel van Mr. N. P. van den Berg over de muntkwestie). — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 690—693. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1174.

Berg (Mr. N. P. van den). De handel van Java in 1890 en vorige jaren. — *Econ.*, 1891, bl. 356, 389. — Overzicht met aantekeningen. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1270—1281. — Handel van Java in 1891. — *Ind. Merc.*, 23 Apr. 1892, No. 17. — Overzicht. — *Econ.*, 1892, I, bl. 412—413, 487—488. — Handelsoverzichten (koloniale producten) 1892. — *Econ.*, 1893, I, bl. 246—261.

Handelsberichte (Padang) für 1890, 1891, 1892. — *D. Hand. Arch.*, 1891, II, S. 257; 1892, II, S. 136; 1893, II, S. 160.

In- en uitvoer in Ned. Indië in de laatste vijf jaren (1887—91) volgens de officieele statistiek. — *Econ.*, 1892, II, bl. 961.

Janssen (Dr. C. W.). De statistiek van den handel, de scheepvaart en de in- en uitvoerrechten in Ned. Indië. (Wijze van bewerking). — *B. Stat. Inst.*, VIII, (1892). bl. 161.

Niederländisch-Ostindien. Handel und Schiffahrt im Jahre 1890. (Nach der Ausstellung des Finanz-Departements in Batavia). — *D. Hand. Arch.*, 1892, I, S. 302. — Als voren over 1891. — *Ibid.*, 1893, I, S. 46.

Palembang. Handelsbericht für das Jahr 1892. — *D. Hand. Arch.*, 1893, II, S. 110.

In- en uitvoer van Java en Madoera in 1892. — *Econ.*, 1893, I, bl. 434.

Singapore als steenkolenmarkt. (Ook voor Ned. Indië). — *I. G.*, 1893, II, bl. 2176.

De handel van Singapore met Ned. Indië (1885—92). — *I. G.*, 1893, II, bl. 2174.

De handelsbeweging van de residentie Benkoelen voorheen en thans (1834-1890). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1792.

Hooge kosten op averij-zaken (despatches) in Indië. Correspondentie en verdere stukken. — *V. K. v. K. Bat.*, 1867, bl. 260—279; 1869, bl. 197—208; 1886, bl. 26, 32, 33, 153, 156, 158; 1888, bl. 51—56; 1889, bl. 85.

Bescherming der kustvaart in Ned. Indië. Verzameling van gewisselde stukken. — *V. K. v. K. Bat.*, 1866, bl. 79—92; 1869, bl. 48—89.

Vervoer tusschen havens van Ned. Indië zonder handelsoogmerken als geen kustvaart beschouwd. — *B. Ind. Stbl.*, No. 2751.

Boissevain (J.). De Nederlandsche Oostindievaarders. — *Econ.*, 1868, I, bl. 159. — De Oost-Indische vrachtvaart in 1868. — *Econ.*, 1869, I, bl. 683.

Muller (P. N.). Onze oostindievaarders. — *Gids*, 1881, II, bl. 511.

Beoordeelend overzicht der brochure van S. B. Zeveijjn „Onze oostindievaarders. Amst. 1881”. — *I. G.*, 1881, I, bl. 935—942.

Zeveijjn (S. B.). De Nederlandsche koopvaardijvloot en de Javasche suikerindustrie tegenover de Nederlandsche belastingwetten op de suiker. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1884, bl. 85-131.

De vrachtenmarkt op Java. — *Econ.*, 1874, II, bl. 1160—1164.

Steenkolenladingen naar Indië. Door J. B. Met naschrift en statistiek betr. de zelfontbranding van steenkolen aan boord. — *Econ.*, 1875, I, bl. 37, 41, 44.

Voorwaarden der concessie aan A. G. Bosch voor het daarstellen van droogdokken te Batavia en te Soerabaia, welke concessie in 1873 is overgedragen aan de Ned. Indische Droogdokmaatschappij te Amsterdam. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3764.

Dijk (P. van). Onderzoek naar de nauwkeurigheid van de inhoudsmeting van zeeschepen in Ned. Indië. — *T. Ind. Ing.*, afd. N. I., 1875—76, (Vh.), bl. 78. — Over de scheepsmeting in Ned. Indië. — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 352—359.

Inlichtingen van den Minister van Koloniën op adressen van de Kamers van Koophandel te Amsterdam en Harlingen betreffende de expertise van schepen voor de Oost-Indische vaart. Met bijlage. — *B. H. St. G.*, 1881—82, No. 133/2—3.

Beschermde kustvaart in Ned. Indië. (Uitsluiting van de vreemde vlag). — *I. G.*, 1885, II, 1145. — Het voorstel tot opheffing van het verbod, dat de vreemde vlag uitsluit van de kustvaart in Ned. Indië. Door A. H. K. — *I. G.*, 1887, I, bl. 933. — Kustvaart in Ned. Indië. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1884. — Vgl. *T. N. I.*, 1887, II, bl. 286—289.

Brieven van de Soekaboemische Landbouwvereniging over de pakketvaart in den Ind. Archipel en de bepalingen op de kustvaart onder vreemde vlag. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 107—125. — Verdere stukken. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 317, 469, 621—634.

De kustvaart. (Overdruk uit den *Jarabode* van 28 Juli 1887). Met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 183, 185.

Besluit van 6 Maart 1889, No. 1, met betrekking tot het transport over zee van suikerrietstekken (kustvaart). — *T. N. L. N. I.*, XXXVIII, bl. 264.

Singapore's hoop op de opening der Indische kustvaart voor vreemde vlaggen. Door T. — *T. N. I.*, 1888, I, bl. 29.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia in zake opheffing der beperkende bepalingen op de kustvaart in Ned. Indië. — *V. K. v. K. Bat.*, 1890, bl. 48—49. — Gelijk advies van de Kamer van Koophandel te Samarang. — *V. K. v. K. Samar.* 1890, bl. 30.

Concept-Ordonnantie op de betaling van

loods- en kaaigelden in de haven van Tandjong Priok. — *V. K. v. K. Bat.*, 1889, bl. 32. — Advies der Kamer v. Kooph. te Batavia. — *Ibid.*, 1889, bl. 82—84.

Statistiek van de scheepvaart tusschen Penang en Atjeh over 1877—1886. (Uit het verslag van den Consul-Generaal te Penang). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1653.

Scheepvaart van Java 1882—1891. — *I. T.*, 23 Febr. 1892, No. 126.

VII. CONSIGNATIESTELSEL. — VERKOOP VAN INDISCHE PRODUCTEN.

Joosten en Co. (J. A.). Het nieuwe systeem van koffieveilingen der Ned. Handelmaatschappij. Met naschrift. — *Econ.*, 1866, bl. 79, 90.

Blom (F. W. C.). Veilingen der Oost-Indische produkten door de Ned. Handelmaatschappij. Opmerkingen naar aanleiding van het opstel van J. A. Joosten en Co. — *Econ.*, 1866, bl. 111.

De koffieveilingen der Ned. Handelmaatschappij. De Heer F. W. C. Blom beantwoord door J. A. Joosten en Co. — *Econ.*, (B.), 1866, bl. 283.

De koffieveilingen der Ned. Handelmaatschappij. Laatste woord aan de Heeren J. A. Joosten en Co. Door F. W. C. Blom. — *Econ.*, (B.), 1866, bl. 337.

De koffiehandel. (Vertaling eener Duitse circulaire over het veilingstelsel). — *Econ.*, (B.), 1867, bl. 75. — De tegenwoordige stand van den koffiehandel. — *Econ.*, (B.), 1867, bl. 773.

Pierson (N. G.). Het Indisch administratief tekort en het consignatiestelsel. Met 2 bijlagen. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 226.

Adres van de Kamer van Koophandel te Amsterdam aan den Minister van Koloniën, dd. 9 Mei 1868, om uitbreiding der productenveilingen in Indië en gewijzigde regeling van de wisseltrekking en de specie-uitzending. — *Econ.*, 1868, I, bl. 624. — Gelijk adres van de Kamer te Leiden. — *T. N. I.*, 1868, II, bl. 274—280.

Gouvernements-productenveiling op Java. (Brief van B. Kopersmit en Co.; met antwoord). — *V. K. v. K. Bat.*, 1867, bl. 65—67.

Verkoop van Gouvernements-producten. (Uitbreiding in Indië). Brief der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 20 Juli 1868, No. 52. — *V. K. v. K. Bat.*, 1868, bl. 75.

De koffieveilingen der Ned. Handelmaatschappij. Door A. F. (Betoog voor vermindering van het getal veilingen). — *Econ.*, 1868, II, bl. 1054.

Een woord over het consignatiestelsel. Door P. Jr. — *Econ.*, 1868, II, bl. 1058.

De koffiehandel. Door J. (Naar aanleiding van eene brochure van C. H. Schöffner Sr. Amst. 1868). — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 83.

Nog eenige belangrijke feiten nopens de Java-koffie. (Loop der prijzen, ook van de concurrerende soorten, over 1848-1867). — *Econ.*, 1868, II, bl. 1085.

Een waarschuwende stem uit den handel over Java-koffie en de gedwongen cultures. (Naar aanleiding van eene brochure van C. H. Schöffner Sr. over den koffiehandel. Amst. 1868). — *Econ.*, 1868, II, bl. 1065.

De tegenwoordige stand van de koffijmarkt. — *Econ.* 1869, I, bl. 493.

Bauduin (D.). Waar nog millioenen voor Nederland te vinden zijn. (Beschouwingen over de kwestie van den verkoop der Gouvernementsproducten in Nederland of in Indië). — *Econ.* 1869, I, bl. 130. — Het consignatiestelsel. (Bijdrage tot de kritiek der Regeeringsstaten betreffende den verkoop van producten in Nederland en in Indië). — *Econ.* 1869, I, bl. 313. — Het consignatiestelsel en de schatkist. — *Econ.* 1871, II, bl. 1041. — Opmerkingen van E. D. — *Econ.* 1872, I, bl. 200, 309.

Vergelijking van Nederlandsche en Bataviasche veilingprijsen van koffie en suiker in 1863—67. — *Econ.* 1869, I, bl. 61.

Berekening van de gemiddelde Javakoffieprijsen van 1864/69 en 1858/63. — *Econ.* 1869, II, bl. 1239.

Mercurius. De koffiehandel in Europa. — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 187. — De bestemming der koloniale producten. — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 260.

Overzicht van den inhoud der nieuwe overeenkomst met de Ned. Handelsmaatschappij van 1873, ter vervanging van het consignatie-contract van 1853, en van de discussiën daarover in de Tweede Kamer. — *Econ.* 1873, II, bl. 1138—1142.

Veegens (Mr. J. D.). Consignatiestelsel en handelsvloot. (Naar aanleiding van de gehouden enquête aangaande den toestand van de Ned. koopvaardijvloot). — *Vr. d. T. Jrg.* II, (1875—76), II, bl. 227.

Adressen enz. uit Indië om uitbreiding van de Gouvernements productenveilingen (koffie en tin) daar te lande. — *Econ.* 1877, II, bl. 859. — *T. N. I.*, 1878, II, bl. 401—404. — *I. G.*, 1880, II, bl. 918. — *V. K. v. K. Bat.*, 1878, bl. 66—73; 1879, bl. 109, 136; 1880, bl. 129—132.

Roy (E. de). Verantwoording der Ned. Handelsmaatschappij wegens den verkoop van Gouvernementsproducten. (In verband met Art. 57 der Indische Comptabiliteitswet). — *B. Best. Ned.* XXII, bl. 466.

Waar haalt de Gouvernementskoffie hoogere prijzen: op Java of in Nederland? (Statistiek over 1875—1877). — *I. G.*, 1880, I, bl. 509—510.

Tinveilingen. (Overzicht van een adres van Amsterdamsche handelaren aan den Minister van Koloniën om terugkeer tot het vroegere stelsel van halfjaarlijksche veilingen van Banka-tin). — *I. G.*, 1879, I, bl. 209.

Koffievelingsstaat over 1877—1882. (Bijlage Mem. v. Antw. V. V. Tweede Kamer Ind. Begr. 1883). — *B. H. St. G.*, 1882—83, No. 4/48.

Vóór en tegen het consignatiestelsel. (Overzicht van drie artikelen in het *Algemeen Handelsblad* van 7, 8 en 9 December 1880). — *I. G.*, 1881, I, bl. 90—93.

Joosten (A. C.). Naar aanleiding van de brochure „De koffiemarkt” van F. G. van Bloemen Waanders. — *I. G.* 1882, I, bl. 875.

Lenting (L. Ed.). Het consignatiestelsel. — *Econ.* 1880, I, bl. 411. — Overzicht. — *I. G.*, 1880, I, bl. 889—892.

Ontwerp van eene herziening der voorwaarden voor de veilingen van Gouvernementskoffie te Batavia en te Padang. — *V. K. v. K. Bat.*, 1886, bl. 45—56. — Advies der Kamer v. Kooph. te Batavia. — *Ibid.*, 1886, bl. 172—177. — Voorwaarden der veilingen. (Besl. v. 11 April 1891, No. 1). — *Ibid.*, 1891, bl. 7—16.

Verkoop van koffie op Java en in Nederland. (Naar aanleiding van een artikel in het *Batav. Nieuwsblad* van 20 Oct. 1887). — *I. G.*, 1888, I, bl. 92.

Berg (H. P. J. van den). Verkoop van gouvernementsproducten in Ned. Indië. Met naschrift. — *I. G.*, 1888, II, bl. 871, 1292.

Zeverijn (S. B.). De termijnhandel in koffie. — *Econ.* 1888, bl. 153.

Verslag van de discussiën in de Tweede Kamer over de interpellatie van den Heer Hintzen, naar aanleiding van de aanschrijving van den Minister Keuchenius tot het stellen van een limietetermijn bij de veiling van gouvernementskoffie te Rotterdam op 6 Augustus 1889. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1758. — Oordeel van de pers over die aanschrijving. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1579—1582, 1790—1791.

Aperçu des prix du café de Java, bon ordinaire de 1869 à 1887. — *Rev. Col. Intern.* 1887, II, p. 157.

Overzicht van een artikel van Lijnslager in „*Het Vaderland*” over de nieuwe overeenkomst met de Ned. Handelsmaatschappij van 1893. Met aantekeningen. — *I. G.*, 1893, I, bl. 671—676. — Vgl. *I. G.*, 1893, I, bl. 827—834. — Overzicht van het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer over het Wetsontwerp tot bekrachtiging

der nieuwe overeenkomst. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 241. — Memorie van Antwoord. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 389. — De Ned. Handelsmaatschappij in de Tweede Kamer. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 457. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1188.

Eene rede van Mr. van Gennep in de Eerste Kamer op 16 Januari 1893 over het consignatiestelsel, met de verdere discussiën daarover. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1474.

Opgave in duizendtallen pikols van de sedert 1851 in Nederland aan den Staat verantwoorde gouvernementenproducten uit Indië, met inbegrip van het door de Billiton-Maatschappij als pachtschat geleverde tin. (Ontleend aan den Regeeringsalmanak). — *J. J. v. Oosterzee; Beheer v. Landsgoederen. Bat.*, 1892, bl. 111—113.

Fürth (Joh.) De Amsterdamsche en de Londonsche kinamarkt. — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 370. — Verkoop van kinabasten aan de fabrieken. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 406.

Naar welke markt moet Java-indigo verzonden worden? — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 105. — Protest uit Nederland tegen vorenst. opstel. Met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 80, 91. — Vgl. *Ind. Merc.* 1886, No. 15, 18.

Bijdrage tot de kennis der indigo-markt in Nederland. Door G. D. S. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 213.

Staat der verkoopen van Java-tabak op de Ned. markt over 1875—1889. — *Landb.* IV, (1890—91), No. 35, bl. 1004.

Netscher (H. Th.). Nota over de oprichting van een thee-syndikaat voor Java. Met debat. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 299—309.

Suikernoteeringen op Java gedurende 1868—1883. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 319.

Overzicht van Java-theeprijzen te Londen en te Amsterdam gedurende 1886—1891. — *T. N. L. N. I.*, XLVII, (*Aanh.*).

Bespreking van den toestand der kinamarkt in verband met eene op Java op te richten kininefabriek. — *T. N. L. N. I.*, XLII, bl. 265—273, 277, 280, 283; XLIII, bl. 142—152.

Winning (C. H. O. M. von). De handel in kinine en kinabast en de stand der kinamarkt. Lezing met debat. — *T. N. L. N. I.*, XLII, bl. 401—405, 447—452, 454—460. — De kinahandel. Met eene graphische voorstelling over 1870—1890. — *T. N. L. N. I.*, XLIII, bl. 187.

Speculatie à la baisse in kinine. Nota van het Bestuur der Soekaboemische Landbouwvereniging. Met debat. — *T. N. L. N. I.*, XLI, bl. 6—12.

Kievits (J. H.). Geen vaste unit (van kinabast). — *T. N. L. N. I.*, XLIII, bl. 155.

VIII. MUNT-, BANK- EN CREDIETWEZEN. — MAATSCHAPPIJEN EN VENNOOTSCHAPPEN.

Berg (Mr. N. P. van den). De munt-hervorming in Nederland en hare gevolgen voor Ned. Indië in verband met de aanhangige Wetsontwerpen tot herziening van het muntwezen in Nederland en in Ned.-Indië. — *N. B. G.*, XI, (1873), bl. LXXIX. — Goud voor Nederland, zilver voor Indië? (Naar aanleiding van het Rapport der Staatscommissie voor de muntherziening). — *Econ.* 1873, II, bl. 1144. — Voorstellen tot oplossing der zilverquaestie in Indië. (Overzicht van een vlugschrift van 1879). — *I. G.*, 1879, II, bl. 249—250. —

Ons muntwezen en onze landbouwnijverheid (in Ned. Indië). — *I. G.*, 1880, I, bl. 289. — Vgl. *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 331, 345. — De voor- en nadeelen van onze tegenwoordige muntregeling. Voordracht met naschrift en drie teekeningen. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 493, 549. — Na-lezing. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 30. — Onze muntregeling en hare bestrijders. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 271. — Onze muntpolitiek en de daarmede verband houdende belangen. (Uit de *Locomotief*). — *Ind. Mail* II, (1887), bl. 408. — Feiten of

verzinsels? (Naar aanleiding van een debat over de muntquaestie in eene vergadering der Vereeniging van Soerab. Suikerfabrikanten). Met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 685, 710. — Eene nieuwe curiositeit op muntgebied. (Antwoord op een artikel in de Soerabaia-courant, houdende voorstel om alle transacties tusschen particulieren op Java in dollars te sluiten). — *T. N. I.*, 1888, I, bl. 36. — La circulation monétaire et fiduciaire aux Indes Orientales. (Overzicht van een opstel in het „*Journal des Economistes*”). — *I. G.*, 1888, I, bl. 480—481, 592—593. — Zilverinvoer in Ned.-Indië. — *I. T.*, 10, 17 Juni 1890, No. 37, 38. — Verstoorde verhoudingen. (Studie over het muntvraagstuk vooral met betrekking tot Britsch- en Ned.-Indië.). Met tabel. — *Gids*, 1893, II, bl. 183.

Duiten. (Omloop van oude koperen duiten op Java en de genomen maatregelen tot wering. Kritiek). — *Geschr. M. N. v. d. J.* 1871, No. 3, bl. 83.

Mercurius. Goud of zilver? (Naar aanleiding van de brochure van Mr. N. P. van den Berg, „De munthervorming in Nederland en hare gevolgen voor Ned.-Indië. Batavia 1873.”). — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 476.

Pierson (N. G.). Aankondiging van Mr. N. P. van den Berg's geschrift „De muntquaestie met betrekking tot Indië. Batavia 1874.”. — *Gids*, 1874, IV, bl. 353. — Vgl. *T. N. I.*, 1874, II, bl. 391. — Het Indische muntwezen en de belangen der planters. — *Econ.* 1887, I, bl. 493. — De muntquaestie. (Naar aanleiding van vorenst. opstel van Pierson). — *Econ.* 1887, II, bl. 797. — Muntwezen en plantersbelangen. (Naar aanleiding van hetzelfde opstel). — *I. G.*, 1887, I, bl. 986. — Vgl. *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 634—635.

Adres van de Maatschappij ter bevordering van Nijverheid aan den Koning in zake de muntquaestie (ook met betrekking tot Indië). Met debat. — *Hand. Nijv. Congr.* 1876, bl. 91, 103.

Adviezen van de Javasche Bank en andere kredietinstellingen over het Wetsontwerp van 1876, houdende nadere bepalingen omtrent het muntwezen in Ned.-Indië. — *B. H. St. G.*, 1876—77, No. 56—57/6—15.

Bosse (Mr. J. P. van). De muntquaestie voor Ned.-Indië. — *Gids*, 1874, IV, bl. 369. — De Indische muntquaestie. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1876, bl. 69—98. — De wijziging der Nederl. muntwet. Met naschrift. — *Econ.* 1876, II, bl. 889, 896.

De tegenwoordige toestand onzer muntkwesitie. (Ook met betrekking tot Ned.-Indië). Met naschrift. — *Econ.* 1876, I, bl. 541, 556c.

De zilverkwesitie (ook met betrekking tot Indië). — *Econ.* 1876, II, bl. 823.

De muntkwesitie (ook met betrekking tot Indië). — *Econ.*, 1876, II, bl. 1022.

Nederburgh (Mr. S. C. H.). De verstoring van den geldsomloop in Ned.-Indië door de oude duiten. — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 401. — Proeve van een onderzoek ter beantwoording van de vraag: Is de zuiver gouden muntstandaard in Ned.-Indië bestaande? — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 425. — Welk muntstelsel is voor Ned.-Indië het beste? — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 117.

Notes on the monetary system of Netherlands India. — *Blue Book. East India (Silver)*, 1879, p. 19.

Woudrichem van Vliet (L. van). De zilver-quaestie (Naar aanleiding van opstellen van Mr. N. P. van den Berg in het *Alg. Dagblad v. N. I.*). — *I. G.*, 1879, II, 473, 691.

Reiger (Mr. W. A.). Beschouwingen over den geldsomloop en het muntwezen in Ned.-Indië. (Naar aanleiding van het Verslag der Javasche Bank van 1879—80). — *Gids*, 1881, I, bl. 188—206.

Overzicht der litteratuur betreffende het muntwezen in Ned.-Indië sedert 1873. — *Staatk. Staath. Jb.* 1882, afd. III, bl. 62-65.

Overzichten van de geldmarkt in Ned.-Indië, opgemaakt door den President der Javasche Bank, over 1873 en volgende jaren. — *K. V.*, 1874vv. (*Bijlage*).

Eene bijdrage betreffende het muntwezen in Ned.-Indië. (Uittreksel uit een opstel van Mr. J. F. B. Baert, getiteld „Mededeelingen betreffende de Ned. Bank”). — *I. G.*, 1882, II, bl. 728.

Circulaire van den Directeur van Finantiën, dd. 6 Oct. 1884, aan de Residenten op Java over de circulatie van onwettige koperen muntspacie. — *I. G.*, 1885, I, bl. 419.

Beschouwingen over de toenemende circulatie op Java van oud kopergeld en over den clandestienen aanvoer van vreemd kopergeld (z. g. haantjesduiten). — *Versl. Jav. Bank*, 1882—83, bl. 20.

Over het clandestien aanmaken van volwichtige zilveren munt. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 728.

Jager (A. de). De hervorming van ons muntstelsel in verband met de voorgestelde intrekking der Bland-Bill in Amerika. — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 70. — Naschrift van de redactie. I. De Bland-Bill. (Uit het *Batav. Nieuwsblad* van 14 Dec. 1885). — II. Ons muntstelsel en onze landbouwnijverheid. Door een *Theeplanter*. (Uit het *Bataviaasch Nieuwsblad* van 2 Januari 1886). — III. Een rationeel muntstelsel. Door Roorda van Eijsinga. — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 85—104. — Onze teekenmunt. — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 331. — Dagblad-knipsels als naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 345—347. — Nadere beschouwingen omtrent ons muntwezen. — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 1. — Muntverscheidenheden. Een naschrift van de redactie. — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 11—49.

Hoeveel Nederlandsch zilvergeld in Indië in omloop is. (Brief van de Directie der Javasche Bank, dd. 23 Juli 1883, met cijfers over 1854—82). — *I. G.*, 1884, II, bl. 381.

Brief van het Bestuur der Soekaboemische Landbouwvereniging aan „de *Locomotief*” over de muntkwestie met betrekking tot Ned. Indië. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 582—584.

Adres van de Landhuurdersvereniging in de Vorstenlanden aan de Tweede Kamer om intrekking der Indische muntregeling van 1877. — *Ind. Merc.*, 1887, No. 9 en 10.

Bespreking van de Indische muntkwestie in eene vergadering der Soerabaiasche Vereeniging van Suikerfabrikanten. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 262—287. — Vgl. *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 685, 710.

Circulaire van de Ned. Ind. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw aan de Kamers van Koophandel, bevattende vragen met betrekking tot de werking van de tegenwoordige muntregeling in Ned. Indië. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 329. — Antwoorden en adviezen. — *T. N. L.*

N. I., XXXVI, bl. 655; XXXVII, bl. 522—525, 526, 528. — *V. K. v. K. Samar.* 1887, bl. 76.

Advies van den President der Javasche Bank, Mr. N. P. van den Berg, aan den Gouv.-Gen. v. N. I., dd. 80 Juli 1888, over het door de Kamer van Koophandel te Soerabaia geopperde denkbeeld tot het doen instellen eener enquête aangaande den invloed, dien een terugkeer tot den zuiver zilveren standaard op de welvaart der inlandsche bevolking zou uitoefenen. — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 619—623.

Iets over de muntquaestie. Door v. S. — *T. B. B.*, I, bl. 222.

De zilveren standaard voor Ned. Indië. (Naar aanleiding van eene lezing van Mr. N. P. van den Berg in eene vergadering van de Soekaboemische Landbouw-Vereeniging). Door M. — *T. N. I.*, 1887, II, bl. 217.

Boissevain (G. M.). De muntquaestie in Ned. Indië. (Naar aanleiding van eenige recente geschriften over dat onderwerp). — *I. G.*, 1888, II, bl. 1051, 1236.

De handel en de muntquestie. Door een *Koopman*. Met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 47, 73. — Een woord naar aanleiding van het voorafgaand artikel. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 77.

Memorie van het Bestuur der Ned. Ind. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw, dd. 16 Maart 1889, over het gebrek aan pasmunt in Ned. Indië en de middelen om daarin te voorzien. Met drie Bijlagen: a. Missive der Kamer van Koophandel te Soerabaia, dd. 22 Januari 1889. — b. De pasmunt op Java. Door D. Groeneveld. — c. De oude duiten. Door Nummus. — *T. N. L. N. I.*, XXXVIII, bl. 393—423.

Indische adviezen in zake den toestand van het Indische muntwezen, in antwoord op de Ministerieele Depêche, over de vraag of de tegenwoordige toestand moet bestendigd worden. — *T. N. L. N. I.*, XL, bl. 439—444, 514, 610—611. — *V. K. v. K. Bat.* 1889, bl. 118—124. — *V. K. v. K. Samar.* 1889, bl. 11—12; 1890, bl. 11—18. — Debat in de Bandongsche Landbouw-Vereeniging. — *T. N. L. N. I.*, XLI, bl. 105—111.

De muntquaestie in Ned. Indië. — *Mr. P. Brooschooft*; *Memorie I, Samar.* 1888, bl. 42.

Vos de Wael (Mr. A. F.). Nota over de muntquestie, ook met betrekking tot Ned. Indië. — *B. H. St. G.*, 1888—89, No. 2/7. (Bijlage). — *V. K. v. K. Bat.* 1889, bl. 12.

De duitenplaag in Indië. (Resumé van een artikel in het *Algemeen Handelsblad* van 12 Juli 1890). — *I. G.*, 1890, II, bl. 1761—1764.

Adres van Beheerders van Landbouw-ondernemingen in Pekalongan, dd. 7 Juni 1891, betreffende schaarschte van zilvergeld aldaar. — *V. K. v. K. Bat.* 1891, bl. 19—23. — Adres van adhaesie der Kamer van Kooph. te Batavia. — *Ibid.*, 1891, bl. 72.

Bespreking van het gebrek aan klein zilver bij 's Lands kas op Java. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 196—198.

Het Ned. Indisch muntwezen. — *I. T.*, 18, 25 Febr., 1890, No. 21, 22.

Willinck (Mr. G. D.). Periodieke schaarschte van pasgeld in Ned. Indië. — *I. T.*, 24 Nov. 1891, No. 113.

Pierson (N. G.). Aankondiging van het werk van Mr. N. P. van den Berg: „De Bataviasche Bank-Courant en Bank van Leening 1746—94. Amst. 1870.” — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 69.

Instructie voor den Gouvernements-Commissaris bij de Javasche Bank overeenkomstig het bepaalde bij art. 26 van het Octrooi en Reglement der Bank. — *B. Ind. Stbl.*, No. 2463.

De Javasche Bank tegenover het publiek en de Regeering. Door M. (Naar aanleiding van het verslag der Bank over 1876—77). — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 91.

Zwager (P.). Nota over de oprichting van eene Hypotheekbank van Grondcrediet in Ned.-Indië, speciaal in het belang van de landbouwondernemingen in de Vorstenlanden. — *T. I. L. G.*, 1877, bl. 205.

Heldring (B.). Beoordeelend overzicht van het verslag der Javasche Bank over 1878—79, in verband ook met het in druk verschenen nieuwe Ontwerp-Octrooi en Reglement der Bank. — *Gids*, 1879, IV, bl. 161—173.

Reiger (Mr. W. A.). Beoordeelend overzicht van het verslag der Javasche Bank over 1879—80, met bespreking ook van het nieuwe Octrooi van 1880. — *Gids*, 1881, I,

bl. 188. — Vgl. *I. G.*, 1880, II, bl. 316; 1881, II, bl. 506. — *Versl. Jar. Bank* 1880—81, bl. 1—11, 48, 56. — Beoordeelend overzicht van het verslag der Javasche Bank over 1880—81. (Met bespreking van de geldcirculatie en het muntwezen). — *Gids*, 1882, I, bl. 196.

Over grondcrediet en hypotheekbanken in Ned.-Indië. (Verzameling van officiële bescheiden betreffende een ministerieel voorstel tot oprichting van eene hypotheekbank in Indië. Uitgegeven door Mr. N. P. van den Berg). — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 197—265.

Berg (Mr. N. P. van den). De regeling van het landbouwcrediet in Ned.-Indië. (Ontwerp eener gewijzigde Verordening met toelichting en bijlagen). — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 305, 327, 341. — Overzicht. — *I. G.*, 1886, I, bl. 64—70.

Adviezen over de werking der Ordonnantie van 4 December 1884 (*Stbl.* No. 217), omtrent het pandrecht op te veld staande gewassen en onafgeplukte boomvruchten. (Oogstverband). — *V. K. v. K. Bat.*, 1885, bl. 165. — *V. K. v. K. Samar.*, 1885, bl. 53.

Enklaar van Guericke (F. A.). Memorie betreffende den toestand der landbouwindustrie op Java en de middelen tot hare redding, met schema der grondslagen eener Landbouw-Bank voor Ned.-Indië. — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 591, 598. — Adviezen van het Bestuur der N. I. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw en van de Soekaboemische Landbouwvereniging. — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 603, 611.

Dividenden van de Nederlandsche Bank over 1814/15 t/m 1885/86 en van de Javasche Bank over 1828/29 t/m 1885/86. — *I. G.*, 1887, I, bl. 798. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 87.

Houthuijsen (B. V.). Pandrecht op te velde staande oogsten. (Naar aanleiding van de Indische Ordonnantie van 4 December 1884, *Stbl.* No. 217). — *I. G.*, 1885, I, bl. 325.

Pandrecht in de Fransche koloniën. — *I. G.*, 1885, I, bl. 110—111.

Kon. Besluit van 24 Januari 1886, No. 22, tot regeling van het pandrecht op den oogst (oogstverband) in Ned. Indië. — *I. G.*, 1886, I, bl. 404. — *Ind. Merc.*, 1886, No. 6.

Bespreking van de vraag of de Javasche Bank niet weder zou kunnen besluiten tot de uitgifte van bankbiljetten van f5; met Nota van Mr. N. P. van den Berg. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 396—410.

Kemp (P. H. van der). Het voorstel van de Directie der Javasche Bank tot wijziging van het Octrooi. Met 2 Bijlagen: a. De Javasche Bank en de fiduciaire geldsomloop. Door G. A. de Lange. — b. De verlaging van het disconto der Javasche Bank. Door Mr. van der Hoeven. — *T. N. L. N. I.*, XXXV, bl. 734, 751, 769. — Vgl. *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 246—253, 730—737. — *Econ.*, 1887, II, bl. 1019—1021.

Kantteekeningen op het Verslag der Javasche Bank over 1886—87. (Uit het *Bataviaasch Handelsblad*). — *Ind. Mail*, II, (1887), bl. 760, 826.

Overzicht betreffende de in 1890 en 1891 in Ned. Indië verleden akten van oogstverband en van de in 1891 aldaar ahangig geweest zijnde faillissementen. — *K. V.*, 1892, *bijl. L*.

Kon. Besluit van 6 Januari 1891, No. 6, (*Stbl.* No. 49), houdende voorzieningen omtrent de Javasche Bank (Octrooi). — *Versl. Jav. Bank*, 1890—91, (*bijl.*).

Beschouwingen over den val der Oost-Indische Maatschappij van Administratie en Lijfrente met een overzicht van hare geschiedenis. — *Stemmen uit Indië*. 1870, I, bl. 24. — Vgl. *Econ.* 1874, II, bl. 1206—1209.

Muller (P. N.). Handelsfeiten. — Venetië. (Aanbeveling van het plan tot oprichting eener Nederl. Maatschappij voor den Oosterschen handel te Venetië.) — *Econ.* 1876, I, bl. 166.

Staat van goederen in Nederland aangevoerd door de Ned. Handelmaatschappij sedert hare oprichting tot en met het jaar 1870. — *F. W. C. Blom; De Ned. Handelsm.* Rott. 1871, *bijl. A*. — Staat van de jaarlijksche uitdeelingen der Ned. Handelmaatschappij over 1824/25. t/m. 1869. — *Ibid.*, *bijl. B*.

Zimmerman (Joh. C.). De Ned. Handelmaatschappij. (Beschouwingen in verband met het naderend einde van het tweede

25jarig tijdvak van het bestaan der Maatschappij). — *Gids*, 1871, IV, bl. 79. — Vgl. *T. N. I.*, 1871, II, bl. 148—158. — *Econ.* 1871, II, bl. 662.

Nalezing op de verslagen der Ned. Handelmaatschappij uitgebracht over 1879 t/m. 1888. — *T. N. L. N. I.*, XXXVI, bl. 383.

Over de vorderingen, die de levensverzekering in de laatste jaren in den Indischen Archipel gemaakt heeft. (Naar aanleiding van het Verslag van het 27ste boekjaar (1886) van de Ned. Ind. Levensverzekering- en Lijfrente-Maatschappij; met cijfers over 1884—1886). — *I. G.*, 1887, I, bl. 999—1002.

Stengel (Karl von). Die deutschen Kolonialgesellschaften. — *D. K. Z.*, 1887, No. 21. S. 637.

Die Frage der Gesellschaftsform für den Betrieb überseeischer Unternehmungen. — *D. K. Z.*, 1888, No. 35, S. 280.

De statuten en de gestie der Ned. Indische Escompto-Maatschappij. Door een *ex-aandeelhouder*. — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 191.

Stukken betreffende de oprichting eener Ned. Afdeeling van de Ned. Ind. Maatschappij voor Nijverheid en Landbouw. — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 335—348.

Mededeelingen aangaande de te Hamburg opgerichte „Deutsche Borneo-Compagnie.“ — *Monatsschr. f. d. Or.* 1884, S. 87. — Als voren aangaande de te Weenen opgerichte „Oesterreichische Ueberseeische Gesellschaft.“ — *T. N. I.*, 1888, I, bl. 139. — *Econ.*, 1887, II, bl. 1156—1157. — Als voren aangaande de „Deutsche Neu-Guinea-Compagnie.“ — *I. G.*, 1888, I, bl. 412. — Als voren aangaande de „Deutsche Sunda-Gesellschaft“ te Dresden. — *D. K. Z.*, 1889, No. 38, S. 356; 1891, No. 10, S. 135.

Houthuysen (B. V.). Stemrecht-onthouding bij naamloze vennootschappen. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1295. — Vgl. *I. G.*, 1890, II, bl. 1727.

Kwartaalsgewijze opgave van de in Ned. Indië opgerichte cultuur- en andere maatschappijen of vennootschappen (sedert 1888). — *I. G.*, 1888 *vv*.

IX. IJKWEZEN.

De Javaansche landbouwmaat. — *T. I. L. G.*, 1873, (*Bijv.*).

Stamkart (F. J.). Gewichten en maten ten dienste van het ijkwezen in Ned. Oost-Indië onderzocht in de jaren 1866—1868. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*. Rks. 2, XVI, bl. 359.

Oudemans (J. A. C.). Mededeeling betreffende de herverificatie van een voor den ijk te Batavia bestemd stel gewichten. Met naschrift. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*. Rks. 3, III, bl. 141; IV, bl. 97.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 30 December 1832, betreffende eene eventuele invoering van het metriek stelsel van maten en gewichten in Nederl. Indië. — *V. K. v. K. Bat.*, 1882, bl. 87.

Concept-verordening betreffende den ijk van maten, gewichten en weegwerktuigen en het onderzoek van gasmeters in Ned. Indië. — *V. K. v. K. Bat.*, 1884, bl. 72—85. — Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 19 December 1884. — *Ibid.*, 1884, bl. 213.

Dijk (P. van). Over de scheepsmeting in Ned. Indië. — *T. N. L. N. I.*, XX, bl. 352—359. — Vgl. *T. Inst. Ing., afd. N. I.*, 1875—76. (*Vh.*) bl. 78.

De Concept-verordening ter regeling van den ijk en herziening van maten en gewichten en weegwerktuigen en van het onderzoek van gasmeters in Ned. Indië: I. Praeadvies van het Bestuur der N.-I. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw. — II. Nota van het Bestuur. — *T. N. L.*

N. I., XXXVII, bl. 431, 433, 454. — Debat. — *T. N. L. N. I.*, XXXVIII, bl. 179—180.

Ijk in Ned. Indië. Door S. (Kort overzicht van hetgeen in deze eeuw is gedaan in het belang van het ijkwezen in Ned. Indië, met aandrang op spoedige goedkeuring van het Ontwerp-Venema). — *I. G.*, 1889, I, bl. 992.

Het ijkwezen in Ned. Indië. (Overzicht van een opstel in het *Algemeen Handelsblad* van 3 April 1890). — *I. G.*, 1890, I, bl. 949-951.

Gunning (Prof. J. W.). Nota over de werktuigen en tabellen ten dienste der heffing van rechten en accijns op het gedistilleerd in Ned. Indië. Met geleidebrief van Dr. J. A. C. Oudemans. — *N. T. N. I.*, XXXIV, bl. 169.

Advies der Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 6 Juli 1888, No. 41, betreffende eene Concept-ordonnantie tot regeling van den ijk en herijk van maten en gewichten en weegwerktuigen en van het onderzoek van gasmeters in Ned. Indië. — *V. K. v. K. Bat.*, 1888, bl. 83—86. — Advies der Kamer van Koophandel te Samarang, dd. 4 Sept. 1888. — *V. K. v. K. Samar.*, 1888, bl. 35.

Soeters (J. C.). Onze maten en gewichten (bij de suikerindustrie op Java in gebruik). — *Arch. Jav. Suikerind.*, I, (1893), bl. 203.

De verwerping door de Tweede Kamer van den post op de begroting voor het ijkwezen in Ned. Indië. — *I. G.*, 1891, I, bl. 235.

X. OPENBARE WERKEN. — WATERSTAAT. — IRRIGATIEWEZEN.

De burgerlijke openbare werken in Ned. Indië. (Naar aanleiding van de brochure van C. L. F. Post „Over den Waterstaat in Ned. Indië. Amst. 1879”). — *T. N. I.*, 1879, II, bl. 470. — Vgl. *Econ.*, 1879, II, bl. 1128—1130. — Beoordeelend overzicht van hetzelfde geschrift en van het antwoord daarop, getiteld: „De verwaandheid van de technici contra de kommiezerij, door een Kommies. Delft 1879.” Door de Bordes. — *Gids*, 1880, III, bl. 186—206. — Vgl. *I. G.*, 1880, I, bl. 288—292, 893—899; II, bl. 266—269.

Nummering van openbare werken volgens urgentie. (Circulaire aan de Hoofden van Gewestelijk Bestuur, met aantekeningen). — *I. G.*, 1880, II, bl. 455.

Toelichting van het Reglement op het beheer en toezicht over de Burgerlijke Openbare Werken in Ned. Indië van 1877. — *B. Ind. Stbl.* No. 3252.

Stelselloosheid in Indië (met opzicht tot de uitvoering van openbare werken). Naar aanleiding van eene aanschrijving aan de residenten om de uitvoering van werken

van eenvoudige constructie ook aan ambtenaren van het Binnenl. Bestuur op te dragen. — *I. G.*, 1880, I, bl. 920. — Vgl. *B. Ind. Stbl.* No. 3301, 3439.

Post (C. L. F.). De enquête over den Waterstaat in Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 161.

Verburgh (S.). De inkrimping van de afdeling Burgerlijke Openbare Werken op de Indische Ontwerp-Begrooting voor 1885. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1884, bl. 136—184. — Overzicht. — *I. G.*, 1884, II, bl. 728.

Sandick (R. A. van). Over het kader opzichters bij den Waterstaat en de Burgerl. Openb. Werken in Ned. Indië. — *Vr. d. T.*, Jrg. XVIII, (1891—92), I, bl. 147.

Algemeene regels omtrent den bouw van 's Lands openbare werken in Ned. Indië. (Circulaire van 22 April 1885). — *B. Ind. Stbl.*, No. 4121. — *I. G.*, 1885, II, bl. 999. — *T. N. I.*, 1885, II, bl. 478—480.

Meijer (J. E. de). De nieuwe regeling van den dienst van den Waterstaat in Ned. Indië (van 1885). — *Ing.*, 1886, No. 16.

Snethlage (R. A.). De opleiding van Indische ingenieurs. — *Ing.* 8 en 15 Nov. 1889, No. 45, 46.

Iets over de economie der openbare werken en de nijverheid in onze koloniën behalve Java. — *Ing.*, 1891, No. 51.

De begroting van openbare werken in Ned. Indië in de praktijk. (Volgens mededeelingen in het Koloniaal Verslag van 1890). — *I. G.*, 1891, I, bl. 867.

Voorschriften omtrent onteigening langs minnelijken weg van onroerende goederen ten behoeve van de uitvoering der burgerlijke openbare werken. (Ind. Besl. v. 21 April 1890, No. 3). — *B. Ind. Stbl.*, No. 4555.

Iicken (J.). Iets over den Waterstaat in Ned. Indië. — *Vr. d. T.*, Jrg. XVII, (1890—91), II, bl. 411. — Indisch waterstaatspersoneel. — *Ing.*, 1891, No. 22. — Aanteekeningen bij het Koloniaal Verslag van 1891 over burgerlijke openbare werken in Ned. Indië. — *Ing.*, 1892, No. 19. — De Waterstaat op de Indische Begroting van 1893. — *Ing.*, 1892, No. 46. — De voordracht van den Heer M. J. van Bosse in "Vrije Studie" over aanvulling van het corps ingenieurs van den Waterstaat in Ned. Indië. — *Ing.*, 1893, No. 12.

Het beheer van 's Lands civiele en openbare werken en wat daarmee in verband staat. (Geschiedenis en tegenwoordige toestand). — *v. Oosterzee; Beheer van landsgoederen. Bat.*, 1892, bl. 203—296.

Bosse (M. J. van). De werkkring van den ingenieur van den Waterstaat in Ned. Indië. Voordracht. — *Ing.* 1893, No. 7 en 8.

De werkkring van den eerst-aanwezende ingenieur in Indië. Door G. G. — *I. T.*, 21 April 1891, No. 82.

Gelder (J. A. de). Het Reglement op het beheer en het toezicht van den Waterstaat in Ned. Indië, zoomede de organisatie van het personeel, voorkomende in *Staatsblad* 1885, No. 82 en 173. — *Ing.*, 1893, No. 18.

Discussiën over de oprichting van eene sleepheiling op Java. Ingeleid door den Heer H. M. F. van Cleef. — *V. Ind. Gen.*, 1865, bl. 408—416; 1866, bl. 39—46, 76—77. — *T. N. I.*, 1866, I, bl. 454, 488.

Gendt (J. G. van). Rapport over het afdammen van ravijnen, in 1863 uitgebracht tijdens zijne werkzaamheden bij de Commissie voor de Vervoermiddelen op Java, met belangrijke gegevens omtrent de uitvoering van werken in heeren-dienst. M. pl. — *Vh. Inst. Ing.*, 1867—68, bl. 1. — Vgl. *T. N. I.*, 1868, I, bl. 115.

Bruijn (H. A. de). Verslag van den bouw van een brug in de rivier de Begaloe, afdeling Ledok, residentie Bagelen. M. pl. — *Vh. Inst. Ing.*, 1867—68, bl. 13.

Adres van bouwkundigen en aannemers van openbare werken te Batavia aan den Gouverneur-Generaal, dd. 12 Mei 1870, omtrent eene betere regeling der uitbesteding van openbare werken in Ned. Indië; met adhaesie daaraan. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 216.

Kloppenburg (J.). Plan tot verbetering der haven van Batavia. Met bijlagen. — *V. K. v. K. Bat.*, 1866, bl. 315. — Vgl. *ibid.*, 1867, bl. 295—299.

De reede van Samarang. (Berichten, adviezen, enz. over den toestand). — *V. K. v. K. Bat.*, 1867, bl. 315—352.

Eene meeting te Samarang. (Bespreking van den toestand der haven aldaar). — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 356—358. — Vgl. *T. N. I.*, 1867, I, bl. 446—447.

De Vinkevaart (tusschen Krawang en Batavia). Briefwisseling met Nota's van Krajenbrink en Deeleman. — *V. K. v. K. Bat.*, 1867, bl. 3-5; 39-64; 1868, bl. 7-8, 67-70.

Verzanding der Groote Rivier van Batavia. — *V. K. v. K. Bat.*, 1869, bl. 385—387.

De dam in de Sampean-rivier (Bezoeki). Door C. — *N. en J.*, 1873, No. 23.

De te maken haven voor Batavia. (Over de ontwerpen van de Ned. Indische Spoorwegmaatschappij en van de Kamer van Koophandel te Batavia). — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 64.

De over de haven voor Batavia door de Kamer van Koophandel aldaar gepubliceerde stukken. — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 482—485. — Vgl. *T. N. I.*, 1873, I, bl. 144—146.

Raders (W. van). Historische schets bij de aanbieding aan het Kon. Instituut van Ingenieurs van eenige bescheiden betreffende eene voorgestelde zeehaven voor Batavia. M. pl. — *T. Inst. Ing.*, 1874—75, (*Not.*), bl. 120—134.

Schram (M. J.). Overzicht van de opnamen en onderzoekingen voor eene zeehaven te Batavia. M. k. en pl. — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1876—77, (*Vh.*), bl. 1. — Bijdrage tot de hydrographie van Batavia. (Overzicht van hetgeen sedert 1872 is en wordt verricht en verder kan worden gedaan om Batavia zooveel mogelijk voor overstromingen te vrijwaren). M. k. — *Ibid.*, 1877—78, (*Vh.*), bl. 1.

Berg (Mr. N. P. van den). Napleiten over de Bataviasche havenquaestie. Nota dd. 5 November 1875. Met naschrift. — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 54.

Vreede (Luit. t/z). Over eene aanlegplaats voor schepen ter reede van Batavia. (Beschouwingen over de bestaande werken met aanbeveling van een plan, waarbij het eiland Kuiper benuttigd zou worden). — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 396. — Een aanlegplaats voor schepen ter reede van Batavia. — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 213.

Waeij (H. W. van). Aanwijzing van de middelen ter voorkoming van overstromingen der Solo-rivier. — *T. N. I.*,

1875, I, bl. 477—481. — Over de behoefte aan een breekwater voor Samarang tot verbetering van de communicatie met de reede; en de wijze van uitvoering. — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 230—233; II, bl. 228—230.

Verslag van P. Caland en J. Waldorp over den aanleg eener zeehaven te Batavia, dd. 22 Maart 1875. (Bijlage der Memorie van Toelichting Ind. Begr. 1876). — *B. H. St. G.*, 1875—76, No. 4/7-10.

De haven te Tandjong Priok-Batavia. (Naar aanleiding van de „Stukken over de geprojecteerde havenwerken. Uitgegeven door de Kamer van Koophandel en Nijverheid te Batavia. Bat. 1876”). — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 99. — De havenwerken te Tandjong Priok. (Uit het Koloniaal Verslag van 1877). — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 278.

De haven te Batavia. (Naar aanleiding van de door de Kamer van Koophandel te Batavia gepubliceerde bescheiden). — *Econ.*, 1877, I, bl. 117.

Algemeen overzicht van het te Batavia aan te leggen Krokot-kanaal tot wering van bandjirs. — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1875—76, (*Not.*), bl. 4—5.

Resink (A.). De aardbevingen in 1865 en 1867 in Midden-Java met het oog op de daarstelling van gebouwen. — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1875—76, (*Vh.*), bl. 12.

Mac Leod (N.). Nota betreffende de inzinking in den zeebodem van het Westervhavenhoofd te Samarang. M. pl. — *T. Inst. Ing.*, 1878/79, II (*Vh.*) bl. 75. — Nota betreffende den aanleg van een haven op de Noordkust van Midden-Java. Met bijlagen en platen. — *Ibid.*, 1878-79, II (*Vh.*) bl. 197.

Elst (A. van der) en A. Walland. Iets over hospitaalbouw in de Keerkringslanden, meer bijzonder met betrekking tot Ned. Oost-Indië. M. pl. — *G. T. N. I.*, XIX, bl. 167.

Bergsma (J. H.). De gevangenis te Penjaboengan. (Rectificatie der mededeelingen omtrent de kosten van dat gebouw in de brochure van C. L. F. Post. „De waterstaat in Ned. Indië. Amst. 1879”). — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 353. — Een zonderlinge methode van onderzoek. Antwoord van C. L. F. Post. — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 455. — Nogmaals: de gevangenis te Penjaboengan; met repliek van Post. — *T. N. I.*, 1880, II, bl. 207, 214.

Velzen (J. van). De ijzeren brug over de Kediri-rivier ter hoofdplaats van de residentie Kediri, samengesteld naar de door wijlen S. Westerbaan Muurling nagelaten bescheiden. — *T. Inst. Ing., afd. N. I.*, 1877—78, (Vh.), bl. 65.

Triebart (J. K. G.). Ontwerp van eene normaal-constructie voor stalen bruggen van 12—14 Meter spanning in Indië. M. pl. — *T. Inst. Ing., afd. N. I.*, 1878—79, (Vh.), bl. 1.

Vrendenberg (H.). Verhandeling over waterwegen en waterleidingen speciaal op Java. — *T. Inst. Ing., afd. N. I.*, 1878—79, (Vh.), bl. 36; 1879—80, bl. 5. — Verbetering van het vaarwater in de Madoerastraat. — *I. G.*, 1880, II, bl. 1109. — Vgl. *I. G.*, 1881, I, bl. 989.

De Solo-rivier. (Naar aanleiding van een adres der Kamers van Koophandel in Twenthe over bevaarbaarmaking van die rivier). — *I. G.*, 1879, I, bl. 82.

Motta (J. C.). Ontwerp voor de verlegging van de Solo-rivier tot behoud en verbetering van het vaarwater in Straat Madoera. — *V. K. v. K. Bat.*, 1880, bl. 60—67. — Vgl. *ibid.*, 1880, bl. 71—82.

Dibbetz (H. M.). Beschouwingen over de brochure van den Heer Vrendenberg „Iets over waterwegen en waterleidingen”. — *I. G.*, 1881, II, bl. 580. — Het scheepvaartkanaal van de haven van Tandjong Priok naar Batavia. — *I. G.*, 1883, II, bl. 986.

Brief aan den Minister van Koloniën, dd. 17 Januari 1879, over de onbevaarbaarheid van de Solo-rivier. — *V. K. v. K. Amst.*, 1879, bl. 115.

Swaving (Dr. C.). Het centraal krankzinnigengesticht te Buitenzorg. (Kritiek van het bouwplan). — *I. G.*, 1880, I, bl. 337.

Invloed der bosschen op het régime der rivieren. — *T. Inst. Ing., afd. N. I.*, 1879—80, (Vh.), bl. 24.

Over het nut van sitoës (binnenmeeren) ter voorkoming van overstroming en aanslibbing van rivieren en havens op Java. — *T. N. L. N. I.*, XXV, bl. 449.

Bosse (M. J. van). De havenwerken voor Batavia te Tandjong Priok. — *E. H.*, 1880.

Bloys van Treslong Prins. Eenige raadgevingen bij het aanleggen van wegen in bergachtige streken. M. 13 pl. — *T. I. L. G.*, 1880, bl. 255.

De nieuwe haven voor Batavia. (Geschiedenis van het werk en beschrijving van de uitvoering, zoowel technisch als administratief). M. k. — *I. G.*, 1881, I, bl. 1. — Naar aanleiding van het opstel „De nieuwe haven te Batavia”. Door H. M. Dibbetz. — *I. G.*, 1881, I, bl. 322. — Vgl. *I. G.*, 1881, I, bl. 473—478.

De waarschijnlijke voltooiing en kosten van de haven van Batavia. (Volgens het Koloniaal Verslag van 1880). — *T. N. I.*, 1881, I, bl. 472—473.

Gedachtenwisseling tusschen Mr. N. P. van den Berg en J. A. de Gelder (in het *Dagblad van Ned. Indië*) over de toekomst en de exploitatie der haven van Tandjong Priok. — *I. G.*, 1881, I, bl. 925—935. — Nota van Mr. N. P. van den Berg over de concessie-aanvraag voor de exploitatie der haven. — *V. K. v. K. Bat.*, 1882, bl. 121. — *Econ.*, 1883, II, bl. 1011. — Adressen van de Kamer van Koophandel te Batavia in zake de concessie-aanvraag voor de verdere voltooiing en de exploitatie der haven. — *V. K. v. K. Bat.*, 1882, bl. 36; 1883, bl. 119.

Post (C. L. F.). De havenwerken te Tandjong Priok. (Naar aanleiding van eene brochure van A. J. Cohen Stuart: „De opportuniteit eener concessie voor de exploitatie der haven. Batavia 1883”). — *Econ.*, 1883, II, bl. 979. — Vgl. *I. G.*, 1883, II, bl. 1006. — Advies in zake de exploitatie der haven van Tandjong Priok. (Uit de *N. Rott. Cour.* v. 5 Dec. 1883). — *I. G.*, 1884, I, bl. 59.

Cretier (Dr. H.). Bijdrage tot de kennis van bouwsteen, meer in 't bijzonder van den Bataviaschen baksteen. — *T. Inst. Ing., afd. N. I.*, 1879—80, (Vh.), bl. 21.

Vries (H. R. de). Iets over Japansche steenen en hun gebruik in Ned. Indië. — *T. Inst. Ing., afd. N. I.*, 1882-83, (Vh.), bl. 23.

Bloeme (W. de). Beschrijving van het in aanbouw zijnde militaire kampement te Magelang. M. 3 pl. — *T. Inst. Ing., afd. N. I.*, 1880—81, (Vh.), bl. 30.

Melchior (A. P.). Waterloopkundige beschouwingen over het Goenoeng-Saharikanaal te Batavia. — *T. Inst. Ing., afd. N. I.*, 1882—83, (Vh.), bl. 43.

Verburgh. (S.). Het Goenoeng-Sahariën en het Tandjong-Priok-kanaal te Batavia. Voordracht met debat. — *T. Inst. Ing.*, 1883—84, I, (*Not.*), bl. 112—122, 141—159. — Nadere toelichtingen met debat. — *Ibid.*, 1884—85, I, (*Not.*), bl. 81—86. — Opmerkingen van J. A. de Gelder, met debat. — *Ibid.*, 1886—87, I, (*Not.*), bl. 24—26.

Gelder (J. A. de). Overzicht van den bouw der havenwerken te Tandjong Priok. Voordracht met debat. — *T. Inst. Ing.*, 1883—84, I, (*Not.*), bl. 76—83, 110—112. — Overzicht. — *I. G.*, 1884, I, bl. 857—862.

Discussiën over den havenbouw te Tandjong Priok en de werken voor de bandjir-bescherming van Batavia. — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1884—85 (*Not.*), bl. 23—36. — Brief van Kol. van Zuijlen naar aanleiding van die discussiën. — *Ibid.*, 1884—85, bl. 36—37. — Overzicht. — *I. G.*, 1886, II, bl. 1301—1304.

Becking (S. W.). Herstellingen in 1881 aan de sluis Melirip, *afd. Modjokerto*, resid. Soerabaia. — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1882—83, bl. 29.

Stalen bruggen voor de binnenlanden. Door D. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 1.

De voltooide haven van Priok voor Batavia. — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 224—226. — Vgl. *T. N. I.*, 1883, I, bl. 313—316.

Verbetering der communicatie van de havens te Tagal, Pekalongan en Cheribon met hunne reeden. Missive van den Hoofdingenieur van den Waterstaat dd. 3 Oct. 1882, No. 2272, met bijlagen. — *V. K. v. K. Bat.*, 1882, bl. 14—18. — Vgl. *ibid.*, 1882, bl. 66—67.

Sandick (R. A. van). Bijdrage tot de hydrographie van Indramajoe. — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1882—83, (*Vh.*), bl. 79. — De vroegere toestand van den mond der Padang-rivier in verband met sommige door den Waterstaat daargestelde en uitgevoerde werken. Voordracht met debat. — *T. Inst. Ing.*, 1884—85, I, (*Not.*), bl. 57—64.

Rooij (J. de). Iets over de Kiezelgühdynamieten en hun gebruik bij den dienst der Bataviasche havenwerken. — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1883—84, bl. 63.

Batenburg (W. F.). Eenige gegevens omtrent het bouwsysteem „Tollet”, voornamelijk met het oog op eene toepassing in Ned. Indië. — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1883—84, bl. 123.

Sleijden (Ph. W. van der). De ontwerpen tot behoud en verbetering van het vaarwater van Soerabaia. Voordracht met debat en 2 platen. — *T. Inst. Ing.*, 1887—88, I, (*Not.*), bl. 88—94, 108—123.

Schalij (J.). Opmerkingen betreffende de in de vergadering van het Kon. Inst. v. Ing. van 14 Februari 1888 door het lid Ph. W. van der Sleijden gehouden voordracht over de Straat Madoera. — *T. Inst. Ing.*, 1889—90 I, (*Not.*), bl. 31. — Mededeeling betreffende de straat Madoera en de aldaar in uitvoering zijnde werken. — *Ibid.*, 1889—90, I, (*Not.*), bl. 51.

Goor (W. B. van). Het leggen van een steenen drempel in de rivier Pategoewan, afdeeling Bangli, residentie Pasoeroean. M. pl. — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1887—88, bl. 42.

Koomans (W. C.). Iets over de luchtverversching van gebouwen op de hoofdplaatsen van Java. — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1888—89, (*Vh.*), bl. 38.

Verwijk (J. J.). Kabelbruggen in binnenwegen op Java. M. pl. — *T. B. B.*, V, bl. 114.

De haven van Priok (Batavia). Volgens mededeelingen in het Koloniaal Verslag van 1886. — *T. N. I.*, 1887, I, bl. 377.

Holle (K. F.). Wenken voor inlandschen huizenbouw. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 259.

Concept-voorwaarden voor eene concessie tot exploitatie der haven van Tandjong Priok. — *V. K. v. K. Bat.*, 1889, bl. 1. — Advies der Kamer van Koophandel te Batavia. — *Ibid.*, 1889, bl. 75, 84.

Putman Cramer (G. J.). Tandjong Priok. (Beheer en exploitatie). — *I. T.*, 4 Febr., 1890, No. 19.

De haven van Tandjong-Priok. M. pl. — *Ing.*, 1890, No. 33.

Overeenkomst met den Heer David Croll tot oprichting van een reparatiewerf, enz. te Tandjong Priok. Met memorie van toelichting. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1511.

De begrooting voor openbare werken in Ned. Indië in de praktijk. (Volgens mededeelingen in het Koloniaal Verslag van 1890). — *I. G.*, 1891, I, bl. 867.

Wakker (H.). Beschouwingen betreffende het Wetsontwerp voor den aanleg van een dam in het Westgat van Soerabaia van af Oedjong-Piring naar het Djamoer-rif, Straat Madoera. — *Ing.*, 1892, No. 24.

Meijier (J. E. de). Aanleg van een zeehaven te Tandjong Priok. M. pl. en bijl. — *T. Inst. Ing.*, 1892—93, (*Vh.*), bl. 49. — Mededeelingen aangaande de nieuwe brug over de Tjoedjong nabij Post-onder-Andir in den grooten weg van Batavia naar Serang (Bantam). — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1891—92 (*Not.*), bl. 2—4.

Alsdorf (J.). Het verlengen van de brug over de Porrong-rivier bij Tjepiples in den Staatsspoorweg Sidhoardjo—Soerakarta. — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1891—92, (*Vh.*), bl. XXII.

Voogt (J. G. H. de). Toepassing van de Monier-constructie voor een gewelf te Malang. — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1892—93, (*Vh.*), bl. 93.

Natuurlijke bekapte steen op West-Java. — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1892—93, (*Vh.*), bl. 97.

Rapport, dd. 22 Juli 1871, der Commissie belast met een onderzoek omtrent het in de Regentschappen Grisse, Sidajoe en Lamongan werkende stelsel van irrigatie door middel van „wadoeks” en de wenschelijkheid om dat stelsel in de afdeeling Grobogan toe te passen. — *T. N. L. N. I.*, XVII, bl. 144.

Hoe de Minister van Koloniën in de materiele behoeften van Indië voorziet. (Het irrigatiewezen). Door X. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 415.

Nadeelen van overirrigatie in Britsch-Indië. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 232.

Beschrijving eener onderaardsche waterleiding aangelegd tot het bevoeljen van sawahvelden door de inlandsche bevolking der afdeeling Djembrana op Bali. — *T. N. L. N. I.*, XXVIII, bl. 164.

Officieel rapport over het aanleggen van waterleidingen op Bali en het gebruik van het daarbij aangewend Balineesch waterpas-instrument. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 153. — Nabetrachting over de Gegandjing. M. pl. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 161. — Tweede nabetrachting. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 284.

Voorloopig verslag van den Oud-Directeur H. de Bruijn betreffende de irrigatiewerken die noodig zijn om verbetering te brengen in den toestand van de afdeeling Demak. (Bijl. Ind. Begr. 1875). — *B. H. St. G.*, 1874—75, No. 4/42.

Waeij (H. W. van). De delta van Demak op Java (en het irrigatiewezen aldaar). — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 396.

Gorkom (K. W. van). Het water op Java, in betrekking tot den landbouw. — I. Inleiding. — II. Het waterrecht op Java. — III. De verbetering van het irrigatiewezen op Java. — *I. G.*, 1879, I, bl. 545.

Kesteren (C. E. van). De irrigatiewerken van Britsch-Indië. Een leekenstudie. (Met pleidooi voor aanleg van zulke werken in Ned. Indië). — *I. G.*, 1879, I, bl. 129, 271. — Vgl. *I. G.*, 1879, II, bl. 851—852, 855—856.

Broek (J. A. van den). Nog iets over de bevoelingswerken in Britsch-Indië. — *T. N. I.*, 1879, I, bl. 405. — Vgl. *T. N. I.*, 1879, I, bl. 245, 325.

Daarstelling van kunstmeren voor irrigatie. M. pl. — *I. G.*, 1882, II, bl. 216.

Een voorbeeld van hetgeen door irrigatiewerken (op Java) zou te verkrijgen zijn. — *I. G.*, 1884, II, bl. 650.

Dijk (P. van). Over artesische irrigatie in Algerië en de toepassing daarvan op Java. — *T. N. L. N. I.*, XXX, bl. 175. — Overzicht. — *I. G.*, 1885, I, bl. 789.

Lamminga (A. G.). Irrigatie uit de rivier Pekalen. Bijdrage tot de kennis van het irrigatiewezen in de residentie Probolinggo. — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1885—86, bl. 55.

Prujs van der Hoeven (A.). Versterking der Indische geldmiddelen. — II. Waterbeheer op Java. — *Econ.*, 1885, II, bl. 847—862. — Overzicht. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1381—1387.

Het productieve van bevoelingswerken. (Resumé van een opstel van Mr. P. Broos-hoofd in *de Locomotief*, met berekeningen omtrent bevoeljing in verschillende streken van Java). — *I. G.*, 1887, I, bl. 1020—1032.

Alphen (Jhr. D. F. van). De wenschelijkheid van uitbreiding der irrigatie in Ned. Indië en reorganisatie van de irrigatie-brigade, als middel tot opbeuring van den landbouw. Voordracht met debat. — *T. M. N.*, 1887, (*Hnd. Nijv. Congr.*), bl. 47—63. — Vgl. *T. M. N.*, 1888, bl. 10, 38, (*Hnd. Nijv. Congr.*), 125, 346.

Nederlandsche belangstelling in Indische irrigatie. (Naar aanleiding van de behandeling van een voorstel in zake irrigatie op het Ned. Nijverheidscongres van Juli 1887). — *T. N. L. N. I.*, XXXVII, bl. 578; XXXVIII, bl. 454.

Verbetering en uitbreiding van de bevoeiing uit de Kali Amprong in de districten Malang en Gondanglegie der afdeeling Malang, residentie Pasoeroean, in de jaren 1875 en 1877. M. pl. — *T. Inst. Ing.*, (*afd. N. I.*), 1886—87, bl. 49.

Cordes (J. W. H.). Het boschgebied op Java's bergen en zijn belang voor de irrigatie. — *I. G.*, 1888, I, bl. 681; II, bl. 932.

Halve maatregelen. (Met betrekking tot het irrigatiewezen). — *I. T.*, 11, 18 Nov. 1890, No. 59, 60.

Sandick (R. A. van). Het beheer der bevoeiingen op Java. — *I. T.*, 16, 23 Juni 1891, No. 90, 91.

Ilcken (J.). Irrigatie in Ned. Indië. — *Ing.*, 7, 14 Nov. 1891, No. 45, 46. — Irrigatie in Ned. Indië. Door v. Gorkom. (Naar aanleiding van vorenst. opstel). — *I. T.*, 15, 22 Dec. 1891, No. 116, 117. — Polemiek (Ilcken-van Gorkom). — *I. T.*, 9, 16, 23 Febr., 1 Maart 1892, No. 124, 125, 126, 127.

Levysohn Norman (Mr. H. D.). Misverstand. (Tegenspraak eener bewering van het *Algemeen Handelsblad* dat hij gestemd zou zijn tegen uitbreiding der irrigatiewerken in Ned. Indië). — *I. G.*, 1890, II, bl. 1913. — Vgl. *I. G.*, 1890, II, bl. 2531—2532.

Irrigatiewerken op Java. Door X. (Op-gave van de werken die in de eerste plaats noodig zijn ten raming van de kosten). — *I. G.*, 1891, I, bl. 322. — Vgl. *I. G.*, 1891, I, bl. 948.

Irrigatiewerken op Java. (Volgens mededeelingen in het Koloniaal Verslag van 1890). — *I. G.*, 1891, I, bl. 673.

Een herinnering aan een irrigatieplan. (Lamongan). — *I. G.*, 1892, I, bl. 106.

Heutsz (P. J. F. van). Naar aanleiding van Bijblad No. 4369. (Circulaire van den Directeur van Binnenl. Bestuur, dd. 26 Aug. 1886, No. 5270, houdende voorschriften omtrent de te presteeren heeren- en dessadiensten bij den aanleg van irrigatiewerken). Met naschrift. — *T. B. B.*, V, bl. 273, 339.

Pierson (J. L.). De plannen tot verbetering der bevoeiing en afwatering van de Solo-vallei. Memorie van toelichting. M. pl. — *T. Inst. Ing.*, 1891—92 (*Vh.*), bl. 58. — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1890—91, bl. XXV. — De Kening-werken in Rembang. — *Ing.*, 1893, No. 6. — Resultaten verkregen met een tot stand gekomen irrigatiewerk op Java. (Uit de Kali Kening). Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1893, bl. 161—182. — Vgl. *I. G.*, 1893, I, bl. 537.

Verbetering der bevoeiing en afwatering van de Solo-vallei. Memorie van Toelichting bij het betrekkelijk Wetsontwerp, Voorloopig Verslag der Tweede Kamer en Memorie van Antwoord. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 128, 291, 401. — *I. G.*, 1893, I, bl. 403. — Vgl. *I. G.*, 1893, I, bl. 662—671. — Adviezen van de residenten van Soerabaia en van Rembang. — *T. N. I.*, 1893, II, bl. 10, 36. — Debatten in de Tweede Kamer. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1219.

Holle (K. F.). Geen verbetering der padi-kultuur zonder irrigatiewerken. — *T. B. B.*, VIII, bl. 143. — De waterregeling „Tjowal-realan” der bevolking van een gedeelte van het district Wanaradja, *afd. Limbangan*, residentie Preanger Regentschappen. M. pl. — *T. B. B.*, VIII, bl. 342. — De waterregeling in eenige désa's van het district Wanaradja (Limbangan). — *T. B. B.*, VIII, bl. 344.

Slinkers (L. H.). De waterwerken in de afdeeling Demak. Met aanteekeningen van J. E. de Meijer: a. Geschiedkundig overzicht; b. De stuw te Glapan; c. De stuw te Sedadie. M. pl. — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1891—92, (*Vh.*), bl. I—XXI.

Bosse (M. J. van). Eenige opmerkingen omtrent het irrigatiewezen in Ned. Indië. speciaal in Zuid-Bagelen. M. pl. — *T. Inst. Ing.*, 1892—93, (*Not.*), bl. 209—221. — Overzicht. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1850—1857.

XI. COMMUNICATIE- EN TRANSPORTMIDDELEN.

a. In het algemeen.

Bespreking van de middelen van gemeenschap op Java, ingeleid door J. P. de Bordes. — *V. Ind. Gen.*, 1871, bl. 119.

De wegen op Java. — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 67.

Gorkom (W. J. van). Vervoermiddelen op Java. (Geschiedenis van het transportwezen en den spoorwegaanleg). — *N. en J.* 1872, No. 8—11, 13, 14, 21—24.

Het transportwezen in Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1876, I, bl. 284.

Wegen op Sumatra. Door S. . . . Z. — *I. G.*, 1881, I, bl. 921.

Mati Panari. Beschouwingen over het Reglement van 1882 op den overtocht van landsdienaren en hunne gezinnen van en naar Indië. — *I. M. T.*, 1883, I, bl. 432.

Overeenkomst met de stoomvaartmaatschappij „Nederland” voor het vervoer van gouvernementspassagiers tusschen Nederland en Ned. Indië van Juli 1877. — *B. Ind. Stbl.* No. 3231. — Als voren van 9, 21 Maart 1882. — *Ibid.* No. 3804.

Overeenkomst met de stoomvaartmaatschappij „Nederland” voor het vervoer van producten en muntspeciën van en naar Nederland en Nederl. Indië van April 1877. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3222. — Als voren van December 1879. — *Ibid.* No. 3571. — Als voren van 9 Februari 1882. — *Ibid.* No. 3828.

Overzicht van de met 1o. Januari 1892 op en buiten Java in werking getreden aanneemingscontracten voor het vervoer van producten, goederen, enz. voor zooveel daarbij het Departement van Binnenlandsch Bestuur is betrokken. — *K. V.* 1892, bijl. U.

Overeenkomsten dd. 31 Mei 1893 met de stoomvaartmaatschappijen „Nederland” en „Rotterdamse Lloyd” wegens het vervoer van gouvernementproducten uit Indië naar Nederland, benevens tarief van vrachtprijzen betreffende het vervoer met de stoombooten dier Maatschappijen van gouvernementsgoederen (gouden en zilveren muntspeciën daaronder begrepen) van Nederland en Southampton naar Ned. Indië. — *K. V.*, 1893, bijl. X.

b. Spoor- en Tramwegen.

Concessie voor den spoorweg Samarang—Vorstenlanden—Willem I. — *B. Ind. Stbl.* No. 3296. — Wijziging en aanvullingen. — *Ibid.*, No. 3716, 3845, 4021.

Concessie voor den spoorweg Batavia—Buitenzorg van 22 Juli 1868. — *B. Ind. Stbl.* No. 3424.

Overeenkomsten met de Ned. Indische Spoorwegmaatschappij van 13 Juni 1877: a. Overdracht der lijn Batavia—Buitenzorg aan den Staat. — b. Wijziging der concessie Samarang—Vorstenlanden. — c. Spoorversmalling op die lijn. — d. Concessie voor de lijnen Djokjokarta—Magelang—Tjilatjap en Soerabaia—Madioen. — e. Wijziging der concessie Samarang—Vorstenlanden. — *B. H. St. G.*, 1876—77, No. 205 3—6 en 8.

Overeenkomst met de Ned. Indische Spoorwegmaatschappij dd. 27 Februari 1879, betreffende de aansluiting tusschen de lijn Batavia—Buitenzorg en de Staatsspoorwegen Buitenzorg—Preanger Regentschappen en Batavia—Tandjong Priok. — *K. V.* 1879, bijl. Y. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3425.

Voorwaarden van voorloopige concessie voor den aanleg en de exploitatie van eenen spoorweg loopende van Tagal over Bandjaran naar Balapoelang met een zijtak van Bandjaran naar Pangko. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3988.

Over den geprojecteerden spoorweg Kediri—Blitar—Wlingie, waarvoor concessie is verleend. — *Ind. Mail* I, (1886), bl. 781. — Secundaire spoorweg Kediri—Wlingie. — *Ind. Merc.* 1886, No. 39.

Voorwaarden van concessie voor den aanleg en de exploitatie van een spoorweg van Cheribon naar Semarang. — *B. Ind. Stbl.*, No. 4293.

Een voorloopige concessie voor een spoorweg van Solo naar Madioen. (Langeveld & Soesman). — *I. G.*, 1882, II, bl. 900.

Bespreking van den aanleg van spoorwegen op Java. Ingeleid door den Heer Tijdeman. — *V. Ind. Gen.*, 1867, bl. 68—82.

Gendt (J. G. van). Aarden dammen door ravijnen. Een voorstel tot het overtrekken van ravijnen voor de spoorwegen in het binnenland van Java. — *Vh. Inst. Ing.*, 1867—68, bl. 1.

Betoel. De Ned. Indische spoorwegmaatschappij en haar invloed op den verderen aanleg van spoorwegen op Java. — *Tijds.*, 1869, I, bl. 42.

Spoorweg Batavia—Buitenzorg. (Verslag der plechtigheid van het in den grond steken der eerste spade). — *V. K. v. K., Bat.*, 1869, bl. 748.

Het eerste groote werk in vrijen arbeid op Java. Door D. (Naar aanleiding van de brochure van J. P. de Bordes „De spoorweg Samarang—Vorstenlanden. 's Grav. 1870"). — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 281. — *Vgl. Econ.* 1871, I, bl. 340—343.

De Javasche spoorwegzaak. Door Q. (Finantieele moeilijkheden van de Ned. Ind. Spoorwegmaatschappij met voorstellen tot redres). — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 128.

De spoorweg van Samarang naar de Vorstenlanden. Door de C. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 203.

Aanleg van spoorwegen op Java. *a.* Indische adviezen. — *b.* Rapport van de Kommissie voor de spoorwegen op Java dd. 17 Augustus 1871. *M. k.* — *c.* Nota met aantekeningen van J. P. de Bordes en Mullemeister, dd. 15 Aug. 1871. Met bijlagen. — *d.* Nadere Indische adviezen. — *B. H. St. G.*, 1871—72, No. 37/4—6, 10.

Stieltjes (T. J.). Mededeelingen aan gaande de metingen voor spoorwegaanleg op Java in 1861—63. Met debat. — *T. Inst. Ing.*, 1873—74 (*Not.*), bl. 56—58.

Spoorwegen op Java. (Behoeft daaraan uit een defensief oogpunt). Door K. — *I. M. T.*, 1873, bl. 193.

Mededeelingen uit- en beschouwingen over het Rapport der ingenieurs Kool en Henket omtrent hun onderzoek aan gaande de op Java toe te passen spoorwijdte. — *T. Inst. Ing.*, 1869—70, (*Vh.*), bl. 387—390. — *Econ.*, 1871, II, bl. 963; 1872, I, bl. 258—262. — *T.M.N.*, 1874, bl. 282—288.

Bespreking van den spoorwegaanleg op Java (in verband ook met de quaestie van staats- of particulieren aanleg). Ingeleid door J. P. de Bordes. — *V. Ind. Gen.*, 1872, bl. 1—26.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). Een woord over de spoorwegen op Java en in Britsch Indië. — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 192.

Johannes. Het advies van den Directeur van Burgerl. Openbare Werken in Ned. Indië over den aanleg van spoorwegen op Java. — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 199.

De eerste Javasche spoorwegen. (Naar aanleiding van het verslag der N. I. Spoorwegmaatschappij over haar 10de boekjaar). — *T. N. I.*, 1873, II, bl. 46.

Spoorwegaanleg op Java. — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 42.

Soest (G. H. van). Brief aan den ingenieur J. A. Kool over spoorwegen op Java, dd. 10 Mei 1869. — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 251.

Bordes (J. P. de). Mededeelingen over de werken van den spoorweg Samarang—Vorstenlanden. *M. pl.* — *T. Inst. Ing.*, 1870—71, (*Not.*), bl. 84. — *Econ.*, 1871, II, bl. 960—963. — De aanleg van spoorwegen op Java. — *Econ.*, 1872, I, bl. 1. — Overzicht der exploitatie van den spoorweg Samarang—Vorstenlanden over 1867—1871. — *Staatk. Staatsh. Jb.*, 1872, *afd. III*, bl. 337. — Spoorwegen in Ned. Indië. — *Econ.*, 1880, I, bl. 265. — Spoorwegen op Java. (Aanleg en exploitatie). — *Econ.*, 1884, I, bl. 179. — De Oost-Indische spoorwegen. (Staats- of particuliere aanleg en exploitatie). Naar aanleiding van eene brochure van J. Sluiter. — *Econ.*, 1886, II, bl. 1001. — Antwoord van J. Sluiter met naschrift van de Bordes. — *Econ.*, 1887, II, bl. 603, 619. — Staats- of particuliere exploitatie der Ind. spoorwegen? — *Econ.*, 1887, II, bl. 1142. — Locaal spoorwegdiensten op Java. (Naar aanleiding van eene brochure van M. J. van Bosse. 's Grav. 1888). — *I. G.*, 1888, II, bl. 1529. — Exploitatiekosten van spoorwegen op Java en de kwestie van normaal of smal spoor. — *T. Inst. Ing.*, 1874—75, (*Not.*), bl. 12, 40, 76. — Nota's van J. Groll en Th. Wallier. — *T. Inst. Ing.*, 1874—75, (*Not.*), bl. 62, 65. — *Vgl. ibid.*, 1875—76, (*Not.*), bl. 17—21, 45, 104—114; 1877—78, (*Not.*), bl. 8—10.

Beschouwingen over de kwestie van staats- of particulieren aanleg van spoorwegen op Java. — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 157—160; 1875, I, bl. 124. — *Econ.*, 1874, II, bl. 923—925; 1875, II, bl. 689—696; 1876, I, bl. 410—411.

De spoorwegen in Frankrijk en op Java. — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 283.

Finantieele en technische geschiedenis der N. I. Spoorwegmaatschappij sedert hare oprichting (1863—79). — *T. N. I.*, 1879, II, bl. 436.

Instructie voor den Hoofdingenieur, Chef van den dienst der Staatsspoorwegen op Java van 2 Aug. 1875. — *B. Ind. Stbl.*, No. 2875. — Als voren van 13 Juni 1879. — *Ibid.*, No. 3784.

Bosse (Mr. J. P. van). De Wetsontwerpen tot aanleg van spoorwegen op Java. (Lijnen Solo-Madioen-Djokjo-Magelang-Tjilatjap). Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1877, bl. 117—150.

De stand der spoorwegen in Indië. (Onderhandelingen over de uitbreiding van het Spoorwegnet). — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 257.

Uitbreiding van den spoorwegbouw op Java. (Overeenkomsten met de N. I. Spoorwegmaatschappij voor aanleg van nieuwe lijnen). — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 380. — Vgl. *T. N. I.*, 1878, I, bl. 78—80.

De spoorwegbouw op Java. (Volgens een Rapport van den ingenieur Maarschalk van 1876—77 over de werken aan de lijn Soerabaja—Malang). — *T. N. I.*, 1878, I, bl. 290.

Verslagen van de opname en den aanleg van staatsspoorwegen op Java loopende tot 1°. Juni 1876. — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1876—77, (*Vh.*), bl. 102. — Als voren over 1876—77. — *Ibid.*, 1877—78, bl. 93. — Als voren over 1877—78. — *Ibid.*, 1878—79, bl. 49. — Als voren over 1878—79 en 1879—80. — *Ibid.*, 1880—81, bl. 42.

Cluijsenaer (J. L.). Mededeelingen aangaande de z. g. stangenbanen, die voor Ned. Indië in aanmerking kunnen komen. M. pl. — *T. Inst. Ing.*, 1878—79, I, (*Not.*), bl. 59—71.

Dibbetz (H. M.). Bemerkingen op het Ontwerp van Wet voor een spoorweg tusschen Madioen en Soerakarta. M. k. — *I. G.*, 1880, I, bl. 419.

De spoorweglijn Madioen-Soerakarta en de bezwaren van „eenige leden” in de afdeelingen der Tweede Kamer. — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 382—389.

De spoorwegen op Java (het stelsel van exploitatie) vergeleken met die van Egypte en Turkije). Door X. — *I. G.*, 1881, I, bl. 705.

De spoorwegen op Java. Schets van het spoorwegnet op Java met kritische aantekeningen. (Resumé van opstellen in de *Middelburgsche Courant* van 29 en 30 Augustus 1881). — *I. G.*, 1881, II, bl. 617—620.

De spoorwegbrug over de Madioenrivier te Madioen. — *I. G.*, 1881, I, bl. 99—100.

Iets over spoorwegaanleg, spoorwegverkeer en spoorwegtarieven in Ned. Indië. (Naar aanleiding van opstellen van Mr. N. P. van den Berg in het *Dagblad v. N. I.*, van 4—5 Sept. 1882). — *I. G.*, 1882, II, bl. 738.

De Staatsspoorwegen op Java in 1882. Door X. (Naar aanleiding van het Verslag over 1881). — *I. G.*, 1883, I, bl. 385).

Middel tot verkoeling of ventilatie van spoorwegrijtuigen in Britsch-Indië en elders in gebruik, met aanbeveling van de toepassing ook op Java. Door J. S. — *T. Inst. Ing.*, *afd. N. I.*, 1880—81, bl. 40. — Overzicht. — *I. G.*, 1882, I, bl. 413.

Snethlage (R. A. J.). Bouw van een spoorwegtunnel op Java. M. 4 pl. — *T. Inst. Ing.*, 1882—83, I, (*Not.*), bl. 19. — Particuliere spoorwegen en stoomtramwegen op Java. — *Ind. Merc.*, 1886, No. 50, 51, bl. 661, 676. — Indische spoorwegpolitiek. M. k. — *Econ.*, 1891, bl. 241. — Overzicht. — *I. G.*, 1891, I, bl. 1091—1102. — Het spoorwegwezen in Britsch-Indië en dat op Java. Proeve eener vergelijking. — *Ing.*, 1892, No. 4. — Die Eisenbahnen auf Java. — *Archiv f. Eisenbahnwesen*, 1892, S. 277, 550. — De opbrengst der Staatsspoorwegen op Java. — *Ing.*, 1893, No. 18.

Resink (A.). Eene bedenkelijke opvatting van plicht bij de Ned. Indische Spoorwegmaatschappij. (Reeks van feiten ten blijke van de willekeur bij de exploitatie der lijnen van de Maatschappij met bespreking ook van de tarieven). — *I. G.*, 1882, II, bl. 626. — Vgl. *I. G.*, 1882, II, bl. 533.

Arrest van het Hoog Gerechtshof in Ned. Indië in zake het proces contra de Ned. Ind. Spoorwegmaatschappij wegens overtredingen van het Algemeen Reglement op de spoorwegdiensten. (*Stbl.* 1886, No. 132). — *R. in N. I.*, XXXVII, bl. 245.

Moet voor Indië aan het stelsel van staatspoorwegen worden vastgehouden? (Aanbeveling van exploitatie door particulieren). — *Econ.*, 1883, I, bl. 85.

Moet voor Ned. Indië aan het stelsel van Staatsspoorwegen worden vastgehouden? Door K. — *I. G.*, 1883, II, bl. 592. — Over staats- en particuliere spoorwegen. Door F. (Naar aanleiding van vorenstaand opstel). — *I. G.*, 1884, I, bl. 1. — Aanleg en exploitatie van spoorwegen op Java. Antwoord van K. — *I. G.*, 1884, II, bl. 320.

Bespreking in de Soekaboemische Landbouw-Vereeniging van een adres, over de quaestie van staats- of particuliere spoorweg-exploitatie op Java. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 288—299.

Kesteren (C. E. van). Nieuwe spoorwegplannen voor Britsch-Indië. (Met beschouwingen ook over de Ned. Indische spoorwegpolitiek). — *I. G.*, 1884, II, bl. 128. — Overdracht van staatsspoorwegen op Java aan particulieren. — *I. G.*, 1886, II, bl. 1541.

De Indische Begrooting voor 1887 en de Java-spoorwegen. (Met veroordeeling van de ontworpen lijn Tjitjalengka-Tjilatjap). — *Econ.*, 1886, II, bl. 991. — Vgl. *Econ.*, 1887, I, bl. 480. — *I. G.*, 1887, I, bl. 398.

De Indische Begrooting en de spoorwegen. (Naar aanleiding van het debat in de Tweede Kamer over de Begrooting van 1887). — *Econ.*, 1886, II, bl. 1161.

Tienjarig overzicht (1874—1883) van het vervoer op de lijn Samarang—Vorstenlanden. — *I. G.*, 1885, I, bl. 417.

Eyssonius de Waal (R. H.) c. s. Nota over den ontworpen spoorweg door het Serajoe-dal in de residentie Banjoemas op Java. Met Bijlagen. — *V. K. v. K. Bat.*, 1885, bl. 84—115.

Staats- of particuliere spoorwegexploitatie. (Voorname inhoud van een artikel in de *N. Rott. Courant*). — *I. G.*, 1886, II, bl. 1778.

Spoorweg-exploitatie op Java. (Over het in het Koloniaal Verslag van 1886 aangekondigde plan om na voltooiing van den spoorweg Djokjo-Tjilatjap den water-

weg (Kali Yosso) niet langer op de vereischte diepte te houden). — *Ind. Merc.*, 1886, No. 47.

Sluiter (J.). Rentabiliteit van spoorwegen in Indië. (Betoog voor naasting der partikuliere lijnen op Java door den Staat met een gewijzigd tarievenstelsel). — *I. G.*, 1886, II, bl. 1669, 1687.

Daalen (H. B. van). Spoorwegen in Ned. Indië. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 633, 697, 769.

Soest (G. H. van). De Indische spoorwegen. (Naar aanleiding van de brochure van J. Sluiter „Het heden en de toekomst der Ind. spoorwegen, Soerabaya 1886”). — *T. N. I.*, 1886, I, bl. 460. — Replik van J. Sluiter. — *T. N. I.*, 1886, II, bl. 262—267.

Huijser (P. C.). Particuliere spoorwegen op Java. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 781.

Spoor- en tramwegen op Java. (Opgeve van geopende lijnen). — *Vr. v. d. D.*, II, (1887), bl. 1279.

De Indischespoorwegpolitiek. — *Memorie van Mr. P. Brooshooft. Samar.* 1888, I, bl. 110.

Spoorwegvervoer en volkswelvaart. (Stationnaire toestand van het spoorwegverkeer op Java en de oorzaken daarvan; met cijfers over 1881—85). — *I. G.*, 1887, I, bl. 581.

Bijzondere bepalingen betreffende het vervoer van 's Lands reizigers en goederen op de Staatsspoorwegen in Ned. Indië. (Ind. Besluit van 16 Juni 1886, No. 1c). — *B. Ind. Stbl.* No. 4292.

De verbinding der Staatsspoorwegnetten op Java. M. k. Door R. N. I. S. — *Ing.*, 1888, No. 45.

Bosse (M. J. van). Nederlandsche en Indische spoorweg-reglementen. — *I. G.*, 1889, I, bl. 20.

Berg (Mr. N. P. van den). Over spoorwegen in Ned. Indië, hun verleden en hunne toekomst. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1890, bl. 103—141.

Een plan voor rente-garantie ten behoeve van 4 nieuwe spoorwegen in Nederl. Indië. (Volgens mededeelingen in het Kol. Verslag van 1890). — *I. G.*, 1891, I, bl. 503.

Driemaandelijksche staten van spoor- en tramweg-ontvangsten op Java over het 2de kwartaal 1890 en vervolgens. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1586; 1891, I, bl. 909; 1892, I, bl. 331; II, bl. 1594; 1893, I, bl. 346; II, bl. 1707, 2047.

Het overnemen van de lijn Batavia—Buitenzorg. — *I. G.*, 1891, I, bl. 1072.

Sandick (R. A. van). Onze aanstaande spoorweg-politiek in Indië. — *I. T.*, 3 Nov. 1891, No. 110.

Staatsspoorwegen, geen particuliere! — *I. G.*, 1891, I, bl. 1073.

Zuijlen (G. E. V. L. van). De het meest te verkiezen spoorwijdten voor secundaire en tertiaire spoorwegen in Ned. Indië. Voordracht. — *T. Inst. Ing.* 1890—91, I, (*Not.*), bl. 128. — Overzicht. — *T. N. I.*, 1891, II, bl. 16.

Netto-ontvangsten van spoor- en tramwegen op Java en Sumatra (1886—1890). — *I. G.*, 1892, I, bl. 148.

Beoordeelend overzicht der brochure van P. J. F. van Heutsz „De opname van het Serajoedal (Banjoemas) in het groote „verkeer, Samarang 1891”, en van een open brief ter zake van R. H. Eijssenius de Waal in de *N. Rott. Courant*. — *I. G.*, 1892, I, bl. 488—494.

Eekhout (R. A.). Indische ijzeren wegen. (Beschouwingen over de Indische spoorweg-politiek, vooral in verband met de Serajoe-concessie). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1415.

Overzicht der gelden sedert 1875 in Nederland en in Indië besteed aan den aanleg en de opname der Staatsspoorwegen op Java. — *Jaarcijfers*, No. 10. (*Kol.*), bl. 108.

Een Wetsontwerp ten behoeve van een spoorweg van Probolinggo naar Panaroekan. (Memorie van Toelichting). — *I. G.*, 1893, I, bl. 57.

Kempees (J. K.). De heer de Bordes over spoorweg-exploitatie op Java. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1605. — Repliek van J. P. de Bordes. — *I. G.*, 1891, II, bl. 2212.

Spoorweg van Probolinggo over Klakah naar Panaroekan met een zijtak van Radoesagoeng naar Pasirian. (Uittreksel uit de Memorie van Toelichting tot het betrekkelijk Wetsontwerp). — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 30. — Memorie van Antwoord

op het Voorloopig verslag der 2de Kamer. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 401. — Debat in de 2de Kamer. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1219.

Wetsontwerp voor den aanleg van den spoorweg Malang—Blitar. (Memorie van Toelichting). — *I. G.*, 1893, I, bl. 788.

Adres van de N. I. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw aan den Gouverneur-Generaal om de Ned. Ind. Spoorweg-maatschappij te belasten met de exploitatie van de lijn Batavia—Tandjong Priok. — *T. N. L. N. I.*, XLVI, bl. 238—239.

Gelder (J. A. de). De spoorwegbouw in Indië. — *Ing.*, 1893, No. 50.

Sloet van Oldruitenborgh (A. Ba.). De spoorwegtarieven op Java. (In vergelijking met die van andere landen en koloniën). Met bijlagen. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1881, bl. 111—150. — Overzicht. — *I. G.*, 1881, II, bl. 855.

De tarieven der spoorwegen op Java. Door X. X. X. — *T. N. I.*, 1882, II, bl. 339.

Statistieke bijdragen om te dienen bij de samenstelling van een nieuw tarief voor de Staatsspoorwegen op Java. Door X. — *I. G.*, 1881, I, bl. 908—920.

De spoorwegvrachten en de suikerkultuur. Door X. — *I. G.*, 1881, II, bl. 322.

Overzicht aanwijzende de grondslagen van de vracht-tarieven der Staats- en der particuliere spoorwegen op Java. — *K. V.*, 1881, *bijl.* BB.

De Staatsspoorwegen en de residentien Kediri en Madioen. (Betoog voor verlaging van de tarieven op de lijnen in die gewesten). Door B. — *I. G.*, 1881, II, bl. 569.

Spoorwegvrachten. (Over een bij wijze van proef ingevoerd nieuw tarief voor goederenvervoer op de lijnen der Ned. Ind. Spoorwegmaatschappij). — *I. G.*, 1882, II, bl. 533.

Vergelijking van de spoorwegvrachten voor suiker op Java met die in andere landen. — *I. G.*, 1882, I, bl. 493—495.

Hooge spoorwegtarieven en het belang der schatkist. — *I. G.*, 1884, II, bl. 644.

Spoorwegtarieven in Indië. — *I. G.*, 1885, I, bl. 532.

Zoo spoorwegtarieven, — zoo koloniale politiek. — *I. G.*, 1886, I, bl. 529.

De Vereeniging der Djocjosche Suikerfabrikanten en de Raad van Beheer der N. I. Spoorwegmaatschappij over de spoorwegtarieven op Java. — *T. N. I.*, 1883, I, bl. 471.

Twee adressen over spoorwegtarieven uit den Oosthoek van Java en Madioen. — *I. G.*, 1881, II, bl. 472.

Bespreking der invoering van retourbiljetten op den Preanger Staatsspoorweg. — *T. N. I. N. I.*, XXXIX, bl. 318—319.

Kesteren (C. E. van). De tarieven van het goederenvervoer met spoorwegen op Java (in vergelyk met die in Britsch Indië en andere landen). — *I. G.*, 1881, I, bl. 314. — Waarom zijn de spoorwegvrachten op Java veel hooger dan in Britsch Indië? (Wederlegging der argumenten van Mr. H. van der Goes van Dirland voor het hogere tarief in Ned. Indië, in zijne brochure „Suikerkultuur en spoorwegtarieven. 's Grav. 1886"). — *I. G.*, 1886, II, bl. 1697. — Tekst van die brochure. — *T. N. I.*, 1886, II, bl. 277.

Veepest en Staatsspoorwegen op Java. — Door X. (Over de vrachttarieven). — *I. G.*, 1881, I, bl. 455.

Vervoer per spoorweg duurder dan per kar. — *I. G.*, 1881, I, bl. 488.

Resultaten van de spoorwegtariefsverlaging in Britsch Indië. — *I. G.*, 1888, I, bl. 472.

De spoorwegtarieven op Ceylon en Java. — *I. G.*, 1889, II, bl. 2215.

De nieuwe tarieven op de Staatsspoorwegen op Java. I. Oosterlijnen. — II. Westlijnen. — *I. G.*, 1888, I, bl. 80, 193.

Kar tegen spoorweg. — *I. G.*, 1888, I, bl. 585.

Vergelijking van de oude met de nieuwe vrachttarieven voor de Staatsspoorwegen op Java. (Bijl. Mem. v. Antw. Voorl. Versl. Tweede Kamer, Ind. Begr. 1888). — *B. H. St. G.*, 1887—88, No. 442.

Nota van de Blitarsche Landbouwvereeniging en verdere correspondentiestukken over het koffietransport per staatspoor in Kediri. — *T. N. I. N. I.*, XXXVII, bl. 685, 688—693.

Gedachtenwisseling tusschen den Minister en de Kamer over de tariefquaestie met betrekking tot het productenvervoer op de lijn Djokjo-Tjilatjap van den

Staatsspoorweg, en adres ter zake van de Vereeniging van Djokjosche Landhuurders. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2241, 2504.

De tarieven voor het vervoer van suiker op de lijn Samarang—Vorstenlanden, en het overnemen van dien spoorweg door den Staat. Door X. — *I. G.*, 1891, I, bl. 388.

Eene nieuwe lezing omtrent de quaestie der spoorwegtarieven in Ned. Indië. (Mededeelingen van Mr. N. P. van den Berg in het Indisch Genootschap aangaande het meeningsverschil ter zake tusschen den Gouverneur-Generaal en den Minister van Koloniën). — *I. G.*, 1891, I, bl. 866.

Engelberts (E. C. W.). Het vrachttarief voor suiker der Ned. Ind. Spoorwegmaatschappij. — *T. Vereen. Landh.* 1891, No. 3, bl. 33.

Schüssler (K. H.). De tarieven der Staatsspoorwegen op Java (sedert 1878 en de verhouding van die spoorwegen tot de Ned. Ind. Spoorwegmaatschappij. — *I. G.*, 1892, I, bl. 565.

Mededeelingen aangaande de Pasoeroeanse Trekspoorwegmaatschappij. — *Econ.* 1886, bl. 430.

Bataviasche tramway-maatschappij. (Nota van Dümmler en Co. met Memorie). — *V. K. v. K., Bat.* 1887, bl. 585—594.

Bijzonderheden aangaande de z.g. wiretramway of transportkabel, met opmerkingen over de toepassing van het stelsel op Java. (Naar aanleiding van een rapport der ingenieurs Kool en Sidenburg). — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 484. — Vgl. *Econ.* 1871, II, bl. 964—965.

Zwager (P.). De transportkabel en de toepassing daarvan in Indië. — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 115.

Voort (A. J. van der). De transportkabel en de toepassing daarvan in Indië. — *T. I. L. G.*, 1871, bl. 161.

Sluiter (J.). De transportkabel (wiretramway) en zijne toepassing in Indië. — *T. N. I.*, 1873, I, bl. 1.

Moet (J. F. F.). Iets over een stoomtram op Java. (Samarang—Djoana viâ Demak, Kadoe en Patti). — *I. G.*, 1880, II, bl. 1. — Concessie. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3717.

Waarop de uitvoering van een tramwayplan op Java stuit. — *I. G.* 1880, II, bl. 454.

Voorwaarden waarop bij Besluit van 30 Maart 1881, No. 38, aan Dümmler en Co. vergunning is verleend tot den aanleg en de exploitatie van een stoomtram door de stad Batavia en tusschen die plaats en Meester Cornelis, gewijzigd en aangevuld bij Besluit van 19 Juli 1881, No. 14. — *B. Ind. Stbl.* No. 3718.

Roëll (Jhr. Mr. J.). Het verleen van concessiën en het vaststellen van Reglementen voor tramwegen. — *B. Best. Ned.* XXV, bl. 318.

Beschrijving van twee stoomtramwegen in Ned. Indië. (De lijnen Batavia—Meester Cornelis en Samarang—Joana). — *T. Inst. Ing., afd. N. I.*, 1881—82, bl. 66—68.

Sandick (R. A. van). Herziening der stoomtram-wetgeving in Ned. Indië. — *I. T.*, 5, 12 Juli 1892, No. 145, 146.

Algemeen Reglement op den aanleg en de exploitatie van stoomtramwegen voor algemeen verkeer in Ned. Indië. — *Ing.* 1893, No. 41.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). Steenkolenontginning en spoorwegaanleg op Sumatra. (Naar aanleiding van het rapport van den mijningenieur W. H. de Greve over het Ombilienkolenveld enz. 's Grav. 1871). — *Econ.* 1872, I, bl. 163. — De wetenschappelijke expeditie naar Midden-Sumatra en de spoorweg Ombilien-Padang. — *Econ.* 1877, II, bl. 614. — Over de ontginning van het Ombilien-kolenveld en den aanleg van spoorwegen in Midden-Sumatra. (Naar aanleiding van verschillende geschriften). — *Econ.* 1882, I, bl. 260—272. — Is afvoer der Ombilienkolen oostwaarts in den eersten tijd denkbaar? — *Econ.* 1884, II, bl. 598.

Eeden (F. W. van). Het Ombilien-kolenveld in de Padangsche Bovenlanden en het transportstelsel op Sumatra's Westkust. — *T. M. N.*, 1871, bl. 379. — Vgl. *T. N. I.*, 1872, I, bl. 120.

Steenkolen-ontginning en spoorwegaanleg op Sumatra. (Nota over de concessie-aanvraag tot ontginning van kolen uit het Ombilienkolenveld en aanleg van een spoorweg van daar naar Padang. 's Grav. 1872). — *Econ.* 1873, I, bl. 58.

Nota van J. L. Cluijsenaer over de spoorwegopname op Sumatra, en verdere mededeelingen ter zake. — *T. Inst. Ing.*, 1874-75, (Not.), bl. 34-37; 1876-77, I, (Not.), bl. 56-57, 73; 1877-78, II, (Vh.), bl. 181-188.

Cluijsenaer (J. L.). De afvoer der Ombilien-steenkolen. — *Econ.* 1878, II, bl. 697. — De ontginning der Ombilien-kolenvelden en spoorwegaanleg op Sumatra's Westkust. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1884, bl. 37—84. — Spoorwegaanleg op Sumatra. (Naar aanleiding van een adres der Kamer van Koophandel te Padang). Met naschrift. — *Econ.* 1884, I, bl. 486, 496—498. — De Ombilien-kolenvelden en de spoorwegaanleg op Sumatra. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1890, bl. 167—203.

De Kamer van Koophandel en Nijverheid te Padang over spoorwegaanleg en kolonmijnontginning. (In een adres aan den Gouverneur-Generaal van Ned. Indië). — *T. N. I.*, 1884, I, bl. 306. — Vgl. *V. K. v. K. Bat.*, 1884, bl. 1—37.

Prujls van der Hoeven. Belangrijkeheid van Palembang voor spoorwegverkeer. — *T. N. I.*, 1879, I, bl. 135.

Veth (D. D.). De zwevende kabelspoorweg en zijn toepassing bij de ontginning der Ombilien-kolenvelden op Sumatra. — *I. G.*, 1881, I, bl. 827. — Kolenafoer op Sumatra. (Overzicht eener lezing). — *T. A. G.*, V *Versl.*, bl. 124—125.

Proefneming met een kabelspoorweg voor het vervoer van grond over de Atjeh-rivier. — *T. Inst. Ing., afd. N. I.*, 1880-81, bl. 41.

Mededeelingen betreffende den aanleg van den spoorweg Laboean—Deli naar Medan en Deli—Toewso. (Concessie der Deli-Maatschappij). — *T. N. I.*, 1882, II, bl. 474.

Stoop (A.). Het transport der Ombilien-steenkolen naar Sumatra's Westkust. M. pl. en k. — *J. M. N. I.*, 1884, (*T. Adm. Ged.*), bl. 151.

Rijn van Alkemade (J. A. van). Een verbinding tusschen de West- en Oostkust van Sumatra. — *I. G.*, 1885, I, bl. 59.

Kielstra (E. B.). Steenkolen en spoorwegen ter Westkust van Sumatra. — *Gids*, 1884, IV, bl. 1. — Eene kleine toelichting. (Op vorenstaand artikel). — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 960. — Spoorwegen ter Sumatra's Westkust. Eene toelichting toegelicht door G. E. V. L. van Zijlen. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 1260.

Meijier (J. E. de). Het Ombilien-kolenveld en de verbetering van het transportwezen op Sumatra. M. k. — *Ind. Merc.*, 1886, No. 46.

De *Straits-Times* over den Deli-spoorweg. — *T. N. I.*, 1887, II, bl. 474—475.

De geraamde rentabiliteit van den spoorweg voor Sumatra's Westkust. (Uittreksel uit eene Nota van den Hoofdingenieur IJzerman. Met kantteekeningen). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1147.

Spoorwegpolitiek in Ned. Indië. (De spoorwegaanleg op Sumatra en de Langkat-concessie). — *T. N. I.*, 1888, I, bl. 81.

De eerste spoorweg op Sumatra's Westkust. (Memorie van Toelichting bij het Wetsontwerp voor den aanleg van de lijn Padangsche Bovenlanden—Brandewijnsbaai). — *T. N. I.*, 1887, I, bl. 241. — *I. G.*, 1887, I, bl. 799.

Dates. Nota betreffende den Spoorweg in Deli. M. k. — *Ing.*, 1889, No. 21.

Cluijsenaer (J. L.) en P. J. van Houten. Nota aan de Regeering ingediend ten gunste eener exploitatie door particulieren van den spoorweg ter Sumatra's Westkust en van het Ombilien-kolenveld. — *I. G.*, 1890, II, bl. 1728. — *Ing.*, 1890, No. 32. — Overzicht. — *T. N. I.*, 1890, II, bl. 139. — Oordeel van de pers. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2026—2030.

Lijst van concessie-aanvragen voor spoorwegaanleg en kolenontginning ter Westkust van Sumatra, 1872—1889. — *Econ.*, 1890, bl. 754—757.

IJzerman (J. W.). Mededeelingen betreffende den aanleg van den staatsspoorweg op Sumatra's Westkust. M. pl. — *Ing.*, 1890, No. 5, 10, 32.

Schot (J. G.). De Sumatra-spoorweg en de Ombilienkolenvelden. (De exploitatiequaestie). — *I. T.*, 6 Januari 1891, No. 67.

Bordes (J. P. de). De Sumatra-spoorweg en het Ombilien-kolenveld. (Betoog voor exploitatie door particulieren). — *Econ.*, 1891, bl. 290. — Opmerkingen van J. K. Kempees. — *I. G.*, 1891, II, bl. 1605. — Antwoord van de Bordes. — *I. G.*, 1891, II, bl. 2212.

Instructie voor den Hoofdingenieur, Chef van den dienst der Staatsspoorwegen

ter Sumatra's Westkust. Vastgesteld bij Ind. Besluit van 17 Sept. 1887, No. 1/c. — *B. Ind. Stbl.*, No. 4494.

Post (J. W.). Le réseau des chemins de fer de l'état à Sumatra. Av. pl. — *Rev. Gén. d. Chemins de fer*, Juillet 1891. — De tandspoorweg op Sumatra. — *De Natuur*, 1892.

De spoorweg ter Sumatra's Westkust. (Verslag van de opening der lijn Padang-Pandjang). — *T. A. G.*, Rks. 2, VIII, (1891), bl. 415.

Delprat (Th. F. A.). Spoorwegaanleg op Sumatra's Westkust. M. pl. — *E. H.*, 1891, No. 44—48.

Eekhout (R. A.). Aanleg van staatspoorwegen in Ned. Borneo en Zuid-Sumatra. Met naschrift, debat en 2 kaarten. — *T. A. G.*, Rks. 2, VIII, (1891), bl. 965, 983, 984. — Een idealist over Ned. Indië. (Naar aanleiding van het opstel van Eekhout). — *T. N. I.*, 1892, I, bl. 131. — *Vgl. I. G.*, 1892, I, bl. 485—488.

Neue Bahnprojecte in Niederländisch-Ostindien. (Sumatra en Borneo). — *Monatschr. f. d. Or.*, 1892, S. 16.

Ruijs (Th. A. M.). De spoorweg op Sumatra's Westkust. (Overzicht van een opstel in het *Algemeen Handelsblad*). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1346—1350.

Enthoven (J. J. K.). Eenige beschouwingen betreffende den aanleg van spoorwegen op Borneo. (Naar aanleiding van de door R. A. Eekhout geopperde plannen). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1611.

De eerste October 1892 in de Emma-haven en te Padang. (Opening van die haven en van de eerste sectiën van den Sumatra-spoorweg). — *T. B. B.*, VIII, bl. 14.

Zuijlen (G. E. V. L. van). Mededeeling tot toelichting van tentoongestelde teekeningen, enz. betreffende den spoorwegaanleg ter Sumatra's Westkust. — *T. Inst. Ing.*, 1892—93, (Not.), bl. 167. — De richting van den Ombilien-spoorweg. — *I. T.*, 5 Apr. 1892, No. 132.

Alpherts (B. H. F.). Mededeeling tot toelichting van photographiën betreffende de overstromingen in de Padangsche Bovenlanden (Dec. 1892) en de beschadiging der spoorwegwerken aldaar. Met debat. — *T. Inst. Ing.*, 1892—93, (Not.), bl. 193—195.

Sandick (R. A. van). Sumatra-spoorwegen en Ombilienkolenvelden. (Beschouwingen over kolentransport en kolentontginning in verband met de richting van den Sumatra-spoorweg en de overstroming van December 1892). — *Vr. d. T.*, Jrg. XIX, (1892—98), II, bl. 249. — Overzicht. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1363—1667.

c. Stoomvaart en Stoompaketvaart.

Stoomverbinding tusschen den Indischen Archipel en de Australische koloniën. Advies van de Kamer van Koophandel te Batavia en verdere stukken. — *V. K. v. K. Bat.* 1865, bl. 5, 208—238; 1867, bl. 70—87; 1868, bl. 71—74.

Overeenkomst tusschen het Gouvernement van Ned. Indië en den Heer H. Oliver Robinson, dd. 5 Sept. 1863, voor het onderhouden van eenen geregelden stoompaketvaartdienst in den Indischen Archipel. — *V. K. v. K. Bat.* 1865, bl. 403.

Een geregelde stoomvaart tusschen Java en Australië. — *T. Staath. Stat.*, XXVI, bl. 32.

Plate F. Izn. (A.). Onze stoomvaart (ook die op Indië). Met naschrift. — *Econ.*, 1869, I, bl. 558, 570.

Tideman (B. J.). Stoomvaart op lange lijnen; subsidie en industrie ook in verband met het ontwerp van eenen stoomvaartdienst door het Suezkanaal op Java. — *Vaderl. Letteroef.*, Apr. 1870, 1e ged., bl. 227.

Muller (P. N.). Aankondiging van de brochure „Directe stoomvaart op Java door het Suezkanaal. Amst. 1870”. — *Gids*, 1870, I, bl. 555.

Leupe (P. A.). Over een in 1819 door de Heeren Deane Sutt en Co. te Batavia ontworpen en ingediend plan voor een' stoomvaartdienst langs Java's Noordkust, en het advies ter zake van den Schout-bij-Nacht Wolterbeek. — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 210.

De stoomvaart in het Oostelijk gedeelte van den Indischen Archipel. — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 494.

Het belang van eene rechtstreeksche periodieke stoomvaart van China naar Java, in verband met de bevordering eener te sterke emigratie naar Ned. Indië. Door W. — *T. N. I.*, 1879, II, bl. 241.

Advies van de Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 31 Augustus 1881, No. 40, betreffende eene voorgestelde wijziging van den bestaanden stoomvaartdienst van Java op Zuidelijk China en de staking van den dienst op Australië. — *V. K. v. K. Bat.*, 1881, bl. 186—191.

Het monopolie der Ned. Indische stoomvaartmaatschappij. (Kritiek der overeenkomst van 1874). — *I. G.*, 1881, I, bl. 224.

* Tarieven voor het vervoer van Gouvernementsreizigers en vrachtgoederen op de gezamenlijke lijnen der Ned. Indische stoomvaartmaatschappij gedurende 1881 t/m 1890. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3721.

Jansen (Arn.). De gesubsidieerde stoomvaartlijnen. — *Econ.*, 1886, I, bl. 465; II, bl. 619.

Chapelle (H. M. La). Bijdrage tot de kennis van het stoomvaartverkeer in den Indischen Archipel. — *Econ.*, 1885, II, bl. 675. — Rectificatie. — *Econ.*, 1885, II, bl. 884.

Stoompaketvaart in Indië (1860—1880). — *E. de Waal. Ind. Fin.*, IV, 's Grav. 1880, bl. 301—310.

Het contract met de Maatschappij „Nederland”, (April 1884). — *I. G.*, 1886, II, bl. 995.

Neubaur (Dr. Paul). Die Eröffnung der deutschen ost-asiatischen Dampferlinie. — Die deutschen Reichspostdampfer und ihre Bedeutung für den Welthandel. — *D. K. Z.*, 1886, No. 14, S. 439, 440.

Een Delisch gezichtspunt ten aanzien van de Indische pakketvaart. — *T. N. I.*, 1887, I, bl. 100.

Een woord over de aanbesteding van stoomvaartdiensten in Indië. — *I. G.*, 1887, I, bl. 355.

De nationale pakketvaart in den Ned. Indischen Archipel. (Ontwerp van Wet houdende machtiging op den Gouverneur-Generaal van Ned. Indië tot het sluiten van eene overeenkomst voor de bediening van de pakketvaart in den Ned. Ind. Archipel gedurende 1891 t/m. 1905. Met Memorie van Toelichting). — *T. N. I.*, 1888, I, bl. 109. — *I. G.*, 1888, I, bl. 334. — Debat in de beide Kamers met kanttekeningen. — *T. N. I.*, 1888, I, bl. 217. — *I. G.*, 1888, I, bl. 394—396. — Oordeel van de pers. — *I. G.*, 1888, I, bl. 463. — Advies van de Kamer van Koophandel te Samarang betreffende de nieuwe overeenkomst. — *V. K. v. K. Samar.*, 1889, bl. 48—54.

Adres der Maatschappij ter bevordering van Nijverheid aan den Minister van Kolonien in zake de uitbesteding van de stoompaketvaart in den Ind. Archipel. — *T. M. N.*, 1886, bl. 309.

Kniphorst (J. H. P. E). Indische marine-discussien. (Historisch overzicht der ontwikkeling van het Indische zeewezen en van de stoompaketvaart in den Indischen Archipel, in verband ook met het nieuwe contract voor de vaart en de Kamerdebatten ter zake). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1067, 1886, 1446.

Houten (P. J. van). De te sluiten overeenkomst voor de bediening van de pakketvaart in den Ned. Indischen Archipel. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.* 1888, bl. 75—110.

Baculus. Een thuisreis uit Indië op een mailboot van de stoomvaartmaatschappij „Nederland”. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1160. — Eene weerlegging (van vorenst. opstel) door een gewezen passagier der Fransche mail. Door v. M. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1500.

Brieven van de Soekaboemische Landbouwvereniging over de pakketvaart in den Indischen Archipel en de bepalingen op de kustvaart. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 107. — Adhaesie-betuging in zake de pakketvaart van de Tegalsche Vereeniging van Suikerfabriekanten. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 317. — Brief van de Vereeniging van Soerabaiasche Suikerfabriekanten over de pakketvaart in Ned. Indië. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 469.

De belangen der pakketvaart in Ned. Indië. I. Schrijven van het Hoofdbestuur der Maatschappij van Nijverheid te Haarlem en request van het Bestuur der N. I. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw te Batavia. — II. Brief van den heer G. Buitendijk met naschrift. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 621, 624.

Gemiddelde vrachtnoteeringen der Maatschappij „Nederland” over 1871—1886. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1803.

Een reis per Deutsche mailboot naar Java. — *I. G.*, 1888, II, bl. 1487.

Mededeelingen aangaande den tot stand gekomen stoomvaartdienst tusschen Finschhafen (Duitsch Nieuw-Guinea) en Soerabaja, ter vervanging van den dienst tusschen Cooktown en Finschhafen. — *D. K. Z.*, 1889, No. 14, S. 111—112.

Opgave der stoomvaartlijnen tusschen Singapore en Ned. Indië. — *I. G.*, 1889, II, bl. 2065.

Koninklijke Paketvaartmaatschappij. Algemeene (ontwerp-)bepalingen op het vervoer van particuliere passagiers en goederen. — *V. K. v. K. Bat.* 1889, bl. 41—55. — Advies. — *Ibid.*, 1889, bl. 108—114.

Verzameling van regelingen tot uitvoering der overeenkomst voor de bediening van de pakketvaart in den Ned. Indischen Archipel gedurende 1891 t/m 1906 met de daarin vóór de in werkingtreding gebrachte wijzigingen en bijlagen. — *B. Ind. Stbl.*, No. 4569.

Overzicht betreffende de in Ned. Indië min of meer geregeld dienstdoende particuliere stoomvaartuigen behorende aan anderen dan de Paketvaartmaatschappij, naar opgaven over 1891. — *K. V.*, 1892, bijl. V. — Als voren over 1892. — *K. V.* 1893, bijl. W.

Eene stoomvaartlijn tusschen Java en de Perzische Golf. (Uit het handelsverslag van den Ned. Consul te Bender Bushir). — *I. G.*, 1893, II, bl. 1860.

d. Post-Telegraaf en Telefoon-diensten.

Regeling van de binnenlandsche paardenpost op Java. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3094.

De inrichting van de paardenpost op Java vergeleken met de administratie van den postdienst onder de oude Romeinen. Door v. d. K. — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 321.

Klacht over de hooge porto's voor drukwerken in Ned. Indië, vergeleken met die in Nederland. — *I. G.*, 1881, II, bl. 965.

Een billijk verzoek. (Adres van uitgevers en boekhandelaars hier te lande om vermindering van mailporto's van drukwerken). — *I. G.*, 1884, I, bl. 68.

Porto's tusschen Indië en Holland. — *I. G.*, 1884, II, bl. 191.

Missive van de Kamer van Koophandel te Batavia, dd. 17 Mei 1886, No. 24, de wenschelijkheid betoogende van een postpakettendienst in Ned. Indië, in aansluiting bij het algemeen postverdrag. — *I. K. v. K. Bat.* 1886, bl. 138.

Vermindering van briefport tusschen Nederland en zijne koloniën bij verzending per Nederlandsche mail. (Missive van den Directeur v. Binn. Bestuur, dd. 29 Juli 1886). — *V. K. v. K. Bat.* 1886, bl. 42. — Antwoord der Kamer v. Kooph. te Batavia. — *Ibid.*, 1886, bl. 170.

Missive der Kamer v. Kooph. te Batavia aan den Gouv.-Gen. van N. I., dd. 30 Maart 1886, No. 18, betreffende de uitlegging der bepaling van het Reglement voor den postdienst in Ned. Indië, betrekking hebbende op de verzending van drukwerken. — *V. K. v. K. Bat.* 1886, bl. 131—134.

Verzending van drukwerken uit Nederland naar Ned. Indië. (Naar aanleiding van eene discussie daarover in de Eerste Kamer). — *I. G.*, 1888, I, bl. 349.

Porto's voor brieven en dagbladen in Ned. Indië. — *I. G.*, 1889, I, bl. 223.

Het port van nieuwsbladen en andere gedrukte stukken in Nederland en in Indië. — *I. G.*, 1890, I, bl. 1161.

Een gedenkdag betreffende het postwezen in Ned. Indië (12 Juli 1844). — *I. G.*, 1888, II, bl. 1118.

Siberg (Jhr. E. C.). Iets over postduiven en hun gebruik in 't bijzonder ook in Indië. M. pl. en bijl. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 487.

Adres van de Soekaboemische Landbouwvereniging aan den Gouv.-Gen. v. N. I., dd. 4 April 1889, om uitbreiding van het getal post- en telegraafkantoren op Java en aansluiting aan den internationalen postpaketdienst. — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 127—128. — Beschikking der Regeering met aantekeningen. — *T. N. L. N. I.*, XL, bl. 396—399.

Over de hooge Indische post- en telegraaf-tarieven. (Uit de mail-editie van het „*Vaderland*” van 12 Juli 1889). — *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 330. — Vgl. *T. N. L. N. I.*, XXXIX, bl. 319—320.

Overeenkomst met de Stoomvaartmaatschappij „Nederland” voor het vervoer der brievenmalen naar Indië vice-versa (1875). — *B. Ind. Stbl.*, No. 3082. — Als voren van 1877. — *Ibid.*, No. 3175. — Als voren van 1879. — *Ibid.*, No. 3483. — Wijzigingen. — *Ibid.*, No. 3567 en 3642. — Als voren van 1882. — *Ibid.*, No. 3803.

Overeenkomst met de Maatschappij „Nederland” voor een versnelden maildienst met Ned. Indië aan de Tweede Kamer aangeboden, met aanwijzing van de punten waarin zij afwijkt van die met de Rotterdamsche Lloyd, benevens uittreksel uit de Memorie van Toelichting. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2487. — Debat in de Tweede Kamer over de nieuwe mailcontracten. — *I. G.*, 1891, I, bl. 408.

Voorname inhoud van een bij de Tweede Kamer ingediend Wetsontwerp tot goedkeuring van nieuwe contracten met de stoomvaartmaatschappijen „Nederland” en „Rotterdamsche Lloyd”, wegens het uitvoeren van een maildienst tusschen Nederland en Ned. Indië. — *Econ.*, 1892, II, bl. 968. — Toelichting van de nieuwe ontwerp-contracten. — *I. G.*, 1893, I, bl. 231. — Debat in de Tweede Kamer. — *I. G.*, 1893, I, bl. 795, 987.

Bakhuis (L. A.). De postduivendienst in Indië sedert 1888. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 60, 136.

Siberg (E. C.) en L. A. Bakhuis. Iets over de postduiven en haar gebruik, in het bijzonder ook in Indië. M. 2 pl. — *Veeartsenijk. Bl.*, VII, bl. 241.

Telegrafische gemeenschap met Europa. Correspondentie. — *V. K. v. K. Bat.* 1887, bl. 249—254.

De telegrafische verbinding van Java en Sumatra. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 99—102.

Theophile. Kritiek der mededeelingen van den Minister E. de Waal in de Tweede Kamer aangaande de staking van den telegraafaanleg op Sumatra en zijne plannen omtrent eene telegrafische verbinding van Ned. Indië met Europa. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 113.

Voorwaarden van concessie aan de Britsch-Australische Telegraaf-Maatschappij voor het in werking brengen van eene telegrafische verbinding tusschen Java en Singapore en tusschen Java en Australië (1870). — *B. Ind. Stbl.*, No. 2351. — Wijziging (1875). — *Ibid.*, No. 2892. — Als voren van 1879. — *Ibid.*, No. 3485. — Aanvulling van artikel 12 der concessie. — *Ibid.*, No. 4148.

De Gouvernmentstelegraaf in Ned. Indië, 1861—1870. (Ontleend aan een Verslag van den Hoofd-Ingenieur Janssen. — *Staatk. Staath. Jb.*, 1873, *afđ.* III, bl. 405. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 110.

Bepalingen omtrent het afnemen der examens voor de technische betrekkingen bij den telegraafdienst in Ned. Indië. — *B. Ind. Stbl.*, No. 2696.

Indisch Besluit van 13 Augustus 1882 tot wijziging van eenige artikelen van het Reglement voor den telegraafdienst in Ned. Indië (*Stbl.* 1880, No. 2), voor zooveel betreft de kosten van telegrammen. — *I. G.*, 1882, II, bl. 702.

Klacht over het hooge telegramtarief in Ned. Indië. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1409.

Proeven met den heliograaf tusschen Oleh-leh en Poeloe Bras. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 1292.

Rochemont (D. L. de). De heliografische gemeenschap tusschen Oleh-leh (Atjeh) en Poeloe Bras en het instrument, dat daartoe gebruikt wordt. M. pl. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 455.

Opmerkingen over het Koninklijk Besluit van 1890 betreffende de verzending van perstelegrammen tusschen Nederland en Indië. — *I. G.*, 1890, I, bl. 1158—1160.

Voorwaarden der aan F. van der Pfordten en W. Wille verleende concessie tot het aanleggen van telefoonverbindingen te Batavia, Weltevreden, Tandjong Priok, Samarang en Soerabaja, alsmede tusschen de drie eerstgenoemde plaatsen. (Besl. v. 31 Juli 1881, No. 5). — *B. Ind. Stbl.*, No. 3710. — Wijziging en aanvulling. — *Ibid.*, No. 3819, 3820.

Mededeelingen aangaande een door de Soekaboemische Landbouwvereniging ontworpen telefoonnet ter verbinding van alle kultuurondernemingen in Tjandjoer. — *T. N. L. N. I.*, XLI, bl. 13—17.

Voorwaarden welke in den regel aan vergunningen tot het aanleggen van telefoon-geleidingen, voor particulier gebruik, worden verbonden. (Ind. Besluit v. 13 Juli 1890, No. 1). — *B. Ind. Stbl.*, No. 4559.

XIII. ONDERWIJS.

a. Voor Europeanen en met hen gelijkgestelden.

Herman. Het onderwijs in Ned. Indië. (Historisch overzicht sedert 1816). Met naschrift. — *T. N. I.*, 1868, I, bl. 257, 358, 474, 487.

De staat van het onderwijs in Ned. Indië. (Volgens de verslagen over 1866 en 1867). — *Econ.*, 1868, II, bl. 871—872.

Leeuwen (Dr. A. H. Ch. van). Iets over het lager onderwijs in Ned. Indië. (Naar aanleiding van het Kon. Besluit van 1 Februari 1875 betreffende de uitzending van onderwijzeressen). — *T. N. I.*, 1875, I, bl. 289.

De gestaakte uitzending van onderwijzeressen. Door v. S. — *T. N. I.*, 1878, I, bl. 394—400.

Oosthoek. Het onderwijs voor kinderen van Europeanen en met dezen gelijkgestelden in Ned. Indië. (Historisch overzicht, 1816—1867). — *I. G.*, 1879, I, bl. 705; II, bl. 28, 157, 315.

Fröbel-scholen in Indië. Door V. v. M. — *I. G.*, 1880, I, bl. 1.

Vorbereidend onderwijs voor Europ. kinderen in Ned. Indië. (Circulaire der Vereeniging tot voorbereidend onderricht, dd. Batavia, Augustus 1879). — *I. G.*, 1880, I, bl. 475. — *T. N. I.*, 1880, I, bl. 222.

Tjebbes (A. C.). Ons onderwijs voorziet niet in de behoefte. (Betoog voor oprichting van scholen voor meer uitgebreid lager onderwijs). — *Maandschr. Opr. Schoolv.*, I, (1886—87), bl. 19. — De toestand onzer scholen in verband met de Wet op het Lager Onderwijs van 1868. — *Ibid.*, I, (1886—87), bl. 121. — Opmerkingen van B. (Naar aanleiding van vorenst. opstel). — *Ibid.*, I, (1886—87), bl. 284. — Vgl. *ibid.*, I, (1886—87), bl. 357. — Het onderwijzend personeel en de regeling van het lager onderwijs in Indië. Met toelichting. — *Ibid.*, I, (1886—87, bl. 459.) 569. — Ons taalonderwijs. — *Ibid.*, II, (1887—88), bl. 278.

Request van de Soerabajasche Onderwijzersvereniging aan den Gouv.-Gen. v. N. I., dd. 11 Aug. 1886, over de positie der onderwijzers 3de klasse met hoofdacte (volgens de organisatie van 1875). — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, I, (1886—87), bl. 290.

Lingen (Dr. W. van). Het toezicht op het openbaar lager onderwijs voor Europeanen in Ned. Indië. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, I, (1886—87), bl. 65.

Metelerkamp (R.). Beschouwingen over het toelaten van inlanders en vreemde Oosterlingen op de openbare lagere scholen in Ned. Indië. Met naschrift. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, I, (1886—87), bl. 556, 558.

Carpentier Alting (A. S.). Meer uitgebreid lager onderwijs. — *Maandschr. Opv. Schoolw.* I, (1886—87), bl. 337. — Eene school met den Bijbel. (Over de voorgenomen oprichting daarvan te Batavia). Met naschrift. — *Ibid.*, I, (1886—87), bl. 585, 593. — Errata. — *Ibid.*, I, (1886—87), bl. 713.

Leeuwen (J. W. van). Proeve van herziening van het Reglement op het lager onderwijs voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden in Ned. Indië. — *Maandschr. Opv. Schoolw.* II, (1887—88), bl. 325, 381, 437. — Huisvlucht. — Handenarbeid voor jongens (op de lagere school). — *Ibid.*, I, (1886—87), bl. 215, 262.

Brons Middel (R.). Eenige opmerkingen betreffende het Ned. taalonderwijs aan landskinderen (Indo-Europeanen). — *Maandschr. Opv. Schoolw.* I, (1886—87), bl. 653. — De aansluiting van het lager met het middelbaar onderwijs in Ned. Indië. — *Paed. litt. Maandschr.* IV, (1889-90), bl. 129.

Heijden (W. van der). Eene school met den Bijbel. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, II, (1887—88), bl. 37.

Iets over het protest tegen de school met den Bijbel. Door H. — *Maandschr. Opv. Schoolw.* II, (1887-88), bl. 229, 301, 352, 488, 572.

Buijs Gz. (G.). Onderwijs in handenarbeid. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, II, (1887—88), bl. 78, 149, 217.

Onderwijzers 3de klasse, zonder hoofdonderwijzersacte. Door B. (Wenschelijkheid van verbetering hunner positie). — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, II, (1887—88), bl. 174.

De hervorming van het lager onderwijs. Door U. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, II, (1887—88), bl. 348, 411.

Wijziging van het Reglement op het lager onderwijs voor Europeanen en daarmee gelijkgestelden in Ned. Indië. Door B. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, III, (1888—89), bl. 22.

De Engelsche taal op de lagere school. Door M. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, III, (1888—89), bl. 30.

Kooiman (W.). Vreemde talen op de lagere school. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, III, (1888—89), bl. 52.

Cassianus. Over schoolzaken. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, II, (1887—88), bl. 34, 104.

Mededeelingen aangaande de Fröbel- en gymnastiekscholen alsmede de volksbibliotheek te Djokjokarta. — *Maandschr. Opv. Schoolw.* II, (1887—88), bl. 108—109.

De openbare les op de openbare lagere scholen. Door J. B. Pz. Met naschrift. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, II, (1887—88), bl. 118, 123.

Onze onderwijzeressen aan de gemengde lagere scholen. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, III, (1888—89), bl. 153.

Redevoering uitgesproken door A. A. M. N. Keuchenius bij de opening van de school met den Bijbel te Batavia. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, III, (1888—89), bl. 303.

Eene Fröbelschool te Probolinggo. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, III, (1888—89), bl. 311.

Reglement voor de Normaalscholen te Batavia en Soerabaja (Ind. Besluit van 20 Dec. 1890, No. 8). — *B. Ind. Stbl.*, No. 4639.

Kosten van het openbaar lager onderwijs in Ned. Indië over 1865—1890. — *Jaarcijfers* No. 10 (Koloniën), bl. 9.

Het onderwijs voor Europeanen en met hen gelijkgestelden. — *Nijland; Schetsen uit Insulinde. Utr.* 1873, bl. 155.

Zeger de Beijl (H.). Inlanders op de openbare lagere scholen. — *Paed. litt. Maandschr.* VI, (1891), bl. 276.

Overzicht van de in Ned. Indië aanwezige lagere scholen voor Europeanen en met dezen gelijkgestelden bij het einde van 1891, zoomede eene recapitulatie der opgaven over 1887 t/m. 1891. — *K.V.* 1892, bijl. X.

Iets over het lager onderwijs voor Europeanen in Ned. Indië. Door R. (Over het gehalte der onderwijzers en de wijze waarop de onderwijzersexamens in Indië worden afgenomen). — *I. G.*, 1893, II, bl. 2105.

Nota (vermoedelijk van 1830) van Dr. J. F. C. Gericke omtrent de oprichting in Indië van een instituut voor de inlandsche talen en litteratuur. Medegedeeld door Dr. Th. C. L. Wijnmalen. — *B. Inst.*, Rks. 3, IX, bl. 313.

Naber (Dr. S. A.). Beschouwingen over den toestand en de inrichting van het Gymnasium Willem III, te Batavia. (Naar aanleiding van het verslag over 1863). — *T. Staath. Stat.*, XXVI, bl. 199.

Het Koninklijk Besluit van 12 Januari 1867 en het middelbaar onderwijs in Ned. Indië. Door S. P. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 284-288.

Adres van het Indisch Landbouwge-nootschap aan den Gouverneur-Generaal van Ned. Indië, houdende verzoek om in het ontwerp der Hoogere Burgerschool te Samarang alsnog op te nemen het onderwijs in den landbouw en aanverwante hulpwetenschappen. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 145.

Eene hogere burgerschool met drie-jarigen cursus en eene burgerschool te Soerabaja. — *Cd. Busken Huët; Nationale Vertogen*, I, Amst. 1876, bl. 161.

De Hoogere Burgerschool voor meisjes te Batavia. — *I. G.*, 1883, I, bl. 503. — Vgl. *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 299-300.

Billijk en staatkundig? (Over het Indisch Besluit van 29 April 1883, waarbij aan de Vreemde Oosterlingen de toegang wordt ontzegd tot de van Staatswege opgerichte en bekostigde inrichtingen van middelbaar onderwijs). — *I. G.*, 1883, II, bl. 229. — Uitsluiting der Chineezers van de Hoogere Burgerschoolen in Indië. — *I. G.*, 1884, I, bl. 58.

Schultz (S. F. H.). Hoogere Burgerschool of Gymnasium? (Over de wenschelijkheid om de Hoogere Burgerschoolen, zoowel hier te lande als in Indië, ook in te richten voor gymnasiaal onderwijs). — *I. G.*, 1887, I, bl. 553.

Faber (M. von). Herwijnen. Bijdrage tot de geschiedenis van het middelbaar onderwijs in Ned. Indië. — *T. B. G.*, XXX, bl. 519.

Over de voorgestelde oprichting te Batavia van een gymnasium met zesjarigen cursus. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2046-2047. — De post voor eene inrichting van hooger onderwijs in Indië afgestemd. — *I. G.*, 1890, I, bl. 137.

De toelatings-examens voor de Hoogere Burgerschoolen in Indië. Door T. — *Paed. litt. Maandschr.*, VI, (1891), bl. 90.

Circulaire betreffende een uit particuliere fondsen te Buitenzorg op te richten Pro-gymnasium. — *T. N. I.*, 1892, I, bl. 237.

b. Inlandsch Onderwijs.

Chys (Mr. J. A. van der). Bijdragen tot de geschiedenis van het inlandsch onderwijs in Ned. Indië. — *T. B. G.*, XIV, bl. 212; XVI, bl. 1.

Naber (Dr. S. A.). Kritisch overzicht der brochure van S. E. Harthoorn „De toestand en de behoeften van het onderwijs bij de volken van Ned. Oost-Indië. Haarlem 1865”. — *T. Staath. Stat.*, XXVI, bl. 108.

De inlandsche school op Java. Met naschrift. — *M. N. Z. G.*, XI, (1867), bl. 97, 119.

Hoezo (W.). Over het doen overkomen van inlanders naar Nederland ten einde hun eene opvoeding te geven als onderwijzers enz. — *M. N. Z. G.*, XI, (1867), bl. 121. — Vgl. *M. N. Z. G.*, XI, (1867), bl. 77. — Uit de inlandsche school op Java. — *M. N. Z. G.*, XVII, (1873), bl. 48.

Viruly Verbrugge. Het inlandsch onderwijs op Java. (Volgens de verslagen over 1865-67). — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 1; II, bl. 291; 1871, I, bl. 246.

De Nederlandsche taal bij het onderwijs in Indië en de opleiding van inl. onderwijzers in Europa. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 353-358.

Brieven van K. F. Holle en Dr. A. B. Cohen Stuart over de uitgave en verspreiding onder den inlander van geschriften in de inl. talen. Met korte inhoud van eenige Soendasche leesboekjes. — *N. B. G.*, VII, (1869), bl. I-LXIX, (bijl.). — Verbeteringen. — *Ibid.*, bl. LXX, (bijl.).

Twee adressen van het Ned. Zendeling-genootschap aan de Tweede Kamer over subsidieering van particuliere inl. scholen

waar godsdienstig onderwijs gegeven wordt. Met toelichting. — *M. N. Z. G.*, XVII, (1873), bl. 438—445.

Clercq (F. S. A. de). Het Maleisch op de volksscholen in Indië. — *T. N. I.*, 1874, II, bl. 209. — De tegenwoordige toestand van het ind. onderwijs. Voorzigt met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1883, bl. 89—76. — *I. G.*, 1883, I, bl. 335. — Overzicht. — *Econ.*, 1883, I, bl. 543—547.

De verplichting van het Ned. Ind. Gouvernement om in het onderwijs der inlanders te voorzien. Door X. — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1871, No. 1, bl. 9.

Wat men inlandsch onderwijs noemt. Door v. K. — *Geschr. M. N. v. d. J.*, 1871, No. 1, bl. 23.

Wijnen (R.). Het inlandsch onderwijs op Java. — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 211.

De toepassing op de inlandsche scholen in Ned. Indië van art. 4 van het Kon. Besluit van 3 Mei 1871, No. 17. (Godsdienstig onderwijs). Door D. — *M. N. Z. G.*, XVII, (1873), (bijl.).

Verkerk Pistorius (A. W. P.). Het volksonderwijs op Ceylon. (In vergelijk ook met den toestand op Java). — *Gids*, 1874, I, bl. 292, 441.

Het gouvernement's-lager onderwijs voor inlanders in Ned. Indië. (Algemeen Reglement ter uitvoering van het Kon. Besluit van 3 Mei 1871, *Ind. Stbl.*, No. 104). — *Maandber. N. Z. G.*, 1873, bl. 40, 55.

Voorwaarden van subsidieering van bijzondere ind. scholen. Vastgesteld bij Ind. Ordonnantie van 1 April 1874. — *M. N. Z. G.*, XVIII, (1874), bl. 296.

Neurdenburg (J. C.). Eenige denkbeelden over het inlandsch onderwijs, bepaaldelijk voor den Javaan. (Rapport uitgebracht aan het Hoofdbestuur der Maatschappij tot Nut van den Javaan). — *N. en J.*, 1874, No. 8. — Het inlandsch onderwijs besproken in de Tweede Kamer der Staten-Generaal. — *M. N. Z. G.*, XVIII, (1874), bl. 66. — Het eerste onderwijs op de inlandsche volkschool. — *M. N. Z. G.*, XIX, (1875), bl. 147. — *Vgl. N. en J.*, 1875, No. 9. — De eischen van het inlandsch onderwijs. Voorzigt met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1879, bl. 51—82. — Dezelfde voorzigt met 2 bijlagen: I. Eenige denkbeelden over het inlandsch onderwijs bepaaldelijk voor den Javaan. — II. Goedkoop

of gratis onderwijs. — *M. N. Z. G.*, XXIII, (1879), bl. 79, 113, 189. — Ongepasst onderwijs voor inlandsche stammen. — *M. N. Z. G.*, XXVIII, (1884), bl. 386. — Het volksonderwijs in Ned. Indië. (Naar aanleiding van het Verslag van het inlandsch onderwijs over 1878—82). — *M. N. Z. G.*, XXXI, (1887), bl. 84.

Kemp (P. H. van der). De waarde en de toekomst van het inlandsch onderwijs getoetst aan eenige commissoriale onderzinding. — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 451.

Definitieve regeling der positie van het onderwijzend personeel bij de openbare inlandsche scholen in Ned. Indië. (Besluit van 1 Januari 1875, No. 22). — *M. N. Z. G.*, XX, (1876), bl. 295.

Graafland (N.). Over het onderwijs voor inlanders. — *M. N. Z. G.*, XXIV, (1880), bl. 290. — Overzicht. — *I. G.*, 1881, I, bl. 62—66. — De paedagogische waarde van het onderwijs in handenarbeid op de scholen. — *M. N. Z. G.*, XXV, (1881), bl. 265. — De reorganisatie van het inlandsch onderwijs. Voorzigt met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1889, bl. 71—101. — *Maced.*, VII, (1889), bl. 129. — De ambtenaar bij het Binnenl. Bestuur en het inlandsch onderwijs. Voorlezing. — *M. N. Z. G.*, XXXIV, (1890), bl. 183. — De zendingsschool in haar karakter, haren toestand en hare noodige verbetering. — *M. N. Z. G.*, XXXIV, (1890), bl. 87. — Het inlandsch onderwijs. (Vroegere en tegenwoordige toestand met voorstellen tot reorganisatie). — *M. N. Z. G.*, XXXIV, (1890), bl. 223.

Een bescheiden woord betreffende het inlandsch onderwijs. (Over de resultaten van dat onderwijs met waarschuwing tegen te snelle uitbreiding). — *T. N. I.*, 1879, II, bl. 115.

Het Hollandsch bij het inlandsch onderwijs. — *I. G.*, 1879, II, bl. 251.

Reglement voor de scholen voor zonen van inlandsche hoofden en van andere aanzienlijke inlanders te Bandong, Magelang, Probolinggo en Tondano van 1 April 1879 No. 2. — *B. Ind. Stbl.*, No. 3999.

Het inlandsch onderwijs. (Overzicht van een artikel in het „*Weekblad voor het lager, middelbaar en gymasiaal onderwijs*” over de wenschelijkheid eener hervorming van de kweekscholen voor inlandsche onderwijzers). — *I. G.*, 1880, I, bl. 455—457.

Eenige opmerkingen over inlandsch onderwijs. (Bedenkingen tegen een reorganisatieplan van N. Graafland). — *I. G.*, 1881, I, bl. 1151.

Moeten inlandsche scholen landbouwscholen worden? — *I. G.*, 1881, II, bl. 476. — Antwoord hierop. — *I. G.*, 1881, II, bl. 964.

Caspersz (J. A.). Het inlandsch onderwijs in Ned. Indië. (Aanbeveling van het denkbeeld om de inlandsche scholen ook dienstbaar te maken aan het onderwijs in ambachten en handwerken). — *I. G.*, 1882, I, bl. 710. — Het Nederduitsch als een vereischte bij benoeming tot inlandsche hoofden. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, I, (1886—87), bl. 33.

Reorganisatie van het inlandsch onderwijs in 1884 en 1885. — *V. Inl. Onderw.*, 1878—82, bl. 343, 345, 346. — Als voren van 1886. — *Ibid.*, 1883—87, bl. 303.

Kosten en ontvangsten van het inlandsch onderwijs in 1875/77 en 1878/82. — *V. inl. onderw.*, 1878—82, bl. 336. — Als voren in 1882/87. — *Ibid.*, 1883—87, bl. 366, 367, 370.

Uittreksel uit de leerplannen voor de inlandsche scholen. — *V. inl. onderw.*, 1883—87, bl. 385.

De waarde van het inlandsch onderwijs voor de ontwikkeling van den inlander. Door B. — *I. G.*, 1884, II, bl. 719.

Uittreksel uit het rapport van den inspecteur-honoraire van het inlandsch onderwijs A. W. P. Verkerk Pistorius, dd. 30 Juni 1884. (Bijl. Mem. v. Antw. Voorl. Versl. Tweede Kamer Ind. Begr. 1886). — *B. H. St. G.*, 1885—86, No. 4/39. — Vgl. *V. inl. onderw.*, 1883—87, bl. 310.

Jong (E. W. de). Moeten de inlanders Hollandsch kennen? — *I. G.*, 1885, II, bl. 1412.

Inlandsch onderwijs. (Naar aanleiding van het Verslag over 1878/82). — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, I, (1886—87), bl. 29.

Wiersma (J. N.). Volksonderwijs in Ned. Indië. (Uit de *N. Rott. Courant*). — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, I, (1886—87), bl. 740.

Het volksonderwijs in Ned. Indië. (Uit de *Sumatra-courant*). — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, II, (1887—88), bl. 42.

Heijden (W. van der). Fanatisme en emancipatie der inlanders door het onder-

wijs. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, II, (1887—88), bl. 633.

Het inlandsch onderwijs in Ned. Indië. (Overzicht van het Verslag over 1878/82). — *T. N. I.*, 1886, I, bl. 366.

De handenarbeid als vak van onderwijs op de scholen voor inlanders. (Advies van den adjunct-inspecteur bij het inlandsch onderwijs J. H. J. Laats). — *Paed. litt. Maandschr.*, V, (1890—91), bl. 75.

Lookeren (J. E. G. van). Het onderwijs in handenarbeid (op de inlandsche school) naar aanleiding van het advies van J. H. J. Laats. — *Paed. litt. Maandschr.*, V, (1890—91), bl. 258.

Opdrijving van het inlandsch onderwijs. (Overzicht van een artikel van den oud-resident Swaving in de *Javabode*). — *I. G.*, 1890, I, bl. 951—956.

Subsidieering van Mohammedaansche scholen. — *Maced.*, VII, (1889), bl. 133, 236, 271. — Vgl. *Maced.*, VIII, (1890), bl. 35.

Kern (Dr. H.). In hoever is meerdere bevordering der kennis van de Nederlandsche taal onder de inlandsche bevolking wenschelijk? Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1890, bl. 205—233. — Nota van v. d. Kemp met naschrift van Dr. Kern. — *Ibid.*, 1891, bl. 141—174. — Vgl. *ibid.*, 1893, bl. 183—199.

Laats (J. H. J.). Over het nut der veranderingen, die gedurende den laatsten tijd (sedert 1884) in de organisatie van het inlandsch onderwijs zijn gebracht. — *I. G.*, 1892, I, bl. 1. — De scholen voor zonen van inlandsche hoofden en andere aanzienlijke inlanders en de nieuwe regeling van het algemeen toezicht op de lagere inlandsche scholen (sedert 1886). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1622.

Kesteren (C. E. van). Over enkele nieuwe begrotingsposten. (Hierin o. a. over de reorganisatie van het inlandsch onderwijs). — *I. G.*, 1892, II, bl. 2045.

De ontworpen reorganisatie van het inlandsch onderwijs. (Overzicht van opstellen in „het Vaderland” en het „Algemeen Handelsblad” van 1892; met aantekeningen). — *I. G.*, 1893, I, bl. 97—101.

Schilstra (S. A.). Laggaren Pasantren. Iets over het onderwijs op Java. — *Maced.*, XI, (1893), bl. 325.

Chijs (Mr. J. A. van der). Geschiedenis van eenige gouvernementeele inlandsche scholen op Timor. — *T. B. G.*, XXV, bl. 52.

Inlandsche scholen op Timor. — *M. N. Z. G.*, XV, (1871), bl. 368; XVI, (1872), bl. 333, 341.

Tuuk (Dr. H. N. van der). Willem Iskander. Zijne levensloop en zijne bemoeijingen ten behoeve van het onderwijs onder de Bataks. — *N. Sp.*, 1866, bl. 181, 194, 202, 244.

Limburg Brouwer (Dr. J. J. van). Het gouvernementeel inlandsch onderwijs op Sumatra. — *T. N. I.*, 1876, II, bl. 1. — Behartigingswaardige wenken. (Naar aanleiding van vorenst. opstel). — *Ind. Letterb.* 1876, No. 3, bl. 48.

Snouck Hurgronje (Dr. C.). Een en ander over het inlandsch onderwijs in de Padangsche Bovenlanden. — *B. Orient. Congr. Leiden* 1883, (*L. V.*), bl. 57.

De toestand van het inlandsch onderwijs op de Ambonsche eilanden sedert de invoering der regeling van 1871. — *v. Hoëvell; Ambon, enz. Dordt* 1875, bl. 219-232.

Graafland (N.). S. E. Harthoorn's oordeel over het onderwijs in de Minahassa toegelicht. — *M. N. Z. G.*, X, (1866), bl. 297. — Verslag over het onderzoek naar de wenschelijkheid en de mogelijkheid der oprichting van bewaarscholen in de Minahassa. — *M. N. Z. G.*, XXI, (1877), bl. 54. — Welke taal zal men in de Minahassa bezigen voor school en kerk? — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 85.

Verhoeff (J. J.). De kweekschool voor inlandsche onderwijzers van het Ned. Zendinggenootschap te Tanawangka in de Minahassa. — *M. N. Z. G.*, XIII, (1869), bl. 91.

Statistiek van de inlandsche scholen in de Minahassa, 1867—1890. — *M. N. Z. G.*, XIV—XXXVI, (1870—1893).

Een benarde toestand. (Het inlandsch schoolwezen in de Minahassa en de gedragslijn der Regeering ten opzichte van de zendingscholen). — *M. N. Z. G.*, XIV, (1870), bl. 1. — Circulaire van het Hoofdbestuur van het Ned. Zendinggenoot-

schap over de vraag: Hoe moet het gaan met de scholen in de Minahassa? — *M. N. Z. G.*, XV, (1871), bl. 1. — *T. N. I.*, 1871, I, bl. 392.

Clercq (F. S. A. de). De Gouvernementscholen in de Minahassa. (Naar aanleiding van de regeling van 3 Mei 1871). — *T. N. I.*, 1871, II, bl. 261. — Vgl. *Econ.*, 1872, I, bl. 233—295.

Harencarspel (J. P. van). De opgeheven school voor zonen van inlandsche hoofden en aanzienlijke inlandsche particulieren der Minahassa en de opgerichte kweekschool voor inlandsche onderwijzers te Tondano (Menado). — *T. N. I.*, 1875, II, bl. 157.

De kweekschool voor inlandsche onderwijzers te Tanawangka. (Geschiedenis en tegenwoordige toestand). — *M. N. Z. G.*, XXII, (1878), bl. 77. — De omvang van het lager onderwijs aan de kweekschool voor inlandsche onderwijzers te Tanawangka. — *M. N. Z. G.*, XXII, (1878), bl. 163.

Louwerier (J.). Een stiefmoederlijk deel. (De z.g. negerijscholen in de Minahassa). — *M. N. Z. G.*, XXIV, (1880), bl. 33. — De heropening van de genootschapskweekschool te Tanawangka. — *M. N. Z. G.*, XXIX, (1885), bl. 416. — Eenige opmerkingen omtrent het inlandsch onderwijs in de Minahassa. Met bijlagen. — *M. N. Z. G.*, XXXIII, (1889), bl. 176.

De meisjes-kost- en dagschool te Tomohon (Minahassa). Verslag van de Commissie van Toezicht. — *M. N. Z. G.*, XXVI, (1882), bl. 154.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). De inkrimping der kweekschool voor inlandsche onderwijzers te Makassar; een feit door den Minister van Koloniën niet voorzien, door de Ind. Regeering doorgedreven. Met naschrift. — *I. G.*, 1886, I, bl. 391, 397. — Overzicht van twee artikelen in het „*Vaderland*” over hetzelfde onderwerp. — *I. G.*, 1885, II, bl. 1567—1568; 1886, I, bl. 78—79.

De school voor dochters van inlandsche hoofden en andere aanzienlijken in de Minahassa. (Ontleend aan een brief van de Directrice). — *T. N. I.*, 1889, I, bl. 102.

Wiersma (J. N.). Moet het Maleisch van de scholen en uit de godsdienstpre-

diking in de Minahassa worden geweerd? (Naar aanleiding van eene lezing van Prof. H. Kern in het Indisch Genootschap). — *N. Z. T.*, III, (1891), bl. 233.

Nota's over de vraag: Welke taal moet bij het lager onderwijs in de Minahassa gebruikt worden? — *V. Ind. Gen.*, 1893, bl. 183—199.

Godsdienst en onderwijs in de Minahassa. (Uit het rapport van het lid in den Raad van Ned. Indië W. O. Gallois). — *T. N. I.*, 1892, II, bl. 390.

Stukken in betrekking tot de jongste toestanden in de Minahassa. — III. Kort overzicht van de geschiedenis en den toestand der genootschapscholen in de Minahassa in verband tot mogelijke aanvraag van subsidie voor die scholen. Door H. Rooker. Met statistiek. — *M. N. Z. G.*, XXXVII, (1893), bl. 86, 93.

Rooker (H.). De toestand der genootschapscholen in de Minahassa in betrekking tot de gouvernementssubsidie. — *Maandber. N. Z. G.*, 1893, No. 4, bl. 56.

Hove (Jan ten). De taalquestie (met betrekking tot het inlandsch onderwijs) in de Minahassa. — *I. G.*, 1893, II, bl. 1610.

c. Onderwijs in Nederland.

Uitbreiding van het middelbaar onderwijs met het oog op den landbouw in Ned. Indië. (Adres van de Maatschappij ter bevordering van Nijverheid aan den Koning, en verslag van eene door die Maatschappij benoemde Commissie om te adviseeren omtrent de opleiding hier te lande van landbouwkundigen en industrieelen, die zich in Ned. Indië willen vestigen). — *T. M. N.*, 1871, bl. 1, 4. — Rapporten over de voorstellen der Maatschappij tot bevordering van Nijverheid omtrent die opleiding. — *Hnd. en Med. N. M. ter bev. v. N.*, 1873, bl. 46, 74. — Debat. — *Ibid.*, 1873, bl. 4. — *Handel. 17de Nijv. Congr.*, 1873, bl. 74—92. — Bespreking van die voorstellen in eene vergadering van de N. I. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 194—219.

Salverda (Dr. M.). Opleiding van Indische landbouwers. (Uitbreiding van het middelbaar onderwijs, met het oog op den landbouw en de nijverheid in Ned. Indië. — *Econ.*, 1871, I, bl. 423.

Hondius (O. P.). Rijkslandbouwschool of Polytechnische school? Op welke van beide inrichtingen moet in de toekomst de opkweeking, zoowel van de ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur in Ned. Indië als van onze koloniale landbouwers en industrieelen, voltooid worden? — *T. I. L. G.*, 1872, bl. 169.

Enklaar van Guericke (F. A.). Landbouw-onderwijs (in Nederland). — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 48. — Landbouw-onderwijs voor Indische ambtenaren. (Discussiën in het Ind. Genootschap). — *T. I. L. G.*, 1883, bl. 129.

Hudig Dz. (J.). De opleiding van jongelieden voor Indische kultuur-ondernemingen. — *Econ.*, 1881, II, bl. 1003.

Smid (H. Joh.). Landbouw-onderwijs voor Indische ambtenaren bij de cultuurs. — *T. I. L. G.*, 1882, bl. 166.

Discussiën over de behoefte aan beter landbouw-onderwijs voor de aanstaande ambtenaren bij de koloniale cultuurs. — *Hnd. Nijv. Congr. Utr.* 1882, bl. 63—70. — Adres aan den Koning. — *T. M. N.*, 1883, bl. 113.

Brons Middel (R.). Over de opvoeding onzer zonen in Nederland. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, I, (1886—87), bl. 201. — Een speciaal opvoedingsinstituut voor Indische jongelieden in Nederland. — *Ibid.*, I, (1886—87), bl. 249. — Eenige beschouwingen aangaande de opvoeding onzer zonen in Nederland. Door F. Jansz. — *Ibid.*, I, (1886—87), bl. 429. — Het opstel van den Heer Brons Middel en de beoordeeling van den Heer Jansz. Door W. van der Heijden. — *Ibid.*, I, (1886—87), bl. 641.

Eenige mededeelingen betreffende de opleiding hier te lande der technische ambtenaren bij het boschwezen in Ned. Indië. (Naar aanleiding van het Kon. Besluit van 9 Januari 1891, No. 10). — *T. N. I.*, 1891, I, bl. 383.

Indisch landbouwonderwijs. Door B. en P. (De regeling vastgesteld bij Kon. Besluit van 9 Januari 1891, No. 14, in verband met de mededeelingen betreffende de opleiding der technische ambtenaren bij het Boschwezen in Ned. Indië, met een schema voor eene gewijzigde regeling). — *I. G.*, 1891, II, bl. 1968. — Opmerkingen van Enklaar van Guericke. — *T. Ver. Landh.*, 1891, No. 9, bl. 140.

Een debat over het onderwijs te Wageningen in kolonialen landbouw. (In de Tweede Kamer op 11 Dec. 1891). — *I. G.*, 1892, I, bl. 123.

Opleiding voor het Boschwezen en de

cultures van Ned. Indië te Wageningen. (Toelichtingen van de hieromtrent bestaande bepalingen vanwege het Ministerie van Koloniën verkrijgbaar gesteld in 1892). — *T. N. I.*, 1892, I, bl. 452.

XIII. KERK EN ZENDING.

α. Nederlandsch Indië.

Hageman Jcz. (J.). Bijdrage tot de geschiedenis der Kerk van Batavia. — *T. B. G.*, XIV, bl. 375.

Scheiding van Kerk en Staat in Ned. Indië. — *T. N. I.*, 1867, II, bl. 1.

Land (J. P. N.). De smeekschriften der Malabarsche Christenen, 1709—1728. Bijdrage tot de geschiedenis der Oostersche Kerk. — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, bl. 135.

De Protestantsche Kerken in Ned. Indië. — *Cd. Busken Huët; Nat. vertoogen*, I, *Amst.* 1874, bl. 184.

Neurdenburg (J. C.). Het standpunt van het Ned. Zendinggenootschap met betrekking tot de zending in Ned. Indië. Voorlezing. — *M. N. Z. G.*, XIV, (1870), bl. 97. — Een Seminarium waar inlanders opgeleid en geordend worden tot Christus-verkondigers onder hun eigen volk. — *M. N. Z. G.*, XV, (1871), bl. 28. — Nog een enkel woord over het ontworpen Seminarium voor inlandsche voorgangers te Batavia. — *M. N. Z. G.*, XV, (1871), bl. 382. — Wat staat bij ons de zending in den weg? — *M. N. Z. G.*, XXIII, (1879), bl. 393. — Zendingen en hulppredikers. M. 4 bijl. — *M. N. Z. G.*, XXIV, (1880), bl. 170. — Memorie over de geschiedenis en de werkzaamheden van het Ned. Zendinggenootschp van 1878. — *M. N. Z. G.*, XXIV, (1880), bl. 90. — Overzicht van de eerste Zendingconferentie te Batavia en Depok, 1880. — *I. G.*, 1882, I, bl. 383—390. — *R. Zend.*, 1881, bl. 59. — De voortgang en bevestiging der Evangelieverbreiding in Ned. Oost-Indië. M. 3 bijl. — *M. N. Z. G.*, XXV, (1881), bl. 339. — Actenstukken in betrekking tot de geschiedenis der zending in de Ned. koloniën. — *M. N. Z. G.*,

XXVI, (1882), bl. 322, 407. — Arbeidsverdeling en samenwerking in de zending. — *M. N. Z. G.*, XXXI, (1887), bl. 416. — Hoe kan men komen tot uitbreiding en verdeling van het zendingswerk in onze Oost? Referaat voorgedragen ter algem. zendingsconferentie van 12 Sept. 1888. Met naschrift. — *M. N. Z. G.*, XXXII, (1888), bl. 401, 413. — *Maced.*, VI, (1888), bl. 176. — De zendeling in zijn karakter en werk. — *M. N. Z. G.*, XXXII, (1888), bl. 187, 420. — Uit de geschiedenis der zending. — *M. N. Z. G.*, XXXIII, (1889), bl. 106. — De opleiding van onze zendingen. — *M. N. Z. G.*, XXXIV, (1890), bl. 416; XXXV, (1891), bl. 75. — Zending-geneesheeren of geneesheer-zendingen? — *M. N. Z. G.*, XXXVI, (1892), bl. 222. — De praktijk van den zendeling. — *N. Z. T.*, I, (1889), bl. 24. — Christendom en polygamie. — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 173.

Niemann (G. K.). Gedachten over evangelisatie in Ned. Indië. — *M. N. Z. G.*, XV, (1871), bl. 11.

Wijnen (R.). Een woord ter jaarvergadering gesproken. (De zending en het inlandsch onderwijs in Ned. Indië). — *M. N. Z. G.*, XV, (1871), bl. 257. — Opmerkingen van W. M. Donselaar. — *M. N. Z. G.*, XVI, (1872), bl. 341.

Hoezoo (W.). Aanteekeningen op de brochure van Ds. Schuurman „Dat vele eilanden zich verblijden, enz.” (Over het ontworpen Seminarium te Depok). — *M. N. Z. G.*, XV, (1871), bl. 167.

Wilken (N. Ph.). Een Seminarium voor inlandsche voorgangers te Batavia. — *M. N. Z. G.*, XVI, (1872), bl. 157. — Naschrift. Door J. C. Neurdenburg. — *M. N. Z. G.*, XVI, (1872), bl. 181.

Vijftig jaren in de zending in Ned. Indië. (Uit het Dagboek van W. Luijck 1826-76). — *Maandber. N. Z. G.*, 1876, bl. 42, 89, 103, 149, 178.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). Eene stem over de Protestantsche Kerk in Indië. (Naar aanleiding van „Een brief uit Indië over de Protestantsche Kerk. Door Dr. P. Heyting. Enschedé 1877”). — *T. N. I.*, 1877, I, bl. 256. — Eene neutrale Regeering? (Beschouwingen over de genomen maatregelen ter voorziening in de behoefte aan hulppredikers voor de inlandsche gemeenten in de Buitenbezittingen). — *I. G.*, 1882, II, bl. 63. — Wat de zending in onze koloniën schaaft, wat haar bevordert? — *Acta Zend. Congr., Amst.* 1890, bl. 29—49.

Lasonder (E. H.). Het wederkeerig belang der zending en der taal, land- en volkenkunde. — *M. N. Z. G.*, XX, (1876), bl. 299.

Loenen (Dr. J. van). Zending en onderwijs. — *M. N. Z. G.*, XXII, (1878), bl. 182.

Bergsma (Mr. W. B.). De zendingsbond en zijne strekking. — *I. G.*, 1882, I, bl. 788.

Afdruk van het document gedeponeerd bij de eerste steenlegging van de Willemskerk op het Koningsplein te Batavia. — *N. B. G.*, XXI, (1883), bl. IX, *bijl.*

Schreiber (Dr. A.). Die reformirte Kirche in Niederl. Indien unter der ost-indischen Compagnie. (Naar aanleiding van het werk van C. A. L. Troostenburg de Bruijn: „De Hervormde Kerk in Ned. Indië onder de O. I. Compagnie. Arnheim 1884”). — *Allg. M. Z.*, XII, (1885), S. 465, 497. — Die Kirche und die Mission in Niederl. Indien. — *Wetensch. Voordr. Kol. Tent. Amst.* 1883, *Leiden* 1884, bl. 343. — Die inländischen Christengemeinden des Indischen Archipels. — *Allg. M. Z.*, X, (1883), S. 251, 333. — Heeft Ned. Indië de zending van noode? — *R. Zend.*, 1887, bl. 77. — Die Arbeit der Rheinischen Missionsgesellschaft in Niederl. Indien. — *B. Rh. M. G.*, 1888, S. 264—268.

Veth (P. J.). De Hervormde Kerk onder de O. I. Compagnie. (Naar aanleiding van het werk van C. A. L. van Troostenburg de Bruijn „De Hervormde Kerk in Ned. Indië onder de O. I. Compagnie. Arnheim 1884”). — *Gids*, 1885, II, bl. 549.

Haan (E.). Kerk en zending. Referaat met debat. — *Overz. 1ste Zend. Confer. Bat. en Depok*, 1880, bl. 31—64.

Overzicht van het arbeidsveld der Rijnsche zending in Ned. Indië. — *R. Zend.*, 1879, bl. 35; 1883, bl. 45, 109, 151.

Jansz (P.). Een zendingsbond. Referaat met debat. — *Overz. 1ste Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1880, bl. 104—133. — Stichting van den N. I. Zendingsbond. — *Overz. 2de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1881, bl. 38—73. — Het nut der ethnologie voor de zending. — *Overz. 4de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1885, bl. 100. — Hoe heeft de zending zich te gedragen tegenover ongewenschte inmenging van andere arbeiders op zijn gebied? Referaat met debat. — *Overz. 6de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1889, bl. 236—240.

Schets van het ontstaan van het hulppredikersambt in Ned. Indië. — *B. U. Z. V.*, 1882, bl. 95, 104.

Poensen (C.). Verslag der inwijding van het Seminarium te Depok voor de opleiding van inlandsche Christenen tot den evangeliedienst. — *M. N. Z. G.*, XXII, (1878), bl. 394. — De organisatie der door de zending ontstane Christengemeenten in Ned. Indië, meer bepaald in Oost-Java. — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 27. — Artikel 124 van het Regeeringsreglement en de zending. Referaat met debat. — *Overz. 6de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1889, bl. 245—250. — Uittreksel van die lezing. — *I. G.*, 1890, II, bl. 2512. — Welke beteekenis heeft de genees- en heilkunde in en voor de zending? — *M. N. Z. G.*, XXXVII, (1893), bl. 273.

Graafland (N.). Het oogenpunt waaruit de zending de niet-christelijke godsdiensten in Ned. Indië te beschouwen heeft. — *M. N. Z. G.*, XXV, (1881), bl. 388. — De beteekenis van den hulpprediker voor de evangelisatie. — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 6.

Vos (G. J.). De zendingsmethode van Jan Compagnie. — *B. U. Z. V.*, 1883, bl. 161, 177.

Actenstukken in betrekking tot de zaken van het hulppredikersambt in Ned. Indië. — *M. N. Z. G.*, XXVII, (1883), bl. 96. — Aanteekeningen van J. C. Neurdenburg. — *M. N. Z. G.*, XXVII, (1883), bl. 121.

De zending (in Ned. Indië) besproken in het Indisch Genootschap. (Naar aanleiding van de lezing van Mr. O. H. J. Graaf van Limburg Stirum: Europeanen en inlanders. — Reisindrukken). — *M. N. Z. G.*, XXIX, (1885), bl. 181. — Vgl. *V. Ind. Gen.*, 1886, bl. 69—101.

Linden (van der). Wat kan de zending doen voor de geestelijke belangen van de Europeanen in zijne omgeving? Referaat met debat. — *Overz. 3de Zend. Conf. Bat. Depok*, 1883, bl. 166—188.

Albers (C.). Is de kennis van het Mohammedanisme noodig voor evangelisten uit de inlanders onder de inlanders? Referaat met debat. — *Overz. 1ste Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1880, bl. 64. — Is de uitzending van zendeling-geneesheeren wenschelijk en op welke wijzen zouden zij het vruchtbaarst werkzaam kunnen zijn? Referaat met debat. — *Overz. 2de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1881, bl. 115. — Is verspreiding van Christelijke lectuur onder de inboorlingen mogelijk en wenschelijk? Referaat met debat. — *Overz. 2de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1881, bl. 159. — Hoe heeft de zending te handelen in de verschillende gevallen, die zich kunnen voordoen omtrent het huwelijk onder de inlandsche Christenen? Referaat met debat. — *Overz. 3de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1883, bl. 13—63. — De zending en de school. Referaat met debat. — *Overz. 4de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1885, bl. 112. — Verslag van de zesde zendingconferentie te Batavia en Depok, 1886. — *Org. N. Z. V.*, 1890, bl. 5, 20. — Vgl. *Maced.*, VII, (1889), bl. 293. — Kan door de Christelijke zending de toepassing van de besnijdenis getolereerd worden, daar waar men die als zede bij de volken aantreft? Referaat met debat. — *Overz. 6de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1889, bl. 57—99.

Esser (J.). Iets over de houding, die ons Gouvernement in Indië tegenover de zending inneemt. — *Maced.*, III, (1885), bl. 271.

Warneck (G.). *Missionsrundschaу*. (Niederländisch Indien). — *Allg. M. Z.*, XVII, (1890), S. 125—127.

Klinkenberg (W. F. K.). Verslag van den toestand in onze Oost-Indiën in verband met het hulppredikerschap, uitgebracht in de 90ste vergadering van het Ned. Zen-

delinggenootschap, 20 Juli 1887. — *M. N. Z. G.*, XXXI, (1887), bl. 389. — *Maandber. N. Z. G.*, 1888, No. 4—7.

Heijnsing (D.). Wat kan de Zendingsbond doen voor de oprichting van militaire tehuizen in Ned. Indië? — *Overz. 5de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1887, bl. 172—184.

Opgave van de verschillende in Ned. Indië werkende zendelinggenootschappen. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1922.

Haan (A. de). De zendingsarbeid in Ned. Indië. In verband met de vraag: In welk gedeelte van Ned. Indië kan het best eene nieuwe zendinggeopend worden? Referaat met debat. — *Overz. 5de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1887, bl. 23—48. — De zending in Ned. Indië gedurende de laatste twee jaren (1887—88). — *Overz. 6de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1889, bl. 12. — Welke zijn tot heden de uitkomsten der zending verkregen onder de Mohammedaansche volken? — *Ibid.*, 1889, bl. 117—129. — De zending in Ned. Indië gedurende de laatste twee jaren (1890—91). — *Overz. 7de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1892, bl. 13—52. — De positie van den zendeling in Oost-Indië. — *N. Z. T.*, V, (1893), bl. 137.

Meulenbelt (H. H.). Opium en zending in Ned. Indië. — *Maced.*, V, (1887), bl. 102, 136. — Genootschappelijke en kerkelijke zending. — *N. Z. T.*, V, (1893), bl. 19.

Roose (A. H.). Het indringen van Roomschen op het Protestantsch zendings-terrein in Indië. — *Org. N. Z. V.*, 1887, No. 11, bl. 172.

Circulaire van den Minister van Koloniën aan de Nederlandsche zendingsverenigingen, dd. 8 Mei 1888, over de wenschelijkheid der uitbreiding van het aantal zendingen in Ned. Indië als middel tot fnuiking van den toenemenden invloed van den Islam onder de niet-Christenen. — *M. N. Z. G.*, XXXIII, (1889), bl. 336. — Vgl. *I. G.*, 1888, II, bl. 994—996. — Memorie van het Ned. Zendelinggenootschap in antwoord op die circulaire. — *M. N. Z. G.*, XXXIII, (1889), bl. 340—350. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1791—1797.

Verhoeven (J.). Hoe heeft de zending te handelen in de verschillende gevallen, die zich kunnen voordoen omtrent de opneming in de gemeente? Referaat met debat. — *Overz. 3de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1883, bl. 63—99. — Artikel 123

van het Reglement op het beleid der Regeering van Ned. Indië van toepassing verklaard ook op de inlandsche hulpzendingen. (Gouvts Besl. v. 26 Apr. 1886, No 4c). — *Overz. 5de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1887, bl. 89—117. — Tekst van dat Besluit; met aantekeningen van J. C. Neurdenburg. — *M. N. Z. G.*, XXX, (1886), bl. 409.

Schuurmans (N. D.). De zending in Ned. Indië. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 591. — De arbeid van het Rijnsche zendingsgenootschap in Oost-Indië. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 937. — Een woord over art. 124 Regeeringsreglement. (Bevoegdheid van de inlandsche ambtenaren en hoofden ten opzichte van de priesters der inlanders die het Christendom niet belijden). — *N. Z. T.*, I, (1889), bl. 249. — Vgl. *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 184—186. — De uitbreiding van het Christendom onder de inlandsche bevolking in Ned. Indië. Met een staat van de zendingsposten. — *N. Z. T.*, III, (1891), bl. 175, 216. — Overzicht van het zendingswerk in Ned. Indië. De Doopsgezinde Vereeniging tot bevordering der evangelie-uitbreiding in de Ned. O. I. Bezittingen. Historisch overzicht. — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 103, 129. — Staat der zending en der gevestigde inlandsche Christengemeenten in Ned. Oost-Indië over 1890—92; met toelichting en aantekeningen. — *N. Z. T.*, V, (1893), bl. 80, 104, 150; 162.

Zegers (G. L.). De medische zending uit het oogpunt van het staatsbelang. Referaat met debat. — *Overz. 6de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1889, bl. 83—117. — Christendom en polygamie. — *N. Z. T.*, V, (1893), bl. 1—20. — De tucht in de inlandsche Christengemeenten. — *Overz. 5de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1888, bl. 117—171.

Hennemann (J.). Het eerste tiental jaren van het Seminarium te Depok, 1878—1888. — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 212. — De opleiding van inlandsche arbeiders (evangelisten en onderwijzers). — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 15.

Riemens (Dr. J.). Overzicht van de zesde Zendingsconferentie gehouden te Batavia en Depok, 25 Aug. tot 8 Sept. 1889. — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 257.

Schuller (Ds. L. C.). De zelfstandigheid der inlandsche gemeenten. Referaat met debat. — *N. Z. T.*, III, (1891), bl. 101—110.

Koninklijk Besluit van 28 Mei 1889, ter voorziening in de godsdienstige behoeften der Christelijke gemeenten en der garnizoenen in Ned. Indië; met aantekeningen. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1184.

Voorhoeve (A.). De beteekenis van het Kon. Besluit van 28 Mei 1889, ter voorziening in de godsdienstige behoeften van de Christelijke gemeenten en van de garnizoenen in Ned. Indië. — *N. Z. T.*, I, (1889), bl. 356.

Brief van den Minister van Koloniën, van 14 Juni 1889, aan de Algemeene Synodale Commissie der Ned. Hervormde Kerk over de grondslagen, waarop eene organisatie van de Protestantsche Kerk in Ned. Indië zou kunnen en moeten rusten, met het antwoord van de Synode en aantekeningen. — *I. G.*, 1889, II, bl. 1570—1576. — Vgl. *I. G.*, 1889, II, bl. 2234—2236.

Grothe (Mr. A. J.). Toestand van de Kerk in Oost-Indië in 1644. (Brief van den Kerkeraad van Batavia aan Bewindhebbers der O. I. Compagnie, 20 Dec. 1644). — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 228.

Teellinck's oordeel over de plicht van de O. I. Compagnie om den Heidenen het Evangelie te brengen. — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 270.

Dijkstra (H.). Het Evangelie in Onze Oost. (Geschiedenis van de Protestantsche Kerk in Ned. Indië). — *Maced.*, VIII, (1890), bl. 16vv; IX, (1891), bl. 5vv.

Onze Oost (met betrekking tot kerk en zending) in 1884 en 1885. — *Maced.*, V, (1887), bl. 37vv. — Als voren in 1886 en 1887. — *Maced.*, VI, (1888), bl. 30vv. — Als voren in 1888 en 1889. — *Maced.*, VIII, (1890), bl. 43vv. — Als voren in 1888, 1889, 1890. — *Maced.*, IX, (1891), bl. 41vv. — Als voren in 1890, 1891 en 1892. — *Maced.*, X, (1892), bl. 197vv; XI, (1893), bl. 27vv.

Inlandsche ambtenaren en inlandsche Christenen. Door R. — *Maced.*, VIII, (1890), bl. 305.

De zending in ons Parlement. — *N. Z. T.*, I, (1889), bl. 50, 91, 146; II, (1890), bl. 278, 335; III, (1891), bl. 4, 293, 364; IV, (1892), bl. 193; V, (1893), bl. 358.

Gaaij Fortman (Ds. N. A. de). Overzicht en geschiedenis van den zendingsarbeid der Gereformeerde Kerken in de Nederlanden gedurende de dagen der Republiek. — *Acta Zend. Congr. Amst.* 1890, bl. 86—116.

Schaafsma (Ds. A. O.). De zending in onze Oost in deze eeuw. — *Acta Zend. Congr. Amst.* 1890, bl. 12—28.

Coolsma (S.). Bijbelvertalingen zending. Referaat met debat. — *N. Z. T.*, III, (1891), bl. 75—100.

Lion Cachet (Ds.). De arbeid door de Ned. Gereformeerde Kerken thans in de zending te verrichten in Indië. Met kaart en aanteekeningen. — *Acta Zend. Congr. Amst.* 1890, bl. 50—64.

Verdeeling van het zendingsveld in Indië tusschen Katholieken en Protestanten. — *I. G.*, 1889, I, bl. 596.

Esser (Dr. J. P.). Bijdrage tot de geschiedenis der zending in den Ned. Ind. Archipel, 1816—1875. — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 138.

Kreemer (J.). Is uitbreiding van het Christendom langs vreedzamen weg op Java en Sumatra mogelijk? — *M. N. Z. G.*, XXXIV, (1890), bl. 301. — Eenige wenken die den zendeling bij zijne medische praktijk kunnen te pas komen. — *M. N. Z. G.*, XXXVII, (1893), bl. 213.

Tiemersma (L.). Zending en kerkstichting. Referaat met debat. — *Overz. 6de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1889, bl. 208—236. — De Elymaszonde in Ned. Indië. (Tegenwerking die de zending van de Europeesche bevolking ondervindt). — *Maced.*, VIII, (1890), bl. 1.

Kruijf (Prof. Dr. E. F.). Missie, anti-missie en omissie. — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 321.

Wijk (P. van). De Roomsche zending in onze koloniën. Referaat in de tweede algemeene Zendingsconferentie te Amsterdam, 12 Sept. 1888. — *N. Z. T.*, I, (1889), bl. 86.

Algemeen overzicht der dienstverrichtingen van de Eerwaarde Missionarissen en der Katholieke scholen in Ned. Oost-Indië op het einde van 1891. — *Ber. St. Claverbond*, 1892, bl. 85.

Toestand der Protestantsche Kerken in Ned. Indië. (Fragment uit een brief van den predikant te Medan, Oost-Sumatra, aan Prof. Valetton). — *Mosterdzaad*, 1892, No. 4, bl. 60—62.

Het Protestantisme in Indië. (Overzicht eener lezing van Ds. Granpré Molière). — *I. G.*, 1892, II, bl. 2363—2369.

Louwerier (J.). De polygamie en de zending. — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 160.

Dijkstra. Zending en staatshulp. — *Overz. 7de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1892, bl. 189—206.

Drijber (Ds. H.). De behandeling van zieken ten dienste der zending. Met naschrift. — *M. N. Z. G.*, XXXVI, (1893), bl. 196, 206.

Adriani (M. A.). Christendom en polygamie. — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 38.

Maatregelen in het belang der zending. (Volgens mededeelingen in het Koloniaal Verslag van 1890). — *I. G.*, 1891, I, bl. 854.

Limburg Stirum (Mr. O. J. H. Graaf van). Een en ander over de zending in Ned. Indië. — *V. Ind. Gen.*, 1891, bl. 95—132. — Overzicht. — *Maced.*, IX, (1891), bl. 224, 256.

Evangelisatiewerk in Indië. (Volgens mededeelingen in het Koloniaal Verslag van 1891). — *I. G.*, 1892, I, bl. 151.

Brief van H. R. van Lier, dd. 24 Maart 1790 aan P. Hofstede over de oprichting van het (Nederlandsche) Zendelinggenootschap. — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 98.

Verslag van de zevende Zendingconferentie te Batavia en te Depok (1892). — *Mosterdzaad*, 1893, No. 1, bl. 3.

Overzicht van de in Ned. Indië tot het zendingswerk toegelaten zendelingen en inlandsche hulpzendelingen (Protestanten), zoomede van de zoodanige toelating verkregen hebbende geestelijken en inlandsche (of Chineesche) hulpleeraars, (Roomsche-Katholieken). Afgesloten op 1 Juni 1891. Met aanteekeningen en bijlagen. — *M. N. Z. G.*, XXXVI, (1892), bl. 46—64.

De rechtspersoonlijkheid der vrije kerken in Indië. — *Maced.*, XI, (1893), bl. 55.

De Indische Kerk. — *Nyland; Schetsen uit Insulinde, Utr.* 1893, bl. 248.

Statistische en andere opgaven betreffende de Europeesche en inlandsche Christengemeenten in Ned. Indië (daaronder ook de zendelinggemeenten) meerendeels volgens over 1891 ingekomen gegevens. — *K. V.*, 1892, *bijl. AA*.

b. Java.

Poensen (C.). Eenige vragen over de zending op Java beantwoord. — *M. N. Z. G.*, XII, (1868), bl. 32. — De Javanen en het Evangelie. — *M. N. Z. G.*, XIV, (1870), bl. 123. — Mattheus Aniep. Eene bijdrage tot de kennis der geschiedenis van de zending op Oost-Java. — *M. N. Z. G.*, XXIV, (1880), bl. 333. — De zending in Kediri en Madioen. M. k. — *M. N. Z. G.*, XXXI, (1887), bl. 302; XXXII, (1888), bl. 119, 302; XXXIII, (1889), bl. 408. — De evangelisatie op Java, a. in betrekking tot de inlandsche hoofden; b. in betrekking tot de inlandsche bevolking. — *M. N. Z. G.*, XXXIV, (1890), bl. 391. — Vgl. *I. G.*, 1890, II, bl. 2512.

Troostenburg de Bruijn (C. A. L. van). De zendingpost te Modjo Warno. — *M. N. Z. G.*, XXIV, (1880), bl. 1.

Bodde (J.). Onze zending op Java in hare werking beschouwd. — *M. N. Z. G.*, XXV, (1881), bl. 210.

Jansz (P.). Evangelisatie door landontginning en désastichting op Java. Referaat met debat. — *Overz. 2de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1881, bl. 91—111. — Vgl. *I. G.*, 1881, I, bl. 979; II, bl. 99; 1882, I, bl. 34. — De zendingskolonie Mergaredja in Japara. — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 33—38.

De toestand op Java met betrekking tot de voorziening in de geestelijke behoefte der Europeanen. — *Overz. 3de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1883, bl. 167—180.

Herrmann (A. F.). Een bezoek aan Swaroe. — *M. N. Z. G.*, XXVIII, (1884), bl. 1.

Schuurmans (N. D.). De Christenzending op Java. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 893.

Dijkstra (H.). De wijze van werken op Java. — *Maced.*, II, (1885), bl. 261.

Neurdenburg (J. C.). Zal de zending op Java versterkt of opgeheven worden? — *M. N. Z. G.*, XII, (1868), bl. 382. — De wijze van werken op Java. — *M. N. Z. G.*, XXIX, (1885), bl. 93, 208, 426.

Limburg Stirum (Mr. O. J. H. Graaf van). Een bezoek aan eenige inlandsche Christengemeenten in Oost-Java. — *M. N. Z. G.*, XXIX, (1885), bl. 385.

Kreemer (J.). De missie in het Pasoe-roeansche. M. k. — *M. N. Z. G.*, XXXI, (1887), bl. 176.

Hoezoo (W.). Verslag van mijne werkzaamheden en bevindingen in 1885 en 1886 (Midden-Java). — *M. N. Z. G.*, XXXI, (1887), bl. 334.

Bergsma (Mr. W. B.). De maatschappelijke toestand van inlandsche Christengemeenten op Java. — *I. G.*, 1884, II, bl. 195. — Mededeelingen betreffende Christengemeenten van inlanders op Java. — *I. G.*, 1886, I, bl. 265.

Verhoeven (J.). De zendingsmethode voor Java. Referaat met debat. — *Overz. 6de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1880, bl. 129—190. — Evangelisatie door landontginning op Java. — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 16—33.

Meulenbelt (H. H.). D. J. van der Linden als zendeling op West-Java. — *N. Z. T.*, I, (1889), bl. 224, 257, 321.

Staat der zendingposten van de Ned. Zendingvereeniging op Java op ult^o December 1892. — *Org. N. Z. V.*, 1892, No. 4, bl. 65.

Bantam en het Evangelie, 1596—1896. — *Org. N. Z. V.*, 1892, No. 6, bl. 85. — *Maced.*, X, (1892), bl. 202.

Besluit van de voorloopige Synode der Ned. Gereformeerde Kerken betreffende het zendingsgebied op Midden-Java. — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 187—188.

De vorderingen der zending op Java. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1561.

Kruijt (J.). De zending in de residentie Kediri in 1891. — *M. N. Z. G.*, XXXVI, (1892), bl. 313.

Een bezoek aan eene Javaansche Christengemeente (Modjo Warno in Soerabaja). Door D. J. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 34.

Eendenburg (S. van). De zendingsmethode voor Java. Referaat met debat. — *Overz. 7de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1892, bl. 52—59. — Evangelisatie door landontginning op Java. — *Org. N. Z. V.*, 1886, No. 10, bl. 145.

Albers (C.). Samenwerking van corporatiën en zendelingen op Java. Referaat met debat. — *Overz. 7de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1892, bl. 63—106.

Hurst Boram (A. W.). Bijbelverspreiding op Java. Referaat met debat. — *Overz. 7de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1892, bl. 107—129.

Lion Cachet (F.). Wat de zending op Midden-Java vraagt van de Regeering in Ned. Indië. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1893, bl. 51—71.

Schot (Ds. C.). Iets over de vraag aan de Ind. Regeering om Sadrach, inlandsch voorganger op Java, in zijn arbeid te bemoeilijken en over Sadrach. — *Maced.*, XI, (1893), bl. 13, 27.

Katholieke propaganda op Java. (Volgens mededeelingen in de Indische couranten). — *I. G.*, 1889, I, bl. 49.

Roosen (B. C.). Die Missionskolonie Mergaredja auf Java. — *Evang. Miss. Mag.*, Nov. 1889, S. 443.

Beukhof (J.). Eene verwaarloosde zuster. Aanteekeningen omtrent het verleden en heden van de kleine Christengemeente te Toegoe. — *Maced.*, VIII, (1890), bl. 81, 105.

Zending onder de Mohammedaansche Soendaneezen in Bantam. — *Maced.*, X, (1892), bl. 44, 202.

Een Deputatus Synodi voor Midden-Java (Zending van Ds. Lion Cachet tot het aanknoopen van betrekkingen met de Gereformeerde Kerken op Midden-Java). — *I. G.*, 1891, I, bl. 419.

c. Buitenbezittingen.

Donselaar (W. M.). Brief over de zending op Timor en Savoe. — *M. N. Z. G.*, XV, (1871), bl. 101. — Gemeenten en scholen op Timor. Met naschrift. — *M. N. Z. G.*, XV, (1871), bl. 366; XVI, (1872), bl. 333. — Brief over de zending op Timor. — *M. N. Z. G.*, XXV, (1881), bl. 12. — De Christelijke zending in de residentie Timor. — *M. N. Z. G.*, XXVI, (1882), bl. 269.

Teffer (M.). Berichten van Savoe (over de zending). — *M. N. Z. G.*, XIX, (1875), bl. 54, 188.

De Rooms-Katholieke missie op het eiland Flores. — *M. N. Z. G.*, XXIII, (1879), bl. 145.

Niks (J. F.). De gemeenten op Soemba. — *M. N. Z. G.*, XXIX, (1885), bl. 333. — Mededeeling van mijne bevinding en verichtingen in de zendinggemeenten op het eiland Savoe bij mijn jongste verblijf aldaar van 5—29 Juni 1885. — *M. N. Z. G.*, XXX, (1886), bl. 20. — Berichten omtrent Savoe. — *M. N. Z. G.*, XXXII, (1888), bl. 81.

Wijngaarden (J. K.). Eerste verslag (Savoe). — *M. N. Z. G.*, XXXIV, (1890), bl. 366. — Brieven uit Savoe. — *M. N. Z. G.*, XXXIV, (1890), bl. 384, 387.

Eerste indrukken en ervaringen op het eiland Savoe. (Uit de brieven van den zendeling Ph. Bieger). — *M. N. Z. G.*, XXXIII, (1889), bl. 127.

Bieger (Ph.). Bezoeken op Soemba. — *M. N. Z. G.*, XXXIV, (1890), bl. 1.

Neurdenburg (J. C.). Overzicht van het zendingswerk in Ned. Indië. II. Timor en Rotti. — *N. Z. T.*, I, (1889), bl. 245.

Westhoff (J. P. G.). De zending op Sumatra. — *R. Zend.*, 1870, bl. 11, 87, 121. — Een zendingsbiduur. (Mededeelingen aangaande de zending in de Battah-landen op Sumatra). — *R. Zend.*, 1892, bl. 5.

Kramer. Aanvang van den zendingsarbeid op Nias. — *R. Zend.*, 1874, bl. 33. — Berichten uit Nias. — *R. Zend.*, 1874, bl. 122, 127; 1887, bl. 174.

Sundermann (H.). Die Insel Nias und die Mission daselbst. — *Allg. M. Z.*, XI, (1884), S. 345, 408; XII, (1885), S. 271, 334. — Het eiland Nias en de zending aldaar. — *R. Zend.*, 1886, bl. 77, 103; 1888, bl. 89.

Aus unserer Nias-Mission. — *B. Rh. M. Ges.*, 1886, S. 133.

Stand der Arbeit auf Toba. — *B. Rh. M. Ges.*, 1884, S. 356.

Deutsche Arbeit im Battaland. — *Ausl.*, 1883, No. 28, S. 541.

Aus der Batta-Mission. I. Ausbreitung am Toba-See. II. Wettstreit zwischen Christenthum und Islam in Siboga. III. Erfahrungen in Sipirok. — *B. Rh. M. Ges.*, 1885, S. 133. — *R. Zend.*, 1885, bl. 17; 1887, bl. 63, 126.

Limburg Stirum (O. J. H. Graaf van). Bezoek aan eenige zendingsposten van het Rijsche Zendelinggenootschap op Sumatra. — *R. Rh. M. Ges.*, 1887, S. 278.

Nias. I. Fünf und zwanzig Jahre Missionsarbeit auf der Insel Nias von H. Sundermann. — II. Die hauptsächlichsten Hindernisse der Ausbreitung des Evangeliums auf Nias. — III. Jahresbericht von den einzelnen Stationen. — *Ber. Rh. M. Ges.*, 1890, S. 228. — *R. Zend.*, 1890, bl. 111, 118.

De nieuwe zending onder de Bataks. Door v. L. — *M. N. Z. G.*, XXXIV. (1890), bl. 210.

Berichten van H. C. Kruijt uit Deli. — *M. N. Z. G.*, XXXIV, (1890), bl. 225.

Aus den Missionsarbeiten am Toba-See. — *B. Rh. M. Ges.*, 1891, S. 168.

Het zuidelijk deel onzer Batta-zending. Naar het Hoogduitsch door E. Sillem. — *R. Zend.*, 1892, bl. 36, 72.

Schreiber (Dr. A.). Een zendingsbiduur den 3 April 1892 te 's Gravenhage gehouden. (Mededeelingen aangaande de zending op Sumatra, Nias en Borneo). — *R. Zend.*, 1892, bl. 61. — Wat heeft de Heer gedurende het laatste jaar op Sumatra gedaan? Toespraak. — *R. Zend.*, 1892, bl. 125.

De Batta-zending. — *R. Zend.*, 1892, bl. 188.

Die Stationen am Toba-See. — *B. Rh. M. Ges.*, 1893, S. 111.

Stand der Missionsarbeit auf Nias. — *B. Rh. M. Ges.*, 1893, S. 172.

De zending op het eiland Nias (in 1892). Door S. — *R. Zend.*, 1893, bl. 78.

Uit Boeloeh-Hawar (Deli). Mededeelingen van J. K. Wijngaarden aangaande de zending onder de Bataks. — *Maandber. N. Z. G.*, 1893, No. 10, bl. 157.

Wijngaarden (J. K.). De zending onder de Karau-Bataks. — *M. N. Z. G.*, XXXVII, (1893), bl. 398.

Greiner (Dr.). De arbeid der zendelingen in Bandjermassing. — *T. N. I.*, 1872, II, bl. 264—268.

Schreiber (Dr. A.). Vergelijking van het zendingwerk onder de Dajaks op Borneo met dat onder de Batta's op Sumatra. — *R. Zend.*, 1877, bl. 133.

Kemmann (F. W. G.). De zending onder de Dajaks. — *M. N. Z. G.*, XXII, (1878), bl. 30.

Le Christianisme chez les Dayaks de Bornéo. — *Ann. E. Or.*, I, (1878—79), p. 161.

Benoit (Rév. P.). Bornéo. État de la mission. — *Miss. Cath.* 1882, No. 662, p. 145.

Zur Charakteristik unserer Missionsgebiete: Borneo, Sumatra, Nias. — *B. Rh. M. Ges.*, 1883, S. 101, 133, 163.

Westhoff (J. P. G.). De zendingsarbeid op Borneo. — *R. Zend.*, 1885, bl. 68; 1877, bl. 98, 98,; 1888, bl. 61; 1889, bl. 121.

Henrich (C. Chr.). De vijftigjarige werkzaamheden der Rijnsche Zending op Zuid-Borneo. — *R. Zend.*, 1887, bl. 141; 1888, bl. 6.

Scholten (H.). Borneo. I. Land en volk. — II. De eerste zendingsarbeid. — III. Het jaar van verdrukking (1859). — IV. Hervatting van den zendingsarbeid. — V. De nieuwe zending: a. De Indische Staatskerk, b. Zendinggenootschappen. — *Maced.* VI, (1888), bl. 51, 84, 129, 213.

Berichten omtrent eenige zendingsposten op Borneo. — *R. Zend.*, 1892, bl. 145.

Bornesische Mission. — *B. Rh. M. Ges.*, 1898, S. 229.

Sundermann. Bericht over de zending te Beto op Borneo. — *R. Zend.*, 1893, bl. 197.

Rooker (H.). Vijf dagen in den zendingswerkkring van Langowan. — *M. N. Z. G.*, XIV, (1870), bl. 357. — Uit de Minahassa. Oud en nieuw uit de inlandsche Christengemeenten te Tondano. — *M. N. Z. G.*, XXII, (1876), bl. 55. — Het nieuwe kerkgebouw te Tondano. (Eene andere bijdrage tot de kennis van het gemeentelven in de Minahassa). — *M. N. Z. G.*, XXX, (1886), bl. 65. — Statistieke opgaven betreffelijk het zielental in de Christelijke gemeenten in de Minahassa op ult. 1892. Met aantekeningen. — *M. N. Z. G.*, XXXVII, (1893), bl. 383, 395.

De zendelingen in de Minahassa. (Kritiek van hunne verrichtingen). — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 149. — Antwoord van een *Controleur in de Minahassa*. — *T. N. I.*, 1869, II, bl. 217—221. — De handelwijze der zendelingen in de Minahassa. Door J. N. Wiersma. — *T. N. I.*, 1870, I, bl. 259. — De repliek des „Ongenoemden”. Door een *Controleur in de Minahassa*. — *T. N. I.*,

1870, II, bl. 221. — Briefwisseling tusschen J. N. Wiersma en F. S. A. de Clercq over de zendelingen in de Minahassa. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 417.

Uit den werkkring van den zendeling J. N. Wiersma te Ratahan (Nov. 1862—April 1863). — *M. N. Z. G.*, X, (1866), bl. 1.

De opleiding der gemeenten in de Minahassa tot meerdere zelfstandigheid. — *M. N. Z. G.*, XI, (1867), bl. 83.

Verhoeff (J. J.). Uittreksels uit een brief over de zendingsposten in Menado. — *M. N. Z. G.*, XIII, (1869), bl. 91.

Wilken (N. Ph.) en J. A. Schwarz. Gedachten over het stichten eener zending in Bolaang-Mongondou. — *M. N. Z. G.*, XI, (1867), bl. 42.

Overzicht van het zendingswerk in de Minahassa. — *M. N. Z. G.*, XII, (1868), bl. 85.

Een benarde toestand. (De zending en het onderwijs in de Minahassa). — *M. N. Z. G.*, XIV, (1870), bl. 1.

Schwarz (J. A. T.). Uit het verslag betrekkelijk de inlandsche Christengemeenten en den werkkring van den hulpprediker te Sonder over het jaar 1879, ingediend bij het Bestuur over de Protest. Kerken in Ned. Indië. — *M. N. Z. G.*, XXV, (1881), bl. 236, 297.

Jaarberichten nopens den voortgang der Evangelisatie in de Minahassa over 1875—1892. — *M. N. Z. G.*, XXI—XXXVII, (1877—1893).

Graafland (N.). De tegenwoordige toestand van de evangelisatie in de Minahassa. — *M. N. Z. G.*, XXIV, (1880), bl. 392. — Vgl. *Econ.*, 1881, II, bl. 279—286.

Neurdenburg (J. C.). Wat is tot hertoe van wege het Ned. Zendelinggenootschap verricht tot het openen van eene zending in Bolaang-Mongondou? — *M. N. Z. G.*, XXVI, (1882), bl. 354. — Het ontstaan van de jongste Roomsche Katholieke Statie in Ned. Oost-Indië (Menado, Amboina, Ternate). — *M. N. Z. G.*, XXXI, (1887), bl. 196.

Besluiten van 10 Maart 1882 en 14 Juni 1883, regelende de verhouding der verschillende Kerkgenootschappen in de Minahassa. — *M. N. Z. G.*, XXVIII, (1884), bl. 126.

Louwerier (J.). Het Roomsche-Katholicisme in de Minahassa. — *M. N. Z. G.*, XXIV, (1880), bl. 40. — Vergaderingen van den hulpprediker te Tomohon met de inlandsche hulppredikers, onderwijzersvoorgangers, ouderlingen en diakenen. (Eene bijdrage tot de kennis van het gemeentelven in de Minahassa). — *M. N. Z. G.*, XXX, (1886), bl. 33. — Beschrijving der inrichting tot opleiding van inlandsche leeraars te Tomohon. — *Maandber. N. Z. G.*, 1891, No. 11, bl. 175.

Wielandt (P. Th.). Uit de Minahassa. (Kerk en zending). — *M. N. Z. G.*, XXIX, (1885), bl. 152.

Toelichting van het standpunt door het Ned. Zendelinggenootschap ingenomen ten opzichte van de zending in de Minahassa. — *Maandber. N. Z. G.*, 1888, No. 8/9, bl. 128—130.

Kelling (F.). De evangelisatie op de Sangir-eilanden. — *B. U. Z. V.*, 1886, No. 11, bl. 202.

Rome tegenover de evangelie-verkondiging in de Minahassa. — *Maandber. N. Z. G.*, 1887, No. 10, bl. 149.

Overgang van Protestantsche Christenen te Tonsea-Lima tot de Roomsche Kerk. (Verslag van den inlandschen hulpprediker E. Sanggor te Tondano). — *Maandber. N. Z. G.*, 1887, No. 10, bl. 150.

Hove (J. ten). Hoe de Bantiks (Menado) tot het Christendom overgingen. (Dichterlijk verhaal van den Hoekoem-besar der Bantiks, met vertaling en aantekeningen). — *M. N. Z. G.*, XXXVI, (1892), bl. 128.

Schippers (M. H.). Herinneringen uit mijn vorigen werkkring te Maoembi in de Minahassa. — *M. N. Z. G.*, XXXV, (1891), bl. 131; XXXVI, (1892), bl. 201, 420.

Mededeelingen aangaande de zending op de Sangir-eilanden. — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 185—187.

Kruijt (A. b. C.). Mijn eerste ervaringen in Poso. — *M. N. Z. G.*, XXXVI, (1892), bl. 369. — Mijn ervaringen te Poso. (Sept.—Dec. 1892). — *Maandber. N. Z. G.*, 1893, No. 6, bl. 81.

De evangelisatie in de Minahassa over 1891. — *Maandber. N. Z. G.*, 1893, No. 2, bl. 17.

Von den Sangir-Inseln. (De zending). — *Allg. M. Z.*, XX, (1893), *Beiblatt*, S. 30.

Coolsma (S.). De zending op de Sangir- en Talaut-eilanden. I. De zending tijdens de O. I. Compagnie. — II. De nieuwere zending. — *N. Z. T.*, V, (1893), bl. 193, 272.

Stukken in betrekking tot de jongste toestanden (godsdiensdienst en onderwijs) in de Minahassa. — *M. N. Z. G.*, XXXVII, (1893), bl. 81—94.

Verhoeff (J. J.). De gemeenten op Letimor (eiland Amboina) in 1871. — *M. N. Z. G.*, XVI, (1872), bl. 368.

Rossert (R.). Kerk en Christendom op Saparoea (Ambonsche eilanden). — *M. N. Z. G.*, XIX, (1875), bl. 234.

Kerkelijk rapport van den Zendeling-leeraar de Vries te Amahei (Ceram). — *T. B. G.*, XXII, bl. 220.

Schoorel (C. W.). De toestand der Christelijke gemeenten op de Zuid-Wester-eilanden. — *M. N. Z. G.*, XXII, (1878), bl. 1.

Neurdenburg (J. C.). Hoe de zending op de Zuid-Wester-eilanden (Banda) tot zegen had kunnen worden. — *M. N. Z. G.*, XX, (1876), bl. 247. — W. Luyke en de zending op de Zuid-Wester-en Ambonsche eilanden. Met bijlage. — *M. N. Z. G.*, XXVIII, (1884), bl. 71, 90, 166. — Eene kweekschool voor zendelingen op Nieuw-Guinea. — *M. N. Z. G.*, XXX, (1886), bl. 156. — Overzicht van het zendingswerk in Ned. Indië. — I. De Ambonsche eilanden. — *N. Z. T.*, I, (1889), bl. 83. — III. De Zuid-Wester-eilanden. — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 90.

Malsen (H. W. van). Batjan. (Toestand der inlandsche Christengemeenten). — *B. U. Z. V.*, 1881, No. 2—3.

Kemmann (F. W. G.). De inlandsche Christengemeenten op de Ambonsche eilanden. — *M. N. Z. G.*, XXVI, (1882), bl. 31, 243. — Statistiek. — *M. N. Z. G.*, XXVIII, (1884), bl. 17.

Wallroth (C.). Die Londoner Mission an der Südostküste von Neu-Guinea. M. K. — *Allg. M. Z.*, XII, (1885), S. 305.

Overzicht van den stand van het zendingswerk in Ned. en Duitsch Nieuw-Guinea. — *Allg. M. Z.*, XVI, (1889), S. 50-56.

De zending op Nieuw-Guinea. (Oordeel van den kommandant van Zr. Ms. stoomschip „Java” A. G. Ellis). — *B. U. Z. V.*, 1889, No. 11, bl. 170. — *N. Z. T.*, I, (1889), bl. 120—121.

Langevoort (M. M.). Een en ander over mijn arbeidsveld (Letti). — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 203—212. — Lief en leed op Letti. — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 257.

Bedenkingen tegen het door het *Algemeen Handelsblad* geopperd denkbeeld, om aan de zendelingen op Nieuw-Guinea bestuursmacht toe te kennen. — *I. G.*, 1891, I, bl. 291—293.

Het Evangelie in de Molukken. — Geschiedenis en tegenwoordige toestand. Met een aanhangsel over Nieuw-Guinea. — *Maced.*, X, (1892), bl. 6, 59, 86, 133, 177, 209, 241, 302; XI, (1893), bl. 68, 108, 128, 161.

Overzicht van den stand der zending op Boeroe. — *B. U. Z. V.*, 1893, No. 8, bl. 121.

Toorenenbergen (J. J. van). De be-zwaren tegen de zending onder de Papoea's, van de zijde der natuurwetenschap. — *N. Z. T.*, I, (1889), bl. 9.

Adriani (M. A.). De zending op N. W. Nieuw-Guinea. — *N. Z. T.*, V, (1893), bl. 299, 321.

Muller (P. J.). De zending J. J. Bär en de zending op de Zuid-Wester-eilanden. — *Stemmen v. waarh. en vrede*, 1892, bl. 375 en 457.

Beschouwingen over de toelating van eene Roomsche-Katholieke missie op de Oostkust van Ceram. — *Maandber. N. Z. G.*, 1890, No. 11, bl. 169—170.

XIV. INRICHTINGEN VAN LIEFDADIGHEID.

Enklaar van Guericke. Mededeelingen aangaande het te Buitenzorg opgerichte Landbouwgesticht „Depok” voor hulpbehoevende afstammelingen van Europeanen. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 31.

Het Roode Kruis in Ned. Indië. — *I. M. T.*, 1876, bl. 1. — Statuten. — *B. Ind. Stbl.*, No. 2735.

Het Parapattan-Weezengesticht te Batavia. — *M. N. Z. G.*, XVII, (1873), bl. 105.

Subsidien toegekend aan de Protestant-sche en Roomsche-Katholieke weeshuizen te Samarang, en Reglement voor die inrichtingen van 1874. — *B. Ind. Stbl.*, No. 2985.

Over de behoefte in Ned. Indië aan een asyl voor oud-gediende militairen, speciaal Europeesche, met voorstellen omtrent de inrichting. — *I. M. T.*, 1883, II, bl. 40.

Bergsma (Mr. W. B.). Het Kolff-fonds. — *I. G.*, 1884, I, bl. 853.

Het uitkeeringsfonds „La constante et fidèle” te Samarang over 1875—1887. — *I. G.*, 1887, I, bl. 797; 1888, I, bl. 637.

Onze luttel kennnis van de Indische weeshuizen. (Historische bijzonderheden aangaande de gestichten van liefdadigheid in Ned. Indië). — *I. G.*, 1890, II, bl. 1340.

Geel. Wat kan de Zendingsbond doen voor de oprichting van militaire tehuizen in Ned. Indië? Referaat met debat. — *Overz. 5de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1887, bl. 172—184.

Buijs (M.). Depok. — *I. G.*, 1890, I, bl. 1239.

Moreu (H. H.) en J. M. Rosskopf. Eenige mededeelingen omtrent het Pro-

testantsche Weeshuis te Semarang in de laatste jaren (1886—90). — *I. G.*, 1891, I, bl. 252.

Rosskopf (J. M.). De weeshuizen te Semarang en de pupillenschool te Gombong. (Eene nalezing op eene gedachtenwisseling in het Ind. Genootschap over verarmde Europeanen op Java). — *I. G.*, 1892, II, bl. 1214. — Vgl. *V. Ind. Gen.*, 1892, bl. 25.

Overzicht betreffende de in Ned. Indië bestaande weeshuizen en andere instellingen van liefdadigheid over 1890 en 1891. — *K. V.*, 1892, bijl. BB.

Alexander. Het korps pupillen te Gombong. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 365, 516.

Kunert (Dr. J. M. E.). Staat aantoonende het gemiddeld van gewicht en lengte der op 31 Oct. 1882 te Gombong aanwezige pupillen. — *G. T. N. I.*, XXIII, bl. 62. — Tweede staat van gewicht en lengte der pupillen te Gombong met eenige ethnologische bemerkingen. — *G. T. N. I.*, XXV, bl. 56.

Lingen (W. van). Het pupillen-corps te Gombong. — *Maandschr. Opv. Schoolw.*, I, (1886—87), bl. 506.

De pupillenschool te Gombong. Door X. — *Paed. Litt. Maandschr.*, V, (1890-91), bl. 853.

Timmermans. Het corps pupillen te Gombong. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 739.

De pupillenschool te Gombong. — *I. G.*, 1893, I, bl. 429.

Kielstra (E. B.). Het Indisch pupillen-corps. — *I. T.*, 29 Sept. 1891, No. 105. — Polemiek Kielstra-Ruempol. — *I. T.*, 13, 20, 27 Oct, 3 Nov. 1891, No. 107, 108, 109, 110.

XV. VERSCHILLENDE INSTELLINGEN, FONDSEN OF VEREENIGINGEN.

Manifest of nieuw programma der Maatschappij tot Nut van den Javaan met toelichting. — *N. en J.*, 1874, No. 11, 12; 1875, No. 1—6. — Gewijzigde statuten en nieuw Reglement der Maatschappij. — *N. en J.*, 1876, No. 1, 3, 5. — Ontbinding van de Maatschappij en vervanging door een Fonds voor het Inlandsch Onderwijs. — *N. en J.*, 1876, No. 6.

Statuten van den Anti-opiumbond te 's Gravenhage. (Goedgekeurd bij Kon. Besluit van 1 Mei 1890, No. 48). — *W. Elout: De Opiumvloek*, 's Grav. 1890, bijl. C.

Stichting van den Zendingsbond en vaststelling van zijn Reglement. — *Overz. 2de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1881, bl. 38, 235. — Uitbreiding van den Zendingsbond. — *Overz. 6de Zend. Conf. Bat. en Depok*, 1889, bl. 190—208; *ibid.*, 7de, 1892, bl. 59—105.

Kritiek van het Reglement van het Weduwen- en Weezenfonds der officieren van het Indisch leger van 1841, met voorstellen tot wijziging. — *I. M. T.*, 1873, bl. 56.

Weduwen- en weezenpensioenen. Door B. — *I. M. T.*, 1878, II, bl. 248.

Het Weduwen- en Weezenfonds der officieren van het Indisch leger. Door C. — *I. M. T.*, 1879, I, bl. 263.

David. Het Indisch Militair Weduwen- en Weezenfonds. — *I. M. T.*, 1879, II, bl. 273, 413, 486.

Niclou (H. A. A.). Het Militair Weduwen- en Weezenfonds. Antwoord op het artikel van David. — *I. M. T.*, 1880, I, bl. 513; II, bl. 52.

Een verborgen bepaling in het Reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds der officieren. Wenk voor trouwlustige gepensioneerden. Door een *Gepensioneerd Officier*. — *I. M. T.*, 1882, II, bl. 205.

Statistiek van het Indisch Militair Weduwen- en Weezenfonds over 1842—1885. Met toelichting en naschrift. — *I. M. T.*, 1884, I, bl. 543.

Stoop (W.). Het Indisch Militair Weduwen- en Weezenfonds. — *Econ.*, 1884, II, bl. 895.

Iets over het Weduwen- en Weezenfonds van de officieren der landmacht in Ned. Indië. Door een *Gepensioneerd Hoofd-officier van het Ned. Indisch Leger*. — *I. G.*, 1888, I, bl. 149.

Verslag van het Officiers-Weduwen- en Weezenfonds over 1885. Met aantekeningen. — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 187. — Als voren over 1886. — *I. M. T.*, 1888, II, bl. 187.

Geer (Dr. P. van). Rapport en advies omtrent het Weduwen- en Weezenfonds van de officieren der landmacht in Ned. Indië. — *I. M. T.*, 1892, I, bl. 404, 481; II, bl. 561. — Overzicht. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1733, 1933. — Wenschelijke verbetering in de regeling der weduwen- en weezenpensioenen voor officieren van de landmacht hier, in onze koloniën en van de zeemacht. Voordracht met debat en bijlagen. — *V. Krijgsw.*, 1892—93, bl. 200—258.

Een teeken des tijds. (Statistiek van kinderen van militaire weduwen over 1871, 1881, 1891 en 1893). — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 186.

Kielstra (E. B.). Het Indisch Militair Weduwen- en Weezenfonds. — *I. T.*, 21 Nov. 1893, No. 217.

Wetsontwerp tot uitkeering van een jaarlijksch subsidie uit de schatkist aan het Militair Weduwen- en Weezenfonds in Ned. Indië, met Memorie van Toelichting en aantekeningen. — *I. G.*, 1893, II, bl. 2110.

Kielstra (E. B.). Ambtenaarsbelangen. (Beschouwingen over de voorstellen tot regeling der pensioenen van ambtenaren en van hunne weduwen en weezen, voorbereid door de beide Staatscommissiën, welke in 1879 en 1882 ter zake verslag hebben uitgebracht, met bespreking ook van de Indische burgerlijke pensioenen). — *Gids*, 1883, II, bl. 236.

Zuidman. Het Burgerlijk Weduwen- en Weezenfonds in Ned. Indië. (Historisch overzicht van het beheer van het fonds, ontleend aan het in 1893 te Batavia verschenen werk van P. H. van der Kemp; met beschouwingen over den actueelen toestand). — *Tijdspr.*, 1893, III, bl. 357.

Eene Indische Officiersvereeniging. (De Maatschappij „Onderlinge Hulp” te Batavia). — *I. M. T.*, 1884, II, bl. 77. — Vgl. *I. M. T.*, 1885, II, bl. 820; 1886, I, bl. 294; 1887, II, bl. 76.

Vink (J. A.). Eene aanbeveling. (Vereeniging van Officieren tot onderlinge ondersteuning ingeval van overlijden en Vereeniging tot onderlinge ondersteuning ingeval van overlijden van officiers-echtgenooten en weduwen). Met naschrift. — *I. M. T.*, 1885, I, bl. 383. — Reglement. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 197. — Toelichting door J. A. Vink. — *I. M. T.*, 1886, II, bl. 395.

Dussen (J. G. H. van der). Onderlinge assurantie van dienstvaarden voor officieren. — *I. M. T.*, 1885, II, bl. 1238; 1886, I, bl. 205, 401.

Kemp (P. H. van der). De Maatschappij „Onderlinge Hulp” te Batavia. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 47. — Eerste jaarverslag (1886). — *I. M. T.*, 1887, II, bl. 76.

Grevers (J. A. P.). Onderlinge ondersteuning bij overlijden. — *I. M. T.*, 1886, I, bl. 597.

Kotting (H.). De Officiersvereeniging tot onderlinge ondersteuning van nagelaten betrekkingen. (Beschouwingen over hare levensvatbaarheid). — *I. M. T.*, 1892, II, bl. 917, 979. — Opmerkingen van A. J. Hamerster. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 82. — Professor Dr. P. van Geer over de Officiersvereeniging tot onderlinge ondersteuning van nagelaten betrekkingen. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 269.

Verwijnen (J. J.). Kapitaalvorming van de Officiersvereeniging tot onderlinge ondersteuning van nagelaten betrekkingen. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 158. — Naschrift van H. Kotting. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 167.

Nugteren. Nog eens het Officiersfonds tot onderlinge ondersteuning van nagelaten betrekkingen. — *I. M. T.*, 1893, I, bl. 365.

Hering (F. C.). De voorstellen tot wijziging van het Reglement van de Officiersvereeniging tot ondersteuning van nagelaten betrekkingen. — *I. M. T.*, 1893, II, bl. 556.

Bijzonderheden omtrent den staat en het werken der Spaarbanken in Ned. Indië, ontleend aan de daarover verschenen verslagen. — *Econ.*, 1872, II, bl. 810—813; 1874, II, bl. 926—932. — *T. N. I.*, 1872, I, bl. 503—505; 1875, I, bl. 402—403.

De Spaarbank te Samarang in haar 25ste jaar. — *I. G.*, 1879, II, bl. 274.

De Bataviasche Spaarbank in 1878. — *I. G.*, 1879, I, bl. 818.

Berg (Mr. N. P. van den). Advies betreffende de inrichting eener Indische Spaarbank-statistiek. — *T. N. L. N. I.*, XXXI, bl. 209—210.

Kunnen postspaarbanken den inlander leeren te sparen? (Overdruk uit het „Indisch Vaderland” van 17 Augustus 1885, No. 195). — *T. N. L. N. I.*, XXXII, bl. 18-20.

Brief van den Directeur der Rijkspostspaarbank Arm. Sassen, dd. 6 Januari 1887, over de kwestie der oprichting van postspaarbanken in de Ned. koloniën. — *T. N. L. N. I.*, XXXIV, bl. 608—610.

De Spaarbanken te Batavia, Semarang en Padang. — *I. G.*, 1880, II, bl. 158.

Jonker (J. C.). Het Indische spaarbankwezen. Een volksbelang besproken. Met 4 bijlagen. — *T. N. L. N. I.*, XXXIII, bl. 216. — Overzicht. — *Econ.*, 1886, II, bl. 1155-1160.

Brons Middel (R.). Een hulpbank voor Indo-Europeanen. (Over de behoefte daaraan in Indië en de wijze van organisatie). — *Maandschr. Opv. Schoolw. N. I.*, II, (1887—88), bl. 3.

Mededeelingen aangaande eene in 1887 te Samarang opgerichte Hulpbank voor inleenverstrekking van kleine sommen tegen pand of borgtocht. — *I. G.*, 1887, II, bl. 1923.

Pannekoek (G. H.). Belegging van spaarpenningen in Ned. Indië. (Door openstelling van de gelegenheid tot inschrijving van gelden op het Grootboek der Ned. Werkelijke Schuld). — *I. G.*, 1889, I, bl. 28.

Sassen (Armand.). Spaarbankzaken. Mededeelingen uit binnen- en buitenland. (Ook uit de Ned. koloniën). — *Econ.*, 1885, II, bl. 789, 939, 1020, 1113, 1186; 1886, II, bl. 653, 709, 815, 967, 1067, 1147; 1887, I, bl. 79, 183, 347, 461, 563; II, bl. 661, 749, 927, 1025, 1081.

De spaarbankfondsen. Door H. P. — *Ind. Mail*, I, (1886), bl. 540.

De ontwikkeling van het spaarbankwezen in Britsch-Indië. (Met opmerkingen ook over het spaarbankwezen in Ned. Indië). — *I. G.*, 1889, II, bl. 2267—2269.

Het eerste jaarverslag der Spaarbank voor inlanders te Modjowarno. — *I. G.*, 1890, I, bl. 1219. — *M. N. Z. G.*, XXXIV,

(1890), bl. 312. — Vgl. *T. B. B.*, VII, bl. 275. — *I. G.*, 1892, II, bl. 1371.

Postspaarbanken in Indië. (Naar aanleiding van een opstel van Armand Sassen in het *Weekblad voor Prov. Gemeente- en Waterschapsobligatiën*). — *I. G.*, 1892, I, bl. 272.

De Spaarbanken in Ned. Indië. (Toestand op 31 December 1891). — *I. G.*, 1893, II, bl. 1294.

WEST-INDIË.

I. Land- en Volkenkunde.

a. STATISTIEK. — GEOGRAPHIE. — ETHNOGRAPHIE.

1. De West-Indische Bezittingen in het algemeen.

Statistische overzichten betreffende Ned. West-Indië, bewerkt door Jhr. C. A. van Sypesteijn, J. C. L. Thiel en Dr. Th. C. L. Wijnmalen (1854—1884). — *Staatk. Staath. Jb.*, 1857—61, 1863, 1865—84.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). Statistisch overzicht van Ned. West-Indië. — *B. Stat. Inst.*, IV, (1888), bl. 140—188. — Vgl. *Jaarcijfers*, (Koloniën), No. 8vv.

Melvill de Carnbée (Bn. P.). Carte générale des Possessions Néerlandaises aux Indes Occidentales, accompagnée de tableaux indiquant la latitude et la longitude des principaux points, la superficie et la population. — *Mon. d. Ind.*, 1846—47, I, p. 123.

Modera (J.). Zeevaartkundige beschrijving van de Ned. W. I. Bezittingen. — *Vh. Zeev.*, N. volgorde, IV, (1844), bl. 343.

De Nederlandsche expeditie naar de West-Indische eilanden en Suriname. — I. Beschrijving der reis op de W. I. eilanden, door Prof. Dr. K. Martin. M. k. — II. Verslag en reisverhaal (Suriname) door Dr. W. F. R. Suringar. — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (*V. M.*) bl. 337, 448, 610; III, bl. 45, 356, 511.

Dumontier (Dr. F. A. C.). Anthropologie van West-Indië. — *Catal. Kol. Tent. Amst.* 1883, *afg. Ned. Kol., Groep I*, bl. 151.

2. Suriname.

Statistieke opgaven betreffende Suriname. — *B. N. Vr. Kol.*, IV, (1847), bl. 439.

Dumontier (Dr. F. A. C.). Bijdrage tot de statistiek van de vrije bevolking der kolonie Suriname (1846—52). — *W. I.*, I, bl. 226.

Bevolking van Suriname op verschillende tijdstippen (1790—1888). — *Surin. Alm.* 1890vv. — Als voren van Paramaribo en Buitenwijken (1790—1888). — *Ibid.*, 1890vv.

Verdeeling van de bevolking van Suriname naar de onderscheidene betrekkingen, beroepen en ambachten, in 1888 en vervolgens. — *Surin. Alm.* 1890vv.

Getalsterkte der districtsbevolking in Suriname in de jaren 1863, 1872, 1873 en 1883—88. — *Jaarcijfers*, (Koloniën), No. 8, bl. 110.

Bijl de Vroe (D.). Rapport omtrent de bevaarbaarheid der Coesoewino-Kreek, en reis derwaarts van den Gouverneur van Suriname in December 1847. — *Vh. Zeev.*, 1848, bl. 379, 541. — *Mon. d. Ind.*, 1848—49, II, p. 6.

Vos (J.). Zeevaartkundige beschrijving van de kust van Guyana tusschen Cayenne en Demerary. — *Vh. Zeev.*, 1853, I, bl. 319.

Verslag van eene reis van het Nickerie-Punt (Nieuw-Rotterdam) naar de Boven-Nickerie, gedaan door den landdrost H. van Genderen met den Heer H. Tyn-dall. — *T. Staatk. Stat.*, XII (1855), bl. 263.

Stort (W.). Uittreksel van het afzonderlijk Journaal van opname en verificatie der hydrographie van de kusten van Suriname over 1852, 1853 en 1854. — *Vh. Zeew.*, 1853, I, bl. 159; 1854, II, bl. 201, 304; 1855, I, bl. 151.

Aanwijzing tot het doorvaren van de geul naar de rivier Marowijne, behoorende bij de kaart volgens de opname in 1854. M. k. — *Vh. Zeew.*, 1858, I, bl. 143.

Klöder (G. A. von). Ueber die niederländischen und französischen Besitzungen in Guyana. — *Z. f. Erdk. Berlin*, IV, (1858), S. 22.

Copijn (A.). Bijdrage tot de kennis van Suriname's binnenland, bijzonder die van een inlandschen volksstam. Uit het journaal van een pleiziertochtje naar de Opper-Saramacca, gedaan in October 1847. — *W. I.*, II, bl. 3.

Fontpertuis (A. de). La Guyane Hollandaise. — *Econ. franç.*, 30 Dec. 1876.

Gifford Palgrave (W.). Dutch Guyana. — *Fortn. Rev.*, Dec. 1875, p. 801. — *Nederlandsch Guyana*. — *Wetensch. Bl.*, Juli-Sept. 1876.

Mededeelingen aangaande de kaart van Suriname door Cateau van Rosevelt en van Lansberge. — *T. A. G.*, IV, (*Med.*), bl. 304; V, bl. 26. — *Vgl. Arch. Kad.*, I, bl. 150.

Zimmermann (G. P. H.). Beschrijving van de rivier Suriname. M. k. — *T. A. G.*, II, bl. 342. — Het nieuwe grondgebied van Suriname boven de samenvloeiing van de Lawa en de Tapanahoni. — *T. A. G.*, Rks. 2, VIII, (1891), bl. 994.

Martin (Dr. K.). Bericht über eine Reise ins Gebiet des Oberen Surinam. Mit 4 Taf. — *B. Inst.*, Rks. 5, I, bl. 1. — *Vgl. T. A. G.*, Rks. 2, II, (*V. M.*), bl. 550—554.

Kappler (A.). Surinam und seine Vegetation. — *Ausl.* 1885, No. 5—10, S. 96, 116, 136, 157, 175, 194.

Fontaine (O.). La Guyane Néerlandaise. — *Bull. Soc. de Géogr. Belge*, IX, (1885), p. 247.

Loth (W. L.). Verslag van de tweede expeditie tot het traceeren van een weg van Brokopondo aan de rivier Suriname tot de Pedrosengoe-vallei aan de Marowijne. M. 2 k. — *T. A. G.*, III, bl. 159.

— Verslag van de expeditie tot het traceeren van een weg van Brokopondo in de rivier Boven-Suriname tot de hoogte van het Awara-eiland in de rivier Boven-Saramacca. M. k. — *T. A. G.*, III, bl. 332. — *K. V.*, (*Suriname*), 1878, *bijl. G.* — Verslag van eene expeditie tot het traceeren van een weg van de Tempatie-Kreek naar de rivier Suriname, in verband met het onderzoek naar het voorkomen van goud in die streek. M. k. — *T. A. G.*, IV, bl. 250. — *K. V.*, (*Suriname*), 1879, *bijl. H.* — Verslag van eene reis, gedaan in de maanden Augustus en September 1879, tot het opnemen van een gedeelte der Boven-Saramacca, de Kleine Saramacca, Moeroe Moeroe- en Mindrineti-Kreeken, alsmede het traceeren en opmeten van eene lijn van af de Mindrineti-Kreek naar de rivier Suriname. M. k. — *T. A. G.*, V, bl. 10. — Verslag van eene reis naar de Lawa tot het verkennen van het terrein tusschen die rivier en de Tapanahoni en van dat tusschen de Toso- en de Sara-Kreek gedaan van Januari tot Mei 1892. M. k. — *T. A. G.*, Rks. 2, X, (1893), bl. 73. — *K. V.*, (*Suriname*), 1892, *bijl. A.*

Westerouen van Meeteren (F. W.). La Guyane Néerlandaise. — *Wetensch. Voordr. Kol. Tent. Amst.* 1883, *Leiden* 1884, bl. 190.

Colaço (E.). The colony of Surinam. — *Jn. of the Agr. Soc. Br. Guyana*, IV, (1886), No. 2; V, (1887), No. 1.

Coudreau (H. A.). Voyage au pays contesté (Guyane). — *Rev. de Géogr. Intern.*, Oct. 1883 *suiv.*

Beoordeelend overzicht van A. Kappler's werk „Holländisch Guiana. Erlebnisse und Erfahrungen eines 43jährigen Aufenthalts. Stuttgart 1881". — *I. G.*, 1882, II, bl. 542—550.

Wesenhagen (A. C.). Een en ander naar aanleiding van August Kappler's „Surinam; sein Land, seine Natur, seine Bevölkerung und seine Kulturverhältnisse. Stuttgart 1887". — *I. G.*, 1887, I, bl. 767.

Valette (T. G. G.). Beoordeelend overzicht van A. J. Riko's werk „Ons rijk Suriname. Rott. 1883". — *D. K. Z.*, 1885, Np. 21, S. 688.

Kate Jz. (Dr. H. F. C. ten). Een en ander over Suriname. — *Gids*, 1898, III, bl. 181. — *Vgl. Ind. Merc.*, 1898, No. 32.

Nijland (E.). De kolonie Suriname. — *N. Z. T.*, III, (1891), bl. 150, 192.

Suriname's Oostergrens, meer bepaaldelijk het Lawa-gebied. Beschrijving. Door P. — *Ind. Merc.*, 1891, No. 28, 29.

Prof. W. Joest's travels in Guiana. — *Pr. R. G. S. London*, 1891, p. 565.

Aanteekeningen gehouden tijdens mijn verblijf in de kolonie Suriname in 1846. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 201.

Beschrijving van Suriname en economische toestand. — *E. Nyland; Schetsen uit Insulinde, Utr.* 1893, bl. 371.

Verschuur (G.). Voyage aux trois Guyanes. — *Tour d. M.*, LXVI, (1893), p. 1, 49, 65.

Focke (Mr. H. C.). Iets over de Arrowakken en hunne taal. — *W. I.*, I, bl. 42. — De Surinaamsche Negermuzijk. — *W. I.*, II, bl. 93.

Kappler (A.). Eine Reise zu den Anca-Buschnegern in Holländisch-Guiana. — *Globus*, Bd. XXXVIII, No. 8—9.

De Boschnegers en de Indiaansche stammen in Suriname. — *A. Kappler; Holl. Guiana. Stuttg.* 1881, S. 70—84, 97—119.

Dumontier (Dr. F. A. C.). Iets over de bereiding van het Wourali-vergift door de Indianen. — *W. I.*, II, bl. 286.

Coster (A. M.). De Boschnegers in de kolonie Suriname. Hun leven, zeden en gewoonten. — *B. Inst.*, Rks. 3, I, bl. 1.

Zimmermann (G. P. H.). De Surinaamsche inboorlingen op de tentoonstelling te Amsterdam in 1883. M. pl. — *E. H.*, 1883, bl. 401, 403.

Die Buschneger in Holländisch Guiana. — *Ausl.* 1885, No. 33, S. 646.

Die Buschneger in Guiana. — *Ausl.* 1886, No. 4, 5, S. 61, 88.

Kate (Dr. H. F. C. ten). Het werk van Prins Roland Bonaparte over de inboorlingen van Suriname. (Les habitants de Suriname, notes recueillies à l'exposition coloniale d'Amsterdam en 1883. Paris 1884). — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (V. M.), bl. 58. — Beitrag zur Ethnographie von Surinam. M. pl. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, I, (1888), S. 223. — On West-Indian stone implements and other Indian relics. W. pl. — *B. Inst.*, Rks. 5, IV, bl. 153.

Joest (Dr. W.). Guyana. Ethnographisches und Verwandtes. M. illustr. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, V, (1893), *Suppl.*

Hensen (Alex. H.). Eenige halssieraden in gebruik bij de Roodhuiden of Indianen in Suriname. — *Kol. Mus., Bull.* No. 3, (1892), bl. 102.

Schneider (H. G.). Die Buschneger Surinames. M. K. — *Allg. M. Z.*, 1893, (Beiblatt), S. 3, 17, 33, 49, 72.

Spitzly (Joh. H.). Notes on three stone adzes from Surinam. W. pl. — *Intern. Arch. f. Ethnogr.*, III, (1890), S. 231.

3. Curaçao en Onderhoorigheden.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). Les colonies néerlandaises dans les Antilles. Étude bibliographique, historique, économique et statistique. — *Rev. Col. Intern.*, 1887, II, p. 391.

Gon Netscher (A. D. van der). Korte beschrijving van de Ned. W. I. eilanden. M. k. — *B. Inst.*, Rks. 3, III, bl. 487. — Bijlagen: I. Statistiek der Ned. Antillen tot en met 1862, het jaar vóór de opheffing der slavernij. — II. Statistiek der Ned. Antillen na de emancipatie (1863—1866). — *B. Inst.* Rks. 3, III, bl. 501, 521, 532.

Beschrijving van een bezoek aan het eiland Curaçao. — *Appun; Venezuela. Arnhem* 1872, bl. 177—189.

Dissel (J. S. van). Eenige opmerkingen omtrent den stoffelijken toestand van het eiland Curaçao. — *B. Inst.*, Rks. 3, III, bl. 436.

Gabb (W. M.). Notes on the island of Curaçao. — *American Jn. f. Sc. and Arts*, May 1873, p. 382.

Kuijper (J.). Curaçao. M. k. — *T. A. G.*, VI, bl. 167. — Curaçao en Panama. M. pl. en k. — *E. H.*, 1882, bl. 168.

Koolwijk (A. J. van). De Indianen-Caraïben, oorspronkelijke bewoners van Curaçao. — *T. A. G.*, V, bl. 57.

Aubry (M.). Notes sur la latitude de Curaçao et sur les longitudes de la Guayra, Puerto Cabellà, Curaçao et Saint-Martin. — *Ann. Hydr.*, Paris, 1887, p. 45.

Verschuur (G.). L'île de Curaçao. — *Tour d. M.*, LXVI, (1893), p. 8.

L'île de Bon-Aire. — *Mon. d. Ind.* 1848-49, II, p. 10.

Bisschop Grevelink (A. H.). Beschrijving van het eiland St. Eustatius. — *B. N. Vr. Kol.*, III, (1846), bl. 1, 133.

Blommendal (A. R.). Korte aantekeningen over het eiland Sint-Eustatius. M. k. — *T. A. G.*, I, bl. 62.

Koolwijk (A. J. van). De Indianen-Caraïben van Aruba. M. pl. — *T. A. G.*, VI, (*Versl.*), bl. 222. — Nalezing. — *T. A. G.*, VII, (*Med.*), bl. 80. — Verschillende mededeelingen aangaande het eiland Aru-

ba. — *T. A. G.*, Rks. 2, I, (*V. M.*), bl. 184, 369, 595, 598, 600, 601.

Dornseiffen (Dr. J.). Het eiland St. Martin en omliggende eilandjes. M. k. — *T. A. G.*, (*Versl.*), VII, bl. 128.

Hamon-Dufougeray (Dr.). Saint-Martin. — *Arch. de Méd. Nav.*, Janv. 1883. — Notes sur l'île de Saint-Martin. Etude comparative des parties hollandaise et française. — *Bull. Soc. de Géogr. Lorient*, 1884, No. 12, p. 109.

Dissel (J. S. van). Eenige bijzonderheden omtrent het eiland Bonaira. — *B. Inst. Rks.* 3, III, bl. 470.

b. NATUURKUNDIGE BESCHRIJVING.

1. Geologie. — Mineralogie.

Berichten over de geologische gesteldheid van Suriname. (Ontleend aan rapporten van Dr. F. Voltz). — *K. en Letterb.*, 13 Januari, 8 April, 25 November 1854; 1 Augustus 1855. — *W. I.*, I, bl. 153, 312; II, bl. 69.

Prijsvraag voor eene geologische beschrijving en kaart van Suriname benevens een onderzoek der fossiele organische overblijfselen aldaar. — *W. I.*, I, bl. 79.

Vruchteloze nasporingen in Suriname naar steenkolenmijnen. — *Vh. Zeev.*, 1857, II, bl. 17.

Rapport der Commissie tot onderzoek naar den toestand der afspoeling van de Nickerie-kust, enz., benoemd bij Gouvts. Besluit van 16 April 1872. — *K. V. (Surin.)*, 1872, *bijl. B.*

Elout van Soeterwoude (Jhr. Mr. W.). De Surinaamsche goudvelden. — *Gids*, 1884, I, bl. 436.

Barveaux (G.). L'or à la Guyane Française (en in Suriname). — *Rev. Mar. Col.*, XXXVII, (*Mai* 1873), p. 361.

Martin (Dr. K.). Aantekeningen bij eene geognostische overzichtskaart van Suriname. — *T. A. G.*, Rks. 2, V, (*V. M.*), bl. 444. — Voorloopige mededeelingen over de geologische onderzoeken in Suri-

name. — *Versl. 1ste Nat. en Gen. Congr.* 1887, bl. 275.

Auszug aus den Briefen von Dr. F. Voltz. (Geologie von Surinam). — *Dr. K. Martin; Geol. Studien N. W. I.*, Leiden 1885, S. 178—188.

Kloos (J. H.). Untersuchungen über Gesteine und Mineralien aus West-Indien. — *Samml. Geol. Mus. Leiden*, Ser. 2, Bd. I, S. 1, 169.

Die neuen Goldlager in Guyana. — *Ausl.* 1888, No. 14, S. 279.

Neue Goldlager in Holländisch Guiana. — *Ausl.* 1888, No. 16, S. 318.

Gold in Guyana. — *Ausl.* 1888, No. 42, S. 840.

Mather (A. J.). The goldfields of Dutch Guiana. — *Engineering Mag.*, May 1893, p. 183. — Het oordeel van een Amerikaan over de goudvelden van Ned. Guyana. (Overzicht van het opstel van A. J. Mather). Door H. Pijttersen Tzn. — *Vr. v. d. D.*, VIII, (1893), bl. 657.

Schepman (M. M.). Bijdrage tot de kennis der mollusken-fauna van de schelprotsen van Suriname, naar de door den Heer Voltz gemaakte verzameling bewerkt. — *Samml. Geol. Mus. Leiden*, Ser. 2, Bd. I, S. 150.

Goudzoekers en goudvelden in Suriname. — *Ind. Merc.*, 1892, No. 6.

Dumontier (Dr. F. A. C.). Bijdrage tot de kennis der geologische gesteldheid van het eiland Curaçao. — *V. M. K. Ak. v. W.*, (Nat.), VIII, bl. 287.

Mededeelingen uit de rapporten van Stiff betreffende de geologie van Curaçao, Bonaire en Aruba. — *V. M. K. Ak. v. W.*, (Nat.), X, bl. 191, 307; bl. 252—253.

De rotsguano op Bonaire. (Volgens een opstel van Dr. K. Martin in het Tijdschrift der D. Geol. Gesellschaft). — *T. M. N.*, 1880, bl. 6.

Ontdekking van belangrijke zwavel-lagen op het eiland Saba. — *Ausl.* 1871, No. 3, S. 312.

Martin (Dr. K.). Aanteekeningen bij geologische kaarten van Curaçao, Bonaire en Aruba. — *T. A. G.*, Rks. 2, IV, (*V. M.*), bl. 532.

Dell (F.). Proeve van inlichtingen omtrent het wetenschappelijk standpunt, dat de kolonie Curaçao uit het oogpunt van den ingenieur beschouwd, inneemt. — *T. Inst. Ing.*, 1889-90, I, (*Not.*), bl. 61—62.

Lorié (J.). Fossiele Mollusken von Curaçao, Aruba und der Küste von Venezuela. — *Samml. Geol. Mus. Leiden*, Sr. 2, Bd. I, S. 111.

Coppensaal. Mededeelingen omtrent de geologische gesteldheid van het eiland Bonaire. — *K. V. (Curaçao)*, 1870, *bijl. C.*

Epp (Dr. C. F.). Verslag van het onderzoek in 1884 naar de voor de industrie belangrijke mineralen op het eiland Aruba. — *K. V.*, (*Curaçao*), 1885, *bijl. B.* — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (*V. M.*), bl. 496.

Bitterwater van Aruba. — *T. M. N.*, 1883, bl. 321.

Koolwijk (A. J. van). Berichten (van natuurkundigen aard) uit Aruba. — *T. A. G.*, Rks. 2, I, (*V. M.*), bl. 369. — Het goudland Aruba. — *T. A. G.*, Rks. 2, I, (*V. M.*), bl. 598. — Bronnen van mineraal water op Aruba. — *T. A. G.*, Rks. 2, I, (*V. M.*), bl. 600.

Onderzoekingen in Ned. West-Indië. — Trasspecie op St. Eustatius. — Toestanden op Saba. (Rapporten van A. H. Bisschop Grevelink en J. C. Gast van 1845 en 1857). Medegedeeld door Jhr. Mr. J. K. W. Quarles van Ufford. Met inleiding. — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (*V. M.*), bl. 195.

Molengraaff (Dr. G. A. F.). Het geologisch verband tusschen de West-Indische eilanden. — *Ind. 1ste Nat. en Gen. Congres Haarl.* 1888, bl. 287. — Ueber vulkanischen Schwefel aus Saba in West-Indien. — *Z. f. Kryst. und Miner.*, XIV, (1888), *Leipzig*, S. 43.

De goudvelden van Aruba. — *T. N. I.*, 1893, I, bl. 231—233.

2. Planten- en Dierenrijk.

Focke (Mr. H. C.). Aanteekeningen betreffende de in Suriname voorkomende soorten van het geslacht vanilla. — *W. I.*, I, bl. 275.

Six (Mr. G. A.). Overzicht van de beoefening der plantkunde in Nederland en deszelfs Overzeesche Bezittingen. — *Alb. d. Nat.*, Juni 1877.

Kappler (A.). Surinam und seine Vegetation. — *Ausl.*, 1885, No. 5—11, S. 96, 116, 136, 157, 175, 194.

Lijst der op Curaçao inheemsch zijnde planten met opgave der inlandsche benamingen en de waarde, die sommige voor de geneeskunde of voor ander gebruik hebben. — *Simons; Curaçao. Oosterwolde* 1868, bl. 133—156.

Rijkdom van Suriname's planten- en dierenrijk. (Volgens aanteekeningen van G. S. de Veer). — *B. Inst.*, N. Rks., VII, (1864), bl. 192.

Suringar (W. F. R.). *Melocacti novi ex insulis Archipelagi Indici-Occidentalis Neerlandicis Curaçao, Aruba et Bonaire.* — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 3, II, bl. 183. — Nieuwe bijdragen tot de kennis der Melocacti van West-Indië. — *Ibid.*, Rks. 3, VI, bl. 408, 438. — Derde bijdrage. M. k. — *Ibid.*, Rks. 3, IX, bl. 406.

Bisschop Grevelink (H.A.). De West-Indische stuipboom. — *T. M. N.*, 1881, bl. 75.

Ooftleverende planten uit de tropische gewesten, en vooral van West-Indië. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, I, (1885—86), bl. 417; II, (1886—87), bl. 149, 193, 238, 355, 423.

Verslag omtrent den staat der bosschen en de houtsoorten in de kolonie Suriname door de Onder-constructeurs der Marine H. Buijs en P. F. Jansen. (1839). — *Vh. Zeev.*, N. volgorde, (1841), II, bl. 128.

De rijkdom der Surinaamsche bosschen in meubelhout. — *T. Staath. Stat.*, VII (1852), bl. 495.

Sijpesteijn (Jhr. C. A. van). Over Surinaamsche houtsoorten. M. 4 bijl. — *W. I.*, I, bl. 61, 161. — Gebruik van *W. I.* Ind. houtsoorten bij spoorwegen. — *W. I.*, II, bl. 141—143.

Verslag over Surinaamsche houtsoorten, met debat. — *V. M. K. Ak. v. W.*, (*Nat.*), IV, bl. 264—267.

Focke (Mr. H. C.). Nog iets over hout. — *W. I.*, II, bl. 18.

Over het manbark-lakhout uit Suriname. — *W. I.*, II, bl. 136—140.

Modera (J.). Duurzaamheid der West-Indische houtsoorten. — *W. I.*, II, bl. 140—141.

Over eene West-Indische houtsoort, die niet door den paalworm aangetast wordt. — *V. M. K. Ak. v. W.*, (*Nat.*), XIV, bl. 324—326. — Brief van Jhr. C. A. van Sijpesteijn over de West-Indische houtsoorten, die bestand zijn tegen den paalworm. — *Ibid.*, XV, bl. 50.

Rapport van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in Zeeland over Surinaamsch hout bestand tegen den paalworm. — *T. Inst. Ing.*, 1869—70, (*Not.*), bl. 7, (*bijl.*).

Libertador Ellis (T.). Eenige harde, duurzame en veerkrachtige Surinaamsche houtsoorten. — *Ind. Merc.*, 1891, No. 2.

Kappler (A.). Die Thierwelt in Hollandisch Guiana. — *Aust.*, 1885, No. 27ff; 1886, No. 6ff.

Bleeker (Dr. P.). Descriptions de quelques espèces nouvelles de silures de Surinam. — *V. M. K. Ak. v. W.* (*Nat.*), XIV, bl. 302, 371. — Sur deux nouvelles espèces de citharichtys de Surinam. — *Ibid.*, XV, bl. 452.

Ehrhardt (A.). Eenige aantekeningen omtrent de Surinaamsche kevers. — *W. I.*, II, bl. 234.

Bisschop Grevelink (A. H.). Vernieling van boomen en planten door insecten in keerkingslanden. (Hoofdzakelijk over de *W. I.* koloniën). M. bijl. — *B. Inst.*, Rks. 4, I, bl. 197, 208.

3. Klimaat. — Gezondheids-toestand. — Geneeskunde.

Aperçu général du climat des Antilles. — *Rev. Col.*, Sér. 2, X, p. 63.

Duttenhofer (Dr.). Over klimaat, gezondheidstoestand en dierenrijk van Suriname. — *Hnd. Geschr. Ind. Gen.*, VI, (1859), bl. 161—245.

Buijs Ballot (Dr.). Klimatologie van onze koloniën en aardmagnetisme. — *Wetensch. Voordr. Kol. Tent. Amst.* 1883. Leiden 1884, bl. 267.

Landré (C.) en F. A. C. Dumontier. Voorschriften tot behoud der gezondheid voor naar Suriname vertrekkende Europeesche landverhuizers. — *W. I.*, I, bl. 89.

Hombroun. Geneeskundige topographie der Antillen vergeleken met die der Sunda-eilanden. — *Vh. Zeew.*, *N. volgorde*, VI, (1846), bl. 110, 367, 722.

Reglement tot afwering van besmettelijke ziekten in Suriname. — *Vh. Zeew.*, *N. volgorde*, IV, (1844), bl. 683.

Leent (Dr. van). La Guyane Néerlandaise. Contribution à la géographie médicale. — *N. Mil. Gen. Arch.*, V, (1881), bl. 449.

Landré (Dr. C.). De ziekte-toestand in de kolonie Suriname gedurende het jaar 1853. — *W. I.*, I, bl. 119.

Steijnis (Dr. G. C.). De gezondheidstoestand in Suriname. — *Vr. d. T.*, Jrg. XV, (1888—89), I, bl. 65.

Over de hoeveelheid regen gevallen in de kolonie Suriname, naar waarnemingen van 1847—1854. — *W. I.*, I, bl. 265.

Weerkundige waarnemingen te Paramaribo in 1870—72. — *Ned. Meteor. Jb.*, 1871, I, bl. 277; 1872, I, bl. 285. — Als voren in 1880, 1881 en 1883. — *Ibid.*, 1881, 1883, 1888, bl. 1.

Regenwaarnemingen te Paramaribo in 1879—1888 en 1864—1888. — *Surin. Alm.* 1890, bl. 60—63.

Sebastian (A. A.). Over de ziekten der Negers. — *V. M. K. Ak. v. K.* (*Nat.*), I, bl. 217.

Laure (L.). Is de gele koorts besmettelijk? Medegedeeld door Dr. F. A. C. Dumontier. — *W. I.*, II, bl. 54.

Behandeling der gele koorts met „oleum therebinthinae”. — *W. I.*, II, bl. 136.

Thienen (Dr. P. J. van). Verslag der in het district Nickerie geheerscht hebbende cholera-epidemie gedurende de maanden Juli, Augustus en September 1854. — *W. I.*, II, bl. 117.

Duchassaing (P.). Over de elephantiasis arabum in West-Indië. Met een nawoord, betreffende deze ziekte in de kolonie Suriname, door Dr. C. Landré, en statistiek over 1831—1855. — *W. I.*, II, bl. 209.

De zaak der lepra en elephantiasis in Suriname. — *W. I.*, II, bl. 296—298.

Voorhelm Schneevooft. Verslag op het rapport van Ooijkaas omtrent het Leprozen-Etablissement „Batavia” in de kolonie Suriname, met correspondentie daarover. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, II, bl. 319, 363, 381. — Vgl. *W. I.*, I, bl. 318—320.

Ferguson. Beredeneerd verslag van de gele koorts op het eiland Curaçao, welke epidemisch voorgekomen is bij het garnizoen en aan boord van de „Cornelis Dirks” in 1878. — *N. Mil. Gen. Arch.*, IV, (1880), bl. 451.

Schelkly (Dr. W.). Aanteekeningen uit de chirurgicale afdeeling in het hospitaal te Paramaribo over 1 Januari 1833—1 Juli 1838. — *N. Mil. Gen. Arch.*, XIII, (1839), bl. 203.

Verslag omtrent de scheurbuik die in het jaar 1889 onder de bevolking van Curaçao is voorgekomen. — *K. V. (Curaçao)*, 1890, bijl. C.

Seiler (J. B. P. L.). Verslag omtrent de scheurbuikziekte op het eiland Bonaire. — *K. V. (Curaçao)*, 1890, bijl. D.

Over een door de Regeering met de Roomsche gemeente in Suriname gesloten contract voor de verpleging van al de melaatschen aldaar op Rijkskosten. — *N. Z. T.*, IV, (1892), bl. 319; V, (1893), bl. 254—256. — Protest van Protestantsche inwoners van Paramaribo. — *Ind. Merc.*, 1892, No. 37.

II. Geschiedenis. — Levensbeschrijvingen.

Nederlandsch Gujana of beschouwing van den oorsprong der kolonie Suriname, de voormalige en tegenwoordige staatshuishoudelijke inrichtingen aldaar, enz. — *B. N. Vr. Kol.*, I, (1844), bl. 308, 386; II, (1845), bl. 1, 465; III, (1846), bl. 213.

Netscher (P. M.). Les Hollandais au Brésil. Récit succinct des principaux exploits de nos ancêtres dans l'Amérique Méridionale, leurs conquêtes au Brésil et leur puissance colossale dans cette colonie sous le comte Joan Maurice de Nassau au commencement du 17me siècle. — *Mon. d. Ind.*, 1848—49, I, p. 181, 252, 321, 390, 417.

Bisschop Grevelink (A. H.). De volkplanting op het eiland St. Eustatius van 1816 tot op den tegenwoordigen tijd. Met aanhangsel: Vrije bevolking van St. Eustatius op 1° Januari 1846. — *B. N. Vr. Kol.*, IV, (1847), bl. 29, 203, 230.

Sijpesteijn (Jhr. C. A. van). Historische bijzonderheden nopens de vestiging van Fransen uitgewekenen (réfugiés) in Suriname. — *W. I.*, I, bl. 111. — Geschiedkundige aanteekeningen nopens de opvolging en het recht daartoe in het bestuur der kolonie Suriname tot in 1769, zoomede over den Kommandeur Abraham van Vredenburg; met fac-similés der handteekeningen van een aantal voorname personen en lijst van Gouverneurs en Commissarissen loopende tot 1842. — *W. I.*, I, bl. 197; II, bl. 28. — Brieven van de weduwe van den Gouverneur v. Somseldijk over de opzending van diens lijk en tot aanbeveling van haren zoon, den Heer van Châtillon aan het Bestuur in Suriname; met fac-similé van hare handteekening. — *W. I.*, I, bl. 217. — De la Condamine in Suriname en in Nederland (1744). — *Vad. Letteroef.*, Mei 1869, II, bl. 195. — De la Condamine in Suriname. — *W. I.*, II, bl. 238.

Niederländisch Guiana. (Historisch overzicht en blik op de toekomst). — *Unsere Zeit*, 1 Nov. 1874, S. 594.

Rees (Mr. O. van). Willem Usse-
linx en zijne inzichten en bemoeijingen
omtrent de stichting van volkplantingen
in Amerika en de oprichting der W. I.
Compagnie. — *Vad. Letteroef.*, Mei 1867,
I, bl. 279.

Baert (Mr. F. J.). Een blik op de econo-
mische ontwikkeling van ons vaderland
in de 17de en 18de eeuw. (Hierin over
de lotgevallen der W. I. Compagnie). —
Econ. (B.), 1865, bl. 1, 107.

Kan (C. M.). Overzicht der vestiging
en uitbreiding van het Europeesch gezag
in de Ned. koloniën door reizen, verover-
ingen en contracten, met eene lijst van
historische documenten. — *Catal. Kol.
Tent. Amst.* 1883, *afd. Ned. Kol.*, Groep III,
bl. 1—18.

Geschiedkundig overzicht van het ont-
staan van het gemeen overleg tusschen
de Regeering en de Staten-Generaal aan-
gaande de koloniën (1798—1857). — *Hnd.
Geschr. Ind. Gen.*, VI, (1859), bl. 260—329.

Robidé van der Aa (P. J. B. C.). Ge-
schiedkundig overzicht van het aandeel
der Volksvertegenwoordiging aan de Wet-
geving voor de koloniën (1798—1848). —
Kol. Jb., I, (1861—62), bl. 35, 81, 339, 513,
577; II, (1862—63), bl. 65.

Geschiedkundige aantekeningen betref-
fende Ned. West-Indië sedert 1533. —
Surin. Alm. 1890vv.

Naamlijst der Gouverneurs van Suriname
(1665—1889) en van Curaçao (1848—1882).
— *Surin. Alm.* 1890vv.

Kessler. Een bijdrage tot de geschie-
denis van de koloniën in West-Indië. (Brief
van den Luitenant-Kolonel Matthias
aan het Prov. Gouvernement van Berbice,
dd. 24 Sept. 1803, betreffende de capitulatie
van het garnizoen). — *M. Sp.*, 1892, bl. 506.

Chronologisch overzicht betreffende de
Ned. koloniën in West-Indië. — *A. M. H. J.
Stokvis; Manuel d'histoire etc.* Leiden 1891,
III, p. 506—509.

Telting (Mr. A.). De Nederlanders in
Chili. — *I. G.*, 1898, II, bl. 2012.

Biographie du Vice-amiral J. C. Rijk
Gouverneur-Général des Indes Occiden-
tales Néerlandaises. — *Mon. d. Ind.*, 1848-49,
I, p. 80, 132.

Julius Constantinus Rijk, Gouver-
neur-Generaal der Ned. W. I. Bezittingen.
— *Hnd. Geschr. Ind. Gen.*, I, (1854), bl. 133-142.

W. Vrolik. Levensbericht van J. C.
Rijk. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, II, bl. 270.

Aanwijzing van eene bestaande levens-
beschrijving van Cornelis van Aersen,
Heer van Sommelsdijk. — *Hnd. Geschr.
Ind. Gen.*, I, (1854), bl. 394.

Sijpesteijn (Jhr. C. A. van). De vraag
van den „Navorscher” betreffende Mr. J.
J. Mauricius. — *W. I.*, I, bl. 220. —
Iets over den Gouverneur-Generaal Wig-
bold Crommelin. — *W. I.*, II, bl. 108.
— Mr. Joan Jakob Mauricius, Gou-
verneur-Generaal van Suriname. — *Hnd.
Geschr. Ind. Gen.*, V, (1858), bl. 93.

Levensschets van P. R. Cantzlaar,
Gouverneur-Generaal der W. I. Bezittingen.
— *Hnd. Geschr. Ind. Gen.*, IV, (1857), bl. 191.

Levensbeschrijving van Abraham de
Veer, Gouverneur van Suriname. — *Hnd.
Geschr. Ind. Gen.*, VI, (1859), bl. 78.

Levensschets van Jhr. J. G. O. S. von
Schmidt auf Altenstadt, Gouverneur
van Suriname. — *Hnd. Geschr. Ind. Gen.*,
VII, (1860), bl. 57.

Levensschets van H. C. Focke. — *Hnd.
Geschr. Ind. Gen.*, VII, (1860), bl. 312.

Levensschets van Dr. Friedrich Voltz.
— *Hnd. Geschr. Ind. Gen.*, VI, (1859),
bl. 242—245.

Richard Frans van Lansberge,
Gouverneur van Suriname. Met portret.
— *Surin. Alm.* 1890, bl. 7.

Jhr. Cornelis Ascanias van Sijpe-
steijn, Gouverneur van Suriname, 1873—
1882. Met portret. — *Surin. Alm.* 1891, bl. 9.

Mr. Jan Willem Gefken, Procureur-
Generaal in de kolonie Suriname, 1867—
1867. Met portret. — *Surin. Alm.* 1892, bl. 9.

Elout van Soeterwoude (W.). In
memoriam. Johannes François Adria-
aan Cateau van Rosevelt. — *T.
A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 289.

Mr. Hendrik Jan Smidt. Met por-
tret. — *Surin. Alm.* 1893, bl. 5.

Johan François Adriaan Cateau van Rosevelt. Door J. E. M. Met portret. — *Surin. Alm.* 1894, bl. 5.

Beschrijving en afbeelding van het wapen van Paramaribo, tevens dat van Suriname. — v. *Sijpesteijn*; *Beschr. v. Suriname. 's Grav.* 1854, bl. 81.

III. Beheer.

a. IN HET ALGEMEEN.

Cohen Stuart (J. A. T.). West-Indische comptabiliteitswetten. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1877, bl. 69—88.

Een zijdelingsch Oost-Indisch belang. (De subsidieering der W. I. koloniën en het voorschottenstelsel ten behoeve van de koelie-immigratie in Suriname). — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 127.

Juta (E. J. W.). Eenige opmerkingen betreffende Suriname en de W. I. eilanden. — *T. M. N.*, 1891, (*Off. Med.*), bl. 66—75. — De belangen van Ned. West-Indië. — *T. M. N.*, (*Off. Med.*), bl. 164—168.

Molengraaff (Dr. G. A. F.). Nationale belangen in West-Indië verwaarloosd. — *Vr. v. d. D.*, VII, (1892), bl. 673. — Overzicht. — *Econ.*, 1893, I, bl. 186—188.

Pijttersen Tz. (H.). Hervorming van het West-Indisch bestuur. (Naar aanleiding van de Wetsontwerpen tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen van Suriname en Curaçao en tot wijziging van de Regeeringsreglementen voor de W. I. Bezittingen). — *Vr. d. T.*, Jrg. XX, (1893—94), I, bl. 105.

Bool (H. J.). Hervorming van het West-Indisch Bestuur. — *Vr. d. T.*, Jrg. XX, (1893—94), I, bl. 201.

Institutions politiques, civiles, militaires et religieuses de la colonie de Surinam. — *Mon. d. Ind.*, 1847—48, I, p. 22.

Brieven uit Suriname over den toestand der kolonie. — *B. N. Vr. Kol.*, III, (1846), bl. 88.

Veth (P. J.). Suriname. (Toestand der kolonie). — *Gids*, 1855, I, bl. 186.

Delden (M. A. van). De nieuwe staats-

regeling van Suriname. — *B. Best. Ned.*, XIII, (1867), bl. 403.

Delta. Curaçao en Onderhoorigheden. Een vrijmoedig woord naar aanleiding van de Begroting van 1869. — *Econ.*, 1869, I, bl. 391. — Vgl. *Econ.*, 1869, II, bl. 987.

Suriname en zijne vooruitzichten. — I. Inleiding. — II. Eene Surinaamsche plantage. Door X. Met naschrift. — III. Het staatstoezicht in Suriname. Door Delta. Met naschrift. — *Econ.*, 1870, II, bl. 769, 772, 795, 800.

Verslag der Commissie benoemd bij Gouvernementsbesluit van 4 Oct. 1869, No. 11, om voorstellen te doen tot reorganisatie van het administratief beheer der kolonie Suriname. — *K. V.*, (*Suriname*), 1873, *bijl. A.*

Becijfering der 40 millioen gulden, door Nederland sedert 1817 betaald ten behoeve van de kolonie Suriname. — *Van den Brandhof*; *Toekomst v. Surin. 's Grav.* 1878, bl. 47.

Friedmann (Dr.). Zustände in Niederländisch Guiana im Jahre 1858. — *Z. f. Erdk. Berlin*, XI, (1861), S. 134. — Aus den Niederl. Kolonien vom Jahre 1870. (Niederl. Westindien). — *Ausl.*, 1871, No. 28, 29, S. 656, 692.

Niederländisch Guiana. (Toestand en blik op de toekomst). — *Unsere Zeit*, Nov. 1874, S. 594.

Beschouwingen over Surinaamsche toestanden. — *Econ.*, 1876, I, bl. 411—425.

Cohen Stuart (J. A. T.). De toestand van Suriname en de werking van het nieuwe Regeeringsreglement. Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1876, bl. 1—32. — Britsch-Guyana in 1878. — *Econ.*, 1879, I, bl. 217.

Verslag omtrent hetgeen de Ned. Maatschappij tot bevordering van Nijverheid zou kunnen doen tot bevordering der be-

langen en verbetering van den toestand van Suriname. — *T. M. N.*, 1877, bl. 264. — Prijsvraag der Maatschappij betreffende hetzelfde onderwerp. — *T. M. N.*, 1877, bl. 144. — Vgl. *Hnd. Nijv. Congr.*, 1876, bl. 89—90.

Een noodkreet voor Suriname. Door Z. (Naar aanleiding van een adres der „Vereeniging voor Suriname” aan den Minister van Koloniën over den toestand der kolonie). — *T. N. I.*, 1877, II, bl. 234—239.

Heldring (B.). Suriname. — *Gids*, 1876, I, bl. 217. — De toekomst van Suriname. — *Gids*, 1878, IV, bl. 534.

Suriname in 1878. (Ontleend aan het Koloniaal Verslag van dat jaar; met aantekeningen). — *I. G.*, 1879, I, bl. 377.

Het verleden, het heden en de toekomst van Suriname. Met een voorwoord van Mr. Seml. van Praag. — *Econ.*, 1879, I, bl. 145.

Koloniale Zustände in Surinam. Von einem Kolonisten. — *Ausl.*, 1884, No. 48, S. 944. — Overzicht. — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (*V. M.*), bl. 44.

Kielstra (E. B.). Lessen uit het verleden. (Naar aanleiding van „Geschiedenis van de koloniën Essequibo, Demerary en Berbice, door P. M. Netscher. 's Grav. 1888”. Met beschouwingen over den tegenwoordigen toestand van Ned. en Britsch-Guyana). — *Gids*, 1889, I, bl. 356. — Vgl. *Tijds.*, 1889, I, bl. 372.

Het land van melk en honig. (Beschouwingen over den toestand van vervalder kolonie Suriname en de middelen tot herstel, ontleend aan „de Bode van Paramaribo”). — *Ind. Merc.* 1886, No. 38, bl. 484.

Westerouen van Meeteren (W. F.). De toestand en toekomst van Suriname. — *Vr. v. d. D.*, I, (1886), bl. 427.

Muller van Voorst (S.). Wat ontbreekt Suriname? (Naar aanleiding van twee geschriften van Mr. A. C. Wesenhagen over den toestand der kolonie. Rott. 1886). — *Gids*, 1887, II, bl. 162. — Overzicht. — *I. G.*, 1887, I, bl. 602—609. — Suriname. (Beschouwingen over den toestand der kolonie in vergelyk met dien van Demerary, met aanwijzing der middelen van herstel). — *Gids*, 1890, I, bl. 535.

Wesenhagen (A. C.). Beoordeelend overzicht van de brochure van F. L. Geer-

ling „De provincie Suriname. 's Grav. 1887”). — *I. G.*, 1887, II, bl. 1507.

Overzicht betreffende de werking der Verordening van 9 Febr. 1886 (Gouvts-Besluit, No. 3), op de invoering en heffing der Personeele Belasting in Suriname). — *K. V.*, (*Suriname*), 1887, bijl. J².

Surinaamsche begrootingen, 1867—1890. — *Surin. Alm.* 1890vv.

Busch (C. von). Die Verhältnisse in Surinam. — *D. K. Z.*, 1890, No. 7, S. 84. — Vgl. *Ind. Merc.*, 1890, No. 15.

Juta (E. J. W.). De ontwikkeling van Suriname. — *T. M. N.*, (*Kol. Mus.*), 1891, bl. 122.

Suriname. (Naar aanleiding van eene Memorie van E. J. W. Juta). — *Ind. Merc.*, 1891, No. 20. — Surinaamsche belangen. Door X. (Naar aanleiding van hetzelfde stuk). — *Ind. Merc.*, 1891, No. 31.

Gonggrijp (J. R. C.). Vooruitgang in Suriname. — *Ind. Merc.*, 1889, No. 18.

Eine sociale Beweging in Suriname. — *Allg. M. Z.*, XVIII, (1891), S. 76, (*Beiblatt*).

Eens zendelings oordeel over de toestanden in Suriname. — *Maced.*, IX, (1891), bl. 209.

Hanrath (P.). Surinaamsche belangen. — *Ind. Merc.*, 1891, No. 40.

Joest (Dr. W.). Guayana im Jahre 1890. — *Vh. Ges. Erdk. Berlin*, XVII, (1891), No. 7, S. 386. — Overzicht. — *Pr. R. G. S. London*, 1891, p. 565.

Hoekstra (J. F.). Een Duitscher over Suriname. (Lezing van Prof. W. Joest te Berlijn). — *T. A. G.*, Rks. 2, VIII, (1891), bl. 968. — Prof. Dr. W. Joest over Gujiana in 1890. Door Mr. A. Heemskerck. (Aanvulling van het opstel van J. F. Hoekstra). — *T. A. G.*, Rks. 2, IX, (1892), bl. 277.

Overzicht eener lezing van G. Verschuur over het beheer en den toestand van Suriname, in vergelijking met Fransch en Britsch-Guyana. — *T. A. G.*, Rks. 2, X, (1893), bl. 558—560.

Lezing van Heldring, in de Nederl. Vereeniging te Londen, over Suriname en den toestand aldaar. — *Ind. Merc.*, 1893, No. 49.

Pijtersen (H.). Nieuwe bronnen van welvaart voor Suriname. — *Vr. d. T.*, Jrg. XX, (1893—94), II, bl. 228.

b. RECHTSWEZEN.

Aankondiging der „Bijdrage tot de kennis der rechtspleging in Suriname van S. van Praag. Amst. 1860"; met belangrijke bijzonderheden omtrent de rechtspleging in die kolonie. — *Gids*, 1860, II, bl. 715.

Wijnmalen (Dr. Th. C. L.). Heeft Nederland in zijne Overzeesche Bezittingen gelegenheid tot toepassing der straf van deportatie? Voordracht met debat. — *V. Ind. Gen.*, 1874, bl. 51—68. — Deportatie naar Oost- of West-Indië nog een vraagstuk? — *V. Ind. Gen.*, 1875, bl. 31—134. — Nota van Mr. Ph. J. Bachiene. — *Ibid.*, 1874, bl. 299.

Protest tegen de in de nieuwe Reglementen voor de gevangenen te Paramaribo en op het fort Nieuw-Amsterdam opgenomen straf van lichamelijke kastijding. — *T. N. I.*, 1870, II, bl. 154.

Besluit van den 3den December 1872, No. 707, houdende vaststelling van het Reglement van Orde voor de gevangenen van Curaçao. — *K. V. (Curaçao)*, 1873, bijl. C.

Verordening van den Gouverneur van Curaçao van 17 April 1872, houdende herziening der bepalingen omtrent de strafinrichtingen voordwangarbeid, den dwangarbeid aan Openbare werken, de inrichting en het inwendig bestuur der gevangenen, de tucht der veroordeelden en de bestemming van de opbrengst van hunnen arbeid. — *K. V.*, (Curaçao) 1873, bijl. B.

Bik (Mr. J. E. A.). Jhr. van Panhuys' dissertatie over de uitlevering van vreemde misdadigers met betrekking tot onze Overzeesche Bezittingen. Leiden 1891. — *I. G.*, 1893, I, bl. 268.

c. LAND- EN ZEEMACHT.

Bijzonderheden aangaande de zending van den Generaal Bn. C. R. T. Kraijenhoff in 1825 naar Curaçao en Suriname in het belang van het defensiewezen aldaar. (Ontleend aan zijne levensbeschrijving door Prof. H. W. Tijdeman). — *B. N. Vr. Kol.*, II, (1845), bl. 252.

Opmerkingen over den toestand van de verdedigingsmiddelen der Ned. koloniën in Oost- en West-Indië. Door X. — *B. N. Vr. Kol.*, IV, (1847), bl. 317.

Tableau de la force de l'armée dans les Possessions Néerlandaises au Surinam et aux Antilles et de la mortalité parmi ces troupes de 1816 à 1836. — *Mon. d. Ind.*, 1847—48, I, p. 330.

Sijpesteijn (Jhr. C. A. van). Sterkte en samenstelling van het garnizoen der kolonie Suriname vóór het jaar 1765. — *W. I.*, II, bl. 81.

Koninklijk Besluit van 20 Mei 1851, betreffende de samenstelling van het kader

der officieren van de landmacht in de Ned. West-Indische Bezittingen en de detachering van officieren, behoorende tot die landmacht bij het leger in Nederland. — *K. V.*, (Suriname), 1851, bijl. A.

Beschouwingen over het detacheren van mariniers naar de West-Indische koloniën. (In het opstel van P. A. Leupe en F. A. van Braam Houckgeest „Geschiedenis der mariniers"). — *Vh. Zeew.*, 1869, II, bl. 78.

Het bestuur der Marine onder den Schoutbij-Nacht later Vice-Admiraal, J. C. Rijk, van 3 Juni 1842 tot 15 September 1849, toegelicht door J. C. Rijk, 1851. — *Vh. Zeew.*, 1851, bl. 321, 579.

Korte inhoud van het Verslag der Commissie voor het Zeewezen van 1852 onder voorzitterschap van Prins Hendrik in verband met de behoeften onzer koloniën. — *Vh. Zeew.*, 1852, bl. 903. — *Vgl. T. N. I.*, 1852, II, bl. 381, 397.

Vaynes van Brakell (Jhr. H. de). Vrijmoedige gedachten omtrent de Ned. zeemacht in de West-Indiën in verband met de behoeften van de koloniën aldaar. — *Vh. Zeew.*, 1857, II, bl. 3.

Sterkte der zeemacht in West-Indië op 1° Januari 1817 en 1° Januari 1857. — *Staatk. Staath. Jb.*, 1856, bl. 283; 1857, bl. 36.

Kaiser (F.). De tijdseinen der Ned. Marine beschreven. (Hierin over de maatregelen tot verbetering der tijdseinen te Batavia en Paramaribo). — *Vh. Zeew.*, 1860, I, bl. 139, 220.

Cohen Stuart (W. J.). De maritieme verdediging der koloniën beschouwd in verband met het Regeeringsprogramma en de Nota-Land. — *Marineblad*, VII, (1892—93), bl. 369.

d. BETREKKINGEN MET VREEMDE MOGENDHEDEN.

Voorvallen in Suriname. (Over de aanhouding en uitlevering door het Britsche Gouvernement aan het Bestuur van Suriname van het slavenschip „La Légère”). — *B. N. Vr. Kol.*, I, (1844), bl. 64, 108, 202. — Mededeelingen ter zake van G. S. de Veer. — *Ibid.*, I, (1844), bl. 257.

Kappler (A.). Holländisch-Französische Expedition ins Innere von Guiana, September bis November 1861. (Tot regeling van de grensscheiding tusschen Ned. en Fransch Guyana). — *Peterm. M.*, 1862, S. 173, 246. — Vgl. *Vh. Zeew.*, 1863, I, bl. 67, 76. — *T. Staath. Stat.*, XXIII, bl. 220. — *Rev. Mar. Col.*, Juillet-Août 1862, p. 512, 638.

Guyane Française. Notice sur le Maroni. (Met mededeelingen aangaande onze betrekkingen met Fransch Guyana). — *Rev. Col.*, Sér. 2, XVI, p. 373.

Santa-Anna Méry (De). Le territoire contesté de Guyane. — *Gaz. de Géogr.*, 1886, No. 1, p. 26.

Die neueste Französische Annexion am Maroni. — *Ausl.*, 1886, No. 18, S. 341.

Die künftige überseeische Deutsche Strafkolonie. Ein unmassgeblicher Vorschlag. (Suriname als deutsche strafkolonie). — *Ausl.*, 1886, No. 1, S. 1.

Mager (H.). Les frontières de la Guyane Française. — *Bull. Soc. de Géogr. Comm. Paris*, XI, (1889), p. 235.

Rolin-Jaequemeyns (G.). France et Pays-Bas. — Limites des Guyanes Française et Hollandaise. — Extension des pouvoirs de l'arbitre. — *Rev. d. Dr. Intern.*, XXIII, (1891), p. 83.

De arbitrale uitspraak van den Czaar betreffende het geschil omtrent de grenzen der Fransche en Nederlandsche Bezittingen in Guyana, dd. 13/25 Mei 1891. — *Surin. Alm.* 1892, bl. 203. — Vgl. *B. H. St. G.*, 1888—89, No. 72/4—5; 1890, No. 155/4.

Niermeijer (J. F.). De Surinaamsche grensquestie. — I. Het land en het goud. — II. Historische aanspraken. — III. Geographische onderzoekingen. — IV. De diplomatieke onderhandelingen. — V. Naschrift. De scheidsrechterlijke uitspraak. — *Vr. d. T.*, Jrg. XVII, (1890—91), II, bl. 340.

IV. Slavernij en Emancipatie.

Denkbeelden over de maatregelen, welke de opheffing der slavernij in Suriname zouden moeten voorbereiden. Met aantekeningen. — *B. N. Vr. Kol.*, I, (1844), bl. 168, 187.

Teenstra (M. D.). Adres aan de Tweede Kamer tot afschaffing der slavernij in de Ned. koloniën. — *B. N. Vr. Kol.*, II, (1845), bl. 247.

Perrinon. Uitkomsten van proeven met slavenarbeid (op St. Martin). — *B. N. Vr. Kol.*, IV, (1847), bl. 566.

Casembroot (Jhr. J. L. de). De vrije arbeiders in de kolonie Suriname. — *B. N. Vr. Kol.*, II, (1845), bl. 409.

Delta. De arbeid der vrijgemaakten in Suriname. — *Econ.*, 1869, I, bl. 172.

Stelsels van emancipatie (der slaven). — *T. M. afsch. Slav.*, I, (1855—56), bl. 47, 58, 66, 80, 88, 113; II, (1856—57), bl. 11, 47, 117, 138.

Castelneau (Comte de). Extrait du rapport sur le travail libre et l'état de l'esclavage dans la colonie de Surinam et sur la colonisation européenne et sur le travail libre dans la Guyane Anglaise. — *Mon. d. Ind.*, 1847—48, I, p. 308. — *Rev. Col.*, XI, p. 202; XII, p. 369.

Nederland en de slavernij in de West-Indiën. Historisch overzicht. — *T. M. afsch. Slav.*, I, (1855—56), bl. 21.

Over het eerste en tweede Rapport der Staatscommissie, benoemd bij Kon. Besluit van 29 November 1853, tot het voorstellen van maatregelen ten aanzien van de slaven in de Ned. koloniën. — *T. M. afsch. Slav.*, I, (1855—56), bl. 88, 113; II, (1856—57), bl. 97, 117. — Het gevoelen van de minderheid der Staatscommissie. — *Ibid.*, III, (1857—58), bl. 135. — Het voorstel van Raders. (Vrijverklaring bij de geboorte). — *Ibid.*, III, (1857—58), bl. 50. — Het voorstel van Raders verdedigd. — *Ibid.*, III, (1857—58), bl. 77.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). Nog iets over de voorstellen der Staatscommissie (voor de emancipatie). — *T. M. afsch. Slav.*, III, (1857—58), bl. 1.

Raders (R. F. Bn. van). Nog een paar woorden betreffende het aanhangig vraagstuk der afschaffing van de slavernij in de Ned. W. I. Koloniën. — *T. M. afsch. Slav.*, III, (1857—58), bl. 137.

De Wetsontwerpen tot afschaffing der slavernij in de West-Indische koloniën (van 1857). — *T. M. afsch. Slav.*, III, (1857—58), bl. 107. — Het gevoelen van de „British and Foreign Antislavery Society” omtrent die Wetsontwerpen. — *Ibid.*, III, (1857—58), bl. 123. — Emancipatie. (Beschouwing van de Wetsontwerpen in de Afdeelingen van de Tweede Kamer). — *Ibid.*, IV, (1858—59), bl. 73. — De Wetsontwerpen van 1859. — *Ibid.*, IV, (1858—59), bl. 105, 168. — Vgl. *ibid.*, V, (1859—60), bl. 59, 83. — De Wetsontwerpen van 30 April 1860. — *Ibid.*, VI, (1860—61), bl. 53. — De Wetsontwerpen van 20 Sept. 1860 en het Voorloopig Verslag van 22 Dec. 1860. — *Ibid.*, VI, (1860—61), bl. 79, 111, 145.

Bijlandt (E. van). De Wetsontwerpen tot afschaffing der slavernij in de W. I. koloniën van 20 Nov. 1861. — *T. M. afsch. Slav.*, VII, (1861—62), bl. 83. — Over de achtereenvolgende of trapsgewijze emancipatie. — *Ibid.*, VII, (1861—62), bl. 117. — Antwoord van R. F. van Raders. — *Ibid.*, VIII, (1862), bl. 1.

Het Voorloopig Verslag van 26 Mei 1862 over de Wetsontwerpen van 1861 tot afschaffing der slavernij in de W. I. koloniën. — *T. M. afsch. Slav.*, VIII, (1862), bl. 79. — Memorie van Antwoord. — *Ibid.*, VIII, (1862), bl. 89. — Discussiën in de Tweede Kamer. — *Econ.*, (B), 1862, bl. 278—280.

Wijnpersse (D. van de). Nog een woord over de emancipatie. — *T. M. afsch. Slav.*, VII, (1861—62), bl. 97.

Johnson. Aan Nederland bij de indiening van het zesde Wetsontwerp ter afschaffing der slavernij. — *T. M. afsch. Slav.*, VII, (1861—62), bl. 107. — Is de emancipatie der slaven in onze W. Ind. koloniën tijdig? — *Ibid.*, VII, (1861—62), bl. 142.

Wolbers (J.). De afschaffing der slavernij in de Ned. koloniën eene volkszaak. — *T. M. afsch. Slav.*, VII, (1861—62), bl. 45, 61.

Discussiën over de slavernij in de Ned. West-Indische koloniën. — *Hnd. Geschr. Ind. Gen.*, II, (1855), bl. 204.

Verslagen betreffende de uitvoering der Wet van 8 Augustus 1862, *Stbl.* No. 164, houdende afschaffing der slavernij in Suriname over 1863—1867. — *B. H. St. G.*, 1864—65, No. 46/2; 1865—66, No. 86/2; 1866—67, No. 13/2; 1867, (*1ste Zitt.*), No. 17/2; 1868—69, No. 71/2. — Als voren over 1868—1880. — *K. V.*, (*Suriname*), 1868—81, (*bijl.*). — Als voren op Curaçao en Onderhoorigheden. — *B. H. St. G.*, 1863—64; No. 149/2.

Inlichtingen op een adres van M. Percival en andere voormalige slaveneigenaren op St. Martin betreffende de hun bij de afschaffing der slavernij toegekende schadeloosstelling. — *B. H. St. G.*, 1866—67, (*2de Zitt.*), No. 89/1.

Het staatstoezicht over de geëmancipeerden. — *T. M. afsch. Slav.*, VI, (1860—61), bl. 153.

Sijpesteijn (Jhr. C. A. van). Emancipatie der slaven in de Ned. West-Indische Bezittingen. — *Staatk. Staath. Jb.*, 1866, bl. 126. — Verslagen omtrent de Wet tot afschaffing der slavernij in de kolonie Suriname. — *Ibid.*, 1869, bl. 141; 1870, bl. 112; 1871, bl. 117; 1872, bl. 104; 1873, bl. 195. — Afschaffing der slavernij in de Ned. West-Indische Bezittingen. Uit officieele bronnen samengesteld. — *Econ.* (*B.*), 1866, bl. 1; 1867, bl. 289.

Gon Netscher (A. D. van der). Bijzonderheden omtrent de opheffing der slavernij. (Uit het verslag van 10 Mei 1864 door den Gouverneur van Curaçao en Onderhoorigheden ingezonden). — *B. Inst.*, Rks. 3, III, bl. 506.

V. Immigratie en kolonisatie.

Opgave van de Europeesche familiën sedert 2. eeuwen op Curaçao gevestigd en van onvermengde afstamming. — *T. N. I.*, 1869, I, bl. 213.

De kolonisatie aan de Saramacca in Suriname. — *T. Staatk. Stat.*, III, bl. 190. — Reglement van orde en bestuur voor die kolonie. — *Ibid.*, III, bl. 192. — Bepalingen omtrent het aannemen van personen voor de proeven van kolonisatie in Suriname. — *Ibid.*, III, bl. 203.

De kolonisatie der Mosquito-Kust. — *T. Staatk. Stat.*, III, bl. 205.

Vestiging der volksplanting aan de Saramacca. — *T. Staatk. Stat.*, III, bl. 485.

Copijn (A.). Schets van de lotgevallen der kolonisten, die aan de proeve van Europeesche kolonisatie aan de Saramacca hebben deelgenomen. — *W. I.*, I, bl. 241. — Plan eener kolonisatie in Suriname. — *W. I.*, I, bl. 281. — Woningen voor Europeesche kolonisten in Suriname. — *W. I.*, II, bl. 23.

Castelneau (Comte de). Rapport sur la colonie Européenne de Groningue dans la colonie de Surinam. — *Mon. d. Ind.*, 1847—48, I, p. 310. — *Rev. Col.*, Sr. 2, VIII, p. 118.

Albina en de Marowijne. (Over de proefneming met eene Duitsche kolonisatie aldaar door A. Kappler). — *W. I.*, I, bl. 54.

Bespreking van de vraag: Van waar het verschijnsel dat betrekkelijk zoo weinig Nederlanders naar Oost- of West-Indië gaan? — *Hnd. Geschr. Ind. Gen.*, III, (1856), bl. 1.

Bespreking der kolonisatie van Suriname in verband met emancipatie en immigratie. — *Hnd. Geschr. Ind. Gen.*, V, (1858), bl. 1.

Europeesche kolonisatie in Suriname. (Plan van Bn. van Raders van 1844, berustende op militaire kolonisatie). — *T. Staatk. Stat.*, VII, bl. 152. — *Vgl. Hnd. Geschr. Ind. Gen.*, VII, (1860), bl. 152—175.

Beschouwingen over de quaestie eener koelie immigratie naar West-Indië van Gouvernementswege. Door W. Q. (Naar

aanleiding van eene brochure van A. D. van der Gon Netscher over de emancipatiewetten). — *K. en Letterb.*, 1859, No. 19.

Gon Netscher (A. D. van der). Beschouwingen over Europeesche kolonisatie in Suriname. (Naar aanleiding van Jhr. C. A. van Sijpesteijn's Beschrijving van Suriname). — *K. en Letterb.*, 1855, No. 3, bl. 20. — De immigratie van arbeiders uit Britsch-Indië in de W. I. koloniën. — *Kol. Jb.*, II, (1862—63), bl. 449. — De immigratie van uit China in Suriname. — *Kol. Jb.*, III, (1863—64), bl. 346. — Emigratie uit Nederland. Kolonisatie met Nederlanders in Oost- en West-Indië. — *B. Inst.*, Rks. 3, VIII, bl. 85.

De Europeesche kolonisatie in Suriname. — I. Inleiding. — II. De Deutsche volkplanting „Albina” door Dr. Voltz. — III. Beschouwingen van Dr. Dutton hof over klimaat, gezondheidstoestand en dierenrijk van Suriname. — IV. Slotwoorden. — *Ind. Geschr. Ind. Gen.*, VI, (1859), bl. 119—245.

De immigratie van Chineezers in Ned. Guyana. — *T. Staath. Stat.*, XIV, bl. 107.

Immigratie van arbeiders der Balearische eilanden naar Suriname. — *T. Staath. Stat.*, XVI, bl. 421.

Immigratie van Amerikaansche Negers in Ned. Guyana. (Aanbeveling met aantooning van de voordeelen daaraan verbonden). — *T. Staath. Stat.*, XXII, bl. 181—182.

Plan van immigratie voor Suriname met begrooting van kosten en aanwijzing van de middelen tot bestrijding daarvan. — *B. H. St. G.*, 1861—62, No. 35/6.

Aanwerving en transport van koelies uit China voor onze W. I. koloniën. — *T. N. I.*, 1867, I, bl. 447—450.

Discussiën over de immigratie in Suriname, ingeleid door Dr. Dumontier. — *V. Ind. Gen.*, 1870, bl. 34—95.

Notulen van eene in 1868 te Paramaribo gehouden bespreking van het vraagstuk der kolonisatie en immigratie in Suriname. — *B. Inst.*, Rks. 3, VI, (Not.), bl. 32—55.

Voorname inhoud van een adres uit Paramaribo aan den Koning en de Tweede Kamer betreffende de noodzakelijkheid van de bevordering der immigratie naar Suriname. — *Econ.*, 1868, I, bl. 526—527.

Bevordering van den aanvoer van vrije arbeiders in de kolonie Suriname. (Wetsontwerp met Memorie van Toelichting en Bijlagen, alsmede de verder daarover gewisselde stukken). — *B. H. St. G.*, 1870—71, No. 9.

Aanprijzing van eene kolonisatie van Suriname door Chineezers. (In de koloniale kroniek). — *Econ.*, 1872, II, bl. 955—957.

Panhuijs (Jhr. Mr. W. E. van). Europeesche volkplantingen in tropische gewesten. (Ook West-Indië). — *Gids*, 1870, I, bl. 401.

Groot (C. de). Nota over emigratie van Nederlanders naar Ned. Indië met debat. (Hierin ook over de emigratie naar Suriname). — *V. Ind. Gen.*, 1872, bl. 183; 1873, bl. 1—70.

Emigratie naar de Ned. koloniën. (Rapporten van de Departementen der Maatschappij tot bevordering van Nijverheid). — *Ind. en Med. M. N.*, 1873, bl. 108. — Indische adviezen. — *T. N. L. N. I.*, XVIII, bl. 440—449. — *G. T. N. I.*, XVI, bl. 757. — *T. I. L. G.*, 1874, bl. 37.

Cohen Stuart (J. A. T.). De coolie-aanvoer naar Suriname. (Met een Wetsontwerp tot regeling daarvan). — *Econ.*, 1875, I, bl. 436, 489.

Taalman Kip. Nadere beschouwingen over het arbeidersvraagstuk in Suriname. (Met aanbeveling eener proefneming met Madureezen). — *Econ.*, 1878, II, bl. 864.

Quarles van Ufford (Jhr. Mr. J. K. W.). Beschouwingen over de kolonisatiekwestie met betrekking tot Suriname. — *Econ.*, 1876, I, bl. 411—425; 1878, II, bl. 1044—1051. — Is emigratie van Ned. landbouwers naar Suriname gewenscht? (Naar aanleiding van eene brochure van H. Pijtersen. 's Grav. 1892). — *Econ.*, 1893, I, bl. 78. — Vgl. *Econ.*, 1893, I, bl. 186—188.

Westerouen van Meeteren. Emigratie naar Suriname. Een woord van herinnering aan Suriname, naar aanleiding van het punt „Emigratie naar koloniën”, behandeld op het 25ste Nijverheidscongres. — *T. M. N.*, 1883, (extra-nummer).

Ontwerp-Verordening betreffende de op-richting van een Immigratiefonds in Suriname, met toelichting. — *B. H. St. G.*, 1878—79, No. 54/4—6. — Als voren tot

invoering van een hoofdgeld voor onder contract verbonden immigranten in Suriname. Met toelichting. — *B.H.St.G.*, 1878-79, No. 54, 8—9. — Contract with immigrants proceeding to Surinam. (Ontwerp). — *Ibid.*, 1878—79, No. 54/14.

Verslagen betreffende de immigratie en kolonisatie in Suriname over 1874—1892. — *K. V. (Suriname)*, 1875—1893, (bijkl.).

Immigratie in Suriname, 1853—1887. — *Jaarcijfers*, No. 8, (Kol.), bl. 111. — Als voren over 1853—1890. — *Jaarcijfers*, No. 10, (Kol.), bl. 111.

Hensen (Alex. H.). De emigratie van Javanen naar Suriname. — *Kol. Mus., Bull.* No. 1, (1892), bl. 1.

Huijser (P. C.). Beschouwing over het vraagstuk der koelie-immigratie in Suriname. (Naar aanleiding van de brochure van F. L. Geerling „De provincie Suriname. 's Grav. 1887"). — *Ind. Mail*, II, (1887), bl. 814—816. — Antwoord van F. L. Geerling. — *Ind. Mail*, II, (1887), bl. 923—925.

Kolonisatie in Suriname met Javanen. (Resumé eener discussie in de Eerste Kamer). — *I. G.*, 1892, I, bl. 459—460.

Gülcher (Mr. J. M.). Immigratie en kolonisatie in Suriname. Voordracht met debat. (Hierin ook over de immigratie van Javanen). — *V. Ind. Gen.*, 1892, bl. 95—130.

De arbeidersquaestie in Suriname. — *Ind. Merc.*, 1891, No. 3.

Kolonisatie in Suriname. (Overzicht van een ontwerp van E. J. W. Juta. — *Ind. Merc.*, 1891, No. 33.

Surinaamsche immigratie-belangen. Door Y. — *Ind. Merc.*, 1891, No. 41.

Nog eens: Europeesche kolonisatie in en emigratie van Javanen naar Suriname. — *Ind. Merc.*, 1892, No. 53.

Javanen en de kleine landbouwers in Suriname. — *Ind. Merc.*, 1892, No. 37.

Emigratie (van Europeanen) naar Suriname. — *Ind. Merc.*, 1892, No. 49. — Vgl. *Ind. Merc.*, 1893, No. 8.

Gefken (F. C.). Emigratie van Javanen naar Suriname. Voordracht in de Surinaamsche Plantersvereeniging op 30 Nov. 1892. — *Ind. Merc.*, 1893, No. 1. — Vgl. *Ind. Merc.*, 1893, No. 19.

Verslag eener bijeenkomst te Paramaribo, onder leiding van den waarnemend Agent-Generaal A. H. de Granada, ter bespreking van emigratie van Javanen naar Suriname. — *Ind. Merc.*, 1893, No. 21.

Uittreksel uit het Rapport der Commissie, om van advies te dienen bij het ontwerpen van eene regeling betreffende het door de planters in Suriname te betalen bedrag wegens verstrekking van immigranten (koelies) van bestuurswege. — *Ind. Merc.*, 1893, No. 45.

VI. Landbouw en Nijverheid. — Mijntontginning.

Situation de l'agriculture et de l'industrie à Curaçao, Bon-aire, Aruba, St. Martin, St. Eustache et Saba en 1845. — *Mon. d. Ind.*, 1846—47, II, p. 90—91.

Commerce et culture de Paramaribo, de Curaçao et de Bon-aire en 1844 et 1845. — *Mon. d. Ind.*, 1846—47, II, p. 20.

Développement des cultures dans la colonie de Surinam. — *Mon. d. Ind.*, 1847-48, II, p. 15.

Société d'encouragement de l'agriculture

et de l'industrie à Surinam. — *Mon. d. Ind.*, 1847—48, II, p. 7.

Hall (H. C. van). De landbouw in Ned. West-Indië. — *T. M. N.*, XX, bl. 209. — Over de noodzakelijkheid der verbetering van den landbouw in de Ned. West-Indië. — *V. M. K. Ak. v. W.*, (Nat.), V, bl. 241. — Vgl. *W. I.*, II, bl. 298.

Koloniale landbouw. (Overzicht van het verhandelde op het 14de Landhuishoudkundig Congres te Winschoten in 1859,

vooral met betrekking tot den landbouw in Suriname). — *Ind. Geschr. Ind. Gen.*, VII, (1880), bl. 120.

Overzicht van het aantal plantages en akkers in Suriname en de opbrengst der stapelproducten over 1849—62. — *Staatk. Staath. Jb.*, 1866, bl. 113—114.

Loos (Dr. D. de). Voortbrengselen van Suriname. — *T. M. N.*, 1879, bl. 121. — Voortbrengselen van Ned. West-Indië. — *Catal. Kol. Mus. Haarl.*, V, (1888), bl. 1. — Voornamen inhoud van eenige rapporten over eene verzameling producten uit het plantenrijk in Suriname, voorhanden in het Kol. Museum te Haarlem. — *T. M. N.*, 1879, bl. 121. — Beschrijving van W. I. producten. (Geschenken van den Heer van Koolwijk op Aruba e. a.). — *T. M. N.*, 1883, bl. 323; 1884, bl. 88.

Verslagen van den grooten en den kleinen landbouw in Suriname. — *K. V.*, (*Suriname*), 1877, *bijl.* U—V; 1879, *bijl.* V—W.

Oudemans (A. C.). Onderzoek omtrent eenige voortbrengselen uit de kolonie Suriname, door de Commissie voor de tentoonstelling in 1876 te Paramaribo aan de Maatschappij tot bevordering van Nijverheid gezonden. — *T. M. N.*, 1879, bl. 496.

Bergsma en Jaeger. Landbouwstatistiek. (Oost- en West-Indië). — *Catal. Kol. Tentoonst. Amst.* 1883, (*afsd. Ned. Kol.*), *Groep III*, bl. 133—140.

Over de pogingen van de Ned. Handelsmaatschappij om de kultures in Suriname te steunen en, zoo mogelijk, meer tot bloei te brengen. — *Econ.* 1882, I, bl. 214—215.

Beschrijving van den landbouw in Suriname. — *Ind. Merc.*, 1886, No. 52; 1887, No. 2.

Lijst van de voornaamste cultuur-ondernemingen in Suriname met vermelding van ligging, ondernemers, administrateurs, producten enz. — *Handb. Cultuurontern.* *Amst.* 1890vv.

Cultures voor kolonisten in Suriname. — *Ind. Merc.*, 1893, No. 15, 18.

Libertador Ellis (T.). De rijkdom van den Surinaamschen bodem. — *Ind. Merc.*, 1888, No. 13.

Sijpesteijn (C. A. van). De eerste koffieplanter in Suriname. — *W. I.*, II, bl. 294—295.

Leupe (P. A.). Aanteekeningen betreffende de koffiekultuur in Suriname, in de eerste helft der 18de eeuw. Met bijlagen. — *B. Ind. Inst.*, N. Volgr., VIII, (1864), bl. 228.

Liberia-koffie. (Wenschelijkheid om de Liberia-koffieplant naar Suriname over te brengen). — *T. M. N.*, 1880, bl. 1.

Romondt (E. A. van). Mededeelingen aangaande de teelt van Liberia-koffie in Suriname. — *T. N. I.*, 1888, I, bl. 158—159. — *I. G.*, 1888, I, bl. 228. — Aanteekeningen over Liberia-koffie in Suriname. — *Ind. Merc.*, 1889, No. 28; 1890, No. 18.

Liberia-koffie in Suriname. — *T. L. Tuinb.*, N. O. I., V, (1889—90), bl. 53.

Hensen (Alex. H.). Liberia-koffie in Suriname. — *T. M. N.*, 1891, (*Kol. Mus.*), bl. 44. — Proefnemingen met de tabakskultuur in Suriname. — *T. M. N.*, 1891, (*Kol. Mus.*), bl. 148. — *T. N. I.*, 1892, I, bl. 311—314.

Tabakskultuur in Suriname. — *Ind. Merc.*, 1891, No. 22.

Reis van de luitenants ter zee 2de klasse Jhr. J. W. E. F. van Raders en D. L. Wolfson naar Demerary, Grenada, Guadeloupe, Marie Galante en Barbados tot onderzoek van nieuwe toestellen voor de suikerbereiding en van eenige punten, den landbouw en de landhuishoudkunde betreffende. — *Vh. Zeew.*, VII, (1847), bl. 243. — Overzicht. — *B. N. Vr. Kol.*, III, (1846), bl. 476. — Brief van D. L. Wolfson. — *Ibid.*, III, (1846), bl. 550.

Wolfson (D. L.). Surinam. Centralisation de la fabrication du sucre. — Société pour l'encouragement de l'agriculture et de l'industrie. — *Mon. d. Ind.*, 1846—47, I, p. 93.

Een suikerplanter (in Suriname) in 1794. Door H. C. F. — *W. I.*, I, bl. 301.

Kappler (A.). Ueber die Insel Guadeloupe (en hare centraal-suikerfabriek, vooral ook met het oog op Suriname). — *Aush.*, 1875, No. 83, 35.

Suikerondernemingen in Britsch- en Ned. Guyana. Door J. M. — *Maandbull. Suikerfabr.*, III, (1892—93), bl. 108.

Resultaten van eene Surinaamsche suikerfabriek. — *Maandbull. Suikerfabr.*, III, (1892—93), bl. 148.

Moelaart (A. A. J.). Eenige opmerkingen over de Demarara-suikerfabrieken. — *Ind. Merc.*, 1891, No. 31.

Goetzee (P. N.). Bereiding van cacao in Suriname. — *T. N. L. N. I.*, XII, bl. 47.

De kakao-kultuur in Suriname. — I. Praktische beschrijving. Door E. J. Bartelink. — II. Historische en statistische bescheiden. Door A. J. Bn. Schimmelpenninck van der Oije. — *T. M. N.*, 1880, bl. 305, 337. — Bijvoegsel. — *T. M. N.*, 1881, bl. 139.

Cacao-cultuur in Ned. West-Indië. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 21.

Salvator Ellis (J.). De cacao-cultuur in Suriname. — *Ind. Merc.*, 1887, No. 26. — Vgl. *Ind. Merc.*, 1888, No. 13.

Bereiding van cacao in Oost- en West-Indië. — *T. L. Tuinb. N. O. I.*, V, (1889—90), bl. 193.

Kievits (J. H.). Opmerkingen over de cultuur van cacao (ook in Suriname). — *T. N. L. N. I.*, XLVI, bl. 277.

Cacao-cultuur op de alluviale gronden in Suriname. — *Ind. Merc.*, 1893, No. 5, 6, 7.

Bisschop Grevelink (A. H.). De West-Indische banaan. — *T. N. L. N. I.*, VII, bl. 228.

Sijpesteijn (Jhr. C. A. van). De bananvezel, zoomede andere in Ned. en Britsch-Guijana voorkomende vezelstoffen. — *W. I.*, I, bl. 146.

Juta (E. J. W.). Rameh-kultuur in Suriname. Voordracht. — *Ind. Merc.*, 1886, No. 17.

Rameh in Suriname. — *Ind. Merc.*, 1887, No. 22.

Zijde-kultuur in Suriname. (Resultaten der proefnemingen van den Heer Coster). — *T. M. N.*, 1872, bl. 153—154.

Gedroogde rijpe bananen. — *W. I.*, II, bl. 128.

Loos (Dr. D. de). Het vet uit de bokkennoten van Suriname. — *T. M. N.*, 1879, bl. 15. — Mededeelingen aangaande de bamba-olie. — *T. M. N.*, 1879, bl. 451.

Bisschop Grevelink (A. H.). Iets over de West-Indische kalabas. — *T. M. N.*, 1881, bl. 53.

Romein (Dr. M.). De balata-industrie in Suriname. — *T. M. N.*, 1885, bl. 341.

De balata-industrie in Britsch Gujana. (Overzicht van een verslag van den Gouvernements-botanicus G. S. Jenman). — *T. M. N.*, 1885, bl. 283.

Hensen (Alex. H.). Tapioca en pinda-of aardnoten-cultuur in Suriname. — *Kol. Mus., Bull. No. 1*, 1892, bl. 11.

Verslag van de in 1888 ingestelde Commissie tot het instellen van een onderzoek aangaande de balata-industrie in Suriname. — *Ind. Merc.*, 1890, No. 39. — Overzicht. — *T. M. N.*, (*Kol. Mus.*), 1890, bl. 30.

Balata. (Antwoord op eene circulaire uit Suriname houdende vragen over oorsprong van en handel in balata). — *T. M. N.*, (*Kol. Mus.*), 1889, bl. 75. — *Ind. Merc.*, 1889, No. 36.

Administratieve maatregelen tot exploitatie van domeingrond voor winning van balata in Suriname. (In afwachting van eene wettelijke regeling). — *Ind. Merc.*, 1890, No. 39.

Verordening omtrent het uitgeven van concessiën tot exploitatie van balata op domeingrond in Suriname. — *Handb. Cultuurondern.* 1893—94, bl. 738. — *Ind. Merc.*, 1893, No. 21.

Boom-kalabassen in Suriname. — *T. M. N.*, (*Kol. Mus.*), 1889, bl. 77.

De balata-industrie in Suriname. — *Ind. Merc.*, 1892, No. 34.

Mededeelingen van de Kamer van Koophandel en Nijverheid op Curaçao aangaande de inlandsche kunstvljijt aldaar. — *T. M. N.*, 1885, (*Ind. 108ste alg. verg.*), bl. 9-12.

De bereiding van aloë op Curaçao. — *Ind. Merc.*, 1890, No. 31.

Stroovlechterij op Curaçao. — *T. M. N.*, (*Kol. Mus.*), 1891, bl. 47.

Aloë-hars van Curaçao. — *T. M. N.*, (*Kol. Mus.*), 1890, bl. 66.

Verslag der Commissie uit de Tweede Kamer, dd. 21 Maart 1874, betreffende de concessie tot het graven van guano (phosphate of lime) op het eiland Klein-Curaçao, verleend aan John Godden. — *B. H. St. G.*, 1873—74, No. 95/2. — Inlichtingen op dat verslag met bijlagen. — *Ibid.*, 1874—75, No. 27/2. — Eindverslag der Tweede Kamer. — *Ibid.*, 1874—75, No. 27/3.

Bericht nopens den staat en de toekomst der zoutwinning op St. Martin. — *Kol. Jb.*, III, (1863), bl. 702.

Verordening van 3 Mei 1870, betreffende eenige aan de „New-York and Surinam Company” te verleenen concessiën voor de ontginning van mineralen in Suriname. — *K. V.*, (*Suriname*), 1870, bijl. F.

Inlichtingen van den Minister van Koloniën op een adres van L. R. C. de Jong te Paramaribo, ten deze handelende voor L. en F. de Jong, houdende bezwaren tegen de intrekking door den gouverneur van Suriname van het tusschen den Administrateur van Financiën en de Vennootschap „L. en F. de Jong” gesloten pachtcontract voor de exploitatie van mineralen in Suriname. Met bijlagen. — *B. H. St. G.*, 1880—81, No. 90/1—7.

Sijpesteijn (Jhr. C. A. van). Mededeelingen aangaande de goud-exploitatie in Suriname. — *T. A. G.*, III, bl. 116. — Beknopt overzicht van de goud-exploitatie in Suriname over 1874—79. — *T. A. G.*, IV, bl. 184.

De goud-industrie in Suriname. Door Mr. v. S. — *Econ.*, 1878, II, bl. 1012.

Overzicht van de goud-exploitatie in Suriname over 1874—79. — *K. V.*, (*Suriname*), 1879, bijl. IJ. — Als voren over 1874—82. — *Ibid.*, 1882, bijl. P.

Polak (J. A.). L'industrie aurifère au Surinam. — *Bull. Soc. de Géogr. Comm. Paris*, CX, (1887), p. 287.

Libertador Ellis (T.). De goud-industrie in Suriname. — *Ind. Merc.*, 1888, No. 15, 16.

Graphische voorstelling van het aantal H.A. jaarlijks in concessie verleend tot ontginning van delfstoffen in Suriname over 1875—1888. — *Surin. Alm.* 1890vv. — Als voren van het aantal grammen goud uitgevoerd in 1880—1888. — *Ibid.*, 1890vv.

Koolwijk (A. J. van). De Aruba-phosphaat-Maatschappij. — *T. A. G.*, Rks. 2, I, (*V. M.*), bl. 595. — Parelvisserij op Aruba. — *T. A. G.*, Rks. 2, I, (*V. M.*), bl. 601—602.

Overzicht van de goudindustrie in Suriname sedert 1876. — *Surin. Alm.* 1891, bl. 107, 112.

Ontwerp regeling der mijnbouwconcessiën in het Lawa-gebied. — *Ind. Merc.*, 1891, No. 40.

De goudontginning in Ned. Guijana. — *Ind. Merc.*, 1892, No. 43.

VII. Handel en Scheepvaart. — Munt-, Bank- en IJkwezen.

Commerce de Surinam en 1845 et 1846. — *Mon. d. Ind.*, 1846—47, I, p. 136; 1847—48, I, p. 186.

Tableau comparatif du commerce de Surinam pendant 1844—1846. — *Mon. d. Ind.*, 1847—48, II, p. 15.

Tableau de l'exportation des principaux produits de Surinam pendant 1816—1846. — *Mon. d. Ind.*, 1847—48, I, p. 332.

Commerce et navigation de Paramaribo, Curaçao et Bon-Aire en 1844 et 1845. — *Mon. d. Ind.*, 1846—47, II, p. 20, 90.

Commerce et navigation de Surinam et Curaçao en 1847. — *Mon. d. Ind.*, 1848—49, I, p. 353—356; II, p. 31.

Tarifs des droits de commerce et de navigation de Surinam. — *Mon. d. Ind.*, 1848—49, II, p. 59—63.

Ouverture de la colonie de Surinam au commerce de toutes les nations. — *Mon. d. Ind.*, 1847—48, II, p. 89, 101—102.

Staat van den uitvoer van producten der kolonie Suriname gedurende 1863—65 vergeleken met 1856—62. — *Econ.*, (B.), 1866, bl. 153. — *Staatk. Staath. Jb.*, 1866, bl. 245.

Overzicht der scheepvaart in Suriname, 1849—1865. — *Staatk. Staath. Jb.*, 1868, bl. 111.

Sijpesteijn (Jhr. C. A. van). Invoer van kameelen en paarden in Suriname in 1750 en 1756. — *W. I.*, II, bl. 114.

Overzicht van de handelsbeweging der West-Indische eilanden. — *I. G.*, 1880, II, bl. 974.

Curaçao (Westindien). Handelsbericht für 1888 und 1889. — *D. Hand. Arch.*, 1889, II, S. 744; 1890, II, S. 576.

Uitgevoerde landbouwproducten in Suriname over 1700—1885. — *Surin. Alm.*, 1890, bl. 102.

Opbrengst der inkomende rechten in Suriname onder de werking van het Regeeringsreglement (1867-1878). — *Surin. Alm.*, 1890, bl. 103.

Uitvoer van de voornaamste producten in Suriname over 1888—92. — *Ind. Merc.*, 1893, No. 26.

Uitvoer van landbouwproducten in Suriname (1862—1890). — *Jaarcijfers*, No. 10, (Kol.), bl. 117.

Aanbeveling van het denkbild om Paramaribo tot vrijhaven te verklaren. — *T. Staath. Stat.*, XXIII, bl. 441.

Wenschelijkheid der daargestelling van een droogdok op Curaçao. — *Vh. Zeew.*, 1850, bl. 271.

Swart (J.). Kustlichten op de West-Indische eilanden en bijgelegen kusten van Amerika. — *Vh. Zeew.*, 1857, I, bl. 173; 1864, I, bl. 391.

Opgave van de waarde der onderscheidene op het eiland Curaçao in omloop

zijnde vreemde gouden en zilveren munten en den agio die deze benevens de Nederlandsche gouden en zilveren specien ondervinden, alsmede den koers der op het Ministerie van Koloniën afgegeven wissels tot ultimo 1846. (Mededeelingen betr. de Koloniën. Bijl. N). — *B. H. St. G.*, 1849—50, No. XXXVI, 39.

Kort historisch overzicht van het muntstelsel op Curaçao. — *Simons; Curaçao* 1868, bl. 123—126.

Het proces-verbaal eener comparitie van eigenaars en administrateurs van plantages, gehouden op 1° Juli 1844 te Paramaribo en gericht tegen de opheffing van het agio op het cirkuleerend medium, zoomede over het daaruit voortgevloeid ontslag van den Kolonialen Raad, de Amsterdamsche adressen enz. — *B. N. Vr. Kol.*, I, (1844), bl. 404; II, (1845), bl. 38, 95, 198, 293.

Brieven uit Suriname. (Inwisseling van het Surinaamsche bankpapier en uitgifte van schatkistbiljetten der kolonie Suriname à 5 %). — *B. N. Vr. Kol.*, III, (1846), bl. 97—102. — Het Surinaamsche bankpapier. (Kon. Besluit van 6 Febr. 1847, met beschouwingen). — *B. N. Vr. Kol.*, IV, (1847), bl. 299.

Besluit van den Commissaris-Generaal voor de Ned. West-Indische Bezittingen, dd. 6 Februari 1828, betreffende de oprichting en organisatie van eene Bank op Curaçao. — *K. V.*, (Curaçao), 1849, bijl. A.

Statuten der naamlooze vennootschap „De Curaçaosche Hypotheekbank”, goedgekeurd bij Gouvernementsbesluit van 3 Dec. 1875, No. 492. — *K. V.*, (Curaçao), 1876, bijl. B.

Ontwerp van eene Gouvernements Kredietbank met hypothecair stelsel voor Suriname. — *Juda; Derde Open Brief. Amst.* 1869, bl. 5—44.

Smidt (Mr. H. J.). Bank- en muntwezen op Curaçao. (Vroegere en tegenwoordige toestand). — *Econ.*, 1885, I, bl. 231.

Mededeelingen aangaande de schoolspaarbank in Suriname. — *Econ.*, 1887, II, bl. 1181.

Eerste verslag van de Surinaamsche Maatschappij van Landbouw, Handel en Nijverheid over 1877. — *T. M. N.*, 1878, bl. 473.

Lijsten van de voornaamste handels-firma's van Paramaribo en Curaçao, van handel-, kultuur- en andere maatschappijen, die in Nederland en West-Indië werken en van Vereenigingen van handel, landbouw en industrie in Nederland en West-Indië.—*Handb. Cultuurontern.* 1890vv.

Stamkart (F. J.). Tweede rapport betreffende de verificatie en justeeing der maten en gewichten bestemd voor West-Indië. — *V. M. K. Ak. v. W. (Nat.)*, Rks. 2, XVII, bl. 74.

Maten en gewichten nog in gebruik in de Ned. West-Indische Bezittingen. — *Surin. Alm.* 1889vv.

VIII. Communicatie- en transportmiddelen. — Openbare Werken.

Tromp. De versnelde en geregelde gemeenschap met de Ned. Bezittingen in Oost- en West-Indië. — *T. N. I.*, 1855, I, bl. 35.

Ontwerp voor aanleg van telegrafen in West-Indië. — *Inst. Ing., (U. A.)*, 1857—58, bl. 99.

Verslag van de Distrikts-Commissarissen in Suriname betreffende de communicatiemiddelen in hunne districten. — *K. V., (Suriname)*, 1870, bijl. B.

Nota betreffende het verder traceeren van een weg van de Suriname naar de Marowijne. — *K. V. (Suriname)*, 1877, bijl. K.

Reglement voor de telegrafische verbinding van Suriname met de lijnen van de Société Française des Télégraphes sous-marins. — *Surin. Alm.* 1892, bl. 91.

Kanaal-delving van Paramaribo naar de Saramacca (Kwatta-kanaal). Door v. H. — *B. N. Vr. Kol.*, IV, (1847), bl. 278.

Verbetering der Sint-Anna-baai (Curaçao). — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (*V. M.*), bl. 148.

Verbetering der haven van Curaçao. — *T. A. G.*, Rks. 2, II, (*V. M.*), bl. 366.

IX. Onderwijs, Eeredienst en Zending.

De centraal-school der Moravische Broedergemeente te Beekhuizen in Suriname. — *T. M. Afsch. Slav.* VI, (1860-61), bl. 20.

Reglement voor de Normaal-school te Paramaribo van 18 April 1878. — *K. V., (Suriname)*, 1878, bijl. F³.

Korte schets van de geschiedenis van het onderwijs in de kolonie Suriname. — *O'Ferrall; Handl. leesonderwijs. Paramaribo* 1890, (bijl.).

Mededeelingen aangaande de pogingen der Moravische Broeders tot verbreiding

van het Christendom onder de Negers in Suriname sedert 1776. — *B. N. Vr. Kol.*, I, (1844), bl. 53, 429.

Schaick (C. van). Proeve van- of bijdrage tot de geschiedenis vooral der Hervormde Kerk in Suriname; ook over het zendingswerk en de benutting van het Neger-Engelsch daartoe. — *W. I.*, I, bl. 5, 81.

Mededeelingen aangaande het zendingswerk onder de Boschnegers in Suriname. — *T. M. Afsch. Slav.* VII, (1861-62), bl. 60, 113.

Moes (C. M.). Geschiedenis der Evangelisch-Luthersche gemeente in Suriname (1740—1838). — *W. I.*, II, bl. 161, 241.

Grundemann (Dr. R.). Overzicht van het Christelijk zendingwerk over de geheele wereld. Naar het Hoogduitsch door P. van Wijk. (Hierin ook Ned. West-Indië). — *R. Zend.*, 1880, (*Aanh.*).

Verbeek (Mr. Ph. M.). Iets over Curaçao. (Wederlegging van eene bewering van H. Gundert in zijn werk „Die Evangelische Mission”, dat tijdens de emancipatie der slaven op Curaçao alle kleurlingen en de kinderen der planters verplicht werden Katholiek te worden). — *N. Z. T.*, II, (1890), bl. 46.

Het zendingwerk in Suriname. Door J.

H. D. (Overzicht eener lezing van den zendeling Stachelen). — *Het Mosterdzaad*, 1892, No. 3—4, bl. 35, 55.

Das Missionswerk in Paramaribo. — *Schneider; Ein Besuch in Paramaribo. Stuttg.* 1891, S. 63—142.

Het zendingwerk in Paramaribo. — *Schneider; Een bezoek in Paramaribo. Nijmegen* 1893, bl. 60.

Godsdienstvrijheid in onze West-Indische koloniën. (Stukken over de „melaatschen-quaestie”). — *Stemmen v. Waarh. en Vrede, Sept.* 1892.

X. Talen en Bibliographie.

Focke (Mr. H. C.). Aankondiging van „Kurzgefasste Neger-Englische Grammatik. Bautzen 1854”. — *W. I.*, I, bl. 296.

Iets over de Neger-Engelsche taal in Suriname en hetgeen in den laatsten tijd daarvoor is gedaan. — *K. en Letterb.*, 29 Dec. 1855, No. 52.

Wullschlaegel (H. R.). Iets over de Neger-Engelsche taal en de bijdragen tot hare ontwikkeling en litteratuur door de zendelingen der Evang. Broedergemeente geleverd. — *W. I.*, I, bl. 286.

Moes (C. M.). Aankondiging van: a. Neger-Engelsch Woordenboek. Door Mr. H. C. Focke. Leiden 1855; — b. Deutsch-Neger-Englisches Wörterbuch von H. R. Wullschlaegel. Löbau 1856. — *W. I.*, II, bl. 300.

Koolwijk (A. J. van). Bijdrage tot de taal der oude Indianen op Aruba. — *T. A. G.*, Rks. 2, I, (*V. M.*), bl. 134.

Die Sprachen Surinams. — *Schneider; Ein Besuch in Paramaribo. Stuttg.* 1891, S. 42.

De talen van Suriname. — *Schneider; Een bezoek in Paramaribo. Nijmegen* 1893, bl. 39.

Bibliographie betreffende Nederlandsche en vreemde West-Indische Bezittingen en landen. — *W. I.*, I, bl. 320; II, bl. 317.

Literatuur van Suriname en de eilanden Curaçao, Aruba en Bonaire. — *Dr. K. Martin; West-Indische Skizzen. Leiden* 1887, S. 171.

A A N V U L L I N G.

OOST-INDIË.

Kielstra (E. B.). Ter Westkust van Sumatra. (Naar aanleiding van het werk van M. Buijs „Twee jaren op Sumatra's Westkust. Amst. 1886"). — *Gids*, 1886, IV, bl. 268.

Bemmelen (Dr. J. F. van). Een reisje naar de Zuidkust van de Preanger. (Voornamelijk met het doel om de ontwikkelingsgeschiedenis der zeeschildpadden te bestudeeren). — *Gids*, 1891, IV, bl. 253.

Bas (F. de). Het kadaster in Ned. Indië. — *T. Kad. en Landmeetk.*, I, (1885), bl. 99, 136. — De kadastrale opnemingen in Ned. Indië in 1884, 1885, 1886 en 1888. — *Ibid.*, II, (1886), bl. 20, 249; IV, (1888), bl. 60; VI, (1890), bl. 78.

Lijst der ambtenaren van het kadaster in Ned. Indië. — *T. Kad. en Landmeetk.*, II, (1886), bl. 227.

Verstijnen (F.). De landrente in verband met het kadaster. — *T. Kad. en Landmeetk.*, VI, (1890), bl. 116, 196. — Mede-

deelingen over de positie der ambtenaren van het kadaster in Ned. Indië, en hunnen werkkring. — *Ibid.*, VII, (1891), bl. 25. — Regeling der landrente op Java en Madoera. — *Ibid.*, (1891), bl. 220.

Plaats (Dr. J. D. van der). De basis-metingen op Java. — *T. Kad. en Landmeetk.*, VIII, (1892), bl. 57.

Boer Hz. (J.). Een Indische verpondings-ordonnantie en bezwaren daartegen ingebracht door het bestuur der N. I. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw. — *T. Kad. en Landmeetk.*, III, (1887), bl. 187.

Borgerhoff van den Berg. Over den agrarischen toestand op Java. — *T. Kad. en Landmeetk.*, I, (1885), bl. 164, 210.

Spaarwater (S. A.). De zakelijke rechten op onroerende goederen in Ned. Indië tijdens de Ned. O. I. Compagnie. — *T. Kad. en Landmeetk.*, IV, (1888), bl. 185, 225; V, bl. 177.

ZAAK- EN PLAATSREGISTER.

A.

Aaltjesziekte, 63.
 Aanbesteding, 201, 223, 375.
 Aanneming. Zie: Aanbesteding.
 Aardbevingen, 41, 42, 46, 50, 53, 54, 55.
 Aarde (Eetbare), 42, 47.
 Aardnoten, 341, 426.
 Aardolie. Zie: Petroleum.
 Abiāsa, 117.
 Aboeng, 17.
 Aboengers, 17.
 Academische verhandelingen, 137.
 Acclimatatie, 288, 289.
     Zie ook: Klimaat. —
     Kolonisatie.
 Accijnsen, 234, 235.
 Ada's, 96.
 Adat, 93, 205.
 Adel (Jav.), 82, 166, 183.
 Administratie (Militaire), 258, 259.
 Administratief tekort (Indisch), 222, 223.
 Afrikanen (Werving van), Zie: Werving.
 Afstandmeting, 280.
 Agam, 92, 93.
 Agon (Sultan), 144.
 Agrarische Wet, 293—301, 431.
 Akar-karet, 340.
 Alahan Pandjang, 10, 47.
 Alang-alang, 342, 343.
 Albina, 422.
 Albino's, 84.
 Albuquerque (Alfonso d'), 138.
 Alfoeren, 83, 84, 96—98.
     (in het leger), 248.
 Alfoersche taal, 123, 126.
 Alietto, 22, 197.
 Allahan. Zie: Alahan.
 Almahera. Zie: Halmahera.
 Allas (Straat), 7.
 Allay, 20, 157.
 Aloë, 426.
 Alor, 58.
 Alphabetten (Ind.), 119.
 Amandit, 20.

Amangkoe-rat (Sultan), 144.
 Amarassi, 10.
 Ambachtsschool, 348.
 Ambarawa, 46.
 Amberno (Rivier), 33.
 Amboina, 24, 25, 33, 191, 192, 207, 209, 300, 404.
     " (Taal), 125, 126.
     " Zie ook: Moluksche Archipel.
 Amboineezen, 98.
     (In het leger), 249.
 Ambon'se Historie, 159.
 Ambtenaren (Europ.), 180—183.
     " (Inl.), 183—185.
     " (Opleiding van Ind.), 182, 183, 394.
 Ambulance, 278.
 Amfioen. Zie: Opium.
 Amoerang, 23, 179.
 Amok, 85.
 Anaemie (Tropische), 75, 76.
 Analaboe, 13, 48.
 Anambas-eilanden, 7.
 Ananas, 342.
 Ananasziekte (in het suikerriet), 66.
 Andageli, 23.
 Animisme, 85, 92.
 Ankola, 14, 73.
 Annabaai (Sint), 429.
 Antaran, 35.
 Anthropologie, (O. I.), 83, 84, 86, 87, 90, 91, 93, 98, 100.
     (W. I.), 409, 411.
 Anthropopithecus (Jav.), 43.
 Antillen (Ned.), 411, 412, 414.
 Antimonium, 53.
 Apen, 67, 68.
 Apothekers (Militaire), 278.
 Arabieren, 101.
 Arbeidersvraagstuk (O. I.), 290—292.
     (W. I.), 421—424.
     Zie ook: Contracten (Dienst)—Slavernij.—Pandelingschap.
 Archaeologie. Zie: Oudheden.
 Archieven, 138.
 Ardjoena, 6, 45.

- Areaal (O. I.), 2.
 Aren-palm, 342, 343.
 Arengsuiker, 312, 343.
 Arfak-gebergte, 33.
 Aristocratie (Jav.), 183.
     Zie ook: Adel (Jav.).
 Aroe-baai, 14.
 Aroe-eilanden, 25—28, 90—93, 100, 101, 125, 160, 190.
     Zie ook: Moluksche Archipel.
 Archipel.
 Arowakken. Zie: Indianen.
 Artesische irrigatie, 375.
 Artesische putten. Zie: Water(Drink-).
 Artillerie, 256.
 Artillerie-materieel, 271, 272.
 Artillerieschool, 265, 267.
 Aruba, 412, 413, 427, 430.
 Aruba-Phosphaat-Maatschappij, 427.
 Asch (Vulcanische), 46, 54.
 Ashmore-guano-riffen, 188.
 Aspergeteelt, 342.
 Assahan, 13, 147, 148, 194, 195.
     Zie ook: Sumatra.
 Astrolabe-baai, 29.
 Astrolabe-vlakte, 31.
 Atar (Vulcaan), 49.
 Atjeh. — Geographie, 12, 13. — Meteorologie, 37, 38. — Geologie, 48, 49. — Ethnographie, 90, 93. — Taal, 121. — Geschiedenis en politiek, 149—156, 166, 186. — Bestuur, 178, 185. — Contracten, 191, 194. — Rechtswezen, 207, 216. — Geneeskundige dienst, 276, 277. — Economische toestand, 286, 287. — Landbouw, 304. — Handel, 361, 363.
 Atlassen (van N. I.), 2.
 Australië, 1.
 Auteursrecht, 134, 135.
 Averij-zaken, 362.
 A woe (Goenoeng), 55.
- B.**
- Babad tanah Djawi, 116, 117, 119.
 Baboer, 27.
 Babouw, 8.
 Bacteriologie, 133, 157.
 Badjo's, 94.
 Badoej. Zie: Badoewi.
 Badoeng. Zie: Bali.
 Badoewi, 86, 87, 120.
 Bagelen, 116, 142, 284.
 Bahasa-tanah, 126.
 Bajong-hout, 344.
 Balabak (Straat), 18.
 Balanipi, 22, 124.
 Balata, 340, 426.
 Balembangan (Eiland), 21.
 Bali. — Geographie, 8. — Ethnographie, 89, 90. — Taal, 120, 121. — Geschiedenis, 146. — Politieke verhouding en contracten, 189, 192, 193. — Rechtswezen, 205. — Bestuur en econom. toestand, 179, 286. — Landbezit, 300. — Rijstcultuur, 307. — Suikerriet, 315. — Irrigatie, 375.
 Bali (Straat), 5.
 Ballon-captif, 267, 268.
 Bamba-olie, 426.
 Bamboe, 338, 339.
 Banaan, 342, 426.
 Banda-Eilanden, 24, 25, 159, 160, 191, 192, 287.
     Zie ook: Moluksche Archipel.
 Bandjermasin, 21, 139, 157, 158.
     Zie ook: Borneo.
 Bandjir-kanaal. Zie: Kanaal.
 Bangao (Eil.), 19, 20.
 Bangkala, 22.
 Bangkallan. Zie: Madoera.
 Bangkawang (De), 341.
 Bangli. Zie: Bali.
 Banguay (Eil.), 20.
 Banjoewangi, 6, 179.
 Bank (Jav.), 368.
     " (Hypotheek-), 368.
     " (Landbouw-), 368.
 Bank-courant (Batav.), 368.
 Banka. — Geographie, 17. — Geologie, 50, 51. — Botaniek, 58. — Taal, 123. — Geschiedenis, 156, 157. — Rijstcultuur, 307. — Suiker, 315. — Mijnontginning, 352—354.
 Banka (Straat), 2.
 Banka-tin. Zie: Tin.
 Banken (Spaar-), 407, 408.
 Bankwezen (O. I.), 368, 369.
     (W. I.), 428.
 Bantam, 6, 7, 131, 143-145, 190-192, 284.
 Bantam (Oud-), 143.
 Bantiks, 94, 403.
 Barabei, 21.
 Bareë-taal, 124.
 Bargoensch, 124.
     Zie ook: Dieventaal.
 Barisan, 256.
 Baros, 14.
 Barroe, 197.
 Basa-Kedāton, 116.
 Bataat, 342.
 Batak-landen, 10—12, 148, 149, 401, 402.
     Zie ook: Sumatra.
 Bataks, 83, 90—93, 104.
 Bataksche taal, 122, 147, 148.

- Batakschrift, 93.
 Batang Loepars. Zie: Dajaks.
 Batavia, 6, 7, 57, 73, 142, 143, 145.
     " (Haven van), 348, 363, 371—375.
     " (Statuten van), 147.
     " (Wapen van), 131.
 Batviasche December-beweging, 140.
 Batviasche Mei-beweging, 141, 142.
 Bataviase Nouvelles, 134.
 Batig slot. Zie: Finantiën (O. I.).
 Batikken, 347.
 Batjan, 25, 26, 191, 198, 310, 404.
     Zie ook: Moluksche Archipel.
 Batjan-Maatschappij, 310.
 Batoe-Barah, 13, 194.
 Batoe-Berdagoeh, 127, 130.
 Batoe-Beragoeng, 127.
 Batoe-Bongbong, 12.
 Batoe-eilanden, 70, 122.
 Batoe-Hapoe, 57.
 Batoelappa, 198.
 Batoe-toelis, 127.
 Batoer-gebergte, 54.
 Batta Zie: Batak.
 Battam-Archipel, 17.
 Batterijschool. Zie: Reglementen (Militaire).
 Batuan, 26.
 Bawean, 7, 70, 88, 192, 296.
 Bazarpacht, 87.
 Bebakening, 275.
 Bedagei, 194.
 Bedrijfsbelasting, 231.
 Beëddiging. Zie: Eed.
 Begrooting (Ind.). 219—221.
     (Leger-), 244—246.
 Bekassi, 144.
 Belastingen (O. I.), 223—236.
     " " Zie ook: Diensten (Heeren-).
     " (Invordering van), 208.
 Bemesting. Zie: Cultuur. — Landbouw.
 Bengalen, 161.
 Bengkalis, 13, 14.
 Bengkoelen, Zie: Benkoelen.
 Benjoar, 9.
 Benkoelen, 15, 16, 47, 48, 92, 93, 147, 148, 178, 206, 229, 230, 348, 362.
     Zie ook: Sumatra.
 Benkoeleesch, 122.
 Benzoë, 341.
 Berg-artillerie. Zie: Artillerie.
 Bergregentschappen (Celebes), 22.
 Beri-beri, 76—78.
 Berou, 21, 157.
     Zie ook: Borneo.
 Besnijdenis, 85, 86, 88.
- Besoesoe, 341.
 Bestuur (O. I.), 175—185.
     " (Inl.), 183—185.
     " (W. I.), 417—420.
 Betel, 85.
 Bevloeiing. Zie: Werken(Irrigatie-).
 Bevolking. Zie: Ethnographie.
 Bevolkingsstatistiek (O. I.), 79—81.
     (W. I.), 409.
 Bewapening (Leger-), 261, 262, 271, 272.
 Bezoeki, 310, 314.
 Bibliographie, 135—137, 430.
 Bibliotheken, 131, 132.
 Bidara-Laoet, 60.
 Bier (Indisch), 347.
 Bikat, 338.
 Bila, 11, 13.
 Billiton. — Geographie, 17. — Geologie, 50, 51. — Zoölogie, 71. — Ethnographie, 91. — Taal, 123. — Geschiedenis, 156, 157. — Inl. nijverheid, 348. — Mijnginning, 352—354.
 Billiton-maatschappij, 157, 353, 354.
 Billiton-tin. Zie: Tin.
 Bima, 23, 158, 197.
 Bimaneesch, 125.
 Binoewang, 197.
 Bintan (Oud-), 17.
 Biographie. Zie: Levensbeschrijving.
 Bisaja, 126, 127.
 Bismarck-Archipel, 30—32.
 Bissoe, 96.
 Blida, 15.
 Blimbing-cultuur, 342.
 Blinjoë, 50.
 Blitar, 6.
 Blitong. Zie: Billiton.
 Bloementeel, 56.
 Blorong, 88.
 Boalemo, 23.
 Bodem. Zie: Geologie.
 Boea, 15.
 Boedelkamers (Wees-en). Zie: Kamers (Boedel-).
 Boekhouding (Chin.), 203, 204.
 Boegineesch, 123—125.
 Boegineezen, 84, 94, 97.
 Boekdruckers (Ind.), 134, 135.
 Boeleleng. Zie: Bali.
 Boelangan, 197.
 Boeloe Doepi, 19.
 Boenoet, 196.
 Boeool. Zie: Bwool.
 Boeroe, 25, 28, 97.
 Boeton, 22, 197.
 Bokkenoten, 426.
 Bolääng-Mongondou, 23, 96, 108.
     " " (Taal), 123, 124.

Bolang-Itang, 198.
 Bonaire, 412, 413.
 Bondjol, 147, 149, 193.
 „ Zie ook: Padri-oorlog.
 Bongaaisch verdrag, 192.
 Bongao. Zie: Bangao.
 Boni, 22, 158.
 „ Zie ook: Celebes.
 Bono, 23.
 Bonto-Bonto (Kraëng), 158.
 Boomflora (Jav.), 344.
 Boomkalabas (W. I.), 426.
 Borneo. — Geographie, 17—21. — Klimaat, 39. — Geologie, 51—53. — Botanie, 58. — Zoölogie, 71, 72. — Ethnographie, 93—95. — Taal, 123. — Literatuur, 137. Geschiedenis, 157, 158, 166. — Bestuur, 178, 185. — Grensregeling, contracten, 187, 188, 190, 195—197. — Rechtswezen, 207. — Topogr. opnemings, 281. — Econom. toestand, 287. — Mijnwezen, 354. — Spoorwegen, 384. — Zending, 402.
 Borneo-Company (North), 187, 188.
 Borneo-hout, 343, 344.
 Borneo-riet, 315.
 Borneo-tabak, 331.
 Borneo-tractaat, 187, 188.
 Bornesit, 340.
 Boro-Boedhoer, 128—130.
 Bosch (Graaf Van den), 167.
 Boschambtenaren, 344, 394, 395.
 Boschnegers, 411.
 Boschreglement. Zie: Boschwezen.
 Boschwezen (O. I.), 343—346.
 (W. I.), 413, 414.
 Botanie. Zie: Plantenrijk.
 Botanisch station, 56.
 Boterwet (Ned. Ind.), 201.
 Brahmanisme, 104.
 Brandewijnsbaai, 47.
 Brandspuitwezen (Militair), 273.
 Brazilië, 318, 319, 415.
 Briefport. Zie: Posterij.
 Brigade (Ind.), 248, 250.
 „ Zie ook: Werving (Koloniale).
 Britsch-Indië. — Gevangeniswezen, 212. — Opium, 239. — Leger, 245, 246, 251. — Irrigatie, 375. — Spoorwegen, 378—380, 382. — Spaarbanken, 408.
 Broecke (Pieter van den), 142.
 Broenai, 19, 20, 166, 187.
 „ Zie ook: Borneo.
 Bronziet, 52.
 Broodbakkerijen (Militaire), 263, 264.
 Bruggen. Zie: Werken (Openbare).
 Bruidschat, 84.
 Bruining (W.), 135.
 Bruinkolen. Zie: Steenkolen.

Buddhisme, 104.
 Buffel (De), 356.
 Buitenbezittingen. — Beheer, 176-180.
 — Econom. toestand, 286, 287, 310.
 Buitenzorg, 57.
 Buitrecht, 217.
 Bültzingslöwen (G. von), 169.
 Burgerlijk recht. Zie: Recht (Burgerlijk).
 — Wetgeving.
 Burgerlijke stand, 82, 200.
 Bus de Guisignies (Du), 141, 171.
 Buskruit, 272.
 Buijs (F. C. A.), 169.
 Bwool, 23, 97, 159, 198.
 Bijbelvertaling, 109.
 Bijdage (Indische). Zie: Finantiën (O. I.).
 Bijencultuur, 342.

C.

Cachelot-visscherij, 360.
 Cacao, 334, 426.
 Cannabis sativa, 57.
 Canon (Erfpachts-), 309.
 Cantines (Militaire), 262, 263.
 Caoutchouc, 340, 341.
 Capellen (Van der), 142, 171.
 Caraïben. Zie: Indianen.
 Carica-papaja, 60.
 Carimata. Zie: Karimata.
 Carteret (Philippe), 140.
 Cartographie, 279—282.
 Cassave, 341, 342.
 Cavalerie, 255, 259, 261, 267, 269.
 „ Zie ook: Paarden. — Remonte.
 Celebes. — Geographie, 4, 21—24. — Geologie, 54. — Botanie, 58, 59. — Zoölogie, 72. — Ethnographie, 95—97. — Talen, 123—125. — Geschiedenis, 158, 159. — Bestuur, 178, 179. — Politieke verhoudingen en contracten, 190, 192, 197, 198. — Rechtswezen, 206, 207. — Heerendiensten, 229, 230. — Econom. toestand, 287. — Grondbezit, 299, 300. — Landbouw en cultures, 300, 307, 315, 329. — Zending, 402—404.
 Ceram. 25—28, 97, 98, 159, 160, 192, 404.
 „ Zie ook: Moluksche Archipel.
 Ceylon, 161, 291, 318, 319, 391.
 Ceylon (New-), 19.
 Challenger, 3.
 Chastelijn (C.), 1, 143.
 Cheribon, 6, 143, 146, 183, 192.
 Chili, 416.
 China, 186.
 China-gras, 338.
 „ Zie ook: Rameh.
 Chineezen, 100—102, 139, 294, 203, 204.

Chinsura, 161.
 Cholera, 78, 79, 415.
 Christenen (Inl.), 82, 83, 202, 203.
     Zie ook: Zending (O. I.).
 Christmas-Island, 35.
 Chronograaf, 173.
 Cinchona. Zie: Kina.
 Cinnaber, 53.
 Coca, 60, 342.
 Cochín-China (Opium in Fransch-), 239, 241.
 Cocos-eilanden. Zie: Kokos-eilanden.
 Coen (Jan Pietersz.), 140, 141, 169.
 Communicatie-middelen (O. I.), 377-386.
 Communicatie-middelen (W. I.), 429.
 Communicatie-middelen. Zie ook: Spoorwegen.
 Compagnie (Deutsche Borneo-), 369.
     " (Deutsche Neuguinea-), 369.
     " (Ned. O. I.), 140.
     " (Nieuwe O. I.), 310.
     " (Noord-Borneo-), 187, 188.
     " der Edelen van Genua, 140.
     " (W. I.), 416.
 Comptabiliteit (O. I.). Zie: Finantiën (O. I.).
 Comptabiliteitswetten (W. I.), 417.
 Condamine (De la), 415.
 Congres (Ind. Landbouw-), 303.
 Consignatiestelsel, 363-365.
 Consulaire politiek (China's), 186.
 Contractbreuk, 290-292.
 Contracten (met inl. rijkjes), 89, 191-198.
 Contracten (Dienst- of werk-), 290-292.
 Conversie. Zie: Grondbezit.
 Cores de Vries (Zaak-), 169.
 Couvade, 85.
 Cranssen (J. W.), 159.
 Credietwezen. Zie: Bankwezen.
 Creoline, 78.
 Cretinisme, 84.
 Cubebe, 334.
 Cultures (O. I.), 301-343.
     " (W. I.), 424-426.
     Zie ook: Landbouw.
 Cultuurdiensten. Zie: Diensten.
 Cultuurgewassen, 337-346.
     Zie ook: Plantenrijk.
 Cultuur-ondernemingen (Particuliere), 308-310.
 Cultuurstelsel, 174, 301, 302.
 Cultuurwet, 301.
 Cunha (Nuna da), 138.
 Curaçao, 411, 413, 417, 419, 422, 424, 426, 428, 429.

D.

Daalen (Zaak- E. G. C. van), 168.
 Dadap, 321, 322.
 Dadapziekte, 65.
 Daendels, 141, 142, 144.
 Dagbladen. Zie: Drukkers.
 Dagregister (Batavia), 138, 143.
 Dajaks, 93-95, 402.
     Zie ook: Borneo.
 Dajaksche taal, 123.
 Damme (Eil.), 25.
 Dampier (Straat), 25.
 Dapper (Olfert), 162.
 Darawate (Goenoeng), 7.
 Dajjaks. Zie: Dajaks.
 December-beweging (Bataviasche), 140.
 Decentralisatie (Bestuurs-), 171-173.
 Defensie. Zie: Verdediging.
 Delfstoffen. Zie: Geologie. — Mineralogie.
 Deli, 13, 14, 58, 147, 194, 286, 287, 310, 331.
     " Zie ook: Sumatra.
 Demak, 42, 284, 375, 376.
 Dempo-Lilet, 60.
 Dempo (Goenoeng), 15.
 Dendong-kever, 61.
 Departementen v. Alg. Bestuur, 176.
 Despaches, 362.
 Depok, 89, 405.
 Deportatie, 289.
 Désa. Zie: Dessa.
 Desertie. Zie: Recht (Militair).
 Dessa-bestuur. Zie: Bestuur (Inl.).
 Dessa-diensten. Zie: Diensten.
 Dessa-huishouding, 82, 87.
 Dessa's (Perdikan-), 82.
 Diamant, 40, 53, 354.
 Diarrhée de Cochín-Chine, 75.
 Diemen (Anth. van), 140.
 Diëng-gebergte, 5-7, 42, 128, 129.
 Dienst- of werkcontracten. Zie: Contracten.
 Diensten (Cultuur-, dessa- en heeren-), 183, 226-230.
 Dierenriem (Alfoersche), 97.
 Dierenrijk (O. I.), 66-73.
     " (W. I.), 414.
 Dieven (Jav.), 87.
     " (Mal.), 85.
 Dieventaal (Inl.), 109, 121.
 Differentieele rechten. Zie: Rechten (In- en uitvoer-).
 Diffusie, 314.
 Dikir, 106.
 Diphtheritis, 75.
 Dipo-Negoro, 117, 139, 145, 146.

Discipline (Militaire). Zie: Recht (Militair).

Districtsbestuur, 183, 184.

Divi-divi, 342.

Djagong. Zie: Maïs.

Djaja-Baja, 139.

Djakat, 87.

Djakatra. Zie: Jacatra.

Djaksa, 185.

Djali, 341.

Djambi, 15, 140, 149, 190, 195.

Zie ook: Sumatra.

Djamblong, 59.

Djamboe-opschrift, 127.

Djamoer-oepas, 63.

Djarak, 323, 342.

Djatti-hout. Zie: Boschwezen. — Houtsoorten (O. I.).

Djawet, 94.

Djeboes, 50.

Djeroek, 342.

Djembrana. Zie: Bali.

Djihad, 105.

Djimat, 87, 88.

Djohor, 148, 192.

Djokjokarta, 88, 89, 143, 146, 189, 191, 192, 193, 256, 285.

Zie ook: Vorstenlanden

(Jav.).

Djombong, 196.

Djonkong, 196.

Doctor-djawa, 276.

Doerie, 122, 198.

Doesson. Zie: Borneo.

Doessoen-Timor, 21.

Doewan, 9.

Doho (Rijk), 139.

Dok (IJzeren drijvend), 275.

Dokken (Droog-), 362.

Dolorindaoe, 198.

Dompo, 197.

Donggola, 197.

Doodenfeest, 94.

Doodstraf, 212, 215.

Douane-tarief. Zie: Rechten (In- en uitvoer-).

Douwes Dekker (E.), 168, 169.

Driki. Zie: Dikir.

Drinkwatervoorziening, 354, 355.

Droogdok. Zie: Dok.

Druiventeelt, 341, 342.

Drukkerijen. Zie: Drukpers.

Drukpers, 134—136.

Drukschrift (Jav.), 135.

Drijvervlot, 273.

Duel, 214, 216.

Duiten (Koperen). Zie: Muntwezen (O. I.).

Dwangarbeid, 212.

Dwangarbeid. Zie ook: Strafstelsel.

Dwerghert-verhalen, 114, 118.

Dzakat. Zie: Djakat.

E.

Eb en vloed, 37.

Economische toestand (O. I.), 282-287. (W. I.) 417, 418.

Economische verslagen (O. I.), 283.

Edi, 153—155, 194.

Zie ook: Atjeh.

Eed (Chineesche), 204.

Eedformulieren (Inl.), 84, 85, 89, 90, 98, 116, 202, 205.

Eedsaflegging, 208.

Eendenteelt, 356, 357.

Egeron (Straat), 26.

Eischen (van goederen), 258.

Elaeis Guineensis, 339.

Elapora, 19.

Electrische verlichting. Zie: Verlichting.

Elephantiasis, 75, 415.

Emancipatie. Zie: Slavernij.

Emigratie. Zie: Landverhuizing.

Emmahaven, 384.

Emoy-Chineezen. Zie: Chineezen.

Endeh, 8, 189.

Zie ook: Flores.

Endeneesch, 125.

Engano, 16, 17, 35, 93.

(Taal van), 122.

Engelsch tusschenbestuur, 145, 146.

Entrepot (Opslag in), 233.

Erberveld (Pieter), 127, 147.

Erfpacht, 291, 292.

Erfrecht (Maleisch), 83.

(Chineesch), 203, 204.

Erythroxylon coca. Zie: Coca.

Escompto-Maatschappij (N. L.), 369.

Essequebo, 418.

Ethnographie (O. I.), 83—104.

(W. I.), 409—412.

Eucalyptus globulus, 59, 60, 345.

Euraziërs, 81.

Europeanen (in Indië), 81, 110.

Eustatius (Sint), 412, 413, 415.

Evangelisatie. Zie: Kerk. — Zending.

Ewaf-eilanden. Zie: Keij-eilanden.

Excercitie-reglementen. Zie: Reglementen (Militaire).

F.

Fabrieksmerken. Zie: Merken (Fabrieks-).

Fabrieksnijverheid. Zie: Nijverheid.

Faillietrecht, 201, 203, 204.
 Fidji-taal, 109.
 Finantiën (O. I.), 218—242.
     (Inspectie van), 222.
 Flora. Zie: Plantenrijk.
 Flores, 4, 9, 10, 58, 70, 90, 125, 147, 189, 190.
     Zie ook: Timor-Archipel.
 Fly-River, 28, 29.
 Fonds (Militair Weduwen- en Weezen-), 406.
     (Civiel Weduwen- en Weezen-), 406.
 Formosa, 161.
 Fossielen. Zie: Palaeontologie.
 Fröbelscholen, 388, 389.

G.

Gadja-mada (Volksstam), 86.
 Gaga-bouw. Zie: Landbouw (Inl.).
 Gajoe-Landen, 12, 13, 90.
 Galars, 92.
 Galelareesch, 126.
 Gamar (Toemengoeng), 157.
 Gambier, 341.
 Gamelan, 88, 89.
 Gasverlichting, 346, 347.
 Gebouwen (Milit.), 263, 264.
     Zie ook: Werken (Openbare).
 Geby (Eil.), 24.
 Gedenkpenningen. Zie: Penningen.
 Gedistilleerd (Accijns op), 234, 235.
 Gedoeng, 151, 153.
 Geelvinkbaai, 34.
 Geldsomloop (O. I.). Zie: Muntwezen.
 Gele koorts, 415.
 Gember, 342.
 Gemeentendiensten. Zie: Diensten.
 Gemeente-instellingen, 177.
 Genealogie, 166.
 Geneeskunde (O. I.), 73—79.
     (W. I.), 414, 415.
 Geneeskundige dienst (O. I.), 276-279.
     (W. I.), 414, 415.
 Geneeskundige inrichtingen, 277, 278.
 Geneeskundige planten, 59—62.
 Geneesmiddelen (Inl.), 59, 60.
 Generale staf, 253.
 Genie (Militaire), 356, 363.
     Zie ook: Versterkingskunst.
 Genitra-boom, 341.
 Genootschap (Batav.), 131-133, 135, 136.
     (Ned. Aandr.), 36, 134.
 Genootschappen (Chin. Geheime), 100, 101, 204.

Geographie (O. I.), 2—35.
     (W. I.), 409—412.
 Geographische Dienst, 279—281.
 Geologie, (O. I.), 39—55, 136.
     (W. I.), 412, 413.
 Geschiedenis (O. I.), 139—161.
     (W. I.), 415—417.
 Gerechtshof (Hoog-), 206, 208, 212, 213.
 Geschut. Zie: Artillerie-materieel.
 Gesteenten. Zie: Geologie (O. I.).
 Getah-gitaan, 340.
 Getah-melaboeai, 340.
 Getah-pertja, 340, 341.
 Getijden, 37.
 Gevangeniswezen (O. I.), 211, 212.
     (W. I.), 419.
 Geweervraagstuk, 261, 262, 272.
 Gewichten (Maten en), 370, 429.
 Gezondheid (Officieren van). Zie: Geneeskundige Dienst.
 Gezondheidspolitie, 276.
 Gezondheidstoestand (O. I.), 73, 74.
     (W. I.), 414.
 Giftboom, 58.
 Gigandjing, 375.
 Gighen, 155, 194.
 Gilolo-passage, 18.
 Gloegoe-cultuur, 338.
 Gloegoer XI Kotta, 15.
 Godsdienst (Christelijke), 395—404, 429, 430.
     (Mohamed.), 104—108.
 Godsdiensten (Oostersche), 104—108.
 Godsoordeelen, 85.
 Goegoe-Malintang, 148.
 Goemoetie-vezel, 337.
 Goenie. Zie: Jute.
 Goenoeng-Sahari-Kanaal, 373, 374.
 Goenoeng-Taboer, 196.
 Gom-elastiek, 340, 341.
 Goram-eilanden, 25.
 Gorontalo, 23, 24, 54, 96, 304.
     " (Taal), 123, 131.
     Zie ook: Celebes.
 Goud (O. I.), 40, 44, 48, 49, 52—54.
     (W. I.), 412, 413.
 Goudeiland, 139.
 Gouden munt. Zie: Munt.
 Goudontginning (O. I.), 143, 350, 351, 354.
     (W. I.), 427.
 Gouverneur-Generaal, 140, 175, 176.
 Graadmeting. Zie: Triangulatie.
 Granaatmijnen, 272.
 Granaatvuur. Zie: Tactiek.
 Grasolie, 339.
 Grassen, 342.
 Grati (Meer van), 88.
 Gratie (Recht van), 211.

Grensregeling. — Borneo, 187, 188. —
Nieuw-Guinea, 188. — Timor, 186. —
Guyana, 420.
Groenteteelt, 342.
Grondbelasting. Zie: Landrente.
Grondbezit, 227, 296—300, 431.
(Chineesch), 204.
Grondcrediet, 368.
Gronden (Woeste). Zie: Agrarische Wet.
Grondpeilwezen, 349, 354, 355.
Grondrecht. Zie: Grondbezit.
Grondverhuur, 294—296.
Grondverkoop. Zie: Landverkoop.
Grondwet, 199, 200.
Groningen (Etablissement), 422.
Groote Oost (De), 190, 361.
Guano (Rots-), 413.
Guano-riffen (Ashmore-), 188.
Guillaume (Moord op), 152.
Gunjar-olie, 59.
Gutta-percha, 55, 340, 341.
Guyana, 409—412, 417, 418, 420.
(Nederl.). Zie: Suriname.
Gymnasium Willem III, 390.

M.

Haaroffer, 85.
Habensāran, 82.
Habib Abdoe'rrahman, 167.
Hadat. Zie: Adat.
Hadji's, 106, 107, 108.
Halmaheira, 26, 27, 98, 180, 304, 343.
(Taal), 125, 126.
Zie ook: Moluksche Archipel.
Handel (O. I.), 360—362.
(W. I.), 427, 428.
(Kamers van Koop-), 283, 284.
Handelmaatschappij (Ned.), 364, 365, 369.
Handelsfirma's (Surin.), 429.
Handelsmerken. Zie: Merken(Handels-).
Handelsmuseum. Zie: Museum.
Handelsrecht. Zie: Recht(Handels-).
Handelsstatistiek, 361, 362.
Handenarbeid (Onderwijs in), 388, 389, 391, 392.
Handwerksnijverheid. Zie: Nijverheid.
Harsen, 339, 340.
Hasan-Hoseinfeest, 92.
Havelaarszaak (De), 168, 169.
Havens (Ned. Ind.), 2.
(Vlucht-), 243.
Havenwerken, 371—375.
Heerendiensten, 183, 226—230.
Heliograaf, 388.
Helmhoed, 260.

Hemileia Vastatrix. Zie: Koffieblad-
ziekte.
Hennep (Manilla-), 338.
Heijden (Zaak Generaal Van der), 167, 168.
Hidajjat (Pangerang), 158.
Hindoeïsme, 104.
Hindoe-oudheden. Zie: Oudheden.
Hoedenfabricage, 348.
Hogendorp (Dirk van), 142.
Hollander's Volkenkunde (De), 22-24.
Holontalo, 23.
(Taal), 124.
Homaniana, 113.
Honden (Speur-), 268.
Hoofden (Inl.), 183—185.
Hoofdgeld, 230.
Hooft (Cornelis), 1.
Hooibereiding, 347.
Hooibrink (Methode), 303.
Hospitalen, 277, 372.
Houtman (Cornelis), 1.
(Frederick de), 149.
Houtsoorten (O. I.), 343, 344.
(W. I.), 413, 414.
Houtteelt. Zie: Boschwezen.
Houtvesters. Zie: Boschwezen.
Huet (Zending-Busken), 134.
Huisbedienden, 291.
Huisbouw (Jav.), 87.
Hulpbank, 407.
Hulppredikers. Zie: Zending (O. I.).
Huwelijk (in Indië), 81—85, 89, 92, 200, 202, 205.
(Buiten-Christelijk), 83.
(Kinder-), 81.
Huwelijksgebruiken, 93.
Hydrographie, 2, 281.
Hygiëne, 73, 74.
Hypermétropie, 75.
Hypotheekbank (N. I.), 368.
Hypothecair verband, 237.

I.

Iboe-gebergte, 26.
Ichthyologie. Zie: Dierenrijk.
Ichthyosaurus, 54.
Ileothyphus, 75.
Ilmoe Boemi, 118.
Immigratie (Koelie-), 289, 290, 422—424.
Indianen, 411, 412.
Indigo, 332, 333.
Indigo-markt, 365.
Indo-Europeanen, 81.
Indragiri, 11, 12, 47, 83, 105, 131, 190.
Zie ook: Sumatra.
Indramajoe, 7, 146, 374.

Industrie-school. Zie: Ambachtsschool.
Infanterie. 253, 255—262, 267, 268.

Zie ook: Leger (Ind.).

Influenza, 75, 76.

Ingenieurs. Zie: Waterstaat.

Inlandsch bestuur. Zie: Bestuur (Inl.).

Inlandsch Reglement, 209—211.

Zie ook: Justitie.

Inlandsche Christenen, 82, 83, 202, 203.

Zie ook: Zen-

ding (Christelijke)."

Inlandsche hoofden. Zie: Bestuur (Inl.).

Inlandsche huishouding, 81—83.

Zie ook:

Bestuur (Inl.). — Ethnographie (O. I.).

— Recht (Inl.).

Inlandsche kinderen, 81.

Inlandsche korpsen, 256.

Inlandsche landbouw. Zie: Landbouw.

Inlandsche militie. Zie: Militie (Inl.).

Inlandsche talen. Zie: Talen (Inl.).

Inscriptiën, 127, 128.

Insecten. Zie: Dierenrijk.

Instituut voor de Taal-, Land- en

Volkenkunde (Kon.). 132, 136.

Instituut voor inl. talen, 390.

Intendance, 251, 265, 266.

Invoer. Zie: Handel.

Invoerrechten. Zie: Rechten (Invoer-).

Iphoh, 61.

Irrigatie, 376, 376.

Irrigatiewater. Zie: Waterregeling.

Iskander (Willem), 167, 393.

Islam, 104—106.

Italianen (in Indië), 3.

Ithyphallische beelden, 85.

J.

Jacatra, 129, 142, 191.

Jacht, 359.

Jager (Herbert de), 140.

Jansz (Willem), 140.

Japanners (Werving van), 248, 249.

Java. — Geographie, 4—7. — Geologie,

42—46. — Botanie, 57, 58. — Zoölogie,

69, 70. — Inl. huishouding, 82. — Ethno-

graphie, 86—89. — Talen, 114—120. —

Naamsorsprong, 139. — Geschiedenis,

142—146. — Islam, 106—108. — Bestuur,

177, 183—185. — Contracten, 191—193.

— Politie, 217, 218. — Landrente, 224—226.

— Heerendiensten, 226—229. — Opium-

pacht, 237—241. — Topogr. opneming,

279, 280. — Econom. toestand, 283—286.

— Grondbezit, 296—301. — Landbouw

en cultures, 302—304, 313—318, 320—328,

330, 331. — Boschwezen, 343—346. —

Mijnwezen, 350. — Handel, 360—362. —
Irrigatie, 375, 376. — Spoorwegen, 377—
382. — Zending, 400—401.

Java-Minor, 8.

Javanen. Zie: Java (Ethnographie).

Java-oorlog, 144—146.

Javasche Bank. Zie: Bankwezen (O. I.).

Joartam, 128.

Jodium, 40.

Jogjakarta. Zie: Djokjokarta.

Jolo. Zie: Soeloe-Archipel.

Jongh (Zaak-Munniks de), 169.

Jonker (Kapitein), 140.

Jortam. Zie: Joartam.

Junghuhn's „Java", 5.

Justitie (O. I.), 206—212.

(W. I.), 419.

Jutë, 337, 338.

K.

Kaarten (Land-), 3, 4, 5, 15, 16, 279—281.
(Zee-), 281.

Kaartspelen (Chin.), 101.

Kabelbruggen, 374.

Kabelspoorweg, 383.

Kaboeh-kanaal. Zie: Kanaal (Kaboeh-).

Kadaster, 280, 281, 431.

(Landrente-), 226.

Kader, 253.

Kadervorming, 266, 267.

Kadjang, 22.

Kadoe, 228, 229.

Kajelle, 95.

Kakian-verbond, 84, 98.

Kak-ké (Japansche), 75.

Kalangs, 86.

Kalabas (W. I.), 426.

Kalenkongan (Zaak-A.B.), 169.

Kalksteen. Zie: Geologie (O. I.).

Kaloet, 156.

Kamers (Wees- en Boedel-), 202.

Kamers van Koophandel. Zie: Handel.

Kamfer, 60.

Kamferboom, 59.

Kampementen (Militaire), 263, 264.

Kanaal (Goetoeng Sahari-), 373, 374.

„ (Kaboeh-), 374.

„ (Krokot-), 372.

„ (Kwatta-), 429.

Kanan, 51.

Kandhar, 198.

Kangean, 7, 70.

Kanonnen. Zie: Artillerie-materieel.

Kaoer. Zie: Kauer.

Kapiran, 118.

Kapoeas, 20.

Zie ook: Borneo (Geographie).

Kapok, 337.

- Karèt. Zie: Caoutchouc.
 Karga-njana, 94.
 Karimata (Straat), 21.
 Karimata-eilanden, 21, 58.
 Karimon, 102.
 Karimon-Djawa-eilanden, 7, 43, 57, 70.
 Karolanden. Zie: Batak-landen.
 Karons (De), 99.
 Kartasoera. Zie: Soerakarta.
 Kartetsen, 272.
 Kassa, 22, 198.
 Katëman (Rivier), 14.
 Catholicisme. Zie: Roomsche missie.
 Katingan, 20, 21.
 " (Taal), 123.
 Katjang, 341, 342.
 Katjang-olie, 347, 348.
 Katoen, 336.
 Katoennijverheid (Twenthe), 234.
 " (Inl.), 347.
 Katoenhandel, 361.
 Kattingola, 23.
 Kauer, 16.
 Kavalerie. Zie: Cavalerie. — Remonte.
 Kawéla, 9.
 Kawi-oorkonden, 114, 115.
 Kediri, 6.
 Keeling-islands. Zie: Kokos-eilanden.
 Kei-eilanden. Zie: Keij-eilanden.
 Kemiri, 57.
 Kemiri-noot, 340.
 Kendangan, 21.
 Kendari, 22.
 Kerk (O. I.), 395.
 " (W. I.), 429, 430.
 " Zie ook: Zending.
 Kerta-sima, 205.
 Kerto, 194.
 Kesam, 15.
 Ketapan-Doea, 154.
 Ketjen (Zaak-Willink), 168.
 Keuchenius (Mr. L. W. C.), 167, 168, 175.
 Kever (Dendong-), 61.
 Kevers (Surinaamsche), 414.
 Keij-eilanden, 4, 25—28, 85, 98, 125, 190.
 " Zie ook: Moluksche Archipel.
 Koor (Eiland), 159.
 Kina, 60, 61.
 Kinacultuur, 334—336.
 Kinamarkt, 365.
 Kinaziekte, 62, 63.
 Kinine. Zie: Kina.
 Kinu-Balu, 19, 20.
 Kiri-boom, 343.
 Kissir, 26, 27, 54, 98, 126.
 Klakah (Meer), 43.
 Kleeding (Jav.), 87.
 Kleeding (Militaire), 290, 261.
 Kleij (Zaak-), 168.
 Klimaat (O. I.), 38, 39.
 " (W. I.), 414.
 " Zie ook: Acclimatatie.
 Kloewang, 12.
 Kloewo, 21.
 Knokkelkoorts, 75.
 Koba, 50.
 Koeala, 194.
 Koeboe (Rijk), 14, 195.
 Koeboes, 90, 91.
 " (Taal der), 122.
 Koelie-ordonnantien, 291, 292.
 Koelie-werving (O. I.), 289—291.
 " (W. I.), 422—424.
 " Zie ook: Arbeidersvraagstuk.
 Koelit Manis (Vulkaan), 49.
 Koen. Zie: Coen (Jan Pietersz.).
 Koepang, 146.
 Koetei, 20, 21, 52, 157, 178, 190.
 " Zie ook: Borneo.
 Koffie (Liberia-), 319, 320, 425.
 " (Maragogipa-), 322, 323.
 " (Monosoekoe-), 325.
 " (Sacca- en Laurina-), 319, 321.
 Koffiebereiding, 321, 322, 327.
 Koffiebereiding-licenties, 326, 327.
 Koffiecultuur (Brazilië), 318, 319.
 " (Ceylon), 318, 319.
 " (O. I.), 142, 318—329.
 " (W. I.), 425.
 Koffiehandel, 363—365.
 Koffiestatistiek, 318, 320, 328.
 Koffiestelsel, 323—329.
 Koffieveilingen, 363—365.
 Koffo, 339.
 Kokos-eilanden, 35, 37, 57.
 Kokospalm, 58.
 Kola, 56, 342.
 Koloniaal recht. Zie: Wetgeving.
 Koloniaal stelsel, 169—174.
 Koloniale werving. Zie: Werving (Koloniaal).
 Koloniale reserve, 250, 251.
 Kolonisatie (O. I.), 283, 289.
 " (W. I.), 422—424.
 " Zie ook: Klimaat.
 Kongsiewezen (Chineesch), 100—102.
 Koopvaardijvloot (Ned-), 362.
 Koper, 44, 49, 53, 54.
 Koperen munt. Zie: Muntwezen (O. I.).
 Koperontginning, 350.
 Koppensnellen, 85, 86.
 Koraalriffen, 68.
 Korintji, 11, 47, 93, 149, 206.
 Kota Baroe, 13.

Kota Kampar, 14, 15.
 Kota Pangkallan, 14.
 Kota Pinang, 13, 194.
 Kota Pohama, 154.
 Kota Toeangkoe, 13.
 Kota Waringin, 196.
 Kotika, 124.
 Kotta. Zie: Kota.
 Kotting, 10.
 Krakatau, 41, 42, 55, 56, 68.
 Krankzinnigengesticht, 277.
 Krankzinnigenverpleging, 277.
 Kris (De), 85.
 Kroë, 16.
 Kroë-dialect, 122.
 Kroonsieraden. Zie: Rijkssierraden.
 Kruidkunde. Zie: Plantenrijk.
 Kruidnagelen. Zie: Nagelen (Kruid-).
 Krijgsraad. Zie: Recht (Militair).
 Krijgsschool. Zie: Onderwijs (Militair).
 Krijgsspel, 268.
 Krijgstucht. Zie: Recht (Militair).
 Krijgswezen (O. I.), 242—275.
 „ (W. I.), 419, 420.
 Kryptographie (Militaire), 272.
 Krijtformatie. Zie: Geologie (O. I.).
 Kultuur. Zie: Cultuur.
 Kunst (Dajaksche), 95.
 „ (Indische), 132.
 Kunstnijverheid. Zie: Nijverheid (Kunst-).
 Kusten (Rijzen der), 42.
 Kustvaart, 362, 363.
 Kustverlichting, 275.
 Kwantan, 11, 178.
 Kwartiermeesters, 258.
 Kwatta-kanaal, 429.
 Kwello, 9.
 Kwikerts, 48, 53.

L.

Labakkang, 190.
 Laboean, 19, 20.
 Laboean-Batoe, 14.
 Laboratorium (Chemisch-pharmaceutisch), 40.
 Laboratorium voor pathologie en bacteriologie, 133, 357.
 Lagoendie (De), 63.
 Laikang, 197.
 Laiwoei, 197.
 Lampongsche Districten, 15, 16, 47, 48, 92, 93, 147, 148, 206, 207, 230, 331, 361.
 Lampongsche Districten. Zie ook: Sumatra.
 Lampongsche taal, 121, 122.
 Landakh, 53, 58, 192, 195,

Landbezit. Zie: Grondbezit. — Lande-
 rijen (Particuliere).
 Landbouw (O. I.), 302—305.
 „ (W. I.), 424—426.
 „ Zie ook: Cultures. — Cul-
 tuur-ondernemingen.
 Landbouwbank, 368.
 Landbouwcrediet, 368.
 Landbouwcongres (Ind.), 303.
 Landbouwmaat (Jav.), 370.
 Landbouwnijverheid (Particuliere),
 308—310.
 Landbouw-onderwijs, 390, 392, 394,
 395.
 Landbouwproefstations. Zie: Proef-
 stations.
 Landelijk stelsel, 301.
 Landerijen (Particuliere), 144, 300, 301.
 Landmacht. Zie: Leger.
 Landrente, 136, 224—226, 481.
 Landrente-kadaster, 226.
 Landverhuizing (O. I.), 288, 289.
 „ (W. I.), 422—424.
 Landverhuur (in de Vorstenlanden),
 295, 296.
 Landverkoop (Java), 144, 300, 301.
 Langkat, 13, 194, 195.
 Langsar, 153, 194.
 Lapidarium, 130.
 Lateriet, 53.
 Latowa, 124.
 Latta, 85.
 Lauriet, 53.
 Laurina-koffie. Zie: Koffie (Laurina-).
 Lawa, 410, 411, 427.
 Lebong, 15.
 Leger (O. I.), 141, 242—273.
 „ (Br. Indie), 245, 246, 251.
 „ (W. I.), 419, 420.
 Legercommandant, 245, 246.
 Legpenningen. Zie: Penningen.
 Lemaire (Isaac), 140.
 Lemongan (Vulcaan), 46.
 Lepar-Archipel, 58.
 „ Zie ook: Riouw.
 Lepra, 79, 415.
 Leti. Zie: Letti.
 Letterkunde (Ind.), 108—128.
 Letti-eilanden, 26, 27, 85, 404.
 Levensbeschrijvingen, 161—165,
 416, 417.
 Liberia-koffie. Zie: Koffie (Liberia-).
 Liberia (Werving in). Zie: Werving
 (Afrikaansche).
 Liefdadige inrichtingen, 405.
 Lima-Laras, 13.
 Limbangan, 229.
 Limoeti, 23.

Lingga-Archipel, 17, 58, 156.
 Lintau, 15.
 Literatuur (Koloniale), 134—137.
 Loeboes, 91.
 " (Taal der), 122.
 Loehoe, 22, 197.
 Loemadjang, 7.
 Loemar-riet. Zie: Borneo-riet.
 Loka, 22.
 Lombok, 8, 131, 189, 193.
 " Zie ook: Bali.
 Longway-dialect, 123.
 Looderts, 48, 49, 53.
 Looien (Leer-), 346.
 Looistofbasten, 57.
 Loong, 153.
 Loudon (J.), 167.
 Louisiade-Archipel, 29—31.
 Luchtscheepvaart, 267, 268.
 Lucifers (Accijns op), 235.
 Luffa, 339.
 Lijfsdwang, 209.
 Lijkverbranding, 89, 91.

M.

Maatschappij (Indische), 81—83.
 Maatschappijen, 369.
 Mac Cluer (John), 160.
 Mac Cluer-baai, 28, 34.
 Madat, 159.
 Madjapahit, 130, 138, 139.
 Madoera, 5, 130, 145, 189, 192, 357.
 " (Straat), 7, 374.
 Madoereesch, 120.
 Madoereezen (in het leger), 256.
 Mafoersch, 126.
 Magistratuur (N. I.), 212.
 Magnetische opneming, 36.
 Mahomedanisme. Zie: Mohammeda-
 nisme.
 Mahonie-hout, 346.
 Mahwah-boom, 339.
 Maildienst, 387.
 Maimbun, 19.
 Mais, 342.
 Makakouw, 15.
 Makasser, 360, 361.
 " (Straat), 22.
 Makassaren, 84, 96, 97.
 Makassaarsch, 123—125.
 Makelaardij, 201.
 Malaboe (Vulcaan), 53.
 Malaboeh (Rijk), 194.
 Malagassisch, 109, 116.
 Malakka, 12, 161.
 " (Taal), 127.
 Malang, 6.
 Maléh-boom, 339.
 Maleiers, 83, 92, 93, 109.
 Maleisch, 110—114.
 Mampawa, 195.
 Mandau, 96.
 Mandheling, 14.
 Mandoeroesin, 157.
 Mandor, 124.
 Manga, 342.
 Manggarai, 10.
 Manggarai (Straat), 9.
 Manggaraisch, 186.
 Mangkasaren. Zie: Makassaren.
 Mangkoe Negoro, 189.
 Mangkoe Widjaja, 144.
 Mangsa, 88.
 Manindjoe (Meer), 46.
 Manoeuvres (Milit.). Zie: Oefeningen
 (Militaire).
 Manzinam, 33.
 Mapat-Poenggoel, 11.
 Maragogipa-koffie. Zie: Koffie.
 Marapahan, 148.
 Mardijkers, 147.
 Marine. Zie: Zeemacht.
 Marine-etablissemerten, 275.
 Marine-school, 267.
 Mariniers, 150, 155, 273.
 Marmer, 43, 54.
 Marmerontginning, 350.
 Maroni, 420.
 Marowijne, 410, 422.
 Marschen (Militaire), 268, 269.
 Martapoera, 20, 21, 51.
 Martin (Eil. Sint-). 411, 412.
 Masdjid, 108.
 Masenrêm-poeloe, 22.
 Maskers (Ind.), 86, 100.
 Mataglap, 86.
 Matan, 196.
 Mataram, 143, 144, 192.
 Maten, 370, 429.
 Matriarchaat. 81, 83.
 Matten, 348.
 Matthes, (Zaak Dr. B. F.), 167.
 Matulesia (Thomas), 160.
 Medjan, 127, 130.
 Meeroeverbanken, 42.
 Mei-beweging (Bataviasche), 141, 142.
 Mekka. Zie: Islam.
 Melaatschheid. Zie: Lepra.
 Meliouw, 196.
 Menado, 23, 24, 95—97, 108, 159, 329,
 402—404.
 " (Taal), 123, 125.
 " Zie ook: Celebes. — Minahassa.
 Menadoreezen, 95.

Menage (Soldaten-), 262, 263.
 Menangkabousch, 112—114.
 Mentawai-eilanden, 16, 17, 122.
 Merapi (Goenoeng), 15, 45.
 Merawang, 50.
 Merdika-tuinen, 325.
 Merino-schapen, 355.
 Merken (Handels- en fabrieks-), 201.
 Mesdjid Raja, 108.
 Metalen. Zie: Mineralogie.
 Meteoorijzer, 44.
 Meteorologie (O. I.), 37, 38.
 " (W. I.), 414.
 Meteorieten, 44.
 Metriek stelsel, 370.
 Metritis, 75.
 Mienjak Tengkawang, 339, 340.
 Militair onderwijs. Zie: Onderwijs (Militair).
 Militair recht. Zie: Recht (Militair).
 Militaire administratie, 258, 259, 266.
 Militaire reglementen, 270, 271.
 Militie (Inl.), 249, 251.
 Militieplichtigheid, 199, 200.
 Minahassa. — Geographie, 23, 24. — Ethnographie, 83, 95-97. — Talen, 123-125. — Geschiedenis, 159. — Bestuur en politieke verhoudingen, 178, 179, 190. — Heerendiensten, 229, 230. — Econom. toestand, 237. — Landbezit, 300. — Landbouw, 304. — Koffie-monopolie, 329. — Onderwijs, 393, 394. — Zending, 402-404.
 Minahassa. Zie ook: Celebes. — Menado.
 Minangkabouwsch. Zie: Menangkabouwsch.
 Mindoro-zee, 19.
 Minerale bronnen, 40, 45, 49, 53, 54.
 Mineralogie (O. I.), 40, 44, 45, 48, 49, 50, 51—54.
 " (W. I.), 412, 413.
 Minjak. Zie: Mienjak.
 Miri, 21.
 Misool, 26.
 Missigiti Raja. Zie: Mesdjid.
 Mitrailleur, 261.
 Mnemonische teekenen, 86.
 Moaëtau, 24.
 Modderwellen, 45.
 Modjopahit (Atjeh), 194.
 Modjowangi, 228.
 Moeëra Soengei Lolo VI Kota, 11.
 Moeëra Takoës, 130, 131.
 Moerija (Goenoeng), 43.
 Moesson, 38.
 Moewa, 22.
 Mohammedanisme, 104—108.
 Mohr (John Maurits), 164.
 Moko-Moko, 206.

Mollusken (W. I.), 412, 413.
 Molo (Straat-), 19.
 Moluksche Archipel. — Geographie, 24—28. — Geologie, 53, 54. — Botanica, 58, 59. — Zoölogie, 72, 73. — Ethnographie, 97, 98. — Talen, 125, 126. — Geschiedenis, 159, 160. — Bestuur, 179, 180. — Contracten, 191, 198. — Rechtswezen, 207. — Econom. toestand, 287. — Zending, 404.
 Molybdaan-erts, 53.
 Momprong-eilanden, 18.
 Monosoeko-tuinen, 325.
 Montaron-eilanden, 18.
 Montrado, 101.
 Morinda citrifolia, 341.
 Moskee-kassen, 107, 205.
 Moslim. Zie: Mohammedanisme.
 Motu, 99.
 Muilddieren, 358, 359.
 Multatuli, 137, 168, 169.
 Munitie, 272.
 Munniks de Jongh. Zie: Jongh (Munniks de).
 Munten, 131, 132.
 Muntwezen (O. I.), 365—368.
 " (W. I.), 428, 429.
 Museum (Belgisch Handels-), 133.
 " (Ethnographisch), 134.
 " (Geneeskundig), 134.
 " (Koloniaal), 132.
 " (Nederl. Handels-), 133.
 Muziek (Inlandsche), 86, 88, 89.
 " (Neger-), 411.
 Muziek-corpsen (Militaire), 249, 250.
 Mijn (Kolen-), „Oranje Nassau”, 52.
 Mijnontginning (O. I.), 349—355.
 " (W. I.), 427.
 Mijnwetgeving, 349, 350.
 Mijnwezen. Zie: Mineralogie. — Mijnontginning.
 Myrabolam, 342.

N.

Naamgeving (Jav.), 57.
 Nagelen (Kruid-), 333, 334.
 Nanoësa-eilanden, 27.
 Naqsjibendjah (Tariqah-), 187.
 Nassau-eilanden, 27.
 Natoëna-eilanden, 17.
 Natuurkundig onderzoek (O. I.), 35, 36, 133.
 Natuurkundig onderzoek (W. I.), 412, 413.
 Nederlandschap, 199.
 Negara, 21.
 Neger-Engelsch, 430.

Negermuziek. Zie: Muziek(Neger-).
 Negersoldaten, 248, 250.
     " Zie ook: Werving
     (Afrikaansche).
 Negers (Bosch-), 411.
 Negrito-dialect, 128, 127.
 Nepenthes, 56.
 Nias, 11, 16, 17, 46, 48, 91—93, 104, 148,
     401, 402.
     (Taal), 122.
 Niassers (Werving van), 250.
 Nickerie, 409.
 Nieuw-Guinea. — Geographie, 1, 28-35.
     — Klimaat, 39. — Geologie, 46—48. —
     Botanie, 58, 59. — Zoölogie, 72, 73. —
     Ethnographie, 99, 100. — Talen, 128.
     — Literatuur, 137. — Geschiedenis, 159,
     160. — Bestuur, 180. — Grensregeling
     en politieke verhouding, 188, 191. —
     Zending, 403.
 Nieuw-Holland, 1.
 Nisero-kwestie, 186.
 Noefoereez, 99.
 Noesa-Baroeng, 7.
 Noesa-Laoet, 25, 98.
 Notariaat, 201, 202.
 Notenmuskaat, 333, 334.
 Numismatiek, 131, 132.
 Nummulieten. Zie: Geologie.
 Nijverheid (O. I.), 301—348.
     " (W. I.), 424—427.
     " (Kunst-), 346—348.

●.

Obi-eilanden, 28, 27.
 Observatorium (Magn. en Meteorol.),
     133.
 Obsidiaan, 50.
 Octrooi-wet, 201.
 Oefeningen (Militaire), 268—270.
     " Zie ook: Onder-
     wijs (Militair).
 Oeloos. Zie: Bataks.
 Oendoeng-oendang, 122, 206.
 Oengaran-gebergte, 129.
 Oepasgift, 58, 85.
 Oeret, 67.
 Officiëren. Zie: Leger (O. I.).
 Officiëren van Gezondheid, 247,
     276, 277.
 Olie (Aard-). Zie: Petroleum.
 Oliën, 339, 340.
     (Opslag van ontvlambare), 235.
 Oliëpalm, 339.
 Olo-Ott, 93, 94.
 Olijfolie-fabricatie, 309.
 Ombilienkolen. Zie: Mijnontginning.
     — Steenkolen.

Omo-poetih, 62.
 Onderwijs (O. I.), 388—394.
     " (Landbouw-), 390, 392, 394, 395.
     " (Militair), 264—267.
     " (W. I.), 429.
     " Zie ook: Ambtenaren.
 Onteigening, 200.
 Ontginningsordonnantie, 294, 304.
 Ontploffbare stoffen (Invoer enz.
     van), 218.
 Oogstverband, 368.
 Oorlogsbehoeften (In- en uitvoer
     van), 198.
 Oorlogsrecht. Zie: Recht (Oorlogs-).
 Oorlogvoering. Zie: Tactiek.
 Oost (Groot), 190, 361.
 Oosterlingen (Vreemde), 100-102, 203, 304.
 Oostindievaarders, 362.
 Openbare werken. Zie: Werken (Open-
     bare).
 Opium, 62.
 Opium (in Fr. Cochinchina), 239—241.
     (in Br. Indië), 230.
 Opiumbond (Anti-), 406.
 Opiumlicentie, 239, 240.
 Opiumpacht, 237—241.
 Opiumrégie, 239, 240.
 Opnemingen (Magnetische), 36.
     (Topogr. en Hydrogr.),
     279—281, 431.
 Orang-boekit, 94.
 Orang-sekah, 103.
 Orme (Kolonel De L'), 158.
 Ornithologie. Zie: Dierenrijk.
 Ot-danoens, 93, 94.
 Oudheden, 128—131.
 Oudheidkundige Vereeniging, 130.
 Overbeck (Onderneming-), 187.
     Zie ook: Borneo.
 Overeenkomsten. Zie: Contracten.
 Overschrijving (Recht van), 200, 236, 237.
 Owen Stanley (Mount-), 30—32.

P.

Paarden, 357—359.
 Paardenartsen. Zie: Veeartsenijdienst.
 Paardenbelasting, 236.
 Paardenposterij, 386.
 Pado-Boemban-feest, 87.
 Padang (Rijk), 194.
     (Stad), 15, 148, 361.
 Padangsche Bovenlanden. Zie:
     Sumatra.
 Padi. Zie: Rijst.
 Padri-oorlog, 147, 148.
 Padtbrugge, 159.
 Pajoeng, 82.

- Paketvaart (Stoom-), 385, 386.
 Pakhuishuur, 233.
 Palaeontologie, 39, 43, 47, 48, 51, 52, 54.
     Zie ook: Geologie.
 Palembang, 15, 16, 47, 49, 58, 147—149,
     185, 206, 236, 290, 328, 348, 362.
 Palembang. Zie ook: Sumatra.
 Pali, 109.
 Palm (Arèn-), 343.
     (Kokos-), 58.
 Palmen, 55, 56.
 Palmwijn, 341.
 Palos, 197.
 Pamekassan, 297.
 Pandelingschap, 102, 103.
 Pandhuizen, 237.
 Pando (Vulkaan), 53.
 Pandrecht, 200, 368.
 Panei, 11, 13.
 Panghoeloeraad. Zie: Priesterraad.
 Pangkalan Kota Baharoe, 15.
 Pankadjene, 158.
 Pantangan, 185.
 Pantjens. Zie: Diensten(Heeren-).
 Pantoens, 114.
 Papaja, 60.
 Papierfabricatie, 234, 338, 347.
 Papillioniden. Zie: Dierenrijk (O. I.).
 Papoea, 84, 97, 99, 100.
 Papoea-dialect, 128.
     Zie ook: Nieuw-Guinea.
 Papoesche eilanden. Zie: Moluksche
     Archipel. — Nieuw-Guinea.
 Paradijsvogel, 67, 72.
 Paragna (of: Palouwan), 20.
 Parambanan (Tjandi), 129, 130.
 Parangi-ziekte, 75.
 Parc Vaccinogène, 79.
 Paré-Paré, 197.
 Parelén, 67.
 Parelmoer, 67.
 Parelvijscherij, 290, 360, 427.
 Parigi, 24.
 Parra Breton Vincent (Zaak- van
     der), 162.
 Particuliere landbouw-industrie.
     Zie: Cultuur-ondernemingen.
 Particuliere landerijen. Zie: Lande-
     rijen (Particuliere).
 Pasar (Inl.), 87.
 Pasemah, 15, 16, 147, 148.
 Pasemah Oeloe Manna, 148.
 Pasir, 197.
 Pasmunt. Zie: Muntwezen (O. I.).
 Pasoemah. Zie: Pasemah.
 Pasoeroean, 7.
 Passan, 124.
 Passenstelsel, 217.
 Patih, 184.
 Pattiselanno (P. M. C.), 169.
 Pauperisme, 81.
 Pauw (Reinier), 1.
 Paja Kombo, 14.
 Pehé-spel, 88.
 Pekalongan, 116, 296.
 Pelalawan. Zie: Poeloelawan.
 Pela (Het), 98.
 Penningen (Leg- of gedenk-), 131, 132.
 Pengaron, 52.
 Penghawar-Djambi, 60.
 Pensioenen (Militaire), 257.
     (Burgerl.), 406.
 Peper, 116, 333, 334.
 Perak, 127, 161.
 Perdikan-désa's, 82.
 Personeele belasting, 230, 231.
 Personalia, 167—169.
 Persoonlijke diensten. Zie: Diensten.
 Perzen (Werving van), 249.
 Perzië (Handel met), 360.
 Peté-cultuur, 342.
 Petrographie. Zie: Geologie (O. I.).
 Petroleum, 40, 45, 49, 53.
     (Opslag en invoerrecht van),
     234, 235.
 Petroleum-ontginning, 349, 350.
 Pharmaceutische dienst, 278.
     Zie ook:
     Laboratorium (Chemisch).
 Philippijnen (Taal der), 126, 127.
 Phosphaat-Maatschappij (Aruba-), 427.
 Photographie, 132.
 Phthisie, 75.
 Piagèms, 117, 118, 122.
 Piasso, 196.
 Pidato, 92.
 Piengietsch gebergte, 42.
 Pitang (Vulkaan), 53.
 Pitrah, 87.
 Plaatsnamen (Transcriptie van inl.),
     109, 116.
 Plakaatboek (Ned. Ind.), 141.
 Plakaat-pandjang, 185, 229.
 Planten (Geneeskundige), 59—62.
 Plantennamen (Ind.), 55, 56, 58, 59.
 Plantenrijk (O. I.), 55—66.
     (W. I.), 413, 414.
 Plantentuin te Buitenzorg, 55—57,
     133, 134.
 Plantenziekten, 62—66.
 Platina, 53.
 Poelch-Pandak, 60.
 Poloe-Bras, 16, 48.
 Poeloe-Lawan, 14, 194.
 Poeloe Loos, 17.
 Poeloe Run, 192.

Poeloe Weh, 17.
 Poeloeng-zaak, 144.
 Poenden, 88.
 Poerwa-Lelāna, 118.
 Poespo (Kolonie), 289.
 Pohan Upas, 58, 85.
 Politie, 183, 184, 217—219.
     (Medische), 276.
 Politierol, 206—208.
 Politie-straftreglement, 291, 292.
 Polygamie, 399.
 Pontianak, 195.
 Port Moresby, 28.
 Portugeezen (in Indië), 138, 139.
 Portugeesche taal (in Indië), 108, 109.
 Poso, 23, 24, 198, 403.
 Posso. Zie: Poso.
 Postduivendienst, 387.
 Posterij, 386, 387.
 Postpakketdienst, 386.
 Postspaarbank, 407, 408.
 Prambanan. Zie: Parambanan.
 Preanger Regentschappen, 6, 7, 142,
     143, 177, 431.
 Preanger-stelsel, 171, 177, 323—325.
 Priesterraad, 205, 206.
 Prembē, 241.
 Probolinggo, 43.
 Productenveilingen, 363—365.
 Proefstations (Landbouw-), 133, 314.
 Ptolemeus (Claudius), 2.
 Pupillencorps, 82, 406.
 Pupillenschool, 405.
 Putboring (Artesische), 354, 355.
 Pijlen (Nieuw-Guinea-), 100.
 Pijlvergift (Dajaksch), 61.

Q.

Quarantaine, 276.
 Quinetum, 60, 61.

R.

Raad van Indië, 176.
 Raad (Koloniale), 176.
 Raadsels (Bataksche), 122.
     (Benkoeleesche), 122.
     " (Javaansche), 116, 119.
     " (Soendasche), 120.
     " (Alfoersche), 124.
     " (Menangkab.), 114.
 Raden-Intan, 147.
 Radhen Saleh, 144.
 Radja-Berail, 92.
 Raffles, 142.
 Rafflesia, 56.
 Rakarias (Joseph), 142.

Rameh, 337—339, 426.
 Randjoewa, 9.
 Rangen (Jav.), 82.
 Rano-i-apo-gebied. 23.
 Rantau, 21.
 Rantau-Binoewang, 14.
 Rantjang-schrift, 15.
 Rappang, 197.
 Rasamala-boom, 343.
 Ratahan, 124.
 Rawan-Districten, 15.
 Rawas, 15, 58.
 Recht (Burgerlijk), 200—203, 208, 209.
     " (Koloniaal). Zie: Wetgeving.
     " (Inlandsch), 204—206.
     " (Militair), 213—217.
     " (Mohammed.), 105, 205.
     " (Oorlogs-), 217.
     " (Pand-), 200, 368.
     " (Straf-), 205, 209—212.
 Rechten in den Ind. Archipel (Nederlands), 116, 186—188.
 Rechten (In- en uitvoer-), 231—234.
 Rechterlijke macht, 212, 213.
 Rechtsbedeeling, 206—212.
 Rechtspersoonlijkheid. Zie: Wetgeving.
 Rechtstoestand (Inl. Christenen),
     202, 203.
     " (Vreemde Oosterlingen),
     203, 204.
     " Zie ook: Wetgeving.
 Rechtswezen (O. I.), 199—218.
     " (W. I.), 419.
 Redjangsche taal, 121.
 Regenwaarnemingen (O. I.), 37, 38.
     " (W. I.), 414.
 Reglementen (Militaire), 270—272.
 Rekenkamer (Algemeene), 176.
 Rembang, 6.
 Remington-karabijn, 261.
 Remonte. Zie: Paarden.
 Residentiekaarten, 279, 280.
 Reynoso-stelsel, 313.
 Rhamnus-cultuur, 341.
 Rhea. Zie: Rameh.
 Riam Kanan, 51.
 Riam Kiwa, 51.
 Ricinus-olie, 340.
 Rietbranden (Suiker-), 314.
 Rietslagen (bij het leger), 213, 214.
 Rietsuiker. Zie: Suiker.
 Rigas, 153, 194.
 Riouw-Archipel, 17, 50, 56, 58, 195, 207, 352.
     " (Straat), 2.
 Rokan Ampit Kotta, 195.
 Roode Kruis, 405.
 Roomsche missie, 397, 399, 401—404.

Rosengain, 24, 25.
 Rotan. Zie: Rottan.
 Rotinsulu (Samuel), 168.
 Rottan, 339, 340.
 Rottanverband, 278.
 Rotti, 4, 8—10, 90.
 " Zie ook: Timor-Archipel.
 Rottineesch, 125.
 Rottingstraf, 211, 212.
 Ruiterij. Zie: Cavalerie.
 Rumphius (G. C.), 164.
 Runderpest. Zie: Veeartsenij. — Vee-
 stapel.
 Rijkssieraden, 131, 157.
 Rijst, 305—308.
 Rijstziekte, 62.
 Rijswijk (Buurt), 143.
 Rijtuigenbelasting, 236.

S.

Saba (Eiland), 413.
 Sabah, 19.
 Sacca-koffie, 319, 321.
 Sadrach, 401.
 Sago, 342, 343.
 Sagueer, 341.
 " Zie ook: Areng.
 Sakal-dialect, 127.
 Salakh (Goenoeng), 143.
 Salema (Goenoeng), 7.
 Salasila, 166.
 Saleijer, 22, 23, 179.
 Salhoetoe (Goenoeng), 24.
 Salimbouw, 196.
 Salomon-eilanden, 32, 33.
 Salpeter, 272.
 Salvovuur. Zie: Tactiek.
 Samalangan, 152, 155, 194.
 Samarang, 4, 7, 371, 372.
 Samauw, 58.
 Sambalioeng, 196.
 Sambas, 157, 191.
 Samosir, 12.
 Sampit-rivier, 20.
 Sampitan, 86.
 Sampitsche taal, 123.
 Sandakan, 19.
 Sandelhout, 344.
 Sangir-eilanden, 24, 55, 95, 403, 404.
 Sangireesch, 125.
 Sanggau, 21, 185, 195.
 Santalhout, 344.
 Saoesoe, 24, 198.
 Saoetan-vezel, 337.
 Saparoea. Zie: Banda-eilanden.
 Sapoedi-Archipel, 7.
 Saramacca, 410, 422.

Sarangoni. Zie: Rosengain.
 Sarawak. Zie: Serawak.
 Sarong, 347.
 Savoe, 8—10, 90, 206, 401.
 " Zie ook: Timor-Archipel.
 Sawoe-groep, 9, 123.
 Sawietto, 22, 198.
 Scarlatina, 75.
 Schaduwboomen, 321—323.
 Schäfer (Zaak-), 163.
 Schedel-deformatie, 97.
 Schedelvereering, 85.
 Scheemaker (L. de), 168.
 Scheepsmeting, 362.
 Scheepvaart (O. I.), 362, 363.
 " (W. I.), 427, 428.
 Scheepvaartregeling (in Atjeh),
 154—156.
 Schermen (Bajonet-), 270.
 Scheurbuik, 415.
 Schietoefeningen. Zie: Oefeningen
 (Militaire).
 Schilderijverzameling, 132.
 Schildpadden (Zee-), 431.
 Schirmer (W. R.), 168.
 Schoeisel (Militair), 260, 261.
 Schoolwezen. Zie: Onderwijs.
 Schutterij, 256, 257.
 Secretarie (Algemeene), 176.
 Segli, 154.
 Sekadouw, 195.
 Sekah-bevolking, 91, 103, 123.
 Sekatën, 88.
 Seminarie (te Depok), 395, 396, 398.
 Semindo, 15.
 Semindo-Darak, 15.
 Sengked, 302.
 Sengkara. Zie: Singkarak.
 Serajoe-dal, 285, 380, 381.
 Serawak, 18—20, 157, 178.
 Serdang, 13, 194, 195.
 Sereh, 65, 66.
 Seroa, 160.
 Sesamboh, 124.
 Shamanisme, 85.
 Siak, 14, 46, 148, 149, 192, 194, 195, 351.
 " Zie ook: Sumatra.
 Siak-tractaat, 187.
 Siantar, 195.
 Siau, 159, 190.
 Siboemban-gebergte, 46.
 Sidenreng, 197.
 Si-Gempeolan, 11.
 Sigi, 198.
 Sikabou, 17.
 Sikka-dialect, 125.
 Silat, 195.
 Silendoeng, 11.

- Si-Maloer, 16.
 Simpang, 196.
 Sindang-Barang, 43.
 Sindor-olie, 339.
 Sindoro, 7.
 Singaparna, 120.
 Singapore, 2, 161, 362, 363.
 Singkarah (Meer van), 46.
 Singkel, 15.
 Singkep, 50, 352.
 Sinjo's. Zie: Indo-Europeanen.
 Sinjo-corpsen, 249.
 Sintang, 196.
 Sipirok, 73.
 Sipora, 17.
 Sirih, 85.
 Slammat (Goenoeng), 6, 7.
 Slangen. Zie: Dierenrijk (O. I.).
 Slangenleder, 346.
 Slavernij (O. I.), 102, 103.
 (W. I.), 421, 422.
 Sleephelling (Batavia), 371.
 Smeroe, 6, 7, 46.
 Snellen van Vollenhoven (Mr. S. C.), 167.
 Sneeuwgebergte, 54.
 Soehaid, 196.
 Soekadana, 192, 196.
 Soekoe-bestuur, 185.
 Soelaneezen, 97.
 Soeloe-Archipel, 2, 18, 19, 36, 94, 187.
 Soemba, 8, 9, 10, 58, 96, 146, 147, 189, 401.
 Zie ook: Timor-Archipel.
 Soembaneesch, 125.
 Soembing, 7, 46.
 Soenda (Straat), 138.
 Soenda-eilanden, 35, 142.
 Zie ook: Bali. —
 Lombok. — Timor-Archipel.
 Soendaneesch, 119, 120.
 Soengei-Koewattan, 157.
 Soengei-Liat, 50.
 Soengei-Oelan, 50.
 Soeppa, 22, 197.
 Soerabaia, 6, 144.
 Soerabaia (Vaarwater van), 374, 375.
 Soerakarta, 6, 144—146, 189, 191—193, 285.
 Zie ook: Vorstenlanden (Jav.).
 Soewoesch dialect, 123.
 Soja-boom, 343.
 Sol (Zaak-E. P. C.), 145, 168.
 Soldijen, 258.
 Solo. Zie: Soerakarta.
 Solo-rivier, 6, 372, 373, 376.
 Solok. Zie: Soeloe-Archipel.
 Solor-eilanden, 9, 58.
 Soloreesch, 125.
 Sondori-worm, 68.
 Sonokling, 346.
 Soseliza (Eliza Robert), 167.
 Spaarbanken, 407, 408.
 Specerijen, 333, 334.
 Speelmansbaai, 34.
 Speelpacht. Zie: Verpachte middelen.
 Spelen (Inl.), 83, 85, 88.
 (Chin. hazard-), 101.
 Speurhonden (te velde), 268.
 Spoorwegen, (O.-I.) 377—385.
 (Britsch-Indië), 378—380.
 Spoorwegtarieven, 379, 381, 382.
 Spoorwijdte, 378, 379.
 Spruw (Ind.), 75.
 Srie-olie, 339.
 Stachys (Jap.), 342.
 Staf (Generale), 253.
 Stafofficiëren, 265.
 Stangenbanen, 379.
 Statistiek. — Ned. Indië, 2, 282. — Bevolking, 79, 81. — Gerechtelijke, 206. — Handel, 282, 362. — Leger 246—248.
 Statistiek (W. I.), 409, 411.
 Statistieke opneming. Zie: Opneming.
 Statuten (Batav.), 147.
 Steen (Bak- en bouw-), 373, 375.
 Steenen (Beschreven). Zie: Inscriptiën.
 Steenkolen, 40, 44, 48, 52. — Ontginning, 349—352, 354. — Zelfontbranding, 362.
 Stenographie, 267.
 Sterrekunde (Dajaksche), 95.
 Stoeterij. Zie: Paarden.
 Stoomketels, 347.
 Stoompaketaan, 385, 386.
 Stoomploeg, 303, 304.
 Stoomtrams, 382, 383.
 Stoomvaart, 385, 386.
 Straffen (Militaire). Zie: Recht (Militair).
 Strafrecht, 205, 209—212.
 Strafstelsel, 211—212.
 Zie ook: Deportatie.
 Strafvordering. Zie: Strafrecht.
 Struma, 84.
 Strychnine, 61.
 Suiker, 56, 65, 66, 310—318.
 (Areng-), 312, 343.
 Suikeraccijns, 232—235.
 Suiker-industrie (O. I.), 310—318.
 (W. I.), 425, 426.
 Suikerregeling, 315—318.
 Suikerrietziekte, 65, 66.
 Suikerstatistiek, 313, 314.
 Suikertractaat, 315.
 Suikerwet. Zie: Suikerregeling.
 Sumanap. Zie: Madoera.

Sumatra. — Geographie, 2, 10—17, 431. —
Klimaat, 39. — Geologie, 46—50. —
Botanie, 58. — Zoölogie, 70, 71. — Ethno-
graphie, 82, 83, 90—93. — Geschiedenis,
147—156. — Talen, 121—123. — Oud-
heden, 130, 131. — Bestuur, 178, 185. —
Grondgebied, contracten, 190, 191, 194,
195. — Rechtswezen, 206—209. — Hee-
rendiensten, 229, 230. — Triangulatie,
280, 281. — Econom. toestand, 286, 287. —
Grondbezit, 299. — Cultures, 304, 307, 308,
310, 315, 328, 329, 331, 343. — Mijnwezen,
350—352. — Handel, 361. — Spoorweg,
383—385. — Zending, 401, 402.
Sumatra-tractaat, 187.
Sumbawa, 9, 22, 58, 197.
Sunda-eilanden. Zie: Soenda.
Sunda-Gesellschaft (Deutsche), 369.
Suppletie-troepen. Zie: Werving
(Koloniale).
Suriname. — Geographie, ethnographie,
409—411. — Geologie, 412. — Botanie,
413. — Zoölogie, 414. — Klimaat, 414.
— Geschiedenis, 415, 416. — Wapen,
417. — Beheer, 417, 418. — Rechtswezen,
419. — Landmacht, 419. — Grensregeling,
420. — Slavernij en emancipatie, 421,
422. — Immigratie en kolonisatie, 422—
424. — Landbouw en nijverheid, 424—
426. — Mijnontginning, 427. — Handel
en scheepvaart, 427, 428. — Munt- en
bankwezen, 428, 429. — Communicatie-
middelen, 429. — Onderwijs en oerendienst,
429, 430. — Talen, 430.
Suriname (Rivier), 410.
Sweers (Salomon), 140.
Swieten (J. van), 165, 167.
Syphilis, 75.

T.

Taal- en Letterkunde (O. I.), 108-128.
" (Portugeesche en Nederl.) in Indië,
108, 109.
" (W. I.), 430.
Taalkaarten, 114, 121.
Tabak (O. I.), 329—331, 365.
" (W. I.), 425.
Tabaksliecentie, 234, 236.
Tabaksziekte, 63.
Tabalang, 21, 157.
Tabaroe, 26, 27.
Tactiek (Militaire), 267, 268.
Tadjau, 94.
Tagala, 126, 127.
Tagoelandang, 198.
Tajan, 196.
Talaut-eilanden, 24, 55, 95, 403, 404.

Taloeti-baai, 25.
Tamaran-Estate, 154.
Tambala, 17.
Tambalan-eilanden, 17.
Tambini, 35.
Tamiang, 149, 156, 194.
Tampat-Toean, 194.
Tanah-Djawa, 195.
Tanah Laut, 20, 157.
Tanah Poetih, 14, 191.
Tanboekoe, 198.
Tandakken, 89.
Tandikat (Goenoeng), 50.
Tandjong Kassin, 195.
Tandjong Priok, 348, 363, 371—375.
Tandvijen, 84, 85, 94.
Tanette, 197.
Tangkalak, 339.
Tangkawang (Mienjak-), 339, 340.
Tanisari, 44.
Tapanoelie. Zie: Sumatra.
Tapioca, 341.
Tapong, 14, 426.
Tarekat, 114.
Tarief van rechten. Zie: Rechten (In-
en uitvoer-).
Tariëven (Spoorweg-), 379, 381, 382.
Tariqah Naqsjibendyah, 187.
Taroang, 97.
Taroena, 198.
Tarwe, 341.
Tasman (Abel Jansz.), 165.
Tatoeweeren, 94.
Teakhout. Zie: Houtsoorten (O. I.).
Teekenschrift (Alfoersch), 97.
Teeuw (Eiland), 160.
Telegraaf, 387, 429.
" (Militaire), 272.
Teleometer, 280.
Telefoon, 338.
Telok-Semawé, 286.
Tempajan, 94.
Tengger, 6, 7, 45.
Tenggereezen, 87, 88.
Tengkawang. Zie: Tangkawang.
Tengong, 338.
Tenimber-eilanden, 25—28, 190.
Tenom, 152, 155.
Termijnhandel, 364.
Tentoonstelling (Nijverheids-), 346.
" (Vee-), 355.
Ternate, 27, 98, 108, 159, 160, 190, 193, 198.
" Zie ook: Moluksche Archipel.
Ternataansch, 125, 126.
Terrassen-aanleg, 302—306, 321, 323.
Tertiair-gesteente. Zie: Geologie (O. I.).
Teijsmann (J. E.), 165, 167.
Theo, 331, 332, 365.

Theerechten, 233.
 Theeroest, 62, 63.
 Tidoengsche taal, 123.
 Tidore, 160, 193.
 Tidore. Zie ook: Termate.
 Timmermans (C. J. H.), 168.
 Timor-Archipel. — Geographie, 8—10.
 — Geologie, 53, 54. — Botanie, 58. —
 Zoölogie, 70. — Ethnographie, 90. — Talen,
 125. — Geschiedenis, 146, 147. — Bestuur,
 179. — Grensregeling, 186. — Politieke
 verhoudingen en contracten, 189, 190,
 193. — Rechtswezen, 207. — Koperont-
 ginning, 350. — Paardenstapel, 359. —
 Inl. onderwijs, 393. — Zending, 401.
 Timor (Portugeesch), 186.
 Timor-Laut, 26—28, 98.
 Tin, 40, 48, 50, 51, 54.
 Tinontginning, 351—354.
 Tinslakken, 50.
 Tinveiling, 364.
 Tiwa, 94.
 Tjahaya-Sjang (Maandblad), 134, 135.
 Tjampea (Land), 145, 146.
 Tjandi. Zie: Oudheden.
 Tjandoe, 241.
 Tjibodas, 57.
 Tjiela, 4.
 Tjilatjap, 7.
 Tjilegon, 145.
 Tjiomas (Land), 145.
 Toba, 10, 148, 401, 402.
 Toba-meer, 10, 11, 12, 47.
 Tobeloreezen, 97.
 Toboali, 50, 156, 315.
 Todjo, 24, 198.
 Toekoe Oemar, 155, 156.
 Toekoe Panglima Marahadja Ti-
 bang Mohamed, 153.
 Toelang Bawang, 15.
 Toemangoeng Gamar, 157.
 Toembang Patangan, 158.
 Toenseaasch dialect, 123—125.
 Toetang. Zie: Tatoeweeren.
 Tollo, 158.
 Tolpoorten, 144, 145.
 Toltarief. Zie: Rechten (In- en Uitvoer-).
 Tomboekoe, 198.
 Tomini-bocht, 23, 24, 85.
 Tomini-landen, 23, 59.
 Tominisch, 124.
 Tomorie, 158.
 Tompakewasch dialect, 124.
 Tondano, 23.
 " (Oud-), 159.
 " Zie ook: Menado.
 Tooneel (Maleisch), 92.
 " te Batavia, 133.

Tooneel. Zie ook: Wajang.
 Tooneeldansen (Jav.), 88.
 Toonkunst. Zie: Muziek.
 Tooverformules (Inl.), 88, 89.
 Topaas, 51.
 Topang, 88.
 Topantunuasu, 95.
 Topographische dienst, 279—281.
 Topographisch teekenen, 280.
 Torpedo (Land-), 272.
 Torpedo-booten, 275.
 Torres-Straat, 29.
 Touwwerk (Borneesch), 346.
 Towaeli, 197.
 Trachiet. Zie: Geologie (O. I.).
 Tractaat (Borneo-), 186, 188.
 " (Siak-), 187.
 " (Timor-), 186.
 Tractaten (Londonsche), 186.
 Tractementen (Militaire), 258.
 Tramwegen, 382, 383.
 Transportkabel, 382.
 Transportwezen (O. I.), 377—386.
 " (Militair), 264.
 Trekspoorweg (Paseroeansche), 382.
 Triangulatie, 279—281.
 Troeboek-visscherij, 360.
 Troemon, 148, 194.
 Troepenlogies, 263, 264.
 Troepenverpleging, 259—264.
 Tugere-stam. Zie: Nieuw-Guinea (Ethn.).
 Tuin (Planten-), 55—57, 133—134.
 Tuinbouw. Zie: Landbouw (O. I.).
 Tunis, 153.
 Tweegevecht. Zie: Recht (Militair).
 Twenthe (Katoennijverheid in), 232.
 Tjddrekening (Inl.), 84, 88, 90.
 Tjggers, 69.
 Typhus abdominalis, 75.

U.

Uitbesteding, 201, 223, 375.
 Uitlevering, 211.
 Uitrusting (Militaire), 259—262.
 Uitvoer (In- en). Zie: Handel.
 Uitvoerrechten (In- en). Zie: Rechten.
 Uitzetting (Politieke), 199, 211.
 Uniform (Militaire). Zie: Kleeding
 (Militaire).
 Upas. Zie: Oepas.
 Usselinx (Willem), 416.

V.

Vaandels (Militaire), 255.
 Vaccine, 79.
 Vanielje, 334.

Varens, 56.
 Veeartsenij, 355—359.
 Veeartsenijdienst, 278, 279.
 Veestapel, 355—359.
 Veiling (Producten-), 363—365.
 Veldartillerie. Zie: Artillerie.
 Velddienst, 269—271.
 Vendukantoren, 201.
 Vennootschappen (Naamlooze), 200, 369.
 Verbanning. Zie: Verblif (Recht van).
 Verblif (Recht van), 199, 211.
 Verbrandingsfeest, 89.
 Verdediging (Maritieme), 274.
 Verdedigingsstelsel (O. I.), 243, 244.
 Vereeniging (Geneeskundige), 132.
 " (Ned. Koloniale), 133.
 " (Officiers-), 407.
 " (Oudheidkundige), 130.
 Vereenigingen (Rechtspersoonlijkheid van), 199.
 Vergiften (Inlandsche), 61, 62, 85.
 Verlichting (Electrische), 273, 347.
 " (Gas-), 347.
 " (Haven- en kust-), 275.
 Verloven (Ambtenaars-), 74, 180—182.
 " (Militaire), 257.
 Verordeningen (Algemeene), 199.
 Verpachte middelen, 237—241.
 Verpleging (Troepen-), 258—261.
 Verponding, 235, 236, 431.
 Versteening. Zie: Geologie.
 Versterkingskunst, 267, 268.
 Vervoermiddelen. Zie: Transport.
 Veterinaire dienst. Zie: Veeartsenijdienst.
 Veth's (P. J.) „Java", 5.
 Vetten, 339.
 Vezelstoffen (O. I.), 337—339.
 " (W. I.), 426.
 Vincent (Zaak-van der Parra Breton), 162.
 Vinkevaart, 372.
 Visscherij, 360.
 Visch-fauna, 47.
 Vischpacht, 237.
 Vischteelt, 305, 306.
 Vivres. Zie: Voeding.
 Vlaggen, 131.
 Vleeschvoeding. Zie: Voeding.
 Vloed (Eb en), 37.
 Vluchthavens, 243.
 Voedergewassen, 341.
 Voeding (Militaire), 262, 263.
 Voedingsmiddelen, 337.
 " Zie ook: Cultures.
 — Vruchtenteelt.
 Vogelnest, 69.

Vogelnestklippen, 237.
 Vogels. Zie: Dierenrijk.
 Voogdijzaken, 202.
 Voorschriften (Militaire), 270—272.
 Vorstenlanden (Jav.), 144, 145, 189, 191-193, 286, 308-310.
 " Zie ook: Djokjokarta.
 " — Soerakarta.
 " (Landverhuur in de), 205, 206.
 Vrachtvaart. Zie: Scheepvaart.
 Vreemde Oosterlingen, 100—102, 203, 204.
 Vrouwenregeering, 84.
 Vruchtenteelt, 337—343.
 Vrijhavens, 360, 361.
 Vulkanen, 37, 40, 41, 45, 46, 49, 50, 53, 55, 143.
 Vuurtactiek. Zie: Tactiek.
 Vuurtorens, 275.
 Vuurwapenen, 261, 262.

W.

Wadjo, 197.
 Wajang, 88, 89.
 Wajang-verhalen, 117, 118.
 Walang-sangiet, 63.
 Waliring (Goenoeng), 16.
 Wallon, 152.
 Wandamen, 35, 191.
 Wankang, 157, 158.
 Wapenen (Pronk-), 85.
 " (Vuur-), 261, 262.
 Wapens, 131, 417.
 Warenkunde, 262.
 Waroe-vezel, 337.
 Wassmer (Zaak-), 168.
 Wassoorten, 339.
 Water (Drink-), 354, 355.
 " (Irrigatie-), 307, 312.
 Waterleidingen, 373, 375.
 Waterputten. Zie: Putten (Artesische).
 Waterrecht, 303, 305, 307, 312, 317, 375.
 Waterstaat, 370—376.
 Waterwegen, 373.
 " Zie ook: Waterstaat.
 Waterwerken. Zie: Werken (Irrigatie-).
 Wajang. Zie: Wajang.
 Weduwen- en Weezenfonds (Militair).
 " Zie: Fonds.
 Weerkunde, 37, 38.
 Wees- en Boedelkamers. Zie: Kamers (Wees- en Boedel-).
 Weeshuizen, 405.
 Wegen, 377.
 Werfdepôt. Zie: Werving (Koloniale).
 Werkcontracten. Zie: Contracten (Werk-).

Werken (Openbare), 370—376, 429.
 (Irrigatie-), 375, 376.
 Werⁿving (Koloniale), 248—251.
 Wetenschappelijke instellingen,
 132—134.
 Wetgeving (O. I.), 199—217.
 (W. I.), 417.
 Weijland (Jacob), 1.
 Willink Ketjen. Zie: Ketjen (Willink).
 Willis-gebergte, 7.
 Wire-tramway, 382.
 Wisseltrekking, 223.
 Wolvekamp (J. H.), 168.
 Woningen (Jav.), 87.
 Woordenboek v. N. I. (Aardrijksk. en
 Stat.), 3, 23.
 Worpvuur. Zie: Tactiek (Militaire).
 Wijnkoopersbaai, 69, 70.

IJ.

IJkwezen (O. I.), 370.
 (W. I.), 429.
 IJzerⁿ (Meteoor-), 44.
 IJzererts, 49, 53.
 IJzerhout, 344.

Z.

Zeediepten, 39.
 Zeekaarten, 281.
 Zeemacht (O. I.), 273—275.

Zeemacht (W. I.), 419, 420.
 Zeeroof, 103, 104.
 Zeeschildpadden, 431.
 Zeevisscherij. Zie: Visscherij.
 Zeewezen. Zie: Zeemacht.
 Zegelrecht, 235.
 Zending (Christelijke), 395—404, 429, 430.
 Zendingsbond, 406.
 Ziekenrapporten, 74.
 Ziekentransport, 276, 277.
 Ziekten (Planten-), 62—66.
 (Tropische), 74—79.
 Zilverⁿ, 44, 351.
 Zie ook: Mijpontginning.
 Zilveren munt. Zie: Muntwezen.
 Zinkerts, 53.
 Zonsverduistering, 36.
 Zoölogie. Zie: Dierenrijk.
 Zoölogisch station, 133.
 Zout, 53, 241, 242, 427.
 Zuidland, 1.
 Zuid-Ooster-eilanden, 25-28, 98, 125.
 Zuid-Wester-eilanden, 25-28, 98, 404.
 Zie ook: Mo-
 luksche Archipel.
 Zwaardekroon (H.), 1.
 Zwartkolen, 48.
 Zwavel, 45, 413.
 Zwavelberg, 160.
 Zwavelontginning, 350
 Zijdeteelt, 336, 426.

ERRATA.

				Staat:	Lees:
Bl. 1,	kolom 2,	titel 3.		<i>Gids</i> 1873 II, bl. 177.	<i>Gids</i> 1873 III, bl. 177.
" 7,	" 2,	" 8.		Noesa Baweng.	Noesa Baroeng.
" 16,	" 1,	" 1.		<i>T. A. G.</i> V, bl. 201.	<i>T. A. G.</i> VI, bl. 201.
" 38,	" 2,	" 10.		<i>I. G.</i> 1886, bl. 1407.	<i>I. G.</i> 1886 II, bl. 1417.
" 43,	" 1,	" 6.		Goenoeng Moersja.	Goenoeng Moerija.
" 52,	" 2,	" 4.		<i>J. M. N. I.</i> , 1880 (<i>T. adm. ged.</i>), bl. 337.	<i>J. M. N. I.</i> 1880 (<i>T. adm. ged.</i>), bl. 326. — Onderzoek naar kolen in Straat Laut en aangrenzende landstreken. M. k. — <i>J. M. N. I.</i> 1888 (<i>T. adm. ged.</i>), bl. 337.
" 66,	" 2,	" 7.		Rood-snot.	Rood-rot.
" 68,	" 1,	" 3.		<i>N. T. N. I.</i> , XLIX, bl. 340.	<i>N. T. N. I.</i> , XLIX, bl. 360.
" 75,	" 2,	" 10.		Heothyphus.	Heothyphus.
" 82,	" 2,	" 6.		<i>T. B. B.</i> II., bl. 243.	<i>T. B. B.</i> I, bl. 243.
" 86,	" 1,	" 2.		<i>T. B. B.</i> VIII., bl. 250.	<i>T. B. B.</i> VIII, bl. 350.
" 119,	" 2,	" 8.		Soendaneesch.	Soembaneesch.
" 140,	" 1,	" 5.		Philip Cartaret.	Philip Carteret.
" 233,	" 1,	" 2.		<i>I. G.</i> 1882 I, bl. 267.	<i>I. G.</i> 1882 I, bl. 367.
" 262,	" 1,	" 2.		<i>T. N. I.</i> 1888 II, bl. 300.	<i>T. N. I.</i> 1888 II, bl. 200.

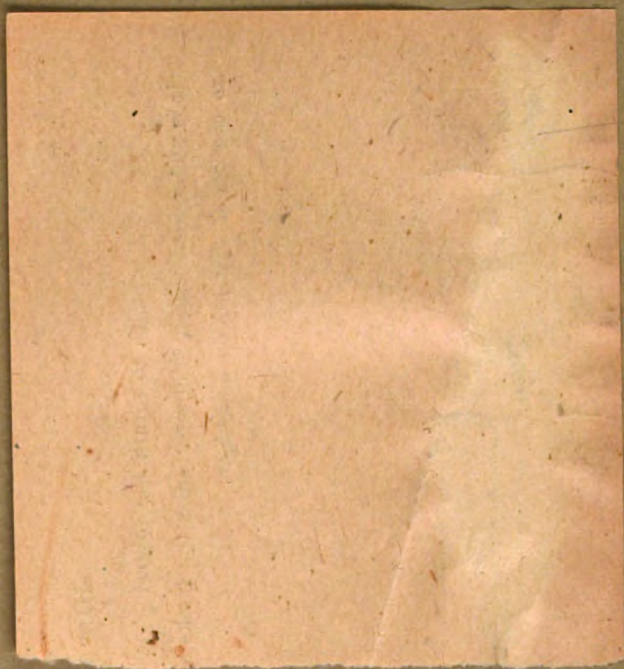

With 2185.1
Repertorium op de literatuur betref
Widener Library 003521394

3 2044 082 332 123

